

16.07.2015. godine

PREDŠEDNIK RANKO KRIVOKAPIĆ:

Poštovani poslanici 25. saziva Skupštine Crne Gore, otvaram devetu sednicu proljećnog zasijedanja u 2015.godini. Imamo prije prelaska na utvrđivanje dnevnog reda zapisnike sa šeste posebne i osme posebne sednice prvog redovnog proljećnog zasijedanja. Ima li kakvih izmjena? Je li neko čitao? Hvala vam na povjerenju. Konstatujem da smo usvoji zapisnike sa šeste i osme sednice.

Idemo na utvrđivanje dnevnog reda za devetu sednicu. Pored dovoljnog broja tačaka imamo još devet predlagača za proširenje dnevnog reda sa više predloga. Znamo da radimo do 31.jula. Kolega Tuponja, vi ste prvi predlagač dopune dnevnog reda. Imate četiri predloga zakona. Idemo pojedinačno, pa ćemo glasati. Možemo, vi krenite ovo što možete od četiri zakona ima nekih koji ste vi. Možemo li, kolega Tuponja, a ako ne možete ide neko drugi, ne može Parlament pekati vas.

Kolega Popoviću, vi ste spremni. Izvolite. Hvala vam što ste spremni, vi ste utrenirani sportista, pa ste spremni, kolega Tuponja još trenira. Izvolite.

ANDRIJA POPOVIĆ:

Poštovana Skupštino, uvažene građanke i građani Crne Gore crnogorske dijaspore, Radi se o Prijedlogu zakona o ličnom stečaju potrošača. Samo da kažem da je dobio potrebnu većinu na matičnom odboru za ekonomiju, budžet i finansije. Liberalna partija je prva partija u Jugoistočnoj Evropi, koja je predložila Zakon o ličnom stečaju potrošača. Ovaj zakon su za sad usvojile samo države članice Evropske unije, a iz našeg susjedstva to su uradile Slovenija, prije par godina, i Hrvatska ove godine. U obje ove države zakone su radile ekspertske grupe Ministarstva finansija i vladinih institucija. Zakon je rađen na osnovu realnih životnih situacija u kojima se nalaze građani Crne Gore u sublimirao je najbolja rješenja iz prakse država koje su ga već usvojile. Kao takav donijeće koristi kako za građane koji su prezaduženi, tako i za povjerioce koji takođe trpe posljedice zbog insolventnosti dužnika. Ovim zakonom definišu se opšta pravila o ličnom stečaju potrošača polazeći od razloga koji su uslov za postupak stečaja potrošača preko uslova za otvaranje samog postupka do mogućnosti oslobađanja potrošača od preostalih obaveza, nakon isteka perioda provjere njegovog ponašanja. Ovaj zakon sadrži 12 poglavlja. Globalni razvoj kreditne industrije rezultirao je znatnim porastom broja i kreditno zaduženih građana. Rastu prezaduženosti građana doprinijela je i globalna ekonomska kriza zbog koje se povećala stopa nezaposlenosti, istovremeno sa smanjenjem životnog standarda građana Crne Gore i porastom cijena na tržištu. Potrebo je imati na umu da je potrošač uvijek slabija strana u svakom pravnom odnosu, te da ga kao građanina, u skladu s odredbom člana 70 Ustava Crne Gore zaštita potrošača, država štiti. Zabranjene su radnje kojima se narušava zdravlje, bezbiječnost i privatnost potrošača, takođe u članu 72 Ustava se kaže: "Da porodica uživa posebnu zaštitu, što je od izuzetnog značaja, kada ukupna zaduženja potrošača posmatrano ne samo kao obligacioni odnos, već ka tom ekonomskom procesu pristupimo i sa sociološkog, psihološkog i socijalnog aspekta". Shodno tome, ciljevi zakona koji su propisani članom 2 tiču se sa jedne strane izmirenja postojećih obaveza potrošača prema povjeriocima sa druge strane daje se mogućnost oporavljenom i savjesnom potrošaču, da opet vodi normalan život bez nagomilanih obaveza. Potrošačem se, u skladu sa članom 4, smatra svako fizičko lice, osim samostalnog trgovca, pojedinca i zanatlinije koji sklapa pravni posao ili djeluje na tržištu izvan svoje trgovačke, poslovne, privredne ili profesionalne djelatnosti. Stečajni razlozi su takođe definisani u ovom poglavlju. Posebno treba istaći da se, shodno članu 5 kojim su propisani, potrošač smatra insolventnim ako više od šest

mjeseci kasni sa isplatom dospjelih obaveza u ukupnom iznosu koji prelazi sa jednostruki iznos njegove plate ili druge nadoknade koju prima redovno u istim periodima koji nijesu duži od dva mjeseca, ili ako je nazaposlen i više od pet mjeseci kasni sa obavezama u iznosu većem od dvije i po hiljade eura.

Zakonom je regulisano pitanje vansudskog postupka, kako bi se omogućilo razrješenje odnosa na jednostavniji i manje težak način u odnosu na stroga pravila u sudskom postupku, uvažavajući pri tome primjere dobrih praksi u zakonodavstvima država članica Evropske unije kojima se podstiče vansudsko rješavanje sporova, ali, imajući u vidu preopterećenost pravosudnog sistema.

Zahvaljujem i nadam se da će ući u dnevni red ove sjednice. Hvala.

PREDŠEDNIK RANKO KRIVOKAPIĆ:

Hvala, kolega Popoviću.

Možemo da glasamo?

Stavljam na glasanje predlog za dopunu dnevnog reda kolege Popovića koji se tiče Predloga zakona o ličnom stečaju potrošača. Izvolite.

Potrošačko društvo i posljedice.

Hvala vam. Glasalo je 68 poslanika, 40 za, pet protiv, 23 uzdržana, predlog je postao sastavni dio.

Nepotrebna je ta većina, dovoljna je većina prisutnih za dnevni red. Hvala vam.

Kolega Tuponja, možemo li sada?

Izvinite, koleginice Jasavić. Izvolite.

AZRA JASAVIĆ:

Predlog zakona o dopuni Zakona o socijalnoj i dječjoj zaštiti.

Mi smo ovdje predložili da se mijenja ovaj predloženi zakon iz razloga što je postojeći Zakon o socijalnoj i dječjoj zaštiti donesen 2013.godine, ali ne pruža dovoljno garancije za materijalno obezbjeđenje samohranim roditeljima, jer je ustaljen sa vrlo restriktivnim uslovima, koji su propisani članom 22 ovoga zakona. Isplata alimentacije od strane jednog roditelja se u praksi pojavljuje kao veliki problem jer oko dvije trećine roditelja ne plaća alimentaciju, zbog čega materijalno obezbjeđenje mora pružiti država u ovakvim slučajevima. Direktan osnov za promjenu Zakona o socijalnoj i dječjoj zaštiti je u članu 282 Porodičnog zakona. Koji predviđa da ukoliko roditelj koji je dužan da plaća određeni iznos za izdržavanje djeteta ne izvršava svoje obaveze redovno, organ starateljstva ili po predlogu drugog roditelja ili po službenoj dužnosti, preuzima mjere da se djetetu obezbijedi izdržavanje po propisima o socijalnoj i dječjoj zaštiti sve dok roditelj ne počne da izvršava svoje obaveze koje se u praksi nedovoljno primjenjuje. Cilj ovih promjena nije opteretiti dodatno budžet Crne Gore, već naći održivo rješenje za slučajeve samohranih roditelja, a koleginica Šćepanović i ja smo predvidjeli da radimo na izmjeni Zakona o izvršenju o obezbjeđenju, gdje ćemo obezbijediti da se sredstva mogu od onog što zaradi osuđeno lice u zatvoru uplaćivati i izvršavati na njih sve što je vezano za alimentacije.

Mi smo na ovaj način htjeli da omogućimo da samohrani roditelj koji izdržava jedno dijete, odnosno roditelj koji vrši produženo roditeljsko pravo u skladu sa zakonom kojim se uređuju porodični odnosi imaju pravo na materijalno obezbjeđenje u visini od 30% prosječne neto zarade ostvarene u prethodnoj godini. A samohrani roditelj koji izdržava dvoje ili više djece ima pravo na 50% prosječne neto zarade ostvarene u prethodnoj godini. Prava ova bi ostvarivali ukoliko se alimentacija ne isplaćuje, a samohrani roditelj, odnosno roditelj koji vrši produženo roditeljsko pravo, dužan je da obavijesti organ roditeljstva da uplati alimentacije u roku od 30 dana od izvršene uplate alimentacije. Ukoliko roditelj to ne bi učinio i ne bi

obavijestio o svakoj uplati alimentacije gubio bi pravo na materijalno obezbjeđenje u roku od dvije godine. Šta smo htjeli sa ovim zakonom? Htjeli smo da poboljšamo pitanje davanja alimentacija i da na taj način omogućimo roditeljima da nesmetano imaju sredstva elementarna za održavanje svoje porodice i djece koju u principu sami podižu ako ovi drugi roditelj ne daje izdržavanje.

To je to.

PREDŠEDNIK RANKO KRIVOKAPIĆ:

Hvala, kolegice.

Ne da glasamo, jer teško će se uhvatiti argumentacija ako odložimo glasanje. Čuli ste argumentaciju kolegice Jasavić o načinu da se alimentacije uredno uplaćuju.

Izvolite.

Za, protiv, uzdržana?

Hvala vam. Glasalo je 71 poslanik, 40 za, nije bilo protiv, 37 uzdržani, ovo je ušlo u predlog dnevnog reda.

Izvolite, vaš drugi zakon.

AZRA JASAVIĆ:

Drugi zakon je Zakon o eksproprijaciji. Vlada je ponudila jedan predlog koji je neprihvatljiv, koji je neustavan, a problem postoji. Problem, kako zaštititi javni interes je problem Parlamenta i problem Vlade i sudova. I moramo naći adekvatno rješenje kako da zaštitimo pravo privatne svojine, a da pri tom opet ne onemogućimo pravi dolazak, pravih investitora kroz transparente procedure.

Iz tog razloga, s obzirom da je Vlada predložila neadekvatan, neprihvatljiv, neustavan Predlog zakona o eksproprijaciji, u Pozitivnoj smo razmišljali kako dati bolje rješenje i mi smo pokušali danas obrazložiti da damo ovom Parlamentu bolje predloge od onih koje je Vlada ponudila, da zaštitimo privatni interes, a da opet zaštitimo javni interes. Jer, u suštini postići bilans između nekih suprostavljenih ciljeva je umijeće politike. I suština je da prepoznamo svi kao Parlament da se ova tri predloga zakona koja smo predložili u ime Pozitivne, mogu normalno uz vaše amandmane upotrijebiti na pravi način, da imamo zadovoljene ove ciljeve. Da ne zaustavimo razvoj Crne Gore, da ne zaustavimo ekonomiju, da ne zaustavimo kvalitetne investitore, da ulažu u Crnu Goru, a da opet prije svega zaštitimo privatnu svojinu, jer ne možemo stalno ići iz dubioze u dubiozu išli smo od 1945. na oduzimanje kompletne imovine svim onima koji su je pošteno sticali, pa se onda ta imovina nije vratila išlo se na restituciju, pa na obeštećenje, pa na obveznice i došli smo do toga da u procesu privatizacije upravo oni koji su oduzimali imovinu, onima koji su imali, su se vrlo pod sumnjivim okolnostima bogatili. Ne možemo više uništavati privatnu svojinu i ne možemo kao zemlja koja teži evropskim integracijama ne pokazati nepoštovanje prema onom što je sveto, a to je privatna svojina. Ali, takođe moramo štiti naše javne interese. I iz tog razloga smo predvidjeli, da se izmijeni Zakon o eksproprijaciji, Zakon o van parničnom postupku i Zakon o parničnom postupku, objasniću kako.

Kratko, postupak eksproprijacije ovog trenutka donosi odluke do pogoršanja javnog interesa i upisa prava svojine na korisnika eksproprijacije dugo traje. Jer, je uslov za upis prava svojine pored pravosnažnog rješenja eksproprijacije i dokaz o isplaćenju nadonkadi. I to je logično, tako i treba. Zbog dužine trajanja ovog postupka, e tako ne treba, dugo trajaju ovi postupci. Korisnik eksproprijacije nije u mogućnosti da realizuje odluku o javnom interesu koja je prethodno donijeta, odnosno nije u mogućnosti da korisnik eksproprijacije o nepokretnosti za svrhu koju je eksproprijacija izvršena. Stoga, radi otklanjanja biznis barijere u ovoj oblasti, predložena izmjena Zakona o eksproprijaciji kojom se skraćuju rokovi za

postupanje nadležnih organa, vodili smo računa da skratimo rokove. Mi nismo išli na to, da tehnički restarskim putem popisujemo ili da tehnički skraćujemo rokove, a da ne vodimo računa, kakva je praksa. Jer, radila sam u toj oblasti, znam da se može, sudovi pokazuju da su sve efikasniji, ne sa stanovišta kvaliteta, ali se stanovišta kvaliteta i statistike pokazuju da to mogu. Ajte, da iskoristimo to, ajte da radimo kvalitetno, da radimo pametno, da radimo u interesu i privatne svojine u interesu javnog razvoja Crne Gore. Skratili smo rokove za postupanje nadležnih organa. Proglasili smo postupak eksproprijacije hitnim, pod hitnim postupkom, postupaju nadležni prvostepeni organ, organ uprave. Ministarstvo finansija, kao i upravni sud. Ako pođe i Vlada, i Vlada mora da shvati, da ne može da ona bude ta koja će povlačiti postupak. Mi smo predvidjeli, da se naprave izmjene na način što će u suštini se skratiti vremenski rok od 60 do 30 dana kojim je Vlada dužna da odluči po predlogu za utvrđivanje javnog interesa.

Takođe smo predvidjeli da po hitnom postupku odlučuje Upravni sud Crne Gore. Predvidjeli samo da i naležni organ uprave, prvostepeni sprovodi hitan postupak. Izmjene ovog člana obavezuje se i Ministarstvo finansija da po žalbi protvi prvostepenog donijetog po predlogu za eksproprijaciju rješava po hitnom postupku. To su stvari, molim vas da pročitate ove zakone zato što možemo da nađemo rješenje.

Ja bih uvaženi predsjedniče, da ako dozvoljavate da obrazložim i Zakon o vanparničnom postupku i Zakon o parničnom postupku, jer su to suštinski tri zakona koja su u paketu. Mi smo u Zakonu o vanparničnom postupku predvidjeli sljedeću stvar. Ministar finansija je s pravom davao argument koji je održiv da dostava u sudskom postupku nije moguća i zloupotrebom procesnih ovlašćenja dešava se to da i stranke i advokati izbjegavaju dostave. Onda se ne može odvijati postupak nesmetano, ali to možemo da riješimo. Kako možemo da riješimo? Tako što će sud u vanparničnom postupku, kada su postupci eksproprijacije u pitanju, postaviti advokata po službenoj dužnosti onoj stranci koja je u postupku ukoliko ona sama ne nađe advokata. Vi kažete moguće, sutra ćete reći vi iz vlasti da to košta, ali najviše koštaju jeftina rešenja, to najviše košta. Jer, ako ne prihvatimo ovo rješenje, imaćemo priliku da razmišljamo o vašem rješenju, rješenju DPS-a koje nije dobro jer je neustavno, a ako razmislimo o ovome da se postavi advokat po službenoj dužnosti u postupcima eksproprijacije možemo naći rješenje koje će nam dati adekvatne odgovore. Suština promjena je prvo, takođe u roku u kom postupa sud, skratili smo rok sa tri mjeseca na dva mjeseca.

Dalje, uradili smo da će sud protivniku predlagača koji se ne pojavi na prvo ročište, a odsustvo ne opravda postaviti advokata po službenoj dužnosti po redosljedu sa spiska Advokatske komore Crne Gore koji je sastavljen prema mjesnoj nadležnosti osnovnih sudova. Sud će protivniku predlagača koji se ne pojavi na dva održana ročišta, a sam ne imenuje zastupnika obavezno postaviti advokata po službenoj dužnosti za pružanje pravnih usluga. U ovim predmetima advokatima pripada 50% naknade za rad utvrđen advokatskom tarifom i naknade nužnih troškova. Ovo bi ubrzalo postupak, ovo bi pojednostavilo postupak, ovo bi dovelo u poziciju sud da ako ima problem sa dostavom, vidjećete sa izmjenama Zakona o parničnom postupku gdje smo predvidjeli da se ročišta održavaju u roku od sedam dana, da se neposredno na ročištu dostavi pismeno advokatu.

Da li možete da pratite, kolege iz DPS-a, da li imate koncentraciju? Bilo bi dobro da se čujemo jer ja pažljivo slušam vas, kao i sve u ovom parlamentu. Zato, nudimo kao Pozitivna Crna Gora rješenja koja su efikasnija, bolja, kvalitetnija, zakonitija, ustavnija od vaših. Iz tog razloga, tražimo da saslušate. Jer, možete glasati ili ne morate glasati, ali crnogorska javnost treba da čuje da se predlažu konstruktivna rješenja, da se predlažu zakonita rješenja, da se predlažu rješenja koja štite privatnu svojinu i da se predlažu rješenja koja štite javni interes. Ne možemo štiti javni interes, a ignorisati i flagrantno kršiti osnovna

ljudska prava vezano za zaštitu privatne svojine. To se ne može raditi. Ozbiljna politika podrazumijeva balans, uspostaviti balans između privatnog interesa i javnog interesa. To je ozbiljna i mudra politika. Ono što vi radite to nije ozbiljna politika. Ono što rade neki pojedinci, kritikujući bilo koje rješenje, opet nije ozbiljna politika. Dajte da se čujemo.

Suština priče je da postupcima određivanja naknade za eksproprijisanu nepokretnost, glavna rasprava održava se najkasnije u roku od sedam dana od dana održavanja pripremnog ročišta. Sedam dana od dana održavanja pripremnog ročišta se održava sljedeće ročište i tada sudija može neposredno da dostavi na ročištu advokatu koga je već postavio po službenoj dužnosti podnesak. Na ovaj način dobijamo efikasno i brzo vođenje sudskih postupaka i dobijamo isplatu, brzo pravosnažno rješenje u upravnom postupku, nakon toga brzo pravosnažno rješenje u sudskom postupku, prije toga kvalitetnu odluku Vlade koja mora da vodi računa o javnom interesu i na kraju dobijamo i isplatu za naknadu koja se za eksproprijisanu vrijednost daje vlasniku, a imamo efikasno i cjelovito rješenje. Hvala vam.

PREDŠEDNIK RANKO KRIVOKAPIĆ:

Pažljivo sam vas slušao i pogodili ste temu. Upravo je tamo teret na sudovima, ne da mijenjamo svojinski sistem zbog neefikasnosti sudstva, i tu je težište. Međutim, daću vam jednu knjigu, sada mi je za vikend došla pod ruku, Andrije Gamsa o svojini, da vidite da ni u socijalizmu privatna nije bila tako nezaštićena kao ponekad sada. Andrija Gams, knjiga je izdanje 1990., pa ću vam je posuditi da je pogledate da nije tako nezaštićena bila. Pročitajte, pa ocjenjujte, štampana je 1990. godine. Mora se čitati da bi se znalo. Ko ne čita taj i ne zna.

Stavljam na glasanje predlog 1 Zakona o izmjenama Zakona o eksproprijaciji, a vezana su za njega i ostala dva zakona. Za, protiv, uzdržani? Izvolite. Andrija Gams je studirao na zapadu, nije studirao u socijalizmu.

Hvala vam. Glasalo je 69 poslanika, 39 za, dva protiv, 28 uzdržanih. Konstatujem da je predlog dobio potrebnu većinu i u Predlogu je dnevnog reda.

Predlog 2 je vezano za to, ako već razmatramo da onda čitav paket razmotrimo, objedinicemo i raspravu oko toga, Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o vanparničnom postupku. Izvolite.

Hvala vam. Glasalo je 68 poslanika, 37 za, dva protiv, 29 uzdržanih. Konstatujem da je predlog dobio potrebnu većinu.

Treći u kompletu zakonskih izmjena, Predlog zakona o dopuni Zakona o parničnom postupku. Izvolite.

Hvala vam. Glasalo je 68 poslanika, 37 za, dva protiv, 29 uzdržanih. I ovaj predlog je uvršten u Predlog dnevnog reda.

Idemo dalje. Treći predlagač je kolega Neven Gošović i ima dva predloga zakona. Izvolite, kolega Gošoviću, vaš prvi predlog.

NEVEN GOŠOVIĆ:

Zahvaljujem, predsjedniče.

Uvažena Skupštino, poštovani građani,

Predlogom zakona o dopunama Zakona o penzijsko-invalidskom osiguranju vrši se dopuna tog zakona na način što se izuzetno od odredbi člana 17 vojnim invalidima od prve do šeste grupe, dakle od 60% do 100% invaliditeta omogućava sticanje prava na starosnu penziju kada navrše 50 godina života i najmanje 20 godina staža osiguranja, kao i propisuje poseban način obračuna visine te penzije. Podneseni Predlog zakona već duže vrijeme se

nalazi u skupštinskoj proceduri, ali nikako da bude uvršten u dnevni red skupštinskih zasijedanja.

Predlog ovog zakona kolege poslanici Janko Vučinić, Goran Tuponja i ja podnijeli smo na inicijativu nevladine organizacije Udruženje za zaštitu prava vojnih invalida, čiji predstavnici ne mogu da shvate da Predlog zakona ne dobija većinsku podršku za vođenje rasprave u ovom Parlamentu. Smatraju da je nedopustivo da diskriminaciju prema vojnim invalidima čini Skupština Crne Gore neodlučivanjem po njihovim zahtjevima u dužem roku, što doživljavaju kao vid neuvažavanja, nepoštovanja njihovih prava. Ukazuju da je riječ o zaštiti njihovih prava po osnovu invaliditeta zajemčenih odredbama Ustava Crne Gore, Konvencijom o pravima osoba sa invaliditetom, Zakonom o zabrani diskriminacije lica sa invaliditetom. Takođe, ukazuju da je u više navrata Skupština Crne Gore donosila zakone kojima su pojedine kategorije osiguranika, njih nekoliko hiljada propisivani posebni uslovi za ostvarivanje prava na starosnu penziju.

Razlozi za podnošenje Predloga ovog zakona više su nego opravdani. Ustav Crne Gore jemči posebnu zaštitu lica sa invaliditetom. Predlogom ovog zakona ta posebna zaštita opredjeljuje se prema građanima Crne Gore koji su učestvujući u odbrani zemlje postali invalidi, izgubili radnu i životnu sposobnost u cjelini ili određenom, ali značajnom procentu. Njihov invaliditet direktno je u uzročno-posledičnoj vezi sa obavljanjem vojnih aktivnosti na poziv države. Vojni invalid sa značajnim oštećenjem organizma nije i nikako ne može biti u jednakom položaju sa zdravom osobom, njegove mogućnosti da svojim radom obezbijedi svoju egzistenciju su umnogome izgubljene.

S druge strane, povećane su posebne potrebe zbog narušenog zdravlja. Otuda i proizilazi potreba za ispravljanjem nepravde prema ovoj populaciji usvajanjem zakona kojim se propisuju posebni uslovi za ostvarivanje prava na starosnu penziju. U zemljama u okruženju već postoje slični zakoni. Prema podacima Ministarstva rada i socijalnog staranja iz mjeseca septembra 2014. godine u Crnoj Gori postoji ukupno 765 lica vojnih invalida od prve do šeste grupe invaliditeta. Od tog broja 234 vojna invalida su nesposobni za rad i privređivanje, ne mogu ostvariti pravo na starosnu penziju jer nemaju potrebne godine radnog staža za materijalno obezbjeđenje. Značajan broj vojnih invalida već je po raznim osnovama ostvario pravo na penziju, pa je po podacima Udruženja vojnih invalida, oko stotinu najtežih vojnih invalida u skladu sa Predlogom ovog zakona sada bi bili u mogućnosti da ostvare pravno na starosnu penziju, zašta bi na godišnjem nivou trebalo izdvojiti sredstva od oko 300 do 350 hiljada eura. U odnosu na visinu penzija koja bi ovim licima pripadala po opštim pravilima država bi i prema Predlogu ovog zakona obezbjeđivala dodatna sredstva u iznosu od 70 do 80 hiljada eura na godišnjem nivou. Dakle, riječ je o Predlogu zakona za koji ne postoje razlozi sa aspekta mogućnosti obezbjeđenja sredstava za njegovo neusvajanje. Sve su ovo razlozi i etički i pravni koji ukazuju na potrebu da Predlog ovog zakona treba da nađe mjesto u dnevnom redu sjednice Skupštine Crne Gore koja danas počinje sa radom. Zahvaljujem.

PREDŠEDNIK RANKO KRIVOKAPIĆ:

Hvala, kolega Gošoviću.

Izvolite, čuli ste ponovljeno objašnjenje kolege Gošovića oko ovog zakona. Za, protiv i uzdržani. Izvolite, penzijsko i invalidsko osiguranje, više puta ponovljeno.

Hvala vam. Glasalo je 67 poslanika, 32 za, 18 protiv i 17 uzdržanih, i ovo je postalo sastavni dio Predloga zakona. Izvinjavam se, za malo. Nije prošao, izvinite.

Izvolite, kolega Miliću.

SRĐAN MILIĆ:

Tražim ponavljanje glasanja.

PREDŠEDNIK RANKO KRIVOKAPIĆ:

U redu. Hoćete li prozivkom? Hvala.

Glasamo elektronski ponovo Predlog zakona o penzijskom i invalidskom osiguranju kolege Gošovića za dopunu dnevnog reda. Izvolite.

Mogu li zaključiti glasanje? 35 - 35 ne rješava stvar. Izvolite. Kažem da je 35 - 35 isto ne bi dobili potrebnu većinu.

Hvala vam. Glasalo je 34 poslanika za, 18 protiv i 17 uzdržanih. Konstatujem da Predlog nije dobio potrebnu većinu.

Predlog zakona o zaštiti ćirilichnog pisma. Izvolite, kolega Gošoviću.

NEVEN GOŠOVIĆ:

Predlog ovog zakona kojeg smo podnijeli kolege poslanici Aleksandar Damjanović, Radovan Asanović, Novica Stanić i ja, nalazi se u Skupštinskoj proceduri još od 26.februara 2015.godine, ali nije uvršćen u dnevni red sjednice ovog doma, a trebalo je, iz puno razloga koje ću i sada ponoviti.

Prema Ustavu Crne Gore ćirilichno i latinično pismo su ravnopravni, tako je precizirano najvišim pravnim aktom, ali u praktičnoj primjeni ćirilica u Crnoj Gori nema status ravnopravnog i obavezujućeg pisma. Na djelu je ogromna razlika između Ustavom proklamovane ravnopravnosti ćirilichnog sa latiničnim pismom i položaja ćirilice u svakodnevnom životu. Ćirilica takoreći ne postoji u radu državnih organa uključujući i ovaj Parlament, fakulteta, sudova, javnih preduzeća i javnih ustanova, a uklonjeno je sa skoro svih naziva firmi i kompanija, reklama i saobraćajnih znakova. Na latinici se vodi i sva državna korepsodencija i administracija, a maternji i jekovno pismo ovih prostora jeste ćirilica. Ćirilicom su pisana naša najveća knjižavna djela, državna, vjerska, kulturna, istorijska dokumenta. Njome su ispisani svi naši kulturni tragovi zbog toga je ćirilica garant našeg kulturnog kontinuiteta.

Ćirilicom je Crna Gora uvršćena među civilizovane zemlje Evrope i svijeta, ali ćirilica je bila i ostala jedna od osnovnih odredica našeg identiteta. Ćirilica je pismo na kome se i danas opismenjuju djeca u Crnoj Gori. Ne postoji ni jedan razlog za potiskivanja i napuštanje ćirilice, ni istoriski, ni kulturni, ni lingvistički, ni vjerski, a ni tehničko tehnološki. Njeno napuštanje značilo bi prekid sa našim kulturnim i duhovnim indetitetom, odnosno odricanje od svog kulturnog nasleđa. Zato je neophodno donijeti zakon čijom primjenom će se obezbijediti zaštita ćirilice i Ustavom zajamčena ravnopravnost upotrebe oba pisma u svakodnevnom životu građana Crne Gore.

Predlog zakona obezbjeđuje oživotvorenje te Ustavne norme. Zakonodavni odbor ocijenio je da je Predlog zakona saglasan sa Ustavom i pravnim sistemom Crne Gore. Potrebno je napomenuti da od dugo najavljenog zakona kojim bi se trebalo urediti pitanje upotrebe službenog jezika i jezika u službenoj upotrebi još uvijek nema ni riječi. Sve su ovo razliozzi koji ukazuju na neophodnost da predlog ovog zakona bude predmet razmatranja i usvajanja od strane Parlamenta Crne Gore. Zahvaljujem.

PREDŠEDNIK RANKO KRIVOKAPIĆ:

Hvala Vam.

Ćuli ste, zaštita ćirilichnog pisma. Provo se uči u osnovnoj školi koliko se sjećam, ćirilichno pismo, pa onda latinično. I ako uče engleski ne zanam kako će to naučiti na ćirilichnom. Već od prve godine.

Izvolite, za, protiv i uzdržani.

Hvala vam. Glasalo je 70 poslanik, 34 za, 18 protiv i 18 uzdržanih. Predlog nije dobio potrebnu većinu, 36 - 34.

Idemo dalje, kolega Medojeviću, vruća tema u vrućem vremenu.

NEBOJŠA MEDOJEVIĆ:

Zahvaljujem.

Predložio sam Zakon o konverziji kredita odobrenih u švajcerskim francima, imajući u vidu činjenicu da je jedna komercijalna banka u Crnoj Gori brutalno obmanula građane Crne Gore, pravno formalno prodavala im stambene kredite po kamatama od 5,45%, a u suštini iza toga Ugovora o stambenom kreditu krili su se visoko špekulativni finansijski proizvodi u kojima su se u isto vrijeme mijenjali svi osnovni elementi ugovora. Znači, građanin je uzeo kredit da riješi svoje stambeno pitanje, a dobio je visoko špekulativnu hartiju od vrijednosti gdje je trebao svaki dan da prati kretanje kursa valuta i prema kursu valuta su mu se mijenjali amoniteti i kamata i glavica. Ljudi su došli u poziciju dužničkog ropstva, da svaki dan što su više odplaćivali kredita više su bili dužni.

Država je propustila u liku Centralne banke da zabrani takve špekulativne transakcije i da reaguje na vrijeme, tako da sam ja u svojoj prvoj verziji zakona mislio da i država treba da preuzme dio plaćanja kursnih razlika. Sada smo u saradnji sa udruženjem klijenata koji su opretereceni tim kreditom došli do zajedničkog rješenja. Prihvatio sam njihov predlog da se svi ti krediti konvertuju u eure na dan uzimanja kredita i da se obračuna najvisočija kamata koja je tada bila u Hipo Alpe-Adria banci 8,2% i da zaista izvučemo iz dužničkog ropstva najmanje dvije i po hiljade do tri hiljade ljudi koji se nalaze u strahovito teškom položaju i koji su ostavljeni sami da se snalaze. Bilo je i slučajeva sa smrtnim posledicama. Kad saslušate te ljude koja je to količina ekstra profita koji je ostvarila Hipo Alpe - Adria banka na neznanju ljudi koji su samo htjeli da riješe svoje stambeno pitanje.

Kolege, mislim da u ovom trenutku država mora da interveniše, jer banka ne želi to da uradi. I ako država ima svoga predstavnika u Upravnom odboru banke konstantno od osnivanja sve zemlje u okruženju su riješile ova pitanja na dva načina, efikasnim sudskim postupcima. Na žalost u Crnoj Gori za dvije godine bila su samo četiri ročišta, a svaki mjesec kamata se povećava, amoniteti se povećavaju, ljudi su došli u bezizlaznu situaciju. Ovo je način drugi, da mi kao zakonodavci donesemo jedan zakon kojim ćemo na pravedan način riješiti ovaj dužnički neizdrživ položaj nekoliko hiljada naših sugrađana.

Pozivam vas da ovo podržimo zajedno i da pokažemo da ovaj Parlament može da radi u interesu građana. Da na kraju krajeva našim djelovanjem pošaljemo poruku i bankama, posebno ovim bankama koje se bave špekulativnim poslovima. Uloga bankarstva u Crnoj Gori jeste da pomogne razvoju Crne Gore, a ne da se bogate određeni korumpirani menadžeri u tim bankama zajedno sa ljudima koji im daju prostora u pravnom sistemu da djeluju nekažnjeno i to na teret običnih građana. Dakle, ovdje država neće biti opterećena ni budžet ni jednim centom novih sredstava. U tim transakcijama ako niste uopznati, krediti su obračunati u švajcarskim francima. Klijenti nijesu dobili švajcarske franke na svojim računima nego eure. Čerka banka "Hipo Alpe" banka u Podgorici nije dobila od svoje majke banke švajcarske franke. Dakle, nigdje nema transakcija u francima, postoji samo špekulativna norma u Ugovoru koja dovodi ljude u dužničko ropstvo. Prema tome mi moramo da reagujemo da spasimo te ljude, oni će pošteno vratiti svoje kredite i na taj način izmiriti obaveze prema banci, čak i previše, više nego što bi trebalo ali evo, pošto su oni spremni da kao klijenti prihvate dio rizika što su sami, nijesu dovoljno informisali ili nijesu dovoljno raspitali prihvatili ove rizike, Bože moj. Ako je Vlada mogla da potpiše Ugovor u dolarima i već sada gubimo, danas 130 miliona eura nam je skuplji autoput danas 130, jer je danas 1,09 a zbog krize u euru biće još skuplji. Ako država može da pogriješi valjda mogu

da pogriješe i obični građani koji nijesu toliko finansijski informisani i ja vas pozivam da podržimo ovaj zakon i da spasimo ove ljude od dužničkog ropstva i pošaljemo poruku svima i bankama da se ne može špekulativno raditi, a građani da budu vrlo oprezni kada uzimaju i kada prihvataju i slušaju propagandne kampanje komercijalnih banaka. Hvala.

PREDŠEDNIK RANKO KRIVOKAPIĆ:

Hrvatska banka za obnovu i razvoj povlači kredite za poljoprivredu po 0,25 od Svjetske banke.

Molim, nijesam čuo.

Kolega Damjanoviću, izvolite.

Želite li kolega Damjanoviću?

Da čujem samo dopunu toga, ako smo nešto pogriješili, prije glasanja.

ALEKSANDARA DAMJANOVIĆ:

Potpuno kao prilog obrazloženju dnevnog reda a u skladu sa onim što je definisano gore na Kolegijumu, uz izvinjenje naravno što uzimam riječ, jer je kolega Medojević obrazložio. Ja sam shodno dogovoru, predsjedniče Parlamenta, poslao dopis Centralnoj banci Crne Gore i Vladi Crne Gore da se u odnosu na ovo pitanje izjasne i smatram da postoji dovoljno vremena da ako ova tačka uđe u dnevni red do eventualne rasprave o ovoj tački, da dobijemo odgovor od Centralne banke i od Vlade povodom ovog pitanja. Dakle, onako kako smo i dogovorili na Kolegijumu. Hvala vam.

PREDŠEDNIK RANKO KRIVOKAPIĆ:

Hvala, na dopuni.

Izvolite, glasamo o predlogu kolege Medojevića i obrazloženju predsjednika Odbora.

Izvolite, za, protiv, uzdržani.

Hvala vam, glasalo je 70 poslanika, 44 za, nije bilo protiv, 26 uzdržanih. Konstatujem da predlog postao sastavni dio dnevnog reda.

Idemo dalje, poslanik Damjanović.

Izvolite, imate dva predloga zakona, Predlog zaključaka i Predlog zakona, izvolite.

ALEKSANDAR DAMJANOVIĆ:

Hvala Vam, predsjedniče.

Poštovana Skupštino, poštovani građani,

Dakle, kratko, ako možemo da se čujemo kolege, evo ja ću se potruditi za razliku od nekih kolega koji su u žaru rasprave, obrazlagali kompletne zakone i potrošili veliko vrijeme ovdje, da budem veoma kratak i da obrazložim obadva predloga.

Predlog, predsjedniče Parlamenta, nije predlog Aleksandra Damjanovića nego predlog Odbora za ekonomiju, finansije i budžet koji je juče većinom glasova i zahvalnost kolegi Kalaču na tome, usvojio Predlog zaključaka povodom održanog kontrolnog saslušanja u obalasti koncesija, najblaže rečeno haosa, odnosno katastrofalnog stanja koje imamo u oblasti koncesija. Zaključci su takvi da su veoma mjerljivi da će ovaj Parlament ukoliko ih naravno donese biti u situaciji da ih prati i da svakako preduzme određene aktivnosti i u odnosu na Vladine i u odnosu na institucije ukoliko zaključci ne budu izvršeni. Dakle, nešto što je naša obaveza i shodno Akcionom planu i shodno pokušaju i želji da se kako tako doprinese rješavanju katastrofalne situacije u oblasti koncesija. Dakle, ovo je defakto predlog Odbora za ekonomiju. Hvala vam.

PREDŠEDNIK RANKO KRIVOKAPIĆ:

Izvolite.

Hvala vam. Glasalo je 70 poslanika, 42 za, dva protiv, 26 uzdržana. Konstatujem da je Predlog dobio potrebnu većinu.

Vaš Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o zaštiti depozita. Izvolite.

ALEKSANDAR DAMJANOVIĆ:

Evo, nakon rasprave koju smo imali o Godišnjem izvještaju o zaštiti depozita, kolege poslanici, imate jedan paradoks. U sistemu u Crnoj Gori imamo jednu instituciju koja se zove Fond za zaštitu depozita, koja ima trenutno u ovom trenutku finansijski kapital u nivou od 50 miliona evra više nego što ima para u državnom trezoru i neko kada je predložio Zakon o zaštiti depozita je pažljivo poveo računa da se još prije 10 godina taj Fond izuzme iz oporezivanja.

Pažljivo sam proučio Direktivu o zaštiti depozita, u nigdje nijednoj tački te Direktive se ne govori o tome da fondovi moraju da budu izuzeti, naprotiv u svim ostalim ili u većini ostalih država su oni oporezivi.

Mi imamo Fond za zaštitu depozita koji ostvaruje godišnje 10 miliona evra prihoda. Samo po osnovu poreza na dobit država bi bila bogatija za milion evra. Ako imamo u obzir da pet godina nezastarijeva poreska obaveza iako budemo se malo potrudili da ovdje tokom rasprave o ovom Predlogu zakona ustanovimo javni interes, eto načina da pet miliona evra obezbijedimo u budžet Crne Gore od jedne institucije koja je kako je sada zakon definisao, država u državi.

Dakle, ponavljam, Fond za zaštitu depozita i to je svima nama promaklo i ja se izvinjavam, to je i meni promicalo svih ovih godina, godišnje ostvaruje po osnovu naknade od banaka 10 miliona evra neoporezivih. Neka što je ta naknada neoporeziva, nego Fond tumači da ni ostale obaveze poreske PDV kad nabave opremu i te stvari ne plaća državi što je i konstatovano u Izvještaju revizora za ovu godinu. Hvala vam.

PREDŠEDNIK RANKO KRIVOKAPIĆ:

Hvala Vama.

Stavljam na glasanje predlog, izvolite.

Hvala vam poštovane kolegice i kolege, glasalo je 70 poslanika, 39 za, jedan protiv, 30 uzdržanih. Konstatujem da je predlog postao sastavni dio Predloga dnevnog reda.

Kolega Bulajić i kolega Labudović, imate dva predloga zakona.

Izvolite, kolega Labudoviću.

EMILO LABUDOVIĆ:

Zahvaljujem, gospodine predsjedniče.

Poštovane kolege prije nego što obrazložim ovu zakonsku inicijativu tražim od vas, ako treba spreman sam i da molim, da se prilikom određivanja prema njoj izdignete iz partijskih i političkih okvira, jer ovdje nema politike i da se prema njoj postavite oni koji to jesu kao roditelji, a oni koji to nijesu i koji jesu kao građani sa posebnom društvenom odgovornošću, jer mi kao poslanici to i jesmo.

Naime, kolega Bulajić i ja smo predložili da se Zakon o zdravstvenoj zaštiti dopuni na način što bi se omogućilo da se u roku od godinu dana od dana eventualno usvajanja ovog zakona u zdravstvenom sistemu Crne Gore formira Nacionalni centar za autizam kao visokonaučna interdisciplinarna, savjetodavna ustanova koja bi prije svega pratila razvoj naučne misli u ovoj oblasti i sama istraživala i provjeravala i upućivala one koji se bave autizmom na naučno provjerene metode staranja o djeci koja su u stanju autizma.

Autizam je bolest ovoga vremena. Podaci Svjetske zdravstvene organizacije ukazuju na to da bez obzira na etničke, nacionalne, socijalne i svake druge granice ovo stanje obilježi živote između dvadesetoro i šesdesetoro djece na 10 hiljada rođenih. Ako se ima na umu da su to članovi porodica, onda se lako dolazi do podatka da je autizam bolest ili stanje, nauka još nije do kraja to definisala, nešto što se tiče gotovo 5% ukupne ljske populacije. Ja vas molim da tim prije što je u Nacionalnoj strategiji za zbrinjavanje lica sa smetnjama u razvoju za period od 2008. do 2016. godine konstatovano da ovakav oblik tretmana te bolesti predstavlja veliki problem kako za njihovo stanje tako i za stanje njihovih porodica. Ja vas molim da omogućite da se formira nacionalni centar za autizam kako bi bio prvi korak u stvaranju posebnih uslova za tretman i njegu ovih osoba. Jer, ne zaboravite dijapazon stanja autizma se kreće od apsolutne nesposobnosti za život pa do genijalnosti kakva nije zabilježena, da kažem, u svijetu običnih koje te osobe su u mogućnosti da ispolje u odreženim oblastima.

Gospodine predsjedniče, očekujem da i vi glasate za predlog ovog zakona. Zahvaljujem.

PREDŠEDNIK RANKO KRIVOKAPIĆ:

Svakako, a ne manje me brine politički autizam.

Otvaram glasanje.

Hvala. Glasala su 73 poslanika i svi su bili za. Hvala vam kolege.

Izvolite, sljedeći predlog kolega Labudoviću.

EMILO LABUDOVIĆ:

Poštovane kolege, zaista nemam riječi kojima bih vam se zahvalio na odnosu prema ovom predlogu.

Ja se nadam da ćete isti stav imati i prema sljedećem, jer on je prirodni nastavak ove inicijative, a radi se o dopunama Zakona o socijalnoj i dječjoj zaštiti kojim tretiramo problem boravka osoba sa smetnjama u razvoju u takozvanim dnevnim centrima koji su ili formirani ili su planirani da se formiraju u opštinama po Crnoj Gori. Vi znate da u tim centrima pravo boravka imaju osobe sa posebnim potrebama do 27 godine života. Mi predlažemo da to pravo više ne zavisi od godina života tih osoba, jer one su jednako sposobne i nesposobne i sa 27 i sa 37 i te kako im je potreban ovaj vid njege i zaštite.

Takođe predlažemo da se u tim centrima omogući njihovo stacionarno zbrinjavanje u momentima i u slučaju kad izgube roditelje ili staratelje, dok se ne riješi njihovo trajno smještanje kao i što predlažemo izmjenama i dopunama ovog zakona, da se u najskorije vrijeme, kada to ekonomske prilike omoguće, stvore regionalni centri za trajno zbrinjavanje ovih osoba, jer i sami znate da su kapaciteti Komanskog mosta, odavno ispod svih standarda i ljudskih i medicinskih za smještaj ovih lica i da država bez obzira na ekonomske uslove, bez obzira na besparicu, mora da povede računa i o ovim svojim građanima, jer njih ima skoro 10% po raznim oblicima nesposobnosti u ukupnoj našoj populaciji, to je velika obaveza i velika odgovornost ovoga društva.

Ja sam svjestan i kolega Bulajić kad smo predlagali ove izmjene, da ekonomski trenutak nije baš najpovoljniji, ali smo smatrali da je stvaranje zakonske pretpostavke prvi korak koji će omogućiti da se, nakon što se to obezbijedi u neko doglednije vrijeme, uz međunarodnu pomoć, uz dodatni napor svih nas kao građana, stvore koliko toliko povoljni uslovi za njihovo zbrinjavanje. I ono što je najvažnije, za zbrinjavanje tih osoba onda kada njihovi biološki roditelji ili staratelji preminu. Jer, to su, podsjećam, osobe koje ni jednog trenutka ne mogu da ostanu same i ni jednog trenutka u svom životu ne mogu da budu prepuštene same sebi.

Ja mislim da smo, kao roditelji i kao poslanici, odgovorni i obavezni da stvorimo prije svega zakonske pretpostavke da se briga o njima obavi na način na koji treba. Zahvaljujem.

PREDŠEDNIK RANKO KRIVOKAPIĆ:

Hvala, kolega Labudoviću.

Izvolite, čuli obrazloženje i glasajte. Za, protiv, uzdržani.

Hvala. Glasala su 63 poslanika, 56 za, nije bilo protiv, sedam uzdržanih. Konstatujem da je i ovaj predlog ušao u dnevni red.

Više neće biti prigovora da naš parlament nije otvoren za inicijative.

Izvolite, kolega Halil Duković.

HALIL DUKOVIĆ:

Ja ću stvarno biti kratak s obzirom da je u predloženom dnevnom redu devete sjednice, kao 32 tačka ušao i Godišnji izvještaj nacionalnog mehanizma za prevenciju torture za 2013. godinu, a imajući u vidu da je i Godišnji izvještaj Nacionalnog preventivnog mehanizma za prevenciju torture za 2014. godinu u skupštinskoj proceduri, smatram kao dobrim da ova dva izvještaja razmatramo zajednoj u jednoj objedinjenoj raspravi, čime bismo doprinijeli većoj efikasnosti skupštine ne dozvoleći da nam se gomilaju predmeti, a s druge strane sigurno ne bi umanjili na kvalitetu i značaju oba ova izvještaja, što se tiče Nacionalnog preventivnog mehanizma za torturu. Zahvaljujem.

PREDŠEDNIK RANKO KRIVOKAPIĆ:

Hvala, kolega Dukoviću.

Izvolite, naša obaveza. Za, protiv, uzdržani. Prevencija torture za 2014. godinu.

Hvala vam. Glasala su 69 poslanika. Svi su bili za.

Hvala kolegi Dukoviću na ažuriranju naših obaveza.

Koleginice Jonica, imate četiri predloga zakona. Izvolite.

SNEŽANA JONICA:

Hvala, predsjedniče.

Ja ću objediniti obrazlaganje prve dvije tačke da bismo pokušali malo da pomognemo racionalizaciji vremena.

Dakle, Klub poslanika Socijalističke narodne partije Crne Gore, predložio je da se dnevni red ove sjednice dopuni izmjenama i dopunama Zakona o crnogorskom državljanstvu, kao i Predlogom zakona o izmjenama i dopunama Zakona o prebivalištu i boravištu.

Podsjetiću da je prilikom usvajanja zaključaka o vraćanju povjerenja u izborni proces bilo definisano da su ova dva zakona dio seta zakona kojima se smatralo da će biti obezbijeđeno vraćanje povjerenja u izborni proces. Podsjetiću da smo prošle godine usvojili neke od zakona koji su bili definisani tim zaključcima, ali da je, iako je radna grupa za pripremu tog seta zakona, pripremila bila i predloge ova dva zakona, došlo do toga da ova dva zakona ne postanu ni dio dnevnog reda niti budu usvojeni tada. Tada smo iz SNP-a poručili da nema vraćanja povjerenja u izborni proces bez izmjena Zakona o crnogorskom državljanstvu i bez izmjena Zakona o prebivalištu i boravištu i danas se pokazuje da povjerenje u izborni proces nije vraćeno. I danas se pokazuje da je vrijeme da ponovo počnemo da govorimo o onome o čemu smo tada govorili i radili, ali na kraju glasanjem o rješenjima koja nisu doprinijela vraćanju povjerenja u izborni proces, nismo završili i planirani posao. Dakle, mi predlažemo dva zakona - Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o crnogorskom državljanstvu, i Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o prebivalištu i

boravištu, kako bismo onako kako jeste redosljed stvari, obezbijedili da korak po korak vratimo povjerenje u izborni proces. Prvo načinom koji ćemo definisati ko i kako prijavljuje i odjavljuje prebivalište, ko i kako dobija i može dobiti državljanstvo, pa tek onda kako se ti ljudi upisuju u birački spisak i ostvaruju izbornu pravo.

Naravno, ono što treba da uslijedi iz svega ovoga jeste i predlog izmjena i dopuna Izbornog zakona koji postoji u određenoj formi pripremljen u SNP-u ali ga nismo danas predložili jer smo spremni da ga dostavimo svim klubovima poslanika kao narednu temu kojom treba definitivno da se pozabavimo. Dakle, ponavljam, sa ova dva rješenja su jasno definisane i precizirane norme sa kojima se rješavaju problemi sa kojima se suočavaju naši građani i prilikom utvrđivanja prebivališta, i prilikom postupka prijema u Crnogorsko državljanstvo i nude se rješenja, naročito kada je u pitanju Zakon o crnogorskom državljanstvu koja su 90% istovjetna onome što je bilo rješenje koje je usaglasila radna grupa za vraćanje povjerenja u izborni proces, dakle koje je usaglašeno u visokom procentu od svih poslanika u ovom parlamentu.

PREDŠEDNIK RANKO KRIVOKAPIĆ:

Hvala kolegicama Jonica.

Izvolite, glasamo Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o crnogorskom državljanstvu. Hvala vam.

Glasalo je 68 poslanika, 31 za, 25 protiv, 12 uzdržanih. Konstatujem da predlog nije dobio potrebnu većinu.

Možemo o prebivalištima. Hvala.

Glasamo i Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o registrima prebivališta i boravišta. Izvolite. Hvala vam.

Glasalo je 67 poslanika 31 za, 25 protiv, 11 uzdržanih, ni ovaj predlog nije dobio potrebnu većinu. Krivični postupak i etički kodex. Izvolite.

SNEŽANA JONICA:

Hvala. SNP je predložio da se u dnevni red ove sjednice uvrsti Predlog zakona o izmjeni Zakonika o krivičnom postupku. Radi se o jednoj jedinoj normi, koja se tiče mjera tajnog nadzora i činjenice da smo izmjenama ZKP-a koji smo nedavno usvojili produžili rok trajanja mjera tajnog nadzora sa maksimalnih sedam mjeseci, kako je bilo propisano na 18 mjeseci. Tada je amandman koji je istovjetan ovom Predlogu zakonika imao podršku većine klubova poslanika u ovoj Skupštini i dobio je većinu na Matičnom odboru, sticajem okolnosti nije dobio većinu u plenumu. Ovo je prilika da onaj sticajem okolnosti koji je doveo da ovaj predlog ne dobije većinu u plenumu danas bude otklonjen i da zaista pravovremeno obezbijedimo da se mjere tajnog nadzora svedu na jednu granicu koja je realna, ali da se svi zajedno pozabavimo načinom njihove primjene, jer podaci koje smo dobili govore o tome da postoje značajna kršenja zakona prilikom primjene mjera tajnog nadzora. Hvala.

PREDŠEDNIK RANKO KRIVOKAPIĆ:

Hvala. Glasamo izmjene Zakona o krivičnom postupku. Hvala vam.

Glasalo je 69 poslanika, 36 za, 18 protiv, 15 uzdržanih, što će reći da je predlog dobio potrebnu većinu. Kolegice, vaš predlog u krivičnom postupku ulazi. Idemo etički kodex.

SNEŽANA JONICA:

Hvala, predsjedniče.

Klub poslanika SNP predložio je odluku o dopuni etičkog kodexa poslanika. U decembru prošle godine usvojili smo etički kodex poslanika i navodeći etičke principe i

standarde, između ostalog definisali i uzajamno poštovanje i uvažavanje i poštovanje ugleda Skupštine i tako dalje. Činjenica da je Skupština Crne Gore najviše predstavničko tijelo građana, čini mi se obavezuje nas da u etičke principe i standarde uvrstimo i ono što bi trebalo da je ključ naših razmišljanja, to je poštovanje izborne volje građana. Iz tih razloga predložili smo da se etički kodex dopuni normom kojom se definiše to kao princip. Dakle, poštovanje izborne volje građana bi podrazumijevalo da poslanik koji napusti ili bude isključen iz partije sa čije izborne liste je izabran, a nakon toga ne podnese ostavku, da se smatra da postupak suprotno osnovnim etičkim načelima i standardima, jer ne poštuje izbornu volju građana. Podsjetiću da smo u skorije vrijeme u prilici da konstatujemo da izborni dan nije kralj izbornog procesa, zbog toga što se izborni rezultat definitivno više ne utvrđuje na izborni dan, nego se mijenja tokom cijelog mandata Skupštine, te je prilika da makar na ovakav način definišemo da li smo o ovom najvišem domu spremni da pokažemo da li mi zaista poštujemo izbornu volju građana ili stvaramo uslove da se izborna volja građana mijenja tokom čitavog mandata. Ja znam da ovo nije obavezujuća norma kao ni jedna druga u etičkom kodexu, ali je prilika da ovdje pokažemo kao najviše predstavničko tijelo građana, koliko smo spremni da poštujemo njihovu volju i da makar na takav način definišemo odnos prema građanima Crne Gore.

PREDŠEDNIK RANKO KRIVOKAPIĆ:

Hvala vam. Glasamo bez komentara. Jedan pokojni premijer mi je rekao da, kada ide u Skupštinu svaki put je išao kao na berzu. Hvala vam.

Glasala su 64 poslanika, 31 za, 33 ukupno protiv i uzdržani, prvo nije dobio potrebnu većinu. Ima li prigovora? Izvolite.

KOČA PAVLOVIĆ:

Htio sam da zamolim da ponovimo glasanje, pošto je zaostao moj glas.

PREDŠEDNIK RANKO KRIVOKAPIĆ:

U redu. Ponavljamo glasanje o etičkom kodexu. Izvolite.

Hvala vam. Glasalo je 73 poslanika, 40 za, 18 protiv, 15 uzdržanih. Predlog je dobio potrebnu većinu. Ušao u dnevni red kolegice Jonice.

Koleginica Marta Šćepanović - Predlog zakona o izmjeni i dopuni Zakona o parničnom postupku i Predlog zakona o arbitraži. Izvolite.

MARTA ŠĆEPANOVIĆ:

Predsjedniče, predložila sam da se dnevni red dopuni sa ove dvije tačke dnevnog reda. Što se tiče oba zakona je podnijela Vlada Crne Gore Skupštini, Predlogom zakona o izmjeni i dopuni Zakona o parničnom postupku. Predlažem da se uvrsti u dnevni red iz razloga, što ovim zakonom tretirane su izmjene i dopune kojima se značajno unapređuje cijeli parnični postupak, a posebno naglašavam da se ovim zakonom unapređuje njegova efikasnost i na ovaj način ćemo omogućiti prije svega i sudovima Crne Gore da efikasnije rješavaju parnične postupke.

Što se tiče Predloga zakona o arbitraži, predlažem da se on uvrsti u dnevni red iz razloga sa izuzetnim značajem sa aspekta uklanjanja biznis barijera i unapređenje poslovnog ambijenta. Ovi su zakoni prošli odbore, tako da se nadam da ćete podržati. Zahvaljujem.

PREDŠEDNIK RANKO KRIVOKAPIĆ:

Hvala vam. Čuli smo izmjene Zakona o parničnom postupku. Za, protiv, uzdržani?

Hvala vam. Glasalo je 48 poslanika. Svi su bili za. Predlog je uvršćen u dnevni red i Zakon o arbitraži. Izvolite. Biznis barijera, razvojni gubici.

Hvala vam. Glasalo je 50 poslanika. Svi su bili za. Uvršćena su oba predloga u dnevni red.

ALEKSANDAR DAMJANOVIĆ:

Uvažena koleginica Marta Šćepanović je u ime Vlade predložila ova dva predloga zakona ZPPi arbitražu. Ja i kolega ukazujemo da u moru ovih predloga za dopunu dnevnog reda koji se podnose shodno Poslovniku, nijesmo dobili do početka sjednice, ne znam da li ste vi dobili dopis da se ova dva predloga uvrste. Mi ih na klupama nijesmo dobili. Da li smo imali obezbijeđene uslove da shodno Poslovniku glasamo ili smo prekršili Poslovnik? Samo to. Hvala vam.

PREDŠEDNIK RANKO KRIVOKAPIĆ:

Dobili smo u posljednjem trenu, što bi se reklo.

ALEKSANDAR DAMJANOVIĆ:

Možda moje držanje za proceduru ili protokol, štiti ovaj parlament i pogotovo će ga štiti u mjesecima koji predstoje. Imam takav osjećaj, da će procedura biti sve i svja u ovom parlamentu. I prebrojavanje glasova, i neka bude, i to je parlament.

Ali, bojim se da ovako ne uđemo u zonu da se uvrštavanje u dnevni red predloga što se sad pokazalo veoma značajnom procedurom, ne obesmisli i evo molba za vas ubuduće, ja se naravno obavezujem da ću se javiti sljedeći put blagovremeno, kažem sad sam sa kolegom Bojanićem komunicirao, na stolu nisam našao predlog, sumnjam da nije podneseno do početka sjednice, odnosno tvrdim da nije podneseno do početka sjednice, da budem potpuno sad precizan, ali imajući u vidu ovo što ste vi sad rekli da je ušao kao 55, odnosno 54 predlog zakona, računam da ćemo naravno imati načina da se i oko ovoga odnesemo onako kako treba. Hvala.

PREDŠEDNIK RANKO KRIVOKAPIĆ:

Ne mogu vam oponirati, ali mogu konstatovati.

Hvala vam.

Izvinite, koleginice Tanasijević.

BRANKA TANASIJEVIĆ:

Poštovani predsjedniče, poštovani potpredsjednici, koleginice i kolege poslanici, poštovani građani,

Na osnovu člana 92 Poslovnika Skupštine Crne Gore predlažem dopunu dnevnog reda Predlogom zakona o dopuni Zakona o visokom obrazovanju.

Predlog ovog zakona podnijeli su svi članovi Odbora za prosvjetu, kulturu, nauku i sport, a takođe jednoglasno je podržan i na Odboru za zakonodavstvo.

Ovim predlogom se omogućava studentima koji su započeli visoko obrazovanje po nastavnom planu i programu, koji je važio prije uvođenja Bolonjske deklaracije, da studije završe pod istim uslovima pod kojima su ih i započeli.

Predlogom zakona je predviđeno da se rok za završetak studija ovoj grupi studenata produži za još jednu godinu do kraja studijske 2015-2016. godine. Činjenica je da je rok već produžavan tri puta, prvi put je produžen do kraja studijske 2010-2011. godine, drugi put je produžen dvije godine, do kraja studijske 2012-2013, treći put je produžen za još dvije godine do kraja studijske 2014-2015. godine.

Pošto taj rok ističe u septembru ove godine, Odboru za prosvjetu, nauku, kulturu i sport i pojedinim članovima Odbora, obratila se grupa studenata sa molbom da im se pruži još jedna šansa i da im se rok za završetak studija produži za još jednu studijsku godinu, što je Odbor i učinio predlogom ovog zakona. Hvala lijepa.

PREDŠEDNIK RANKO KRIVOKAPIĆ:

Hvala, kolegice Tanasijević.

Izvolite, čuli ste, visoko obrazovanje.

Hvala. Glasalo je 55 poslanika i svi su bili za.

Ovim smo iscrpili predloge za dopunu dnevnog reda, za izmjenu nije bilo.

Možemo li glasati dnevni red sa dopunama koje smo usvojili?

Hvala. Stavljam na glasanje predlog dnevnog reda devete sjednice prolječnog zasijedanja. Izvolite.

Hvala. Glasalo je 59 poslanika, 52 za, četiri protiv, tri uzdržana. Usvojili smo dnevni red devete sjednice sa 55 tačaka, ako se ne varam, 56.

Idemo ako možemo, trebate li pauzu? U redu.

Molim vas, glasanje je najsloženiji naš proces, jer odlučujemo o mnogočemu.

Deset minuta da se klubovi sprema za glasanje, deset minuta nije problem.

Vidimo se u 14.15 časova. Slažem se, ali kroz ova iskušenja ćete lakše doći do pravog slavljenja praznika.

21. 07. 2015. godine

PREDŠEDAVAJUĆI MILUTIN SIMOVIĆ:

Kolegice i kolege, predlažem da počnemo sa devetom sjednicom prolječnog zasijedanja.

Radićemo po dnevnom redu.

Prva tačka je **Predlog zakona o saradnji Crne Gore sa iseljenicima.**

Ovlašćeni predstavnici Vlade su dr Igor Lukšić, potpredsjednik Vlade i ministar vanjskih poslova i evropskih integracija i mr Predrag Mitrović, direktor Uprave za dijasporu. Sa predstavnicima predlagača je Elvira Bekteši.

Pozdravljam potpredsjednika Vlade i njegove saradnike.

Izvjestioci odbora su Marta Šćepanović Zakonodavnog odbora i Miško Vuković Odbora za međunarodne odnose i iseljenike.

Dobijam po drugi put ispravku, bilo je upisano da je upravo tako, gospodin kolega Mićo Orlandić, izvijestilac Odbora za međunarodne odnose i konačno dobijam tu potvrdu da je to tako bilo ispravno napisano u prvoj verziji podsjetinika.

Otvaram pretres i pitam potpredsjednika Lukšića da li želi da da dopunsko obrazloženje? Želi.

Izvolite potpredsjedniče.

Da li želite proceduralno? Izvolite.

LJERKA DRAGIČEVIĆ:

Zahvaljujem, gospodine potpredsjedniče.

Ja bih htjela da izvijestim, kako javnost tako i ovaj visoki dom da sam dobila sa sjednice od 16.07. dobila sam pregled onog što sam govorila, izvještaj, pa bih sad htjela da

izvijestim da je uvaženi jedan kolega rekao da sam ja pominjala Vladu u svom obraćanju, pa bih htjela sada da vam pročitam ovo što sam dobila.

Ja se zahvaljujem svima ovima koji su podržali moj amandman i koji razumiju probleme manjina, dok je samo Ministarstvo ne razumije. O tom po tom. Ja isto tako mogu sad reći da zakon podržati neću. Zahvaljujem. Znači, ja Vladu nisam pominjala niti ikoga drugoga samo Ministarstvo. Zahvaljujem.

PREDSEDAVAJUĆI MILUTIN SIMOVIĆ:

Zahvaljujem se.

Da pojasnimo, dakle u pitanju je bio zahtjev, molim vas, kolegice Dragičević, u pitanju je bio zahtjev kolege Pavlovića da za stenogramom povodom rasprave kada smo imali na dnevnom redu Predlog zakona o manjinskim pravima, gdje je tada insistirano i tražen stenogram i drago mi je što ste pročitali taj stenogram u kome se potvrdilo ono što ste i vi tvrdili tokom te rasprave. Hvala vam.

Mislim da su se stekli uslovi da nastavimo rad po ovoj tački dnevnog reda.

Potpredsjedniče Lukšiću, izvolite.

IGOR LUKŠIĆ:

Zahvaljujem gospodine potpredsjedniče.

Dame i gospodo poslanici,

Briga o iseljenicima sastavni je dio unutrašnje i vanjske politike Crne Gore. Istorijski gledano, Crna Gora spada u red visoko migratornih zemalja mediterana. S obzirom na brojnost iseljništva koja se procjenjuje na nivou aktuelnog stanovništva Crne Gore, stručne, intelektualne, ekonomske i druge potencijale, sve više raste ukupna svijest o značaju ovog pitanja. U prilog ovome idu i nalaz i stručno sagladavanje, istraživanje i uporedna praksa iskustva nama sličnih visoko migratornih zemalja da je dobro upravljanje i koordinacija iseljeničkim potencijalnom nezaobilazan faktor ukupnog društvenog i ekonomskog razvoja jedne zemlje. Zajednica iseljenika iz Crne Gore prisutne su u gotovo svim djelovima zemalja u susjedstvu, preko visoko razvijenih zemalja Evrope, sjeverne i južne Amerije do Australije i Južne Afrike.

Obnovom nezavisnosti Crne Gore prepoznata je potreba da se pitanje saradnje sa iseljenicima prilagodi novim realnostima i potrebama države Crne Gore i njenih iseljenika i posebno sistemski uredi. To je prvi korak ka uspostavljanju i sprovođenju nove politike prema iseljenicima iz Crne Gore koji treba da rezultira poboljšanjem kulturnih, obrazovnih i ekonomskih, sportskih i drugih veza sa matičnom državom, unapređenjem brige matice prema iseljenicima, afirmacijom multietničnosti, jačanjem građanskog i državnog identiteta Crne Gore. Veza, odnosi i saradnja sa iseljenicima neodvojivi su dio unutrašnjeg razvoja kao i procesa regionalnih evropskih i evroatlantskih integracija Crne Gore. Cijeneći značaj obaveze i odgovornosti u cilju unapređivanja saradnje sa iseljenicima, Vlada je u decembru 2010. godine usvojila strategiju saradnje sa dijasporom i Akcioni plan za period 2011-2014. Strategijom su tada, između ostalog, definisani prioritetni ciljevi, nosioci poslova i aktivnosti koje treba da stvore neophodne pretpostavke za sistemsko i kvalitativno unapređenje saradnje sa iseljenicima. Četvorogodišnji period je za nama za koji je projektovana strategija, koji je vrlo intenzivan sa stanovišta aktivnosti koje su preduzimate na planu unapređenja saradnje sa iseljenicima, na svim poljima, kao i unapređenje brige i odgovornog odnosa države prema iseljentištvu.

Institucionalni okvir za saradnju sa iseljenicima i suštinski unapređen transformacijom ranijeg centra za iseljenike u Upravu za dijasporu tokom 2013. godine, čime je problematika iseljeničke populacije institucionalno podignuta na viši nivo u kvalitetnijem prirodnom

ambijentu Ministarstva vanjskih poslova i evropskih integracija. Paralelno sa ovim aktivnostima pripremljen je Predlog zakona o saradnji Crne Gore sa iseljenicima u cilju stvaranja normativnog okvira za uređenje prioriternih pitanja unapređenje i jačanje saradnje sa iseljenicima. Zakonom se uređuju način ostvarivanja i jačanja saradnje Crne Gore sa iseljenicima, zaštita prava i interesa iseljenika, mjere i pogodnosti prilikom njihovog povratka u Crnu Goru kao i druga pitanja od značaja za iseljenike. Predlog zakona koncipiran je u šest poglavlja. S obzirom da je ovo prvi zakon koji reguliše ovu oblast, posao svakako nije bio lak, pa smo zakon pripremali koristeći uporednu praksu i iskustva nama sličnih visoko migratornih zemalja.

Tekst predloga zakona, između ostalog, i rezultat obavljenih konsultacija sa svim resornim ministarstvima i institucijama čije su redovne nadležnosti u dijelu saradnje sa iseljenicima, propisane i odredbama ovog zakona i to kroz preduzimanje mjera i aktivnosti na planu očuvanja kulturnog identiteta, očuvanja državnog identiteta i pripadnosti Crnoj Gori, jačanje obrazovne, naučne i sportske saradnje, informisanje i povezivanje zaštite prava i položaj iseljenika i unapređivanje privrednog partnerstva Crne Gore sa iseljenicima.

Treba istaći da je kompletan zakon rađen u skladu sa ustavnim konceptom Crne Gore kao građanske države i jednakog statusa iseljenika i svih iseljeničkih grupacija Crne Gore. Dodatno po prvi put se ovim zakonom pojmovi kultura, jezik, identitet i tradicija koristi u pluralu što je jedna od specifičnosti ovog teksta.

Za iseljenike je posebno interesantno i to što je Predlogom ovog zakona stvoren zakonski osnov za formiranje savjeta za saradnju sa iseljenicima kao savjetodavnog tijela Vlade, a koji će činiti i predstavnici iseljenika, članovi po funkciji i istaknute ličnosti koje su se afirmisale na polju saradnje sa iseljeničtvom i promocijom Crne Gore u inostranstvu.

Takođe predlogom ovog zakona ustanovljava se i manifestacija Dani iseljenika, koja će se održavati svake godine a što će predstavljati priliku za okupljanje crnogorskih iseljenika i aktuelizaciju tema od značaja za njih. Dodatno, stvorene su zakonske pretpostavke za dodjeljivanje nagrada istaknutim iseljenicima i organizacijama za poseban doprinos jačanju veza sa Crnom Gorom, promocije naše države na međunarodnom planu, društvenom i ekonomskom razvoju Crne Gore.

Ustavni osnov za donošenje ovog zakona sadržan je u odredbi člana 16 stav 1, tačka 5 Ustava, kojom je propisano da se zakonom uređuju i druga pitanja od interesa za Crnu Goru. Zakon o saradnji sa iseljenicima, treba reći je usaglašen u potpunosti i sa dva najbitnija pravna instrumenta Savjeta Evrope iz oblasti zaštite manjinskih prava i to okvirnom konvencijom o zaštiti manjina i Evropskom poveljom o regionalnim i manjinskim jezicima Savjeta Evrope.

Predlog ovog zakona je pozitivno ocijenjen od strane Zakonodavnog odbora, uz usvajanje tri amandmana novotehničke prirode koji su prihvaćeni od strane Vlade, a Odbor za međunarodne odnose i iseljenike se bavio veoma detaljno tekstom predloga zakona i predložio 11 amandmana na tekst Predloga zakona od čega je Vlada prihvatila 10. Radi se o amandmanima kojima je tekst predloga zakona dodatno unaprijeđen i u tom smislu su ovi amandmani prihvaćeni.

Na žalost jedan broj amandmana, kao što je amandman Odbora za međunarodne odnose i iseljenike koji se tiče definisanja, preciznog definisanja potrebnih budžetskih sredstava za implementaciju ovog zakona, Vlada nije bila u mogućnosti da ovo prihvati, iako postoji apsolutno uvjerenje da trenutno izdvajanje i trenutna aproprijacija za potrebe rada Uprave za dijasporu ne mogu obezbijediti adekvatnu implementaciju ovog zakona. I ono što Ministarstvo finansija naglašava jeste da će se prilikom izrade Predloga Zakona o budžetu za 2016. godinu, voditi računa i da se ova oblast adekvatno budžetski tretira, dok amandman koji u svom duhu je bio, rekao bih prihvatljiv, a tiče se mogućnosti izdavanja iseljeničke

knjižice kao javne isprave koja bi služila kao identifikacioni dokument za vrijeme boravka iseljenika u Crnoj Gori, Vlada nije mogla prihvatiti, s obzirom da, po mišljenju odgovarajućeg resora, izdavanje javne isprave koje bi služile kao identifikacioni dokument, bi bilo neophodno zakonom precizirati u smislu svih uslova koje podnosilac zahtjeva mora da ispuni i dokaze koje je dužan da priloži kako bi to pravo ostvario. S toga, imajući u vidu kompleksnost ovog pitanja nije ga moguće urediti amandmanom već zahtijeva šire i detaljnije razmatranje.

Na kraju, želim da naglasim da je unapređenje odnosa i saradnje sa iseljeništvom veoma kompleksan posao koji zahtijeva uključivanje i posvećenost više državnih organa te vrlo često iziskuje interesorni pristup, a u kontekstu ove problematike želim da se posebno zahvalim Odboru za međunarodne odnose i saradnju sa iseljenicima Skupštine Crne Gore koji je zaista od velike pomoći i čiji članovi su spremni u svakom trenutku da zajedno sa Ministarstvom vanjskih poslova i evropskih integracija, ali i drugim radnim resorima rade afirmativno na unapređenju statusa iseljenika, odnosno saradnje države Crne Gore sa svojim iseljenicima. Zahvaljujem na pažnji.

PREDSEDAVAJUĆI MILUTIN SIMOVIĆ:

Zahvaljujem se.

Prije nego što nastavimo pretres, dozvolite samo da se kratko, svi zajedno podsjetimo, da je pred nama sjednica sa veoma obimnim dnevnim redom, da imamo 56 tačaka, da imamo ograničen broj dana gdje, siguran sam, svi zajedno želimo da završimo planirani dnevni red i zbog toga molba prema svima vama da poštujemo dogovoreno vrijeme, da to jednako važi i za predstavnike predlagača i za poslanice i poslanike koji će uzeti učešće.

Na kolegijumu smo dogovorili da rasprava o ovom predlogu zakona traje dva sata i dogovorili smo se da ćemo striktno poštovati vrijeme koje je dozvoljeno poslovnički za raspravu od pet minuta po svakom učesniku u raspravi. Ja bih molio da imate razumijevanja u odnosu na to opredjeljenje da ćemo insistirati na poštovanju vremena.

Ministar je sada prekoračio i ostaje dužan da kroz završnu riječ bude kraći tih par minuta koliko je sada produžio uvodno izlaganje i siguran sam da ćemo dobiti adekvatan odgovor od potpredsjednika Vlade. Hvala vam.

Pitam predstavnike odbora da li žele riječ? Žele.

Kolega Orlandić želi u ime Odbora za međunarodne odnose i iseljenike da uzme riječ. Izvolite kolega Orlandiću.

MIĆO ORLANDIĆ:

Poštovanje svima.

Mi smo se zaista na Odboru bavili prilježno ovim prijedlogom zakona iz više razloga i zato što držimo da je donošenje ovog zakona uz one naše prethodne aktivnosti, donošenje strategije i formiranje uprave za dijasporu u okviru Ministarstva zaista jedan veliki iskorak koji naša država čini da se kompletna ova oblast unaprijedi i ostvari maksimalno dobra saradnja sa našim iseljenicima i ovaj prijedlog zakona, kao prvi zakon koji se donosi u našem parlamentu, zaista je jako vrijedan. Mi smo se, takođe, bavili i amandmanima Odbora i pojedinaca koji su došli na Odbor. Mislim da je zadovoljstvo istaći da je desetak amandmana prihvaćeno od strane predlagača zakona. Takođe, želio bih posebno da istaknem jednu našu zajedničku ideju koja je dobila maksimalnu podršku na Odboru. To je da se u poglavlju gdje se govori o evidenciji naših iseljenika kao jednostranoj evidenciji u okviru Uprave, omogućiti da ta evidencija bude dvostrana i da oni koji će biti sutra u evidenciji imaju i odgovarajući dokument da su u evidenciji Ministarstva vanjskih poslova, odnosno Uprave za dijasporu.

Iz tih razloga smo koncipirali amandman koji definiše, po našem mišljenju, u potpunosti ovaj dio kojim se reguliše da se našim iseljenicima koji nijesu državljani Crne Gore izdaje iseljenička knjižica kao javni dokument koji služi za predstavljanje u Crnoj Gori pred državnim organima itd.

Takođe, bila je želja da, imajući u vidu da mi imamo iseljenike i četvrte, pete, možda čak i šeste generacije koji žele da imaju određenu kopču i kontakt sa maticom zemljom, stvorimo uslove da jedan broj tih ljudi koji su jako uspješni u svijetu i koji budu evidentirani u evidenciji i kojima bude izdata iseljenička knjižica, da se drugim propisima omogućе određene olakšice i povoljnosti. Mislim da vezano za amandman može jedino biti sporan ovaj termin javna isprava. U tom dijelu smo spremni da tu napravimo određenu ... Hvala.

PREDSEDAVAJUĆI MILUTIN SIMOVIĆ:

Čeka nas i treće čitanje, rasprava u pojedinostima, tako da ćete imati priliku, kolega Orlandiću. Hvala vam.

Prelazimo na prvi krug diskusija. U ime Kluba poslanika Demokratske partije socijalista i svakako kao predsjednik Odbora za međunarodne odnose i iseljenike, kolega Vuković. Izvolite, kolega Vukoviću.

MIODRAG VUKOVIĆ:

Hvala. Nadam se da ću izdržati pošto nijesam baš najbolji sa glasom.

Zakon je novina u pravnom poretku Crne Gore na vaše zadovoljstvo, je li tako? Prvi put se na promišljen i odgovoran način stimulišu obaveze države u odnosu na ljude koji su iz različitih razloga, u različitim periodima, u statusu iseljenika u odnosu na ljude sa ovih prostora ili koje sa ovim prostorima vežu možda ne i uvijek neposredne, ali pokazalo se i u našem, kao i uporednom iskustvu neraskidive, dakle dragocjene veze koje treba na pravi način u svakoj državi, u obostranu korist, valorizovati. Potrebno je pravno iskazati prava i obaveze i ljudi van Crne Gore kao pojedinaца i države njihovog porijekla da bi se stvorile dugoročne i stabilne osnove čiji je neizostavan dio dobar normativni temelj za taj javno-pravni odnos. Prvi put ovo radimo ne iz razloga što je nova mlada država Crna Gora sa skromnim državnim trajanjem, niti, pak, zato što je iseljenička zajednica ili crnogorska dijaspora, već kako ko nominuje ovu situaciju, nova pojava. Naprotiv. Crna Gora je stara država, o tome je ministar govorio i to je opšte mjesto. Ljudi sa ovih prostora su decenijama, pa i vjekovima unazad odlazili iz Crne Gore iz različitih društvenih, prije svega socijalnih, ekonomskih razloga. Ostajali su više manje trajno zamjenjujući državu porijekla novom sredinom. Gradili su nove egzistencije, integrisali se u nove svjetove. Crna Gora je prije desetak godina obnovila svoju nezavisnost i vratila pravo i obavezu da sva pitanja, pa i u ovoj oblasti otvara i rješava sama po mjeri svojih potreba i interesa. O tome je bilo riječi.

Crnogorska dijaspora ili iseljenici su vrijednost sami po sebi, ali i vrijednost za državu. Socijalna, ekonomska, kulturološka, nacionalna, društvena, u svakom slučaju. Zašto tek sada zakon? Mijenjanje društvenog statusa Crne Gore generiralo je i promjene, prije svega u organizovanju zajednice koje su okupljale i okupljaju naše ljude van Crne Gore. Nije to išlo lako, a i danas je to u dobroj mjeri akutan i aktuelan problem. I dalje traju naporі da se pronađu pravi oblici organizovanja koji će biti u punom saglasju sa karakterom, novim, savremenim, pozitivnim, državnog sistema u Crnoj Gori kao njihovoj matici, ali i pravima i obavezama prema sistemima država u kojima žive.

Krenulo se na dobar način. Možda za neke previše dugo jer je ovaj posao trajao na izradi zakona više od godinu dana. Mislim da je ipak to vrijeme bilo potrebno. Ponoviću, ljudi iz ove institucije su na ovom zahtjevnom poslu što je radila i u svim fazama, što je bio dobar parlamentarni doprinos pa pred sobom imamo dobar zakonski tekst. Treba reći da su na

objektivno moguć način konsultovanja i mišljenja i stavovi ljudi iseljeničkih zajednica, a i da je sa svoje strane predloženo i utemeljeno na iskustvima dosadašnjih državnih politika koje se ne trebaju potcijeniti Crne Gore. Cilj je dovoljno jasno postavljen. Pokazati da je Crna Gora kao obnovljena, samostalna država namjerna da vlastito društvo razvije na principima i vrijednostima savremene demokratije kao društvo ekonomski, socijalno, kulturno sve bogatije ili sa ambicijom da to bude, definitivno svjesna da svi njeni trajajući procesi demokratske integracije u međunarodnu zajednicu nijesu krenuli prije nekoliko godina otvaranjem poglavlja sa Evropskom unijom, već su temelji udareni i stupanjem prvih ljudi sa ovih prostora na teritorije drugih država. Povezivanje Crne Gore sa drugima krenulo je i već ima najbolju preporuku vanredno vrijednim životnim i profesionalnim biografijama generacije Crnogoraca koji su izgradili i dalje grade vrijedne statuse za poštovanje u drugim sredinama. Naši ljudi u inostranstvu puno očekuju od ovog i sličnih projekata do sada realizovanih koji se planiraju u državi njihovog porijekla. Mislim da treba, takođe, upozoriti da su, možda i očekivano, zahtjevi u obimu onoga što treba obuhvatiti ovim zakonom bili, a možda su i danas, posebno kod dijela naših ljudi vani širi od objektivno mogućeg i potrebnog. Ne može se ovim zakonom definisati ono što je predmet drugih projekata. Sada, recimo, aktuelno pitanje definisanja načina sticanja crnogorskog državljanstva kao ilustracija onoga što je zbog svoje aktuelnosti posebno značajno za veliki broj naših ljudi van Crne Gore, ne može biti riješeno ovim zakonom. Ne može, takođe, jer je kod drugih već demokratska praksa da crnogorski iseljenici neposredno institucionalno povežu sa svojom maticom preko svojih poslanika u crnogorskom Parlamentu, riješiti ovim zakonom. To ostaje drugim projektima. Predlažem i ispred Odbora da Skupština da prohodnost ovom zakonskom projektu. Hvala vam.

PREDSEDAVAJUĆI MILUTIN SIMOVIĆ:

Zahvaljujem kolegi Vukoviću i na početnom dobrom primjeru poštovanja vremena. Kolega Knežević je sljedeći učesnik u raspravi.

MILAN KNEŽEVIĆ:

Nadam se da ću imati isto prolazno vrijeme kao kolega Vuković.

Gospodine Lukšiću sa saradnicima, uvažene kolege, poštovani građani,

Čitajući obrazloženje ovog zakona i ovoliko brigu i želju za povezivanjem sa našim iseljenicima širom svijeta, naprosto se stiče utisak da bi oni koji pročitaju ovaj zakon, a žive u Crnoj Gori odmah požurili da se ise, jer je takva briga i zabrinutost pokazana za naše iseljenike da naprosto mi koji živimo u Crnoj Gori bi voljeli da ovako brinete i o nama kao što planirate da brinete o iseljenicima.

Na žalost, suština je sledeća. Ovaj zakon neće riješiti probleme i unaprijediti relacije sa iseljenicima jer je koncipiran na isključivo političkim projekcijama. Reći ću vam koje su to političke projekcije. Političke projekcije su da ste spremni da sarađujete sa onim iseljeničkim grupama i udruženjima koja su 21. maja 2006. godine glasala za nezavisnu Crnu Goru i koje ste dovodili avionima, autobusima, kamionima itd. i tome sl. dok građani koji su živjeli u Crnoj Gori, koji su rođeni u Crnoj Gori, a sticajem životnih prilika su nastavili da žive u Srbiji, nisu imali pravo glasa da odlučuju o državi i to na sledeći način gospodine Lukšiću. Ovi koji ste dovodili avionima da podrže projekat privatne države poslije više i nijesu ni dolazili u Crnu Goru. Za razliku od onih kojima nijeste dozvolili pravo glasa i koji su stalno u Crnoj Gori. Na ovako baziranim projekcijama zakona ne možete razvijati odnose sa iseljenicima i ne možete tvrditi da su oni koji su napustili Crnu Goru nakon Berlinskog kongresa 1878. godine i pošli u Tursku na istom nivou sa onima koji su kroz vjekove i koji su nakon '918, nakon '945. živjeli i žive u Srbiji i sa kojima ste pokidali sve veze zato što ih evidentirate

isključivo kao Crnogorcima. Da li su Srbi koji se izjašnjavaju nacionalno Srbi, a rođeni su u Crnoj Gori i žive sada u Srbiji građani Crne Gore? Da li sa njima treba da razvijate odnose ili ćete da razvijate odnose samo sa onim vašim iseljeničkim udruženjima koja su prepoznata kao politički sateliti Demokratske partije socijalista. Raznorazni Perovići, peti, deveti, koji kada izađu na izbore imaju manje glasova nego kandidata za poslanike koje su predložili na listi. Evo samo jedna norma.

Iseljenicima se smatraju crnogorski državljani i druga lica porijeklom iz Crne Gore koji žive u inostranstvu i koji Crnu Goru doživljavaju kao svoju matičnu državu ili državu porijekla i baštine kao demokratsku, nezavisnu, suverenu, građansku, multietničku, multikulturalnu državu. I ko će to da procijeni ko su onda iseljenici? Vi ćete da procijenite naravno. Oni koji su 2006.godine smatrali da Crna Gora treba da ostane u zajedničkoj državi sa Srbijom neće biti tretirani ovim zakonom. Naći ćete neke podobne predstavnike Crnogoraca u Srbiji koji će ovdje fingirati demokratske iskorake koje ste napravili. Briga o iseljenicima sastavni je dio unutrašnje i vanjske politike Crne Gore. Crna Gora se zalaže za stvaranje i unapređenje uslova potrebnih za uključivanje iseljenika u društveni, ekonomski i politički život Crne Gore. Znači ovdje, poštovani građani se stvara jedna opasna premisa, a to je da jedan broj iseljenika za koje se sigurno zna da će glasati za Demokratsku partiju socijalista i za režim i za manjinske stranke koje su sa njima u koaliciji se projektuju, da im se omogući pravo glasa na sledećim ili na nekim drugim izborima. A svi oni koji se protive ovako vašoj antiistorijskoj, antiduhovnoj i anticrnogorskoj politici će biti označeni kao nepodobni elementi sa kojima nema nikakve sumnje, e to vam nećemo dozvoliti.

PREDSEDAVAJUĆI MILUTIN SIMOVIĆ:

Hvala kolegi Kneževiću na dobrom prolaznom vremenu. Kolega Abazović je sledeći učesnik u raspravi. Izvolite kolega Abazoviću.

DRITAN ABAZOVIĆ:

Potpredsjedniče Simoviću, poštovane kolegice i kolege, poštovani ministre, gospodine Mitroviću, direktore Uprave za dijasporu, poštovani građani,

Zaista, jedino što mogu da konstatujem na početku jeste da je ovakva vrsta zakona zakašnjela u Crnoj Gori i da smo ipak ovakav zakonski akt trebali da imamo i ranije i ako on nije idealan, ali u svakom slučaju makar ukazuje na neke tendencije da mi zaista želimo da se brinemo o iseljenicima i ako je imam ličnu sumnju koliko će ova Vlada biti uspješna u tome. A sumnje imam iz prostog logičnog razloga što svi znamo da su iseljenici dali ogroman doprinos nezavisnosti Crne Gore. Bilo je i onih koji su favorizovali i drugu stranu, odnosno opstanak u zajedničkoj državi, što je i jedno i drugo legitimno, ali i jedno i drugo je nepravedno da se i jedni i drugi zaborave nakon određenih izbora, naročito nakon referendumu. Mi smo naše iseljenike zaboravili. Oni su u mom vrlo skromnom i malom iskustvu u Odboru za međunarodne odnose, a i nešto što sam imao ličnih kontakata i posjeta shvatio da oni ustvari žive nekako kao mi. Prvo su rascjepkani, podijeljeni, posvađani sa velikim animozitetima jedni prema drugima koji imaju isto porijeklo i dolaze čak iz istih gradova i mislim da će nam to biti jedan opterećujući faktor u tome da zaista izaberemo ko treba da uđe u taj Savjet, na koji način i ko zaista zaslužuje da predstavlja iseljenike koji su porijeklom iz Crne Gore. I to je zaista nešto što ja u ovom momentu mogu da vidim kao problem.

Žao mi je što je Vlada u mnogim slučajevima pokušavala prethodnih godina da zloupotrebi iseljenike, počevši od referendumu, vjerovatno to i ranije i nije uspijevao njihov neki kapital socijalni u njihovim znanjima ili materijalni u onome što su oni stvorili u drugim državama da nekako više plasira u našu državu da se oni vrte svojim ognjištima, da učine

naše tržište, našu ekonomiju kvalitetnom i boljom i zaista je to nešto što je veliki minus i pokazuje da do danas ne znam da li će ovo zakonsko rješenje, vjerovatno neće riješiti ništa spektakularno učiniti da u tom pravcu zaista imamo jedan sistematski odnos između onoga što su iseljenici, kao jedan ogromni potencijal Crne Gore i ono što je trenutno njihov doprinos koji, ako izuzmemo njihove dolaskе tokom ljetnjih odmora i tako dalje i praznika, zaista su vrlo, vrlo skromni. I nijesam vas bez razloga pomenuo gospodine Mitroviću, ja nijesam znao da ste, evo propustio sam informativno da znam da ste imenovani za direktora Uprave za dijasporu, ja vam želim puno uspjeha u tome, ali želim vam da budete puno uspješniji nego što ste bili u Upravi za pranje novca. Nadam se da je vaš izbor na to mjesto smišljen i da samim tim će zaista učiniti da dođe do kvalitetnije naše saradnje sa iseljenicima sistematičnijeg, boljeg i stabilnijeg, jer kao političar, kao građanin, bez obzira, slagali se vi sa tim ili ne vrlo sam nezadovoljan kako je Uprava za pranje novca radila do sada u Crnoj Gori.

Želim vam puno uspjeha u radu vezano za Upravu za dijasporu. Vjerovatno je ovo lakši posao, ali siguran sam, a znate bolje od mene da se nećete baš susresti, neće vam teći med i mlijeko ni kod naših iseljenika koji imaju tako neke svoje, da li su to mentalitetske ili neke druge prirode, neki nedostaci. Da li je to nedostatak demokratskog kapaciteta i tako dalje, a pogotovo sa ovom Vladom koja te ljude olako zaboravlja, vrlo često iskorišćava i na jedan nepravedan način se odnosi prema njima. Zaista oni ničim nijesu to zaslužili, upamtite niko nije otišao zbog dobra, što mu je bilo dobro, svi su otišli trbuhom za kruhom, to je njihovo pravo. Drago nam je kad čujemo da su tamo napravili uspjeh u drugim državama, ali zaista ovo zakonsko rješenje, ako zaista ne bude pokazana iskrena politička volja da se taj odnos koji je do sada postojao promijeni, unaprijedi, sistematizuje, mislim da ćemo uzaludno usvajati ovakve zakone i ako ponavljam jeste dobar iskorak i ja ću ga lično podržati kada dođe glasanje. Zahvaljujem.

PREDSEDAVAJUĆI MILUTIN SIMOVIĆ:

Zahvaljujem se kolegi Abazoviću. Kolega Šarančić je sledeći učesnik u raspravi. Izvolite.

DANKO ŠARANČIĆ:

Poštovani potpredsjedniče i gospodine ministre sa vašim saradnicima, Mi smo u 10. sjednici od nezavisnosti Crne Gore i prilično je čini mi se mnogo vremena proteklo od tada. Mnogo je priča ispričano u ovoj problematici o njenom značaju. Mnogo je bilo prećih stvari od brige za iseljenike, mnogo je novca potrošeno za razne projekte i aktivnosti. Krajem 2010.godine Vlada je donijela i strategiju saradnje sa dijasporom, kao što ste rekli, ali na žalost tek ovih dana konačno treba da donesemo, valjda ćemo donijeti zakon o saradnji Crne Gore sa iseljenicima. Zbog čega vam je trebalo devet i više godina, gospodine ministre, ja ne znam, ne vidim valjane razloge za takva kašnjenja. Ako je Crna Gore u redu visoko migratornih zemalja sa iseljeništvom koje negdje broji onu brojku koja je na nivou aktuelnog stanovništva sadašnjeg u Crnoj Gori, možda čak i više, jer precizne podatke i nemamo, ako su nam važni ti ljudi kao što se zaklinjemo, svi potencijali koji oni sa sobom imaju i ono čime mogu da pomognu matičnoj državi, zar nijesmo trebali ovaj zakonski akt donijeti mnogo ranije, možda u prvoj godini ili u prvim godinama nezavisnosti Crne Gore. Međutim, Vlada i partije koje čine vladajuću većinu u svakom predizbornom ciklusu bez izuzetka, čini mi se braneći isključivo sebe i svoj status od nedemokratske, antidržavne, retrogradne opozicije, podizale su tu saradnju na prilično visok nivo, koja je imala samo jedan jedini cilj, a građani vrlo dobro znaju i koji. Glasovi iseljenika, gospodine ministre, bili

su najvažniji resurs godinama, a to što oni imaju i recimo svoje stručne, intelektualne, ekonomske i druge potencijale, to je negdje bilo u drugom ili trećem planu.

Prava suština problema je još uvijek nenačeta. Ne znamo ni približno broj iseljenika. Samo okvirno negdje procjenjujemo. Nemamo osnovne podatke o njima, o njihovim potencijalima, njihovoj spremnosti da ovdje investiraju, da pomognu svojim znanjem i uticajem koji imaju u svijetu i ugledom, o njihovim potrebama i željama, o dosadašnjim rezultatima, mislim da je suvišno govoriti jer ih nema i oni gotovo i da se ne vide. Istina, ovaj predloženi tekst nudi određena rješenja ukoliko ona se budu implementirala na pravi način u što ja sumnjam, imajući u vidu i administrativno tehničke kapacitete Uprave za dijasporu i sve ostalo.

Na primjer, član 10 predviđa između ostalog povezivanje privrednika, promovisanje razvoja nerazvijenih područja, mehanizme podsticanja i ulaganja iseljenika, osnivanje namjenskih i finansijskih fondova itd, itd. Međutim, sve ovo gospodine ministre nije zabranjeno bilo ni ranije, nijednim zakonskim tekstom, ali na žalost, malo čega od ovog je i bilo. Nijesam siguran da je na pravi način predviđeno i popunjavanje Savjeta za saradnju sa iseljenicima o čemu govore ovi članovi od 12, 13, 14 i sve do 29.

Navešću samo jedan primjer, recimo Kosovo treba da ima jednog predstavnika u Savjetu. Recimo Rusija i Ukrajina zajedno jednog. Recimo Velika Britanija, Švedska, Italija po jednog. Vi sami procijenite gospodine ministre da li je ovo dobro rješenje, a dobro je da ga čuju građani i javnost Crne Gore. Dalje, ovakvo popunjavanje Savjeta, član 15 dalje kaže "predstavnik i iseljenika za članove Savjeta predlažu najaktivnije organizacije iseljenika i one sa najvećim brojem članova". Kako će Uprava za dijasporu da zna koje su najaktivnije? Koji su kriterijumi za to i mehanizmi, kako ćete utvrditi stvaran broj tih članova?

Član 23 propisuje trajanje mandata članovima Savjeta, a nigdje se u zakonu ne govori u kojim slučajevima prestaje taj mandat, može li i ko može razriješiti ili smijeniti člana Savjeta itd, itd. Ako Vlada Crne Gore, gospodine ministre, misli da i ubuduće sa ovih 120 hiljada i šest zaposlenih u Upravi za dijasporu u godinama koje dolaze vodi brigu o iseljenicima kao važnom segmentu kako spoljne, tako i unutrašnje politike onda je bolje da ne radite ništa gospodine ministre, jer će efekti biti podjednaki, a u jednom i u drugom slučaju su ravni nuli. Hvala.

PREDSEDAVAJUĆI MILUTIN SIMOVIĆ:

Zahvaljujem se kolegi Šarančiću.

Sada bih zamolio kolegu Tuponju. Izvolite, kolega.

GORAN TUPONJA:

Zahvaljujem, uvaženi potpredsjedniče.

Uvažene kolegice i kolege, članovi Vlade, poštovani građani Crne Gore,

Pa evo ovako, ja sam jedan od iseljenika bio u jednom dosta dugom vremenskom periodu moga života, nekih 15 godina sam proveo u Njemačkoj i ovaj zakon posmatram možda malo drugačijim očima od ostalih kolega i nalazim da je ovaj zakon opšti, deklarativan, manje više neobavezujući, više mi liči na neki memorandum ili na neko pismo dobre namjere, nego što će on naći konkretnu primjenu u stvarnom životu.

Osvrnuo bih se, kažem u principu, u zakonu nema ništa loše, ništa sporno, ja samo govorim o tome da je zakon suviše uopšten i da bojim se u stvarnom životu neće rezultirati onim što je zapravo i želja i volja bila, jer je sve ovo i do sad moglo da se obavlja i bez donošenja ovog zakona, što smo zapravo i svjedoci. Konkretno bih se osvrnuo na nekoliko članova u ovom zakonu, prvo na Savjet. Ako sam dobro izbrojao Savjet broji blizu 80 članova, zaista jedna imponantna cifra, vjerujem da to glomazno tijelo koje će se sastajati

jednom godišnje, najmanje jednom godišnje ima obezbijeđena sredstva za put svih tih članova Savjeta, kao i njihov smještaj, mada ovim zakonom nije definisano koliko ovaj zakon utiče na budžet države, pa bi bilo možda zgodno da odgovorite na koji način se finansiraju ti takvi skupovi, jer mi imamo tu praktično iz cijeloga svijeta naše iseljenike koji bi trebali da dođu na taj sastanak toga Savjeta jednom ili više puta godišnje.

Zatim, vrlo mi je čudno možda i tu postoji neko logično objašnjenje u nabranjanju ko su sve predstavnici iseljenika da kad nabrajate onda imate po dva iz pojedinih država a jedan za, pa onda neke države među kojima su Republika Francuska i Kraljevina Španija. Zemlje, pogotovu Francuska sa ogromnim brojem naših iseljenika, ovo za, da li to znači da je taj predstavnik iz Crne Gore, ako je kod prethodnih navedeno "iz" volio bih da mi to pojasnite, e onda ide cio niz naših institucija koje su predstavljene u tom Savjetu.

Mislím da vam je u članu 19 zadnji stav, u kojem se govori na koji način se predlažu predstavnici iseljenika u Savjetu, praktično nemoguća misija. Postupak glasanja i utvrđivanja broja glasova sprovodi Uprava i o tome obavještava Ministarstvo. Uzmimo za primjer da imamo dva društva crnogorskih iseljenika u Australiji koji su kandidovali članove Savjeta, a vi onda hoćete odavde da sprovedete taj postupak tamo u Australiji za utvrđivanje ko će od njih da bude član Savjeta. Postoji li evidencija sad o iseljenicima i koliko je iseljenika u toj evidenciji? Unaprijed izražavam skeptičnost i sumnju u taj podatak ako ga uopšte imate. Ono što je konkretna podrška iseljenicima sad iz ugla iseljenika posmatrano bilo bi da omogućíte brzo, jeftino i jednostavno rješavanje dokumenata koje ti iseljenici imaju da rješavaju u zemljama prijema.

Navešću primjer Velike Britanije koja apsolutno ne želi da se bilo ko pojavljuje od njih u smislu produženja pasoša, sve se reguliše poštom. Dakle, poštom dobijate formulare koje trebate da ispunite, da priložite, pošaljete poštom, dobijete pasoš nazad. Da li razmišljate o takvoj mogućnosti? To bi bila konkretna pomoć iseljenicima da funkcionišu kako treba.

Ističe mi vrijeme, u članu 10 ste naveli ekonomske mjere koje ste samo tu isto deklarativno naveli. To je jedna velika oblast koja je jako važna iseljenicima da ih ekonomski osim što su emocionalno vezani za Crnu Goru, da ih i ekonomski vežete za Crnu Goru. Na žalost, biće prilike neki drugi put da nešto više kažem.

PREDSEDAVAJUĆI MILUTIN SIMOVIĆ:

Hvala kolega.

Koleginica Dragičević. Izvolite, koleginice.

LJERKA DRAGIČEVIĆ:

Zahvaljujem, gospodine predsjedavajući.

Uvažene koleginice i kolege, uvaženi gospodine ministre sa suradnicima, uvaženi građani,

Ja ću se zadržati samo na članu 3, ali prvo da kažem, da potpuno podržavam ovaj zakon i kad pročitam član 3 reći ću vam što mislimo o zakonu.

Briga o iseljenicima sastavni je dio unutrašnje i vanjske politike Crne Gore. Crna Gora se zalaže za stvaranje i unapređenje uslova potrebnih za uključivanje iseljenika u društveni, ekonomski i politički život Crne Gore. Odnos Crne Gore sa iseljenicima zasniva se na uzajamnoj privrženosti i suradnji, pružanju pomoći i jačanju međusobnih veza uz uvažavanje specifičnosti i potreba svih iseljenika.

Ja pripadam manjinskom narodu, nijesam dijaspora, ali kao manjinski narod mogu vam reći da moralna podrška, logistička podrška matične države je izuzetno bitna svim, bilo da su autohtono stanovništvo ili da su iseljenici, odnosno dijaspora. Tako da tu podršku koja je najvažnija logistička, od nje će poslije sve proisteći, biće to potpuno drugačije kad počne

da živi. Ništa ne možete sada dok ne zaživi. Možda će se neki član i promijeniti, jer to je živa materija koja vremenom može da se promijeni. U svakom slučaju podržavam zakon i vjerujem da će ove razmirice, ako ih ima među iseljenicima, da su dva društva ili tri društva to je njihova stvar, oni treba da srede, a vjerujte da će oni sasvim drugačije se osjećati i kada dođu u Crnu Goru i kad neko od naših iz Crne Gore ode u tu zemlju da ih obiđe, čak i ako odete nekad u drugom svojstvu, a znate da u tom gradu ima klub iseljenika Crnogoraca red je da se javite njima će to više valjati nego sve. Oni ne traže pare, oni to ne traže. Vjerujte, logistička podrška govorim iz svog ugla, manjinci su ovdje neka isto tako kažu, logistička podrška je najvažnija i potpuno podržavam zakon. Sad ako ima nešto da je sporno to će se vremenom ispraviti. Zahvaljujem.

PREDSEDAVAJUĆI MILUTIN SIMOVIĆ:

Zahvaljujem kolegkinice Dragičević.

Sada bih zamolio potpredsjednika Mustafića da uzeme riječ.

Izvolite kolega Mustafiću.

SULJO MUSTAFIĆ:

Zahvaljujem poštovani potpredsjedniče.

Uvaženi predsjedniče Vlade, uvaženi saradnici, uvažene kolege, uvaženi iseljenici iz Crne Gore koji ovo sigurno pratite preko satelitskog programa,

Pred nama je Zakon o saradnji Crne Gore sa iseljeništvom. Zakon koji je veoma dugo rađen i kao jedan od članova radne grupe koja je radila na njemu moram istaći jedan visok stepen saglasja koji smo imali u samoj radnoj grupi, a u radnoj grupi su bili predstavnici različitih struktura uključujući i nevladin sektor i mislim da je napravljen jedan dobar zakonski tekst. Naravno, slijedeći komparativna iskustva i drugih država koje već imaju taj zakon, ali neke specifične potrebe Crne Gore.

Dakle, govorim kao neko ko više iz svoje familije i uže i šire i rodbine ima u iseljeništvu od Australije do Amerike, bukvalno na svakom kontinentu, nego što ih ima u Crnoj Gori, kao i većina mojih sunarodnika. Naravno, govorim iz one potrebe države koju smo već više puta ovdje inicirali i kao partija da kroz institucije uredi saradnju sa iseljeništvom. Iseljenici su bili dugo u zapečku politike države Crne Gore, a njihov doprinos razvoju moderne, savremene Crne Gore je veoma veliki ne samo oko obnove nezavisnosti Crne Gore nego i mnogo prije toga. Naši iseljenici su bili najveći lobisti države Crne Gore u teškim trenucima ove države, u vremenu sankcija najvjerniji ili možda jedini turisti u zavičaju, njihove doznake i pomoći, što porodicama svojim, što ovdje uopšte u raznim projektima u Crnoj Gori humanitarnim i svakim drugim, bile su ogromne. Mislim da su mnogi infrastrukturni projekti pogotovo u sredinama u kojima žive manjinski narodi, a od njih je najveći broj iseljenika, upravo zaživjeli zahvaljujući pomoći naših iseljenika počev od bolnica, škola, vodovoda, puteva i tako dalje.

Naravno, nikada ti iseljenici nisu tražili medalje za tako nešto. Medalje se nijesu ni kovale za njih i nikada nijesu tražili ništa drugo osim aferim i osim onog da ih lijepo dočekaju i da ih lijepo prime kada budu ovdje. Međutim, često je zbog svega ostaloga što je trebalo raditi ovih desetak godina, gotovo od obnove nezavisnosti država nije ni imala, moguće je, vremena i stasavala je i u tom institucionalnom pogledu. Tako da ovaj zakon kojim se sistemski uređuje saradnja sa iseljenicima bio je više nego važan i više nego bitan da se donese. Naravno, kao što je bilo vrlo bitno i da ova Skupština, a to je uradila kroz izmjene i dopune Poslovnika prije dvije godine, imenuje, odnosno da mandat jednom Odboru za saradnju sa iseljeništvom, a to je Odbor za međunarodne odnose.

Dakle, mislim da će ta saradnja koja i sada postoji, koja je i sada naravno, na jednom zadovoljavajućem nivou biti još veća i još bolja, ali samo ukoliko uspijemo da kroz institucije

koje se namjeravaju podijeliti tu saradnju usmjerimo. Naravno, ukoliko uspijemo da proširimo, prije svega, kapacitet naše Uprave za iseljenike. Taj se kapacitet može proširiti samo ukoliko opredijelimo veća sredstva u budžetu, ukoliko je ekipiramo za takvu saradnju i naravno, ukoliko joj damo mogućnosti da ona realizuje te projekte koji su važni. U tom smislu mi ćemo imati dodatne amandmane na ovaj tekst zakona. Upravo u tom pogledu smatramo da je veoma važno i kroz zakon definisati sredstva koja se opredjeljuju za Upravu za iseljenike. Smatramo da je ona glavni nosilac saradnje i upravo s toga očekujemo razumijevanje za tu amandmansku intervenciju.

Naravno, kroz sve ovo u ovih pet minuta je nemoguće reći sve ono što treba reći o ovom zakonu, ali ću reći da će klub Bošnjačke stranke naravno, podržati ovaj zakon očekujući da će on biti prvo usaglašen sada, a onda nakon toga kroz donošenje i implementiran, da će biti dio realnog života i da će, naravno, služiti na dobrobit veće i bolje saradnje nego do sada između Crne Gore, kao matične države, i svih njenih iseljenika bez obzira koje su nacionalne, jezičke ili vjerske pripadnosti, jer je upravo taj zakon to prepoznao. Hvala.

PREDSEDAVAJUĆI MILUTIN SIMOVIĆ:

Zahvaljujem se kolegi Mustafiću.

Sa ovim smo završili prvi krug diskusija.

Nijesam evidentirao neka posebna pitanja za potpredsjednika Lukšića, tako da ipak ću pitati potpredsjednika Lukšića da li sada želi da uzme učešće? Hvala Vam.

Nastavićemo i biće prilike. Izvolite.

MILAN KNEŽEVIĆ:

To što gospodin Lukšić izbjegava raspravu povodom ovog Predloga zakona je njegov izbor, ali vas upozoravam kao predsjedavajućeg da mu slučajno ne dozvolite da polemiše sa našim stavovima u završnoj riječi jer ćemo i mi tražiti da polemišemo sa njim.

PREDSEDAVAJUĆI MILUTIN SIMOVIĆ:

Ne bih kazao da potpredsjednik Lukšić izbjegava raspravu. Sada ste kontradiktorni u odnosu na prvu vašu intervenciju kada ste me upozorili da je potpredsjednik Lukšić u uvodnom obrazloženju prekoračio svoje vrijeme kao predstavnik predlagača. Ovo sam razumio da potpredsjednik Lukšić želi da da doprinos racionalnosti našeg zajedničkog rada u ovoj obimnoj sjednici kakvu svi imamo pred sobom. Prema tome, to je sugestivno moj predlog bio potpredsjedniku Lukšiću.

Kolega Tuponja je imao proceduralno, izvolite.

GORAN TUPONJA:

Samo bih naglasio da sam ja imao nekoliko pitanja upućena ministru Lukšiću bez obzira što ih možda Vi, gospodine potpredsjedniče, niste registrovali u mom izlaganju, ali na njemu je da on odluči da li želi da odgovara ili ne. Hvala.

PREDSEDAVAJUĆI MILUTIN SIMOVIĆ:

Hvala Vam.

Kolega Kneževiću, izvolite, po drugi put proceduralno.

MILAN KNEŽEVIĆ:

Meni je drago da ste Vi i gospodin Lukšić prešli na viši nivo komunikacije očima i znate što jedan misli o drugom i drugi misli o trećem, ali ono što mene interesuje, gospodine

Simoviću, pošto Vi predsjedavate ovom sjednicom, jeste da smo mi ovdje postavili neka konkretna pitanja, iznijeli neke konkretne komentare na uvodna izlaganja gospodina Lukšića i ne shvatam zbog čega pod izgovorom racionalnosti vremena uskraćujete polemiku i vođenje dijaloga u ovom Parlamentu. Jer, ako je ova Skupština zakazana da bi smo do 01. avgusta sve pretrčali onda hajde da danas završimo svih 50 tačaka zbog racionalnosti vremena. Dovedite sve ovdje predstavnike predlagača, napravite komunikaciju pogledom i da mi pređemo na taj Vaš ...(Prekid) da pogledima završimo raspravu i da niko ni o čemu ne govori, ne raspravlja o ovome.

Dakle, ponavljam gospodine Simoviću, ja sam ministru Lukšiću postavio konkretna pitanja i iznio sam komentare vezano za ta pitanja koja se tiču predloženog zakona i uskraćivanje rasprave u ovom Parlamentu doživljam kao skandalozno.

PREDŠEDAVAJUĆI MILUTIN SIMOVIĆ:

Zahvaljujem se kolegi Kneževiću.

Dužan sam da Vam odgovorim. Dakle, kako kolega ministar Lukšić i ja komuniciramo, da li je to pogledima ili riječima, ali u svakom slučaju složiću se sa vama, da se dobro razumijemo, za razliku od nekih drugih gdje se očigledno nema ni približan stepen takvog razumijevanja, a što bih ja poželio da ima.

To je prva stvar.

Drugo ovdje niko nikome ne uskraćuje raspravu. Kolega Kneževiću vaš klub je bio zastupljen na Kolegijumu sa šefom poslaničkog kluba i evo svjedoka ovdje da smo se dogovorili da ćemo poštovati dogovoreno vrijeme, da ćemo imati racionalan odnos potrošnje dogovorenog vremena i zbog svega toga, dajem ovakve sugestije i to. Ali, ako potpredsjednik Lukšić ipak želi razumio sam da kolega Tuponja i kolega Knežević žele da dobiju odgovore na postavljena pitanja.

Prema tome, da ne bi bilo uskraćivanja. Izvolite gospodine Lukšiću, izvinjavam se. Ne, ne mi se ipak dobro razumijemo, a vi se tamo vidite kakvo je stanje kod vas po razumijevanju.

IGOR LUKŠIĆ:

Zahvaljujem, gospodine potpredsjedniče.

Razlog zbog čega nijesam nakon prvog kruga procijenio da treba da se uključujem je što je rasprava generalno po mom doživljaju afirmativna kada je zakon u pitanju.

Dakle, otvorene su određene dileme, određene dileme i neka pitanja koja su postavljena su, rekao bih, više bila retoričkog karaktera nego što su sada tražila konkretan odgovor. Ali, ono što sam mogao zapaziti ako apstrahujemo jedan dio diskusija koje su imale izrazito političku konotaciju sa kojom nemam potrebu nešto da posebno diskutujem, niti da na tu temu komentarišem, pa bih to prosto ignorisao. Jer ne smatram da realno doprinosi sagledavanju kvaliteta zakona ili da od sutra pomaže implementaciji zakona.

Ono što želim da prokomentarišem, a moguće da ste propustili dio mog uvodnog izlaganja gdje sam komentarisao okolnost da Vlada u odnosu na najveći broj amandmana je imala pozitivan stav, ali nije imala u odnosu na dva amandmana. Jedan se ticao finansija. Mi smatramo da sa ovako opredijeljenim ili do sada opredijeljenim sredstvima Uprava za saradnju sa dijasporom ne može implementirati ovaj zakon. Dakle, ne može organizovati rad savjeta itd. Ali, istovremeno citirao iz obrazloženja Ministarstva finansija da smatraju kada rasprava bude vođena na temu budžeta za 2016. godinu, da je to prilika da se realno sagledaju svi aspekti implementacije ovog zakona i da se tada adekvatna sredstva obezbijede kako bi bili u prilici da ga u potpunosti implementiramo, jer nikome nije želja da zakon ostane mrtvo slovo na papiru, ili da se tek tako deklarativno o njemu govori, a da se

suštinski ne primijeni. Ono ono što nas očekuje kao predlagača ovog zakona, koji će, nadam se, dobiti većinsku podršku u ovom Parlamentu jeste da u narednih nekoliko mjeseci pripremimo i nekoliko pravilnika, najmanje pet pravilnika koji ovaj zakon omogućava i da se u potpunosti implementira. Pravilnici koji će se ticati iz Poslovnika rada Savjeta i Pravilnik, odnosno Poslovnik o radu Savjeta bolje reći. Po tom pravilniku koji će govoriti po osnovu finansiranja projekata koji budu kandidovali iseljenici. Zatim, Pravilnik koji se tiče dana iseljenika, Pravilnik koji se stiče evidencije, pominjali ste u svojim diskusijama i temu evidencije. Dakle, o tome sam govorio i ranije na odborima. Mi u ovom trenutku ipak raspolažemo samo sa procjenama. Dakle, ne raspolažemo sa adekvatnim evidencijama. Između, ostalog i ovaj zakon, da bi bili potpuno zadovoljni našom evidencijom onoga što je sa potencijalima iseljeničke zajednice. Ovim zakonom između ostalog i stvaramo uslove da se tim poslom predanije možemo baviti. Bila je rekao bih više opservacija koja teško može sada da proizvede neku vrstu debate. Zašto zakon nije donesen ranije. Ja bih mogao s time da se složim. Dakle, možda bi bilo logično da zakon donesemo odmah 2006 do 2007. godine pa da ga možda sada mijenjamo, da ga unapređujemo. Rekli ste, ovo je pionirski posao i kroz implementaciju ćemo možda naići na stvari koje treba vremenom u hodu mijenjati da bi kvalitetnija bila implementacija zakona. Ali, sam zaista zadovoljan što sam kao ministar inostranih poslova u prilici da prezentiram ovaj zakon. Dakle, zadovoljan sam da sam u toj poziciji i da jedan od prioriteta rada Ministarstva vanjskih poslova i na ovaj način možemo da predstavimo Parlamentu, a to je pored strateških prioriteta koji se tiču integracionog procesa, regionalne saradnje, saradnja sa iseljeničkom zajednicom i nešto što je naš specifični prioritet i Ministarstva, ali ne samo Ministarstva, jer djelokrug rada podrazumijeva saradnju sa mnogim drugim institucijama. Tako da, evo ako na ovaj način učestvujem u raspravi može da pomogne u odnosu na bolje razumijevanje ovog Predloga zakona zadovoljan sam mislim da ste mogli i bez ovog konkretnog odlučivanja i kroz uvodno izlaganje neke druge komentare shvatiti šta o ovom propisu mislim. Ali, na ovaj način moguće dopunjujem ono što sam rekao u uvodnom izlaganju i uz zaista jednu vrlo konkretnu sugestiju koju je dao gospodin Tuponja u svom izlaganju. Mi to već primjenjujemo. Znači, nabavkom mobilnih stanica za ostavljanje biometrijskih podataka itd. Omogućavamo zapravo da naši ljudi ne moraju dva puta da putuju na udaljena mjesta ukoliko recimo u Americi žive ili Sjevernoj Americi daleko od Njujorka gdje imamo generalni konzulat upravo omogućavamo da se pasošima kasnije vraća, ono što je njihova potreba ne bi morali dva puta da dolaze i to je recimo jedna od stvari koju smo uspjeli da realizujemo u prethodne dvije godine, a bila je u akcionom planu koji sam pomenuo u uvodnom izlaganju. Bilo je dakle veoma konkretno pitanje, izvinjavam se zato što nijesam prije odgovorio na njih. Zahvaljujem.

PREDŠEDAVAJUĆI MILUTIN SIMOVIĆ:

Zahvaljujem potpredsjedniku Lukšiću.

Imamo dva prijavljena komentara.

Kolega Knežević je prvi prijavio komentar. Izvolite.

MILAN KNEŽEVIĆ:

Proceduralno da se vama obratim i da vas upozorim, da ne zloupotrebljavate govornicu predsjedavajućeg. Nego, da ako želite da stisnete političku petlju, kao potpredsjednik Parlamenta i predsjednik Kluba Demokratske partije socijalista i da polemishete sa mnom.

Konkretno mislim na dio gdje ste vi rekli da se odlično razumijete sa ministrom Lukšićem a da nama ostavljate da mi između nas vidimo i kako se posmatramo. To kako se

vi odlično razumijete s ministrom Lukšićem zna čitava Crna Gora. Čovjeka ste smijenili sa svih partijskih funkcija, smjestili ste mu više afera nego što ih ima pokojna Merlin Monro na zdravlje njemu i nemojte vi ovdje nama da govorite kako se ko razumije, jer kad vi počnete da se gledate između sebe, biće tijesan Spuž, a bojim se i neka druga mjesta. A sada ću da se obratim gospodinu Lukšiću.

PREDSEDAVAJUĆI MILUTIN SIMOVIĆ:

Ali ćete prije toga dozvoliti da vam odgovorim.

Ne, ne bila je proceduralna reakcija, moja obaveza je na proceduralnu reakciju.

Dakle, gospodine Kneževiću u našoj prethodnoj komunikaciji, ja nijesam davao nikakvi vrednosni sud u odnosu na stepen razumijevanja u poslaničkom klubu u ime kog se vi danas javljate. Ja sam samo poželio dobro razumijevanje, a siguran sam da u odnosu na takvu želju ne vidim razlog zbog čega tako reagujete. Očigledno da vi prepoznajete razloge o kojima ja ne želim ponovo da komentarišem. Ja sam samo iskazao dobru želju i dobru namjeru.

Toliko kao odgovor, a sada izvolite vaš komentar na odgovore ministra Lukšića. Izvolite.

MILAN KNEŽEVIĆ:

Gospodine Simoviću, vaše želje usmjerite ka vašoj partiji i koliko su vam iskrene želje prema Demokratskom frontu usmjerite ih prema vašoj partiji i tvrdim da će vam partija biti ugašena za manje od nedelju dana. Pošto mnogo volite Demokratski front.

PREDSEDAVAJUĆI MILUTIN SIMOVIĆ:

Ja ću morati ponovo da odgovorim.

Nema razloga da sumnjate u naše dobre namjere kad je u pitanju i Demokratski front i bilo koja partija u ovome parlamentu, sa jedne i sa druge strane. Naše namjere i naše želje su jača opozicija, jače sve partije u ovom Parlamentu, jer to je interes i Crne Gore, i Demokratske partije socijalista. Ne bojimo se konkurencije i zbog toga dobre namjere i dobre želje i za atomsferu u Demokratskom frontu i za bolje razumijevanje.

MILAN KNEŽEVIĆ:

Kakve su naše želje, najbolji je svjedok Ranko Krivokapić, ali to ću ostaviti njemu da protumači, a, da, ova vrućina ostavlja tragove.

Poštovani građani, gospodin Lukšić je prečutao krucijalne odgovore na ono što sam saopštio u svojoj diskusiji i kao što je i prečutao komentare određenih kolega ovdje koji su kao mantru ponavljali sljedeću sintagmu da su manjine zaslužne za obnovu crnogorske nezavisnosti. Da li to znači da mi koji smo bili za zajedničku državu sa Srbijom smo građani drugoga reda? Da li to znači, da mi nemamo pravo da učestvujemo u kreiranju ovog zakona o iseljenicima? Jer, slušajući određene kolege ovdje ovo nije Zakon o iseljenicima, ovo je Zakon o nacionalnim manjinama.

Zato sam ja gospodine Vukoviću namjerno rekao o građanima i državljanima, nije bila greška. Zato što svi znamo da jedan broj iseljenika i ljudi koji žive u dijaspori se nalaze na biračkom spisku. I oni su građani i ti građani se koriste za najbrutalnije zloupotrebe prilikom izbornih procesa, dolazili li ili ne dolazili. Uglavnom ne dolaze, ali zato neko drugi glasa na njihovo ime i prezime. U tome je suština. I sada vi govorite o nacionalnim manjinama, da su one donijele nezavisnost Crnoj Gori, a mi smo građani drugoga reda. Šta smo mi gospodine Lukšiću? Šta su moji preci, šta je moj stric koji živi u Beogradu, šta je moja sestra od strica, šta je moj brat od strica koji živi u Srbiji? Jesu li oni građani drugoga reda? Imaju li pravo da

se oni nađu u biračkom spisku, kao svi oni po Luksemburgu, Beču ili ne znam odakle koje ste doveli avionima da glasaju za nezavisnu Crnu Goru i onda ste ih odbacili kao krpu, niko ih se više ne sjeća. I sada pokušavate sa jednim fragl...(Prekid)... brige za nacionalne manjine, da donesete zakon o iseljenicima koji je jedno mrtvo slovo na papiru.

PREDSEDAVAJUĆI MILUTIN SIMOVIĆ:

Hvala.

Kolega Škrelja ja vas molim da doprinesemo našoj današnjoj raspravi, tako da bih vas zamolio da se uzdržavamo proceduralnih reakcija. Ako insistirate.

Izvolite proceduralnu reakciju, obratite se meni kao predsjedavajućem. Izvolite.

LUIĐ ŠKRELJA:

Gospodine potpredsjedniče, uvaženi ministre.

PREDSEDAVAJUĆI MILUTIN SIMOVIĆ:

Molim vas vodite računa da je proceduralna reakcija.

LUIĐ ŠKRELJA.

Proceduralno.

Gospodine Kneževiću, molim vas, od prvog do zadnjeg člana. Gospodin Bulatović je od prvog do zadnjega člana...(Prekid).. u mom prisustvu. Ja imam preko 100 najbližih, od brata, pa nadalje rodbinu u Americu i niko nema pravo da ih naziva krpama.

Molim vas, vodite računa kako se izjašnjavate. Niko nije odbačen, svi su oni sami izabrali put kako da žive i gdje da žive i na takav način ne bi trebalo u ovom domu da se nazivaju državljani, države Crne Gore.

PREDSEDAVAJUĆI MILUTIN SIMOVIĆ:

Hvala.

Slažući se sa vašom intervencijom o terminu koji nije adekvatan za ovu raspravu i koji nije prikladan ovome domu i kolega Kneževiću, ja vas molim da uvažite ovu ocjenu.

Izvolite.

MILAN KNEŽEVIĆ:

Ja sam bio potpuno jasan i precizan. To što gospodinu Škrelji redovno pada koncentracija kad ja govorim, to je već stvar ili godina ili već nečeg drugog. Ostao je dužan gospodine Simoviću da kaže sljedeće: da ima 100 svojih rođaka, kumova, prijatelja koji žive u Americi, koji imaju sva prava i koji su redovno glasali svaki put. Za razliku od mojih rođaka, prijatelja i najbližih koji žive u Srbiji i nemaju nikakva prava i možda su oni krpa gospodine Škrelja. Ova država je napravila krpom ljude koji su rođeni u Crnoj Gori i koji su zbog životnih okolnosti morali da pređu da žive u Srbiju i sada vi pokušavate da ih dodatno diskriminišete, e neću vam dozvoliti. Ja sam rekao, da su ti ljudi iskorišćeni za pravo glasa za nezavisnu Crnu Goru, iskorišćeni su u određenim izbornim procesima i sad ih se više niko ne sjeća i njihovi su glasovi odbačeni kao krpa.

PREDSEDAVAJUĆI MILUTIN SIMOVIĆ:

Hvala.

Ne možemo sad tačno utvrditi, ako insistirate tome možemo u nastavku sjednice tražiti stenogram i doći do pune istine. Jer zbilja je nemoguće propratiti svaku riječ. Samo želim da vas još jednom zamolim da proceduralne reakcije ne zloupotrebjavamo za izvršenje

političkih stavova. Ja vas molim. To važi jednako i za gospodina Škrelju i za gospodina Kneževića. Hvala vam.

Kolega Tuponja ima prijavljeni komentar.

GORAN TUPONJA:

Hvala. Ja ću biti konkretan i nadam se kratak.

Sama evidencija kao što ste rekli, vi je sada u ovo času nemate, imate samo neke procjene, vi ćete se u budućnosti morati osloniti na ono što vam servira Ministarstvo unutrašnjih poslova, vjerujem da ni oni taj posao neće biti u stanju da obave onako kako treba jer se puno toga odnosi na savjesnost građanina koji sam sebe mora da prijavi da je otišao iz države.

Druga stvar, vezano za Budžet nijesam zadovoljan odgovorom iako ste me pokušali dati, ali da bi glasali o ovom Zakonu, meni bi bilo lično važno da znam koliki je barem aproksimativno budžet predviđen da bi ovaj zakon funkcionisao. Jer, ja ću naglasiti još jednom smatram izuzetno glomaznim ovo tijelo koje ste predvidjeli koje broji blizu 80 članova. I stvarno se pitam, kažete da se sastaje jednom godišnje, stvarno se pitam, što ako se sastane dva ili tri puta godišnje. Što je sa svim tim putnim troškovima, avionskim kartama smještajima svih tih ljudi i će se oni uopšte sastaju? Da li se sastaju možda u Australiji, jednog dana možda imate.

Pozdravljam, zahvaljujem na odgovoru vezano za poštu, poštanski saobraćaj, da iseljenici mogu barem u Americi, ako sam shvatio, tj. sad važi samo za Sjevernu Ameriku ili za zemlje zapadne Evrope u zemljama u kojima je sređen poštanski saobraćaj da mogu na jednostavniji način regulisati svoja dokumenta. Kažem još jednom primjer Velike Britanije kod njih nije potrebno doći čak ni jednom. Sve možete da završite telefonom i elektronskim putem, poštanskim putem, sve završavate bez ikakvog svog dolaska. Mislim da je to jedna fantastična stvar, jedan primjer od kojega možemo da učimo. Pa izvolite. Hvala vam.

PREDSEDAVAJUĆI MILUTIN SIMOVIĆ:

Izvolite, ali pretpostavljam da će kolega Tuponja tražiti. Izvolite.

IGOR LUKŠIĆ:

Ne smatram da je polemišućeg karaktera.

Nijesam bio dovoljno precizan u procjeni finansijskih sredstava, implementacije zakona. Dakle, po našoj gruboj projekciji, ne možemo je izvesti u ovom trenutku. Dakle, u centar ali po našoj gruboj projekciji najmanje od 3 do 4 puta veći budžet treba da bude uprave za dijasporu da bi implementirao kvalitetno zakon, prvim njegovim godinama trajanjima nego što je to sada. Sada je to otprilike oko stotinak hiljada eura, što je zaista samo za elementarno funkcionisanje uprave, da bi bilo šta ozbiljnije programski moguće... Dakle, da bi bilo šta moguće programski finansirati, kvalitetnije, uključivati rad Savjeta, to mora biti tri do četiri puta veće.

PREDSEDAVAJUĆI MILUTIN SIMOVIĆ:

Zahvaljujem se potpredsjedniku Lukšiću, na datom pojašnjenju.

Sada bih zamolio kolegu Gegaja da uzme riječ. Izvolite.

NIKOLA GEGAJ:

Hvala potpredsjedniče, poštovani ministre sa saradnicima, dame i gospodo poslanici, poštovani građani Crne Gore,

Iseljavana su neodvojivi dio ljudskog roda i predstavljaju izraz prirode i čovjekove potrebe da traži pogodniju destinaciju za život. Na našim prostorima taj fenomen je kroz istoriju bio još izraženiji usled čestih ratnih dešavanja sušnih godina i mukotrpnog života, pa su pojedinci ili grupe bili spremni da se otisnu u neke druge krajeve koji su u tom momentu obećavali bolji i srećniji život. U posljednjih devet godina od obnavljanja nezavisnosti, rad sa iseljenicima je postao još veći izazov za Crnu Goru iako je sam model saradnje kud i kamo kompleksniji nego kod nekih drugih nacionalnih država. U tom smislu, za građansku multietničku i multivjersku Crnu Goru je očuvanje državnog identiteta i osjećaja pripadnosti državi Crnoj Gori. Jedan od prioriteta ciljeva pri čemu se ne smije ugroziti elementarno pravo svakog pojedinca na svoju tradiciju, svoju vjersku osobenost. Crna Gora ne samo što želi saradnju sa iseljenicima već ima obavezu na osnovu relevantnih zakonskih rješenja, da štiti prava svojih građana u inostranstvu razvija i unapređuje odnose svojih iseljenika, sa maticom i pruža pomoć iseljentištvu u cilju očuvanja, jačanja njegovog državnog identiteta kao i posebni nacionalni, kulturni i jezički identitet. Na to je kao na suverenu državu obavezuje i prihvatanje međunarodnih akata između ostalih Evropske konvencije za zaštitu ljudskih prava i fundamentalnih sloboda i konvenciju o zaštiti i promvišanju raznolikosti, kulturnih izraza. Intenzivan proces pristupanja Evropskoj uniji i NATO-u, svakako nameće još jaču privrženost tim osnovnim principima, pravima i obavezama. Formiranjem uprave za dijasporu, problematika iseljeničke populacije je institucionalno podignuta na viši nivo u kvalitetnijem prirodnom ambijentu Ministarstva vanjskih poslova i evropskih integracija. Briga za odnose sa iseljenicima predstavlja važan dio unutrašnje i spoljne politike Crne Gore. Zakon o saradnji Crne Gore sa iseljenicima dugoročno uređuje suptilne odnose između matične države i iseljenika, a posebno definiše formiranje Savjeta za iseljenike, kao savjetodavnog tijela Vlade koji učestvuje u kreiranju i sprovođenju ukupne aktivnosti i saradnje sa iseljenicima. Prvenstveno mislim na strategiju saradnje sa iseljenicima i akcioni plan za realizaciju strategije. U pitanju je veoma važan zakon koji na sistemski način uređuje oblasti saradnje sa iseljenicima, jer briga o iseljenicima jeste i treba da bude u vrhu prioriteta državne politike Crne Gore. Usvajanjem ovog zakona predstavlja prvi korak u daljem unapređenju i razvijanju odnosa sa iseljenicima Crne Gore i čini ne samo civilizacijski nego i kulturološki iskorak. Ovo je znak da mi u kontinuitetu razmišljamo o našim ljudima van svoje domovine, a mi svi dobro znamo da zajednice iseljenika postoje u regionu, ali i u gotovo svim državama svijeta. Takođe, moram naglasiti da rad i aktivnosti na saradnji sa iseljenicima nijesu jednostavni, ali su plodovi dobrog rada i te kako veliki i iseljeničke zajednice često nijesu dovoljno povezane pa saradnja sa njima mora biti stpljiva i postepena. Specifična zato što se u nju mora unijeti jedan ljudski, humaniji i emotivni pristup, jer iseljenici po pravilu zbog jake privrženosti zavičaju i velika očekivanja od svoje matične države u toku zajedničke saradnje često naiđu na nepremostive teškoće. U svakom slučaju iseljenici nijesu pasivni i izdvojeni dio našeg društva, negdje daleko već objektivna razvojna šansa Crne Gore. Mislim da je zakon dobar, da ću ga podržati, a očekujem da će to isto uraditi i ostali poslanici Skupštine Crne Gore. Toliko i hvala vam.

PREDSEDAVAJUĆI MILUTIN SIMOVIĆ:

Zahvaljujem se kolegi Gegaju. Koleginica Branka Bošnjak ima riječ. Izvolite.

BRANKA BOŠNJAK:

Zahvaljujem potpredsjedniče, uvaženi građani, poštovani ministre sa saradnicima, Meni kao i kolega Abazović što je rekao ovaj zakon dolazi sa velikim zakašnjenjem. Reći ću i zašto i ja ću se u svojem izlaganju malo više osvrnuti na naučnu dijasporu, jer sam

više puta apelovala da treba da uključimo u sve ove procese integracije prema Evropskoj uniji našu naučnu dijasporu, ali naravno ova vlast je bila gluha za takve stvari.

Sigurna sam da dolazi sa zakašnjenjem, ali evo dobro je da imamo kakav takav zakon u proceduri, s tim što vidim da ovdje i nijesu neka najsretnija rješenja data, o čemu su i moje kolege govorile, bojim se da će ovo biti mrtvo slovo na papiru, a država se sve vrijeme maćehinski ponašala prema našoj dijaspori izuzev što je po neko volio da ode, pa da ih posjeti, tipa turističkog boravaka tamo, a manje nečeg funkcionalnog i sadržajnog što bi mi mogli da očekujemo od dijaspore koja je sigurno u tom smislu bila zainteresovana da pomogne svojoj matičnoj državi, jer taj osjećaj patriotizma mislim da je mnogo kod tih ljudi više izraženiji nego kod ovih naših ovdje patriota što svaki dan nam pričaju o patriotizmu. Država nije imala sluha za to, a to se vidi i kroz to da su mnogi ljudi iz dijaspore, prvo izdržavali dugo godina svoju rodbinu ovdje zbog toga što se ta rodbina uglavnom nalazi u teškoj materijalnoj situaciji, a da ne kažem da se nikada Vlada nije sjetila da da neke povlastice za one ljudi koji bi htjeli da ulažu u Crnu Goru i da budu ti investitori ovdje, da stignu te strane investicije, a što je mogla da uradi i sigurna sam da je veliki broj naših ljudi u dijaspori koji su tamo uspjeli sa srećom, bilo zainteresovano da ovdje učestvuje i da na neki način doprinese, ustvari i na taj način da doprinese svojoj matičnoj državi, ali na kraju krajeva uvijek je to bilo za neke privilegovane ljude iz zemlje i razne tajkune, a nijesmo vodili računa o ljudima koji su patriotski željeli da ulažu u Crnu Goru.

I sad ću reći o naučnoj dijaspori. Devedesetih godina kada je došlo ovdje teško vrijeme za sve nas i ovi zadnji ratovi, veliki broj ljudi sa Univerziteta Crne Gore je napustilo Univerzitet Crne Gore iz razloga što nijesu htjeli da učestvuju u ratnim dešavanjima koja je maltene ista vlast koja je i sada doprinijela tom iseljavanju. Imali smo nevjerovatan procenat za Univerzitet Crne Gore, ja mislim preko 50 ljudi je otišlo u tom periodu između '91 i '97. godine. Znači to su ljudi koji su imali naučna i nastavna zvanja, otišli su van Crne Gore. Ova država nije brinula puno o njima. Ja znam da su to izuzetni stručnjaci i oni su se već i dokazali u inostranstvu. Ja hoću da pohvalim vašu koleginicu koja je na našem Odboru za prosvjetu pominjala knjigu koju ste vi napravili i pogledala sam i dostavila nam je na vrijeme i pogledala sam ko su sve ljudi u toj dijaspori, odnosno knjizi koju ste nam dostavili i vidim da tu nema mnogih ljudi koji su u to vrijeme pošli.

Vi znate evo i sad ovog čuvenog tenisera, otac je u to vrijeme otišao. Imamo izuzetno kvalitetne ljude koji su na univerzitetima po svijetu, a nijesmo ih iskoristili, a ubijedena sam da mnogi od njih su htjeli da daju doprinos. Možda su neki od njih ljuti i možda i s pravom ljuti na ovu državu, ali sam sigurna da od tolikog broja je veliki broj onih koji su htjeli da daju doprinos Crnoj Gori, a nijeste im pružili šansu. Hrvatska je sa Svjetskom bankom napravila projekat, baš za naučnu dijasporu i dobila dosta velika sredstva i te ljude iskoristila u procesu evropskih integracija. Mi smo ih potpuno zanemarili, ali potpuno. Ja ću da pohvalim još jednog čovjeka koji je novinar prosvjetnog rada, jer sam sa njim dosta sarađivala na ovoj temi, čini mi se da se preziva Dragan Bratrićević, koji je imao jednu rubliku: "Naši biseri rasuti po svijetu", ja sam sa njim dosta sarađivala i dala mu veliki broj podataka ko su ti ljudi i on je pravio sa njima veoma zanimljive intervjuje i žao mi je što ova vlast na neki način odbacila ili da kažem potpuno bila flegmatična i nezainteresovana za ljude koji vrlo vrijede i dokazali su se u inostranstvu, a ja vam govorim upravo ovi sa univerziteta što su pošli ne umanjujući da ima mnogo onih koji su i van univerziteta otišli truhom za kruhom. Zahvaljujem.

PREDSEDAVAJUĆI MILUTIN SIMOVIĆ:

Zahvaljujem se, koja sekunda više za vas. Sledeći učesnik je kolega Popović. Izvolite.

ANDRIJA POPOVIĆ:

Hvala, potpredsjedniče.

Poštovana Skupštino, uvažene građanke i građani Crne Gore crnogorske dijasporo, Zahvaljujem se što ste mi izašli u susret i dali riječ i ako se nijesam na vrijeme prijavio. Mi ne vodimo dovoljno računa o našim iseljenicima i našoj dijaspori, zbog toga svaki put na početku svog izlaganja sa tim pozdravom dijaspori želim da pozovem državu na veću brigu o našim iseljenicima, odnosno o našoj dijaspori.

Briga o iseljenicima bi trebalo da bude sastavni dio vanjske i unutrašnje politike Crne Gore. Iseljenicima se smatraju državljani Crne Gore koji žive u inostranstvu i koji Crnu Goru doživljavaju kao matičnu ili državu porijekla, a baštine kao demokratsku nezavisnu, suverenu i građansku državu. Crna Gora ima brojno iseljeničtvo koje se procjenjuje na nivou aktuelnog stanovništva države. Imajući u vidu stručni, intelektualni, ekonomski i drugi potencijal sve više sazrijeva svijest o značaju ovog pitanja. Dobro upavljanje iseljeničkim potencijalom, danas je prepoznato kao značajan faktor ukupnog ekonomskog i društvenog razvoja.

Zajednica iseljenika iz Crne Gore su prisutne u skoro svim djelovima svijeta, a potreba da se saradnja sa iseljenicima prilagodi novim realnostima nametnula se kao jedan od prioriteta. Veze, odnosi i saradnja sa iseljenicima neodvojivi su dio unutrašnjeg razvoja, kako evropskih tako i evroatlantskih integracija Crne Gore.

Predlogom zakona o saradnji Crne Gore sa iseljenicima bi trebalo jasno da budu definisana i zaštićena prava i interesi iseljenika sami načini i ostvarivanje saradnje države sa iseljenicima i naravno povoljnosti prilikom povratka u Crnu Goru, kao i druga značajna pitanja. Samim predlogom zakona se utvrđuju i odnosi sa iseljenicima koji bi se temeljio na uzajamnoj saradnji i pomoći, uz uvažavanje specifičnosti i potreba svih. Utvrđuju se načini kroz koje država ostvaruje saradnju sa iseljenicima. Svakako treba istaći da su naši iseljenici najbolja i najpouzdanija veza između zemalja iz kojih dolaze i matične države Crne Gore. Iskustva i znanja koja su stekli u drugim državama mogu biti od neprocjenjivog značaja za razvoj naše države i progres u mnogim oblastima kako bismo što brže napredovali u integracionim procesima prema EU i NATO-u.

Takođe, postoji veliko interesovanje za ulaganje kapitala naših iseljenika u Crnu Goru, što sve zajedno treba da nas uputi na stvaranje svih neophodnih pretpostavki i što povoljnijeg poslovnog ambijenta kako bi naši sunarodnici svoj kapital uložili u matičnu državu i na taj način podstakli njen privredni i ekonomski razvoj. Naši iseljenici nošeni ljubavlju i emocijama prema rodnoj grudi, najvjerniji su turisti u zavičaju. Među njima ima izuzetno uspješnih preduzetnika i potencijalnih investitora. Iz njihovih redova već izrastaju veoma uticajne lobi grupe koje su spremne da pomognu jačanju međunarodnog ugleda i pozicije Crne Gore. Zbog toga se Liberalna partija zalaže za organizovanu saradnju države sa dijasporom i iseljenicima, jačanje međusobne pomoći i podrške, čime se jača patriotizam prema domovini i odgovornost države prema svojim državljanima. Država treba da brine o statusu i potrebama naše dijasporo, o očuvanju njenih kulturnih, jezičkih i nacionalnih identiteta. Kroz efikasnu mrežu diplomatsko-konzularnih predstavništava treba stvarati uslove za njihovu ponovnu integraciju u naše društvo i kreirati podsticajne uslove za investiranje njihovog novca u zavičaj. Naša dijaspora je moćni ekonomski, kadrovski, lobistički segment našeg društva i kao takva može i treba da pomogne državi u njenom razvoju i napretku ka evroatlantskim integracijama.

Više nego do sada moramo neposredno raditi na unapređenju saradnje sa našim sunarodnicima i njihovim udruženjima u iseljeničtvu i dijaspori ... u oblastima važnim za očuvanje njihovih nacionalnih, kulturnih, jezičkih i vjerskih identiteta i prava. Liberalna partija će podržati Predlog zakona o saradnji Crne Gore sa iseljenicima. Zahvaljujem.

PREDSEDAVAJUĆI MILUTIN SIMOVIĆ:

Hvala kolegi Popoviću.

Dakle, nijesam imao dileme uprkos vašem kašnjenju za prijavu diskusije da dobijete potrebno vrijeme, a između ostalog i zbog onog vašeg obraćanja po svakoj tački dnevnog reda. Hvala vam.

Kolega Bojović je sljedeći učesnik u raspravi. Izvolite.

VLADISLAV BOJOVIĆ:

Zahvaljujem potpredsjedniče.

Na samom početku diskusije postaviću pitanje koje sam već postavljao potpredsjedniku Vlade zaduženom za regionalni razvoj i predsjedniku Bošnjačke stranke Rafetu Husoviću tokom rasprave oko poslaničkih pitanja. Sada pitam gospodina Lukšića da li ste napravili evidenciju, s obzirom da već o evidencijama iseljenika govorite, koliko je državljana, odnosno građana Crne Gore napustilo Crnu Goru i koliko se njih odselilo iz Crne Gore nakon referenduma 2006. godine i kakva je njihova nacionalna struktura, imajući u vidu kako ste vi predstavljali da će Crna Gora izgledati ako se desi njeno osamostaljenje 2006. godine, a zapravo desilo se nešto sasvim drugo, uspostavljanje privatne države zasnovane na brutalnoj pljački, organizovanom kriminalu i visokoj korupciji? Veoma je važno da znamo da li ste napravili tu analizu koliko se ljudi iselilo posle referenduma.

Takođe je važno u svjetlu masovnog odseljavanja stanovništva iz Crne Gore da nam kažete da li ste vi unutar Ministarstva ili unutar Uprave razmišljali da konačno sprovedete jednu vrstu objektivnog istraživanja i da utvrdite koliko građana Crne Gore, posebno mladih ljudi razmišlja ili bi željelo da se odseli iz Crne Gore. Mislim da vi ne smijete da se usudite da napravite jedno takvo istraživanje iz razloga što bi pokazatelji bili katastrofalni po politiku vladajuće koalicije.

Treća stvar, kao što je to moj kolega i predsjednik Demokratske narodne partije Milan Knežević saopštio, ne samo da ova Vlada i ova vlast sprovodi diskriminaciju prema građanima koji žive u Crnoj Gori već je politika diskriminacije drastično zastupljena i kada je u pitanju odnos prema iseljentištvu, ako ga uopšte možemo tako nazvati. Sjećamo se, prvo, da je na osnovu diskriminatorne odluke pravo glasa na crnogorskom referendumu uskraćeno državljanima Crne Gore koji žive u Srbiji dok tako nije bilo sa državljanima Crne Gore koji žive u drugim državama širom svijeta. Nakon toga, šta se desilo? Najveći broj tih državljana Crne Gore koji žive u Srbiji je počeo da se tretira od strane ove države, od strane ove Vlade kao stranac sa ograničenim pravima, sa poniženjima i provokacijama koje doživljava svaki put kada treba da uđe u Crnu Goru kroz različita nova prava, nove procedure, nove propise koje mora navodno da zadovolji.

Takođe, apsolutno nemam dilemu zbog čega je to tako, zbog čega postoji politika diskriminacije prema našem iseljentištvu. Zato što ova Vlada primjenjuje metodologiju iz afere "snimak" ne samo u Crnoj Gori nego i prema našoj dijaspori i prema našim građanima koji žive u inostranstvu. I, ovako stvari stoje. Dakle, iseljenik treba da prihvati da se izjasni kao režimski Crnogorac, odnosno Crnogorac koji je partijski lojalan partijama na vlasti, da svoju porodicu upiše kao siguran glas DPS-a, što bi trebalo da potvrde lokalne partijske centrale vladajućih partija, odnosno Demokratske partije socijalista, prije svega. Onda, kada on zadovolji te kriterijume jedan iseljenik četiri glasa, on može da računa i na prebivalište i na državljanstvo i na pravo glasa i na sva druga prava. Ako ne bude sproveo, ne bude pristao na tu vrstu obrade kroz metodologiju afere "snimak", ne može očekivati nikakva druga prava osim da će biti tretiran kao stranac. Veoma je važno, gospodine Lukšiću, ko će predstavljati iseljenike u Crnoj Gori. Jer, ako to bude nešto što pretpostavljam da će biti, da

će se selekcija sprovoditi po isključivo partijskom, političkom i ideološkom ključu i da će predstavnici iseljenika zapravo činiti punktove Demokratske partije socijalista u drugim državama i njenih partija satelita. Onda će se desiti sledeće. Onda će se produbiti razdor i dodatno će se povećati ...(Prekid) iseljeništvu Crne Gore u inostranstvu i ovaj zakon će biti najobičnija apsurdna priča.

PREDSEDAVAJUĆI MILUTIN SIMOVIĆ:

Zahvaljujem.

Kolega Sijarić je sljedeći učesnik. Izvolite.

REŠAD SIJARIĆ:

Zahvaljujem, potpredsjedniče.

Poštovani ministre sa saradnicima, poštovane poslanice, poštovani poslanici,

Izvan Crne Gore živi još jedna Crna Gora. Obije su podjednako velike. U matičnoj domovini je oko 600.000 stanovnika, a u iseljeništvu vjerovatno isto toliko. Često se te dvije Crne Gore ne razumiju. Iseljenici još uvijek romantičarski gledaju na domovinu, nerijetko i sa viškom emocija. Očekuju da im se ljubav uzvraća istom mjerom. Crna Gora zarobljena u svakidašnjim problemima često zaboravlja na svoje iseljenike. Za neuzvraćenu ljubav traže se razlozi. Od referenduma do danas prošlo je devet godina, a država boluje od tranzicije gotovo kao i na početku tranzicije. Nerijetko iseljenici kažu dobili smo Crnu Goru za koju nijesmo glasali. Njihova očekivanja su nekada i nerealna, mnogo viša nego što država i može da im pruži. Domicilno stanovništvo nezadovoljno je ekonomskim stanjem u državi masovno se iseljava, naročito u 2015. godini, pogotovu sa sjevera države. Svi odlaze, a najviše Bošnjaci. Rezultat kontinuiranih migracija je da više Petnjičana živi van nego u Petnjici. Ogroman broj Rožajaca, Plavljana, Gusinjana, Bjelopoljaca, Ulcinjana, Pljevljaka se otisnuo u svijet, narodski rečeno, trbuhom za kruhom.

Predloženi Zakon o saradnji Crne Gore sa iseljenicima jeste korak naprijed u rješavanju odnosa između Crne Gore i njenih iseljenika. Vlada je definitivno odlučila da taj ogroman i veoma značajan potencijal Crne Gore valorizuje sistemskim rješenjima. Sam pojam iseljenika onako kako je postavljen u ovom predlogu je dosta dobar i za hvalu je što šire tumači pojam iseljenika. Član 2 ovog prijedloga kaže da se iseljenicima smatraju crnogorski državljani i druga lica porijeklom iz Crne Gore koji žive u inostranstvu i koji Crnu Goru doživljavaju kao svoju matičnu državu ili državu porijekla i baštine je kao demokratsku, nezavisnu, suverenu, građansku, multietničku i multikulturalnu državu. Na samom početku imamo crnogorske državljane i druga lica koja ne moraju biti crnogorski državljani potpuno izjednačena i u daljem tekstu su tu i lica koja opet ne moraju biti državljani Crne Gore već je dovoljno da smatraju Crnu Goru kao svoju matičnu. Pridaje se pažnja i iseljenicima koji su zbog sticaja drugog državljanstva morali odreći se crnogorskog kao i njihovi potomci.

Ono što nas kao Bošnjačku stranku zanima, to je propisano članom 5 u stavu 1 i članom 9 stav 1 način ostvarivanja zaštite kulturnog identiteta iseljenika kao i njihova zaštita prava i položaja. Članom 13 je propisan sastav savjeta, a u daljim članovima način izbora članova koji su predstavnici iseljenika u zemlji prijema. Međutim, član 20 kojim se propisuje način izbora predstavnika organa državne uprave, opština i drugih institucija, udruženja, nema u sebi neku srazmjernu zastupljenost u pogledu manjinskih naroda, odnosno ne postoji odredba gdje bi se vodilo računa o zastupljenosti naroda koji žive u Crnoj Gori, odnosno zastupljenosti kod iseljenika. Mislim da bi ipak trebalo voditi računa i o tom principu, pogotovo u zadnje vrijeme kada je povećano iseljavanje bošnjačkog, muslimanskog stanovništva. Ukoliko govorimo o kulturološkim zaštitama identiteta i mislimo to i sprovesti u djelo, potrebno je i pri izboru članova savjeta u ovom dijelu da se vodi računa. Osim ovog,

mislimo da bi trebalo malo bliže urediti samo djelovanje savjeta i upotpuniti zakon u tom dijelu na koji način i kada će zasjedati taj saziv sjednice, te na koji način će se u konkretnim situacijama preduzimati izvjesne mjere radi očuvanja i afirmacije odnosa sa iseljenicima i očuvanja njihovih kulturoloških identiteta.

Ono što nije predmet ovog zakona, a suštinski je, po nama, bitno je da se sistemski uredi da oni iseljenici koji imaju biračko pravo u Crnoj Gori to pravo ostvare preko konzularnih, odnosno diplomatskih predstavništava u državi prijema. Na taj način bi se smanjila mogućnost raznih zloupotreba tih birača i, što je još važnije, mogućnost da im se ukine osnovno ustavno pravo da biraju i da budu birani. Zahvaljujem.

PREDSEDAVAJUĆI MILUTIN SIMOVIĆ:

Zahvaljujem kolegi Sijariću.

Koleginica Jasavić, posljednja učesnica u današnjoj raspravi po ovom prijedlogu zakona. Izvolite.

AZRA JASAVIĆ:

Zahvaljujem.

Uvaženi predsjedavajući, poštovane koleginice i kolege, poštovani gospodine Lukšiću sa saradnicima, poštovani građani,

Zakon o saradnji Crne Gore sa iseljenicima je važan zakon. Postavlja se pitanje da li nam je trebao. Da, trebao nam je. Drugo pitanje koje se postavlja jeste da li bi ovaj zakon mogao da bude kvalitetniji. Da, mogao bi da bude kvalitetniji. Ako neko kaže da nešto može da bude kvalitetnije, onda je dužan da ponudi rješenje. Na ovo što ste vi predložili imam potrebu da ukažem i skrenem pažnju iseljenicima i crnogorskoj javnosti na ono što vi zovete podzakonskim aktima. Vrlo je važno kako će biti donijeti i kakva će sadržajna rješenja nositi podzakonski akti, jer od tih podzakonskih akata koje ste naveli, gospodine Lukšiću, zavisi u dobroj mjeri kvalitetna implementacija ovog zakona.

Ne želim da budem sumnjičavi Toma, ali moram da ukažem na to da postoji opasnost da ste vi izmještanjem tih podzakonskih akata koji će regulisati vrlo važna pitanja o kojima ste i vi govorili, moguće biti sklonjena od očiju javnosti kada se budu utvrđivala rješenja. U tome je razlika između zakonskih akata koji se ovdje pretresaju u odnosu na podzakonska akta koje ćete vi tamo pripremati. U tom pravcu moja sugestija da proces donošenja podzakonskih akata, iako to nije vaša zakonska obaveza, otvorite sa stanovišta konstruktivnoj dijalogu, diskusije, preporuka i svega onoga što dijaspora smatra da treba da bude dio tih vrlo važnih podzakonskih akata, akata o evidencijama, oko finansiranja, poslovnika o radu ovog savjeta i o drugim pitanjima kojima ćete se vi baviti, jer vam je rok šest mjeseci da donesete te akte. Čak i da ste ostavili duži rok, predložiću čak i duži rok amandmanski. Tražim kao poslanica, kao građanka da otvorite proces za širu debatu kada budete usvajali podzakonske akte da ne bismo došli u poziciju da se opet sumnjičimo. Gospodin Knežević je rekao ono što je mislio. Potpuno sam saglasna sa onim što je rekao. To je da se masovno zloupotrebljava dijaspora kada su glasanja u pitanju. Elektronska identifikacija birača to treba da spriječi. Ono što ovaj parlament sasvim sigurno neće dozvoliti jeste da se ide na administrativnu egzekuciju naših iseljenika. Ovo iz razloga što je 90. godina jasna bila politička diskriminacija i egzekucija pripadnika brojčano manjih naroda koji su se masovno iseljavali. Imate podatak u vašem obrazloženju da je skoro jedna Crna Gora van Crne Gore. To je orjentaciono. To znači da treba da razmislimo koji su politički razlozi njih otjerali da ne budu s nama. Imali smo 1997. godine ekonomsku diskriminaciju. Ona još uvijek traje. Ta ekonomska diskriminacija je usloвила ekonomsku egzekuciju manjina, pa imamo upravo ono što je gospodin Sijarić iznio kao podatak sa čim sam potpuno saglasna,

sa njegovom diskusijom u cjelosti. Sada imamo procese koji podrazumijevaju administrativnu egzekuciju pogubljenje, brisanje tih ljudi iz biračkih spiskova. To ovaj parlament ne smije da dozvoli. Ja sam na poziv dijaspore bila u Sjedinjenim Američkim Državama. Imam poziv dijaspore iz Turske. Imam poziv dijaspore iz Njemačke. Običi ću i te države i razgovarati sa našom dijasporom.

Ono što vam mogu prenijeti kao utiske dijaspore iz Amerike jeste da oni žele glasanje putem diplomatsko-konzularnih predstavništava, da oni žele punu vladavinu prava, da oni žele jake institucije, da oni žele ozbiljnu borbu protiv organizovanog kriminala i korupcije na visokom nivou, da oni žele ulaganje u Crnu Goru svog kapitala, ali kroz transparentne procedure, da oni žele da njihov kapital bude ovdje oplođen, a ne da iza zakulisnih radnji raznorazni mešetari koji se javljaju kao posrednici se ugrađuju i na taj način kaljaju obraz ove zemlje. Mi to, gospodine Lukšiću, nećemo dozvoliti. Neće vam to dozvoliti ozbiljna alternativa ovoj vlasti koja se već pojavljuje.

Dalje, ono što želim da vam kažem jeste da dijaspora 350 miliona godišnje i prema vašim formalnim kanalima ulaže. Završavam gospodine Simoviću sa zadnjom rečenicom da dijaspora želi jasan politički sporazum o međusobnom uvažavanju različitosti bez majorizacije, direktne ili indirektno asimilacije. To je jedini garant i zalog naše buduće građanske Crne Gore. Vi toga morate biti svjesni i morate pažljivo oslušivati sve one koji vam se obraćaju i iz dijaspore i iz zemlje i one iz zemalja iz regiona i šire. Hvala vam.

PREDSEDAVAJUĆI MILUTIN SIMOVIĆ:

Nemamo više prijavljenih diskusija.

Pitam potpredsjednika Lukšića da li želi da iskoristi pravo na završnu riječ? Izvolite.

IGOR LUKŠIĆ:

Vrlo kratko. Želim da iskoristim priliku da se zahvalim svima koji su učestvovali u raspravi na doprinosu ovoj raspravi i sagledavanju teme iz što je moguće više uglova. Jer, vjerujem da ovo nije tema koja treba da bude sada pojedinačno vlasništvo bilo koga već mislim da je odnos države prema iseljenicima nešto što je kategorija koja podrazumijeva našu apsolutnu posvećenost i pokušaj da izgradimo što je moguće više mostova i pokušamo da što je moguće više mehanizama saradnje uspostavimo sa svim ambicijama i da se vraćaju Crnoj Gori i da se vraćaju kao dio naše naučne dijaspore i kao dio našeg naučnog potencijala i ekonomskog potencijala i tako dalje. Upravo da se to ne svodi na tek nekoliko dana boravka u Crnoj Gori u vremenu ljetnih odmora ili tokom Dana iseljenika, već da pokušamo da ustanovimo kroz ovaj zakon adekvatne institucionalne mehanizme da bi smo mogli u vremenu koje slijedi zaista ovakav jedan cilj i ispuniti. Iz tog razloga je i naša ambicija da kao što smo i ovaj zakon radili u, čini mi se, jednom duhu transparentnosti i pokušaju da što je moguće više sugestija koje je naša iseljenička zajednica imala ugradimo u zakon. Naravno, prilagođavajući ga onome što su karakteristike našeg zakonskog sistema. Istovremeno takvu praksu nastavimo i kroz podzakonske akte. Nama je interes da kroz izradu ovih pravilnika koji upravo su razrada zakona, ipak, su manje više tehničkog karaktera, ali nigdje ni na koji način ne damo bilo kakav povod za sumnjičenje ili prepirku, već naprotiv da dođemo do rješenja koja će biti u svakom slučaju primjenjiva i u korist lakše implementacije ovog zakona.

Jedno pitanje koje se pokretalo tokom i mojih čestih kontakata sa iseljeničkom dijasporom, bilo je i više tih pitanja, ali najčešće to budu teme, dakle, iseljeničkom zajednicom s našom dijasporom, najčešće budu teme koje se tiču mogućnosti sticanja državljanstva, koje se tiču mogućnosti upravo lakšeg dobijanja dokumenata ili komunikacije sa našim DKP-ima i bile su česte teme koje se tiču organizacije izbora. Znamo da

eventualne organizacije izbora u diplomatskom konzularnim predstavništvima. To je svakako tema koja nije predmet ovog zakona, to je tema kojoj se Parlament uvijek može vratiti jer pitanje izborom sistema je nešto što se tretira kroz neophodnu 2/3 većinu i ono što je bila samo obaveza Ministarstva vanjskih poslova je da ako bi se nekada takva rješenja ustanovila da mi storimo uslove za njihovu implementaciju. To nije moguće naravno ovim zakonom riješiti. Takođe, ono čemu su naša diplomatska konzularna predstavništava posvećena jeste saradnja sa našom dijasporom na način da im se upravo olakša mogućnost komunikacije, dobijanja dokumenata i sve ono što je njima od interesa i u tu svrhu pokušavamo organizacijom konzularnih dana, pokušavamo nabavkom dodatne opreme da izađemo u susret, pokušamo širenje naše diplomatsko konzularne mreže, kroz otvaranje i počasnih konzulata, kroz otvaranje ovih naših stalnih klasičnih diplomatsko konzularnih predstavništava. Između ostalog, da se približimo našim iseljenicima, pokušavamo da indetifikujemo ona mjesta na zemljinoj kugli gdje bi između ostalog kombinovali i naše političke i ekonomske interese, ali i interes približavanja iseljeničkoj zajednici poput recimo otvaranja ambasade u Buenos Airesu.

Tako da su to svakako teme koje spadaju u djelokrug dnevnog rada i ministarstva i uprave za saradnju sa iseljenicima, ali vjerujem da će nam svima zajedno život biti lakši nakon usvajanja zakona. Tako da, pozivam Parlament da mu da podršku i da kasnije kroz implementaciju zakona stvorimo uslove da u nekoj narednoj raspravi, ipak, preovlađuju pozitivni tonovi ili dominiraju. Ni danas nisam čuo previše negativnih tonova, nego dominiraju pozitivni tonovi koji su, ipak, usmjereni ka saradnji, jer je ovo cilj koji nadilazi interes bilo koje političke partije ili nekog pojedinca. Zahvaljujem.

PREDSEDAVAJUĆI MILUTIN SIMOVIĆ:

Zahvaljujem.

Sa ovim smo završili pretres o ovom Predlogu zakona. Rok za podnošenje amandmana za ovaj predlog i za ostale koje ćemo danas imati na dnevnom redu je sutra do podne. Zahvaljujem se potpredsjedniku Lukšiću, direktoru Mitroviću i saradnici Bekteši na učešću u raspravi.

Sad bi prešli na drugu tačku dnevnog reda, a to je Predlog zakona o potvrđivanju protokola između Crne Gore i Republike Slovačke uz ugovor između Socijalističke Federativne Republike Jugoslavije i Socijalističke Republike Čehoslovačke o regulisanju pravnih odnosa o građanskim, porodičnim i krivičnim stvarima od 20.januara 1964.godine. Dakle, dosta dugačak naslov Predloga zakona. Ovlašćeni predstavnici Vlade su Zoran Pažin, ministar pravde i Svetlana Rajković, koja upravo dolazi, generalna direktorka Direktorata za međunarodnu pravnu saradnju i evropske integracije. Izvjestioci odbora su Željko Aprcović, Zakonodavnog odbora i Mevludin Nuhodžić, Odbora za međunarodne odnose i iseljenike.

Otvaram pretres i pitam generalnu direktorku Direktorata za međunarodnu pravnu saradnju i evropske integracije, gospođu Rajković, da li želi da da dopunsko obrazloženje? Želi. Izvolite.

SVETLANA RAJKOVIĆ:

Uaženi poslanici, dobar dan.

Hvala na prilici da još jednom podsjetim na jednu važnu obavezu u procesu pregovora u poglavlju 24. Pred vama je Zakon o potvrđivanju protokola između Crne Gore i Republike Slovačke uz ugovor iz davne 1964.godine. Vrlo kratko, kao što znate Crna Gora ima vrlo kvalitetno uspostavljene multilateralne i bilateralne odnose kako sa zemljama članicama, tako i zemljama u regionu u oblasti pravosudne saradnje u građanskim i krivičnim stvarima.

U trenutku u kome se sada nalazimo postoji određeni broj ugovora sa državama članicama Evropske unije koji u određenim mjerama nisu kompatibilni sa evropskom pravnom tekovinom tako da je u interesu i u inicijativi tih država članica Evropske unije da upodobе ovakve vrste bilateralnih ugovora koji su potpisani još u vrijeme kada smo imali Socijalističku Federativnu Republiku Jugoslaviju.

Dakle, ovim Ugovorom u suštini obezbjeđujemo potpunu kompatibilnost ugovora iz 1964. određenim izmjenama članova i ukidanjem određenog broja članova kako bi smo mogli nastaviti potpunu bilateralnu saradnju sa Republikom Slovačkom u dijelu pravosudne saradnje u građanskim stvarima. Ono što se stvara van snage su odredbe koje se odnose na građanske i porodične stvari, to u dijelu ličnog statusa porodičnih stvari, imovinskih stvari, a postoji dio kojim se posebno preciziraju odredbe koje se odnose na legalizaciju isprava. Na ovaj način u potpunosti zaokružujemo pravni osnov za bilateralnu saradnju sa Republikom Slovačkom u dijelu saradnje u građanskim stvarima. Dio ugovora koji se odnosi na saradnju o krivičnim stvarima ostaje nepromijenjen, a one odredbe koje stavljamo van snage u suštini ne prave problem zato što smo i mi kao država potpisnici Haških konvencija kao i Republika Slovačka tako da će se primjena odredi koje regulišu ove oblasti samo preusmjeriti na primjenu kroz Haške konvencije. Hvala.

PREDSEDAVAJUĆI MILUTIN SIMOVIĆ:

Zahvaljujem.

Imamo dvije prijavljene diskusije. Po dogovoru sa Kolegijuma rasprava traje do sat vremena i jedan po klubu najviše. Dakle, koleginica Kalezić i koleginica Jasavić po ovom Predlogu zakona.

Izvolite, koleginice Kalezić.

JELISAVA KALEZIĆ:

Poštovana Skupštino, poštovane predstavnice ministarstva i naravno poštovani građani koji pratite današnju sjednicu,

Htjela sam da ukažem na neke praktične stvari koje su se događale ne tako davno. Pod jedan, naravno, da treba podržati protokole ove vrste, prije svega zbog građana, jer se mnoge stvari mogu olakšati proceduralno, zakonski. Drugo, što smo kao dio velike i uređene države SFRJ, što se i iz samog teksta ovog Predloga zakona vidi, imali odavno uređene odnose. Dakle, 1964. godina je bila prije 51 godinu, pola vijeka. Nikakvog razloga nije imalo da se ovo ne uradi mnogo ranije kao što nikakvog razloga nije bilo da se sporazum koji je važio, a potpisan je između SFRJ i Republike Čehoslovačke ne poštuje od svih država sukcesora ovih država nakon njihovog prestanka.

Dakle, podržavam uz pitanje, zašto tek sada? Na žalost, ovo nije jedini primjer, brojni su takvi primjeri, da se ono što pogađa građane, što pogađa običan svijet ostavlja za kasniji period. Vrijeme prolazi i zatrpava nas vrlo nelogičnim događajima i sad ću vam saopštiti kao predstavnicama ministarstva jedan slučaj koji je vrlo jednostavno moguće provjeriti. Na osnovu ovoga sporazuma jedna mnogo mlađa moja koleginica, završila je arhitekturu u Čehoslovačkoj, po majci Čehinja, došla je da nostrifikuje diplomu i bila maltretirana, događa se prije desetak godina, ne držite me za riječ, čini mi se, da je još bila zajednička država između Srbije i Crne Gore što uopšte ne mijenja stvar, ovaj prethodni ugovor je važio za obje tada federativne jedinice. Dakle, bila neviđeno malteritrana i izložena troškovima bez obzira što se pozvala na ovaj sporazum i morala da nostrifikuje diplomu koju ovaj sporazum priznaje po automatizmu. Da je to bio jedan jedini slučaj. To je na veliku sramotu državne administracije Crne Gore.

Sumnjam da je bio jedan jedini slučaj, trebalo bi pretresti i ostale sporazume koje je nekadašnja SFRJ imala sa drugim državama u različitim oblastima i vidjeti koliko je to zapušteno područje. Mi ga nećemo oporaviti donošenjem Zakona o potvrđivanju ovog ranije postojećeg protokola. Dakle, oporavićemo ga samo ako službe počnu da rade profesionalno, stručno i vodeći računa da su dužne građanima, a ne obrnuto, da građanin treba da obija od nemila do nedraga da bi ostvario pravo koje je potpisano međunarodnim protokolom. To je ono što, iskoristila sam ovo kao šlagvort, podatak o imenu i prezimenu moje mlade kolegice imam, neću ga dati sada sa javne scene jer je nijesam pitala, ali vjerujem da će biti za to i ona i njena majka koja je život provela u Crnoj Gori, Čehinja je porijeklom, da se to pokaže kao primjer. O ostalim primjerima željela bih da se potrudite i vi da ih pronađete prije nego što počne ozbiljno da se primjenjuje novi protokol. Zahvaljujem.

PREDŠEDAVAJUĆI MILUTIN SIMOVIĆ:

Hvala Vama.

Koleginice Jasavić, izvolite.

AZRA JASAVIĆ:

Zahvaljujem, uvaženi predsjedavajući.

Neću govoriti dugo. Obraćam se Vama, uvažena gospođo Rajković, kolegama i koleginicama, kao i građanima sa namjerom da kratko informišem crnogorsku javnost da će Pozitivna Crna Gora podržati ovaj protokol iz razloga što se ovim protokolom uopšte ne dodiruje pitanje vezano za krivičnu materiju izuzev za građansku materiju. Zašto ovako kasno? Pa zato što je Evropska unija nastala mnogo kasnije, 1964. je bila davno i mi smo negdje pristupanjem procesima pridruživanja zapravo započeli veoma važne, kvalitetne stvari, procese za građane Crne Gore. Ne možete sve stići od jednom, ali svakako da se može kvalitetnije i brže raditi i u tom dijelu želim da samo potenciram pitanje primjene Haške konvencije koja će se dalje primjenjivati vezano za materiju o kojoj ste govorili oko ličnih statusa, porodičnih stvari, imovinskih stvari vezano za građansku materiju. To je ono što nas očekuje. Apsolutno tu se samo usklađuje naše zakonodavstvo sa pravom Evropske unije.

Na kraju, želim da iskoristim ovo vrijeme da ukažem na značaj Ministarstva pravde i Sektora za međunarodnu pravnu pomoć koji mora biti kadrovski u Crnoj Gori mnogo jače osposobljen, sa stanovišta davanja značaja i tom sektoru, upravo iz razloga o kojima je moja prethodnica govorila. Prije svega, u našim resornim ministarstvima moraju raditi ljudi koji imaju kapaciteta, koji imaju znanja i koji imaju potrebu da se bave ovom materijom na kvalitetan način. Ono što novina jeste u ovom protokolu jeste da se pored zvaničnih jezika strana ugovornica prepoznata i engleski jezik kao zvanični u korespondenciji i to je nešto što pojednostavljuje komunikaciju i omogućava da se negdje protok informacija brže uspostavlja i suština je da ovaj protokol podrazumijeva da naša intervencija zakonska znači da mi pratimo život, a ne da život trči za zakonima nego upravo da se mi prilagođavamo kroz zakonsku normativnu djelatnost ovom Parlamentu, životu. Mogli smo ranije, ali svakako i sad kad je došlo dobro je došlo zbog građana Crne Gore. Hvala.

PREDŠEDAVAJUĆI MILUTIN SIMOVIĆ:

Zahvaljujem se. Nemamo više prijavljenih diskusija.

Pitam predstavnika predlagača da li želi da iskoristi pravo na završnu riječ?

Želi. Izvolite.

SVETLANA RAJKOVIĆ:

Uvažena poslanice Kalezić, hvala Vam na pitanju. Vjerovatno i kolegistica Jasavić mi je u suštini i pomogla svojim izlaganjem i napravila jedan uvod za odgovor na Vaše pitanje.

Zašto nismo prije ušli u proceduru usaglašavanja ovog Ugovora sa Čehoslovačkom je vrlo jednostavno. Crna Gora je zemlja kandidat, a Čehoslovčaka, odnosno sada Slovačka je zemlja članica Evropske unije. Članice Evropske unije nemaju pravo da ulaze i bilateralne odnose niti da potpisuju i sklapaju bilateralne ugovore sa zemljama koje nijesu članice Evropske unije. Ovo je bio način, inicijativa koja je morala poteći od zemlje članice Evropske unije kako bi se kroz protokol pojednostavio i bliže uredio odnos u građanskoj materiji između naše dvije zemlje.

Podsjetiću vas da smo vrlo sličnu stvar uradili sa Republikom Italijom prošle godine u oblasti krivične materije gdje smo donijeli dva protokola o olakšanju primjene Evropske konvencije ekstradiciji i Evropske konvencije o međunarodnom pružanju pravne pomoći u krivičnim stvarima. Dakle, to je jedini način da zemlja kandidat na bilateralnoj osnovi bliže uredi kroz protokole određena pitanja koja su i od značaja. Potpuno se slažem sa Vama, čini mi se da kroz ovaj proces pristupanja negdje građanskoj materiji ne posvećujemo dovoljno pažnje, a ona je u suštini sublimat vladavine prava i kroz građanske procese najbolje pokazujemo snagu države i zaštitu građana i njihovih prava u jednoj zemlji. Nadam se da ćemo jačati kapacitete i u ministarstvu, a posebno kolegistica Jasavić u sudu, u pravosudnim organima gdje nam zaista takođe treba dosta novog, takozvanog evropskog znanja za punu primjenu novih standarda kojima svi težimo. Hvala.

PREDSEDAVAJUĆI MILUTIN SIMOVIĆ:

Zahvaljujem.

Sa ovim smo završili pretres i u odnosu na ovaj Predlog zakona.

Prelazimo na sledeću tačku dnevnog reda. Zahvaljujem se gospođi Rajković.

Sledeća tačka je Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o tajnosti podataka. Ovlašćeni predstavnik Vlade, odnosno ovlašćena predstavnica Vlade je Nada Ulićević, sekretarka Ministarstva odbrane, koju pozdravljam. Izvjestioci odbora su Luidž Ljubo Škrelja, Zakonodavnog odbora i Mevludin Nuhodžić, Odbora za bezbjednost i odbranu.

Otvaram pretres i pitam da li predstavnica Vlade želi da da dopunsko obrazloženje?

Želi. Izvolite.

NADA ULIĆEVIĆ:

Hvala vam, predsjedavajući.

Poštovani poslanici,

Jedan od razloga za donošenje Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o tajnosti podataka zasniva se potrebni da se predsjedniku i članovima Senata Državne revizorske institucije omogući pristup tajnim podacima bez dozvole za pristup tajnim podacima i na taj način realizuje mjera 50 iz Akcionog plana za sprovođenje strategije i borbe protiv korupcije i organizovanog kriminala za period 2013 - 2014.godine. Osim toga iskustva u primjeni zakona o tajnosti podataka ukazali su i na potrebu da se zakon izmijeni na način što će se definisati i koji organ je nadležan za podnošenje zahtjeva za izdavanje dozvole za pristup tajnim podacima za članove kolegijalnih radnih tijela koje obrazuje Skupština Crne Gore, Vlada, drugi držani organ ili organ državne uprave.

Ovim Predlogom zakona je propisano da su to generalni sekretar Skupštine Crne Gore, odnosno Vlade ili starješina organa koji je obrazovao radno tijelo. Takođe, ovim predlogom propisano je da su lica ovlašćena za određivanje stepena tajnosti podataka koji nastaju u radu radnog tijela predsjednik, odnosno koordinator radnog tijela.

Ovim zakonom propisan je i to da se zahtjev za izdavanje dozvole za pristup tajnim podacima, stepena strogo tajno, tajno i povjerljivo može podnijeti za lice na stručnom osposobljavanju, volontere, kadete i lica angažovana po osnovu ugovora, te da je podnošenje zahtjeva za ta lica u nadležnosti starješine organa.

I na kraju. U slučaju odbijanja zahtjeva za izdavanje dozvole za pristup tajnim podacima propisan je i rok i on ne može biti kraći od tri godine od dana donošenja odluke kojim je ovom zakon odbijen.

Ono što bih na kraju rekla, to je da je predlog zakona usaglašen sa odlukom Vijeća Evropske unije o bezbjednosnim propisima za zaštitu klasifikovanih podataka Evropske unije o izmjenama i dopunama NATO direktiva iz 2014.godine. Hvala.

PREDSEDAVAJUĆI MILUTIN SIMOVIĆ:

Zahvaljujem se. Da li izvjestioci odbora žele da daju riječ? Ne žele.

Prelazimo na prvi krug diskusija i kolega Nikčević ima prvi riječ. Izvolite.

RADIVOJE NIKČEVIĆ:

Poštovani potpredsjedniče, gospođo Ulićević, kolege poslanici,

Pa evo, ja ću dati svoj puni doprinos o racionalizaciji rasprave povodom ove teme, kako bi imali priliku da možda i oko kompleksnijih tema i drugih izmjena i dopuna zakona naše kolege uzmu više učešća u radu. Treba napomenuti kada je u pitanju izmjena ovog zakona da je Vlada ovaj zakon usvojila još prošle godine 10.jula. Utvrdila je Predlog zakona o izmjeni i dopuni Zakona o tajnosti podataka. Predlog zakona je u smislu člana 41 Poslovnika Skupštine Crne Gore dostavila Odboru za bezbjednost i odbor ga je razmatrao, čini mi se 8.maja ove godine i dao punu saglasnost. Saglasnost odredbi člana 7, tačke 6 Zakona o parlamentarnom nadzoru u oblasti bezbjednosti i odbrane, gdje odbor ima obavezu da ovu vrstu zakona i razmatra.

Ustavni osnov je takođe rečen i u obrazloženju nema potrebe. Ponavljam, razlozi za izmjenu i dopunu Zakona temelje se na potrebi da se predsjedniku i članovima senata Državne revizorske institucije omogući pristup tajnim podacima, bez dozvole za pristup tajnim podacima, potrebne za vršenje ovlašćenja iz nadležnosti Državne revizorske institucije u skladu sa zakonom, kao da je primjena odredbi Zakona o tajnosti podataka ukazala na potrebu da predsjednik, odnosno koordinator radnog tijela koji obrazuje starješina organa, odnosno generalni sekretar Skupštine ili Vlade za radna tijela koji obrazuje Skupština ili Vlada Crne Gore budu ovlašćena lica za određivanje stepena tajnosti podataka tajno, povjerljivo ili interno za podatke koji ne ostaju u radu radnog tijela.

Takođe, obrazloženje predloga zakona se navodi da se posjedovanje dozvole za pristup tajnim podacima pokazalo neophodnim za lica na stručnom osposobljavanju volontere, kadete, lica angažovana po osnovu ugovora o radu, kao i lica angažovana u radnim tijelima koja obrazuju starješine organa, odnosno u radnim tijelima koja obrazuje Skupština i Vlada Crne Gore, te iz navedenih razloga predlažem zahtjev za izdavanje dozvole za navedena lica podnese starješina organa, odnosno generalni sekretar Skupštine, odnosno Vlade Crne Gore za članove radnih tijela koje obrazuje Skupština i Vlada Crne Gore. I u skladu sa članom 46, tačka 1 Zakona o tajnosti podataka, predložen je rok za ponovno podnošenje zahtjeva za izdavanje dozvole, za pristup tajnim podacima, fizičkom i pravnom licu kojim je odbijen zahtjev za izdavanje dozvole i to istekom roka od tri godine od dana donošenja rješenja o odbijanju zahtjeva za izdavanje dozvole, koji je u skladu sa najkraćim rokom važenja dozvole za pristup tajnim podacima.

Ovom prilikom treba reći da ne postoji ujednačena međunarodna praksa, kada je u pitanju ova materija i u tom smislu može se sasvim slobodno reći kada upoređujemo i

dosadašnji zakon izmjene koje danas razmatramo kada su u pitanju države iz okruženja, možemo slobodno reći da je Crna Gora otišla korak dalje i proširila krug ljudi, odnosno rukovodilaca i državnih službenika koji imaju pravo pristupa tajnim informacijama. Hvala.

PREDSEDAVAJUĆI MILUTIN SIMOVIĆ:

Zahvaljujem se kolegi Nikčeviću. Kolega Bojović ima sledeći riječ. Izvolite.

VLADISLAV BOJOVIĆ:

Ako mogu na samom početku, gospodine potpredsjedniče jednu proceduralnu intervenciju, dakle pitanje vama. Zbog čega nema ministarke Milice Pejanović - Đurišić, koja bi trebala da brani ovaj zakon? Svi dobro znamo da je oblast tajnih podataka jedna veoma ozbiljna i osjetljiva oblast u kojoj smo i u prethodnom periodu konstatovali brojne zloupotrebe, propuste državnih institucija koje bi trebalo da regulišu i prate zakonitost sprovođenja mjera tajnog nadzora, prikupljanja tajnih podataka i tako dalje. Ja ću konkretno u svojoj diskusiji govoriti o konkretnim slučajevima u kojima se ti podaci zloupotrebljavaju i ti slučajevi se konkretno tiču jednog broja bliskih, partijskih i dugogodišnjih partijskih drugova gospođe Milice Pejanović - Đurišić i nadam se da ona nije zbog toga odlučila da odsustvuje da bi izbjegla raspravu o tim konkretnim slučajevima. Zahvaljujem.

PREDSEDAVAJUĆI MILUTIN SIMOVIĆ:

Hvala, kolega Bojoviću. Dakle, na pitanje mogli ste se o tome informisati i kod svog šefa poslaničkog kluba, jer jutros na Kolegijumu imali smo informaciju i molbu od ministarke Pejanović-Đurišić da odložimo ovu raspravu do naredne nedelje, međutim dogovor u saglasnost svih prisutnih na Kolegijumu je bio, da ipak završimo raspravu uz poziv za sekretarku Ministarstva odbrane. Ne radi se o bilo kakvom izbjegavanju od strane ministarke, nego čak o njenom odgovornom odnosu i blagovremenoj informaciji i radi se o saglasnosti koju smo postigli na Kolegijumu i žao mi je što vas o tome nije obavijestio vaš predsjednik poslaničkog kluba. Izvolite sada vašu diskusiju.

VLADISLAV BOJOVIĆ:

Hvala vam na ove informacije, međutim ja ipak mislim da ovakve tačke dnevnog reda i ovakve teme zaslužuju prisustvo ministra, ali evo da uvažimo to i da krenemo.

Poštovane kolege i poštovani građani,

To što se ovim zakonom predstavnicima Državne revizorske institucije omogućava pristup tajnim podacima u praksi neće značiti ništa. Zašto? Pa jednostavno, ako se sagleda sve ono što smo imali kao rezultat rada Državne revizorske institucije prilikom analize zakonitosti izvršenja budžeta iz godine u godinu, kada je Državna revizorska institucija svake godine, pa i poslednje konstatovala brojne zloupotrebe državnih organa, brojna nenamjenska trošenja budžetskog novca, brojna drastična kršenja Zakona o budžetu mi onda možemo da konstatujemo da u svjetlu činjenice da tada niko ni krivično ni politički nije odgovarao, da ni ova najnovija vrsta mjere koja predviđa mogućnost predstavnicima Državne revizorske institucije da navodno pribavljaju tajne podatke neće značiti ništa. Međutim, veoma je važno u okviru ove tačke ukazati na sledeće da po nalogu vrha aktuelne vlasti i Vlade, određene državne institucije na čelu sa Agencijom za nacionalnu bezbjednost zloupotrebljavaju institut tajnosti podataka u cilju opstrukcije rasvjetljavanja veoma opasnih slučajeva kriminala i visoke korupcije, kad kažem veoma opasnih slučajeva, mislim na slučajeve koji su opasni po sigurnost pojedinaca u vrhu ove vlasti i po samu ovu vlast.

Navešću nekoliko aktuelnih slučajeva, kažem namjerno aktuelnih zbog toga što je očigledno postavljen zahtjev, odnosno dat nalog državnim institucijama na čelu sa AMB-om,

da sve rade da ove slučajeve zataškavaju. Međutim, mi to ne dozvoljavamo, kao što znate i ponovo ću govoriti i o slučaju "Telekom" i u slučaju Marović i o slučaju Džomić. Idemo redom.

Šta smo imali kada su u pitanju tajni podaci i tajnost predmeta u slučaju Telekom? Imamo situaciju da dosadašnja specijalna tužiteljka Đorđina Ivanović odbija da dostavi Agenciji za zaštitu ličnih podataka da dokumenta koja je dobila iz Sjedinjenih Američkih Država o korupciji i privatizaciji Telekoma u Crnoj Gori iako je prethodno tražila pomoć iste te agencije kako bi odlučila o zahtjevima poslanika Demokratskog fronta da izvrše uvid u ta dokumenta o aferi Telekom i korupciji teškoj 7,3 miliona evra. Dakle, bivša specijalna tužiteljka je očigledno sve radila da opstruira rasvjetljavanje ovog slučaja i zapravo je ovaj predmet, odnosno dokumenta koja su stigla iz Sjedinjenih Američkih Država proglasila tajnim samovoljno i protivno zakonu. Šta je ona zapravo uradila? Ona je, da ne bi omogućila poslanicima DF-a uvid o dokumenta koja su stigla iz Sjedinjenih Američkih Država, ona je navodno pitala Agenciju za zaštitu ličnih podataka da li to smije da uradi, a nakon toga toj istoj agenciji nije željela da dostavi dokumenta oko kojih ta agencija treba da se izjasni. To je apsurdna, farsična vrsta opstrukcije rasvjetljavanja ovog slučaja. Idemo dalje.

Predmet Marović. Na sjednici odbora koja se održala prije nekoliko dana, svi dobro znamo vrhovni državni tužilac je saopštio da je po njegovom saznanju predmet Marović, bolje reći slučaj otkrivanja tajnog računa 3,8 miliona eura supruge Svetozara Marovića na švajcarskoj banci, proglašen tajnim. Kada sam na odboru pitao vrhovnog državnog tužioca, zbog čega je taj predmet proglašen tajnim, na osnovu koje procedure ... predmet stavlja pod oznakom tajnosti, vrhovni državni tužilac se čak nije udostojio da odgovara na ta pitanja, već je odgovornost prebacio na glavnog specijalnog tužioca i na bivšu specijalnu tužiteljicu i rekao da je to njena stvar. I u ovom konkretnom slučaju pod potpuno nedefinisanim okolnostima imamo situaciju da jedan predmet potpuno protivzakonito i bez objašnjenja proglašen tajnim. Idemo dalje.

Slučaj Velibor Džomić.

Ja sam u prvih 15 sekundi svoje diskusije morao proceduralno da odgovaram na vašu proceduralnu intervenciju i vi mi računate tih 15 sekundi na samom početku koje ste mi oduzeli kroz moju proceduralnu intervenciju. Ja vas molim da mi dozvolite da završim, znam da su ovo osjetljivi slučajevi, predmeti za vas, pošto se radi o Maroviću, sestri visokog funkcionera Vlade, svi znamo o kome se radi...

PREDSEDAVAJUĆI MILUTIN SIMOVIĆ:

Nije problem u tome nego problem je što vi koristeći ovu tačku dnevnog reda koja se ne bavi ... predloga zakona i prosto promašili ste temu.

VLADISLAV BOJOVIĆ:

Ne, ne. Ja sam pogodio u centar, pa vi mene ne dozvoljavate da ja nastavim.

PREDSEDAVAJUĆI MILUTIN SIMOVIĆ:

Izvolite 15 sekundi još.

VLADISLAV BOJOVIĆ:

Dakle, slučaj protjerivanja sveštenika Velibora Džomića. Imamo presudu Upravnog suda. Upravni sud je derogiran. Presuda se ignoriše. Svešteniku Veliboru Džomiću se nakon više mjeseci ne dozvoljava povratak u Crnu Goru i šta imamo kao situaciju? Više od četiri mjeseca Agencija za nacionalnu bezbjednost odbija da omogući kolegi Predragu Bulatoviću koji je predsjednik Odbora za antikorupciju i član Odbora za bezbjednost uvid u dosije

Agencije za nacionalnu bezbjednost o Veliboru Džomiću. Klasična zloupotreba mehanizma tajnosti podataka kako bi se prikrila nezakonita radnja Agencije za nacionalnu bezbjednost u koordinaciji sa Ministarstvom policije i progon sveštenika Srpske pravoslavne crkve. Zahvaljujem.

PREDŠDAVAJUĆI MILUTIN SIMOVIĆ:

Hvala vam. Zamolio bih kolegu Kaluđerovića. Izvolite kolega.

VELIZAR KALUĐEROVIĆ:

Hvala vam gospodine potpredsjedniče, poštovana Skupštino, poštovani građani, gospođo Ulićević,

Nakon punih godinu dana od kada je u skupštinskoj proceduri Predlog izmjena i dopuna Zakona o tajnosti podataka neka to bude nama na teret, ne vidim razloga da je moralo toliko vremena da se čeka da ovaj predlog zakona dođe u skupštinsku proceduru. U prilici smo da razgovaramo o osmim izmjenama i dopunama Zakona o tajnosti podataka koji smo usvojili u ovom domu početkom 2008.godine. One nijesu brojne. Ukupno su stale u pet članova predloga zakona, ali ima jedan broj rješenja za koja i ja cijenim da su značajna. Član 2 predloga izmjena i dopuna zakona, predviđa da se i predsjednik i članovi senata Državne revizorske institucije izjednače u pravima sa predsjednikom države, predsjednikom Skupštine, predsjednikom Vlade, potpredsjednicima Vlade, jednim brojem ministara u Vladi, unutrašnjih poslova, odbrane, da sada ne nabrajam sve, nosiocima sudijske tužilačke funkcije, zaštitnikom imovinsko pravnih interesa, da i oni kao vrhovni organ državne revizije budu korisnici tajnih podataka, odnosno da su im dostupni tajni podaci bez prethodne dozvole. I ja mislim da je to potpuno u redu, da im kao po prirodi stvari, kao vrhovnom organu državne revizije to pripada. Takođe, mislim da je značajno što se opredjeljuje, što se prepoznaje da je u radu radnih tijela ovog doma i Vlade može nastupiti i potreba da se neki podatak koji proizvede, da kažem rad ovih radnih tijela eventualno proglasi tajnim i da se definiše ko je ovlašćen da odredi stepen tajnosti takvog jednog podatka i tu se definiše da je to rukovodilac radnog tijela ili koordinator tog radnog tijela. Ono sa čim se ne slažem, to je rok od tri godine kojim se onemogućava da neko ko je podnio zahtjev da mu se omogući pristup tajnim podacima, pa se dobije negativan odgovor da se takvom fizičkom ili pravnom licu ne dozvoljava da narednih tri godine može ponovo podnijeti takav zahtjev. Mislim da nema apsolutno ni jednog opravdanog razloga da ovaj rok bude toliko dug, neki rok od pola godine, eventualno najduže godinu dana bi eventualno mogao da se smatra realnim, da bi se eventualno izbjeglo da neko uporedo, ako takvog roka nema učestalo, da kažem čim dobije negativno rješenje, odmah podnosi novo, ali i neki rok od pola godine, eventualno najduže godinu dana je čini mi se primjeren.

Jedna sugestija, gospođo Ulićević, kao uglednoj pravnici. Znam da ćete to odmah prihvatiti. Imali ste intervenciju na član 26 dopunom ovim što se dozvoljava predsjedniku i članovima senata DRI da budu korisnici tajnih podataka kao i nosioci funkcija koje sam pomenuo, ostala je neusklađenost u tački 5 ovog člana, gdje se govori da su državni tužilac i zamjenik državnog tužioca da im je dozvoljeno. Znaete da amandmanske promjene Ustava više ne poznaju zamjenika državnog tužioca nego rukovodioce državnog tužilaštva i državne tužioce, pa vam sugerišem da vi kao predlagači zakona amandmanski djelujete i popravite ovu normu ili će to eventualno učiniti neko od kolega poslanika.

U vremenu koje mi je preostalo samo da i ja podsjetim da na žalost u praksi imamo zloupotrebu instituta tajnosti podataka. Podsjećam da član 3 Zakona o tajnosti podataka definiše da su tajni podaci oni podaci čijim bi pristupom ili dostupnosti u nepozvanom licu nastupili i mogle nastupiti štetne posledice za odbranu, bezbjednost i ekonomske interese

Crne Gore, ali ovaj zakon ima član 10 koji jasno precizira: Da se podatak može označiti tajnim, ako je to neophodno u demokratskom društvu i ako je interes iz člana 3 ovog kojeg sam već citirao veći i značajniji od interesa da u demokratskom društvu imamo obavezu slobodnog pristupa informacijama. Uvijek se to mora komparirati i u ovih dvadesetak sekundi samo da podsjetim na nezakonito rješenje Savjeta za privatizaciju o proglašenju povjerljivih podataka o sadržaju tenderske procedure i tenderskim ponudama za najveće privredne kolektive u Crnoj Goru za koje se planira privatizacija i buduću privatizaciju Elektoprivrede Crne Gore, nema društvenog interesa i donijeto je rješenje pod Zakonom neovlašćenog lica. Hvala.

PREDSEDAVAJUĆI MILUTIN SIMOVIĆ:

Zahvaljujem se gospodine Kaluđeroviću. Koleginica Jonica. Izvolite.

SNEŽANA JONICA:

Hvala potpredsjedniče, dame i gospodo poslanici, poštovani građani, gospođo Ulićević,

Zakon o tajnosti podataka od 2008. godine do danas, kao što smo već čuli osmi put mijenjamo i ispada u principu da jednom godišnje konstatujemo kako treba promijeniti nešto u ovako važnom zakonu i obično je to širenje opsega lica, nekako se svake godine sjetimo da još nekome treba dati pristup tajnim podacima, a čini mi se da prilikom ni jedne od ovih izmjena nijesmo kvalitetno analizirali kako se ovaj zakon primjenjivao. Na koji način se status tajnih podataka dobijali neki podaci da li je to bilo zaista u skladu sa onim što je definicija iz zakona iz člana 10, a to je da se podatak može označiti tajnim samo ako je to neophodno demokratskom društvu i ako je interes koji je vezan za ovaj zakon značajniji od interesa za slobodnim pristupom informacijama.

Ono što je upečatljivo, a evo i danas je to osnov za izmjene zakona, jeste da dodamo još jednu strukturu koja treba da ima pristup tajnim podacima, u ovom slučaju to su članovi senata Državne revizorske institucije. I ja ću ponoviti dilemu koju ponavljam svaki put kad mijenjamo naročito ovaj član zakona ili kad širim opseg da vas pitam je li smisleno da svi poslanici u Skupštini Crne Gore nemaju pristup tajnim podacima, nego to imaju članovi dva ili tri odbora i da počnem sa tezom, da sam ja član jednog od odbora, tako da imam pristup tajnim podacima i ne pričam to zbog lične želje ili potrebe da taj pristup i ja imam, nego zbog činjenice da smo na ovaj način definisani kao poslanici prvog i drugog reda. Oni koji treba da imaju pristup i oni koji iz nekog razloga ne treba da imaju pristup, da smo na taj način limitirani možda i u radu nekih radnih tijela, jer za slučaj da neko od članova odbora nije u mogućnosti da prisustvuje sjednici koja je zatvorena za javnost ne može da se obezbijedi zamjena, jer ga može zamijeniti samo poslanik koji ima pristup tajnim podacima. I do kraja priča, za mene ključna teza, ajde da je ponovimo.

Ko ima pristup tajnim podacima? Predsjednik Crne Gore, dobro, njega biraju građani. Predsjednik Skupštine Crne Gore, mi ga birali. Predsjednik Vlade, mi ga birali, mislim nijesmo svi, ali Skupština. Potpredsjednici Vlade i ministri itd. opet birani u Skupštini, a onda idemo dalje članovi ova tri odbora koja su određena, članovi Savjeta nezavisnog nadzornog organa, Zaštitnik ljudskih prava i sloboda itd.

Dakle, sada dodajemo Senat DRI-a, opet smo njih mi birali. Dakle, poslanici imaju obavezu i pravo da biraju one kojima dajemo pravo na pristup tajnim podacima, a poslanicima to pravo ne dajemo nego poslanike kategorišemo u dvije kategorije, one koji imaju pravo na pristup tajnim podacima i one koji nemaju.

Ja sam pripremila i ... vjerovatno će vam ubrzo biti podijeljen jedan od mojih amandmana, a pripremila sam nekoliko amandmana na ovaj Predlog zakona, kojim ću

predložiti da se norma kojom se propisuje da pravo na pristup tajnim podacima imaju članovi Odbora za bezbjednost do anketnih odbora koje formira Skupština i Odbora za antikorupciju zamijeni normom da to pravo imaju svi poslanici u Skupštini Crne Gore i da ne bi bilo priče da to može napraviti problem nekim tamo integracijama s kojima se slažem i nekim integracijama s kojima se ne slažem, odmah da vam kažem i Hrvatska i Slovenija imaju isto takvo rješenje, a znate čega su oni dio.

Takođe, imajući u vidu da tako olako ulazimo svake godine u neke promjene vezano za ovaj zakon, smatrala sam da nije od viška da uradimo i korekcije po nekim drugim pitanjima koje su čini mi se korisne, a nijesu opseg ovih izmjena koje su predložene, tako da najavljujem amandmane koji se tiču izmjena još nekih stvari.

Recimo, imamo mjeru iz Akcionog plana, znate već kojeg da ne čitam cijeli naziv Akcionog plana broj 18, gdje piše da je obaveza da se sačini i objavi i konstantno ažurira lista podataka sa kojih su ukinute oznake tajnosti. Iz tih razloga amandmanom ću predložiti da se formira registar podataka sa kojih je skinuta oznaka tajnosti i da se on objavi na Sajtu direkcije koja je za to nadležna.

Takođe, imajući u vidu činjenicu da je ova Skupština jedan od, ne jedna nego najtransparentniji organ ili tijelo u ovoj državi i da nam se i pored toga pokušavaju plasirati ili vezivati za način funkcionisanja razne dileme, ja mislim da je vrijeme da mi ovdje, donoseći neke propise, pokažemo drugima kako treba biti transparentan. Iz tih razloga predložiću amandman kojim ćemo jasno precizirati da se na Izvještaj zapisnike sjednica kolektivnih tijela koje donose odluku o javnom interesu uključujući Vladu Crne Gore i Sudski savjet, Tužilački savjet, Nezavisna tijela agencija i organe, ne može stavljati stepen tajnosti, jer se taj izuzetno ...(Prekid) evo privodim kraju, na djelove izvještaja koji zaista imaju tu oznaku ali da svakako to moramo učiniti kako bismo doveli sve druge u poziciju da rade ono što radi Skupština Crne Gore a da je potpuno javnim čini svoje izvještaje i zapisnike i sve ono o čemu odlučuje. Hvala.

PREDŠEDAVAJUĆI MILUTIN SIMOVIĆ:

Hvala Vama.

Kolega Perić ima riječ, izvolite.

SRĐAN PERIĆ:

.... diskusije na samom zakonu, samo prosto da kažem da vjerovatno zbog tehničke graške naš predstavnik nije bio na Kolegijumu predsjednika Skupštine, ali ono što nas brine jeste da negdje prihvatamo tendenciju da ovo prestaje da bude maltene predstavnički dom nego više radno tijelo Vlade, uz puno uvažavanje naravno stručnog kapaciteta gospođe Ulićević, ali ovaj zakon ipak nosi neku političku dimenziju zbog kojeg bi bilo dobro da ovdje bude i ministarka. Prosto iskazujem svoj stav s tim u vezi.

I kada je riječ o samom zakonu koji javnost i radi ima pet tačaka na jednoj strani staje, potpuno sam saglasan sa svojim prethodnicima da je dobro što se predsjedniku i članovima Senata DRI-a omogućava pristup tajnim podacima, jer u konačnom oni bi trebali na osnovu toga da se efikasnije bore protiv nepravilnosti u subjektima revizije, prije svega, i da u konačnom podnose krivične prijave onamo gdje ima osnova, da dodatno budu osnaženi i sa druge strane potpuno smo ovdje saglasni u ovom dijelu da je u članu četiri kojim se mijena, kojim se dodaje zapravo član 48a, sasvim stoji na mjestu primjedba da je rok od tri godine koji neko ima pravo da ponovo podnese zahtjev za uvid u tajne podatke jako dug i da ga treba prosto smanjiti i negdje djeluje skoro pa i obeshrabrujuće.

Međutim, kad govorimo o ovoj materiji negdje teško da se ne dotaknemo onoga što je suština i rijetko u kom zakonu kao u ovom dolazimo do toga koliko su maltene besmislene,

koliko nekako obesmišljavamo proces donošenja Zakona strateških dokumenata. Zašto ovo kažem?

Na sjednici Odbora je direktor Direkcije za zaštitu tajnih podataka gospodin Vučinić rekao da se izmjene ovog zakona donose zbog realizacije mjera iz Akcionog plana za sprovođenje Strategije borbe protiv korupcije i organizovanog kriminala. Dakle, jedna od osnovnih intencija jeste borba protiv organizovanog kriminala i korupcije na visokom nivou. I onda imamo emisiju "Mehanizam" na RTCG- u gdje se jedan funkcioner lokalni iz Budve stavlja vrlo u jedan položaj osnovane sumnje upravo za korupciju na visokom nivou i onda upravo ta osoba potpisuje akt koji je pominjao gospodin Kaluđerović gdje kaže kao sekretar Savjeta za privatizaciju, gdje stavlja van snage, zapravo van očiju javnosti kompletnu dokumentaciju koja se, javnosti radi, odnosi na procese privatizacije Instituta doktor Simo Milošević, Monte Cargo Podgorica, Montenegro Airlines Podgorica, Budvanska rivijera, HTP Ulcinjska rivijera, Institut crne metalurgije AD Nikšić, Polieks Berane, Pošta Crna Gora, Novog Duvanskog kombinata Podgorica, Fabrike oružja Montenegro Defence i hotela Park Bijela i lokaliteta Gornji Ibar Rožaje.

Znači, to osoba koja je stavljena u kontekst osnovane sumnje za korupciju na visokom nivou, ona donosi akt, ona potpisuje akt koji stavlja van očiju javnosti vrlo interesantne slučajeve gdje upravo može biti korupcija na visokom nivou i onda, pazite, pri tom ja ću podsjetiti da je više puta Evropska komisija upućivala primjedbe, sugestije, upute, da korupcija na visokom nivou upravo može da se nađe u ovakvoj vrsti javnih nabavki. Znači, ponavljam slijed, vrlo je važno. Znači, osoba koja je stavljena u kontekst korupcije na visokom nivou na državnom servisu, na javnom servisu, potpisuje akt u kom stavlja van očiju javnosti dokumenta u kojima po nalazima Evropske komisije sasvim izvjesno imamo elemente korupcije na visokom nivou. Naredna stvar, onda se prosto zapitamo, zašto mi donosimo ove zakone i mi sad ja da vam odmah kažem, mi ovdje raspravljamo je li član, je li rok dug, je li kratak, besmisleno je. I onda se moramo vratiti na političku volju i upravo zbog toga kad je riječ o ovom zakonu je morala da bude ministarka Milica Pejanović Đurišić ovdje prisutna i prosto ne mogu da vjerujem da je to promaklo Kolegijumu. Evo, vrlo konkretni podaci. Koliko se izvrgava javnosti i onda se mi igramo tajnih podataka i recimo ja kao poslanik budem pozvan, recimo, iz oblasti svog matičnog Odbora na matičnom Odboru za evropske integracije gdje mi se u pola sata da neki dokument od 40 strana da vidim maltene iz tuđih ruku, kako je nešto jako povjerljivo. Evropske integracije su maltene proglašene za "tajno" u istom rangu u kojem privatizacije gdje imamo puno elemenata korupcije na visokom nivou. I onda ja vas pitam sad, čemu ove izmjene? Čemu mi sve ovo radimo? Zaista osnovno pitanje cijele ove priče, i ono čime ću završiti. Završavam, bukvalno jedna rečenica, ne mogu da ne završim jednim stihom jednog pjesnika koji kaže : " Teško je biti špijun đe tajne nema". Ovo je mali sistem sve se zna, a mi najkrupnije slučajeve želimo da sakrijemo od očiju javnosti. To nije dobar princip. Hvala.

PREDSEDAVAJUĆI MILUTIN SIMOVIĆ:

Hvala.

Razumio sam da kolegunica Kalezić želi proceduralno da reaguje.

Izvolite.

JELISAVA KALEZIĆ:

Gospodine potpredsjedniče, možda će izgledati kao zloupotreba procedure, ali mislim da vam neće smetati kao ni ostalim poslanicama i poslanicima. Za 10 minuta, odnosno u 15h, na podgoričkom groblju "Čepurci" biće sahranjena jedna izuzetna žena i smatram da to treba pomenuti ovdje u Skupštini. Radi se, znate već o gospođi, drugarici Lidiji Jovanović,

koja je dala ogroman doprinos emancipaciji žena u Crnoj Gori, ekonomskoj, političkoj i kulturnoj, koja je dala ogroman doprinos razvoju službe socijalne zaštite, pogotovo dječje zaštite u teško vrijeme kada je bilo mnogo ratnih siročadi i svakojake ljudske muke i koja je svoj biblijsko dugi vijek zaista ispunila onim doprinosom, posebno za Crnu Goru koji treba da svi doživljavamo kao nešto dragocjeno, bez obzira sa koje ideološke pozicije to gledali.

Hvala što ste mi dozvolili da se obratim i reći ću u svoje, a pretpostavljam i u ime ostalih ovdje prisutnih, neka je slava i hvala gospođi i drugarici Lidiji Jovanović.

PREDSEDAVAJUĆI MILUTIN SIMOVIĆ:

Hvala vam na akciji, na vašem podsjećanju sa, slažući se sa svim što ste kazali, uz puni odnos poštovanja i pujeteta prema gospođi drugarici Lidiji Jovanović, pridružujemo se vašim riječima i svi zajedno kažemo neka joj je slava i hvala. Hvala.

Nastavljamo sa našim radom.

Sada bih zamolio Andriju Popovića da uzme riječ. Izvolite, kolega Popoviću.

ANDRIJA POPOVIĆ:

Uvažena Skupštino, uvažene građanke i građani Crne Gore, crnogorske dijaspore, Usvajanjem Zakona o tajnosti podataka će biti prilično zaokružena pravna materija koja reguliše klasifikaciju i pristup informacijama od javnog interesa čije bi javno otkrivanje ugrozilo vitalne interese države. Postoje informacije koje ne mogu biti izložene javnosti. Ovi tajni podaci se najčešće odnose na nacionalnu bezbjednost, te se potreba zaštite ovakvih podataka čini neupitnom.

Međutim, nije sve tako jednostavno kao što se čini. Jedan od značajnih problema svakog demokratskog društva jeste uspostavljanje ravnoteže između fundamentalnog ljudskog prava svakog građanina da dobije informaciju od javnog značaja i prava države da zaštiti informacije koje smatra bitnim za njeno funkcionisanje.

Razlog za uspostavljanje ove ravnoteže prevashodno leži u moći time što posjeduju tajne podatke o građanima državni organi su istovremeno u posjedu opasne moći koja može biti zloupotrijebljena. Stavljanjem oznake tajno na pojedine podatke mogu se sakriti informacije koje nijesu od vitalnog interesa za državu, ali pojedinim elitama odgovara da one ostanu skrivene. Ukoliko se ovim pokušava sakriti neka nezakonita radnja onda je stepen opasnosti još veći. Upravo je zbog postojanja mogućnosti zloupotrebe bilo neophodno donijeti zakon, kakav je Zakon o tajnosti podataka koji bi trebalo da spriječi eventualnu samovolju pojedinaca. Ovim zakonom trebalo bi jasno da bude propisano to koji podaci mogu biti proglašeni tajnim podacima, po kojoj proceduri se oni proglašavaju, kome i pod kojim uslovima se odobrava pristup tajnim podacima, način na koji se tajni podaci čuvaju i koliko dugo.

Usvajanjem zakona o tajnosti podataka, trebalo bi da bude kompletirana zakonska regulativa koja se bavi ovom materijom a koja je, pored ovog zakona oivčena i Zakonom o slobodnom pristupu informacija od javnog značaja i Zakonom o zaštiti podataka o ličnosti. Ne zaslužuju svi podaci to da nose oznaku tajnosti. Potreba da neki podatak bude označen kao tajna izvire prevashodno iz njegove sadržine. Sadržina ovih podataka je takva da interes da ona bude zaštićena preteže u odnosu na interes građana da imaju pravo uvida u neku informaciju od javnog značaja. Ovi podaci se u praksi najčešće odnose na nacionalnu bezbjednost u najširem smislu te riječi, počev od opasnosti "da će biti ugrožena bezbjednost zemlje", pa sve do mogućnosti da će biti ugroženo otkrivanje nekog krivičnog djela.

Usvajanjem zakona o tajnosti podataka pravno je regulisana veoma kompleksna i osjetljiva materija. Građanima, odnosno građankama će biti omogućeno da saznaju sve informacije koje kao osnovni nosioci suvereniteta i poreski obveznici imaju pravo da znaju.

Istovremeno time će biti zaštićena država, odnosno njeni vitalni interesi. Jedino se tako može uspostaviti ravnoteža između ova dva suprotstavljena prava i stvoriti uslovi za konsolidovanje moderne demokratije u Crnoj Gori. Međutim, nedorečeni ostaju, a morali bi biti regulisani ovim zakonom detaljniji kriterijumi za klasifikaciju tajnih podataka, kao i predviđena zaštita insajdera, odnosno lica koja su otkrivši neki tajni podatak otkrila nezakonito postupanje koje je time pokušano da bude sakriveno od javnosti. Tek ćemo usvajanjem ovih normi koje sam nabrojao moći sa sigurnošću da tvrdimo da je materija tajnih podataka u Crnoj Gori demokratski i transparentno regulisana.

Liberalna partija će pokušati da amandmanski djeluje na Prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o tajnosti podataka u ovom dijelu koji sam naveo na kraju. Zahvaljujem.

PREDSEDAVAJUĆI BRANKO RADULOVIĆ:

Hvala i vama, kolega Popoviću.

Gospođo Ulićević, da li hoćete da iskomentarišete ili nema potrebe. Dobro.

Za riječ u drugom krugu izrazili su želju koleginica Dragičević, kolega Bulatović i koleginica Jasavić. Hajmo redom. Izvolite.

LJERKA DRAGIČEVIĆ:

Zahvaljujem, gospodine potpredsjedniče.

Uvažena Skupštino, uvažena gospođo Ulićević, uvaženi građani,

Ovaj zakon o tajnosti podataka, ustvari njegove izmjene i dopune, ja se nadam da će biti amandmani do sutra da ih možemo predati, jer ja bih vrlo rado amandmanski djelovala, a djelovala bi, sada da vam kažem na član 3 Zakona, kako stoji u obrazloženju.

Kaže: "Posjedovanje dozvole za pristup tajnim podacima pokazalo se neophodnim za lica na stručnom osposobljavanju, volontere, kadete, lica angažovana po osnovu ugovora, objavljivanju privremenih i povremenih poslova, lica angažovana po osnovu drugih posebnih ugovora o radu, kao i lica angažovana na radnim tijelima koja obrazuju starješine organa, odnosno u radnim tijelima koje obrazuje Skupština i Vlada Crne Gore. Iz navedenih razloga, članom 3 Prijedloga zakona propisano je da zahtjev za izdavanje dozvole za ova lica podnose starješine organa, odnosno generalni sekretar Skupštine, odnosno Vlada Crne Gore za članove radnih tijela, koja obrazuju Skupština i Vlada Crne Gore".

Ja mislim da ovdje nešto nedostaje, a to je sami ste upućeni u to, čak je jedan kolega uvaženi iz ovog visokog doma, rekao kako je došao do nekih podataka pa su izašle razne afere po novinama, snimak, ne znam sad kako se zovu, ako sam rekla snimak, nemojte mi to zamjeriti ali ne znam kako se sve zovu afere, neko je morao da te tajne podatke da. Za to meni u ovom članu nedostaje da ovi koji daju dozvole odgovaraju za to, nije dovoljno samo da se oni zakunu da neće procuriti. Jer to vidite, ipak cure podaci. Po meni, to nimalo nije dobra stvar jer u svakoj državi mora nešto da bude tajno. Neću da pričam o tome što je to, ali mora da postoji tajna. Ne može biti sve na izvolte i svima na izvolte. Ovako, ako nije sad, možda nije problem da se dokopaju naši ljudi ili novinari nešto, ali uvijek imate nekoga ko čuči iza grma i čeka nešto da bi se destabilizirala sama država. Za to meni baš nedostaje ovdje da onaj ko da dozvolu za pristup tajnom podatku odgovara za onoga kome je dao dozvolu ukoliko se slučajno utvrdi da je od toga procurila neka informacija iz tajnih podataka. Mislim da malo o tome više treba povesti računa. Mogu da kažem da smo imali, nije za uporedbu, ali je to minorno pa da vidite kako je išlo. Imali smo radnu grupu za vraćanje povjerenja u izborni proces, koja je bila zatvorena za javnost. Ja sam svaki dan kad bi ujutro pročitala novine pitala se - pa gdje sam ja juče bila, nisam bila na toj grupi, jer je sve bilo, ne onako kako smo mi rekli nego mnogo, mnogo drugačije prenosi se. Tako da toga me

strah i voljela bih da možemo amandmane do sutra predati pa da mogu poslati i ovaj moj amandman. Zahvaljujem.

PREDSEDAVAJUĆI BRANKO RADULOVIĆ:

Hvala i vama kolegice Dragičević.

Možete predati amandmane do sutra u podne, ne u podne, možete i u podne a i do podne, da bi bili gramatički tačni.

Uvaženi kolega Bulatović, pa uvažena kolegica Jasavić. Izvolite.

PREDRAG BULATOVIĆ:

Zahvaljujem, gospodine potpredsjedniče.

Veoma kratko, nisam imao namjeru da diskutujem ali želim da uputim apel svima nama poslanicima da najavljene amandmane međusobno razmotrimo veoma dobro.

Dakle ovdje je bila ideja da svi poslanici imaju pristup tajnim podacima. Ja smatram suvislim da se razmotri i da se proširi u najmanju ruku krug poslanika koji imaju pristup tajnim podacima. Ova norma za DRI će dobiti pristup tajnim podacima je dobra da ona otkrije nepravilnosti u određenim strukturama, ali ona nema nadležnost i mogućnost da direktno goni one koji su potencijalno učinili krivična djela. Ali, ovaj dom, preko određenih nadležnih tijela, prije svega to je nadležno tijelo, ako se ne varam, Odbor za ekonomiju, finansije i budžet će razgovarati sa tom DRI, prije svega, mada i Odbor za antikorupciju ima određene nadležnosti, ali kako kompetentno Odbor za finansije može da razgovara sa DRI-om o tim tajnim i osjetljivim podacima. Nikako. Ili može da razgovara na način da dobiju ad hok dozvolu kao što Odbor za evropske integracije, oni članovi koji nemaju pristup tajnim podacima dobijaju, što je u suštini svedeno na jedan besmisao, dobijamo nešto što je veoma prisutno u javnosti označeno stepenom tajnosti.

Gospodine potpredsjedniče, apelujem na vas da kolegijum razmotri, izvrši pritisak na Vladu i da izvršimo mi pritisak sami na sebe da povećamo naša ovlašćenja makar u jednom broju odbora koja treba da imaju neograničen pristup tajnim podacima da bi mogli da mi budemo kontrolori za potencijalno nešto što je moguće činjenje nezakonitosti u oblasti finansija, u oblasti privatizacija, evo vidjeli smo o čemu se radi.

Druga stvar, Vrhovni državni tužilac i Glavni specijalni tužilac koji par ekselans se bave pitanjima, bi trebalo da se bave, na žalost ne sada u toj mjeri, gonjenja učinioca teških krivičnih djela iz oblasti organizovanog kriminala i visoke korupcije, po novom zakonu, su dužni da podnesu periodične izvještaje nadležnom radnom tijelu, ali nije to nadležnom samo Odboru za antikorupciju. Taj amandman sam ja pokrenuo, ali isto podrazumijeva i Odbor za politički sistem u ovom trenutku. Jer, valjda i članovi Odbora za politički sistem imaju potrebu da i oni zatraže neki periodični izvještaj i da razmotre neke tajne podatke iz djelokruga rada Vrhovnog državnog tužioca i specijalnog državnog tužioca.

Dakle, ja sam samo obrazložio da makar dva radna tijela treba da imaju pristup iz svoje nadležnosti tajnim podacima. Kako ćemo mi gospodo, kao poslanici, da održimo Poslovnik kaže, Ustav kaže, sjednicu zatvorenu za javnost? Kako ćemo da razgovaramo o ugroženoj bezbjednosti države bez da nam neko traži od onih koji nemaju pravo ljekarsko uvjerenja da mu da dozvolu i da se zakunu ljudi da neće, koje je narod birao, da odaju tajnu koja se tiče nacionalne bezbjednosti. Za to ne kažem da to treba sve da se prihvati, ali traži da makar poslanici, kolegijumi, kao i kolegijum razmotre ove amandmane o proširivanju kruga poslanika koji će koristiti te informacije u cilju povećanja nivoa samog parlamenta.

Gospodine potpredsjedniče, ja moram da vam kažem, ja sam ad hok juče bio na sjednici Odbora za odbranu i bezbjednost, nešto je govorio gospodin Vladislav Bojović o tome, pa su rekli da nije pogodno temu, on je pogodno u centar. U okviru izvještaja Agencije

za nacionalnu bezbjednost, jedan od poslanika, nisam bio to ja, bio je jedan drugi iz opozicije, rekao je - pa ovo je igranje sa poslanicima, dobili smo strogo tajno materijal ANB, više u novinama ima podataka nego u izvještaju Agencije za nacionalnu bezbjednost. Pa zašto mi dozvoljavamo da budemo poniženi od jedne takve službe koju mi treba da kontrolišemo.

Šta hoću da kažem? U ovom trenutku u Crnoj Gori, neustavnim promjenama u obavještajno bezbjednosnom sektoru, gdje predsjednik DPS-a i zamjenik predsjednika DPS sve kontrolišu, se sužava parlamentarni nadzor nad tajnim službama, nad tajnim podacima i ostalim.

Gospođo Ljerka, nije problem curenje informacije. Više je problem u skrivanju informacija. I treba da idu u javnost informacije, tajne koje su označene tajne, koje označavaju mogućnost činjenja krivičnog djela. Zakon o tajnosti podataka obavezuje primaoca tajnih podataka da tajni podatak koji bi ... djelo. Znam da niste vi to rekli, znam šta ste rekli, ali ja sam iskoristio kao šlagort to da kažem.

Dakle, poziv kolegijumu, koleginica Jonica je dala amandmane, najavila amandmane, ja mislim da ih treba ozbiljno razmotriti, kao što je kolega Kaluđerović rekao da treba da se pravno upodobe tužioci jer će biti pravna zavrzlama da neće tužioci imati pristup tajnim podacima jer je došlo do pravne ... to može tehničkim izmjenama da se uradi i nisam imao namjeru da govorim, ali ovo je apel kolegijumu, apel nama da proširimo nadležnosti poslanika u smislu kontrole Parlamenta, ne da bi nekome bilo učinjena čast da čita te tajne podatke. Hvala.

PREDSEDAVAJUĆI BRANKO RADULOVIĆ:

Kolega Bulatoviću, dali ste mi veliku obavezu na mene u ovim odnosima političkih snaga da izvrši kolegijum pritisak na Vladu. Ne mogu. Ja ako mogu ali ću na drugi način, a da je to jedna od najvažnijih tačaka uvjerio sam se i u drugim parlamentima - tajnost podataka, ko ih koristiti i na koji način.

Idemo dalje.

Posljednji diskutant je koleginica Jasavić. Izvolite.

AZRA JASAVIĆ:

Uvaženi predsjedavajući, potpredsjedniče Raduloviću, uvažene kolegice, uvažene kolege, poštovani građani, poštovana gospođo Ulićević,

Izražavam žaljenje što gospođa ministraka nije danas nas udostojila, ali imajući vaš značaj govoricu o ovom vrlo važnom zakonu i podržati ove odredbe da sam senat DRI, članovi DRI imaju pravo da im se omogući pristup tajnim podacima bez dozvole za pristup, iz razloga što bez obzira na činjenicu da oni samo mogu podnijeti krivičnu prijavu i da nemaju ingerencije koje bi morao da ima tužilac mogu pokrenuti vrlo važne stvari sa stanovišta revizija, a oni kontrolišući one koji koriste javne finansije, treba da imaju uvid i da na pravi način kontrolišu kako se zaista raspolaže sa novcem građana. Iz tog razloga je za mene ova odredba prihvatljiva.

Druga odredba koja govori o roku od tri godine, kada se ponovo može podnijeti ovaj zahtjev je, iako vi ovdje dajete obrazloženje da ste uslovili sa članom 46, stav 1, tačka 1 Zakona o tajnosti podataka, neprihvatljiva.

Želim samo kratko da kažem da se oko ovog zakona moram usredsrediti na ono što se zove balans u pravu, jer kad imate mjeru, onda imate sve, a mjera jeste balans. Balans između zaštite tajnih podataka i zaštite prava javnosti da zna. Ne možemo da pitanja privatizacija tretiramo tajnim podacima. To apsolutno jeste neprihvatljivo i ne možemo da od očiju javnosti skrivamo podatke kako su vršene privatizacije u crnogorskoj tranziciji, jer je

upravo ogromna imovina naših građana na vrlo volšeban način nestajala i postajala imovina moćnih tajkuna i pojedinaca. Iz tog razloga je neprihvatljivo da imamo tajnost podataka u ovoj oblasti i tu moramo voditi računa da nema prostora za urušavanje principa javnosti da zna, jer javnost mora da zna kako su se te stvari odvijale. Nije samo ova oblast interesantna i diskutabilna, već i rad crnogorskih sudova i tužilaštava. Ja sam imala priliku kao poslanica da se bavim mjerama tajnog nadzora smatrajući da Agencija za nacionalnu bezbjednost nije profesionalna, smatrajući da naše sudstvo nije dovoljno nezavisno, da naše tužilaštvo veoma često radi po instruktaži političkih struktura i vodi postupke shodno onome što dobija kao politički nalog. Znači radi se o tom da sumnjam u profesionalnost izvjesnih struktura. Ja sam tražila da mi se dostavi podatak o tome koliko je mjera tajnog nadzora izrečeno, u statističkom pogledu, ne kome nego samo statistički, koliko je mjera tajnog nadzora izrečeno i koliko je lica obaviješteno da protiv njih su sprovedene mjere tajnog nadzora, i koliko je materijala uništeno, s obzirom da nije pokrenut krivični postupak, jer to odredbe Zakonika o krivičnom postupku predviđaju. Ja sam dobila informaciju iz ovih nadležnih organa da su to tajni podaci i da oni ne mogu da mi proslijede te podatke. Ja sam onda tražila da mi se isključivo daju statistički podaci, jer mene ne zanima koje su persone u pitanju već čisto statistika da bih mogla kroz institut parlamentarnog nadzora, kroz praćenje primjene Zakonika o krivičnom postupku da vidim šta se radilo po pitanju mjera tajnog nadzora, da bih eventualno mogla da predložim neku izmjenu. I šta se dešava? Dešava se to da ostajem uskraćena za odgovor, promjenom ministra pravde, dolaskom gospodina Pažina, koleginica Jonica je nakon toga tražila i ona je dobila podatke, dobila je podatke o mjerama tajnog nadzora koliko sam ja informisana zahvaljujući gospodinu Pažinu. I ovo govori o tome koliko mi zapravo selektivno primjenjujemo zakone i koliko oni koji zapravo čitaju te zakone zloupotrebljavaju pitanje tajnosti podataka i sa stanovišta statistike, jer na taj način ograničavaju javnost da se parlamentarno, konstruktivno analiziraju izvjesna stanja i da se daju konkretna rješenja kako bi se stvari mogle popraviti. U tom pravcu želim samo da ... (Prekid) je vrlo važno da prepoznamo značaj prava javnosti da zna šta se dešava u ključnim segmentima našeg društva po pitanju vrlo važnih stvari koje se odnose na finansije građana. Hvala.

PREDSEDAVAJUĆI BRANKO RADULOVIĆ:

Hvala i vama, koleginice.

Gospođo Ulićević, želite završnu riječ? Hvala vam.

Konstatujem, uvažene kolege, da je pretres završen, a o ovom predlogu ćemo se izjasniti naknadno.

Prelazimo na sljedeću tačku dnevnog reda - Predlog zakona o registrima prebivališta i boravišta.

Ovlašćeni predstavnici Vlade su mr Raško Konjević, ministar unutrašnjih poslova i Abid Crnovršanin, generalni direktor Direktorata za upravne unutrašnje poslove.

Izvjestioci odbora su Radovan Obradović Zakonodavnog odbora i Rifat Rastoder Odbora za politički sistem, pravosuđe i upravu.

Ja sam, ako me oči ne varaju vidio negdje i gospodina Konjevića i gospodina Crnovršanina, molim ih da uđu kako bi dali uvodnu riječ.

Očito im je vruće ovdje, možda fizički možda, dok ne uđu, ima jedna logika tehnička o kojoj sam razmišljao kolege, možda bi dobro bilo prije nego što uđemo u salu pošto je ođe sigurno temperatura je neđe preko 30 stepeni, da jedno pola sata budemo ispred Skupštine, pa onda ćemo, tamo je 50 stepeni, e onda i visina temperature postaje relativna. Slažete li se vi? Ko je dobrovoljac da to učini? Ja sam iscrpio svoje šarmerske mogućnosti.

Dajem pauzu od dva minuta dok ne uđe ministar.

Kolege nastavljamo. Uvažene kolege, nastavljamo sa radom. Oči me nisu varale, ministar je bio tu, evo sad je ušao i u salu. Sa pravom, za to što su stvarno neprimjerni uslovi rada, ali obaveze državne i javne su veće iznad uslova.

Izvolite, ministre Konjeviću, uvedite nas u priču.

RAŠKO KONJEVIĆ:

Najprije da pozdravim predsjedavajućeg potpredsjednika, uvažene kolege poslanike i naravno, sticajem okolnosti da se izvinim zbog toga što nemam kravatu, ali nijesam bio do kraja informisan da će ovaj dnevni red da ide danas na ovakav način, što je moja greška, a neđe se razumijemo da su uslovi takvi da neće niko zamjeriti u tom dijelu.

Oblast prebivališta i boravišta do sada je uređena Zakonom o registrima prebivališta i boravišta koji je stupio na snagu marta 2008. godine, a neophodnost donošenja novog zakona stvorena je u toku izrade Zakona o strancima koji je Skupština usvojila decembra 2014. godine. Ovim zakonom uređuje se način vođenja registra prebivališta i registra boravišta crnogorskih državljana, sadržaj tih registara kao i korišćenje i zaštita podataka iz registara. I registar prebivališta i registar boravišta su računski vođene baze podataka o crnogorskim državljanima koji imaju prebivalište ili boravište u Crnoj Gori, kao i crnogorskih državljana sa boravkom u drugoj zemlji.

Utvrđeno je da registar prebivališta čine tri vrste evidencija i to evidencija prebivališta crnogorskih državljana, evidencija crnogorskih državljana sa prebivalištem u Crnoj Gori i boravkom u drugoj državi i evidencija odjava prebivališta odjava crnogorskih državljana koji su odselili u drugu državu. Donošenjem ovog zakona ostvariće se više pozitivnih efekata, a naročito: pojednostavljenje procedure i lakše ostvarivanje prava crnogorskih državljanja, povećanje stepena ažurnosti, sprečavanje fiktivnih prijavljivanja prebivališta, reguliše se pitanje prijave i odjave prebivališta za beskućnike na adresi sjedišta ustanove nadležne za socijalnu i dječju zaštitu, ili drugog pružaoca usluga čije usluge koristi: Obezbjeduje se zakonski osnov da se prijavom promjene prebivališta automatski, bez podnošenja posebnog zahtjeva, izvrši odjava u mjestu gdje je državljanin do tada imao prebivalište, podnosilac zahtjeva dobije odgovarajuću potvrdu o svakoj promjeni izvršenoj po njegovom zahtjevu. Propisuje se obaveza prijave boravišta za crnogorske državljanke koji nemaju prijavljeno prebivalište u Crnoj Gori i utvrđuje kada je to lice dužno da samo prijavi boravište, a kada je to obaveza davaoca smještaja. Takođe, obaveza crnogorskih državljana da u slučaju boravka u drugoj državi duže od 90 dana, podnesu prijavu Ministarstvu unutrašnjih poslova u mjestu prebivališta preko diplomatskog konzularnog predstavništva Crne Gore.

Utvrđena je i obaveza davaoca smještaja da prijavu i odjavu boravišta podnosi elektronskim putem, a u slučaju da nema uslova da to može učiniti preko turističke organizacije ili na propisanom obrascu u pisanoj formi.

Iz sada važećeg zakona izuzete su sve odredbe koje se odnose na boravak stranaca jer je to pitanje regulisano Zakonom o strancima. U ovoj oblasti ne postoji izvor prava u Evropskoj uniji, te samim tim ne postoji ni obaveza usklađivanja jer se radi o pitanjima koja svaka država može da uređuje samostalno.

Na kraju, za sprovođenje ovog zakona nijesu potrebna dodatna sredstva iz budžeta.

Vjerujem da ćemo kroz raspravu, eventualno pitanja, otvoriti druge teme koje budu interesantne za poslanike, a tematika su ovog zakona. Zahvaljujem.

PREDŠEDAVAJUĆI BRANKO RADULOVIĆ:

Hvala i vama, ministre.

Prelazimo na ... Pitanje ima kolega Mustafić, izvolite, prije toga.

SULJO MUSTAFIĆ:

Hvala vam, potpredsjedniče.

Iskoristiću poslovničko pravo za postavljanje pitanja i pitao bih ministra, naravno, ili gospodina Crnovršanina - našao sam u kaznenim odredbama dakle za lice koje ne prijavi odjavu boravišta ili prebivališta, svejedno i odseli van Crne Gore.

Dakle, ukoliko ne prijavi odjavu prebivališta ili boravišta, da se kažnjava itd. znači kaznene odredbe i direktno se odnose na član 10 i ja bih samo postavio pitanje: Na koji način i da li je to primjereno, da se kažnjavaju ljudi koji su otišli iz Crne Gore prije 10, 15, 20, 30 godina u raznim situacijama, okolnostima, dobro znamo, kakve su to okolnosti post festum kažnjavaju jer nijesu odjavili recimo prebivalište ili boravište, a znamo da su mnogi otišli bogami da nijesu stigli čak ni kofere da spakuju, nego da su morali odseliti iz razloga koje ne bi željeli sada pominjati.

PREDSEDAVAJUĆI BRANKO RADULOVIĆ:

Hvala vam.

Izvolite, ministre.

Pošto vi ste uvijek predmet interesovanja, dogovorili smo se znači morate striktno poštovati vrijeme pet minuta i dva minuta. Da ne bude poslije da sam ja kriv . Jer, moramo završiti mnogo tačaka do 31. jula.

RAŠKO KONJEVIĆ:

Gospodine Raduloviću, što se mene tiče ... vrućina je.

Uvaženi potpredsjedniče Mustafiću, zakon ne možemo primjenjivati retroaktivno, to je jedna stvar.

Druga stvar, sad se prosto mora tačnost mnogih evidencija državnih ukupno u ovom dijelu registara, samim tim evidencija koje vode državni organ, odnosno Ministarstvo unutrašnjih poslova. Zavisí dominantno od ažurnosti građana da izvršavaju obaveze koje su predviđene u zakonskoj normi.

Dakle, ako ne predvidite, tamo gdje je važno da tu evidenciju imamo uspostavljenu na kvalitetan način, gdje ne predvidite neku vrstu kaznene odredbe, onda prosto ta evidencija vam je talična uslovno rečeno ili da dam bolje objašnjenje od ovoga. To je neka vrsta naše procjene, da na takav način građanina ohrabrimo, da izvrši svoju zakonsku obavezu. Dakle, najbolje bi bilo kada bi građanin izvršavao svoju zakonsku obavezu, bez bilo koje sankcije u tom segmentu. I ovo se jednako odnosi i na ljude u Crnoj Gori i na ljude koji vrše bilo koju promjenu. Mi prosto mislimo da je jedna vrsta građanske obaveze da uredno izvršavaju obaveze koje su propisane Zakonom, radi urednih evidencija Ministarstva unutrašnjih poslova.

Dakle, procijenili smo da je potrebno imati sankciju u tom dijelu da bi se ljudi dodatno ohrabрили. Pričali smo mnogo puta i vezano vi ste bili jedan od aktera te diskusije u Odboru za bezbjednost vezano oko Zakona o oružju. Vjerujte mi, na žalost u takvom smo ambijentu u kojem još uvijek nemamo dovoljno, rekao bih, ukupne svijesti da država u jednom smislu svojih evidencija zavisi od ažurnosti građana i njihovog odnosa i poštovanja zakona. Zahvaljujem.

PREDSEDAVAJUĆI BRANKO RADULOVIĆ:

Hvala i vama.

Prelazimo na prvi krug po poslaničkim klubovima.

Prvo kolega Obradović. Izvolite.

RADOVAN OBRADOVIĆ:

Zahvaljujem uvaženi gospodine Raduloviću, uvaženi gospodine Konjeviću, gospodine Crnovršaninu, poštovani poslanici, poštovane građanke i građani Crne Gore, Vidim da gospodin Radulović zaista brine o uslovima ovdje u sali, pa nam predlaže da izađemo na temperaturu od plus 50 i da se vratimo ovdje i da vidimo da od goreg ima gorega. Ali mišljenja sam da i stari Rimljani su bili jako pametni pa su držali sjednice na otvorenom da bi bolje bilo da pođemo negdje na sjever, na planinu itd. bilo bi bolje.

PREDSEDAVAJUĆI BRANKO RADULOVIĆ:

Moram nešto da primijetim.

Bio bih vrlo naivan ukoliko ne bi primijetio da sam postao vaš predmet pažnje posljednjih nekoliko mjeseci sa komentarima i vrlo su mi dragi. Pošto vi ovdje izuzetno fino komentarišete i mene ćete na taj način.

Izvolite, vrlo slikovito tačno. Izvolite. Vraćamo se na temu. Izvolite.

RADOVAN OBRADOVIĆ:

Gospodine Raduloviću, ali sam vidio u uvodnom izlaganju, da ste se dodvoravali gospodinu Konjeviću, nešto vezano politički, da bi poene neke stekli, ali i tu ćete izgleda omanuti.

No, dobro, da se vratimo na temu, veoma je značajno za ovu temu pomenuti da je od velikog značaja da imamo tačnu evidenciju kada su u pitanju naši državljani, gdje imaju oni prebivalište, odnosno boravište. To je posebno značajno kad govorimo i o samom izbornom procesu. Jer od dužine prebivališta, a potrebno je da neko ima prebivalište dvije godine, on može biti upisan u određeni birački spisak u određeno biračko mjestu. Zato je posebno značajno definisati šta je to boravište, šta je prebivalište, gdje se često dešava u praksi da imamo u određenim mjestima mnogo više lica koji žive tu od onih koji glasaju itd. što je često bilarobematika vezano za sami popis, jer su se popisivali i lica koja nijesu tu prebivala, nego su boravila nego su se zatekla u mjestu popisa, odnosno nijesu se popisivala tamo đe žive ukoliko duže od nedelju dana ne borave u tom mjestu.

Što se tiče same evidencije prebivališta i boravišta to je jasno definisano ovim zakonom da je to jedna baza, elektronska baza podataka, koja se odnosi na državljane Crne Gore koji prebivaju, imaju prebivalište ili boravište u Crnoj Gori, odnosno imaju boravište u nekoj stranoj državi. Po prebivalištu se podrazumijeva mjesto stalnog življenja državljanina Crne Gore đe su sve njegove životne aktivnosti usredsređene, usmjerene, a pod boravkom tamo gdje on privremeno boravi, recimo privremeni boravak vezano za rad itd. itd. U oba ova slučaja dakle značajni su ovi kriterijumi o kojima govorim, a ta evidencija sama treba da sadrži ime i prezime tog lica. Zatim jedinstveni matični broj, odnosno datum rođenja, ime roditelja, odnosno ime staraoca ukoliko su pod starateljstvom i posebno ime naravno oca, ime majke, adresa i ti podaci kompletni, kada su onda su i ažurni oni, su ažurni. A ukoliko to ne učine naravno treba da podliježu sankcijama koje naravno djeluju samo za ubuduće i ne za one koji odlaze za inostranstvo nego iz jedne lokalne samouprave u drugu lokalnu samoupravu, ukoliko se ne prijave recimo za osam dana od promjene mjesta prebivališta u roku od 90 dana ukoliko borave na drugom mjestu u odnosu na mjesto gdje su do sada prebivali. Ona lica dakle koja pređu u drugo mjesto da borave ili da prebivaju, dužni su da to prijave, ali takođe dužni su to i lica kod kojih se i smještaju određena lica da borave i to u roku od 12 časova. Za maloljetna lica u tom slučaju za njih će prijavu da podnesu njihovi roditelji, a za lica koja imaju svoje staratelje. Dakle sami staratelji će davati za iste.

Kada je u pitanju ta promjena prebivališta, odnosno boravišta neće se primjenjivati, jedino u slučajevima ako je neko pošao da izdržava krivičnu sankciju zatvora. Dakle

upućenu na vaspitno-popravnu ili kazneno-popravnu ustanovu, ukoliko je u nekom prihvatilištu za žrtve nasilja, ukoliko je otišao u bolnicu da se liječi ili ukoliko učestvuje u određenim sprečavanjima i sanacije od posljedica požara, poplava, epidemija, snjegova, elementarnih nepogoda, zemljotresa itd. itd. I naravno da se ovim Zakonom predviđenim za sankcije, za one koji ne postupaju po istom, kako za pravna lica tako i za ...lica tako i za preduzetnike, tako i za fizička lica. Mišljenja sam da je korektan, kvalitetan zakon i isti ću podržati. Zahvaljujem za pažnji.

PREDSEDAVAJUĆI BRANKO RADULOVIĆ:

Hvala idemo dalje.

Kolega Đukanović. Izvolite.

MILUTIN ĐUKANOVIĆ:

Gospodine predsjedavajući i gospodine Konjeviću, gospodine Crnovršanin, dame i gospodo, poštovani građani Crne Gore,

Mi danas razmatramo jedan od najznačajnijih zakona barem što se tiče izbornog procesa. Jer, suštinski registar prebivališta određuje koji to državljani Crne Gore imaju pravo glasa. Meni se čini da se ovim zakonom pokušalo na jedan način popraviti haos koji je do sad postojao u registru prebivališta, a samim tim i haos koji je postojao u biračkom spisku.

Takođe, ovaj zakon ostavlja toliko nejasnoća, da se može i u narednom periodu zloupotrebjavati.

Ja želim ove moje konstatacije da argumentujem.

Kada pogledamo kako je u ovom zakonu definisano prebivalište radi javnosti ću pročitati.

Prebivalište je mjesto na teritoriji Crne Gore u kojem se crnogorski državljanin nastanio sa namjerom da u njemu stalno živi, a koje je središte njegovih životnih aktivnosti i sa kojim ima trajnu povezanost. Sad bi neko pomislio da to je sve u redu. Pročitat ću vam kako je prebivalište definisano u Zakonu Srbije i Hrvatske i odmah ćete vidjeti da se radi o pokušaju jedne velike manipulacije. Prebivalište je mjesto u Republici Srbiji, odnosno Hrvatskoj u kome se građanin nastanio sa namjerom da u njemu stalno živi. Odnosno, mjesto u kome se nalazi centar njegovih životnih aktivnosti. E sad ide razlika, profesionalnih, ekonomskih, socijalnih i drugih veza koje dokazuju njegovu trajnu povezanost sa mjestom u kome se nastani. Ovdje, se nije pokušalo u ovom zakonu da se definiše šta su to životne aktivnosti, pa se u Crnoj Gori često uvodi termin da je neko na privremenom radu i to služi kao opravdanje zbog čega se taj čovjek i dalje nalazi u registru prebivališta i na osnovu toga ostvaruje pravo glasa. Ali ako bi se životne aktivnosti definisale kao profesionalne, ekonomske i socijalne veze sa mjestom onda ta logika koja preovladava u vladajućoj koaliciji nikako ne bi mogla da ostane i ti bi ljudi morali da izgube prebivalište. Da li pojedinac, državljanin Crne Gore koji živi i radi na primjer u Austriji ima djecu, djeca mu se takođe školuju u Austriji, gdje on ima prebivalište? U Crnoj Gori ili u Austriji, za razliku kao što su moje kolege ranije pričale od istih tih državljana Crne Gore koji su otišli u Beograd da rade, ali dok je bila zajednička država morali da donesu odjavu svog prebivališta i na osnovu toga brisani su iz evidencije registra prebivališta, a samim tim brisani iz biračkog spiska. Svaki član je ovdje problematičan. Ali, zbog vremena, samo ću još pokušati nekoliko problematičnih formulacija da iznesem. Član 4, stav 2 - podaci u registrima i činjenice koje se njima dokazuju smatraju se istinitim dok se na zakonom propisan način ne dokaže suprotno, verifikacija ovaj stav je verifikacija postojećeg haosa u registru prebivališta, a samim tim i u biračkom spisku. Kojim to zakonima se može dokazati suprotno? Po sadašnjem, odnosno ovom zakonu, prebivalište se jedino može izgubiti na dva načina. Prvi

način je, da državljanin ode i sam se odjavi i drugi način da državljanin umre. Ovoliki nivo proizvoljnosti u jednom zakonu koji treba da bude temelj izbornog sistema je nedopustiv. I počeo sam evo od četiri člana već su dva sporna, pa je sporan član 8.

Gospodine Konjeviću, gospodine predsjedavajući, samo 20 sekundi.

Zamolilo bih gospodina Konjevića ...(Prekid) 8 i 2 navodi da se vodi evidencija crnogorskih državljanina sa prebivalištem u Crnoj Gori i boravkom u drugoj državi. I onda se navodi da tu moraju da postoje podaci kad je izašao iz Crne Gore, kad se vratio. Odgovorno tvrdim, vi tu evidenciju nemate, vi tu evidenciju nemate, kad je ko otišao iz Crne Gore, to ste priznali i na radnoj grupi, ali uvodite neke termine da bi zbunjivali narod i da bi jednostavno otežali i doveli do neregularnosti izbornih pro... Zahvaljujem.

PREDSEDAVAJUĆI BRANKO RADULOVIĆ:

Hvala i vama.

Izvolite.

GORAN DANILOVIĆ:

Građani Crne Gore, kolegice i kolege, gospodine potpredsjedniče, gospodine ministre,

Evo nas na staroj temi i sa jednim vrlo lošim i nevještim zakonom na dnevnom redu. Pomogao je naravno i dobro poznaje tu problematiku prethodno gospodin Đukanović, ukazavši vam na suštinske probleme, ali sam ja dužan iz svog ugla gledanja da vam kažem sljedeće. Odmah u definiciji prebivališta pravite grešku nedopustivu. Prebivalište je mjesto na teritoriji Crne Gore u kojem se crnogorski državljanin nastanio sa namjerom, zašto sa namjerom, to znači da i nije, a mora ovako kad hoćete ovakav zakon onda se nastanio sa namjerom da u njemu stalno živi, bez namjere u kojemu se nastanio da u njemu stalno živi. Kod nas, vi imate problem što ovdje ovim zakonom se pravi nekakva proizvoljna razlika između prebivališta i boravišta, prebivalište donosi privilegije u Crnoj Gori. Svako od nas ih ima između ostalog i pravo glasa. Na najmanju moguću mjeru ste sveli obavezu svog Ministarstva. Nijeste koristili uporedna iskustva, da vas podsjetim, pogledajte odjava prebivališta. Crnogorski državljanin, koji se iseljava iz Crne Gore da bi se nastanio u drugoj državi sa namjerom da u njoj živi može odjaviti prebivalište, mora odjaviti prebivalište, ako hoćemo zakon.

Ne može zakon tolerisati da neko ima uvaženi gospodine Konjeviću, vama je ova problematika jasna dva prebivališta. Čovjek mora snositi krivičnu odgovornost, ako prevari državni organ i prijavi, odnosno ne odjavi prebivalište u Crnoj Gori, a ima prebivalište van Crne Gore. Vi mu ovim zakonskim rješenjem to omogućavate. A kako je to moguće? Kako je moguće da mi u neznanju, hajde mogu da razumijem, pa da se pravimo u redu nijesmo znali. Ali čovjek je dužan da odjavi prebivalište, ako ga nije odjavio, to znači da nema drugo prebivalište. Nema pogađanja, gospodine Konjeviću, nema pogađanja. Međutim, jasna mi je namjera i žalosti me da budem vrlo iskren. Kriterijumi za utvrđivanje prebivališta, čujte sad ovo.

Član 18 - u slučaju iz člana 17 ovog zakona Ministarstvo će rješenjem utvrditi prebivalište u opštini na adresi u kojoj je crnogorski državljanin nastanjen. Ako se prebivalište ne može utvrditi na način iz stava 1 ovoga člana, onda se to radi na osnovu boravišta, prebivališta supružnika, upisa u matični registar, sjedišta nadležnog organa. A ja vas pitam pošto se radi o stvari koja obezbjeđuje državljaninu Crne Gore privilegiju, koja ga razlikuje od drugog državljanina, gdje je terenska provjera, koju su sprovele milionske države u regionu kao u Hrvatskoj. Je li moguće da Ministarstvo unutrašnjih poslova nema obavezu da istraži potencijalno činjenje krivičnog djela, a šta je drugo, nego krivično djelo.

Ako čovjek, da ne bih iritirao nikoga i slučajno proizveo repliku koju ne želim, živi u Beogradu, ima prebivalište u Beogradu u Crnoj Gori ne odjavi prebivalište i koristi pravo glasa u Crnoj Gori, a vi mu dajete mogućnost, ako je iz različitih razloga izbjegao 90-tih ili drugih godina, da to može završiti u diplomatsko konzularnom predstavništvu, da on to ne uradi, onda se vrati i koristi pravo koje mu ne pripada. Gdje je tu pošten odnos, da li je moguće da tako nešto možemo da tolerišemo? Prosto je neprihvatljivo. Ne možemo dopustiti da čovjek ima dva prebivališta. Dakle, moja suštinska primjedba je da mora odjaviti prebivalište. Ako se prijavljuje sa prebivalištem, mora dokazati. Prije dvije godine sam nudio, ne znam da li ste tada bili ministar ili poslanik. Izvinite ne sjećam se. Moguće da je to bilo neko prelazno stanje, da, već ministar. Nudili smo vam rješenje, koje se danas koristi u Crnoj Gori za neke druge stvari. Da svako ko radi vani, a nije odjavio prebivalište u Crnoj Gori ga dokaže time što će jednom u šest mjeseci priložiti dokaz da je prešao državnu granicu. Je li to tako teško ili ćete i sad da mi kažete da je to nemoguće? Ja kao poslanik Parlamenta Crne Gore nikad nijesam izašao ili ušao u Crnu Goru, a često to radim, da nijesam ubilježen u policiju, odnosno ...(Prekid) policije. Hvala lijepo.

PREDSEDAVAJUĆI BRANKO RADULOVIĆ:

Hvala.

Koleginice Vuksanović, izvolite.

DRAGINJA VUKSANOVIĆ:

Hvala, uvaženi predsjedavajući.

Uvažene kolege poslanici, poštovani građani Crne Gore,

Pred nama se zaista nalazi jedan veoma značajan Zakon o registrima, prebivalištu i boravišta. Značajan iz razloga što predstavlja jedan od podstreka za uvođenje i olakšano vođenje same izborne procedure u dijelu same identifikacije birača. Koliko bude ažurno vođenje registara prebivališta i boravišta, toliko će biti i olakšaniya sama procedura koja prethodi samom izbornom procesu i naravno, uvođenju elektronske identifikacije birača.

Sam status jednog fizičkog lica u pravnom saobraćaju određuju elementi pravnog statusa, elementi pravnog subjektiviteta ili elementi pravnog identiteta. Elementi pravnog statusa su pitanje pravne i poslovne sposobnosti, dok se elementi samog pravnog identiteta, to jest subjektiviteta jednog fizičkog lica, ime, prebivališta i državljanstvo. Tek kad zaokružimo i napravimo kumulaciju ove dvije grupe elemenata možemo govoriti o statusu jednog fizičkog lica u pravnom saobraćaju. U tom dijelu je veoma značajan način na koji će se fizička lica, to jest njihovo prebivalište kao stalno mjesto stanovanja s jedne strane i boravište kao privremeno mjesto stanovanja sa druge strane voditi u samim registrima.

Ono što je veoma značajno u ovom zakonu jeste: Odlično postavljena struktura samog zakona, od osnovnih odredaba koje određuju jasno i precizno šta je prebivalište, a šta je boravište i što je na neki način proširena definicija u odnosu na ono koji smo do sada imali u teoriji prava i samim prethodnim zakonima. Potom, imamo djelove zakona ili odredbe zakona, glave zakona koje se odnose na registre samog prebivališta, potom i na registre boravišta. U tom dijelu se pominje sama procedura. Znači, jasno utvrđena procedura, kako se registruje prebivalište, kako se registruje boravište, samim tim i šta je sadržaj tih registara, kako oni koji se odnose na prebivalište tako onih koji se odnose na boravište. I ono što je odlično u ovom zakonu jeste činjenica da su taksativno nabrojani svi ti elementi koji čine značajnu sadržinu svih tih registara. Ono što je veoma značajno jeste da se pominje takođe i status beskućnika i način da se njihovo prebivalište određuje prema sjedištu ustanove koja je nadležna za pitanje socijalne i dječije zaštite i što je naravno, korak naprijed u odnosu na dosadašnje rješenje u samom zakonu. Vrlo bitno pitanje ovog zakona jeste takođe i način

na koji se kontroliše i vodi zaštita tih podataka o samim licima koja se registruju u tim registrima prebivališta i boravišta.

Takođe, poslednje glave zakona opredijeljene su za pitanje vršenja nadzora koje je u nadležnosti samog Ministarstva na kaznene završne i prelazne odredbe. Ovaj zakon sam, činjenicom načinom na koji je postavljen doprinosi samoj, kao što ovdje kažete u obrazloženju, dosta pojednostavljenoj proceduri i ta pojednostavljena procedura olakšava građanima sam pravni put kako da registruju ono što im pripada i što čini dio njihovog pravnog subjektiviteta, to jest identiteta, a samim tim i određuje status svakog fizičkog lica.

Takođe, značajno je da se kroz ove elemente pojednostavljenja uvodi ažurnost u samom postupku evidencije, prebivalište i boravište fizičkih lica i samim tim kada imate sređenu evidenciju boravišta i prebivališta, onda na svaki mogući način izbjegavate bilo kakve zloupotrebe, fiktivne oblike prebivališta i eventualno boravišta. S toga, Socijaldemokratska partija će iz svega navedenog podržati ovaj Predlog zakona. Zahvaljujem.

PREDŠEDAVAJUĆI BRANKO RADULOVIĆ:

Hvala i Vama.

Koleginice Jonica, izvolite.

SNEŽANA JONICA:

Hvala, potpredsjedniče.

Dame i gospodo, poštovani građani, gospodine Konjeviću,

Ova Skupština je 31. maja 2013. donijela zaključke kojima smo definisali koje je korake potrebno napraviti da bismo vratili povjerenje u izborni proces. Između ostalog jednim od članova u tim zaključcima definisano je i koje zakone je potrebno promijeniti, ali podrazumijevajući da se ti zakoni promijene na način, ne da Ministarstvo unutrašnjih poslova predloži svoje rješenje, nego da se unutar Skupštine Crne Gore i svih političkih faktora nađe konsenzus o najbitnijim rješenjima iz te oblasti. Zakon o registrima prebivališta i boravišta je jedan od nekoliko zakona koji smo smatrali obaveznim. Podsjetiću, godinu dana kasnije nakon što je radna grupa za izgradnju povjerenja završila svoj posao, SNP je u trenutku kada su usvajani izborni zakoni neki drugi zakoni, a kada je nekako ipak došlo do toga da Zakon o registru prebivališta i boravišta i Zakon o crnogorskom državljanstvu ne budu dio te priče, ponovili smo da vraćanja povjerenja u izborni proces nema do usvajanja Zakona o prebivalištima i o registru prebivališta i boravišta i izmjene Zakona o crnogorskom državljanstvu. I nijesmo mislili naravno na Predlog zakona koji će doći od Ministarstva, nego smo mislili na rješenje koje će naravno uz asistenciju Ministarstva biti proizvod konsenzusa svih političkih faktora u Skupštini Crne Gore. I tada a i prije par dana predložili smo Skupštini Crne Gore određeni broj rješenja u izmjenama ovog zakona, odnosno tada važećeg zakona kako bismo pomogli da se neke stvari koje su evidentno problem ili koje su početni problem kada pričamo o pravima koja građani treba da ostvare pokušaju riješiti. Podsjetiću da, stalno ponavljamo, da priča o povjerenju u izborni proces ne počinje na dan kada glasamo, već na dan kada utvrđujemo ko i na koji način prijavljuje prebivalište, ko i na koji način odjavljuje ili ne odjavljuje prebivalište, ko i na koji način izgubi pravo, odnosno izgubi prebivalište iako za to nije kriv iako nije uradio ništa da to pravo izgubi, ali mu se nekakvim tumačenjem norme bez obavještanja kako će pravno dejstvo na njega to imati, prebivalište pretvara u boravište itd. a onda nakon toga izgubi pravo da ostvari crnogorsko državljanstvo i nakon toga izgubi pravo da bude birač, pa sve nadalje. E na taj način jedan veliki broj građana kojima po svim nekakvim tumačenjima pravednosti pripada pravo da u ovoj državi u kojoj su proveli život glasaju, imaju prebivalište, oduzimamo to pravo koje im osim biračkog prava

onemogućava da rješavaju i niz drugih životnih potreba zato što nemaju onakav status kakav im pripada. Ali, počecu prvo od činjenice da kad pričamo o Zakonu o registrima prebivališta i boravišta moramo da konstatujemo htjeli vi to ili ne, a čini mi se da smo to zajedno konstatovali negdje kada je radna grupa radila taj posao, pa je posjetila Ministarstvo unutrašnjih poslova, kao zainteresovani poslanik učestvovala sam u toj posjeti da registar prebivališta i boravišta nije dobar.

Lično sam bila u prilici, pa za par osoba da znam da su recimo, neke 1984. godine prijavile prebivalište, dobile tadašnju ličnu kartu, a da su u momentu kada im je po prvi put trebala potvrda o tome od kada imaju prebivalište dobili potvrdu da prebivalište u Crnoj Gori imaju od 1996. kad su dobili dvolisnu ličnu kartu. I to je ono što je uobičajna situacija kod svih lica koja su pokušala da izvade iz ovih ili onih razloga, vrlo često zbog biračkih prava ili prava na ostvarivanje, prava na crnogorsko državljanstvo da im je uvedeno da prebivalište imaju od momenta kad su izvadili onu dvolisnu ličnu kartu iako su ga imali godinama ili decenijama prije toga, to je jena priča.

Druga priča. Značajan broj građana je prilikom promjene prebivališta smatrao da svoju maloljetnu djecu ne treba da prijavljuje, jer su tumačili a niko im to pojasnio nije, da se ta prijava ne odnosi na one članove porodice koji nemaju lična dokumenta, a zakonom je propisano da postupak oko utvrđivanja prebivališta može da pokrene državni organ ili organ lokalne samouprave, a zamislite ne može lice na koje se to odnosi i ne može svjedočanstvom, zdavstvenom knjižicom, dokazom o tome koji dokazuje da je tokom cijelog tog perioda evidentno boravio, odnosno imao prebivalište u tom gradu i državi, to ne može dokazati u postupku.

Igra koja je napravljena sa ličnim kartama za strance je posebna priča, jer tada je značajan broj građana Crne Gore automatski status sa prebivališta dobio status boravišta ...(Prekid) samo zbog toga što su, iako im to niko nije rekao, pokušali da do dobijanja crnogorskog državljanstva dobiju bilo kakav dokument kako bi imali bilo kakvu mogućnost zbog liječenja, porodičnih problema ili bilo čega drugog da pređu granicu u neku od okolnih država i niko im nije rekao da će samim tim što su izvadili ličnu kartu za strance 10 ili 15 godina prebivališta biti pretvoreno u boravište i time biti isključen njihov osnov ili osnovni uslov da dobiju crnogorsko državljanstvo koje su prije toga ispunjavali. I treći i poslednji primjer i ovim zaokružujem, najčešća moguća pojava kod lica koja su došla u Crnu Goru kao raseljena i izbjegla lica i čiji je status tumačen kao status da imaju prebivalište koji su u postupku za dobijanje crnogorskog državljanstva slati da u državi porijekla izvade potvrdu o tome da se protiv njih tamo nije vodio krivični postupak. Lica su da bi obezbijedila dokument kojim treba da apliciraju išla u državu porijekla, tamo nijesu mogla da dobiju taj dokument bez lične karte, vadila ličnu kartu da bi izvadili dokument da apliciraju, a onda im je u Crnoj Gori rečeno, prekinuli ste prebivalište u Crnoj Gori zakonito onoga trenutka kad ste tamo izvadili ličnu kartu za koju smo vas mi poslali indirektno da izvadite, jer smo vam tražili papir koji nijeste mogli da dobijete ako ne izvadite ličnu kartu. I do kraja priče, kako mi to podzakonskim aktima obesmišljavamo neke stvari koje napišemo u zakonu. Zakon o crnogorskom državljanstvu imamo posebnu normu koja se tiče povlašćenog statusa lica koja su u braku sa crnogorskim državljaninima, tri godine braka i pet godina zakonitog i neprekidnog boravka u Crnoj Gori. Valjda je logično ako piše zakoniti i neprekidan boravak u Crnoj Gori da to znači da se neko prijavio i da nije imao prekide u toj prijavi u roku od pet godina. E ne, to nije logično. MUP u tom momentu tu normu tumači pet plus pet, pet godina privremenog, pa još pet stalnog boravka, pa oni za koje je po evropskim konvencijama trebalo i tih pet godina skratiti na manje, sada imaju 10 godina boravka u Crnoj Gori kao uslov da bi ostvarili ono pravo koje svugdje logično bi trebalo da imaju od ranije. Hvala vam.

PREDSEDAVAJUĆI BRANKO RADULOVIĆ:

Hvala i Vama.

Kolega Tuponja, izvolite.

GORAN TUPONJA:

Hvala, uvaženi potpredsjedniče.

Koleginice i kolege, poštovani predstavnici Ministarstva,

Ovaj Zakon o registrima prebivališta i boravišta bi po svojoj prilici zapravo trebao da bude jedan zakon koji je više tehničkog, administrativnog karaktera, koji ima za cilj da uredi, napravi podlogu za funkcionisanje mnogih segmenata u našem društvu, jer samo jedna ovako uredna evidencija može da omogući i kvalitetan rad i drugih administrativnih kapaciteta u ovoj državi. Sad naravno, jeste ovaj zakon se koristi kao ili taj registar prebivališta i boravišta kao podloga za birački spisak, ali takođe i za Poresku upravu, za policijske poslove. Jedna ovakva uređena administracija apsolutno je neophodna svakoj državi.

Što se tiče same problematike, evidencije prebivališta ili boravišta, ja moram da kažem da sam ja jedan od crnogorskih državljana koji je dugo živio van ove zemlje i koji je uredno prijavio svoj odlazak u inostranstvo iako to najveći broj naših građana ne radi. Vjerujem da i u ovom pokušaju nećete biti mnogo uspješni što se tiče toga. Ne znam da li su tada postojale neke zakonske kaznene odredbe, ali ako su postojale ne vjerujem da je ikad iko gonjen ili kažnjen zbog toga, a i ne vjerujem da će biti ako ovaj zakon bude donešen po ovom zakonu.

Moj osjećaj kao nekoga ko je uvijek bio vezan za Crnu Goru sigurno je bio uvijek na strani, ajde da kažem, patriotskih osjećaja što se tiče Crne Gore i nikako mi u tom trenutku ne bi bilo drago da me neko briše iz evidencije prebivališta u Crnoj Gori. Na taj način vjerujem da ne govorim samo u svoje ime nego u ime velikog broja ljudi u dijaspori bi se vjerovatno kidale veze sa Crnom Gorom. Taj neki osjećaj pripadnosti boravkom negdje u inostranstvu i prebivalištem u Crnoj Gori je time izraženiji.

Skrenuću vam pažnju na neke tehničke primjedbe u vašem zakonu član 20, a u vezi sa članom 33. Član 33 - pravo na ispravljanje i poništenje podataka, a član 20 - utvrđivanje tačnosti podataka.

Prvi član člana 20, u slučaju da crnogorski državljanin smatra da podaci u registru prebivališta nijesu tačni može podnijeti zahtjev Ministarstvu za utvrđivanje tačnosti podataka iz registra. E sad pazite, u ovom članu vi govorite uopšteno, da crnogorski državljanin može da podnese prema ovome kako je formulisano, ne za sebe, za bilo koga, tako se čita ovaj stav.

Praktično identičan je član 33, lice ima pravo, ali sad je u članu 33 eksplicitno rečeno samo za sebe, lice ima pravo da traži izmjenu netačnih podataka koji se na njega odnose, u tome je razlika, na njega odnose ili na lice čiji je on zakonski zastupnik kao i da traži poništenje podataka koji se vode suprotno zakonu.

Dakle, mislim da ovdje ima prostora za jedno amandmansko djelovanje jer osim što dolazi do preklapanja u članu 20, ako vi kao zakonopisac nijeste mislili da svaki crnogorski građanin može da podnese za bilo koga neku netačnost onda ovdje to nije precizno definisano.

Takođe, skrenuo bih vam pažnju na član 24, stav 3 i član 28, stav 2 - ponavljanje. Odjava boravišta se ne podnosi ako lice iz stava 1 ovog člana napusti mjesto boravišta proteklog vremena trajanja boravka navedenog u prijavi, to stoji u članu 24, a onda isto to, odjava boravišta u članu 28 se ponavlja i kaže: odjava boravišta se ne podnosi ako crnogorski državljanin napusti boravište proteklog vremena trajanja boravka navedenog u

prijavi, nikakve potrebe nemate da opterećujete zakon. Ovo su praktično identične rečenice u dva različita člana, tako da vjerujem da i tu postoji prostor za amandmansko djelovanje. Hvala.

PREDSEDAVAJUĆI BRANKO RADULOVIĆ:

Hvala i Vama.

Izvolite kolegkinice Dragičević.

LJERKA DRAGIČEVIĆ:

Zahvaljujem gospodine potpredsjedniče Skupštine.

Uvažena Skupštino, uvaženi gospodine Crnovršanin i gospodine ministre negdje me čuje vjerojatno, uvaženi građani,

Danas je pred nama Zakon o registrima prebivališta i boravišta, to bi došao još jedan zakon iz ovog seta zakona koji se onako popularno zovu, izborni zakoni. Što se mene tiče evidencija je i prebivališta i boravišta, regulirana je dosta dobro ovim zakonom s tim što ne bi mi bilo drago da se desi nešto što se desilo, to se gospodin ministar a možda i neko od uvaženih kolega sjeća, kad sam govorila ustvari bilo je moje pitanje gospodinu ministru u vezi toga za prebivalište, kad sam bila nosilac liste na izborima 2012. godine i kad sam tražila potvrdu o stalnom mjestu boravišta. Dobijam potvrdu da sam od 1982. u Budvi gdje sam rođena, gdje sam prohodala, gdje sam bila cijelog svog života, ja dobijam da stanujem od 1982. godine. Onda poslije se izvinio se ministar, pa mi je dao od 1961. da sam, a nikako od 1946. nego vjerovatno sam negdje bila neka ptičica pa sam lećela, ali ne djelujem, ni kao dijete nijesam bila debela ali ptičica nijesam mogla biti. Možda više onako da sam mogla skakati dobro kao srna, to prije. I ne bi voljela da sada u ovom Prijedlogu zakona, mislim ovaj kad zakon se usvoji da dobiju isto tako da se boravak, odnosno prebivalište računa od ove godine, to ne bi bilo dobro jer i u onom, ja sam rekla gospodinu ministru, trebalo je metnuti od kad mi vodimo evidenciju jer tu je evidenciju nekad vodila opština nije policija. Prema tome gdje je ta evidencija stigla nije važno. Ali, još nešto moram da kažem, ovaj zakon je mnogo bitan za izbore, a po meni ovaj zakon se prepliće sa još dva zakona koje sad gledano sa druge strane imaju i te kakav uticaj na budžet Crne Gore a to je:

Ovaj zakon ... posebno boravište, kako crnogorskih državljana, tako i stranaca, znači Zakon o strancima, Zakon o boravišnoj taksi i Zakon o prebivalištu i boravištu vam je kao ono granica između Albanije i Crne Gore rijeka Bojana, pa kada ne možete staviti crtu po sredini jer voda se stalno miješa tako se i ovo stalno miješa. Žao mi je što sad govorim o tome, ali moram reći, jer me to boli. Ima još uvijek redom i stranaca i domaćih turista koji se ne prijavljuju, koji ne plaćaju boravišnu taksu, ako to što je regulirano mnogo prije ovog zakona ne može nikako da se utuvi i to obično ne plaćaju i ne prijavljuju oni ljudi koji se onako deklariraju kao veliki dušebrižnici za državu. Oni ne prijavljuju, a mali ljudi će prijavljivati ili oni koji imaju privatne hotele oni ne prijavljuju, a mali ljudi će sve prijavljivati, tako da ujedno me i raduje ovaj zakon i u drugo mi stvara veliki problem da mi nijesmo svjesni ni za boravišnu taksu, a ne da ovo primijenimo ovo kako treba. Zahvaljujem.

PREDSEDAVAJUĆI BRANKO RADULOVIĆ:

Hvala i vama kolegkinice Dragičević.

Riječ ima kolega Mustafić. Izvolite.

SULJO MUSTAFIĆ:

Uvaženi potpredsjedniče, poštovani građani, uvažene kolegkinice i kolege, poštovani ministre, pomoćniče ministra,

Razlozi koji su navedeni u obrazloženju zakona, to su pojednostavljenije procedura i olakšavanje ostvarivanja prava crnogorskih državljanja, povećanje ažurnosti, sprečavanje fiktivne prijave prebivališta su veoma jasni i dobri argumenti za donošenje ovog zakona i naravno u tom smislu mi podržavamo i podržaćemo donošenje ovog zakona koji ima rješenje koja na prilično ažuran način, na prilično sistematičan način uređuje oblast koja zaista svi priznajemo u svojim diskusijama je bila poprilično neuređena i naravno oblast koja je bila predmetom pažnje poslanika ovog doma prvenstveno prilikom donošenja seta izbornih zakona i ranije, ali pogotovo u periodu od 2013.godine na ovamo. Međutim, ja vidim zaista da je ova oblast nama potrebna ne samo zbog seta izbornih zakona i zbog samog izbornog procesa, prije svega zbog toga što svaka uređena država, država koja stremi nekim integracijama ka sistemu uređenih država mora imati ovu oblast u potpunosti uređenu, mi moramo znati tačno ko su njeni državljani, gdje su njeni državljani, ko ima prebivalište, ko ima boravište u državi, ko je došao i kada je došao u državu i tako dalje. Mislimo da je to potpuno logično i naravno u tom smislu, kao i u ovom smislu o kome je bilo riječi oko povećanja povjerenja u sami izborni proces u potpunosti podržavamo regulisanje ove materije.

Jasna definisanja razlike između prebivališta i boravišta i jasno definisanje određenih kriterijuma za dobijanje istog su veoma važni i važno je što se nalaze u ovom zakonu. Međutim, ja bih ovdje ipak fokusirao se u vremenu koje mi je preostalo samo u jednom pravcu, a to je ono o čemu smo govorili veoma često prilikom donošenja izbornih zakona, a i danas se čuju takvi tonovi, međutim, drago mi je što jedan dio poslanika iz redova opozicije je odustao iz nekadašnjeg uniformnog zalaganja za brisanjem državljanja Crne Gore koji se privremeno nalaze, na privremenom radu u iznostranstvu i što danas ima drugačiji pogled na sve to. To mi je veoma drago, jer prosto i tada smo ukazivali na činjenicu da se ne može na takav način ukidati nečije pravo, na takav način se brisati crnogorski državljani iz registara, prosto, jer je riječ o državljanima koji nijesu odjavljivali svoje prebivalište iz Crne Gore, koji prebivaju u Crnoj Gori, koji nigdje nijesu otišli, koji privremeno borave u inostranstvu i koji naravno su više puta godišnje neki i gotovo na mjesečnom nivou dolaze u Crnu Goru, pogotovo kada su u pitanju evropske države. Dakle, riječ je o državljanima koji u Crnoj Gori svoje poreske obaveze plaćaju, koji imaju familiju u Crnoj Gori, koji ostvaruju najveći dio svojih prava u Crnoj Gori i nigdje drugdje to ne ostvaruju van Crne Gore i mi smo i tada istakli taj stav i drago mi je što takav stav nailazi na sve veću odjeku među poslanicima ovog Parlamenta, da nema brisanja iz evidencija tih državljanina i da to naravno nećemo dozvoliti. Prosto je riječ o ljudima koji su iz ekonomskih, političkih, bezbjednosnih iz sasvim drugih razloga devedesetih godina otišli iz Crne Gore i naravno sa Crnom Gorom nijesu prekinuli ni jednu vezu ni porodičnu, ni boravišnu, ni bilo koju drugu već veoma često su u Crnoj Gori i nigdje svoja prava, uključujući izborna prava, ne ostvaruju nego u samoj Crnoj Gori, odnosno kao građani i državljani Crne Gore. Kada su u pitanju ti državljani nikada manjinske partije Bošnjaka stranka neće biti sagovornik ideje brisanja tih građana iz evidencije onih građana koji svoje biračko pravo ostvaruju u Crnoj Gori, jer je prosto riječ o crnogorskim građanima.

Naravno, uz sve ovo ostalo što sam naveo postoje i drugi razlozi koji će nas ponukati da damo podršku ovom predlogu zakona. Hvala.

PREDSEDAVAJUĆI BRANKO RADULOVIĆ:

Hvala i vama. Riječ ima ministar Konjević da iskomentariše uvodna izlaganja i odgovore. Izvolite ministre.

RAŠKO KONJEVIĆ:

Zahvaljujem potpredsjedniče. Složiću se, čini mi se, sa kolegom Mustafićem, jednim dijelom i sa kolegom Tuponjom. Suština svega je da u svakoj oblasti pa i u ovoj država ima uredne evidencije za bilo koji ozbiljan posao koji radite važna je podloga o evidencijama registara koje vodite. Da li u svemu onome što se dešavalo u Crnoj Gori u proteklih 25 godina, posebno onih desetak godina poslednje decenije prošloga vijeka, da li smo baš vodili računa o urednosti evidencija, da li je to bio prioritet državne administracije i tako dalje, o tome bismo mogli nadugo i naširoko da pričamo, ali ono što vam mogu reći da nakon obnove nezavisnosti, posebno nakon 2008.godine kada Ministarstvo unutrašnjih poslova uvodi biometrijska dokumenta zaista se vodi računa da svi registri koji se vode u ministarstvu budu na kvalitetan način urađeni i da u njima budu valjane evidencije onoga što je predmet tih registara.

S druge strane kolega Tuponja je u pravu, zaista se radi o jednoj, ako mogu tako da kažem administrativnoj materiji. Nema ona veze, može ovo poprimiti, ne bi trebala da bolje u potencijalu da kažem da ima veze sa izbornim procesom. Ne bi trebala da ima veze sa izbornim procesom, ali mi sve što na bilo koji način indirektno može da ima veze sa izbornim procesom mi ga odmah pretvorimo u političku priču. Tako gospodin Đukanović kaže haos u biračkim spiskovima kada su ga vodile opštine. Tom haosu ste vi doprinosili gospodine Đukanoviću, jer ste vi u mnogim opštinama bili na vlasti, onda ste u tom haosu, kad kažem vi, ne mislim vi personalno, nego svaka lokalna samouprava doprinosila.

Ja vas podsjećam i još jednom apelujem na vas da sve političke partije koje imaju pravo shodno Zakonu o biračkom spisku to pravo iskoriste. Ni jedna ga nije iskoristila punih pet mjeseci, da uzme softversku aplikaciju koju smo uradili i vi ste zatražili je li tako, ne, ne govorim, pazite razlika je između softverske aplikacije i razlika je između elektronskog medija, gdje ste dobili samo birački spisak. Dakle, od prije nekoliko dana informaciju koju imam nijesam je ažurirao u ovih sedam - osam dana, ni jedna politička partija nije iskoristila pravo na softversku aplikaciju koju smo radili, koju smo vam predstavili da tako imate uvid ne samo u birački spisak i da je to alatka za različite analize koje možete da radite nego ujedno je stvar koja se tiče i upravnih postupaka koje vodi Ministarstvo unutrašnjih poslova.

Priča oko prebivališta. Ja bih se složio sa onim što je rekao gospodin Tuponja. On je to vrlo iskreno saopštio iz svog ličnog primjera. Ja se s tim potpuno slažem. Podsjetiću da je 1991.godine Slovenija nakon osamostaljenja uputila javni poziv svim ljudima koji su življeli na teritoriji Slovenije da u određenom kraćem roku se opredijeli čije državljanstvo žele da imaju.

Nakon osoba koje se nijesu prijavile u tom postupku Slovenija ih je izbrisala iz svih državnih evidencija. Zna se što se desilo petnaestak i dvadesetak godina kasnije, više nije ni važno je li petnaest ili dvadeset, kada je Slovenija postala, čini mi se, već dio Evropske unije? Zna se šta se desilo? Na sudu u Strazburu ti građani koji su bili izbrisani dobili su tužbu protiv države Slovenije i Slovenija je morala ne samo da ih vrati, da ih upiše nego da plati millionske odštete. Gospodin Mustafić je to lijepo rekao. Dakle, ne možete vi crnogorskog državljanina koji sa državljanstvom ima najjaču vezu građanina jedne države, ne možete vi da ga brišete bez njegove saglasnosti iz bilo kojeg registra.

Primjer koji vi gospodine Đukanoviću navodite vezano za Austriju, ja vam tvrdim da nijeste u pravu, to sam već jednom rekao. Da biste imali prebivalište u Austriji, spominjete Austriju, ista stvar je u Njemačkoj, potrebno je da imate državljanstvo, iz državljanstva dobijate prebivalište, da biste dobili državljanstvo Njemačke i Austrije potrebno je da dobijete otpust iz matičnog državljanstva u ovom slučaju crnogorskog. Kada dobijete otpust iz crnogorskog državljanstva onda vas država Crna Gora briše iz registra državljanina i registra prebivališta u tom kontekstu, jer ste vi to prijavili.

Evidencija je, da kažem uzročno posledična veza između države i građanina koji je dio te evidencije. Slična priča je bila gospodina Danilovića samo je imala, rekao bih dva dodatka. Jedan je prijedlog da se koristi dokaz prelaska državne granice. Ja nijesam čuo za sličnu praksu, jer čovjek može na stotine puta, ja i vi smo tokom godine barem jedno petnaestak puta prelazili državnu granicu. Kakav je to dokaz, osim da smo bili negdje i da smo se vratili negdje. S jedne strane. S druge strane tokom turističke sezone, imate potpuno prilagođen mehanizam kontrolne državne granice koji se dogovara između Ministarstva turizma i između Ministarstva unutrašnjih poslova zbog propulzivnosti graničnih prelaza. I oko krivičnog djela. Napravili ste pretpostavljam previd. Krivično djelo može da bude samo ono što je definisano krivičnim zakonikom.

PREDŠDAVAJUĆI BRANKO RADULOVIĆ:

Hvala. Komentar na komentar. Prvo kolega Đukanović, pa Jonica. Izvolite.

MILUTIN ĐUKANOVIĆ:

Gospodine Konjeviću,

Ja sam mislio da je ovo stručna materija. Pokušao sam da o ovome dosta stručno pričam. Vi ste krenuli manipulacijom. Koja je manipulacija? Gospodine Konjeviću dobro slušate sve i uporno vam ponavljam da je problem što ovdje nije zakon jednak za sve. Hiljadu puta vam ponavljam, ako je neko otišao da živi i radi u Beograd 2005.godine on je eliminisan iz registra prebivališta, ako je neko otišao da živi i radi u Beč, on je ostao. To je problem. Dva državljanina Crne Gore, jedan otišao prema Austriji, drugi prema Srbiji, jedan je izbrisan iz biračkog spiska. Nije registar prebivališta nešto indirektno za birački spisak, nego suštinsko. Sto puta ponavljamo pravo glasa ima državljanin Crne Gore koji ima prebivalište u trajanju od najmanje 24 mjeseca. Problem je što zakon nije jednak za sve državljane, odnosno da budem još precizniji. Crnogorski državni organi se ne odnose jednako prema svim držvljanima Crne Gore. To je suština gospodine Konjeviću. Šta je rješenje? Da pravo glasa i više da razbijemo tu priču da ćemo da brišemo. Evo gospodin Mustafić kaže da ne treba brisati. Ajde slažemo se da ne brišemo, ali dignite gospodine Mustafiću ruku da pravo glasa dobiju svi državljani Crne Gore, ili da budemo još, ako možemo da pomognemo rješenju situacije. Svi oni koji su se odjavili prije 2006.godine, a otišli su u neku od država bivše SFRJ ukinimo im tu odjavu, vratimo ih, dajmo im prebivalište Crne Gore. To će biti jednako za sve građane Crne Gore, a ne ovako na osnovu improvizovanih normi pravite kaos u biračkom spisku. Kad tražimo od vas da glasaju državljani, a to je ustavna norma, evo rješenja. Ukinimo odjave prije 2006.godine za državljane Crne Gore koji su otišli u neku od država bivše SFRJ i to će biti pošteno rješenje. Hvala.

PREDŠDAVAJUĆI BRANKO RADULOVIĆ:

Može li oko dva minuta? Izvolite.

SNEŽANA JONICA:

Vi ste odgovorili na sve ono što su problemi građana koji su se suočili sa problemima koje im je napravilo Ministarstvo unutrašnjih poslova, podzakonskim aktom mijenjajući smisao zakona, ali ja ću to ponoviti. U čemu ćemo da polemishemo? Rekli ste da Zakon o registru prebivališta i boravišta ne treba da bude dio priče o izbornom zakonodavstvu.

Podsjetiću, 31.maja 2013.godine glasovima i vaše partije ovdje su donijeti zaključci o vraćanju povjerenja u izborni proces i jasno je definisano koji zakoni su potrebni da se

usaglaise na način što će biti potrebno da se s njima stvori politički konsenzus svih kako bismo povratili povjerenje u izborni proces i od tada do danas mi ponavljamo.

Prvo, Zakon o registru prebivališta i boravišta, ali ne po mjeri MUP-a Crne Gore nego po mjeri građana Crne Gore koji godinama ili decenijama žive u Crnoj Gori, pa Zakon o crnogorskom državljanstvu, pa svi ostali zakoni. Umjesto što pričate sa potpredsjednikom Skupštine Crne Gore bilo bi korektno da ponovo čujete kakve probleme imaju građani Crne Gore, zbog toga što ste ih kada su vadili lične karte za strance doveli u poziciju da ne znaju da će izgubiti prebivalište i dobiti boravište po automatizmu s tim zahtjevom i time izgubiti pravo da apliciraju za crnogorsko državljanstvo. Što ste one druge koji su aplicirali za crnogorsko državljanstvo poslali da izvade dokument čije dobijanje ih je onemogućilo da apliciraju za crnogorsko državljanstvo. Što ste one treće onemogućili jednom neznavenom zakonskom normom da oni pokrenu postupak za utvrđivanje kada im je počelo prebivalište, a to su mogli državni organi i organi lokalne samouprave za njih i do kraja priče. Što ste podzakonskim aktom promijenili jasnu zakonsku normu da je bračnom partneru crnogorskog državljanina potrebno pet godina zakonitog i neprekidnog boravka u Crnoj Gori i sada to u MUP-u tumačite ... (Prekid) jedino što je presedan kada je u pitanju taj osnov za dobijanje državljanstva. Hvala.

PREDSEDAVAJUĆI BRANKO RADULOVIĆ:

Hvala i vama.

Kolega Tuponja.

GORAN TUPONJA:

Hvala. Evo u prethodnom izaganju nije bilo dovoljno vremena. Htio sam još da napomenem. Mi smo danas kao prvu tačku dnevnoga reda imali Predlog zakona o saradnji Crne Gore sa iseljenicima, pa i ovaj zakon se zapravo u ovom dijelu i odnosi na njih i puna su nam usta bila neke saradnje, neke afirmacije naših građana u inostranstvu i nastojanja države da se ojačaju i osnaže te veze sa tim iseljenicima i upravo je to jedan od načina da se ta veza i ti ljudi što snažnije vežu za našu državu, što oni ostaju građani ove države, da je njihovo prebivalište u ovoj državi. Zakon ostavlja mogućnost da se crnogorski državljanin koji se iseljava iz Crne Gore da bi se nastanio u drugoj državi sa namjerom da u njoj stalno živi može odjaviti prebivalište. Dakle, ostavljeno mu je na volju. Ukoliko neko smatra da je njegov životni put potpuno odvojen od Crne Gore da ga Crna Gora više ne interesuje, ostavljena mu je mogućnost da praktično raskine sve te veze, ali nemojte da kidamo te veze sa onima koji žele, koji ovu državu smatraju kao matičnu i koji žele da snažno vezani ostanu za nju. Hvala.

PREDSEDAVAJUĆI BRANKO RADULOVIĆ:

Hvala i vama. Izvolite.

GORAN DANILOVIĆ:

Gospodine ministre,

Nema sa zakonom pogađanja, vi to znate. Nema sa zakonom pogađanja i vama ne pristoji nevješt odgovor da ne možemo nikoga brisati iz neke evidencije bez njegove saglasnosti, posebno ne iz evidencije prebivališta. Gospodine Konjeviću, dajem vam riječ, to nećete naći u političkoj teoriji. Dobrovoljnost za slučaj da kršite zakonsko pravilo ne postoji. Gospodine Konjeviću, ne možete imati dva prebivališta u istom trenutku, a da država to ne sankcioniše. To što vi ne želite to da uradite, ostavljam vam to i javnosti da procijeni. Gdje je tu pravda? Ljudi u Crnoj Gori žive do deset godina ovdje i ne mogu da dobiju

prebivalište, a neko ode iz Crne Gore i govorim samo o onim slučajevima koji tamo nemaju boravište, neka im je prosto nego prebivalište. Vi mi kažete pod izgovorom 90-ih i ne znam kojih godina. O čemu vi pričate?

Ja sam slobodan građanin. Ne pogađam se ni sa kim na svijetu. Zakon se poštuje ili ne. Morao sam da prođem proceduru kao poslanik Crne Gore da budem ponovo upisan u knjigu državljana zato što me nije bilo vašom greškom, i mene i mog oca, ne vašom ličnom greškom, vašom zaslugom sam upisan, ali vam ne hvala jer sam na to imao pravo i svojim rođenjem i rođenjem oca i đeda, i majke, i babe, i prababe. Morao sam da dokažem, a neko ko bi trebao da dokaže ne mora zato što smo popustljivi. Ni po babu, ni po stričevima, vaši podjednako u svakoj konfesiji. Zašto onda uzimate državljanstvo ljudima koji ovdje, recimo, ne prijave da imaju državljanstvo druge države? Zašto im u stvari uzimate državljanstvo ako ima pogađanja? Nema pogađanja kada kršite zakon. Nema pogađanja, gospodine Konjeviću, i tu me nećete ubijediti. Precizno, ili imate boravište u Crnoj Gori i nemate ga na drugom mjestu ili u Crnoj Gori imate samo boravište. Ako imate boravište u drugoj državi, ne možete ga imati u Crnoj Gori, pa da vam je, što bi narod rekao, čelenka na čelu. Nijeste je toliko zadužili da imate dvostruko prebivalište. Hvala lijepa.

PREDŠEDAVAJUĆI BRANKO RADULOVIĆ:

Izvolite kolega Mustafiću.

SULJO MUSTAFIĆ:

Iskoristiću da vratim kolegi Đukanoviću, naravno imam na to pravo poslovničko.

Kolega Đukanoviću, razumijem da vama smeta podsjećanje na prošlost, ali prošlost 2013. godina nije tako davna. Imate snimljene naše sjednice koje smo vodili kao radno tijelo, preslušajte, pogledajte zapisnike i pogledajte zašto ste se zalagali. Za brisanje naših državljana koji imaju sva prava u Crnoj Gori. Dakle, vi i neke vaše kolege koje su hvala bogu su se danas zaogrnuili nekim drugim ruhom, prešli u neke druge partije, političke grupacije, pa imaju neku drugu političku priču, što je za pozdraviti. Ovdje izuzimam koleginicu Jasavić koja nijednog momenta nije bila na fonu tog zalaganja. U potpunosti je bila protivnik ideje brisanja tih državljana. Dakle, želim da to pojasnim da čisto ne bude nedoumica. Sjećamo se dobro, a zapisnici to rečito govore, snimci to dobro govore, šta ste tražili, za šta ste se zalagali gotovo uniformno, u nekoliko iteracija, u najmanje pet sjednica koje su bile višečasovne. Razumijem, boli podsjećanje na prošlost, ali hvala bogu da iz te prošlosti kako na dalje tako i bliže, izvlačimo poruke i mijenjamo svoja uvjerenja. Hvala.

PREDŠEDAVAJUĆI BRANKO RADULOVIĆ:

Hvala i vama.

Možete po jedan minut obadvoje, obojica, izvinjavam se zbog gramatičke greške.

MILUTIN ĐUKANOVIĆ:

Gospodine Mustafiću, osnovni stav predstavnika Demokratskog fronta u radnoj grupi je bio, ne u radnoj grupi nego od kako se bavimo politikom je da pravo glasa imaju državljani Crne Gore. Ali, pošto taj naš stav nailazi na odbijanje, te trebaju dvije trećine, te treba referendum sa tri petine da se promijeni Ustav u toj normi, iz tih razloga mi smo naše stavove omekšavali, a sve u cilju da bude zakon jednak za sve. Naveo sam primjere protiv kojih mislim nijedan čovjek normalan ne može da kaže bilo šta. Nemaju primjedbe. Jednostavno, suština je zakona da bude pošten i jednak za sve. Ovaj zakon i odnos crnogorske administracije prema državljanima Crne Gore nije jednak za sve njene državljane. Zahvaljujem.

PREDŠEDAVAJUĆI BRANKO RADULOVIĆ:

Hvala.

Izvolite kolega Mustafiću.

SULJO MUSTAFIĆ:

Potpuno ću podržati ovaj vaš zahtjev da bude ... ali ponovo vas podsjećam preslušajte šta ste govorili, pročitajte šta ste govorili, imate to i u štampi, imate to i na snimcima. Razumijem, to su bila vaša programska opredjeljenja tada, a možda i ranijih godina. Prošlost je takva kakva jeste, ne možete mijenjati prošlost. Hvala bogu da sazrijevate, da svi sazrijevamo u ovim procesima. Razumijem potpuno da ste vi značajno evaluirali, ali sjetite se 2013. godine, sjetite se šta ste tražili, a to je bilo brisanje građana Crne Gore koji su na privremenom boravku u inostranstvu. Hvala.

PREDŠEDAVAJUĆI BRANKO RADULOVIĆ:

Hvala vam.

Kolege, idemo na drugi krug rasprave po ovom predlogu. Prijavilo se devet poslanika, tako da moramo paziti vrijeme o kojem smo se dogovorili. Molim vas na ekspeditivnosti, molim vas da nema bočnih komentara niti replika da ne izazovemo. Ministre, možete se uvijek javiti u efikasnom maniru.

Prvo kolega Murić, pa kolega Knežević. Izvolite kolega Muriću.

ŠEFKIJA MURIĆ:

Zahvaljujem potpredsjedniče Raduloviću.

Dame i gospodo poslanici, uvaženi građani, uvaženi gospodine Crnovršanin, pokušaću da nešto kažem o zakonu koji je danas na dnevnom redu, ali pokušaću da govorim bez politizacije jer u ovom zakonu postoje dvije kategorije, odnosno dva načina gdje se pokušava politizovati i miješati pojmovi boravište i prebivalište. Kako kome odgovara, on upotrebljava te kategorije. Zakonom je to jasno definisano i razdvojene su te kategorije u potpunosti. Razlozi koji su vas opredijelili da predložite ovakav zakon, dali ste i u obrazloženju, a rekao je i ministar u uvodnom slovu, nadam se da ovaj prvi razlog mislim da će to biti jako korisno, jako kvalitetno rješenje. Jer, čini mi se da negdje u jednom članu sam pročitao da građani mogu to da rade i elektronskim putem da prijave boravište i prebivalište u skladu sa važećim propisima koji su na snazi.

Drugi razlog je povećanje ažurnosti. Ne smijemo se osloniti samo na građane da su građani ti koji treba da budu ažurni, moramo i mi biti ažurni i oni koji primjenjuju ovaj zakon i koji ga implementiraju, a naročito ljudi koji rukuju sa bazama podataka. Ne smije nam se dogoditi da ta ažurnost bude neprecizna ili zaostala zato što neko u Ministarstvu unutrašnjih poslova nije promijenio u softveru, odnosno u aplikaciji boravište ili prebivalište. Ovu treću mjeru podržavam, fiktivne prijave prebivališta, to je nešto sa čime ćemo se stalno boriti i čega ćemo stalno imati u našoj praksi. Siguran sam da ćemo na ovaj način smanjiti ove kategorije.

Što se tiče samog zakona, jako interesantno za mene je ovo što ste vi nazvali, odnosno u Predlogu zakona u glavi 2, gdje je registar prebivališta, definisali ste šta je evidencija i sam sadržaj evidencije, to je član 9. Čini mi se da ovdje ima malo viška podataka koje unosite tamo u registrima. Zar nije dovoljno da građaninu uzmete matični broj i da imate sve njegove podatke? Ako imate matični broj osobe, matični broj ne može biti isti, jedan jedinstveni, tako se i zove, a da tamo ne upisujete i matični broj oca, majke, supružnika, ne znam šta sve ovdje piše. Mislim da ovdje ima mjesta smanjenju ove norme, odnosno po

meni je kvalitetnije rješenje da samo lice koje prijavljuje boravište i prebivalište ima matični broj i to je to što bi trebalo da sadrži u registru.

Govorio sam i o ovom dijelu gdje u članu 13 obrazac prijave i odjave, to je taj član gdje ste rekli da elektronskim putem možete uraditi neke radnje. Pitam vas da li imate podatke ili koliko naših građana koristi ovaj metod, da li je to čisto počelo da živi u Crnoj Gori. Mislim da se ovo mora malo više promovisati da bi ta usluga bila bliža građanima. Čisto radi sebe pitam jer ne znam da li se koristi ova mogućnost.

Treće, pošto ima još 20 sekundi, mislim da u ovom dijelu kaznene politike morate biti oprezni. Potpredsjedniče Raduloviću, 20 sekundi, neću dugo. Jer, mnogo je naših građana koji su napustili trenutno Crnu Goru i oni nisu vjerovatno odjavili prebivalište. Kada se budu vraćali, ono što je intencija, oni koji žele da se vrate u Crnu Goru mogu biti kažnjeni zato što nisu prijavili boravište. Tako sam razumio kaznene odredbe. Oni trenutno borave u drugoj zemlji, a u zakonu piše ljudi koji odu moraju da prijave boravište ako se sele iz jednog grada u drugi, iz jedne države u drugu. U tom dijelu moramo biti jako pažljivi i jako nam je to interesantno kako će to biti u praksi sutra.

Što se tiče samog zakona, podržaću zakon i mislim da će rasprava u pojedinostima neke stvari poboljšati i doći ćemo do kvalitetnog zakona. Hvala.

PREDSEDAVAJUĆI BRANKO RADULOVIĆ:

Hvala vama.

Kolega Knežević, zatim kolegunica Šćepanović. Izvolite kolega.

MILAN KNEŽEVIĆ:

Zahvaljujem prvi potpredsjedniče.

Kolege, poštovani građani, želio bih da postavim jedno pitanje predstavniku predlagača i drago mi je što upravo dolazi ministar Konjević, pošto je on juče slavodobitno izjavio da je problem elektronske identifikacije birača završen i da je sada sve na Državnoj izbornoj komisiji. Molim vas, gospodine Konjeviću, zarad crnogorske javnosti, da objasnite kako ste volšebno završili problem elektronske identifikacije birača. Tvrdim da to nije tačno, da elektronska identifikacija birača nije završena, kao što nemamo definisan ni Zakon o registrima prebivališta i boravišta, iščišćen birački spisak i sve ono što je neophodno da bi došlo do fer i demokratskih uslova za održavanje izbora. U ovoj vašoj namjeri prepoznajem jasan projekat da se Demokratski front opstruira u organizaciji protesta 27. septembra. Sada poručujem svima koji misle da će Demokratski front zaustaviti u naumu konferencijama za štampu, saopštenjima za javnost ili kuloarskim pričama tipa da je završena elektronska identifikacija birača, da nećemo odustati od onoga što je narodna volja i htjenje građana, a to je organizacija protesta, borba za formiranje prelazne Vlade i održavanje fer i demokratskih izbora.

Sada vas molim, gospodine Konjeviću, da mi objasnite da li jedan čovjek može da ima dva prebivališta. Mislim da ne može. Jedino je u Crnoj Gori moguće da jedan čovjek ima dva prebivališta i da upravo iz tih razloga se nalazi u biračkom spisku i da se koristi za raznorazne manipulacije. Upravo protiv takvih vidova manipulacije se i bori Demokratski front da nam se ne bi dešavalo kao što se desilo da od predsjedničkih izbora do marta 2014. godine nestane pet i po hiljada građana iz biračkog spiska i to dominantno ljudi mlađih od 40 godina. Kako je to bilo moguće realizovati, izvjesti, vjerovatno će neko dati odgovor u narednom periodu kada budemo preuzeli ove resurse zloupotreba koje ste briljantno koristili sve ovo vrijeme. Mi smatramo u Demokratskom frontu da je neophodno da se izbriše 70.000 upisanih ljudi bez prava glasa zato što oni nisu stekli zadovoljavajući rezidencijalni uslov, pa zato i nemaju pravo glasa.

Poštovani građani, ovdje jasno uočavam namjeru određenih djelova vladajuće većine, a to je da se onima koji imaju dupla prebivališta i koji se nalaze u biračkom spisku olakša da glasaju u diplomatsko-konzularnim predstavništvima, naravno na način što bi glasali vladajuću koaliciju, a svima onima koji se nalaze u Srbiji onemogućiti pravo da steknu i dvojno državljanstvo, a kamoli da se nađu u biračkom spisku. I dali ste mi šlagvort, gospodine Konjeviću, pozivajući se na primjer iz Slovenije. Sada pozivam sve državljane Crne Gore koji su rođeni u Crnoj Gori, a sticajem životnih okolnosti su morali da promijene svoje mjesto prebivališta i da žive u Srbiji, da tuže državu Crnu Goru zato što im uskraćuje osnovna građanska i elementarna prava, počev od nemogućnosti da glasaju na referendumu, a kasnije da se po istom principu kao ovi kojima sada branite princip da imaju dva prebivališta nađu u biračkom spisku. Nema dvostrukih aršina. Ako je ovo samo za nacionalne manjine da biste manipulisali njihovim glasovima, a onemogućili Srbe ili Crnogorce koji žive u Srbiji da se nađu u istom tretmanu, onda smo, gospodine Konjeviću, na pogrešnom putu. Ulazimo u ozbiljne sukobe, ulazimo u ozbiljne podjele i sigurni budite da ćemo naći način da zaštitimo ustavna prava i slobode svih građana, a i državljana. Hvala potpredsjedniče Raduloviću.

PREDSEDAVAJUĆI BRANKO RADULOVIĆ:

Hvala.

Izvolite. Proceduralno kolega Škrelja.

LUIĐ ŠKRELJA:

Demokratska partija socijalista traži od vas, gospodine potpredsjedniče, da Skupština danas prestane sa radom otprilike deset do pet da bismo blagovremeno stigli na ranije zakazanu sjednicu Glavnog odbora koja počinje u pet sati. To je moja zamolnica i moj zahtjev, u ime Kluba Demokratske partije socijalista. Hvala vam.

PREDSEDAVAJUĆI BRANKO RADULOVIĆ:

Kolega Škrelja, danas smo imali Kologijum i dogovorili smo se do 18:00 sati. Očito da imate ili možda su uslovi takvi, ali nismo imali tu informaciju, a bili smo u punom sastavu. Razumijete li što sam htio da kažem?

LUIĐ ŠKRELJA:

Potpredsjednik Skupštine je zauzet Skupštinom i mi znamo da dijelimo obaveze, a u ime Kluba poslanika, ovo je zvaničan stav poslanika Demokratske partije socijalista, sjednica Glavnog odbora je ranije zakazana, pa tražimo, ukoliko postoje uslovi, uz vašu saglasnost, da nam omogućite da blagovremeno stignemo na sjednicu Glavnog odbora.

PREDSEDAVAJUĆI BRANKO RADULOVIĆ:

Malo ste politički to sada isprevrćali. Nismo imali, čudnovato, informaciju, a bili smo u punom sastavu. Da je to neki formalni Glavni odbor, da nemate nešto mnogo važno na njemu, pa ste onda od tih problema zaboravili. Dobro, radićemo tu negdje do 17 sati pa ćemo onda nastaviti sa ovom sjednicom u ponedjeljak, nadajući se da će glavni odbor DPS-a donijeti neke važne odluke u interesu građana Crne Gore.

Izvolite ministre.

RAŠKO KONJEVIĆ:

Zahvaljujem potpredsjedniče.

Gospodine Kneževiću, nijesam ja ništa slavodobitno najavio. To je obaveza iz Zakona o izboru odbornika i poslanika. Ja sam u ponedjeljak na jednoj konferenciji koja je

organizovana u crnogorskom Parlamentu samo saopštio činjenicu da smo potpisali ugovor sa austrijskom kompanijom i da ćemo to predstaviti javnosti u ponedjeljak 20. u terminu kojim je izvršni direktor te kompanije iz Beča mogao da dođe u Crnu Goru da zajednički predstavimo ono što smo radili u proteklih nekoliko mjeseci. Tačno je ovo što gospodin Bulatović kaže da u tom segmentu smo imali docnije u smislu poštovanja, kao što je tačno da kada se taj zakon usvajao sa Ministarstvom unutrašnjih poslova je bio da nam se da rok godinu dana od dana stupanja na snagu tog zakona. Nije nam taj rok dat i neke stvari podrazumijevaju proceduru koju ne možete ubrzati. Ne možete u tom dijelu ubrzati.

Da li je namjera jučerašnje press konferencije ili kako god da se zove da se zaustavi Demokratski front, možda će se iznenaditi ne, ja vas ohrabrujem svim aktivnostima koje legitimne opozicione partije imaju. Sve što je u skladu sa Ustavom i Zakonom, a što vi smatrate da je vaš politički interes to je i legalno i legitimno. Prema tome, nije valjda da neka press konferencija može da spriječi Demokratski front u nekim svojim političkim aktivnostima. Mislim da ne može. Kažem, sve dok su te aktivnosti u skladu sa Ustavom i zakonima i po vašem mišljenju u skladu sa vašim političkim interesom. Nema nikakvih problema. To je vaše ustavno pravo da politički djelujete na način koji je u skladu sa Ustavom i Zakonom, vezano za ono što je predmet ovog zakona. Vi ste možda bili za nijansu eksplicitniji od drugih kolega iz Demokratskog fronta. Hvala vam na tome. Vi ste rekli da u suštini ovo što se politički ne pravno, politički osporava jeste usmjereno prema pripadnicima manjinskih naroda.

Ja vam ponavljam. Nećete naći primjer u koje ćete nekoga ko je stekao, ko ima crnogorsko državljanstvo, stekao je prebivalište iz tog državljanstva, da ga država briše, a da taj čovjek ne učestvuje u upravnom postupku da bi se ta radnja mogla izvršiti. To je nemoguće bez vođenja upravnog postupka ni jednu stvar u tom segmentu uraditi. Ja sam vam naveo primjer Slovenije i vi sada pravite klasičnu zamjenu teza. Znači ne radi se uopšte o istoj stvari. Vi kažete ohrabrujem sve državljane Crne Gore koji žive u Srbiji da tuže državu Crnu Goru. Za šta? Znači, u tim slučajevima, ako je nekome "uzeto" prebivalište, znate kako se ono jedino moglo "uzeti", tako što je neko podnio zahtjev da se odjavi iz prebivališta. Upravo je ovaj primjer koji ste vi, obaveza shodno zakonu i sada je, kolega Kneževiću, ja sam naveo precizan primjer. Ukoliko neko stekne državljanstvo druge države, time stiče mogućnost da dobije prebivalište u toj državi. U najvećem broju država Evropske unije da biste dobili, konkretno, državljanstvo Austrije ili Njemačke potrebno je da donesete odjavu iz matičnog državljanstva. Onoga trenutka kada se odjavite iz državljanstva, vi obrazlažete u postupku razloge zašto tražite otpust iz crnogorskog, zato što ste dobili njemačko ili austrijsko i što svoju sudbinu dalje želite da vežete za tu državu. U tim slučajevima se građani na njegov zahtjev briše iz evidencije državljanstva, iz evidencije prebivališta. Stvari su, vjerujte mi u pravnom smislu kristalno jasne. To što smo mi kolokvijalno da kažem majstori da od prava svugdje napravimo politiku, to je neka druga priča.

PREDŠEDAVAJUĆI BRANKO RADULOVIĆ:

Hvala ministre, pet minuta.

Izvolite, kolega Knežević.

MILAN KNEŽEVIĆ:

Potpredsjedniče Skupštine, gospodine Konjeviću,

I da ... koji ste vi tražili za implementaciju novog izbornog zakonodavstva ponovo bi zakasnili. I to je jasno. Radilo se o jednoj sistemskoj opstrukciji unutar vladajuće koalicije, a nema potrebe da vas podsjećam da je upravo premijer Đukanović saopštio Parlamentu da mi nađemo pare za elektronsku identifikaciju i njemu ne pada na pamet da pravi budžetski

trošak za to. Ima li potrebe da vas podsjećam na tu njegovu izjavu? Hvala vama što nas ohrabrujete da idemo na proteste. Ja ću se usuditi da ohrabrim vas da napustite Vladu gospodine Đukanoviću, jer se ne poštuje koalicioni sporazum i ovo je neodrživo i neizdrživo stanje za vas. Upravo je danas gospodin Šabović, iz Socijaldemokratske partije izjavio da ukoliko ne udovolje vašem zahtjevu za smjenu ministara koji su do skora bili u SDP-u da ćete vi razmisliti o nekim novim koalicionim aranžmanima. Tako da jedna pres konferencija Ranka Krivokapića na kojoj bi on izašao slavodobitno, poetski kako on to zna i umije i saopštio razloge zbog kojih napušta Vladu i stavlja se u poziciju političkog svjedoka saradnika i ovih 18 godina zajedno sa Đukanovićem urnisao Crnu Goru, značilo bi dosta za proteste, a eto ja bih bio slobodan da i vas kad napustite Vladu i gospodina Krivokapića pozovem da u svojstvu građanina budete na našim protestima. A što se tiče poziva vaših na Upravni sud i upravne postupke, upravo ste vi dokaz da se odluke Upravnog suda u Crnoj Gori uopšte ne poštuju i slučaj Velibora Džomića koji je već dobio mitske razmjere najbolje govori o tome da sud koristite i pozivate se na njega samo kada vam odgovara. Zahvaljujem.

PREDSEDAVAJUĆI BRANKO RADULOVIĆ:

Hvala. Molbu kolege iz DPS-a od devet diskutantata sada sedam će imati priliku da troje govori. Znači kolegica Šćepanović, kolega Gošović i završićemo sa kolegicom Bošnjak.

Kolega Labudoviću ja sam jasno i glasno rekao.
Izvolite kolegice Šćepanović.

MARTA ŠĆEPANOVIĆ:

Poštovani pomoćnice ministra, uvažene kolege, poštovani građani Crne Gore,
Pred nama je danas na usvajanje Predlog zakona o registrima prebivališta i boravišta. Razlozi za predlaganje potpuno novog predloga zakona jesu, prije svega, omogućavanje efikasnije i jednostavnije procedure, vođenje evidencije, kako bi građani što kvalitetnije i brže ostvarivali svoja prava.

Nova zakonska rješenja koja se sadrže u ovom predlogu zakona su u potpunosti drugačije konceptualno postavljena, tako da je sad akcenat sa ispunjavanjem formalno-pravnih aspekata vezanih za prijavljivanje boravišta, prenio se na suštinu, dakle na materijalno pravne akte, odnosno na prikupljanje podataka koji su odraz stvarne slike u realnim životnim uslovima, na koji način se utiče na sprečavanje pojave fiktivne prijave prebivališta.

Predlogom zakona su precizirane definicije i prebivališta i boravišta, a takođe je i precizirano šta se smatra pod registrima, to su računarski vođene baze podataka o crnogorskim državljanima koji imaju prebivalište, odnosno boravištu ... kao i crnogorskih državljanina sa boravkom u drugoj državi. Odredbe važećeg zakona koje su se odnosile na strance sada se reuglišu Zakonom o strancima. Što se tiče prebivališta, odnosno ove glave zakona koja se odnosi na prebivalište kolege su već dovoljno rekle o tome. Ja želim samo da se osvrnem na odredbu koja se odnosi na pravo organa da prebivalište utvrdi po službenoj dužnosti, što podrazumijeva da Ministarstvo rješenjem utvrđuje prebivalište u opštini i na adresi, na kojoj crnogorski državljanin je nastanjen i to je svakako značajno posebno u dijelu rada svih državnih organa i organa uprave i sudskih organa jer oni imaju opravdani interes da u postupcima koji se vode pred tim organima na ovaj način utvrde prebivalište stranaka i da ti postupci budu efikasniji.

Ovdje želim takođe u dijelu koji se odnosi na prebivalište da pomenem i da se sada zakonom rješavaju problemi prebivališta beskućnika, jer je zakonom predviđeno da će

Ministarstvo beskućnicima a kojih nije malih broj rješenjem utvrditi prebivalište prema sjedištu ustanove koja je nadležna za socijalnu i dječju zaštitu kod kojeg ono ostvaruje svoja prava, a ukoliko beskućnik ne ostvaruje prava kod ove ustanove, on je dužan da Ministarstvu podnese prijavu, odnosno adresu za kontakt.

Posebno želim da se osvrnem na evidenciju boravišta, odnosno na prijavu i odjavu boravišta, a koju podnosi davalac smještaja. Naime, davalac smještaja je dužan da u roku od 12 časova od dolaska crnogorskog državljanina kome pruža usluge smještaja prijavi njega kod nadležnog organa. Dakle u Upravu policije i ovdje je Zakon takođe precizirao i način podnošenja ove prijave, da takođe ova prijava odaje mogućnost da ova prijava može da se vrši elektronskim putem. I u ovom kontekstu smatram da je ovaj rok od 12 časova, dovoljan. Međutim, takođe zakon propisuje da u nekoliko neko nema tehničkih mogućnosti za elektronsku prijavu, da će nadležni organ to utvrditi i o tome izdati potvrdu. I u tom smislu smatram da u praksi će biti problema, jer manji broj davaoca smještaja ima ove tehničke mogućnosti za elektronskom dostavom podataka. Dakle, tu se traži digitalni potpis i postavlja se u tom kontekstu pitanje, da li je ovaj rok od 12 časova suviše kratak i da li ga treba vremenski produžiti. Ukoliko davalac smještaja nema mogućnost elektronske dostave u zakonu se kaže da prijavu i odjavu boravišta može dostaviti preko turističke organizacije.

Ja ovdje postavljam pitanje predlagaču da li ovo isključuje mogućnost da davalac smještaja sam prijavi Policiji, jer zakon ovdje tretira elektronsku prijavu i tretira prijavu preko turističke organizacije. Moram zaista da napomenem sada kada već govorim o evidenciji koju vode davaoci smještaja, da je ona izuzetno važna. Jer, mora se takođe dobro kontrolisati da li se ta evidencija vodi ažurno i kako treba jer, kao što znate jedno vuče drugo. Dakle, tačne i ažurne evidencije će sutra tražiti bolju naplatu boravišne takse. Tako da smatram da kontrole u tom smislu moraju biti rigoroznije.

I na kraju samo želim da napomenem da zakon propisuje, da se podzakonski akti moraju donijeti u roku od šest mjeseci. I smatram da ministarstvo treba da ispoštuje ovaj rok jer će donošenjem podzakonskih akata, tek se onda primijeniti puna primjena ovog zakona.

Zahvaljujem se i izvinjavam se na prekoračenju.

PREDSEDAVAJUĆI BRANKO RADULOVIĆ:

Hvala glavnom Odboru i saopštite da će kolega Škrelja kasniti malo.

Izvolte kolega Gošoviću, pa kolegunica Bošnjak.

NEVEN GOŠOVIĆ:

Gospodine Crnovršanin, kolegнице i kolege, poštovani građani,

Jedan od zakona čije je donošenje trebalo da doprinese povjerenju u izborni proces jeste svakako Zakon o registru prebivališta i boravišta.

Radna grupa nije utvrdila Predlog ovog zakona jer je ista zbog nemogućnosti usaglašavanja spornih pitanja oko Zakona o biračkom spisku, prestala sa radom 26.decembra 2013.godine.

Kasnije na Kogijumu predsjednika Skupštine nije bilo većinske volje, da se dođe konzesusom do predloga ovog zakona. A Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o registrima i prebivalištima kojeg sam, polazeći od usaglašanih stavova radne grupe na izradi Nacrta ovog zakona, podnio još 3.februara 2014.godine do sada nije uvršćen u dnevni red skupštinskih zasijedanja i još uvijek se nalazi u skupštinskoj proceduri. Tako da danas imamo Predlog zakona kojeg je podnijela Vlada. Postojanje prebivališta birača u Crnoj Gori prije dana održavanja izbora i postojanja prebivališta u Opštini najmanje šest mjeseci prije dana održavanja lokalnih izbora, jedan je od uslova za ostvarivanje biračkog prava. Zbog istog je ustanovljavanje tačnih i ažurnih podataka registra prebivališta bitan uslov za

sprovedenje zakonitih izbora i sticanje povjerenja u izborni proces. Zakon o biračkom spisku sadrži odredbu da birač koji ima boravište u inostranstvu se upisuje u birački spisak prema posljednjem prebivalištu prije odlaska u inostranstvo. To je određenje koje već godinama ostaje u našem izbornom zakonodavstvu, tačnije u Zakonu o biračkom spisku i ova okolnost upisa u birački spisak tim licima je uvijek omogućavalo ostvarivanje biračkog prava. Međutim, ono što je postao kao problem jeste činjenica da Ministarstvo unutrašnjih poslova nema ustanovljeni registar državljana sa stalnim boravkom u inostranstvu. Obaveza vođenja tog registra propisana je sada važećim zakonom, a i Predlogom zakona kojega danas razmatramo.

Naime, Ministarstvo, prema sopstvenom priznanju, vodi samo podatke o državljanima Crne Gore koji prijave odlazak iz Crne Gore, radi boravka u inostranstvu, a takvih lica je veoma mali broj. Sa druge strane Ministarstvo unutrašnjih poslove nije učinilo ništa da po službenoj dužnosti utvrdi podatke o državljanima Crne Gore koji godinama i decenijama ne žive u mjestu svog prebivališta jer su napustili Crnu Goru i žive i rade u inostranstvu, a bilo je potrebno svakako iz mnogo razloga a sigurno i sa aspekta primjene Zakona o saradnji sa iseljenicima kojeg smo danas razmatrali u ovom Parlamentu. Takva obaveza je postojala i shodno članu 15, stav 3 i članu stav 1, tačka 3 i članu 16 sada važećeg Zakona o registrima prebivališta i boravišta ali nije predviđena predlogom ovog zakona kojeg danas razmatramo. Čak se ide i u drugu krajnost, tako da je članom 12 Predlog zakona predviđeno da crnogorski državljanin koji se iseljava iz Crne Gore da bi se nastanio u drugoj državi sa namjerom da u njoj stalno živi može odjaviti prebivalište. Dakle, može, ali ne mora, bez obzira na činjenicu da se iseljavaju iz Crne Gore da bi se nastanili u drugoj državi, sa namjerom da u njoj stalno živi. Dakle, da u toj državi u suštini ima prebivalište.

Prema sada važećem zakonu organ državne uprave po službenoj dužnosti ili na predlog drugog državnog organa ili organa lokalne uprave bio je dužan pokrenuti postupak za utvrđivanje prebivališta u tri slučaja.

Prvo, ako se lice nije nastanilo na mjestu ili na adresi naznačenoj u prijavi. Drugi ako je nastaljen u Crnoj Gori, ali nije podnijelo prijavu prebivališta i u slučaju ako se odselilo iz Crne Gore, a nije podnijelo odjavu prebivališta.

Prema Predlogu zakona, utvrđivanje prebivališta po službenoj dužnosti Ministarstvo će pokrenuti sada samo u slučaju ako je crnogorski državljanin nastanjen u Crnoj Gori, a nije podnio prijavu prebivališta. Ovakvo zakonsko rješenje ne može doprinijeti tačnosti podataka sadržanih u registru prebivališta. Zapravo, ta obaveza utvrđivanja terenske provjere i utvrđivanja podataka bitnih za registar prebivališta, ključni je uslov da imamo tačne podatke u registru prebivališta. Iako, a sada vidimo da su Predlogom ovog zakona obaveze Ministarstva u tom dijelu značajno smanjene u odnosu na postojeći zakon, jasno ukazuje da krajnji rezultat nećemo imati tačan registar prebivališta građana, a što je suštinski ...(Prekid) podnošenje predloga ovog zakona. Vidim da je vrijeme već isteklo samo kratko.

Sa aspekta interesa građana, želim da ukažem na značaj novine koja se odnosi na utvrđivanje tačnosti podataka, sadržana u odredbama člana 20 i člana 33 predloga ovog zakona, govorio je o tome kolega Tuponja. Mislim da ta pitanja treba urediti i jednom odredbom ovog zakona, ali suština je da crnogorski državljanin može sada za sebe i za drugo lice, čiji je zakonski zastupnik, podnijeti zahtjev za utvrđivanje tačnosti podatka u registru prebivališta... U slučaju negativne odluke Ministarstva predviđena je mogućnost upravno sudske zaštite što je veoma značajno sa tog aspekta utvrđivanja tačnosti podataka prijave ili odjave nekog lica u registru prebivališta, pa i onog podakta od kada teče prijava prebivališta nekog lica, posebno maloljetnih lica, čiji su roditelji sticajem okonosti zaboravili da tu prijavu adekvatno prijave, ali sa aspekta dokaza sa kojim raspolažu, stalnosti življenja

na nekom području, školovanja i svih ostalih dokaza, nesumnjivo mogu dokazati da to prebivalište teče znatno ranije.

Zahvaljujem i izvinjavam se na prekoračenju.

PREDSEDAVAJUĆI BRANKO RADULOVIĆ:

Hvala i vama kolegice.

Koleginica Bošnjak, kao posljednja u današnjoj raspravi.

BRANKA BOŠNJAK:

Ja se zahvaljujem.

Poštovani građani, sve dok ne dođe do promjene nepravednog i diskriminatorskog zakona o crnogorskom državljanstvu, sve dok se ovaj zakon ne definiše do kraja detaljno, nema povjerenja u izborni proces.

Ja sam bila član radne grupe za izgradnju povjerenja kojeg znači nije bilo nego smo pokušali da ga gradimo i napravili smo jedan Predlog zakona o prebivalištima i boravištima koji mislim da je mnogo bolji od ovoga koji nam je danas ponuđen, a ovaj je ponuđen vjerovatno da bi se opravdalo ili da bi se reklo - hajde izmijenili smo nešto i došli smo do nekih boljih rješenja. Sve dok ovo nije definisano ne može biti povjerenje u izborni proces.

Ono što ću sad izjaviti, vjerovatno ću izazvati možda i repl ike, ali moram to reći, ja uz dužno poštovanje svih onih koji su vjerovatno truhom za kruhom, jer pošto su u najvećoj mjeri iz ovih, da kažem, manje razvijenih područja, otišli u strane države u druge države da rade i zarađuju da bi preživjeli, ja sam protiv toga, protiv sam da se brišu na način na koji se brišu ali sam i protiv toga da oni određuju moju sudbinu koju prebivam ovdje, a oni koji su tamo godinama pa dođu samo na glasanje ili dođu na ljetovanje možda jednom godišnje pet dana, da oni učestvuju u izbornom procesu i određuju moju sudbinu kao nekoga ko je vezao sve za ovaj grad i za ovu državu. Ja sam protiv toga, ali ako se složite svi da dozvolimo svim državljanima, bez obzira na prebivalište da mogu da glasaju onda bi to bilo pravednije rješenje. Ovako ste napravili selektivnu principijelnost koja boli, jer je to nepravedno, pa se jedan aršin koristi za ljude za jednu vrstu, odnosno za ljude koji su otišli u zapadne zemlje ili koji nisu, a drugi aršin imamo prema našima koji se nalaze u Srbiji. To nije pravedno i to izaziva podjele, revolt, nezadovoljstvo i da kažem, možda jedan odnos inačjenja nekih ljudi koji se smatraju Srbima u Crnoj Gori, ali sa pravom su izrevoltirani takvim odnosom države prema njima.

I prosto mi je nedopustivo da nekog ko dođe jednom, dva puta godišnje iako razumijem to kako su i na koji način otišli, ja nisam za to da oni određuju moju sudbinu i da određuju kako ću ja ovdje da živim i da biraju vlast. Ili da promijenimo pa da damo svima istu šansu, da promijenimo Ustav, pa da kažemo da je samo vezano za državljanstvo. Ali, ako u Ustavu stoji dvije godine prebivališta, šta to znači, šta znači prebivalište? Da li prebiva neko u Crnoj Gori ili u nekoj drugoj državi ako on dođe jednom u četiri godine? Ili, ako dođe možda četiri puta u četiri godine, na ljetovanje, pa nepravedno je da takav neko nama kroji sudbinu ovdje. Mi treba da se uozbiljimo i treba da budemo pravedni prema svim i da imamo isti odno, prvenstveno mislim na Ministarstvo i na ovu državu, a mi sa ovim zakonom, sa ovim nedefinisanim stvarima i opet ostavljanjem mogućnosti da neko može da se odjavi, ako se ne odjavi nema veze, neće snositi nikakve sankcije, to nije u redu.

Ja mislim, i treba očistiti naravno da ne može niko da glasa u dvije države, ne može imati pravo biračko i u jednoj i u drugoj državi, to treba da se evidentira i treba da se ukine. Ali, ne može da neko ima ni dva prebivališta, pa ima prebivalište u jednoj i u drugoj, ali može da nema prebivalište ni u jednoj ni u drugoj iz razloga što ako vi živite u Austriji, pominjali ste ministre, živite u Austriji pa vam Austrija ne da državljanstvo, jer ne ispunjavate

uslove, ali vi niste ni u Crnoj Gori godinama, pa ne možete imati prebivalište ni u Crnoj Gori. Vi znate da je Hrvatska vrlo dobro odradila svoje zakone, pa je ona napravila čak komisiju koja je išla od kuće do kuće i evidentirala da li ljudi prebivaju na tim adresama. Crna Gora je mala, 650 hiljada stanovnika, vi dobro znate šta mi ručamo svaki dan a ne da ne znate đe živimo i koliko boravimo, uslovno rečeno figurativno, ali mnogo više se zna ovdje nego u Hrvatskoj, pa su onda fino napravili da ljudi mogu da glasaju u konzularnim odjeljenjima i u ambasadama, a vama to rješenje ne odgovara, vi ne dozvoljavate, kao to vam je skupo, ne može sad da se izvede, ne znam, nalazite razloge. Ja mislim da sa ovim ostavljamo istu mogućnost za razne manipulacije i time se urušava ono što smo pokušali kroz radnu grupu da uspostavimo i sad ovom identifikacijom elektronskom birača sve dok vi ne isčistite spisak od ljudi koji stvarno ne prebivaju u Crnoj Gori, birački spisak mi ne možemo imati povjerenja niti će izbori biti fer i poštjeni. I za to, građani, 27. septembra idemo na proteste da se izborimo za prve fer i slobodne izbore u Crnoj Gori.

PREDSEDAVAJUĆI BRANKO RADULOVIĆ:

Hvala.

Ministre, hoćete li, pošto ćemo sad da završimo? Dobro. Hvala ministre.

Uvažene kolege, zbog ovog iznenadnog zahtjeva, kao što sam vam rekao, prekidamo sa razmatranjem ovoga predloga. Nastavićemo najvjerovatnije u ponedjeljak sa radom po ovoj sjednici.

Sjutra počinje posebna sjednica, premijerski sat, a zatim ministri Marković, Lazović, Husović, pa Pažin.

Svako dobro. Završavam današnju sjednicu. Prijatno.

27. 07. 2015. godine

PREDSEDAVAJUĆI MILUTIN SIMOVIĆ:

Koleginice i kolege, nastavljamo sa današnjim radom.

Po dogovoru ćemo nastaviti pretres Predloga zakona o registrima prebivališta i boravišta.

Napominjem da smo već značajni dio predviđenog vremena za ovu tačku iskoristili. Imamo još četiri prijavljene diskusije.

Od prijavljenih diskutantata u sali imamo kolegu Novicu Stanića. Kolega Staniću, izvolite.

NOVICA STANIĆ:

Uvaženo predsjedništvo, dame i gospodo poslanici, poštovani građani,

Dok sam čitao ovaj predlog zakona o registrima prebivališta i boravišta, javljale su mi se različite asocijacije. Prvo da krenem od člana 10. Imam utisak da je ovaj član 10, a odnosi se na podnošenje prijave, pisao neki policajac. Ne mislim da vrijeđam policajce, ali čini mi se da nije dovoljno jasan. Čitam - crnogorski državljanin je dužan da prijavi promjene prebivališta, podnese Ministarstvu u opštini u kojoj namjerava stalno da živi u roku od osam dana od nastanka promjene. Znači, kada idete u drugu opštinu, da se tamo prijavite. Onda drugi stav, u roku iz stava 1 ovog člana crnogorski državljanin je dužan da prijavu promjene adrese podnese Ministarstvu u opštini u kojoj ima prebivalište. Dosta nejasan. Vjerovatno se hoće reći što je rečeno i u prvom stavu, ali to je moglo jednostavnije da se kaže. Crnogorski državljanin je dužan da prijavu promjene prebivališta i adrese podnese, samo jedna riječ i veznik "i" i rešava problem. Ovo je dosta nejasno.

Idemo dalje. Kaže - u slučaju boravka van Crne Gore duže od 90 dana, crnogorski državljanin je dužan da podnese prijavu o odlasku u drugu državu ministarstvu u opštini u kojoj ima prebivalište ili preko diplomatsko-konzularnog predstavništva. Nakon povratka iz druge države lice iz stava 5 ovog člana dužan je da o tome podnese prijavu ministarstvu u opštini u kojoj ima prebivalište. Dakle, ako idete da boravite van Crne Gore duže od 90 dana, obavezni ste to da prijavite kao i da prijavite vaš povratak. Što bi rekli Bosanci - logično. Nelogično je odjava prebivališta, član 12, ako je crnogorski državljanin se iseljava iz Crne Gore da bi se nastanio u drugoj državi sa namjerom da u njoj stalno živi, može a ne mora odjaviti prebivalište. Ovo dodajem ja ne mora, a to znači to ako kaže može a ne mora. Odjava prebivališta podnosi se pri iseljenju. Mislím da je ove članove pisala neka lisica u MUP-u, vrlo lukavo. Dakle, preko 90 dana mora, a ako se trajno iseljavate iz Crne Gore ne mora. Još se ovamo u kaznenih odredbama prijete nekakvim kaznama od 30 do 200 evra. Da li se ovo odnosi na one koji odlaze 90 dana ili više, a ne odnosi se na one koji se trajno iseljavaju iz Crne Gore.

Usput bih da pitam da li je i sveštenik Džomić bio obavezan da prijavi ovo u roku od osam dana kada je protjeran iz Crne Gore? On ili Ministarstvo to radi po službenoj dužnosti? Prosto je nevjerovatan ovakav muk u Vladi Crne Gore, u Ministarstvu unutrašnjih poslova. Tvrdim vam da je iz Crne Gore protjeran neki islamski sveštenik ili katolički, zasijedao bi Savjet Evrope. I trebalo bi da zasijeda. Kada je u pitanju sveštenik Srpske pravoslavne crkve onda je to tako.

Još jedan kratak komentar. Kada se govori o utvrđivanju prebivališta beskućnika, pitam se kako je moguće da u zemlji koja je lider u evropskim integracijama u regionu postoje beskućnici. Ako je po Ustavu Crne Gore Crna Gora država socijalne pravde, a u članu 62 piše svako ima pravo na rad, na slobodan izbor zanimanja i zapošljavanja, na pravične i humane uslove rada i na zaštitu za vrijeme nezaposlenosti, otkud beskućnici? Razumijem da svi ne mogu imati posao, ali ovdje se fino kaže i na zaštitu za vrijeme nezaposlenosti.

Dakle, jedan zakon koji nije dobar i neću ga podržati. Hvala.

PREDSEDAVAJUĆI MILUTIN SIMOVIĆ:

Hvala vam na poštovanju vremena.

Koleginice i kolege, imamo još dvije diskusije, koleginica Kalezić i posljednji učesnik u pretresu biće kolega Rastoder. Izvolite, koleginice Kalezić.

JELISAVA KALEZIĆ:

Zahvaljujem.

Pitanje na koji način da se registruje prebivalište i boravište možda nije specifično samo za Crnu Goru. Činjenica je da postoje različite promjene i na ličnom planu, na planu potreba i određenih događaja u porodicama, kao i na planu zajednice koje učine da je nužna promjena prebivališta. Boravište je nešto što je manjeg trajanja. Kada odemo ljeti na Durmitor ili, da kažem preciznije, kada odem ljeti na Durmitor, boravim tamo koliko budem mogla, je li tako, gospodine Simoviću, koliko nam se pruži prilika.

Međutim, ono što je ovdje bitno, to je da smo se suočili sa nedostatnošću regulisanja prebivališta. Kolega Stanić je ukazao na jednu situaciju. Mi imamo razne čisto životne situacije kada zbog potreba liječenja, zbog potreba pomaganja starim roditeljima ili starijim članovima porodice, određeni period osoba koja ima prebivalište u Crnoj Gori provodi van Crne Gore. Mi smo naslijedili jednu veliku razluđenost. Mnoge porodice u Crnoj Gori imaju svoje bližnje u okviru granica nekadašnje Jugoslavije, a sada i u okviru granica raznih evropskih zemalja. Sve su češće situacije da konkretno stariji član domaćinstva, pogotovo ako je penzioner, koristi određene povoljnosti, povoljnosti da ima konfornije uslove,

povoljnosti da ima bolje uslove medicinske njege i liječenja negdje u Sloveniji ili u Hrvatskoj ili u Njemačkoj itd. Mislim da pitanje prebivališta treba pomno razmotriti sa stanovišta da se izbjegn timer nedoumice i mogući falsifikati tokom izbora. To je jedan aspekt. Meni se čini da je veoma važno uočiti i ovaj drugi aspekt i ne otežavati građanima Crne Gore niti ugrožavati njihova prava time što zbog životnih okolnosti i zbog mogućnosti da koriste neke prednosti svoga pogotovo starijeg doba, budu po tri, četiri mjeseca ili više van Crne Gore. To je veliko administriranje, a posebno ako se ima u vidu da se često radi o osobama koje mogu biti manje pokretljive i, na kraju krajeva, manje po prirodi stvari upoznate sa svim ovim administrativnim postupcima. U tom smislu, predlažem da nadležno ministarstvo razmotri, da vodi računa ministarstvo po službenoj dužnosti kod prelazaka granice i vremena trajanja, da može jednim običnim upitom dotičnog građanina da se obavijesti o razlozima njegovog dužeg, možda čak i permanentnog iz godine u godinu dužeg boravka van Crne Gore, odnosno izbjivanja iz Crne Gore i da se to na jedna primjereniji način, civilizovaniji način uredi. Ovako ispada da smo malo taoci u sopstvenoj državi i da treba da strecamo svaki put da li ćemo nešto da prekoračimo i da li će nam time biti neka građanska prava ometena, ugrožena ili dovedena u pitanje.

PREDSEDAVAJUĆI MILUTIN SIMOVIĆ:

Hvala vam.

Kolega Rastoder, kao posljednji učesnik u diskusiji. Izvolite.

RIFAT RASTODER:

Hvala vam, uvaženi potpredsjedniče.

Dame i gospodo, slažem se sa svima koji smatraju da je riječ o zakonu od posebne važnosti, a koji je inače iz okvira nadležnosti Odbora za politički sistem, pravosuđe i upravu kojim predsjedavam. Nisam smatrao neophodnim svoje učešće u raspravi. Međutim, dosadašnja rasprava u parlamentu, naročito jedna panel rasprava na istu temu od prije neki dan, podstakla me je da se uključim i pokušam pomoći u razrješenju nekih pitanja koja se uporno nastoje održati otvorenim.

Kao prvo, što se ne bi trebalo previdati jeste činjenica da je ovaj zakon neophodno bilo izmijeniti i dopuniti najmanje iz tri razloga. Donošenjem novog Zakona o strancima, jedan broj odredbi u postojećem zakonu o registrima prebivališta i boravišta koji se odnosi na strance postalo je višak i trebalo ih je brisati. U brojnim analizama našeg zakonodavnog okvira konstatovana je, takođe, potreba uspostavljanja kompletnije i što tačnije evidencije državljana i ukupno građana koji su na odgovarajući zakonski način ostali u vezi sa Crnom Gorom kao prvenstvenim središtem ostvarivanja svojih životnih interesa. Konačno, iz dosadašnje prakse vođenja ovog registra iskristalisala se potreba pojednostavljivanja pojedinih procedura ostvarivanja, kao i potreba sprječavanja eventualne zloupotrebe pojedinih prava iz ove oblasti.

Kao drugo, možda je irelevantno da li predmetni zakon spada u red tzv. izbornih zakona, naravno da ne spada, ali jeste bio u setu zakona označenih važnim za vraćanje povjerenja u izborni proces na kome smo radili u Radnoj grupi za vraćanje ovog povjerenja. Lično smatram da on jeste važan, prije svega što zbog potrebe uspostavljanja, što zbog kompletnije i tačnije evidencije od koje bitno zavisi mnogi drugi procesi utemeljenja pravnog i pravičnog društva i države. Iskreno se nadam da će se već ovim izmjenama i dopunama uprkos svim razlikama u njihovom promišljanju ipak stvoriti uslovi u kojima se više neće ponoviti situacije kao tokom 90-ih minulog vijeka kada se u Crnu Goru i iz Crne Gore useljavalo i iseljavalo iz puke nužde, bez valjane evidencije, čak i uz direktno ili indirektno podsticanje.

Uprkos tome tokom niza posljednjih godina, čak i decenija od jednog dijela političke javnosti uporno se dovodi u pitanje pravo ovih ljudi na prebivalište, a time i druga prava po tom osnovu sa posebnim akcentom na njihovo pravo glasa u domovini. S tim u vezi, slažem se jedino sa onim koji se zalažu da zakon mora biti jednak za sve državljane ma gdje se oni nalazili u Crnoj Gori, Luksemburgu ili Srbiji, odnosno Bosni i Hercegovini, kao i u bilo kojoj drugoj državi. Ali, nijedan zakon kao ni međunarodna konvencija ne predviđa mogućnost, pogotovo obavezu obezbjeđivanja i duplog korišćenja bilo kojeg od ovih prava.

U konkretnom slučaju, pravo na prebivalište, a time i pravo glasa u Crnoj Gori imaju samo oni državljani koji to isto pravo nijesu stekli u državama u kojima borave. Nije zapravo ni pravno ni pravično da, recimo, neko ko je stekao uslov za uživanje prava glasa u Bosni i Hercegovini, Srbiji ili bilo gdje drugdje polaže i pravo glasa u Crnoj Gori, čak i ako su, pored prijema državljanstva te druge države, zadržali i imaju i dvojno crnogorsko državljanstvo.

Drugim riječima, pravo na prebivalište, kao i pravo glasa imaju samo oni koji to isto pravo nemaju i ne koriste u državama u kojima privremeno rade i borave, a upravo u takvom statusu za razliku od većine bivših ili državljana sa dvojnim državljanstvom koji su se opredijelili za prebivalište i primarno državljanstvo neke od država bivših jugoslovenskih republika jeste ubjedljiva većina naših iseljenika na privremenom radu gotovo u svim evropskim i mnogim drugim državama, koji u tim državama nemaju pravo prebivališta, imaju samo dozvolu za rad i pravo na boravak, ali nemaju pravo prebivališta i nemaju pravo glasa na državnom nivou. Ne tvrdim, možda da i u tom dijelu i zbog nepotpune ili loše evidencije nije moglo biti zloupotreba, ali za sigurno njihovo generalno ... bilo bi svojevrsni zločin.

Zato, apelujem da upravo usvajanjem ovog zakona pomognemo da se uspostavi što tačnija evidencija kako ne bi bilo zloupotreba, ali ne nikako insistirati da građane koji po ustavno pravnim principima imaju neko pravo da im to pravo oduzimamo. Hvala vam.

PREDSEDAVAJUĆI MILUTIN SIMOVIĆ:

Zahvaljujem kolegi Rastoderu.

Pitam predstavnika predlagača generalnog direktora Direktorata za upravne ...
Komentar? Složit ćete se da nije u duhu dobre prakse da u posljednjem krugu diskusija imamo komentare. Ako insistirate, a podsjećam da je pred nama sjednica sa obimnim dnevnim redom. Ako je važno, izvolite.

NOVICA STANIĆ:

Kolega Rastoder, sa vama se ne mogu složiti da ovaj zakon vraća povjerenje u izborni proces. Jer, nije jednak za sve, ono što ste rekli u jednoj od vaših rečenica. Svaki zakon bi morao da bude jednak za sve. Ne može biti da su obavezni koji borave van Crne Gore 90 i više dana, da su dužni da se odjave, a oni koji se trajno odsele da nijesu dužni. To je izvor za neviđene mahinacije i korupciju u glasanju. To je izvor ogromnog broja glasova. Podsjećam da je uoči referendumu bila formirana jedna komisija koja je imala obavezu da obiđe te centre bezbjednosti i vidi te biračke spiskove kako se to pravi boravišta, prebivališta i to. Onda je rečeno ovdje je crvena linija, ovo je ovamo državna tajna, tamo ne možete da idete, dovdje možete i na tome se završila priča.

Podsjećam da u Ustavu, član 45 piše, pravo da bira i da bude biran ima državljanin Crne Gore koji je navršio 18 godina života i ima najmanje dvije godine prebivališta u Crnoj Gori. To je jasno. Hajde ako hoćemo da stvarno bude jednak zakon za sve i da vratimo povjerenje u izborni proces, da ovdje napiše koji je najmanje dvije godine boravio u Crnoj Gori bilo kada ili svi državljani Crne Gore koji ne glasaju u drugoj državi. Pristajemo na svako rješenje pod uslovom da je jednako za sve. Ovako ovo je nevjerovatan izvor za dodatne glasove na izborima. Onaj ko je u mogućnosti da te ljude dovede u Crnu Goru, da im plati

prevoz, da im da dnevnicu, da im da sve što traže, oni će glasati za njega. Dakle, vraćanja povjerenja u izborni proces nema na ovaj način, ali vi možete sve. Bog vam je dao, pa možete.

PREDSEDAVAJUĆI MILUTIN SIMOVIĆ:

Zahvaljujem kolegi.

Kolega Rastoder, da li želite? Izvolite.

RIFAT RASTODER:

Kolega Staniću, znam da naše vizure nisu iste kada su u pitanju ova pitanja i ovi problemi. Ključno je da li svaki državljanin koji nema pravo, što ste i vi apostrofirali, u drugoj državi pravo glasa da ima u Crnoj Gori i tu se slažemo. Svaki državljanin Crne Gore koji nije ostvario pravo prebivališta i pravo glasa u drugoj državi, on treba da ima u svojoj domovini i tu gdje ima primarno državljanstvo. Ima dosta državljana koji imaju dvojno državljanstvo i koriste to pravo u drugim državama, ne može ga koristiti u Crnoj Gori ili ga ne može koristiti u toj drugoj državi. To su neke stvari koje mi brkamo prilikom rasprave o ovim pitanjima. To da li je neko obavezan da do 90 dana odsustva prijavi, a više ne, to će bolje odgovoriti predstavnik Ministarstva. Jer, to su neki tehnički problemi koji vjerovatno imaju svoje objašnjenje i ne bih u to ulazio, ali oko ovog pitanja gdje se mi slažemo gdje se stalno potencira da nisu naši državljani iz Beograda i Luksemburga isti, treba razjasniti pred javnošću da jesu isti, ali ne mogu koristiti dvostruka prava ma gdje oni bili.

PREDSEDAVAJUĆI MILUTIN SIMOVIĆ:

Hvala kolegi Rastoderu.

Pitam gospodina Crnovršanina da li želi završnu riječ da iskoristi. Hvala vam. Očekujem bez pominjanja bilo kog poslanika i izazivanja dodatnih komentara. Izvolite.

ABID CRNOVRŠANIN:

Hvala.

Poštovani predsjedavajući, poštovana Skupštino,

Iskoristiću pravo da vrlo kratko prokomentarišem samo neke odredbe iz rasprave koje su danas čule. Ne bih se vraćao na ono što je bilo na prethodnoj sjednici jer je o tome ministar odgovorio.

Želim na samom početku da kažem da ovim Zakonom o registrima prebivališta i boravišta regulišemo pitanje prebivališta i boravišta crnogorskih državljana. Vrlo često se u raspravama, a i u razgovorima miješa pitanje stranaca i to nije dobro. Jer, pitanje boravka stranaca je uređeno drugim zakonom i to je jedan od razloga za donošenje ovog novog zakona. Mislim da postavljanje pitanja jednakosti ovog zakona u odnosu na sve građane apsolutno nije upitno jer ovim zakonom regulišemo na potpuno identičan način sva prava i obaveze svih crnogorskih državljana.

Što se tiče pitanja vezano za članove 10 i 12 koji su sada pomenuti, članom 10 se reguliše pitanje obaveze prijavljivanja boravka van Crne Gore ukoliko se boravi duže od 90 dana, što ne znači odjavu prebivališta nego državljanin Crne Gore koji ima namjeru da boravi ili boravi duže od 90 dana dužan je da to prijavi da bi se mogla obezbijediti ažurnost onog registra o državljanima Crne Gore koji žive u drugoj državi. Dakle, to nije odjava prebivališta nego prijava boravka van Crne Gore, a više puta smo ovdje kazali da prebivalište u drugoj državi može imati samo neko ko je državljanin te druge države. U članu 12 je ostavljeno pravo građaninu, odnosno državljaninu Crne Gore kao njegovo osnovno ljudsko pravo čiji je on titular, da ako ima namjeru da svoj život nastavi i veže svoj život u nekoj drugoj državi,

da on ima pravo da to odjavi. On ima pravo da odjavi prebivalište, ukoliko on namjerava da živi u nekoj drugoj državi, to se podrazumijeva u slučaju njegovog iseljenja. Svaki drugi privremeni, ograničeni ili neograničeni boravak, njima konstituiše samo određena prava do nivoa, o tome smo više puta govorili, u nekim državama učešće na izborima za savjete lokalnih zajednica itd., njegovo izborno pravo koje je u Crnoj Gori vezano i za prebivalište je ustavna kategorija i neodvojiva od njegovog osnovnog prava.

Nadam se da smo uvodnim izlaganjima, obrazloženjima koja smo u dva navrata dali, dovoljno objasnili osnovne postulate ovog zakona i mislimo da ćemo usvajanjem ovog zakona i vašom podrškom dobiti jedan veoma moderan zakon koji reguliše pitanje prebivališta i boravišta crnogorskih državljana, na osnovu koga ćemo biti u mogućnosti da ažuriramo i mnogo preciznije evidencije ustrojimo od onih koje su do sada prisutne. Znamo da evidencija o građanima, odnosno o državljanima koje država vodi po službenoj dužnosti i uz aktivnu ulogu i inicijativu državljana u ovom slučaju koja je neophodna kod ovog zakona jeste temelj odlučivanja i stvaranja uslova za donošenje određenih odluka od strane nadležnih organa kod odlučivanja o pojedinačnim zahtjevima državljana, a jeste osnov kod svih državljana, odnosno građana da oni mogu pristupiti ostvarivanju svojih prava. Hvala.

PREDSEDAVAJUĆI MILUTIN SIMOVIĆ:

Hvala vam.

Nije uobičajeno. Po drugi put kolega Stanić. Izvolite.

NOVICA STANIĆ:

Stvarno se izvinjavam. Nisam od onih poslanika koji previše, ali da pitam kako MUP tumači član 45 Ustava u kome se kaže - pravo da bira i da bude biran ima državljanin Crne Gore koji je navršio 18 godina života? Ovo da objasnite Crnoj Gori da čuje i ima najmanje dvije godine prebivališta u Crnoj Gori. Da li su to posljednje dvije godine pred izbore ili bilo koje dvije godine u životu da je čovjek proveo u Crnoj Gori, to objasnite. Ako su to bilo koje dvije godine u životu, da čuju u Crnoj Gori i ja ću vam glasati za ovaj predlog zakona. Ako nije, onda niste u pravu.

PREDSEDAVAJUĆI MILUTIN SIMOVIĆ:

Hvala.

Zamolio bih gospodina Crnovršanina da da odgovor na postavljeno pitanje. Kratko, molim vas.

ABID CRNOVRŠANIN:

Vrlo kratko. U Zakonu o biračkim spiskovima birački spisak se konfigurira u vrijeme raspisivanja izbora. Svi oni koji na dan raspisivanja izbora imaju ispunjen taj uslov, oni će se naći u biračkom spisku. Svi oni koji nemaju na dan raspisivanja izbora, odnosno do dana izbora oni koji stižu to pravo, oni se neće naći u biračkom spisku i tu je vrlo jednostavan odgovor. Dakle, ne može sada ako je neko imao prebivalište prije 20 ili 30 godina, pa je u međuvremenu prijavio nekakav drugi boravak, pa se iselio, ostvarivati to pravo neograničeno bez obzira na vrijeme provedeno u Crnoj Gori.

PREDSEDAVAJUĆI MILUTIN SIMOVIĆ:

Zahvaljujem gospodinu Crnovršaninu. Ovim smo završili pretres, o ovom predlogu zakona izjasnićemo se naknadno.

Prelazimo na sljedeću tačku dnevnog reda. To je Prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o zapaljivim tečnostima i gasovima. Ovlašćeni predstavnici Vlade su mr

Raško Konjević, ministar unutrašnjih poslova koji je odsutan iz objektivnih razloga i Mirsad Mulić, generalni direktor Direktorata za vanredne situacije. Sjednici prisustvuje i Goran Samardžić, samostalni savjetnik u Direktoratu za vanredne situacije. Izvjestioci odbora su Emilo Labudović, Zakonodavnog odbora i Veljko Vasiljević, Odbora za turizam, poljoprivredu, ekologiju i prostorno planiranje.

Otvaram pretres i pitam gospodina Vulića da li želi da da uvodno obrazloženje? Želi. Izvolite.

MIRSAD MULIĆ:

Uvaženi potpredsjedniče, poštovani poslanici, dame i gospodo,

U okviru programski utvrđenih obaveza za 2014. godinu, Ministarstvo unutrašnjih poslova pripremiло je tekst Predloga zakona o izmjenama i dopunama Zakona o zapaljivim tečnostima i gasovima. Zapaljive tečnosti i gasovi su neozabilazne sirovine u industriji, saobraćaju i drugim granama privrede, zbog čega su neraskidivi dio svakodnevnog života i zbog čega, kada se radi o njihovom prometu i skladištenju, moraju biti predmet uređenja posebnog zakona.

Važeći Zakon o zapaljivim tečnostima i gasovima donesen je 2010. godine i, shodno tome, nametnula se potreba da su u određenim djelovima pristupi njegovoj izmjeni i dopuni. Osnovni razlog za pokretanje izmjena i dopuna Zakona o zapaljivim tečnostima i gasovima se ogleda u potrebi za obezbjeđenjem pravnog okvira za unapređenje određenih normi utvrđenih pojedinim članovima ovog predloga zakona, a koje se odnose na definisanje obaveze organa državne uprave nadležnog za poslove uređenja prostora i izgradnji objekata, da u postupku izdavanja urbanističko tehničkih uslova za izradu tehničke dokumentacije pribavi mišljenje Ministarstva, kao i preciznijeg definisanja pojedinih odredbi zakona, njihovog usklađivanja sa drugim važećim propisima.

U pripremi teksta Predloga zakona obezbijeđeno je učešće nadležnih državnih organa i u toj transparentnosti data su odgovarajuća pozitivna mišljenja sa kojima je tekst zakona usaglašen. Svoja mišljenja, predloge i sugestije dali su Ministarstvo pravde, Ministarstvo prosvjete, Ministarstvo ekonomije, Ministarstvo finansija, Ministarstvo vanjskih poslova i evropskih integracija, Ministarstvo održivog razvoja i turizma i Sekretarijat za zakonodavstvo, u skladu sa ovlašćenjima i utvrđenim Poslovnikom Vlade Crne Gore.

PREDSEDAVAJUĆI MILUTIN SIMOVIĆ:

Hvala vam na efikasnosti.

Pitam predstavnike odbora da li žele da daju obrazloženje? Ne. Prelazimo u prvi krug diskusija, uz napomenu da smo dogovorili na kolegijumu da ćemo imati diskusije jednu po klubu ko hoće. Imamo tri prijavljene diskusije i to je do kraja, dakle vrijeme za prijavu diskusija je isteklo.

Možete iskoristiti sada. Izvolite.

MILAN KNEŽEVIĆ:

Potpredsjedniče Simoviću, uvažene kolege, gospodine Muliću,

Želim zarad crnogorske javnosti da od vas dobijem informaciju da li je, prilikom izvlačenja kanadera koji je pao u Skadarsko jezero prije nekoliko dana, došlo do ekološkog incidenta i do izlivanja goriva koje se nalazilo u tom avionu. Jer, informacije koje posjedujem od mještana koji su u priobalju Skadarskog jezera govore da je došlo do propusta prilikom izvlačenja aviona, njegovog smještanja na određeni tanker i da je tada došlo do curenja velike količine goriva. Interesuje me informacija vezano za taj slučaj.

PREDSEDAVAJUĆI MILUTIN SIMOVIĆ:

Hvala.

Dobićete odgovor od gospodina Mulića. Izvolite.

MIRSAD MULIĆ:

Odgovorno tvrdim pred crnogorskom javnošću, gospodine poslaniče Knežević, da nijedna kap goriva, kerozina koja je bila u avionu, a bilo je oko 900 litara nije iscurila tokom izvlačenja aviona iz Skadarskog jezera. Naprotiv, oni koji su došli iz osiguranja i koji su utvrđivali štetu na avionu, rekli su da smo jako dobro obavili posao, da smo preuzeli sve mjere bezbjednosti i od njih je to nešto što nam je ovako u svemu tome bilo dragocjeno. Dakle, odgovorno pred građanima Crne Gore nijedna jedina kap nije iscurila.

PREDSEDAVAJUĆI MILUTIN SIMOVIĆ:

Kratko pitanje i odgovor. Hvala vam.

Imamo tri diskusije, kolege Gegaja, kolegice Đurašković i kolege Tuponje. Izvolite, kolega Gegaj.

NIKOLA GEGAJ:

Potpredsjedniče Simoviću, poštovani direktore Muliću sa saradnikom, dame i gospodo poslanici, poštovani građani Crne Gore,

Važeći Zakon o zapaljivim tečnostima i gasovima je donesen 2010. godine i shodno tome je bilo potrebno u određenim djelovima pristupiti njegovoj izmjeni i dopuni. Prije nego što kratko budem govorio o izmjenama i dopunama ovog zakona, ipak osjećam potrebu da treba reći, kao inženjer metalurgije, šta su zapaljive tečnosti. Zapaljive tečnosti su najuobičajenije materije koje se prevoze. One pokrivaju širok opseg materija kao što su neki rastopi čvrstih materija, zatim tečni eksplozivi i sve tečnosti temperature paljenja do 100 gradaca ... kao što su benzin, dizel, rastvarači, boje, razrađivači itd. i tome sl.

Možda je, po mom mišljenju, trebalo u cilju povećane sigurnosti držanja zapaljivih tečnosti provjeravati vrijednosti njihovih parametara vezanih za protivpožarnu bezbjednost, prvenstveno mislim na tačku paljenja. Naravno, u zavisnosti od vrste zapaljive tečnosti ili gasa, ispitivanje bi se sprovodilo po standardima Evropske unije. Ovo je neka moja percepcija, da je možda trebalo da bude dio teksta, odnosno Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o zapaljivim tečnostima i gasovima.

Imajući u vidu da zapaljive i gorive tečnosti, zapaljivi gasovi predstavljaju nezaobilazne energente od kojih zavisi industrija saobraćaja i druge privredne grane, kao i uslove pod kojima se bezbjedno stavljaju u promet, bilo je neophodno predvidjeti adekvatne uslove za postavljanje, izgradnju i rekonstrukciju objekata za proizvodnju ovih materija i stvoriti potreban stepen odgovornosti. Osnovni razlog za pokretanje izmjena i dopuna Zakona o zapaljivim tečnostima i gasovima se ogleda u potrebi za obezbjeđenjem pravnog okvira, za unapređenje određenih normi utvrđenim pojedinim članovima ovog prijedloga zakona, a koje se odnose na definisanje obaveza organa državne uprave nadležnog za poslove uređenja prostora i izgradnju objekata, da u postupku izdavanja urbanističko tehničkih uslova za izradu tehničke dokumentacije pribavi mišljenje ministarstva, kao i preciznog definisanja pojedinih odredbi zakona i njihovog usklađivanja sa drugim važećim propisima.

Prijedlogom zakona se uspostavlja harmonizacija legislative vezane za proizvodnju i promet eksplozivnih materija, zapaljivih tečnosti i gasova sa Evropskim sporazumom o međunarodnom prevozu opasne robe u drumskom saobraćaju, kao i potpuna usaglašenost sa odredbama direktiva Evropske unije kojima se uređuje oblast opasnih materija, odnosno

zapaljivih tečnosti i gasova. Usvajanjem izmjena i dopuna Zakona o zapaljivim tečnostima i gasovima, obezbijediće se sve pravne pretpostavke da Crna Gora potpuno i u skladu sa savremenim tehničkim dostignućima i propisima razvijenog svijeta Evropske unije postigne apsolutnu zakonodavnu uređenost u ovoj oblasti. Na kraju da kažem da je, po meni, zakon dobar i da ću podržati. Očekujem da će to isto uraditi i kolege poslanici. Hvala.

PREDSJEDAVALJUĆI MILUTIN SIMOVIĆ:

Zahvaljujem kolegi Gegaju.
Koleginica Đurašković. Izvolite.

LJILJANA ĐURAŠKOVIĆ:

Hvala lijepa, potpredsjedniče.

Uvaženi predstavnici i predlagači ovog zakona, dame i gospodo, poštovani građani, U cilju zaštite života i zdravlja, bezbjednosti ljudi, životinja i biljaka, zaštite životne sredine i imovine, prilikom izgradnje i rekonstrukcije objekata, prilikom skladištenja, držanja, pretakanja, rukovanja i upotrebe zapaljivim tečnostima i gasovima, predložene su izmjene važećeg zakona. Ovo proističe iz ustavnog opredjeljenja na zdravu životnu sredinu i na zdrav život. Najvažnije je da se zapaljive tečnosti i za gasove predvidi stroga kontrola parametara vezanih za protivpožarnu bezbjednost prilikom skladištenja. Za zapaljive lake destilate, odnosno benzine taj parametar je napon ili pritisak para. Napon para definiše lakoću isparavanja, u ovom slučaju benzina. Što je napon para veći, benzin lakše isparava i obratno. Opasnost predstavlja napon pare veći od standardom predviđenog jer postoje gornje granične vrijednosti za ljetnji, a posebne gornje granične vrijednosti za zimski period. Šta se tada dešava? Javljuju se višestruki problemi kao što su povećanje opasnosti od požara i eksplozija, zagađenje vazduha i čovjekove okoline, povećanje gubitaka prilikom skladištenja benzina, kao i gubitak ljudskih života od eksplozija i trovanja gasom. Takođe, vrijednost napona gasa ispod normale nije dobar, ispod standarda loše utiče na rad motora. Praćenje vrijednosti i parametara u skladišnim rezervoarima na benzinskim stanicama za snabdijevanje gorivom trebalo bi se vršiti minimalno jedanput u 60 dana u zimskom periodu i minimalno jedanput u 30 dana u ljetnjem periodu. Provjeru ovih parametara bi vršila akreditovana domaća laboratorija i to shodno međunarodnim standardima.

Poštovana gospodo, imam pitanje za vas - da li Crna Gora ima laboratoriju koja bi mogla da se bavi ovim stvarima po međunarodnim standardima?

Skrećem pažnju, u članu 6 Predloga zakona postoje jezičke, logičke i pravne nepreciznosti. Naime, odrednice postojanje dokumentacije i posjedovanje dokumentacije su različite kategorije. Pretpostavljeno je da je predlagač imao inicijativu da lice koje je dužno da se stara o ispravnosti aparata, uređaja, instalacija ima u posjedu i dokumentaciju o tome. Radi potpune preciznosti, potrebno je izmijeniti član 6 stav 2 tako što bi se riječi "o čemu mora postojati dokumentacija" brisale, a dodale riječi "o čemu moraju posjedovati dokumentaciju". Ovo zato što je teorijski moguće da dokumentacija postoji, ali da nije u posjedu lica koje ima dužnosti u vezi sa aparatima, uređajima ili instalacijama.

U ovim zakonima novina su i novčane kazne. To su: novčanom kaznom od 1.500 eura do 16.000 eura kazniće se za prekršaj pravno lice i to lica koja rukuju ili vrše druge radnje u vezi sa zapaljivim tečnostima i gasovima ne upozna sa mjerama bezbjednosti ili ne osposobi za postupanje za slučaj tehničko-tehnološke ili druge nesreće, ako na skladištima i u objektima u kojima drži ili vrši promet zapaljivih tečnosti i gasova na vidnim mjestima ne istakne odgovarajuće oznake opasnosti od požara, ako prije stavljanja u promet zapaljivih gasova uz rezervoare, posude, boce i bočice ne izradi pisano uputstvo za bezbjedno

skladištenje i držanje toga materijala, u prodajnim objektima prodaje zapaljive tečnosti i gasove koji nisu u originalnom i neoštećenom pakovanju.

Što se tiče fizičkih lica, novčanom kaznom od 150 eura do 550 eura kazni će se za prekršaj fizičko lice ako rukuje zapaljivim tečnostima i gasovima, a nije punoljetno, nema najmanje četvrti nivo nacionalnog okvira kvalifikacija i nema nacionalnu stručnu kvalifikaciju za rukovaoca zapaljivim tečnostima i gasovima. Hvala lijepa.

PREDSJEDAVALJUĆI MILUTIN SIMOVIĆ:

Hvala.

Sada bih zamolio kolegu Nišavića da uzme riječ. Izvolite, kolega.

RADOSAV NIŠAVIĆ:

Zahvaljujem, potpredsjedniče.

Poštovana Skupštino, poštovana gospodo iz Vlade,

Pred nama je Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o zapaljivim tečnostima i gasovima. Predložene izmjene i dopune imaju za cilj minimiziranje vjerovatnoće dešavanja incidenata sa nekad katastrofalnim posledicama. Imaju za cilj da se prilikom proizvodnje, prometa, eksploatacija i upotrebe zapaljivih tečnosti i gasova smanje rizici i opasnosti od izbijanja požara, eksplozija, havarija, a sve radi, prije svega, zaštite zdravlja i bezbjednosti ljudi, zatim životinja i biljaka, materijalnim dobara i uopšte životne sredine. Nekada su ove zapaljive tečnosti i gasovi same od sebe opasne, samozapaljive, a tako i bez saobraćajnih nesreća i drugih incidentalnih situacija, na primjer usled temperaturnih oscilacija mogu da izazovu ogromnu štetu. Zato i lica koja su uključena u proces proizvodnje, skladištenja, transporta i upotrebe ovih opasnih materija, moraju biti posebno obučena i edukovana i da zadovolje određene kriterijume. U tom pravcu i vidim izmjene u članu 8 koji glasi da se član 21 mijenja i glasi zapaljivim tečnostima i gasovima može da rukuje fizičko lice koje je punoljetno, ima najmanje četvrti nivo nacionalnog okvira kvalifikacija, ima nacionalnu stručnu kvalifikaciju za rukovaoca zapaljivim tečnostima i gasovima, u skladu sa posebnim zakonom.

Zatim, članom 10 član 39 mijenja se i glasi novčanom kaznom od 1.500 do 16.000 kazniće se za prekršaj pravno lice ako, pa između ostalog kaže, zapaljivim tečnostima i gasovima rukuje fizičko lice koje nije punoljetno, nema najmanje četvrti nivo nacionalnog okvira kvalifikacija i nema nacionalnu stručnu kvalifikaciju za rukovaoca zapaljivim tečnostima i gasovima. Posle toga član 11 koji mislim da treba brisati, da mu nije mjesto u ovom zakonu posle ova dva člana koji kaže novčanom kaznom od 150 do 550 eura kazniće se za prekršaj fizičko lice ako rukuje zapaljivim tečnostima i gasovima, a nije punoljetno, nema najmanje četvrti nivo nacionalnog okvira kvalifikacija i nema nacionalnu stručnu kvalifikaciju za rukovaoca zapaljivim tečnostima i gasovima. Mislim da je ovaj član suvišan posle ovih prvih članova gdje se decidno kaže ko ne može da bude zaposlen na poslovima za rukovaoca opasnim tečnostima i gasovima. Zato, predlažem da se ovaj član 11 briše.

Osvrnuo bih se ovdje na nedavnu eksploziju u fabrici oružja Tara iz Mojkovca, gdje je 5. jula došlo do eksplozije kojom prilikom je teško povrijeđeno sedam radnika, a od njih jedan i smrtno stradao. Napominjem da su se u toj fabrici desile tri eksplozije, ovo je bila treća eksplozija. Prva je bila u februaru 2014., druga 2014. godine ali u oktobru mjesecu i treća u julu 2015. godine, gdje je ukupno povrijeđeno 14 ljudi, a jedna osoba je poginula. Pitam vas da li su tamo ispoštovane norme i što se tiče politike kažnjavanja, odnosno ovih kaznenih odredbi? Jer, eksplozija se desila zbog poluzapaljive tečne mase. Pitam vas ko je nadležan i do kada je trebalo da budu ispitani uzroci havarije u fabrici oružja u Mojkovcu? Po riječima direktora, prva eksplozija nastala je zbog povećane koncentracije acetona u vazduhu. Za

drugu nisu našli uzrok jer masa treba da bude ispitana u Vojnom institutu u Beogradu. Od oktobra mjeseca još nije upućena na ispitivanje. Koliko to treba mjeseci i koliko to treba godina da prođe da se jedna tako važna stvar čeka mjesecima i mjesecima? Jer, u istom odeljenju, od iste mase nastradala je osoba i ranjene su osobe 5. jula 2015. godine. Pitam predlagača zakona ko je nadležan i ko je odgovaran za takvo nedopustivo dugo čekanje na analizu eksplozivne smjese od oktobra do danas, a sa rizikom da se opet na istom mjestu desi ta tragična eksplozija? Zahvaljujem.

PREDSJEDAVALAČI MILUTIN SIMOVIĆ:

Hvala.

Posljednji učesnik u ovom pretresu je kolega Tuponja. Izvolite.

GORAN TUPONJA:

Zahvaljujem, potpredsjedniče.

Poštovane kolegice i kolege, poštovani predstavnici Ministarstva, poštovani građani Crne Gore,

Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o zapaljivim tečnostima i gasovima, po mom sudu, spada u onu grupu zakona koja nas dok je sve u redu i dok stvari funkcionišu kao građane ove zemlje ne tangira puno.

Sama potreba da se ovaj zakon preciznije definiše i da se stvari uredi apsolutno ima našu podršku. Mi smo u najboljoj namjeri i amandmansi djelovali na ovaj zakon. Mi smo o tome već razgovarali na Odboru. Nismo naišli na očekivanu pozitivnu reakciju sa vaše strane. Iznijeću i ovdje u plenumu naše razmišljanje vezano za to.

U članu 8 ovog predloga se definiše ko može da rukuje zapaljivim tečnostima i gasovima, pa se kaže da je to lice punoljetno, da ima najmanje četvrti nivo nacionalnog okvira kvalifikacija i da ima nacionalnu stručnu kvalifikaciju za rukovaoca zapaljivim tečnostima i gasovima, u skladu sa posebnim zakonom.

Mi smo mišljenja da je sasvim dovoljno da stoji ova tačka 3. Jer, ova tačka 3 podrazumijeva ako lice ima nacionalnu stručnu kvalifikaciju za rukovaoca zapaljivim tečnostima i gasovima, onda to lice samo mora biti punoljetno i mora imati četvrti nivo nacionalnog okvira kvalifikacija. Tako da je naš predlog bio da se ove prethodne dvije tačke brišu jer jednostavno opterećuju tekst zakona, a to se ponavlja i još u dva člana ovog predloga zakona.

Zašto to kažem? Pazite, ako vi ili mi kao država nekome damo nacionalnu stručnu kvalifikaciju za rukovaoca zapaljivim tečnostima i gasovima, onda se podrazumijeva da je to lice i punoljetno i da ima najmanje četvrti nivo nacionalnog okvira kvalifikacija. Možda da pojednostavim na jednom drugom primjeru gdje mislim da je dobra paralela. To vam je isto kao ako biste vi dali vozačku dozvolu koje je maloljetno, a onda kažete da bi upravljalo vozilom ono mora biti punoljetno. To je apsurd. Dakle, ili nećete izdati nacionalnu stručnu kvalifikaciju ili, ako je izdate, onda se podrazumijeva da se ova prethodna dva uslova ispunjena tj. da je lice punoljetno i da ima četvrti nivo nacionalnog okvira kvalifikacija, kako se to zahtijeva iz zakona. Ne vidim razlog da ne podržite ove predloge amandmana. Ovo je manje više tehnička stvar, ali situacija može biti vrlo apsurdna da jednog dana kada se desi neka nesreća, da vi imate lice koje je dobilo nacionalnu stručnu kvalifikaciju za rukovaoca zapaljivim tečnostima i gasovima i da ono nije bilo punoljetno. Ali, ko je njemu onda dozvolio da radi na tim poslovima? Dozvolila mu je država, dala mu je sertifikat, dala mu je nacionalnu stručnu kvalifikaciju da može time da se bavi, ali nije punoljetno i nema četvrti nivo obrazovanja. Mislim da ste time doveli i onoga ko treba da zaposli neko takvo lice malo u

zabludu, a i vi imate onda određenu problematiku u nekom eventualnom procesu koji može da uslijedi. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVALJUĆI MILUTIN SIMOVIĆ:

Hvala.

Imali smo nekoliko pitanja, kolegice Đurašković pitanje za laboratoriju i kolega Nišavić se interesovao za određene probleme u fabrici u Mojkovcu. Predlažem da predstavnik predlagača gospodin Mulić, u sklopu završne riječi, da odgovore na postavljena pitanja kako bi bili efikasniji. Izvolite.

MIRSAD MULIĆ:

Hvala, potpredsjedniče Skupštine.

Počecu od kraja, od ovoga što je rekao gospodin poslanik Tuponja. Dakle, sve je dobro dok se nešto ne desi u ovom našem poslu. Upravo cilj izmjena i dopuna ovog zakona jeste da unaprijedimo preventivne i bezbjednosne mjere kada je u pitanju ova oblast. Mogu reći da smo mi ovim zakonom koji će, vjerujem, zavrijediti vašu pažnju i dobiti vaš glas, bitno, na jedan evropski način, kako se to kaže, zaokružili oblast opasnih materija, legislativu opasnih materija, jer smo prošle godine ovdje usvojili Zakon o prevozu opasnih materija, zatim izmjene i dopune Zakona o eksplozivnim materijama. Vjerujem da ćemo na ovom zasijedanju usvojiti izmjene i dopune Zakona o zapaljivim tečnostima i gasovima. Cilj je bio da se povećaju mjere bezbjednosti i mislim da je ovaj zakon korak više ka tome.

Što se tiče konkretno ovih pitanja uvažene poslanice, to nije direktna nadležnost Direktorata za vanredne situacije i mi nemamo tu laboratoriju. Da li neko u Crnoj Gori posjeduje, u ovom trenutku nemam taj podatak, ali ga mogu naknadno dostaviti iako cijenim da je vaša diskusija bila jako konstruktivna i važna i nama dobra sugestija da kroz izradu novog zakona koji će biti, najvjerovatnije, 2017. godine po nekom našem planu, uvrstimo i to. Što se tiče odgovora, toliko.

Uvaženi poslanik Nišavić je postavio jedno pitanje. Zaista, Ministarstvo unutrašnjih poslova vrši zajedno sa sudskim organima analizu onoga što se desilo u fabrici oružja u Mojkovcu. Opet to nije direktna nadležnost napeš Direktorata za vanredne poslove. To rade sudski organi, policija i ostali. Uglavnom, ako dozvoljavate, zaista bih se zahvalio na diskusijama koje su poslanici dali ovdje. Ono što mi je jako drago jeste da su svi posmatrali ono zbog čega smo i krenuli u izmjene i dopune ovog zakona, a to je bezbjednost građana i da je samo to preovladavalo kroz svaku diskusiju koja je bila ovdje. Hvala vam.

PREDSJEDAVALJUĆI MILUTIN SIMOVIĆ:

Zahvaljujem se predstavniku predlagača gospodinu Muliću i njegovom saradniku. Ovim smo završili pretres. Prelazimo na sljedeću tačku dnevnog reda. Moglo bi, ali molim da se uzdržite od komentara. Hvala vam.

Sljedeća tačka dnevnog reda je Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o javnom redu i miru. Po dogovoru sa kolegijuma, predviđena je rasprava po ovom zakonu dva i po sata i pozivam sve prisutne da poštuju dogovoreno vrijeme. Ovlašćeni predstavnici Vlade su mr Raško Konjević, ministar unutrašnjih poslova i dr Miloš Vukčević, generalni direktor Direktorata za bezbjedonosno zaštitne poslove i nadzor, pozdravljam gospodina Vukčevića. Izvjestioci Odbora su dr Miodrag Vuković, Zakonodavnog odbora i Snežana Jonica, Odbora za politički sistem, pravosuđe i upravu.

Otvaram pretres. Pitam gospodina Vukčevića da li želi da da dopunsko obrazloženje? Želi. Izvolite.

MILOŠ VUKČEVIĆ:

Zahvaljujem, potpredsjedniče.

Poštovani potpredsjedniče Parlamenta, uvaženi poslanici i poslanice, dame i gospodo,

Ministarstvo unutrašnjih poslova, polazeći, prije svega, od izmjena niza zakona, prije svega Krivičnog zakonika potrebnog za usklađivanje sa praksom, posebno kada je u pitanju rad područnih organa za prekršaje, sve te stvari nametnule su kao nužno da se pristupi izmjenama i dopunama Zakona o javnom redu i miru. Ministarstvo unutrašnjih poslova je formiralo Radnu grupu čiji su predstavnici, pored predstavnika ministarstava i Uprave policije, bili predstavnici područnog organa za prekršaje Ministarstva pravde. Predlog zakona ima za cilj da kvalitetnije i sveobuhvatnije utvrdi relevantne pojmove, pravne institute i obilježja prekršaja protiv javnog reda i mira, da propiše kao prekršaj neka druga ponašanja koja mogu imati direktni štetni uticaj na stanje javnog reda i mira, te otkloni postojeće praznine i nedorečenosti pojedinih odredbi važećeg zakona i mogućnost njihovog različitog tumačenja i primjene. U vezi sa navedenim izmjenama je zbog specifičnosti i prirode pojedinih izraza dato i značenje istih. Takođe, Predlogom zakona izvršili smo i usklađivanje raspona novčanih kazni kako bi se afirmisao princip prevencije u odnosu na represivnost i podstaklo poštovanje zakonom utvrđenih obaveza, pogotovo uzimajući u obzir gornje limite koje je zakon propisivao, a koje se gotovo nikad nijesu izricale. Kako bi se otklonila mogućnost povrede načela ... opisi pojedinih prekršaja i zakona brisani su i usklađivani sa opisima prekršaja, odnosno krivičnih djela sadržanih u drugim zakonima.

Kao najvažnije novine predloga izdvojio bih uvođenje pojmovnika, članom 4b, čiji je cilj da precizira značenje izraza upotrijebljenih u zakonu. Zatim, brisanje članova 9, 28 i 33 kojima je izvršeno brisanje člana 9, s obzirom da je u članu 52 Zakona o izmjenama i dopunama kao krivično djelo sankcionisano oglašavanje trgovine ljudskog tijela. Imajući u vidu da je članom 210 Krivičnog zakonika sankcionisano podsticanje prostitucije, takođe je brisano Predlogom ovog zakona.

Takođe, član 33 Zakona, s obzirom da je Zakonom o zaštiti i dobrobiti životinja, Zakonom o komunalnim djelatnostima, te Zakonom o lokalnoj samoupravi predviđeno donošenje odluka kojima je sankcionisano držanje opasnih životinja i način postupanja sa njima. Uvođenjem novog stava u članu 16 kojim se inkriminiše nedolično ponašanje na javnom mjestu, svrha prepisivanja ovog prekršaja i zaštite javnog morala, odnosno zaštite opšte prihvaćenih pravila društvenog ponašanja. Uvođenjem novog člana 37a kojim je kao kvalifikovani oblik izvršenja prekršaja definisano ponašanje pojedinca, kao i upotreba maske ili drugog predmeta sakriva svoje lice kao bi otežao ili onemogućio utvrđivanje svog identiteta.

Na kraju da istaknem da sam uvjeren da će usvajanje izmjena i dopuna ovog zakona potvrditi svoju opravdanost i odgovoriti na zahtjeve i potrebe vremena. Zahvaljujem, potpredsjedniče.

PREDSJEDAVAJUĆI MILUTIN SIMOVIĆ:

Zahvaljujem.

Pitam izvjestioce odbora da li da uzmu riječ? Koleginica Jonica želi proceduralno da reaguje. Izvolite.

SNEŽANA JONICA:

Gospodine potpredsjedniče, prije nego što je počeo predlagač pokušala sam da dobijem informaciju, evo sada to na odgovarajući način da uradim, zbog čega smo počeli raspravu o ovom zakonu, a da na njoj ne prisustvuje onako kako jeste obaveza i običaj u

ovom parlamentu ministar. Naglašavam da se radi o izuzetno važnom zakonu kojim se definišu neke stvari u pravcu kojem ne bi trebalo, neka to bude dio priče za diskusiju i da smo važnost zakona na određeni način definisali tako što ste i vi na kolegijumu u odnosu na sve ili veliki broj drugih tačaka za ovaj zakon odredili mnogo više vremena za raspravu nego za druge, te mislim da bi u tom pravcu na jednak način trebalo to da bude tretirano i od strane Ministarstva, da ministar bude tu prilikom rasprave jer nije bio na matičnom odboru. Prilika je da se makar oko ove priče s ministrom dovede do kraja jedno prilično čudno rešenje.

PREDSJEDAVALJUĆI MILUTIN SIMOVIĆ:

Zahvaljujem.

Dakle, složio bih se u dva stava koja ste sada iznijeli. Prvo, da ste tek sada u traženju proceduralne reakcije adekvatno reagovali u odnosu na vaše očekivanje da povodom ove tačke bude prisutan i ministar unutrašnjih poslova, jer ste se vi istina javljali, govorili ste iz klupe ali bez traženja proceduralne reakcije, tako da je to adekvatan način kako se može dobiti proceduralna reakcija i dobiti adekvatan odgovor.

Drugo, složio bih se sa vama da je ovo zbilja važna tačka, kao i mnoge druge u sklopu ovog našeg dnevnoga reda i to je bio jedan od razloga zbog čega smo za ovu tačku predvidjeli raspravu dužu u odnosu na ostale tačke dnevnoga reda, dva i po sata. Ja vjerujem da će se ministar pojaviti tokom rasprave i dati adekvatne odgovore i prosto bih molio da u ovom julskom ritmu uvažite i ostale obaveze koje ministar unutrašnjih poslova ima, koji je inače uvijek pokazivao jedan odgovoran odnos prema radu u Parlamentu. Evo, prosto molba da nastavimo, očekujući da će se možda ministar pojaviti i da prosto uvažimo tu činjenicu da je sa nama sagovornik koji ima sve kompetencije da odgovori na postavljena pitanja i očekivanja poslanika. Alternativa je da odložimo ovu tačku dnevnoga reda da je ostavimo za kraj i to bi zasigurno značilo da nećemo stići da završimo ovu važnu tačku dnevnoga reda. Prosto, predlažem da nastavimo sa radom tu je sa nama pomoćnik ministra i molim vas da uvažite moj predlog koji iznosim.

Možete, to je vaše pravo.

SNEŽANA JONICA:

Imajući u vidu da za danas imamo planirane tačke čiji su predlagači poslanici, što znači da nemamo problem da obezbijedimo, pretpostavljam, prisustvo predlagača. Ja zaista insistiram na tome da za ovu tačku, za ovako važnu priču obezbijedimo prisustvo ministra. Uvažavam učešće u pripremi teksta gospodina Vukčevića i sve što je Ministarstvo uradilo, ali činjenica je, a mi ćemo to u diskusiji reći, da se radi o presedanu što se tiče ogromnog broja predloga u ovom zakonu, da je to užasno loša poruka i građanima i užasno loše rješenje po pravni sistem. Ja zaista ne mogu da prihvatim da u ovakvom rješenju koje smo definisali važnim nemamo bez objašnjenja prisustvo ministra. I zaista insistiram da nađemo način da ministar bude tu i da tada vodimo raspravu.

PREDSJEDAVALJUĆI MILUTIN SIMOVIĆ:

Hvala.

To je vaše pravo, ponavljam to je bila dobra praksa od ministra unutrašnjih poslova, da je uvijek prisustvovao kad su na dnevnom redu tačke iz tog Ministarstva. Pretpostavljam da uvažavate da postoje objektivne okolnosti kada ministar nije u mogućnosti, kada je sa nama sagovornik, kao što ste i sami kazali, veoma angažovano i odgovorno učestvovao u samom pisanju zakona. Dakle, stekli su se uslovi da kompetentno razgovaramo. Tako da tražimo informaciju kad može ministar da bude prisutan. Predlažem da ne gubimo vrijeme,

nego da nastavimo do informacije koju ćemo dobiti iz Ministarstva, kad može ministar da bude u plenumu, da bude sagovornik, a siguran sam da ćemo dobiti ovo dok vi ne dođete na dnevni red sa vašom diskusijom.

Dakle, kompromisan predlog, predlažem da čujemo određen broj diskusija, u međuvremenu dobićemo ovaj odgovor i tada ćemo odlučiti konačno šta da radimo.

Koleginica Tanasijević, prvi učesnik u diskusiji. Hvala vam.

BRANKA TANASIJEVIĆ:

Poštovani potpredsjedniče, poštovani predstavnici predlagača zakona, poštovane koleginice i kolege, poštovani građani,

Usklađivanje sa evropskim pravom i novim rješenjem u nacionalnom zakonodavstvu prvenstveno Krivičnim zakonikom jedan je od razloga za izmjene i dopune Zakona o javnom redu i miru.

Takođe, društveni kontekst korigovanje navika i reagovanje građana uticali bi na potrebu preciziranja i proširenja vrste prekršaja protiv javnog reda i mira u smislu da se određena ponašanja koja nijesu bila predmet važećeg zakona kategorišu kao ona koja mogu imati direktni štetni uticaj na stanje javnog reda i mira.

Prema Predlogu zakona, član 4, prekršaji kojima se narušava javni red i mir su radnje kojima se na nedozvoljen način remeti mir, rad i normalan način života građana, stvara nemir, neraspoloženje, uznemirenost ili ometa kretanje građana na ulicama i na drugim javnim mjestima ili ometa ostvarivanje njihovih prava i obaveza, vrijeđa moral, rad državnih organa i službenih lica u vršenju ovlašćenja, ugrožava opšta bezbjednost ljudi i imovine kao i druge radnje utvrđene ovim zakonom. Mišljenja sam da u ovom stavu nije neophodno koristiti riječi „nemir“ i “uznemirenost”, a već je konstatovano da je poremećen mir, jer one praktično imaju isto značenje, odnosno radi preciznosti, bilo bi neophodno brisati riječi "stvara nemir" jer ta riječ već postoji u riječi "uznemirenost".

Predlogom zakona o prekršajima kojima se narušava javni red i mir smatraju se i radnje učinjene posredstvom elektronskih komunikacionih mreža. Proširen je i pojam javnog mjesta, na način da se prekršajem smatra radnja ili činjenje na bilo kom mjestu, a čija je posljedica nastupila na javnom mjestu. Javno mjesto u smislu ovog zakona je svako mjesto na kojem je dozvoljen pristup - ulica, trg, javni put, pristanište, plaža, čekaonica, radni prostor, ugostiteljski i sličan objekat, mjesto gdje je pristup dozvoljen pod određenim uslovima, sportski objekat, bioskopska ili pozorišna dvorana, sredstvo javnog saobraćaja, izložbena prostorija itd. kao i drugo mjesto kad se koristi za javno okupljanje, sportske ili druge priredbe.

U radnje koje se smatranju prekršajem protiv javnog reda i mira između ostalog spadaju: uznemiravanje i ugrožavanje bezbjednosti građana na javnom mjestu, vrijeđanje ili drsko ponašanje na javnom mjestu, izazivanje osjećaja ugroženosti kod lica na javnom mjestu, podstrekavanje ili izazivanje na tuču drugog lica na javnom mjestu, ometanje ili omalovažavanje službenog lica ili državnog organa ili organizacije, ustanove ili drugog pravnog lica koja na osnovu zakona vrši javna ovlašćenja u vezi sa vršenjem poslova iz njihove nadležnosti, nepostupanje po naređenju ovlašćenog policijskog službenika o zabrani kretanja, pristupa ili zadržavanja na određenom mjestu u uslovima kada je ugrožen javni red i mir ili bezbjednost građana, upotreba vatrenog oružja, eksplozivnih materijala itd.

Predlogom zakona određena su mjere zaštite javnog reda i mira. Predložene kazne za prekršaj javnog reda i mira u najvećem broju slučajeva su smanjene što korenspondira sa stavom iz obrazloženja da je potrebno otkloniti mogućnost povrede načela da se dva puta sudi o istoj stvari. To je istovremeno i usklađivanje sa ostalim zakonima. Stav iz obrazloženja da se smanjenjem kazne afirmiše princip prevencije u odnosu na represivnost

i podstiče poštovanje i izmirivanje Zakonom utvrđenih obaveza, ja mogu reći da je to samo dobar princip, jer uvijek je bolje spriječiti da se pojava desi nego se baviti njenim posljedicama. Međutim, teško je za očekivati da će predložene, odnosno smanjene kazne u svakom slučaju imati preventivni karakter. To se naročito odnosi na član 6 stav 2 Predloga zakona gdje se kazne smanjuje za onog ko na javnom mjestu grubo vrijeđa drugog ili se na drugi način ponaša, naročito drsko, bestidno ili uvredljivo. Ako je u ovom slučaju kazna smanjena zbog usklađivanja sa drugim zakonima, onda predložena norma može imati opravdanje, ali ako je isključivo ili osnovno polazište za ovakvo rješenje preventivno djelovanje, ja nijesam sigurna da će se postići željeni efekat. U slučaju kada počinilac ovu vrstu prekršaja napravi prvi put, smanjenje kazne može i imati određeno preventivno dejstvo, jer svako ima pravo na šansu da ispravi grešku, ako je napravio prvi put, odnosno u tom smislu prvencija znači da se postupak te vrste neće ponoviti. Ali, ako se radi o recidivu, onda smanjenje kazne gubi svoju preventivnu suštinu i svoj preventivni karakter.

Ipak, gledano u cjelini, zbog cilja koji se njim želi postići, a zbog mogućih ... putem amandmana, smatram da Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o javnom redu i miru je prihvatljiv i da zaslužuje podršku.

PREDSJEDAVALJUĆI MILUTIN SIMOVIĆ:

Zahvaljujem.

Kolega Miljanić, sljedeći učesnik u pretresu. Izvolite, kolega Miljaniću.

Izvinjavam se, u ime Demokratskog fronta, ovdje nije niko prijavljen, ako je slučajno greška ...

JELISAVA KALEZIĆ:

Dogovor je bio na poslaničkom klubu i ja sam došla da se prijavim nego je to iza druge tačke uradio neko u ime kluba, saradnik ili predsjednik poslaničkog kluba. To je jedno. Drugo, ja čekam da se pojavi gospodin ministar, tako da prosto možemo tu rokadu da napravimo.

Moraće da se pojavi.

PREDSJEDAVALJUĆI MILUTIN SIMOVIĆ:

Slazem se da bi bilo dobro da dođe ministar unutrašnjih poslova. U međuvremenu imali smo kontakt sa ministrom i predlog ministra je sljedeći. Da mi radimo po ovom zakonu, ali bi ministar u posljednjih pola sata - sat rasprave se pojavio i to bi bio vjerovatno petak, dan kada bi ministar mogao da bude u Parlamentu da da svoj doprinos u pretresu o ovome zakonu. Dakle, imamo dvije mogućnosti, da nastavimo sa radom da čujemo uvodne diskusije i da ostavimo pola sata do sat za petak, kada bi bio ministar prisutan, upoznaće se sa stenogramom, upoznaće se sa postavljenim pitanjima i biće poslanici u prilici da čuju odgovore ministra povodom postavljenih pitanja.

To je kompromisno rješenje. Alternativa je da prekinemo sa ovom tačkom dnevnog reda, da nastavimo sa sljedećom, damo pauzu od pet minuta, a ovu tačku da ostavimo za petak ili za oktobarsko zasijedanje.

Prema tome, ja ne vidim drugo rješenje. Dakle, ja uvažavam stav koji se ne čuje samo iz jednog poslaničkog kluba, nego razumijem iz već dva tri kluba poslanika opozicionih i ja hoću da uvažim to vaše očekivanje i pravim pauzu od pet minuta, dok ne dođe predlagač drugog zakona.

Hvala vam.

- pauza -

Imali smo malo dužu pauzu od dogovorenih pet minuta, ali to obično tako biva. Nastavljamo sa Prijedlogom zakona o potvrđivanju ugovora o osnivanju Centra za razvoj finansija.

Ovlašćeni predstavnici Vlade su: dr Radoje Žugić, ministar finansija i Nikola Vukićević, generalni direktor Direktorata za budžet.

Pozdravljam gospodina Vukićevića.

Izjescioci Odbora su: Željko Aprcović iz Zakonodavnog odbora i Žana Filipović, Odbora za međunarodne odnose i iseljenike.

Otvaram pretres i pitam gospodina Vukićevića da li želi da da kratko dopunsko obrazloženje.

Izvolite.

NIKOLA VUKIĆEVIĆ:

Zahvaljujem, gospodine predsjedavajući.

Uvaženo predsjedništvo, dame i gospodo poslanici,

Donošenje Zakona o potvrđivanju Ugovora o osnivanju Centra za razvoj finansija ustanovljeno je potrebom da se izvrši promjena u pravnom statusu Centra kao međunarodne organizacije umjesto dosadašnjeg statusa kao neprofitne institucije. Crna Gora je od osnivanja Centra, odnosno od 2001.godine, članica ove institucije, ali samo da napomenem da je Centar osnovan u okviru pakta za stabilnost Jugoistočne Evrope, od strane slovenačke Vlade, neprofitna organizacija na inicijativu slovenačkog Ministarstva finansija u bliskoj saradnji sa relevantnim ministarstvima iz drugih zemalja u Jugoistočnoj Evropi i članovi CEF-a su danas jedanaest država regiona. S obzirom da je cilj CEF-a da podrži razvoj kapaciteta u oblasti uprave javnih finansija ili centralnom bankarstvu, organizujući specijalizovane edukativne događaje, podstičući sticanje novog znanja, razmjena iskustava i obezbjeđivanju tehničke pomoći, donošenje ovog zakona će doprinijeti boljoj regionalnoj saradnji u ovoj oblasti između ostalog.

Osnovni cilj donošenja ovog zakona je potvrđivanje novog statusa CEF-a što će omogućiti lakši pristup donatorskim sredstvima i angažovanju međunarodnih i regionalnih stručnjaka i dodatno poboljšati kvalitet CEF-ovih projekata i programa za zemlje članice. Imajući u vidu regionalni karakter CEF-a pokrenuta je procedura organizovanje CEF-a kao međunarodne orgnaizacije umjesto dosadašnje organizacije, iz dva ključna razloga.

Pod jedan, međunarodni status bi trebalo značajno da poveća mogućnost finansiranja CEF-ovih programa i projekata.

Pod dva, promjena pravnog statusa bi omogućila CEF-u da privuče regionalne i svjetski poznate eksprte pod boljim konkurentnim uslovima u poređenju sa trenutnim mogućnostima koje su ograničene slovenačkom nacionalnom regulativom.

Za uvodni dio toliko, ako bude pitanja, ja sam na raspolaganju. Hvala.

PREDSJEDAVAJUĆI MILUTIN SIMOVIĆ:

Zahvaljujem se.

Imamo tri prijavljene diskusije, kolege Jelića, Bojanića i kolege Damjanovića.

Kolega Jelić. Izvolite

ZORAN JELIĆ:

Zahvaljujem.

Poštovani gospodine potpredsjedniče, dame i gospodo poslanici, poštovani građani, gospodine Vukićeviću,

Ovo je Predlog zakona o potvrđivanju ugovora o osnivanju Centra za razvoj finansija. Suština ovog zakona jeste promjena u pravnom statusu, gdje se jedna neprofitna organizacija sada može sa ovim zakonom uvesti kao međunarodna organizacija. Gospodine Vukićeviću, vi ste u uvodnom izlaganju saopštili koje su to prednosti.

Ono što bih želio da kažem jeste da potvrđivanje novog statusa Centra za razvoj finansija će omogućiti lakši pristup međunarodnim institucijama, donatorskim sredstvima, kao i angažovanje međunarodnih i regionalnih stručnjaka i na taj način će se poboljšati kvalitet ovog centra za sve članice koje su u okviru ovog centra.

Želim da podsjetim da su članice prije svega Albanija, Bosna i Hercegovina, Bugarska, Crna Gora, Hrvatska, Kosovo, Makedonija, Moldavija, Rumunija, Srbija, Slovenija i Turska. Dakle, imajući u vidu ove zemlje, to je takozvani region Jugoistočne Evrope, pokrenuta je ta procedura da ova organizacija dobije međunarodni status.

Ovaj centar za razvoj finansija omogućiće dalju reformu javnih finansija i stabilno centralno bankarstvo u Jugoistočnoj Evropi i zemljama članicama, doći će do promocije standarda u upravljanju i javnim finansijama kao i drugim oblastima javne uprave u zemljama članicama. Ono što je važno takođe napomenuti jeste da će se omogućiti kvalitetnija, produbljena saradnja u upravljanju javnih finansija u okviru Centra za razvoj finansija.

Ono što je važno, sa ovim zakonom se prepoznaje i značaj obostrane saradnje koja je zasnovana na jednakim principima prava državnog suvereniteta, teritorijalnog integriteta, kao i dobre namjere u razvijanju dobrosusjedskih odnosa.

Ono što bih želio da pitam gospodina Vukićevića jeste u obrazloženju samog zakona. Vi ste rekli da nijesu potrebna dodatna budžetska sredstva, a u članu 23 je saopšteno da u finansijska sredstva ovog centra uključuju se doprinosi, zatim dobrovoljni doprinosi donator, prihod nagomilan od doprinosa, prihodi od poslova itd. Dakle, da li će Crna Gora imati obaveze po ovome i u slučaju da sutra bude ona domaćin, recimo, ove organizacije, da Centar bude ovdje, da li će to iziskivati određena finansijska sredstva? Dakle, jedan zakon koji doprinosi jačanju javnih finansija u čitavom regionu.

To bi bilo toliko, gospodine potpredsjedniče. Zahvaljujem se.

PREDSJEDAVALJUĆI MILUTIN SIMOVIĆ:

Hvala vama.

Kolega Bojanić. Izvolite.

MLADEN BOJANIĆ:

Poštovani potpredsjedniče Skupštine, poštovani gospodine Vukićeviću,

Pokušaću kratko, u cilju racionalizacije vremena, par pitanja da mi pojasnite, i da dam neka svoja viđenja i komentar uopšte na ovaj ugovor odnosno na formiranje ili pridruživanje Centru za razvoj finansija.

Dakle, ja nemam ništa protiv toga i svakako da razmjena iskustva, znanja i tehničke pomoći u upravljanju javnim finansijama je nešto što ne može donijeti neku korist. Međutim, ono što imam problem, što ne vidim da je to toliko bitno i značajno za javne finansije Crne Gore, meni se čini da javne finansije ne zavise od bilo kakvih sporazuma, ugovora i prenosa znanja. Meni se čini da naše javne finansije zavise od poštovanja naših zakona. Od pravilnog doniranja budžeta preko kontrole trošenja tog budžeta, pa i analize i naravno preporuka koje određene institucije daju u cilju efikasnije kontrole tog budžeta, u prvom redu mislim na preporuke Državne revizorske institucije. Dakle, smatram da za naše finansije je važnije da se striktno držimo zakona i budžetske discipline. To nije baš slučaj u Crnoj Gori zadnjih godina, a naročito imamo slučaj utvrđivanja odgovornosti za kršenje takvih

standarda odnosno procedura, da ne kažem zakonitosti, pri određenim poslovima javnih finansija, biću konkretan, po pitanju garancije.

Znamo da je 91 milion ova država dala garancija u periodu četiri godine svih 181 milion kao podrške privredi smo platili, ništa nijesmo naplatili od toga, niko nije snosio garanciju i to je i te kako ugrožavanje javnih finansija Crne Gore. (Upadica) Odgovornost, naravno, pitanja posebna, tako da ja tu negdje vidim problem javnih finansija što se sjetimo da nešto kontrolišemo kad eskaliraju problem. Evo imamo i imaćemo danas na dnevnom redu probleme javnih finansija, računam i lokalnu samoupravu, dug od preko 100 miliona opština, lokalnih samouprava i onda pokušavamo da ad hok zakonima utičemo da se spašavaju određene opštine, da se zaustave štrajkovi, odnosno da se isplati ono što tim ljudima pripada. To je problem javnih finansija. Ovo hoćemo li se udruživati ili nećemo i nije loše, ali neće nas spasiti.

Takođe, mislim da će problem javnih finansija da se desi, ne priželjkujem ali se plašim od zaduživanja u stranoj valuti. U prvom redu od zaduživanja u dolarima za auto-put i imamo jedan projekat koji još nijesmo realizovali, o njemu se priča tri godine, 50 miliona Abu Dabija u dolarima, odnosno u dirhanima. Dirhani su marokanski. Tako da nam naše javne finansije zavise od dolara, a mi se ne pitamo. S obzirom da je rečeno da ćemo se zaštititi hedžingom, a ne znam kako, nijesam čuo da smo se zaštitili, volio bih eventualno da čujem iako nije direktno vezano za ovo, da li smo po tom pitanju šta uradili.

Ono što me konkretno interesuje vezano za ove ugovore, pročitao sam da je Slovenija organizator, odnosno glavni finansijer svega ovoga i da je direktor Slovenac. Već se određuje nacionalnost direktora. Da li je to vezano uz činjenicu da Slovenci finansiraju, pa hoće i da imaju svog direktora?

Druga stvar što me interesuje, gospodine Jeliću, već sam nešto pitao slično ali nastaviću dalje. Ja pitam da li ovo nešto košta Crnu Goru, da li mi finansiramo, imamo li neku donaciju u finansiranju rada ovog centra? Pretpostavljam da će predstavnik naš tamo imati neku nadoknadu, da li je dobija iz budžeta Slovenije ili iz budžeta Crne Gore?

Zahvaljujem.

PREDSJEDAVALAČI MILUTIN SIMOVIĆ:

Hvala.

Izvolite, kolega Tuponja, kao posljednji učesnik u diskusiji.

GORAN TUPONJA:

Zahvaljujem, uvaženi potpredsjedniče.

Ovakvi dokumenti u principu ne mogu imati ništa sporno, udruživanje Crne Gore i saradnja sa zemljama u susjedstvu jesu i nešto što je u interesu Crne Gore i nešto što je obaveza Crne Gore. Sama struktura zadataka, svrha i aktivnosti, po mom sudu je dosta dato uopšteno, iako se puno govori o tome kako će biti razmjena znanja i iskustva, promovisaće se znanja i tehnologije, pomoći će u pravdanju javnih finansija, jačanju centralnog bankarstva. Iz tih nekih uopštenih formulacija mogu da slijede i neke konkretne djelatnosti i neke konkretne aktivnosti. Vjerujem da će to stvarno tako i biti, ali i ja ću se pridružiti ovom dijelu koji se tiče samog finansiranja ove organizacije i to je za državu kao što je Crna Gora, koja ima jako velike izdatke za održavanje sopstvene administracije i članstvo u raznim organizacijama, jedna dosta bitna Stavka, jer se ovim ugovorom predviđa da imamo po dva člana u upravnom odboru, zatim imamo članove u savjetodavnom odboru, imamo održavanje tih sjednica na godišnjem nivou itd. Iz toga slijede naravno i troškovi ove organizacije koji se tiču tih članova, koji se tiču i samih zaposlenih u ovoj organizaciji, poslovni prostor takođe i to neko tekuće održavanje. Ovdje je konstatovano na kraju da to

ne utiče sve na budžet Crne Gore, pa je onda i razumljivo pitanje kako se finansira zapravo ova organizacija. U ovom dijelu gdje se tiče samoga finansiranja koja CEF povlači nije, po mom sudu, dovoljno dobro definisano, pa bih vas zamolio da vi u vašem odgovoru date pojašnjenja koja se tiču finansijskog opterećenja koje slijedi Crnu Goru kao članicu CEF-a. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVAJUĆI MILUTIN SIMOVIĆ:

Hvala.

Sa ovim smo završili prijavljene diskusije.

Pitam predstavnika predlagača da li želi da da odgovor na postavljena pitanja i ako se slažu kolege poslanici da čujemo i završnu riječ, da budemo racionalni. Izvolite.

NIKOLA VUKIĆEVIĆ:

Član 23, tačka 1 podtačka d, nabrojani su izvori iz kojih se CEF finansira. Između ostalog, tu su finansijski doprinosi države domaćina za finansiranje poslova CEF-a, dobrovoljni doprinosi donatora, prihod nagomilan od takvih doprinosa, prihod od poslova i ostali izvori prihoda po ovom Predlogu ugovora, a vezano za član 26 gdje se precizira da je sjedište CEF-a u Ljubljani - Slovenija, znači da su oni domaćini ove institucije, kao što i jeste od 2001. godine. Crna Gora nema nikakvih obaveza već se ovim ugovorom država domaćin, a ovim ugovorom je predviđeno da to bude Slovenija, obavezuje da finansira poslove CEF-a u odgovarajućem iznosu. Osim države Slovenije, kontributori su najveći Svjetska banka, Međunarodni monetarni fond i ostali donatori, kao što su japanska Vlada, norveška Vlada i švajcarska Vlada, zavisno od godine do godine, ali najveći donator je slovenačka Vlada. Upravo da bi se proširila ta mogućnost da sredstva dolaze iz više izvora, ova institucija postaje, ukoliko se ovaj ugovor ratifikuje u ovom parlamentu i ostalim parlamentima zemalja članica, međunarodna organizacija koja ima mnogo veće mogućnosti prikupljanja donatorskih sredstava i mnogo veći obim angažovanja. Od 2001. godine teče jedan proces parmanentne edukacije. Ja sam imao to zadovoljstvo da budem 2007. godine na jednom seminaru i mogu vam reći da je organizacija na jako visokom nivou. Slovenačka Vlada je donirala prostor i svi troškovi i za zaposlene i za predavače i za normalno funkcionisanje te organizacije se finansiraju iz redovnog godišnjeg budžeta za koji sam rekao na koji način se puni. Što se tiče predstavnika Crne Gore oni su u obavezi, nijesu u obavezi ali imaju pravo i dužnost da jednom godišnje prisustvuju sastanku upravnog odbora i savjetodavnog odbora, to su ministar finansija i guverner Centralne banke, i ne primaju apsolutno nikakvu nadoknadu po tom osnovu. Trošak za državu je trošak te avionske karte i jednog smještaja u hotelu tokom jedne godine. Predviđeno je da ta institucija ostvari kontinuitet, s tim što ne mora da znači da će direktor biti Slovenac. Do sada jeste bio, jer to je neki kompromis ili džentlmenski dogovor, ako je već jedna država ta koja daje 70 ili 80% sredstava onda na neki način očekuje nešto za protivuslugu. Ali, ovim ugovorom nije decidno navedeno koje će biti direktor nacionalnosti. Direktor je do sada obavljao vrlo uspješno tu dužnost, pretpostavljam da će biti od strane Upravnog odbora izabran da i u narednom periodu to isto obavlja.

PREDSJEDAVAJUĆI MILUTIN SIMOVIĆ:

Sa ovim smo završili pretres po ovoj tački dnevnog reda.

Zahvaljujem se gospodinu Vukićeviću na učešću u pretresu.

Naknadno ćemo se izjasniti, a sada prelazimo na druge dvije tačke dnevnog reda koje smo se dogovorili.

Objedinjena rasprava - Predlog zakona o izmjeni i dopuni Zakona o Budžetu Crne Gore za 2015.godinu, gdje je predlagač poslanik gospodin Damjanović i Predlog zakona o izmjenama Zakona o Budžetu Crne Gore, takođe za 2015.godinu, gdje su predlagači poslanici: Borislav Banović, Izet Bralić, Draginja Vuksanović i Džavid Šabović.

Izvjestioci Odbora su Željko Aprcović, Zakonodavnog odbora i Almer Kalač Odbora za ekonomiju, finansije i budžet.

Dakle, imamo objedinjenu raspravu, a imamo predstavnika predlagača, zato što je to tako dogovoreno na Kolegijumu, kojem ste čini mi se i vi prisustvovali, kolega Damjanoviću.

Sa vašom saglasnošću ili bez, to je taj dogovor i siguran sam da ćete biti jedan od onih koji će poštovati dogovor sa Kolegijuma. Nema predlagača, tako da bićemo u prilici samo da čujemo vaše uvodno izlaganje u svijetlu najnovijih odluka koje je Vlada donijela vezano, čini mi se, za istu temu. Evo da ne prejudiciram, vjerujem da su se stekli uslovi da budemo baš racionalni povodom ove objedinjene rasprave.

Izvolite.

GENCI NIMANBEGU:

Ja se izvinjavam prvenstveno kolegi Damjanoviću i predlagačima iz SDP-a, ali samo da doprinesem. Pošto smo upravo imali jednu tačku sa predstavnicima Ministarstva finansija, pa možda bi bilo dobro da i predstavnik Ministarstva bude, jer ovo je jedna izuzetno važna tema koju su pokušali da riješe kolege poslanici.

PREDSJEDAVALJUĆI MILUTIN SIMOVIĆ:

Dakle, nije obaveza predstavnika Ministarstva finansija, imali smo priliku da smo kroz odgovore na postavljeno poslaničko pitanje kolege Gošovića imali prisustvo predstavnika Ministarstva finansija, gdje smo čuli odgovore vezano i za ovu temu. Imali smo ovih dana i odluku Vlade Crne Gore koja se tiče iste teme. Možemo pokušati da predstavnik Ministarstva finansija se pridruži, ali mislim da nema potrebe da pravimo pauzu. Predlažem da nastavimo, pokušaćemo da obezbijedimo predstavnika Ministarstva finansija.

Kolega Damjanoviću, da li želite da date dopunsko obrazloženje? Izvolite.

ALEKSANDAR DAMJANOVIĆ:

Hvala vam, potpredsjedniče Simoviću, poštovani građani, uz korektnu interpretaciju dogovora sa Kolegijuma, gdje sam ja imao malo dilema da zbog dva različita pristupa rješavanja ovog istog problema obavimo separatnu raspravu, sticajem okolnosti imaćemo je takvu s obzirom da nema predlagača ovog drugog zakona koji tretira sličnu problematiku.

Kao uvodničar i kao podnosilac Predloga zakona koji sam još 29. juna podnio u proceduru. Govorim o tome da je on od prije mjesec dana u proceduri, a da su problemi u Kolašinu samo eskalirali, odnosno složeni su u ovih mjesec dana. Dužan sam da dam i nekoliko proceduralnih napomena, s obzirom da je meritum veoma prost, veoma jednostavan i njega će biti lako objasniti.

Dakle, u proceduralnom smislu dužan sam da kažem da je ovaj predlog razmotren od strane matičnih odbora i svakako da kažem da do ovog trenutka, a shodno Poslovniku, nije stiglo mišljenje Vlade o Predlogu zakona koji sam podnio u ime Kluba poslanika SNP-a. Umjesto mišljenja Vlade koje smo trebali da dobijemo shodno Poslovniku, 15 dana je rok, dakle 15.jula je istekao taj rok, mi smo dobili neformalne konsultacije sa sjednice Vlade i dobili smo nešto u medijima da je Vlada „donijela neku odluku”. Pozivam poslanike ovog doma da naprave uvid u web sajt Vlade, da se upoznaju sa materijalima sa sjednice koji se shodno zaključku Vlade, kada je predsjedavao Igor Lukšić, objavljuju javno i tamo nećete nigdje naći bilo kakvu odluku Vlade vezano za garancije Kolašin i ostale opštine, niti ćete

naći nigdje pisani dokument koji o tome svjedoči. Dakle, ja zaključujem da su bile neformalne konsultacije, popila se kafa, negdje nakon zaokruživanja ostalih tačaka i onda negdje zbog javnosti, a i zbog potrebe da se da motorna snaga jednom broju poslanika koji su u tom momentu bili ovdje i čekali sa strpljenjem da im nešto stigne od Vlade, mi smo dobili na kraju sjednice neku priču odnosno neformalne konsultacije.

Dakle, imaćete prilike, potpredsjedniče, sa gospodinom Banovićem da vidimo oko ovog dijela pošto su nam se priključili. Dobro je što ste nam se priključili ovdje.

U odnosu na sam Predlog zakona, on je dovoljno jasan i imao je prilike da bude i pred kolegama članovima odbora koji su nadležni, odnosno matični. Ja sam u skladu s mojim nespornim ustavnim pravom i poslovničkim pravom predložio da se izvoz za garancije koje Vlada predviđa za tekuću 2015.godinu, koji je 101.600.000 evra, poveća za svega 7.000.000 evra, upravo onoliko koliko je neophodno da bi se refinansirali dugovi Opštine Kolašin. Naravno, shodno onome što ću čuti ovdje od kolega, javiću se tokom rasprave ako bude potrebno i pojasniti neke stvari.

Ono što sada želim da kažem jeste da je negdje i u ovih mjesec dana od kada je ovaj predlog izmjena i dopuna Zakona o Budžetu u procedure, mnogo stvari postalo jasnije i vidljivije, a tiče se Opštine Kolašin.

Podsjetiću da se nažalost i na ovaj način, nečinjenjem od strane Vlade ambijenta, a mi sada pomažemo našoj Vladi sa ovom jednom jedinom izmjenom Zakona da se taj ambijent do kraja zaokruži, usložnjava situacija koju neko pokušava, a ja adresiram to na vladajuću partiju na državnom nivou, dakle na DPS, odnosno grupu građana u Kolašinu, da prebaci odgovornost na lokalnu samoupravu, odnosno da prekroji ili da nastavi da prekraja izbornu volju građana koja je jasno iskazana 31.maja prošle godine. Neko se, izgleda, nije pomirio sa gubitkom vlasti u Kolašinu, potpredsjedniče Simoviću. Podsjetiću vas da je tranzicija u Kolašinu trajala mnogo duže, nakon izbora 31.maja prošle godine, nego u svim ostalima opštinama, zbog nekih "proceduralnih problema", pa smo tek 1.novembra, nakon pet mjeseci, konstituisali izvršnu vlast. Nijesu prošla ni tri mjeseca, počeli su spinovi od relikata, odnosno ostataka u lokalnoj samoupravi, pojedinaca koji su pokušali da zloupotrijebe opravdani štrajk i nezadovoljstvo radnika lokalne samouprave kojima se duguje više od 15 plata, da ovo prebace na politički teren i da adresiraju odgovornost onome ko ne može biti odgovoran zbog nečinjenja, odnosno pogrešnog činjenja prethodne aktuelne vlasti u Kolašinu i sada mogu, hvala bogu, sa ovim predlogom zakona su karte potpuno otvorene i sve je potpuno jasno. Onaj ko ne bude glasao za ovaj predlog zakona i ne pomogne Vladi Crne Gore da se povećanjem iznosa za garancije, automatski u roku od 10 dana u avgustu riješi pitanje zaostalih zarada u Kolašinu, taj direktno radi na opstruisanju zahtjeva zaposlenih u lokalnoj upravi i na pokušaju rušenja legitimno izabrane vlasti u Kolašinu koju konstituišu DF, SNP i SDP. Prema tome, ovdje ćemo imati potpuno jasno opredjeljenje svih klubova, odnosno poslanika i maske potpuno skinute, karte otvorene, pa evo da se pogledamo, jedan bi kolega rekao u oči, a ja kažem u oči ovdje među sobom. Hvala vam.

PREDSJEDAVALAČI MILUTIN SIMOVIĆ:

Zahvaljujem se.

Kolega Banović, kao predstavnik predlagača po drugom zakonu sa istim naslovom. Izvolite.

BORISLAV BANOVIĆ:

Potpredsjedniče, poštovane kolege poslanici,

Kolega Damjanović je već nešto rekao o formalnim procedurama u vezi sa ovim predlozima akata. Ja ću pokušati da svoje kratko izlaganje fokusiram na suštinu našeg predloga, a suština jeste zajednička ideja ovog akta koji je predložio kolega Damjanović i ovoga što je grupa poslanika Socijaldemokratske partije predložila. Suština je da se pomogne opštinama koje su zapale u finansijsku krizu i koje iz te krize ne mogu da izađu. Da se pomogne na način koji je, po nama, najprincipijelniji, najlegalniji, a to je da sredstava koja oni dobijaju svake godine od Budžeta Crne Gore kroz Egalizacioni fond budu garant njihovih kredita kako bi mogli da riješe nagomilane probleme, kako bi mogli da uđu u redovnu zakonitu proceduru.

Da ponovim nešto što već je više puta rečeno, ali očigledno ne čuju dobro, dio javnosti, dio državnih struktura, da se u pojedinim opštinama obavlja nezakonito i obavljalo dugi niz godina nezakonito funkcionisanje tokova finansija i postojali su nezakoniti računi preko kojih su se obavljali paralelni računi preko kojih su opštine funkcionisale.

Razumijemo, dakle, da je negdje trebalo da ljudi primaju plate da se funkcije lokalne samouprave obavljaju, ali ne razumijemo zašto se to godinama nije pokušalo dovesti u red i u zakonitost.

To se pokušalo od strane novog rukovodstva Opštine Kolašin, krajem prošle i početkom ove godine, kada se izašlo sa konstitutivnim predlogom da se racionalizuje Opština, da se smanje na minimum službe i da se pronađu sredstva na ovaj način. Dakle, da se garantuje sredstvima Egalizacionog fonda, a da oni podignu kredit kod banke i da otpočnu sa zakonitim radom. Sa takvim predlogom se otišlo prema Vladi, Vlada je imala nekoliko zaključaka, mislim tri, po kojima je i u raspravama i u samim tim zaključcima podržala pristup Opštine kolašin, da Vlada pomogne, da se te garancije izdaju, da se nađe rješenje, bolje rečeno, za takav pristup i takav konstruktivan pristup u lokalnim samoupravama koje žele da riješe na taj način svoje problem. Ali kraju, poslije svih zaključaka, izašlo se sa stavom Ministarstva finansija da nije moguće, jer nema zakonskih uslova, da Vlada izda garancije, mogu to i da citiram, zbog toga što se može izdati garancija samo ako je planiran godišnjim Zakonom o budžetu, što u ovom slučaju nije planirano.

Dakle, Vlada je bila spremna da to uradi, ali ne može da radi zbog zakonskih ograničenja, zato što Zakonom o budžetu nijesu planirana ta sredstva. Upravo da bi riješili taj problem Vlade i zakonitosti i rada tih opština, mi smo u nešto drugačijoj formi izašli sa tim predlogom. Dakle, da ova skupština promijeni Zakon o budžetu i da stvori zakonske osnove da se garancije daju s tim što smo na predlog kolege Damjanovića proširili, da ne bude da to radimo samo zato što smo u vlasti u Opštini Kolašin, da se odnosi na sve druge opštine koje imaju slične probleme i na sve druge opštine koje žele da svojim konstruktivnim i racionalnim pristupom rješavaju te problem. Mislim da ih ima još nekoliko koji su nas obavijestili da vršimo racionalizaciju predimenzioniranih lokalnih administracija i načina funkcionisanja i mislimo da iz tog razloga treba podržati sve one koji su spremni da stvari rješavaju i probleme da rješavaju. Tako da pozivam sve kolege poslanike iz vladajućih partija i iz opozicionih da podrže ovaj zakon i da uvodimo red i zakonitost u način funkcinisanja naših opština, da im pomognemo. Dakle, da ponovim još jednom, garancije su negdje već obezbijedene Egalizacionim fondom i one se kreću u okviru toga. Nadam se da će kolege imati razumjevanje za to. Davali smo garancije koje su mnogo rizičnije bile i koje nijesmo znali kako će se što uraditi i u mnogo većim iznosima, a ova garancija već ima pokriće u sredstvima koja su iskustveno dokazana i pokazana prethodnih godina i ove godine i u svim pokazateljima i u narednim godinama za koliko će ta garancija biti nužna.

Na kraju samo još jedna rečenica. Time prvenstveno opštini koja je već spremna, Opštini Kolašin, pomažemo da u to odmah uđe, da radi zakonito, da ljudi primaju plate, da lokalna samouprava obavlja svoje funkcije, a nakon njih vjerujem i svim opštinama koje su

spremlne da to urade. Koliko ja znam im ih nekoliko, Bijelo Polje, Cetinje, još neke koje su ušle u program racionalizacije. Hvala.

PREDSJEDAVALJUĆI MILUTIN SIMOVIĆ:

Hvala.

Dakle, najava koju sam dao i očekivanje, očigledno nijesam bio u pravu, vjerovao sam da ćemo ove dvije objedinjene tačke brže malo završiti imajući u vidu sve ono što je prethodilo ovih dana a vezano je sa odlukama koje je Vlada donijela povodom iste teme.

Dakle, nastavljamo sa diskusijama i pozivam samo da se držimo predviđenog vremena, dva sata za objedinjenu raspravu.

Pozivam kolegu Jelića da uzme učešće. Izvolite.

ZORAN JELIĆ:

Potpredsjedniče, dame i gospodo poslanici,

Mi smo o ova dva predloga zakona koji su podnijeli kolege iz Socijaldemokratske partije i kolega Damjanović raspravljali na matičnom odboru za ekonomiju, budžet i finansije. Želim da saopštim da ni jedan ni drugi zakon nije dobio podršku matičnog odbora. Ja bih zamolio moje uvažene kolege da povuku obadva predloga zakona, dakle kolege iz Socijaldemokratske partije i kolegu Damjanovića, iz razloga što je Vlada već donijela, da tako kažem, odluku o cjelovitijem i sveobuhvatnijem načinu rješavanja javnih dugova lokalnih samouprava i to je radila isključivo u saradnji sa Zajednicom opština. Ovim zakonskim tekstom se predviđa da prilikom izrade budžeta za 2015.godinu Vlada planira izdavanje garancija za iznos od 70 miliona za opštine koje su zajedno sa Ministarstvom finansija potpisale ugovor o izmirenju obaveza po osnovu poreza i doprinosa. Ali, prije nego što pređem konkretno, želim da saopštima sljedeće.

Naravno, moje će kolege koje budu učestvovala u raspravi saopštiti da Predlog zakona koji se odnosi na ...kolege Damjanovića nije u skladu sa Ustavom kao i ovaj drugi zakon. Želim saopštiti ono što sam saopštio na Odboru za ekonomiju, budžet i finansije, da budžet Opštine Kolašin za 2015.godinu nije donesen u skladu sa Zakonom o budžetu i nema saglasnost Ministarstva finansija, što je suprotno članu 35 Zakona o budžetu i fiskalnoj odgovornosti. Zatim, odluka o zaduženju Opštine Kolašin takođe nije donijeta u skladu sa pravilima Ministarstva finansija i nije dobila pozitivno mišljenje Ministarstva finansija. Takođe, Zakonom o finansiranju lokalnih samouprava se kaže da se opštine ne mogu zadužiti više od 10% od realizovanih tekućih prihoda. Sa ovim predlozima zakona to bi iznosilo mnogo više. Takođe, tu je suprotnost sa članom 64 i tako dalje. Detaljno sam o tome govorio na Odboru za ekonomiju, budžet i finansije.

Gospodine Damjanoviću, saopštio sam da su tekući prihodi Opštine Kolašin 1 400 000 eura, znači 10% je 140 000, sa ovim je to mnogo više. Vama bih postavio, gospodine Damjanoviću, pitanje koliko je nova vlast od dolaska na čelo lokalne uprave u Kolašinu zadužila Opštinu Kolašin. Da li imate takav podatak? Da li Opština Kolašin radi u skladu sa zakonom u smislu javnih finansija? Da li možda pravi iste greške pa radi isto ono što je radila pethodna vlast koju optužujete da je nezakonito vladala?

Drugo, gospodine Damjanoviću, ako se Opština Kolašin zaduži za ovaj iznos koji ste vi predvidjeli, koliki će biti taj mjesečni anuitet, da li imate taj podatak i da li to može da istrpi onaj mjesečni prihod koji ostvaruje Opština Kolašin?

Manjkavost i jednog i drugog zakona su u tome što se nije detaljnije obrazložilo izmirenje zaostalih zarada, izmirenje obaveza prema dobavljačima i realizacija socijalnog programa. Ovdje kad smo raspravljali o budžetu za 2015.godinu jasno smo saopštili, svi poslanici koji su uzeli učešće u diskusiji, da se garancije isključivo mogu davati za kapitalne

projekte. Sada pokušavamo da damo garanciju za nešto što nijesu kapitalni projekti. Opet vas podsjećam da je Vlada, a vjerovatno će izaći brzo i sa zaključcima, želi na jedan cjelovitiji i sveobuhvatniji način riješiti probleme dugova. Naravno, u svemu ovome mora učestvovati Ministarstvo finansija. Ne možemo ovaj proces rješavati bez prisustva Ministarstva finansija.

Takođe, Ministarstvo rada mora se uključiti kako bi se neizmireni porezi i doprinosi po osnovu zarada na lične dohotke takođe izmirili i obavezati Ministarstvo rada i socijalnog staranja da izmiri te obaveze po osnovu poreza i doprinosa iz radnog odnosa kako bi jedan dio ljudi koji želi otići u penziju ili onaj dio ljudi koji želi napustiti firmu mogao to uraditi, a ne kao kad smo donosili neke zakone, pa sad imamo probleme u implementaciji tih zakona.

Dakle, moramo imati tačan plan reorganizacije lokalne uprave, naročito o broju zaposlenih. Ovdje to nemamo. Koliki je višak u tim lokalnim samoupravama radnika, znamo li? ...(Prekid) bruto zarada koje treba isplatiti. Ima puno manjkavosti, ali na žalost, vrijeme mi ne odgovara. Tu, takođe, treba voditi računa, naravno i sklopiti jedan ugovor sa Ministarstvom finansija da te lokalne uprave koje dobijaju ove garancije izvještavaju mjesečno Ministarstvo finansija šta su uradile, da ne dođemo u situaciju da dobiju novac a o tome ne izvještavaju nikoga. Dakle, jesam za jedno cjelovitije rješenje koje je predložilo Ministarstvo finansija i molim moje uvažene kolege da prihvate moj predlog da povučete ovo zakonsko rješenje, a prilikom izrade budžeta da se uključimo svi i da pomognemo ovim opštinama. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVALJUĆI MILUTIN SIMOVIĆ:

Hvala.

Dakle, predstavnici predlagača će čuti prvi krug diskusija, a nakon toga imaćete priliku da date odgovore na pitanja ili komentarišete prvi krug diskusija.

Zamolio bih kolegu Kneževića da uzme riječ. Izvolite.

MILAN KNEŽEVIĆ:

Zahvaljujem, predsjedniče Simoviću.

Uvažene kolege,

Predlog izmjena i dopuna Zakona o budžetu koji je inicirao kolega Damjanović predstavlja konstruktivno rješenje za izlazak iz neodrživog stanja u kojem se nalazi Opština Kolašin zahvaljujući isključivo bivšoj vlasti. Situacija u ovom gradu je alarmantna i definitivno najgora od svih u crnogorskim opštinama i mi danas nemamo pravo da ogrnuti floskulama bježimo od preuzimanja odgovornosti da pomognemo kolašinskoj opštini.

Ne želim da vjerujem da je Opština Kolašin izabrana kao pokazni primjer i pokazna vježba kako će proći i ostali crnogorski gradovi ukoliko u njima opozicija vrši vlast. Na žalost, do današnjeg dana to ima takav trend. Ako je to tako onda najbolje da donesemo odluku da se Kolašin više na nalazi u Crnoj Gori, da nemamo nikakvu obavezu prema zaposlenima, pa da se mi snalazimo i da obezbjeđujemo sredstva za finansiranje. Opština u ovom trenutku duguje preko 10 realnih budžeta uključujući čak i one peride takozvanog investicionog buma. Tako ostaje misterija kako je bivšoj vlasti uspjelo da ovoliko zaduži grad, da ima paralelne račune, a da vrijednu imovinu u centru grada založi pod hipotekom, a neku proda i izgubi. Sad ovdje neki od kolega, i na odborima i sad u plenumu, a konkretno kolega Jelić, saopštavaju da moraju biti vrlo oprezni sa davanjem garancija. Ja se slažem, ali ako se samo malo vratimo u prošlost i vidimo kome smo i zašta davali sve garancije počev od Prve banke i brata premijera Đukanovića, do Kombinata aluminijuma i do raznoraznih propalih privatizacija po Crnoj Gori, onda se nameće logično pitanje zašto Vlada Crne Gore ne smatra da treba dati garanciju Opštini Kolašin.

Ovdje ne dovodim u pitanje situaciju u drugim opštinama, kolega Jeliću, i tamo je alarmantna situacija, ali je najgora situacija u kolašinskoj opštini, uključujući zaduženje, uključujući broj stanovnika, uključujući probleme u kojima se nalazi ovaj grad. Zato su ove izmjene urgentne, jer će se njima doći do blokade realizacije odluke o zaduživanju i finansiranju dugova i neizmirenih obaveza prema Opštini Kolašin. Svako odlaganje bi bilo pogubno. Ja sam sad dobio informaciju da će danas biti odloženo glasanje vezano za ove predloge kolega Damjanovića i kolega iz Socijaldemokratske partije i to stvarno doživljavam kao još jedan vid opstrukcije odlaganja ovog problema.

Smatram da svaka odluka Vlade koja će ovo pitanje tretirati tek u 2016.godini kroz izmjene budžeta bi u stvari produžila probleme u kojima se nalazi ovaj grad i dovela do toga da se ovaj broj neizmirenih mjesečnih zarada i blokada računa nastavi. Naprosto ne želim da vjerujem kolege iz parlamentarne većine da ćemo se određivati prema ovom problemu na način ko ga je podnio, odnosno ko je podnio ovaj Predlog izmjena i dopuna zakona o budžetu, i da ćemo u priči oko garancija i bez konsultacija sa Ministarstvom finansija tražiti izgovore. Kao što je rekao kolega Damjanović, Vlada nije dala mišljenje na njegove izmjene i dopune Predloga zakona o budžetu i to je jedan od vrlo opasnih pokazatelja na koji način država Crna Gora, odnosno Vlada misli da riješi problem u kolašinskoj opštini. Hvala.

PREDSJEDAVALJUĆI MILUTIN SIMOVIĆ:

Zahvaljujem.

Kolega Jeliću, ne znam zbog čega?

Dozvolite. Nijesam u diskusiji kolege Kneževića prepoznao ništa polemično. Pomenuo je, istina, vaše ime. Zamolio bih vas da se uzdržite i da to ostavite za sljedeći krug kada će biti prilike.

Ja vas molim da iskoristite minut.

ZORAN JELIĆ:

Kolega Knežević je rekao da su se garancije u nekom drugom periodu davale možda i mimo pravila. Podsjetiću vas, gospodine Kneževiću, da uvijek od kada sam u ovom Parlamentu zalagao sam se da se tačno daju garancije za kapitalne projekte. Dakle, to smo govorili i više puta i ministar finansija je u više navrata saopštio da se isključivo garancije daju na kapitalne projekte.

Vaša konstatacija da je Opština Kolašin najviše zadužena i u najtežoj situaciji, ne stoji. U informaciji kojom ja raspolazem ona po svom dugu od 4 380 000 nalazi se negdje na šestom mjestu opština koje su ukupno zadužene. Naravno, to ne znači da taj iznos nije veliki imajući u vidu fiskalnu moć same Opštine Kolašin, ali sa ovim rješenjem koje nudi Vlada to je seobuhvatno rješenje, cjelovito za sve opštine u Crnoj Gori.

PREDSJEDAVALJUĆI MILUTIN KNEŽEVIĆ:

Kolega Jeliću, hvala Vam.

Kolega Kneževiću, izvolite, minut vremena.

MILAN KNEŽEVIĆ:

Kolega Jeliću, vi shvatate da sam ja polemisaio sa stavom Vašim kao stavom kluba poslanika, tako da ovo nema potrebe da doživljavate kao nešto lično ili neku moju namjeru da u prvom krugu zloupotrijebim obraćanje, ali ono što ste vi saopštili ovdje meni je vrlo značajno. Vi ste saopštili ovdje da su se u prethodnom periodu davale garancije mimo pravila i to je već jedna ozbiljna konstatacija sa kojom bi moralo da se pozabavi državno tužilaštvo, jer je budžet Crne Gore ozbiljno oštećen i narušen zbog davanja garancija mimo

pravila. Takođe, meni ostaje, nadam se da ćete to uraditi u polemici sa kolegom Damjanovićem pošto očigledno neću više imati priliku da polemišem sa vama, da mi objasnite kako ste došli do ove cifre od 4 830 000 evra duga Opštine Kolašin, jer ja imam informaciju da je taj dug makar duplo veći. Ili ste vi samo obračunavali neizmirene obaveze, ali ako se uporedi fiskalna moć ... broju stanovnika i ukupna dugovanja, odgovorno tvrdim da je situacija u Opštini Kolašin najgora u Crnoj Gori.

PREDSJEDAVAJUĆI MILUTIN SIMOVIĆ:

Hvala, kolega Kneževiću.

Prema kolegi Jeliću i prema Vama i ubuduće prema svima će tako da bude, insistiraću na poštovanju vremena.

Kolega Bojaniću, izvolite.

MLADEN BOJANIĆ:

Poštovani potpredsjedniče, zahvaljujem.

Ja ću pomenuti gospodina Jelića, neću ni po čemu lošem, a naravno, ako se on prepozna da treba da reaguje, ja bih volio da i tu nastavimo raspravu, jer očigledno da nam je on negdje dao mišljenje Vlade, odnosno neku odluku nam je prepričao koju mi nemamo, niti smo imali uvid u nju. Možemo da je otvorimo i da nastavimo raspravu, volio bih da čujemo do kraja šta ta odluka nosi, jer smo čuli da je donešena.

Rekli ste da je u saradnji sa Zajednicom opština donešena. Da li je Kolašin učestvovao u tome? Imam informaciju da on ne zna ništa o toj odluci, Opština Kolašin. Rekli ste 70 miliona, da se radi o garancijama preko Egalizacionog fonda u iznosu od 70 miliona. Interesuje me šta podrazumijeva tih 70 miliona, koji je to raspored po opštinama, da li je tu sedam miliona za Kolašin, a ovih 63 za Budvu ili možda je neki drugačiji raspored. Kada će novac biti operativan vezano za tu odluku?

Volio bih da čujem odgovore na ta pitanja, pa da se onda opredijelim prema vašem zahjevu, da se složim ili ne složim sa vašim predlogom da se povuku ova dva zakona. Sve dok ne dobijem te odgovore, moliću kolege koji su predložili ove zakone da ih nikako ne povuku. Iz prostog razloga što mi se čini da sama informacija sa Vlade o navodno donošenoj odluci koja će da riješi pitanje dugova je samo odlaganje stvari što više, da se što više zakomplikuju stvari, prvenstveno u Opštini Kolašin. Znamo čemu vodi to kada jedna opština ne može da funkcioniše, kada je štrajk tamo, počeo je i štrajk glađu, srećom malo je prekinut, ali su i dalje svi u štrajku zaposleni, veliki je pritisak tamo i negdje vrlo vjerovatno da Vlada navija da uvede prinudnu upravu tamo.

Tako ću tumačiti sve to što je Vlada najavila po pitanju rješavanja problema sa Opštinom Kolašin dok ne dobijem tu odluku zvanično, odnosno ne vidim je ili na zvaničnom sajtu Vlade ili nam je kao poslanicima neko ne dostavi. Alarmantna je situacija prvenstveno u Kolašinu, a bojim se da će brzo i u drugim opštinama i naravno da takva situacija traži hitno i brzo traženje rješenja. Ovo što su kolege predložili i jedan i drugi zakon nije idealan, daleko od toga da je idealan, daleko je od toga da to treba da bude praksa koju treba da svi sad prihvatimo i sve opštine, daleko je od toga da se tako vode javne finansije, ali jedno iznuđeno rješenje i ja u ovom momentu ne vidim bolje. Sve dokle neko ne ponudi bolje rješenje, a vi ste rekli da ga Vlada ima, a ja molim da ga vidim do kraja jasno i precizno sa svim ovim elementima.

Ponoviću, ko je učestvovao u toj odluci, šta u njoj piše, za koga se opredjeljuje tih navodnih 70 miliona, kada će novac biti operativan, ja ću zdušno podržati oba ova zakona. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVAJUĆI MILUTIN SIMOVIĆ:

Zahvaljujem se. Kolega Jeliću, molim vas, samo par sekundi sačekajte.

Dakle, kolega Bojaniću, kolega Knežević je pomenuo kolegu Jelića jednom i dao sam pravo kolegi Jeliću na insistiranje. Vi ste ga tri puta pomenuli, tako da ćete razumjeti moju obavezu i potrebu da dam pola minuta prilike kolegi Jeliću.

Izvolite.

ZORAN JELIĆ:

Kolega Bojaniću, potpuno ste promašili diskusiju koja je upućena prema meni. Nisam ja predlagač zakona. Predlagači zakona su drugi. Drugo, ja sam saopštio svoje mišljenje, nisam prepričao ništa, nego ono što smo čuli sa koferencije za štampu posle sjednice Vlade. Dakle, sve ova pitanja ćete uputiti našim uvažanim kolegama.

PREDSJEDAVAJUĆI MILUTIN SIMOVIĆ:

Hvala.

Izvolite.

MLADEN BOJANIĆ:

Zahvaljujem.

Nisam ja promašio diskusiju, čak naprotiv, mislim da sam pitao koga treba, jer ste vi nama obrazlagali odluku Vlade. Vi ste nam ovdje rekli, ja to nisam čuo u saopštenju, možda sam propustio, ja nisam čuo da se radi o 70 miliona, da se radi o svemu ovome. Jednostavno, ako vi tražite da se povuku zakoni zato što je Vlada donijela odluku, onda vas molim da nam vi, s obzirom da nema predstavnika Vlade, obrazložite tu odluku, da nam je date da je vidimo, mi je nemamo. Ja ne znam šta u njoj piše. Iz šturih informacija sa pressa nakon sjednice Vlade u kojima su rekli riješićemo mi problem Opštine Kolašin i ostalih, ja ne vidim da je to iole ozbiljno i odgovorno i potrudicu se, odnosno naravno da ćemo glasati ja i vjerujem svi članovi Kluba samostalnih poslanika da se ove stvari hitno rješavaju, prvenstveno po pitanju opštine Kolašin, a naravno i za sve druge opštine.

PREDSJEDAVAJUĆI MILUTIN SIMOVIĆ:

Hvala.

Sledeći učesnik u raspravi je kolega Tuponja. Izvolite, kolega Tuponja.

GORAN TUPONJA:

Zahvaljujem, uvaženi potpredsjedniče.

Uvažene kolegice i kolege,

Ja ću samo na početku, smatrajte to proceduralnom reakcijom, uvaženi potpredsjedniče, pomenuti pet - šest imena i onda da dobijem još pet - šest minuta dodatnog vremena nakon ovog mog uvodnog izlaganja. Mislim da na taj način ne bi trebalo da funkcionišemo.

Država Crna Gora je država u kojoj se državne garancije smatraju nekom posebnom privilegijom i u kojoj se maltene podrazumijeva da će te državne garancije, da kažem, da padnu. Mi imamo veliki broj zloupotreba državnih garancija i to nalaže dodatnu opreznost u davanju državnih garancija. Davanje državnih garancija predstavlja pitanje svih građana. Paušalno davanje garancija u slučajevima kad to nije za očekivati da će na osnovu nekog kvalitetnog finansijskog plana dati željeni rezultat, ne treba ni da dajemo.

Mi smo na Odboru za ekonomiju, finansije i budžet razmatrali oba ova zakona i ja sam stekao uvjerenje da je za Opštinu Kolašin potrebno dati državne garancije. Dakle,

razmatrajmo svaku situaciju sa svojim specifičnostima, sa svojim potrebama. U Kolašinu imamo situaciju da je sadašnja lokalna vlast praktično talac prethodne vlasti, a prethodna vlast ne snosi apsolutno nikakvu odgovornost za svoje djelovanje. Evo i od poslanika Demokratske partije smo čuli da je bilo i nepravilnosti u davanju državnih garancija u prethodnom periodu, sad to nije direktno vezano za Kolašin, ali uopšteno. Taj instrument ne treba da bude pokrivanje nećijih dugova i nedisciplinovanog i nezakonitog ponašanja u prethodnom periodu i to na račun svih građana, već treba da bude instrument ozdravljenja i poboljšanja jedne specifične situacije kada steknemo na osnovu čvrste argumentacije uvjerenje da tu postoji zaista potreba i da te državne garancije zapravo nikad i neće biti upotrijebljene.

Ovdje se mnogo politizuje stvar i iz poslaničkih klubova gleda se na stvar koja je vlast u kojem gradu. To neće biti slučaj sa Pozitivnom Crnom Gorom. Pozitivna Crna Gora će glasati za davanje garancija u onim opštinama u kojima budemo stekli zaista uvjerenje da tu postoji ozbiljna i kvalitetna namjera da se izvuku iz trenutnih finansijskih problema. Dakle, nije normalno da se ne snosi odgovornost za svoj rad, a mi to imamo ... Crne Gore, pogotovo što je ukazivano na tu problematiku u Kolašinu i što Ministarstvo finansija nije reagovalo već je tolerisalo dugi niz godina praktično neke paralelne crne fondove, račune. To nije samo slučaj u Kolašinu. Mi tu praksu imamo u puno opština u Crnoj Gori. Ova situacija koju imamo u Kolašinu, ona je primjer što će se desiti i na državnom nivou kad jednog dana bude smijenjena ova vlast. Ono što će tada da bude zatečeno takođe će biti jedan veliki javašluk i netransparentan rad i veliko zaduženje koje će blokirati novu vlast u vršenju svoje vlasti u koliko kao u Kolašinu ta vlast želi da djeluje legalno, da ne koristi paralelne račune i da se pridržava zakona.

Dakle, Pozitivna Crna Gora će podržati ona rješenja u kojima imamo konkretne podatke, konkretne planove, u kojima se vidi ozbiljan rad i ozbiljna namjera da se izađe iz trenutnih finansijskih problema, ako nikako drugačije. Hvala vam.

PREDSJEDAVALJUĆI MILUTIN SIMOVIĆ:

Zahvaljujem.

Učesnik u prvom krugu diskusija, kolega Nimanbegu.

Izvolite.

GENCI NIMANBEGU:

Zahvaljujem, gospodine potpredsjedniče Skupštine.

Poštovane kolege i kolegice poslanice,

Ja ću samo na kratko obratiti svoje viđenje na Predlog zakona koji su moje kolege predali Skupštini Crne Gore. Primjećujem da bi se on mogao nazvati „kolašinski slučaj“ i da je prvenstveno on iniciran zbog problema koji ima lokalna samouprava u Kolašinu oko finansiranja svoje samouprave, ali da imaju malo različita gledanja kako obezbijediti državne garancije iz kojih sredstava se to treba finansirati. Kolega Damjanović je u svom Predlogu zakona naveo da država daje garancije na nivou od sedam miliona eura za lokalnu samoupravu u Kolašinu preko većinskog razvojnog fonda Crne Gore. Kolege iz Socijaldemokratske partije su navele da bi trebalo taj iznos biti 107 miliona od kojih sedam miliona za Kolašin i 100 miliona za one opštine koje koriste sve svoje iz Egalizacionog fonda.

Mislim da je tema pogođena, jer naše opštine sve grcaju u dugovima, osim sedam opština. Navešću da na primorju dugove nemaju opštine Kotor i Tivat, dok su sve ostale u dugovima. U centralnom dijelu Podgorica, dok na sjeveru su bile pozitivne krajem 2014.godine Rožaje, Andrijevića, Plužine i Mojkovac, ako se ne varam. To je sve u Crnoj Gori koji nemaju dugove. Koliko iznose dugovi, zbog javnosti ću samo podsjetiti, krajem

2014.godine opštine za neizmirene obaveze su imale preko 120 miliona eura duga, to su plate, dobavljači, krediti su bili oko 170 miliona eura, dok poreski dug se kreće prema državi oko 70-tak miliona eura. Plašim se da će ovo, ako se usvoji ovaj zakon, koji ne bi trebalo da je diskriminirajući, ako se glasa za zakon možda bi bilo dobro da se glasa varijanta koju su kolege iz Socijaldemokratske partije dale, da će to samo biti jedna pauza u radu lokalnih samouprava ako oni ne izvrše reforme. Partijska zapošljavanja, preveliki broj radnika, osnovno je pitanje da li su prihodi tih opština dovoljni da pokriju njihove rashode. Da li su prihodi tih opština dovoljni ne samo za rashode tekuće nego i za kapitalne investicije. Kažem da one jesu, jer to pokazuje slučaj Opštine Tivat.

Naše lokalne samouprave na žalost nisu smogle snagu da to urade niti da imaju kapaciteta, a ni političke volje. Rješavanje problema viška zapošljenih. Opštine su postale centar za smirivanje socijalnih tenzija i za partijska zapošljavanja i to ja odgovorno govorim, jer to je jedno nasleđe koje ne traje godinu, dvije, tri, nego desetak godina. Da li u ovom slučaju ćemo ići u tom sektoru da diskriminiramo opštine koje su bile odgovorne prema svojim finansijama i dati alibi da će država riješiti ono što lokalne samouprave nisu bile sposobne da riješe godinama u nizu?

Na ovo pitanje će biti teško odgovoriti, jer ono što je evidentno, da sa veoma velikim centraliziranim načinom kojim se skupljaju prihodi u Crnoj Gori gdje oko 90% poreskih prihoda ide prema državnom budžetu dok lokalne samouprave imaju samo 10% prihoda, i dalje će opštine biti u teškoj finansijskoj situaciji. Raduje da je, kao što je naveo kolega Jelić, da je i Vlada ... isto u tom pravcu, ali sam siguran da eventualna greška ako se usvoji jedan ovakav zakon koji su predložile naše kolege, ali i bez dovoljne analize na terenu, dovešće do toga da se ne rješava dugoročno problem, nego se samo gasi požar kod lokalnih samouprava koje zbilja, po meni, nisu pokazale da su odgovorne prema svojim zaposlenima i prvenstveno prema svojim biračima.

Stoga bilo bi dobro da imamo predstavnike Ministarstva finansija ovdje da se ovo raspravi, jer ovakav Predlog zakona je najbitniji u ovom zasijedanju koje imamo. Hvala.

PREDSJEDAVALJUĆI MILUTIN SIMOVIĆ:

Hvala.

Završili smo prvi krug diskusija. Sada predstavnici predlagača bi imali mogućnost, ako osjećaju potrebu, da daju odgovor na postavljena pitanja i da eventualno iskomentarišu uvodne diskusije.

Javili su se kolega Banović i kolega Damjanović.

Kolega Damjanović, po redosljedu. Izvolite.

ALEKSANDAR DAMJANOVIĆ:

Zahvaljujem, potpredsjedniče Simoviću.

Naravno da ću komentarisati uvodna izlaganja uvaženih kolega, prije svega iz poštovanja prema ovom domu i prema kolegama koje su dale stavove vezane za ovaj Predlog zakona u ovom prvom krugu.

Negdje da budem operativan i taksativan, da pokušam da dam odgovor i pojasnim ova rješenja ovdje koja su predložena. Dakle, na molbu kolege Jelića da se povuče ovaj zakon ja moram da mu kažem da ne mogu povući Predlog zakona već očekujem podršku pa i od kolege Jelića na ovaj Predlog zakona, da ne bi našu Vladu natjerali da radi nezakonito. Ako ja povučem ovaj Predlog zakona ili kolega Banović, Vlada će raditi, ukoliko krene u finansiranje opština ili u ovaj njen takozvani projekat, nezakonito. Mi pomažemo našoj Vladi da bi Vlada zajedno sa nama pomogla Opštini Kolašin i drugim opštinama u zavisnosti od toga koji predlog ovdje dobije prohodnost. Dakle, da i tu dilemu potpuno

odagnamo. Ovo je izvještaj koji sam pribavio, materijali koji su bili na sjednici Vlade 1 - 27, nigdje nema informacije koja se tiče Kolašina. Je li nešto razgovarano na Vladi - vjerovatno jeste. Je li neko dobio zadatak, pomoćnik ministra ovog puta da siđe niz stepenice i da objasni kako je nešto pričano tamo - jeste. Kad dobijemo tu odluku neka se i evidentira, nema veze, onda ćemo da znamo šta Vlada predlaže. U svakom slučaju šta god da predlaže, predlaže rješenje od 01.januara 2016.godine to je za Kolašin pase, kasno, kolega Jeliću. To rješenje nije ono što zadovoljava Opštinu Kolašin. Tako da iz tog razloga, da ne bi Vlada radila nezakonito i da bi radili sve u skladu sa zakonom, jer je ovo ozbiljan dom, ja ću svakako istrajati da ovaj predlog zakona koji sam podnio u ime kolega iz SNP-a, a koji je na fonu rješavanja problema u Opštini Kolašin čiju vlast konstituišu DF, SNP, SDP, bude usvojen.

Dakle, u odnosu na stav kolege Kneževića koji je rekao da je prava misterija vezano za to kako je ova opština toliko zadužena i kako je moguće da je račun blokiran četiri - pet godina a da prethodna vlast, a ova to neće da radi, neće da radi nezakonito, da prethodna vlast posluje preko fiktivnih računa, zaobilaznih računa. Gospodine Kneževiću, to nije misterija, neracionalno poslovanje, naduvani projekti, potreba da se umiješa i tužilaštvo u rad bivše vlasti da se vidi kako je taj dug narasta, političko zapošljavanje i tako dalje. O svemu možemo i jeste tema pogođena i u pravu je kolega Nimanbegu, da razgovaramo, Kolašin je samo paradigma, ali gospodine Nimanbegu jesu sve opštine dužne ili nekoliko opština je dužno u Crnoj Gori, ali je ovo jedina opština kojoj je račun blokiran nekoliko godina i njeno novo rukovodstvo od 01.novembra neće da radi nezakonito. Neko pokušava ovdje, to je bivša lokalna vlast uz podršku Vlade do sada, a Vlada će me demantovati kada ovaj zakon usvojimo i kada završi obavezu do polovine avgusta i riješi problem u Kolašinu, dakle, neko želi da ovu sadašnju novu vlast uvede u nezakonite radnje. Neće moći.

Ne daj bože da se ostvari ova prognoza ili slutnja gospodina Bojanića, da neko sve ovo radi da bi tamo izazvao prinudnu vlast, odnosno do kraja poništio volju birača Kolašina koji su tražili promjene i dobili promjene. Malo će vam biti 27.septembar ako to bude nečija ideja. Evo, zapamtite, malo će biti 27. septembar, govorim da će biti i tamo protesta ukoliko to neko pokuša i u koliko je to krajnji cilj. Siguran sam da se slutnja gospodina Bojanića neće ostvariti i da to nije krajnji cilj, da je krajnji cilj da naša Vlada uz stvaranje zakonskih osnova ovoga Parlamenta završi svoj dio obaveza i riješi problem Opštine Kolašin. Na kraju krajeva to je i njena moralna obaveza, jer glavna partija koja konstituiše Vladu u ovom trenutku je bila i glavna partija koja je konstituisala prethodnu vlast u Kolašinu.

Kada možemo već da damo garancije od 101.600.000 evra, 40.000.000 za Crnogorski elektroprenosni sistem, to je onaj besplatni projekat "Kabl", pa onaj naš dio samo od Tivta do Pljevalja, pa kad možemo i ovih 5.000.000 za stanove solidarnosti, što je dobro, kad možemo 6.600.000 za radnike prosvjete u Budvi, da garantujemo i 50.000.000 Abu Dabi fondu, pa valjda možemo i ovih 7.000.000 za Kolašin. Kad možemo da preuzimamo iz godine u godinu, a preuzeli smo ove godine dug od 3.700.000 Montenegro airlinesa, pa valjda možemo nešto malo više da bi riješili problem jedne opštine koja neće da radi nezakonito, već želi da radi na zakonit način i da onda sve rješavamo probleme o kojima je kolega Tuponja govorio, bez politizacije, od opštine do opštine. Da tačno ustanovimo gdje su neracionalnosti, ko je odgovoran za neracionalnosti i na koji način to rješavamo. Apsolutno na kraju će biti priča održivosti opština.

Kolega Nimanbegu, vi znate, opštinama su dati teško naplativi porezi, opštinama su dati porezi tipa poreza na nepokretnosti iako je katastar u državnim rukama, pa često opštine ne mogu da naplate porez. Zaključujem, javiću se kao predlagač nakon prvog kruga odmah. Hvala.

PREDSJEDAVAJUĆI MILUTIN SIMOVIĆ:

Hvala. Moramo biti racionalni.

Kolega Banoviću, izvolite.

Hvala, kolega Damjanoviću, na doprinosu da budemo efiksani. Vaše pravo, dogovorićemo se.

Izvolite, kolega Banoviću.

BORISLAV BANOVIĆ:

Hvala, potpredsjedniče.

I mi smo na neki nači bili pomenuti u uvodnim izlaganjima od strane kolega pa se nismo javljali za riječ, tako da ste ipak trebali održati onaj ritam uobičajeni da ne dajete riječ kolegi Jeliću i ostalima ako se slučajno promenu jer nije bio baš takav negativan kontekst.

Prelazim na stvar. Bilo je dosta pitanja i dosta dilema koje su kolege iznijele. Počecu od ovoga što je rekao kolega Jelić, što sam ja uočio kao glavno, da ovaj zakon nije u skladu sa Ustavom, zakonom i pravilima koja već funkcionišu. Ustav, razumijem samo u onom dijelu koji kaže da je Vlada predlagatelj budžeta, rebalansa budžeta, pa moguće je da to ide nekom granicom, a i zakona i svega ostalog. Zaista bi mi bilo drago i podržacu prvenstveno zakonitost, to prvenstveno i rade u Kolašinu. Oni žele da rade zakonito zato su i u ovoj situaciji. Vjerovatno da rade kao što je rađeno ranije, ne bi bili u takvoj situaciji, ali ih u tome svi podržavamo, sada nam je važna zakonitost i radi nas samih da shvatimo šta je zakon i šta su pravila koja donosimo i radi ukupnog procesa u društvu i radi ovih evropskih procesa gdje su ti problemi sa vladavinom prava na vrhu naše negativne top liste.

Dakle, žao mi je što kao dugogodišnji član Odbora za ekonomiju i finansije nijeste ukazivali i izborili se za tu zakonitost u ranijem funkcionisanju Opštine Kolašin, jer ste sami ovdje rekli i pitali da li i ova vlast sada radi isto, tj. nezakonito kao što je radila prošla. Dakle, vi se slažete da je prošla radila nezakonito. Na to je Socijaldemokratska partija upućivala, slala dopise Vladi, slala dopise Skupštini, slala dopise nadležnim državnim organima, MUP-u i Tužilaštvu i niko nije ništa preuzeo godinama i godinama pa se onda došlo do ovih 6.900.000 eura duga koji je u našem obrazloženju jasno struktuiran na šta se odnosi. Dakle, bilo bi zaista korisno da svi zajedno se pobrinemo o toj zakonitosti bez obzira čija je partija na vlasti u određenoj sredini, da budemo nepristrasni i da učinimo da dovedemo ovo društvo u red bez obzira o kome se radi.

Drugo, rekli ste da je učešće Ministarstva finansija. Ponavljam, Opština Kolašin je navedena kao primjer u Ministarstvu finansija pravilnog i racionalnog pristupa i konstruktivnog pristupa. Ja sam barem takvu informaciju dobio. Mislim da sam je dobio od ministra, on mi je i usmeno ovdje potvrdio kad smo se sreli, da su oni ozbiljno pristupili problemu, da su svjesni problema koje imaju, da ima neracionalnosti, da su spremni na žrtve da bi ih riješili i da ih oni u tom smislu podržavaju. Na žalost, prošlo je već četiri - pet mjeseci od tada i ništa se od te podrške nije uradilo. Naprotiv, zaključci koje je Vlada povodom toga ranije usvajala, citirao sam već, pokazuju se sad kao nevažeći, ali je indikativno, koliko ja znam ova odluka o kojoj vi govorite se vrlo naslanja na to što je Opština Kolašin predlagala i na rješenja koja su predlagali. Koliko sam razumio, Vlada predlaže ovom odlukom da se budžetskom tekućom rezervom garantuje Opštini Kolašin i drugim opštinama, da se garantuje takođe Egalizacionim fondom, ali mi nije jasno zašto to nije urađeno, zašto je četiri mjeseca izgubljeno, zašto su četiri mjeseca nagomilavani problemi. Da li je to što su ovi zakoni na dnevnom redu ili ne, da ne nagađam sada.

Ponavljam sada još jednom, pozvali ste na odustajanje, što se mene tiče, sasvim je svedjedno da li će se neko rješenje uspostaviti po predlogu grupe poslanika Socijaldemokratske partije ili Demokratske partije socijalista ili nekog trećeg, važno je da do

tog rješenje dođe. Što se nas tiče možemo zakon i povući ako vidimo da je to efektivna odluka i da ona donese rezultate. Znači i sami koji su problemi i kako se oni usložnjavaju, a ponavljam, četiri mjeseca je već izgubljeno.

Kolega Knežević je rekao da je u najtežoj situaciji Opština Kolašin. Moguće, kad se saberu svi ovi efekti, ali zato je naš predlog proširio sve ostale. Znamo da su mnoge druge opštine u sličnim problemima, ali moguće i slažemo se da su ovi u najtežim. Ono što jeste sigurno da su ovi izašli sa konkretnim predlogom, ponavljam još jednom, koji su podnijeli Ministarstvu finansija kako da se rješava problem. Konkretni problem koji je podržan i pohvaljen od ministra finansija. Ponavljam još jednom da je to primjer ostalim opštinama kako treba da odgovorno pristupe, tako sam ja čuo i tako je ministar finansija javno pred drugim predsjednicima opština to i izjavio, možemo i stenogramе naći sa tih sjednica.

Kolega Bojanić je rekao da nije idealno. Naravno da nije idealno, ali nije idealna ni situacija u kojoj se nalazimo, pa ni ta rješenja ne mogu biti takva.

Na kraju, dozvolite par rečenica, kolega Tuponja je rekao upravo ovo i slažem se sa njim, da tamo gdje je paušalno donekle naš predlog ulazi u jednu zonu nedefinisanog, ali ako sve ostaje opet na Vladi da ona vidi da li su ti programi, kao što je kolašinski, razrađeni, da li su korektni, da li su ispravni i da to pod tim uslovima važi i za druge opštine. Dakle, nije ovo davanje automatski garancija drugim opštinama, one moraju sve proći tu proceduru i donijeti predloge i planove, sanacije koji su u skladu sa određenim mjerilima.

Na kraju, ponavljam, vidjećemo do petka kad bude glasanje. Izvinjam se svima koji su mislili da je danas, imali smo neki nesporazum, nismo znali da je to danas predviđeno, da do petka možemo da razgovaramo i o toj soluciji, ali do petka su četiri dana, da ne izgubimo vrijeme kao što smo u ova prethodna četiri mjeseca, ništa se nije uradilo po Vladinim planovima. Hvala.

PREDSJEDAVAJUĆI MILUTIN SIMOVIĆ:

Hvala na posljednjem pojašnjenju, jer i sam sam bio u dilemi nakon vašeg drugog dijela diskusije vezano za odustajanje od Predloga zakona, razumio sam da i dalje ga držite na stolu do petka, jer sam imao utisak da ste odustali od zakona. Razumio sam, hvala vam na dodatnom objašnjenju.

Imamo četiri prijavljena komentara. Po redosledu javljanja, kolega Knežević, zatim Jelić, Nimanbegu i kolega Tuponja.

Izvolite, kolega Kneževiću.

MILAN KNEŽEVIĆ:

Pominjali su me i kolega Damjanović i kolega Banović, da li u dva minuta moram sa stavovima i jednog i drugog da polemishem ili ću imati neko dopunsko vrijeme? Ne insistiram na četiri minuta, ali tražim toleranciju ukoliko to ne bude sve u dva minuta, a nastojaću da se uklopim. Samo toliko.

PREDSJEDAVAJUĆI MILUTIN SIMOVIĆ:

Ja vas molim da se uklopite u dva minuta. Izvolite.

MILAN KNEŽEVIĆ:

Kolega Banoviću, mislim da smo se razumijeli. Ja sam u svojoj uvodnoj riječi saopštio da mi nemamo ništa protiv da se pomogne svim crnogorskim opštinama, ali je situacija u Kolašinu toliko dramatična i urgentna da bi trebalo to uraditi odmah u narednih mjesec dana tj. usvajanjem ovih izmjena i dopuna i njihovim stupanjem na snagu, kako bi se ta priča najzad završila dobro po Opštinu Kolašin i ne samo po zaposlene nego i na sve građane

koji žive u toj opštini. Ono što ja imam informaciju, a to je da je Opština Kolašin jedini grad u Crnoj Gori kojem je blokiran račun. Volio bih da me neko demantuje da postoje i drugi gradovi. U ovom trenutku meni se čini da je opština Kolašin jedina u blokadi, a struktura duga, kolega Jelić je pominjao nekih 4.830.000 eura. Ja sam došao do strukture duga, on je oko deset i po miliona eura uključujući dug za poreze i doprinose, dug za struju koji iznosi oko nekih 500.000 evra. Pomenuću samo neke detalje oko prodaje opštinske imovine, 120 000 evra prodana je zgrada nekadašnjeg sreskog suda u centru, 80 000 prodana zgrada Gorštaka, takođe u centru, podignuta je hipoteka na zgradu za Centar za kulturu kod CKB banke 320 000 evra uključujući i zemljište od 715 m² i umalo nije došlo i do otuđenja, odnosno prodaje ove zgrade Centra za kulturu.

Samo bih volio ako neko od kolega iz parlamentarne većine zna šta je to Vlada usvojila u četvrtak i kako će se to ... u Opštini Kolašin, da nas upozna sa tim. U ovom trenutku mi nemamo ništa osim neku nezvaničnu najavu i formulaciju da će se to sve riješiti u budžetskoj 2016.godini. Ja mislim da građani Kolašina, posebno zaposleni, nemaju vremena da čekaju 2016.godinu, da mi to moramo riješiti do kraja proljećnog zasijedanja. Hvala.

PREDSJEDAVALJUĆI MILUTIN SIMOVIĆ:

Hvala Vam.

Kolega Jeliću, vi ste sljedeći u komentaru.

ZORAN JELIĆ:

Zahvaljujem.

Na žalost i ja ću morati u dva minuta da se uklopim kao kolega Knežević.

Ja vas još jednom pozivam, uvažene kolege koji ste predložili zakone, da ih povučete.

Gospodine Damjanoviću, kada govorite da je nezakonit ovaj predlog i tako dalje, što Vlada radi, želim da vam kažem da posle sjednice Vlade pomoćnik ministra finansija gospodin Vukićević, koji je nedavno ovdje bio, održao je konferenciju za štampu gdje je saopštio stavove oko rješavanja o stanju javnih finansija na lokalnom nivou. Ja sam vam saopštio više puta i na Odboru za ekonomiju, budžet i finansije da je vaš predlog zakona isto kao i kolega iz SDP-a nezakonit, nije u skladu sa Ustavom, jer Vlada isključivo predlaže budžet i završni račun budžeta. Po toj analogiji vi možete sad ovdje predložiti završni račun budžeta što ćete reći da nije uobičajeno da poslanici predlažu završni račun budžeta, ali će pravnici o tome govoriti.

Kad govorite da je kasno za 2016.godinu, gospodine Damjanoviću, podsjetiću vas da u budžetu imamo tekuću budžetsku rezervu koja se može iskoristiti kao sredstvo za obezbjeđenje prilikom sklapanja kredita sa komercijalnim bankama između banaka i lokalnih samouprava. Taj mehanizam je poznat.

Gospodine Damjanoviću, niste mi odgovorili na moja dva postavljena pitanja. Pitao sam vas koliko je u Opštini Kolašin nova uprava koja je došla zadužila opštinu. Od 19.09.2014. nova lokalna samouprava je opštinu Kolašin zadužila za 1.500.000 eura.

Drugo, pitao sam Vas koliki je anuitet koji treba da bude, niste mi ni to odgovorili na pitanje. Strah me je da po vašem zakonu taj anuitet će biti veći od mjesečnih lokalnih prihoda. Još da vam kažem, gospodine Damjanoviću, dug za porez na promet nepokretnosti u Opštini Kolašin je 1 640 000 eura, to je porez na promet nepokretnosti koji je drugi po veličini u Crnoj Gori, odmah posle Opštine Plužine, a Plužine nemaju taj dug kao opština za porez na promet nepokretnosti. Dakle, nova lokalna samouprava ništa nije uradila da naplati taj dug...

PREDSJEDAVAJUĆI MILUTIN SIMOVIĆ:

Kolega Jeliću, molim vas, ista pravila važe za sve, pa i za vas. Molim vas, kolega Jeliću.

ZORAN JELIĆ:

Kad sam govorio, kolega Banoviću, o nezakonnosti, nisam rekao da je prethodna, nego lokalna samouprava nova koja je došla, kada smo imali raspravu na Odboru za ekonomiju, budžet i finansije optužuju prethodnu upravu da radi nezakonito, a rade po istim principima. Dakle, blokiran je račun i rade preko lokalnih preduzeća. Državna revizorska institucija će ispitati taj rad. Budžet Opštine Kolašin je donijet nezakonito. Nova lokalna uprava je prekršila član ...

PREDSJEDAVAJUĆI MILUTIN SIMOVIĆ:

Hvala.

Kolega Jeliću, ja vas molim, pomozite u objektivnosti u raspodjeli vremena. Prekršili ste dogovor, molim vas da to više ne činite. Hvala Vam.

Izvinjavam se svim ostalim kolegama gdje sam bio striktan u poštovanju vremena, a molim kolegu Jelića da ubuduće i on bude.

Kolega Nimanbegu.

GENCI NIMANBEGU:

Meni bi bilo drago da mogu kao neke kolege brzo da govorim, ali ne mogu tako, zato ću se posvetiti samo kolegi Damjanoviću, ne kolegi Banoviću. Iz kog razloga - zato što se ja i on slažemo oko ekonomskih gledanja često.

Sigurno, kolega, znam da niste mislili na mene, niko ne želi da opština Kolašin radi nelegalno. Ja moram da se začudim iako će to izazvati otpor vjerovatno kod nekih u Kolašinu, ovom štrajku se čudim. Čudim se štrajku, ako je pet godina opština u dugovanjima i sad idemo na ekstremne mjere, štrajk. Sjećam se tako, kolega Jeliću, kad je naš cijenjeni kolega Milić posredovao u štrajku glađu u Ulcinju. Znao što su uradili? Kolega Milić je intrvenisao kod kolege Žugića, pa su iz Egalizacionog fonda dali Centru za kulturu novac, prihod Opštine Ulcinj, dogovorili su tako da nam riješe štrajk, u stvari to je Opština Ulcinj pomogla, ali ti radnici nisu htjeli isto kao radnici Opštine Kolašin. Imali su i veća dugovanja. Gospođu Vuksanović cijenim kao hrabru ženu, poznajem je lično, vidio sam što misli, što radi i stvarno joj se mora dati pomoć, ali sad imamo, ranije nismo imali kao što je bilo u Ulcinju, na veće dugovanje nije bio otpor radnika. Stoga da ne bi radnici shvatili pogrešno moju diskusiju, ne samo u Kolašinu, nego Ulcinju, u Croj Gori nema spremnosti od politike da se riješi ovaj problem. Zašto? Ako se riješi problem viška radnika ... nisu dugovi samo opština nego i javnih preduzeća, izgubiće se izbori. Zato vam mogu reći da sam pesimista kako ćemo riješiti ovaj problem, ali sigurno kao odgovorni političari moramo preduzeti najoštrije korake i najjače korake. Hvala.

PREDSJEDAVAJUĆI MILUTIN SIMOVIĆ:

Hvala.

Kolega Tuponja, poslednji sa komentarom.

GORAN TUPONJA:

Zahvaljujem.

Ovo je pitanje odgovornosti kako na lokalnom tako i na državnom nivou. Dakle, sve dok se ne postavi pitanje odgovornosti i ne bude snosila odgovornost za poslovanje parama

građana, nema sreće u ovoj državi. Imaćete nagrađivanje nezakonitosti. Ne samo što ćete davati državne garancije koje neko smatra pokrivanjem sopstvenih troškova, nego vi ćete imati nastavak zaduživanja kako na državnom tako i na lokalnom nivou, zloupotrebu pozicija. Instrument državnih garancija ne služi tome da se pokriju nastali dugovi. Dakle, samo kvalitetni planovi, održivost takvih finansijskih planova i realni izgledi da to predstavlja izlazak iz trenutnih finansijskih problema, a ne kao način da neko drugi pokrije moje dugove, a nakon toga opet sve „Jovo nanovo“, imaće podršku Pozitivne Crne Gore. Ako bude potrebno, uvesti i kontrolne mehanizme kako se realizuje taj finansijski plan i ne treba apsolutno politizovati ove stvari.

Dakle, na prvom mjestu odgovornost svako mora da snosi za svoj rad. Ne može nova vlast biti talac prethodne vlasti. Druga stvar, kvalitet finansijskih planova - realni izgledi za izlazak iz trenutnog finansijskog problema. Treća stvar, kontrolni mehanizam, kako se realizuje ovaj način pomoći. Hvala.

PREDSJEDAVALJUĆI SULJO MUSTAFIĆ:

Hvala i vama, kolega Tuptionja.

Sa ovim smo završili uvodni dio, prelazimo na diskusije.

Riječ ima kolegica Marta Šćepanović.

Izvolite, kolega, možete proceduralno, ali se meni obratite.

ALEKSANDAR DAMJANOVIĆ:

Član 96 Poslovnika, stav 1, alineja 6 - predlagač, odnosno ovlašćeni predstavnik predlagača u toku pretresa ima pravo da se javi, dakle moja malenkost, i dobije riječ. Ima pravo da se javi, javljam se i dobijem riječ radi odgovora na postavljena pitanja koja su se čula. Želio bih da odgovorim na postavljena pitanja na način da ne uzrokuje pobočne i bočne replike, već da budem direktan i da se ova rasprava vodi sa svim imputima koji su neophodni. Zato se i javljam u ovom trenutku.

PREDSJEDAVALJUĆI SULJO MUSTAFIĆ:

Kolega Damjanoviću, nijesam do sada vodio ovu raspravu, ali sam je pratio sa vrlo velikim interesovanjem jer me i te kako zanima. Koliko sam ja shvatio, završen je krug uvodnih riječi predstavnika predlagača, krug uvodnih riječi predstavnika poslaničkih klubova, vaših odgovora ili komentara u ime predlagača i njihovih komentara. Time smo iscrpili model rada na uvodnoj riječi.

ALEKSANDAR DAMJANOVIĆ:

Ja sad tražim samo član 96, tri minuta.

PREDSJEDAVALJUĆI SULJO MUSTAFIĆ:

To je dogovor sa Kolegijuma koji primjenjujemo kod svake tačke dnevnog reda.

ALEKSANDAR DAMJANOVIĆ:

Da li vi sada hoćete meni ovdje da uskratite moje neprikosnoveno pravo po članu 96 Poslovnika?

PREDSJEDAVALJUĆI SULJO MUSTAFIĆ:

Nikada. Ni vama ni bilo kome, ali vas molim da pokušamo da idemo sada sa...

ALEKSANDAR DAMJANOVIĆ:

Ja vama obačavam da će to biti u funkciji ove rasprave i konkretni odgovori na konkretna pitanja.

PREDSJEDAVAJUĆI SULJO MUSTAFIĆ:

Imate mogućnost da se prijavite tokom rasprave.

ALEKSANDAR DAMJANOVIĆ:

Ne, ja imam vjerovatno kolegu Milića kao ovlašćenog ispred mog kulba poslanika za učešće u raspravi, ja ću kao predlagač.

PREDSJEDAVAJUĆI SULJO MUSTAFIĆ:

Ne, vi kao predlagač možete da se javite uvijek za riječ, ali ne sada nego tokom diskusije.

ALEKSANDAR DAMJANOVIĆ:

Evo, javljam se oko diskusije. Počela je diskusija.

PREDSJEDAVAJUĆI SULJO MUSTAFIĆ:

Moramo prvo dati riječ poslanicima, ako se slažete, ako nije sporno.

ALEKSANDAR DAMJANOVIĆ:

Hoćete li vi da mi date riječ kao predlagaču kad vi budete procijenili, hoćemo li tako? Ja tražim moje poslovničko pravo gdje mogu čim se javim da dobijem riječ kao predlagač, da odgovorim na pitanje.

PREDSJEDAVAJUĆI SULJO MUSTAFIĆ:

Nije uopšte problem, izvolite, ali kršimo dogovor koji smo postigli.

ALEKSANDAR DAMJANOVIĆ:

Hvala vam. Imamo dogovor, ali poštujemo Poslovnik. Smatram da je izuzetno važno, potpredsjedniče, ovo je jedno od neprikosnovenih poslovnčkih pitanja i hoću da odgovorim na pitanja jer ih je kolega Jelić postavio i mislim da je bitno objasniti.

Govorio je o uvećanju duga opštine od momenta kad su završeni lokalni izbori, odnosno kada je nakon velikih peripetija i opstruisanja izborne volje građana konačno formirana nova vlast pa do danas. Dakle, jasno je da se dug uvećava time što se uredno evidentiraju Ministarstvu finansija obaveze po porezima i doprinosima koje se ne isplaćuju jer se ni plate ne isplaćuju i to nemojmo da miješamo sa dugovima koji su pravljani. Kako su pravljani, o tome ćemo imati prilike da pričamo tokom rasprave. To je prvi odgovor.

Drugi odgovor. Kažete koliki će biti anuitet za taj kredit koji bi dobila eventualno Opština Kolašin? Anuitet će zavisiti od načina na koji se kredit sklopi. Ako se sklopi sa Investiciono-razvojnim fondom on će biti veoma nizak, biće povoljan, biće lako otplativ. Ako se sklopi sa nekom komercijalnom bankom na način na koji je Vlada Crne Gore sklapala komercijalne ugovore, da ne pominjem kojim bankama, sa kamatnim stopama 8%, 10% i 12%, biće nepovoljan kao što ni Vlada nema novca nego iz deficita finansira svoje dugove.

Treći odgovor, oko lokalnih poreza koje treba koristiti da se isti i naplate, odnosno da se iz njih finansira opština. Tačno, gospodine Jeliću, dajte samo ovdje mehanizam. Govorio sam o opštinama koje imaju teško naplative poreze i to nije samo slučaj Opštine Kolašin. Kako će jedna opština, da li fizičkom prinudom, silom, da naplati evidentan poreski dug u ovom slučaju po osnovu poreza na nepokretnost, kaže – matica je katastar državni, i dobro

bi bilo da se naplati. Šta sa onim silnim koncesijama koje su dodjeljivane privilegovanim pojedincima i kompanijama i u Kolašinu i u drugim opštinama, pa se ni te koncesije ne plaćaju Vladi. Dug je 19 miliona, a uvjeren sam, kad bi se te koncesije sa teritorije Kolašina platile Vladi Crne Gore, pa onaj pripadajući dio 50% platio Opštini Kolašin, mnogo bi bilo manje problema u opštini. Hvala vam, potpredsjedniče, još jednom.

PREDSJEDAVALJUĆI SULJO MUSTAFIĆ:

Zahvaljujem.

Znači odgovorili ste ... kolega u svom uvodnom izlaganju.

Ne možete, kolega, bili su odgovori na pitanja. Precizni odgovori na precizna pitanja.

Oprostite, moramo se držati Poslovnika, ipak i dogovora. Hvala vam.

Kolegice Šćepanović, izvolite, imate riječ.

MARTA ŠĆEPANOVIĆ:

Zahvaljujem, potpredsjedniče.

Poštovane kolege, poštovani građani,

Što se tiče današnjeg Predloga zakona koji su podnijele kolege iz SDP-a i kolega Damjanović, moram zaista na početku da istaknem, da Zakonodavni odbor radi svoj posao u okviru svoje nadležnosti, kako bi trebalo, ova dva predloga se ne bi ni našla na dnevnom redu iz razloga što su oba neustavna. Kao predlagač, poslanik nema pravo, po Ustavnom uređenju, da predlaže Predlog zakona o budžetu, jer je to isključiva nadležnost Vlade. Tako da poslanik ne može preuzimati nadležnost Vlade.

Ovdje su bili pojedini komentari da neko pokušava vlast u Kolašinu da uvede u neke nezakonite radnje. Krenuću od odluke o budžetu Opštine Kolašin, da vidimo da li ta vlast radi zakonito i u skladu sa zakonom.

Dakle, odluka o budžetu Opštine Kolašin donijeta je na nezakonit način, donijeta je suprotno članu 35 Zakona o budžetu, fiskalnoj odgovornosti. Kada je taj zakon bio u ovom pelnumu na dnevnom redu prvo su kolege iz opozicije insistirale da se amandmansi djeluje i da se ojača odgovornost kako lokalnih samouprava tako i Ministarstva finansija u tom pogledu, pa ukoliko mišljenje bude negativno, da opštine ne mogu da donesu takve budžete. To je predlagač prihvatio. Međutim, sad imamo situaciju da Ministarstvo finansija nije donijelo pozitivno mišljenje a da je bez obzira na tu činjenicu Opština Kolašin donijela budžet bez saglasnosti Vlade. Tu se postavlja pitanje kako će se potencijalni kreditori u ovom momentu odnositi prema zahtjevu Opštine na zaduženje od sedam miliona eura ako nema mišljenje Vlade sa aspekta strukture prihoda planirane potrošnje i izvora finansiranja i jasno je da se ovdje radi o flagrantnom kršenju Zakona o budžetu o čijoj ustavnosti i zakonitosti sada treba trenutno da odluči Ustavni sud.

Takođe, ne znam da li su kolege upoznate da su u Opštini Kolašin, u lokalnom parlamentu, usvojene dvije odluke o zaduženju na sedam miliona eura. Obije odluke bez saglasnosti Vlade što je opet suprotno Zakonu o finansiranju lokalnih samouprava, član 64, koji predviđa da se opština može zadužiti, u iznosu od 10% da ne smije preći ukupnih realizovanih tekućih prihoda, osim ako je u pitanju sanacioni plan. Obije su odluke donešene bez sanacionog plana, tačnije jedna od odluka bez sanacionog plana, a druga odluka na osnovu zaključaka Vlade. Pitam kolege koja je odluka, obije su na snazi i da li to znači da će se opština zadužiti 14 miliona eura. Takođe, nezakonita odluka bez sanacionog plana koji je odobrila Vlada.

Što se tiče strukture neizmirenih obaveza koje se nalaze u obrazloženju zakona koji su podnijele kolege iz Socijaldemokratske partije, imam pitanje, da mi se objasni šta predstavlja blokada, iznos koji se ne nalazi u bilansima opštine, 809 hiljada eura. Takođe

nije tačan podatak koji je stavljen u obrazloženju ove odluke, da je utvrđeno da je višak zaposlenih 54. Analize neke da, ali da bi se predvidjela budžetom Opštine Kolašin sredstva za rješavanje tehnološkog viška, morali su stupiti na snagu pravilnici o sistematizaciji, donešen socijalni program u kojem bi morao učestvovati sindikat. Ovdje kažete da je bilo predviđeno za realizaciju racionalizacija koja je neophodna 500 hiljada eura. Međutim, budžetom Opštine Kolašin je za realizaciju tehnološkog viška predviđeno 182 hiljade eura i to nam je obrazloženo na odborima, odnosno na lokalnom parlamentu da bi taj iznos bio 1.900 po zaposlenom, a što svakako nije zakonski da se taj iznos već opredijeli bez mišljenja sindikata i učešća sindikata u svemu tome.

Takođe sam htjela da postavim pitanje koje se odnosi na naplatu prihoda. Tačno je da je Vlada Crne Gore, u četvrtak će usvojiti zaključke i imam informaciju da su predstavnici lokalne vlasti u Kolašinu po hitnom postupku pozvani da pokrenu pitanje i da nađu banku koja će dati kredit. U ovom momentu kada je Vlada već dala garancije a našla je rješenje iz tekuće rezerve do 2016. godine kada će se odobriti garancije za sve opštine, sada je sve obzirom na pomoć koju je Vlada učinila sa ovim jer je prepoznala kao problem svih lokalnih samouprava ne samo Opštine Kolašin, jer imam informaciju o stanju neizmirenih obaveza lokalnih samouprava i nije Opština Kolašin jedina u teškoj finansijskoj situaciji, već i druge opštine. Na osnovu te informacije zaista je važno pomoći opštini, ali moram da napomenem da opštine, ne samo Opština Kolašin, sve neizmirene obaveze koje imaju moraju zaista da se više angažuju na dugove koje imaju i na prihodnu stranu. Dakle, sada je sve u skladu sa Ministarstvom finansija, velika je obaveza, Opština Kolašin preuzima sad sklapanje sporazuma sa Ministarstvom finansija i sada je sve na lokalnoj vlasti. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVALJUĆI SULJO MUSTAFIĆ:

Zahvaljujem, kolegice Šćepanović.

Imate jedan komentar od strane predstavnika predlagača.

Želite li da odgovorite vi na pitanje? Izvolite.

BORISLAV BANOVIĆ:

Zahvaljujem kolegici Šćepanović na ovako izraženom interesovanju i ne čudim se, ona je rekla sama, odbornica je u Opštini Kolašin, mislim da je duže vrijeme odbornica, nije svejedno, jeste u nekom mandatu pretpostavljam i sigurno ste zainteresovani kao i ostali Kolašinci a i kao mi ostali kojima je stalo da u svakom gradu bude nekakav normalan i uredan život, da se to pitanje riješi. Ja vam ne mogu reći što je od ovih cifara tačno, a šta nije, to ćete vi bolje znati i ako imate nešto sporno sa ovim udruženjem slobodno iznesite kontraargumentaciju i kontracifru, ali mislim da to nije poenta naše diskusije i naše rasprave i to nije poenta rješavanja ovog problema. Da li je dug Opštine Kolašin 6.920.000 kao što su oni napisali ukupno, ili 10 miliona kao što je rekao kolega, ili je 5.700 miliona kao što biste možda vi rekli ili neku drugu cifru, evo, možda je prilika kad ste tako upućeni da nam upravo date vi koji je to dug Opštine Kolašin i da nam pokažete tu strukturu kad su ti dugovi nastali i po kom osnovu. Čuli smo kolegu u prethodnoj diskusiji da su neki dugovi narasli, naravno, živi se pa otkucavaju. Upravo je to ono što sam rekao, sat otkucava, dugovi rastu redovni, dakle to nijesu zaduženja nova i novi krediti, kao što smo vidjeli ovdje da ih ima, i novi anranžmani, novi poslovi, novi definisani, nego je to očigledno ono što je redovno, zakonito, da idu obračuni plata i da idu obračuni doprinosa i struje i svega. Upravo tako, jeste, svega toga, a mi imamo zaključke 4-5 mjeseci, tri seta Vladinih zaključaka od kojih se nije dalje odmaklo. Zbog toga ponavljam, mi smo ušli u ovu proceduru zakonsku da pomjerimo stvari sa mjesta, koje se ne pomjeraju. Zato bi zaista bilo korisno, a nadam se da ćete i ubuduće kao što sada pažljivo gledate na ovu zakonitost da to radite, da ste radili i prije. S obzirom

na vaše pravničko znanje i da dolazite iz Kolašina, sigurno ste znali da opština ne funkcioniše u skladu sa zakonom, sa Ustavom i sa svim ostalim čim ima paralelni budžet i čim godinama, peti ili šest ili više godina, stvari idu na način koji nije zakonit. Zaista ste mogli pomoći prvenstveno opštini, a onda i svima nama i ovoj budućoj vlasti, da ste tada upozorili na sve te nezakonitosti iz predhodnog perioda. Hvala.

PREDSJEDAVALJUĆI SULJO MUSTAFIĆ:

Hvala vam, kolega Banoviću, na odgovoru kao predlagač. U drugom ste imali jedan mali komentar i zato dajem kolegini Šćepanović pravo da odgovori na vaš komentar. Izvolite, kolegice.

MARTA ŠĆEPANOVIĆ:

Na komentar da li se radilo zakonito ili ne, da vas upoznam da je specijalni tužilac još 2010. godine kada sam ja bila glavni administrator svu dokumentaciju iz Opštine Kolašin ponijela iskopiranu, tako da očekujemo da to utvrde nadležni organi. Dakle, uredno je dostavljena sva dokumentacija od strane Demokratske partije socijalista koja je tada preuzela valast.

Što se tiče vašeg komentara da su u pitanju paralelni nepoznati računi, samo da vas upoznam da je nadležna revizorska institucija utvrdila da je taj račun sastavni dio konsolidovanog računa trezora i evidentiran je u Glavnoj knjizi trezora, a dok računi, ne znam da li je zakonito da pravno lice posluje preko žiro-računa drugog pravnog lica. U odnosu na moje postavljeno pitanje moram reći da je ovdje evidentirana blokada kao neizmirena obaveza, a da se takođe ovdje vodi kao kreditno zaduženje i malo veći iznos od ovoga. Samo da vas upoznam da ovaj podatak nije tačan iz razloga što je u pitanju bilo kreditno zaduženje, nakon toga, nakon neizmirivanja obaveza ugovor o kreditu je raskinut i sada je to neizmirena obaveza. Blokiran je račun. Znači, to više nije kreditno zaduženje, to je neizmirena obaveza na blokadi računa tako da je ovdje to dva puta evidentirano, a u pitanju je iznos od skoro milion eura, tako da na kraju kada sumiramo, ovaj dug od 6.920.000 eura će biti manji jedan million. Moram vas takođe upoznati da je na dan 31.12. evidentiran dug, Ministarstvu finansija dostavljena je informacija da su ukupna zaduženja Opštine sedam miliona, a sada smo ovdje opet na pet miliona, što znači da su se i u ovom period, kao što ste istakli, nagomilale određene obaveze. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVALJUĆI SULJO MUSTAFIĆ:

Zahvaljujem.

Kolaga Damjanović je takođe imao komentar na vaše izlaganje.

ALEKSANDAR DAMJANOVIĆ:

Uz izvinjenje svim ostalim kolegama, smatram da pošto se ovdje radi o oponiranju kao predlagač sam dužan i zbog ostalih kolega da ovdje odgovorim na par stvari. Dakle, nevjerojatno je da član Zakonodavnog odbora na ovaj način polemiše o stavu svog odbora. Dakle, ovdje u izvještaju Odbora od 16. jula tekuće godine, pod tačkom 2 - Odbor je ocijenio da je ovaj Predlog zakona u skladu sa Ustavom i pravnim sistemom. Dakle, nesporno ustavno pravo da poslanik može da predloži bilo koji zakon neko ovdje pokušava da ospori. O tome komentara više neću ni jedne riječi. Međutim, ono o čemu hoću jeste da smo konačno ad akta stavili optužbu da se opština, gle čuda, zadužila za ovih pet ili šest mjeseci. Dakle, nijedan jedini cent novo rukovodstvo nije napravilo zaduženja, osim tekućih obaveza koje nijesu izmirene jer je račun blokiran i upravo je ovo način, deblokadom računa, a Parlament pomaže Vladi da to bude zakonito, da se i te obaveze izmire.

I treća stvar, ovdje govorite o tome da je Vlada nešto obećala, tekuću rezervu će dati itd. Ovo je izvještaj, odnosno konferencija za štampu, riječi gospodina Vukičevića, pomoćnika ministra, a ovo su materijali koji su bili na Vladi. Ne postoji u ovom trenutku, možete vidjeti, akt Vlade kojim se ovo pitanje rješava. Ne postoji. Po tome kako ste vi ovdje iznijeli, gospođo Šćepanović, ispada sledeće: Vlada je riješila "problem" - nema para. Nema rješavanja problema u Kolašinu. Dakle, sva se ovdje politika vodi o tome da se nesporna odgovornost bivše lokalne vlasti čiji ste vi bili dio, gospođo Šćepanović, zajedno sa Vladom, adresira novoj lokalnoj vlasti u Kolašinu zbog vaših dubioza, a ja ću reći o čemu se radi tokom rasprave.

PREDSJEDAVALA SULJO MUSTAFIĆ:

Hvala vam.

Proceduralno?

Da damo priliku kolegici Šćepanović. Izvolite.

MARTA ŠĆEPANOVIĆ:

Pošto je bilo komentara koji se odnose na odluku Zakonodavnog odbora, da me je kolega Damjanović dobro slušao čuo bi da sam ja rekla, da je sreće da Zakonodavni odbor odlučuje u skladu sa Ustavom i zakonom ovi predlozi zakona se danas ne bi našli na dnevnom redu. To sam istakla.

Drugo, što se tiče tekućih obaveza da lokalna vlast nije zadužena, niko nije rekao da se sadašnja vlast zadužila, ali da su tekuće obaveze, mjesečne, lokalne samouprave velike. Nijesu to samo zarade, porezi, doprinosi, to je i struja, to je i održavanje puteva, to su i ulične rasvjetle i komunalna infrastruktura, to su velike obaveze. Mogu vam reći da sam ja istakla da vi kao neko ko vrši vlast, ili možda najmanje vrši vlast, možda se neko više pita, treba da efikasnije naplaćujete prihode, ne samo Opština Kolašin nego i sve druge opštine u Crnoj Gori. To sam istakla. A to da sam ja bila dio predhodne vlasti i da ja snosim odgovornost lično, kako sam ja radila u Opštini Kolašin to znaju svi građani Opštine Kolašin, a vi sa tim komentarima možete da kupite neke političke poene.

PREDSJEDAVALA SULJO MUSTAFIĆ:

Zahvaljujem.

Htjeli ste proceduralno, kolega, je li tako? Izvolite.

BORISLAV BANOVIĆ:

U nekoliko navrata ... jedan argument koji po mojim informacijama je netačan. U kojoj fazi je moguće osporiti taj argument koji je naveden? Da li treba da čekam drugo neko pa da se onda javim kao predlagač ili to mogu da uradim sad u jednoj rečenici?

PREDSJEDAVALA SULJO MUSTAFIĆ:

Mislim da je to ispravka navoda, je li?

Izvolite.

BORISLAV BANOVIĆ:

Upravo tako, samo to, jer je rečeno od nekoliko kolega već da je nezakonitost prisutna u radu u Opštini Kolašin sada, jer su usvojili budžet, ako sam dobro razumio, bez saglasnosti Ministarstva finansija. E sad ovako, u tom smislu je, po mojoj informaciji koja mi je stigla od strane Opštine Kolašin, blagovremeno tražena saglasnost od Ministarstva finansija na budžet. Međutim, nikad nije dobijeno ni negativno ni pozitivno mišljenje na tu saglasnost.

Zakon kaže da je nezakonito ukoliko se negativno odnose prema tom, Ministarstvo kaže ne valja vam budžet i ne damo saglasnost, onda je nezakonito. A ovdje nije bilo ni negativnog ni pozitivnog do sada odgovora i stoga su oni donijeli Zakon o budžetu jer su valjda morali nešto raditi, je li? Trebalo je još i budžet da ne donesu. Ako je ovo tačno onda vas molim da korektno raspravljamo i da baratamo ovdje argumentima i činjenicama kako bi došli do onoga što svi ovdje iskazujemo, do rješenja za Opštinu Kolašin i druge opštine.

PREDSJEDAVALAČI SULJO MUSTAFIĆ:

Hvala vam, ovo je bila ispravka navoda.

Evo, izvolite, daću vam rečenicu.

MARTA ŠĆEPANOVIĆ:

Tačno je, kolega Banoviću, da sam rekla da nije bilo mišljenja, ne da je bilo negativno, Ministarstva finansija, ali lokalne samouprave osim Zakona o budžetu obavezuje Zakon o finansiranju lokalnih samouprava koji decidno navodi koji sve akti moraju biti dostavljeni odbornicima i lokalnom parlamentu uz predlog budžeta da bi taj budžet mogao biti usvojen. A to ste u pravu i to je trebalo da bude moje pitanje za Ministarstvo finansija zašto nije dostavilo ...

PREDSJEDAVALAČI SULJO MUSTAFIĆ:

Hvala vam.

Nadam se da smo se razjasnili.

Kolega Labudović ima riječ, a neka se pripremi kolega Danilović.

Izvolite, kolega Labudoviću.

EMILO LABUDOVIĆ:

Zahvaljujem, gospodine predsjedavajući.

Koleginice, zahvaljujem i vama što ste konačno dali priliku da i mi nešto kažemo.

Na početku da se odmah izjasnim, ja ću glasati za oba predloga zakona ili za neku hibridnu verziju koja bi obuhvatila i jedan i drugi predlog i to ne iz razloga što su mi Kolašinci nešto rod, već iz činjenice kad god je čovjek ugrožen i kad god vidim sliku radnika, gdje god da radi, koji se vraća kući praznog novčanika a čeka ga prazan frižider, prazni ormari, gladna porodica i gomile računa, ja sam uvijek na strani toga radnika. Ali, postoji nešto što se zove veliko "ali". Prije nego što ukažem na par dilema koje mene lično muče kad je u pitanju ova materija, hoću samo da se osvrnem na ovu polemiku vezano za Zakonodavni odbor. Nemojte, stalno se spotičete o Zakonodavni odbor onda kada DPS-u ne odgovara odluka Zakonodavnog odbora. Kakvu god odluku da donese, ako je u skladu sa vašim interesima onda je ustavna i zakonita, čim ne obezbijedite potrebnu većinu onda ona ne valja i onda je ona simjniva sa ustavnog stanovišta. Ima Ustavni sud, gospodo, i to je instanca gdje možete da provjerite vaše tvrdnje kad god vam se odluka Zakonodavnog odbora ne sviđa.

Ja sebe držim daleko i od finansija kućnih, a kamoli od ovih budžetskih i ovako visokog nivoa, ali ipak nijesam ostao bez prave logike. Ne mogu da shvatim da neko ko funkcioniše po principu budžetskog finansiranja, planira prihode i rashode, ne isplanira prije svega ono što je najosnovnije i što mu je po vokaciji najbliže, jer uvijek će košulja biti bliža od džempera, neisplanira plate i ne mogu da shvatim da se iz raznoraznih razloga može raditi, pa makar i u opštini, a da se po dvije godine, bivalo je i tih slučajeva, gospodo, ne prima plata. To je neka vrsta svojevrsnog lokal-patritizma po sistemu "naši su na vlasti, daj da ne diramo". I to je otelotvarenje one čuvene maksime - glasaćemo DPS da nećemo hljeba jesti. E pa,

poštovani građani, kad se godinama glasa za DPS onda dođe vrijeme kad se nema hljeba jesti.

I još nešto, zašto baš Kolašin kad je u ništa manje goroj situaciji, recimo, Berane, Bijelo Polje, Cetinje? Ne, trpjeli su u Kolašinu sve ovo isto i nezakonito poslovanje i druge račune i slabo naplaćene prihode i pogrešne kredite i sve su trpjeli dok je DPS i grupa građana bila na vlasti. Sad kad je došla druga garnitura onda hajmo u štrajk da ovima zagorčamo život više nego što im je ionako zagorčan.

Takođe, ja nijesam siguran da ova rješenja koja su palijativna i koja su, što se kaže, gašenje požara, rješavaju ono što je najvažnije a to je sistemski problem lokalne samouprave. Kako ćemo riješiti problem Kolašina time što ćemo mu odobriti makar zakonom koji će ovdje biti usvojen ili odlukom Vlade svejedno, da se dodatno zaduži sedam - osam miliona da bi isplatio plate. Isplatimo ove plate zaostale i odmah dođe sledeći mjesec, nemamo ih odakle isplatiti. Ovdje, gospodo, a to vi nijeste u stanju da obezbijedite jer biste posjekli granu na kojoj sjedite i to će obezbijediti nova vlast kad bude profunkcionisala, na republičkom nivou treba podvući crtu i riješiti sistemski problem finansiranja lokalne samouprave, jer je neprihvatljivo i neshvatljivo da gotovo nema opštine u Crnoj Gori koja nije u dubiozi i u dugu, možda dvije-tri nijesu, i da se taj dug iz godine u godinu samo nagomilava, da svi u državi ćute i zavlače glavu kao noj u pijesak i puštaju da se te dubioze šire i dolazimo u situaciju kad to više ne može da riješi niko, nikakva garancija bankovna, nema naplate prihoda koje bi obezbijedile ovo što duguje, jer to ste morali da naplaćujete u zadnjih 10 godina pa da bi danas imalo taj kontinuitet jer ovi dugovi nijesu nastali za dva dana, ovu dugovi traju evo 10-15 godina i neko je za njih odgovoran. Ali, najgore od svega je to što svako pere ruke i pušta da se stvar, da kažem, rasteže do momenta kad dođe do pucanja, kad dođe do štrajkova glađu, kad dođe do prijetnje izlaska na ulice, e tek se onda sjetite da se dijete zaplakalo i da ga treba ljuljati. Glasaću za ovo rješenje, ali ne vidim da ono rješava problem u suštini.

PREDSJEDAVALJUĆI SULJO MUSTAFIĆ:

Zahvaljujem poslaniku Labudoviću.
Izvolite, komentar.

MARTA ŠĆEPANOVIĆ:

Zahvaljujem.

.. koji se odnosi na Zakonodavni odbor da se glasa politički. Ja samo želim da podsjetim kolegu da sam upravo sada na sjednici podržala njegova oba zakona, tako da to ne stoji.

Bili su u skladu sa Ustavom i dobra su rješenja. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVALJUĆI SULJO MUSTAFIĆ:

Zahvaljujem.

Izvolite, odgovor na komentar, mada je ovo više bilo afirmativno za vas nego oponiranje.

EMILO LABUDOVIĆ:

Gospođo Šćepanović, vi prvo morate da opravdate novu funkciju koju ste dobili u partiji i da dokažete da ste je dostojni i vrijedni, to vama ne zamjeram. Ali ovo što se dešava na Zakonodavnom odboru je nešto što pripada prije svega Skupštini i poziciji poslanika. Ja sam poslanik, nijesam ni sudija Ustavnog suda, nijesam po struci pravnik i ne moram to biti, moje poimanje ustavnosti ili neustavnosti određenog projekta se ne mora slagati sa onim

što bi, recimo, neki drugi poslanik kazao, zato kažem, evo ga Ustavni sud. Ali, znate što je simptomatično, nijednom nijeste postavili pitanje niti je to došlo na ovaj forum, ustavnost ili neustavnost nekoga zakona ili zakonskog projekta ukoliko je bio po volji i obezbijedila se većina koju obezbjeđuje inače DPS. Kad god je po bilo kojem projektu i po bilo kojem zakonu DPS ostao u manjini u Zakonodavnom odboru, nije se govorilo o manjini nego se govorilo o neustavnosti. To je prije svega politički stav, i vi gore nastupate politički, nemojte da se varamo, svi na kraju krajeva. Nekad nema dovoljnu prohodnost i nema dovoljnu većinu, ne upućuje odmah na ustavnost ili neustavnost. Ostavite to onima koji su za to plaćeni, koji su za to nadležni, koji su za to osposobljeni da procijene, a mi ćemo raditi kao i što smo do sada radili. Ja sam za oba ova zakona glasao na Zakonodavnom odboru, za njihovu ustavnost i zakonitost, duboko uvjeren da nijednim svojim članom nije povrijeđen Ustav Crne Gore. Poslanik je u ovoj Skupštini svetinja, i samo zahvaljujući vama, vi ste ga derogirali a samim time i Skupštinu, ima pravo da predloži bilo koji zakonski akt. Problem je samo da za to obezbijedi potrebnu većinu.

PREDSJEDAVALA SUŠIĆ MUSTAFIĆ:

Zahvaljujem.

Poslanik Banović kao predlagač da odgovori na neka pitanja koja ste vi postavili u diskusiji, ako sam ja dobro shvatio.

Izvolite, poslaniče Banoviću.

BORISLAV BANOVIĆ:

Dodbar dio stavova ili način razmišljanja o ovoj temi sa kolegom Labudovićem, ali razumio sam da je postavio jedno vrlo važno pitanje koje se tiče Kolašina, tiče se svih drugih opština. Jedno je riješiti sada finansijski ovu zavrzlamu i zakonski koja je najizražajnije u Opštini Kolašin a koja je, da je zakonitosti i praćenja zakona od svih nas, vjerovatno bila još u 10 opština blokirana, blokirani budžeti. Da je kontrole onakve kave treba od ove Skupštine i od onih koji su zaduženi u izvršnoj vlasti da to kontrolišu. Ali eto, sticajem okolnosti samo se to odnosi na Kolašin.

Kolega Labudović je pitao kako će se riješiti osnovni problem, a to je problem funkcionisanja daljeg i kad se ovo riješi. Dakle, koliko ja znam, oni su donijeli određeni plan sanacije i koliko ja znam o tom planu sanacija, ukoliko bi se ovo usvojilo, oni bi iz sredstava Egalizacionog fonda i sredstava od ovih koncesija, dijela koncesija i ostalog imali da vrata, da odblokiraju račun i da vrata i da uđu onda u lagani ritam sanacije opštine, da uđu sa racionalnim pristupom, sa smanjenjem. Znači šta, ako ih je tamo 200, 220 je, ako smanje za 50 ljudi to su već drugi godišnji budžeti, to su već druga godišnja planiranja i rashodi i oni bi po ovim saznanjima, po onome što tvrde, mogli onda da uđu u redovno isplaćivanje od redovnih prihoda koje imaju, uz taj neki dugoročni kreditni anražman mogli bi da saniraju stanje. Ukoliko to ne mogu, ukoliko je taj njihov plan netačan, ukoliko je pogrešan, kolega Labudoviću, ja bih prvi podržao da naša koleginja, moja prijateljica i partijska i lična, odstupi sa tog mjesta ukoliko je taj plan netačan, ukoliko su njihove procjene netačne, ukoliko to nije odgovorno u mjeri koja treba da bude za sadašnje stanje u Opštini Kolašin. Ali vjerujem da jeste, način na koji su oni pristupili tome, ja vjerujem da su oni iskreno i zakonito i svjesno i savjesno pristupili rješavanju problema i da neće ništa uraditi pa ni ovo nezakonito donošenje budžeta, za razliku od nekih ranijih kad su se rebalansi budžeta donosili u januaru. U toj opštini su se rebalansi budžeta donosili u januaru za predhodnu godinu unazad, pa tada nije trebalo mišljenje Ministarstva finansija niti je iko upućivao na to je li zakonito ili nije, osim odbornice Vuksanović koja je danas na čelu tih odbornika Socijaldemokratske partije.

PREDSJEDAVAJUĆI SULJO MUSTAFIĆ:

Hvala.

Želite li odgovor, kolega Labudoviću? Izvolite.

EMILO LABUDOVIĆ:

Kolega Banoviću, vi ste shvatili suštinu kada je u pitanju ovaj slučaj, jer to što se dešava u Kolašinu dešava se u skoro 17, 18 opština u Crnoj Gori i mi ćemo sutra imati situaciju, ako ovo prođe i ako Kolašinci na ovaj način makar privremeno riješe ovaj problem, da imamo ostale opštine na vratu. Koja je razlika između deset ili šest neprimljenih plata? Vrlo mala, a imamo ih. Sedam mjeseci već se ne prima u Beranama, na Cetinju u Bijelom Polju i ne znam đe sve.

Znači, ovdje je problem sistemske prirode, ili ne valja zakonska infrastruktura, daleko od toga da sebe smatram stručnjakom, ili u ovoj državi vlada javašluk i onaj sistem neodgovornosti o kome ste vi sad govorili, kad se rebalans budžeta može vršiti i u januaru, a poslije se sprečavaju poslanici da to na neki način izvrše. Nešto je trulo u državi Danskoj, i ako to pošteno ne sagledamo i ako tu pošteno ne zaoremo i ne zasiječemo, mi ćemo u Kolašinu riješiti problem za tih 10 - 15 plata, ali na koji način ćemo obezbijediti i njima i u svim ostalim opštinama u Crnoj Gori da pirmaju druge plate? Zar je uopšte moguće da postoji sistem koji funkcioniše na budžetskom finansiranju da dođe u situaciju da nema za plate? Ja mogu da shvatim da se krediti dižu za kapitalne projekte, za ulice, za mostove, za rasvjetu, za ne znam za što, ali dizati kredit u situaciji kad imate prihode unaprijed obezbijedene, unaprijed moguće da se predvide i isplaniraju, a dođete u situaciju da nemate za plate, pa šta vi radite onda? Koja je funkcija onda lokalne samouprave?

PREDSJEDAVAJUĆI SULJO MUSTAFIĆ:

Hvala Vam.

Nastavljamo dalje. Poslanik Danilović ima riječ, a neka se pripremi poslanik Milić. Izvolite, poslaniče Daniloviću.

GORAN DANILOVIĆ:

Uvažene kolegice, kolege, uvaženi građani, gospodo predlagači,

Pošto se ovo tiče vrlo konkretne stvari, građana Kolašina, a moram se obratiti naravno kolegama iz DPS-a pošto je gotovo nevjerovatno da neko ko je predlagao lex specialis za Cetinje ne može da razumije potrebu jednog grada kojega su sami uništili. Pitam vas kao kolege poslanike: Šta mislite da se obistine crne slutnje, recimo napisane u Gardijanu, da Crna Gora može bankrotirati, da to bude razlog da vlada podnese ostavku i da onda sledeća vlada odmah dobije proteste od zaposlenih u vladi zbog toga što ne može da isplati plate, jer je vlada bankrotirala a vi je vodili 20 godina? Možete li da razumijete da vam neko iz grada Kolašina, koga ste vi izabrali, pošalje poruku da gradu Kolašinu ne treba pomoći? Ja to ne mogu da shvatim. Ovdje je bilo poslanika u ovoj sali iz vladajuće većine kad je opozicija predlagala sistemska ili parcijalna rješenja za tačno određeni problem, koji su makar odbili da govore kad se o tome radilo, napuštali klupe da se ne zamjere gradu iz kojeg su došli, iako taj predlog nije stigao iz njihove vlade, iz njihove parlamentarne većine. U Kolašinu vlast koju ste vi neprekidno činili skoro 10-tak godina zajedno sa grupom građana je blokirala račun, došla je nova vlast, vi ste pomogli da se napravi bunt, čak i nevjerovatna situacija, iako poštujem svakog čovjeka koji tamo štrajkuje zbog prava da mu se isplati plata, da Parlament ne usvoji rebalans kolege Damjanovića a ovdje vidim čak i želju pojedinaca iz tog dijela Crne Gore da se to ne uradi. A ja vas pitam šta je rješenje. Navodno su sukobljeni

predlog gospodina Damjanovića i gospodina Borislava Banovića. Ja predlažem, ako usvojimo predlog gospodina Damjanovića, nadam se da za to ima potrebna većina, da kolega Banović napravi amandman i svoj predlog umanji za sedam miliona. Kolašinu treba pomoć sad, ostalima treba pomoć do Nove godine. Opozicija će glasati za predlog gospodina Banovića. Ali, nemojte ni da pokušavamo da opravdamo nešto što nije zabilježeno u Crnoj Gori, da je neko vladao na način na koji je vladao gradom koji je turistički potencijal, prestonica turizma u sjevernoj Crnoj Gori, na takav način da godinama je blokiran račun a da se sve podmiruje na očigled svih nas iz rezervnih žiroračuna. Bilo bi možda i razumnijivo da ste vi od istog trenutka rekli ne, nijednog dana se neće raditi mimo pravila, ali ćemo sada mi, bivša vlast, da predamo tužbu i tražimo od Državnog tužioca da pohapsi pet, šest ili deset ljudi koji su obrukali grad Kolašin upravljajući njime. Šta ste vi, međutim, uradili? Vi pokušavate da onemogućite novu vlast da uradi išta na častan i pošten, dozvoljen način. Svima je jasno, ne treba dati sada Kolašinu ono što mu dugujete upravo vi, a mi predlažemo, zbog toga što možda do Nove godine možete da srušite vlast koja je tamo uspostavljena, a evo koju DEMOS kroz jednog nezavisnog poslanika bezinteresno podržava jer smo svjesni toga da su građani na izborima kaznili Demokratsku partiju socijalista.

Možete li jednom da prihvatite da budete opozicija u varoši a da nema prijetnje po ustavni i zakonski sistem Crne Gore? Kakvu vi poruku nama šaljete za slučaj da izgubite izbore na državnom nivou? Šta bi to značilo? Je li bi to bila revolucija protiv koje se vi zalažete? Na koji način sutra da neko preuzme vlast u Crnoj Gori, da preuzme sve kredite i sve garancije koje ste vi dali ne pitajući nikoga do sebe, pa ni Boga iznad sebe? Kako da mi eventualno izvučemo Crnu Goru iz krize ako budete te drskosti da kažete onima koji su po vašoj mjeri zaposleni u državnoj upravi - sad pomozite, sad oruđe i oružje u ruke i ne dajte, tražite sve što vam mi nijesmo dali. Mi se borimo za ljude koje ste vi ostavili bez plate 10 mjeseci i tražimo od onih koji tamo rade u ime građana Kolašina, a uz našu podršku, da ne rade ništa mimo zakona i da ne rade po skrivenim računima. I umjesto od vas da dobijemo ... mi imamo saopštenje za javnost. Ne može tako. Mislim da su vam Kolašinci time što su odoljeli svakom pritisku pokazali da su zreli ljudi i mislim da ćete vi ovu poruku jasno razumjeti.

PREDSJEDAVALJUĆI SULJO MUSTAFIĆ:

Hvala Vam.

Želite li komentar? Izvolite. Poslanik Jelić ima komentar.

ZORAN JELIĆ:

Zahvaljujem, potpredsjedniče.

Ovdje se želi ovako saopštiti ili se želi tiho reći - bankrot države. Gospodine Daniloviću, nema bankrota države ako se radi. Ja znam da vi možda onako to želite, intimno, ali nema bankrota države.

Kažete, neko ne želi da se zamjeri svojim sugrađanima. Nijesam čuo, gospodine Daniloviću, da ste osudili napad kao sugrađanin na predsjednika štrajkačkog odbora, to nijesam čuo od vas kao sugrađanina koji se zalaže za interese građana Kolašina. Da osudite makar, bez obzira sa koje strane dolazite, jer to je nasilje.

Dalje, ovo rješenje koje predlažu kolege i jedni i drugi nije sistemsko rješenje. Ja sam u uvodnom izlaganju kada sam govorio u ime svoje i svoje partije, govorio da ono što Vlada predlaže jeste sistemsko rješenje. Ovdje govorimo o struci, a ne o politici. Govorimo o garancijama koje će izdati Vlada lokalnim samoupravama. Želimo da pomognemo svima na isti način, bio to vaš Kolašin ili moj Šavnik. Dakle, to je jedno cjelovito rješenje, a ne ovako, neko želi ovo ili ono. Dakle, govorimo o struci. Blokada računa u Opštini Kolašin i sada

postoji. Ja neću da sudim kao što to vi sudite, da je to nezakonito, to će neko drugi da presudi i to smo na matičnom odboru jasno i glasno saopštili, svi poslanici, i opozicija i pozicija, da tražimo reviziju poslovanja kako prethodne uprave tako i lokalne samouprave, pa će neko to presuditi čiji je to posao. Da li se radi na nezakonit način, ja to neću da kažem. Sumnjam da se radi na nezakonit način. Saopšteno je da je budžet donijet mimo saglasnosti, sanacioni plan je donijet mimo saglasnosti, zaduženje opštine mimo saglasnosti Zakona o lokalnim samoupravama itd. Iznijeli smo naše osnovne pretpostavke na osnovu članova Zakona i citirali smo članove Zakona, jer se to ne radi u skladu sa tim zakonom.

Dakle, ovdje vam govorim o struci, ne o politici. Želimo da pomognemo građanima, naravno, koji ne primaju platu i da to bude cjelovit sistem za sve opštine u Crnoj Gori koje su sa Ministarstvom finansija potpisale takozvani Sanacioni plan o rješavanju dugova u svim opštinama, samo postoje određena pravila.

PREDSJEDAVALJUĆI SULJO MUSTAFIĆ:

Hvala vam.

Želite li da odgovorite na komentar? Izvolite.

GORAN DANILOVIĆ:

Nije vam struka smetala, gospodine, uvaženi kolega poslaniče, da izdvojite jednu opštinu kad smo imali lex specialis, u odnosu na 22 i da pomognemo svi, čak ste nas doslovce, bukvalno i učtkivali ako bismo rekli jednu riječ protiv zajedničke prestonice, ili prijestonice, kako ko izgovara. Za mene, čovjeka koji je proveo svoje djetinjstvo u Manastiru Morači je Kolašin prestonica. Vjerujte da bih našao 10 dobrih razloga da mu se pomogne, pa bili makar i vi na vlasti. Vi ste imali mnogo više prilike, bili ste na vlasti, pa ste mu pomogli tako što je blokiran račun i to ste predali onima koji su vas naslijedili. Ne možemo podstrekivati lokalnu vlast da radi nezakonito. Ne možemo je podstrekivati, moramo im to omogućiti. Kolašinu treba podrška zbog toga što je minula vlast, a da ne čekamo dok prođu sudske i tužilačke procedure, radila na takav način da nije ostavila mogućnost sledećoj vlasti da uradi bilo šta. Nemam ništa protiv da se pomogne nijednoj opštini, man predlog kolege Borislava Banovića, ali sam izvjestan da se to može uraditi onako kako je i on uradio. Umanjite taj predlog za visinu onoga što je uradio kolega Damjanović i pomozimo Opštini Kolašin da proživi.

Ovo je, uvaženi građani Kolašina, uvaženi članovi štrajkačkog odbora, jedini način da vi dobijete plate, sve ostalo je pokušaj da se kod vas izazove revolt da srušite nešto a da ne izgradite ništa. Naravno, osudio bih istoga trenutka i osuđujem, napad na predsjednika štrajkačkog odbora, da se razumijemo, jedino sam odustao da to uradim kroz saopštenje zbog toga što je čovjek koji je izvršio napad javno uputio izvinjenje, rekao da će sačekati da sve prođe proceduru i samim tim olakšao da ja kao neko ko podržava tu vlast ne moram tražiti njegovu odgovornost, ukoliko je utvrdi državni organ neka je utvrdi. Jedino mi je smetalo što se to nije desilo u prostorijama štrajkačkog odbora nego u prostorijama stranke kojoj proipadaju i jedan i drugi. Ali ipak, jasno i glasno, da ne bi bilo manipulacije pošto znam predsjednika štrajkačkog odbora, i te kako optužujem, i zahvaljujem potpredsjedniku opštine što je priznao krivicu i grešku i izvinio se javno, što nije baš tako uobičajena stvar u Crnoj Gori, za postupak koji je uradio. Ali to ne znači da sad treba da ih pustimo, zbog toga što je neko ranije griješio, da Kolašin ode u sunovrat, te da nezadovoljstvo bude tog nivoa da nema spasa bez da nam se vrati DPS. DPS je pokazao šta je mogao i šta je uradio, kažnjeni ste na izborima, istrpите, da pokažemo i mi šta možemo da uradimo, ali ne tako što ćete nas blokirati s državnog nivoa, nego dopustiti da opština profunkcioniše na zakonit način. Hvala lijepo.

PREDSJEDAVAJUĆI SULJO MUSTAFIĆ:

Zahvaljujem.

Dajem riječ kolegi Miliću, a neka se pripremi kolega Perić. Izvolite.

SRĐAN MILIĆ:

Što se tiče ovoga što je bilo predmet interesovanja posljednje dvojice kolega, o tome smo raspravili na sjednici Glavnog obora, pa ako vas bude interesovalo možemo vam dati taj stenogram. A što se tiče ove rasprave o Kolašinu, moram da priznam da čujem dosta elemenata oko želje da se riješi problem i to se upotrebljava na način da se obesmisli jedino moguće rješenje koje je predložio Aleksandar Damjanović, predložili su kolege iz SDP-a.

Sistemska rješenja se traži, 20. marta 2015. godine na konferenciji tematskoj oko lokalne samouprave koju je organizovala Socijalistička narodna partija Crne Gore, prvi put se otvorilo pitanje stanja finansija u lokalnim samoupravama i imali smo od strane ministra finansija gospodina Žugića jasan stav koji je implementiran, primijenjen kroz ovaj predlog koji imate danas na dnevnom redu.

Ono što je realnost u ovoj čitavoj priči je da se kaže da nije postojala saglasnost, kao što nije ni postojalo odbijanje za predlog budžeta za 2015. godinu. Ali da vas pitam nešto, ako je to već toliko bitno, gdje zaboraviste da kažete da Ministarstvo finansija i Vlada Crne Gore ima nadzornu i kontrolnu funkciju u dijelu finansijskog poslovanja lokalnih samouprava. Kako je moguće da se lokalne samouprave zaduže za 160 miliona evra a da niko za to ne odgovara? Ono što imamo kao razliku u odnosu na sve ove garancije koje smo dali, a ja vas podsjećam da smo dali 380 miliona evra garancija do sada ili nešto preko 12% bruto društvenog proizvoda je Vlada Crne Gore do sada dala garancija. Ove garancije su vezane za prihode od Egalizacionog fonda. Za posljednje četiri godine ti prihodi su bili na nivou stotinu miliona evra. U razgovorima koje sam imao sa predstavnicima banaka u Crnoj Gori došli smo do kamatnih stopa koje su oko 5%. Nijesmo iz SNP-a sjedjeli skrštenih ruku i čekali da se neko sjeti, jer znate, imate i u medicini pokušaje da neko sebi oduzme život svjesno ili nesvjesno, ali morate spašavati i pacijenta, morate spašavati i Vladu, morate spašavati i državu. To što neko nije htio da to završava ne daje pravo nikome, ni bilo kome u ovom parlamentu da nešto ne uradi. Zato smo i počeli priču oko Egalizacionog fonda, jer postavlja se pitanje – izvinite, pošto je u većini tih opština na vlasti Demokratska partija socijalista, gdje su potrošeni 100 miliona evra iz Egalizacionog fonda u predhodne četiri godine. Za koje poslove, za koja radna mjesta, šta se to otvorilo?

Imali smo situaciju da, čuo sam na Kolegijumu, predlažete ove zakone, a štrajkački odbor ili ljudi iz štrajkačkog odbora su protiv toga svega, ja ne vjerujem u to. Ja ne vjerujem da su oni protiv rješavanja ovog problema, makar to nijesmo čuli na sjednici glavnog Odbora da je neko iz SNP-a protiv toga, ovakvog rješavanja problema.

Ovo me podsjeća, i ova priča oko Vlade, na onaj čuveni Zakon o strancima, jer smo koleginja Jonica i ja predložili bili izmjene, a onda smo od strane Vlade Crne Gore dobili saopštenje da Vlada Crne Gore neće primjenjivati zakon, što je katastrofa. Pitao sam vas, hoćemo li mi da povučemo ovaj Predlog zakona pošto je Vlada već dala saopštenje? Na istom nivou doživljavam i ovo što se čulo ovih dana da je Vlada Crne Gore donijela rješenje kako će se izaći iz ove dubioze. Ali dobro, 40 miliona evra je garancija Barskoj plovidbi, doći će do naplate ovdje, mi ćemo je platiti iz svog džepa, to je za brodove koji su poručeni iz Kine i da ne ulazim u to sve.

Sistemska rješenja ne može, Crna Gora ima 11 hiljada zaposlenih u lokalnoj samoupravi. Hajde da se dogovorimo oko toga, ne može da ima 11 hiljada zaposlenih, pa neka nam se poveća broj nezaposlenih. Ne možemo da se ovdje borimo da nekome

isplatimo sedam plata ili 14 plata, a da na drugom mjestu u jednoj lokalnoj samoupravi dajete 18 hiljada evra za otpremnine onima koji su tamo zaposleni. Ko plaća te otpremnine? Mi plaćamo otpremnine i zbog toga, ako želimo sistemsko rješenje ovog problema, to je sigurno revizija poslovanja svih lokalnih samouprava, identifikacija odgovornosti za svakoga bez obzira kojoj partiji pripada, racionalizacija i profesionalizacija rada u lokalnim samoupravama, i to smo i rekli na sjednici opštinskog Odbora SNP-a u Kolašinu. Niko neće biti otpušten dok ne bude isplaćen zadnji cent koji se duguje tim ljudima. Zato vas ja pozivam, evo imali smo dva, dva i po sata rasprave oko svega ovoga, hajdemo mi da se dogovorimo, da li mi možemo da kažemo ovdje pred građanima Crne Gore, zato što je bilo rečeno da će dans biti glasanje, možemo li mi da kažemo da će u petak sigurno biti glasanje i da znaju ljudi da će u petak biti nesporna većina da se ovi predlozi završe.

PREDSJEDAVALAČI SULJO MUSTAFIĆ:

Zahvaljujem, gospodine Miliću.

Poslednji prijavljeni diskutant je poslanik Perić. Izvolite.

SRAN PERIĆ:

Zahvaljujem.

Kao što je kolega Tuponja rekao, mi ćemo zakon koji se odnosi na izmjene budžeta u vezi sa Opštinom Kolašin podržati. Kad je riječ o predlogu drugog zakona koji se odnosi na izmjenu budžeta, koji bi se odnosio na sve opštine, prosto nam je potrebno dodatne informacije na koji način bi to bilo izvodljivo. Nijesmo zatvorili vrata tome, ali ostalo nam je dosta toga nedorečeno.

Nakon ovoliko diskutantata teško je reći nešto novo, ali bih ja išao potpuno jednim drugim pravcem, drugim uglom. Situacija u opštinama je takva da je prema podacima koje imam krajem prošle godine bilo oko 350 miliona ukupnog duga, znači oko 111 miliona neizmirenih obaveza, 168 miliona duga po osnovu kredita i 68 miliona duga za poreze. Kažem, podaci su za kraj prošle godine, jasno je da naše lokalne samouprave prosto ne funkcionišu i ne koriste sve one kapacitete koje bi mogle. A ono što je ključ u cijeloj priči, snaga lokalnih samouprava je u suštini ogledalo snage ekonomije i ukupno države, bilo koje države.

Bio mi je vrlo interesantan podatak, recimo, da sada kada smo ispred Odbora za prosvjetu, nauku, kulturu i sport boravili jedno popodne u Lajpcigu, Zanatska komora Lajpciga prihoduje na godišnjem nivou oko 18 miliona eura. U okviru Zanatske komore i u okviru Centra koji tu postoji, djeca idu na praksu i tu dobijaju zaradu čak i za to vrijeme dok se obučavaju, to zvuči kao naučna fantastika za nas. Čak u svim razvijenim sistemima, razvijenijim sistemima, imamo praksu i da se plate za prosvjetne radnike u osnovnim školama i predškolskim ustanovama isplaćuju iz lokalnih budžeta. Možete misliti kako bi to bilo u Crnoj Gori da je to praksa.

Ono što je za nas negdje bitno je da prije svega se prisjetimo ko je uspostavio ovaj perpetuum mobile da se svi problemi rješavaju na način da se podižu krediti i da se opštine zadužuju i da se prikazuje kao neki investicioni bum u svakoj opštini gdje se asfaltira par stotina metara nekog puta.

Meni su bili vrlo interesantni podaci 2006. godine, nažalost došlo je do smjene vlasti na Cetinju kada je Liberalni savez ostavio grad sa 760 hiljada eura duga, a samo za četiri godine, za jedan mandat, ukupan dug je bio 6.770. 000 eura. Ili drugi slučaj, u Nikšiću 2004. godine, nažalost ponovo je Liberalni savez sa koalicionim partnerima izgubio grad, a ukupan dug je bio 300 hiljada eura, a koliko duguje sada - 15, 20, 40 ko će ga znati koliko miliona.

Ja vam moram reći, studirao sam u Nikšiću, studirao sam prije toga i onog sad, ne vidim gdje su pošle te pare i gdje je pošla ta razlika pored svih tih investicija.

Ono što je druga mantra koja se stalno ponavlja jeste da je i u lokalnim samoupravama, što je tačno nažalost, vršeno partijsko zapošljavanje i onda se stalno kalkuliše tim da imamo višak zaposlenih. Samo neefikasna administracija se žali na višak zaposlenih. Gdje su IPA projekti, gdje su inicijative, gdje su mini radionice, gdje su biznis inkubatori? Ništa od toga. Gdje je borba da se naplati svaki cent, od poreza na nepokretnosti preko svih dozvola, dažbina, preko svih taksi koje se slivaju u gradski budžet, i to takođe ostaje kao jedna neprijatna obaveza koju ko god da se prihvati te obaveze negdje mu je mnogo milije da se prosto vidi njegov statusni simbol nego da zasuču rukave. Nažalost, mi sada imamo situaciju u mnogim opštinama da zaista lokalne samouprave liče na onu igru koju smo igrali kao djeca, igra muzičkih stolica, ako ustaneš sa stolice vrlo brzo će neko sjesti na nju. Nažalost to je situacija. I što je najgora stvar, u konačnom sve to rezultira, iako je na lokalnom nivou, umrtljivanjem inicijative preduzetničke i svake druge na državnom nivou, jer svako gleda da se negdje uhljebi, svako gleda da se negdje uglavi, da tako kažem, jer prosto je mnogo jednostavnije i jako je teška klima za rad. Ono što nas posebno brine jeste da mi nemamo u suštini sistemsko rješenje, koliko god cijenili napor gospođe Vuksanović koja zaista zavređuje da se izađe u susret, ako ni u čem drugom a ono u praksi, da želi da radi u skladu sa zakonom i da ne radi kako su radile predhodne vlasti. Mi zaista nemamo sistemsko rješenje jer smo u globalu, i na državnom i na lokalnom nivou, nažalost, nepreduzetničko i siromašno društvo i samo one akcije koje budu to mijenjale mogu da mijenjaju tu situaciju. Do tada, bojim se da ćemo presipati iz šupljeg u prazno, da ćemo biti kao onaj lik iz crtanih filmova kome buše bure i on brani rukama i nogama, ali jednostavno više nema čime da stiska sve to. U tom smislu, ono što bi nas nekako ohrabrilo je da vidimo ikakvu inicijativu da se pokreće, da se snaži lokalna samouprava. Nažalost ne vidimo to i na kraju danas plaćamo neku fakturu koja je pravljena sigurno 10 i više godina. Hvala.

PREDSJEDAVAJUĆI SULJO MUSTAFIĆ:

Zahvaljujem doktoru Periću, on je bio poslednji diskutant u ovoj tački dnevnog reda. Naravno, dajem riječ predlagačima.

Ko želi dati završnu riječ u ime predlagača, kolega Banović ili kolega Damjanović, ili obojica? Možete podijeliti pet minuta ako nije problem. Izvolite.

BORISLAV BANOVIĆ:

Pored različitog pristupa ovoj temi i različitih iskaza, mislim da smo svi svjesni težine problema ne samo u Kolašinu nego u mnogim opštinama i da smo svi s namjerom, čini mi se dobrom u suštini, da se problem riješi.

Naravno, neko dodaje više ili manje od svog partijskog ugla i nekog svog partikularnog partijskog interesa, ali ponavljam, to za mene nije poenta bila ove rasprave, nego ipak to da svi smo svjesni dubine problema i potrebe da se on riješi. Rješenja su različita, jedno smo ponudili mi, drugo kolega Damjanović, treće kolege iz DPS-a, to jest Vlada sopstvenim rješenjima. Najbitnije jeste da dođemo do brzog i hitnog, efektivnog, efikasnog rješenja koje će prvo pomoći Opštini Kolašin koja je u najtežem problemu a koja je s druge strane najbolje i najviše odmakla u definisanju rješavanja tog problema, a kasnije možemo razgovarati i o drugim. Naše je rješenje išlo u tom pravcu da ostavimo otvoreno upravo zbog toga što je mjesec dana dugo, da mi ostavimo otvoreno onima koji imaju problema da izađu sa sličnim planovima sanacije kao što su Kolašinci i da pokušaju odmah to rješavati da se ne bi gubilo

vrijeme kao što je u ovom slučaju kolašinskom već četiri-pet mjeseci u raspravama ko je i kako će to da pomogne.

Kolega Milić je pitao, dakle mi ćemo biti u petak, radi se ovdje o nesporazumu. Kada sam ušao u salu, prvi put sam čuo da treba danas o nečemu da se glasa, a koliko smo mi znali, glasa se u petak o svim tačkama dnevnog reda i Poslanički klub Socijaldemokratske partije će biti na glasanju kompletan. Hvala.

PREDSJEDAVALJUĆI SULJO MUSTAFIĆ:

Hvala Vam.

Poslaniče Damjanoviću, izvolite.

ALEKSANDAR DAMJANOVIĆ:

Zahvaljujem, potpredsjedniče.

Čestitke na vašem uspješno završenom kongresu koji je održan u Podgorici.

Dakle, jasno je nakon današnje rasprave da je Predlog zakona, odnosno predlozi zakona koji su u proceduri i ovo što sam u ime Kluba SNP-a predložo jedini zakoniti i efikasni način stvaranja uslova da se u kratkom roku riješi problem u Opštini Kolašin i obezbijede uslovi za zaduženje Opštine Kolašin kojim će se izmiriti sve zaostale obaveze od strane prethodne vlasti i obaveze prema zaposlenim u Skupštini opštine Kolašin, odnosno Opštini Kolašin.

Dakle, nema drugog zakonitog i efikasnog načina za rješavanje ovih problema osim usvajanje u petak predloga za rebalans i nakon toga i objavljivanje u "Službenom listu", efikasne reakcije Vlade koja će primijeniti zakon i u saradnji sa Skupštinom opštine Kolašin, odnosno Opštinom Kolašin stvoriti uslove za zaduženje i rješavanje ovih problema.

Zahvaljujem se svim kolegama koji su učestvovali u ovoj raspravi iz svih klubova, koji su dali svoje viđenje ove problematike i načina kako istu treba rješavati. Radujem se jer se ovdje nazire većina koja će dati podršku predlogu SNP-a, evo vidjećemo u komunikaciji sa predstavnicima SDP-a koji s nama čine koalicionu vlast u Kolašinu kako ćemo i možemo li doći do jedinstvenog predloga ili ćemo glasati oba predloga zakona, jer ne tretiraju na isti način ovu problematiku. Da iskažem stav da će obezbjeđivanjem uslova Vladi da zakonito i brzo ovo riješi, težište rasprave biti na onome što je većina poslanika ovdje, uključujući sada i poslanika Perića na kraju, diskutovala a to je kako stvoriti uslove da lokalne samouprave funkcionišu na način da mogu da opstanu u finansijskom smislu, da imaju samoodrživo finansiranje i naravno da koriste one unutrašnje resurse koji joj stoje na raspolaganju. Tih resursa bi u Kolašinu, gospodine Mustafiću, bilo mnogo više da mi danas nemamo uništenu Impregnaciju, uništenu Veletrgovinu, jednog giganta, uništeno je Expo drvo, Fabrika aluminijskih užadi, da mi danas nemamo defakto devastiranu Bjelasicu ski centar. Da to nije tako kao posledica rada ove i predhodnih vlada kontinuiteta, mi bi danas imali privredu u izobilju u Kolašinu koja bi kroz takse i kroz sve one namete koje svaka zrela privreda plaća finansirala Opštinu Kolašin bez ikakvih problema i ne bi danas o ovome govorili. Ovo je posledica, ne samo u Kolašinu nego i usvim ostalim opštinama, uništene privrede i pogrešnog modela koji je neko sprovodio. I taj neko sad ima moralnu obavezu, moralnu obavezu da obezbijedi da nova lokalna vlast koja je svega nekoliko mjeseci na vlasti zahvaljujući volji građana Kolašina, posluje zakonito i da pokušava riješiti probleme.

Kao dokaz u odnosu na nešto što se ovdje čulo, kako se ta opština zadužila u ovih šest-sedam mjeseci otkad je nova vlast u pitanju, samo ovo da kažem. Svi tekući prihodi Opštine Kolašin od kada je nova vlast u Kolašin bili su i bili bi dovoljni za izmirenje svih tekućih obaveza koje su nastale kada taj novac koji ostvari Opština Kolašin ne bi išao na blokirani račun i kada se s tim novcem ne bi podmirivale dubioze predhodne vlasti. Dakle,

ni jednog jedinog centa ova nova odgovorna vlast nije napravila nove dubioze u Kolašinu, to je mnogo bitno. U odnosu na ono što se čulo negdje ovdje, hajmo svi da shvatimo jednu stvar, proces budžeta i predlaganja budžeta i usvajanja budžeta nije proces od 10 dana. Kad neko kaže kako predlog budžeta za 2015. godinu nije dobio podršku Ministarstva finansija, taj neko treba da zna sledeće: da je taj opštinski budžet u Kolašinu pripreman od februara meseca 2014. godine, sedam osam ili 10 meseci od strane bivše vlasti, a da je 1. novembra kada je nova izvršna vlast stupila na dužnost ostalo samo da se sve ono što je ta predhodna vlast pripremila sa svim onim budžetskim projekcijama podnese na usvajanje. Tako da i tu odgovornost možemo da adresiramo nakom drugom, ali nećemo ovdje o politici, ovdje ćemo o rješavanju problema prvo u Kolašinu a onda na sistemski način, kako su to sve kolege ovdje rekly, i u svim ostalim lokalnim samoupravama.

Još jednom zahvalnost svim kolegama za učešće u raspravi uz moje očekivanje, jer u petak imamo izjašnjavanje o ovim predlozima zakona, da će ovo dobiti podršku, da će biti na najbrži mogući način objavljenu u "Službenom listu" i već polovinom avgusta da se steknu uslovi da se ovaj problem riješi. Jedino kroz Parlament to može biti riješeno zakonito, brzo i efikasno. Hvala vam.

PREDSJEDAVAJUĆI SULJO MUSTAFIĆ:

Hvala i vama, kolega Damjanoviću. Zahvaljujem se za upućene čestitke.

Konstatujem da smo okončali raspravu o Prijedlogu zakona o izmjeni i dopuni Zakona o budžetu Crne Gore koji je podnio poslanik Damjanović i Predlogu zakona o izmjenama Zakona o budžetu Crne Gore za 2015. godinu čiji su predlagači poslanici Banović, Bralić, Vuksanović i Šabović. I o ovoj tački ćemo se izjasniti naknadno.

A sada bi trebali preći na tačke 10 i 11, odnosno prvo 10 pa 11, idemo redom. To su Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o sigurnosti pomorske plovidbe, Pariškog memoranduma o razumijevanju o kontroli države luke.

Naravno, imamo informaciju da će predlagač uskoro, blizu je, sačekaćemo nekoliko minuta. Ministar Brajović.

Ne moramo davati pauzu, možemo nastaviti odmah sa radom, je li tako? Evo i ministra, tako da odmah nastavljamo sa radom.

Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o sigurnosti pomorske plovidbe.

Ovlašćeni predstavnici Vlade su Ivan Brajović, ministar saobraćaja i pomorstva i Vladan Radonjić, generalni direktor Direktorata za pomorski saobraćaj.

Izjuestioci odbora su Luid Škrelja Zakonodavnog i mr Aleksandar Damjanović Odbora za ekonomiju, finansije i budžet.

Otvaram pretres i pitam predstavnika Vlade, u ovom slučaju ministra Brajovića, želi li dopunsko obrazloženje.

Procedura? Izvolite.

VELJKO VASILJEVIĆ:

.... za izvjestioca po ovom pitanju, znači od strane predsjednika odbora. Moguće da je za prethodnu tačku koja se isto tiče luka gospodin Ljubo Škrelja.

A imao sam nešto da kažem vezano za zakon, pa zbog toga.

PREDSJEDAVAJUĆI SULJO MUSTAFIĆ:

Kolega, ja imam informaciju da ste imenovani izvjestilac, tako piše u ovom podsjetniku koji sam ja dobio.

VELJKO VASILJEVIĆ:

Moguće, ali ja sam ubijeđen da je greška jer sam tražio od predsjednika odbora da ja budem imenovan, što je on uslišio, naravno.

PREDSJEDAVAJUĆI SULJO MUSTAFIĆ:

Da napravimo rokadu. Izvolite.

VELJKO VASILJEVIĆ:

Zahvaljujem se.

Obraćam se vama pošto je procedura dijelom, a dijelom kao predstavnik Odbora...

PREDSJEDAVAJUĆI SULJO MUSTAFIĆ:

Kolega Vasiljeviću, prvo moram dati riječ ministru Brajoviću kao predlagачu, a onda vama.

VELJKO VASILJEVIĆ:

Ja bih u cilju ubrzanja ako je moguće, a mislim da se slaže i kolega Brajović, poslije ovoga što ću reći a neće biti dugo, moguće da će biti konstruktivno da riješimo ovo pitanje.

Tiče se elementarne pismenosti koja se postavlja pred nama u samom imenu ovoga zakona. Znači, zakon se zove Predlog zakona o potvrđivanju Pariškog memoranduma o razumijevanju o kontroli države luke.

PREDSJEDAVAJUĆI SULJO MUSTAFIĆ:

Kolega Vasiljeviću, to je sljedeći zakon. Sljedeći zakon, znači ja sam ipak u pravu. Pročitao sam, ali vi niste očigledno pratili.

Raspravljamo tu tačku, ali nakon ove.

Dakle, sada smo ipak na sigurnosti plovidbe i ministar Brajović ima riječ kao predlagач. Izvolite, ministre.

Izvinjavam se zbog ovog našeg internog nesporazuma.

IVAN BRAJOVIĆ:

Hvala, potpredsjedniče,

Sasvim kratko u ovom obraćanju koje se tiče Predloga zakona o izmjenama i dopunama Zakona o sigurnosti pomorske plovidbe. Važeći pravilnik kojim se regulišu vrste zvanja i način sticanja ovlaštenja za članove posade broda donešen je krajem novembra 2013. godine na osnovu Zakona o pomorskoj unutrašnjoj plovidbi koji je tada važio. Nakon njegovog donošenja u decembru 2013. godine donešen je Zakon o sigurnosti pomorske plovidbe koji je trebalo da bude osnov za donošenje novog pravilnika.

U periodu decembar 2013. pa do danas, u međunarodnom pomorskom zakonodavstvu došlo je do promjena koje direktno utiču na zakonsku osnovu donošenja novog pravilnika, pa je postojeći Zakon o sigurnosti pomorske plovidbe potrebno prilagoditi novim međunarodnim standardima što i radimo kroz ove predloge izmjena i dopuna Zakona o sigurnosti pomorske plovidbe.

Donošenjem ovih izmjena i dopuna u potpunosti ćemo ispuniti uslov za donošenje podzakonskog akta koji će u potpunosti primijeniti odredbe Međunarodne konvencije o standardima za obuku i vršenje brodske straže pomoraca. Hvala vam.

PREDSJEDAVAJUĆI SULJO MUSTAFIĆ:

Čuli smo uvodnu riječ.

Sada pitam izvjestioca odbora, kolegu Škerlju, da li želi riječ. Ne želite.

prelazimo na uvodna izlaganja ili na diskusije, pošto nema mnogo interesovanja za ovu tačku dnevnog reda.

Prvi prijavljeni je kolega Sekulić u ime Demokratske partije socijalista. Izvolite.

PREDRAG SEKULIĆ:

Zahvaljujem se, gospodine potpredsjedniče.

Manje atraktivna tema za nas u Parlamentu ali vrlo atraktivna za više od osam hiljada crnogorskih pomoraca. Dozvolite prije svega da izrazim zadovoljstvo zbog činjenice da je Ministarstvo veoma brzo reagovalo i čini mi se da to moramo i ubuduće praktikovati, zato što ne bi bilo dobro da zbog novih standarda koje možda mi ne implementiramo na vrijeme u naše zakonodavstvo, naši pomorci na bilo koji način trpe. U svakom slučaju dobro je da ćemo ove standarde i ove pravilnike, da ćemo standarde uvažavati kad govorimo o standardima, a da ćemo ovaj pravilnik raditi na osnovu novog zakona koji se tiče sigurnosti pomorske plovidbe, uz naravno napomenu da je bilo prosto neprihvatljivo ili nedopustivo da to radimo na način što bismo poštovali onaj zakon koji je već davno prevaziđen iz 2000. godine, Zakon Savezne Republike Jugoslavije, o pomorskoj i unutrašnjoj plovidbi.

U svakom slučaju, kažem još jedanput, dobro je za naše pomorce da Ministarstvo i Vlada Crna Gora prati ono što su međunarodni standardi, a sa druge strane mislim da je dobro da i mi u Parlamentu prihvatimo te standarde i da ih implementiramo u naše zakonodavstvo. Hvala.

PREDSJEDAVALJUĆI SULJO MUSTAFIĆ:

Hvala poslaniku Sekuliću.

Prema redosljedu prijavljenih daćemo sada riječ kolegi Popoviću u ime kluba Liberalne partije i HGI i Albanskih partija, a neka se pripremi kolega Tuponja, pošto je takođe on prijavljen.

Izvolite, kolega Popoviću.

ANDRIJA POPOVIĆ:

Poštovana Skupštino, uvaženi predstavnici Vlade, poštovane građanke i građani Crne Gore, crnogorske dijaspore,

Sigurnost na moru temeljna je osnova pomorske politike pomorskog prometa radi zaštite putnika i posade morskog okoline i obalnih regija. S obzirom na globalni doseg pomorskog prometa međunarodna pomorska organizacija razvija usklađene međunarodne standarde. Među najvažnijim su Međunarodna konvencija o sprečavanju zagađivanja s brodova, Međunarodna konvencija o zaštiti ljudskih života na moru, te Međunarodna konvencija o držanju straže pomoraca.

Brza prilagođavanja zakonodavstva Evropske unije u skladu s tim sporazumima koji se temelje na međunarodnom pravu glavni je cilj politike pomorskog prometa. No, jednako je važno učestvovanje Evropske unije u donošenju i poboljšavanju međunarodnih sporazuma, te usvajanju dodatnih. Dakle, neophodno nam je praćenje međunarodnih standarda i propisa koji su kod nas u ogromnom zaostatku kad je riječ o njihovoj primjeni, da ne govorim o negativnim posljedicama nepostojanja istih. Ovo je ipak korak naprijed, ovdje ima dosta nekih usklađivanja i poboljšanja.

Donešeni zakon kod nas propisuje donošenje mnogo važnih podzakonskih akata kojim se uređuju aktivnosti i propisuju procedure za sigurnost plovidbe, pilotažu, nadzor, informisanje u upravljanju pomorskim saobraćajem. Istraga pomorskih nezgoda i nesreća, obrazovanje i obuka pomoraca, izdavanje ovlašćenja o osposobljenosti, zdravstvena sposobnost pomoraca itd. Međutim, mnoga od ovih podzakonskih akata još nijesu propisana

čime, prije svega, dovodimo u pitanje pomorsku sigurnost, a našu pomorsku privredu, pomorci, brodari i luke u nepovoljan i nekonkurentan položaj na međunarodnom tržištu.

Kad je u pitanju luka Kotor, nedostatkom pomorske zakonske regulative, data prednost ekonomskim i drugim interesima u odnosu na pomorsku sigurnost i zaštitu životne okoline. Na žalost, imamo primjer broda Viking star, koji i to potvrđuje, taj incident se nedavno desio i taj brod je gotovo nasukan u Kotorskom zalivu. Za to, u cilju daljeg izbjegavanja pomorskih nezgoda i nesreća, naročito u Boki kotorskoj i unapređivanju sigurnosti plovidbe trebalo bi da hitno propišemo i donesemo pravilnik i procedure koji se odnose na sljedeće: uređenje plovnih puteva, odnosno postavljanje i održavanje objekata sigurnost na plovnim putevima, uključujući i sidrišta, sprovođenje nadzora informisanja i upravljanja pomorskim saobraćajem, a koji obuhvata i davanje podataka plovnim objektima, kao što su prognoza vremena, upozorenja i slično. Liberalna partija zahtijeva da naša država pomogne pomorcima u mjeri u kojoj može, pomorci jedu taj kruh sa sedam kora, to je jedno od najtežih zanimanja kojim se čovjek bavi. Različite su cifre o kojima se priča po poslednjih podacima pomoraca, crnogorskih pomoraca ima neđe oko 5.000 koji plove uglavnom na inostranim kompanijama.

Na kraju, ovo jeste poboljšanje, ovje ima dosta usklađivanja sa međunarodnom praksom i Liberalna partija će podržati Prijedlog zakona o izmjeni i dopuni Zakona o sigurnosti pomorske plovidbe. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVAJUĆI SULJO MUSTAFIĆ:

Zahvaljujem poslaniku Popoviću.

Poslednji prijavljeni diskutant. Izvolite.

GORAN TUPONJA:

Zahvaljujem, uvaženi potpredsjedniče.

Uvažene kolegice i kolege, poštovani predstavnici Vlade,

Predlog zakona o izmjeni i dopuni Zakona o sigurnosti pomorske plovidbe je zakon koji je praktično, koliko ja vidim, usklađivanje sa međunarodnim normama na koje Crna Gora je obavezna i koji će shodno tome doprinijeti i sigurnosti plovidbe i u našem moru. Posebno imajući u vidu da je možda, da kažem, potcijenjena privredna grana koja se tiče naših pomoraca, jer prema nekim približnim podacima 5.000 do 6.000 naših građana se bavi ovim poslom, najveći broj njih, skoro do 100%, radi na stranim kompanijama, jer naše firme su praktično izumrle. Privredni značaj njihovih zarada se mjeri desetinama miliona koji se šalju u Crnu Goru koji ostaju da budu utrošene na ovom području i naravno kvalitet naših pomoraca i njihov ugled u svijetu je na visokom nivou i vjerujem da će i ovim zakonom biti unaprijeđen.

Rekao bih da smo, što se tiče zakonodavstva, imajući u vidu i neke prethodne zakone koji se tiču pomorskog saobraćaja, na mnogo većem nivou od onoga kako se odnosimo prema našoj floti, a ako imamo u vidu koliko su naše dvije pomorske kompanije imale brodova, koliko ih imaju danas i da govorimo preko 20 brodova u nekom vremenu koje je bilo u vrijeme '90-tih godina ili '80-tih godina, pa do danas smo svedeni na dva broda, ako se ne varam. Tako da ovaj zakon sam po sebi, što se tiče Pozitivne Crne Gore nema ništa sporno, on će biti podržan, postoji samo želja, apel da se pomorskom saobraćaju i izgradnji naše flote posveti mnogo veća pažnja nego što je bilo do sada, jer vjerujem da je zaista potcijenjena ta privredna grana koja je u tim nekim dobrim starim vremenima bila značajan prihod sredstava za državu i uopšte za budžet. Ne bih dalje dužio, kažem podržaćemo ovaj zakon, u teoriji smo dobri, dajte da budemo dobri i u praksi. Hvala.

PREDSJEDAVAJUĆI SULJO MUSTAFIĆ:

Zahvaljujem.

Imamo još dvoje diskutanata, koleginica Dragičević ima riječ, a neka se pripremi poslanik Labudović. Izvolite, koleginice Dragičević.

LJERKA DRAGIČEVIĆ:

Zahvaljujem, gospodine potpredsjedniče Skupštine.

Uvažena Skupštino, uvaženi gospodine ministre, uvaženi gospodine Radonjiću, uvaženi građani,

Ja sam nešto našla u obrazloženju ovog zakona, pa bi to radi građanstva pročitala.

Ako se zna da po procjenama analitičara koji prate ovu oblast, Udruženja pomoraca i ostalih evidencija u Crnoj Gori ima oko 6.000 pomoraca i da je trend sa bavljenjem ovom djelatnosti iz dana u dan sve veći tako i nezvanični podaci da u prosjeku oko deset miliona eura naši pomorci zarade tokom jednog mjeseca, koji novac se uglavnom čuva i troši na području Crne Gore, nije teško pretpostaviti koja je direktna, indirektna korist od ovog posla koji je već odavno prepoznat kao brend crnogorske ekonomije.

Brend crnogorske ekonomije je nešto što nema veze sa Crnom Gorom. Mi školujemo te ljude, mi ih usavršavamo, moraju da polažu poslije određenog vremena, mora da polaže uvijek skalu više. Mi te ljude samo čekamo da donesu pare, a niko o njima ne brine. To moram sada da istaknem, to su jedini građani Crne Gore koji nijesu ravnopravni na izborima. Jedini koji, ako nijesu u Crnoj Gori, ne mogu da glasaju, a vidite koliki ih je broj. Nije baš mali, tako da bi o njima trebalo povesti više računa, pa me samo strah da nije ovo sada, kada budu ova polaganja da se malo više para skuža od njih. Samo me to strah, jer oni svi to znaju, svi oni koji imaju veze sa morem ili koji se raspituju o tome znaju da niko, kadet kad krene da plovi prvi put, neka je on završio, u stvari ne može ni završiti fakultet dok nema određeni broj godina polovidbe. Jel' to tako, kapetane? Ne može. Meni je malo čudno da to rade sve lučke kapetanije. Do sada je bila Kotor, Bar za određene stvari, a lučka kapetanija, ovi kapetani koji su po lučkim kapetanijama da li oni negdje polažu isto to, jer ne bi valjalo da ih neko ispituje ko manje zna od njih. A isto tako bih zamolila da se malo više povede računa baš o lučkim kapetanima i da oni povedu računa, ja ću dati primjer Budve.

Mi imamo lanternu, mi imamo svjetionik koji je potpuno zaklonio, ta doklejska marina, nešto novokomponirano što su dali u luku i nema tog nevremena, znači nevera, neverin ili kada je kalig na moru, nema toga ko će uvesti brod u luku, jer oni su zatvorili svjetionik, njima ne treba. Oni ne znaju ni što je luka, ni što je marina kada zaklanjaju svjetionik. Znači, o tome bi trebalo dobro povesti računa. A ovo što se tiče ovog usavršavanja i za plaćanje ovih dažbina, nemojte samo da budu previsoke i oni imaju dušu, ti pomorci, a ovo što se usklađuje sa Evropskom unijom neka se uskladi, samo nemojte baš tolike cifre da budu velike. Hvala.

PREDSJEDAVAJUĆI SULJO MUSTAFIĆ:

Poslanik Labudović.

EMILO LABUDOVIĆ:

Zahvaljujem, gospodine potpredsjedniče.

Ovo je jedan od onih rijetkih zakona koji dolaze u ovu Skupštinu a koji zavređuju apsolutnu podršku svih poslanika iz razloga što znače veliki iskorak, prije svega u normativnom dijelu, a sa druge strane tiču se jednog značajnog broja naših sugrađana koji rade jedan od najtežih i najsloženijih poslova koji se mogu raditi i sa te strane nije sporno. Podržaćemo ovaj zakon, mada s obzirom na činjenicu da Crna Gora nema unutašnje more

sa stanovišta morske plovidbe, ovo se moglo riješiti i ratifikovanjem međunarodnih konvencija koje regulišu ovu oblast i na koje se inače naslanja ovaj zakon, ali nije naodmet da se ima i ovaj zakon, bez obzira što je to jedan recidiv koji nije za pohvalu u odnosu na nekadašnje stanje broskog saobraćaja i uopšte kapaciteta kojima je raspolagala Crna Gora. Danas smo spali na dva trgovačka broda, koliko ja znam, na jedan feribot ukoliko još uvijek saobraća, ali i na toliki broj pomoraca, mornara, oficira i ljudi koji su vezani za organizaciju njihove plovidbe i svega toga, mora se voditi računa i mora se jasno i precizno definisati sve one mjere koje njihovu sigurnost drže u granicama onoga što čovjek ne može da preduprijedi, što je rekla koleginica Dragičević, neverine i ostali Božji sodomi, to je nešto što je izvan moći ovog zakona.

Pored svih njihovih normi koje pozdravljam i koje znače unapređenje sigurnosti, želim da sa vama podijelim jednu dilemu koja možda nije direktno vezana za ovaj zakon, ali jeste za pitanje sigurnosti plovidbe u jedinom, da kažem unutrašnjem moru koje Crna Gora ima, a koje nije definisano i predodređeno za ovu vrstu plovidbe, to je Bokokotorski zaliv.

Mene interesuje, vi ste ljudi sa mora, ljudi od iskustva, da mi neko kaže može li, prije svega saobraćaj, a drugo, i samo more i njegovo podmorje biti zaštićeno i osigurano u situaciji kada imate godišnje preko 600 najvećih svjetskih kruzera koji uplovljavaju u Bokokotorski zaliv.

U takvom intenzitetu saobraćaja, u tako glomaznim plovilima koja veoma teško manevrišu, mogućnost incidenta je više nego prisutna, a incident u moru kakvo je Bokokotorski zaliv nije isto kao kada se onaj kruzera prevrnuo nadomak Italije na otvorenom moru. Znam da to nije materija ovog zakona, ali sam namjerno htio da skrenem pažnju i na tu činjenicu. Moralo bi se jednom procijeniti sa stanovišta bezbjednosti ne samo plovidbe nego sa stanovišta bezbjednosti samoga mora u Bokokotorskom zalivu, jer jedan ekološki incident može da ga učini mrtvim za desetine i desetine godina dok priroda ne odradi svoje. Da se stvarno procijeni da li je taj ekonomski interes, koji je nesumnjiv, baš toliko neophodan da bi stavio u potpuno drugi plan, po meni, veoma ozbiljan aspekt, aspekt bezbjednosti plovidbe u Bokokotorskom zalivu, a i samog Bokokotorskog zaliva. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVAJUĆI SULJO MUSTAFIĆ:

Hvala i vama, kolčega Labudoviću.

Ovim smo iscrpili listu prijavljenih diskutanata i pitam ministra Brajovića da li želi dati završnu riječ. Naravno, završna riječ ne podrazumijeva polemiku sa poslanicima, jer bi otvorili krug polemika koji nije uobičajen za završnu riječ. Izvolite.

IVAN BRAJOVIĆ:

Prilično neobičajeno, ja nemam ni razloga za polemiku. Zahvaljujem se poslanicima, ovdje su bili praktično svi koji su uzeli učešće u diskusiji podrška ovim rješenjima i ja mislim da je dobro što će se zakon podržati i izglasati u Parlamentu.

Na primjer kao što je rekao poslanik Popović, ova dva pravilnika koja je pomenuo, samo da kažem oni su već donešeni pravilnici. Znači Pravilnik o oznakama na plovidbenim putevima donijet je u aprilu 2015.godine, a Pravilnik o nadzoru i kontroli pomorskog saobraćaja prije nekoliko dana, u julu 2015.godine, tako da samo konstatujem da ste bili u pravu kad ste rekli da je potreba za njihovo donošenje. Mi smo koliko smo mogli brzo reagovali.

Poslanik Tuponja, a i svi su na neki način govorili o tome kolika je korist od pomorske privrede. Podsjetiću vas, po podacima koje imamo u onom periodu najvećeg razvoja pomorske privrede sa preko 40 brodova koje su imali Jugooceanijska i Prekookeanska

poloviđba, mi smo imali veći prihod pomorske privrede nego prihod od turizma, u najboljim godinama.

U svakom slućaju pokušava se uraditi obnova flote, neki prethodnici su rekli da su to u pitanju dva broda. Dva broda su u vlasništvu Crnogorske plovidbe, dva broda su Barske plovidbe, imamo četiri broda za rasuti teret. Takođe, ovo što je govorila poslanica Dragičević, treba povesti računa i vodimo računa da na neki način uozbiljimo i organizujemo to polaganje sa stanovišta i uplata i vodimo računa o tome.

Ovo što je poslanik Labudović govorio, tu su, iskreno da vam kaŹem, uvijek suprotstavljeni su argumenti. Sigurno da tolika kolićina kruzera koji dolaze, nije 600, do 400 kruzera, prošle godine 300 i nešto, ove godine se oćekuje oko 400 kruzera, ćini zaista zgusnutost saobraćaja u takvom akvatorijumu kakav je Bokokotorski zaliv, koji je vrlo osjetljiv s obzirom na svoju zatvorenost i ne daj boŹe da dođe do bilo kakvog incidenta, to je zaista veliki, veliki problem. S druge strane imate Źeljnu da što više kruzera uplovi u Bokokotorski zaliv, a naravno i našu potrebu i našu obavezu da iskontrolišemo taj saobraćaj i učinimo ga što bezbjednijim. U tom smislu podsjetiću vas na primjer da je Venecija zabranila za ovu godinu ulazak brodova preko određene duŹine, da je i Dubrovnik napravio restrikciju zbog ogromne posjete turista sa brojem kruzera koji moŹe da primi. I naravno, sad treba povesti diskusiju oko toga kolike su koristi od tolikog broja turista koji dođu kruzecom, jer ja mislim da je Boka Kotorska najinteresantniji zaliv i najinterersantnija destinacija za kruzere, ali naravno da o tome treba povesti zaista veliku paŹnju i pokušavamo da to uradimo i kroz sistem za nadzor i kontrolu, radarima, VHF radio stanicama, radio-goniometrima. U svakom slućaju ćemo pokušavati podići nivo bezbjednosti. Hvala vam svakako za podršku.

PREDSJEDAVALJUĆI SULJO MUSTAFIĆ:

Ovim smo okonćali raspravu o Predlogu zakona o izmjeni i dopunama Zakona o sigurnosti pomorske poloviđbe.

Sada prelazimo na sledeću taćku. To je taćka broj 11 u dnevnom redu - Predlog zakona o potvrđivanju Pariškog memoranduma o razumijevanju o kontroli drŹave luke.

Ovlašćeni predstavnivi Vlade su: Ivan Brajović, ministar saobraćaja i pomorstva i Vladan Radonjić, generalni direktor Direktorata za pomorski saobraćaj. Dakle, kao i o prethodnoj taćki, isti predlaćaći i izvjestioci odbora su Veljko Vasiljević, Zakonodavnog odbora i Źana Filipović, Odbora za međunarodne odnose i iseljenike.

Otrvaram pretres i pitam predstavnika Vlade da li Źeli dati dopunsko obrazloŹenje. Izvolite, ukoliko Źelite, ministre, dopunsko obrazloŹenje, ili da damo rijeć izvjestiocu Odbora koji je traŹio rijeć, mada nije uobićajeno. Još ova taćka.

VELJKO VASILJEVIĆ:

MoŹda će biti uobićajeno... Ja se izvinjavam zbog prethodne permutacije, jer su isti podnosioci, isti su branioci predloga.

Radi se o elementarnoj pismenosti u samom nazivu Predloga zakona o potvrđivanju Pariškog memoranduma o razumijevanju o kontroli drŹave luke. Znaći, ovo ne znaći ništa na našem maternjem jeziku, ma kako ga ko nazivao, to je bio i većinski stav Zakonodavnog odbora, ali predlaćaći nijesu imali ovlašćenje da ga promijene na licu mjesta tokom rasprave na Zakonodavnom odboru. Ja ne Źelim da reagujem amandmanski na ovo pitanje, smatram da je u pitanju elementarno poznavanje jezika. Znam da su inŹenjери avangarda pismenosti, avangarda akademskog obrazovanja, pa ne sumnjam da će ministar Brajović, koji je moj kolega, prihvatiti da se ovaj zakon zove Predlog zakona o potvrđivanju Pariškog memoranduma o razumijevanju o drŹavnoj kontroli luke. To je u duhu jezika, mislim da se ne mijenja suštinski ništa.

Obrazloženje da je ovo kako sada stoji prevod sa engleskoga, nije tačno, ne može znati engleski onaj ko ne zna svoj maternji jezik, osim ako nije na Google translate prevodio. Tako da mislim da je potpuno logično da ministar sada promijeni i da ovo bude u duhu našeg jezika. Hvala vam.

PREDSJEDAVAJUĆI SULJO MUSTAFIĆ:

Zahvaljujem. Da vam pravo kažem, budući da mi je struka ovaj naš maternji jezik, bilo kako da ga zovemo, ni ja nijesam mogao da razumijem šta znači sintagma “država luka”, jer “port state control”, uz moje skromno znanje engleskog jezika, mislim da znači nešto drugo u prevodu na naše jezike. Ali evo, daću priliku predlagaču da on pojasni. Izvolite, ministre Brajoviću.

IVAN BRAJOVIĆ:

Hvala vam, potpredsjedniče.

Prvo ću dati obrazloženje za Predlog zakona o potvrđivanju Pariškog memorandum, a onda ću odgovoriti na ovo pitanje.

Primjena sigurnosnih i bezbjednosnih standarda na stranim i domaćim brodovima koji uplovljavaju u luke Crne Gore predmet je inspeksijskog nadzora lučke kapetanije. Navedeni standardi su poznati instrumenti međunarodne pomorske organizacije IMO i međunarodne organizacije rada ILO. Ove standarde je Crna Gora već odavno potvrdila i implementirala u svoje nacionalno zakonodavstvo i njihova primjena se utvrđuje prilikom svakog inspeksijskog nadzora stranih i domaćih brodova u lukama Crne Gore.

Međutim, ono što nam je jedan osnovni zadatak na putu ka Evropskoj uniji, integrisanje naših procedura, sprovođenja samog čina inspeksijskog nadzora i razmjene informacija sa procedurama zemalja Evropske unije, Kanade i Rusije, odnosno zemljama članicama Pariškog memoranduma.

Predlogom zakona o potvrđivanju Pariškog memoranduma o razumijevanju o kontroli države luke iskazaćemo svoju spremnost usklađivanja navedenih procedura. To znači da smo spremni da sprovedemo i redovno ažuriramo zajednički informativni sistem poznat kao Tetis baza podataka u kojem se prate svi brodovi koji uplovljavaju u luke Evropske unije, njihova konstrukcija, oprema, dotrajalost i sve ono što je dio sigurnosnih i bezbjednosnih standarda i zaštite mora od zagađenja. Informativnim sistemom ćemo brže identifikovati vanstandardne brodove koji su već negdje pregledani u zemljama Pariškog memoranduma i koji ne zadovoljavaju standarde međunarodne pomorske organizacije, a treba da uplove u luke Crne Gore i time stvore potencijalnu opasnost.

Procedura uključuje i način komunikacije sa državom zastavom broda, čija konstrukcija, oprema, organizacija posade i drugi elementi sigurnosti ne zadovoljavaju standarde pomorske plovidbe. Pariškim memorandumom kao međunarodnim ugovorom su u početku bile vezane vlasti 14 država Belgije, Danske, Finske, Francuske, Grčke, Holandije, Irske, Italije, Norveške, Njemačke, Portugalije, Španije, Švedske i Ujedinjenog kraljevstva Velike Britanije i sjeverne Irske. Do danas članice tog međunarodnog ugovora postale su još Bugarska, Hrvatska, Kipar, Estonija, Litvanija, Malta, Poljska, Rumunija, Slovenija, sve kao članice Evropske unije, te Kanada i Rusija kao države koje nisu članice Evropske unije.

Pomorskoj zemlji kao što je Crna Gora sigurnost plovidbe važna je iz više razloga, veliki broj naših pomoraca plovi na našim i na stranim brodovima, pa su kvalitetni pregledi brodova način da se njima pruži veća sigurnost. Jadransko more je malo i zatvoreno more gdje se svako zagađenje može veoma loše odraziti na crnogorsku pomorsku i nepomorsku privredu, zbog toga je svaki učinjen korak ka zaštiti brodova, pomoraca, i morske sredine i

okoline uključujući pristupanje Pariškom memorandumu koji ima upravo tu svrhu više nego dobro došlo.

Crna Gora pridaje veliki značaj uspostavljanju visokog nivoa sigurnosti i bezbjednosti polovidbe, zaštiti ljudskih života na moru i zaštiti mora od zagađenja sa plovnih objekata i neophodna je primjena međunarodno prihvaćenih tehničkih normi. U tom smislu potrebno je da se briga o ljudskim životima i briga o zaštiti morske sredine i okoline i životnih i radnih uslova članova posade na brodovima, doveden na najveći mogući nivo što ćemo velikim dijelom postići kroz proces pridruživanja Pariškom memorandumu.

Vaše pitanje, poslaniče Vasiljeviću, ja sam shvatio da je na Odboru ipak usvojeno ovako kako piše u zakonu. U svakom slučaju, meni je bila formulacija koja stoji ovdje vrlo neprikladna, ali moram da kažem da sam tada dobijao ubjeđivanje da to tako treba da funkcioniše, funkcioniše u međunarodnoj razmjeni informacija.

Pošto ja nijesam spreman da neprovjereno sad prihvatim nešto ili ne, do trenutka vašeg izjašnjavanja o zakonu ću svakako imati informaciju, dobićete informaciju da li prihvatamo taj predlog, a vi svakako glasanjem se možete izjasniti o njemu.

PREDSJEDAVALJUĆI SULJO MUSTAFIĆ:

Zahvaljujem.

U suštini se ne podnose amandmani na tekst ratifikacije, eventualno o izmjeni naziva. Izvolite, kolega Vasiljeviću, da li želite vi?

VELJKO VASILJEVIĆ:

Očekivao sam da ćete ... elementarne nepismenosti ili pismenosti. Da ćete istrajavati u nekim ličnim interesima ili u nekim drugim zakonima koji se tiču rasprodaje Crne Gore, to znam, ali da će Vlada istrajavati u nepismenosti, nijesam bio siguran, čak sam bio ubijedjen da ćete ovo odmah prepraviti. Zamolio bih vas da do glasanja vi sami razmotrite, jer ovo nije jasno ni potpredsjedniku Skupštine, ni svima poslanicima, nije jasno ni vama zašto je ovako nepismen naziv, pa bih vas molio da ga zamijenite, jer vrlo je jasno, znači „o državnoj kontroli luke“. To upravo što ste sad elaborirali tiče se državne kontrole luke u smislu svega ovoga što ste rekli, a ne o kontroli države luke.

Znači, jedan priučeni ili nepismeni kadrovčik ne smije da kreira vaše mišljenje i molim vas da budete decidni, jasni i odlučni da to prepravite odmah.

PREDSJEDAVALJUĆI SULJO MUSTAFIĆ:

Hvala vam, kolega Vasiljeviću.

Molim vas, kolegice Dragičević, da se čujemo.

Dakle, koliko sam ja shvatio ministra Brajovića, shvatio sam njegovu dobru volju da se ovo koriguje u skladu sa onim što je smislenost samoga naziva i nisam shvatio da on ne izlazi u susret vašem predlogu, tak onda ne vidim razloga za ovako oštru reakciju. Ali, u svakom slučaju u cilju pojašnjenja daćemo još jednom riječ ministru Brajoviću.

IVAN BRAJOVIĆ:

Ne u cilju pojašnjenja, nego ipak malo protesta za nekorektnost obraćanja poslanika Vasiljevića. Prva diskusija je bila sasvim na mjestu, ja sam fino rekao ono što je on zaključio na kraju. Znači, nije morao da ponavlja moje riječi. Meni je nelogična bila ova formulacija i ja sam tražio da je provjere. Stručnjaci iz sektora pomorskog su ostali pri tome, ja ću dodatno provjeriti. Pazite, nisam neozbiljan tako da na osnovu te priče, iako ja ne bih pričao o pismenosti i nepismenosti, na takav način zaista nije prikladno da o tome govorite.

Takođe i o onoj formulaciji „ako ćete istrajavati u rasprodaji Crne Gore“, znate kako, najbolje da vodite računa o tome šta pričate ili da imate dobre argumente za to što kažete, ali u svakom slučaju, poslanici će dobiti naše izjašnjenje definitivno oko toga prije glasanja o zakonu.

PREDSJEDAVAJUĆI SULJO MUSTAFIĆ:

Hvala vam.

Oko ove ratifikacije, odnosno ovog predloga koji imam ispred sebe, koliko ja shvatam, mi nemamo više prijavljenih za diskusiju po ovoj tački dnevnog reda i time konstatujem da smo završili raspravu o Predlogu zakona o potvrđivanju Pariškog memoranduma o razumijevanju, valjda o državnoj kontroli luke, koliko bih ja mogao da prevedem ono što piše na engleskom jeziku, ali svejedno, vidjećemo do izjašnjenja preciznog od strane Vlade i pisanog izjašnjenja.

Konstatujem da je pretres završen i o ovoj tački se izjašnjavamo naknadno.

Sjutra nastavljamo sa radom, kolege i kolegice, da bi bili efikasni, u 11 časova, i to po dnevnom redu, a to je tačka 12 - Predlog zakona o dopunama zakona o lukama, zatim Zakona o boravišnoj taksi itd. Znači redom, s tim što ćemo pokušati da zbog velikog broja tačaka koje imamo na dnevnom redu i zbog malog broja dana koji nam je ostao za julsko zasijedanje sjutra što više odradimo, makar radili do kasno popodne ili u noć, da bi smanjili broj tačaka koje imamo na raspolaganju za naredne dane, jer imamo više od 50 tačaka na dnevnom redu.

Nastojmo da budemo tačni sjutra u 11 časova i da započnemo sa raspravom na vrijeme.

Hvala vam i vidimo se sjutra.

28.07.2015. godine

PREDŠEDNIK RANKO KRIVOKAPIĆ:

Poštovani poslanici 25. saziva Skupštine Crne Gore, nastavljamo rad.

Prva tačka danas po planu *Predlog zakona o dopuni Zakona o lukama*. Izvršili smo danas na kolegijumu neke izmjene u redosljedu, dobićete ih preko vaših predstavnika klubova da bi efikasnije organizovali rad da bismo što više posla obavili do 31. u ponoć, kad prestaje redovno zasijedanje proljećnog saziva.

Predlog zakona o dopunama Zakona o lukama je predložila Draginja Vuksanović i poslanik Andrija Popović. Izvolite, po pet minuta oboje, ako želite. Dama ima prednost. Draginja Vuksanović u ime Socijaldemokratske partije. Izvolite.

DRAGINJA VUKSANOVIĆ:

Hvala, uvaženi predsjedniče.

Uvažene kolege poslanici i poštovani građani Crne Gore,

Pred nama je jedan veoma važan Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o lukama, koji je predložio kolega Andrija Popović i ja.

Suština izmjene zakona ogleda se u činjenici da u članu 34 poslije stava 2 dodaje se novi stav koji glasi: "Da privredna društva iz stava 2 nakon prestanka važenja stečajnih prava, odnosno važenja ugovora u roku od 60 dana može koncidentu podnijeti zahtjev za dodjelu koncesije uz koju prilaže poslovni plan za period za koji se traži koncesija, završni račun i bilanse stanje iz stava 1 ovog člana koji se dodjeljuju za prvenstvenu koncesiju".

Suština ovog našeg Predloga izmjena i dopuna Zakona o lukama ogleda se u činjenici da je postojećim zakonom regulisano da privredno društvo koje koristi luku i obavlja

djelatnosti u luci, na osnovu prethodno stečenih prava, odnosno prethodno zaključenog ugovora nastaviće sa korišćenjem luke i obavljanjem te djelatnosti do prestanka važenja stečenih prava. Ali, ovdje smo primijetili da postoji jedna pravna nelogičnost ili pravna praznina koja se ogleda u činjenici da regulisanje pravnog statusa privrednog društva iz stava 2 člana 34 Zakona o lukama od trenutka prestanka važenja stečenih prava, odnosno važenja ovog ugovora. U činjenici da se može, recimo desiti da pravo na dodjelu prvenstveno koncesije ima ono privredno društvo koje nema zaključen ugovor sa Javnim preduzećem "Morskim dobrom", a da to pravo koncesije ne može dobiti onaj koji je do sada imao zaključen ugovor sa "Morskim dobrom".

Mi smatramo da cilj izmjena ovog zakona jeste da se korisnici Luke makar dovedu u ravnopravan položaj, s tim što smatramo da bi povoljniju poziciju trebalo dati onima koji su do sada imali zaključen ugovor sa "Morskim dobrom" i koji su imali koncesiju, a ako je to društvo poslovalo na način koje je proizvodilo izvjesne ekonomske efekte.

Svima je dobro poznato da je Luka Kotor nekada bila u državnom vlasništvu, pa je pokrenut postupak privatizacije koji je doveden do kraja. Međutim, naporima Socijaldemokratske partije taj postupak koji je doveden do kraja nije ni realizovan, što je dobro i što je odlično po državu i nacionalni interesi, jer je Luka Kotor sada ponovo u državnom vlasništvu države Crne Gore.

Luka Kotor je ulaz u grad Kotor, a svi znamo da je grad Kotor, grad koji je pod zaštitom UNESCO-a. Na ovaj način gradu se omogućilo da upravlja samim sobom, da naravno upravlja svojim kapijama, svojim zidinama. Od samog prihoda koji ubira Luka Kotor, znate da žive mnoge sportske organizacije, žive mnoge kulturne manifestacije. Opština Kotor je ovu monopolsku poziciju Luke učinila takvom da se na ovaj način kroz Luku Kotor i njene prihode obezbijedila multiplikacije svih turističko-ugostiteljskih aktivnosti u gradu, od kojih dobit, kao što samo proizilazi, i sam grad Kotor i građani Kotora, a naravno samih tih i država.

Ovdje bih primijetila da je u pitanju očigledan pokušaj primjena različitih aršina u određivanju kriterijumima. Jedni kriterijumi važili su za Luku Bar u pogledu dodjele koncesija bez tendera, a drugi kriterijumi važe sad i primljenjuju se u odnosu na Luku Kotor.

Ono što je značajno jeste da se ovdje postavlja pitanje šta je sa "Marinom Bar", gdje je država raskinula sa stranim investitorom ugovor i "Marina Bar" više nema te koncesije, a niko se ne pita zašto sada "Marina Bar" nema te koncesije. Znači, u odnosu na "Marinu Bar" u odnosu na Luku Bar vidimo da su primijenjeni različiti aršini, jer jedni kriterijumi važe za jedne, a za Luku Kotor potpuno važe drugi kriterijumi, što proizilazi iz ovog mišljenja Vlade. A ono što mi želimo da kažemo i poručimo iz Socijaldemokratske partije jeste da mi ovim predlogom zakona ne želimo samo da zaštitimo nacionalne interese države Crne Gore kroz Luku Kotor koji ima strateški značaj, jer je to dobro u opštoj upotrebi koji po Zakonu o državnoj imovini potpada i pripada državnoj svojini, već mi želimo da zaštitimo i ostale luke od nacionalnog i lokalnog značaja i Luku Bar i naravno "Marinu Bar", kao i ostale luke, a to su recimo Tivat, hercegrovski skver i ostale luke koje su od velikog tog samog značenja.

Ono na što želim da ukažem još jeste da gubitkom Luke Kotor, Kotor bi izgubio ulaz u grad ili, kako bi to građani figurativno rekli, "ključeve svoga grada". Socijaldemokratska partija to neće dopustiti. U slučaju da ovaj zakon ne dobije podršku u Parlamentu, Socijaldemokratska partija će predložiti dalju skupštinsku proceduru, model koji je predviđen za Luku Bar i tražićemo da se po modelu kako su dodijeljene koncesije za Luku Bar isti aršini primljenjuju i za Luku Kotor. Zahvaljujem.

PREDŠEDNIK RANKO KRIVOKAPIĆ:

Hvala vam, kolegice. Kolega Popović. Izvolite.

ANDRIJA POPOVIĆ:

Hvala, predsjedniče.

Uvažena Skupštino, poštovane građanke i građani Crne Gore, crnogorske dijaspore, Evo poslanica Vuksanović je govorila kao jedna od predlagača. Govorila je sa aspekta prava, a ja ću s političkog aspekta. Inače, poslanica Vuksanović je doktorica pravnih nauka.

U ime Liberalne partije mogu da kažem o Predlogu zakona o dopunama Zakona o lukama da se ovim zakonom rješava pravna praznina neriješena dugogodišnjim sukobom između Luke Kotor i nadležnog državnog organa Lučke uprave, uprošćeno.

Podsjetiću malo kako su u prošlosti prošli najveći generatori Opštine Kotor, proteklih 60-70 godina. Jugooceanija koja je izgradila dobar dio Kotora, kotorske opštine, imala je 25 prekooceanskih brodova. Jedna od jačih kompanija u svijetu. Zna se šta se dešava '90-tih godina prošlog vijeka? Ničim izazvane sankcije slijede, brodovi Jugooceanije se rasprodaju, ta kompanija se uništava, ima možda neko opravdanje. Tada smo bili u sastavu SFRJ. Uglavnom, Jugooceanija ne postoji.

Drugi veliki generator razvoja Kotora Jugopetrol, prodat 2002.godine grčkom Helenik petrolejumu za 65 miliona eura. Zlatna koka koja je donosila ogroman profit je prodana za 65 miliona maraka, da bi čak prošle godine, prije nekoliko mjeseci sjedište kompanije iz Kotora prebačeno u Podgoricu. Veliki generator razvoja Kotora ne postoji.

Luka Kotor, osnovana Odlukom Skupštine opštine Kotor 1988.godine kasnije transformisana, vlasnička struktura je takva da Opština Kotor ima 57% vlasništvo, a ostalo su fondovi i građani. Dugo niko nije obraćao pažnju na Luku Kotor. Luka Kotor za vrijeme sankcija je služila za šverc cigareta od Crne Gore za Italiju gliserima. Sjećate se čuvenih glisera koji su polazili iz Luke Kotor koja je kasnije postala teretna luka koja je radila i nije radila da bi nekome pametnome kasnije palo na pamet da tu luku preimenuje u putničku kruzingu i jahting luku. Zašto? Pa Luka Kotor ima dvije prednosti u odnosu na sve ostale evropske luke.

Prvo, Kotor je na listi svjetske prirodne i kulturne baštine, čitava lokacija od Veriga do Veriga, od ulaza u hercegnovsku opštinu do izlaza prema tivatskoj opštini. To je jedna od lokacija koja pripada čitavom stanovništvu. Jedna od 830 lokacija.

Drugo, Bokokotorski zaliv se nalazi na listi 27 najljepših zaliva svijeta. Sve ove ostale evropske luke imaju jednu od ove dvije prednosti a Bokokotorski zaliv jedini u Evropi ima te dvije, i onda je krenuo bum. Svijet je otkrio Kotor, 2003. 57 brodova i 34.000 putnika, 2014.godine 400 brodova, 320.000 putnika, Luka Kotor 50 zaposlenih, godišnji profit oko 800.000 eura, ko normalan želi da proda takvu firmu, kao što sam prije rekao zlatnu koku.

E zamislite što će se dogoditi u Luci Kotor za pet do deset godina. To je rudnik para. I kao što sve ide kod nas postavilo se pitanje zašto rudnik para Kotoru i Crnoj Gori kad to može sve da se prelije u privatne džepove? Ako nam otmu Luku Kotor, nama Kotoranima niko neće biti kriv, nego Kotorani iz Luke Kotora i Lučke uprave koji se godinama sukobljavaju oko ove dugoročne koncesije, to je počelo, mislim čak 2011.godine. Naravno, ovdje osim Liberalne partije, SDP-a, tu je i HGI koji sve ovo podržava, znate da se to već dešavalo na ovom lokalnom kotorskom nivou. Strah me, to sam rekao juče na Odboru za zakonodavstvo, koji je podržao ovaj predlog zakona da će se zvek desiti u Kotoru, Kotorani, Kotoranke su dosta trpeljivi, ali znate da su bili protesti zbog pokušaja gašenja, zatvaranja čuvene kotorske zelene pijace, čuvenog "Markatora" da bi se eventualnim budućim kupcima Luke Kotor očistio taj prostor koji su oni tražili udaljeno 200m u čitavoj toj kontakt zoni. Nemojmo da od Opštine Kotor, koja ima sada ili je imala do skoro 6,5 milona eura na računu da od Opštine Kotor krenemo da pravimo opštinu Kolašin ili dvije trećine opština u Crnoj Gori su slične, ne zna se ko je dužniji od koga. Zahvaljujem.

PREDŠEDNIK RANKO KRIVOKAPIĆ:

Hvala.

Da li se neko javlja za riječ? Ovdje ima četvero prijavljenih, pa izvolite vi iz Ulcinja. Komentar kolega Aprcović. Izvolite.

ŽELJKO APRCOVIĆ:

Činjenica da me jedan od naših Kotorana, gospodin predsjednik prozvao, odnosno prozvao sve naše Kotorane, želim da kažem, odnosno da prokomentarišem Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o lukama.

Svjesni smo svi činjenice da je privredno društvo osnovano odlukom lokalnog parlamenta '88.godine, nakon transformacije, da je vlasnička struktura u akcionarskom društvu AD Luka Kotor, ovakva kakva jeste, znači većinski paket akcija u okviru AD Luka Kotor drže Opština Kotor sa 57% i 23% dva fonda, Fond za zapošljavanje i Fond PIO.

Tema je jako inspirativna, međutim ono što želim da istaknem, a što se u medijima čulo u prethodnom periodu jeste da lokalni parlament odnosno lokalna Demokratska partija socijalista ne pada joj na pamet da prodaje akcijski ulog u okviru Akcionarskog društva Luka Kotor. Želim da vam kažem radi pojašnjenja kolegama, poslanicima koji nijesu upoznati da smo prošle godine imali neto profit od milion i devedeset dvije hiljade nakon odbitka poreza to je cirka neki milion ove godine, neto profit je 662.000.

Želim da kažem da ono što jeste prioritet, interes građana Kotora da se utvrde zakonske mogućnosti kako i na koji način da dobijemo dugoročnu koncesiju. Međutim, kroz predložene izmjene i dopune zakona, mislim da nije pravi način iz prostog razloga što opozicioniranje prvenstvene koncesije u član 34 izmjena i dopuna Zakona o lukama nikako ne može. Iz kojega razloga, zbog toga što je u članu 34 važećeg zakona na koji se želi djelovati izmjenama i dopunama predviđeno da privredni subjekti koji obavljaju privrednu djelatnost u okviru luka, ako nemaju zaključen ugovor nad "Morskim dobrom", na dan stupanja na snagu ovoga zakona dobijaju prvenstvenu koncesiju na osnovu dokumenata koju treba da prilože, a koje su kolege poslanici istakle, to je bilans stanja, investicioni program za naredni period je i u tom slučaju se može dobiti prvenstvena koncesija zbog toga što nijesu u ugovorenom odnosu.

Ono što mene zabrinjava kao građanina Kotora i kao poslanika zajedno sa vama svima, jeste da u prethodnom periodu od četiri godine bila je stalna prepiska između nadležnog ministarstva i Luke Kotor u dijelu koji se odnosi na potpisivanje Sporazuma o regulisanju resornih prava i obaveza između resornog ministarstva i našeg Akcionarskog društva.

Smatam da niko od nas koji živimo u Kotoru neće dozvoliti da ono što se zove najvedniji privredni resurs da izađe iz mehanizma zaštite, odnosno da nema zaštitni mehanizam za bilo kakvu transformaciju, gdje neće biti većinsko vlasništvo Opštine Kotor, da se to preda bilo kome. Ono što moram da kažem da vrata od Kotora drži Opština Kotor, gdje većinsku vlast vrše Demokratska partija socijalista, Socijaldemokratska partija HG i Liberalna partija. Da bi mi vršili bilo kakvu prodaju akcijskog kapitala u okviru Luke Kotor, Akcionarsko društvo moramo da donosimo adekvatne odluke na lokalnom parlamentu, da treba da bude 17 odbornika koji će da daju svoj glas, za eventualnu transformaciju Luke Kotor, da bi predstavnik Opštine Kotor imao mandat da Skupštinu akcionara podrži neke odluke. Svjestan sam činjenice da je puno bolja pozicija Akcionarskog društva Luke Kotor, ako ima dugoročnu koncesiju, ali još jedan put podvlačim da, ako imamo važeći Zakon o lukama koji u članu 9 precizira kako i na koji način divlje koncesije da nije dobra podloga i potpuno sam saglasan da nije dobra podloga, znači izmjene i dopune člana 34, jer član 34

upravo anulira tu pravnu prazninu o kojoj pričaju kolege poslanici predlagaču zakona. Upravo ta pravna praznina se tiče da privredni subjekt koji obavljaju djelatnost u okviru luka, koji nijesu imali ugovoreni odnos sa Javnim preduzećem "Morskom dobru", imaju prvo dobijanja prvenstvene koncesije. Smatram da moramo tražiti adekvatne puteve. Da li ćemo to kroz izmjenu lex specijalis zakona koji se tiče koncesija, koji se tiče zaštite dobara u opštoj upotrebi, odnosno dobara koje su vlasništvo svih građana Crne Gore. Da li kroz te izmjene i izmjene važećeg Zakona o lukama treba da dođemo do adekvatnog rješenja? Mislim da pozicioniranje jednog od privrednog subjekta, pa znao sam da Luka Kotor predstavlja ono što je u tom mišljenju Vlada i dostavila znači da se radi o rušenju onih temeljnih ustavnih prava i da ove izmjene i dopune Zakona o lukama su protiv ustavne.

Ono što bih želio da kažem, a što je nesporno da Luka Kotor predstavlja i determiniše turističku ponudu Crne Gore van sezone, to je mart, april, maj, jun normalno septembar i oktobar, gdje pozitivne efekte i benefite osjećaju ne samo građani Opštine Kotor, nego građani cijele regije, tu računam i Budvu, Zagrađe, Cetinje, Ivanova korita, Njeguše, koji imaju izuzetno značajne finansijske efekte od funkcionisanja i rada Akcionarskog društva Luka Kotor, odnosno od dolaska kruzer turista u Kotoru.

Nama je priroda dala da imamo pozicioniranost našega Akcinarskog društva, odnosno naše kotorske rive koja se nalazi na 15 sekundi od samog Starog grada. Da smo mi i ove godine sa dolaskom ovolikog broja kruzer brodova i ovolikog broja turista koji oni dovedu sa članovima posada tih brodova došli bi na jedan nivo, jedan plafon. Znao sam što 400.000 ljudi kad dođe u grad bez članova posada tih brodova.

PREDŠEDNIK RANKO KRIVOKAPIĆ:

Hvala vam.

Izvolite.

ŽELJKO APRCOVIĆ:

Stoga smatram da bi bilo puno povoljnije i puno bolje da smo zajednički radili na konceptu izmjena i dopuna ova dva zakona o kojima sam pričao, jer bi došlo do adekvatnog rješenja, jer sa ovakvim zakonom nećemo doći iz prostog razloga što se slažem sa mišljenjem Vlade u dijelu koji se odnosi da ovaj zakon nije u skladu sa pravnim sistemom države Crne Gore. Zahvaljujem.

PREDŠEDNIK RANKO KRIVOKAPIĆ:

Možete odgovoriti da ne bih morao ja. Čitati odluku koju je donijela Skupština Crne Gore. Procedura.

MILAN KNEŽEVIĆ:

Gospodine Krivokapiću,

Ja bih želio da mi pojasnite današnji način rada vezano za ovu tačku, s obzirom da smo do sad radili na način da nakon uvodne riječi predlagača kreću rasprave, odnosno diskusije vezano za klubove poslanika. Nemam ništa protiv komentara, nego samo da bih znao način na koji ćemo raditi vezano za ovu tačku dnevnog reda.

PREDŠEDNIK RANKO KRIVOKAPIĆ:

Ja sam pogriješio. Treba da dam riječ prvo po redu, ali evo DPS je svakako bio prvi, pa je recimo kolega Aprcović iskoristio to pravo da da svoj stav. U pravu ste vi. Sljedeći iz DF-a vi, pa onda ćemo ići na razmjenu komentara. Moja je greška bila. Završio je kolega Aprcović, u ime DPS-a da to tretiramo, kao DPS. Dozvoljavate kolega kolega Škrelja? Hvala

vam. Idemo kolega Knežević, pa Gojković, pa u ime Kluba SDP-a vidjećemo ko će, pa kolega Milić, pa koleginica Jasavić, pa kolega Andrija Popović, ako nema nego drugi, a može to biti koleginica Dragičević.. Samo da čujem proceduralno. Izvolite.

MARIJA ĆATOVIĆ:

Ja bih radi javnosti samo, a pozvala bih se na kolegu Popovića, vezano za "Merkator," kotorski.

PREDŠEDNIK RANKO KRIVOKAPIĆ:

Nema komentara, poslijete kada završimo prvi krug. Zato me je kritikovao kolega Knežević.

MARIJA ĆATOVIĆ:

Nije to istina. Ja moram da kažem da to nije istina.

PREDŠEDNIK RANKO KRIVOKAPIĆ:

Može, ali poslije to da kažete.

MARIJA ĆATOVIĆ:

Zbog nekog nerada Javnog komunalnog preduzeća i zbog nekih što je inspekcija zatvorila, nemojmo pričati neke neistine.

PREDŠEDNIK RANKO KRIVOKAPIĆ:

Izvolite, kolega Kneževiću.

MILAN KNEŽEVIĆ:

Hvala.

Gospodine Krivokapiću, uvažene kolege, poštovani građani,

Kako narodski, najprostije da vam približim ove izmjene i dopune Zakona o lukama, već kao prelijanje sukoba sa državnog na lokalni nivo između Demokratske partije socijalista i Socijaldemokratske partije. O čemu se zapravo radi?

Socijaldemokratska partija kontroliše Luku Kotor, čiji je osnovni kapital uvećan za četiri puta 2003 do 2013.godine i sad bi po njihovoj tvrdnji da im je preotme Demokratska partija socijalista da raspiše tender za dodjelu koncesije za određenu američku kompaniju koja je istakla pismo dobrih namjera. U tome je sva suština ovih izmjena i dopuna zakona. I meni ostaje samo da zaključim da DPS i SDP u potpunosti zaslužuju jedni druge, čak i u trenucima kad Vlada nema većinu, čak i u trenucima kad izlazi najprljaviji koalicioni veš u ovih 18 godina mi se danas suočavamo sa lokalnim obračunom između DPS-a i SDP-a. O čemu mi danas treba da se izjašnjavamo? Danas mi kolega Popović šalje poruku, nemojte da dozvolite. Šta mi ne treba da dozvolimo, gospodine Popoviću. Jeste li vi u vlasti tamo sa DPS-om i sa SDP-om? Vi ste se obraćali Skupštini.

PREDŠEDNIK RANKO KRIVOKAPIĆ:

Kolega Kneževiću, rekli smo sad u uvodnom obraćanju, nemojte se obraćati, biće replika.

MILAN KNEŽEVIĆ:

On je predlagač, ja moram da raspravljam sa predlagačem. Dozvolite mi. Ja znam da lokalpatriotske emocije kod vas izazivaju dekoncentraciju, ali dozvolite.

Šalju nama poruku predlagači, nemojte da dozvolite. Tamo je u koaliciji DPS, SDP i Liberalna partija. To se rješava na jedan vrlo prost način. Izađete iz vlasti sa Demokratskom partijom socijalista, dođe do raspisivanja prijevremenih izbora u Opštini Kotor da isto uradite i na državnom nivou i svugdje, gospodine Stanišiću, gdje misle da treba da se brane principi, jer ja mislim da se ovdje ne brane principi.

Gospodine Krivokapiću, jedna od žešćih tačaka sporenja između vas i doskorašnjeg vašeg partijskog kolege i protivkandidata na Kongresu Socijaldemokratske partije je upravo bila Luka Kotor i vaš stav prema ovom pitanju koji je na fonu ovoga što su predstavnici predlagača danas obrazložili i sa njime se nijesu slagali ni gospodin Lompar koji je bio predsjednik Opštinskog odbora SDP-a u Kotoru i gospodin Ivan Brajović, koji je ministar saobraćaja, pomorstva, koliko se meni čini. I sada se i taj sukob koji ste imali vi sa gospodinom Brajović preliva ovdje i mi danas raspravljamo o tome i vi ste, koliko mi se čini, gospodine Krivokapiću, izjavili da ćete insistirati na referendumu. Tako je. Znači, insistiraćete na referendumu vezano za to da se Luci Kotor dodijeli koncesija, ali kada treba da se odluči o NATO-u, izvinite na ovoj digresiji, ali je sasvim suvisla, vi šaljete poruku ruskom ambasadoru da će se eventualna odluka o učlanjenju Crne Gore u NATO donijeti u Skupštini, tako što će izglasati 22 poslanika. Neće da može, što bi rekao gospodin Srećko Šojić, i ja vidim vezu. Znači, kada je vama u interesu da branite partijske privilegije i da branite rukovođenje Lukom Kotor, kojom rukovode vaši kadrovi, onda se pozivate na referendum i odlučivanje građana, a kada treba da odlučimo o jednom par ekselans političkom pitanju od kojeg zavisi budućnost Crne Gore, onda šaljete poruku Andreju Nestarenku da se miješa u unutrašnje stvari. A da vas ja pitam nešto? Šta ja treba da radim sa Lipkom, miješa li se on u unutrašnje stvari? Ja bih tog čovjeka trebao da kidnapujem. Em je personifikacija za pokradeni referendum, em po državnim praznicima, kao duh Hamletovog oca, šalje nam NATO poruke. Digresija, ali imao sam potrebu da polemishem i sa ovim stavom.

PREDŠEDNIK RANKO KRIVOKAPIĆ:

Kolega, obojica su diplomatski predstavnici država i nije u redu da ih prozivate ovdje u Parlamentu po imenu i prezimenu. Nijesu ni Nestarenko ni Lipka, oni su Ruska Federacija, predstavnici Ruske Federacije, odnosno vrha uske države i predstavnici Slovačke Republike, vrha Slovačke Republike, predsjednika Republike Slovačke, predsjednika Ruske Federacije, i oni nijesu pojedinci nego su države u našoj zemlji, predstavnici tih država i o njima se ne može u našim internim raspravama na taj način razgovarati u našim internim raspravama, pogotovo što obojica, koliko znam, nemaju interesa u Luci Kotor. Isto bi tako bilo za svakoga, nemojte ih upotrebljavati kao imena, jer predstavljaju države. Izvolite.

MILAN KNEŽEVIĆ:

Ja sam samo želio da napravim paralelu dvostrukih aršina da se pozivate na referendum vezano za Luku Kotor kada se radi o lokalpartijskim interesima, a kada se radi o par ekselans državnim i nacionalnim interesima šalje pismo, odnosno reagujete na intervju ambasadora Ruske Federacije, gospodina Nestarenka, kažete mu da se on miješa u unutrašnje stvari. U tome je suština. Ja sam napravio paralelu. A ako možete vi da zaprijetite Rusiji mogu i ja Slovačkoj.

Ovdje postoji i mišljenje Vlade, što u potpunosti potvrđuje moj stav da se nalazimo u buktaćem ratu između Demokratske partije socijalista i Socijaldemokratske partije. Vlada je protiv ovih izmjena i dopuna Predloga zakona o državnim lukama, jer smatra da na ovaj način favorizujete samo jedan privredni subjekt. Nemojte voditi nikakve zapise, što se tiče mene, polemishite sa kolegama iz Demokratske partije socijalista. I ja smatram da je u

interesu građana da to ostane u vlasništvu opštine, ali ne da ostane u vlasništvu kotorskih socijaldemokrata. U tome je suština. Ja ne želim da bira hoće li u upravnom odboru da bude Socijaldemokratska partija ili će da budu Amerikanci. Ja mislim da ne treba da bude ni Socijaldemokratska partija ni SDP-ovci, ni Liberalna partija, nego treba da budu ljudi koji će da štite interese građana Crne Gore, jer će nam se desiti, kao što vam se ovo dešava u Budvi. Danas smo dobili poruku od izvjesnog gospodina Naila Emil Farba, koji je rekao: "Crnogorci, ako mislite da idem ja ću da idem". Ja mislim da je poštenije da je nama rekao idite bre vi, vi smetate meni ovdje da završavam poslove. U tome je suština. Čovjek je zabranio građanima Budve da vežu svoje barke što su radili vjekovima tradicionalno, digao je cijene da bi oni odustali od korišćenja "Marine", koju će on kasnije da prilagodi namjeni koja je njemu interesantna. U tome je čitava suština, to se vjerovatno pokušava dogoditi i u Luci Kotor i vi optužujete DPS da želi da to uradi ne DPS na lokalnom, nego DPS na državnom nivou i sada smo mi došli ovdje da kroz ovaj Predlog izmjena i dopuna Zakona o državnim lukama učestvujemo u koalicionim sukobima što na lokalnom, što na državnom nivou između DPS-a i SDP-a, napustite Vladu, gospodine Krivokapiću, napustite Vladu Mila Đukanovića, pređite u ove klupe, budite opozicionar. Vjerujem da niste zaboravili i da onda potpuno skinutih rukavica vodimo političku-administrativnu borbu za spas Crne Gore. Inače, sve ovo ostalo prelazi u jednu farsu i sigurni budite da ćemo mi iz Demokratskog fronta na svakom koraku razobličavati ovakve pokušaje vaših unutar koalicionih nadgornjavanja.

PREDŠEDNIK RANKO KRIVOKAPIĆ:

Ja nijesam predlagač zakona, kao što znate, a vi ste me jedno n puta spomenuli. Nekolike stvari, ne bih išao dalje, radi se o oblasti u kojoj ja familijaran. Prvo, SDP tom Lukom nije direktovao nikada do sada u njenom trajanju od '88. do danas. Prvi put da je direktor iz SDP-a, ali većina je u Upravnom odboru iz DPS-a. Znači, nemam nikakav poseban partijski interes.

Drugo, Luka je bila već prodana jedan put. '96. ja sam tada bio na specijalizaciji u Engleskoj, bila je prodana po modelu 3%, sjećate se onaj model. Znači, nikakav partijski interes, ne ni ličan, jer sam imao pravo da budem dio te privatizacije u značajnom dijelu, makar 1/4, nego sam uradio sve da poništim tu privatizaciju da se vrati gradu. Znači, nije bilo ni partijskog ni ličnog interesa. I to je jedina poništena situacija u Crnoj Gori i grad je postao vlasnik nekoliko miliona kapitalizacije, kako ste vi fino rekli koja je četiri puta veća od 2003. godine do sada. Time sam gradu donio nešto miliona, direktnoj imovini. Ovdje nije spor u tom dijelu, hoće li se prodat Luka Kotor, hoće li postojati Luka Kotor, kao gradska imovina, jer ako uzmete koncesiju Luke Katora, ona nije ništa, kao da uzmete Rudnik uglja u Pljevljima, koncesiju za rudu. Tada vlasnici Rudnika uglja u Pljevljima neće imati ništa, imaće mašine. Ovdje je data stvar osjetljiva, jer je monopolska djelatnost na ulazu u grad i grad trpi velike štete, samo od Luke, jer drastično se povećavaju komunalni troškovi, pranje grada i sve ostalo. Znači, ako nije vlasnik Luke, zašto bi prao ulice i čistio smeće iza turista. Tako da taj veliki vlasnik koji se ovdje pakuje, upotrijebiću tu riječ, kao i mnogo puta do sada ne bi bilo neke dobiti, ali bi grad mogao zabraniti dolazak tih brodova.

Kod takvog slučaja, kolega Popović je rekao do kraja. Monopolske djelatnosti, profitne djelatnosti, gdje je grad glavni korisnik, ali glavni trpilac štete od kruznih brodova i jasno je da ta monopolska djelatnost da treba da ostane u vlasništvu grada, a grad može prodati Luku, ako hoće, ali ne može grad ostati bez imovine istog trenutka zato što ima dva aršina i tu do kraja kolega Aprcović govori netačnost. Odluka pred vama koju ste usvojili nedavno za koncesiju u Luci Bar bez ikakvog tendera ova Skupština je donijela odluku, a ne lokalna Skupština na 30 godina. Isto ministarstvo je predložilo odluku, ista Vlada je predložila

odluku, suprotno od ovoga što ste dobili sad, znači ne da nije u dva slučaja isto, nego dva slučaja potpuno suprotno. Pritom je ovog privatniku dodieljeno, a ovo ostaje Opštini Kotor, pritom se ovdje uništava imovina Opštine Kotor, a ovdje se uvećava imovina privatnika. To su za nas očigledne stvari. To ne treba tumačiti ni namjerno, kada je to stepen očiglednosti to ne treba tumačiti namjerno. Znači, Skupština Crne Gore je donijela odluku 23.decembra 2013.godine od dodjeli koncesije za privremeno korišćenje lučkih terminala za pretragu kojtejnorskog generalnog tereta za područje kao Novi Bar. Koncesija se koristi na prijavu od 30 godina od dana potpisivanja ugovora o koncesiji na nivou tendera i tako dalje.

Znači, tu ne treba biti ni pravnik, treba biti elementarno pravičan, a da ne ponovim osnovnu tezu. Ovdje se štiti državna imovina ne uvećava opšta imovina Opštine Kotor i gradske uprave, kojoj sam skromno doprinio da se vrati, a ovdje se pojedincu daje kapitalni dobitak koncesija bez tendera, tako da znate, sve se može prikazati ovako i onako, ali dokumenti će ostati, kao oni iz '97, tako i ovi sada iz 2015.godine. Iste su namjere samo na sreću, mislim da je nešto napredovalo u Crnoj Gori, tako da nije partijski interes ni malo. Da je bilo partijskog bilo bi drugačije. Bila je replika. Vi ste me prozvali, ja sam odgovorio. Izvolite.

MILAN KNEŽEVIĆ:

Da li je izvršni direktor Luke izvjesni gospodin Vasilija Kusovac iz Socijaldemokratske partije?

PREDŠEDNIK RANKO KRIVOKAPIĆ:

Evo, po prvi put čuo sam da postoji direktor iz SDP-a. Nema partijskog interesa.

MILAN KNEŽEVIĆ:

Ja samo konstatujem da je gospodin direktor Luke Vasilije Kusovac iz SDP-a, izvršni direktor, i samo navodim jedan detalj. Citiram gospodina Kusovca, sva sreća ja imam dobru dokumentaciju:

"U posljednje vrijeme nerijetko su se pojavljivali natpisi u kojima je Marija Čatović direktno govorila o lošem radu u menadžmentu Luke. Ja ovo dovodim na relaciju sukob između DPS-a i SDP-a. Dozvolite, ja citiram gospodina Kusovca. Gospođa Čatović će se javiti, ja se izvinjavam što je spominjem, ali ona će iznijeti svoj stav.

PREDŠEDNIK RANKO KRIVOKAPIĆ:

Kolega Kneževiću, ja nijesam spominjao to, ja sam spominjao samo fakte ništa više. Replika je bila, nemate pravo.

MILAN KNEŽEVIĆ:

Ja samo želim da utvrdim da je izvršni direktor Luke, gospodin Vasilije Kusovac iz Socijaldemokratske partije, koji je optužio bivšu gradonačelnicu Mariju Čatović za lokalni spor o kojem mi danas raspravljamo u državnom projektu. U redu.

PREDŠEDNIK RANKO KRIVOKAPIĆ:

Mi raspravljamo o pravnom sporu.

Kolega Popović je procedurano. Izvolite.

ANDRIJA POPOVIĆ:

Molim vas, predsjedniče, da vodite sjednicu Skupštine kako treba, dakle da se svi predstavnici poslaničkih klubova daju svoju riječ, poslije toga će se o tome izjasniti

predlagači, poslanica Vuksanović i ja i onda dalje po toj proceduri, jer ovo je sad pošla, više niko ne zna o čemu se radi.

PREDŠEDNIK RANKO KRIVOKAPIĆ:

Hvala vam. Kolega Knežević je prozivao mene lično, "n" puta, ja nijesam predlagač. Kolega Gojković, iz druge luke. Izvolite.

OBRAD GOJKOVIĆ:

Hvala, predsjedniče.

Poštovane kolege,

Pa, elementarno je korektno da podržim kolege Socijaldemokratske partije i Liberalne partije, kao neko ko je učestvovao u jednom sličnom poslu, doduše u dosta manjem u Herceg Novom, koji je dao dosta rezultata i ako sam bio jedno vrijeme direktor Luke.

Šta želim da kažem? Mi smo Luku u Herceg Novom koja je mnogo manja uspjeli da otrgnemo od kriminalaca i dilera droge 2004.godine, jer su se tamo desile stvari koje u principu se ne razlikuju od ovih u Kotoru. Znači, na pristaništu u Herceg Novom su pojedinci, kriminalci uzeli crnu boju i iscrtali sebi placeve na pristaništu, svoje placeve na koje nijesu dozvoljavali da niko uđe i onda su počeli da rade grupno i društvo je moralo da reaguje i uzeli smo tu Luku i tako dalje. Ja ovo što se u Kotoru dešava na neki način doživljam slično kao, pošto sam se bavio tim poslom, stav i politički i privatni da u lučnom biznisu i pomorstvu vlada isključivo tržišni principi i da je privatna inicijativa jedino ta koja može da pravi rezultate. Međutim, šta se dešava?

Mi smo u Herceg Novom uspjeli da napravimo rezultat, uspjeli smo da napravimo profit nekih 40.000 eura, neka radna mjesta i tako dalje. Luka Kotor je napravila mnogo, mnogo više i mnogo jače. Ja vas sada krajnje odgovorno mogu da tvrdim, da u jednoj konkurenciji gdje imate privatni biznis sa biznisom koji radi država, nije moguće postići rezultate ukoliko neko ne smatra, a radi za državu doživljava to kao svoje i žrtvuje nešto svoje da bi postigao ovo što se postiglo u Luci Kotor, a evo da kažem evo i u Tivtu se sada postiže i u Herceg Novom itd.

Zašto sam rekao da je princip isti crna boja u Herceg Novom gdje su obilježavali placeve? Pa isti princip Brodogradilište Bijela koji je isto tako pod Lučkom upravom, ista stvar se dešava predsjedniče pogotovo vama danas štrakjuju radnici i ista stvar je na Mamuli. Ista stvar je bila na trajektu kad je privatizovano u Herceg Novom iste stvari se dešavaju i ja ne bih volio da se ja sljedeći put ovdje predstavim kao iz Mojkovca, pošto se moj kolega predstavio kao mogući Kolašinac.

Zašto isti princip, u suštini sve je isto, crna boja u Herceg Novom to su uradili pojedinci koji su bili van zakona. Brodogradilište Bijela mjesto te crne boje pojavila se Poreska uprava koja je napravila stečaj, za Mamulu se pojavljuju ministri iz Vlade Crne Gore koji imaju svoj lični interes. I oko Luke Kotor se vrte iste priče.

Ja bih vama, predsjedniče Parlamenta, skrenuo pažnju na jednu malu činjenicu, da smo skoro imali sjednicu Skupštine opštine Herceg Novi i od strane DPS-a su predložene određeni zaključci. Jedan od tih zaključaka je vrlo čudan a ja ga nijesam ni razumio, nijesam ni glasao za njega i da se Brodogradilište Bijela buduće uredi po standardima Rojal Karibija, e sad koliko ja čujem ta kompanija se pojavljuje u Kotoru. Mislim da te stvari nijesu slučajne, nijesu slučajne i to je jedan od razloga što sam se ustao i pošto sam podržao kolege iz SDP-a i Liberalne partije pošto su oni u vlasti većini u Crnoj Gori, ja njih molim da sagledaju ovo što se dešava u Bijeloj, jer ostajemo bez pomorstva, ostajemo bez lučke privrede i da daju svoj doprinos da se pomogne tim radnicima koji tamo štrajkuju već ne znam koliko dana, jer je država zbog duga samoj sebi uvela stečaj. Već sam rekao da poštujem taj princip u

pomorskom biznisu i lučkom biznisu privatna inicijativa itd. Evo kod nas je pokazalo da ima ljudi koji, ja nikoga od rukovodstva bivšeg ni sadašnjeg u Luci Kotor ne poznajem, niti sam ikad sreo u životu, ali sam spreman ovdje da tvrdim da se tamo napravi rezultat koji je dobar za ovu državu. A ovo je država paradoksa pa ćemo vam pokazati jednu fotografiju, kolio privatni biznis može napraviti zla, a koliko državni biznis iako nije u skladu sa nekim standardima, možemo napraviti dobro. Evo rekli smo što se desilo u Kotoru, a pogledajte morsko dobro je izdalo jedno pristanište u Igalu ispred jednog hotela. I to je jedan hotel je stavio da pristajanje brodova da se naplaćuje 50 eura, nijesu oni stavili 50 eura barki, da bi se naplatilo 50 eura, nego da tamo više niko nikad ne bi došao. Isto tako nikad niko neće doći na Mamulu, ako se tamo pojavi kome on ne dozvoli.

Znači, bio sam vrlo jasan, podržavam ovo iz sveg srca da ta luka nastavi da funkcioniše onako još bolje nego što je do sad i da postaje pomalo brend, postaje konkurencija u Dubrovniku, ne toliko velika jer je Dubrovnik mnogo jači sa milion i nešto putnika, nemojmo da se ovakve stvari rade, ja od predstavnika Vlade vladajuće većine tražim dopovedu računa o ovome što se dešava ovdje u Bijeloj. Nemojte dozvoliti da izlazimo u sred ljeta, u sred turističke sezone na ulice i da blokiramo saobraćaj i da se dolje napravi zlo, a to su iste stvari. Jer i lučka uprava je u Luci Bijeloj i u Luci Kotor i na svim mjestima, ja podržavam kolege iz Kotora i očekujem njihovu podršku i za probleme koje mi imamo u Herceg Novom, koji su izuzetno veliki.

Hvala, predsjedniče.

PREDŠEDNIK RANKO KRIVOKAPIĆ:

Hvala vam.

Želi li kolega Milić da bi ubrzali, jer smo imali dosta replika, poslije ćete imati odgovore na komentare? Izvolite.

SRĐAN MILIĆ:

Dobro ja sam slušao o čemu je govorio gospodin Knežević, ne bih tu mogao što posebno da dodam, jer mislim da je pogođena suština ove priče. Ako vi jedni druge optužujete za poslove preuzimanja, a sjedite zajedno u toj Vladi, ja samo pitam ko plaća vaše nesuglasice, ako nas upozoravate da smo trebali da vodimo računa kako se glasalo o dodjeli koncesija od privrednog korišćenja lučkih terminala za pretovar kontejnera i generalnih tereta na području KAO Novi Bar, kolege iz SDP-a i kolege iz DPS-a pogledajte se među sobom. Kolege iz SDP-a, pogledajte se u klubu, jer ste imali vrlo interesantno glasanje četvoro su podržali iz kluba, troje su bili protiv, a jedan iz kluba nije ni glasao.

Ono što je bitno je da se odgovori na pitanje hoćemo li zbog očiglednih neprecipijelnih stvari kojima se služite u dužem vremenskom periodu, a rezultanta su vaših trenutnih međusobnih političkih osjećaja jedni prema drugima, mi nastaviti ovdje, da i dalje budemo toljaga u rukama DPS-a ili SDP-a ili hoćete ozbiljno da odgovorimo na pitanje u dijelu zaštite, ne samo imovine opštine Kotor, nego državne imovine. Ako ste spremni o tome da razgovarate, a pokrenuli ste pitanje vašim predlogom zaštite imovine Kotor. Imate makar znam kod dva subjekta ovdje spremnost da o tim elementima razgovarate, i to vam je ponuda na stolu.

E sad, oko Budve koju ne pominjete oko tog štrajka i oko svega ostaloga, da ne bih ja zloupotrebljavao i koristio to u političke svrhe, jer hvala bogu bave se svim i svačim oko moje porodice, ali eto promiče im neko od dva metra koji učestvuje u tome i organizuje, a to mi je rođeni brat. Onda se postavlja pitanje da li je ovo u stvari priča samo o Luci, da li je ovo priča o ozbiljnoj borbi protiv organizovanog kriminala i korupcije. Da li je ovo priča da neko danas koristi državni medij da propagira i da nam šalje poruku da li nam treba

investitor. Od kad se preko njega vodi politika, a ne samo preko njega navodi se preko drugih medija u Crnoj Gori, pokušava da se vodi politika u Crnoj Gori, čije je vlasništvo štetu ima Crna Gora. I kroz ovu priču o Budvi i kroz zahtjeve koji su potpuno normalni i kroz činjenicu da je neko za tri miliona evra prodao u februaru 2014.godine, ne znam što i što je ovaj drugi kupio za tri miliona evra. Da li je možda kupio mogućnost da pravi novu luku, da li je možda kupio mogućnost da gradi u parku budvanskom. Da li je možda kupio mogućnost da zatvori Stari Grad sa strane gdje bi mogao da odiže da gradi to sve. Da li je možda kupio mogućnost da na šetalištu radi određene objekte. I sada se bavimo po meni konačno suštinom problema, a odgovore na pitanje hoće li Crna Gora biti ozbiljna država. Ako Crna Gora neće biti ozbiljna država, ne treba ni da postoji. Ako ta Crna Gora neće zaustaviti jedan trend koji ne može zavisiti od političke volje ni Ranka Krivokapića ni Mila Đukanovića, ni Srđana Milića, nego može da zavisi samo od jedne zajedničke akcije svih, odlučne akcije i da kažemo podvučimo crtu dosta je. Ajmo sada hoćemo li, jer naučili smo se za ovih gospodine Krivokapiću od 1991.godine do današnjega dana, da ne važi više ne može biti gore. Može, i pokazuje se da su njihove ideje onih koji dolaze kao investitori, kao što je došao ovaj gospodin, kao investitor u Crnu Goru, da nas uče, ne oni su samo ekspozitura onih koji u stvari imaju osnovne intrese u tome, da sebe nazivaju država u državi. U Crnoj Gori, postoje ljudi koji su radili u ANB-u i bili su kriminalci i sada vole sebe sa svojom ekipom da zovu država u državi. U Crnoj Gori postoji nažalost, da nam je policija otpočinjenom položaju na takve koji imaju sredstva za prisluškivanje koji mogu da prate ko što radi i koji mogu dirigovano da obzejeđuju da se određene odluke ovdje usvajaju. E te ovi centri medijske moći ne dodiruju, ali se bave nekim perifernim stvarima.

Izvinjavam se kolegama što se nijesam bavio mnogo Lukom Kotor i možda inspirisan sa onim što je poenta ove priče, bavim se suštinom problema u kojem se nalazi Crna Gora. Ja ne vidim zašto ne bismo se bavili jezerskim lukama. Zašto se ne bismo bavili tom lukom u Virpazaru, zašto u Rijeci Crnojevića, zašto se ne bismo bavili sa svim onim što se dešava na našim vodenim tokovima. Ali je problem ovdje, gospodine Krivokapiću, jednostavan ili jesi ili nisi. Ili ćemo državu ili nećemo državu, ili ćemo ozbilnu vlast ili neće biti ni vlasti ni države. Hvala vam velika.

PREDŠEDNIK RANKO KRIVOKAPIĆ:

Hvala vam.

Idemo dalje, koleginica Azra Jasavić iz Pozitivne Crne Gore.

Ne mogu vam dati dok se ne završi prvi krug u ime klubova.

AZRA JASAVIĆ:

Poštovani predsjedavajući, poštovane koleginice, poštovane kolege, poštovani građani,

Mi se protivimo bilo kakvoj promjeni vlasništva u AD Luka Kotor, dakle ne samo privatizacija već prodaji bilo kog dijela akcija od 57% koje pripada Opštini Kotor, što je u skladu sa osnovnim programskim opredjeljenjima Pozitivne Crne Gore.

Smatramo da je luka kao najveća putnička luka u Crnoj Gori koja je proglašena za luku od nacionalnog interesa, jedan od rijetkih i privrednih subjekata u Opštini Kotor i da je njeno poslovanje od strateškog interesa za grad sa direktnim i indirektnim finansijskim efektima.

Smatramo da grad kao i građani treba da osjete benefite od poslovanja ovog privrednog subjekta, a na račun onog terora ili gužve koje trpe u turističkoj sezoni. Ne možemo da prihvatimo činjenicu da je Opština Kotor, kao većinski vlasnik u 2012.godini od dividendi dobila manje nego jedan sportski kolektiv. Sa tim ciljem na jednu od sjednica

Skupštine opštine Kotor, čiji je nastavak održan 23.07.2015.godine. Naš odbornik je iznio zaključak Pozitivne od marta 2015.godine, da Opština Kotor, kao većinski vlasnik inicira raspisivanje međunarodnog tendera za menadžment za upravljanje Lukom Kotor, a koji glasanjem nije usvojena od strane odbornika Skupštine opštine Kotor. Menadžment Kotor podrazumijeva uvođenje ekspertskog menadžmenta uz reviziju kompletnog dosadašnjeg poslovanja, uspostavljanje eksplicitnih finansijskih i poslovnih parametara u smislu servisa Luke Kotor u mjeri samog rada uz konstataciju da je tu mjeru dosta teško odrediti. Smatramo da je krajnje vrijeme da Kotor definiše, svoje razvojne ciljeve i vizije u kojima Luka Kotor ima značajno mjesto usred ekspanzije kruzing turizma na svjetskom nivou. Zaključak koji je najavljen kao zaključak Opštinskog odbora SDP-a je dostavljen odbornicima u 8 sati ujutru 23.07.2015.godine, na dan održavanja nastavka sjednice Skupštine opštine, za razliku od ostalog materijala koji je dostavljen 10 dana prije održavanja. Ovo je krajnje neozbiljno, originalan zaključak je imao pet tačaka i tokom same sjednice je napravljena pauza u kojoj su podnosioci SDP, Liberalna partija i HGI, izbacili prvu tačku koja se odnosila na usvajanje izvještaja o radu i finansijskom poslovanju AD Luka Kotor za 2014.godinu. Jer, je glasanje po ovoj tački prethodilo glasanju o zaključcima. Zašto je to urađeno poštovani građani, to morate vi naći odgovor, razumnim, zdravim stavovima, provjeravajući sve one koji su vas do sada vodili.

Smatramo da je podnesen zaključak SO Kotor od strane Opštinskog odbora SDP stranke koja je na državnom nivou, država pod kontrolom sve mehanizme, kako rada, tako i dodjele koncesija za Luku Kotor. Dakle, Ministarstvo saobraćaja i pomorstva, lučku upravu, lučku kapetaniju i morsko dobro, defakto interstranački dokument koji kao takav ne treba da bude predmet interesovanja ni Pozitivne Crne Gore, a samim tim ni Skupštine opštine Kotor, a samim tim ni ove Skupštine.

Pozitivna Crna Gora je jasno protiv prodaje bilo kojeg dijela akcijskog kapitala čiji je vlasnik opština. I jasno je da AD Luka treba da ima koncesije, a ključni problem jeste u netransparentnim tokovima novca koja Luka prihoduje, jer je ona rezervoar novca danas se čulo od predlagača rudnik para, a đe idu te pare, poštovani građani, treba da se pitate. Ne znamo šta se sa tim novcem čini, zbog toga mi smatramo da je izlaz u outsource menadžmentu koji bi izvršio kontrolu kompletnog dosadašnjeg poslovanja i dao smjernice za dalje poslovanje luke. Iz navedenih razloga Pozitivna Crna Gora će biti uzdržana prilikom glasanja za ovaj zakon, jer mi nijesmo ni luk jeli, ni luk mirisali, a preko nas se nećete ni prati ni razračunavati, a tražit ćemo da vidimo đe su pare. Hvala.

PREDSEDNIK RANKO KRIVOKAPIĆ:

Hvala vam. Samo što nije Zakon o luci, nego o lukama.

Kolega Andrija Popović, da li želite?

Koleginica Dragičević. Izvolite u ime Kluba.

LJERKA DRAGIČEVIĆ:

Zahvaljujem, predsjedniče Skupštine.

Uvažena Skupštino, uvaženi predlagači, uvaženi građani,

Ja sam koncipirala moj današnji govor tako što bih htjela da se obratim i onima koji su ranije govorili ima nekih sa kojima se slažem, a neki sa kojima se ne slažem, a posebno se ne slažem kad je jedan uvaženi kolega rekao da se ne može ništa raditi u Luci bez ugovora sa morskim dobrom. To jedino, ako je tako u Kotoru u Budvi ugovora nema dvije godine, a radi se. Prema tome, nije prepreka Ugovor sa morskim dobrom. Tako da ako se hoće luka ostaviti građanima odnosno da bude naša onda nije potreban taj ugovor napraviće se kasnije, jer morsko dobro može kasnije da napravi ugovor, kao što se radi u Budvi. Nema

ugovora, ali prave sve da bi dali sad koncesiju, jer je do sad bio zaklupac, a sad koncesionar, što ja smatram. Tako isto smatram i za Kotor, Luka Kotor ako dođe pod koncesijom, kako se plaćaju koncesije u Crnoj Gori, to znači nikad i taman lijepo, onaj ko je dobio ne mora da plaća, ima luku, skužaje pare, super mu je. Ja isto kao što HGI u Kotoru nije za to da se luka ikome daje, tako nijesam ni ja i ovdje ja ću podržati ovaj zakon. Ako treba nešto da se izmijeni, može se amandmansi djelovati, samo neka bude to da nešto ostane u Crnoj Gori. Isto kao što se borimo mi i za Luku Budvu. Ako može ovaj koji uzima, ja ne znam pošto bi dala koncesiju država na Luku Kotor, ali luka gradska, luka Budva je 25 hiljada eura godišnje, e pa to mogu građani skupiti, tačno ono što kažu po 700 eura je vez, a barka koje je veća, znači nije luksuz, nego je veća od sedam metara, ona plaća 3.200. Toliko samo da se zna, kako to ide i moram da kažem, da isto tako ovdje je pominjana Skupština akcionara. Vjerujte da onoliko koliko ja znam od Kotora od kojih sam dobila neke informacije, skupštini akcionara više niko ništa ne vjeruje zato što se jednostavno mijenjaju tamo ljudi da rade ono što im se kaže. To vam je bilo i sa skupštinom akcionara "Jugopetrol", oni su digli ruku da ide "Jugopetrol" iz Kotora u Podgoricu. Prema tome, Skupštinu akcionara ja bih njih najslabije i najrađe sve ih fino rasformirala, pa neka oni idu doma, pa neka oni prave to što misle ovdje da prave. Ja sam za to da sve ono što nam je zlatna koka što je rekao i jedan uvaženi koelga tako i catara trajket. To ja mislim da nema veće kokoške na svijet od te, nema jer da nije zlatna koka od kad bi tu most bio. Zna li od kad bi most bio to bi ne jedan nego 15 mostova, preko cijele Boke bi bili mostovi. Podržaću ovu izmjenu, a ako neko misli da nije nešto u redu, ja nijesam pravnik pa ne znam da kažem, vjerujem gospođi koja je radila, koja je doktor prava, vjerujem da nije napravila nešto što je loše, a ako mislite samo dodatje amandmane, pa ćemo raspravljati o tome. Zahvaljujem.

PREDŠEDNIK RANKO KRIVOKAPIĆ:

Ići ćemo dalje na raspravu, ali nije Zakon o Luci Kotor, nego je zakon opšti, pa pojedinačno luke mogu biti kao u slučaju Bara i Luci Kotor, a ovo je pisao jedan profesor, inače jedini živi profesor o umeđunarodnom pomorskom pravu u Crnoj Gori, ja mislim od onih starih generacija.

Koleginica Čatović se javila prva za raspravu, pa ćemo redom. Proceduralno možete. Izvolite predlađač.

ANDRIJA POPOVIĆ:

Predsjedniče,

Ako smo čuli sve predstavnike poslaničkih klubova, a da odgovaraju predlađači, poslije toga kreće rasprava u drugom krugu. Ja ne znam ko se javio sad proceduralno.

PREDŠEDNIK RANKO KRIVOKAPIĆ:

Kolega Aprcović se javio po proceduri kao i vi, a koleginica Čatović učešće u raspravi. Izvolite.

ANDRIJA POPOVIĆ:

Ali ne može učestvovati u raspravi prije nego predlađači.

PREDŠEDNIK RANKO KRIVOKAPIĆ:

Vaše je pravo ako hoćete da odgovorite. Izvolite.

ŽELJKO APRCOVIĆ:

Računajući da je izuzetno interesantna tema vi ste dali odgovore sa jednim kolegom poslanikom ste raspravljali argumentovano, pričali u vezi tačke dnevnog reda, ali ste spomenuli mene da sam rekao nešto netačno, pa bih želio samo da pojasnim u tom dijelu. Nijesam imao namjeru da bilo kojem od kolega onemogućim prvo na raspravu. Samo da mi pojasnite u kojem dijelu šta sam netačno rekao.

Želim da kažem još jedanput, a što se slažemo svi iz Kotora i ovdje, uvažena kolegistica Jasavić pričala o tome da niko od nas nije za prodaju djelatnog kapitala u okviru Luke Kotor. Još moram da kažem da smo mi svjesni činjenice da se mora tražiti modalitet jedne dugoročne koncesije. Da li će to biti odluka, kao što je odluka iz 2013.godine na koju ste se vi pozvali u dijelu koji se odnosi na dio Luke Bar, a tiče lučkih kontejnera, a znamo da je taj dio vezan dijelom za kupovinu Kontejnerskog terminala, odnosno poslovanja Kontejnerskog terminala u Baru? Vjerujte ne znam da li je i to prava procedura, ali moje razmišljanje ide ka tome, da li kroz Zakon o koncesiji i Zakon o lukama traži modalitet, kako i na koji način da zaštitimo opšte dobro koje je u svojini svih građana i ono što sam pričao i interese nacionalnih luka od nacionalnog značaja u Crnoj Gori. Znači isto, potpuno je identično, i to se zna, da sam tako pričao i na lokalnom parlamentu i pričam ovdje pred crnorskom javnosti. Nikakve razlike nema, sem u dijelu za koje kao pravnik smatram da nije dobro pozicionirano u članu 34 da se rješava pitanje, davanja prioritete koncesije, jer član 34 ima potpuno drugi duh, motiv i cilj shodno važećem zakonu. I još moram da kažem. Izvinite.

2011.godine, mislim da smo visokim stepenom konsenzusa, usvojili Zakon o lukama, a znali smo da ističe koncesija i Luci Kotor 17.maja 2015.godine. Ono što mene raduje kao čovjeka jeste da je Vlada dala 120 dana produžetak koncesionog ugovora, gdje, pretpostavljam, da se traži modalitet kako i na koji način za što smo svi zainteresovani, bez obzira da li su oni građani Kotora ili cijele Crne Gore, da se riješi pitanje dugoročne koncesije za Luku Kotor. Zahvaljujem.

PREDŠEDNIK RANKO KRIVOKAPIĆ:

Nijesam rekao da nije tačno, zato što ste rekli, nijesam spominjao tada odluku o Luci Bar, koja nije išla na tender, ja sam bio vrlo precizan, koncesija je dodijeljena bez tendera privatniku. Ponavljam vrlo preciznu stvar. Na kraju dozvolićete da ja nešto znam o ovome, ako mi moralno pravo daje da se vrati u to državno vlasništvo, a ne u privatno ga pretvorio, imam i moralno pravo da branim to državno vlasništvo, jer sam ga donio. Biću vrlo precizan jer sam ga donio koristeći politički uticaj. Precizno govorim. I ovdje smo vi i ja pravnici a drugi nijeju. Po mišljenju Vlade stoji, onako demokratski čitam. Ne govorim o Luci Kotor nego o izmjeni Zakona o lukama koji važi za sve slučajeve takve. Ne radi se o Luci Kotor, nego za sve slučajeve.

Poseban problem s pravnog aspekta predstavlja činjenica da se u demokratskim državama ne donose propisi zbog jednog privrednog subjekta, jer bi i takvi eventualni akt bio u suprotnosti sa evropskim tekovinama. To piše Vlada koja je 2013.godine predložila za privredni subjekat ne za državni subjekat, državno vlasništvo, jer tu se ne mijenja. Titular državnog vlasništva je država Crna Gora Vlada vršila ovlašćenja suštinski u interakciji za Luku Kotor. Znači, dodijelila je sama sebi koncesiju, ne daje nekom drugom, jer kada dajete koncesiju državnom subjektu, vi je nijeste dali nekom drugom dali ste je sami sebe i ostaje u istom vlasniškom obliku, ali u svakom slučaju ista Vlada piše koja je predložila odluku o Luci Bar bez tendera da se onome ko se javi na tender da dobije kojterski terminal, ali tada sa isteklom koncesijom da mu je da preko Parlamenta bez ikakvog tendera. Znači, ako dajete koncesiju državnom subjektu, ne gubite ništa dajete svoje sebi, ali dajete kolektivu, odnosno subjektu koji sačuva svoju imovinu. U slučaju Luke Kotor da je uzmete i da nije

priča o tome da li će vlasnik biti Opština Kotor ili neće biti Opština Kotor, da li će Opština Kotor sačuvati svoju imovinu. Jer, ako izvučete koncesiju o Luci Kotor imaćete prvo pravni spor, jer je jedan dobar dio objekata u Luci su vlasništvo Luke, ali ono što je suština ova kapitalizacija, kako je kolega Knežević tačno rekao, je nestala i država bi izgubila svoju imovinu, odnosno grad bi izgubio svoju imovinu. O tome se radi.

Znači, koncesija nije prepreka da Opština Kotor odluči da proda ako hoće Luku Kotor, nikakav problem nije, ali se gubi imovina ako date nekom drugu koncesiju, ako ste dali privatniku koncesiju bez tendera ovaj zakon čak mora da se vrati, onda je logično da date sami sebe koncesiju. Kao na novoj zgradi da ne damo sami sebi prostor nego da ga oglasimo na tender. Znači nije spor među nama politički, nego je spor da uredimo prava da se to tako mora uraditi. Ako će grad da odluči većinom nekih glasova da proda subjekat, ovdje je poenta SDP-a, Liberalne partije i HG da se čuva imovina Opštine Kotor, da bi ona njom mogla gazdovati nema nikakvih drugih ideja.

PREDSJEDNIK RANKO KRIVOKAPIĆ:

Izvolite, predlagači, odgovorite na pitanja, ali bez imena, ako možete. Kolege koji su uzeli riječ u ime klubova, iznijeli su svoje stavove, nijesu komentarisali vas, vi se možete javiti samo kao predlagači, ali praksa je bila kada je sat vremena ili sat i po da dozvolite i drugim kolegama da počnu da diskutuju pa da vi komentarišete ako nešto hoćete u završnoj riječi. Mislim da je to više fer i zato mislim da kolegica Čatović, prije svega kao gradonačelnik bivši Kotor ima obavezu više. Izvolite.

MARIJA ČATOVIĆ:

Zahvaljujem, predsjedniče.

Poštovane kolege, poštovani građani, ja bih samo da se neke dileme koje su se ovdje otvorile raščiste.

Prvo, slažem se sa tim da smo svi zajedno na istom fonu da je Luka Kotor motor razvoja grada Kotora.

Predsjedniče Skupštine, vi ste od 2006.godine, ja sa od 2005. do 2015.godine bila gradonačelnica Kotora, vi ste predsjedniče takođe pomogli da većinski paket akcija dobije Opština Kotor. I to nije sporno, ali ja samo moram da jednu dilemu koja već duže vremena postoji, a u narodu to jest u gradu Kotoru se pričaju razne priče, dilemu između pravnik. Ja nijesam pravnik, ali postavlja se pitanje, da li je Luka Kotor trebala o Zakonu o lukama da potpiše ugovor sa Vladom Crne Gore to jest sa Lučkom upravom, koje ona to nije uradila, jer su različita mišljenja između pravnik u Luci i između pravnik u Lučkoj upravi i u Ministarstvu saobraćaja. To je sporno. I da ne bi bilo dileme.

Opština Kotor od 2006. do 2014.godine je slovom i brojem dobila od svih akcija 187.000 eura /dobro je gospođa Azra rekla/ 187.000 eura. Tek je 2014.godine dobila insistiranjem opštine četiristo i nešto hiljada eura. Ja sam za to da zaista novac, koji je veliki novac i potpuno se slažem da treba sve prekontrolisati, već da se taj novac sliva za građane grada Kotora, za razvoj grada Kotora, jer Luka sve do sad što je uradila u toj zgradi gdje sjede direktori i onu zgradu koja je na Luži neću o tome da govorim niti sam neko ko je stručan, ali piloni koji su trebali da se naprave za privez velikih kruzera nijesu do dana današnjeg napravljeni.

Prema tome, ja mislim da treba gledati interes grada Kotora, ne bi se složila sa gospođom Ljerkom da li trebaju da se mijenjaju. Ljudi, mislim da treba da se mijenjaju u bordu direktora, ljudi treba da se mijenjaju, nije to sporno zato što, ako neko nije nešto uradio za interes grada nego malo onda treba da vidimo kako će neko drugi, pa i te druge da promijenimo. Ali, zaista govorim i nije tačno da postoji bilo kakva premisao Merkata da se

zatvara, nego je bio čisti nerad javnog preduzeća. Molim vas, ja samo zbog toga apelijem. Ja nijesam čula od nikoga ni da se prodaje Luka ni da se treba da se proda Luka, sad svi pričamo o tome, ne nego s Lukom treba da se upravlja na pravi način za interes građana i za interes Kotora.

PREDŠEDNIK RANKO KRIVOKAPIĆ:

Koleginica Čatović zna se dugo smo sarađivali na toj temi i koleginica Jasavić je u pravu, ako ne umije da se upravlja dajte nekom s polja da upravlja, ali svojinski oblik treba da ostane isti, a upravljanje je problem i tu se možemo složiti ako grad nije u stanju da upravlja Lukom, to ne znači da treba prodati nego da nađe bolji menadžment.

Ko se još javlja za riječ? Planiran je sat vremena moramo skratiti po malo. Znači pitanje koncesije, nije pitanje Luke Kotor na dobijanje. Ako nema više niko onda kolega Popović i koleginica Vuksanović, završna riječ. Izvolite.

Nijesam vidimo. Završavam sa vama istekao je sat vremena. Izvolite.

DRITAN ABAZOVIĆ:

Hvala, predsjedniče. Izvinite što sam prekršio tu proceduru prijavljivanja. Zaista su se čuli neki argumenti sa jedne i sa druge strane koji su relevantni i ja pored svega želim da podržim ipak inicijativu predlagača, mislim da ne treba tek tako da otuđujemo stvari koje su generacije i generacije stvarale po kojim pogotovo Kotor kao vjerovatno najveći biser evo i ja sam Primorac, ali vjerovatno najveći biser našeg Primorlja ne bi trebalo da ulazi u aranžmane koji na bio koji način mogu da dovedu, da tako kažem u pitanje nešto što su zaista generacije stvarale s tog aspekta, s tim što se slažem i sa navodima koleginice Čatović i ona me podstakla da intervenišem da treba da se mijenjaju ti ljudi i treba da vidimo kako menadženti brojnih kompanija rade, kako sebe vrlo kvalitetno zbrinjavaju i ako modiraju i tako dalje, a da te investicije najčešće nestaju.

Pored toga, želim damo da kažem u svoje lično ime da ću podržati ovu inicijativu i nadam da ćemo se nekako roditeljski i kako treba odnositi prema onome što su naša neosporna prirodna bogatstva. Zahvaljujem.

PREDŠEDNIK RANKO KRIVOKAPIĆ:

Hvala vam. Koleginica Vuksanović, pa kolega Popović. Izvolite.

DRAGINJA VUKSANOVIĆ:

Hvala vam, uvaženi predsjedniče.

Poštovane kolege poslanici,

Zahvaljujem se svima koji su uzeli učešće u ovoj diskusiji i ja bih se sad kratko osvrnula se na vaše diskusije i dala neki svoj komentar.

Prvo, želim da istaknem da mislim da sam prepoznata u ovom Parlamentu kao osoba koja nikada nije predlagala zakona koji su suprotni Ustavu i ustavnom poretku ove države. Iz da razloga. Prvo, što sam pravnik i što bih na taj način degradirala sebe i svoju stuku, a drugi razlog je što bih se na taj način poigrala i sa vama i sa građanima Crne Gore, tako što bih predlažući takvu vrstu zakona uzimala ljudima dragocjeno vrijeme i gubila vrijeme u ovom Parlamentu.

Nema potrebe da bilo ko pojašnjava uvaženim kolegama poslanicima one izmjene i dopune zakona koje smo predložili uvaženi kolega Popović i ja. Sve je jasno iz ove norme i iz obrazloženja koje smo dali. Suština priče je u sljedećem: Ne može neko ko nema zaključeni ugovor sa Javnim preduzećem Morskog dobra imati prioritet u dobijanju

prvenstvene koncesije u odnosu na onog subjekta koji taj ugovor ima. Apsolutno smatram da se ovim izmjenama i dopunama kroz član 34 i stav koji sam navela ne anulira pravne praznine. Ono upravo postoji i upravo se ovim članom želi se ta pravna praznina popuniti, a ne da ovdje nije način da se ova izmjena i dopuna nađe. Baš na ovaj način smo mi izrazili kroz samu normu i intenciju da popunimo pravnu prazninu i na taj način zaštitimo ono što je nacionalni i državni interes Crne Gore koji se ogleda, između ostalog i kroz luke kao objekte koji su dobro u opštoj upotrebi, a samim tim i interes grada Kotora i svih građana Kotora.

Ne samo da je način, nego je baš ovdje mjesto u Parlamentu da se takve stvari rade i baš zato što djelujemo sa pozicija vlasti, mi koji smo u vlasti i koji odgovorno shvatamo svoju dužnost želimo da ovdje predložimo i donosimo one zakone koji će štititi i nacionalne interese i građane Crne Gore upravo od samovolje onih koji pokušavaju da na ovaj ili na onaj način zloupotrijebe te nacionalne interese i interese građana Crne Gore.

Kada govorimo o prepisci koja se obavlja između predstavnika ministarstva i onih neispunjenih obaveza upućenih preme menandžmentu Luke Kotor, želim da istaknem da se u mišljenju Vlade navodi sljedeće: Jedina Luka Kotor AD nije postupila po propisima niti ispoštovala obaveze definisane zakonom, te osim problema zbog nepoštovanja propisa suočena i s dilemom da li ona de jure uopšte ima stečana prava, odnosno ugovor u smislu člana 34 Zakona o lukama. Ako neko u menandžmentu Luke Kotor nije dobro radio svoj posao ili zloupotrebjavao svoje pozicije onda te ljude treba promijeniti, ali ne znači da zbog toga što ti neki koji su bili dužni da vode interese, da vode računa o ispunjenju prava i obaveza treba da strada Luka Kotor, grad Kotor i građani Kotora.

Vi kažete da se ta pitanja rješavaju u opštinskom Parlamentu. Kada nešto ima nacionalni značaj, kao što je Luka Kotor i kada nastane ovakav problem gdje može doći do povrede nacionalnih interesa ili njihovog ugrožavanja onda se takve stvari rješavaju u državnom parlamentu. To moramo priznati. Mislim da je interes svih nas da ste ti problemi rješavaju u državnom parlamentu. Kažete da Opština grada Kotor treba da drži ključeve od grada, ali suština je u tome da, ako izubite Luku Kotor onda nemate ulaz u grad a ne možete ni doći do tih ključeva i grad ostaje zatvoren.

Ja apsolutno ne vidim u ovom predlogu izmjene i dopune Zakona o lukama bilo kakav sukob, ja ne znam koja je to norma iz koje proizilazi sukob ovdje između DPS-a i SDP-a. Mi ovom normom želimo da zaštitimo interes Luke Kotor I, ono što je predsjednik malo prije rekao, kroz zaštitu interesa Luke Kotor da dovedemo ravnopravni položaj i interese ostalih luka od nacionalnog i lokalnog značaja. Nema upotrebe različitih aršina i nema primjene različitih kriterijuma kada se radi o lukama koje su za sve nas od državnog interesa i lukama koje su za nas od lokalnog značaja i lokalnog interesa.

Možda većina ljudi ne razumije šta znači termin koncesija. Ja ću vam kratko reći, kada sam listala svu literaturu našla pojašnjenje šta sve znači termin koncesija. Građani Crne Gore, koncesija je pravo na korišćenje nacionalnog dobra za obavljanje ekonomskih djelatnosti, pa se nadalje nastavlja definicija, koncesija je pravo koje se prodaje i na temelju njega se ostvruje zarada. Da li to pravo prvenstvene koncesije preko Luke Kotor treba da dobije neki strani investitor? Slažem se sa ovim što je rekla Vlada u svojem mišljenju. Citiraću i ono što je predsjednik rekao. "Posebni problem sa pravnog aspekta predstavlja činjenica da se u demokratskim državama ne donose propisi zbog jednog privrednog subjekta, jer bi takav eventualni akt bio u suprotnosti sa evropskim tekovinama, kada su u pitanju privrednih subjekata načelo konkurencije i antimonopolskog pravila". Slažem se sa tim mišljenjem Vlade. Mi smo, upravo u obrazloženju rekli da jednaki kriterijumi treba da važe za sve luke od nacionalnog i lokalnog značaja, ali takođe, želim naglasiti da u demokratskim državama svako ko voli svoju državu ne stavlja interese stranih investitora ispred nacionalnih interesa.

Koleginice Čatović, vas ću pomenuti, vi znate koliko ja vas cijenim i poštujem, vi ste rekli da se ovdje ne govori o prodaji, jel' tako, a vi ste u jednom intervju koji ste dali Radiju Kotor na pitanje namjere kompanije Rojal Karibijan kruzeri odgovorili sljedeće: Riječ je jako moćna u kompaniji koja želi da unaprijedi lučku infrastrukturu i gradski projekti. Moguće postavljajući određene zahtjeve za ulaganje u graske projekte prodati samo dio akcija. To je citat koji sam ja našla. Ono što je značajno istaći apsolutno nije sporno to. Sporno je što mi smatramo da nijedan dio i nijedan segment Luke Kotor ne smije i ne može biti prodat i mi ćemo se boriti u tom dijelu da se na taj način to riješi.

Vjerovatno je da zaključci nijesu stigli u vrijeme kada ste vi to očekivali, ali su oni stigli i mislim da je svaki zaključak koncipiran u cilju i sa namjerom zaštite interesa Luke Kotor. Zahvaljujem.

PREDŠEDNIK RANKO KRIVOKAPIĆ:

Hvala.

Jedan stalni problem u Crnoj Gori da mi kažemo da ne možemo dobro da vodimo državni monopol, što će reći da smo mi kao Skupština ili Vlada nesposobni da vodimo nešto što je monopol, što bi tek bilo problem, to ne znači da je svojinski oblik sporan. Svojinski oblik ne smije biti sporan, tako će postojati monopol treba da bude državno, ali vođenje je stvari koji vi kažete i potpuno sam i ja često bio na tome da se dovedu strani menadžeri ako treba, ali da ih kontrolišemo vlasnički preko naših efektivnih monaliteta. To radi Norveška, to rade sve pametne zemlje, ne daju svoja nacionalna bogatstva, nego biraju menadžere. To rade Emirati, Emirati su privatna država, ali menadžeri su iz čitavog svijeta.

MARIJA ČATOVIĆ:

Prvo, uvažena koleginice, nije tačna ta konstatacija. Tačno je da je mene pitao novinar Radio Kotora za Rojal Karibijan. Ja sam tada rekla da bi možda trebalo naći neki vid zajedničkog ulaganja zato što sam smatrala da Rojal Karibijan, kao firma koja je u vrhu kruzining kompanija u svijetu može da obezbijedi Opštini Kotor, to jest Luci Kotor da dugoročno dolaze brodovi, da dugoročno dolazi toliki broj turista. Inače, mi kao menadžeri nemamo baš takvu prohodnost u svijetu da mi možemo da privučemo toliki broj turista, bez te priče koju pričaju jest Kotor, Kotor, ima raznih destinacija po svijetu koji su mnogo interesantniji od grada Kotora, ali ja sam samo to rekla, a ne da treba da se proda, nego da nađeno ono što je naš interes, a kao dobri domaćini, prvo treba da gledamo naš interes, pa onda normalno neko ko nešto uloži, on treba i svoj interes, to je sasvim normalno u svijetu i to tako svugdje funkcioniše i ja sam tako na tom principu, jer ja da vam pravo kažem potičem iz porodice koja se tim biznisom i u svijetu bavi i znam šta je njihov interes i zna kako treba da uloži.

PREDŠEDNIK RANKO KRIVOKAPIĆ:

Hvala.

Jedna rečenica i da završimo.

DRAGINJA VUKSANOVIĆ:

Ja sam samo znači citirala ono što sam čula i naravno da nijesam rekla da ste vi za to nego da postoji mogućnost, upravo ovo što ste objasili, ali ste pomenuti i taj dio, prodaja dijela akcija. Ono na šta bih samo htjela da se osvrnem. Mi smo čuli od poslanika iz reda vladajuće većine i poslanika iz reda poslanika opozicije, da je uloženi veliki napor dostignut veliki nivo u poslovanju Luke Kotor, da postoji veliki broj brodova, veliki broj posade turista i tako dalje, takođe da je osnovni kapital znatno uvećan, tako da mislim da nema razloga da

koncesije ne ostanu u samom posjedu Luke Kotor, tako da se slažem sa ovim diskusijama od poslanika. Sve smo rekli sa time. Zahvaljujem.

PREDŠEDNIK RANKO KRIVOKAPIĆ:

Hvala.

Jedina rasprava koja se čula oko koncesije. Treba li Opština Kotor da ima koncesiju ili ne, prosta stvar do kraja, a sve ostalo su menadžerske stvari i druge stvari i to je stvar za Opštinu Kotor, to je stvar za Upravu Luke, a ne naša. Naše je da zaštitimo državnu imovinu i da državno preduzeće ima koncesiju, a da li ćemo prodati to državno preduzeće neka odluči Opština Kotor, a ne mi ovdje, naše je samo da ne ostane školjka bez sadržaja imovine Opštine Kotor, a to znači subjekat bez koncesije što znači da ne postoji i to je bila poruka ovoga izmjene zakona. Zakon je pisao jedan ugledni profesor, rekao sam, nije pisao niko partijskih obojen, to je premoštavanje, dok opština Kotor ne odluči kako će biti vođena, ali Opština Kotor je samo ruka jedne partije, sutra druge, mislim da je to naš zajednički državni interes, lokalni interes, ko god bude na vlasti u Kotoru to čuva kao izvor prihoda za ostale aktivnosti koje nijesu profitne sport, kulturu, komunalije i svega ostalog što svako gazduje svojom imovinom da bi imao profitne centre, da bi finansirao neprofitne stvari, kulturu, sport i tako dalje i tako dalje i to je domaćinsko poslovanje kako je rekla i koleginica Čatović. To je ono zašto sam se ja potrudio da se to vrati gradu kada je već jedan put otišlo iz ruke grada. Nadam se da neću morati opet.

Andrija, izvolite, da završimo.

ANDRIJA POPOVIĆ:

Zahvaljujem.

Evo prije svega izvinjavam se svima što je ovo ovoliko trajalo, trudiću se da u toj završnoj riječi budem kratak. Svima zahvaljujem na diskusijama, bilo je veoma sažetih dobrih predloga, mnogo toga, osvijetlili smo sve ovo sa svih strana. Nijesam vjerovao da ćemo to danas uspjeti. Samo da kažem da je rečeno, neću pominjati imena, naravno da je Predlog zakona o u skladu sa zakonom. Prošao je juče Zakonodavni odbor, dobio je većinu na Zakonodavnom odboru. Govorilo se o tome gdje idu pare, vjerujte ja nikakve veze sa Lukom Kotor nemam, osim što sam rođen tu na 100m od nje i živim tu na 100m od nje ni Liberalna partija. Jedino što želimo da zaštitimo interes grada i Crne Gore, jer ovo vjerujte da se odavno pakuje. Sada ću vam pročitati nešto što možda nijeste znali. Dakle, ovo je pripremamo već od 24.januara 2013.godine, model prodaje akcije uz istovremenu dodjelu koncesije na period do 30 godina. Model prodaje kontrolnog paketa akcija društva Luka Kotor uz istovremenu dodjelu koncesije za korišćenje Luke predstavlja model kojim bi se na javnom pozivu strateškom partnerom ponudila prodaja akcija Fonda penzijskog invalidskog osiguranja, Zavoda za zapošljavanje Crne Gore, Opštine Kotor 43,63%, uz istovremenu dodjelu koncesija na period od 30 godina. Ovakav model primijenjen je kod društva AD Marina Bar. Prednosti navedenog modela ogledaju se prvenstveno u stvaranju uslova za ulazak strateškog partnera kroz njegovu većinsko upravljanje kompanijom obezbjeđivanje kontrolnog paketa akcija u visini od 67%, a sa druge strane obezbjeđuje se i za održavanje određenog akcijskog kapitala Opštine Kotor 13,34%, koje može obezbijediti njeno adekvatno predstavljanje u menadžmentu i drugim organima kao i određeni kontrolni mehanizam poslovanja budućeg društva, pametnom dovoljno. O tome ću vas kasnije izvijestiti. Mislim da ste svi shvatili o čemu se radi, da na neki način s ovim Prelogom zakona o dopunama Zakona o lukama, mi smo pokušali tu pravnu prazninu da prevaziđemo.

Predlagači, poslanica Vuksanović i ja, SDP i Liberalna partija smo potpuno spremni da prihvatimo bilo kakav amandman koji bi na neki način poboljšao ovaj predlog zakona koji

je radio, kao što je predsjednik rekao dakle,ovo je radio najveći živi ekspert pomorski, crnogorski i jedan od najvećih živih eks jugoslovenskih pomorskih eksperata. Još jedan put se svima zahvaljujem i mislim da smo potpuno osvijetlili čitavm problem Zakona o lukama koji se tiče Luke Kotor. Zahvaljujem.

PREDŠEDNIK RANKO KRIVOKAPIĆ:

Hvala vam.

Završili smo ovu tačku dnevnog reda. Idemo dalje.

Sljedeći je Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o boravišnoj taksi. Tu je ministar Gvozdenović i generalna direktorica Direktorata za turistički razvoj Olivera Brajović.

Izvjestioci odbora su: Radovan Obradović, Zakonodavnog odbora i Goran Tuponja, Odbora za ekonomiju, finansije i budžet.

Da li izvjestioci žele riječ prije? U redu. Ako izvjestioci ne žele onda riječ ima ministar. Izvolite.

BRANIMIR GVOZDENOVIĆ:

Uvaženi poslanici,

Danas imamo na Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o boravišnoj taksi. Ovim zakonom reguliše se osnovni elementi u vezi plaćanja boravišne takse koja predstavlja novčani iznos koji plaćaju lica izvan svog prebivališta koji koriste usluge smještaja u svim smještajnim objektima u kojima se te usluge pružaju. Važećim zakonom definisani su sljedeći smještajni objekti: hoteli, moteli, pansioni, turistički apartmani, odmarališta, kampovi, planinarski domovi, sobe za iznajmljivanje i svi drugi objekti u kojima se pružaju usluge smještaja.

Šta su novine ovog predloženog teksta? Ja ću nabrojati te ključne koje pretpostavljam da se svi uočili. Uvođenje paušalnog oblika obračuna i plaćanja boravišne takse koju za plovne objekte nautičnog turizma utvrđuje Vlada Crne Gore, uredbom čiji smo već prednacrt napravili. Za usluge i domaćinstva, seoskim domaćinstvima i kampovima može utvrditi opština. Smatramo da je to jedna jako važna novina, da će povećati efikasnost, registracije, promocije jednog kvalitetnog odnosa, i podizanje nivoa. Povećanje gornje granice novčanog iznosa boravišne takse sa 0,8 na jedan euro, smatramo na taj način da se stvaraju dodatna finansijska sredstva koja obezbjeđuju rad lokalnih turističkih organizacija i nacionalne turističke organizacije.

Jedna od važnih stvari jeste vođenje bolje evidencije davaocima usluga smještaja u plovnim objektima nautičkog turizma i bolju evidenciju turističkog prometa, broj turista i broj noćenja u svim vrstama objekata za pružanju usluga smještaja. Kompatibilnost ovog zakona sa Zakonima o strancima, Zakona o registrima prebivališta i boravišta i Zakona o jahtama. Usklađenost kaznenih odredbi za Zakonom o prekršajima, Zakona o lokalnoj samoupravi.

Izmjene i dopune Zakona o boravišnoj taksi će na nov i propisan način definisati obračun i naplatu boravišne takse u mogućnost plaćanja boravišne takse u paušalnom iznosu za domaćinstva, seoska domaćinstva i kampove, kao i nov propisan način definisanje obračuna naplate boravišne takse na plovnim objektima. Ovim bi se po prvi put u Crnoj Gori, a u skladu sa zakonom, obezbijedio stimulativan način naplate boravišne takse od strane domaćinstava, seoskim domaćinstava i kampova, a takođe će se veliki dio turističkog prometa od boravišne takse na plovnim objektima nautičkog turizma uvesti u evidenciju. U cilju stvaranja zakonskog osnova za naplatu boravišne takse nautičarima,pored postojećih vrsta smještajnih objekata dodaju se plovni objekti nautičkog turizma. S obzirom da u postojećoj zakonskoj definiciji, plovni objekti nautičkog turizma nijesu bili posebno izdvojeni na ovaj način smo to uradili. Izmjenom člana 7 važećeg zakona, mijenja se i gornja granica

novčanog iznosa boravišne takse sa 0,80 eura, na jedan euro. Jedan od razloga za povećanje gornje granice od iznosa boravišne takse je činjenica da se obim zadataka turističkih organizacija povećao izmenama i dopunama Zakona o turističkim organizacijama naročito zadaci koji se odnose na promociju turizma u Crnoj Gori i inostranstvu, na poboljšanju turističke ponude, produženju sezone i povećanju dostupnosti, što takođe smatramo jako važnim elementom.

Prilikom donošenja važećeg Zakona o boravišnoj taksi, tadašnjim zakonom, zakonskim rješenjem je bilo pripisano da je boravišna taksa prihod jedinica lokalne samouprave, stoga je Ministarstvo finansija kao resorno ministarstvo za uređenje sistema finansiranja lokalne samouprave, odnosno obezbjeđenje sredstava zakonski propisanih poslova, vršilo i nadzor na zakonitošću primjene ovog zakona. Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o finansiranju lokalne samouprave, koji je objavljen u "Službenom listu 2010.godine" boravišna taksa više nije prihod jedinica lokalne samouprave, tako da je razumljivo da ministarstvo za poslove turizma treba da vrši upravni nadzor nad zakonitošću primjene Zakona o boravišnim taksama, nego prihod ostvaruju lokalne turističke organizacije. Boravišna taksa kao paušalni novčani iznos koji plaća lice izvan svog prebivališta koristi usluge smještaja u smještajnom objektu u kojem se obavlja turistička i ugostiteljska djelatnost. Isključili su prihod nacionalne turističke 20% i lokalnih turističkih organizacija 80% i koristi za promociju turističkog proizvoda Crne Gore.

Razvoj za donošenje predloženog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o boravišnoj taksi uslovljeni su i donošenjem novih zakona o prekršajima kao nizom drugih zakona koje sam naglasio.

U Zakonu o prekršajima je usklađena i definicija kaznene politike, u pripremi predloga ovog zakona javnost je uključena kroz dostavljanje predloga zajednice opština Crne Gore koja je održala raspravu oko toga, Predlog zakona je uputila svim jedinicama lokalne samouprave na razmatranje i dobili smo određene primjere, predloge i sugestije koje smo u značajnom dijelu i prihvatili.

Cilj uvođenja obračuna i naplate boravišne takse na ovaj način daje mogućnost za bolje vođenje politike u turizmu. Hvala lijepo.

PREDŠEDNIK RANKO KRIVOKAPIĆ:

Hvala predstavniku Ministarstva.

Imamo prijavljene koleginicu Šćepanović, pa koleginicu Drašković, pa kolegu Abazovića, Milća, koleginicu Jasavić i koleginicu Dragičević, pa oda ćemo ići na ostale. Izvolite.

Kolegunica Šćepanović. Prvi krug da završimo, pa ćemo onda ići na pitanja ministru.

MARTA ŠĆEPANOVIĆ:

Hvala, predsjedniče.

Poštovani predlagači, poštovane kolege, uvaženi građani Crne Gore,

Predlog Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o boravišnoj taksi je, prije svega rezultat nedostataka u praksi koje su se pojavili u primjeni ovoga zakona, takođe je rezultat usaglašavanja, prije svega sa novousvojenim Zakonom o strancima, a takođe i na dnevnom redu u Skupštini treba da se usvoji zakon o registrima prebivališta i boravišta sa kojima je ovaj zakon već usaglašen. Naime, praksa je pokazala da su pojedine odredbe ovog zakona nijesu jasne, takođe da pojedini obveznici nijesu bili obuhvaćeni važećim zakonom ili prosto bili su obuhvaćeni vašecim zakonom, ali nijesu na adekvatan način mogla naplaćivati boravišnom taksom.

U skladu sa svim ovim je izmijenjen zakon te se njim obezbjeđuje obračun i naplata boravišne takse, omoćava se plaćanje boravišne takse od strane seoskih domaćinstava i

kampova u paušalnom iznosu, i ono trenutno najvažnije, imajući u vidu u nove trendove on obuhvata i naplatu boravišne takse na plovnim objektima nautičkog turizma. Važno je naomenti da se sa ovim predlogom takođe mijenja odredba koja se odnosi na umanjeње boravišne takse za 50%, a koja se odnosi za lica 12 do 18 godina, na način što je ona proširena i obuhvata lica i do 29 godina starosti, ali koji su članovi međunarodnim omladinskih organizacija.

Gornja granica novčanog iznosa boravišne takse je povećana sa 0,80 na jedan euro i svakako ovdje na lokalnim samouprava da oni u svojim odlukama odrede koji je to iznos naplate boravišne takse, ali svakako moraju se kretati ovom opsegu koji je utvrđen Zakonom o boravišnoj taksi. Takođe se predlogom propisuje obaveze davaoca smještaja da u roku od 12 časova po dolasku turista kojima pružaju usluge da prijate iste lokalnoj turističkoj organizaciji i da isto odjave turiste u roku od 12 časova. Ovdje sam izrazila dilemu, kada je i na dnevnom redu bio Zakon o registrima prebivališta i boravišta, da li je ovaj rok suviše kratak za davaoca smještaja, da u ovom roku mogu da prijave turisti, tako da smatram opravdanim i cjelishodnim amandman koji je podnio kolega Andrija Popović na produženje ovog roka na 24 sata.

Boravišna taksa, moram se osvrnem i na samu naplatu boravišne takse i prosto da prodiskutujem naplatu ove takse u pojedinim opštinama, ne u pojedinim već u skoro svim opštinama, dakle ona je isključivi prihod lokalne turističke organizacije u iznosu od 80% dok je prihod Nacionalne turističke organizacije u iznosu od 20%. Ona se koristi za promociju turističkog proizvoda Crne Gore. Zaista, želim da ponovim da smatram da se boravišna taksa, to nam govore podaci iz Zakona o budžetu odnosno Završnog računa Budžeta Crne Gore, govore da se ova boravišna taksa ne naplaćuje ni 10% ukoliko bi zaista trebala da se naplati, međutim, bilo je raznih komentara da je tu odgovornost države. Ja još jednom želim da ponovim da je utvrđivanje naplate i kontrola boravišne takse u isključivoj nadležnosti lokalnih samouprava i isključiva odgovornost ne naplate boravišne takse kao izuzetno važnog prihoda je isključivo na lokalnim samoupravama.

Naime, prihodi koji lokalne turističke organizacije sleduju po ovom iznosu, dakle ne naplaćuju se dinamikom kojom bi trebalo da se naplaćuju i sigurno je da inspeksijske kontrole na terenu povodom naplate boravišne takse gdje je isključiva nadležnost lokalne poreske inspekcije moraju biti redovne i moram zaista da naglasim da je ovdje od izuzetne važnosti saradnja i poreske lokalne inspekcije i turističke inspekcije, jer oni na terenu kao najveći problem imaju neupisivanje, odnosno evidencija davaoca smještaja koja se odnosi na turiste nije tačna i na taj način inspektori niti mogu da obračunaju ni naknadno naplate prinudnom naplatom, niti mogu da utvrde tačno koji je bio broj turista upravo zbog ove evidencije.

Ja se nadam izmjenom ovog zakona, s obzirom da su sada obavezni da prijave lokalnoj turističkoj organizaciji sve turiste, da ćete tu poboljšati naplatu, ali svakako moramo imati u vidu i to da prihod liježe na račun lokalnih turističkih organizacija, a da sve ostalo utvrđivanje naplate i kontrolu vrši lokalna samouprava, a da tu mora biti bolja koordinacija lokalne samouprave i lokalne turističke organizacije u tom pogledu, jer je prihod izuzetno veliki da se lokalne turističke organizacije mogu finansirati ne samo zarade, već i neke važne projekte u opštini, a taj prihod opštine ne naplaćuju. Zahvaljujem.

PREDŠEDAVAJUĆI MILUTIN SIMOVIĆ:

Hvala vam.

Insistiruću na poštovanju vremena, kao što bih i vas sve zajedno zamolio da me opomenete kao predsjedavajućeg ako narušim ulogu predsjedavajućeg, jer vidio sam kod prethodne tačke da ste bili dosta tolerantni u odnosu na naše predsjedavanje, molim vas da

prema mene budete mnogo rigorozniji, a ja ću jednako prema vama očekivati da budete do kraja precizni po poštovanju vremena. Sve je ovo u cilju poštovanja našeg zajedničkog dogovora. Hvala vam. Uštedećemo ovih mojih 15 sekundi u nekom sledećem mojem javljanju.

Sljedeći učesnik u raspravi je koleginica Đurašković. Izvolite.

LJILJANA ĐURAŠKOVIĆ:

Zahvaljujem, gospodine potpredsjedniče.

Poštovani građani,

Izmjenama i dopunama Zakona o boravišnoj taksi će se na nov i propisan način definisati obračun i naplata boravišne takse uz mogućnost plaćanja boravišne takse u paušalnom iznosu za domaćinstva, seoska domaćinstva i kamp, kao i nov i propisan način definisanja obračuna i naplata boravišne takse na plovnim objektima nautičnog turizma.

U članu 1 Predloga zakona brisana je riječ "paušalni" pojam boravišne takse kao paušalnog iznosa, stvarao je dilemu kod pojedinih opština u smislu da je boravišna taksa naplaćivana na dva načina: na osnovu evidencije broja noćenja i na osnovu procjene popunjenosti kapaciteta objekata na godišnjem nivou. Birsanjem riječi paušalni i propisivanjem mogućnosti plaćanje takse i načina obračuna takse i u paušalnom iznosu, ostranjuju se dosadašnja različita tumačenja tog pojma, što nedvosmisleno upućuje da je boravišna taksa novčani iznos koji plaća lice koji je iznad svog prebivališta koristi usluge smještaja u smještajnom objektu.

Važeći zakon o boravišnoj taksi nije propisao kriterijume za utvrđivanje paušalnog iznosa boravišne takse i na koje vrste objekta za smještaj se odnosi takav oblik plaćanja. Za vrste smještajnih objekata u domaćinstva, seoskom domaćinstvu i kampu svakoj opštini je ostavljeno kao mogućnost utvrđivanja paušalnog iznosa plaćanja boravišne takse. U suprotnom, kao i do sada obračun se vrši na osnovu evidencije broja noćenja. Za ostale vrste ugostiteljskih objekata za smještaj opština ne može propisati paušalno plaćanje boravišne takse. Za plovne objekte nautičkog turizma jahta i brod visinu plaćanja boravišne takse u paušalnom iznosu utvrđuje Vlada.

Izmjenom člana 7 važećeg zakona mijenja se gornja granica novčanog iznosa boravišne takse sa 80 centi na jedan euro, tako je predloženi raspon visine boravišne takse od 0,10 eura, odnosno od 10 centi, kao što je bilo do sada do jedan euro. Od 2004. godine kada je usvojen važećim zakonom o boravišnoj taksi raspon boravišne takse nije se mijenjao. Povećanje gornjeg iznosa boravišne takse sa 0,80 na jedan euro će neznatno opterećivati izdatke turista, a povećanje od 0,20 eura po gostu i noćenju u odnosu na prosječnu potrošnju, zna se da stranci potroše prosječno 75 eura dnevno, a domaći gosti 55 eura dnevno. U strukturi njihovih izdataka iznosi oko 0,26% za strance, odnosno 0,36% za domaće turisti. Ostavljena je mogućnost da boravišna taksa za smještajne objekte u domaćinstvima, seoskim domaćinstvima i kampovima, može da se plaća i u paušalnom iznosu čiju visinu utvrđuje opština u zavisnosti od definisanih kriterijuma, a to su korektivni faktori koji se utvrđuju shodno lokaciji i kategoriji "A", "B", "C" i "D", broj ležaja, odnosno broja smještajnih jedinica u kampu i procijenjenog broja dana pune popunjenosti kapaciteta na godišnjem nivou za te objekte.

Uvođenjem paušalnog iznosa stulativno bi djelovalo na izdavaoce smještaja u ovim objektima, jer bi paušalni iznos boravišne takse plaćali za procijenjeni period rada u skladu sa rješenjem nadležnog organa lokalne uprave. Obzirom da se ove usluge paušalno oporezuju, opravdan je prirodni nastavak da se boravišna taksa plaća i u paušalnom iznosu, stimulisao bi se, izdavoci da registruju svoje smještajne kapacitete i smanjilo bi obim sive ekonomije koji je najizraženiji za sesktor turizma. Utvrđeni iznos boravišne takse u

paušanom iznosu za plovne objekte zavisi od dužine plovnog objekta i vremenskog perioda boravka turista na plovnim oblicima usidrenim na vezu i lukama i marinama Crne Gore.

Moram da naglasim da boravišnu taksu ne plaćaju djeca do 12 godina starosti, ne plaćaju lica sa teškim tjelesnim smetnjama, lica upućena na banjska klimatska liječenja, lica koja obavljaju sezonske poslove sa prijavljenim boravkom u turističkom mjestu, lica koja neprekidno borava u objektu za smještaj duže od 30 dana, učenici školskih ekskurzija, a boravišnu taksu umanjenu za 50% plaćaju lica od 12 do 18 godina.

Gospodine ministre, ima samo pitanje za vas. Da li imate podatak koliko je do sada ubrano novca od boravišne takse na teritoriji Crne Gore i koji su vaši polanovi i koliko bi to trebalo da bude do kraja godine? Hvala lijepa.

PREDSEDAVAJUĆI MILUTIN SIMOVIĆ:

Hvala vam.

Sljedeći učesnik je kolega Abazović. Izvolite.

DRITAN ABAZOVIĆ:

Hvala, potpredsjedniče Simoviću.

Poštovane kolegice i kolege, poštovani ministre, pomoćnice ministra, poštovani građani Crne Gore,

Pa evo, jeste da smo opozicija, ali lično ovaj predlog zakona zaista podržavam i samo mi je žao što nije malo ranije usvojen u Parlamentu, s obzirom da vidim da će opšte rasplšenje biti da se usvoji, pa da smo mogli jednostavno i do sada da ostvarujemo veće prihode od boravišne takse.

Naprосто, ni ovaj prošli zakon nije bio loš, da se potpuno razumijemo, ali istini za volju turisti lokalne turističke organizacije zajedno sa lokalnim upravama i u opštinama nijesu bile u mogućnosti, nijesu imali kapacitete i sposobnost da ga primljenjuju kako treba zbog loših evidencija, što zbog loših kontrola, a što zbog sitne korupcije koja je bila takođe prisutna među inspektorima, ali ovaj način paušalnog, da tako kažem plaćanja boravišne takes, po mom skromnom sudu, će definitivno imati vrlo pozitivan efekat u ostvarivanju tih prihoda i mislim da je to značajna novina koja treba da se primjenjuje dok ne dostignemo neki nivo i boljih evidencija i boljih kontrola i veće disciplinovanosti onih koji izdaju, da tako kažem, stanove, sobe, koji imaju te mini kuće, mini hotele i na taj način jednostavno omogućimo da turistička organizacija funkcioniše na kvalitetniji način pa i naša turistička privreda da ima značajnije prihode. U tom dijelu zaista ga podržavam.

Želim samo da naglasim sljedeće, nije direktno vezano za ovu temu, ali zaista moram da apelujem na Elektroprivredu Crne Gore, nismo na pragu, sada smo već na sredini jedne vrlo dobre turističke sezone, jedne turističke sezone koja je, čini mi se iznad onih očekivanja koja su bila tokom zime i tokom proljeća zbog svega što se dešavalo na međunarodnom planu, ali mislim da su nam neke okolnosti kasnije pošle na ruku i dešavanja u Grčkoj i dešavanja u Tunisu i generalno mislim da smo ostvarili jedan dobar, do sada sasvim jednu solidnu posjećenost Crne Gore, ali moram da apelujem da je zaista loše i neprimjereno da nas turisti iznenade u sred jula. Turisti nas ne smiju iznenaditi u sred jula. Razumijem da je grad iz kog ja dolazim Ulcinj nagnulo nakon bajrama, nagnulo je zaista veliki broj turista, mislim da ih ima preko 100 hiljada ali to nije razlog da se neko pravda na ne mogu da se izdrže strujni naponi, itd. Mislim da smo o tome trebali da mislimo ranije.

Ja na ovaj način želim da iskoristim ovu govornicu da pozovem nadležne iz Elektroprivrede - ipak smo mi korisnici koji uredno izmirujemo svoje dažbine prema njima. Oni su rekli, ustvrdili da je rekordna potrošnja električne energije bila prije nekoliko dana u Ulcinju. Zaista mislim da je potpuno neprimjereno da građani nemaju konstantno i bez

ikakvih problema snabdijevanja električnom energijom. Pozivam vas kao ministra turizma da zaista, rekli ste mi u hodniku da su učinjeni dodatni napori da se sve eliminiše ali zaista mislim da nam ovakve stvari ne trebaju, da su nam loša reklama i da se ponavljaju iz godine u godinu. Nema razloga da nas u sred jula iznenade turisti. Znamo da makar tih 30-35 dana je opšta navalica da svi idu u tom nekom sličnom periodu na more i mislim da za te talase, da tako kažem, turista treba da budemo maksimalno pripremljeni.

Isto tako, apelujem, iako evo s obzirom malo sam skrenuo s teme, ali tiče se turizma i na granične prelaze, da zaista imamo liberalniji režim saobraćaja. Radi se o ogromnim kolonama o broju od 12 hiljada ljudi koji dnevno prelaze pojedine granične prelaze, mislim da trebamo da budemo malo fleksibilniji i da ljudima omogućavamo da se što manje zadržavaju na graničnim prelazima, samim tim će mnogo zadovoljniji doći na našu obalu i ono što je najvažnije provesti lijepe dane i, naravno, potrošiti, nadajmo se što više novca.

Tako da ovaj predlog zakona je dobar, podržavam ga. Ponavljam, žao mi je što ga nijesmo usvojili ranije, ali mislim da će i u ovakom, nakon što ga usvojimo vjerovatno u petak veće, omogućiti da naplata boravišne takse, makar u ovom paušalnom obliku bude kvalitetnija nego što je to do sad slučaj.

Inače, evo za kraj, mislim da Crna Gora, po slobodnoj procjeni, bez ikakvih nekih da tako kažem egzatnih podataka, sigurno gubi 300, 400 ako ne i više hiljada eura dnevno zbog neevidentiranja, odnosno neplaćanja boravišne takse. Makar da taj broj umanjimo koliko je to moguće. Zahvaljujem se.

PREDŠEDAVAJUĆI MILUTIN SIMOVIĆ:

Zahvaljujem kolegi Abazoviću.

Zamolio bih kolegu Milića da uzme riječ.

SRĐAN MILIĆ:

Hvala, gospodine Simoviću.

Gospodine Gvozdenoviću,

Vaši zakoni ili padaju ili prođu sa potpunom podrškom. Mislim da je ovaj zakon mogao biti bolje napisan, da je mogao biti napisan u skladu sa onim što su problemi koji su evidentni, pričali smo oko ovoga svega čini mi se više puta. 2,5 miliona eura je ostvareno prošle godine prihoda po osnovu boravišne takse a 10 miliona evidentiranih noćenja je bilo u Crnoj Gori. Ali, evo da ne otvaram stare teme i razlike i sve ostalo.

Gospodine Gvozdenoviću, imaću amandmane, biće predati ti amandmani.

Ja sam proslijedio 23. 07. proslijeđena su pitanja oko elektronske prijave u opštinama pojedinačno. Pretpostavljam da je bilo kratko ovo vrijeme da mi odgovorite da mi dođe odgovor u pisanom obliku, ne insistiram ni danas ako ga nemate, ali bih volio u neko dogledno vrijeme, prije praznika i prije odmora Vlade Crne Gore da to imamo. Tu je pitanje koliko za gore navedeni period po objektima prihodujemo od boravišne takse, koliko su iznosi od oslobađanja od boravišne takse u opštinama pojedinačno. Koliko je zaduženje turističke takse po opštinama pojedinačno za 2014. - 2015. godinu. Koliko je prihodovano po osnovu turističke takse po opštinama? Da li turističke organizacije mimo zakona napolaćuju boravišnu taksu i prijavu boravka, koliko naplaćuju i koji je to iznos, koliko je do sad prihodovano po tom osnovu, itd. Znači, 050232/15 vam je broj predmeta.

Želim ovom prilikom da zahvalim parlamentarnom institutu istraživačkom centru Skupštine Crne Gore na perfektnom radu. Tražio sam, upravo pripremajući se za ovu raspravu, komparativni pregled zakonskih rješenja o boravišnoj taksu Crna Gora Federacija BiH, Hrvatska, Makedonija, Slovenija i Srbija. To su mi dostavili i ajmo malo vrlo kratko da se i time pozabavimo. Kao što znate, razlikujemo se u odnosu na ove zemlje koje se isto

bave turizmom, kojima je turizam značajna privredna grana, u odnosu na to ko plaća i ko ne plaća boravišnu taksu gdje je zakonom to predviđeno neke od tih zemalja visinu boravišne takse vezuju za vrpcu smještenog objekta, to je Crna Gora i Slovenija, kategoriju turističkog mjesta to je Hrvatska i Srbija, perioda turističke sezone to je Bosna i Hercegovina, Hrvatska i Slovenija, a u dijelu nautičkog turizma to znate je vezano za Sloveniju i za Hrvatsku, dužina plovila.

Ono što je takođe bitno, gospodine Gvozdenoviću, je pitanje prekršajnih prijava. U Hrvatskoj je specifično da se za prekršaj kažnjava novčanom kaznom nautičar. Takođe je specifično da se za pojedine prekršaje koji su počinjeni u istom smještajnom objektu ili na istom plovnom objektu nautičkog turizma, drugi put u roku od dvije godine od pravosnažnosti prvog rješenja o prekršaju uz novčanu kaznu izriče se pravnoj ili fizičkoj osobi koja pruža usluge noćenja ili smještaja u objektu, odnosno usluge noćenja plovnom objektu zabrana u trajanju od tri mjeseca do godine dana obavljanja te djelatnosti.

Mislím, gospodine Gvozdenoviću, poslije ovog vremena i svih ovih slučajeva koje smo imali i načina kako smo neke stvari završavali da bi to trebalo uzeti u obzir.

Takođe, interesantno je za mene bilo oko prihoda boravišne takse. Turistička organizacija Federacije Bosne i Hercegovine i turističke zajednice kantona su dužne da ostvarena sredstva od boravišne takse rasporede na sljedeći način: 35% za unapređenje turizma, 25% za namjensko, za konzerviranje i obnavljanje kulturno istorijskoga nasleđa i namjenski za očuvanje, zaštitu i obavljanje prirodnog nasleđa. U tom dijelu ovamo je već krenulo jedna intervencija amandmanska. Što se mene tiče prošli put je to bilo u određenom obliku podrđano od Ministarstva, ali čini mi se da nije bio usvojen zakon ili već kako je došlo do toga da nismo to obezbijedili.

Dakle, boravišna taksa, uporno sam govorio oko toga da ako negdje postoji siva ekonomija postoji u turizmu. Vi i ja se razlikujemo upravo u tome u procjeni koliki je iznos te sive ekonomije, a ja vam sad ponavljam ako je prihod od turizma 700 i nešto miliona evra, onda je siva ekonomija u turizmu milijarda eura. Ako se može da se ostvari samo 25% od evidentiranih noćenja kao prihod od boravišne takse, a 75% se ne ostvari, svi ovdje dobro znamo koliko ima tih noćenja koji nisu evidentirani. I mene baš interesuje kroz ovo pitanje koje sam vam postavio koji su rezultgati koje smo postgli sada primjenom ovoga sistema. Hvala vam gospodine Simoviću.

PREDŠEDAVAJUĆI MILUTIN SIMOVIĆ:

Hvala vama.

Zamolio bih koleginicu Jasavić. Izvolite.

AZRA JASAVIĆ:

Uvaženi predsjedavajući, uvažene kolegínice, uvažene kolege, uvaženi gospodine Gvozdenoviću sa saradnicima, poštovani građani,

Ključno pitanje kod nas u Crnoj Gori jeste ne donošenje zakona već njihova primjena. I ono što jeste evidentno kada je u pitanju boravišna taksa jeste da tu negdje ne primjenjujemo zakon na adekvatan način. Pažljivo sam čitala i obrazloženje koje ste dali, kao i zakonska rješenja koja ste ponudili i primijetila da ukazujete na neke nedostatke odgovarajućih odredaba za primjenu samog zakona,pa postavlja se pitanje da li će se i ovim izmjenama u znatnijoj mjeri unaprijediti pitanje naplate boravišne takse.20% uspijemo da naplatimo - 80% ne uspijemo da naplatimo ili čak 75%, 25%.

Sušтина priče je da je ovo prihod koji ide lokalnim turističkim organizacijama od 80% i nacionalnoj turističkoj organizaciji od 20% za promociju turističkog proizvoda Crne Gore. Postavlja se pitanje da li je ovo strukturiranje i ovo usmjeravanje ovog novca na pravi način

opredijeljeno, smatramo da se može na drugačiji način upravo imajući u vidu uporednu pravnu praksu ovo pitanje postaviti. Jasno je da je moralo da se ide na izmjene ovog zakona iz razloga što smo donijeli zakon o strancima i pričamo o Zakonu o registru prebivališta i boravišta i ti zamoni su na kvalitetni način tretirali i ovu materiju pa je trebalo uskladiti ovaj zakon sa tim zakonima i to je sistemsko rješenje koje će biti podržano. Sa stanovišta normative ono nije sporno. Da se razgovarati o modalitetima i poboljšanju ovih zakonskih rješenja sa stanovišta uporedne pravne prakse, ali suština priče je opet kako će se on primjenjivati.

Novina samog zakona jeste što se upravni nadzor sa Ministarstvom finansija usmjerio na Ministarstvo turizma. To je jedan novi momenat koji ćemo vidjeti kako će funkcionisati. Suština priče je da ovaj paušal koji predviđate za domaćinstva, za seoska domaćinska ti kampove koje utvrđuje opština, može da donese neke benefite. Pokazaće vrijeme da li smo na dobrom putu.

Ono što je evidentno jeste da za plovne objekte visinu te boravišne takse utvrđuje Vlada, bliže kriterijume bi takođe trebalo negdje utvrditi za utvrđivanje ovih boravišnih taksi.

Ono što jeste interesantno jeste pitanje elektronske prijave, kao i pitanje rokova koji se daju ovim zakonom za prijavu lokalnoj turističkoj organizaciji i odjavu turista. Smatram da je zaista taj rok od 12 sati kratak i da tu negdje treba naći na adekvatiji način odgovor kako to raditi kvalitetnijim putem. Ovo povećanje boravišne takse od 0,80 na euro je nešto što neće zaista u nekoj većoj mjeri ugroziti ni turiste a ni obogatiti previše ni lokalne turističke organizacije ni nacionalnu turističku organizaciju, posebno imajući u vidu da se ni ovo što sada imamo kao normativu, a to je da je boravišna taksa do 0,80 centi se ne naplaćuje na kvalitetan način. Suština priče je da negdje se taj novac, kada bi se naplaćivao na pravi način, kada bi imali pravu evidenciju, kvalitetnu evidenciju kroz kontrolu, evo imamo i ovu elektronsku prijavu sada, mogao mnogo više povećati i budžet biti mogao biti mnogo bogatiji po ovom pitanju, a novac koji se dobija na ovaj način mnogo drugačije i kvalitetnije raspoređivati od ovog procenta 80-20% za lokalne turističke organizacije, odnosno za nacionalne turističke organizacije i za promociju turističkog proizvoda, jer je to širok pojam šta je to promocija turističkog proizvoda, mislim da tu negdje trebamo naći neka rješenja koja će negdje bliže dati odrednice šta to znači promocija turističkog proizvoda i kako bi se eventualno ovaj novac ukoliko bi se na pravi način mogao naplatiti i na pravi način iskoristiti.

Svi zajedno stojimo na raspolaganju jedni drugima, evo vidite stavove iz opozicije i stavove iz vlasti da se naplata boravišne takse mora kvalitetnije raditi, da se primjena zakona mora na pravi način do kraja dovesti i da se sam omjer, završavam, naplata na kvalitetniji i drugačiji način mora postaviti. Hvala.

PREDŠEDAVAJUĆI MILUTIN SIMOVIĆ:

Hvala vama.

Koleginica Dragičević je sljedeća u raspravi. Izvolite.

LJERKA DRAGIČEVIĆ:

Zahvaljujem, gospodine predsjedavajući.

Uvažena Skupštino, uvaženi ministre i uvažena gospođa Brajović, uvaženi građani,

Ja moram da kažem da sam dosta zadovoljna ovim zakonom i drago mi je da se napravio zakon koji će obuhvatiti posebno ova plovila. To mi je mnogo drago jer oni do sad, možda i nije toliko boravišna taksa koliko su oni bježali evidenciji, jer oni, ako dođu samo da prenoće, ujutru odu. Mislim da vas je to rukovodilo da ste metnuli ono 12 sati da mora biti prijavljen boravak. Mislim da bi to onaj koji dođe na manje od jednog dana ipak morao da se prijavi u ovu, da mu da kapetan ili već ko bude tamo, da mu on uzme dokumenta i da

se to odradi najbrže što može, ali normalno preko policije, ako u to doba ne rade, jer nama ne rade, znate i sami ne rade, bar u Budvi ne rade, možda u manjim mjestima rade prijave turističkih organizacija i naveče. Oni imaju striktno radno vrijeme, što bih ja rekla od 12 do podna a ne više, tako da 24 sata potpuno podržavam da bude. Međutim, za plovne objekte koji će samo da prenoće ili ih natjera ne vrijeme da se vežu, za njih odgovara lučka kapetanija ili nešto policija je tamo. Prema tome, neka ih ona evidentira, neka oni ostave pare, nešto mora se tu naći. Ali, premalo je 12 sati samo za te, i to nije svaki dan.

Moram da kažem da sam ja podnijela amandmane, mišljenje Vlade je da neće prihvatiti amandman, ja ću da ga podnosim i dalje jer smatram da jedino ako se daju sredstva mjesnim zajednicama može da se unaprijedi i to nije finansiranje mjesnih zajednica, nego mjesnim zajednicama za unapređenje turizma. Imate, znate i sami da ima dosta eko sela koji nemaju ni puteve, a te mjesne zajednice koje bi dobile nešto one bi možda i radom svojim dobrovoljnim kao mjesta uradili nešto ali da imaju neki podsticaj.

Moram da kažem da evidencija noćenja, sviđa mi se ovo što je paušalono, to mi se sviđa, jer tu će se bar po objektu uzeti. Jer evidencija noćenja, na žalost, na žalost, oni koji najviše dobije od države, a to su vam oni mali hoteli, znate sa po 30 soba, pet više pte manje, oni nemaju nikakvu evidenciju, oni ti ne prijavljuju, oni ne plaćaju boravišnu taksu. Znam slučajeve, sigurno, sigurno ja znam slučaj gdje su ljudi od marta tu, sad su otišli, nikad nisu bili prijavljeni, vrlo problematični ovako za vidjeti. I to sam na žalost saznala dva dana prije nego što su pošli, dok sam se ja malo raspitala oni su već pošli, od marta mjeseca prijavljeni nisu bili, a to su znači firme koje uzimaju kredite kojima država omogućava da ne plate komunalije kao hoteli, ili tako nešto. Znači tu se mora malo više povesti računa inspekcija više da radi.

I pošto stvarno koliko god se naplati boravišne takse ja tvrdim da može bar još toliko i tvrdim da puno puno njih, svi oni koji su mali oni će vam platiti, a ovi veliki za njih ne mogu da tvrdim. Zahvaljujem.

PREDŠEDAVAJUĆI MILUTIN SIMOVIĆ:

Zahvaljujem kolegini Dragičević.

Sa ovim smo završili prvi krug diskusija i prije nego što ministar da odgovore, molio bih da se zadrži na odgovornima na postavljena pitanja bez komentarisanja diskusija kako bi bili racionalni u vremenu, uz vašu saglasnost dao bih mogućnost kolegini Kalezić koja je odustala od diskusije da postavi samo jedno pitanje na koje bi ministar odgovorio u paektu odgovora na uvodne diskusije. Hvala.

Izvolite, kolegince Kalezić.

JELISAVA KALEZIĆ:

Hvala, potpredsjedniče Simoviću,

Poštovana Skupštino, poštovani ministre, zahvaljujem što ste mi izašli u susret.

Pitanje glasi: Interesovali su se preko mene a i lično se interesujem brojni građani Crne Gore i ne samo Crne Gore koji su vlasnici stanova za odmor ili kuća za odmor koji plaćaju porez, koji plaćaju uz komunalije sve ono što je još dodatni doprinos za održavanje komunalne infrastrukture u određenom gradu, osnovanost, to jest zakonitost plaćanja boravišne takse. Lokalne samouprave insistiraju na toj boravišnoj taksi tako da ispada da čovjek kada dođe u kuću za koju plaća porez plaća i boravišnu taksu uz to.

Sud se nije oglasio. Ja znam da su mnogi građani tražili sudski da se to razjasni.

PREDŠEDAVAJUĆI MILUTIN SIMOVIĆ:

Hvala.

Zamolio bih ministra da se zadrži na odgovornima na pitanja.

BRANIMIR GVOZDENOVIĆ:

Zahvaljujem, potpredsjedniče.

Uvaženi članovi Parlamenta, pokušaću vrlo kratko da odgovornim na vaša pitanja.

U ovoj godini imamo 28,5% više prihoda koji su vezani za prihod boravišne takse. Rezultat koji imamo je rezultat dobre sezone, bolje evidencije i uvođenje djelimičnog elektronskog sistema evidentiranja. Rezultat ovogodišnje sezone jeste i 7,5% bolji prihod u budžetu Crne Gore, to su ozbiljni prihodi u junu mjesecu, a značajno iznad toga u junu mjesecu i prihod od PDV-a pogotovo u primorskim opštinama.

Slažem se s vama da rezultat svega toga je prije svega kvalitetna ponuda na crnogorskom primorju, ozbiljan rad privrede koja se bavi turizmom, ali i kvalitetne pripreme koje su radili lokalna administracija i državna administracija.

Takođe, na današnji dan imamo značajan broj gostiju više nego prošle godine, od prilike 20% prema informacijama koje ste sad dobili, to prati i prihode jer prema određenim pisanjima štampe govori se o tome da prihodi ne prate broj, znači informacija nije dobra, prihodi su značajno povećani u odnosu na prošlu godinu.

Što se tiče energetike i vodosnabdijevanja vidjeli ste ove godine da je rekordna potrošnja energetike bila, takođe i vodosnabdijevanja 865 litara u sekundi se iz regionalnog vodovoda samo crpilo prije nekoliko dana, što je maksimum koji može da izdrži postojeća infrastruktura.

U dijelu energetike ovo su dani koji su do sada, znači imali najveću potrošnju. Juče sam imao sastanak sa ministrom ekonomije, jer mi očekujemo u avgustu mjesecu, prvoj nedjelji avgusta mjeseca značajno povećanje broja gostiju nego što imamo na današnji dan, sa tog aspekta da obavi razagovore sa Elektroprivrednom Crne Gore i u skladu sa tim, formalno sam se obratio Ministarstvu i obavio razgovor da bi se spremili na jedan takav, da tako kažem novi pozitivni talas.

Što se tiče prihoda u prošloj godini bilo je 3,3 miliona eura i 10 miliona noćenja. Slažem se da ovogodišnji podaci ukazuju na to da se značajno nekim novinama, nadam se i ovim zakonom, može povećati prihod boravišne takse, ali polazeći od toga da je do sada bio prihod od 0,8, znači i da je bilo značajan broj oslobođanja u predsezoni, podsezoni, teško možemo uporediti broj od 10 miliona sa 3,3 miliona, ali slažemo se sa tim da se može još dosta tu uraditi.

Što se tiče ko naplaćuje porez, boravišnu taksu naplaćuju opštine preko svojih nadležnih sekretarijata. Zašto je urađeno 12 sati, neki od razloga su ovdje navedeni a usklađeni sa Zakonom o strancima.

Što se tiče kulturnog dobra i mjesne zajednice znate da i mi insistiramo na tim rješenjima. Iz toga razloga lokalne samouprave su u obavezi da podržavaju određene projekte izgrađene za kulturnu baštinu, smatramo to važnim pitanjem. A u okviru raspodjele sredstava jer sa ovim sredstvima 80% raspolažu opštine kojima pripadaju lokalne turističke organizacije. Postoji mogućnost u skladu sa planom da se pomognu mjesne zajednice. Ja nekad kad sam bio predsjednik Opštine u Baru, mi smo radili to preko mjesnih zajednica i napravili bili više nego dobre rezultate. Smatram da na taj način se podstiče kvalitet onodsa prema prihodu boravišne takse i koristi se na mjestu potrošnje.

Jedan još odgovor. Turistička taksa, što je pitala, to je pitanje koje je vezano da li se plaća naknada boravišna taksa na mjesto stanovanja. Ne. Boravišna taksa se plaća samo tamo gdje se komercionalno ugovaraju, gdje se plaća smještaj. Čovjek ne plaća smještaj u svom stanu, plaća se turistička taksa i ako budete informisali koja je to lokalna samouprava

neko da joj pomogne. Mjesnoj zajednici ne trebaju pare za njenu održivost, trebaju pare da se ulože u ne daj bože, može neko umrijeti, nema gdje vode da pije ako ne uđe u kafanu, i onda mu daju bočicu, ne daju čašu vode. Izvinjavam se ali to je stvarno tako. Zahvaljujem.

PREDŠEDAVAJUĆI MILUTIN SIMOVIĆ:

Prelazimo drugi krug diskusija.

Imamo dvije prijavljene diskusije, kolega Popović i kolega Tuponja.

Izvolite, kolega Popoviću.

ANDRIJA POPOVIĆ:

Hvala, potpredsjedniče.

Predloženim izmjenama se na nov način reguliše obračun i naplata boravišne takse uz mogućnost plaćanja u paušalnom iznosu za domaćinstva, seoska domaćinstva i kampove, koje utvrđuje opština kao i na plovnim objektima nautičkog turizma koje utvrđuje Vlada.

Na ovaj način ćemo zakonski obezbijediti stimulativan način naplate boravišne takse od domaćinstava, seoskih domaćinstava i kampova, dok će se veliki dio turističkog prometa od takse na plovnim objektima nautičkog turizma uvesti u legalnu evidenciju.

Ja se izvinjavam, na početku nisam, pozdravljam predstavnike Vlade, jer bezbroj puta sam se danas dizao pa ono mislim da su svi domaći, a nema novopridošlih. Naravno.

Posebno ću kasnije pozdraviti dijasporu, sad je pozdravljam.

PREDŠEDAVAJUĆI MILUTIN SIMOVIĆ:

Kolega Popoviću, vaše vrijeme već uveliko ističe, izvolite.

ANDRIJA POPOVIĆ:

Ništa vi ne brinite, vi kontrolišite vaše vrijeme.

Liberalna partija je predala dva amandmana na Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o boravišnoj taksi, o tome ću reći nekoliko stvari iako će to ići, normalno poslije i diskusija u pojedinostima, ali evo dobro je da je tu ministar, da je tu pomoćnica ministra, tako da razmijenimo mišljenja o tome. O tome je bilo govora prije, mislim da je poslanica Šćepanović govorila o tome, poslanica Dragičević, a taj amandman glasi: "Davalac smještaja dužan je u roku od 24 sata po dolasku turista kojima pruža usluge smještaja prijaviti dolazak turista lokalnoj turističkoj organizaciji ili organizacionim djelovima turističkim informativnim biroima na čijoj se teritoriji pružaju usluge smještaja, za plovne objekte lokalnoj turističkoj organizaciji gdje je izdata vinjeta, odnosno odobrenje za slobodan saobraćaj i odjavi njihov boravak u roku od 24 časa nakon njihovog odlaska". Radi se o članu 7b stav 1.

Obrazloženje: Vjerujemo da se promjenom dužine roka za prijavu i odjavu boravka sa 12 sati na 24 sata ostvaruje realnija primjena propisa, time i koncept pravne sigurnosti domaćih i stranih državljana. Tehnički govoreći, gotovo je nemoguće očekivati punu primjenu roka za prijavu od 12 sati, kako zbog organizacionih i saobraćajno infrastrukturnih pretpostavki tako i zbog činjenice da kancelarije koje obavljaju poslove prijave i registracije stranih gostiju, ne rade 24 časa dnevno.

Dakle, sasvim je realna i učestala mogućnost kršenja prvobitno postavljenog roka, time se i izdavaoci smještaja i turisti dovede u status prekršioca zakona bez stvarne volje da to budu. To je posebno loše za državu koja ima ozbiljne i visoke razvojne ambicije u turizmu. Smatramo neophodnim izmjenu roka na način kako smo i amandmanski predložili.

Predali smo i drugi amandman koji se tiče kaznenih odredbi u ovom predlogu zakona. Usklađuje se kaznena odredba sa prijavom turista u roku od 24 časa što je predloženo i amandmanom 1. E sad, ja znam da ovdje postoji još jedan veliki problem, sve ovo se kosi sa Zaknom o strancima koji predviđa prijavu u roku od 12 sati. Nadam se daćemo naći model da i to uskladimo jer Zakon o strancima ne primjenjujemo u onim najvažnijim djelovima tako da mislim da se ne mora primjenjivati ni u ovom dijelu đe se traži prijava u roku od 12 sati. Dakle, mi smo sve one odredbe Zakona o strancima koji mislim da je bio dobar, Predlog zakona o strancima koji je štitio građane, građanke Crne Gore, sve smo mi to prolongirali za nekoliko mjeseci. Živi bili pa videli, to će biti za nekoliko godina, svake godine će ista biti priča, ali mislim da mi to možemo da uskladimo. Izvinjavam se i zahvaljujem.

PREDSEDAVAJUĆI MILUTIN SIMOVIĆ:

Hvala.

I posljednji učesnik u pretresu, kolega Tuponja. Izvolite.

GORAN TUPONJA:

Hvala, uvaženi potpredsjedniče.

Poštovana Skupštino, poštovani ministre Gvozdenoviću, gospođo Brajović, poštovani građani Crne Gore,

Novi Predlog zakona a problemi stari. Ovaj zakon donosi neke novine, ali on u suštini, zapravo, predstavlja i izraz određene nemoći dosadašnje vlasti, kako na lokalnom tako i na državnom nivou, da sprovede prethodni ili trenutno važeći Zakon o boravišnim taksama, a poboljšanje u ovom zakonu neće u potpunosti riješiti taj problem.

Ovaj zakon donosi novinu koji se tiču plovnih objekata, nautičkog turizma, novina koja je bila neophodna koja i treba da bude uvrštena kao dopuna Zakona, i donosi jednu novinu koja se tiče umanjene boravišne takse za 50% za lica koja su mlađa od 29 godina starosti, koji su članovi međunarodnih omladinskih organizacija i koriste usluge noćenja u omladinskim objektima za smještaj koji su uključeni u međunarodnu mrežu omladinskih objekata za smještaj. To je manje više jedna simpatična izmjena. Ne vjerujem da će se to posebno odraziti na prihode od boravišnih taksi, ali dobro, pozdravljam.

Ono što mi je malo nejasno, volio bih da mi odgovorite na moje pitanje. U članu 5, visinu boravišne takse, tj. stav 4 visinu boravišne takse za objekte iz stava 3 ovog člana u paušalnom iznosu utvrđuje opština na osnovu lokacije, odnosno kategorizacije turističkog mjesta, prema koeficijentu, pa onda se kaže kategorija A, kategorija B, C i E, broja ležajeva, odnosno broja smještajnih jedinica u kampu i procijenjenog broja dana, pa onda u zagradi piše 45 pune popunjenosti kapaciteta na godišnjem nivou.

Što znači ovaj broj 45, jesu li to dani, je li to faktor koji treba da se multiplicira ili o čemu se tu radi, ovako, baš je potpuno pravna, jedna pravna nejasnoća. Volio bih da kažete što to znači.

Kažem, Zakon novi problemi stari. Naši problemi jesu loša naplata boravišnih taksi, sami ste rekli da je to na nekih 10 miliona noćenja 3,3 miliona eura. Tih 10 miliona noćenja pretpostavljam da se radi o registrovanom broju noćenja, da je broj onih neregistrovanih daleko veći, a to imamo kroz hiljade hiljade stambenih jedinica na našem primorju za koje praktično ne postoji nikakva kontrola ko kad tu dolazi, koliko osoba tu noći itd.

Govorite o povećanju za 28,5% da je više naplaćeno u ovoj godini boravišnih taksi u poređenju sa istim periodom prošle godine. Međutim i to je, znate kad je neki procenat mali, povećanje na od 28% možda zvuči onako veliko, ali ako je nešto bilo 10% pa je sad 28,5% više onda je to svega nekih 13% u ukupnom iznosu, jer ta slika može malo da vara. Mada

pozdravljam svaki napredak i mislim da se ovim zakonom unapređuje u cjelini naplata boravišnih taksi tim paušalnim odnosom. Ne mislim da će ovim biti riješen problem naplate boravišnih taksi, pogotovo što imamo situaciju da se malo i nemarno iz nekog razloga odnose lokalne zajednice prema tom ogromnom izvoru finansiranja, a sa državnoga nivoa niste u stanju da naplatite ni poreske dugove koje imaju opštine prema državi, već je taj dug enorman. Onda se postavlja i pitanje kako mislite sa državnoga nivoa da konrolišete i ovaj proces naplate boravišnih taksi. Zahvaljujem.

PREDŠEDAVAJUĆI MILUTIN SIMOVIĆ:

Hvala vam.

Pitam ministra Gvozdenovića da li želi da iskoristi pravo na završnu riječ, vjerujem veoma kratko. Izvolite.

BRANIMIR GVOZDENOVIĆ:

Zahvaljujem, potpredsjedniče.

Zahvaljujem svima koji su svojim diskusijama dali određene ocjene određenih zakonskih rješenja, dali određene komentare, tražili pojašnjenja. Slažemo se svi da imamo bolju turističku sezonu. Zadovoljstvo mi je što ovdje čujem da je Crna Gora poznati turistički brend, to nam priznaje Svjetski savjet za turizam i putovanje koji definiše Crnu Goru kao najbržu turističku destinaciju već nekoliko godina od 184 zemlje. Ponekad mi sami ne vjerujemo u to, ali svi pokazatelji zadnjih godina, počevši od nezavisnosti pa naovamo, zbilja ukazuju na ozbiljan progres koji je napravljen.

Ako uporedite prihode, ako uporedite broj noćenja, ako uporedite i boravišnu taksu, vidite da je ova sezona značajno bolja nego što je prošla godina jer se uklapaju sva ta tri elementa i ako to takođe uporedite i sa, tako kažem, metodologijom za brojanje preko telekomunikacionog sistema, to su slične informacije koje su vezane za otprilike oko 20%.

Što se tiče paušalnog oporezivanja u obrazloženju piše da je to 45 dana, da je to kriterijum 45 dana punog oporezivanja i od prilike, ne od prilike nego tačno 36 eura je taj paušalni iznos na osnovu ovog kriterijuma koji ste vi pročitali koji će se plaćati po jednom krevetu. Slažem se sa poslanicima koji su rekli da pored prihoda ključna je stvar ta evidencija i slažem se sa vama takođe da se veći akcenat treba dati ne samo na redovne koji se prijavljuju, nego na stanove i ostale koji nisu prijavljeni u okviru turističkog prometa. Na tome će nam značajno pomoći uvođenje elektronskih načina evidentiranja. I ovi rokovi o kojim je pričao gospodin Popović oni su, prije svega, usmjereni u tom pravcu da se podstakne evidencija i način uparivanja baza koje postoje. Znači, kad na graničnim prelazima postoje određene baze podataka, postoje određene baze podataka kod izdavaoca, postoje određene baze podataka gdje se prijavi, je li, tako kažem, boravak, kad uporedimo sve te stvari elektronski će biti automatski moguće da se realizuje i taj značajno veći prihod.

Što se tiče direktnog evidentiranja smatram da će to polako polako da gubi na značaju i zbog toga kratki rokovi mogu da budu, a osnovni razlog zbog čega je ovako urađeno, mislim da smo to poslali i mejlom i u telefonskoj komunikaciji objasnili, jeste postojeći važeći zakon o strancima i Zakon o evidenciji boravišta, o registru boravišta koji je ovdje bio, čini mi se četvrta ili peta tačka dnevnog reda.

Zahvaljujem na podršci za realizaciju za pripremu ovog zakonskog rješenja i siguran sam da zajedničkim snagama lokalne samouprave, privrede i ovog parlamenta turizam je noseća grana Crne Gore, pod uslovom da realizujemo značajne investicije koje su neophodne da bi se podržao ovako uspješan razvoj. Hvala lijepo.

PREDŠEDAVAJUĆI MILUTIN SIMOVIĆ:

Zahvaljujem ministru Gvozdenoviću i njegovoj saradnici.

S ovim smo završili pretres o ovom predlogu zakona. Rok za podnošenje amandmana za ovaj zakon i ostale koje smo danas radili i koje ćemo raditi do kraja radnog dana je sutra do podne, tako da prelazim i predlažem da pređemo na sljedeće tačke dnevnog reda.

Po dogovoru i to potpuno usaglašenog na kolegijumu, dogovorili smo se da objedinimo pretres o Predlogu zakona o izmjenama i dopunama Zakona o zaštiti dobrobiti životinja, Predlogu zakona o izmjenama i dopunama Zakona o veterinarstvu, Predlogu zakona o izmjenama i dopunama Zakona o stočarstvu i Prijedlogu zakona o izmjenama i dopunama Zakona o identifikaciji i registraciji životinja.

Dakle, zakonima koji su na neki način organski povezani, koji imaju slične ciljeve, slične zahvate u dijelu izmjena i to je bio motiv zbog čega smo na kolegijumu predložili da objedinimo raspravu o ovim prijedlozima zakona i još nekih koje ćemo u nastavku našeg rada imati.

Ovlašćeni predstavnici Vlade za ove predloge zakona su dr Petar Ivanović, ministar poljoprivrede i ruralnog razvoja kojeg pozdravljam i Biljana Blečić, direktorica Veterinarske uprave.

Pozdravljam ministra Ivanovića i njegove saradnike.

Izjestioci odbora su Zakonodavnog odbora Luidž Ljubo Škrelja, Marta Šćepanović, Maida Bešlić i Radovan Obradović i Odbora za turizam, poljoprivredu, ekologiju i prostorno planiranje Genci Nimanbegu, Almer Kalač, Danko Šarančić i Predrag Sekulić.

Otvaram pretres i pitam ministra Ivanovića da li želi da da kratko uvodno obrazloženje za sva četiri ova zakona.

PETAR IVANOVIĆ:

Hvala.

Poštovani predsjedavajući, uvaženi poslanici,

Imajući u vidu sve ovo što ste kazali potrudicu se da dam kratak uvod za sva četiri zakona.

Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o zaštiti dobrobiti životinja pripada grupi mjerila za otvaranje pregovaračkog poglavlja 12. Evropska komisija je tražila od Crne Gore da stvori pravni osnov za potpuno prenošenje pravne tekovine Evropske unije u ovoj oblasti u nacionalno zakonodavstvo.

Predloženim izmjenama precizira se predmet zakona, pojedine odredbe, vrši terminološko usklađivanje definicije, utvrđuju postupci i u dijelu nadzora izvještavanje Evropske komisije.

Zaštita dobrobiti životinja u zakonodavstvu Evropske unije odnosi se na zaštitu dobrobiti životinja koje se koriste radi proizvodnje hrane, vune, kože, krzna i druge proizvodne svrhe. Crna Gora je ovim zakonom obuhvatila i zaštitu kućnih ljubimaca, eksperimentalnih životinja i životinja u zoološkim vrtovima.

Dosadašnja implementacija potvrdila je da je odluka da zakon sadrži odredbe i za druge životinje bila svrsishodna i da je proizvela intenzivnu saradnju društava za zaštitu životinja, lokalne samouprave i građana. U nekoliko lokalnih samouprava postoje skloništa za napuštene životinje, dok je u drugima izgradnja ovih skloništa u toku.

Zahtjevi za zaštitu dobrobiti životinja za proizvodnju neće se primjenjivati za životinje koje žive u divljini, životinje koje su namijenjene za upotrebu na takmičenjima, izložbama, kulturnim i sportskim događajnim aktivnostima, životinje za oglede i laboratorijske životinje i beskičmenjake.

Drugi zakon je Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o veterinarstvu. Ovaj zakon predstavlja pravnu tekovinu koja se pregovara u okviru pregovaračkog poglavlja 12 i riječ je o jednoj od najobilnijih djelova koja će se pregovarati sa predstavnicima Evropske komisije.

Naime, mi smo ovdje obuhvatili kontrolni sistem za unutrašnju trgovinu unutar zajednice, kontrolni sistem za uvoz životinja, kontrolne mjere za zdravlje životinja, trgovinu živim životinjama, sjemenom, embrionima živih životinja, itd.

Cilj ovog zakona je unapređenje visokog nivoa zaštite zdravlja ljudi i životinja, bezbjednost hrane, poboljšanje povezanosti, jačanje konkurentnosti kroz uklanjanje prepreka za slobodno kretanje roba i ostvarivanje visokog nivoa zaštite životne sredine.

Ovim zakonom mi praktično stvaramo pravni okvir za prenos između 400 i 450 pojedinačnih tekstova iz Evropske unije i direktiva i regulativa, tako da mislim da iz ovog podatka svi zajedno dobijamo predstavu kolika je važnost zakona o veterinarstvu.

Zakon ima višestruko pozitivan uticaj na poljoprivrednu proizvodnju i društvo u cjelini, prvenstveno kroz uticaj na javno zdravlje i bezbjednost hrane životinjskog porijekla.

Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o stočarstvu, takođe pripada grupi zakona koji se pregovaraju u okviru pregovaračkog poglavlja 12. Ja sam tu pripremio dosta statistike u prpratnim materijalima ali cijeneći vrijeme taj dio ću preskočiti. U svakom slučaju statistika pokazuje da se bilježi u Crnoj Gori rast stočnog fonda tokom 13, 14 i prema našim podacima nastavlja se taj trend i u 2015. godini.

Razlozi za izmjene i dopune ovog zakona proističu iz potrebe daljeg unapređenja sektora stočarstva i usaglašavanja sa pravnom tekovinom Evropske unije.

Dodatnom analizom koja je rađena sa predstavnicima Evropske komisije utvrđeno je da nedostaju djelovi i ukazala se potreba za usklađivanje definicije za matičnu evidenciju, stvoreni osnov za izvještavanje o registrima odgajivačkih organizacija i definisan osnov za odbijanje zahtjeva za priznavanje odgajivačkih organizacija. Uz pomoć ovog zakona mi smo značajno poboljšali registre u Ministarstvu poljoprivrede i ruralnog razvoja.

I na kraju Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o identifikaciji i registraciji životinja sadržan je u niz odredbi koje nam daju mogućnost da neke od aktivnosti koje smo započeli u ranijem periodu nastavimo sada. Kao što znate izvršeno je nekoliko registracija krupnih životinja u Crnoj Gori. Sada je u toku identifikacija i registracija svinja, čime zaokružujemo kompletan ovaj sistem.

Ono što bih želio da istaknem jeste da su predlozi sva četiri zakona naišli na podršku nadležnih skupštinskih odbora, na čemu zahvaljujem svim poslanicima koji su učestvovali u raspravi. Takođe, mi smo dobili i pozitivno mišljenje od Evropske komisije na sva četiri predloga zakona koji se nalaze pred nama.

Očekujem da ovaj duh konstruktivne rasprave koji je bio na odborima bude nastavljen i ovdje na plenumu i sa zadovoljstvom, u ime svojih kolega koji su radili na izradi ovih zakona i u svoje lično ime, predlažem Parlamentu da usvoji predloge zakona.

Eto, trudio sam se da uštedim i malo vremena. Zvala vam.

PREDŠEDAVAJUĆI MILUTIN SIMOVIĆ:

Hvala ministru Ivanoviću.

Kolega Miliću, dobićete proceduralno reagovanje.

Na odborima je bilo dosta priče o svim ovim zakonima i slažući se sa ministrom da su odbori zbilja radili veoma odgovorno i dugo na ovim zakonima, tako da nam je i to dalo mogućnost da skratimo raspravu i objedinimo raspravu o ovim zakonima.

Izvolite, kolega Miliću, proceduralno.

SRĐAN MILIĆ:

Moja intervencija, gospodine potpredsjedniče Parlamenta, je bila predviđanje onoga o čemu ću ja da govorim, ali ste pogriješili. Dakle, nisam o tome mislio nego jednostavno da svi ovdje u Parlamentu povedemo računa o tome da obimne izmjene i dopune osnovnih zakona bi trebale da u stvari budu novi zakon, bez obzira što je to harmonizacija, bez obzira što je to potreba da se usaglasimo sa evropskim zakonodavstvom, jer se bojim da neke od faza čitanja na ovakav način preskačemo, odnosno oni koji se bave ovom problematikom, naročito što se tiče strukovnih udruženja i svega ostalog.

Znači, samo vama se obraćam oko ovoga dijala i ja štedeći vrijeme da ne prekoračim. Hvala vam.

PREDŠEDAVAJUĆI MILUTIN SIMOVIĆ:

Zahvaljujem.

Slažući se sa vama u dijelu potrebe potpuno odgovornog odnosa prema sadržaju svih zakona koji dolaze u ovaj dom, ali ponavljam, očekujući da će posebnu pažnju i odgovoran odnos imati naši odbori, u što ne sumnjam, i siguran sam da su i ove predloge zakona i matični odbori i svi ostali odbori koji su pokazali jedan odgovoran odnos o sadržaju predmetnih zakona.

Hvala vam u odnosu na vašu proceduralnu reakciju.

Prelazimo na prvi krug diskusija.

Zamolio bih kolegu Vuletića da uzme riječ. Izvolite.

MILORAD VULETIĆ:

Gospodine predsjedavajući, dame i gospodo poslanici, uvaženi ministre sa saradnicima, poštovani građani,

Samo pobranje, dakle, naziva zakona čije se izmjene i dopune predlažu, a po kojima je objedinjena rasprava na današnjem plenumu, oduzele bi mi bar pola vremena opredijeljenog za diskusiju. Zato, u najkraćim naznakama.

Važećim zakonima koji su predmet današnje rasprave, daje se kvalitetan osnov za način i uslove gajenja domaćih životinja, način donošenja i sprovođenje odgajivačko selekcionog programa, očuvanje genetske varijabilnosti, promet priplodnih životinja i genetičkog materijala, prava i obaveze subjekata u stočarstvu i druga pitanja od značaja, prevashodno za stočarstvo.

Jedan od osnovnih razloga za pokretanje izmjena i dopuna ovih zakona ogleda se u potrebi za obezbjeđivanje pravnog okvira za unapređenje stočarstva, kao i potreba za usaglašavanjem sa legislativom Evropske unije. Izmijenjene su one odredbe koje se preklapaju, recimo Zakon o stočarstvu sa Zakonom o dobrobiti životinja i Zakonom o veterinarstvu, a tiču se otklanjanja, prije svega, biznis barijera za slobodan protok na tržištu koje se tiče gajenja i prometa priplodnog materijala u pčelarstvu, itd.

Toliko o izmjenama i dopunama ovih zakona.

Ono što je potrebno i posebno bitno o čemu treba i mi u ovom parlamentu da damo svoj puni doprinos, to je kako na kvalitetniji, efikasniji i bolji način koristiti raspoložive poljoprivredne resurse ako je već nesporno da je poljoprivreda jedna od najvažnijih strateških grana u ekonomskom razvoju Crne Gore.

Ako se pođe od činjenice da je prema podacima Monstata iskorišćenost poljoprivrednog zemljišta 43%, što i nije tako malo, jasno je da postoji potencijal za dalji razvoj, odnosno rast poljoprivredne proizvodnje. Jako bitan je podatak da je svakako preko 95 hiljada radno angažovano u poljoprivredi stanovnika, jasno da postoji nesklad između ljudskih resursa i stepena iskorišćenosti. Adekvatnim podsticajnim mjerama bitno bi se uticalo da radno angažovana lica poboljšaju kvantitet, a takođe i kvalitet proizvodnje. Sam

podatak da se u Crnoj Gori preko 65% poljoprivrednih gazdinstava bavi stočarstvom i da se u okviru istih od ukupne potrošnje meso u Crnoj Gori proizvodi oko 36% navodi na zaključak da se pitanju kvalitetnijeg razvoja stočarstva mora posvetiti ozbiljna pažnja.

I na samom kraju, ono čemu se svi nadamo i očekujemo to je da se uvođenjem novih standarda poveća i obim korišćenja raspoloživih poljoprivrednih površina i porast proizvodnje u svim segmentima i oblicima bavljenja poljoprivrednom djelatnošću.

Za to predložene izmjene predmetnih zakona poslanici Demokratske partije socijalista podržavaju i predlažem Skupštini da ih usvoji. Zahvaljujem.

PREDŠEDAVAJUĆI MILUTIN SIMOVIĆ:

Zahvaljujem kolegi Vuletiću.

Riječ ima kolega Bojović.

VLADISLAV BOJOVIĆ:

Zahvaljujem, potpredsjedniče Simoviću.

Ja ću voju diskusiju iskoristiti da nastavim raspravu sa ministrom Ivanovićem, koja je započeta prije nekoliko dana u okviru poslaničkih pitanja. Ja ću postavljati konkretna pitanja, komentarisati konkretne probleme sa kojima se suočavaju, prije svega stočari u Crnoj Gori, očekujući od njega da će konkretno i odgovarati.

Prije svega da se kratko osvrnem na ono što je suština ovih zakonskih izmjena i mogu samo da konstatujem da se i ovim zakonom o kome danas nastavljamo Zakonom o stočarstvu, uvode nova pravila i procedure koje će poljoprivrednici morati da poštuju, a uvode se i nove kaznene mjere, odnosno kaznene odredbe.

E sad, gospodine Ivanoviću, ministre, ne znam da li se slažete, kakvu politiku vodite, čini mi se da se vi ne slažete sa mnom u jednoj činjenici, a to je da se pukim usaglašavanjem domaćeg zakonodavstva u oblasti poljoprivrede sa zakonodavstvom Evropske unije, ne može povećati konkurentnost poljoprivredne proizvodnje u Crnoj Gori. Za to je potrebno da država obezbijedi uslove i pomogne poljoprivrednim proizvođačima da mogu da izdrže pritisak i opterećenja koja sa sobom nose evropski standardi i evropski propisi. Ova vlada to ne čini.

Isto tako, gospodine ministre, jasno je da se stalnim konferencijama za štampu koje imate, ne može povećati konkurentnost poljoprivredne proizvodnje u Crnoj Gori, ma koliko to bilo marketinški efekat.

Drugo, vrlo konkretno da mi odgovorite, konačno ko će u ovoj vladi, koju vi predstavljate kao ministar poljoprivrede, da odgovara zbog toga što je Ruska federacija ograničila Crnoj Gori izvoz mesa u Rusku federaciju zbog toga što je neko u ovoj državi pokušao da prokrijumčari meso koje je prethodno uvezeno iz država Evropske unije i zloupotrijebi činjenicu da je Rusija odgovorila kontra sankcijama prema državama Evropske unije? Ko će, gospodine ministre, da odgovara zbog toga što je neko pokušao da sprovede reeksport mesa u Rusiju zbog čega imamo kao država ogromnu štetu i zbog čega imamo ograničenje, tj. zabranu izvoza mesa u Rusiju?

Druga stvar, 28% građana Crne Gore živi na ruralnom području, to je ogroman broj. 83% poljoprivrednih proizvođača drži od jedne do pet grla, uslovnih grla stoke. Zbog čega ova vlada koju vi predstavljate, ne obrati posebnu pažnju i ne osmisli konkretan i poseban projekat podrške za te poljoprivredne proizvođače, odnosno stočare koji drže od jedno do pet uslovnih grla stoke.

Dalje, statistika, da nam objasnite ovdje nekoliko vrlo konkretnih stvari. Statistika, inače kad su u pitanju podaci o uvozu i izvozu mesa i mlijeka, poražavajuća. U prvoj polovini 2014. godine izvezeno mesa pet miliona i 400 hiljada evra, a za isti period 2015. milion i 798

hiljada. Dakle, manje ste izvezli mesa u ovoj 2015. godini u odnosu na 2014. za 3,6 miliona evra. Da li je to zbog ovog ograničenja izvoza mesa u Rusiju?

Drugo, da ukažem na jednu činjenicu, dakle, izvoz mesa je u 2015. godini bio milion i 798 hiljada a uvoz u istom periodu 24 miliona i 995 hiljada evra. To je poražavajući podatak o tome koliko uvozimo mesa i koliko izvozimo.

Dalje, mlijeko 102 hiljade je izvoz mlijeka i mlječnih proizvoda a 13 miliona i 930 hiljada je uvoz. Molim vas desetak sekundi, jer je veoma važna tema i objedinjena rasprava. Dakle, imamo pad cijena jagnjetine sa 2,52 evra na 2,30 evra. Imamo dalje situaciju da vi uporno nećete da preispitate politiku subvencija i očigledno ne želite da obezbijedite da se poljoprivrednicima sa sjevera koji žive u otežanim uslovima u zimskim mjesecima, koji više ulažu zbog toga daju veće subvencije i veće premije nego onim poljoprivrednicima koji žive na jugu.

Dalje, šta će biti, gospodine ministre, veoma mi je važno da mi konačno odgovorite sa pljevaljskom mljekarom? Da li se priprema prodaja pljevaljske mljekare? Dakle, pljevaljska mljekara bi trebalo da bude nosilac razvoja mljekarstva u opštini Pljevlja. Ona je dovedena do nivoa da se ne zna da li radi ili ne radi. Poljoprivrednici prosipaju mlijeko zbog toga što Pljevaljska mljekara to neće da otkupi. Šta će biti sa Pljevaljskom mljekarom i da li se priprema da se ona potpuno uništi da bi se što lakše i jeftinije prodala nekom Franci ili nekom sličnom kvazi biznismenu? 12 poljoprivrednika iz opštine Pljevlja koji su prodavali svoje mlijeko bjelopoljskoj mljekari "Krisma" nisu uspjeli da naplate to mlijeko zbog toga što je ta mljekara otišla u stečaj i prodana nekom drugom. I nikome ništa. Šta će da rade ti mljekari koji su prodavali toj mljekari to mlijeko?

Dalje, da bi se uvodili evropski standardi, gospodine ministre, Vi to dobro znate, moraju da se stvore uslovi, da se obezbijede veće subvencije, da se obezbijede povoljniji krediti i da se obezbijedi povoljnija klima za poljoprivrednike iz Crne Gore na domaćem tržištu. Za sada vi obezbijedujete isključivo povoljniju klimu za uvoznički lobi. Zahvaljujem.

PREDŠEDAVAJUĆI MILUTIN SIMOVIĆ:

Hvala.

Da Vas opomenem, kolega Bojoviću, da ne pominjete ljude koji su van Parlamenta, van politike, van javnih funkcija. Pomenuli ste gospodina Hilmiju Franca uz epitet kvazi biznismena. Dakle, ne slažem se sa tom Vašom kvalifikacijom uvaženog Hilmija Franca, a opominjući da ne pominjemo ljude koji nijesu u ovom domu. Siguran sam da ćete razumjeti ovu moju intervenciju. Hvala vam.

Idemo na sljedeći prilog u diskusiji koji će dati kolega Šarančić.

Proceduralno možete, ali ne kao odgovor. Predlažem da budemo efektni. Izvolite.

VLADISLAV BOJOVIĆ:

Dakle, nijesam želio da uvrijedim nijednog čovjeka pa ni gospodina Francu, samo sam to rekao u kontekstu činjenice da se on može smatrati jednim od monopolista kojim je ova vlast i vladajuća partija DPS čiji je on funkcioner dozvolila da bude monopolista na ovom tržištu. Monopolisti za mene ne mogu da budu ozbiljni biznismeni pa sam ih tako kvalifikovao, jer se više radi o tome da im se omogućava zloupotreba monopolskog položaja, a na štetu malih proizvođača nego li o tome da su oni neki predvodnici u jačanju konkurencije domaće proizvodnje. Zahvaljujem.

PREDŠEDAVAJUĆI MILUTIN SIMOVIĆ:

Hvala Vam.

Ponovo se ne slažuću ni sa sljedećom kvalifikacijom koju ste dali, da je neko monopolista, jer ne može biti neko monopolista koji radi u sektoru mesne industrije gdje egzistira u Crnoj Gori najmanje četiri, pet privrednih subjekata, ako je to monopol onda se slažem. Dakle, ne slažući se sa tom drugom Vašom kvalifikacijom. Hvala Vam.

Zamolio bih kolegu Šarančića.

DANKO ŠARANČIĆ:

Hvala, potpredsjedniče Parlamenta.

Uvažene kolegice i kolege, poštovani građani, poštovani gospodine ministre sa saradnicama i saradnikom,

Na dnevnom redu imamo četiri zakonska predloga koja treba da razmotrimo u otprilike sat vremena, ali čijim usvajanjem u suštini idemo ka usklađivanju domaćeg zakonodavstva sa zakonodavstvom Evropske unije i čijim usvajanjem bi trebalo ministarstvo i Vlada Crne Gore da dobiju još jedan poen, odnosno još jedan štrik od Evropske komisije kada je u pitanju ispunjavanje uslova da se konačno otvore pregovori u poglavlju 12, odnosno ispune neki zahtjevi vezano za mjerilo 1.

Dakle, gospodine ministre, stočarstvo, Vi to vjerovatno dobro znate, je najznačajnija grana poljoprivredne proizvodnje. To je ona pogonska sila koja treba da pokrene sve ostale segmente u poljoprivrednoj proizvodnji da se razvijaju i upravo po stepenu razvijenosti stočarstva cijeni se i stepen razvijenosti ukupne poljoprivrede u jednoj državi. Ne sumnjam, gospodine ministre, da je Vama oko ovoga dobro poznato, jer ste izjavili da Vi svakoga dana učite pojedine stvari iz oblasti poljoprivredne proizvodnje što je dobro, jer niste agronom, niste poljoprivredni inženjer. Neću da govorim o brojnim problemima, dosta toga se i ovdje čulo o crnogorskoj poljoprivredi od kolega, ali gospodine ministre, želim da ukažem da neće biti ni da je baš statistika o kojoj govorite ovih dana u Parlamentu i na konferencijama za medije baš ohrabrujuća. Zbog čega?

Recimo kažete da se povećao broj grla goveda u 2014. godini u odnosu na 2013. za nekih 5% ili broj muznih krava za 3% i tako dalje, ali vi uzimate samo ono što se povećalo. Ne kažete da se, recimo sa druge strane smanjio broj grla ovaca za 8%. Pogledajte na sajtu Monstata. Ipak ne ide nam dobro sa trendovima kada je poljoprivreda u pitanju gospodine ministre i možete Vi da tvrdite šta god hoćete. Ni ova, ni prethodne Vlade, na žalost, nisu pronašle do sada održim i socijalno, što je najvažnije, socijalno pravedan model rasta crnogorske poljoprivredne proizvodnje, bez obzira na zakonska rješenja koja ovdje usvajamo i koja donosimo u ovom Parlamentu.

Sam Predlog ovog zakona od svega devet članova i socijalno i suštinski ne mijenja gotovo ništa. Recimo u prvom članu se pominju poznate uzgajivačke organizacije. Ja vas sada pitam, koje su to u Crnoj Gori? Imamo li ih mi? Ako ih imamo na osnovu čega su priznate, koja je procedura priznala? Članu 6 kojim se mijenja član 54 osnovnog zakonskog teksta gdje su propisane kaznene odredbe, ako ovako stoje izvorno, od kojih neke nemaju smisla, kada su u pitanju naši uslovi bavljenja stočarskom proizvodnjom ako se bukvalno tumače onako kako su ovdje napisane, možda je namjera drugačija.

Navešću vam primjer. Šta znači voditi matičnu evidenciju o prorijeklu svake rase, posebno autohtone? Ne znam odakle je ovo prepisano, možda se smisao izgubio negdje u prevođenju, ali se ova norma sa stručne strane i sa jezičke strane morala korektnije definisati. Vi znate, naši uslovi su specifični i stepen stručne edukacije poljoprivrednih proizvođača nije baš na zavidnom nivou i nije na nivou onih razvijenih zemalja. Vi znate onu skalu od Novog Zelanda do Crne Gore, koji je stepen pominjali ste je i sami Vi na odboru koji je stepen edukacije i stepen obrazovanja proizvođača. Sve ove evidencije koje oni moraju da vode jesu dosta komplikovane, nove su, zahtijevaju novo vrijeme, dodatno

vrijeme i umjesto da smanje biznis barijere o kojima govorite u obrazloženju zakona, ja se plašim da će napraviti upravo suprotan efekat i da će ih ojačati.

Sa druge strane koliko imamo registrovanih gazdinstava u sistemu, gospodine ministre. To sam od Vas tražio shodno članu 50 uz još neke informacije još 10.juna. Nisam, na žalost, dobio odgovor, ne znam zbog čega. Taj registar bi valjda trebalo da bude gotov do kraja 2015.godine i nadam se da će on biti dostupan javnosti i da ćemo iz toga vidjeti koji su rezultati svega toga. Hvala vam.

PREDŠEDAVAJUĆI MILUTIN SIMOVIĆ:

Zahvaljujem, kolegi Šarančiću.

Kolega Tuponja ima riječ.

Izvolite.

GORAN TUPONJA:

Zahvaljujem, uvaženi potpredsjedniče.

Koleginice i kolege, poštovani ministre Ivanoviću sa saradnicima,

Set zakona koji smo po dogovoru sa Kolegijuma objedinili na jednosatnu raspravu. Na žalost morali smo to da uradimo zbog racionalnosti vremena i ako je vjerovatno svaki od ovih zakona zahtijevao barem po sat vremena diskusije. Ova četiri zakona imaju nešto zajedničko a to je pasus u kojem vi dajete obrazloženje za predlaganje ovog zakona koji kaže da ovaj zakon sa usvajanjem izmjena i dopuna predstavlja jedan od uslova za ispunjenje mjerila jedan za otvaranje pregovora u poglavlju 12 bezbjednost hrane, veterinarska i fitosanitarna politika, ukupno 12 zakona iz ovog poglavlja.

Radi se o moram reći velikom poslu našeg resornog ministarstva. Praktično je Skupština zatrpna predlozima vaših zakona u vašem nastojanju da upodobite naše zakonodavstvo sa evropskim normama i regulativama. Naravno, tu postoji uvijek određena bojazan da zakone koje ovdje usvajamo više prilagođavaju evropskim normama nego što se prilagođavaju specifičnosti naše sredine i da se možda ovom resorskom školom prepisivanja zakona iz okruženja ili evropskih zakona na neki način možda i neuvažavaju ili degradiraju naše potrebe. Ono što je takođe zajedničko ovim zakonima je, možda ćete moći to da mi objasnite u Vašem odgovoru, da mi oni većinski imaju djelimičnu usklađenost sa zakonskim normama Evropske unije. Vjerujem da je dobar dio toga vezan za neka dolazeća podzakonska akta, a vi ćete mi pojasniti možda zbog čega je to tako.

Moram da kažem da me posebno inspirisala jedna stvar u Zakonu o zaštiti dobrobiti životinja i nju ću posebno naglasim, a radi se o kaznenim odredbama. Kaznene odredbe u članu 7, pa onda tu ima dosta kaznenih odredbi koje su jako visoke, one se kreću od 800 eura do 25 000 eura. Možda bi bilo interesantno i da čujemo od Vas koliko smo, recimo, u prošloj godini na osnovu, ovaj član nije promijenjen on je i u trenutno važećem zakonu, takođe imao ove visoke odredbe koliko je tih kazni naplaćeno.

Pazite, tačka 22, novčanom kaznom od 800 do 25 000 eura kazniće se za prekršaj pravno lice ako proda ili pokloni životinju licu mlađem od 16 godina. Da li to podrazumijeva da prodavac kućnih ljubimaca u Pet shop-u takođe ne može da proda kućnog ljubimca osobi koja je mlađa od 16 godina ili se to odnosi samo na određenu skupinu životinja. Ovdje se pozivate na član 11 stav 3 koji nama nije dat u materijalu koji smo dobili, pa bi možda bilo zgodno da mi pojasnite, ali u koliko je ta kazna od 800 do 25 000 eura, onda bogami ta zakonska odredba je po meni nepravедna i volio bih da mi date pojašnjenje vezano za tu stavku. Hvala vam.

PREDŠEDAVAJUĆI MILUTIN SIMOVIĆ:

Hvala Vama.
Kolega Popović, izvolite.

ANDRIJA POPOVIĆ:
Hvala, potpredsjedniče.

Poštovana Skupštino, uvažene građanke Crne Gore, crogorske dijaspore, poštovani predstavnici Vlade,

Kako je objedinjena rasprava zbog racionalizacije vremena o četiri tačke, radi javnosti to su: Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o zaštiti dobrobiti životinja, Zakona o veterinarstvu, Zakona o stočarstvu, zakonu o indetifikaciji i registraciji životinja. Ja ću uglavnom govoriti o Predlogu zakona o izmjenama i dopunama Zakona o zaštiti dobrobiti životinja.

Životinje su danas zaštićenje nacionalnim zakonima mnogih zemalja i brojnim međunarodnim pravnim dokumentima. Moral i pravo obavezuje čovjeka da poštuje dobrobit životinja i bude human prema njima, a ubijanje i zlostavljanje životinja predstavlja krivično djelo, u velikom broju država pa i u našem okruženju, u Republici Srbiji sve životinje su jednake prema svojoj sposobnosti da osjećaju bol, patnju, strah i stres. Obaveza svakog lica je da brine o životinjama, a naročito životinjama čiji opstanak zavisi neposredno od njega. Dužnost svakog građanina, odnosno građanke jeste da spriječi i prijavi sve oblike zlostavljanja životinja i ugrožavanja njihovog života, zdravlja i dobrobiti. Obaveza svakog lica koje povrijedi životinju je da joj pruži prvu pomoć, kao i da obezbijedi pružanje pomoći od strane stručnog lica.

Ljudi imaju obavezu njege i zaštite dobrobiti svih životinjskih vrsta čiji opstanak zavisi od njih. Nijedna životinja ne smije biti bespotrebno ubijena ili podvrgnuta zlostavljanju od strane čovjeka. Zlostavljanje životinja mora se smatrati teškim zločinom i kao takvo mora naći mjesto u Zakonu o zaštiti životinja i mora podleći odgovarajućim sankcijama koje će spriječiti osobu da na isti način ponovo zlostavlja životinje.

Divlje životinje imaju pravo da žive i da se slobodno razmnožavaju u svom prirodnom okruženju. Dugotrajno rješenje slobode divljih životinja lov i ribolov koji se sprovode u svrhu razonode kao i bilo kakva upotreba divljih životinja za ostvarivanje ciljeva koje nijesu od vitalnog značaja u suprotnosti su sa tim njihovim osnovnim pravom. Veoma je važno i pravilno držanje životinja. Dakle, potrebno je da vlasnici kućnih ljubimaca pasa prilikom njihove šetnje radi sprečavanja slobode kretanja životinje i sprečavanja mogućeg nasrtaja na ljude posebno djecu, koriste povodac ili brnjicu.

Ovdje još kratko ću se osvrnuti na Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o stočarstvu. Ja sam bezbroj puta govorio u ovom Parlamentu dok naši stočari, farmeri, poljoprivrednici ne postanu najbogatiji ljudi u Crnoj Gori ovdje nema sreće. Oni moraju postati idoli našim mladim ljudima koji stasavaju. Mi takvih primjera gotovo nemamo. Naravno, našim mladim idoli su pojedini tajkuni koji su na ovakav ili onakav način došli do imovine. Čuli smo sada malo prije i podatke o uvozu hrane, o uvozu mesa, mlijeka i o izvozu. Ta pokrivenost naravno, čini mi se da je našto poboljšana u poslednje vrijeme, ali ona je veoma niska, pokrivenost izvoza uvozom svega toga. Uglavnom, Liberalna partija će podržati sve četiri tačke dnevnog reda. Zahvaljujem.

PREDSEDAVAJUĆI MILUTIN SIMOVIĆ:
Hvala Vama.
Posljednji učesnik u prvom krugu diskusije, kolega Sijarić.
Izvolite.

REŠAD SIJARIĆ:

Zahvaljujem, predsjedavajući.

Poštovani ministre sa saradnicima,

Prijedlog odluke izmjena i dopuna zakona iz oblasti dopune Zakona o zaštiti dobrobiti životinja i ostala tri zakona, a sve radi harmonizacije domaće legislative sa legislativom Evropske unije. Važno je naglasiti da se zaštita dobrobiti životinja u Evropskoj uniji u zakonodavstvu isključivo odnosi na zaštitu dobrobiti životinja koje se koriste radi proizvodnje hrane, vune, kože, krzna i druge proizvodne svrhe. Prepoznavajući važnost zaštite dobrobiti i drugih životinja, Crna Gora je ovim zakonom obuhvatila i zaštitu dobrobiti životinja mnogo šire, uključujući kućne ljubimce, eksperimentalne životinje, životinje u zoološkim vrtovima i slično. Životinje su danas zaštićene nacionalnim zakonima mnogih zemalja i brojnim međunarodnim pravnim dokumentima. I moral i pravo obavezuje čovjeka da poštuje dobrobit životinja i bude human prema njima a ubijanje i zlostavljanje životinja predstavlja krivično djelo u velikom broju država uključujući i Crnu Goru.

Analizirajući predložene izmjene zakona, posebno bih naglasio izmjenu u članu 3 u stavu 33, misli se na Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o zaštiti dobrobiti životinja. Religijski obred je niz postupaka koji se odnose na klanje životinja u skladu sa pravilima religije. Ovdje želim posebno istaći ovaj stav, jer je u potpunosti prihvatljiv za religijske obrede koji primjenjuju pripadnici islamske vjeroispovjesti u toku Kurban-bajrama. U postojećem zakonu bilo je navedeno, obredno klanje bez prethodnog omamljivanja koje obavlja lice ovlašćeno od vjerske zajednice registrovane u Crnoj Gori, što je u suštini bilo teško implementirati. Poznavajući islama dobro znaju da je klanje kurbana u vrijeme Kurban-bajrama obaveza svakog muslimana koji za to ima mogućnost i da sam čin klanja kurbana uz jasno definisanu proceduru vrši domaćin. Prosto je fizički nemoguće postići da ovlašćeni predstavnik islamske zajednice u roku Kurban-bajrama obavi sam čin klanja kurbana. Međutim, član 51 postojećeg zakona izmjene ostaje isti i naglašava novčane kazne pravnog lica od 800 eura do 25 000 eura u stavu 2 gdje glasi - ne spriječi životinju da ugrozi život, bezbjednost ili imovinu drugog lica, odnosno život i bezbjednost druge životinje.

Svjedoci smo da na našim ulicama, pa čak i bulevarima, možemo zateći konja ili kravu kako slobono se kreće kolovozom i na taj način narušava saobraćaj i živote naših građana. Međutim, postavlja se pitanje, da li je držalac tih životinja ikada kažnjen po ovom stavu? Dakle, da li se prekršioc odredbi Zakona o zaštiti i dobrobiti životinja uopšte sankcionišu?

Uzroci velikog broja napuštenih životinja na ulicama Crne Gore leže upravo u nesprovođenju odredbi Zakona o zaštiti dobrobiti životinja Crne Gore. Ako konkretno govorimo o povećanom broju napuštenih pasa radi se o tome da povećan broj napuštenih pasa na ulicama još uvijek je direktna posledica nesprovođenja preventivnih i represivnih zakonom predviđenih mjera. Uzrok problema je kontinuirano napuštanje kućnih životinja koje prolaze nekažnjeno, te uvećavanje postojeće populacije slobodnom reprodukcijom uz odsustvo sistemske informativno edukativne kampanje kontrole sredine centranog registra i tako dalje. Sve životinje su jednake prema svojoj sposobnosti da osjećaju bol, patnju, strah i stres. Obaveza svakog lica je da brine o životinjama, a naročito o životinjama čiji opstanak zavisi neposredno od njega.

Nešto na šta bih posebno i pitao ministra, obaveze subjekata u stočarstvu koje se predviđaju ovim zakonom, da li i na koji način Ministarstvo poljoprivrede će pomoći stočarima pogotovo sa sjevera da ispune ove standarde koje propisuje Evropska unija. Znamo da na sjeveru uglavnom se ljudi bave stočarstvom, da intenzivnog stočarstva je vrlo malo i da namete koji su predviđeni, odnosno norme da ne kažemo namete, bolje je rečeno norme, koje predviđa evropska legislativa, odnosno njihovi zakoni su skoro neizdrživi do negdje 17 - 18 godine predviđa se ljudi držaoci, oni koji drže stoku sve troškove će snositi.

Ipak, to je neko dodatno oprećenje i nije podsticajna mjera, nego je nasuprot tome da ljudi neće da se bave stočarstvom. Zahvaljujem.

PREDŠEDAVAJUĆI MILUTIN SIMOVIĆ:

Zahvaljujem se kolegi Sijariću.

Kao i kod prethodnog zakona, svakako uz vašu saglasnost, zamolio bih kolegu Nišavića da postavi pitanje za ministra jer time bih odustao od diskusije u drugom krugu, vjerujem.

Izvolite.

RADOSAV NIŠAVIĆ:

Gospodine potpredsjedniče, gospodine ministre,

Iskoristiću ovo umjesto diskusije da postavim jedno pitanje. Odnosni se na unapređenja stočarstva.

Naime, ovih dana, odnosno prije 15 dana bili ste u posjeti Pavinom Polju i posjetili ste farmu i mljekaru u izgradnji u Pavinom Polju, pa me interesuje zbog građana, a i zbog crnogorske javnosti, kakvi su vaši utisci sa lica mjesta i dokle se stiglo sa izgradnjom farme. Zahvaljujem još jednom.

PREDŠEDAVAJUĆI MILUTIN SIMOVIĆ:

Hvala Vama.

Sada bih zamolio ministra da se zadrži na odgovorima na postavljena pitanja izbjegavajući komentare, očekujući od koleginica i kolega da ne bi komentarisali, ne insistiram, ali prosto upućujem molbu, odgovore ministra poljoprivrede.

Izvolite.

PETAR IVANOVIĆ:

Zahvaljujem, predsjedavajući.

Trudiću se da se držim onoga što je dogovoreno. Dopustite mi da dam u načelu nekoliko komentara. Ministarstvo poljoprivrede i ruralnog razvoja poslalo je prije ravno godinu i po dana dokument svim poslanicima koji se zove informacija o statusu pregovaračkih poglavlja 11, 12, 13. U toj informaciji mogli ste da se upoznate sa onim što su bili zahtjevi Evropske unije koji su utvrđeni na osnovu skringinga, šta se od nas traži, u kom roku se to traži i htjeli smo da anticipiramo naredne korake, jer smo postpostavljali da će doći do ovakve situacije.

Dakle, ovo što mi danas radimo nije ništa ne očekivano, to je bilo i najavljeno prije nekih godinu i po dana sa naše strane. Drugo, ovo nije konačno otvaranje pregovora. Ja ne znam ni jedan slučaj da je bilo koja zemlja koja čak nije ni imala ni otvarajuća mjerila u poglavljima uspjela da u roku od godinu i po, dvije dana otvori poglavlja u oblasti poljoprivrede. To nikome nije pošlo za rukom. Svaka naredna zemlja kandidat dobija sve više i više otvarajućih mjerila, mi smo ih dobili dosta u poglavljima 11, 12 i 13. Trudili smo se za ovih 18 mjeseci da ispunimo što je moguće više samih početnih mjerila. Došli smo sada do ovog podmjerila koji se odnosi na zakonodavni dio i naravno dugujem zahvalnost svima vama jer ste i kroz odbore bili u mogućnosti da učestvujete u raspravama koje su bile vrlo konstruktivne. Mi smo neke od tih sugestija uvažili, jer smo doživjeli takav duh rasprave upravo kako bi smo zaštitili poljoprivredne proizvođače u Crnoj Gori.

Jedno pitanje se odnosilo na registar. Čujte, ne uvodimo mi registar toliko zbog toga što nas Evropa pritiska da uvodimo registre nego je to jedan od uslova za primjenu Ipard programa. Mi žurimo sa svim registrima da bismo stvorili uslove za povlačenje finansijskih

sredstava u 2016.godini. Jedno je kada se traži spisak domaćinstava sa jedinstvenim matičnim brojem građana, vi znate da to ipak ne možemo davati, ali drugo je kad se traže generalno podaci koje svakako ćemo uvijek dati, podijeliti sa članovima Parlamenta, drugo što smatramo da na taj način dajemo zajednički doprinos politikama u oblasti poljoprivrede.

Jedan od komentara se odnosio na resorsku školu. Ovo nije nikakva resorska škola. Mi ne radimo zakone sada po prvi put. Postoji jedna duga istorija zakona u Crnoj Gori koji se primjenjuju unazad deset, 15, 20 godina i bilo bi nekorektno sa moje strane kada bih ja rekao, e sada smo mi napravili četiri nova zakona. Nije to baš tako. Mi smo napravili one izmjene koje su kroz sistem skrininga identifikovane kao izmjene koje je neophodno učiniti. To ne znači da su zakoni koji su tada važili ili koji sada važe bili loši. Oni su bili potpuno prikladni tom momentu, ali mi idemo u susret želji Crne Gore da postane član Evropske unije i moramo se prilagođavati pravilima koji postoje u Evropskoj uniji. Zbog toga su i naša nastojanja da se onim segmentima gdje to već moramo uraditi prilagodimo što je moguće prije kako bi smo realizovali kampanje edukacije posebno u sjevernom dijelu Crne Gore i pomogli poljoprivrednim proizvođačima da što spremije dočekaju ulazak u Evropsku uniju.

Oko kaznenih odredbi. Meni se čini da ipak tu postoji jedno malo nerazumijevanje. Vi znate da Ministarstvo poljoprivrede, pretpostavljam da ni jedno drugo ministarstvo ne predlaže kaznene odredbe, to je ipak u nadležnosti Ministarstva pravde. Rako korektnosti skrenuli ste pažnju na dio koji se odnosi na tačku 22 u kaznenim odredbama ispustili ste da kažete da se u tački 22 kaže, proda ili pokloni životinju licu mlađem od 16 godina pa u zagradi kaže, član 11 stav 3, ali član 11 stav 3 se uopšte ne odnosi na kućne ljubimce. On se odnosi na obaveze držaoca životinja za proizvodnju. Dakle, jedno su životinje koje imaju tretman kućnih ljubimaca, drugo su životinje koje se koriste za proizvodnju i shodno i pređašnjim zakonskim rješenjima nije bilo dozvoljeno licu ispod 16 godina da drži životinje za proizvodnju. To što imamo lice mlađe od 18 godina koje je sposobno da vozi auto, ako zakon kaže ne možete dobiti vozačku dozvolu, to je od prilike tako jedno rješenje ovdje.

Dakle, mi nismo htjeli da diramo kućne ljubimce, ali pazite, kućni ljubimci su obuhvaćeni jednim čitavim nizom članova: 22, 23, 24, 25, 26, 27 i 28, odnosi se samo na kućne ljubimce. Držeći se vremena zahvaljujem se poslaniku Bojoviću na njegovim komentarima. Uvjeren sam da do kraja nas čeka i niz mogućnosti da kroz poslanička pitanja nastavimo dalje jedan dijalog koji ste započeli. Radujem se tom dijalogu, ipak je ovo prilika da govorimo više o zakonima, ali ću se osvrnuti na dva komentara. Molim vas, ako neko smatra da je uvoz mesa u Crnu Goru toliko problematičan moramo znati šta znači to za zatvaranje pojedinih pogona za preradu mesa koji koriste impute iz drugih zemalja.

Druga stvar je kada je proizvodnja mlijeka toliko katastrofalna i kada su svi ti podaci tako loši meni se prosto jedna stvar nameće, pa neće valjda biti da su te politike koje smo realizovali tokom prethodnih nekoliko godina bile toliko loše a da se povećava količina, dakle, broj stoke, da raste proizvodnja, da raste broj ljudi koji se bave poljoprivredom, da raste zaposlenost. Pa ako je to sve tako katastrofalno, gospodine Bojoviću, pa valjda bi reakcija bila potpuno prirodna da se ljudi okreću od poljoprivrede i da rade nešto drugo. Pošto je to toliko unosno o čemu Vi pričate evo otvoren poziv da se Vi bavite direktno tim biznisom, pa da vidite koliko su unosni takvi poslovi. Mi idemo korak po korak. Zadovoljan sam sa onim kako reaguju poljoprivredni proizvođači. Možda, evo da podijelim njihovo iskustvo, bili su iznenađeni kada su saznali u Belgiji da je otkupna cijena mlijeka 29 centi, a ne kao u Crnoj Gori između 45 i 55 centi. Mislim da su shvatili koliki je značaj konkurencije i tržišta ka kojem idu. Pozivam sve poslanike da pomognemo poljoprivrednim proizvođačima. Kad bih ja slušao ovo sve o čemu mi pričamo ponekad bih i ja bio zabrinut, ali dajte da im ljudski pomognemo da što više njih opstane u ulazak u Evropsku uniju. Hvala i izvinjavam se zbog prekoračenja.

PREDŠEDAVAJUĆI MILUTIN SIMOVIĆ:

Zahvaljujem.

Ministre, odgovor na pitanje kolege Nišavića.

PETAR IVANOVIĆ:

Imao sam dva pitanja. Što se tiče Pavinog Polja znam odlično investitora, dogovorili smo se da ne pominjemo nikakva imena. Znam odlično kolika je investicija do sada realizovana, znam odlično kakvi su njegovi planovi. To je bio moj četvrti put odlaska u Pavino Polje, imamo već nekih godinu i tri, četiri mjeseca intenzivne saradnje, radim sve što mogu i što je u mojoj moći da se dalje pogura ova investicija. Vjerujem da će se investicija završiti do kraja. Mi govorimo ovdje o dva projekta, o farmi i o mljekari, oba projekta su izuzetno značajna za poljoprivredne proizvođače, ne samo Bijelog Polja već, usuđujem se reći i jednog šireg kruga oko Bijlog Polja i vjerujem da ćete imati konkretnije rezultate krajem ili istekom 03.jula i ulaskom u četvrti kvartal. Ne bih volio da najavljujem, ne bavim se nikakvim marketingom ni promocijom, ali uvjeravam vas da investitor i mi činimo sve što možemo.

Što se tiče pitanje koje se odnosi na to kako pomoći stočarima, da budem vrlo konretan, edukacijom, organizovanim odlascima u inostranstvo, suočavanjem sa konkrecijom. Zahvaljujem Parlamentu na usvojenom Zakonu o koopreativama, mislim da će on dati takođe značajan doprinos i podsticaj razvoju stočarstva. Podsjećam da je Vlada učinila sve što je mogla da obaveze iz prethodnog perioda vrati, da mi ulazimo po prvi put nakon dugog niza godina u redovnu isplatu premija stočarima i porazgovarajte sa njima to posebno cijene. Hvala.

PREDŠEDAVAJUĆI MILUTIN SIMOVIĆ:

Zahvaljujem.

Sada imamo dva kratka komentara, kolega Tuponja i kolega Šarančić i kolega Bojović, izvinjavam se.

GORAN TUPONJA:

Hvala na odgovorima.

Naravno da možda moja interpretacija nije bila dovoljno dobra, ali onda i nama dostavljeni materijal nije bio dovoljno dobar, jer mi u našem materijalu nemamo ovaj član koji definše. Uobičajeno je da se kad se neke izmjene zakona daju da se onda i član na koji se te izmjene odnose da se i on priloži u ovom materijalu. Osim toga ministre nije vam nepoznato da na selu i osobe ili da kažem djeca mlađa od 16 godina imaju svoje kućne ljubimce koji možda spadaju u ovu kategoriju da je jare kućni ljubimac ili tako nešto.

Druga stvar, tražio sam odgovor nisam ga dobio, možda ćete biti u prilici još da kažete, zbog čega za sva ova četiri zakona preovlađuje djelimična usklađenost sa evropskim normativima? Hvala vam.

PREDŠEDAVAJUĆI MILUTIN SIMOVIĆ:

Hvala Vama.

Kolega Šarančić, pa kolega Bojović, na kraju kolega Sijarić.

DANKO ŠARANČIĆ:

Evo, gospodine ministre, pošto je bilo riječi o zaštiti dobrobiti životinja, samo kratko.

Zakon o zaštiti dobrobiti životinja donijet je osnovni zakon 2008.godine, ako se ne varam. Njime je između ostalog propisana obaveza za sve lokalne uprave, odnosno

samouprave da osnuju skloništa za zbrinjavanje izgubljenih i napuštenih životinja u roku do dvije godine, čini mi se do 2010.godine. Koliko je opština, gospodine ministre, danas pet godina kasnije od datuma isteka roka, koje imaju takva skloništa? Šta se radi u njima sa tim nesrećnim životinjama, ima li ubijanja, trovanja, mučenja i tako dalje?

Šta se radi sa uginulim životinjama i da li su oni izvor opasnosti za ljudsko zdravlje, ako nema jednog registrovanog stočnog groblja po standardima. Kada je krajem 2011.godine u Pljevljima lokalnu vlast preuzela Socijalistička narodna partija zajedno sa ostalim opozicionim koalicionim partnerima istoga dana je, gospodine ministre, krenuo neviđeni pritisak na predsjednika opštine i njegove saradnike od strane pojedinih medija, a ne vladinog sektora, čak i policije, da se pod hitno otvara sklonište i stavi u funkciju ako je bilo na stotine prećih stvari od toga. Samo za 2011. godinu u korist građana na štetu opštine donijete su 102 sudske presude za ujede pasa u iznosu većem od 100 000 evra. Zamislite koje je to opterećenje bilo za budžet Opštini Pljevlja. Nije bilo sudu važno da li je pas napao čovjeka ili čovjek psa. Bitno je da je kriva opština i da lokalna uprava platila te troškove.

Šta se preduzima po tom pitanju, da li možete u kasnijem kometaru reći?

PREDŠEDAVAJUĆI MILUTIN SIMOVIĆ:

Hvala.

Pitanje kolege Šarančića, ali biće prilike vjerovatno da se odgovori na to pitanje i na sva ostala koja teretira Zakon o dobrobiti životinja, jer siguran sam da svi zajedno dijelimo uvjerenje da pitanje dobrobiti životinja postaje sve aktuelnije, da je to iskaz razvoja jednog društva ne samo po ovim pitanjima o kojima je govorio kolega Šarančić, nego i o svim drugim pitanjima pa i pojavima koje treba da tretira taj Zakon o dobrobiti životinja.

Kolega Bojoviću, izvolite.

VLADISLAV BOJOVIĆ:

Ministre Ivanoviću, prvo, niste odgovorili na pitanje koje se uporno postavlja i koje uporno izbjegavate da odgovorite. Ko će da odgovara zbog toga što je neko u Crnoj Gori pokušao da sprovede reeksporta mesa uvezenog iz Evropske unije u Rusiju zbog čega smo imali i imao ograničenje izvoza tog mesa u rusku federaciju?

Jedino mogu da zaključim na osnovu toga što vi uporno izbjegavate da odgovorite na to pitanje da ste vi bili pokrovitelji i koordinator čitave operacije pokušaja reeksporta ovoga mesa. Niste ništa odgovorili ni kako ova Vlada, koju vi personifikujete kao ministar, misli da pomogne kroz konkretan projekat pljoprivrednim proizvođačima koji čine 83% poljoprivrednih proizvođača i koji drže od jedne do pet grla stoke. Odgovorite, niste odgovorili ništa.

Dalje, hvalite se rastom stočnog fonda. Kako se desio rast stočnog fonda? Tako što smo u 2013.godini uvezli živog mesa devet milina evra, u 2014. osam milina evra, 2015. devet miliona i 700 hiljada. Dakle, taj rast stočnog fonda je obezbijeđen kroz uvoz, a korist je imao uvoznčki lobi. U Crnoj Gori niste uspjeli da stvorite kapacitete da sami stvaramo novu vrstu stočnog fonda.

Idem dalje, gospodin Đukanović premijer, je prije nekoliko dana ovdje saopštio, pošto ste vi ponovili po ko zna koji put frazu, idemo korak po korak, znači aktuelni premijer, kako je važno osmišljeno i dugoročno planiranje razvoja poljoprivredne proizvodnje. Kao da se on tek pojavio na političkoj sceni. Ta politika korak po korak taje već 25 godina. To navodno njihovo osmišljavanje dugoročnog razvoja samo koristi uvozničkom lobiju. Konačno odgovorite na pitanje, ko je pušio cigare na račun države iz vašeg ministarstva, bar to odgovorite u završnoj riječi da javnost zna, o trošku države naravno i poreskih obveznika.

PREDŠEDAVAJUĆI MILUTIN SIMOVIĆ:

Hvala.

Posljednji komentar od kolege Sijarića.

Izvolite.

REŠAD SIJARIĆ:

Pitao sam da li će Ministarstvo poljoprivrede uvesti mjere da stočarima sa sjevera omogući da predviđena norma zakonska koja obavezuje stočare sa sjevera da moraju da izvrše dezinfekciju, deratizaciju, da moraju da imaju registrovana posebna sredstva za prevoz do, da li to, pijace, do katuna i tako dalje, sve to izaziva troškove. Čovjek koji drži dvije krave hoće jedno tele da proda sad treba da ima dodatne troškove, veterinar da utvrdi da je to tele zdravo dokle ga potjera na pijacu i tamo treba neko ko je registrovan da mu potjera to tele. Zaista ovo nijesu stimulatívne mjere. Ovu su zaista neke mjere koje više destimulišu ljude na sjeveru da se bave, makar oni koji se bave, stočarstvom.

PREDŠEDAVAJUĆI MILUTIN SIMOVIĆ:

Zahvaljujem.

Sada ulazimo u drugi krug diskusija.

Imamo jednu prijavljenu diskusiju, kolega Labudović. Izvolite.

Koleginica Dragičević se javila proceduralno. Izvolite.

LJERKA DRAGIČEVIĆ:

Zahvaljujem.

Mislim da je bio red da se kaže da su odustali određeni poslanici od diskusija zbog uštede vremena. Mislim da je to bio red, a ujedno bih već da iskoristim do kraja ovog jednog minuta samo da zamolim gospodina ministra da utiče na ove iz veterinarske službe da se povede mnogo više računa nego što se vodi o kućnim ljubimcima, a to je da uzmu ljudi ljubimce i onda ih puste po ulici. Znači, ne vode oni računa. U Budvi je bilo da su aligatora pustili. Tako da malo više povedu računa, ono kad ih vakciniraju da se uzme ime i prezime i po tome će se znati ko je pušten. Zahvaljujem.

PREDŠEDAVAJUĆI MILUTIN SIMOVIĆ:

Hvala Vam.

Evo da kažem da je koleginica Dragičević odustala od svoje diskusije, a koja je proceduralnu reakciju saopštila da saopšti jednu važnu poruku za koju je, takođe, podržavam.

Kolega Labudoviću, izvolite.

EMILO LABUDOVIĆ:

Zahvaljujem, gospodine predsjedavajući.

Izvinjavam se što nijesam bio u prilici da priložim diskusiju da sam znao da je to jedna intencija, ja bih vjerovatno i priložio i ovaj zakon i diskusiju i sve.

PREDŠEDAVAJUĆI MILUTIN SIMOVIĆ:

Dozvolite, nije intencija ta, nego je intencija da danas, kao što vidite, dosta vrijedno radimo sa željom da što više zakona od 56 tačaka obimnog dnevnog reda završimo što je dogovor postignut punim konsenzusom na Kolegijumu predsjednika Skupštine.

EMILO LABUDOVIĆ:

Gospodine predsjedavajući, kad ste me već povukli za riječ dozvolite da i ja prokomentarišem taj vaš komentar. Ne da vrijedno ne radimo nego je ovo činjenica da je od kako sam ja u ovoj Skupštini, a Boga mi sam poodavno, neorganizovanijeg rada nije bilo. Došli smo u situaciju da za četiri ili pet radnih dana pređemo 50 tačaka dnevnog reda što iskreno morate priznati nije baš rezultat neke dobre organizacije, ali je to naša unutrašnja stvar. Ne bismo o ovako važnim zakonima kakva su ova četiri diskutovali na ovaj način, ali otom potom.

Sad da mi vratite ovo vrijeme na početak da bih mogao da dam doprinos racionalizaciji rasprave.

Gospodine ministre, ja sam se iz jednog sasvim drugog razloga opredijelio da kada je riječ o ova četiri zakona govorim o Zakonu o zaštiti i dobrobiti životinja iz sasvim drugog razloga, od razloga koje su ovdje pominjali moji prethodnici i moje kolege, a to je što je on očigledan primjer zakonske skribomanije kojoj pribjegavaju ne samo vaše ministarstvo nego Vlada u cjelini, pri čemu se zarad štrikova u Briselu i zarad pripreme platforme za ono što će se desiti, ako se desi i kad se desi, besomučno prepisuje ne vodeći računa o primjenjivosti tih normi, a često dovodeći u kontradiktornost tako da su one potpuno neizvršive.

Ja ću se posebno, kada je riječ o ovom zakonu osvrnuti na član 7, jer je on zapravo i suština ovoga zakona. Sve drugo su marginalije i prije nego što ukažem na neke nelogičnosti hoću samo da vas pitam nešto. Ako se kao vlasnik, odnosno držalac životinja jednako tretiraju pravno i fizičko lice, član 3 tačka 20, zašto se onda u članu 7 gdje su predviđene kaznene odredbe one odnose samo na pravna lica. Znači, fizičko lice može da uradi sve ovo što je ovdje pobrojano da pri tom ne odgovara ni najmanje.

Takođe, gospodine ministre, član 7 u 62 tačke predviđa uslove, iskren da vam budem, ponekad navedu čovjeka na razmišljanje da mu je možda u ovoj situaciji u ovoj državi bolje biti životinja. Jer ne zaboravite, gospodine ministre, Vi ste tačkom 1 propisali da se životinji moraju obezbijediti životni uslovi koji odgovaraju njenoj vrsti, rasi i tako dalje. Iskreno se nadam da vi gledate dnevnik javnog servisa na kojima gotovo da nema nedelje gdje nije prikazan slučaj nekoj od porodica u Crnoj Gori koje nemju uslove kakve ste vi prepisali ovdje za ove životinje.

Dalje, gospodine ministre, u tom istom članu, takođe tačka 24, obezbijedi smještajni prostor ovih karakteristika koje ste ovdje naveli. Nedavno sam gledao prilog gdje jedna četvoročlana porodica živi u 12 kvadrata smještajnog prostora. Gospodine ministre, da u takvu situaciju dovedete toliki broj životinja vjerovatno biste potpali pod kaznenu odredbu ovog zakona.

Takođe, kaže, zakolje životinju a nije izvršen prethodni veterinarski pregled. Koliko to Crna Gora treba da ima veterinara u oktobru i novembru kad krene svinokolj i kad krene priprema za zimu, gospodine ministre? Može li se zaista ovo izvršiti na ovaj način ili dovodite naše seljake i naše individualne poljoprivredne proizvođače u situaciji da stalno krše zakon zbog toga što ste predvidjeli normu koja u ovoj situaciji u kojoj se nalazi Crna Gora nije sprovodiva? Zatim, ne organizuje sakupljanje i prevoženje izgubljenih i napuštenih životinja. Ko to, gospodine ministre? Koje je to pravno lice zaduženo za to? Što to ne napišete ovdje, nego kažnjavate opštinu koja ni kriva ni dužna trpi posledice onoga što je nebriga svih nas ukupno.

Takođe, prevozi životinja u nepokrivenim prevoznim sredstvima u kojem životinje nisu zaštićene od štetnog uticaja vremenskih prilika ili u toku prevoza nije obezbijeđeno adekvatno provjetranje i tako dalje. Gospodine ministre, jeste li se skorije vozili autobusima gradskog i međugradskog saobraćaja u Crnoj Gori? Ja to radim svakih deset

dana u prosjeku. Znaete šta, gospodine ministre, kad je riječ o pojedinim autoprevoznicima u Crnoj Gori rado bih se mijenjao sa ovim životinjama za ove uslove prevoza.

Znaete šta je osnovni problem, gospodine ministre, ovog zakona. Vi ga donosite u državi u kojoj nije obezbijeden ni jedan jedini smještajni kapacitet, recimo za beskućnike koji svoju tugu i tugu svojih porodica očigledno boluju van interesovanja i dometa javnosti i ovaj zakon donosite u zemlji u kojoj se za nasilje, kako ono u okviru socijalne sredine, tako i u okviru porodice izreču trostruku i četvorostruku manju kaznu. Gospodine ministre, znam da nam je trka i znam da hoćete da se pokažete pred Evropom, ali bi najbolje bilo da se prije svega pokažete pred svojim građanima i da prije svega njih zaštitite i njima obezbijedite ove uslove pa tek onda da svi skupa brinemo o dobrobiti životinja. Zahvaljujem.

PREDŠEDAVAJUĆI MILUTIN SIMOVIĆ:

Zahvaljujem Vama.

Dakle, iskoristi pravo na završnu riječ, sa molbom da u završnoj riječi ne izaziva dodatne komentare, a biće prilike svakako o svim ovim temama da na skupštinskim odborima se dalje vodi rasprava. Izvolite.

PETAR IVANOVIĆ:

Mislim da se ipak moramo naučiti nekim elementarnim pravilima. Mi diskutujemo o zakonima. Uputio sam pojedine poslanike da iskoriste mehanizam poslaničkih pitanja gdje vi imate završnu riječ, a ne ja i ne želim sada da zloupotrebljavam ovu završnu riječ da bih odgovarao na taj način. Ipak mi danas govorimo o zakonima i dopustite mi da pođem od posljednje diskusije i komentara gospodina Labudovića.

Da sada ja gledam ovaj televizijski prenos, rekao bih ovaj ministar je lud, šta je on to predložio, je li moguće da je gospodin Labudović u pravu, jer ako jeste u pravu onda nešto nije u redu sa nama. Gospodine Labudoviću, mi nismo sugerisali da veterinari svaki put kada se vrši klanje obave pregled, piše fino, kada se radi o klanju za sopstvene potrebe u porodičnim gazdinstvima nema potrebe da veterinar dolazi, ali ima potrebe ako se to klanje obavlja zarad dalje prodaje. Treba li da vas podsjećam koliko je bilo različitih bolesti koje su se pojavile u Crnoj Gori. Mi moramo ojačati sistem bezbjednosti hrane. Molim vas, postoje razlike.

Samo da pogledamo šta tačno piše u zakonu.

PREDŠEDAVAJUĆI MILUTIN SIMOVIĆ:

Bojim se da ulazimo u polemične tonove, moje je da upozorim. Ja vas molim za završnu riječ opšteg karaktera.

PETAR IVANOVIĆ:

Moje je samo da ipak razjasnimo poljoprivrednim proizvođačima, jer nema potrebe da ih na ovaj način zbunjujemo. Član 7 na koji je takođe sugerisano, čujete, pogledajte član 7, piše u stavu 2 za prekršaje iz stava 1 svih ovih 62 koji su nabrojani kazniće se odgovorno pravno ili fizičko lice, ali molim vas nemojte kaznene odredbe upućivati nama, nismo ih mi radili, one su rađene u skladu sa zakonom koji je usvojen u ovom Parlamentu od strane resornog ministarstva, to je ministarstvo pravde, kao što to rade za sve ostale zakone. Takođe, znaete da inspeksijske službe nisu kod ministra poljoprivrede, neka pitanja upućujete meni, a ja nemam nadležnost da na ta pitanja odgovorim. Treba ih uputiti generalnom inspektoratu. Molim vas, ono što bih ja htio da ukažem sljedeće, da smo na dobrom putu da edukujemo zajedno poljoprivredne proizvođače. Pozivam vas da to uradimo zajedno.

Imate stalno otvoren poziv ministra poljoprivrede kad god hoćete da idemo zajedno na teren, da razgovaramo sa ljudima i da vidimo šta ih to muči. Jedan od poslanika je postavio pitanje dodatnih izdvajanje za registre. Mi ne možemo stvoriti onoliko sredstava koliko je očigledno potrebno za sve obaveze koje se stvore ovdje u Parlamentu. Trudimo se da sa onim što imamo idemo najviše u susret poljoprivrednim proizvođačima, ali možemo svi zajedno da im pomognemo da shvate kakva je konkurencija u Evropskoj uniji, šta se tu sve nalazi.

Molim vas, hajmo da uložimo taj napor da zajednički pomognemo poljoprivrednim proizvođačima i vjerujem da ono što smo govorili na pododborima nije se promijenilo od pododбора na plenuma, da oni iskreni stavovi koje smo prepoznali i od strane veterinarske uprave i od strane Ministarstva poljoprivrede i dalje su tu. Pozivam vas zarad daljeg razvoja stočarstva i generalno poljoprivrede ipak spustimo loptu, pomognemo poljoprivrednicima da se bolje snađu. Čujte, sa ovim mi smo se samo djelimično usaglasili. Šta to znači djelimično? Tek nas očekuje u sve ove četiri oblasti preko pet stotina akata koje treba donijeti. Biće tu još puno posla i za nas, i za vas i za poljoprivredne proizvođače da primjenimo ovaj zakon.

Zahvaljujem se svima koji su dali svoj doprinos diskusiji. Ja sam to više shvatio u pozitivnom nego u negativnom smislu. Znam da je bilo nekih tonova koji nas upućuju na poslanička pitanja. Biće prilike i za to ali kada govorimo o ova četiri zakona prepoznajem ipak jedan konstruktivan duh od većina učesnika u diskusiji i zaista vas ljubazno molim da istrajemo u tom pravcu. Hvala.

PREDŠEDAVAJUĆI MILUTIN SIMOVIĆ:

Zahvaljujem ministru na završnoj riječi. Zahvaljujem se poslanicima što nijesu tražili komentare nakon završne riječi i ako je čini mi se bilo elemenata kroz činjenicu da je ministar pominjao pojedinačne diskusije i pojedinačne poslanike, ali dobro, vjerujem sve u dobroj namjeri i potrebni razjašnjenja. Moja je obaveza da dam proceduralnu reakciju kolegi Bojoviću.

Izvolite, kolega.

VLADISLAV BOJOVIĆ:

Gospodine Simoviću, ne tražim od Vas da mi date pravo na repliku i komentar, ali obraćam se vama sa konkretnim pitanjem. Ako se otvori rasprava o jednom zakonu koji se zove Zakon o stočarstvu i u okviru te rasprave se otvore dva različita pitanja koju su životna pitanja, koja su veoma konkretna, da li mi možemo da postavimo konkretna pitanja koja se tiču problema u stočarstvu i dobijemo odgovor ili moramo isključivo da koristimo institut poslaničkog pitanja da bismo od ministra dobili odgovor, jer gospodine Simoviću, ja sam ovdje postavio pet ili šest pitanja od pljevaljske mljekare do posebnih subvencija za poljoprivrednika na sjeveru do onih 83% stočara koji imaju od jednu do pet grla stoke, do preko embarga Rusije na izvoz mlijeka?

Ja sam konkretna pitanja postavljao, ministar je izbjegao da odgovori, čak i oko toga ko je pušio cigare u ministarstvu i upućuje nas na poslanička pitanja. Smatram da je to neprimjereno i da je ministar trebalo da odgovori barem na dva od deset konkretnih pitanja koja sam ja postavio.

PREDŠEDAVAJUĆI MILUTIN SIMOVIĆ:

Hvala.

Ministar je odgovorio na dosta pitanja.

Postavili ste meni pitanje ja ću vam odgovoriti. Dakle, siguran sam da ćemo se složiti da smo često svjedoci u ovom Parlamentu da pojedini zakoni su osnova za politizaciju što

mogu da razumijem i mislim da povodom ovih zakona bilo je najmanje toga, osim par pitanja koje jesu išli u tome pravcu kao vaše naknadno posjećanje na pitanje koje ste uputili ministru poljoprivrede što jeste definitivno, rekao bih, zloupotreba tačke dnevnog reda koje danas imamo.

Ostala pitanja koja ste postavljali mogu se dovesti u kontekst zakona koji su na dnevnom redu i u tom dijelu nijeste narušili naš Poslovnik.

Izvolite.

VLADISLAV BOJOVIĆ:

Ovo je već drugi put, gospodine Simoviću, u nekoliko dana da Vi meni spočitavate da sam promašio temu. Dakle, apsolutno nisam promašio temu ni kad smo raspravljali o tajnim podacima ni o Zakonu o stočarstvu. Ja sam navodio konkretne stvari iz zakona na samom početku ukazujući da se uvode evropska pravila, a da se ne stvaraju uslovi da se ona izdrže od strane poljoprivrednika. Ukazao sam na konkretne probleme sa kojima se suočavaju poljoprivredni proizvođači, odnosno stočari u situaciji kada im se tek tako nameću evropska pravila, a oni nisu pomognuti od strane države da ih izdrže i da ih podnesu.

Gospodine Simoviću, nemojte više da meni kao poslaniku kojim imam pravo da na određenu temu govorim kako ja mislim da treba i kako ona zaslužuje, spočitavate da ja promašujem temu, krajnje nekorektno, neprimjereno, i ja to više neću dozvoliti.

PREDŠEDAVAJUĆI MILUTIN SIMOVIĆ:

Vi ste mene pogrešno shvatili, ja sam kazao da su Vaša postavljena pitanja koja se tiču interesa poljoprivrednih proizvođača, stočara o kojim ste govorili potpuno u skladu sa temom koju smo imali na dnevnom redu. Dakle, to nijesam, asocirao sam i mislio sam na pitanja koja se tiču cigareta i slično. Mogao bih i da razumijem da smo na dnevnom redu imali Zakon o duvanu pa da tu dovodite neku vezu, tu vašu potrebu da tokom ove rasprave tri puta postavljate isto pitanje. To sam mislio dva puta, da ste tu promašili temu i što se slažete sa tim. Hvala vam.

Sa ovim smo završili pretres. Izjasnićemo se naknadno. Rok za podnošenje amandmana i za ove zakone je sutra do podne.

Koleginice i kolege, nastavljamo po dnevnom redu i prelazimo na objedinjeni pretres Predloga zakona o izmjenama i dopunama Zakona o sadnom materijalu, Predlogu zakona o izmjenama i dopunama Zakona o sjemenskom materijalu poljoprivrednog bilja, Zakona o izmjenama i dopunama zakona o zdravstvenoj zaštiti bilja. Dakle, predlozi zakona koji, takođe, imaju organsku povezanost, zajedničku potrebu usaglašavanja sa evropskim zakonodavstvom.

Ovlašćeni predstavnik Vlade je ministar Petar Ivanović, ministar poljoprivrede i ruralnog razvoja i Zorka Prljević, direktorica za Fito-sanitarne uprave. Pozdravljam još jednom ministra i njegove saradnike.

Izvjestioci odbora su Zakonodavnog odbora Marta Šćepanović, Radovan Obradović i Maida Bešlić i Odbora za turizam, poljoprivredu, ekologiju i prostno planiranje Ljiljana Đurašković i Slobodan Obradović.

Otvaram pretres. Pitam ministra da li ima potrebe za dopunskim obrazloženjem?

PETAR IVANOVIĆ:

Još jednom podsjećam na dogovor, možda da odustanem od uvodne riječi, mi smo time malo dobili na vremenu, pa ukoliko bude bilo potrebe kroz pitanja odgovoriću.

Hvala.

PREDŠEDAVAJUĆI MILUTIN SIMOVIĆ:

Hvala na doprinosu.

Imamo dvije prijavljene diskusije.

Kolega Sekulić i kolega Šarančić, nakon toga će ministar dati završnu riječ i kolega Perić. Nemam ga ovdje, ali prihvatam naknadno prijavljenu diskusiju.

Izvolite, kolega Sekuliću.

PREDRAG SEKULIĆ:

Hvala vam.

Iako se radi o tri veoma važna zakona, ako je suditi po naslovu. Posebno govorim zato što ljudi koji se bave rekreativno veoma dobro znaju šta znači kvalitet sadnog materijala. Ipak treba istaći da je u pitanju samo usaglašavanje terminološko i tehničko sa onim što su propisi Evropske unije i cijenim da je trebalo da istaknemo i činjenicu da na ovom skupštinskom zasijedanju imamo više od 15 zakonskih projekata, Ministarstva poljoprivrede, što samo govori o aktivnostima u ovom resoru. I ne treba zaboraviti da ono što će biti buduće obaveze Crne Gore, kada su u pitanju poglavlje 11, 12 i 13 će biti prilike da razgovaramo o svim ovim temama u više navrata, zato što čini mi se ne postoji oblast zakonodavstva i akcija u Evropskoj uniji koji se tako brzo mijenja i koji traži nova rješenja kao što je u pitanju poljoprivreda. U svakom slučaju cijenim da ćemo nakon usvajanja ovih zakona i ovih koji su bili sada na dnevnom redu imati mnogo jasniju situaciju kada je u pitanju zdravstvena zaštita životinja sa jedne strane, sa druge strane kvalitet, sadnog i biljnog materijala i sa treće strane ono što je veoma značajno i pitanje kvaliteta hrane. Hvala.

PREDŠEDAVAJUĆI MILUTIN SIMOVIĆ:

Zahvaljujem se kolegi Sekuliću i zahvaljujem se kao predsjedniku matičnog odbora, na kojem su svi ovi projekti smatrani u jednoj rekaio bih veoma dugoj proceduri i angažovanom odnosu svih članova toga odbora, a posebno predsjednika Odbora.

Hvala.

Kolega Šarančić, izvolite.

DANKO ŠARANČIĆ:

Uvaženi ministre i saradnice,

Dakle, na dnevnom redu je jedna veoma važna materija koja se odnosi na proizvodnju i sertifikaciju, stavljanje u promet, uvoz, priznavanje sorti sjemenskog i sadnog materijala, zaštitu bilja itd. itd.

Imamo na dnevnom redu ponovo zakonske predloge, čijim donošenjem treba da uskladimo i preciziramo pojedine odredbe, definicije, pojmove, itd. Ali, ja ne vjerujem da ćemo popraviti realno stanje u našoj poljoprivredi samo harmonizacijom propisa sa Evropskom regulativom, ako ne budemo imali mnogo ozbiljnijih i mnogo konkretniji pristup od onog dosadašnjeg.

Ono što je enigma i za vas i vaše Ministarstvo, a i mnoga prethodna jesu problemi koji su nerješivi u našoj poljoprivredi već decenijama, stanje spoljno-trgovinskog deficita, ogromni resursi neobrađenog, nezasađenog, nezasijanog zemljišta, nastavak migracija sa sela ka gradu, veći jaz u razvoju sjevera i juga na štetu sjevera itd. itd. Naravno da nedostatak finansijskih sredstava na domaćem tržištu kapitala koči intenziviranje poljoprivredne proizvodnje, na ozbiljan način koči, jer niko ne želi da kreditira poljoprivrednu proizvodnju. Vlada i Centralna banka nemaju mehanizme da natjeraju ili stimulišu komercijalne banke da ulože, odnosno kreditiraju poljoprivrednu proizvodnju.

Socijalistička narodna partija se godinama zalaže i nudi rješenja kroz formiranje agrarnog garantnog fonda ili namjenskog državnog fonda čija bi sredstva bila pod posebnim uslovima dostupna našim poljoprivrednim proizvođačima, naročito onima koji čija je proizvodnja izvozno orijentisana. Neću dalje da nabrajam visinu agrobudžeta ili neke druge probleme koje imamo. Baš ovaj segment koji govori o sjemenskom i sadnom materijalu je izuzetno važan, gospodine ministre jer odavno je u našem narodu poznata izreka - kako seješ tako ćeš i požnjeti. Kvalitet sjemenskog i sadnog materijala, vitalnost, genetska čistoća jesu kao još i neke osobine su presudan faktor kasnijeg kvalitetnog prinosa i visine prinosa i na kraju krajeva i zdravstvene bezbjednosti hrane koju koristimo za ljudsku upotrebu. Šta imamo na domaćem tržištu sada i prethodnih godina, o tome je potrebno mnogo više vremena nego što danas ima da se govori.

Imamo, gospodine ministre, brojne zloupotrebe, prevare, loš kvalitet, naročito u ovom dijelu prometa na malo o kojem govori zakon, malih proizvođača itd. itd. gdje se razdvajaju količine, pa uz onu koja ostaje u originalnom pakovanju ostaje deklaracija one odlaze dalje bez papira. Najveći je problem što Crna Gora gotovo da i nema sopstvenu proizvodnju sadnog materijala. I onda smo primorani na uvoz, a poseban je i problem administrativno-tehničkih kapaciteta fitosanitarne inspekcije, domaćih laboratorija za prepoznavanje rizika.

Imamo li recimo, gospodine ministar, akreditovanu laboratoriju za prepoznavanje GMO sadnog i sjemenskog materijala. Treba li da podsjećam na aferu sa kraja prošle godine, aferu sa vinobranom, gdje nijesmo bili u stanju da otkrije konzervans tako da ga nazovem koji se našao u mesu u više malo prodajnih i veleprodajnih objekata u Crnoj Gori, radi se dakle o opasnoj materiji. Imamo ilegalan uvoz sjemena i sadnog materijala u značajnih količinama, gospodine ministre, sumnjivog kvaliteta, porijekla a zato, znatno nižih cijena i privlačniji za poljoprivredne proizvođače iz nekih susjednih zemalja. To je posebno pitanje bilo je nedavno i u medijima dosta informacija oko toga, pa ako možete nešto detaljnije da nam saopštite ovdje oko tog uvoza sjemena.

Eto toliko za sada. Hvala.

PREDŠEDAVAJUĆI MILUTIN SIMOVIĆ:

Zahvaljujem na vašoj diskusiji.

Kolega Perić i nakon kolege Perića, kolega Labudović se javio i time bi završili diskusije i nakon toga završna riječ ministra.

Izvolite, kolega Periću.

SRĐAN PERIĆ:

Zahvaljujem, uvaženi potpredsjedniče.

Objedinjenu raspravu o ova dva zakona bih fokusirao na zakon koji se odnosi na izmjene i dopune inicijalnog zakona o sadnom materijalu. I prvo bih krenuo od formalne strane.

Dakle, moram reći da nijesmo dobili obrazloženje, osim naravno opšte priče da je potreban ovaj zakon uskladiti sa evropskom pravnom tekovinom. Ali, za razliku od drugih zakona gdje dobijamo i neko formalno obrazloženje u materijalu koji imam ispred sebe nijesam ga dobio. Ali, drugu stvar prosto želim ovdje da naglasim, jeste da u formalnom smislu mi imamo obrazloženje zašto javna rasprava nije održana u skladu sa članom 35 Poslovnika. I onda se u trećem pasusu kaže na osnovu člana 4 stav 2 alineja 3 Uredba o postupku i načinu sprovođenja javne rasprave u pripremi zakona. Javna rasprava nije sprovedena jer tekstom Predloga zakona nije bitno drugačije uređeno pitanje sadnog materijala. Znači, 63 člana zakona su i dovoljno je bilo subjektivna procjena predpostavljam ministra, da za to nije potrebna javna rasprava, već će samo dovoljno reći da nije, se ne

tretira značajno drugačije u odnosu na ono što je postojeće. Tome i služi javna rasprava da dođemo do tog zaključka, ako je to zaista tako. Ako bismo išli tom logikom, onda svaki zakon, ni za jedan zakon ne bi bilo potrebno sprovođiti javnu raspravu. Međutim, druga stvar i naravno ovdje u ovom tehničkom dijelu zakon je dominantno tehničkog karaktera. Tu nema nikakve velike dileme. S tim što opet otvara se stalno dilema da u procesu pristupanja Evropskoj uniji, posebno zahtjevno poglavlje, poljoprivrede ne smije da se pretrči, ne smijemo da trčimo, a da se pri tom ne osvrćemo koliko god to značilo to nekom propisivanju možda negdje značilo i samo po sebi ne možda nego sasvim izvjesno u normativnom smislu i poboljšanju. Ali, osnovno pitanje se nameće iz samog naslova ovog zakona, nije problem šta će naši poljoprivrednici možda ni saditi nego kome će to na kraju to prodati. Čini mi se da dok donosimo ovako napredne zakone upoređujući se sa sistemom koji je samo u periodu od 2007.godine do 2013.godine, govorimo o sistemu Evropske unije ne pojedinačno svake zemlje, za subvencije poljoprivrednicima izdvojio 53 milijarde godišnje, govorim o tom ambijentu, vrlo sofisticiranom i naprednom. Govodimo o ambijentu na koji se ugledamo, a to je ambijent gdje se prema uredbi Savjeta Evrope, za recimo za organsku hranu, preporučuje da po hektaru subvencije na godišnjem nivou bude 900 eura u odnosu na taj sistem i sa njim se upoređujemo i dobro je da se upoređujemo, donosimo određena zakonska rješenja, usaglašavamo se sa njima, a u konačnom imamo elementarnu neorganizovanost jedne od dvije strateške grane ekonomske grane Crne Gore, jedna je poljoprivreda a druga je turizam.

Znam da je energetika dobila takođe visoko mjesto u međuvremenu. Međutim, ono što je druga stvar problem jeste da se nigdje ne prepoznaje ovaj problem, nigdje se ne prepoznaje problem umrežavanja poljoprivrednika. Imali smo Zakon o kooperativama u tom dijelu usvojen skoro, ali nigdje kroz sve ove zakone kad prolazimo osim tehničkih izmjena mi ne vidimo želju da se bilo šta suštinski izmijeni. Iako na kraju govorim konceptijski, ako mi mijenjamo samo formu, kako očekujemo da će negdje da se promijeni suština. Ono što nas zaista negdje brine, da su poljoprivredni proizvođači u vrlo nezavidnoj poziciji, da oni ne mogu da često nemaju prostora čak ni da osiguraju svoj zasad od elementarnih nepogoda, nažalost skoro smo bili svjedoci unazad desetak dana eto sa tom informacijom su građani mogli da se upoznaju, da je jedna farma, tako da kažem sadnog materijala pretrpjela požar, pitanje da li je bila osigurana, nije bila osigurana, jer poljoprivrednici prosto nijesu u toj mogućnosti da adekvatno odgovore tom zadatku i tom zahtjevu i ono što ostaje i retorički konkretno pitanje kao god. Mi ovdje danas govorimo o konkurenciji u Evropskoj uniji, ali mi moramo da razumijemo da Evropska unija, odnosno svaka članica Evropske unije staje iza svojeg poljoprivrednog proizvođača. To na žalost u Crnoj Gori nije slučaj, nego imamo administraciju koja se dominantno bavi prepisivanjem zakona i usklađivanje sa Evropskom tekovinom, nije sporno da se usklađujemo, ali izostaje ona suštinska briga za proizvođače, pa ako hoćete i sadnog proizvođača, sadnog materijala, gdje nažalost u Crnoj Gori i nemamo nekih velikih rezultata, da bismo se mogli upoređivati sa velikim sistemima.

Zahvaljujem.

PREDŠEDAVAJUĆI MILUTIN SIMOVIĆ:

Hvala.

Kolega Labudoviću,izvolite, kao posljednji učesnik u raspravi.

EMILO LABUDOVIĆ:

Gospodine ministre, ja ću da kažem da ću ja sa obje ruke podržati, sva ova tri zakona. Iz prostog razloga, iako to meni kao opozicionom poslaniku ne pripada, što ih smatram

izuzetno važnim za ovu oblast u Crnoj Gori i moram da pozdravim, moram da po onoj narodnoj "popu pop, a bobu bob" moram da pozdravim nešto što je dobro.

Zadržavam pravo na brigu, gospodine ministre, kada je riječ o onome što je boljka cjelokupnog našeg zakonodavstva a to je da nam nijesu toliko loši zakoni, koliko je loša njihova primjena. Zadržavam pravo na zabrinutost zbog poznate vještine naših raznoraznih mešetara u ovoj oblasti da prekrše i izigraju zakon i zadržavam pravo na zabrinutost zbog nedostatka relevantne i meritorne laboratorije koja bi kontrolisala mogućnost uvoza genetski modifikovanog sadnog materijala. To kad jednom uđe, gospodine minister, u zemlju to se više ni lopatama ne da izbaciti. I ono na šta želim posebno da vam skrenem pažnju, a to je vaša obaveza i nas svih skupa da pomognemo i prije svega vaspostavimo proizvodnju sadnog materijala i sjemenskog ovdje u Crnoj Gori. Ne iz razloga ekonomskih, mi smo malo područje da bismo time sad napravili neki veliki biznis, već iz potrebe da se proizvode autohtone i vrste prilagođene ovom podneblju. Nije svejedno posaditi nešto što je urađeno u laboratoriji u Novom Sadu, Beogradu, Zagrebu u inostranstvu, svejedno, i to dovesti u Crmnicu ili u Doljane gospodine ministre, kao našto što bi ovdašnji stručnjaci, a ja sam siguran da ih ima i da bi ih moglo biti ukoliko bi ova država u tom pravcu nešto uložila proizveli, vodeći računa, prije svega o karakteristikama ovog podneblja, kad je riječ o zemljištu o klimi o svemu onome što utiče na kvalitet i na mogućnosti ovih supstanci. Zahvaljujem.

PREDŠEDAVAJUĆI MILUTIN SIMOVIĆ:

Zahvaljujem vama.

Dovoljno će biti jedna ruka ne morate obadvije za podršku.

Hvala vam.

Dakle, pitam ministra da li želi da iskoristi pravo na završnu riječ, ponavljajući molbu da u završnoj riječi izbjegnemo potrebu za naknadnim komentarima poslanika.

Izvolite.

PETAR IVANOVIĆ:

Uz učešće u otvaranju u predstavljanju ovih zakona htio bih samo da kažem par stvari, između ostalog i zbog ljudi koji su radili na ova tri zakonska rješenja. Ali, prije toga, želio bih prije svega da se zahvalim svim učesnicima u raspravi i nije za mene iznenađenje gospodine Labudoviću, to što ste kazali, vi ste to kazali, a ja to želim da ponovim radi javnosti i na odborima, baš tako kako ste to kazali i sada, mislim da je korektno da oni to i znaju, jer se taj dio rada parlamenta ne vidi, ovaj dio se vidi i zahvaljujem vam na tome. Zahvaljujem i ostalim poslanicima gospodinu Sekuliću, gospodinu Šarančiću i gospodinu Periću na njihovom doprinosu ovoj diskusiji. Mi dijelimo jedna zajednička uvjerenja, da ovo što smo uradili, jeste dobar osnov i dopustite mi samo da dam obrazloženje zbog čega.

Prvo, vrijednost prodatog sertifikovanog sjemena, dakle govorim samo o sjemenu u Evropskoj uniji je biznis između 6,9 i 7,3 milijardi eura na godišnjem nivou. Hoćemo li da budemo dio tog kolača, to je pitanje. I slažem sa ovim što ste kazali mislim da se to prepozna u zakonskim rješenjima, da treba ići dalje u pravcu razvoja autohtonih sorti koji očigledno ne samo zbog lokalnog podneblja ili mikrolokaliteta koje ste naveli, nego i zbog nekih drugih svojstava, čak i do DNK svojstva pokazuju određene prednosti u odnosu na neka druga sjemena. Dakle, nije prostor samo ratarstvo ili stočarstvo, prostor je proizvodnja sjemena i sadnog materijala. I mislim da treba da dodatno edukujemo poljoprivredne proizvođače da idemo upravo u tom pravcu.

Molio bih poslanike u susret predlaganju budžeta za narednu godinu, a ovo radim već treći put da socijalna potrošnja opet ne dobije prioritet u odnosu na nužne investicije u

poljoprivredi. Prije svega kada govorimo o opremanju laboratorija, jer jačamo bezbjednost, sistem bezbjednosti hrane u Crnoj Gori. I ja vas molim, sve za podršku kada dođe momenat za tako nešto. Dopustite mi da dam još jedno obrazloženje. Mi ne prepisujemo zakone molim vas, gospodine Periću, evo obraćam se vama lično i znam da nećete ovo zloupotrijebiti sa dodatnim komentaram. Mi ne radimo perfektne zakone, mi radimo u ovoj fazi samo pravni osnov. Dakle, činimo sve što možemo da stvorimo osnov, za preuzimanje onih direktiva i regulativa koje treba da iz godine u godinu dou ulaska u Evropsku uniju preuzimamo i da popravljamo naš sistem. Dakle, mi znamo da nijesmo sada predlažući ova tri zakonska rješenja doveli sistem do perfekcije. Ali smo stvorili onaj minimalni pravni osnov koji nam daje mogućnost da preuzimamo regulative i direktive. U međuvremenu, te regulative ili neke od njih mijenjaće se i na strane Evropske unije. Vi ste naveli nešto što pripada oblasti zajedničke poljoprivredne politike, mi očekujemo da će naredna poljoprivredna politika od 2020.godine do 2025.godine, takođe se promijeniti Evropskoj uniji. Ali, imamo osnov da idemo u susret tome i da planiramo zajedno sa ostalim članicama Evropske unije.

Molim vas uložili smo veliki napor da mi govorimo sada ovdje o biljnim vrstama. Dakle, vinogradari, voćari, ratari, bili su u posjeti različitim evropskim zemljama mogli su da se uvjere u ono što se realizuje u tim zemljama, dobiju predstavu o tome. Cijenim da je to nešto što je jako važno za njih, jedno je priča, drugo je kada to vide svojim očima. Pa vas molim za podršku i u tom dijelu. Uostalom, ukoliko imate sugestije, da neki poljoprivredni proizvođači iz krajeva koje vi zastupate, treba da budu članovi timova koji odlaze u inostranstvo, imate otvoren poziv, dajte predloge uključit ćemo i te ljude jer nam je stalo da još više pojačamo rezultate, koje čini mi se postižemo statistika je, iako vi znate da ja nekad imam i konflikte sa Monstatom. Dakle, statistika to potvrđuje, ono što jutrošnji podaci govore, a zato što to znam da su jutrašnji, zato što znam da smo pripremili isplatu subvencija u oblasti ratarstva. Mi ove godine u odnosu na prethodnu godinu bilježimo rast od gotovo 40%. Nemojmo da taj dobar duh koji postoji sada kod ljudi uništavamo. Ne može sve preko noći, mi svi zajedno stvaramo onaj normativni dio koji je dobar za nastavak posla. Treba nam dosta praktične edukacije da bi otišli dalje i slažem se potpuno sa ovim pristupom koji ste naveli, da akcenat treba da bude na autohtonom. Jer, to je nešto što može da bude brend Crne Gore mi se ne možemo takmičiti kada je u pitanju količina. Samo, kvalitet i nešto što je drugačije. Ali dopustite, kada su prvi put maslinari otišli, evo samo do Hrvatske, da ono što je 10 eura u Hrvatskoj je 70 i postavili pitanje kako? E to, treba da im pomognemo, kako od 10 dođu na 70 itd. u ostalim sektorima.

PREDSEDAVAJUĆI MILUTIN SIMOVIĆ:

Hvala.

Sa ovim smo završili pretres o ova tri predloga zakona.

Zahvaljujem se saradnicama ministra poljoprivrede.

Prelazimo na sljedeći objedinjeni pretres o Predlogu zakona o izmjenama i dopunama Zakona o divljači i lovstvu i Prijedlogu zakona o izmjenama i dopunama Zakona o šumama.

Ovlašćeni predstavnici Vlade su ministar poljoprivrede Petar Ivanović i Adem Fetić, koji će nam se pridružiti, generalni direktor Direktorata za šumarstvo, lovstvo i drvnu industriju.

Izvjestioci Zakonodavnog odbora su: Željko Aprcović i Radovan Obradović i Odbora za turizam, poljoprivredu, ekologiju i prostorno planiranje dr Strahinja Bulajić i Almer Kalač.

Otvaram pretres. Pitam ministra da li želi ovu metodologiju prethodnih zakona, da uvodno obrazloženje ostavite za završnu riječ.

PETAR IVANOVIĆ:

Vašim predlogom mislim da ćemo time dati više prostora eventualno za diskusiju.

PREDŠEDAVAJUĆI MILUTIN SIMOVIĆ:

Hvala vam na doprinosu u odnosu na naš zajednički efikasniji rad, još jednom hvala vam.

Otvaram pretres i molim kolegu Obradovića da uzme prvi riječ. Izvolite.

RADOVAN OBRADOVIĆ:

Uvaženi gospodine Simoviću, poštovani gospodine Ivanoviću sa saradnicima, poštovane poslanice i poslanici, građanke i građani Crne Gore,

Ova dva zakonska rješenja su zaista pogodila u središte problema, kada je u pitanju Zakon o šumama i o lovstvu i divljači. Ovo sa razloga što ona problematika koja je bila evidentna posebno u jednom vremenskom periodu se rješava ovim odredbama. Dakle, preostaje samo da se odredbe ispoštuju i da inspekcije rade svoj posao. Dakle, problematika koja se tiče nelegalne šumske eksploatacije, odnosno šumske krađe pustošenje šuma, oštećenja puteva od strane samih koncesionara problematika koja se tiče požara zaštite od štetočina, uništavanje na drugi način šuma, korišćenje šuma na način što će se koristiti samo da kažem u sirovom neprerađenom obliku, sve ovdje rješava na taj način što se zaista prije svega sa kaznenim pooštrenim odredbama i kaznenom politikom, na pravi način ukazuje kako da se suzbije sve ovo negativno što je do sada bilo kako da se obavežemo, dakle koncesionari da poprave one puteve koji su se oštetili. Dakle, da rade i šumari na koji način, da oni mogu da postanu šumari, moraju da imaju određenu školsku spremu trećeg ili četvrtog stepena kvalifikacije i naravno da se na taj način u potpunosti zadovolji sve ono što je neophodno da se zaštite šume da se izvrši pošumljavanje i da se ta staništa za životinje na kvalitetan način obezbijedi, a znajući sami da su šume naša pluća i da treba da vodimo računa o njima.

I naravno kada su u pitanju životinje, moramo voditi računa o njima i ovdje se i predviđaju propisi na koji način se vodi metodologija, evidencija o životinjama o rodu, vrstu, itd. da se ne smiju ubijati životinje posebno kada su gravidne, kada vode mlade, kada je sniježni pokrivač preko 30 cm one potanjaju, da se ubijaju na način nedozvoljen strujom, eksplozivnim materijama, gvoždima itd. da se ne dozvoljava lov pomoću lovačkih pasa, pomoću sokova itd. i na taj način na sveobuhvatni način se rješava i to pitanje nelegalnog lovstva, ali u praksi imamo i problematiku samih lovišta rezervata sukoba određenih lovačkih organizacija, a ovim se zakonom propisuju odredbe kojim se rješava to pitanje. Dakle, da se mora donijeti godišnji plan i program vezano za lovne sezone, za područje itd. naravno uz prethodnu saglasnost do određenog organa nadležnog za zaštitu životne sredine i donosi dakle Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede. Sve u svemu, imamo i same lovočuvare koji mogu da oduzmu određena sredstva odnosno puške itd. za lov mogu da oduzmu ulov, mogu da izvrše kontrolu da sačine zapisnik da podnose određene krivične i prekršajne prijave, da pregledaju da kontrolišu itd. itd. sve u svemu jedna zakonska rješenja koja su veoma kvalitetna i koja ćemo mi iz Demokratske partije socijalista podržati.

Zahvaljujem za pažanju.

PREDŠEDAVAJUĆI BRANKO RADULOVIĆ:

Hvala i vama, kolega Obradoviću.

Koleginica Bošnjak, nije tu.

Izvolite, kolega Braliću, nije tu.

Kolega Nišaviću, izvolite.

RADOSAV NIŠAVIĆ:

Gospodine potpredsjedniče, gospodine ministre sa saradnicima, poštovana Skupštino,

Ova dva objedinjena zakona, Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o lovstvu i Zakon o dopunama o šumama, ja ću se više osvrnuti na ovaj Zakon o lovstvu i važeći Zakon o divljači donesen 2008.godine. I kako vi kažete, gospodine ministre, radi se o dobrom Zakonu u kome su sadržane kvalitetna i primjenjivana zakonska rješenja.

Ove izmjene i dopune predlažu se u pravcu i potrebi za daljim unapređenjem stanje u ovoj oblasti. Slažem se da je zakon dobar, a da li je primjenljiv i da li se primjenjuje svaki njegov član tu izražavam sumnju.

Član 1 predloženih izmjena kaže da pravno lice čijem je lovište dodijeljeno na korišćenje obezbjeđuje sredstva za uzgoj i zaštitu divljači iz sredstava ostvarenih korišćenjem lovišta iz drugih izvora u skladu sa Zakonom. Da li je pravno lice u uslovima koji i dalje opterećuju ovu oblast, a to su korupcije, krivolov itd. u stanju da odgovori ovoj obavezi?

Član 3 odnosno član 13 Zakona gdje kaže da je lovočuvar ovlašćen da traži dozvolu za lov. Pitam vas što je razlika u koštanju izdavanja dozvola za lov u pojedinim opštinama kreće se od 30 eura pa do 100 eura što to nije jedinstveno na nivou Crne Gore. Pitam vas, da li je ovaj član primjenljiv i koliko je lovaca u Crnoj Gori odnosno vlasnika pasa, lovačkih pasa koji posjeduju rodovnik koji je procenat ostvarenosti, odnosno izdavanja ovog dokumenta u odnosu na ukupni broj pasa kerova?

Zatim u tački 8 kaže se dozvoljeno mu je lovočuvaru da vrši potrebu sanitranih divljači i pasa i mačaka lutalica koje se bez kontrole kreću po lovištu. Pa zar nije ovo u suprotnosti upravo sa Zakonom o kojem smo maloprije diskutovali o Zakonu o zaštiti i dobiti životinja.

Gospodine ministre, u slučajevima iz stava 1 ovog člana lice koje je zatečeno sa sredstvima za lov na ulazu u lovište na udaljenosti od 50 metara, kažete da ima pravo lovočuvar da ga legitimise, da mu oduzme pribor itd. Postoje recimo opštine u Bijelom Polju nema bez jedno ograđeno, uređeno lovište, sva osala lovišta su neuređena, tako da ne postoji ni precizna granica i ne znam kako se može odrediti udaljenost od 50 metara. Zatim, kažete isto u Zakonu 21 član 85 gdje se određuju kaznene odredbe da se za prekršaj kazniti kaznom hiljadu do 210 hiljada eura. Lice koje nije u roku od tri mjeseca o potpisivanju ugovora u korišćenju lovišta vidno obilježio granice lovišta. Evo maloprije sam rekao da je to teško uraditi tamo gdje nemamo ograđena i uređena lovišta. I vratiću se na član 9 ovog Zakona koji član 35 se mijenja i glasi. Divljač se može loviti samo za vrijeme njene lovne sezone, a da vam kažem gospodine ministre, da vi dobro znate i svi mi znamo da postoje lica do kraja ne važe ni vrijeme lovostaja, ni vrsta zabranjenih za lov životinja i ptica ni zabranu upotrebe, zabranjenih vrsta oružja mamaca itd. I vi znate, koliki je problem krivolova onih slučajeva u kojima se javnost zgražavala. Dozvolićete samo deset sekundi kojim se javnost zgražavala.

Sjetimo se samo pokolja na planini Goliji 2014.godine, sjetimo se leša medvjeda bez glave i bez srednjih šapa u sred dana usred Podgorice. Ima takvih primjera i u samom srcu nacionalnih parkova krivolova srna, medvjeda.

Gospodine ministre, džaba zakon, kada se u Crnoj Gori svake godine ubije u krivolovu 200 hiljada ptica posebno ptica pjevačica na koje je lov trajno zabranjen, a znamo da su cijene ovih ptica na trpezama pojedinih zemalja i do 300 eura. Zatim, krivolov zbog šverca mesa rijetkih životinja. Dakle, neko krivolovi sekundu zbog zadovoljstva i ličnog hira, a drugi zbog nelegalne i enormne zarade. I da vas sve pitam dokle se stiglo, sad da vas pitam

dokle se stiglo gospodine ministre sa procesuiranjem krivolova na planini Goliji, da li su ta lica uhvaćena i osuđena i dokle se tu stiglo.

I da zaključim na kraju, da je zakon koji se donosi o zaštiti životinja i ptica sve manje primenjuju na njih, a da se više odnosi na zaštitu krivolovaca. Hvala.

PREDSEDAVAJUĆI BRANKO RADULOVIĆ:

Hvala vam.

Kolege imamo još važnijih tema, a morami i danas završiti, očito da smo iako je važna tema bila Luka Kotor, zbog subjektivne ocjene, predsjednika Skupštine trosturko premašili, tako da ćemo morati da ostanemo do kasnih sati.

Molim vas zbog toga uvažite svoje vrijeme.

Izvolite, kolegice Bošnjak.

BRANKA BOŠNJAK:

Uvaženi građani, kada je stanje u ovoj oblasti u pitanju a stanje je inače alarmantno, a o tome čak govori i Vladin operativni tim za regulatornu reformu u svom finalnom izvještaju, još iz 2011.godine, kada je istakao da Zakon o divljači o lovstvu treba staviti van snage i donijeti novi da se čak i 11 pravilnika koji regulišu ovu oblast stave van snage i donesu novi, a da se neki pravilnici i donešene odluke potpuno eliminišu i evo ništa to nije urađeno, sad imamo na dnevnom redu izmjene i dopune ovog zakona, a ne novi zakon. Kakvo je uopšte stanje u lovstvu govori činjenica da su mnoge zaštićene divljači na ivici istrebljenja kao recimo veliki tetrijeb, a da divokoze kao autohtone vrste sa ovog područja više maltene i nema. Srne se nemilosrdno ubijaju, imali smo prilike da vidimo i to najviše u Petrovom dolu, na šta su uzalud ukazivali mještani tog dijela i vrlo često tražili da se sastanu i sa bivšim ministrima i sa sadašnjim ministrima. Ali, tu čak postoji jedna taktika, jer su svjesni ti koji krivolove, da na desetine ovih srna mogu ubiti što je i bio slučaj onaj čuveni koji je eto slučajno snimljen ugledao svjetlost dana i mediji su malo digli tu priču. Inače, ko zna koliko sličnih slučajeva ima, a da to javnost ne sazna. Ali u tom Petrovom dolu, se zna čak da je taktika takva da na desetine njih se ubijaju odjednom kada se one onako kao srne naivne iz moje Pive dođu u ovaj kraj i tu ih ovi krivolovci sačekaju i ustrijele. Međutim, sve ovo što se dešava, ne dešava se bez neke da kažem saglasja sa lovočuvarima. Jer oni su ti koji su vrlo značajni ovdje, a ne vodi se računa ko su lovočuvari, pa smo često imali slučaj, onaj što skoro pokušao da spašava boksite i što je ono brdo u Livcima odronio, on je bio jedno vrijeme lovočuvar na jednom području. Znači, često su to lica koja imaju kriminalni dosije i često se dešava da su tu bivši policajci, bivši članovi državne bezbjednosti i to samo govori da ovdje u ovoj oblasti vlada kriminal. Moje kolege su pominjale da je tu i velika zarada, jer se meso ovih divljači na trpezama prodaje mnogostruko više i do 35 do 40 eura, po kilogramu i to neko dobro naplaćuje. Dok druge normalne države imaju ovo sređeno i zarađuju na milione, na račun ove značajne oblasti, mi smo to dali privilegovanim, kao što sam rekla i oni su maltene potpuno uništili ovu oblast, a sve i isključivo radi ličnog profita. Obesmislili su maltene lovni turizam, koji se kod nas odvija po sistemu ugradnje. Ljudi koji znaju ovu oblast su mi rekli da recimo prijave samo dva lovca iz Italije, a u stvari je njih mnogo više nego dvojica. I onda kažu da su ostali dva dana da love, a oni su ostali mnogo više, pa naplate im još i prevodioca i vodiča i lovočuvara, a oslobode ih takse na unos oružja na granici i država tu ispašta, a ovi što su se ugrađivali, a vrlo od tih Italijana dobro naplate sve to. Tako da inspekcija je uglavnom zbog toga što se radi o ovakvim licima koji to kontrolišu, inspekcija je vrlo ustrašena, pa se većinom i ne miješa u svoj posao ili je korumpirana i tako kriminal u ovoj oblasti cveta. Ono što bih ja još htjela da naglasim ovdje, da imamo i ove koji su na čelo lovačkog saveza, koji su glavni da su i oni ljudi koji su vrlo

sumnjivo rade u ovoj oblasti, a da je to vrlo unosno govori i to da je recimo predsjednik lovačkog saveza čovjek koji je pred sami svoj, pošto mi je mandat bio ograničen statutom na dva mandata, moguće je bilo samo imati dva mandata, odnosno moguće je samo imati dva mandata za redom, on je na brzinu promijenio statut, da može to bezgranično što znači da se radi o vrlo unosnom poslu, čim im je toliko stalo i forsiraju se neke nevladine organizacije, jer vi znate ovi koji su radili u Nikšiću, odnosno na Goliji da je nekadašnja Skupština opštine Nikšić formirala bila javno preduzeće koje za uzgoj i zaštitu i lov divljači isto pod nazivom dr Zoran Kesler. Međutim i forsirala se nevladina organizacija, a ukinulo se ovo javno preduzeće. Što samo govori da je veliki haos kriminal i korupcija u ovoj oblasti.

PREDSEDAVAJUĆI BRANKO RADULOVIĆ:

Hvala.

Izvolite, kolega Staniću.

NOVICA STANIĆ:

Poštovana Skupštino, poštovani građani, gospodine ministre,

Gotovo da bi se ovaj dan mogao nazvati dan Ministarstva poljoprivrede i ruralnog razvoja u Skupštini Crne Gore. Ako sam dobro prebrojao 12 predloga zakona. Ne znam za takav slučaj u ovoj Skupštini.

Dakle, za to skidam kapu. Ali, bojim se da ovoliki rad na ovoj normativi možda ne zapostavite rad što bi se reklo na terenu. Ja bih na početku, govoriću prije svega o Predlogu zakona o šumama, postavio dva pitanja, možda ona nijesu direktno u vašoj nadležnosti, ali kao ministar poljoprivrede i ruralnog razvoja i kao član Vlade bi morali nešto da znate o tome.

Dokle se stiglo sa vraćanjem onih šuma koje su 60 godina revolucionarnim metodama oduzete od privatnika i dodijeljene državi, a da to bez suda i sudskog procesa? Znam da je podnijeto mnogo zahtjeva, da se to vrati seljanima, koliko se uradilo na tome, dokle se stiglo i da li je to završeno ili je pri kraju, u kojoj je fazi?

Moje drugo pitanje takođe na sličnu temu. Kad je u pitanju restitucija znam da je usvojen zakon, znam da je veliki broj zahtjeva preko 10 hiljada, čini mi se da je preko šest hiljada do sad riješeno, podijeljeno na tri regije, sjever, centar i jug, ali, ništa nije urađeno na vraćanje imovine vjerskim zajednicama. Dakle, između ostalih i šuma, a ja mislim da se u Evropu ne može dok se i taj dio posla ne odradi. Dakle to je moje drugo pitanje.

Treće pitanje, da li ona oblovina iz Pljevalja još uvijek ide preko Jabuke i Ranča i na koji način ako znamo da je to zakonom zabranjeno?

Ja ću da vam kažem nešto o stanju u pljevaljskim šumama. Znače, Pljevlja su najbogatija po uglju i po šumama, to su dva motora razvoja bile u onoj velikoj Jugoslaviji, dakle Rudnik uglja i "Velimir Jakić" koji je u to vrijeme zapošljavao 1.700 radnika zajedno.

Dakle, u pljevaljskoj opštini ima više od 200 hiljada prostornih metara sanitara, nema potrebe da objašnjavam šta je sanitar to je stručni kadar, to je sušika, požareno koje propada. Više od dvije trećine nije za potrebu. Mislim da je to ogromna šteta, 100 hiljada prostornih metara u kozačkim šumama, što je ostalo nakon požara, niko o tome ne vodi računa, to propada i vjerovatno za godinu, dvije neće biti više ni za kakvu upotrebu niti će imati upotrebnu vrijednost možda nema ni sada. Samo u Ljubišnji 100 hiljada prostornih metara sanitara tri četvrtine je propalo više nema nikakvu upotrebnu vrijednost, 25 hiljada prostornih metara doznačari iz uprave za šume su doznačili Vektri Jakić, ali to niko ne siječe. Ovo su podaci koje ja imam, 10 hiljada prostornih metara ogrevnog drveta složeno na placu stara ciglana to je vlasništvo Vektre Jakić i to je propalo, to više nije ni za što, 10 hiljada prostornih metara. Rekao sam šta su šume nekad značile u Pljevljima, šta je Vektra

Jakić značila, ali čini mi se da ono što se desilo negdje 1980.godina to se i sad prepričava u Pljevljima, kad je pokojni Veljko Milatović, došao da pusti u pogon Fabriku montažnih kuća pa pritisnu dugme znate šta su uradili radnici, lupali čekićima po iver pločama, da bi to ličilo da nešto radi. Dakle, simulirana je Fabrika namještaja da se pušta u pogon. Kad je novinar, dopisnik Politike, koji je takođe bio zaposlen u Velimiru Jakiću, o tome pisao, zamalo nije ostao bez posla. Vi ste nedavno puštali neke pogone u Vektri Jakić, tamo danas radi 250 radnika, samo se proizvodi rezana građa. Zahvaljujem.

PREDSEDAVAJUĆI BRANKO RADULOVIĆ:

Hvala i vama, kolega.

Sad da vidimo, sada je na redu kolega Bralić, nije tu, kolega Perić, pa kolega Nimanbegu.

Izvolite, kolega.

SRĐAN PERIĆ:

Zahvaljujem.

Evo na samom početku da kažem za razliku od prethodnog zakona o kom smo razgovrali, ovi zakoni imaju obrazloženje, i dobro je što se kaznena politika, posebno u oblasti lovstva postrožava, i to je dobra stvar. Međutim, ja moram da kažem, sa onim stanjem koje imamo trenutno u divljači i onom što imamo na terenu, stanje u lovstvu nam se lako može pretvoriti da nam od svega toga ostane samo lovačke priče i bojim se da cijela priča ne dobija tu dimenziju da se hvalimo nečim, čega u suštini nemamo. Jasno je da je prilikom Zakona o divljači i lovstvu čulo se da se radi o usklađivanju sa evropskim zakonodavstvom, da je taj zakon prethodna verzija usvojena 2008.godine i ništa nema sporno nakon protoka toliko vremena da se osvježi pravna regulativa.

Takođe, da su korišćeni i slovenačka iskustva. Mi smo u razgovoru sa NVO poslanicima koji se bave ovom materijom došli do nekih saznanja da tu mogu neke stvari da se poboljšaju. Ja ću biti konkretan i mi smo podnijeli dva amandmana s tim u vezi.

Prije svega predlogom zakona su mogle mnogo jasnije da se definišu nelovne površine. U tom smislu pored navedenih svakako nijesu su se smjele izostaviti solane, pribalne močvare i močvare, jer svaka od ove tri oblasti ima određenu zaštitu i svaka je po direktivama zaštićena.

Takođe, imali smo i primjedbu koju smo dobili sa terena, da nije ispoštovana ptičja direktiva posebno u dijelu koji se odnosi na zabranu držanja zatočeništva ptica, čije su vrste zaštićene od lova i hvatanja u tom smislu je posebno bilo potrebno naglasiti, sokolaranje kao vrlo značajan segment koji nije dovoljno normiran u postojećem zakonodavstvu i u konačnom o tome ćemo raspravljati na odborima. Tako da u tom dijelu ne bih se dalje zadržavao. Ali, jesu i te kako bitne teme, posebno u oblasti nelovnih površina da se definiše da to bude i Solana. To u ovom trenutku ne mora biti problem, ali dugoročno može biti problem.

Takođe, isto tako ovaj zakon prepoznaje neke vrste ranjivih ptica, kao i skoro ugroženih, ali ne definiše na taj način, kako je to radila Evropska komisija, koja je objavila listu crnih ptica 2015.godine, tu je bilo prostora da se dodatno stvari preciziraju.

Međutim, meni je u diskusiji zaista više zanimala jedna priča koja se odnosi na šume u Crnoj Gori i sada se može prolaziti kroz dosta podataka, zaista ima kada je riječ o uništavanju šuma u Crnoj Gori, ne da ima materijala za jednu knjigu, nego čini mi se za više tomova. Meni je najupečatljivije bilo zaista prije par mjeseci kada sam prolazio, kada sam vozio na relaciji Pljevlja - Žabljak, kada se prođe most na Tari, pored samog puta je bila posječena ogromna šuma i negdje mi se čini da ni jedan a pri tom govorimo o vrlo

frekventnom putu i negdje se čini da nemamo razrađene instrumente koji bi mogli takvo stanje da promijene time prije recimo od 2010.godine za koje ima uporebni podatak da kada je 7.860 znači skoro osam hiljada kubika drveta nelegalno posječeno. Taj trend dominantno u državnim šumama, taj trend se ne zaustavlja. Takođe imamo veliki problem da bez obzira na zabranu izvoza trupaca i dalje imamo, odnosno oblovine i dalje imamo isti problem da se iz Crne Gore dominantno drvo izvozi kao oblovina, a ne kao neki komad ili parče namještaja. I dok god je to tako opet se vraćam doći ćemo u onu situaciju da se naša priča o zaštiti šuma svede na lovačke priče. Odnosno da dođemo do toga da pored jednog od rijetkih resursa koji se mogu valorizovati na vrlo, ajde da kažem i po državu isplativ način, došli smo u tu situaciju, da se ne možemo naplatiti od koncesionara, da su te cijene koje se dobiju u koncesijama jako niske i u konačnom zašto to i ne reći da se koncesije nerijetko daju ljudima koji su bliski u vlasti, a da ti ljudi koriste takođe da se njihova logistika i imovinska korist koja se steče, stekne nerijetko i koriste svu spremu pred izbor kao dio predizborne mašinerije. U tom smislu, cijenim da smo ovim zakonom, bez obzira što je bila potreba sa evropskim zakonodavstvom mogli i morali mnogo više, nijesmo u tom dijelu djelovali amandmanski, jer cijenimo negdje to bilo vrlo teško i da se prihvati, kada imamo ovakav pristup, ali ono čim ću završiti govorimo o onim resursima o kojima država na osnovu kojih bi država trebala da živi, a u suštini sve to osim izmjena zakona osim usklađivanja da evropskim zakonodavstvom i dalje suštinski ostaje nezaštićeno. Zahvaljujem.

PREDŠEDAVAJUĆI BRANKO RADULOVIĆ:

Hvala vam.

Izvolite, kolega Nimanbegu, od 10% nekadašnjeg našeg GDP-i ako hoćete o šumama, ako će te o pticama, isto imate mogućnost.

GENCI NIMANBEGU:

Sigurno ste, kao što često znate pogodili u pravu metu. Znači, svaka ova stavka je vezana za ekonomiju Crne Gore. A sam zakon o kojem ću ja raspravljati, to je Zakon o divljači i lovstvu. Sigurno da ima konflikte ili potencijale koji u Crnoj Gori mi trebamo iskoristiti, o čemu zapravo razmišljam. Lovci su jedna skupina odanih posvećenih ljudi koji to rade iz zadovoljstva. Pravi lovci sigurno nijesu oni koji masakriraju, love na loš način, nego to rade iz hobija, a sve to prate i pomoć pri reprodukciji i uzgoju divljači. Kod nas nažalost ja ne bih to možda vezano i sa tradicijom i sa ne imanjem propisa, a i sa djelovanjem zakona, a često se dolazilo u situaciju da se ne poštuju lovostaji, tako da svi znamo ja sam siguran da ministar da se recimo u Skadarskom jezeru riba lovi i sa strujom, na Primorju dinomitima, ali to nijesu pravi lovci, pravi su lovci oni koji poštuju propise i koji sigurno rade posvećeni da to nije način da brzo dođu do prihoda, ako dolaze do prihoda, da to bude samo kao sastavni dio nečega što čini njima i zadovoljstvo i posvećenost.

U ovom zakonu koje je Ministarstvo predložilo može se govoriti sa više aspekta, ali između svega definiše način kvalifikacija lovočuvara. Da im se rok od dvije godine, da steknu određene kvalifikacije, ako nemaju, već dostignute, ali ovo što je i neki od kolega ranije napomenuo imao konflikt da li zabraniti određenim zonama lov potpuno, kao što je recimo Solana ili ga dozvoliti. Jer, evidentno je da i od ove grane privrede ima prihoda. Recimo, u Ulcinju je nekad bilo javno preduzeće koje se bavilo lovom, a u međuvremenu i ono u zadnjih desetak godina preimenovano u preduzeće koje se bavi uzgojom o zaštiti divljači i Ministarstvo se sigurno vjerujem posjećuje dosta visoku pažnju da se i takvim javnim preduzećima pomogne, da bi ona bila održiva u potpunosti. Da njihovi lovočuvari imaju kvalifikacije znanja rendžera, ovo što ste vi predvidjeli i kaznene odredbe koje su ovdje predviđene. Ja ne volim kad se povećavaju iznos novčanih kazni. Raduje me da stvari ovdje,

ovo me podsjeća to moram digresiju malo napraviti danas razgovaramo o setu zakona gdje je predlagač Ministarstvo poljoprivrede. A mi smo 2011. godine ovdje imali jedan zakon kojim smo mijenjali 83 zakona odjednom. To je Zakon o novčanim kaznama, koji se ukida određene odredbe o ovim stvarima i to samo govori da neki put u Zakonodavstvu rade se neki potezi koji nijesu popularni ili zbog cajtnot uvremenu dozvoljavaju greške nadam se da neće biti nekih velikih grešaka u ovom zakonu, ja ih lično ne vidim, tako da ću podržati zakon i pored mog stava da bi taj potencijal, ali koji je praćen uz konflikt kojoj grani dati prednost, da li lovstvu ili da li zabrani, da se to razvije kroz turizam, kroz druge vidove zaštite divljači želio bih i od Ministarstva pošto je gospodin i Adem Fetić tu malo duže čuti kratko pojašnjenje oko zahtjeva jednog lovačkog društva iz Malesije, za dodjelu lovišta i preimenovanju imena. Nadam se da Ministarstvo će brzo riješiti nešto što može da izazove nezadovoljstvo i proteste lovaca i možda prilike da o tome razgovaramo. Hvala.

PREDSEDAVAJUĆI BRANKO RADULOVIĆ:

Posmatranje i uzgoj ptica takođe miri i jednu i drugu rabotu i posebno onu humanu dimenziju.

Ministre, ja se izvinjavam sa posebnim zadovoljstvom vas, ali nijesu vas registrovali, ali dovoljno je da vas ja vidim.

Izvolite, kolega Kalač.

ALMER KALAČ:

Poštovani predsjedavajući, uvaženi ministre sa saradnicima, uvažena Skupštino, uvaženi građani,

Jednom rečenicom osvrnuću se Zakon o zaštiti životinja o kojem smo danas raspravljali nalazi se u setu ovih zakona koje je predložilo vaše Ministarstvo.

Želim samo da ukažem na jednu pojavu, naravno životinje trebaju biti zaštićene. Međutim, da postavim pitanje u kojoj mjeri su zaštićeni ljudi, odnosno u kojoj mjeri su zaštićena naša djeca. Ta pojava je sljedeća. Svakom danom na televiziji u štampi svuda možemo vidjeti da žene u svojim naručjima drže kućne ljubimce a u kolicima guraju djecu, umjesto da bude obrnut slučaj, da u naručju drže djecu, a da te ljubimce vode. Ta situacija je obrnuta i nažalost taj trend je sve prisutniji kod nas.

A sad da se vratim zakonima o kojima trenutno raspravljamo.

Iako naizgled Zakon o divljači i lovstvu i Zakon o šumama može da se svrsta i objedini kao što smo to danas učinili u cilju racionalizacije vremena mislim da to baš i nije moguće iako se sam lov zbiva u šumama i divljač tamo živi. Svakim danom imamo sve više lovaca, zbog nedostatka sredstava lokalne samouprave izdaju veliki broj lovačkih dozvola, često puta se te dozvole izdaju tim mladim lovcima, amaterima bez dovoljnog znanja, a nažalost nijesu tako rijetke nesreće koje su završene i smrtnim ishodom. Smatram da je potrebno poštovati više kriterijuma za izdavanje lovačkih legitimacija i lovačkog oružja, a zbog dosadašnjeg odnosa prema lovištima sve je manje i lovišta i divljači.

Osvrnuću se na pojedine članove Zakona o divljači i lovstvu.

Član 22 novčanom kaznom od 200 do 800 eura kazniće se za prekršaj fizičko lice, pa onda taksativno pobrojano šta sve spada u tu kategoriju. Stav 2 psa pušta da se bez vidno obilježenog okovratnika i kontrole kreće po lovištu. Vjerovatno taj lovački pas treba da nosi neku svoju oznaku stav 8 lovi sokolarenjem divljač koja nije vještački uzgajana tražim obrazloženje ovog člana. Ako tumačimo ovako zec koji živi u šumi ne smije biti lovljen sokolarenjem. Što znači da je možda ovo nekakva mjera i podsticaj za razvoj da se formiraju uzgajališta te divljači od vas ili od vaših saradnika tražim obrazloženje ovog stava.

Stav 12 u lovu ne koristi lovčake pse ili koristi bez posjedovanja dokumenata koji potvrđuju rasnost i identitet pasa. Pročitacu još jednom novčanom kaznom u tom i tom iznosu, kazniće se za prekršaj fizičko lice ako u lovu ne koristi lovačke pse. Da li je ovim stavom propisano da svaki lovac mora imati lovačkog psa. Ja smatram da je ovdje riječ o lošoj formulaciji, jer bi onda i onaj lovac koji na Skadarskom jezeru lovi patke u svom čumu morao imati lovačkog psa, bez obzira na rasu.

Pojašnjenje vezano za stav 14 trening i obuku pasa vrši u periodu od 1.marta do 30.juna tekuće godine. Da li je to zato što u tom periodu divljač rađa mladunce? Znači, taj dio ne poznajem i tražim pojašnjenje.

Pošto vrijeme ističe, kratko bih da se osvrnem na Zakon o šumama, znamo da je ova oblast ne mogu reći neuređena, ali da postoje veliki problemi u ovoj oblasti imali smo više puta raspravu u ovom domu. Smatram da kvalitetnim zakonskim rješenjem i popravkama istog možemo učiniti da se loša zbivanja u šumama i u koncesijama prilikom dobijanja koncesija uredi na ovaj način. Član 41 pored ovlašćenja i obaveze utvrđene zakonom koji je uredi inspekcijски nadzor, šumarski inspektor je ovlašten da, a onda je taksativno pobrojao koja su njegova ovlašćenja. Mi smo već ovdje govorili da inspekcijски nadzor nije u nadležnossti vašeg Ministarstva vide da je to jedan veliki propust to trebamo urediti i ovdje su uglavnom pobrojane one stvari koje su najvidljivije na terenu i propisi koji se krše.

U članu 43 novčanom kaznom, kaznene odredbe kazniće se prekršaj pravno lice, to je takođe pobrojano 45 novčanom kaznom od 300 do 1.200 eura kazniće se za prekršaj. Ovdje stoji fizičko lice.

U stavu 1 stoji vrši sakupljanje nedravnih šumskih proizvoda koji su to nedrvni šumski proizvodi. Da li će se novčanom kaznom kazniti fizičko lice, ako bere borovnice? U stavu 2. znači fizičko lice ne pregleda vozila kojima se drvo prevozi i to na kojima se drvo prenosi u cilju pronalaska predmeta krivičnog djela. Da li je greška u ovom prvom stavu, da umejsto fizičkog treba da stoji pravno lice. Ili je to formulisano i zamišljeno upravo ovako kako je rečeno ovdje.

Zahvaljujem vam i hvala vam na dozvoljenom dodatnom vremenu.

PREDŠEDAVAJUĆI BRANKO RADULOVIĆ:

Hvala.

Ministre, komentare na uvodno izlaganje.

PETAR IVANOVIĆ:

Hvala vam.

Koliko imam pet minuta.

Teško odgovoriti na ovoliko postavljenih pitanja u ovom zadatom roku, ali evo krenuću redom, pa dokle stignem.

Zahvaljujem poslanicima Nišavić, Bošnjak, Stanić, Perić, Nimanbegu i Kalač. Cijenim da su rasprave zaista bile korektne i fokusirane na ono što jeste predmet rasprave i pretpostavljam da na ovaj način možemo jedni drugima pružiti ruku da ono što je zajednički cilj bude kvalitetniji.

Želim da shvatim da mi nijesmo ovih 12 zakona uradili u roku od mjesec dana, mi smo na ovim zakonima radili jedan duži vremenski period i iz različitih razloga dogodilo se da su svi zakoni objedinjeni na jednom mjestu, u jednom danu, ali ne bih želio da oni ovdje prisutni, a posebno pored malih ekrana da misle da smo mi to u nekom vrlo kratkom vremenskom periodu radili. Neki su zakoni rađeni preko godinu dana. Tako da, eto, desilo se da donesemo veliki broj zakona.

Gospodin Nišavić je ukazao da lovišta moraju biti bolje uređena, ali mislim da, vi dolazite baš iz Bijelog Polja, ako postoji lovište koje je dobro uređeno, to je privatno lovište u Bijelom Polju. Ono je jako dobro uređeno po svim evropskim propisima i volio bih da takvih lovišta ima više u Crnoj Gori. To je jedna preduzetnička inicijativa jednog vašeg sugrađanina koji je uložio značajna finansijska sredstva da to lovište uredi i pokušava dalje da ga razvija.

I ovu priliku koristim da osudim svaku vrstu kršenja zakona. U oblasti lovstva to je krivolov. Mi ne možemo zakonom spriječiti krivolov. Mislim da samo možemo konstantnom edukacijom uticati na promjenu svijesti. Znae, u Teksasu je sasvim legalno da uđete u prodavnicu i kupite oružje, u Illinoisu nije, ali broj ubistava u Teksasu, gdje možete u svakoj prodavnici kupiti pištolj je neuporedivo manje nego u Illinoisu gdje je to zakonom zabranjeno. Ako imamo logiku da ćemo zakonom propisivati norme i da će te norme riješiti sva pitanja u našem životu, to se neće dogoditi. Zato, još jednom molba svima da edukativno djelujemo ka svim građanima Crne Gore i da objasnimo ono što je suština naših zajedničkih napora.

Mi smo podnijeli dvije krivične prijave i nekoliko smo urgencija poslali tužilaštvu. Čak su nam negdje i spočitavali zbog čega mi podnosimo krivične prijave, ali to je odgovor na vaše konkretno pitanje oko toga šta se dešavalo sa slučajem srna.

U onom dijelu gdje ste pitali za usklađivanje, rok za usklađivanje po osnovu ovog zakona je dvije godine. Mi nijesmo u Ministarstvu poljoprivrede trčali i, usuđujem se reći, nijesmo ponavljali nešto što sam primijetio u nekim drugim zakonima da dajemo vrlo kratak rok za izradu podzakonskih akata iz dva razloga. Prvo, mislim da to nije realno moguće. Drugo, upravo zbog edukacije. Vjerujemo da treba produžiti rok za podzakonske akte i edukativno djelovati na ljude.

Gospođa Bošnjak je navela izvještaj. Slažem se, vi ste korektno citirali izvještaj i tu ne mogu ništa promijeniti. Istini za volju, taj izvještaj je dao prikaz biznis barijera koje su se odnosile na nekoliko godina unazad i iz ugla biznis barijera ukazivao na probleme o kojima ste vi govorili, a ne iz ugla lovstva. Zašto su neki ljudi identifikovali te barijere kao barijere za biznis, pravo da vam kažem ni meni sve do kraja nije jasno. Vidim da su neki od tih komentara direktno suprotni nekim drugim zakonima koji nijesu samo u domenu rada Ministarstva poljoprivrede nego, na primjer, u oblasti zaštite životne sredine. Tako se tu postavlja i pitanje da li treba samo gledati sve iz ugla biznisa ili možda gledati malo šire, iz ugla onoga što je i pitanje zaštite životne sredine i pitanje nekog odnosa koji pokušavamo da gajimo u poljoprivredi.

Činjenica je da se životinje ubijaju u krivolovu i tu činjenicu ne mogu iskriviti. O tome govori javnost, o tome govorite i vi i ne želim ni na koji način da tu činjenicu prikažem drugačije nego što ona jeste. Isto tako je činjenica, gospođo Bošnjak da u nekim opštinama mi imamo značajan rast divljih životinja. Evo, vidjeli smo koliko je tekstova u medijima bilo oko toga da su medvedi uništavali koštice, uzimali med, pravili štetu na pojedinim poljoprivrednim domaćinstvima. Mislim da moramo gledati realno na problem. Tačno je da s jedne strane postoji krivilov, ali tačno je i da s druge strane imamo lovačka društva koja ne rade ništa ili ne rade dovoljno da tamo gdje se životinje razmnožavaju mimo onoga što odgovora ljudima koji žive u okolini treba da učine kao lovačke organizacije. Zbog toga, vjerujemo da ćemo sa ovim zakonom dati doprinos da se kroz izbor lovočuvara, kroz izbor lovačkih organizacija podigne nivo svijesti koliko god možemo, ali trebaće nam zajednička uloga i vas kao članova parlamenta i nas kao članova izvršne vlasti.

Jedan od primjera uzgoja jelena lopatara zbog mesa, navodili ste taj primjer, takođe je nedavno emitovan na državnoj televiziji i mislim da se baš na prostoru Nikšića, upravo tamo gdje je i bio ovaj zločin, da vidimo kako i na koji način iz ugla biznisa, upravo sada pravim spoj iz onoga što ste rekli oko biznis barijera i s druge strane pravilnog odnosa prema

divljim životinjama kako i na koji način jeleni lopatari mogu biti uzgajani, a da to dobije smisao i biznisa i da se radi na jedan humani način.

Mislim da su članovi 11 i 12 dali profil stručnjaka lovočuvara i da smo učinili koliko smo mogli u ovom momentu da se izvrši selekcija onih ljudi koji treba da budu lovočuvari. Kratak komentar. Ministar ne mijenja statut nijedne lovočuvarske organizacije, pa ni udruženja lovaca Crne Gore. Mogu da provjerim ovo što ste sada kazali. Mislim da to baš i nije bilo tako, ali ne bih ulazio u polemiku sa vama oko tog dijela. Provjeriću i možemo naknadno razgovarati na ovu temu, ako ste saglasni.

Zahvaljujem gospodinu Staniću. Dvije napomene: Komisije na koje ste aludirali, one su u nadležnosti Ministarstva finansija. Koliko je meni poznato, formirane su tri komisije i upućujem vas na Ministarstvo finansija. Što se tiče imovine vjerskih zajednica, Ministarstvo za manjine i ljudska prava upravo je danas ponudilo Vladi jedan zakon koji dotiče u jednom dijelu i pitanje imovine vjerskih zajednica. Nije to u nadležnosti Ministarstva poljoprivrede. Držim se onoga što je moj posao. Nemojte me uvlačiti u nešto što je u resorima drugih ministarstava jer nije korektno sa moje strane da ulazim u taj dio, bez obzira što se radi o šumama. Vi znate da je bio proces oduzimanja šuma, da je definisan Zakon o restituciji, postoje formirane komisije i te komisije nijesu u našoj nadležnosti. Samo vas mogu uputiti tamo u čijoj nadležnosti one jesu i, ukoliko mogu da pomognem u toj komunikaciji, stojim na raspolaganju.

Da li oblovina ide preko Jabuke? Da, ide. Isto tako stoji otvoreni poziv kompanije Vektra za otkup oblovine i ide dalje preko granice. Nešto tu nije u redu. Mi smo zbog toga i pitali inspektore šta vama treba. Nacrtajte vi nama sve što vam je potrebno da bismo mi efikasno primjenjivali zakon. To što smo dobili od inspekcije uobličili smo kroz ovaj zakon. Da se ovdje zaustavim radi vremena.

PREDŠEDAVAJUĆI BRANKO RADULOVIĆ:

Ministre, ako imate što važno recite samo koncizno.

PETAR IVANOVIĆ:

U najkraćem da se osvrnem na komentar gospodina Perića iako nije u sali. Opštine definišu procedure o kojima je on govorio kroz različite planove. Nije Ministarstvo poljoprivrede to koje će odrediti šta sve treba da uđe u lovne ili nelovne površine. Mislim da ovaj zakon nije prepreka za ono što je potrebno opštinama bilo da kreiraju lovne površine, bilo da iz ograniče, ali inicijativa ide od strane opštine, ne od strane Ministarstva.

Ne mogu prihvatiti političke ocjene koje su ovdje izrečene. Ovaj ministar nije dao nijedan tender koji se odnosi na višegodišnje koncesije. Mi smo dvije godine imali velikih problema i oko sanitarne sječe o kojoj ste govorili, jer smo uporno objašnjavali da što više vrijeme prolazi pravi se šteta. Ne znam ko ima koristi oko toga što se neće dati makar ono što je izgorelo u požarima prije nekoliko godina kao sanitarna sječa. Svi gubimo na tome. Bilo je različitih opstrukcija. Mislim da smo tu konačno napravili red. Mislim da je dosta pomoglo i spajanje drvoperade sa oblašću šumarstva i čini mi se da pravimo pomak. Volio bih i kao ministar i kao čovjek da mnoge stvari idu brže nego što one idu, ali ako mogu računati na vašu pomoć onda će one ići brže. Nemojte da, ipak, iznosimo neke političke kvalifikacije koje, makar za ovih 30 mjeseci koliko sam ministar, zaista nijesu bile takve. Nikome šuma nije dodijeljena po bilo kakvim političkim kriterijuma, isključivo po javnom tenderu i onako kako je definisano pravilima. Hvala vam.

PREDŠEDAVAJUĆI BRANKO RADULOVIĆ:

Hvala, ministre.

Komentar na komentar. Gospodo, toliko ste naučili od mene da koristite elektronsku infrastrukturu. Ko ne koristi biće uskraćen.

Izvolite, koleginice Bošnjak.

BRANKA BOŠNJAK:

Nastojacu da budem kratka. Samo cu da kazem da bi me radovalo da se ubuduće vrlo vodi racuna koje lovačke organizacije i ko ce biti lovočuvari jer su oni ključni u svemu tome. Sada ne znam da li ste išli na onaj evropski standard koliko lovočuvara treba da ima zavisno od hektara jer je to bilo nevjerovatno malo u Crnoj Gori. Mislim da to treba da se poveća. Jer, vjerujte u ovoj oblasti stvarno postoji kriminal. Ono što se desilo sa srnama je pokazalo to. Svi cete se sjetiti onog lovočuvara koji je izjavu javno dao da je toga dana bilo 35 lovaca na tom području i da je on pokušao da zaustavi tri džipa koja su prošla i nisu se odazvala njegovom signalu da se zaustavi. Vrlo je lako moglo da se htjelo to izučiti zbog toga što DNK na životinjama bi bilo isti, moglo bi se naći na ubijenim životinjama i znati ko su ti koji su to odradili. Očigledno posle određenog vremena čovjek je promijenio svoje mišljenje i to znači da je tu kriminal to uradio. Ono što se desilo sa medvedom u Podgorici, ono je znak nekome i taj neko je znao da je poslat njemu onaj signal jer ono je nešto što je bilo monstruozno, da neko donese medvjeda sa odsječenim šapama. To je bukvalno poruka nekome, a taj neko je primio i zna, a mi ne znamo ko je taj kome je poruka upućena. To samo ukazuje na to da je tu veliki kriminal i da to treba da se riješi. Praticu u suštini kako se radi i javno cu saopštavati.

PREDŠEDAVAJUĆI BRANKO RADULOVIĆ:

To je poruka nekome. Evo, gospodo, što znači profesor tehnike, kako svi koristite sada infrastrukturu. Kada budem otišao barem cu toliko ostaviti trag.

Riječ ima kolega Nišavić.

RADOSAV NIŠAVIĆ:

Gospodine ministre, u svom izlaganju sam upravo skrenuo pažnju na neprimjenjivost i nelogičnost pojedinih članova zakona. Prije svega, na jednoj strani imamo težnju da imamo evropskih zakon, a s druge strane vrlo teško primjenjujemo određene članove zakona. Sada ste čuli primjer koleginice Bošnjak koja je kazala da ste lovočuvaru dali velika ovlašćenja ovim zakonom, ali on nije u stanju da zaustavi nijedno od ta tri auta koja su bila uhvaćena u krivolovu.

S druge strane, dali ste nelogičnost da lovočuvnik može i da zloupotrijebi svoj položaj, kada traži dokumenta koja potvrđuju rasnost i identitet psa tzv. rodovnik. Da vam kažem, na sjeveru lovačkog psa rijetko ko ima koji posjeduje rodovnik, vi to dobro znate. Ili određivanje granice lovišta. Svakako je uređeno lovište ovog privatnika u Bijelom Polju, ali pitao sam za druga lovišta. Dajete ovdje na udaljenosti od 200 metara, od 50 metara itd. Ne možemo to precizno izvesti. To opet može da se dovede u oblast zloupotrebe lovočuvnika, da odredi tačno 200 metara kada ne zna granice lovišta.

PREDŠEDAVAJUĆI BRANKO RADULOVIĆ:

Hvala vam, kolega.

Izvolite, kolega Kalač.

ALMER KALAČ:

Hvala vam.

Samo želim da date dodatno vrijeme ministru i njegovim saradnicima da odgovore na naša pitanja, bio je veliki broj pitanja, da vidimo da li ćemo podržati ovaj zakon i da li će biti, eventualno, amandmanskog djelovanja. Zahvaljujem.

PREDSEDAVAJUĆI BRANKO RADULOVIĆ:

Dao sam dopunsko vrijeme, možda će ministar u završnoj riječi. Nemam pojma. Stvarno sam omogućio i to je dovoljno od mene, a ministar će u završnoj riječi. Izvolite, kolega Nimanbegu.

GENCI NIMANBEGU:

Izuzetno ću kratko, samo pojašnjenje za spor ili inicijativu preimenovanja lovišta. Hvala.

PREDSEDAVAJUĆI BRANKO RADULOVIĆ:

Kolega Stanić.

NOVICA STANIĆ:

Gospodine ministre, očekivao sam da ćete malo komentarisati. Znae, pomenuo sam 1700 radnika nekad, a danas 250. Ako su nekad pljevaljske šume bile najuređenije u SFRJ, jer je bila ostvarena saradnja sa Šumarskim fakultetom iz Beograda, ako je Kombinat Velimir Jakić bio gigant, ako je u današnju Vektru Jakić uloženo, ako je tačno, 80 miliona evra, a fali nekih pet miliona evra da bi se zaokružio tehnološki proces, vi dolazili i puštali nekakve trake tamo, je li to bilo ono kad nekad 80-ih i kada će se naći tih pet miliona.

Nekad sam mnogo napadao tog gospodina Brkovića, a danas se, evo, borim da mu pomognem ne zbog njega nego zbog Pljevljaka, zbog pljevaljskih šuma, zbog građana Pljevalja da te silne pare uložene u Vektru Jakić, ako su stvarno uložene, daju nekakav rezultat da se tamo zaposle ljudi, da se tamo bolje živi. Pamtim i vrijeme, vjerujte 60-ih godina kada nije bilo satova u Pljevljima, pogotovo na selu tamo gdje sam rođen, pa smo slušali ujutru u šest kada svira pilana Jakić i u dva sata kada radnici počinju da rade i kada idu kući u dva sata, i to nam je puno značilo. To je bilo nešto što je značilo seljanima po pljevaljskim selima okolo, a tek danas. Makar u završnoj riječi dajte neko ohrabrenje, neku riječ da ćete pomoći da se to zaokruži, da se tih famoznih pet miliona nađu i da to krene na bolje. Hvala.

PREDSEDAVAJUĆI BRANKO RADULOVIĆ:

Hvala i vama, kolega Staniću, veliki ste optimista. Da se tu ne krije još neka nula. Barem za aluminijumsku industriju to znam.

Koleginica Kalezić u pet minuta, ne nikako u deset. Izvolite.

JELISAVA KALEZIĆ:

Hvala, potpredsjedniče Raduloviću.

Poštovana Skupštino, poštovani ministre sa saradnicima, u okviru ove objedinjene rasprave reći ću nešto o Zakonu o šumama. Pitanje na koje je ukazao i kolega Stanić oko restitucije dijela šuma koje još nije završeno, svojevrsan je Bermudski trougao između Ministarstva poljoprivrede koje po prirodi stvari treba da se stara jer je u tom resoru i šumarstvu veoma važan sektor nekada vrlo profitabilan, a danas vidimo koje su teškoće, Ministarstva finansija koje učestvuje u postupku restitucije i Ministarstva pravde, po mom mišljenju. Zašto? Zato što postoji, koliko sam obaviještena, više slučajeva kada su građani koji su prijavili restituciju i ušli u taj postupak dobili na prvostepenom, pa čak i na

drugostepenom sudu uz odgovarajuću dokumentaciju svoje pravo da im se vrati imovina, a onda je to stopirano.

Međutim, želim da ukažem iako mi vrijeme vrlo prolazi, a imam i neke konkretne stvari na jedan jako neobičan, u smislu studije, slučaj sociološke, prije svega, zanimljive i potresne za Crnu Goru da još uvijek traju ideološki razlozi osporavanja imovine ljudima i to u beranskom kraju porodicama čiji su neki preci, čije je vlasništvo bilo određena šuma, bili u četnicima. Poslije rata je u mnogo slučajeva to nacionalizovano bez ikakvog sudskog postupka i ostalo tako. Sirotinja nije mogla da se izbori da do toga dođe, a nije baš bilo ni zgodno tada se suditi sa državom u tim okolnostima. To se sada vodi kao državno, porodice znaju da je to njihovo. Kada je pokrenuta restitucija pokušali su i vjerujte da su još uvijek ti ideološki razlozi opredjeljujući što to ide sporo. Ali, šta se događa? Neko gazduje tom šumom. Doći će trenutak kada će to sve da se raščisti. Doći će trenutak kada ćemo mi kao građani Crne Gore plaćati obeštećenje nekome ko će da istjera pravdu. To je ono što nije dobro.

Ono što još nije dobro, to je što se tu šuma malo više degradira nego što bi trebalo. Imam konkretne dokumente za jednu konkretnu parcelu koja je sve uz dozvolu određene institucije iz Šumske uprave došla sa pete kategorije na šestu kategoriju, što će reći nije se dobro ili gazdovalo ili se nije dobro čuvalo, a okolo je sve šuma koja je pod restitucijom. Htjela sam na ovo da ukažem i zbog tih građana i zbog objektivnog problema koji vidim da je poznat gospodinu ministru i zbog budućih problema koji će nas snaći. Jer, zbog restitucije mi ćemo dospjeti na evropske sudove i moguće plaćati obeštećenje u smislu osporavane imovine.

Sada kratko. Pozdravljam predloženo rješenje da se prave planove i za privatne šume koje su veće od pet hektara ili, pak, ako se vlasnici udruže, pa postignu taj maksimum. Međutim, u zakonu nije precizirano ko snosi troškove za pravljenje planova, ide desetogodišnji plan korišćenja. Ako to snosi ministarstvo, to je logično i opravdano. Mislim da nema tih velikih gazda u Crnoj Gori koji to mogu da podnesu.

Samo bih ukazalo na još nešto što je ovdje rečeno. To je jedna velika nepreciznost oko korišćenja nedravnih šumskih proizvoda. Upravo je rečeno, to su gljive, to su šumske jagode, šumske maline, borovnice, na kraju krajeva ljekovito bilje, cvijeće itd. To ovaj zakon ne tretira, radi se o oblastima šuma, ne tretira kako organizovati. Postoje brojni entuzijasti, amateri ili ljudi koji su stručni koji se bave ili gljivarenjem ili ozbiljnim ekološkim proučavanjima. Veliki broj građana tako stvara dopunske proizvode i nudi turistima ne praveći štetu, a inspekcija može da kontroliše tamo gdje se šteta pravi. Poznato nam je da se to događa na arealima gdje ima više borovnica, gdje se beru na neadekvatan način čime se za naredne godine uništavaju. Mislim da se mnogo više može postići obukom građana i podsticanjem onih koji to rade. Nijesu svi štetočine. Mislim da štetočina ima mnogo manje. Ova zakonska odredba, a tamo piše do 1200 evra, pa to je da se čovek onesvijesti.

PREDŠEDAVAJUĆI BRANKO RADULOVIĆ:

Ministre, hoćete li vi pošto ste profesor da iskomentarišete profesoricu Kalezić?

PETAR IVANOVIĆ:

Ukratko bih se osvrnuo na četiri posebne tačke, a onda ostavio prostor.

PREDŠEDAVAJUĆI BRANKO RADULOVIĆ:

Samo kolegunica Kalezić jer ste imali priliku prošli put. Ne može. Oni bi htjeli do ponoći. Samo kolegunicu Kalezić. Hajde, minister, da budemo drugari. Iskomentarišite, ali da oni ne mogu nikakvo odgovoriti. Hajde da vidimo koliko ste mudar ministar.

PETAR IVANOVIĆ:

Hvala vam na ponuđenom izazovu.

Gospođo Kalezić, saglasan sam sa dobrim dijelom toga što ste kazali. Ono što mogu da preuzmem kao obavezu jeste da slučaj koji ste, eto, dopustite diplomatski nekako fino dotakli bez vidljive namjere da sada zloupotrijebite mogućnost da se raspravlja o zakonu, a na neki način mi fino poslali jednu poruku. Pozivam vas da mi dostavite dokumenta na koja ste tako ukazali. Sigurno ću se zainteresovati za taj slučaj i vidjeti šta mogu u granicama mogućnosti koje imam da učinim. Ukoliko procedura zahtijeva da idem i ka nekim drugim svojim kolegama u Vladi, nemam nikakav problem to da iniciram. Nemam čarobni štap, ne mogu učiniti sve, ali pozivam i vas i ostale poslanike kada god postoji nešto što je specifično da na to s pravom i ukažemo.

Kada su u pitanju dodatna tri komentara, gospodine Nimanbegu, nadam se da nećete sada zloupotrijebiti ovo što kažem pa krenuti u raspravu. Uvjeravam vas da sam čovjek koji radi profesionalno svoj posao i ništa što radim u Ministarstvu poljoprivrede ne radim napamet ili bez veze. Imao sam susret sa lovcima, napravili smo zapisnik. Koristim ovu priliku da dotaknem samo taj problem. Volio bih da to što smo dogovorili, što je zapisnikom konstatovano je i realizovano, ali nije. Nemojmo sada da otvaramo taj problem dalje, biće prilike i za to. Najviše želim da svako ko preuzme obavezu odradi svoj dio posla. Mi smo naš dio posla odradili, ali sve što bih dalje kazao uticalo bi na to da otvorimo i polemiku po ovom pitanju.

Što se tiče mene, već sam potvrdio nekolicini poslanika da ću imati radnu posjetu i Gradskoj opštini Tuzi i, zašto da ne, razgovaraćemo i sa lovcima. Moramo samo razdvojiti dvije stvari, da li mi ovdje govorimo o problemima lovaca ili o bilo kakvim drugim problemima koji ne zadiru u ono što lovci kao lovci traže. Vjerujte da iako nisam lovac, kao što i ne pušim, želim da pomognem lovcima da ostvaruju svoja prava na prostoru Gradske opštine Tuzi kao što imaju i svi ostali lovci na prostoru Crne Gore. Moraćemo ići tu u neka rješenja koja će biti jedna vrsta kompromisa kako do tih prava ako su ona uopšte ugrožena dođemo. Što se mene tiče, računajte da sam tu spreman da uradim sve što mi zakon dopušta.

Što se tiče Vektre Jakić, tu su dva komentara, ali osvrnuću se njih. Gospodine Staniću, kada sam kazao u ovom domu da neću odustati od Fonda Abu Dabi, znam da je bilo podsmjeha. Čini mi se da smo uspjeli da izguramo taj dio posla. Sada ću kazati da neću odustati isto i od svega što mogu da učinim da se pokrene ne proizvodnja rezane građe, ona je pokrenuta u Vektri Jakić nego ostali programi. Isto tako ne želim da se kitim nerealnim ciframa. Volio bih da radi 250 ljudi. Ne radi, radi 220 u kompaniji Vektra Jakić. Trideset ljudi je velika razlika za mene, to je preko 10%. Istina, indirektno radi 290 u šumi, ali direktno u kompaniji Vektra Jakić 220. Pokretanje peletare, pretpostavljam da je jedan dio sredstava na koji ste aludirali vezan i za pokretanje tog pogona i značio bi otvaranje prostora za dodatnih 115, 120 ljudi. Naravno da je to izazov. Trudim se koliko god mogu da pomognem i toj kompaniji. Uvjeravam vas da ćete se i vi sve više uvjeriti da imamo mnogo prostora da radimo zajedno. Zašto? Dok mi bijemo nekakve naše bitke ovdje i gubimo radna mjesta, čujte u drugim zemljama se to malo radi drugačije. Mi se svi izlažemo jednom velikom tržištu. Molim i vas kao čovjeka koji dolazi iz Pljevalja da pomognete u granicama vaših mogućnosti, da ono što se dešava u Kompaniji Vektra Jakić ide bezbolnije.

Ukazali ste i sami, s pravom, i hvala vam na tome da je na prostoru stare ciglane bilo, vi ste kazali deset, a ja ću opet smanjiti malo, prema mojim podacima mnogo manje, ali nesporno da je bilo više hiljada kubika drvne građe izuzetno lošeg kvaliteta koja ne može da uđe u program rezane građe i koja je prodavana po jednoj vrlo niskoj cijeni. To nije direktno vezano za ovaj zakon, ne želim da zloupotrebljam vrijeme jer smo na nekim drugim

temama i dopustite da ostavim malo vremena gospodinu Fetiću da ipak odgovori na ovo što je gospodin Kalač postavio kao pitanje. Mislim da bi to bilo korektno.

PREDŠEDAVAJUĆI BRANKO RADULOVIĆ:

Izvolite. I ovako sam van procedure. Izvolite, Fetiću.

ADEM FETIĆ:

Hvala, potpredsjedniče.

Vrlo ću kratko dva odgovora. Pitanje gospodina Nišavića. Znamo da je rodoslov kod pasa problem, znamo da to nije u dobroj proceduri, ali mi moramo ići ka tome da bismo baš problem krivolova utjerali u nekakvu pravu maticu. To je što se tiče toga. Ne vjerujem da je veliki problem da li se na odstojanju od 50 metara treba neko iskontrolisati, neki krivolovac šta li radi tu u tom vremenu.

Što se tiče pitanja gospodina Kalača, dva pitanja, kratki odgovori. Lov na divljači koja nije vještački uzgajanja je zabranjena. Mora biti lov samo na divljač koja je vještačkim izgajalištima kakvo ima u Bijelom Polju. To je i ono što ste vi rekli, posumnjali da je to u prilog otvaranju što više uzgajališta.

Drugo, u pitanju je stvarno tehnička greška, vi ste to odlično primijetili, u tački 12 u lovu ne koristi, znači da kazniče se onaj ko u lovu ne koristi lovačke pse ili ih koristi bez posjedovanja dokumenata koji potvrđuju rasnost i identitet. Trebalo je da stoji ko u lovu ne koristi lovačke pse bez posjedovanja dokumenata. Ne znači sada da bi bio obavezan. Tehnička je greška u ovome.

Branje borovnica. Fizička lica su, odnosno sakupljači nedravnih šumskih proizvoda koji se dalje prometuju, ali moraju biti u skladu sa propisima koji su predviđeni zakonom i podzakonskim aktima. I u količini i u kvalitetu i posebno u načinu branja, a to je posebno problem kod branja borovnica i kada se uništavaju osnovna stabla.

PREDŠEDAVAJUĆI BRANKO RADULOVIĆ:

Hvala, direktore Fetiću.

Izvolite, kolega Kalač.

ALMER KALAČ:

Hvala vam, predsjedavajući.

Pročitacu, a vi sami poslušajte i procijenite.

Novčanom od 1200 kazniče se za prekršaj fizičko lice ako ne pregleda mjesta osim stanova na kojima se može nalaziti drvo koje je predmet krivičnog djela ili prekršaja. U moj stan nikakvo fizičko lice ne može ući da kontroliše bez obzira da li ima drveta ili nema. Znači, isti prvi dio teksta kazniče se za prekršaj fizičko lice ako ne pregleda vozila kojima se drvo prevozi. Smatram da je greška, provjerite još jednom. Zahvaljujem.

PREDŠEDAVAJUĆI BRANKO RADULOVIĆ:

Izvolite, kolega Labudoviću.

EMILO LABUDOVIĆ:

Zahvaljujem, gospodine predsjedavajući.

Gospodine ministre, kao neko ko je rođen i ko će biti sahranjen na području koje je nekad bilo poznato po šumskom bogatstvu, jer su čuvene šekularske šume decenijama držale fabriku celuloze i papira i šumsko industrijsko preduzeće Polimlje, za ovu materiju sam, prije svega, emotivno vezan. Ne mogu da prećutim činjenicu da, pošto se otprilike

petnaestodnevno vraćam u svoj zavičaj i ovako kratkovid golim okom vidim kako, eto, u tom kratkom periodu nestaju čitavi reviri šuma i da od nekad kraja koji se, zaista, mogao nazvati šumskim krajem moj šekular, a nažalost nije usamljen postaje jedna pustopoljina koja će biti i jeste i sada izložena svim onim negativnim uticajima prirode koje nestanak šuma povlači za sobom. Ovaj problem vidim sa tri aspekta, čuvanje, eksploatacija i uzgoj šuma.

Kada je riječ o čuvanju, gospodine ministre, znam da ćete vi reći da to nije dio vašeg resora, ali jeste dio kompletne priče. Nijesu nama problem samo šumokradice, nama su više problem čuvari. Vraćamo se na onu latinsku ko će čuvati čuvare. Čitav lanac od šumara preko policije do onih na graničnim prelazima su uvezani u ovaj veoma unosan biznis, pa za posledicu imamo, gospodine ministre, da se na graničnim prelazima evidentira više izvezene građe nego što je godišnje odobrenje za ukupnu sječu. To samo može u Crnoj Gori. Kada neko u reviru kakav su Crna poda, endemskom reviru, posiječe tri ili četiri endemska bora, on je napravio zločin, gospodine ministre, koji se može uporediti sa ubistvom. Nemoguće je da u Crnoj Gori u kojoj se sve zna, godinama se ne zna ko je to uradio.

Kada je riječ o eksploataciji, gospodine ministre, prvo je napravljena sistemska greška. Neshvatljivo je da su društvena preduzeća koja su se bavila sječom i preradom šuma, prometovanjem robe koja nikad nije imala problem na tržištu, nijesu ni sijali ni zalivali, sva do jednog otišla u stečaj, a desetine, stotine i hiljade radnika ste ostavili na ulici da biste taj isti posao povjerili pojedincima, privatnicima koji za to niti su imali specifikacija po svim mogućim i nemogućim parametrima, nijesu imali dovoljno radne snage, nijesu imali odgovarajuću mehanizaciju itd.

Nije samo to problem, gospodine ministre. Način na koji se vrši dodjeljivanje koncesija je vrlo neproduktivan sa stanovišta zaštite malih koncesionara. Evo primjer. Recimo, jedan moj zemljak koji u Šekularu drži pilanu, da bi učestvovao na tenderu mora prvo da otkupi tendersku dokumentaciju deset hiljada evra, pa da plati pet hiljada evra da bi učestvovao na licitaciji i ponudi, gospodine ministre, između 30 i 40 evra po kubiku, zavisi od revira gdje se planira vršenje eksploatacije, a vi, kada kažem vi ne mislim na vas nego na ove koji to organizuju, sve to date Boj Komercu po 14 evra po kubiku. Ne samo što gušite njega nego kroz činjenicu da ti mali proizvođači i ti mali prerađivači drvnih proizvoda zapošljavaju između 15 i 20 radnika, oni drže selo, gospodine ministre, to je 15 do 20 porodica. Bez njih, budite uvjereni, za deset godina moga sela više neće biti osim na mapi.

Kada je riječ o uzgoju, ja sam kao neko ko je kroz radne akcije i kao vojnik zasadio na hiljade sadnica širom bivše Jugoslavije prvo potražio u ovom zakonu rješenje koje reguliše obnavljanje tih šuma pošto se onako opustoše. Našao sam to u članu 52 koji kaže da podizanje novih šuma, pošumljavanje i uzgojni radovi u postojećim šumama vrše se u skladu sa kriterijumima i indikatorima iz člana 6 stav 5 ovog zakona. Računam sada će to biti neki član koji zauzima čitavu stranicu, kada ono član 6 stav 5 šumom i šumskim zemljištem kao eko sistemom upravlja se i gazduje na održiv i multifunkcionalan način u skladu sa kriterijumima i indikatorima koje utvrđuje Ministarstvo. Gospodine ministre, ako se ovako uzgajaju i ako je ovo rješenje, da vas zamolim nemojte ni ovo ovoliko. Zahvaljujem.

PREDŠEDAVAJUĆI BRANKO RADULOVIĆ:

Želite li da komentarišete kolegu Labudovića? Ovo je komentar, možete do dva minuta.

Izvolite.

PETAR IVANOVIĆ:

Prvo, ne mogu se složiti oko toga što ste kazali za dio gdje ste govorili o metodologiji dodjele koncesija. Javni pozivi jasno preciziraju koliki je to minimalan broj zaposlenih i koja je to tehnologija. Nije samo cijena ključni faktor. Ako jedna firma koju ste vi pomenuli ponudi 30 eura, a druga firma ponudi neke druge kriterijume koje smo mi vrednovali, ne mora da znači da će cijena biti isključivi faktor na bazi na kojoj se dodjeljuje ugovor. Ono što vas uvjeravam jeste da sigurno niko nije plaćao deset hiljada eura za otkup dokumentacije. Ovo su tri javna poziva koja smo realizovali u tri zastupne godine. Mi nijesmo imali, najviše je podataka od prošle godine, ni jedan jedini spor. Imali smo 16 žalbi, riješeno je 15, nikakvih sporova nije bilo, poslednja 16. žalba se rešava. Valjda vam i to daje neko uvjeravanje da smo imali jedan pozitivan pristup da gdje god možemo imamo u vidu i potrebe malih i potrebe velikih.

Drugo, jesam posvećen problemu pošumljavanja koliko god to mogu i razvijamo posebne programe koji nemaju nikakve veze sa zakonima. Žao mi je što danas nemamo još dva zakona na dnevnom redu. Jedan od ta dva zakona odnosi se na šumski reproduktivni materijal, dakle sve ono na šta vi s pravom ukazujete. Ali, kada govorite o ovoj knjizi indikatora, nemojmo da budemo baš tako jednostavni. Ta knjiga indikatora ima par stotina strana i mi ne možemo sve to prenijeti u zakon. Moramo se, ipak, navikavati na rešavanja nekim drugim aktima koji nisu direktno vezani za zakon. Nama je važno da ovaj zakon ne kreira problem u prenošenju pravne regulative iz Evropske unije. Sve drugo ćemo regulisati dalje korak po korak. Volio bih da tako kako radimo na zakonodavnom planu se u praksi vrši pošumljavanje. I vi i ja bismo bili zadovoljniji. Preko resornog direktorata trudimo se da realizujemo tri programa. Jedan se odnosi na izgradnju regionalnog centra sprječavanja šumskih požara, drugi jeste znavljanje šuma, dakle sadnja i, treći, liječenje šuma od različitih bolesti koje naročito nastaju nakon šumskih požara. Hvala.

PREDSEDAVAJUĆI BRANKO RADULOVIĆ:

Hvala vam, ministre.

Izvolite, kolega Labudoviću.

EMILO LABUDOVIĆ:

Gospodine ministre, složio bih se sa vama kada bi ta druga firma koja je moćnija sa tim šumskim blagom radila nešto drugo i nešto korisnije u odnosu na ove male prerađivače. Koja je razlika ako to što taj veliki koncesionar, reći vam to imenom i prezimenom - Boj Komerc, to proda sve preko granice, za razliku od ovog malog koji eto to koliko je ipak pretvori u neki viši stepen proizvodnje, makar dasku napravi, gređice i ne znam šta.

Drugo, često vas ovdje opominjem, vi ste i ministar ruralnog razvoja. Dužni ste, gospodine ministre, da preduzimate i da podstičete sve mjere koje pomažu očuvanju i preživljavanju sela. Ovo je jedan od metoda. Kažem vam da svi oni do reda zapošljavaju između deset i petnaest radnika, a to je deset i petnaest porodica koje ostaju na tom području.

Što se tiče pošumljavanja, gospodine ministre, sve razumijem, sve to piše u tim knjigama, ali ne pamtim u zadnjih 20 godina da je u mome Šekularu posađena jedna jedina sadnica, a otišli su milioni i milioni kubika sa tog područja. Još nešto, gospodine ministre, da povežem ovaj zakon sa ovim prethodnim o kome je bilo riječi. U mom Šekularu upravo zbog ovakvog odnosa i gazdovanja prema šumama zadnji medved je primijećen prije deset godina i, vjerovali ili ne, u mom Šekularu više nema vrana. Ako vam to ne govori o stanju životne sredine i njenoj zaštiti, onda ne znam šta još mogu da vam podnesem kao argument. Zahvaljujem.

PREDŠEDAVAJUĆI BRANKO RADULOVIĆ:

Hvala i vama, kolega Labudoviću.

Ministre, sada možete ukoliko želite završnu riječ. Kratko i jasno. Ministar govori, gospodo slušajte.

PETAR IVANOVIĆ:

Mislim da bi bilo nekorektno s moje strane da produžim dalje. Bili ste vrlo korektni u vođenju sjednice i svi poslanici sa svojim diskusijama. Odičem se prava da dam završnu riječ, neću komentarisati ništa. Zahvaljujem se svim poslanicima na učešću u raspravi, mislim da su mnoge stvari koje ste rekli bile korisne i očekujem da će i rad kod narednih setova zakona koji nas čekaju biti kvalitetna. Hvala vam.

PREDŠEDAVAJUĆI BRANKO RADULOVIĆ:

Hvala i vama, ministre.

Konstatujem da je rasprava završena u vezi ova dva predloga o kojima ćemo se, bože zdravlja, izjasniti u petak.

Prelazimo na sljedeću tačku dnevnog reda, takođe izuzetno važnu, to je Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o vodama. Ovlašćeni predstavnici Vlade su dr Petar Ivanović, ministar poljoprivrede i ruralnog razvoja i Velizar Vojinović, generalni direktor Direktorata za vodoprivredu. Izvjestioci odbora su Željko Aprcović, Zakonodavnog odbora i dr Predrag Sekulić, Odbora za turizam, poljoprivredu, ekologiju i prostorno planiranje.

Otvaram pretres. Da li izvjestioci odbora žele riječ? Ne. Izvolite, ministre.

PETAR IVANOVIĆ:

Poštovani predsjedavajući, poštovani poslanici, možda ste primijetili da su tokom današnjeg dijela sjednice sa mnom bili mlađe kolege, cijenio sam da je to dobar metod da i oni vide kako se usvajaju zakoni u parlamentu i njima se svima zahvaljujem.

Jedino što bih rekao u uvodnoj riječi je da mom uvaženom zamjeniku gospodinu Velizaru Vojinoviću, svi koji smo zaposleni u Ministarstvu poljoprivrede i ruralnog razvoja želimo sreću i nadamo se da mu je operacija koju je imao danas protekla kako treba i želimo mu brz oporavak. Ako je u prilici, siguran sam da će biti zadovoljan da se danas raspravlja o ovom zakonu.

U uvodnoj riječi samo to da smo ovim zakonom praktično prenijeli opštu direktivu o vodama i otvorili prostor za šest posebnih direktiva. Ukoliko tokom diskusije bude potreba da ulazimo u detalje, stojim na raspolaganju. Hvala vam.

PREDŠEDAVAJUĆI BRANKO RADULOVIĆ:

Hvala i vama.

Nijesam uočio da nema direktora.

Takođe, želimo uspješnu operaciju i ozdravljenje. O važnoj temi će prvi govoriti u prvom krugu kolega Čavor. Izvolite.

BRANKO ČAVOR:

Uvaženi ministre sa saradnikom, prije svega ću racionalno govoriti na ovu temu, pridružujući se današnjoj čitavoj kampanji, ali isto želeći da podsjetim da pripadam onoj grupi poslanika koja naročito želi da afirmiše rad u odborima. Mislim da je to ključno mjesto gdje treba da vodimo direktnu i otvorenu raspravu. U našem odboru je upravo i takva bila i poslanika i ministra veoma otvorena rasprava na ove teme, uz poziv ministru da se ti razgovori nastave i nakon sjednice. Ovaj dio priče koji je danas u tom zvaničnom čitanju je

isto značajan, ne želim ni malo da ga potcijenim, ali svi dobro znamo da on ima u sebi jedan fenomen, magnet zvani TV prenos.

No, da se vratim osnovnoj temi oko voda. Mislim da je veoma značajno pitanje i da voda, u stvari, predstavlja osnovni elemenat životne sredine i života. Ujedno predstavlja i važan elemenat i privrede i turizma i poljoprivrede i ukupnog razvoja države. Ono što čini posebnost ovom resursu, da je visoka prosječnost poticanja vode u našoj zemlji među 4% svjetske teritorije. Još jedan pokazatelj. To da 95,3% vodotoka se formira na teritoriji Crne Gore govori o značaju ovoga resursa. Međutim, sam po sebi to pitanje nije dovoljno već se treba njime ozbiljno i valjano baviti na odgovoran i ozbiljan način. Upravo to danas pred nama i jeste, ovaj zakon o kome razgovaramo. Dobro je napomenuti i da do ovoga zakona koji je danas pred nama je bila jedna ozbiljna javna rasprava, da se došlo do nacrtu dokumenta u kojem su učestvovali i predstavnici i Ministarstva poljoprivrede i drugih ministarstava, eksperti i domaći i strani, predstavnici nevladinog sektora i došlo se do jednog nacrtu koji je dobio zeleno svjetlo i od Evropske komisije i on je danas pred nama.

Koja su ta dva osnovna razloga koji su doprinijeli da se izmijeni dosadašnji zakon. Uobičajeno to biva, to je ovaj prvi koji se odnosi na potrebu usaglašavanja sa legislativom Evropske unije, odnosno tačnije sa okvirnom direktivom o vodama i šest direktiva koje se bave pitanjem voda. To je jedan od osnovnih razloga. Drugi i ne manje važan nego čini mi se čak veoma važan, to je implementacija dosadašnjeg zakona, iskustva u primjeni zakona i potrebe za izmjenama i dopunama Zakona u cilju i pojašnjenja, u definisanju, kao i u cilju potrebe donošenja podzakonskih akata i izmjene postojećih.

U ovom zakonu su, između ostalog, neću pominjati koja značajna pitanja, rekao bih jedno koje se odnosi u članu 9, a definiše strategiju upravljanja vodama koja je veoma značajna jer odnosi se na dugoročni pravac upravljanja vodama. Posebno u ovom dijelu, obavezu Ministarstva da jednom godišnje podnosi izvještaj Vladi na ovu temu, kao i dva pitanja koja su, takođe ovdje, značajno obrađena. Odnose se na definisanje ranjivosti područja od zagađenja voda, kao i pitanje koje je često posljedica štetnosti same vode, to su poplave, sa definisanjem novih šest članova koji se odnose na sprečavanje poplava, a svi dobro znamo koji je odnos jedini mogući u sprečavanju takvih nepogoda. To je izrada dobrih planova upravljanja rizicima.

Ono što jeste značajno u ovom zakonu da se detaljno upozna javnost i stvaraju se dobri odnosi i međusektorski pristup svih koji se bave ovim pitanjem. No, da ne bih odužio, da bi bio racionalan, kao što sam kazao na samom početku, podrška ovom zakonu i glasaćemo se za ovaj zakon, ali i očekivanje i zahtjev prema Ministarstvu odnosi se na implementaciju ovog zakona. Veoma važna stvar jeste implementacija ovog zakona i ne samo ovog zakona, rekli smo danas 11 zakona je u proceduri koji će sigurno dobiti zeleno svjetlo u ovom Parlamentu, a osnovno pitanje jeste njihova primjena. To je zahtjev prema Ministarstvu da naročito prati primjene odredbi ovog zakona i posebno u dijelu donošenja ovih podzakonskih akata, da se utvrdi takva dinamika koja neće biti prebrza da bude na kvalitet donošenja podzakonskih akata, ali opet da ne bude predugo vrijeme da ovi zakoni ne bi bili kompletirani sa važnosti i ovih podzakonskih dokumenata. Zahvaljujem, potpredsjedniče.

PREDŠEDAVAJUĆI BRANKO RADULOVIĆ:

Hvala i vama, kolega.

Radi se, prije svega, u usaglašenosti sa evropskim Akijem. Evo tabele koja je na 170 stranica, u kojoj je dosta toga konstatovano da je usaglašeno ili djelimično usaglašeno, uz veliki apel, ministre, da posle energije će odrediti i voda. To je ekološki odnos prema vodi i racionalno korišćenje vode. I ja ću se uskratiti, takođe, ovo mi je bila jedna od omiljenih

tema, od današnje priče zbog racionalnosti, jer moramo do 31. završiti ovu prolječnju sjednicu od 24 sata, a ima mnogo važnih tema.

Izvolite, kolega Labudoviću.

EMILO LABUDOVIĆ:

Poštovane kolege, gospodine predsjedavajući, gospodine ministre,

Ovo je veoma, prije svega, interesantna i veoma ozbiljna tema. Nažalost, kao i mnoge druge, mi ćemo pretrčati preko ovoga, što se kaže prevešćete nas žedne preko vode, ali nijeste vi to krivi.

Crna Gora spada u red onih zemalja koje se ponašaju kao da je njihovo vodno blago neiscrpljivo, iako svi relevantni međunarodni izvori i sve relevantne međunarodne institucije koje se bave ovom problematikom ozbiljno upozoravaju na činjenicu da zemlja kao planeta rapidno gubi zalihe pijaće vode. Mi i kao društvo i kao pojedinci se ponašamo kao da vode ima u izobilju i kao da će je uvijek biti od onog zalivanja bašti, cvijeća, parkova i svega toga i kada jeste vrijeme i kada nije vrijeme, pa do toga što su nam vodotoci, rijeke i potoci uglavnom odlagališta za smeća itd.

Gospodine ministre, želim posebno da ukažem na nedostatak ovog propisa, gdje nije dovoljno obraćena pažnja na zaštitu vodotoka u Crnoj Gori. Skrenuću vam samo pažnju na jedan segment. Ovih godina i dana se vodi intenzivna kampanja na zahvatanju vodotoka na sjeveru Crne Gore za pravljenje minihidrocentrala. To jeste ekonomski isplativo, naročito za onoga ko ulaže i ko gradi, ali nema nikakvog vidljivog efekta na sredinu u kojoj se to gradi osim promjene ambijenta i promjene mikroklimе. Znam da će se Ljubo naljutiti jer ne zna gdje je moj Šekular, donijeću mu mapu ili ću ga povesti kod kuće kada mu god to padne na pamet. Tri hidrocentrale se rade na tom vodotoku. To je, gospodine ministre pretvoreno sada u baru u koju se sve ono što je nekad tako jedna moćna rijeka nosila sa sobom, sada sliva sve i ostaje na samom koritu. Takođe, ne vodi se dovoljno računa o zaštiti ovih malo moćnijih vodotoka. Treba li vas i sebe i sve nas ovdje da podsjećam na činjenicu da rijeka Zeta u cijelom svom toku od Nikšića pa do ušća u Moraču ovdje zapravo je kanalizacioni sistem za opštine Nikšić i Danilovgrad, dijelom za Podgoricu i sva prigradska naselja koja su duž njenog vodotoka. Tu istu sudbinu ima i Morača. Tu istu sudbinu ima i moj Lim. Gospodine ministre, nijedna od tih rijeka, žila kucavica kada je u pitanju vodni sistem Crne Gore nije zaštićena najelementarnije od najpogubnijeg oblika zagađenja. Jer, podsjećam po ko zna koji put, dovoljno je samo što su ona burad piralena iz dvorišta, da tako kažem, Kombinata aluminijuma iscurela u zemljište nadomak rijeke Morače, da se ona na vijek vijekova izbriše iz registra voda koje su upotrebljive za ljudsku upotrebu.

Takođe, kada je riječ o kvalitetu vode, mi se stalno zavaravamo nekih opštim podatkom da imamo izuzetno kvalitetnu vodu. Raspravljajući sa vama u nekim posebnim prilikama, govorio sam da je to tačno kada su u pitanju izvorišta i vodozahvatišta, ali kada ta voda kroz sistem cjevovoda koji su u stanju kakav se ne može zamisliti i nije preporučljiv za ljudsku upotrebu, u kakvom su stanju cjevovodi u gradovima u Crnoj Gori koji su stari po 70 i 80 godina, gdje su olovne cijevi koje su zatrule, snabdijeva više od 60% građana Crne Gore. Voda koju oni piju na česmi, gospodine ministre, nije ona voda sa vodoizvorišta. Da ne govorim o ogromnim gubicima vode iz tih sistema. Imamo činjenicu da je razlika između vode koja se spušta u vodovod sa izvorišta i one koja se koristi do 60%.

Prema tome, gospodine ministre, pozdravljam ovaj zakon, ali vas molim, znam da imate odgovor za to da to nije samo vaše, ovo je veoma kompleksna materija i zahtijeva jednu koordinisanu i akciju širokih razmjera, ali vi ste osim što ste samo ministar ovog ministarstva istovremeno i član Vlade, valjda pričate sa svojim kolegama i uopšte na sjednicama Vlade. Mora se učiniti mnogo više. Gospodine ministre, velika je zabluda da

raspoložemo pijaćom vodom u enormnim količinama koja nikad neće biti dovedena u pitanje.

PREDŠEDAVAJUĆI BRANKO RADULOVIĆ:

Hvala vam, kolega Labudoviću.

Radikalno, rapidno, drastično se mora promijeniti. Ono je sramota kada idemo putem uz Moraču i uz Zetu i kada vidimo ispred svake kuće smetlište u koritu rijeke. Onda, u kojem smo vijeku i ko je to napravio? Mi, građani Crne Gore.

Izvolite, kolegice Jasavić.

AZRA JASAVIĆ:

Zahvaljujem.

Poštovani predsjedavajući, poštovane kolegice, poštovane kolege, poštovani građani,

Danas govorimo o važnim zakonima. Nisam imala priliku da govorim o šumama jer sam izbjegla to zbog konflikta interesa, reklo bi se da sam lično zainteresovana. Radije govorim o vodi jer vodu trebaju svi, a šumu trebaju oni koji s njom znaju da gazduju. Hoću da kažem da je dobro da imamo ovaj zakon pred sobom zato što možemo otvoriti pitanje koje jeste vezano za donošenje ovog zakona koji je vezan za usklađivanje nacionalnog zakonodavstva sa legislativom Evropske unije. Imamo, istina, zakonska rješenja koja propisuju jedno, ali nemamo apsolutnu implementaciju istih, što se ne evidentira prvi put kao problem.

Ono na šta želim da ukažem jeste konkretno par članova iz ovog zakona. Član 19 koji govori o kvalitetu vode, voda koja se koristi za ljudsku upotrebu mora da ispunjava propisane uslove kvaliteta, pa na svakom vodovodnom području određuju se vodna tijela koja se koriste, sada da ne citiram i ne gubim vrijeme. Onda imamo član 20 koji govori da preduzeća za vodovod i kanalizaciju dužna su da postave uređaje, obezbijede stalno registrovanje količine zahvaćene vode, njenog kvaliteta itd.

Kada donosimo zakone, moramo imati u vidu čovjeka isto kao što svaka ozbiljna politika u centar svog fokusa mora imati čovjeka i njegove potrebe, tako i moj kontakt sa politikom jeste zapravo kontakt sa ljudima. Ono što mogu da vam prenesem kao utisak jeste da ono što je vodosnabdijevanje u Crnoj Gori je krajnje nezavidno. Da počemo od Opštine Cetinje koje zbog starih cijevi više vode se prospe tamo nego što se proda, 80% vode propada maltene zbog loše instalacije. Imamo obustavu vode u Cetinju kao Prijestonici. Imam ovdje danas peticiju građana Karabuškog polja koji nemaju vode već mjesec i nešto dana. Ove zahtjeve smo uputili i ka našem preduzeću za vodovod i nadamo se da će tu nešto riješiti. Imamo, takođe, probleme u Rožajama gdje građani Jablanice nemaju vodu od septembra do jula mjeseca. Govorimo ovdje o kvalitetu i usklađivanju sa evropskim standardima, a građani nemaju vodu u mjestima u kojima žive. Obračala sam se i Sekretarijatu za poljoprivredu, turizam i vodoprivredu Opštine Rožaje sa ovim problemima građana Jablanice. Vas to možda zanima kao ministra poljoprivrede. Jer, vidimo šta se dešava sa sjeverom, koliko je on zapostavljen. Zamislite, meni odgovaraju iz Opštine Rožaje da tamo postoji vodovod. Da, postoji vodovod, ali nema vode u Jablanici od jula do septembra, ni kapi vode u nekim domaćinstvima, a u Karabuškom polju čitav mjesec jun i jul nijesu imali vode u polovini naselja i to je ono o čemu treba da pričamo. Znam da to nije vaša nadležnost, ali koristim ovaj zakon kada govorimo o vodi da potenciram ta pitanja.

Takođe, pitanje zaštite voda mora da bude nešto čim se moramo baviti. Građani Rožaja su se meni obratili sa evidentnim problemima neredovnog snabdijevanja vodom o kojima sam govorila, kao i sa tim da je rijeka Ibar jako zagađena usljed blizine gradske

deponije u mjestima Baći, Njeguši. To treba da počete da vidite, minister, tamo. To nije samo Vaša nadležnost, ali koristim ovu govornicu i ovaj zakon da pozovem sve koji su nadležni da se tim pozabave. Mi smo uputili Ministarstvu turizma konkretno pitanje i oni su nam ladno odgovorili da Opština Rožaje nema mogućnosti da komunalni otpad zbrinjava u skladu sa Zakonom o komunalnim otpadom, te da je to tako kako je, i pitanje koje se postavlja jeste, da li to znači da ćemo tolerisati zagađenje rijeke Ibar, jer lokalna uprava nije sposobna da nađe održivo rješenje čiji rezultati neće biti zagađivanje životne sredine ni na koji način. Ovo postavljam zato što je međuresorska saradnja vašeg Ministarstva sa Ministarstvom zaštite životne sredine vrlo važan kao i sa ostalim ministarstvima, jer ako ne budemo čuvali naše vode i ako ne budemo razmišljali o tome kako da do svakog domaćinstva dovedemo vodu. Nije sve u slovima ima nešto i u životu, ima nešto i u onim kućama u kojima ja redovno dolazim kada se pojave problemi kod građana, pa i vas pozivam da kada donosite norme povremeno ne samo oko izbora kad treba da grebaju ljudi za vas, nego i kad se odvija redovni život u ove četiri godine, da odete i dosjetite ove kuće o kojima govorim i da vidite kad odvijete slavinu da vode nema. Ne znam kako biste se Vi osjećali kad bi trebali da se kupate iz buradi kako se ljudi kupaju. Hvala.

PREDŠEDAVAJUĆI BRANKO RADULOVIĆ:

Hvala i Vama.

Izvolite, minstre ako hoćete, neke konstatacije koje koje su iznijete.

PETAR IVANOVIĆ:

Dajte da to onda bude u okviru završne riječi, ja ću se truditi da to bude korektno, da nema potrebe za bilo kakvom replikom. Eto, ako se slažete.

PREDŠEDAVAJUĆI BRANKO RADULOVIĆ:

Izvolite, kolegkinice Filipović kao posljednja učesnica.

ŽANA FILIPOVIĆ:

Zahvaljujem, potpredsjedniče.

Uvaženi ministre, uvažene kolegkinice i kolege, poštovani građani i građanke Crne Gore,

Dakle, pred nama je danas Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o vodama. Svi smo naravno svjedoci vidljivih klimatskih promjena ali ostaje i za mene najbitnije pitanje, koliko će dakle, čovjek moći i htjeti i koliko će naučiti da sačuva svoje neprocjenjivo vodno blago za buduće generacije. Povećanje globalne temperature utiče na mnogobrojne sektorske djelatnosti i to isključivo zbog smanjenja količine voda svih namjena prije svega u oblasti vodosnadbijevanja poljoprivrede i elektroprivrede.

Podsjetiću, Crna Gora je po površini 18,5 puta manja od bivše Jugoslavije a sa njene teritorije otiče u prosjeku oko 600 m³ vode, što čini 15% od ukupnog oticanja sa teritorije bivše Jugoslavije.

Dakle, voda predstavlja naše veliko bogatstvo čije osnovne vrijednosti po mom mišljenju predstavljaju čista slatka voda kao sirovina pogodna za piće, navodnjavanje i u industriju i očuvanje kvaliteta vodnih objekata. Zatim, vode u prirodnim vodnim objektima kao dio prostora u kome živimo i hidroenergetski potencijali i mogućnost za izgradnju i akumulacije koncentrisani padovi itd.

Izuzetno veliko bogatstvo predstavljaju rezerve čiste pitke vode koja za piće ne zahtjeva nikakav veliki predhodni, da kažem, tretman osim dezinfekcije, a najveće rezerve tih voda nalaze se u izdani Zetske ravnice kroz koju teče u minimum više od 10m³ kvalitetne vode što predstavlja zaista rijetkost u Evropi.

Dakle, zbog racionalizacije vremena ja neću nabrajati direktive i izmjene članova, već ću naglasiti zadnju alineju člana 3 koja glasi,

"Uključujući one sporazume kojima je cilj prevencija i eliminacija zagađenja morske vode". Moje mišljenje je da bi bolje bilo da stoji "vodne sredine ili pak morske i slatkovodne sredine". Naročito je važno da razgraničimo, ja mislim u ovom zakonu u ovom članu, dakle da ne stoji samo morske nego da stoji i morske i slatkovodne sredine.

U članu 5 u tekstu zakona piše riječ "dobar status voda" dok okvirna direktiva u vodi koristi hemijski ili ekološki status vode. Stoga čini mi se da taj termin dobar po mom mišljenju treba zamijeniti sa "prirodni" jer bi to bilo čini mi se odgovarajuća ako se slažete.

Što se tiče slatke vode, podneblje Crne Gore po svojim prirodnim svojstvima ne samo da štiti već i unapređuje ljudsko zdravlje, ovo iz razloga što okvirna direktiva o vodi naglašava da se primijeni direktiva i sve mora prilagoditi specifičnosti podneblja o kojem govorimo. Tako da je i specifičnost i u standardima kvaliteta voda. Evo, navešću jedan primjer. Prirodno svojstvo terena teritorije Vojvodine je da pitaka voda sadrži visoke koncentracije asimilata azota. Dakle, oni moraju da dopuste maksimalnu dozu u svom podneblju. E, u slatkoj vodi našeg podneblja gotovo da nema toga azota a naročito fosfora, tako da bi čini mi se trebalo i o tome razmišljati. Evo, zbog racionalizacije vremena. Hvala.

PREDŠEDAVAJUĆI BRANKO RADULOVIĆ:

Hvala, kolegice Filipović.

Izvolite.

PETAR IVANOVIĆ:

Zahvaljujem svima na učešću u raspravi,

Takođe, se zahvaljujem i svim poslanicima koji su bili veoma aktivni u radu na pododborima koji danas zbog racionalizacije vremena nijesu uzeli učešća u raspravi u plenumu i ja to želim da istaknem zbog njihove aktivnosti i zbog toga, evo ponavljam još jednom što građani ne vide taj dio posla i aktivnosti u Parlamentu. Dopustite u najkraćem, a pretpostavljam da poslanici koji su učestvovali u raspravi neće ovo protumačiti ni na koji drugi način.

Gospodin Labudović me podsjetio da sam ministar poljoprivrede i ruralnog razvoja, slažem se, to je već drugi put da to činite u ovom uvaženom domu i razmišljao sam između ostalog o vašem prvom komentaru. Prilikom nedavne posjete Belgiji jer će fokus Sporazuma o saradnji sa Valonijom biti upravo ruralni razvoj i to ne samo na način da otvorimo prostor za saradnju između Valonije i Crne Gore već imamo i neke malo šire ideje kako da se dva regiona međusobno uvežu. Ne želim opet da najavljujem, jer se to uvijek pogrešno protumači, tako da ostavimo to kad dođe ministar poljoprivrede i ruralnog razvoja Valonije i onda ćemo vas upoznati sa sadržinom samog ugovora, ali mislim da ćete i sami pronaći dobru ideju i inicijativa o kojima smo razgovarali na pododboru u samom Sporazumu.

Što se tiče zabluda, slažem se sa vam. Mislim da moramo svi dati svoj doprinos da razbijemo zabludu o tome da smo bogati sa poljoprivrednim zemljištem i sa vodama. Svega 5% poljoprivrednog zemljišta se obrađuje u Crnoj Gori, ima mnogo pašnjaka, nema mnogo obradljivog poljoprivrednog zemljišta i mislim da tu robujemo nekim zabludama i mitovima od ranije. Slična je situacija sa vodama i tu ste potpuno u pravu i zbog toga podržavam sve one aktivnosti koje idu u pravcu boljeg upravljanja vodama.

Sa mnom je gospodin Blagojević, on je koliko je meni poznato, mislim da sam pažljivo proučio sve te podatke, jedini doktorant iz oblasti upravljanja vodom koji studira na Rudarsko-geološkom fakultetu. Mi nemamo mnogo mladih ljudi koji se dubinski bave ovim problemom. On radi u Ministarstvu poljoprivrede i vjerujem da na taj način stručno trebamo

da pristupamo svakom pojedinačnom problemu. Tako da mi je drago da radi u Ministarstvo poljoprivrede i on je dao značajan doprinos upravo i jednoj vrsti pregovora koji su bili sa Evropskom komisijom prilikom preuzimanja okvirne i pojedinačnih direktiva.

Nije bilo lako dobiti pozitivno mišljenje Evropske komisije, vrlo je osjetljivo pitanje. Ovo je oblast koja zadire u dva resora Ministarstvo održivog razvoja i Ministarstvo poljoprivrede. Mislim da smo dali jedan značajan doprinos sa naše strane onome što je zakonodavstvo u okviru pregovaračkog poglavlja 27. Radili smo dobro, dobar smo posao odradili, postoji veliko zadovoljstvo u Evropskoj komisiji, pozitivna klima oko svega što je urađeno, ali istovremeno mi to doživljavamo samo kao obavezu više da se nastavi dalje, jer ste u pravu kada govorite o implementaciji direktiva i posebno ste u pravu kada govorite o standardima.

Dakle, standardi na jednom nivou su univerzalni ali postoje specifičnosti samih sredina i već smo počeli projekte koji se finansiraju iz prekogranične lpe koje nam daju mogućnost izrade takozvanih GI sistema gdje dubinski snimamo podzemne tokove voda iz razloga što su međusobno povezani u Crnoj Gori kako bismo pratili ne samo slivove, ovo što vidimo na površini nego i vidjeli šta se dešava i sa vodama i sa zagađenjem voda dubinski. Cijenimo da bismo na taj način bili u mogućnosti da dalje kvalitetnije upravljamo vodama u Crnoj Gori, ali još jednom apelujem na svijest i građana i ljudi koji su u biznisu na podršku izgradnji kolektora investicijama u tom dijelu, jer bez toga nećemo biti u mogućnosti da održimo kvalitet voda koji postoji. Čini mi se da nemilosrdno radimo ono što nam je priroda dala i da trebamo malo da pažljivije se osvrnemo oko dugoročnih posledica koje kreiramo zarad budućih generacija. Još jednom se zahvaljujem svim poslanicima i nadam se da sam, evo, uštedio minut.

PREDŠEDAVAJUĆI BRANKO RADULOVIĆ:

Hvala i Vama, ministre.

Siguran sam da dobro saradujete i sa Poljoprivrednim fakultetom institutom. Takođe, tamo ima dosta našeg kadra kvalitetnog.

Konstatujem da je pretres završen, izjasnićemo se naknadno o ovom predlogu u petak.

Uvažena gospodo, prelazimo na najvažniju tačku današnjenga rada, to je Predlog zakona o vinu.

Ovlašćeni predstavnici Vlade su doktor Petar Ivanović, ministar poljoprivrede i ruralnog razvoja i trebalo bi da su tu saradnici Danijela Stolica, Marija Krstić i Dubravka Radulović.

Da bi to potkrijepio, evo sad ovdje vidim da je ovaj zakon donijet, kako brzo vrijeme prolazi 2007. godine. Tada je to bio, prvi put sam bio u sazivu. Bio je Miko Iličković iz Crmnice kao veliko poznavao vina i ja sam bio i onda smo se takmičili ne samo po ovome koliko poznajemo teoriju nego i praksu i dogovorili smo se, on dimidžanu, ja dimidžanu. Ja dimidžanu dolje od 10 litara moj pokojni otac je bio živ, vinogradar veliki i ugledni iz Komana, Miko Iličković takođe donese demidžanu, ja ga razbijem u paramparčad i on kako što ga je Bog dao, veli, ovo si kupio vino iz Crmnice. Ne, to je bilo vino iz Rupica čuveno iz Bandića Dolova i komanski, tako da ljudi vinogradarstvo i vino je naš veliki resurs.

Potvrdite mi, ministre, kako ćemo obnoviti vinograde u Komane, ministre sa autentičnom našom lozom i našim predikatnim vinom. Predikatno vino.

PETAR IVANOVIĆ:

Poštovani predsjedavajući, poštovani poslanici hvala vam na uvodu koji ste dali. Iako dolazim iz jednog dijela Crne Gore gdje kažu da ima mnogo razloga da se pohvalimo i sa tim kvalitetom vina. Želim da potvrdim ovo što smo sada i sami kazali, vino jednog malog

proizvođača koji se nalazi u komansim rupicama osvojilo je treću nagradu na nedavno održanom, to se kaže blank capitesion ili slijepom takmičenju održanom u Londonu i mislim da je i to potvrda da i mali proizvođači iz Crne Gore mogu postići vrhunski kvalitet. Ne želim da pominjem imena da to ne bi bilo pogrešno protumačeno, ali svakako može biti dobar podstrek ostalim proizvođačima vina iz svih onih krajeva Crne Gore gdje se može gajiti vino.

Evo, ako ste me prozvali tako, evo pokušaću da odgovorim djelo a ne riječima. Nadam se da nakon usvajanja ovog paketa od 12 zakona će biti povod za jedan paket. Ne, ne, nećemo prije, nego poslije toga.

Dobro, ono što bih takođe htio da kažem u svojoj uvodnoj riječi jeste da se bilježi rast broja registrovanih vinarija, registrovanih proizvođača vina i apsolutno sam svjestan da postoji jedna velika dilema koju smo otvorili na odborima i želim da to u samoj uvodnoj riječi i kažem i ta dilema je dosta mučila i nas.

Dakle, nijesmo uzalud promišljali oko toga kako da idemo u kom pravcu i da koje rješenje ponudimo, ali podsjećam sve one koji bi htjeli da učestvuju u raspravi da samo zadrže principielnost, da ne budu sada kontradiktorni čak i nekim svojim izjavama koje su davali u ovom Parlamentu. Mi imamo dobre poljoprivredne proizvođače u oblasti vinogradarstva koji proizvode kvalitetno grožđe i od tog kvalitetnog grožđa će se praviti kvalitetno vino. Mi imamo samo jednog uvoznika manje kvalitetnog grožđa od kojeg se pravi vino po onim cijenama po kojim on to plasira na tržištu. Ne želim da govorim o kvalitetu. Na taj način ne možemo postići ono što može biti dobra strategija Države Crne Gore. Mi se ne možemo profilisati u svim poljoprivrednim proizvodima, možemo u nekim i čini nam se da u oblasti vinogradarstva možemo, kao što možemo u oblasti ljekovitog bilja organske proizvodnje itd. Dakle, nije vinogradarstvo jedino ali isto tako nije sve u poljoprivredi ono na šta se možemo fokusirati. Upravo iz tih razloga smo pribjegli rješenjima koja daju mogućnost svima koji žele da usade vinograde, da to učine sada i da se taj član primjenjuje tri godine od danas, tada već ima značajno roda, četvrte godine dobija se puni rod.

Ono što je mnogo važnije da shvatimo jeste da time povećavamo površine koje se obrađuju i time stvaramo bolju poziciju za ono što slijedi kada je u pitanju povlačenje sredstava od momenta Crne Gore u Evropsku uniju. U svo uvažavanje koje imam prema Vama i ovom domu, dopustite da sada ne mogu govoriti o svemu onome što ide, jer bi to bilo i pretenciozno i neozbiljno sa moje strane, jer će se dešavati period oko 2020. godine pa nadalje, ali ono na čemu insistiram jeste da se što je moguće više zemljišta koje se može obrađivati obrađuje u Crnoj Gori jer na taj način poboljšamo svoju poziciju. Zbog toga smo i predložili neka rješenja o kojima pretopstavljam ćemo i sada diskutovati. Mi smo dobili naravno pozitivno mišljenje Evropske komisije i na ovaj zakon, dugo smo razgovarali oko onoga što se dešava kroz jedan projekat koji nije dio ovog zakona, to je projekat reonizacije, bez obzira da li mi imali jedan, dva ili više reona u Crnoj Gori. U svakom slučaju je važno da to što se dešava kroz taj projekat uvežemo sa ovim zakonom i sa aktivnostima koji slijede nakon završetka projekta reonizacije jer bismo sa oznakama geografskog porijekla s jedne strane, na šta se naslanja projekat reonizacije, i sa definisanjem kvaliteta što činimo kroz organsku proizvodnju u Crnoj Gori, pomogli svim proizvođačima da povećaju svoju prodajnu cijenu, a time i učinimo oblast vinogradarstva atraktivnijom. Drago nam je da vidimo da se sve više mlađih poljoprivrednih proizvođača, to kad mi kažemo mlađi to ulazi u srednje godine po starosti, vraća na svoja imanja i da imamo rast površina pod vinogradima i ne samo po vinogradima nego po drugim kulturama ali to nije predmet ovog zakona, i nadam se da će sada diskusija biti zaista konstruktivna. Ja ću se truditi da što manje intervenišem i da sačuvam eventualno prostor za završnu riječ. Čini mi se da držimo dosta dobru dinamiku onako kako smo u startu i dogovorili. Hvala.

PREDŠEDAVAJUĆI BRANKO RADULOVIĆ:

Ne odgovoriste. kako ćemo izorati i u rupice usaditi našu autohtonu lozu i proizvoditi što više, minister, rečite, roze vino, roze vino ne bijelo, nijesmo mi za bijelo. Crveno se ovđe zove i roze vino, roze postaje hit sve više.

PETAR IVANOVIĆ:

Dakle, hitovi dođu i prođu, i držao bih se onoga što su tradicionalne vrijednosti kod nas, ali da bih potkrijepio i ovo što ste sami kazali dopustite mi da podijelim sa svima vama jednu činjenicu koju znamo, u našoj familiji, a to je da je moj pokojni đed išao na tri mjesta da bi dobio autohtone sorte, prije svega čubricu i krtošiju. Jedno od ta tri mjesta su i Komanske rupice.

Dakle, ono što treba učiniti na prostoru Komanskih rupica i na drugim prostorima, sačuvati autohtoni sastav koji posjedujemo ovđe u Crnoj Gori i čini mi se da sam sa svojim kolegama dosta predan tom poslu.

PREDŠEDAVAJUĆI BRANKO RADULOVIĆ:

Moram reći zato što Komane sve više volim. To je on, o ljudi, kad se zatvara životni krug, čim ga zatvaraš onamo đe su ti bili đedovi tu se vraćeš, to nema šanse drugačije da bude. Više volim sad Staru Varoš i Komane no išta na svijet.

Izvolite, kolegнице Filipović.

ŽANA FILIPOVIĆ:

Uvaženi ministre sa saradnicima, poštovane kolegнице i kolege, uvaženi građani i građanke Crne Gore.

Jedan za Crnu Goru od najvažnijih izvoznih proizvoda je vino, a proces pristupnih pregovora diktira potrebu usklađivanja zakonodavstva koji reguliše ovu oblast. Svi znamo da vino posjeduje dugu istoriju negdje oko osam hiljada godina i vjeruje se da su prva vina nastala na prostoru današnje Gruzije ili Irana. Vino doživljavam kao proizvod naše kulture i tradicije, pri tome misleći na kvalitet vina i na način ponude i način konzumiranja.

Predlog zakona o vinu je po mom mišljenju most između proizvođača i potrošača, a nosači ovog mosta su utemeljeni na jasnim pravilima, standardima i potrebama obje strane.

Osim vina Plantaža, prije pet šest godina faktički da nije bilo drugih crnogorskih vina u prometu što danas nije slučaj, jer u Crnoj Gori u posljednje vrijeme imamo izuzetno dobrih privatnih vinarija od grožđa iz domaćih vinograda i imamo podužu listu crnogorskih vina. Za mene su od presudnog značaja za razvoj vinarstva da se vino proizvodi od crnogorskog grožđa i da se kvalitet vina sa detaljnom tehničkom specifikacijom vezuje za određenu proizvodnu teritoriju. Ovaj zakon poseban značaj daje zaštiti geografskog porijekla vina na način kako se ta zaštita reguliše na međunarodnom nivou.

Predlog ovog zakona omogućava vinu da bude crnogorski ambasador u inostranstvu i autentičan proizvod nacionalne turističke ponude, jer će priznanje geografskog porijekla domaćih vina znatno uticati na njegovu prepoznatljivost i konkurentnost na domaćem i na inostranom tržištu.

Jedna, takođe od glavnih novina koje donosi Zakon o vinu je i ta da se grđe namijenjeno za proizvodnju vina može proizvoditi samo na površinama utvrđenim vinogradskim katastrom uz primjenu vinogradske tehnologije. Novost je i uspostavljanje vinogradarskog i vinskog registra, tako će se proizvodnja uskladiti sa evropskim standardima dok će domaći proizvođači imati bolji pristup međunarodnom tržištu. Posebna pažnja, naravno rekla sam, posvećuje se i označavanju vina geografskim porijeklom i nadzorom u ovoj oblasti.

Odredbama novog zakon će biti zabranjena proizvodnja vina iz uvoznog grožđa čime će se izjednačiti uslovi za proizvodnju vina i spriječiti deklarisanje vina proizvedenog iz uvoznog grožđa kao domaćeg proizvoda. Iako se površine pod vinogradima u kontinuitetu povećavaju, ovaj zakon po mom mišljenju će podstaknuti vinogradare da još intezivnije proširuju svoju proizvodnju i da sade nove vinograde. U svemu ovome smatram da je ogroman doprinos Ministarstva poljoprivrede i ruralnog razvoja koje svojom razvojnom politikom radi na stvaranju ambijenta za razvoj vinogradarstva i vinarstva kroz usaglašavanje sa evropskim propisima.

Zbog svega navedenog podržavam Predlog ovog zakona i glasaću za Zakon o vinu. Hvala.

PREDSEDAVAJUĆI BRANKO RADULOVIĆ:

Hvala Vam.

Riječ ima kolega Vasiljević.

Izvolite, kolega.

VELJKO VASILJEVIĆ:

Zahvaljujem, potpredsjedniče Skupštine.

Uvaženi građani Crne Gore, gospodo iz Ministarstva,

Nastojću da moje izlaganje bude u granicama korektnog, ali da se držim onoga što smo svi rekli i što je ovdje već rečeno u predhodnih dva sata o istom ovom pitanju, o poslovanju, o slobodi preuzetništva itd.

Uprkos zakonima naša poljoprivreda ekstenzivna, ranjiva i sa velikim problemima i nedostacima. Dovoljni su primjeri mljekara "Nika" u Nikšiću, mljekara u Pljevljima, mljekara u Beranama itd, da ne pričam o tome.

Znači, uprkos tome što vi imate 12 predloga zakon i nesumnjivo veliki rad uložen u njih, istina je da su oni formulisani bez nekog smisla veznaog samo i konkretno za Crnu Goru mada ste to pokušali da objasnite na primjeru Zakona o vinu šta nije tačno. Znači, suštinskog osjećaja za prostor i za privredu Crne Gore nijeste pokazali u ovim zakonima.

Zakonskom regulativom crnogorskoj privredi se postavljaju ograničenja koja Evropska unija ne traži od nas. Znači, Evropska unija ne traži i zemljama Evropske unije ne važi da se ne može vršiti uvoz iz ostalih zemalja Evropske unije niti grožđa niti vina. Francuska može i Hrvatska može kao naš komšija da uvozi i grožđe i vino iz svih zemalja Evropske unije zato što je to jedno tržište. Naravno, mora da postoji ova procedura o kojoj ste rekli da se napiše koja je regija, koja je proizvodnja, odakle je, šta je i ko proizvodi. Nije svaka flaša viskija i Škotske niti je svaka boca votke iz Rusije, niti je svako francusko vino proizvedeno u Francuskoj niti je od francuskog grožđa. Ima kad je nerodna godina ima kad grožđe ne valja ništa, možemo iz istog vinograda ja i Vi da pravimo vino, pa da jedno bude dobro a drugo ništa da ne valja. Znači, tu je tehnologija u pitanju.

U Crnoj Gori ima samo jedan veliki proizvođač, a to su Plantaže koje imaju monopolistički status zbog toga što imaju velike potencijale, velike vinograde koji su stečeni ili eksproprijacijom ili postupkom oduzimanja zemljišta koje je pod restitucijom trebalo da bude, ali nije privedeno namjeri naravno tamo su vinogradi i sad je to jedno valasništvo i neka je, to je jedna ozbiljna firma reprezentativna koja proizvodi. I nemamo više velikih proizvođača u Crnoj Gori, imamo domaće neke proizvođače, mala kućna radinost, neka malo bolja neka malo lošija, neko ima uslova, neko po štalama i šupama proizvodi u plastičnim kanisterima u bidonima u kacama itd. Neka od vina su zbilja dobra, zato su bila potrebna velika ulaganja, a sve su to mali proizvođači, to je sve od pet do deset hiljada litara najviše i nema drugog velikog proizvođača osim Plantaža u to sam siguran.

Što se tiče dvostrukih principa koje Vi ovdje pomjenjete, prije sat vremena ste rekli da mesna industrija, odnosno prerada mesa mora da se bazira na gotovo i isključivo ili preko 95% uvoznoj količini mesa jer Crna Gora nema proizvoda i tako je treba da se bazira, jer bez te prerade i bez te proizvodnje mi bi ugasili dobar dio proizvodnje u Crnoj Gori u Nikšiću u Bijelom Polju na Cetinju itd. Na Cetinju ono što se suši 99% nije iz Crne Gore a broji se crnogorski proizvod i mi se prsimo sa tim, i neka je moramo to da radimo, tamo su uslovi za sušenje mesa dobri. U Nikšiću imamo odlične uslove za preradu mesa reprezentativnu firmu, isto tako imamo u Bijelom Polju i treba to da razvijamo. Ali, ne možemo da gušimo po drugim aršinima i po drugim principima druge proizvođače koji ne mogu od uvoznog grožđa da prave proizvod na kojem piše da je od uvoznog ne od crnogorskog. Mi njeguški pršut zovemo crnogorski pršut, a holandsko je prase ili je brazilsko ili je argentinsko ili nije bitno. Ne piše da je zamlja uvoza, a na vinu koje se proizvodi u firmi koju Vi nijeste imenovali piše da je to grožđe sa makedonskog vinogorja, a proizvedeno u Crnoj Gori, tako piše.

Sa druge strane, zakonom se ne može ustrojiti tradicija, niti se zakonom može garantovat kvalitet. Crna Gora je mali prostor, iste ove sorte koje Vi nabrojast sad ođe, rastu i u Hercegovini. Isto vino koje raste na Udolu raste i u okolini Bileće, odnosno grožđe, pardon. Isti carski vinogradi koji su bili u okolini Bileće bili su i na Udolu samo što su nekad imali po 200 hiljada čokota, a sad imaju pet-šest hiljada.

Tačno je da treba da postoji zaštita crnogorskog proizvoda i stvaranje brenda, ali je to proces koji se odvija na tržištu i koji se ne može uspostaviti direktivama zakona, niti pisaniji bazirano na google translation.

Znači, stimulisanje primarne proizvodnje je dobro i ja se slažem sa tim, dobro je da se kultivišu brda i dolovi, da se naprave vinogradi tamo đe može. Međutim, ne može, novi zasadi se ne dižu tako, nije sva Crna Gora Crmnica. Sami ste rekli da imamo vrlo malo obradive površine, vrlo brzo ću završiti profesore i veoma je važno. Znači, imamo vrlo malo obradive površine, možemo nešto još dobiti kultivisanim radom, ali ni to nije mnogo. Nijesu isti uslovi u Crmnici, niti u Rupama u Bandićima kao u Rupicama, ne bitno, kao što su uslovi na sjeveru Crne Gore gdje mogu da rastu sasvim druge otpornije vrste loze koje nijesu crnogorske, nego su više američke uvozne ili hibridne.

Dakle, drugi problem koji se javlja koji Vi ne znate, a to su imovinski odnosi i ograničenja, klimatska ograničenja i to su problemi koji dovode do činjenice da se ne može za tri godine oformiti vinograd, kupit zemljište, pa iskultivisat pa napraviti da to bude dobar vinograd. Ne kupuje se 100 ili 200 kvadrata da se napravi vinograd, nego se kupuje hektarima da se napravi rentabilan vinograd za proizvodnju, osim ako ćemo da pod proizvodnjom podrazumijevamo domaću radinost u kaci i dimidžani. Ako će ozbiljna proizvodnja to su u pitanju hektari, kao što imaju Plantaže, e to se ne može postići danas pa za tri godine. Dakle, jedan je veliki proizvođač koji je monopolistički, a koliko Crna Gora ima prihoda od vina u evrima to mi Vi kažite pošto je to, i tačno je što je koleginica rekla da je to jedan od najznačajnijih crnogorskih proizvoda pa da vidimo koliko mi dobijemo od tog vina u Crnoj Gori. Da vidimo koliko je to stvarno značajno, koliko je to u odnosu na budžet Crne Gore a kasnije ćemo nastaviti diskusiju sa nekom argumentacijom i sa primjerima.

PREDŠEDAVAJUĆI BRANKO RADULOVIĆ:
Hvala Vam.

GORAN TUPONJA:
Zahvaljujem, uvaženi potpredsjedniče.

Poštovane kolegice i kolege, poštovani ministre Ivanoviću sa saradnicima, poštovani građani Crne Gore.

Zakon o vinu, moram da kažem da sam, pripremajući se za ovo izlaganje i za diskusije koje smo imali na odborima se zaista i udubio u ovu temu i moram da kažem da je ovaj zakon jako dobro obrađen, pripremljen i da je mislim po svim svojim poglavljima i članovima vrlo precizno definisao obaveze i proizvođača i svih učesnika uzgajivača vinove loze itd.

Ipak želim da ukažem na nekoliko stvari koje su mi nejasne, pa ćete mi Vi možda dati dodatno objašnjenje a počecu od člana 21. Član 21 koji kaže "sorte vinove loze" i u stavu 4 kažete "da površine zasađene sortama vinove loze radi proizvodnje vina a koje ne spadaju u sorte iz stava 1 i 2 ovog člana moraju se iskrčiti". Jasno mi je da pokušavate da se ovim zakonom definiše od kojih sorti grožđa se može proizvoditi vino a da sve ostale ne mogu da budu, da služe za proizvodnju vina, ali je ovaj zakon, ova odredba zakona prilično nedefinisana u svom vremenskom roku pogotovo što vi onda i u članu 53 opet pozivajući se na ovaj član, propisujete kaznu kad kažete "da se proizvod iz stava 1" samo sekund pogriješio sam. Dakle, da će novčanom kaznom u iznosu od pet do 10 hiljad eura kazniti za prekršaj pravno lice ako ne iskrči površine zasađene sa sortama vinove loze radi proizvodnje vina a koje ne spadaju u sorte iz člana 21 stav 1 i 2 ovog zakona. Opet tu ne dajete nikakvu vremensku odrednicu.

Dakle, kad mislite da propisujete ove kazne, od kad one važe? Od onog istog dana od dana stupanja na snagu ovog zakona ili postoji neki vremenski period u kojem ti vinogradi treba da budu iskrčeni. Znači, praktično vi samim danom stupanja na snagu ovog zakona možete da pišete ove kazne, tako je to dato zakonom.

Što se tiče same zaštite potrošača, mislim da su ta poglavlja jako dobro obrađena, možda malo i prenormirana u smislu davanja informacija odakle je grožđe, ko je proizvođač, na koji način se proizvodilo, kontrola kvaliteta je isto jako sistematično urađena i onda dolazimo i do člana 54. Član 54 u kojem kažete u stavu 2, proizvod iz stava 1 ovog člana koji se izvozi i označavaju kao crnogorski proizvodi moraju u cjelini poticati od grožđa proizvedenog na teritoriji Crne Gore i cijeli proces proizvodnje mora biti obavljan na teritoriji Crne Gore. Opet imate taj paradoks, da li ovo stupa na snagu odmah, jer proizvođač vina kojeg smo malo prije pominjali praktično istoga časa više ne može da izvozi vino, jer ono nije porijeklom iz Crne Gore, grožđe nije porijeklom iz Crne Gore ili ta odredba važi od 2019.

Naravno, dolazimo do toga člana 64 koji ograničava proizvođače koji su do stupanja na snagu ovog zakona proizvodili vino od uvezenog grožđa mogu proizvoditi vino od uvezenog grožđa i stavljati u promet najduže do januara 2019. godine, što jeste sporno sa aspekta koji je kolega izložio pogotovo imajući u vidu svu ovu propisanu, propisani način obilježavanja proizvoda gdje mislim da ste zaista zaštitili i kvalitet proizvoda i informisali potrošača da apsolutno zna što on to kupuje u toj flaši. Dakle, nema dileme.

Ja lično mislim da što je i kolega objasnio, ni pršuta ni sir nijesu ili ne moraju po zakonu da budu od mesa koje je proizvedeno u Crnoj Gori, niti od milijeka koje je proizvedeno u Crnoj Gori. Ovo jeste poseban zakon i možda treba da ima takve neke specifičnosti ali nijesam ubijeđen u ispravnost takvog stava. Dakle, meni je važno da ja kao potrošač imam apsolutnu informaciju o proizvodu koji kupujem iako znam da je to vino koje je, ne znam, makedonskog grožđa ili bilo kojeg drugog, ja sam to prihvatio i platio cijenu za to, tako da mislim da je to jednostavno jedan korektan odnos ali evo, nadam se da ću od Vas dobiti dodatna pojašnjenja. Hvala vam.

PREDSEDAVAJUĆI BRANKO RADULOVIĆ:
Hvala Vam.

GENCI NIMANBEGU:
Zahvaljujem.

Poštovani ministre sa saradnicima, kolegkinice i kolege,

Moram reći u mojoj raspravi oko Predloga zakona o vinu. U principu ja volim ovakve zakone, jer oni su Predlog zakona o vinu, ne volim kad dobijem izmjene i dopune zakona jer su za nas dosta nečitki, daju nam više posla kao što smo imali predhodne zakone, kao što ćemo imati sledeći zakon i prvo moram reći da ću ja podržati ovaj zakon, ali želim samo iskoristiti priliku da sa Vama kao resornim ministrom iniciram jedan dio rasprave koji nijesam čuo da se dosta govori u Parlamentu Crne Gore a to je, plašim se da u našem zakonodavstvu često idemo u prenormiranje privrednih aktivnosti zakona koje će voditi u prenormiranje djelovanja rada itd. Možda to ljudi nijesu puno pričali, poslanici u Parlamentu ali vjerujte da jedan dio ekonomije koji se odvija pod plaštom sive je zdrava za društvo, jer mehanizam s kojim se ljudi suočavaju sa realnim problemima oko života ne mogu se uvijek raditi da budu profitabilni. Ja to govorim i kao vlasnik jednog malog maslinjaka kojim evo, jer smo usvojili zakon i zapravo razmišljam na koji način se registrira kao proizvođač u maslinarstvu, kao maslinar imajući 50 korijena maslina.

U ovom Zakonu o vinu svi smo mi često bili kod prijatelja koji su proizvodili vino od uvoznog grožđa koje je bilo kvalitetno i ovo što je dato u zakonu je jedan zakon koji je odličan ako naše inspeksijske službe, ako će država sprovoditi pravdu. E sad je pitanje da li mi imamo kapaciteta za to. Kako će nadležni organi sprovesti ovaj dio normi koji je u ovom zakonu jer zabranjen je, znači biće zabranjeno i ranije vjerovatno je bila proizvodnja vina od uvoznog grožđa, to može dovesti do rasta cijena našeg grožđa i to može dovesti do situacije da ćemo tome više uvoziti vino koje će biti jeftinije i dostupnije građanima. A to da puno djela ekonomije je teško normirati, to govori i sam zakon. Samo je osam godina prošlo od starog zakona koji je isto bio kvalitetan, isto se oslanjao na norme Evropske unije, Svjetske trgovinske organizacije i eto već imamo jedan novi zakon, ali u principu žao mi je što u ovako zgusnutom vremenskom periodu razmatramo puno zakona koji su od životne važnosti za privredu i nadam se da će i ovaj zakon biti podsticaj za povećanje proizvodnje za povećanje vinarija. Ja sam igrom slučaja zbog ranije profesije bio u prilici da ispratim začetak male vinarije u Ulcinju koja sigurno već našla svoje tržište, nadam se da će oni biti održivi, da će takvi primjeri biti širom ovih regiona koji ste nažalost iz zakona preuzeli na Ministarstvo. Znači, imenovanje vinskih regiona ste preuzeli ali dobro to je jedna igra normativna i nemamo primjedbi za to. Stoga još ponavljam, znači ovaj zakon će dobiti podršku i kao takav nadam se da će unaprijediti proizvodnju vina u Crnoj Gori. Hvala.

PREDŠEDAVAJUĆI BRANKO RADULOVIĆ:

Izvolite.

PETAR IVANOVIĆ:

Zahvaljujem.

Želim da se zahvalim poslaniku Žani Filipović,

Kada je u pitanju diskusija poslanika Vasiljevića, ja sam očekivao da će diskusija ići u tom pravcu, nadao sam se da ipak razgovori koje smo imali do sada malo mogli da pomognu da se bolje razumije suština ovog problema i dopustite mi da u narednih recimo dva do tri minuta ipak skrenem pažnju poštovanim građanima Crne Gore da neke stvari o kojim vi govorite nijesu iste. Nijesu iste. Dakle, ne istinite nego nijesu iste. E sad ću Vam reći o čemu se radi. Pazite, krenuli ste prvo od mlijeka i od mljekara, ali uvjeravam Vas da imamo rekordnu proizvodnju mlijeka. Malo je nelogično da raste proizvodnja mlijeka a da nastaju tako bremeniti problemi i ti su problemi vezani za privatni sektor, nemojte očekivati od mene da upravljam tim firmama, to nije moj posao.

Vi ste naveli onda u drugoj tezi meso i vino, pa kažete, da Vi sada dopuštate uvoz mesa, ali nećete dopustiti uvoz grožđa. Međutim, mi imamo manjak mesa u Crnoj Gori, a višak grožđa, to je potpuno drugačija i nelogična situacija. Ali, sjećam se nekih rasprava koje su s vaše strane od prije nekoliko godina gdje ste insistirali da se organizuje otkup grožđa u Crnoj Gori. A čekaj, sad imamo višak grožđa, malo prije ste rekli da treba da omogućimo uvoz, šta ćemo sa domaćim proizvođačima. Ja ne bih ulazio u te priče oko, ja vjerujem u slobodno tržište. Nas interesuje kvalitet, mi pričamo ovdje o kvalitetu. Ne može se vino prodavati po toj cijeni, a ja namjerno neću izgovarati ime te kompanije, po tako niskoj cijeni i vrlo dobro znate da uglavnom kupuju djeca, studenti i mladi jer je jeftino, a istovremeno pokušavati da pravimo brend u Crnoj Gori od jednog poljoprivrednog proizvoda. Ne ide to tako.

Dalje, mi nijesmo rekli odmah da se primjenjuje ta mjera. Imali smo razumijevanje, znate koliko ljudi dok mi pričamo su iskačili prostor za sadnju novih vinograda. Evo, da vam dam podatak. Dakle, trenutno u Crnoj Gori imamo 3.702 hektara pod vinogradima i imaćemo ih još Bože zdravlja. Još jednom vas podsjećam, budući prihodi zavise od obrađenih površina. Nije valjda da je to strategija, kažemo, ajde sada da uvozimo da ne obrađujemo jer ćemo time imati veće buduće prihode. Nije, moramo raditi više i obrađivati još više površina i nemojte očekivati od mene da govorim poljoprivrednim proizvođačima da rade manje, neću to da radim.

Nije Bileća dobila treće mjesto na ovom takmičenju, nego vino iz Komanskih Rupica. Ne vino iz Bileće, nego vino iz Komanskih Rupica. A zašto? Zbog kvaliteta, i to ne od sorti koje su uvežene u Crnu Goru nego autohtone sorte. I vino jeste specifično. Molim vas, jeste i to veoma, veoma specifično. Sad imate nekoliko teza:

Prva teza, Vi kažete, nije tačno da u propisima Evropske unije stoji zabrana proizvodnje vina od grožđa iz uvoza. Ja Vas moram informisati da postoji i to decidno navedeno u Regulativi Evropskog parlamenta i Savjeta Evropske unije broj 1308/2013 sve što se odnosi na ovu oblast, pogledajte do detalja.

Druga teza, nije bitno odakle je grožđe već je bitan kvalitet vina. Bitno je, i te kako je bitno i u tome je svrha zaštite oznake i promocije kvaliteta vina sa određenog područja.

Treća teza, produžite to ministre do ulaska u Evropsku uniju. Molim vas, mi sada na osnovu, evo da uzmemo dva kilograma po jednom čokotu, imamo višak koji potencijalno omogućava 500 hiljada litara vina da se proizvodi još u Crnoj Gori i treba da pored toga uvozimo sa strane. A kada govorimo o zasadima, čekajte. Sa subvencijama koje dobijate od Ministarstva poljoprivrede 70 centi je po čokotu. Nemojte mi reći da tako veliki ljudi koji su u biznisu ne mogu da izdvoje 70 centi po čokotu da zasade ili zasnuju svoj vinograd, a s druge strane imamo male obične ljudi koji to čine u hektarima.

Poslaniče Tuponja, Vi nijeste bili ovdje u sali, ja sam htio oko nekih drugih zakona da Vam se izvinim za jednu stvar. Naknadno sam provjerio, bili ste u pravu, tačno je, nijeste dobili obrazloženje jednog zakona o kojem smo ranije diskutovali tako da ne želim da propustim priliku da to javno učinim. Ne znam zašto se potkrala ta greška ali ni u kom slučaju nije bila moja namjera. Što se tiče komentara koji se odnosi na član 21, to nije novi član, to je važeći član sadašnjeg zakona. Dakle, član 21 na koji ste ukazali postoji u sadašnjem u ovom momentu važećem zakonu, mi nijesmo jedno slovo promijenili u tom članu. Da, da, samo hoću da kažem da nijesmo ništa promijenili u tom članu već da je to postojalo i ranije. A što se tiče dijela na koji ste ukazali koji se odnosi na prelazne i završne odredbe, dopustite mi da obavim još jednom konsultacije, zapisao sam oba problema na koja ukazujete. Ukoliko to bude zaista tako, evo još jednom ćemo provjeriti noćas, nije nikakav problem djelovaćemo amandmanski ako, mislim da je rok sutra do podne, jeste li tako rekli predsjedavajući, do sutra u podne za podnošenje amandmana. Dakle, ostavite malo vremena da se noćas

konsultujem sa svojim kolegama, nijesam siguran da je to baš tako, ali ne želim decidno da tvrdim tako da dajte mi taj prostor do sutra. Hvala.

PREDŠEDAVAJUĆI BRANKO RADULOVIĆ:

Komentar na komentar, prvo se javio kolega Vasiljević.

Izvoilte,

Pogrešno dugme je bio pritisnuo.

VELJKO VASILJEVIĆ:

Pogrešno dugme sam pritisnuo, dugme za raspravu, ispravi me je kolega Labudović.

Hvala, gospodine potpredsjedniče, uvaženi ministre,

Vi zloupotrebljavate mikrofon kad ovdje dođete, mada ste vrlo elokventni. Evo, kako ću vam reći.

Znači, šta je uvoz za Evropsku uniju? Unutar granica Evropske unije nema uvoza, to je slobodno tržište. To što ste Vi pročitali to se odnosi na uvoz iz zemalja koje nijesu članice Evropske unije. Znači, ovo je tačno što ja pričam. A to što ste Vi rekli to je interpretacija koja je pogrešna, a obratili se građanima Crne Gore.

Vino koje je jeftino i koje se proizvodi i prodaje se djeci, studentima i mladima, upravo isto to ste nam rekli i na odboru. Ja sam tada Vama rekao i ponoviću i sad, da je bolje da se prodaje vino djeci i studentima i mladima no kao što vi prodajete marihuanu isto djeci, studentima i mladima. Vaši državni programi itd.

PREDŠEDAVAJUĆI BRANKO RADULOVIĆ:

Kolega, molim Vas.

VELJKO VASILJEVIĆ:

Neću vise, profesore.

Ajde, da idemo dalje. Francuska je najveći potrošač i najveći proizvođač vina. Svaki prosječni Francuz popije dnevno po čašu vina uz ručak, ali to je i što ima ručak i što ima vino. Ne možemo mi da plaćamo vino od 70 eura koje se pije na visokim dvorovima u rezidencijama itd, pa neka se mi prsimo da ga imamo i da možemo da ga proizvedemo.

Druga stvar, profesor je rekao da je 100 hiljada boca granica rentabilnosti. Pola crnogorske proizvodnje je proizvodnja na crno to ću da vam kažem. Evo, pogledajte šta je proizvod koji vi kažete da se prodaje đeci, omladini i studentima, to je proizvod koji je ovako upakovan na kojem piše da je proizveden u Crnoj Gori a zemlja porijekla grožđa je Makedonija. Tako piše. Ima serijski broj i ima sve moguće oznake koje treba da ima vino i ova boca je finalni proizvod. Finalni proizvod donosi dodatnu vrijednost, donosi novu vrijednost a grožđe je obična sirovina koja može biti ovakva i onakva i kako god je dobra ne mora da znači da će biti dobro vino.

Što se tiče viška grožđa u Crnoj Gori, naravno da treba ako je cijena konkurentna, jer nema monopola, svak će kupiti rađe crnogorsko grožđe nego uvoziti iz bijelog svijeta, jer treba da plati transport pa to se transportuje, grožđe ne može na temperaturi, sve to ima tehnološke uslove. Ali, u Crnoj Gori Plantaže imaju monopol da naprave da uberu najbolje grožđe, a ovim ostalima što ostane. Naravno, privatnici i privrednici mali, oni će to ubrati za sebe i to će tako da se završi. Ali, treba, treba potencirati po normalnim cijenama, po ekonomskoj metodologiji da se kupi grožđe prvo crnogorsko pa ako nema nek se kupuje i drugo grožđe sa drugih. Samo još nešto profesore, vrlo je važno.

Što se tiče crnogorskog proizvoda i zaštite geografskog porijekla, poštovani građani evo vranac u plastičnu bocu, kad sam vidio nijesam znao, je li nafta iz Zete ili dobro vino, a

probaćemo poslije ja i Emilo dogovorili smo se, piše vranac-suho-crno vino, crnogorski basen Skadarskog jezera, podgorička regija. Oznaka o sukladnosti, bar kod, dva litra 1 euro i 90 centi, a u prodavnici Plantaža ona kesa za poklon košta 1,70 a ovo su dva litra crnogorskog vina koje je kupljeno u Hrvatskoj. Eto, kako mi čuvamo naš kvalitet vina, plastična boca od kokakole otvarana, začepljena, mislim da je OK, nema pritiska, nije još uzvrištalo na ove vrućine, probaćemo ga poslije, možete doći da nam se pridružite.

PREDŠEDAVAJUĆI BRANKO RADULOVIĆ:

Kolega, to mora da je na crno tržište. To ja nijesam vidio.

VELJKO VASILJEVIĆ:

Ne, ne, ovo je potpuno novo i ima naljepnice ispod kako je pisalo, a ovo ih je Evropska unija natjerala da naprave ovu naljepnicu sa oznakom zemljopisnog porijekla, podrijetla, izvinjavam se.

PREDŠEDAVAJUĆI BRANKO RADULOVIĆ:

Hvala Vam.

GORAN TUPONJA:

Hvala Vam.

Zahvaljujem, najprije na odogovoru. Zaista vjerujem da ćete ozbilno razmotriti ove moje sugestije na ove pravne nedoumice koje se tiču kaznenih odredbi. Vaše objašnjenje ne mogu prihvatiti da je, da vi nijeste promijenili član zakona koji važi zbog toga što ste vi, vi nijeste nama dali Predlog izmjena i dopuna zakona, nego ste vi promijenili cijeli zakon.

Dakle, ovo je zakon nov u kompletu, kad ovaj ako bude usvojen pretaće da važi onaj stari. Tako da ste vi praktično polazeći od toga da je i suviše puno intervencija na postojećem zakonu pripremili novi zakon i to je tako u redu. Ali, ne možete se onda pozivati na to da nijeste promijenili neku normu koja i dalje važi. I dalje ostaje ta dilema oko uvoza grožđa za proizvodnju vina. Vaša argumentacija, ja sam, Vi pretpostavljate vjerovatno da ja tu ne štitim nikakve interese, da ja apsolutno nemam nikakvu namjeru, ja razgovaram isključivo sa nivoa principa i mislim da ta Vaša argumentacija ne može da stoji da se djeci prodaje jeftino vino. Vi biste onda morali da donesete neku uredbu kojom bi praktično zabranili uvoz jeftinog, da ne kažem lošeg vina i na taj način biste onda postigli to o čemu pričate a ne na ovaj način da naš proizvođač ne može da proizvede vino koje je jeftinije ili manjeg kvaliteta, kako god. Ja kažem opet sa nivoa principa, Vi ste taj promoter liberalnog tržišta i posebno me to onda od Vas iznenađuje da kad se radi o vinu razmišljate na ovaj način. Sa nivoa principa morali biste se odnositi prema uvozu grožđa za proizvodnju vina kao i prema svim drugim proizvodima koji se uvoze da bi bili proizvedeni u Crnoj Gori. Hvala.

PREDŠEDAVAJUĆI BRANKO RADULOVIĆ:

Hvala Vam, kolega Tuponja.

Izvolite, minister, završna riječ, ali da nikoga ne očešete.

PETAR IVANOVIĆ.

U redu, ja sam se iskreno nadao da jedan sasvim korektan duh rasprave koji smo imali do sada, ostaće i do kraja. Ne pripadam ljudima koji se bave bilo kakvim švercom, a po najmanje prodajom, kako ste sami kazali, nekih nelegalnih sredstava koji zakonom nijesu dopušteni gospodine Vasiljeviću i mislim da ste baš ovako dali značajan doprinos da se pokvari duh današnje rasprave. Ako Vi smatrate, a bilo bi još bolje da imate i dokaze za to

što ste rekli, ja bih Vas molio da upoznate nadležne institucije u Crnoj Gori od Tužilaštva pa na dalje i onda se zna šta slijedi, a ja bih vas molio da se ni za potrebe bilo kakve retorike u ovom uvaženom domu ne koristimo podmetanjem. Ja mogu da shvatim da postoji razlika u mišljenju i polemisali smo oko mnogih stvari, svako je davao svoju argumentaciju, ali ja nijesam noćas niti izgovorio ime jednog proizvođača jednog poljoprivrednika, iznio bilo kakav podatak, trudio sam se da budem vrlo korektan i Vi mene nijeste ubijedili Vašom argumentacijom ni oko čega, a sa tim ste nekako dali doprinos uvredama. Da li Vam je to bio cilj ili ne, ne znam.

Takođe, flaša sa kojom ste se razmahivali ovdje u ovoj sali je rezultat šverca, a ne komercijalne proizvodnje. E treba da pogledate zakone koji važe u Republici Hrvatskoj, pa bi vam i letimičan pogled na te zakone jasno mogao staviti do znanja da tako pakovanje nije dozvoljeno. Ja sa ove distance ne mogu da pročitam šta piše, vjerujem da je to tako kako ste kazali, ali to nije regularna trgovina. Mi imamo jedan dio kada već govorimo o vinu, koji se odnosi o vinu u rifuzi koji zbog toga što to nije bilo ispregovavano u nekom ranijem periodu pogađa pojedine proizvođače uključujući proizvođače Plantaže, ali niko nama nije dao za pravo niti da mašemo plastičnim flašama po Briselu ili po Hrvatskoj, nego smo se trudili da argumentom koji smo stavili na sto dokažemo da postoji potreba da se neki članovi sporazuma promijene. Gospodin Tuponja je ukazao na nešto što nam se činilo logično, vidjećemo do sutra ujutro da li je to tako ili ne, ne bježim od toga da nešto što predložimo može da se modifikuje u poslednji čas i nemam nikakav problem niti bolujem od neke sujete da ne možemo da promijenimo bilo koju odredbu ovog zakona. Molim vas, moramo se ipak držati nekog nivoa koji treba da postoji u ovom Parlamentu.

PREDSEDAVAJUĆI BRANKO RADULOVIĆ:

Ministre, izvinite, molim Vas.

Ja sam opomenuo kolegu. Taj izraz može biti retorički i u duhu, dobro ste rekli, nečega. Nijesam osjetio da je to upućeno Vama, niti sam ikada čuo tako nešto.

E sad ova završna riječ je već pretvorena u polemiku između vas dvojice, pa ću ja onda morati da dadnem po jedan minut ako

Iskoristite sad ovu završnu riječ, ali i Vi i kolega Vasiljević još po jedan minut, oko toga da li plastična boca ili ne plastična boca. Ja takođe mislim da plastična boca ne može biti za vino, nego se pokvari poslije trećeg dana, barem moje iskustvo kaže.

PETAR IVANOVIĆ:

Znači, poštovani predsjedavajući, ja bih završio ovo što sam naumio da kažem do kraja. Poslanik Vasiljević kaže, ja neću reagovati nakon toga, makar ćemo uštedjeti minut, ali smatram da je ipak, znate kako kada djeca od svog džeparca kupuju vino od dva eura to možda može i da bude njihova stvar. Ali, kada poslanik izgovori neke vrlo grube riječi pa to čuju vaša djeca i onda djeca koja su njihovi drugovi i onda to nije tako prijatno. Ja se ne sjećam da sam bilo koga od vas uvrijedio u ovom uvaženom domu, a ako vam se ne sviđa argumentacija koju dajem to je već druga stvar.

Što se tiče samog Predloga zakona mi i dalje vjerujemo i to je naše čvrsto ubjeđenje da smo sa ovim Predlogom zakona dali značajan doprinos daljem poboljšanju kvaliteta. Volio bih da je bilo više polemičkih tonova oko borbe za kvalitet, nijesam ih čuo. Nešto što sam čak i u jednom momentu pomislio da kažem, prećutaću. Ali, moramo shvatiti jednu stvar, da mi ne možemo izaći na tržište van Crne Gore sa proizvodom koji nije konkurentan. Postoje dva osnovna elementa konkurentnosti, cijena i kvalitet. Sa ovim što predlažemo utičemo na kvalitet, ja nemam pravo da se miješam u cijenu. Sa ovim što prilažu, utiče se na smanjivanje kvaliteta.

To je pitanje strategije. Šta hoćemo da učinimo u poljoprivredi u Crnoj Gori? Ja bih vas molio samo da na taj način posmatramo problem i drugo još jednom napominjem ima dovoljno vremena, dovoljno vremena da se zasnuju novi zasadi. Tri godine sasvim dovoljno vremena da ko god želi da krene u taj posao da može /prekid/, evo obećao sam da se više neću javljati.

PREDSEDAVAJUĆI BRANKO RADULOVIĆ:

Ne, znači samo na argumentaciju. Znači samo argumentacija i u korist vina i proizvodnje vina. A ko pije, šta nam rade đeca to je veliki problem naš, ministre. Em, smo našu decu uveli u nečemu, ja kao profesor i kao ded u nečemu što nije primjereno nikada bilo Crnoj Gori, a ko pije i kako pije i što drugo radi nemam komentara. Nekada sam govorio o tome kuku nama po srednjim školama i osnovnim školama na žalost i to je obaveza svih nas da to vratimo u nečemu, što kada se pije da se pije kvalitetno vino i da ga piju oni koji mogu da ga piju po godinama. U tome duhu ja očekujem od vas kolega Vasiljeviću da završimo priču. Izvolite.

VELJKO VASILJEVIĆ:

Doduše ministar je rekao da dalje nećemo polemisati, pa ću nastojati da svedem na ovo što ću reći na granicu korektnog. Ja i ministar smo imali, obraćam se sada vama ovo identično od riječi do riječi diskusiju na Odboru za ekologiju i prostorno planiranje i poljoprivredu. Čini mi se da će ministar potvrditi. Možete klimnuti samo glavom. Potpuno identično. Nije se odnosilo, kao što sam rekao direktno na ministra, ali svako zna u Crnoj Gori i u Evropi da su državne i paradržavne strukture umiješane u šverc narkotik. To je činjenica notorna. Ministar je predstavnik Vlade, dakle države Crne Gore koja ne reaguje na takve pojave i u tom smislu je bilo ono što sam mu ja rekao. Nadam se da sam bio apsolutno jasan. Inače, ministar je sam pomenuo da se prodaje vino deci, studentima i omladini, što je ipak bilo malo maliciozno s njegove strane, pa sam ja odgovorio onako kako sam odgovorio. Inače, mi ćemo djelovati amandmanski zato što je ovo protivno Zakonom Evropske unije, a zatim ćemo uložiti i žalbu Ustavom sudu, a ići ćemo i do evropskih sudova ukoliko bude potrebno zbog toga što na ovaj način da se suzbija privreda i da se krši Ustav Crne Gore, član 59, gdje se jemči sloboda preduzetništvo. I još nešto. Ne mora da znači ako je grožđe iz Albanije, sa Kosova, iz Makedonije da vino nije kvalitetno. A, nije čiče samo kvalitetno grožđe iz Crne Gore. Nije Crna Gora Rusija niti Kanada, ima još kvalitetnog grožđa i vina na bijeli svijet i na kugli zemaljskoj.

Hvala vam.

PREDSEDAVAJUĆI BRANKO RADULOVIĆ:

Hvala i vama. Hvala kolega Škrelji što se javlja povodom ove konstatacije, državnih, paradržavnih institucija. Izvolite kolega Škrelja.

LUIĐ LJUBO ŠKRELJA:

Hvala, potpredsjedniče. Ja hoću sa indignacijom da odbacujem neutemeljene, pa čak nekorektne i neljudske iznešene konstatacije od strane gospodina Vasiljevića da je državni vrh Crne Gore umiješan, a da to zna i Evropa i svijet u šverc narkotika. Mislim da u ovome domu pričati takve priče neutemeljene bez ikakvog osnova više pokazuje za onoga ko izgovara tako nešto nego o onome kome se obraća. Hvala.

PREDSEDAVAJUĆI BRANKO RADULOVIĆ:

Hvala vam. Pa ja sam to učio da nijeste vi to rekli tako, ali dobro.

VELJKO VASILJEVIĆ:

To ću ponoviti opet. Dakle, nijesam vam ja birao lidera ne morate slobodno praviti problem.

PREDŠEDAVAJUĆI BRANKO RADULOVIĆ:

Hvala.

Konstatujem da smo iscrpili diskusiju povodom ovoga predloga o kojem ćemo se izjasniti o njemu u petak. Hoćete li pauzu, ako smo umorni ili pružujemo dalje, e, ako pružujemo dalje onda imate da me slušate. Jesmo li se razumjeli? Jesmo.

Prelazimo na Predlog zakona o izmjenama i dopunama o morskom ribarstvu i marikulturi.

Ovlašćeni predstavnici Vlade su: Dr Petar Ivanović, ministar poljoprivrede i ruralnog razvoja i Danijela Stolica i Milena Krasić. Ja vas pozdravljam i otvaram pretres.

Da li predstavnik Vlade želi dati dopunsko obrazloženje.

Izvolite, ministre.

PETAR IVANOVIĆ:

Poštovani predsjedavajući, uvaženi poslanici,

Evo, slijedeći sve ono što sam do sada imao prava da dam' bilo kakve uvodne komentare i da poželim da rasprava bude konstruktivna o onako kako smo u većem dijelu današnjeg dana to i činili. Hvala vam.

PREDŠEDAVAJUĆI BRANKO RADULOVIĆ:

Ministre, slušajte me dobro. Zaljubljenik mora ima jedna prelijepa plaža Ploče i na toj plaži sam svako veče, kada nijesam ovdje svako veče. Znači ministre, ono što se radi od takozvanih ribara i ronioca ono je vandalizam posljednje vrste. Preksinoć moj drug Mio, ja ga pozdravljam ribar mi je rekao, profesore molim te Bogom reči ministru i predloži oko zakona da nećemo imati brancina, odnosno rab reka niti zubaca iduće godine. Nema ni jednog majčinog sina koji dođe tamo da nema pušku, a Italijani kada dođu ministre od 1.avgusta katastrofu od školjaka, puževa do svega čega drugo. Ministre, moramo to zaustaviti.

Drugu stvar, ministre. Dva ronioca profesionalna koji su bili zapošljeni u mornarici su dolazili sa kantama jupola svaki dan sa bocama za kiseonik i lovili po onu kantu jupola prstaće. Za koliko godina se oni stvore, pa sam zvao policiju, pa su ih priveli i evo ih nema neko vrijeme. Ministre, molim vas kada zovnem policiju da te vandale i neljude spriječe. Meni kaže policija nije to u našoj nadležnosti. Uradite nešto da sačuvate našu obalu i naše morsko dobro. Sigurno da će moja koleginica, uvažena poslanica Čatović isto na tom fonu, jer je to istina.

MARIJA ČATOVIĆ:

Znamo da se kupate u našoj opštini, to je sigurno, ali pored toga treba da rade inspekcijske službe, a to je dinamitaše.

PREDŠEDAVAJUĆI BRANKO RADULOVIĆ:

Vidio sam dvojicu da ne mogu što mi je na um to mi je na drum i pitam ga da li si se bavio ribolovom i on se smijao razumio sam, razumio me, jer sam veli i previše. Tačno. Posebno kada dođu golfovi iz sredozemlja odozgo znam sve.

MARIJA ČATOVIĆ:

Poštovani predsjedavajući, uvažene kolege i kolegice, ministre sa saradnicima, poštovani građani,

Ustani osnov za donošenje Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o morskome ribarstvu i marikulturi nalazi uporište u članu 16 tačka 5 Ustava Crne Gore.

Razlozi za donošenje ovog zakona su potrebe preciziranja pojedinih odredbi koje se uglavnom odnose na određene pojmove kao i potrebe stvaranja pravnog osnova za usklađivanje sa zajedničkom ribarskom politikom Evropske unije. Zakon se donosi na nacionalnom nivou kako bi se stvorio pravni osnov za prenošenje pojedinih odredaba evropske legislative i podzakonskih akata da bi se obezbijedio veći nivo usaglašenosti sistema u cilju efikasne implementacije. Jedan dio odredbi definisanih ovim izmjenama i dopunama zakona obezbjeđuju rješenja na pitanja od lokalnog značaja. Usaglašavanjem legislative vezano je za morsko ribarstvo i marikulturu obezbjeđuje se dosledna primjena osnovnih instrumenata i mehanizama zajedničke ribarske politike Evropske unije.

Predoženim izmjenama ovog zakona u principu nijesu se mijenjala institucionalna rješenja iz osnovnog teksta zakona, već je došlo do tehničkih i terminoloških usklađivanja, preciziranja pojedinih odredbi u pogledu pojmova, sprovođenja postupaka u dijelu koji se odnosi na morsko ribarstvo i marikulturu, kao i usaglašavanje sa zakonima koji su usvojeni poslije stupanja na snagu Zakona o morskome ribarstvu i marikulturi. Kod 21 člana izvršena su preciznija terminološka i tehnička usklađivanja do kod 23 člana ovog zakona izvršeno je usklađivanje sa drugim zakonima donesenim poslije zakona o morskome ribarstvu i marikulturi, kao i usklađivanje pravnom tekovinom Evropske unije. Kroz određene članove utvrđene su administrativne mjere za bolju evidenciju svih vrsta ribolova i marikulture, kao i definisane mjere tehničke podrške te stvaranje pravnog osnova za donošenje godišnjih planova i prikupljanja podataka u skladu sa pravnim sistemom Evropske unije.

I na kraju. Kroz određene članove dodata je odredba koja ima za cilu bolju kontrolu tržišta ribe i ribljih proizvoda, odnosno stvoren je osnov za propisivanje nove kaznene odredbe u cilju usaglašavanja sa propisima Evropske unije. Ja i moje kolege ćemo podržati ovaj zakon.

PREDŠEDAVAJUĆI BRANKO RADULOVIĆ:

Hvala. Zato što dobro ne čuvate morsku obalu i Ploče prebačićemo je u Budvu. Oni će je bolje čuvati. O, i diskriminaciju pravite, pa mi oplemenimo tamo to. Izvolite, kolegice Bošnjak. Privodimo kraju.

BRANKA BOŠNJAK:

Evo kada smo već kod toga, mislim da nije humano da na kraju govorimo, evo cijeli dan smo ovdje i mi govorimo o vinu i ribama i morskim plodovima, mrtvi gladni i žedni i o vodama i tako da je ovo malo nehumano od strane rukovodstva Skupštine koji nam je po ovom redosljedu dao dnevni red. Ja ću iskoristiti ovo moje izlaganje da pitam da li i koliko ima, minister, inspektora koji se bave ovim, jer ja imam informaciju da je to vrlo mali broj i da nije moguće da pokriju naše Primorje na kvalitetan način. A evo pošto je sad turistička sezona i ljeto je dovoljno je samo da bilo koju od ovih, da kažem malo divljih plaža gdje ima ribara da posjete i da vide šta se u stvari tu radi i kakve su tu zloupotrebe. Dovoljno je da posjete i restorane i da vide koja je sve riba na meniju i šta se sve nalazi na meniju, pa imamo i zabranjene školjke koje nijesu dozvoljene da se beru, a mogu da se nađu na možda ne javno, ali malo inteligentniji i oni koji hoće istraživački da rade, inspektori mogu i to da nađu u našim restoranima.

Znači i ovdje postoji veliki criminal, i to svi znaju od onih sitnih koji zloupotrebljavaju to da bi ponijeli i u kući svojim porodicama i prodali nešto sitno da oni koji to na veliko rade. Prosto ne može niko da me ubijedi da onaj koji kupuje negdje dinamit da se ne može evidentirati odakle čovjeku dinamit. Nije to nešto što možemo da odemo u prvu prodavnicu Voli pa da kupimo koliko nam treba. Jednostavno i ovdje postoji veliki kriminal i ljudi koji se razumiju u ovo i ljudi koji su pravi zaljubljenici mora i koji su ribari, ali zaista oni u pravom smislu riječi, a ne ovi koji zloupotrebljavaju i krivolove, oni mogu ovdje dosta da pomognu, ali nemaju kome da se obrate ili se obrate, bude kasno ili tu postoje neke zaštićene vrste i neki ljudi na koje se ne smije ići. Iz tog razloga, a zna se da je naše Jadransko more vrlo bogato ribom i to bogato i nekim vrstama s kojima se možemo podičiti kojih nema u tom obimu u ovim mediteranskim i drugim zemljama, ali nekako to ne umijemo da cijenimo. Pa onda imamo ove dinamitaše što kažu kad golfovi krenu, onda ih sačekaju znaju tačno mjesto to možete da provjerite s ovim ribarima entuzijastima.

Tačno se zna mjesto i kad otprilike to će biti i mogu da se sačekaju ti ljudi i da se sankcionišu. Do toga da se mlađ i to čak na pijaci možete naći one male vrste ribe koju je bilo greota da se ulovi oni ih donose, na pijacama to možete da nađete, a ne gdje drugo. Iz tog razloga, mislim da ovdje inspekcijske službe i uopšte svi treba da uložimo napor, jer je i ovo jedan veliki resurs, a na kraju će nas priroda kazniti i treba da nas kazni za ovako, da kažem jednu nehumano ponašanje i na to što radimo sve na uštrb prirode.

Da bismo zaštitili sve ovo, ja evo znam da je ovaj zakon unapređenje u odnosu na prethodni i da ovdje vidim da su neke sankcije propisane možda i oštrije i na drugačiji način, ali da ne bi ostalo mrtvo slovo na papiru trebaju da se pojačaju inspekcijske službe i da zaista rade svoj posao i da smo svi svjesni toga da u toku sezone, a to je da bude taj pojačan nadzor i da malo budu aktivniji, jer evo mi obični kupači možemo da ih zapazimo, a ne da ne može inspektor da to odradi kako treba. Zahvaljujem.

PREDSEDAVAJUĆI BRANKO RADULOVIĆ:

Možete, ali samo još dvojica kolega. Prvo kolega Perić, pa Nimanbegu, pa onda ćete vi. Izvolite.

SRĐAN PERIĆ:

Dakle, usaglašavamo sa ribarskom politikom Evropske unije, a svoju nemamo u ovoj oblasti, jer kako drugačije objasniti činjenicu da se u Crnoj Gori na godišnjem nivou uveze oko deset miliona eura ribe. Kako objasniti činjenicu da su nam ribarski brodovi među mlađima su oni koji imaju 10, 12 ili 13 godina, a da se ribari sa brodovima starim 40 godina. Kako objasniti činjenicu da naši ribari koji su potpuno prepušteni sami sebi, koji kada imaju potrebu da brod bude registrovan jednom godišnje moraju brod izvaditi na suvo dok samo vađenje broda može da košta između dvije ili tri hiljade eura, ležarina broda može da bude i do 100 eura dnevno i sve je to prevaljeno na onog ko je ribar? I često se ribari žale da u suštini ne mogu da nađu adekvatnu računnicu kako da se organizuju i onda mi svoju politiku treba da usaglašavamo sa politikom Evropske unije, to je dobar proces nije sporno u procesu smo integracije, ali mi u stvari imamo svoju politiku u oblasti ribarstva.

Naravno, ovdje govorimo o morskom ribarstvu, a da se prisjetimo samo slatkovodnog ribarstva. AD Ribarstvo ne radi, nemamo nijednu fabriku za preradu ribe u Crnoj Gori. Šta je sa otkupom ribe? I onda dođemo da raspravljamo o zakonu, gdje ćemo ono što se kaže da u sitna crevca da usaglašavamo stvari koje odstupaju u odnosu na evropsko zakonodavstvo. U redu je. To treba da se obavi. Ali šta je sa ovim suštinskim stvarima.

Dakle, Crna Gora pri moru uvozi ribu. Da pojednostavimo da kraja, da imamo strategiju ili politiku, kako je rečeno ovdje, za oblast ribarstva mi bismo imali drugačiju svijest. Kada je

riječ i o konzumaciji hrane. Znači, negdje u razvijenim zemljama, ako imam imam dobar podatak, on je star dvije godine, a stanovnici godišnje konzumiraju oko 14 do 15 kg. ribe na godišnjem nivou.

U Crnoj Gori je to između dva ili tri kilograma, evo ako se u zadnje godine promijenilo da je pošlo za četiri kilograma nije više. Čime se bavi ministarstvo, koja je to politika, koja je to strategija? Imamo li cjelovitu strategiju osim što ćemo ovako svakih par godina usvajati neke zakone da se poboljša ukupno stanje?

Naravno, znamo za obavezu uvođenja registara, ljudi koji se bave ribarstvom nije sporno u tom smislu, da li mi negdje imamo ukupno neki predstavu koliko to ljudi zaista živi od ribarstva, a koliko to doživljava samo kao hobi ili drugo pitanje.

Da li se može od ribarstva živjeti danas u Crnoj Gori.? Jer, ako je vjerovati onim ljudima koji se bave ribarstvom ovdje ima čitav niz iskaza ljudi. Jako teško, gotovo nikako se ne može živjeti od toga u Crnoj Gori. Jako teško. Ono čime ću završiti, opet kažem usklađivanje zakona treba da se usklađuje, ali ne vidimo da će to nešto dramatično promijeniti stanje. Ja ću podsjetiti da je 1961.godine otvoren Ribljak Mareza, naravno da je to slatkovodna riba, da smo mi 54 godine nakon otvaranja rog ribnjaka dalje od nekih uspjeha u tom smislu nego gdje smo bili prije pola vijeka. Znači, ono što je moje pitanje, minister, za vas u redu su zakoni, ali kada ćemo mi dobiti neku strategiju, neki iskorak, da ne kažem, kada ćemo imati politiku u oblasti ribarstva? Hvala.

PREDŠEDAVAJUĆI BRANKO RADULOVIĆ:

Hvala. Kolega Nimanbegu, izvolite.

GENCI NIMANBEGU:

Ako prekoračim da budete tolerantni, kao što ste bili uvijek u mojem slučaju.

Poštovani ministre,

Ja vam prvo moram ispričati jednu priču oko ribarstva, oko folklora, oko tradicije, tako sam radio oko Zakona o maslinarstvu, pa ću vam reći jednu drugu stvar. Ulcinj ima jedno kolo, narodnu igru gusara veli, gdje su momci obučeni kao ribari, gusari, završetak tog kola djevojke ih ispraćaju u ribolov. I znate što im djevojke poručuju? Poručuju im riječju ćilovši, na albanskom ćilovši je najbliže prevedeno pogoditi vrijeme, pogoditi mjesto. Misli se na lov na ribe. Lov ribe i ako je poljoprivredni nije klasičan uzgoj, nije to kao što imamo u poljoprivredi zasad, vrijeme, treba tu punu elemenata i znanja da bi se ostvario jedan uspješan lov.

Boka Kotorska je na neki način blagoslovena. Svi oni ribari koji se žele ribarstvom baviti u Boki tokom istorije su izgradili razne mandračće, razne ponte, gdje mogu na relativno dostupan način izbaciti svoje barke, srediti ih, ofarbati, održavati. Ulcinj kao grad pomorstva i ribarstva i tradicije mi sa zebnjom, ustvari sa zavišću gledamo na Bar.

Država je Baru izgradila Mega Marinu '80-tih godina, par stotina da ne kažem 1000 vezova. Ovo vam napominjem da bih vam rekao da ja neću podržati Predlog zakona o morskom ribarstvu i marikulturi. Zbog čega? Sada ću vam navesti. Ne zato što je zakonska odredba loša, nego želim da vam dam signal da vi kao ministar morate aktivnije krenuti i kao ministarstvo rješavati ovaj problem. Kako pomoći ribarima da mi našu tradiciju održimo?

Ministre, nije vezano za vas. Kako ćemo pomoći ribarima ako se svaka, vezano je za druge resore, ako se svala lučica daje u najam i traži se od ribara da plaćaju stotone, a ne hiljadu eura. Da li je to njima dostupno? Da li je to njima prihvatljivo? Kako će oni izdržavati svoje porodice? Subvencija ribarima. Ja znam da imate jaku polemiku sa predstavnikom Udruženja ribara u Herceg Novom, gospodinom Kisea, svima nama je uputio jedan dopis, ali ono što sam ja pročitao u njegovom dopisu je isto ono što sam znao. Mi usklađujemo

našu ribarsku politiku sa politikom Evropske unije, pa mi se ne možemo nositi sa njima. Ne možemo se mi nositi sa flotama Španije, Irske, Italije, Portugala, ne možemo se nositi sa flotama Albanije. Oni imaju ribarske luke u Albaniji. Kod nas nema ribarskih luka. Da li je nekoj lokalnoj samoupravi država garantovala neki vez tim brodovima. Kako obezbijediti jedan ribarski brod? Investicija je par stotina hiljada eura. Kako obezbijediti da mali ribari to rade? Sve bi bilo u redu da nemamo i ovo što je bilo usvojeno 2009.godine da se moglo primijeniti da država fali u osnovnom elementu. Ne može se izboriti sa dinamitašima. I oni ribari koji nemaju dozvolu oni ne rade ništa kriminalno. Ja se ne slažem sa ovim što je gospođa rekla to su kriminalne aktivnosti. Oni love ribu. Možda je to na granici prekršaja, ali to nije kriminalno. Ja ne smatram da je loviti ribu kriminalno.

U SFRJ imali smo takvu politiku da je svaki vlasnik čamca koji je imao dozvolu za sportski ribolov mogao koristiti do 200 m. mreža i loviti ribu u određenim vremenskim periodima, a i tada je hvalila ova inspeksijska služba, a sada hvali, ja ne znam da li ti inspektori vaši imaju jednu barku. Ukupna politika se ne može riješiti na taj način da sa mora gledamo ko će loviti ribu, kontrolisati i Uprava pomorske sigurnosti i drugi sektori idu u tom pravcu. Umjesto da radimo pomorsku stražu, mi radimo odvojeno neke sektore, tako da iz protesta zbog situacije kakvo je ribarstvo, kako žive ribari ja ovaj predlog zakona neću glasati. Hvala.

PREDŠEDAVAJUĆI BRANKO RADULOVIĆ:

Hvala i vama, kolega Nimanbegu. Izvinite, ministre, molim vas. Nijesam vas registrovao, ali sad na utemeljenu priču kolege Nimanbegu. Izvolite, kolega Banoviću.

BORISLAV BANOVIĆ:

Hvala, potpredsjedniče.

Ovu formu još učimo prijavljivanja za diskusije, ali evo ja sam, to jest iz kluba sam se prijavio na vrijeme.

Prvo, odmah da kažem da ćemo podržati zakon koji je predložen, to jest izmjene i dopune zakona. Mislimo da ima u tim izmjenama i dopunama dobrih stvari i da je to napredak, ali uz to smatramo da je moglo i da treba ako ne danas, ako ono u nekoj narednoj sjednici Skupštine da treba uraditi još neke stvari zakonski regulisati kako bi unaprijedili stanje u oblasti morskog ribarstva. Kao i kolege, ja sam osim ovog amaterskog ribolovstva sa stijene, nemam velikog iskustva drugog, ali imam saznanja od ljudi koji se tim bave, kojima je to život i kojima je go egzistencija i sa kojima smo u Klubu Socijaldemokratske partije u par navrata razgovarali o problemima u ribarstvu. Dakle, ljudi koji imaju brodove, koji imaju koče, kojima je to osnov egzistencije i koji su nam prenijeli po njihovom sudu, ajde da uzmemo u obzir da je taj sud subjektivan osnovne probleme u tom sektoru.

Ja bih u tom smislu postavio niz pitanja, dao niz komentara, ne na ono što je predloženo nego u ukupnu problematiku pomorskog ribarstva i molio bih vas da nam i odgovorite da bih svoj stav imao prema toj oblaci. Taj stav se neće promijeniti prema ovome što ste vi predložili, on je pozitivan i mi mislimo što se predloži u redu, ali smatramo da je nepokriveno i još dosta pitanja na osnovu onoga što smo čuli i razgovoru sa jednom stranom, dakle to je stranom koja neposredno proizvodi, koja je proizvođačka strana u oblasti ribarstva, ali evo prilike da čujemo i ovu stranu državu, administrativnu, političku u odnosu kako ona vidi te probleme.

Prvo su pitanje ribarskih dozvola. Po našim saznanjima ima oko 240 dozvola u oblasti ribarstva, to su sad podaci od prije ne znam četiri, pet mjeseci kada smo mi imali razgovore sa predstavnicima Udruženja ribara, od toga izdato je 108, a 17 je preduzetnika. Ima onih koji mimo tih dozvola funkcionišu i mimo stvarnih pravnih i formalnih regula ostvaruju taj

prihod. To negdje samo po sebi ne bi željeli da ugrozi, željeli bi da dovedemo u red i ove koji to neformalno rade, ali nije jednaka pozicija na tržištu ovih koji plaćaju doprinose, koji plaćaju dozvole, koji su registrovani kojima se gleda što su prijavili, koje administracija prati u odnosu na one koji to nijesu. Zato bih vas molio da nam saopštite kako vi vidite te podatke i što se tu može unaprijediti da svi uđu pod okriljem zakona i da svi budu na jednaki način tretirani od zakona i od propisa.

Poreski dug po našim informacijama, taj dug je nekih 60.000 ponovo se ograđujem u vrijeme kada smo mi razgovarali, kada smo ove podatke skupljali, moguće da je sada i veći, ali to se odnosi na ove doprinose i na ostale stvari, mislimo mi iz našeg kluba da to nije toliko veliki dug da ne možemo naći neko rješenje da te preduzetnike koji duguju ta sredstva, dakle oni ih priznaju da nijesu uplaćivali doprinose, da nijesu uplaćivali ostale stvari koje su dužni, ali im je to ograničavajući faktor da učestvuju u mnogim drugim procesima koje država ima i programima. Od ovih programa subvencija da od mnogih drugih evropskih programa, evropske pomoći zato što nemaju podmirene te dugove. Da li postoji šansa da se taj dug nekako, kao što u drugim sektorima izmirujemo i 600 hiljada i šest miliona, da li postoji mogućnost da se ovih 60 ili sad već 80 ili 100.000 pomogne da bi oni ušli u taj program pa neka vraćaju na neki način kasnije sve što su dužni.

Dakle, mnogo je onih koji mimo doprinosa na divlje love i kolega Nimanbegu je sve rekao imamo razumijevanje i treba da imamo za to razumijevanje do jedne mjere, ali ne možemo imati razumijevanja da jedni plaćaju i da jedni uplaćuju doprinose, a druga barka do njih to ne radi, da ona koja uplaćuje doprinose ona je registrovana, ona je pri posmotrom, ona je pod evidencijom, ona ne može ništa uraditi, ona druga može. Ja razumijem da vi to ne možete kontrolisati, ali kao država smo odgovorni, evo kao i Parlament smo odgovorni da to sve dođe u red.

Cijene goriva. To bih vas posebno zamolio. Po informaciji koje mi imamo brodovi iz drugih država koji kupuju gorivo u Crnoj Gori po 0,53 eura ponovo ponavljam u to vrijeme, sad ne znam je li 0,57 ili 0,56, ali tada je bilo 0,53 kada smo mi razgovarali u Crnoj Gori, a naši ribari na to nemaju pravo. Možemo li nešto učiniti da se te, kao što se ne znam taksistima, kao što u nekim drugim oblastima postoje subvencionirane cijene ili usluge kojim država pruža, da li na taj način možemo pomoći naše ribare?

Pitanje sertifikata koji prati izvoz ribe u Evropsku uniju. Po našim saznanjima taj sertifikat još od naše administracije nije urađen. Još se jednom ograđujem. Nemojte da shvatite da napadam ministarstvo ili ministarstvo administracije nego ono prenosim što je i volio bih da dođemo i mi i ribari i svi zajedno da dođemo do najboljih rješenja do jasnih rješenja, što je problem i da ne uvrijedimo našu poziciju, prvenstveno nas, kad govorim nas, govorim o našim ribarima, da u odnosu na konkurente da oni mogu da budu konkurentni u svom poslu.

Sljedeće agro-budžet je bio 95.000 u 2012. godini za ovu oblast, a 40.000 je uplaćeno. Cijena jedne mreže je od 80 do 120.000. Vrlo poštujem. Još jednom uz izvinjenje ovo prenosim onako kako mi je rečeno. Nije bio predstavnik jednog udruženja kojega je Nimanbegu, nego više ribarskih udruženja koji su nam ovo rekli.

Sljedeće je problem ribarskih luka. To smo u okviru ovih prethodnih tačaka takođe evidentirali da imamo problema sa time ko raspolaže lukama i kako luke sve više idu na jahte ne na domaće stanovništvo i na njihove barke i na ribare nego na ove druge turističke stvari, a mislim da tu malo griješimo, pa moramo naći mjesto i za ribare.

Visok PDV. Ako je tačno da je u Srbiji, dobro Srbija nije baš reper za to 9%, Albanija 2% PDV u ovoj oblasti, a kod nas je i dalje visok i pitanje ove inspekcije koje su već kolege spomenule, da je inspekcija nažalost, toga smo svjesni. I ja sam kao ribar sa štapom sa /seke/, što se kaže amater svjestan toga da grupa oko mene stalno i da se po nekad pojavi

jednom u pola godine neki policijski ili drugi patrolni čamac koji uspije nešto da riješi za neki kratak period, ali uglavnom dugoročno to ne rješava.

Uz izvinjenje predsjedavajućem, uz izvinjenje kolegama, mislim da je bila potreba da nabrojim sve ove probleme u ovoj oblasti i da vas zamolim da uz sve ove subjektivno gledanje na ovo, ovo su naši ljudi, ovo su naši ribari, ovu su naši preduzetnici i molim vas da pokušamo da zajednički nađemo rješenje da njima stvorimo povoljnije uslove u odnosu na ono što imamo konkurente. Dakle, Italijani, Španci koga već imaju mnogo već brodove, imaju mnogo više iskustva, mnogo bolje alate ribarske i završavam.

Pa bogami ima i desetak godina kada smo imali prve razgovore oko evropskih integracija imao sam priliku da se sretnem sa Delegacijom malteškim parlamentaraca.

U kontekstu odluke crnogorskih parlamentaraca našta da obrate pažnju proces evropskih integracija i tada su nam rekli. Slušajte mi smo ribarska zemlja, mi moramo kao evropska zemlja da imamo iste uslove za sve evropske zemlje i za sva evropska preduzeća, ali smo smislili jedan štos "koji su Evropljani morali da prihvate" s obzirom da je Malta malo dublje i dalje od evropske strane mediterana, mi smo rekli da u Malteškim vodama mogu da plove samo brodovi ne sjećam se sada je li do 10 ili do 15 m i time smo ograničili pristup italijanskim, španskim, francuskim, engleskim, britanskim ili švedskim evropskim brodovima i učinili da imamo neku vrstu monopola da zaštitimo naše brodove da mogu oni više da love u našem moru.

Mislím da moramo da vodimo o tome računa i da nas svih od ovih elemenata koje sam nabrojao neki su moguće i subjektivno doživljeni, pogrešno interpretirani i s moje strane danas, ali hajte da pokušamo da u današnjem predlogu ili u nekom drugom zaštitimo ljude koji svakodnevno izlaze i pokušavaju da nešto urade. Hvala.

PREDŠEDAVAJUĆI BRANKO RADULOVIĆ:

Da ste bili na Islandu kao ja, kolega Banoviću, tek bi tada priče bilo. Nijeste osnovnu stvar rekli. Osnovni problem nijeste rekli, a potrošili ste trinaest i po minuta.

Ministre, izvolte koncizno, jasno, kratko. Prvi krug, vi pet minuta.

Izvolite, ministre.

PETAR IVANOVIĆ:

Hajmo da se dogovorimo oko nekih elementarnih stvari, ako mi osam, devet minuta samo postavljate pitanja, prije toga je bilo i drugih pitanja, a ja imam veliku želju da vam odgovorim na svako pitanje, onda me nemojte limitirati sa pet minuta.

PREDŠEDAVAJUĆI BRANKO RADULOVIĆ:

Može li pola sata?

PETAR IVANOVIĆ:

Zahvaljujem. Pa moje je razumijevanje bilo da ste vi spremni da radimo do 10. Ja mislim da sam ja dao značajan doprinos da uštedimo malo vremena, jer evo, dajte mi mogućnost da vam odgovorim sa zadovoljstvom ću vam odgovoriti.

Poštovana gospođo Čatović, hvala vam na komentarima koje ste dali vezano za ovaj zakon. Gospođo Bošnjak, vi ste postavili pitanje koliko inspektora imamo? Maksimalno tri, uglavnom dva. Slažem se da je to nedovoljan broj inspektora koji treba da pokriju kompletnu obalu. Takođe ste postavili pitanje koje se odnosi na izlov prstaca, dosadašnji zakon član 26 je zabranjeno. Sada ću vam pročitati taj član u originalu. Kaže - radi zaštite kamenite obale kao posebnog staništa u ribolovnom moru zabranjen je ulov, stavljanje u promet na teritoriji Crne Gore i izvoz prstaca. Mi nismo mijenjali taj član. Ono što jesmo promijenili jesu

kaznene odredbe. Kaznene odredbe za ovaj član i prekršaj idu od pet do dvadeset hiljada eura. Ono što bih volio jeste da prvih nekoliko ljudi plati po 20.000 eura i mislim da će to biti dobra kazna za sve ostale. Rekao sam moje mišljenje, a ne mogu biti i lovočuvar i donositi zakone u Parlamentu i Vladi i moramo se naučiti da svako treba da radi svoj dio posla. Mi jesmo pooštrili kaznene mjere.

Kada već govorimo o kaznenim mjerama, podsjetiću vas da je upotreba dinamita krivično djelo i ono uopšte nije obuhvaćeno ovim zakonom. Obuhvaćeno je Krivičnim zakonikom. Mi govorimo o jednom prekršaju koji ima takvu težinu da predstavlja krivično djelo. Mi se nismo pobunili protiv toga rješenja. Kao što vidite, i pored toga što je to krivično djelo, to ne znači da se takve stvari ne dešavaju. Ono gdje se možemo složiti jeste da ovaj broj inspektora nije dovoljan da se pokrije crnogorska obala. Kada govorimo o inspektorima, oni prate samo morsko ribarstvo. To je suština ovog zakona.

Gospodin Perić je otvorio nekoliko drugih pitanja koja se odnose i na ribarstvo koje nije isključivo vezano za more, dakle govorimo o riječnom i o jezerskom ribarstvu. Razumijem zbog čega ste i dali neke cifre. Neću polemisati sa vama oko uvoza, mogu vam samo dati podatak da je iz godine u godinu, posljednje tri godine bilježimo rast izvoza ribe. Takođe, poboljšavamo i broj evidentiranih izlova u kilogramima, što prije nije bio slučaj. Mislim da su to pomaci. Želim da vas obavijestim da mi imamo strategiju razvoja ribarstva, takođe imamo i akcioni plan. Pretpostavljam da znate da smo ispunili mjerila za pregovaračko poglavlje 13 ribarstvo, a da bismo ispunili mjerila, mi smo morali da donesemo strategiju razvoja ribarstva do 2020. godine. Strategija je prošla javnu raspravu. Imali smo niz korisnih sugestija od strane ljudi koji se bave ribolovom, udruženja, tako da smo neke od tih sugestija smo, takođe, uvrstili u sam tekst strategije.

Ono što je gospodin Banović kazao odnosi se na težinu, odnosno na gabarite samih plovila. Jeste dio naše strategije zbog toga što ne možemo nikog impresionirati veličinom ili kvalitetom ribarske flote, ali možemo nastojati da sačuvamo neke tradicionalne metode i načine izlova ribe u Crnoj Gori. Pomenuli ste firmu a.d. Ribarstvo, a ja ću vas samo podsjetiti da su predstavnici radnika imali svoga člana u Upravnom odboru, što će reći da nije istinito, nemojte se naljutiti zbog toga što upotrebljavam ovaj izraz, ne aludiram na vaš komentar, da nijesu bili informisani o tome što se dešava u samom preduzeću. Preko tog člana su bili i te kako obavještavani o svim poslovnim potezima vlasnika i najvećeg vlasnika i menadžmenta. Zašto su dopustili da se neke stvari dešavaju tako kako su se desile, to morate razgovarati ipak sa njima, ali ono što je fakat jeste da u ovom momentu imamo sljedeću situaciju. Da je jedna od banaka u Crnoj Gori vlasnik imovine koja je nekad pripadala a.d. Ribarstvu. Očekivati od mene da mogu da učinim neko čudo kada vlasništvo čak i nije u firmi nego pripada banci, mislim da je to nemoguća misija.

Jedan od razloga zbog čega mi donosimo ovaj zakon jeste zaštita resursa. Ne samo da razmišljamo o tradiciji koja postoji nego pokušavamo da mjerama koje predlažemo zaštitimo to što imamo. Podsjetiću vas da, kada govorimo o slatkovodnom ribarstvu, da smo imali više poziva Midas projekta i da smo imali više desetina korisnika ovih sredstava tako da broj ribnjaka na rijekama je u značajnoj porastu. Ono što nas posebno raduje jeste da bilježimo iz godine u godinu rast proizvodnje pastrmki i potrošnja pastrmki u Crnoj Gori, takođe, raste. Ali, pretpostavljam da ćemo se složiti, da je potrebna edukacija i da s pravom ove brojke na koje ukazujete o potrošnji morske ribe i slatkovodne ribe nisu na nivou evropskog prosjeka. Ima još mnogo prostora da se povećaju. Ovu priliku, takođe, koristim da pozovem građane Crne Gore da vode računa i o kvalitetu ishrane.

Postavili ste pitanje koliko imamo registrovanih ribara. Imamo 131 registrovanog ribara. Kada govorite o iskazima ljudi, znam odakle dolaze ti iskazi, poznati su mi, ali čujte, da sam se samo oslanjao na iskaze tih ljudi vjerovatno ne bismo mrdnuli sa mrtve tačke.

Nešto ću kasnije u odgovorima gospodinu Banoviću kazati nešto o tim iskazima. U ovoj godini smo imali šest javnih poziva i investirano je u 2015. godini šest javnih poziva ili od početka godine do danas u oblast ribarstva investirano je preko 500.000 eura. Nikad više. Gospodin Banović je postavio sijaset pitanja, pokušaću sada da odgovorim redom u najkraćem vremenu.

Naravno da ćemo i dalje nastaviti na unapređenju zakona i hvala vam na podršci koju ste obećali. Ono što treba da razumijemo jeste da mi nemamo 250 ribarskih dozvola nego imamo sljedeću situaciju. Institut iz Kotora je dao svoju procjenu da je u Crnoj Gori moguće dati 250 dozvola. Na bazi čega su dali tu procjenu? Na bazi procjena o raspoloživom Ribljem fondu. Institut kaže - vi imate resurse da biste mogli dodijeliti 250 dozvola, ali u ovom momentu imamo izdatih 131 dozvolu. Kao što vidite, približno, evo da zaokružimo, nalazimo se na 50% onoga što je procjena da možemo dati kao dozvolu. Postavili ste pitanje poreskog duga. Imamo 28 ribara koji imaju poreski dug i da, dali smo im rješenje u granicama zakona koji je, takođe, donijet u ovom Parlamentu. Možete platiti poreski dug u 12 jednakih tranši. Ako smo to radili za druga pravna ili fizička lica, možemo i za ribare. Ono što su oni tražili jeste da se poreski dug plati na mnogo duži vremenski period.

Zbog čega sam protiv toga da se plati poreski dug ribarima da bi ribari platili nama poreski dug. Zbog toga što je to već jednom urađeno, gospodine Banoviću. Dakle, 2011. godine ti isti ribari, tih istih 28 su od države dobili novac koji su trebali da iskoriste da plate poreski dug. Potrošili su ga. Sada još jednom tima istima 28, treba da ponovo damo novac da bi oni platili poreski dug. Mislim da to nije korektno prema onima koji plaćaju porez u Crnoj Gori. Kada su u pitanju doprinosi, naravno da svi trebaju da plaćaju doprinose. I vi s pravom ukazujete na jedan problem i mislim da je to suština vašeg komentara ili ljudi koji su vam ukazivali na taj problem. Na jednoj strani imamo one koji su registrovani, koji ispunjavaju ili bi trebalo da imaju svoje obaveze. Na drugoj strani ne znači da nemamo "ribare" jer nijesu registrovani, koji na divlje, bez dozvola se ne bave izlovom ribe i samim tim ne plaćaju porez. To je kršenje zakona. Nemojmo ih stavljati u isti koš. Slažem se sa vama da treba kroz pojačani inspekcijski nadzor učiniti sve da se ljudi koji nemaju dobijene dozvole onemoguće da se bave izlovom ribe.

Takođe, otvorili ste pitanje cijena goriva. Mislim da je u ovom momentu ne 0,53 nego 0,55 jer varira ta cijena goriva. Međutim, naši ribari koji redovno izmiruju svoje obaveze, takođe ne plaćaju akcize. Istina je da zbog sistema koji mi imamo oni moraju da plate, ali se kasnije ta akciza vraća, tako da što se tiče samog troška goriva oni koji redovno ispunjavaju svoje obaveze se nalaze u potpuno istoj ravni.

Što se tiče sertifikata, ovaj problem na koji ste ukazali, s pravom, riješili smo upravo ponuđenim rješenjima ovog zakona koji je pred vama. Mogu vam reći da nikad nije bio veći agrobudžet za ribarstvo. Vi ste citirali agrobudžet iz 2011., ako sam dobro uhvatio, ali agrobudžet za 2015. je značajno povećan u odnosu na 2014. koji je opet veći u odnosu na 2013. godinu. Ribarske luke, slažem se sa vama, to nije nešto što možemo sada mi da riješimo, ali jesmo razgovarali sa Ministarstvom održivog razvoja i turizma zbog toga što je trenutno aktivnost kod njih na definisanju plana upravljanja morskim pojasom. Cijenim da treba pomoći ribarima. Mislim da je to bilo pitanje gospodina Nimanbegua, gdje definisati postojanje luke prvog iskrcaja i eventualno ribarskih luka. Što se nas tiče u Ministarstvu poljoprivrede, veoma smo zainteresovani da pružimo ruku ribarima i činimo što možemo sa naše strane da u konsultacijama sa gospodinom Gvozdenovićem i njegovim kolegama uradimo ono što možemo da otvorimo prostor za ribare.

Rekli ste PDV. Da li je visok ili ne, složiću se kao liberalni ekonomista da je visok, ali znate, ne znam koliko ljudi baš plaća taj PDV, čak i ribari. Trenutno je aktuelna tuna. Mislim da imamo 14 izlova tune za tri i po godine. Na sve drugo što je izlovljeno nije plaćen ni PDV

nit je u sistemu registra. Otvorili ste posljednje pitanje koje se odnosi na strane brodove. Ni sada po važećim propisima strani brodovi ne dobijaju dozvole od nas za izlov ribe. Mi imamo nekoliko zainteresovanih potencijalnih investitora u ovoj oblasti sa kojima razgovaramo o proceduri, ali to što oni traže mi nismo u stanju da im ispunimo. Jer, praviti od njih predatora da iskoriste naše resurse i da se zatim poslije dvije godine udalji iz Crne Gore, mislim da to ne bi bilo pametno. Ono što je razumno spremni smo da prihvatimo, ali teško da ćemo u jednom kratkom vremenskom periodu doći do nivoa onih alata koji koriste ribari iz Italije, Španije, Francuske ili nekih drugih država. Tako da i sada vodimo jednu prilično restriktivnu politiku prema strancima, što ne znači opet da nema onih koji krše zakonske propise u Crnoj Gori i kada su u pitanju crnogorske teritorijalne vode i kada je u pitanju onaj dio međunarodnih voda koji revitira ka crnogorskim vodama.

Zahvaljujem se, takođe, poslaniku Nimanbeguu. Bez obzira što ste najavili da nećete podržati ovaj zakon, mislim da vodimo jednu normalnu i korektnu raspravu i uvažavam vaše argumente. Ostao sam vam dužan, ako dopuštate samo 30 sekundi jer nijesam odgovorio ranije u prethodnom zakonu.

Pomenuli ste jednog proizvođača iz Ulcinja, hvala vam na tome. Mislim da je u pitanju jedan dobar proizvođač sa jednom dobrom perspektivom daljeg jačanja kvaliteta. Nadam se da ćemo dalje zajednički ojačati i ono što možemo učiniti u oblasti ribarstva. Podsjetiću vas da sa Opštinom Ulcinj ovo ministarstvo je generisalo prostor za jedan projekat koji realizujemo zajedno sa Vladom Norveške, a koji upravo ima za cilj da se smanji krivolov na prostoru Opštine Ulcinj. Mislim da ćete rezultatima tog projekta i kao poslanik i kao neko ko živi u Ulcinju biti zadovoljni. S druge strane, molim vas da meni pomognete i da trenutno deset ribara koliko ih je registrovano iz Opštine Ulcinj dovedemo do onog nivoa koji je realan jer smo prilično sigurni da deset registrovanih ribara ne odražava pravo stanje. Pomogao sam vam od strane norveškog fonda, pomozite vi meni da s ove strane registrujemo sve onako kako treba. Siguran sam da sa jednom oštrijom kontrolom i jasnim pravilima možemo ići naprijed. Trudio sam se da budem što kraći.

PREDSEDAVAJUĆI BRANKO RADULOVIĆ:

O berzi ništa.

Da vidimo što o tome misli kolega Perić. Izvolite.

SRĐAN PERIĆ:

Zahvaljujem.

Ministre, izgleda kao da se nismo razumjeli ili htjeli htjeli da se razumijemo. Kada je riječ o strategijama, govorio sam o politici u oblasti ribarstva i strategiji kao promišljenom načinu djelovanja. Kada je riječ o papiru, nešto što se zove strategija i akcioni plan, mi to u državi imamo apsolutno za što god je potrebno, ali nemamo nešto što se zove promišljeno djelovanje. To sada uvezujem sa a.d. Ribarstvom. Da vam pomognem. Nisam optuživao. Pomenio sam da je loša sama činjenica da ta firma ne radi. I, da vam pomognem, nije to vaš resor, to je resor ministra ekonomije. Da imamo promišljeno djelovanje, mi bismo imali barem jednu fabriku za preradu ribe, ne bismo dolazili u situaciju da naše velike brodice i to malo što imamo isplovi, ima izlov oko deset tona, ne može da proda po 15 dana taj izlov, nema otkupne stanice i on je, u suštini, nekih 15 dana zarobljen. Zamislite sada da on može na dnevnoj bazi da ima kompletan izlov ili u dva, tri dana da to plasira i da se onda pokrene cijela proizvodnja. To bi značilo da imate promišljeni način djelovanja. To što ima papir koji stoji u nekoj fioci, vjerujte mi ni meni, a vama još manje išta znači.

Naredna stvar, 131 ribar. Nisam znao taj podatak i zahvalan sam na njemu, vjerujem da je tačan. Računao sam, nisam matematičar, ali toliko znam, to znači u primorskoj zemlji

0,02% stanovništva se aktivno bavi ribarstvom. To znači da nemate strategiju, ne govorim o papiru nego govorim o politici. Naredna stvar, da vam ne pominjem koji su procenti ribara u Norveškoj ili u Islandu, vi sami uporedite. Takođe i oni imaju mora, ali ni nama mora ne fali nego nam fali nekog promišljenog djelovanja. Naredna stvar sa kojom imam potrebu da završim. Kada bi se država uključila, odnosno Ministarstvo na način da se založi kod banaka, da se stvori ambijent da ti ljudi dobijaju kredite na grejs period od dvije godine, da je kamatna stopa niska da bismo imali otvaranje nekih fondova s tim u vezi, prije svega kada bismo učestvovali u revitalizaciji i formiranju te flote, makar ona bila i u državnom vlasništvu, makar pokrenuli državno preduzeće kako bi pokrenuli preradu izlovljene ribe. To bi značilo da imamo strategiju i garantujem da ne bismo imali 131 nego mnogo više ribara koji bi živjeli od toga. Do tada i od ovih 131 vjerujem da više od 31 i ne živi od ribarstva. Hvala.

PREDŠEDAVAJUĆI BRANKO RADULOVIĆ:

Hvala i vama, kolega.

Berza ribe kao rješenje u svakoj normalnoj državi, neko da me čuje. Tek smo krenuli, polako do ponoći. Izvolite, kolegice Bošnjak.

BRANKA BOŠNJAK:

Pitala sam vas i znala sam da je broj inspektora tako mali, odnosno da se radi o svega, vi ste rekli, dva, tri faktički dva. Vidim da i u nekim drugim oblastima gdje postoji kršenje zakona znatno kao što je, recimo, turistička inspekcija, uvijek je odgovor mali broj inspektora. Prosto ne znam kako Vlada promišlja. Znamo, bruji od toga da ima prezaposlenosti u državnoj administraciji, da imamo na jednoj stolici u pojedinim ministarstvima i po petoro ljudi. Prosto ne mogu da vjerujem da se ne radi na tome da se makar izvrši neka preraspodjela, mislim na neki poseban fakultet ili ne znam ne treba za to, vjerovatno treba neka obuka, kurs ili već ne znam, da bi ušli u tu materiju pored poznavanja zakona i ne znam koja je sve struka poželjna da bi se bio inspektor. Znam dosta mojih kolega, recimo metalurga koji rade kao inspektori rada. Kada oni mogu da rade kao inspektori rada, a inženjeri su, pretpostavljam da ni za ribarstvo nije neki, čak je to negdje i bliže nego ovo.

Zbog toga se plašim, koliko god da ste odradili na ovom zakonu, koliko god da su kazne veće i da su se definisale neke stvari mnogo bolje, da će ostati mrtvo slovo na papiru ako neće moći te kaznene odredbe da se sprovedu. Slažem se sa tim da se kazni par ljudi iznosom od 20.000 eura, vrlo bi se zapitali svi da li se bavili time čime se bave. Razumijem i mog kolegu Gencija kada kaže, kada sam govorila o kriminalu mislila na dinamitaše. Znam da je to propisano Krivičnim zakonikom. Priča o ovoj materiji ne bi bila kompletna da ne pomenemo i te koji se time bave. Znaite onu priču, da u inostranstvu kada biste to uradili ne idete u zatvor nego idete u ludnicu jer je njima nezamislivo da neko može to da radi. Zahvaljujem.

PREDŠEDAVAJUĆI BRANKO RADULOVIĆ:

Hvala i vama, kolegice.

GENCI NIMANBEGU:

Mislim da je ministar shvatio moju poruku. Znaite što bi vi trebali raditi? Vi trebate inicirati sastanak u okviru Vlade oko gradnje luke u Ulcinju, država da finansira. Po meni, dužni ste to. Naša tradicija je pošla u đavola, pomorska, ribarska i vi ste dužni da nam izgradite luku. To je moje viđenje, sigurno i puno ljudi koji gledaju i slušaju. Ovo je jasna poruka. Nema ništa ovdje, dužni ste nam napraviti luku. Nemamo gdje sačuvati barke. Jugo u Ulcinju traje zimi dvije, tri do četiri sedmice. Tada mi ne možemo ploviti, nemamo gdje

glavu. Ti ribari, tih deset su hrabri koji su prijavili jer oni nemaju gdje sačuvati glavu, nemaju gdje barku, nemaju imovinu.

Želio bih samo govoriti u onom dijelu da se ne slažem sa kaznenom politikom u ovom zakonu. U kom dijelu? Mi smo informatičko doba. I dalje ovdje stoji odredba ako neko nema na barci dozvolu, da će platiti 250 do 500 eura, ako nema sa sobom fizički. Istovremeno imamo ako ima eksploziv, ako je fizičko lice u pitanju, da se plati od 400 do 1000, stoji ovdje. Meni ta kaznena politika, znam da je teško napraviti, nije nesrazmjerna. Ovaj dio što se tiče nemati dozvolu u barci, Crna Gora je toliko mala, mi imamo takve mogućnosti, biometrijski imamo svi podatke, to se može u čas vremena riješiti, a ne da se kazni neko 500 eura ako nema dozvolu sa sobom ili ako ne vodi dnevnik. Imamo i dalje sukob. Pošto ste vi liberalni ekonomista, smatram da kod nas ima onaj sukob između onih koji žive od budžeta i onih koji privređuju. Oni koji privređuju misle da oni koji im stvaraju dohodak, pa na osnovu poreza da oni kradu. Moramo malo obrnuti svijest. Naši privrednici su svakodnevno napadnuti od radnih inspekcija koji kažu mi vas moramo kazniti. Nešto se mora mijenjati. Hvala.

PREDŠEDAVAJUĆI BRANKO RADULOVIĆ:

Hvala i vama, kolega Nimanbegu.

BORISLAV BANOVIĆ:

Hvala vam, potpredsjedniče.

Da počnem sa onim čime je završio kolega Nimanbegu.

Ja se tome nešto protivim iako mislim da svako treba za sebe lično da ima, pa i svaki političar, ministar i poslanik neki vrednosni ideološki okvir. Meni je bliska ona rečenica - Nije važno da li je mačka crna ili bijela, važno je da lovi miševе. Dakle, nije važno da li ste vi ili ja liberalne provijencije ili neke statistički, neke treće, pete, ekonomista ili ministar, važno je da ta naša privreda daje rezultat, pa je važno i da ribolovstvo u pomorstvu daje, morsko ribolovstvo daje rezultate. Tako da bih vas zamolio i siguran sam da vi imate takav pristup, na kraju krajeva i to je jedan od momenata liberalnog pogleda na stvari efektivnost i efikasnost, da tako gledamo na stvari.

Zbog toga bih zadržao vašu pažnju i svih nas zajedno na tri stvari. Prva je doprinosi. Dakle, spomenuo sam doprinose svjesan toga da, kao što ste vi rekli, duguju, uplaćeno, pa nisu uplatili, potrošili su za druge stvari, toga sam svjestan. Ali toga ima u svim drugim oblastima mimo ribarstva i mnogo više. I u industriji, i u administraciji. Mi smo danas ili juče razgovarali o lokalnoj samoupravi pa smo naveli desetine miliona duga lokalne samouprave, duga doprinosa i poreza za socijalno, penziono i ostalo osiguranje. Ako je taj dug u ribarstvu 60 ili 80 hiljada ili 100, ja sad ne znam vi ćete bolje znati od mene, ajmo da ga tretiramo na isti način, ne u smislu oprosta duga, nego u smislu da im to ne bude prepreka da konkurišu zaprograme koje isto ministarstvo, ili ista država, ili Evropska unija daje. Dakle, ako su to neki programi ili projekti Midas ili neki drugi, njima je prepreka da ne mogu da konkurišu za to što imaju već limit, duguju doprinos i odmah su diskvalifikovani. Molim vas da to pokušamo da im pomognemo i da riješimo.

Druga stvar je gorivo. Rekli ste da je i sam zakon, usvojili smo u ovoj skupštini, i ja sam glasao za njega, gdje je gorivo za jahte ili neke turističke i druge usluge, oslobođeno akciza a nije oslobođeno ovo, nego oni naknadno moraju da plaćaju unaprijed sve, punu cijenu pa naknadno treba da dobiju, a znate što je pola godine ili godinu sa neizvjesnim rezultatima ulova, sezonom, uslovima vremenskim i ostalim, što će se desiti.

Treća stvar je luke već ste rekli, ajmo da nađemo načina da im u svakom primorskom, tradicionalno ribarskom gradu, nađemo kutak jedan đe mogu da se smjeste njih 131, neka

se to podijeli na neki procenat, da imaju nekakav povlašćeni, s obzirom da su naši, s obzirom da su naši proizvođači, da nisu potrošači sa strane ili ne znam šta već, da im pokušamo pomoći da obavljaju tu uslugu za nas i da smanjimo taj uvoz ribe na taj način što ćemo pomoći našim potrošačima.

Još jednom ponavljam, dakle podržavam ove napore koje ste uložili u ovom zakonu i ovom predlogu, ali vas molim da ubuduće pokušamo za te ljude, za naše privrednike da bar približno iste uslove ostvarimo kao što smo spremni ponekad u drugim oblastima za neke druge da uradimo. Hvala.

PREDŠEDAVAJUĆI BRANKO RADULOVIĆ:

Hvala i vama, kolega.

Na kraju dva primorca, kolega Škrelja i kolega Labudović.

LUIĐ ŠKRELJA:

Hvala, gospodine Banoviću, došao si nam sad pri kraju da nam osvježiš malo, ne ali kažem osvježiš. Ne, ne, ja to ne kažem.

PREDŠEDAVAJUĆI BRANKO RADULOVIĆ:

Molim vas, vaš veliki konflikt u koaliciji molim vas ostavite.

Izvolite, šalim se.

LUIĐ ŠKRELJA:

Šalim se, moja priča je više jedna konstatacija nego što se bavim zakonom, jer o tome je pričao gospodin Nimanbegu, a dolazimo iz istoga kraja. Isto tako, ali moram da kažem da se radi o jednom izuzetno parlamentarnom danu, jedan parlamentarni dan zahvaljujući i vama, uvaženi potpredsjedniče.

Ja bih se isto tako složio sa kolegicom Brankom Bošnjak koja je rekla da smo pričali i o vodama, da smo pričali i o vinu, i o ribi, ali smo ostali gladni i žedni, bez obzira na sve iako je to naš posao i to ne treba nikako staviti u kontekst dugoga i dužega rada.

Po meni je radi se o parlamentarnom kvalitetu i radi se, po meni, i o jednom parlamentarnom rekordu. Ja koristim priliku da se ministru dr Petru Ivanoviću zahvalim na korektnom, konkretnom i dostojanstvenom i predlogu i odbrani 12 tačaka predloženih zakonskih rješenja, izuzetno značajnih i za Crnu Goru i za resor koji vodi.

Ja mislim da je rijetkost da jedan ministar tokom jednog parlamentarnog dana, tako koncizno, precizno, tako i uz uvažavanje ovoga doma, bude sa nama tokom svih trajanja tih rasprava i osjećam zadovoljstvo i to mi je bila potreba da to kažem jer braniti i predložiti Parlamentu uz kvalitetnu raspravu i koliko smo imali prilike da vidimo i uz ocjenu mnogih koji su učestvovali u diskusiju, da se radi o kvalitetnim zakonskim rješenjima, bez obzira na sve ove primjedbe koje će uvaženi ministar i tokom dosadašnjeg rada da sve uvaži, uvažiće i dalje, smatram da je to veliki uspjeh za ovaj parlament. U tom dijelu završavam i ovo moje izlaganje. Hvala vam.

PREDŠEDAVAJUĆI BRANKO RADULOVIĆ:

Čovek bi sad pomislio da je ministar Ivanović iz DPS-a i da je član predsjedništva DPS-a, ja sam siguran da nije to.

Izvolite, kolega Labudoviću, da dođemo, da pođemo sa osmjehom i da dođemo kući. Izvolite.

EMILO LABUDOVIĆ:

Potpuno se slažem s tom vašom namjerom, gospodine potpredsjedniče, ali imam jednu primjedbu na generalnog sekretara.

Da je domaćin kakav treba, da ima nas desetak koliko je ostalo da brani čast i dostojanstvo ovoga doma do ovih sati imali bi bar po tu jednu ribu i po čašu vina, ovako nema veze.

Ja ću, gospodine ministre, sa pozicije dubokog kontinentalca, čovjeka koji se u ribarstvo razumije u mjeri da jedino od svih riba razlikuje ovu potočnu pastrmku, reći nešto što će možda naljutiti kolega sa primorja, a to je da ako se morsko ribarstvo shvati kao privredna grana, a ono to jeste, a ne kao sport i domaća radinost, onda Crna Gora nema ni tradiciju, nema ni organizovani izlov ribe, nema flotu, nema luku, nema organizovanu berzu ribe, ovo na šta insistira profesor i njoj vlada pravilo sa početka divljeg zapada, negdje iz 18 vijeka, prvo pucaj pa onda pitaj je li dozvoljeno. U toj i takvoj situaciji kostelaciji snaga potpuno je irelevantno hoće li ovaj zakon biti usvojen ili neće. I ako vam to nešto znači ja ću vam ga podržati, jer to je najviše što kažem kao kontinentalac - mogu da doprinesem makar eto tom malom administrativnom pomaku u ovoj branši.

Znate zašto ovo govorim, gospodine ministre, govorim za to što poznajem ljude, neki su mi izuzetni prijatelji koji su uvjereni da se od ribarstva može živjeti na častan i pošten način, na način da se sve radi legalno i po zakonu, uložili grdne pare, stavili hipoteke na nepokretnosti, kupili barke i ušli u ovaj posao i propali. Propali jer ne mogu da izdrže konkurenciju dinamitaša, ne mogu da izdrže konkurenciju uvoznčkog lobija, 10 miliona evra za Crnu Goru je, gospodine, za uvoz ribe previše, ali s druge strane, taj toliki uvoz ne rezultira onim što je zapravo jedini dokaz prisustva te namirnice u jelovniku prosječnog građanina Crne Gore jer spadamo u red onih zemalja koje po glavi stanovnika troše izuzetno malo ribe ako se, kažem, ima na umu činjenica da Crna Gora ima more, zapravo izlazi na more.

Gospodine ministre, ja ne mogu a da vas ne pitam - je li moguće da se u Crnoj Gori registrovano nalazi 130 ribara i da se neregistrovano nalazi bar još toliko a da se ne zna na koji način taj ulov stiže na tržište.

Ko ga kupuje, gdje je, ko kontroliše kvalitet, ko kontroliše količinu, ko kontroliše, da li se izlov vrši po pravilima i po propisima u smislu zaštite određenih vrsta. To vam je onaj sistem drang čaša - drang pare. Uđe ribarski brodić, to malo ulova koliko uspije u toku noći ili ranoga jutra, pravo pred hotel izmjeri se, to je to. Na taj način ne funkcioniše ribarstvo kao privredna grana, a ja o tome govorim. Džaba je, gospodine ministre, džaba je, možemo mi da usaglasimo zakonsku regulativu, da je dovedemo do perfekcije, da bude jednaka Holanskoj, Španskoj, Francuskoj, Italijanskoj, zemljama koje se mogu dičiti i biti perjanice u evropskom stržištu, kada je u pitanju morsko ribarstvo. Mi nemamo ribarstvo, mi nemamo da budem iskren i to se mora priznati neki veliki akvatorijum, da bi to sad bilo neka značjan industrijska grana. Ali i to koliko je i tih 150 ili hiljadu kilograma ribe da se ulovi toga dana, to mora biti organizovano, mora biti iskontrolisanost, mora se znati ko ga je ulovio, kako ga je ulovio, kome ga je prodao i sve ostalo. Ovako, na ovaj način, gospodine ministre ne govorim u svoje ime jer kažem, od onih sam koji se na more spustio zadnji put prije 20 godina. Ali, znam ljude koje je ovo koštalo života, koje je ovo koštalo porodične sigurnosti, koje je ovo koštalo ne znam čega sve, samo zato što su vjerovali da se u ovoj državi tim poslom može baviti na normalan način.

Gospodine ministre, ovaj zakon nam to ne obezbjeđuje, jer je stanje tako da u ovoj zemlji vlada bezakonje i vlada pravilo kad naiđu ovi kako se zovu u jatima golfovi zafrijači dinamit i riješio si problem. Onaj koji hoće da ih lovi na način na koji se to radi u civilizovanom svijetu nema šansi da dođe na red. Zahvaljujem.

PREDŠEDAVAJUĆI BRANKO RADULOVIĆ:

Hvala, kolega Labudoviću.

Komentar na izlaganje kolege Labudovića? Možete, pa poslije završna.

PREDŠEDAVAJUĆI BRANKO RADULOVIĆ:

Nećete valjda kolegu Škrelju koji je rekao da ste bog.

PETAR IVANOVIĆ:

Gospodine Labudoviću, ja se slažem sa vama u dijelu gdje ste ukazali na dva aspekta konkurencije, nelojalne konkurencije, koja postoji između onih koji ne rade, shodno zakonskim propisima i onih koji rade i drugog vida konkurencije ti koji rade regularno u odnosu na inostranstvo. Ja to razumijem, ali vas molim da svi shvatimo, da ribarstvo nije jedna od strateških grana u Crnoj Gori, a zašto? Zato što nemamo dovoljne resurse. Dakle, nije pitanje naših želja, pitanje je objektivnih resursa. I upravo iz tih razloga, mi se okrećemo drugačijim projektima, projektima akva kulture. Dakle, da pokušamo da odlučimo sve što možemo, da kroz naučno- istraživački rad, instituta za biologiju mora, drugih instituta, fakulteta itd. Nadomjestimo ono što su neodgovorni ljudi činili ne mjesecima, nego decenijama, uništavajući taj prirodni ambijent. Ali, čujte ako je gospođa Tačer imala kuraži i snage da uvede drakonske kazne i da sa par prekršilaca zavede red na fudbalskim stadionima ja mislim da to može da se to uradi i ovdje i u sektoru ribarstva. Ja vjerujem u to. Zato sam i kazao danas, volio bih da i nekoliko ljudi plati one kazne po 20 hiljada eura pa ćete vidjeti odmah promjenu. Ali, molim vas dajte da lociramo odgovornost tamo gdje se ta odgovornost i nalazi. Ja nemam takve moći koje mi pripisujete vi ovdje, da rješavam svaki problem u Crnoj Gori. Trudim se da radim ono što je moj posao. I još dva komentara.

Da mislim da je džaba da ne treba ništa, vjerujte ne bismo radili. Ali, predložili smo Zakon o kooperaciji, dobro imali smo i nekih disonantnih tonova sli smo se na kraju složili, prošao je zakon. Taj Zakon takođe može da se koristi u oblasti ribarstva. E tu sam htio da napravim vezu sa poslanikom Škreljom, takođe iz Ulcinja. Da pozivam i ribare iz Ulcinja ne samo zbog ovog broja, ne samo zbog broja od 10 da se poveća realno može da se poveća, nego da se poveća kroz kooperativu. Jer, upravo to što je poslanik Nimanbegu rekao i gospodin Škrelja. Možemo postići bolji efekat, sa ribarima ukoliko radimo na jedan organizovani način. I zbog toga vas molim da promolišemo kooperative kao mehanizam udruživanja i boljeg i bržeg rješavanja problema, eto, a ostalo ću u završnoj riječi.

PREDŠEDAVAJUĆI BRANKO RADULOVIĆ:

Izvolite, kolega Labudoviću.

EMILO LABUDOVIĆ:

Da se nijeste ni morali javljati, jer ste se uglavnom složili, pa ja sam rekao da ovo nije neki resurs. Ali i to, koliko je i to kakvo je ,gospodine ministre mora biti uređeno. Oni koji se odluče da uđu, a ribarstvo je inače u svim zemljama koje su i te kako razvijene i koje i te kako imaju rezultata na ovom polju izuzetno teška grana. Bezbrojni filmovi su snimljeni o ribarskim flotama koji love po okeanima i priče o tome šta oni doživljavaju. Ali, kako god da je, gospodine minister, mora biti uređeno. I pravo da vam kažem, ja bih se mogao složiti sa vama samo djelimično da vi kažete, to nije moja odgovornost, a vi ste potpisnik ovog zakona za sve što je u ovom zakonu vi ste odgovorni, pa čak i za ono što ne pripada vašem Ministarstvu. Ovaj zakon predlaže Vlada, a ne Petar Ivanović i vi svi skupa ste obavezni da se ovo primijeni i da se i ti kauboiji koji prvo pucaju pa pitaju dovedu poznaniju prava. I na kraju, gospodine ministre, evo o tome kako pišete ove zakone, dozvolite samo da vam

pročitam šta ste napisali u članu 27 koji se reguliše mogućnost da se onome ko je dobio dozvolu da gradi u zoni koja može da utiče na marikulturu, može naložiti sljedeće: da preduzme mjere za zadržavanje ribe, za sprečavanje bježanja ribe i evo, pokušavam da se zadržim u zoni ozbiljnosti povraćaj odbjegle ribe.

Gospodine ministre, javlja mi se asocijacija ribe kao ono ovčice, pa izvođač radova uz pomoć ovčarskog psa izšiba ono, šic, šic, pokupi ponovo u tor.

Gospodine ministre, pročešljajte ovo ne priliči ovako ozbiljnom zakonu jedna ovakva norma. Zahvaljujem.

PREDŠEDAVAJUĆI BRANKO RADULOVIĆ:

Hvala, kolega.

Izvolite, ministre, završna riječ.

PETAR IVANOVIĆ:

Hvala vam na mogućnosti da dam završnu riječ.

Nadam se da mi nekoliko poslanika neće zamjeriti ako izgovorim njihova imena nije mi namjera da otvaram novi krug, krug rasprave.

Gospodin Banović je s pravom kazao, slažem se, važan je rezultat i pogodili ste moto. Ja mislim kad ste to čuli od vas da izgovarate da su se mnogi koji rade u Ministarstvo poljoprivrede prevrnuli. Jer, to je opet nešto što 30 mjeseci uporno ponavljam da je važan rezultat i toga se držimo. Zašto nam je sad strategija važna, upravo zbog tog rezultata. Žao mi je što neki poslanici nijesu ovdje u sali. Ali, čujte strategija koju smo donijeli ne mogu prihvatiti mišljenje, da je samo neko mrtvo slovo koje stoji negdje u ladici, jer ona je osnov za pregovore, bez strategije kao tog dokumenta koji smo zajednički donijeli, sa ribarskim udruženjima mi teško možemo voditi pregovore u oblasti ribarstva. E sada šta je naša osnovna strategija, vjerovatno da se mnogi zaljubljenici u ono što rade i to na pogrešan način, neće složiti samnom. Ali, molim vas, ne možemo ući u preradu ako najačamo primarnu proizvodnju. Dakle, prvi korak, prva faza jeste jačanje primarne proizvodnje, bila to primarna poljoprivredna proizvodnja, primarni izlov ribe, moramo doći do količina gdje prerada ima smisao.

Pozivam sve evo ako hoćete da pročitate pismo jednog od ljudi koji su se oglasili nedavno i objašnjavali kako oni vide preradu u Crnoj Gori, pa su potvrdili da je u okolini Podgorice i u Podgorici bilo tri prerađivačka kapaciteta koja nikad nijesu proradili, jer nije bilo dovoljno sirovine, dovoljno imputa. Dakle, ja znam da svi mi čvrsto vjerujemo da neki posao može da bude uspješan, ali ako ne podignemo primarnu proizvodnju do nivoa da prerada ima svoj misao ništa nećemo postići sa preradom. Uostalom pogledajte PIS u Baru, izuzetno moderna pijaca privatna, privatna investicija. Ovaj dio koji se odnosi na ribu prazan. Nema dovoljno kapaciteta. S druge strane, upoređujemo se sa Norveškom i Islandom, pa resursi u tim zemljama su neuporedivi u odnosu na resurse koje ima Crna Gora, to jednostavno nije uporedivo. Island i Norveška koje imaju resurse ondje i Crna Gora koja ima ovdje, pa ne možemo imati istu strategiju.

Naši su ribari koji su registrovani osposobljeni imaju elektronske dnevnike, imamo satelitski monitoring, možemo da ih pratimo koliko dana se bave izlovom, gdje se bave izlovom, što se nas tiče nema nikakvih prevara a zanemarićemo neke sitne prevare sa njihove strane u interesu daljih boljih odnosa.

Nismo nikoga odbijali, gospodine Banoviću, dopustite mi da vam odgovorim na taj dio pitanja, nismo nikoga odbijali zbog poreskog duga, svi su bili u igri za dobijanje novih projekata. Predlažem da, kao što ste organizovali u Parlamentu po resorima, razgovor sa ribarima da pozovete i banke, razgovarate sa njima o kreditima. Zašto ne učinite taj napor

da se otvori i razgovor sa bankama kakvi su krediti koje one planiraju u oblasti poljoprivrede. Hajmo da čujemo njihovu stranu priče.

I na kraju, imamo dvije stvari, ja mislim dobre. Prva je, što se nas tiče mi pregovaramo sa Svjetskom bankom o nastavku projekata Midas. Ja znam sada da možda zapljuskujemo crnogorsku javnost Midas, pa Midas 2. Snaći će se svi da razumiju gdje se nalaze izvori novca. Ali, ono što je dobro da projekat o kojem pregovaramo nadam se da će biti uspješan u ribarstvu. Dakle, ako uspijemo, ponavljam još jednom, ako uspijemo u tome, projekat Midas 2 biće namijenjen isključivo za ribarstvo riječno, jezersko i morko, kao što je projekat Midas 1 dao dobre rezultate u oblasti poljoprivrede.

I druga stvar je molim sve poslanike, a svako od vas ima tu moć da daju svoj doprinos edukaciji, edukacija je ključ, ja to stalno ponavljam to je jedini način da promijenimo svijest kod nerazumnih ljudi koji prave mnogo veću štetu, nego što imaju ličnu korist. Molim sve poslanike da daju svoj doprinos. Svima se zahvaljujem na konstruktivnoj raspravi.

Takođe želim da se zahvalim i onim poslanicima koji nisu bili danas u plenumu a jesu učestvovali na matičnom odboru i Zakonodavnom odboru i njihove diskusije za nas su bile jako korisne. Pogledaćemo večeras nekoliko članova na koje je tokom diskusije ukazivano, bilo zbog nekih jezičkih sugestija ili smisla, uz napomenu da kaznene odredbe, evo još jednom to ponavljam, nije dio zakona na kojem radi ovo ministarstvo već je proizvod jednog drugog zakonskog rješenja koje služi kao osnov za Ministarstvo pravde da propiše kao kaznene odredbe. No to, u svakom slučaju ne znači ukoliko se nije potkrala neka nekakva simptomatička greška da ne treba obratiti pažnju na taj dio.

Evo, zahvaljujem se još jedanput na doprinosu.

PREDŠEDAVAJUĆI BRANKO RADULOVIĆ:

Ministre, i ja vam se zahvaljujem.

I ovo da ćete raditi noćas, pogledao sam bili ste na monitoru, vaše kolegice nisu vas blagonaklono pogledale, bolje da to ujutru pogledate.

Puno vam se zahvaljujem na današnjem iscrpnom radu i svako dobro. Poljoprivreda je naš veliki izazov i resurs.

PETAR IVANOVIĆ:

Hvala, ali već sutra imamo druge obaveze, tako da moraćemo noćas da pogledamo ovo što sam kazao.

PREDŠEDAVAJUĆI BRANKO RADULOVIĆ:

Konstatujem, uvažene kolege, da smo povodom ovoga predloga završili raspravu, a o njemu ćemo se izjasniti u petak.

Podsjećam vas da sutra nastavljamo sa radom u 10 časova sa Predlogom zakona o izmjenama i dopunama Zakona o volonterskom radu.

Prijatno.

29.07.2015. godine

PREDŠEDAVAJUĆI MILUTIN SIMOVIĆ:

Kolegice i kolege, predlažem da počnemo sa našim današnjim radom. Počinjemo sa Predlogom zakona o izmjenama i dopunama Zakona o volonterskom radu.

Ovlašćeni predstavnici Vlade su Zorica Kovačević, ministarka rada i socijalnog staranja i Tijana Prelević, direktorka Direktorata za rad.

Pozdravljam ministarku i direktorku Prelević.

Izvjestioci odbora su Luidž Ljubo Škrelja, Zakonodavnog odbora i Radosav Nišavić, Odbora za zdravstvo, rad i socijalno staranje.

Otvaram pretres i pitam ministarku Kovačević da li želi da da dopunsko obrazloženje? Želi. Izvolite.

ZORICA KOVAČEVIĆ:

Zahvaljujem, potpredsjedniče.

Kolege poslanici, poštovani građani,

U reformi radnog zakonodavstva, rukovodeći se primjenama zemalja u razvoju, donijet je Zakon o volonterskom radu koji je u primjeni od polovine maja 2010. godine, kojim su uređeni odnosi u segmentu volonterskog rada, jer do tada u Crnoj Gori nije postojao poseban zakon kojim se reguliše volonterski rad. Do 2003. godine volonterski rad je bio uređen Zakonom o radu i mogao je da se uspostavi ugovorom o volonterskom radu bez zasnivanja radnog odnosa.

Međutim, daljom reformom radnog zakonodavstva iz ekonomskih razloga iz upotrebe volonterskog rada, odnosno rada na crno, u zoni sive ekonomije, ova institucija je eliminisana iz navedenog zakona i s tim u vezi svaki radni angažman je stavljen u regule radnog odnosa.

Izmjenama i dopunama ovog zakona koji je donijet 2012. godine, obezbjeđuje se osnov da sa posebnim ugovorom o volonterskom radu poslodavac može zaključiti sa licem koje želi da se stručno osposobi za samostalan rad u svojoj struci, tako se volonterski rad može priznati kao radno iskustvo za polaganje stručnog ispita.

Osnovni razlog koji nas je opredijelio da danas imamo u parlamentu izmjene i dopune Zakona o volonterskom radu je što je inoviranim akcionim planom za implementaciju preporuka propisa utvrđena obaveza izmjene Zakona o volonterskom radu sa usaglašavanjem sa Uredbom o organizaciji i načinu rada državne uprave, kao i naravno usaglašavanje sa pravnim tekovinama Evropske unije direktiva 2004/114 Evropskog vijeća od 13. decembra 2004. godine o uslovima prihvata državljana trećih država u svrhu studiranja, razmjene učenika, neplaćene obuke ili dobrovoljnog rada.

Predlogom ovog zakona o izmjenama i dopunama revidiraju se određene odredbe, i to: preciznije se definiše šta čini sadržinu ugovora o volonterskom radu. Drugo, unapređuju se odredbe koje se odnose na obezbjeđivanje prava međunarodnom volonteru na troškove za smještaj, obuku i povratak u zemlju porijekla, precizira se organ koji je nadležan za vršenje nadzora za primjene ovog zakona, unapređuje se zakon tako što se predviđaju kazne za prekršaje organizatora volonterskog rada ukoliko ne poštuje obaveze predviđene zakonom i vrši se i druga terminološka poboljšanja teksta zakona. Zahvaljujem.

PREDŠEDAVAJUĆI MILUTIN SIMOVIĆ:

Zahvaljujem ministarki Kovačević na jasnom i efikasnom dopunskom obrazloženju.

Pitam izvjestioce odbora da li žele riječ? Ne žele. Hvala.

Podsjećam, u skladu sa dogovorom sa kolegijuma, rasprava o ovom predlogu zakona će trajati sat vremena i molim vas da svi poštujemo predviđeno vrijeme.

Sada bih dao riječ u prvom krugu diskusija kolegini Tanasijević.

Izvolite, koleginiče.

BRANKA TANASIJEVIĆ:

Poštovani potpredsjedniče, poštovana ministarko Kovačević, poštovane koleginiče i kolege, poštovani građani,

U okviru reforme radnog zakonodavstva, Zakonom o radu iz 2008. godine stvoren je osnov za uređenje volonterskog rada i propisana mogućnost donošenja posebnog zakona kojim bi se uredili odnosi u ovoj oblasti. Rukovodeći se primjerima zemalja u razvoju Vlada je 2010. godine usvojila Strategiju o razvoju volonterizma u Crnoj Gori 2010-2015. da bi se unaprijedilo postojeće stanje i stvorile zakonske pretpostavke u vezi volonterskog rada u okviru institucija sistema.

U maju 2010. godine donesen je Zakon o volonterskom radu koji ovu vrstu rada tretira kao značajan resurs kojim se razvija socijalna svijest, ključne kompetencije i vještine i unapređuje aktivno učešće volontera u društvu. Solidarnost i osjećaj odgovornosti za druge, zajedno sa podrškom pojedincima da se osjete društveno korisnim, predstavljaju osnovne činioce motivacije volonterskog rada.

Međutim, kroz primjenu Zakona o volonterskom radu vrlo brzo su se pokazali opravdanim zahtjevi da se obezbijedi zakonski osnov u smislu da se volonterski rad može priznati kao radno iskustvo koje se u mnogim oblastima traži kao poseban uslov za polaganje stručnog ispita. Iz tog razloga Zakonom o izmjenama i dopunama Zakona o volonterskom radu iz 2012. godine precizirano je da ukoliko se ugovor o volonterskom radu zaključi sa ciljem stručnog osposobljavanja i sticanja posebnih znanja i vještina za rad u svojoj struci, volonterski rad može trajati duže od 25 sati a najduže od 45 sati sedmično.

Zakonom je predviđena mogućnost sklapanja posebnog ugovora o volonterskom radu sa licem koje želi da se stručno osposobi za samostalan rad u struci. U tom slučaju volonterski rad se priznaje kao radno iskustvo i uslov za polaganje stručnog ispita. Ovako rješenje je predlagao i Studentski parlament Univerziteta Crne Gore kao prelazno rješenje i jedan od načina da se utiče na fleksibilnost tržišta rada i problem nezaposlenosti visoko obrazovanog kadra.

Osnovni razlog za nove izmjene i dopune Zakona o volonterskom radu je obaveza njegovog usaglašavanja sa Uredbom o organizaciji i načinu rada državne uprave, kao i usaglašavanje sa pravnom regulativom Evropske unije.

Predlogom zakona o izmjenama i dopunama Zakona o volonterskom radu revidiraju se određene odredbe, i to: preciznije se definiše šta čini sadržinu ugovora o volonterskom radu, unapređuju se odredbe koje se odnose na obezbjeđivanje prava međunarodnom volonteru na troškove za smještaj, obuku i povratak u zemlju porijekla, precizira se organ koji je nadležan za vršenje nadzora nad primjenom ovog zakona, unapređuje se zakon tako što se predviđaju kazne za prekršaje organizatora volonterskog rada ukoliko ne poštuje obaveze predviđene zakonom i vrši se i druga terminološka poboljšanja teksta zakona.

Pošto je volonterski rad aktivnost koju pojedinac sprovodi na sopstvenu inicijativu i na sopstvenoj volji, on podstiče volonterovu posvećenost i zainteresovanost za dokazivanje i napredovanje u struci. Volonterski rad otvara mogućnost da se ostane u struci, da se skrene pažnja poslodavca na sopstvene potencijale i vrijednosti i poveća šansa za regulisanje radnog statusa. Iz tog razloga od važnosti je da je Predlogom zakona unaprijeđena sadržina ugovora o volonterskom radu i poboljšan status volontera. Takođe, organizator volonterskog rada se kroz kaznene odredbe dodatno obavezuje na poštovanje ovog zakona.

Da bi volontarizam bio priznat i prepoznat kao važan segment razvoja društva i građanske svijesti potrebno je da se volontarizmu i volonterskom radu pristupi na jedan organizovan i profesionalan način. Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o volonterskom radu značajan je doprinos u tom smislu. Hvala lijepo.

PREDŠEDAVAJUĆI MILUTIN SIMOVIĆ:

Zahvaljujem se.

Riječ sada ima koleginja Draginja Vukasnović. Izvolite.

DRAGINJA VUKSANOVIĆ:

Zahvaljujem.

Poštovani građani Crne Gore, uvaženi predsjedavajući, poštovane kolege poslanici,

Pred nama se nalaze veoma značajne izmjene i dopune Zakona o volonterskom radu.

Naime, što se tiče samih normi koje su u ovim novim izmjenama i dopunama zakona, one se prvenstveno odnose na ugovor o volonterskom radu koji se odnosi na status međunarodnog volontera koji pored postojećih sadrži podatke o troškovima za smještaj, obuku i povratak u zemlje porijekla. Ovim zakonom, takođe, precizirane su odredbe ugovora o samom volonterskom radu, tj. konkretno preciznije su određene same norme koje ulaze u sadržinu ovog ugovora.

Zbog čega mi smatramo da je vrlo značajno precizirati odredbe ugovora? Svaki ugovor predstavlja saglasnost volje dva ili više subjekta koji proizvodi određeno pravno dejstvo. To dejstvo se može odnositi na nastanak, prestanak ili promjenu izvjesnih odnosa i samim tim određenjem, sadržina ugovora koja treba da ima precizni karakter, određuju se prava i obaveze ugovornih strana. Tačno se zna šta je to što pripada volonteru kao pravo a šta je to njegova obaveza. I sa druge strane šta je to pravo poslodavca, a šta je obaveza poslodavca. Iz samih prava i obaveza ugovora proizilazi norma koja se tiče kaznenih odredaba, naravno za one koji ne poštuju određene norme ugovora. Tako da je ovim zakonom precizirana i kaznena odredba da će se novčanom kaznom od 500 do 20.000 eura kazniti za prekršaj pravno lice kao organizator volonterskog rada ako u taksativno nabrojenim slučajevima ne ispoštuje one obaveze koje ne samo da su predviđene ugovorom, nego ne ispoštuje one obaveze koje predviđa i sam zakon, jer zakon svaki ima jaču pravnu snagu od ugovora i ne može ugovor derogirati same norme zakona.

Ono što je veoma značajno jeste da je sam volonterski rad veoma bitan. Zašto je bitan volonterski rad? Volonterski rad je bitan iz dva razloga. Prvo što se kroz volonterski rad stiče potrebno radno iskustvo za polaganje stručnog ispita kao što je navela i uvažena ministarka Kovačević, a sa druge strane upoznaje se sam volonter, tj. njegove stručne i radne kvalifikacije i da li kroz upoznavanje tih stručnih i radnih kvalifikacija taj volonter u stvari primjenjuje ono znanje za koje je kvalifikovan. Tako da onaj poslodavac koji je primio volonterera na rad može kroz taj rad da prepozna samog volontera, da vidi koliko je on sposoban da obavlja taj rad za koji je kvalifikovan svojim znanjem, pa da ukoliko bude malo prostora, nađe mogućnost i da kod njega sutra taj isti volonter zasnuje radni odnos.

Ono što ja smatram što bi trebalo poboljšati, možda ne ovim nego eventualno drugim zakonom, a vi ćete nam pomoći u tome, jeste vi znate da postoji veliki broj mladih ljudi koji su završili fakultete a koji volontiraju. Oni stiču radno iskustvo kroz voloterski staž za polaganje stručnog ispita, ali se taj volonterski rad njima ne računa u radno iskustvo da sutra mogu napredovati u svojoj struci. Tako imate, recimo, veliki broj mladih diplomiranih pravnika koji volontiraju u advokatskim kancelarijama, koji polože stručni ispit ali im se taj rad u advokatskim kancelarijama ne priznaje sutra kao jedan od uslova u smislu godine radnog iskustva koje su potrebne da bi se ti mladi ljudi birali u zvanje sudija ili u zvanje tužilaca, što je veoma značajno jer je Crnoj Gori potreban i veći broj sudija i veći broj tužilaca koji će stručno i kvalitetno obavljati te značajne dužnosti.

Stoga pozdravljamo ove norme zakona vezano za međunarodne volontere i vjerujemo da će se naći prostora u nekim od zakona da se volonterski rad uračunava u radna iskustva kako bi sutra mladi ljudi mogli da konkurišu na veoma značajne funkcije u ovoj državi. Zahvaljujem.

PREDŠEDAVAJUĆI MILUTIN SIMOVIĆ:

Hvala vama.

Sljedeći učesnik u raspravi je kolega Nišavić. Izvolite.

RADOSAVA NIŠAVIĆ:

Hvala, potpredsjedniče.

Gospođo ministarko,

Dopuna izmjene Zakona o volonterskom radu, zakona koji je donesen 2010. godine, a do sada je bio, volonterski rad je bio u nadležnosti Zakona o radu.

SNP je mišljenja da treba djelovati na izmjene ne samo predloženih članova već i drugih članova osnovnog zakona o volonterskom radu, prije svega na član 2 gdje je definisano da je volonterski rad dobrovoljno i besplatno ulaganje vremena, znanja i vještina kojima se obavljaju usluge i aktivnosti u korist drugog lica ili za opštu dobrobit društva, mišljenja smo da treba da stoji definicija da je volonterski rad neplaćeni, neobavezni rad, odnosno vrijeme koje pojedinci daju a za uzvrat ne očekuju novčanu naknadu za aktivnosti koje se obavljaju kroz organizaciju ili direktno za druga lica van vlastitog domaćinstva. Dakle, u vašoj definiciji aktuelnog zakona kaže besplatno ulaganje vremena. Neko može da troši vrijeme a da ništa ne radi, jednostavno da sjedi tamo đe je određen i da nema koristi ni za sebe ni za drugoga.

Što se tiče člana 3 važećeg zakona koji glasi: "Volonterski rad se zasniva na slobodnoj volji volontera a ne na zakonskoj ili drugoj obavezi ili prinudi, mišljenja smo da znači volonterski rad, u postojećem zakonu kaže se volonterski rad se obavlja bez prava na zaradu za obavljeni rad, novčana nadoknada ili druge imovinske koristi, ako nije zakonom drugačije propisano. Mišljenja smo da treba da stoji da se volonterski rad zasniva na slobodnoj volji volontera, ne na zakonskoj ili nekoj drugoj obavezi ili prinudi, da bi se tako istakao i osnovni princip volonterskog rada a to je dobrovoljnost.

Dalje, u članu 4 postojećeg zakona kaže se da je volonter lice koje dobrovoljno i besplatno obavlja volonterske usluge, volonter može biti domaće i strano fizičko lice koje je radno sposobno ilice ili sa invaliditetom koje je osposobljeno za obavljanje određenog volonterskog rada.

Mislím da treba da stoji da je volonter lice koje dobrovoljno i besplatno obavlja volonterske usluge. Volonter može biti domaće i strano lice koje je radno sposobno lice ili je lice pripadnik socijalno isključenih grupa koje je osposobljeno za obavljanje određenog volonterskog rada a u skladu sa ovim zakonom i međunarodnim standardima. Dakle, u važećem zakonu se ne precizira volontiranje socijalno isključivih grupa.

U članu 5, ugovor, odnosno u članu 7 važećeg Zakona ugovor o volonterskom radu kaže se da se volonterski rad može trajati do šest časova dnevno i ne duže od 25 časova nedeljno, ukoliko se ugovor o volonterskom radu zaključi u slučaju iz člana 12 ovog zakona. Mišljenja smo da ovaj drugi stav treba brisati za to što ugovor o volonterskom radu koji se zaključuje u cilju stručnog osposobljavanja ili sticanja posebnih znanja i vještina za rad u svojoj struci, ne plaća stručna praksa, izjednačava se sa programom stručnog osposobljavaja koji je namijenjen za visokoškolce i ne može se smatrati volontiranjem posebno sa aspekta plaćanja ili sa aspekta što volonterski rad podrazumijeva, a to je rad u korist drugog ili za opštu dobrobit društva što i promovíše važeći zakon, odnosno definicije iz člana 2 važećeg Zakona o volonterskom radu.

Ovo preporučuje međunarodna organizacija rada. U priručniku o mjerenju volonterskog rada takođe izjednačavanje volonterskog rada i stručnog osposobljavanja vrši se eksploatacija uglavnom mladih ljudi koji za mogućnost ostvarivanja stručne prakse ne ostvaruju pravo na odgovarajuću novčanu naknadu.

PREDŠEDAVAJUĆI MILUTIN SIMOVIĆ:

Hvala vama. Imali ste još 10 sekundi, ali u svakom slučaju hvala na poštovanju vremena.

Koleginica Jasavić, zamolio bih da uzmete riječ.

AZRA JASAVIĆ:

Poštovani predsjedavajući, poštovani kolege i kolegice, poštovani građani, poštovana gospođo Kovačević,

Ovo je tema o kojoj vrlo rado govorim za to što sam ja svoj život posvetila volonterskom radu i vrlo sam ponosna na činjenicu što sam značajan dio svog života upravo posvetila svemu onome što nije imalo cijenu, što se nije moglo platiti, a to je pomaganje drugima. Sve ono što sam zaradila ne računam svojim. Računam da je samo moje ono koliko sam pomogla drugima. To me čini jako ponosnom i to kod čovjeka budi posebno samopoštovanje.

Ovo govorim iz razloga što znam da se mladi ljudi programiraju i modeliraju prema uzorima. Veoma je važno da shvatimo da je i ovaj zakon mnogo važan za mlade ljude jer oni kroz ovaj zakon stižu priliku da budu pored onih privilegovanih koji su imali priliku da budu pored privilegovanih. A privilegovani su samo oni koji znaju da ne znaju i oni koji znaju da drugi znaju. Onaj ko zna da bude pored onog ko zna, a zna da ne zna, u prednosti je jer će naučiti.

Ja sam imala čast da budem pored najkvalitetnijih pravnika u Crnoj Gori, da budem okružena sa nevladinim aktivistima koji su zaista cijelo društvo doživljavali na način onako kako ga ja doživljavam, a to je da pomjera granice a ne da profitira na račun tog rada u nevladinom sektoru. Znanje i ljubav su dvije stvari koje se uvećavaju kada se dijele. I to treba da znaju naši građani i naši mladi ljudi. Da biste bili volonter morate imati elementarni uslov, a to je ljubav prema poslu kojim želite da se bavite. A ta ljubav za posljedicu ima cilj, a cilj je znanje, naučiti, jer znanje je jedina moć koju priznajem i u znanje jedino vjerujem. Iz tog razloga tvrdim da se oni koji volontiraju i bave društveno korisnim radom moraju na drugačiji način vrednovati u našem društvu sa stanovišta valorizacije onog što oni rade za druge, a to je da i pri zasnivanju radnog odnosa mladi ljudi koji pokazuju poseban afinitet i humanost i empatiju prema drugima moraju biti prepoznati od ovog sistema i valorizovani, jer sasvim sigurno, dolazi iz porodica u kojima se to njeguje, a u Crnoj Gori imamo dekadenciju sistema vrijednosti i okrenutu etičku vertikalu na jedan neprimjeren način i moje bavljenje politikom je upravo motivisano tim da se etička vertikala tradicionalne Crne Gore koju Evropa tek sad prepoznaje kao bogatstvo različitosti, vrati na onaj pijedestal sa koga je skinuta davnih godina kada smo ušli u ratne godine.

Ono što želim da kažem jeste da volonterizam je taj koji pomjera granice i ti ljudi vuku društvo naprijed. Sasvim sam sigurna u to jer volonteri su oni ljudi koji znaju da budu socijalno aktivni, društveno korisni, i oni su ti koji znaju da budu dio tima. Jer, koliko god da ste izuzetni ako niste socijalni i ukoliko niste socijalno inteligentni, spremni da shvatite da postoje bolji od vas, ne možete biti dio kolektiva. A samo kolektivni duh može da pomjera društvo naprijed i samo kolektivni duh ubija egoizam i sujetu koji je veliki problem našeg društva.

Veliki broj pojedinaca iz bilo kojih oblasti umišljaju da su neke velike veličine pa se, kako bi mi to rekli, veljaju. To njihovo veljanje sve nas košta. Onaj ko se velja volonter nije, došao je preko raznih potpuno nelegitimnih struktura u poziciju ili legitimnih na žalost koji ne prepoznaju kvalitet u poziciju da određuje puteve kretanja našeg društva. Te stvari moramo da zaustavimo.

Mladi ljudi svoja iskustva stižu najčešće kroz volonterski rad i svaki treći čovjek se bavi volonterskim radom. Ovo jeste oslonac civilnog društva i odlična je prilika za aktivno učešće. Volonterski rad afirmiše najplemenitije u čovjeku, odražava slobodu jednake mogućnosti, bezbjednost i pravdu za sve ljude.

Žao mi je što o ovoj temi ne mogu da govorim više, žao mi je što imam malo vremena, ali ovo malo vremena rekla sam ono što mi je na duši i što želim da podijelim sa našim mladim ljudima koji moraju da se ugledaju na one koji znaju, koji su vrijedni, one koji ne krađu, ne lažu i ne pljačkaju, jer su mene vaspitavali da je to vrlo opasno.

PREDŠEDAVAJUĆI MILUTIN SIMOVIĆ:

Hvala vam.

Kolega Popoviću, izvolite.

ANDRIJA POPOVIĆ:

Hvala, potpredsjedniče.

Uvažena Skpštino, poštovane građanke, građani Crne Gore, crnogorske dijaspore, poštovane predstavnice Vlade,

Ja bih na početku nešto rekao više proceduralno, naravno to ulazi u moje vrijeme, jer nemam ga da drugo reći niti me ko sluša.

Dakle, obraćam se naručiocima falsifikovanih anketa istraživanja javnog mnjenja - prestanite više sa ovom agresijom kojom nas zasipate posljednjih mjesec dana. Stvarno ste prećerali, ovo više nema smisla. To krečenje stvarnosti ne znam čemu vodi.

Liberalna partija je radila prije dva mjeseca, za svoje potrebe, istraživanje javnog mnjenja koje veze nema sa ovim što sada naručiocima rade, a jasni su mi izvođači radova. Izvođači radova dobiju one pare, pet šest hiljada eura, ni luk jeli ni luk mirisali i naprave tamo neku kompjutersku prezentaciju. Stvarno je ovo sramota za Crnu Goru.

E sad, nešto potpuno etički i drugačije od ovoga o čemu sam pričao Prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o volonterskom radu. Raditi za dobrobit zajednice, pomagati onima kojima je pomoć potrebna, uložiti svoje znanje ne tražeći materijalnu nadoknadu za taj rad, sve bi to moglo biti riječi koje opisuju volonterizam. Međutim, kultura volontiranja u Crnoj Gori je na niskom nivou. Volonterizam nije podrška ideji besplatnog amaterskog ili humanitarnog rada nego podrška ideji održivog razvoja lokalnih zajednica, korišćenja lokalnih resursa i razvoja ideje solidarnosti. Volonterizam podstiče i altruizam, uvjerenje koje je proizišlo iz religijskog vaspitnog i porodičnog odgoja da je pomaganje drugima neophodan i sastavni dio potpunog i dobrog života.

U Crnoj Gori i dalje ne postoji evidencija volontera iako je Zakon o volonterskom radu donesen prije par godina. U Izveštaju Zavoda za zapošljavanje je evidentirano veoma malo ugovora o volonterskom radu. Donošenje zakona je tada pravdano inicijativom studenata da se radno angažuju, ali, pitam se gdje je ta navalica po institucijama, da su svi ti ljudi koji su bili za donošenje zakona. Naravno, moram reći da ima, ima prilično volontera, volonterki po našim institucijama, evo i moja kćerka je volonterka u jednoj instituciji već skoro godinu dana. Ono što je loše da ti volonteri rade puno radno vrijeme, dakle imaju sve obaveze a nemaju ama baš nikakva prava. To se mora promijeniti.

O vrijednostima volonterskog rada dovoljno govori podatak da ih je recimo na Olimpijskim igrama angažovano oko 70 hiljada na posljednjim. Prisustvovao sam skoro prvim Evropskim olimpijskim igrama u Bakuu, kad ih je bilo preko 40 hiljada iz čitavoga svijeta i stalno se iščuđavam tome kako su ljudi u stanju da prekinu radni odnos i sve i da dođu da volontiraju na takvim velikim sportskim takmičenjima.

Prije svega moramo da shvatimo da volontiranje doprinosi razvoju društva, jer volontarizam pruža sljedeće, naravno za lica koja su u mogućnosti i žele da završe neka svoja znanja kroz adekvatan doprinos društvu: daje vam mogućnost da naučite gomilu novih stvari, unaprijedite sebe, daje prostor da razvijete svoje ideje, mijenjate stvari, stanje oko sebe, omogućava volontiranje na lokalnom, nacionalnim nivou, gradu, zemlji u kojoj živite. Na taj način pruža mogućnost da stičete radno iskustvo, nova poznanstva, sigurnost u sebe. Nudi mogućnost volontiranja na projektima u inostranstvu i time učenje novih jezika, upoznavanje novih kultura.

Liberalna partija će podržati izmjene i dopune Zakona o volonterskom radu. Zahvaljujem, potpredsjedniče.

PREDŠEDAVAJUĆI MILUTIN SIMOVIĆ:

Hvala vama.

Sa ovim smo završili sve prijavljene diskusije.

Pitam ministarku Kovačević da li želi da da završnu riječ?

Izvolite.

ZORICA KOVAČEVIĆ:

Zahvaljujem, potpredsjedniče.

Prvo želim da se zahvalim svim poslanicima koji su uzeli učešće u našem Predlogu o izmjenama i dopunama Zakona o volonterskom radu, koji su dali podršku našim izmjenama. I želim takođe da se zahvalim poslaniku Nišaviću na predloženim amandmanima, nije vrijeme danas, ali mi smo nastojali veoma odgovorno i savjesno da pogledamo sve vaše amandmane. Mislim da smo u odgovoru na predlog vaših amandmana dali razloge zbog čega nijesmo mogli da ih prihvatimo za to što je veliki broj amandmana sadržan u postojećem zakonu, što jedan broj amandmana ne može naći mjesto u ovom predlogu zakona, kao što je izrada strategije formiranja radne grupe, jer to nije norma u zakonu.

I ono o čemu ste vi danas ovdje, jednim dijelom, uspjeli da govorite, mi smatramo da smo u postojećem zakonu i predloženim izmjenama i dopunama obuhvatili sve one predloge o kojima ste vi, i termine vezano za invalide usaglasili sa drugim zakonima.

Takođe se zahvaljujem na diskusiji gospođe Jasavić, slažem se sa njom, koja je važnost volonterskog rada, koje su vrednovanje tog volonterskog rada u našoj državi, mislim da naša država baštini ljude koji se bave volonterskim radom i naravno, saglasna sa njom da poslodavci koji imaju takvu djecu koji obavljaju volonterski rad bi trebalo da imaju preporuku vezano za njihovo angažovanje i na samom radu i naravno, iskustva koja su imali u volonterskom radu.

Potpuno se slažem sa jednim predlogom gospođe Vuksanović, da bi trebalo izmjenama drugih zakona pogledati mogućnost da volonterski rad nije radni staž, ne plaćaju se doprinosi, ali zakonom o stručnom osposobljavanju ima mjesta da tu vašu ideju zajedno pokušamo da dogovorimo sa Ministarstvom prosvjete i da u nekom narednom periodu pokrenemo tu inicijativu, imajući u vidu da sam potpuno saglasna sa vama da veliki broj djece volontira u Tužilaštvu, sudovima i nema mogućnosti da učestvuje na legalnim konkursima prilikom zasnivanja radnog odnosa. Zahvaljujem još jedanput.

PREDŠEDAVAJUĆI MILUTIN SIMOVIĆ:

Zahvaljujem ministarki Kovačević.

Predlažem da pređemo na sljedeću tačku dnevnoga reda, pri čemu uz vašu saglasnost, a uz prethodni dogovor sa predlagače zakona koji je bio sada po redosledu, Zakona o penzijskom i invalidskom osiguranju, gospodinom Milićem da prvo završimo sa

ministarkom Kovačević raspravu o Predlogu zakona o potvrđivanju Sporazuma između Crne Gore i Republike Turske o socijalnom osiguranju. Radi se dakle o ratifikaciji i molio bih da tu budemo efikasni kako bi nakon toga prešli na prethodnu tačku dnevnog reda.

Ministarko da li želite dati uvodno obrazloženje. Hvala, razumijem da nema potrebe.

Da li se ko od prisutnih koleginica i kolega javlja za raspravu?

Pošto se niko ne javlja konstatujem da je pretres završen i po ovom predlogu zakona. Izjasnićemo se o njemu kao i o ostalim zakonima, predlozima zakona naknadno.

Zahvaljujem se ministarki Kovačević i njenoj saradnici. Sada se vraćamo na prethodnu tačku dnevnog reda, to je *Predlog zakona o izmjeni Zakona o penzijskom i invalidskom osiguranju*.

Podsjećam da je predlog ovog zakona podnio kolega Srđan Milić. Izvjestioci odbora su Maida Bešlić, Zakonodavnog odbora i Janko Vučinić, Odbora za zdravstvo, rad i socijalno staranje.

Otvaram pretres i pitam kolegu Milića, kao predlagača da li želi da da' dopunsko obrazloženje? Želi. Izvolite, kolega.

SRĐAN MILIĆ:

Poštovani građani, kolege,

Predložio sam izmjene Zakona o penzijsko invalidskom osiguranju po svojoj osnovnoj verziji kako će do kraja godine produžiti rok za podnošenje prijave za sve one koji su stekli uslove za penziju a čija su preduzeća u stečaju. Kao što se sjećate ovaj predlog zakona je izglasan u Skupštini i rok je bio do 1.jula. Ja sad tražim da se to pomjeri do 31.decembra, a sve je vezano za činjenicu da je nadležni državni organ definisao stav u kome kaže da će se iznos sredstava za isplatu penzija korisnika prava koji je donio Parlament na starosnu penziju biti precizno utvrđen tek nakon isteka perioda u kome se ono može ostvariti.

S obzirom na to da Fondom budžeta PIO nijesu bila predviđena sredstva za isplatu po ovom osnovu podrazujeva se da je potrebno dodijeliti naknadna sredstva, a način finansiranja utvrdiće, ili u saradnji sa Ministarstvom finansija. Znači, pozdravljam ovakav stav i Fonda PIO i Ministarstva finansija, svjesni činjenice da je ovaj Parlament riješio da rješava probleme diskriminacije onih građana Crne Gore koji su bili zaposleni u firmama koje su otišle u stečaj. Ono što je bitno oko svega ovoga je činjenica je da smo imali raspravu na odborima. Imali smo činjenicu da je ovaj zakon prošao na Zakonodavnom odboru, na matičnom odboru nije dobio punu saglasnost, ali smo se dogovorili da porazgovaramo oko ovoga u plenumu i da vidimo kako da rješavamo ovaj problem. Ono što je bitno, gospodine potpredsjedniče, za mene lično je mišljenje Vlade.

Mišljenje Vlade koje sam imao priliku kao i sve ostale kolege da dobijemo ono je poslato 16.jula 2015.godine, stiglo u skupštinsku proceduru ili nama dostavljeno 21.jula. U tom mišljenju su predstavnici Vlade se bavili usvojenim zakon od strane ovog Parlamenta, a ne mojim predlogom zakona, ali ono što mi je mnogo bitno je činjenica da je Vlada u odnosu na zakon tada istakla, znači za ovaj prvi zakon koji je usvojen u Skupštini da je to mišljenje negativno zbog narušavanja principa ravnopravnosti zbog drugih i sličnih zahtjeva za posebne uslove penzionisanja. I to je razlog zašto sam ja već danas, potpredsjedniče Parlamenta, predao nove amandmane na ovaj predlog zakona, jer sam vidio da su neke kolege predavale neke amandmane na predlog, ali se to smatra da nije sveobuhvatno i vi ćete danas dobiti te amandmane u procedure. Upravo mi je želja da, kada već nije kod prvog predloga, jer vidimo u primjeni toga svega da je bilo problema u Fondu PIO i svemu ostalome, nijesu obuhvaćena sva lica koja imaju za ovo pravo, ono obećanje koje sam dao 2008.godine tokom predsjedniče kampanje i radnicima Gornjeg Ibra i svih preduzeća na sjeveru Crne Gore, kao i svima po Crnoj Gori, da je njihov dužnik država Crna Gora, a ne

bilo ko drugi, jer su bili zaposleni kod države, država je trebala da štiti njihova prava i da sprovedem u djelo. Razlog više je ovako mišljenje Vlade gdje se Vlada zalaže zaista da nema diskriminacije i da bih ja pomogao Vladi Crne Gore, da ona da' pozitivno mišljenje, ako bude trebalo na ove moje amandmane dopunske, jer ja prihvatam da smo na ovakav način ako smo stavili samo, da smo produžavali rok, da smo mogli da obezbijedimo određeni osjećaj diskriminacije. Mada je čudno da onaj subjekat koji nije ništa uradio da se ta diskriminacija spriječi mene upozorava sa svojim mišljenjem da predlog koji sam uradio ima elemente diskriminacije u odnosu na ona lica koja treba da ostvare svoja prava.

Ne znam da li sam bio dovoljno jasan, gospodine potpredsjedniče Parlamenta, oko ovog. Znam da nije energetika i ovo o čemu se vi bolje razumijete, ali u ovom dijelu sam siguran da ste mogli da me ispratite. I ono što mi je bitno vezano za sva ova prava to je takođe pitanje obaveza koje ova država ima prema licima koja su bila zaposlena kao u vojnom sektoru, prema vojnim obveznicima, i to će biti sastavni dio predloga ovoga zakona. Ali, ono što je bitno za razliku od mnogih u ovom Parlamentu ne bavim se ovim na način da ne tražim rezervu na prihodnoj strani budžeta, gospodine potpredsjedniče Parlamenta. Ta rezerva je ogromna i pričali smo o tome na Fondu, mislim da je potrebno da organizujemo onaj zajednički sastanak Odbora za rad, zdravstvo i socijalno staranje, Odbora za ekonomiju, finansije i budžet. Dogovorili smo se da ovdje malo otvorimo tu temu, da porazgovaramo o stanju u Fondu PIO, o tom deficitu koji je realan sad negdje na 40% na godišnjem nivou, da vidimo koji su razlozi zašto je taj deficit na takav način, koliko imamo stalno zaposlenih za koje se plaćaju porezi i doprinosi, kako se plaćaju ti porezi i doprinosi, uvažavajući i ono obrazloženje koje ovdje imam kod sebe, koje se čulo i koje je dostavljeno svima nama, koje su radile kolege iz Demokratskog fronta i kolega Janko Vučinić, u kome se kaže: "Imajući u vidu dramatičnu socijalnu situaciju ove kategorije radnika za čijim je radom, bez njihove krivice, prestala potreba, a koji s pravom spadaju u žrtve tranzicije procesa privatizacije, cijenimo da država mora pokazati brigu i preduzeti odgovornost za njihov socijalni status".

Imajući u vidu da se radi o zaposlenima kojima su uglavnom poslodavci uplaćivali porez i doprinose na najniži iznos zarade ili ih uopšte nijesu uplaćivali iznos penzije koja bi ova kategorija osiguranika primala nakon usvajanja ovog zakona će biti na veoma niskom nivou i neće biti dovoljna za obezbjeđivanje njihove egzistencije, ali bi država pokazala minimalni nivo brige i odgovornosti za socijalnu dramu radnika i preduzeća koji su godinama u stečaju. Ono što mi je bitno da svi zajedno pokažemo značajan stepen socijalne senzibilnosti, a izvinjavam se što ja nijesam pokazao taj osjećaj senzibilnosti za vrijeme koje je bilo opredieljeno za ovu raspravu. Hvala vam, gospodine potpredsjedniče.

PREDŠEDAVAJUĆI MILUTIN SIMOVIĆ:

Hvala vama. Osjećam se obaveznim, pošto ste par puta se meni obratili da iskažem samozadovoljstvo zbog vaših stavova koje ste tokom vaše diskusije iskazali. Citiraću vas. "Vaš stav da je za vas bitno mišljenje Vlade", da bi u nastavku tog iskazanog stava kazali - mnogo bitno mišljenje Vlade. Mene ne preostaje ništa drugo nego da iskaže zadovoljstvo zbog tog javnog iskazanog stava. Hvala vam.

Prelazimo sada na uvodne diskusije i zamolio bih kolegu Jelića da uzme riječ. Izvolite.

ZORAN JELIĆ:

Poštovani gospodine potpredsjedniče, dame i gospodo poslanici, uvaženi građani, Dakle, danas je pred nama još jedan u nizu izmjena Zakona o penzijsko invalidskom osiguranju. Ja više ne znam koji je to po redu zakon gdje pokušavamo izmijeniti osnovne odredbe. U ovom slučaju predlog ovog zakona podnio je kolega Milić, i radi se samo o izmjeni datuma u odnosu na prethodni zakon, kako je to dato u osnovnom tekstu, gdje se

želi da zakon koji je donijet u Skupštini i usvojen krajem prošle godine, želi se produžiti njegovo trajanje do 31.12.2015.godine. I tu sa stanovišta tog aspekta samog zakona ne bi bilo ništa problematično.

Međutim, problematično je ovo što je kolega Milić rekao da je došlo više amandmana. Dakle, više je amandmana došlo na ovaj tekst vašeg zakona gdje se želi samo promijeniti datum. Sa tim amandmanima se želi promijeniti kompletan zakon penzijskog invalidskog osiguranja i praktično čitav sistem penzijsko invalidskog osiguranja, ali o tome ćemo sutra pričati i na matičnom odboru kada ćemo razgovarati o ovim amandmanima, za koje, ja smatram, ali dobro kada budemo razgovarali, nijesu prihvatljivi. Ovo što se tiče samog mišljenja koje je Vlada dala koje je gospodin Milić kao predlagač zakona saopštio, a to smo mi i u raspravi povodom ovog zakonskog teksta koje smo imali u decembru prošle godine, rekli da je on neprihvatljiv iz više razloga.

Prije svega on je neprihvatljiv iz razloga zato što se prava iz penzijskog invalidskog osiguranja stiču po osnovu starosti i invalidnosti, tjelesnog oštećenja, a članovima njihovih porodica u slučaju smrti odnosno drugih korisničkih prava, a osnova je znači radni staž.

Međutim, ovdje se sada želi da se pod posebnim uslovima ostvare neka prava. Želim da kažem da penzija zavisi, prije svega od ulaganja i visine osnovice na koju je plaćen doprinos za penzijsko invalidsko osiguranje. Međutim, kada smo govorili o predlogu osnovnog teksta još u decembru rekli smo da mnogi porezi i doprinosi nijesu uplaćeni za određene radnike. Kako to uraditi? Nijesmo dobili tada objašnjenje od tadašnjih predlagača tog teksta zakona. Saopštili smo da je zakon konfuzan da će izazvati mnoge nejasnoće u samoj primjeni zakona i to se tada nije željelo prihvatiti. Međutim, evo sada se sa ovim tekstom zakona i amandmanima želi to na neki način ispraviti. Po meni bi to bila neka naknadna pamet.

Međutim, šta je tu problem? Zakon koji je osnovni tekst ovog zakona, ne odnosi se na ovaj zakonski tekst koji je kolega Milić podnio, jeste što je zakon potpuno konfuzan. To smo vidjeli da u praksi kada su željeli određeni radnici da ostvare svoja prava nijesu mogli da ih ostvare iz razloga što to nije precizirano u osnovnom tekstu zakona. Tu se javlja ili se željelo radom na terenu da se kaže da svi radnici koji su radili u preduzećima u kojima je država imala većinsko vlasništvo mogu ostvariti, bez obzira na plaćene poreze i doprinose, pa kada je stečaj bio poslije toga, prije toga, šta je sa tehnoekonomskim viškovima i gako dalje. Tu su nastali zaista veliki problemi, veliki broj preduzeća koji je pošao u stečaju nema dokumentaciju. Jedan dio tih preduzeća nije bio u vlasničkom odnosu sa državom i tako dalje. Tražena su tumačenja od samog Fonda PIO, zatim od samog predlagača, zatim nastala je jedna konfuzija, pošto smo u početku i stalno govorili.

Ono što je sad problematično jeste sijaset amandmana koji su došli na ovaj zakon. Sada se želi da svi oni koji su od '90-tih godina bili u firmama u kojima je država imala vlasnički odnos da imaju pravo na penziju. To je jedna kategorija. Druga kategorija, svi tehnoekonomski viškovi kojima su isplaćene i opremnine imaju pravo na penziju. I šta radimo? Pravimo zaista veliki problem Fondu penzijsko invalidskog osiguranja, jer imamo tamo postojeći deficit sa ovim pravimo još veći problem. Ono što sam saopštio tada i sada, želim da saopštim ne znamo broj tih ljudi, ne znamo koliko je tih sredstava potrebno izdvojiti i narušava se stabilnost postojećeg sistema Fonda penzijsko invalidskog osiguranja. Takođe, sa ovim amandmanima koji je podnio i kolega Milić, a radi se da svi oni vojni invalidi iz '90-tih godina koji imaju status vojnog invalida treba da ostvare pravo po osnovu ovog zakona na penziju. Zaista je jedan veliki pritisak po meni, dakle moje mišljenje na Fond Penzijsko invalidskog osiguranja i gdje dolazimo u pitanje redovnost isplate postojećih penzionera /125.000/.

Demokratska partija socijalista neće prihvatiti ovaj predlog zakona, ne zbog ovog samog termina, gospodine Miliću, koje ste vi tražili da se odloži nego i zbog ovih amandmana koji će kao sastavni dio zakona postaviti zati što ste vi predlagač tih amandmana. Zahvaljujem, gospodine potpredsjedniče.

PREDŠEDAVAJUĆI MILUTIN SIMOVIĆ:

Zahvaljujem. Sada bih zamolio gospodina kolegu Vučinića da uzme riječ.

JANKO VUČINIĆ:

Poštovana Skupštino, uvaženi građani,

Teško je bilo definisati ovaj zakon kada smo ga usvajali u februaru mjesecu ove godine, jer je bilo potrebno svih 20 i kusur godina sve što je ova vlast radila kako je uništavala privredu, kako je uništavala radna mjesta, kako je tjerala radnike na ulicu, da se to sve svede u dvije rečenice, mada smo mi to uspjeli, ali smo naišli na opstrukciju toga zakona.

Glavni cilj Zakona o izmjeni i dopuni penzijsko invalidskog osiguranja koji smo usvojili na Vladinom zasijedanju u februaru mjesecu ove godine je bilo da se pomogne onim bivšim radnicima koji su zbog stečaja ostali bez posla i koji se nalaze u onim godinama kada je prosto nemoguće da dođu do bilo kakvog posla, a kamoli stalnog zaposlenja u ovakvim uslovima na tržištu rada u Crnoj Gori.

Naročito naglašavam da je to bio glavni cilj. I taj glavni cilj, odnosno svrha i suština samog zakona nije ostvarena i zbog toga je potrebno produžiti, naravno ovaj rok dok će važiti ovakav zakon, ali ako samo produžimo rok a ne preciziramo neke odredbe u tom samom zakonu onda nijesmo uradili ništa, jer namjera onih koji su upravljali nadležnim institucijama koji su bile dužne da sprovedu ovaj zakon, a to su Ministarstvo rada i socijalnog staranja, Ministarstvo finansija i Fond PIO, nije bila namjera da sprovede taj zakon i pomognu onim socijalnim slučajevima koji danas ne znam ni sam kako preživljavaju, nego im je bila namjera da odbiju što veći broj tih bivših radnika i da ih dalje tjeraju da nadničare i da se snalaze kako znaju i umiju.

Koje su to bile opstrukcije? Bile su mnogobrojne. Prvo od samog stupanja na snagu zakona kasnilo se sa primjenom tog zakona, tražilo se od mene kao predlagača da dam tumačenje, ja sam dao to tumačenje, nije se primljenjivalo, zatim realizacija tog zakona je vrlo sporo išla, ali evo da kažem koje su dvije glavne opstrukcije tog zakona.

Glavna opstrukcija zakona je ta što se zakon pogrešno tumačio na taj način što se tumačio da važi samo za ona privredna društva koja su u trenutku uvođenja stečaja imala vlasnički udio države, a to nije tačno, nego je zakon bio definisan da važi za sva ona privredna društva od donošenja Zakona o svojinskoj upravljačkoj transformaciji. Međutim, to što nije jako i precizno definisano to su partijski vojnici iskoristili da odbiju što veći broj bivših radnika i da ne iskoriste svoje zakonsko pravo na penzionisanje.

Druga opstrukcija koja je bila da važi samo za one radnike koje imaju rješenje o prestanku radnog odnosa zbog uvođenja stečaja, što opet nije tačno, jer je trebalo da važi za one radnike koji imaju takva rješenja i za radnike koji su proglašeni tehlološkim viškom pred uvođenjem stečaja, jer je stečaj glavni razlog što jedni i drugi nijesu mogli više da rade, izgubili su svoje radno mjesto i postali socijalni slučajevi. E, iz tog razloga smatrao sam da treba da se podnesu amandmani, iako je zakon sam od sebe onaj koji smo usvojili u februaru mjesecu dovoljno jasan. Zbog ove opstrukcije, zbog ovakvog ponašanja nadležnih institucija prema najugroženijim u Crnoj Gori, prema socijalnim slučajevima, smatrao sam da je potrebno da se podnesu amandmani. I ja sam zajedno sa kolegom Nevenom Gošovićem i Mladenom Bojanićem podnio jedan amandman koji smo jasno precizirali koja su sad to privredna društva. Znači, to su nekadašnja društvena preduzeća koja nijesu uspjela da se

svojinski i upravljački transformišu po tada postojećem zakonu i naravno u privrednim društvima ona koja su se transformisala u akcionarska društva ili dioničarska ili društva sa urančenom odgovornošću u skladu sa Zakonom o svojinskoj i upravljačkoj transformaciji, to je jedan amandman.

Drugi amandman, koji sam ja podnio odnosi se da se izjednače oni koji su proglašeni tehnološkim viškom i koji imaju rješenja o prestanku radnog odnosa zbog uvođenja stečaja, jer im je stečaj razlog što su ostali zbog svojeg radnog mjesta.

Na kraju da kažem, s obzirom da smo mi ovdje u Parlamentu imali većinu da izglasamo ovaj zakon u februaru mjesecu i da pomognemo žrtvama tranzicije i stečajnih postupaka, mislim da će se stvoriti ponovo ta parlamentarna većina koja će izglasati produženje ovog zakona i ove amandmane. Takođe, na kraju bih htio da kažem da će Demokratski front podnijeti i amandman sa kojima ćemo pomoći, odnosno omogućiti ,ukoliko se usvoji taj amandman, i povoljniji uslovi za penzionisanje invalida rada preko 55 godina života i 20 godina radnog staža, jer su ti invalidi rada potpuno zaboravljeni. Toliko i hvala.

PREDSEDAVAJUĆI MILUTIN SIMOVIĆ:

Hvala.

Vrlo angažovano i rasprava u načelu i pojedinostima, prebrojali ste već glasove unaprijed, ali sve na uštrb dozvoljenog vremena. Hvala vam. Bili smo tolerantni.

Kolega Gošović, ima riječ.

NEVEN GOŠOVIĆ:

Zahvaljujem, potpredsjedniče Skupštine.

Koleginice i kolege, poštovani građani,

Već je ovdje rečeno da je 1.januara 2004.godine kada je donesen sistemski Zakon o penzijsko invalidskom osiguranju u više navrata mijenjan i dopunjavao taj zakon u ovom Parlamentu i propisivani posebni uslovi za opstruiranje prava na starosnu penziju za pojedine kategorije osiguranika.

Karakteristično je da ti predlozi za izmjene i dopune Zakona o penzijsko invalidskom osiguranju nijesu dolazili samo od poslanika, već i od Vlade Crne Gore.

Hronološki samo kratko da napomenem. Krenulo se 2008.godine kada je ovlašćenim službenicima unutrašnjih i policijskih poslova ovlašćena Agencija za nacionalnu bezbjednost i tako dalje, omogućeni posebni uslovi za opstruiranje prava na penziju, i ta mogućnost se mogla ostvariti sve do kraja 2012.godine. Zatim smo zaposlenim u rudnicima u rudokopima to pravo omogućili kao trajno pravo, da bi i 2011.godine došlo do izmjene i dopune tog zakona, gdje je zaposlenima gdje rade na posebno otežanim uslovima sa beneficiranim radnim stažom takođe propisana mogućnost ostvarivanja penzije pod posebnim uslovima, u aluminijskoj industriji, zatim smo krajem 2014.godine to omogućili zaposlenim u metaloprerađivačkoj industriji, a onda je i Vlada podnijela u okviru posebnih zakona, ne u okviru sistemskog Zakona o penzijsko invalidskom osiguranju, već kroz Zakon o Ministarstvu unutrašnjih poslova i Zakon o Agenciji za nacionalnu bezbjednost i propisala kroz donošenje tih zakona propisani su posebni uslovi za ostvarivanje prava na penziju zaposlenim u policiji Agenciji za nacionalnu bezbjednost.

U mjesecu februaru je uslijedio ove godine donošenje zakona o izmjenama i dopunama Zakona o penzijsko invalidskom osiguranju o kojemu i danas raspravljamo gdje onim zaposlenim kojima je prestao radni odnos u privrednim društvima u kojima je država imala vlasnički udio zbog stečaja stiču to pravo na penziju pod posebnim uslovima muškarci sa 30 godina staža osiguranja, žene sa 25 godina staža osiguranja. Ukupno primjenom svih

izmjena i dopuna ovog zakona do sada je prema nezvaničnim podacima Fonda PIO to pravo ostvarilo nešto oko 8.000 osiguranika, što na mjesečnom nivou čini i dodatni izdatak Fondu PIO od oko dva, dva i po miliona eura. Riječ je o sredstvima koja nijesu ugrozila sistem finansiranja penzijsko invalidskog osiguranja i ako je uvijek spočitavano da će do toga doći. Sa druge strane imali smo dvojne aršine Vlade Crne Gore. Kada su poslanici predlagali predlog ovih zakona Vlada je davala mišljenje da se tim zakonima predstavljaju, da tako kažem, održavanje ravnopravnosti ostvarivanja prava na penziju, a je to suprotno osnovnom principu dužine radnog staža za ostvarivanja prava na penziju uprave doprinosa, a kada je to Vlada predlagala onda ti kriterijumi nijesu važili ni za zaposlene u policiji ni za zaposlene u Agenciji za nacionalnu bezbjednost, niti ikada kada je Vlada podnosila predloge tih zakona.

Sada kada je u pitanju predlog zakona koji danas razmatramo, Fondu PIO podneseno je nešto oko 3.000 zahtjeva zaključno sa krajem mjeseca juna ove godine, od tog broja riješeno pozitivno nešto oko 600 zahtjeva negativno oko 400 zahtjeva. Primjena tog zakona ukazala je na određene nedoumice, različita razmišljanja strateške primjene tog zakona, što bi moglo da dovede u neravnan položaj ostvarivanja prava na tu starosnu penziju za osiguranike koji su maltene pod istim uslovima ostali bez tog posla, da su radili u tim društvenim preduzećima koja su kroz postupak svojinske i upravljačke transformacije država stekla vlasnički udio došlo i do privatizacije mnogih od tih preduzeća kada država gubi taj udio, ali im je zajedničko sve da su kroz postupak stečaja u tim preduzećima ti bivši zaposleni ostali bez posla. I to je taj ključni uslov, taj kriterijum koji mora biti, koji treba da bude ispunjen i gdje tu mogućnost sa aspekta ravnopravnosti ostvarivanja prava za sve bivše radnike treba omogućiti u kom smislu je i podnesen ovaj amandman da se ta dilema konačno otkloni, jer su praktična primjena zakona ukazala na tu neophodnost.

Imamo društvena preduzeća, primjera radi, Opšte građevinsko preduzeće u Podgorici, kasnije je kroz postupak privatizacije država je stekla vlastiti dio, pa ga je izgubila i sada ti radnici ne mogu da ostvare to pravo, jer u trenutku podnošenja zahtjeva to privredno društvo nije imalo vlasnički dio države, ali jeste u ranijem periodu. Primjer "Javorka" u Nikšiću gdje kao društveno preduzeće '92.godine pošla pod stečaj, ti ljudi su apsolutno u istoj situaciji sa aspekta prestanka posla zbog stačaja ali je situacija da nije došlo do te transformacije svojinske i upravljačke u skladu sa tada važećim zakonima. Sve su to razlozi koji ukazuju na punu opravdanost, amandmansko djelovanje u ovom dijelu i stvaranje uslova da već ti podneseni zahtjevi, njih oko 3.000, zaista budu pozitivno riješeni jer se njima neće zbog izuzetno male visine tih penzija ugroziti penzijski sistem, kao takav. Zahvaljujem i izvinjavam se na malom prekoračenju.

PREDSEDAVAJUĆI MILUTIN SIMOVIĆ:

Zahvaljujem Gošoviću i poslednji učesnik u raspravi kolega Perić. Izvolite.

SRĐAN PERIĆ:

Kao što su kolege već navele, radi se o tehničkoj izmjeni zakona kojim se omogućava produženje roka za aplikaciju svih onih penzionera koji po prethodnom zakonu imaju pravo na penziju, a usljed prestanka rada zbog uvođenja stečaja u preduzeću. Zakon apsolutno sa te strane nije sporan.

Što se tiče samog ovog zakona, ja ću se samo osvrnuti na jedan segmen sa kojim smo upoznati od kada je ovaj zakon donesen. Nama se obraćao veliki broj potencijalnih korisnika penzije koji su naišli negdje u suštini na administrativni zid u ministarstvu i koji su se obraćali ministarstvu ili Fondu PIO, i u tom smislu je potrebno negdje naći instrument da se omogući neka vrsta ili pravne pomoći ili nadzor nad primjenom ovog zakona, jer

restriktivna primjena ovog zakona je dovela do toga da se obesmišljava i sama njegova suština. A suština jeste ta, kako sam rekao na samom početku, da oni radnici kojima je prestao radni odnos zbog uvođenja stečaja imaju sada pravo na penziju. Pri tom se ne radi o ljudima koji su radili neki kratak period već 25 ili 30 godina.

Ono što je s druge strane kontraargumentacija uvijek čujemo od strane vlasti da nema dovoljno novca u Fondu PIO koja je tačna, ali zato ne treba odgovornost svaljivati na one koji imaju najmanje i koji su u najtežoj poziciji socijalnoj. Ovdje imam uporedne podatke iz 2013.godine da je tačno da je za penzije isplaćeno oko 383 miliona eura, a da je deficit u Fondu PIO bio skoro pao 40%, ali da taj problem ne bi se dešavao dalje, upravo bi trebalo da državni organi rade sada na naplati poreza i doprinosa da se poreski dug ne gomila, a to vidimo da je stalno prisutno. Slučaj ono što je ključni problem dok god imamo ovakvu ekonomsku i socijalnu politiku mi ćemo se suočavati sa tim da je zakon koji se najčešće raspravlja u ovoj Skupštini upravo Zakon o penzijsko invalidskom osiguranju.

Najveći problem to smo upozoravali kroz druge zakone, jeste taj što značajan broj godina staža, ajde tako da kažem u malim firmama pojedne stečaj, iz stečajne mase država ne može da se naplati, ponovo stvaramo manjak u Fondu PIO.

Naredna stvar je da poreska uprava ne vrši stalne kontrole nad subjektima koji ne uplaćuju redovno doprinose. i to kada se sve sabere, kada se sve oduzme dolazimo u poziciju da moramo zakonski intervenisati kao zakonodavno tijelo da premostimo tu vrstu socijalne nepravde, jer em što su neke firme pošle u stečaj nekima od njih su i godine staža pojedene time što te firme nijesu imale mogućnost da uplaćuju stečaj i nema odakle da se naplati država, odnosno njima propada.

Tu je problem zaštitara posebno velik koji smo navodili više puta. Na žalost, da time i završim, da ne bismo iz godine u godinu da samo pokušavamo da odgodimo socijalnu bombu da ona ne eksplodira prosto je potrebno da država preuzme proaktivnu ulogu da se ovo ne bi dešavalo, jer mi ovim samo saniramo neku postojeću štetu u suprotnom, opet kažem sada su to radnici kojima je prestao radni odnos zbog uvođenja firme u stečaju za dvije tri godine će biti oni radnici kojima nije godinama uplaćivan saž, za tri četiri će već biti oni koji nijesu imali nikakav ni ugovor o radu, da bi sve to prestalo prosto je potrebno da država, odnosno Poreska uprava, odnosno inspekcija rada rade ažurno svoj posao, jer sve drugo bojim se presipanje iz šupljeg u prazno. Zahvaljujem.

PREDSEDAVAJUĆI MILUTIN SIMOVIĆ:

Zahvaljujem kolegi Periću. Sa ovim smo iscrpili sve prijavljene diskusije.

Pitam kolegu Milića kao predlagača da li ima potrebu da da' odgovore i komentare uvodnih diskusija? Izvolite.

SRĐAN MILIĆ:

Dakle, gospodine Jeliću, zapisivao sam ovo o čemu ste govorili. Mislio sam da će biti veće interesovanje, pošto se radi o jednoj značajnoj temi i znate da makar mi iz SNP-a nijesmo ljudi koji se ovim bave ovlaš, nego iza svake stavke kada tražimo obezbjeđenje ili zaštitu od diskriminacije, ako mi smatramo da postoji stoji i realna stavka na prihodnoj strani budžeta iz koje se to može obezbijediti. Ja ovom prilikom, prije svega želim da zahvalim stručnoj službi SNP-a koja je ovo prepoznala iz Kluba poslanika SNP-a, koja je radila na ovom tekstu, koja je pogledala amandmane i vidjela da amandmani koji su do sada dostavljeni nijesu sveobuhvatni i da se mora to na drugačiji način definisati da ne bismo opet upali u zamku, kao što vi kažete da imamo još jedan Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o PIU i da ćemo na takav način obezbijediti, jer s moralne strane ne vidim da postoji naročito kod bilo koga ko je glasao za prošli zakon, problem da glasa sada.

Možda postoji malo sujete, ali to je već lako rješivo. Ovdje su u pitanju živi ljudi. Ljudi koji trebaju da ostvaruju svoja prava. A ja kada se zahvaljujem, gospodine Jeliću, ja se zahvaljujem na radu koji su moji savjetnici iz kluba poslanika uradili, tako da smo obezbijedili, gospodine Jeliću, sve one podatke o kojima treba danas progovoriti.

Broj starosnih penzionera u 2015.godini u maju mjesecu 110.634, tjelesno oštećenje 5.197, tuđa pomoć i njega 1.011, naknada invalida rada 894, dodatak na spomenicu 39, ostala prava ukupno 7.141, ukupno u Crnoj Gori pravo na penziju po ovim osnovama imaju 117.775 penzionera. U inostranstvu imamo: Srbija 4.831, Makedonija 282, Bosna i Hercegovina 1.758, Hrvatska 1.226, Slovenija 245, ostale države 89. Znači, van granica Crne Gore pravo na penziju ostvaruju državljani Crne Gore, njih 8.521, sve zajedno čini 126.296 u maju mjesecu 2015.godine.

Crna Gora je Ustavom za koji ste vi glasali, gospodine Jeliću, zapravo nijeste bili u Parlamentu, ali je glasao DPS, ali ste bili na drugoj odgovornoj funkciji koja je pratila ovaj član 1 Ustava definisan kao država socijalne pravde. Na vaše pitanje da li će ovo da ugrozi Fond PIO, ja odgovaram kategorički ne. A to što neće ugroziti baziran, prije svega na broju onih koje statistika Zavoda za zapošljavanje Crne Gore prepoznaje kao lica sa stalnim zaposlenjem za koja se plaća porez i doprinosi. Kada uzmemo samo prosječnu platu u Crnoj Gori sa brojem lica koje su zaposleni vidjećemo da postoje rezerve na prihodnoj strani budžeta Fonda PIO, odnosno prepoznaćemo i vi i ja, bez obzira što je Ministarstvo finansija dinijelo onaj zakon da nema isplate ličnih dohodaka bez pripadajućih poreza i doprinosa da jedan značajan broj ovih firmi i dalje ne isplaćuje poreze i doprinose, gospodine Jeliću. I nemojmo onda da zbog toga što država ne radi svoj posao, a ovi ljudi ne bi ostali bez posla da je država radila svoj posao, da je bio poslodavac odgovoran da je obezbijedila da oni ostvaruju svoja prava da mi idemo tezom ne, nećemo im dati prava zato što nemamo prava. Ne, imamo para, ali ćemo promijeniti prioritet djelovanja Vlade Crne Gore.

Vlada Crne Gore, gospodine Jeliću, mora da pokaže mnogo veći osjećaj socijalnog senzibiliteta nego što ga je pokazivala do sada. I Vlada Crne Gore mora da definiše princip solidarnosti. Taj princip solidarnosti podrazumijeva i drugačiju poresku politiku za koju smo se mi iz SNP-a, kao što dobro znate, gospodine Jeliću, sve ovo vrijeme zalagali.

Mislím da je bitno reći da zbog kreativnog tumačenja slova zakona koji je usvojen u ovom Parlamentu, jedan značajan broj ljudi je ostao bez realne mogućnosti da ostvari svoje pravo do roka koji je bio predviđen i rok je promijenjen, ali s druge strane, gospodine Jeliću i gospodine Simoviću, pošto ste me podsjetili na to, kao vezano za mišljenje Vlade, da rekao sam da mi je bitno mišljenje Vlade, nijesam rekao da ga prihvatam.

Ja znam da ni vi ni ja nemamo problema sa vremenom. Bitno je da je Vlada rekla da se sa ovakvim predlogom koji sam ja uradio ukoliko se ne radi sveobuhvatno krši princip ravnopravnosti u odnosu na ona lica koja bi to pravo trebali da ostvare, e upravo zbog toga, gospodine Jeliću, da bih pomogao Vladi Crne Gore da promijeni svoje mišljenje i da konstatuje da sada smo obezbijedili ravnopravnost, predlažem i ove amandmane koje ćete dobiti, nadam se za nekih sat vremena, kao što smo predložili i ovaj amandman koji ste dobili, a o njima ćemo u prvu je gospodin Simović o amandmanima ćemo da govorimo kada budemo govorili o pojedinostima.

Hvala vam, gospodine Simoviću.

PREDŠEDAVAJUĆI MILUTIN SIMOVIĆ.

Hvala.

Nijesam baš bio toliko uporan da brojim broj citata u odnosu na mišljenje Vlade, ali prestao sam oko desetog citata. Hvala vam.

Kolega Jeliću, imate mogućnost da date komentar na odgovor kolege Milića.

ZORAN JELIĆ:

Zahvaljujem.

Poštovani gospodine Miliću,

Vaš predlog zakonskog teksta nije dobio podršku na matičnom odboru, i to treba nešto da znači. Kada je Vlada dala mišljenje da je negativno i da je tu narušen princip ravnopravnosti, ja želim da vas podsjetim, da sa ovakvim zakonskim tekstom vrši redistribucija sredstava od osiguranika koji po opštim uslovima ostvaruju to pravo ka onim koji to pravo ostvaruju pod posebnim uslovima. Vaše je pravo kao poslanika da predložete zakone, da predložete amandmane, sve u skladu sa Ustavom i sve u skladu sa Poslovnikom o radu. Da li su ta zakonska rješenja dobri amandmani tu smo da sudimo. Ja smatram da nijesu i to je moje mišljenje i Demokratska partija socijalista neće prihvatiti te vaše amandmane. Naravno, ovdje se radi o živim ljudima i mi svi dobro vodimo računa, upravo o građanima Crne Gore, bez obzira kojoj kategoriji pripadaju, a naročito vodimo računa o postojećim penzionerima gdje ste vi saopštili tačne podatke iz Fonda PIO da se radi nešto više od 126.000 penzionera, što u zemlji što u inostranstvu. Bojim se, gospodine Miliću, da će se sa ovim zakonskim tekstom i amandmanima koji bi se usvojili ugrozio postojeći sistem penzijsko invalidskog osiguranja i dovelo u pitanje redovnost isplata penzija i nivo tih penzija. Dakle, to je takođe naše mišljenje.

Što se tiče države socijalne pravde, to je zapisano u Ustavu, i svi se borimo za to. Vlada na jedan odgovoran, senzibilan način vodi tu politiku socijalne pravde, kroz zakone koje usvaja, kroz pregovore sa Evropskom unijom i otvaranjem određenih pregovora, što se evidentira kao naš napredak. Da ne vodimo računa upravo o ovim kategorijama i socijalnoj pravdi ne bi bio napredak u pregovorimo sa Evropskom unijom.

Što se tiče održavanja zajedničke sjednice, gospodine Miliću, između Odbora za rad, zdravstvo i socijalno staranje i matičnog odbora za ekonomiju, budžet i finansije potpuno saglasno i mislim da smo donijeli jednu takvu odluku gdje ćemo raspraviti i o problemima uplate poreza i doprinosa. Dakle, ne stoji da ne vodimo računa o socijalnoj pravdi, to smo više puta saopštili, i Vlada zaista i Ministarstvo rada i socijalnog staranja vodi računa o tome da i izmjenama i dopunama zakona koje Vlada predlaže, pokušamo taj nivo socijalne pravde dići na veći nivo i približiti se standardima i kriterijumima Evropske unije. Zahvaljujem, gospodine potpredsjedniče.

PREDŠEDAVAJUĆI MILUTIN SIMOVIĆ:

Hvala. Samo da se dogovorimo. Ne bi imali pravo strogo po Poslovniku, ali ako se slažete vi i kolega Jelić da dobijete po minut da završite vaš dijalog.

Izvolite, kolega Miliću.

SRĐAN MILIĆ:

Hvala vam, gospodine potpredsjedniče, na vrlo korektnom vođenju ove sjednice i na mogućnosti da govorim. To je jedna replika za damu Kluba SNP-a.

Gospodine Jeliću,

Nećemo se raspravljati oko ovoga, ja imam svoj osjećaj jednoga načina kako vi posmatrate pitanje socijalne senzibilnosti ove Vlade i samo sam prepao bi da ne počnete vi da tumačite šta je mislila Vlada u svojem mišljenju, jer Vlada je lijepo rekla da treba da se obezbijedi ravnopravnost, ali ste rekli nešto što je meni zasmetalo. Kategorički odbija da se ovim predlogom zakona i izmjenama i dopunama i amandmanima vrši distribucija sredstava za ovih 126.000 penzionera, za ovih 126.000 penzionera postojećih ta sredstva postoje. Pokazaćemo svima u Crnoj Gori da postoje rezerve na prihodnoj strani Fonda PIO kojima

će se obezbijediti za ova lica koja trebamo da obezbijedimo sva ona prava koja im pripadaju, ali, gospodine Jeliću, idemo malo podataka samo na brzinu. Najniža penzija u Crnoj Gori. Vi znate da je prosječna penzija 272,49, ali nije svuđe isto, u Rožajama je ta penzija 197,99 centi, 80 eura je prosječna penzija u Rožajama niža nego što je u Crnoj Gori. U Plavu je ta penzija još niža 196,13 centi, u Andrijevići je penzija 200,24 centa, a u Kotoru je 311 u Podgorici je 303 eura, a u Tivtu je 343,45 centi. Ako ćemo da pričamo ozbiljno oko ove teme onda moramo da kažemo da ono što su prirodna bogatstva nijesu bila na Primorlju, nijesu bila u Podgorici, nego su bila na sjeveru Crne Gore, to što je Vlada vodila u tom periodu politiku da su ta preduzeća bila sa niskom osnovicom i da se po tom osnovu dobijaju penzije, mi pokušavamo makar to ovđe ispraviti. Hvala.

PREDŠEDAVAJUĆI MILUTIN SIMOVIĆ:

Hvala. Kolega Jeliću, izvolite.

ZORAN JELIĆ:

Kolega Miliću,

Vi znate koliki je deficit Fonda penzijsko invalidskog osiguranja, evo negdje oko 147 miliona i da će sa ulaskom novih penzionera po ovom zakonu taj deficit biti mnogo veći. Dakle, o tome smo govorili i kada smo raspravljali o Predlogu osnovnog teksta zakona prošle godine, broj penzionera koji je bio u Crnoj Gori bilo je nešto oko 125.000, porastao je u međuvremenu do maja mjeseca po podacima po kojima ste vi saopštili nešto iznad 1.000, ne računajući ove koji će ostvariti? Vi kažete da može, ja izražavan bojazan da ne ugrozimo postojeće penzionere i nivo penzija koji je dat, to je moja, da tako kažem bojazan. I svakako, kolega Miliću, kada pričamo o ovim temama pokušavamo da u dijalogu ovdje otvorimo one teme na jedan ozbiljan i kvalitetniji način gdje želimo možda upozoriti na posljedice koje će se desiti, jer svakako pritisak na rashodnoj strani budžeta je veliki, izmjenama i dopunama raznih zakona. Ja ću vas samo podsjetiti na izmjenu i dopunu Zakona o socijalnoj i dječijoj zaštiti, jer ne znamo koliki je taj broj, zatim o isplatama raznih otpremnina i tako dalje. Ja se bojim da ta rashodna strana ne može izdržati ovaj teret, a imajući u vidu prihodnu stranu budžeta, gdje se, gospodine potpredsjedniče, na neki način blokiraju određeni kapitalni projekti investicije i na taj način se želi ta strana budžeta puniti i onda imamo taj deficit koji će biti mnogo veći. Zahvaljujem, gospodine potpredsjedniče.

PREDŠEDAVAJUĆI MILUTIN SIMOVIĆ:

Hvala vama. Razumijem vašu zabrinutost.

Kolega Vučiniću, vi ste se javili, upravo to sam i očekivao. Nemate tu poslovničku mogućnost da date komentar na izlaganje kolege Jelića. Mislio sam da ste se javili kao predlagač po nekoj inerciji u osjećaju da držite pravo u odnosu na ove zakone, ali jeste vi predlagač upravo to prepoznajem. Jeste, ali nije to vaš monopol ovi zakoni kada su na dnevnom redu, tako da žao mi je moramo poštovati Poslovnik. Nemate mogućnost.

Zamolio bih sada zakona gospodina Milića da iskoristi završnu riječ. Izvolite.

SRĐAN MILIĆ:

Hvala vam.

Došli smo do ključne priče. A to je na koji način obezbijediti održivost funkcionisanja Fonda PIO. I prebacuje se meni kao predlagaču i SNP-u da ukoliko obezbijedimo zaštitu diskriminacije onih lica koji treba da ostvare svoja prava, da time ugrožavamo funkcionisanje Fonda PIO za koji vi sami kažete, poštovana gospodo iz parlamentarne većine, da ima 40% već sada deficita u svom finansiranju. Zašto ima deficit u svom finansiranju? Zato što smo

napravili lex specijalis za pojedine strukture u ovom društvu, gdje smo, nemajući hrabrosti da se obračunamo s kriminalcima u Agenciji za nacionalnu bezbjednost i sa drugima, predložili rješenja kako ćemo da ih penzionišemo.

Pokušavajući sa druge strane, nemajući hrabrosti da riješimo nagomilane probleme sa kojima se suočavamo, znam da je dosta inspirativna diskusija, nemajući hrabrost da riješimo dubioze koji postoji u kolektivima onda smo predložili rješenja o njihovom prijevremenom penzionisanju. A za ona lica koja su stvarno gubitnici procesa tranzicije, transformacije, pljačkaške privatizacije u njihovim slučajevima o tim preduzećima sada postavljamo pitanje održivosti Fonda PIO. Stojim iza svake riječi. Ogromne su rezerve na prihodnoj strani Budžeta Crne Gore koje se ne naplaćuju, ogromne su rezerve samo po osnovu 750 miliona evra, gospodine Jeliću poreskoga duga. Izvinjavam se što sam se obratio, ali znate o čemu pričam. 750 miliona evra. Znate, reći povećao se broj penzionera za 1.000, 2.000, 5.000 ili 8.000, a 8.000 je brojka za ovu godinu je adekvatno onome što je predložio predsjednik Vlade 4. decembra 2012. godine kada je obećao 40.000 novih radnih mjesta. Ako imamo 40.000 novih radnih mjesta, a za 8.000 povećavamo broj penzionera godišnje u Crnoj Gori, onda imamo potpuno riješen način finansiranja Fonda PIO, ali to nije jedno i drugo, očigledno nijesu na takav način dovedeni u vezu. Ono što meni predstavlja veliki problem, mi ne možemo da uđemo u rješavanje ovoga problema, ako ne budemo uveli princip nulte tolerancije prema svima onima koji ne plaćaju poreze i doprinose kakve god da su te plate u Crnoj Gori i ako ne uvedemo, gospodine Simoviću, pravo pitanje progresivnog oporezivanja, jer vi znate, gospodine Simoviću, da u Crnoj Gori postoje pojedinci koji na mjesečnom nivou prihoduju potpuno legalno 60.000 evra, i ti pojedinci plaćaju istu stupu poreza i doprinosa koji plaća i onaj koji ima 498 evra platu u Crnoj Gori. Mislim da je to odnos države, države koja je sebi dozvolila da monopolisti u telekomunikacijama iz ove zemlje iznesu 700, 800 miliona evra. Države koja je sebi dozvolila da 380 miliona evra u ovom trenutku imamo garancija koje smo dali po raznim osnovama, odnosno 12% ili 13% bruto društvenog proizvoda koji kad tad može doći na naplatu. Države koja je sebi dozvolila da platimo garancije od 120 miliona evra za KAP, 40 miliona evra za nabavku brodova i svega ostalog, ali to je priča o konstituentima Vlade Crne Gore od 4. decembra 2012. godine do današnjeg dana. Ono što se kreće u ovoj priči nije moj princip ni rada ni života. Ajmo da napravimo da natrpamo sve više obaveza, pa biće bankrota, neće biti bankrota u Crnoj Gori i mi to dobro znamo svi. Ono što mene interesuje u ovoj priči je da prioritet prioriteta budu socijalno najranjivije kategorije stanovništva i svi ovđe u Parlamentu ne glasamo o predlogu koje je podnio SNP ili Srđan Milić, glasamo o tome hoćemo li da obezbijedimo zaštitu prava za ta lica.

Gospodine Simoviću,

Velika vam hvala na mogućnosti da obrazložim i u završnoj riječi ovaj zakon.

PREDŠEDAVAJUĆI MILUTIN SIMOVIĆ:

Hvala. To je vaše pravo koje ste iskoristili i bili korektni u svojoj završnoj riječi, što se tiče poslovnih, osim što ste u završnoj riječi iskoristili potrebu da pomenete mene kao predsjedavajućeg u nekoliko navrata i zbog toga sasvim kratko da iskažem uvjerenje da se mi slažemo u generalnim stavovima da je obaveza svih nas u ovome domu da donosimo zakone koji će biti, prije svega u skladu sa Ustavom ove države, sa ukupnim pravnim sistemom ove države, da donosimo zakone koji će biti finansijski održivi, a da ovaj dom ne bude poligom za utakmicu u odnosu na predlaganje određenih zakona koji imaju svoje populističke, političke jednokratke poruke. I prosto evo koristim ovu priliku koju ste mi dali zbog pominjanja mog imena da vjerujem, da iskažem naš zajednički stav u ovome pravcu. Hvala vam. Sa ovim smo završili.

Kolega Jeliću, predlažem da završimo, hvala vam. Biće prilike. Hvala vam. Ja vas molim da, imajući u vidu ovaj vrednosti sud kolege Jelića, ne želim da bilo koga diskriminišem, a najmanje svoj kolegu iz svog kluba. Izvolite, kolega Jeliću.

ZORAN JELIĆ:

Gospodine predsjedniče, valjda se ja i previše javljam, možda prekoračim vrijeme, ali znam da ste tolerantni i evo zahvaljujem.

Samo ću jednu rečenicu saopštini ono što je sada ovdje bila poenta diskusije. Neće biti bankrota u Crnoj Gori. Drago mi je to što smo čuli od gospodina Milića i ako se iz naših opozicionih klupa često čuje da će biti bankrot da će biti haos. Zahvaljujem se, gospodine Miliću, na takvoj jednoj konstataciji. Hvala vam.

PREDŠEDAVAJUĆI MILUTIN SIMOVIĆ:

Pogriješio bih kolega Miliću da nijesam dao riječ kolegi Jeliću. Ovo smo svi razumljeli kao podršku vašem iskazanom stavu. Hvala, kolega Jeliću. Dobro. Završili smo ovu tačku dnevnog reda.

Prelazimo na sledeću to je *Predlog zakona o morskom dobru*.

Ovlašćeni predstavnici Vlade su Branimir Gvozdenović, ministar održivog razvoja i turizma i Zoran Tomić, sekretar ministarstva. Pozdravljam ministra i sekretara ministarstva.

Izvestioci odbora su Luidž Ljubo Škrelja Zakonodavnog odbora i Predrag Selulić, Odbora za turizam, poljoprivredu, ekologiju i prostorno planiranje.

Otvaram pretres i pitam ministra Gvozdenovića da li želi da da' dopunsko obrazloženje ili uvodno izlaganje. Izvolite.

BRANIMIR GVOZDENOVIĆ:

Zahvaljujem.

Poslanici, pred nama jedan jako važan zakon koji egzistira od '92.godine. U međuvremenu je došlo do znatnih izmjena u pravnom okviru. Donijet je novi Ustav, novi zakon koji uređuje državnu imovinu, svojinsko pravne odnose, eksproprijaciju, koncesiju, zaštitu životne sredine i drugih. Osim toga, potvrđena je i Barselonska konvencija i njen protokol. Protokolom integralnog upravljanja obalnog područja Sredozemnog mora, Crna Gora se obavezala da kroz svoju regulativu, kao i kroz obalne staretegije, planove i programe omogući sprovođenje i ciljeve i načela predviđene ovim protokolom.

Sadašnji zakon nema definiciju morskog dobra, već samo nabroja šta čini morsko dobro. Predlog zakona daje definiciju morskog dobra, to je dobro od opšteg interesa koje slijedi opštoj upotrebi. Strukturu morskog dobra čine tri cjeline: morska obala, privezišta, pristaništa, sidrišta, vezovi, ponte, mandraci, navozi, nasipi, strudovi, plaže, kupališta, šetališta uz more, pješačne dine, močvare na obali, unutrašnje morske obale, osim vode Skadarskog jezera, Rijeke Crnojevića, podmorlja, morskog dna i podzemlje, obale rijeke Bojane na teritorije Crne Gore. Dio kopna po svojoj prirodi i namjeni koji obezbjeđuje pristup obali i moru i služi neposredno, odnosno uobičajenom korišćenju mora i rijeke Bojane. Data je precizna definicija morske obale, to je dio kopna ograničen linijom do koje dopiru najveći talasi za vrijeme najvećeg nevremena, kao i pojas kopna koji je širok 6m, računajući od linije koja je horizontalno udaljena od linije do koje dopiru najveći talasi.

Veoma značajno je precizno definisati morsku obalu, pošto je morska obala prirodno bogatsvo. Morska obala, odnosno obala rijeke Bojane može biti uža od definisanje granice, ako to uslovljava konfiguracija terena, prirodni uslovi, stanje na obali, kao i postojanje vjerskih, istorijskih i kulturnih objekata.

U novom zakonu imamo tako reći tri linije, imamo i liniju mora, liniju obale i liniju morskog dobra. Iz razloga koji su navedeni u javnoj raspravi i ostalim stvarima vrlo je precizno definisan način kako se utvrđuje ta linija, i po ovom predlogu zakona ona će biti značajno uža nego što je bila u skladu sa ranijim zakonskim rješenjima, i treba na jedan ravnomjeran način da bude raspoređena po svim opštinama, što do sada nije bio slučaj.

Takođe, članom 25 Predloga zakona određeno je da se na morskoj obali rijeke Bojane na kupalištima, pristaništima, privezištima, pontima i tako dalje definiše pitanje svojine. To je bio predmet jasne rasprave i mislim da smo u komunikaciji sa poslanicima došli do boljih, prihvatljivih rješenja. Inače, napomenuo bih da je stručni tim ministarstva koji je koordinirao posao obavio razgovore sa većinom poslaničkih klubova, sa poslaničkim klubovima koji su pokazali interesovanje, razmijenili su informacije. I siguran sam da ćemo amandmansi rješenjima kojim smo došli zajednički, da tako kažem, aktivnostima unaprijediti postojeći tekst. Radi upravljanja morskim dobrom Vlada Crne Gore osniva Agenciju za upravljanje morskim dobrom, što je takođe definisano ovim zakonom. Predviđeno je osnivanje i posebne službe zaštite. Takođe, sredstva za rad agencije obezbjeđuju se iz naknada od zakupa morskog dobra. U prelaznim odredbama dat je tok u kom se definišu izrada podzakonskih akata. Ključne novine u odnosu na prethodni Zakon o morskome dobru su: precizno se definiše obuhvat morskog dobra i granica morske obale. Reguliše se režim morskog dobra. Zaštita morskog dobra vrši se u skladu sa potvrđenim međunarodnim ugovorima i pravilima međunarodnog prava i drugim međunarodnim aktima. Zakon integriše u pravni okvir određene obaveze protokola u integralnom upravljanju obalnim područjem Sredozemlja. Nakon ukidanja Zakona o javnom preduzeću obezbjeđuje se transformacija sadašnjeg javnog preduzeća za upravljanje morskim dobrim u Agenciju za upravljanje morskim dobrom. Vodi se jedinstvena baza podataka o morskome dobru. Morsko dobro može se koristiti po osnovu korišćenja i zakupa, a sredstva po osnovu zakupa i koncesija koriste se isključivo za zaštitu, uređenje, određivanje i unapređenje morskog dobra. Prilaz moru, morskoj obali i kupalištima je slobodan.

Opštine kojima se ustupa dio prihoda od ostvarivanja naknada od koncesije i zakupa morskog dobra moraju se ta sredstva koristiti namjenski za izgradnju i državanje infrastrukture i održavanje komunalnog reda na morskome dobru. Zakon precizno definiše postupak davanja u zakup morskog dobra, a primjenjuje se propis o državnoj imovini. Utvrđuju se obaveze katastra da po službenoj dužnosti vrši upise morskog dobra i morske obale. Hvala lijepa.

PREDSEDAVAJUĆI MILUTIN SIMOVIĆ:

Zahvaljujem ministru Gvozdenoviću. Pitam da li izvjestioci žele riječ? Ne. Hvala.

Prelazimo na prijavljene diskusije i zamolio bih kolegu Sekulića da u ime Kluba poslanika Demokratske partije socijalista uzme riječ. Izvolite.

PREDRAG SEKULIĆ:

Gospodine potpredsjedniče, gospodine ministre, gospodine Tomiću, uvažene kolege, Rekao bih da pred sobom imamo jedan kvalitetan zakonski tekst, mnogo kvalitetniji od onoga koje smo donosili početkom '90-tih godina, a podsjetiću da vrijeme u kojem smo donosili taj prvobitni zakon je ipak bilo nešto drugačije, kako s aspekta ustavnosti, pitanje vlasništva do činjenice da se prvi put država našla u situaciji da štiti svoje bogatstvo.

Naravno, činjenica je da je i ovaj zakon izazvao veliku pažnju u javnosti. I sa druge strane, kažem još jedan put ukoliko na bilo koji način upoređujemo sadašnja zakonska rješenja sa zakonskim rješenjima koja važe od '90-tih godina, rekao bih da imamo mnogo, mnogo kvalitetni tekst, ne samo zbog činjenice da ćemo na drugačiji način utvrđivati morsko

dobro, ne samo zbog činjenica koje je pomenuo ministar Gvozdenović da imamo liniju mora, liniju morske obale i liniju morskog dobra, ne samo zbog činjenice što ćemo po prvi put jednako tretirati crnogorsku obalu, bez obzira da li se radi o Herceg Novom, Kotoru ili o Baru ili Ulcinju, nego i zbog činjenice, a mislim da je veoma vrijedno da to posebno istaknemo, da se puno više vodi računa o zaštiti morskog dobro. Čini mi se da smo tu negdje prethovnih godina svi zajedno zaboravili, bez obzira što smo, kako je i ministar Gvozdenović naglasio, potpisnici brojnih međunarodnih konvencija, posebno bih istakao Barselonsku konvenciju koja se bavi upravo pitanjem zaštite mora.

Barselonska konvencija inače najviše se odnosi na ono što nas tek čeka vezano za klimatske promjene, ali za posebnu zaštitu, posebno za zaštitu Mediterana. Ne treba zaboraviti da će sredstva koja se ubiraju od strane agencija, rekao bih da je agencija najbolji način da se morsko dobro zaštititi, mnogo bolji nego što je to bio do sada sistem javnog preduzeća, da će sva sredstva koja bude ubirala agencija, a koja ne budu potrošena za njihove redovne poslove biti upućena na zaštitu morske obale.

Takođe, dozvolite mi da istaknem i nekoliko rješenja koja su se našla u ovom zakonu, a koja, rekao bih da slijede tradiciju onoga što je i Zakon o imovinsko pravnim odnosima, ali isto tako i Zakon o državnoj svojini na kojima se temelji ovaj zakon, odnosno mora da bude kompatibilan sa njima, a to je da se ne dira u svojinska prava koja su već stečena, tako da vlasnici dobara koja se nalaze u zoni morskoga dobra mogu da budu mirni ne samo što će i dalje uživati nesmetano u svom vlasništvu, što će moći da ulaze sa svojim vlasništvom u pravni promet, nego će i biti u prilici da se sva ta svojinska prava bez ikakvih problema nasleđuju.

Naravno, ne treba zaboraviti takođe da imamo i neka nova rješenja koja se tiču same komisije koja će odrediti granice morskog dobra. Rekao bih da je tu bilo najviše nesporazuma, najviše neslaganja od strane lokalnih samouprava kada je bio raniji zakon u pitanju, upravo zbog činjenice da linija morskoga dobra nije jednako bila povučena na teritoriji čitave obale 280 km. Tako, kažem još jedanput, radi se o kvalitetnom zakonskom predlogu, ali isto tako smatram da će se Ministarstvo sa dužnom pažnjom odnijeti prema amandmanima koji stižu od strane poslanika, kako vladajuće koalicije tako i opozicije.

Podsjetiću da je i poslanička grupa Demokratske partije socijalista podnijela više amandmana vezano za ovaj zakon koji se tiču sa jedne strane tehničke ispravke, a sa druge strane i mogućeg drugačijeg tumačenja, znači, samo pojašnjenja pojedinih pravnih instituta. U svakom slučaju, kažem još jedan put radi se o kvalitetnom zakonu, a što se tiče samih amandmana imaćemo prilike sutra na Matičnom odboru da razgovaramo o njima. Zahvaljujem.

PREDSEDAVAJUĆI MILUTIN SIMOVIĆ:

Zahvaljujem kolegici Sekuliću. Sada bih zamolio koleginicu Kalezić. Izvolite.

JELISAVA KALEZIĆ:

Poštovani potpredsjedniče Simovoviću, poštovana Skupštino, poštovani ministre i gospodine Tomiću, naravno, poštovani građani, koji pratite rad današnjeg plenuma,

Predlog zakona o morskome dobru pokušaću da sagledam sa tri stanovišta.

Prvo, ono što jeste nesumnjivo unapređenje i zakonodavne materije i očekivano unapređenje prakse u ovoj oblasti i kao članica matičnog odbora i kao osoba koja je dijelom iz ove oblasti, smatram da ovdje jeste postignut u nekoliko stvari nesumnjivi napredak koji obezbjeđuje bolju praksu nego do sada.

Međutim, nijesu sve nedoumice riješene, a ostalo je nekoliko dubioza, ne kažem da je to ostavljeno namjerno, ali dozvolite da ukažem na to.

Prvo ću se zadržati na nečemu što je ovdje više puta saopšteno u ovoj Skupštini. Saopštavala sam i ja, saopštavali su i neke druge kolege i kolegice na različite načine da je potrebno da se donese zakon o javnom interesu. Ovaj Zakon o morskom dobru, kao i Zakon o auto-putu, kao i Zakon o eksproprijaciji ima još nekih zakona, najdirektnije ukazuju da je nama potreban jasan, što je moguće precizniji, zakon o javnom interesu. Ne mogu elaborirati, jer sam već potrošila pola vremena. U svakom slučaju, to što smo u posljednjih četvrt vijeka imali na različite načine promjenu svojinskih odnosa je glavni argument za donošenje zakona o javnom interesu. Mislim da bi se tada Zakon o morskom dobru mnogo efikasnije koristio i u tom smislu predlažem gospodinu ministru Gvozdenoviću da prenese ovu ideju Vladi Crne Gore, a ja ću sada da ukažem i na neke konkretnije stvari.

Tačno je da definisanje tri zone u okviru morskog dobra, smanjuje nedoumice i smanjuje potencijalne nepravednosti ili nedosljednosti u primjeni zakona koje ne moraju biti rukovođene subjektivnim razlozima, ali opet dođe se na isto. Pripremala sam neke amandmane još i za odbor, ali nekako mi nije bilo konzistentno da tako djelujem, tako da još uvijek ostaje da li ću dostaviti u predviđenom vremenu amandmane. Ukazaću na nekoliko članova koje mislim da se mogu doraditi.

Član 26, gdje kaže, sa čim se slažem: "Da vlasnik nepokretnosti koji namjerava da proda nepokretnost koja se nalazi u zoni morskog dobra dužan je da podnese pisanu ponudu Vladi. Ako Vlada ne prihvati ponudu iz strava 1 u roku od 30 dana, vlasnik može prodati nepokretnosti drugom licu, ali ne pod povoljnijim", pretpostavlja se valjda jeftinije, jer povoljniji uslovi mogu biti pod raznim, "uslovima od uslova pod kojim je prodaju ponudio Vladi." Ovdje se Vladi ostavlja mogućnost da bude kadija koji sudi i koji tuži. Dakle, predlažem da se Vlada obaveže da da' svoju cijenu, jer od te cijene, da li će to biti viša ili niža cijena, to je stvar mogućnosti izbora vlasnika, to je jedno, a drugo pitanje uslova, već se do sada iskristalisalo po pitanju Buljarice koja se još uvijek odvija dosta dramatično da vlasnici žele da i nude različite modele vlasničkog učešća u budućoj investiciji. To ne mora da bude prodaja, i mnogi vlasnici to i saopštavaju, dakle mogu da budu akcije, mogu da budu neki drugi oblici. Ovdje se to ne nudi. I mislim da Vlada ovdje nastupa suviše restriktivno u odnosu na vlasnike.

Drugo, ovim zakonom nije saopšteno nešto što nije baš lako definisati, ali ga je lako obrazložiti i braniti, a to je da postoje, osim vlasničkih, i moralna prava na neki prostor onih ljudi koji su zavičajno vezani za područje Primorja. Ja sam više puta napominjala jedan drastičan primjer kada je grupa mladića iz Paštrovića, brutalno zaustavljena i maltretirana u pokušaju da ode na Sveti Stefan, to nije moguće. Ljudi sa tog područja, ne samo da imaju moralno pravno, oni imaju i materijalno pravo, bez obzira što je eksproprijacija nekih urađena prije 60 godina toga vlasništva, i ono bilo državna svojina. Sada je dato u zakop, ali taj zakupac ima prava koja je regulisao sa državom, takvih elemenata ima više. A sada ćete mi dati proceduralno, neću zloupotrijebiti.

PREDSEDAVAJUĆI MILUTIN SIMOVIĆ:
Izvolite.

JELISAVA KALEZIĆ:

Juče smo ovdje dosta dugo razgovarali o Zakonu o lukama. Ostalo je neriješeno kako da se u mnogim mjestima u Primorju definišu ribarske luke? Mislim da je pravi trenutak da se kroz ovaj zakon obezbijedi instrument da se ribarske luke na području morskog dobra mogu izgrađivati i organizovati gdje god postoji za tim potreba, a to će lokalne zajednice znati kako da definišu tu potrebu, da li je to 10, ribara, tri ribara, ribarske zagruge ili tako, jer to je ostalo otvoreno pitanje. Hvala.

PREDSJEDAVAJUĆI MILUTIN SIMOVIĆ:

Imali ste proceduralnu reakciju, tretirajući potencijalna rješenja kroz ovaj Zakon o ribarskim lukama, ali uvažavajući dobru namjeru povodom ideje i potrebe ribarskih luka ne želim da komentarišem vašu proceduralnu reakcija koja nije bila adekvatna, ali namjera očigledno jeste. Hvala vam.

Kolega Gojkoviću, Izvolite.

OBRAD GOJKIOVIĆ:

Potpredsjedniče, gospodine ministre, poštovane kolege,

Želim prvo da ukažem na nedostatak da ovakav način rasprave gdje se za uvodna izlaganja daje pet minuta po jednom ovakvom zakonu, ne dopušta nama da kvalitetno obrazložimo svoje stavove, pogotovo iz razloga što već godinama traje rat oko ovog zakona i smatram da je ovo vrijeme za samu raspravu i za uvodna izlaganja nedovoljno i da ovo neće dati kvalitet u današnjem radu Parlamenta.

Sada bih na diskusiju, ako može?

PREDSEDAVAJUĆI MILUTIN SIMOVIĆ:

Hvala vam. To je naša zajednička odluka, jednoglasna gdje smo kazali da rasprava traje dva sata, a to podrazumijeva uvodna izlaganja od pet minuta. Prema tome, pri čemu sam jedan od onih koji misli da za pet minuta se može dosta toga kazati, uvažavajući i mogućnost koju ste već imali na matičnom odboru, na ostalim skupštinskim odborima i koje ćete imati u nastavku rada u pojedinostima po ovome zakonu na matičnom odboru. Sve to skupa čini mi se da smo svi zajedno imali dobru priliku da damo svoj doprinos da ovaj zakon bude dobar. Izvolite.

OBRAD GOJKOVIĆ:

Javnost će to procijeniti. Ja želim da počnem da pozdravim predstavnike Matice Boke, Tivatske akcije, Modul iz Ulcinja, nevladinih organizacija, Mrčevo polje, Udruženje građana naše "Naše ognjište". Predstavnici ovih udruženja i nevladinih organizacija već godinama ulažu napor da se zaustavi jedan ovakav zakon koji ugrožava razvoj morskog dobra, ugrožava privatnu svojinu i ugrožava interese države Crne Gore.

Iz nekih izlaganja ovdje vidjeli smo da to djelimično će imati rezultate, jer očigledno Demokratska partija socijalista će morati poslije godina napora da uvaži zahtjeve i da podnese amandmane na svoj tekst zakona, koji bi makar što se tiče privatne imovine bolje to regulisali.

Ja želim prvo da kažem da je koncept zakona apsolutno neprihvatljiv, neću podržati ovaj zakon i ovo je zakon gdje imamo danas zvaničnog predlagača gospodina Gvozdenovića i gospodina iz Ministarstva, međutim za mene oni su formalni predlagači, a pravi suštinski predlagači su oni koji godinama vrše zloupotrebe na morskome dobru, uključujući i predstavnike morskog dobra, to su zacementirane zloupotrebe koje se danas efektuiraju predlaganjem ovog zakona.

Ja sam podnio dosta amandmana, ali želim zbog građana da kažem da se amandmanima ne može popraviti ovaj zakon, jer koncept je promašen. Amandmane smo podnijeli da smanjimo štetu po građane Crne Gore. Potpuno je neprihvatljivo da mi kao poslanici sa amandmanima mijenjamo vrlo važne djelove zakona. I tu izostaje javna rasprava. Na taj način ne možemo da čujemo javnost šta ona misli, a kao pojedinci, kao poslanici možemo vrlo bitno da utičemo da to nekome sutra napravi korist ili štetu. Bez javne rasprave ovakvi zakoni nemaju svrhu jer ovdje imamo i privatno vlasništvo.

Izostavio sam da kažem da su ove nevladine organizacije djelovale kada je Zakon o eksproprijaciji u pitanju. Ovo su dva vezana zakona i obadva vode u zloupotrebu u ovoj oblasti. Znači, zakon koji je donesen '92.godine u potpunosti je bio neprihvatljiv. Zakon nije dobro uređivao ovu oblast i zbog nepreciznosti je pravio brojne štetne posljedice. Izvještaji revizora dokazuju iz 2009. i 2010.godine, koliko se meni čini, koji su pokazali na zloupotrebe u ovom javnom preduzeću, sumnje javnosti već decenijama da je preduzeće opterećeno korupcijom. Ovakav zakon iz '92.godine odgovara onima koji su vršili zloupotrebe na morskome dobru i ostvarivali svoje partijske i lične interese. Lokalne samouprave su bile potpuno izopštene, nedefinisan status privatne imovine. Izopštenost državne skupštine, ovo je najuredniji resur države Crne Gore, državna skupština ovdje skoro nije imala nikakve ingerencije i nije mogla da vrši svoju kontrolnu, nadzornu funkciju u onom obimu u kojoj bi to trebalo, s obzirom na važnosti resursa. Odavno se nametnula potreba da se donese novi zakon, međutim ti ljudi koji prave zloupotrebu su cementirali tu situaciju i njima to odgovara već decenijama i ovaj zakon je nastavak samo takve prakse.

Novi zakon treba da omogući i maksimalnu transparentnost u radu državnih organa kada je morsko dobro u pitanju, kontrolne, nadzorne funkcije najvećih državnih organa i najveću moguću transparentnost u kreiranju državne politike. Ovo je sve zatvoreno vrlo uskim krugovima i to na kraju efektira materijalnoj koristi za pojedince koji morsko dobro tretiraju kao svoju imovinu i imaju i svoje lične interese.

Da napokon omogući novi zakon sigurnost, izvjesnost vlasnicima privatne svojine i omogući im korišćenje u skladu sa Ustavom. Predlogom ovoga zakona je onemogućavao nasleđivanje imovine privatnih vlasnika, to je čuveni član 25 gdje više nas je djelovalo amandmanski. I ne znam zašto je trebalo toliko godina da se borimo zato kada je to očigledno da nije bilo u skladu sa Ustavom. Ovaj zakon je takođe trebao da omogući integralno upravljanje, ne samo na cijeloj teritoriji, već integrisano upravljanje, da uključi u upravljanje vlasnike privatne imovine i lokalne samouprave na pravi način i državu i ovim zakonom to nije postignuto.

I na kraju da zakon bude precizan kada je morsko dobro u pitanju da odredi precizno neke stvari, dali da se to utemelji na elaboratima na stručnim studijama, a ne ovako najveći talasi za vrijeme najvećega nevremena. Zaključak je sljedeći:

Lobiji koji imaju privatni interes su očigledno na razne načine pokušavaju da održe ovaj zakon od '92.godine, da ga produže sa ovim zakonom. Predlog zakona koji se nalazi na dnevnom redu je opširniji od prethodnog i u istoj toj mjeri je nekvalitetniji. Intencija predlagača je da zadrži status kvo na morskome dobru. Privatna svojina se dodatno ugrožava ukoliko ovi amandmani ne budu usvojeni. I rješenja su neprecizna, i to namjerno je ostavljena mogućnost zloupotreba.

Lokalne samouprave nijesu uključene. Mi smo djelovali amandmanski. Znači, vrlo nejasne odredbe da predstavnike lokalnih samouprava određuje opština. Ko to iz opštine? Sjedimo se Mamule, da još ne znamo koje iz Opštine Herceg Novi određen da učestvuje u Mamuli, tako da smo djelovali amandmanski. Državni Parlament treba takođe da usvaja izvještaj. Prema ovome, najveći organ u ovoj državi, državni Parlament nema mogućnost kontrole nadzorne funkcije na radu, osim kontrolnih saslušanja i ne znam kojih još stručnih tijela, ali to je sve ono što pravi ovaj zakon lošim.

Podnijeli smo veliki niz amandmana, jer želim da istaknem da će ovi amandmani spriječiti da se napravi velika šteta, ali štete će svakako biti, jer koncept zakona nije dobar, ne omogućava sigurnost privatne imovine, funkcionisanje lokalnih samouprava na pravi način i kontrolnu ulogu državne Skupštine.

Ja ću samo da nabrojim neke amandmane koje smo podnijeli. To je prije svega neprecizna definicija morske obale za vrijeme najvećega nevremena. Postoji mnogo logičniji

i mnogo bolji način da se odredi granica morskog dobra od ovoga. Ovaj amandman koji sam ja podnio zajedno sa kolegama iz NVO-a je samo pokušaj da se smanji šteta, to jest horizontalna plima od 6 m od horizontalne plime, ali ni to nije rješenje koje je pravo.

Amandman 25 da privatni vlasnici imaju pravo nasljeđivanja. Nameće se znači, da privatni vlasnici moraju da plaćaju zakup, što ja mislim da nije u skladu sa Ustavom od toga ih treba osloboditi to je član 35. Član 45 nameće se vlasniku predmetne imovine da se za svrhu podzakup dobije saglasnost agencije što je suvišno.

Na kraju samo jedna rečenica.

Ukoliko postoji iskrena želja da se napravi ovaj zakon, može se napraviti vrlo jednostavno i vrlo lako i vrlo brzo. Ovakav zakon danas nije kvalitetan. Njegov koncept je promašen. On samo cementira potrebe onih koji su pravili zloupotrebe i dalje uvodi u neizvjesnost u privatnu imovinu i adekvatnu valorizaciju morskog dobra u državi Crnoj Gori. Hvala, potpredsjedniče, i izvinite na prekoračenju.

PREDSEDAVAJUĆI MILUTIN SIMOVIĆ:

Zahvaljujem kolegi Gojkoviću.

Riječ sada ima kolegica Snežana Jonica. Izvolite.

SNEŽANA JONICA:

Hvala, potpredsjedniče.

Dame i gospodo poslanici, poštovani građani, predstavnici predlagača,

Moram, pravo da kažem da je jako čudan ili možda interesantan trenutak u kojem vodimo raspravu o Zakonu o morskome dobru. Imajući u vidu da je zakon u skupštinskoj proceduri ili preciznije u skupštinskim fijokama godinu i po, postavlja se pitanje zašto baš danas, zašto tri zasjedanja pretrčavamo ogroman broj zakona i kad po pravilu popušta pažnja ili postoji potreba da popusti pažnja, ali u Klubu SNP-a kada je u pitanju ovaj zakon pažnja je apsolutno maksimalna, ali ne mogu, a da ne napravim paralelu između onoga što je mogući cilj i onoga što bi trebalo da nam bude cilj. Cilj je možda da se zadnjih dana jula ili zadnjih dana decembra, kako je to do sada bila praksa provuče nešto, i to ovako važan zakon, kojim se obuhvata ono što je najveće ili najljepše bogatstvo Crne Gore.

S druge strane, cilj svih nas bi trebao da bude da usvajamo kvalitetan zakon i nekako sam tu formulaciju čula toliko puta prije nego što sam ja došla na red za diskusiju da me prosto iznenađuje da oni koji govore o kvalitetnom zakonu koji je godinu i po bio u fijokama nijesu onda uradili sve za godinu i po dana kvalitetan zakon, što aktiviraju da se ovoliko ne čeka. I s druge strane, ne znam kako se objašnjava činjenica da imamo ovoliki broj amandmana na takvo kvalitetno rješenje o kakvom se govori.

Ono što moram da kažem, takođe je da je jako čudno insistiranje da se Zakonom o morskome dobru uređuje svojinski režim, što je ključna razlika između onoga što je definisano prethodnim Zakonom o morskim dobrom.

Obrazloženje predlagača negdje u nekom dijelu govori o tome da se to radi zato što to nije precizno urađeno usvajanjem Zakona o svojinsko pravnim odnosima i Zakonom o državnoj imovini. Postavlja se pitanje zašto to onda nijesmo precizno amandmanski izmjenama zakona uradili Zakonom o svojinsko pravnim odnosima, nego to radimo zakonom, gdje tome mjesto nije. Postoje li neki razlozi kojima se svojinski režim treba provući kroz neki drugi zakon, kako bi se kroz formu tog zakona obavilo nešto što se kroz Zakon o svojinsko pravnim odnosima sigurno ne bi moglo odraditi.

Ono što takođe brine je činjenica da, ako je već tolika briga da se precizno i najpreciznije moguće definiše svojinski režim u prostoru morskog dobra zašto predstavnici Vlade taj napor, tu brigu, tu pažnju nad morskim dobrom nijesu iskazali tako što će primijeniti

normu iz člana 13 važećeg zakona koja je bila imperativna, a to je da organ državne uprave nadležan za poslove katastra osniva i vodi katastar morskog dobra? Hoćemo li dobiti odgovor zašto nikada nije formiran katastar morskog dobra? Zašto nemamo za sve ovo vrijeme iako smo imali imperativno obavezu katastar morskog dobra koji je trebao da sadrži podatke o morskome dobru i objektima na njemu, u pogledu njihovog položaja, oblika, površine, kao i podatke o pravima na morskome dobru i njegovom korisniku i tako dalje, kako je zakonom bilo definisano. Da li je to zbog toga što je ova norma donijeta u vrijeme kada smo imali ekspanziju uzurpacije upravo na prostoru morskog dobra, ogromnu bespravnu gradnju, nasipanje mora, razne modele zloupotrebe davanja koncesije i svega ostaloga, te iz tih razloga nije odgovaralo da se uradi ono što svaka ozbiljna država radi sa svojim najvećim bogatstvom, a to je u ovom slučaju sigurno morsko dobro?

Ono što moram da kažem da jeste loša strana priče zbog koje naročito insistiram na priči o svojinskom režimu što se ovim zakonom nastavlja ono što je bila praksa od jednog do drugog zakona, da se malo igramo sa pravom svojine naših građana, i to sa pravom koje apsolutno i neprekosnoveno ne samo po Ustavu Crne Gore, nego po svim međunarodnim standardima, da dolazimo u fazu koja se najbolje opisuje nazivom tribine Socijalističke narodne partije Crne Gore sa predstavnicima NVO i građanima u Petrovcu koje je glasilo *Čija je moja zemlja*, jer ovako kako smo krenuli zakonima da radimo ono što je danas naše u bilo kojem dijelu sutra više nije, jer će neko propisati da stupanjem na snagu nekog zakona ono što je juče bilo moje više nije. I ovo je bio jedan od pokušaja konkretno članom 25 gdje se otišlo najdublje zadiranje prava svojine sa ograničenjem neprenosivosti, u stvari sa propisivanjem neprenosivosti stvarnih prava koja apsolutno suprotno i Ustavu Crne Gore i svim međunarodnim standardima. I moram do kraja priče da naglasim još jedan dio priče. Da smo članom 12 Zakona o restituciji iz 2004.godine imali propisano da se bivšim vlasnicima ne mogu vraćati nekretnine iz prostora morskog dobra. Da smo 2007. godine promjenom tog zakona propisali da se mogu vraćati da je 2013.godine došlo do donošenja jednog poznatog pravnog stava koje ima treće rješenje i da mi imamo tri kategorije građana koji su na različite načine zavisno od faze, volje, raspoloženja ili potreba nekoga iz vlasti koji je propisivao po potrebi informisao nekoima je to i propisivao po narudžbi ostarili svoja prava ili nijesu ostvarili svoja prava. E, ovim zakonom mi to ne želimo da dozvolimo. Naravno, o ovome se moglo još mnogo toga, ali amandmanima SNP-a uradili smo prilično toga počevši od pitanja svojinskog režima do činjenice da smo predložili da konačan način upravljanja morskim dobrom da učinimo transparentnim tako što ćemo im obezbijediti da dva puta godišnje predstavnici agencije budu u Skupštini Crne Gore pa da svi zajedno ovdje vidimo na koji način se upravlja i koristi morsko dobro.Hvala.

PREDŠEDAVAJUĆI MILUTIN SIMOVIĆ:

Zahvaljujem kolegici Jonici. Sada riječ ima kolegica Vuksanović. Izvolite, kolegice Vuksanović.

DRAGINJA VUKSANOVIĆ:

Zahvaljujem se uvaženi predsjedavajući, kolege poslanici, predstavnici Vlade, poštovani građani Crne Gore,

Iz ugla Socijaldemokratske partije predložene izmjene i dopune Zakona o morskome dobru su u suprotnosti sa sistemskim Zakonom o svojinsko pravnim odnosima kao i zakonom kojim ste štiti državna imovina. Ja ću pokušati za ovih pet minuta da preciziram koje su to odredbe zakona koje su sporne po nama.

Počecu, naravno, od člana 6 u kome vi kažete u stavu 3 da morsko dobro iz člana 3 stav 1 tačka 3 zakona može biti predmet privatne svojine i drugih stvarnih prava. Ako se

vratimo na član 3 tačka 1 stav 3 - koji je to dio morskog dobra koji može biti predmet privatne svojine i drugih stvarnih prava- kaže se da je to dio kopna koji po svojoj prirodi ili namjeni obezbjeđuje pristup obali i moru i služi neposrednom odnosno uobičajenom korišćenju mora i rijeke Bojane.

Postavlja se pitanje da ako u samom članu 2 kroz određenje pojma morskog dobra, kao što ste vi rekli, ministre Gvozdenuviću, da je morsko dobro od opšteg interesa koje je u opštoj upotrebi i samim dostupno svim građanima Crne Gore pod jednakim uslovima, bez ikakvog odobrenja nadležnih organa, što kaže i Zakon o državnoj imovini u članu 10 stav 1 tačka 10, onda se postavlja pitanje šta ste vi podrazumijevali pod članom 6 u samom stavu 3?

Što se tiče samog člana 10, mislim da su u nabranjanju propisa koji služe zaštiti morskog dobra izostavili one propise koji se odnose na zaštitu državne imovine, tako da mi u Socijaldemokratskoj partiji smatramo da se ovdje u nabranjanju taksativnih propisa koji se odnose na zaštitu morskog dobra mora naći i oni propisi koji štite državnu imovinu, jer taj propis mora biti relevantniji od ovoga u odnosu na koga se primjenjuje i odnosi.

Vrlo je sporan član 25 ovog zakona. Vi kažete u članu 25 da na morskoj obali, obali rijeke Bojane, plažama, kupalištima, pristaništima, sidrištima i tako dalje ne može se sticati pravo svojine ni druga stvarna prava po bilo kom osnovu. Slažemo se sa tom normom.

Slijedi zatim stav 2 - ovim zakonom ne dira se u stvarna prava u privatnoj svojini za nepokretnosti u zoni morskog dobra, tu se slažemo, misleći na one nepokretnosti koje postoje do sada u zoni morskog dobra stečeno u skladu sa propisima. A onda kažete odredba stava 2 ovog člana ne odnosi se na djelove morskog dobra iz stava 1 ovog člana, jer u odnosu na njih se primjenjuje Zakon o eksproprijaciji. Koji to zakon i na koji način misite da primjenjujete Zakon o eksproprijaciji u odnosu na ona dobra koja se nalaze u privatnoj svojini? I to je onaj dio gdje se dira u stečena prava onih koji su nosioci prava svojine, a znate da je pravo svojine pravo koje je zaštićeno Ustavom Crne Gore. Možda vi imate neko drugo pojašnjenje za ovaj član.

Ono što je vrlo značajno i našto je ukazala koleginica Jonica ovaj član ne može da nosi naziv neprenosivost stvarnih prava, zato što znamo da postoje stvarna prava koja su prenosiva. Znači, ovaj član treba drugačije formulirati nikako ne smije stajati neprenosivost stvarnih prava. Vi znate da su prema teoriji građanskog prava samo lična prava ona prava koja se ne mogu prenositi u pravnom prometu. Stvarna prava su prenosiva. Prava mogu prelaziti sa jednih subjekata na druge.

Što se tiče člana 27 nailazimo na normu koja je potpuno suprotna Zakonu o svojinsko pravnim odnosima u stavu 2 u kome kažete: "Izuzetno od stava 1 ovog člana na objektu koji je izgrađen na morskome dobru na osnovu koncesije za vrijeme trajanja koncesije može se steći pravo svojine ili drugo pravo koje traje do isteka koncesija".

Pravo svojine ne može se ograničiti na ovaj način. Tačno postoji Zakon o svojinsko pravnim odnosima takstativno nabrojani slučajevi kada prestaje pravo svojine. Ako ste ovdje mislili na zakonski službenost u opštem interesu onda institut prava službenosti je jedno, a sticanje ograničenje, gubitak prava svojine drugo. Znači, ono što želim da podvučem jeste da vi možete izgubiti pravo svojine u smislu ograničenja, možete ograničiti zakonskom službenosti u opštem interesu, a pravo svojine iz privatne državne svojine možete, kao što je recimo prodajem neke stvari ili može preći eksproprijacijom, komesacijom, arogancijom i tako dalje. Ali da pravo svojine ili drugo pravo traje do isteka koncesije to civilistika ne poznaje. Možda ste vi imali druge namjere, ali ovdje ne možemo tumačiti namjere, nego ono što piše, a ovako ne može da piše, shodno Zakonu o svojinsko pravnim odnosima.

Član 30. Prilaz morskoj obali, plažama i kupalištima. Vrlo je sporna odredba člana 30 jer se dovodi u vezi sa članom 31. Vi u članu 31 ste djelovali čak vašim amandmanom, pa

kažete u vašem amandmanu - član 31 stav 1 mijenja se i glasi:" Prilaz moru morskoj obali plažama i kupalištima je slobodan i besplatan a za kupališta u skladu sa uslovima iz člana 37 stav 3". Ovdje su dvije stvari sporne.

Prvo da vidimo šta predviđate članom 37 stav 3. Idemo sada na član 37 stav 3. Vrste namjene uslova korišćenja kupališta, uključujući pristup i kretanja lica smanjene pokretljivosti, pokretljivosti lica sa invalidetom, propisuje organ državne uprave nadležan za poslove turizma. Da li se ovdje misli samo na pristup licima sa smanjenom pokretljivosti ili ih ovje samo posebno precizirate? To je prva stvar.

I druga stvar. Zanima me zašto ste na ovom mjestu gje su kupališta i plaže riječ "prilaz"? Ja sam to rekla i vašim kolegama iz Ministarstva u momentu kada smo pregovarali oko ovoga. Znae šta znači prilaz, a šta znači pristup.

Koja je razlika između riječi prilaz i pristup? Znae, vi oko riječi prilaz dođete, priđete i sigurno će da kaže, bacite pogled, pa dođe neko iz sekjurit i kaže vam prijatno doviđenja vratite se. Pristup kupalištima i plažama dopušten je svim građanima Crne Gore pod jednakim uslovima, da više ne citiram član 10 stav 1 tačka 10 Zakona o državnoj imovini. Znači, ovdje ne smije da stoji riječ prilaz nego pristup. Ja hoću kao građanin Crne Gore i hoću da i ostali građani Crne Gore lijepo dođu i pristupe plaži. Da li će to biti neka zakupljena plaža pa će već biti plaža inventar ili ću ja da donesem svoj suncobran i svoj peškir to je stvar toga, ali ja da priđem i da bacim pogled, a da me neko vrati to ne može po Zakonu o državnoj imovini.

I samo još dvije sugestije, gospodine predsjedavajući.

Opet znači pominjete postupak eksproprijacije radi opšte upotrebe morskog dobra. U članu 33 moraćete dobro da precizirate kako vi mislite na privatnoj imovini da sprovedite postupak eksproprijacije, što je ovdje ostalo potpuno nedorečeno. Kada je u pitanju službenost prolaza. Ovdje treba da se zadržimo.

U članu 32 potpuno se slažem sa vama da u tim mjestima gdje treba da prođe službenost prolaza do toga treba da se obezbijedi, ali da vi kažete vlasniku i drugom držaocu da je on dužan da obezbijedi službenost prolaza u stavu 1 to ne može da ide tim redosledom. Ja apsolutno na svom privatnom posjedu nijesam ništa dužna da radim. Ako ja neću da dam nekome da tuda prođe, neću da kažem da je to službenost prolaza ide sud, kao što vi kažete u narednom stavu 2, ali kad odluku donese sud i kada ta odluka postane pravosnažna onda možemo govoriti o mojoj dužnosti, ali ne možete u stavu 1 da kažete da sam ja dužna, jer vi na taj način maltene ulazite u posjed moje privatne imovine sa nekim pravom službenog prolaza. Znači ovdje redosljed treba drugačije postaviti.

I posljednja moja digresija, vrlo važna.

PREDŠEDAVAJUĆI MILUTIN SIMOVIĆ:

Koleginice, ja se prosto pribojavam da ću s pravom dobiti primjedbu da sam koaliciono jako subjektivan kada ste vi u pitanju i vaše vrijeme.

DRGINJA VUKSANOVIĆ:

Kada je u pitanju 55 postoje neke stvari koje ne mogu da stoje u ovom članu 155. Vi ste ovdje reagovali vašim amandmanom, pa kažete u amandmanu 18 u članu 55 stav 4 mijenja se i glasi:"Organ upave nadležan za poslove katastra izvršice po službenoj dužnosti, odnosno po zahtjevu upis i zabilježbu morskog dobra odnosno morske obale i tako dalje".

1/ Ne upisuju se dobro u katastar, nego se upisuju prava. E, sada to vama djeluje igra riječi. Uopšte nije igra riječi. Zašto? Zato što na ovom mjestu ne smije stojati riječ upis, a znate zašto ne smije stojati riječ upis, zato što prema Zakonu o državnom premjeru i katastru i prema Zakonu o svojinsko pravnim odnosima vi imate ustvari tri vrste upisa, uknjižba,

prebilježba i zabilježba. Ako već pominjene zabilježbu određenog prava na morskome dobru čemu onda ovdje riječ upis, može da znači uknjižbu i onda tu možemo govoriti i o sticanju prava svojine. To je suština priče i molim vas, to su sugestije na koje treba da se obrati pažnja. Ono što je veoma značajno, gospodine Gvozdenoviću, što želim da podijelim sa vama.

U više navrata nama ovdje stižu ugovori na koje smo mi ukazivali. Znae šta je bilo sa Kraljičinm plažom? Imamo problem sa Mamulom, imamo problem sa Svetim Stefanom, evo ključni zakoni o morskome dobru. Ja mislim da su i Morsko dobro i Mamula i Kraljičina plaža i Sveti Stefan dobra svih građana Crne Gore, a ne samo onih koji pišu zakon. I zato treba da se strogo vodi računa kako se pravno postavlja koncept svih predloga odluka i zakona. Zahvaljujem i izvinjavam se zbog prekoračenja.

PREDSEDAVAJUĆI MILUTIN SIMOVIĆ:

Hvala. Izvinjavam se svima zbog moje očigledne koalicione subjektivnosti u toleranciji prema predstavniku Kluba Socijaldemokratske partije. Hvala vam.

Hvala vam. Sljedeći učesnik u raspravi kolega Tuponja.

GORAN TUPONJA:

Zahvaljujem uvaženi potpredsjedniče.

Koleginice i kolege, poštovani predstavnici Vlade, poštovani građani Crne Gore,

Zakon o morskome dobru. U svakom slučaju imamo pred sobom dokument koji predstavlja napredak u odnosu na Zakon o morskome dobru koji smo imali ili koji još uvijek važi i rekao bih da je u članu 2 u prvom stavu data definicija morsko dobro je dobro od opšte interesa koje služi opštoj upotrebi, zapravo rečeno najviše toga i svi ostali članovi iza toga vuku zapravo legitimitet iz ovog člana. E, sad koliko je dobro sve to urađeno i obrađeno ovim zakonom pokazuje i činjenica da imamo jako veliki broj amandmana, pa čak i od strane Vlade dvadesetak amandmana je dato na predlog ovog zakona. Ja bih vam skrenuo pažnju možda na jednu stvar koja na prvi pogled i ne izgleda tako značajna, a u članu je 9 u drugom stavu gje se kaže: "Da u cilju očekivanja pejzažnih vrijednosti u skladu sa vizuelnim, kulturnim i tradicionalnim identitetom Crnogorskog primorlja, vlasniku objekta u zoni morskog dobra dužna je da na tom objektu obezbijedi fasadnu boju objekta u skladu sa odlukom nadležnog organa opštine".

Jasna mi je namjera vaša da se i u tom vizuelnom smislu zaštiti morsko dobro, amandmanski ću djelovati, pa nadam se da ćete imati razumijevanja da prihvatite taj amandman, ja bih to predefinisao da se na tom objektu obezbijedi fasada u skladu sa odlukom nadležnih organa, jer sama činjenica da mi u našem priobalju imamo jako puno upotrebu kamena na fasadi, definicija boje nije dobra, ova se definicija ponavlja kroz više članova, to bi bila jedan mali moj doprinos u poboljšanju ovog teksta zakona.

U članu 20 se definiše statut i finansiranje agencije i kaže se da sredstva za rad Agencije obezbjeđuju se iz naknade od zakupa Morskog dobra, koncesione naknade i drugih izvora u skladu sa zakonom, nije ovdje dato, možda to i nije tema ovog zakona, što je sa viškovima jer se apsolutno radi o jednoj jako profitabilnoj, sa viškovima prihodi je li, da, koje ostvaruje Agencija za Morsko dobro. Takođe, dovoljno su kolege prije mene govorile o privatnoj svojini koja se možda ne štiti na najbolji način, jer što se tiče nasljeđivanja i stečenih prava ili budućih prava vezano za nekretnine u zoni Morskog dobra, pažnju bih još posvetio članu 30, gdje se govori u stavu 1 da davanjem dijela Morskog dobra koncesijom, druga lica se mogu djelimično ili potpuno isključiti iz upotrebe Morskog dobra, osim u slučajevima iz člana 31 ovog zakona, a u članu 31 ovog zakona se govori o prilazu Morskoj obali, plažama i kupalištima, a izbjegnuto je izraz korišćenja. Dakle, korišćenje obale ili plaže ili kupališta je

praktično ostavljana mogućnost da to bude suspendovano i da plaža ne može biti korištena od strane ostalih građana osim ovih koncesionara.

Još bih vam na kraju postavio pitanje - ne vidim da je dovoljno dobro zaštićena obala u smislu nasipanja i praktično stvaranja novih površina u moru, za koje sigurno koncesionar ima interes da povećavaju površinu koja je obalna i koja samim tim postaje atraktivna, to je dato jako, pomenuto je u jednom nabranju, sad da ne tražimo u kojem članu zakona se to pominje, ali eto, molio bih vas da mi date u vašem odgovoru pojašnjenje vezano za tu temu, jer se na taj način mijenja obalna linija, mijenja se morska obala. Hvala.

PREDŠEDAVAJUĆI MILUTIN SIMOVIĆ:

Zahvaljujem kolegi Tuponji na odgovornom odnosu na vremenu.

Sada bih dao riječ kolegici Dragičević, izvolite kolegice.

LJERKA DRAGIČEVIĆ:

Zahvaljujem, gospodine predsjedavajući.

Uvažena Skupštino, uvaženi gospodine ministre sa pomoćnikom, uvaženi građani,

Iskreno rečeno ne znam odakle da počnem, a počecu negdje odakle se mora, pa ću početi od onih riječi što je rekao uvaženi gospodin predsjedavajući da se za pet minuta može dosta reći. Može i previše ako ima ko da sluša i da čuje, treba čuti. Tako da se nadam da se danas dobro čuje ovo što se priča.

Pošto su kolege dosta pričale o Morskom dobru, ovakavom kakvom ovom zakonu, ja ću to možda sa nekog dugog ugla da pogledam i da kažem.

Gospodine ministre, u vašem uvodnom izlaganju rekli ste da je Morsko dobro dobro od opšteg interesa. Samo ne znam od čijeg interesa? Tu trebate biti precizni. Je li to određene elite ili svih građana, to me interesira. Preciziranje morske obale, linija morskog dobra, granice morske obale. Ja tvrdim odgovorno da danas niko od ovih koji rade u Morskom dobru i od ovih koji rade u opštini ne znaju granice Morskog dobra u Budvi, a to ću da vam odmah kažem što je. Pretpostavljam da neki od vas znate gdje je restoran Oaza, a kako ne znate gdje je Oaza, onda znate gdje je Pošta, e pa od Pošte, 300 metara je još bilo kopno, kao što je i od Oaze jedno 200 metara. Bio je na kraju tog imanja, gdje je Oaza sad, bio je jedan bunker, on je davno, davno u moru potopljen, čak se ne može, eto jedino ako dođe Veli Joža, pa ga nađe neđe ispod onoga pijeska, to je pijeskovito dno. To je prvo. Znači erozija je morske obale. A zašto dolazi do erozije morske obale? Dolazi usled vremena, nevremena, ali najteže erozije su ljudski faktor.

Imamo da su nasuli sad plažu na brijeg od Budve. Kad su nasuli tu plažu, poslije potresa, kad su nasuli, ta je, kako bi mi rekli, primorski podlokala kompletnu Slovensku plažu i obalu tu. Znači, moru dajte ovaj zakon izvrćeće ga i nećete više ništa imati. More zakon ne priznaje. Ono ima svoje zakonitosti, ima svoje kurentne ili morske struje koje, ako mu je preprečite i ono što su gradili što su proširivali rivu, oni koji se ne razumiju u to, a neće nikoga da pitaju, pa bar stručnjake da konsultuju, ali kamen oni konsultuju stručnjake, oni su učinili da je velika erozija.

Driga stvar, granica Morskog dobra, val jednak nije na otvorenom moru i u zatvorenom dijelu, pogotovo Velika plaža koja je kao Trsteno, kao Pržno, koja kao blatno, koja ima onoga pijeska puno, što nam treba taksu da do dubine dođete. Ali, to su, mislim tamo su veliki valovi, znate da je najviše topljenje u Ulcinju i to mislim ono neće ga, a val se manta. Tako što se tiče tog premjera treba voditi dosta računa o tome i treba stvarno konsultovati još nekoga, nismo mi toliko stručni. A interesantno je, gdje god odete da nešto radite, pitaćete onoga starosjedioca, ovdje niko ne pita starosjedioca ništa. Ništa ne pita.

Što se vlasništva tiče nemojte u to ulaziti, molim vas i nasljeđivanje i prenošenje prava nasljeđa. Po ovom zakonu je ispalo da onaj ko ima stoljećima nešto ne može njegov da naslijedi, a onaj koji je juče kupio njegov može naslijediti, to stvarno nema smisla. Mislim da su se stekli uslovi da se zakon povuče, jer ako ne bude zakon onakav kakav treba da bude, a to stekli uslovi zbog velikog broja amandmana, ako se amandmanima nešto ne popravi, sad vas obavještavam da stvarno neću moći podržati zakon. I još da vam kažem, što se tiče, neko je ovdje pričao o onima koji su Morsko dobro privatizirali. Imali smo prije par dana u novinama da direktor Morskog dobra, zbog toga što je privatizirao iznajmljivanje plaža, platio je sedam hiljada eura. Znae sedam hiljada eura se ne plaćaju, nije to sedam eura, i da je sedam eura bilo bi mnogo, ali da plati da ga Tužilaštvo ne goni, samo taj jedan podatak govori vam o tome kako je bilo Morsko dobro, a sumnjam da će biti bolje. Zahvaljujem.

PREDSEDAVAJUĆI MILUTIN SIMOVIĆ:

Hvala, kolegice Dragičević.

Sada riječ ima potpredsjednik Parlamenta kolega Mustavić. Izvolite.

SULJO MUSTAFIĆ:

Hvala vam, potpredsjedniče,

Poštovani građani, kolegice i kolege, uvaženi ministre,

Znam da je danas veliko interesovanje za raspravu o ovom zakonu, makar na primorju našem, kako kod građana tako i kod onih koji na ovaj ili onaj način imaju interes od boljeg gazdovanja ovim resursom. Dakle, svako dobronamjeran ko misli dobro i državi Crnoj Gori i ko misli dobro našem turizmu, našem razvoju podržaće unošenje reda u ovu oblast, a u njoj reda nije bilo. Najskuplji i najatraktivniji dio naše teritorije, teritorije Crne Gore je u proteklih dvije decenije, a možda i malo više, bio izložen urbanističkom nasilju, bio izložen haotičnom načinu gazdovanja i upravljanja i, naravno, složićemo se da je to davalo sliku i o samoj državi kao prilično neuređenoj državi u kojoj njen najskuplji atraktivni dio se uređuje kako kome padne na pamet i, naravno, prema mjeri pojedinaca, određenih klanova i grupacija, nikako prema mjeri i potrebama građana.

Dakle, pravdanje da je zakon zastario, da je zakon star više od dvije decenije nije najbolje opravdanje. Činjenica da je gazdovanje priobalja kako jeste i trajni kaos koji je tamo nastao veoma teško ispraviti jer to je oblik devastacije koji se ne može ispraviti samo normativistikom već se mora raditi sistemski, složenom akcijom svih društvenih subjekata. Međutim, osim toga haosa koji je vidljiv i golim okom, mislim da bi to trebalo biti brižljivije interesovanje Državnog tužioca, prvenstveno kada je u pitanju sprega o kojoj smo govorili na jednoj sjednici Odbora za bezbjednost, kada smo razmatrali Izvještaj Agencije za nacionalnu bezbjednost, u kojoj se jasno pocrtavaju službe Morskog dobra, pojedine lokalne uprave i kriminalne družine za spregu organizovanog kriminala i korupcije. Ohrabrujemo Državnog tužioca da po ovom pitanju reaguje odlučnije i da, naravno, one koji treba da odgovaraju privede pravdi u ovom pravcu.

Oni čija familija živi stotinama godina blizu morske obale, znaju kako se gazdovalo i na koji način se obala devastirala i znamo kako su obale izgledale, pojedini djelovi obale prije 10 - 20 - 30 ili 40 godina. Naravno, razvoj je veoma važan, turizam je veoma bitna grana, ali sve to mora pratiti red, odgovornost i odgovorno ponašanje.

Ja ne mogu da shvatim i da ničim opravdam da je granica Morskog dobra tamo gdje žive pripadnici manjinskih naroda i domicilno stanovništvo bila negdje stotinama metara, negdje kilometar ili dva, a na nekim drugim destinacijama svega 10 metara od najvišeg talasa tokom godine. Ne mogu da shvatim i dan danas, poslije 10 godina od tada kada su u Dobroj vodi, a vi ministre odlično znate gdje je to jer ste i vi, kao i ja na toj plaži proveli svoje

djetinjstvo ili dio svog djetinjstva, od hiljada kuća koje su napravljene u liniji Morskog dobra i na prostoru Morskog dobra, ili stotine kuća, objekata, samo dvojica ljudi iz dijaspore, njihova imena neću pominjati jer jedan od njih već arhmetli, iz poštovanja prema porodici, doživjeli da im se kuće sruše u momentu najvećeg investicionog buma i u momentu najvećeg interesovanja iseljenika za ulaganja u Crnu Goru. Ne vjerujem da tu nije bilo tendencije i namjere da se pošalje jedna druga poruka prema tim ljudima koji su htjeli da ulažu u svoj zavičaj, odnosno u svoju djedovinu ili imovinu koju su kupili od potomaka čiji su djedovi tu zemlju zaradili pečalbareći po Istambulu, po Grčkoj ili po Americi.

Dakle, apsolutno smatram da prostor zaslužuje, prostor Morskog dobra zaslužuje bolju valorizaciju, da imate potpunu podršku i vi i vaše ministarstvo. Naravno, valorizaciju koja će voditi računa o tome da se unese više reda, da oni koji su devatilari ili da su odgovorni za devastaciju prostora Morskog dobra, pa makar bili oni moja ili vaša braća, odgovaraju za ono što su uradili i za ono što rade, betonirajući plažu, uništavajući priobalje. I naravno, da taj prostor Morskog dobra služi jednako svim građanima i da se sa jednakom pravičnošću odnosimo i prema onima koji su tamo kupili ili kupuju zemlju, kao i prema domicilnom stanovništvu.

Naravno, kao što je i rekla koleginica Dragičević, mi ćemo brižljivo pratiti raspravu o ovom zakonu, brižljivo ćemo pratiti amandmansku proceduru i, naravno, podržati amandmane koje su kolege iz drugih manjinskih partija podnijele na ovaj zakon, mi ih podržavamo, smatramo to unapređivanje rješenja i naravno, zajedno sa njima ćemo usaglasiti, u okviru manjinskog kluba, usaglasiti naš stav oko eventualne podrške ovom zakonu. Zahvaljujem.

PREDŠEDAVAJUĆI MILUTIN SIMOVIĆ:

Zahvaljujem kolegi Mustafiću.

Sa ovim smo završili prvi krug dijskusija.

Prije nego što ministar uzme riječ da da odgovore na postavljena pitanja i komentare uvodnih diskusija, zamoljen sam od koleginice Čatović da pridruži svoje pitanje ministru i predlažem da uvažimo taj zahtjev kako bi bili racionalniji u obuhvatu odgovora ministra Gvozdenovića.

Koleginice Čatović, predlažem do jednog minuta da iskoristite za postavljanje pitanja.

MARIJA ČATOVIĆ:

Podržavam to da se uredi obala i nije problem treba da se uredi i dovede u red, ali ne mogu nikako da podržim, za to sam dala i pet amandmana u kome se treba garantovati privatna svojina koja je stečena putem nasljedstva, a ne da se na kraju donošenjem ovoga zakona predstave, ovako piše: " do stupanja na snagu ovoga zakona ", to ste vi kroz amandman korigovali član 25, što smatram da nije u redu i za to postavljam zaista pitanje, mislim da ovo treba na drugi način formulisati, postavljam pitanje - Šta je sa privatnom svojinom, posebno što je sa naslednicima te privatne svojine i to mora negdje da piše, zaista mora negdje da piše.

I ono što smatram, a to je vezano za liniju obale Morskog dobra, kroz sada ono iskustvo koje imamo, u Morsko dobro su ušli neki izvori i neki kanali koje nemaju veze sa morem, imaju veze pri samom izlazu ali nemaju veze gore ispod samog brda. Za to mislim da to bi bilo malo preciznije potrebno definisati.

PREDŠEDAVAJUĆI MILUTIN SIMOVIĆ:

Hvala čuli smo pitanja ministru od koleginice Čatović. Hvala.

Ministre izvolite.

BRANIMIR GVOZDENOVIĆ:

Hvala ljudima koji su postavili određena pitanja i čini mi se da je zajednički naš interes da se radi ipak o unapređenju postojećeg stanja, o unapređenju jasnih pravila kako da se definiše linija mora, morska obala i Morsko dobro i siguran sam da ovo zakonsko rješenje nudi rješenja u tom pravcu.

Takođe, spremni da sagledamo sve amandmane koje zajednički procijenimo da unapređuju ovaj tekst sa ambicijama da dođemo do boljeg rješenja nego što je bilo prethodno rješenje.

Ipak iz diskusija ćete vidjeti nekoliko ključnih stvari. Na jednoj strani kažemo da se radi o posebno prostoru koji treba bolje da štitimo i da vodimo računa o njegovoj održivosti, a na drugoj strani ipak usmjeravate aktivnosti koje su vezane i za smanjenje obale i morske obale i samog Morskog dobra, znači tu ima malo drugačijih viđenja. Načelno ste svi za to, a ipak u nekim konkretnim predlozima predlažete da to ipak budu, da tako kažem manji obim prostora koji treba da se štiti, koji treba da dobije poseban status, koji treba da bude prirodno bogatstvo.

Što se tiče određenih zakona o javnom interesu i ostalih stvari to moram da pogledam sa kolegama iz drugih ministarstava prije svega Ministarstvom finansija koje je zaduženo za ta pitanja. Što se tiče obezbjeđenja ribarskih luka, slažemo se da to mora da bude precizno definisano, prije svega kroz prostorno plansku dokumentaciju. Ovdje se nude dodatna rješenja gdje je vez precizno definisan i on se dijelu u tri dijela, to je operativni vez, komercijalni i komunalni vez, sa ambicijama da se naznači značaj tog komunalnog veza iz razloga što smatramo da je jako važno obezbijediti da se zaštiti tradicija tog prostora, da se zaštite manje barke i ostali elementi koji nud taj preduzetnički, da tako kažem, aktivnost na prostoru mora, ali ne samo to nego zbilja ukazuju i na jedan posebni identitet koji Crna Gora ima na tom pitanju.

Ovdje smo napravili jedan određeni napredak, a siguran sam kroz prostorno plansku dokumentaciju da treba definisati ta rješenja. Što se tiče transparentnosti, sigurnosti i preciznog definisanja svih elemenata ovaj zakon zbilja nudi mnogo mnogo značajnija rješenja.

Gospodin Gojković je predlagao određena rješenja koja su vezana za plimu, mi smo angažovali bili stručnjake koji se bave hidrološkom strukom da nam objasne zbog čega, objasne tu dilemu da li je bolje da bude talas plus šest metara ili plima, prosječna plima u Crnoj Gori je 22,5 santimetra, 23 santimetra ima srednja i prosječna i imamo talas. Njihova procjena jeste da tamo do prostora do kojeg dopire more ipak mora da bude morsko dobro, znači dok dopire more i šest metara iznad toga. Vrlo precizno smo to radili tamo gdje, drugačije je na velikoj plaži, drugačije je u Bokokotorskom zalivu, drugačije je na različitim prostorima. To je pitanje struke jer sam vidio na matičnom odboru i na nekim drugim da je neophodno da se priprelim za diskusiju u tom pravcu i oni vrlo argumentovano, na osnovu međunarodnog iskustva, domaće prakse smatraju da je ovo pravo rješenje i pravo rješenje koje ide prije svega i u susret ovome što vi tražite da bude jedan zaštićeni prostor jasno definisan. Postoje snimci kako se to određuje i postoji određena metodologija i vidjeli ste u rokovima u kojima se to može da se uradi.

Što se tiče baze podataka i ostale stvari sa određenim kaznenim odredbama ovaj zakon to precizno definiše. Mora se urediti baza podataka koji su vezani za kompletan sistem i u tom pravcu sam siguran da će se napraviti značajan pomak u vođenju informacionog sistema. Evo pokušaću ja da skratim.

U članu 25 eliminisaće se pitanje eksproprijacije, nije bilo precizno definisano. Takođe ovaj član 27 definiše podsistem, znači izgradi, operiši i vrati nazad, to su neka ustaljena

praksa. Stručnjaci su takođe smatrali da su to najbolja moguća rješenja. I takođe pristup prilaz je u nekom ranijem periodu iz komunikacija koje su imale moje kolege takođe prihvaćena rješenja koja su vezana u tom pravcu i takođe brisanje prava da neko ko ima privatno vlasništvo treba da zakupljuje određeni prostor, takođe na osnovu komunikacija koje su bivšim, čini mi se član 55, takođe da je to definisano.

Gospodin Tuponja je dao preciznije vizuelni izgled, podrazumijevalo se da su to fasade, ako to treba da se precizira nema razloga da se to ne uradi. Ključna je stvar da se mora postaviti veća standardizacija izgleda tog prostora. To bi bilo prirodno i bez zakona da se uradi, ali ponekad morate i zakonom da definišete, da unesete određeni dio koji se definiše na naredni period.

Pitanje nasleđa je riješeno, znači smatrali smo iz komunikacije da treba intervenisati u članu 25, vrlo precizno se definišu i stečena prava i prava koja su u postupku, da tako kažem jer primjedba je bilo da sve što je stečeno a do sad nije završeno zbog toga što traju drugi procesi, takođe treba da ima isti tretman i normalno pravo nasljeđivanja, iako je smatrao, stručni pravni tim koji je radio ova rješenja smatrao je da je to definisano drugim rješenjima.

Što se tiče erozije, saglasni da se tom pitanju mora posvetiti veća pažnja. U planovima Morskog dobra smo insistirali kao Ministarstvo da to bude jedan od prioriteta. Znamo i svi šta je razlog svega toga, uskraćeni su bušni tokovi iz određenih razloga urbanizacije neplanske urbanizacije, ali postoje načini i u drugim zemljama se to rješavalo i siguran sam da ćemo i u Crnoj Gori riješiti, ali to mora da bude jedan od prioriteta, to je vrlo važno pitanje i to mora da bude jedan od prioriteta.

Što se tiče primjedbe gospodina Mustafića, pogledajte Tivat, pogledajte lijevu i desnu obalu, obalu lijevu i desnu stranu Ulcinja, pogledjte tamo gdje je Morsko dobro i gdje nije Morsko dobro. Stepenn zaštite, stepenn bespravne gradnje je mnogo značajnije izražen u oblastima gdje nije bilo Morsko dobro, to je lako pogledati, nema dileme. Idite lijeva ili desna strana u Ulcinju pa ćete pogledati kako je zaštićen jedan, a drugi dio. I ja zbilja, čini mi se da je neka država uz pomoć opština nastojala da značajno pomogne i oko planske dokumentacije i oko drugih stvari i siguran sam da ovaj zakon nudi određena rješenja u tom pravcu.

Što se tiče pitanja gospođe Čatović, oko nasljedstva, mislim da sam bio vrlo precizan tu, to treba da bude eksplicitno jasno definisano, ako nije precizno definisano treba to poboljšati rješenje.

Što se tiče određenih unutrašnjih voda, to su rješenja koja su prenesena iz drugih zakona, Zakona o moru i drugim stvarima, ali smo spremni da zajedno sa kolegama koji su podnijeli amandmane vezano za dužinu obale koji se odnosi na Bojanu i ostale stvari, da to sagledamo i već smo tražili mišljenja stručnjaka u tom pravcu koji smatraju da su ova rješenja iznijeta već i u zakonima od 76 godine i da su imala, da tako kažem svoj kvalitet u tom pravcu i ključna je stvar koju ipak moram na kraju da zaključim, jer cilj nam je da donesemo bolje zakonsko rješenje, da vodimo računa o opštem interesu, takođe da ne uđemo u prava koja su definisana Ustavom, mislim da smo to ovdje vrlo precizno definisali i da imamo veći nivo preciznosti. To je ključna stvar i mislim da smo zbilja ovim zakonom nastojali, ako smatrate da nekim stvarima treba to da poboljšamo, da dođemo do preciznih normi, da nema kreativnih tumačenja nego da se tačno zna šta je komisija koja treba to da radi i u kojem roku i nema od tačke te i te, nego po vrlo definisanim da tako kažem parametrima koje definiše struka. Hvala lijepo.

PREDŠEDAVAJUĆI MILUTIN SIMOVIĆ:

Zahvaljujem ministru Gvozdenoviću na datim odgovorima i obuhvatu svih diskusija i postavljenih pitanja.

Za komentar su se prijavili kolegistica Dragičević, kolegistica Kalezić, kolega Tuponja i prijavljuje se upravo kolega Mustafić.

Izvolite.

LJERKA DRAGIČEVIĆ:

Gospodine ministre, koliko sam mogla da shvatim iz izlaganja vi ste spremni da se porazgovara o amandmanima i da sve ono što nejasnoće su u zakonu a ispravljaju se amandmanima da se to sagleda i sve što se može prihvatiti prihvatiti. To bi bilo dobro i drago mi je nek to čuju građani Crne Gore, svi oni koji su zainteresirani za ovaj zakon i uopšte za Morsko dobro. Jer, Morsko dobro ne koristimo samo mi koji smo s primorja nego svi, tako da za komplet Crnu Goru je to mnogo bitno.

Vi ste nešto pričali o smanjenju obale, treba da se gradi, da sad ste rekli u svom izlaganju. Istini za volju mora da se širi u Budvi, da budem konkretna da ne pričam, to nije samo u Budvi, to treba još negdje drugo, ali znate i sami da nas 99% radi na šipove i onda nema problema za kurente. Šipovi su ti koji dozvoljavaju da morska struja ide, a nije nama samo ogoljela obala za to što nema dotoka i što nema poljoprivrede. Nama je ogoljela obala i zbog toga što se nasulo gdje nije smjelo i zbog toga je ogoljela obala.

Ne znam koliko poznajete put prema Mogrenu. Mi smo imali negdje kad se iz onog tunela izašlo, poslije 100 metara jednu lijepu plažu, te plaže više nema. Znate li da je nekad bio pijesak pa ste pijeskom išli u plažu Mogrena, toga više nema. To jeste, ali poslije izgradnje onog puta magistralnog onda je nasut pijesak. Znači, ljudski faktor.

Meni odgovara to što ste rekli, ne meni nego svim dobronamjernim građanima odgovara to da mora biti uzansa, uzansa se mora poštovati. Morsko dobro mora da radi na dobrobit svih građana. I milo mi je da čuju građani i pogotovo primorci da će imati mjesto gdje da drže barke, da im madraci neće biti oduzeti, da će znači moći da nastave život onakav kakav je, jer svaka primorska država ili regija ima svoj način života na tom moru. Zahvaljujem.

PREDŠEDAVAJUĆI MILUTIN SIMOVIĆ:

Hvala. Kolegistica Kalezić, izvolite vaš komentar.

JELISAVA KALEZIĆ:

Za dodatno vrijeme i mogućnost, nije mnogo ali ću iskoristiti.

Zbog čega sam napomenula ono što se možda čini, suviše je proširena priča. Zakon o javnom interesu je nešto što bi bio pouzdan način za primjenu, ne samo ovog zakona, nego i brojnih planskih dokumenata.

Radi se upravo o vašem resoru, gospodine Gvozdenoviću. Ja sam se raspitivala zbog svoje profesije, brojne evropske zemlje nemaju takav zakon. Zašto? Za to što imaju stabilne institucije unazad 150 godina. Dakle, iskristalisali su kroz više generacija šta je javni interes. Ono što je naša nevolja to je što u posljednjih recimo 100 godina, ili da skratimo 70 godina, u svakom slučaju posebna dinamika promjene vlasničke strukture je bila poslije drugog svjetskog rata, ali ne samo tada, došlo je do toga da su se zakoni prilagođavali određenim situacijama društvenim, a vrlo često ideološkim. I sada je to čitav jedan koloplet koji se obija kroz prostor o građane, i u konačnom o javni interes. Zbog toga insistiram na ovome. Mislim da bi veoma pomoglo da se odmah priđe, u stvari definisanju javnog interesa.

PREDŠEDAVAJUĆI MILUTIN SIMOVIĆ:

Zahvaljujem.
Kolega Tuponja, vaš komentar. Izvolite.

GORAN TUPONJA:
Zahvaljujem.

Ja sam, vjerujem zbog mnoštva pitanja koje ste dobili uskraćen za najveći broj mojih, ali evo, javnosti radi, ja ću kratko ponoviti neke dileme koje mi se javljaju vezano za Predlog ovog zakona, a to su tema finansiranja, tj. višak koji ostvaruje Agencija za morsko dobro, zatim dilema koja se tiče korišćenja kupališta jer se ovim zakonom ostavlja mogućnost ako je davanjem dijela Morskog dobra na koncesiju, upotreba Morskog dobra za druga lica djelimično ili potpuno isključena od upotrebe ili korišćenja, to isključenje mora biti navedeno u odluci o davanju koncesija i ugovoru. Dakle, tu postoji ta mogućnost da bi se, zatim u članu 37 gdje se definiše kupalište, kazalo da uslove korišćenja kupališta propisuje organ uprave nadležan za poslove turizma, jer u uslovima korišćenja kupališta takođe imate zakonsku mogućnost da definišete ko može a ko ne može da koristi to kupalište.

I problem nasipanja, takođe niste u svom izlaganju pojasnili, koliko je i na koji način zaštićena obala od, jer imali smo više primjera u prošlosti kada su privatnici nošeni nekom svojom idejom gradili, maltene poluostrva nasipanjem šteta, materijala, stijena i time povećavali neku svoju površinu a zapravo ruinirali obale. Hvala vam.

PREDŠEDAVAJUĆI MILUTIN SIMOVIĆ:
Zahvaljujem.
Kolega Mustafiću, izvolite.

SULJO MUSTAFIĆ:
Hvala vam.

Poštovani ministre, vjerovatno ste shvatili iz moje priče i kolegkinice Dragičević da smo mi raspoloženi, naravno da ostane prostor za dogovor oko amandmanske procedure, oko poboljšanja rješenja u ovom zakonu i potpuno pozdravljam opštu namjeru da uredite ovu oblast i unesete malo više, da pokušate zapravo unijeti malo više reda nego što je do sada bilo.

Slažem se u Tivtu i u Ulcinju je obala ostala najočuvanija. Ali, ne zbog toga što oni čija je to djedovina bila ne bi gradili tamo, oni bi gradili i te kako da im se dozvolilo i da granica Morskog dobra nije bila tamo možda i kilometar negdje, negdje i dva. I to su uglavnom domicilno stanovništvo i, složićete se manjinsko stanovništvo u Crnoj Gori. Dakle, tamo je obala bila najzaštićenija, ne od divlje gradnje, nego od onih koji bi tamo nešto gradili i unovčili svoju djedovinu. A oni koji bi je kupovali i koji su je kupili mogli su da grade kako šta hoće i gdje šta hoće.

Ova dvojica o kojim sam govorio iz Dobre vode, odnosno iz Mrkojevića, ti ljudi su htjeli da grade na svojoj djedovini ili imovinu koju su kupili od mještana koji su sačuvali svoju djedovinu. Pa vidite kako su prošli.

Mislim da je to bila u tom momentu vrlo jasna poruka ljudima iz tog kruga koji žele da investiraju u vrijeme kada je najveći investicioni bum interesovanja bio za tu oblast. Potpuno se slažem, planska dokumentacija je potrebna, potreban je ovaj zakon i potrebno je unijeti red u ovu oblast, isto kao što još jednom apelujem na Državnog tužioca da se pozabavi pitanjem elemenata korupcije koja je bila tema Odbora za bezbjednost, između službi Morskog dobra, lokalnih uprava i kriminalnih skupina. Hvala.

PREDŠEDAVAJUĆI MILUTIN SIMOVIĆ:

Koleginice Vuksanović, imate mogućnost od dva minuta da date vaš komentar.

DRAGINJA VUKSANOVIĆ:

Hvala.

Vezano za član 25 stav 2 da ste prihvatili da ste prihvatili. Ono što je vama bila dilema jeste da ste od stranih stručnjaka čuli da nije bilo potrebe da se baš na ovom mjestu reaguje. Bilo je potrebe da se baš na ovom mjestu reaguje. Mi svi znamo da nasljedna prava reguliše Zakon o nasljeđivanju Crna Gora i ne bi bilo potrebe da se na ovom mjestu reaguje da vi ovom normom štite nasledna prava naslednika. Ali, obzirom da se ovdje ovom normom ne samo ograničavaju, već i povređuju prava naslednika, što bi se moglo podvesti pod jednim terminom - otimanjem nasledničkih prava, znači na ovom mjestu onda morate reagovati amandmanski, to je suština priče. Jer ovo je negativna norma po prava naslednika i ona se moraju zaštititi.

Ja sam rekla, dio norme nije sporan, ali je sporno poslije sam postupak uzimanja tih naslednih prava. Vi ne možete ni jednim zakonom ograničiti ničija nasledna prava. Zna se kada naslednik može biti lišen ili ograničen svojih naslednih prava, to može samo uraditi ostavilac i niko drugi.

I konačno, ono što je veoma važno jeste da se u članu 30 mora brisati stav 1 i stav 5, jer vidimo da davanjem dijela morskog dobra koncesijom, druga lica se mogu djelimično ili potpuno isključiti iz upotrebe morskog dobra, osim u slučajevima iz člana 31 ovog zakona na koji sam ja ukazala - pristup kupalištima i plažama, ali opet tu normu anulira druga, a to je stav 5 iz člana 30, ako je davanjem dijela Morskog dobra na koncesije i upotreba Morskog dobra za druga lica djelimično ili potpuno isključena od upotrebe ili korišćenja, to isključenje mora biti navedeno u odluci o davanju koncesija ili ugovora. Znači, ne možemo jednom normom dozvoliti pristup, ja ću koristiti termin pristup, nikako prilaz, a drugom normom to ograničiti.

PREDSEDAVAJUĆI MILUTIN SIMOVIĆ:

Hvala.

Posljednji komentar od kolege Gojkovića, izvolite.

OBRAD GOJKOVIĆ:

Hvala, potpredsjedniče.

Pa ja sam već kazao da je pet minuta kratko bilo za ovo, ja sam govorio sedam, ipak nisam uspio sve.

Ja bih zamolio ako postoji poslovnička mogućnost, pošto je pitanje važno da ministar odgovori na jedno dodatno pitanje, radi se o članu 4, članu 5 - Morska obala je obala rijeke Bojane, granica Morskog dobra i morske obale. Ovdje je jasno da se morska obala utvrđuje najvećim talasima, u vrijeme najvećeg nevremena u najvećem rasponu, i to je jasno da je to morska obala.

Međutim u drugom članu 5, granicu Morskog dobra i granicu morske obale utvrđuje Vlada Crne Gore. Ja želim da ovdje dobijemo tačan odgovor da li su morska obala i da li su to identične granice, jer ova dva člana ne garantuju da su to identične granice i morsko dobro bi u ovom slučaju moglo da bude kilometrima daleko od obale.

Kako ovdje stoji to je tako. Znači, ovdje je definisana morska obala za šest metara za vrijeme najvećih talasa za vrijeme najvećih nevremena, a onda se dolje kaže da granicu Morskog dobra na kopnenu granicu morske obale utvrđuje Vlada. Ali se nigdje ne kaže da je granica Morskog dobra i granica morske obale jedna te ista. Znači, po ovome ovaj zakon ne garantuje da su granice Morskog dobra šest metara za vrijeme najvećeg talasa i za

vrijeme najvećeg nevremena. Ova granica po ovom zakonu može biti dugačka kilometrima. A da ne govorimo o tome da je definicija najvećeg talasa za vrijeme najvećeg nevremena potpuno neprihvatljiva. Ja nisam htio da djelujem amandmanski na ovo za to što bi zadirao bez javne rasprave u prava privatnih vlasnika, postoji mnogo bolji način da se odredi granica Morskog dobra, ona se mora određivati detaljno za svaku poziciju u saradnju sa vlasnicima privatne imovine, lokalnim skupštinama, to je dugotrajan posao, ovako to ne može. I koliko ja vidim evo vi me razuvjerite ovo ne pruža nikakve garancije, znači po ovome što ovdje piše sve ostaje kao što je do sada. Hvala.

PREDŠEDAVAJUĆI MILUTIN SIMOVIĆ:

Zahvaljujem.

Nije baš strogo poslovnički ali ako ministar želi sada da odgovori na ovo dodatno pitanje, može sada ili kasnije. Možete li sada, kasnije ćete dati odgovor.

Ne nemate pravo na ostala pitanja, samo na ovo dodatno pitanje, jer su ono bili komentari na vaš komentar i vaše odgovore.

Dakle, odgovor bih zamolio na pitanje kolege Gojkovića, ako možete.

BRANIMIR GVOZDENOVIĆ:

Nećete mi zamjeriti da odgovorim i na višak prihoda, vrlo precizno je definisano kako se definiše višak prihoda, to je 50% država, 50% opština, tako se dijele svi prihodi koji su vezani za Morsko dobro. Druga stvar, pitanje vezano za koncesije, mislim da je to jasno definisano da se tu radi, za kupališta da se radi određeni pravilnik koji već postoji, on jasno definiše šta raspored koji je vezan za kupališta.

U ovom konkretnom slučaju znači vrlo smo jasno iskazali svoj stav kada sam odgovorio na pitanja koja se odnose na plimu i talas, pogledajte precizno prvi član vidjećete da se razlikuje morska obala od Morskog dobra, pogledajte dine, dine pripadaju one su iznad tih talasa od šest metara i prirodno je onda da će se povući iznad dina, jer to tako piše i u određenim međunarodnim rješenjima. Formira se i komisija prema uredbi i kriterijumima koji će biti vrlo jasni.

Ključna je stvar i to svi znamo da će rješenja iz ovog biti značajno smanjenje morskog dobra. U ranijem predlogu Morsko dobro bio je širok pojas, u ovim rješenjima maksimalno može da bude, na primjer na prostoru Ulcinja dio koji se odnosi na moske dine, to je nekih 50 do 60 metara iza tog prostora i to je precizno definisano.

PREDŠEDAVAJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ:

Hvala.

Sa ovim je završen prvi krug diskusija uz ministrove komentare i odgovore na postaljena pitanja.

Prelazimo na drugi krug diskusija i riječ ima kolega Škrelja. Izvolite.

LUIĐ ŠKRELJA:

Hvala, gospodine potpredsjedniče,

Uvaženi ministre, gospodine Tomiću, kolegice i kolege poslanici,

Danas raspravljamo o Predlogu zakona o Morskom dobru. Dolazim iz Opštine Ulcinj, to ništa nije novo, to je dobro poznato, đe smo na osnovu ovakvih zakonskih rješenja od 92. godine pa do sada mnogi dobijali pozitivne, negativne političke poene, poslužilo nam je Morsko dobro kao prekretnica u političkoj karijeri da izlazimo pred birače, da pokušavamo da svak brani svoje stavove, ali suština cijele priče bi trebalo da bude šta nam donose konkretna zakonska rješenja.

Smatram bez namjere da bilo ko da se prepozna u mojoj priči da predloženi zakonski projekat ima i nosi u sebe osnovne zakonske ili normativne gabarite koje sasvim u dodiru sa životnim rješenjima ili rješenjima domicilnog stanovništva za pojedinu sredinu, bilo koju, mogu da doprinose ono što je želja sviju nas, da konačno uvedemo red u tom atraktivnom području.

Smatram da isto tako ništa novo neću reći ako kažem da svaka država svoj najatraktivniji dio ima pravo da zaštiti i da valorizuje onako kako ona smatra da je u opštem interesu, ne samo tih građana i tih ljudi će tu živjeti, nego u interesu države na čijoj teritoriji se nalazi jedna takva atraktivni dio teritorije.

Ja sam se pripremio za ovu tačku dnevnog reda, evo neko kaže da sam i prije 25 godina, ali tada nisam bio poslanik, ali recimo ako se vratimo, pošto je ovdje problem i mene i svakome od nas pojas i taj tridjelni stepen, stepenovanje obale Morskoga dobra, nekada se to određivalo topovima. Sada nemamo potrebe da to radimo topovima, uradićemo to na osnovu nacionalnih zakonodavstava i na osnovu onoga što bi trebalo da bude afirmativno za tu sredinu. Nikada nijesam naišao na razumijevanje kod mnogih mojih ljudi kada sam rekao da Morsko dobro u dijelu, onoga što je maloprije gospodin ministar rekao, zaštiti Ulcinj. I zaštitio je moje mjesto Štoj, moju mjesnu zajednicu. Kada to kažem imam na umu upravo ono što je gospodin ministar rekao, da ako idemo sada, neko nas povede na ručak na Bojani, pa gledamo desnu stranu i lijevu stranu, onda tek vidimo da ostaje i dalje taj prostor zahvaljujući Morskome dobru koga su ga mnogi nazvali razno raznim imenima, ostaje jedna od najatraktivnijih i najperspektivnijih teritorija za razvoj turizma, ne samo u Crnoj Gori nego i šire. Tu vidim i zbog toga podržavam svako rješenje koje ide u tom pravcu, naravno uzimajući u obzir sve ono što smatramo da treba da se dopuni kroz predložene amandmane pojedinih koleginica i kolega, a prevashodno kada to kažem mislim na pitanje vlasništva starosjedioca koji žive na tom prostoru. Nikada mi nije bilo jasno, i to moram da kažem, zašto pojas Morskoga dobra u Ulcinju mora da bude dvije hiljade metara i više. I nikada mi nije bilo jasno zašto kuća čovjeka koji živi 200 godina tamo mora da potpada pod režim Morskog dobra. Tu sam razgovarao sa ministrom, razgovarali smo i u klubu, i kaže otvoreno i ja, ne smeta režim režim treba u svakoj opštini u svakoj državi treba režim da se zna što treba da se radi a šta se ne smije, ali u svakom slučaju dovoljno ima prostora, dovoljno ima prostora u Ulcinj, dovoljno ima prostora u Štoju da se sve reguliše u interesu države i u interesu mještana će tamo živjeti. Jer na dvije hiljade metara, to je magistrala, to ide čak i do Solane, i to apsolutno nema nikakvog smisla.

Druga stvar, meni ne smeta Morsko dobro jer ja i kupam se u Morskom dobru i živim u Morskom dobru, ali ne živim u Morskom dobru nego u Bojanskom dobru, jer mi je kuća 500 metara od Bojane. Znam da je vrijeme kratko, smatram ministre da postoje osnovi da ovaj zakonski projekat bude onakav kakav treba da bude i mislim da u tom dijelu imate podršku, uz još jednu priču koju mnogi, svi od nas nećemo otvoreno javno da kažemo. Ne ulazim u svaku problematiku niti volim da razgovaram o zakonskim projektima na osnovu onoga što pišu novine, nego na osnovu onoga što je realno.

Završavam, znači Morsko dobro u Ulcinju, uz sve nedostakte koji su mnogi rekli i izrekli i reći će opet, obogatio je turističku ponudu u Ulcinju. Danas na Morskom dobru odvija se elitni turizam preko zakupaca plaže, opet ne ulazeći u ono kako i na koji način su došli do toga, tamo imamo standardne plaže, tamo imamo plažne barove i tamo imamo mjesta će sasvim možemo otvoreno da pozovemo goste da uživaju sa svojim porodicama na najatraktivnijim ljepotama, ne samo Crne Gore nego i šire. Hvala.

PREDŠEDAVAJUĆI MILUTIN SIMOVIĆ:
Hvala, kolega Škrelja.

Obratili ste se mene u jednom momentu, molim vas kolega Miliću, obratili ste se mene u jednom momentu i ne ostaje mi ništa drugo nego da se složim sa vašom konstatacijom i kako sam ja razumio postavljenim projektnim sve nas kada je u pitanju ovaj predlog zakona da je naš zajednički cilj da dođemo do zakonskog rješenja koje će odgovoriti u odnosu na ono što su opšti državni interesi, ono što su interesi i specifičnosti svake lokalne zajednice, lokalne samouprave i ono što je zaštita svakog vlasničkog odnosa svakoga pojedinca.

Kolega, izvolite.

MILAN KNEŽEVIĆ:

Obraćam se vama, gospodine potpredsjedniče Simoviću, zbog grube zloupotrebe pozicije predsjedavajućeg, jer vi sad ovdje prepričavate diskusiju gospodina Škrelje ili šaljete poruku crnogorskoj javnosti kako ste vi doživjeli. On se vama nije ni jednom riječju obratio i mislim da nemate pravo da zloupotrebljavate govornicu da bi prepričavali ono što gospodin Škrelja nije izgovorio. I molim vas, nemojte to da činite, jer je postalo pravilo da zloupotrebljavate govornicu posebno kad govore vaše kolege iz kluba DPS-a.

PREDŠEDAVAJUĆI MILUTIN SIMOVIĆ:

Hvala.

Ne bih se složio sa vašom konstatacijom da mi se kolega Škrelja nije obratio, obratio mi se dva puta tokom svoje diskusije, meni lično i ja, ne gledajući nego oslovljavajući me sa "gospodine potpredsjedniče". Prema tome moja je obaveza bila da reagujem u odnosu na to direktno obraćanje. Dozvolite da imam i ja pravo kao i svi vi ostali kada budete pomenuti da uzmete riječ da reagujete, dozvolite da to pravo ima i predsjedavajući. Izvolite.

MILAN KNEŽEVIĆ:

Ja vrlo pažljivo slušam.

Ja mislim da kolega Škrelja kada vam se obraćao sa "gospodine potpredsjedniče", nije polemisaao sa vama, nije slao neke kontradiktorne stavove koji su u suprotnosti sa opštim stavom kluba poslanika čiji ste još uvijek koliko mi se čini predsjednik, tako da nema potrebe da kalemite diskusiju gospodina Škrelje vašim opservacijama i slanjem demagoških poruka.

PREDŠEDAVAJUĆI MILUTIN SIMOVIĆ:

Ne želim da komentarišem vaše vrednosne sudove u odnosu na moj komentar na koji sam imao pravo. Mislim da nije nikoga povrijedio, mislim da je jednako važi za sve i mislim da sam govorio o dobrim namjerama svih nas u ovome domu, ne ni gospodina Škrelje ni bilo kog pojedinačnog kluba nego govorio sam o zajedničkom projektnom zadatku. Hvala vam.

Kolega Abazović ima komentar na diskusiju kolege Škrelje.

DRITAN ABAZOVIĆ:

Hvala, potpredsjedniče Simoviću.

Evo, da ne trošim vrijeme, ja ću se naravno obratiti s diskusijom i stvarno apelujem na sve poslanike, nemojte da trčimo preko ovoga zakona, nemojmo zbog vremena. Moj je predlog i nadležnom odboru u skladu sa članom 114 Poslovnika Skupštine da predlog, zbog velikog broja amandmana koji su stigli i koji će opet stići do sutra u 12, jednostavno odloži izjašnjavanje o Predlogu ovog zakona jer stvarno je nešto jako bitno. Ali, glavne teze ću iznijeti u svojoj diskusiji.

Nemam namjeru da polemišem sa gospodinom Škreljom u smislu da li se slažemo ili ne slažemo, ali želim istine radi, pa evo neka bude da je potpuno subjektivna. Nemojte ljudi

ako boga vas molim da pričamo neke stvari koje ne odgovaraju istini. Problem Morskog dobra ni u prošlom zakonu je bilo šest metara, treba da bude šest metara, borimo se mi iz Ulcinja i ja, pa evo i gospodin Škrelja na svoj način i ostali da se to nekako sredi od 94. 20 godina je prošlo i dalje je na dva kilometra. Mi sad da pravdamo Morsko dobro i da kažemo Morsko dobro je zaštitilo, pa ne može valjda Morsko dobro da se brine bolje o vašoj imovini nego vi sami. Na kraju, ako hoćete da upropastite svoju imovinu upropastite je, ali dajte mi to pravo da upropastim svoju imovinu. Nemojte, nisu teze ispravne.

Ministre, jeste, tačno je, manje se izgradilo sa ove strane, da tako kažem, priobalja, nego s one kopnene strane, ali su se gradili putevi i asfaltirali i ove godine i otvarali iako je zaštićeno područje. I na Bojani je možda bilo prije 10 godina 50 objekata, sad je 460. Nemojte ljudi nije lijepo, nije stvarno, ne želim da se stekne utisak da je sad Morsko dobro radilo sve kako treba i država i to je velika zaštita. Zašto mijenjamo zakon? Zašto onda povučemo granicu ako je Morsko dobro taj zaštitnik? Zašto da ne ostavimo da Morsko dobro i dalje bude taj zaštitnik? Evo, javio sam se čisto da intervenišem, mislim da nije u redu da branimo nešto što mnogo tangira primorske opštine, a u svojoj diskusiji ću iznijeti i neke konkretne stvari.

PREDSEDAVAJUĆI MILUTIN SIMOVIĆ:

Kolega Škrelja sada ima pravo da odgovori na komentar kolege Abazovića. Izvolite.

LUIĐ ŠKRELJA:

Pa rekli ste da nećete da trošite riječi, politički, ne ne, nije nikakav problem, ja riječi ne trošim, ja riječi upotrebljavam da komuniciram sa ljudima, sa biračima, sa glasačima, sa ministrima, sa poslanicima i ne smatram da je to trošak. Ja mislim to me napunjava snagom, daje mi snagu, jer razgovorom, dogovorom, pregovorima došlo se do najboljih rješenja za civilizaciju uopšte a ne za jednu konkretnu državu.

Nisam ja mislio da kažem da je sve idealno, apsolutno, ali, činjenica je realna i očigledna, to se vidi. Morsko dobro i zakon 92. Morskoga dobra je bio ok zakon što se tiče Morskoga dobra, ali Uredbom Vlade 1997. godine, đe je bio i predstavnik lokalne jedinice iz Skupštine oštine Ulcinj, vraćen je pojas Morskoga dobra na pristan šest metara, ja i vi znamo dobro da je Pristan Morsko dobro, a pivnica nije Morsko dobro. Znači i uz saglasnost opštinskih organa određena je linija koja je za mene neprihvatljiva, nemamo tu spora. Tako ja ne znam koju neistinu sam rekao. Ali sam rekao i stojim čvrsto iza toga svaka država na svijetu ima pravo da svoj najatraktivniji dio uredi na ovakav način gdje će da bude valorizacija u opštem interesu, bez politike i bez politikanstva nego za sve njene građane.

Što se tiče i to ćete reći, što se tiče valorizacije, ako mogu 10 sekundi, znači valorizacije tog dijela tiče, pričam konkretno o 13 km pješćane plaže, nije bilo i smatram da nije interes da se kompletna turistička ponuda odvija putem izdavanja plaža pod zakup. Ja živim u uvjerenju da će ubrzo tamo biti i hotela sa pet zvjezdica i više sve ono što bi trebalo da tu atraktivnu ljepotu uskladi sa životom na tim prostorima. Zvala.

PREDSEDAVAJUĆI MILUTIN SIMOVIĆ:

Hvala.

Završili smo dijalog između kolege Abazovića i kolege Škrelje.

Sada bih dao riječ kolegici Đurašković. Izvolite.

LJILJANA ĐURAŠKOVIĆ:

Zahvaljujem, gospodine potpredsjedniče.

Uvaženi ministre sa saradnikom, dame i gospodo, poštovani građani,

Danas ću govoriti samo kao građanka grada Ulcinja i kao njihova predstavnica u ovom visokom domu.

Poštovana gospodo, građani grada Ulcinja,

Morsko dobro zovu odavno morsko zlo. Čak 56,3% teritorije kojom na crnogorskom primorju upravlja Morsko dobro pripada opštini Ulcinj, odnosno to iznosi blizu 33 miliona metara kvadratnih teritorije Opštine Ulcinj. U prošloj godini Morsko dobro je prihodovalo preko milion eura od Opštine Ulcinj, od toga je 50% pripadalo lokalnoj vlasti.

Na pojedinim mjestima zahvat ide dva kilometra u dubinu. Ako je prirodna granica Morsko dobro šest metara od najvećeg talasa, kako je u Budvi Zavala opštinska, a u Ulcinju prostor iznad male plaže gdje je prije zemljotresa bio čuveni hotel Jadra, Morsko dobro. Imamo jedan takav slučaj da jedna te ista kuća koja se nalazi na granici opština Ulcinj i Bar onim dijelom koji pripada Ulcinju je Morsko dobro, a na dijelu barske opštine, odnosno druga polovina kuće to nije. Takođe Solana bi po svim parametrima trebala da bude Morsko dobro a nije.

Dakle, i suviše je mnogo otvorenih pitanja koja se veoma malo rješavaju ovim zakonom.

Kolega iz Ulcinja, da li biste bili ljubazni da saslušate ja pričam o Ulcinju.

PREDŠEDAVAJUĆI MILUTIN SIMOVIĆ:

Molim vas, da čujemo.

Izvolite, izvinjavamo se u ime kolega.

LJILJANA ĐURAŠKOVIĆ:

Hvala.

Dakle, i suviše je mnogo otvorenih pitanja koja se veoma malo rješavaju ovim zakonom. Zakon o Morskom dobru i Zakono o državnoj imovini ne mogu odnosno po sili zakona biti osnov za upis države kao vlasnika i time brisati stečeno pravo porodica, jer tim zakonima je propisan način prelaska privatne u državnu imovinu, odnosno ne propisuje se prestanak i sticanje prava na neporetnosti. To znači da bi država u koliko njena vlada krene u oduzimanje privatne svojine u zoni morskog dora morala da sprovede postupak eksproprijacije i vlasnicima plati nadoknadu za njihovu imovinu, a prije toga još da progłosi javni interes.

Ovim Predlogom novog zakona stavljene su i kaznene odredbe. Željela bih da ih malo prokomentarišem. Novčanom kaznom od 5 000 do 20 000 eura kazniće se za prekršaj pravno lice ako ne obezbijedi fasadnu boju objekta u zoni morskog dobra što, gospodine ministre, zaista podržavam. Zašto? Zato što se zna koja je mediteranska karakteristika gradnje, a to su drvene škure, bijela boja i kamene fasade. Međutim, mi smo svjedoci da metal, staklo i eloksirana bravarija je preplavila naše primorje.

Pod dva, kaznena odredba, ako postavi ogradu ili druge prepreke na morskom dobru koje onemogućavaju prilaz morskoj obali, plažama i kupalištima. Gospodine ministre, dovoljno je samo da prošetamo našom obalom i da vidimo da nam je sve zabarikadirano i zabetonirano. Nasipi su tu, tako da podržavam i ovu kaznenu odredbu.

Treće, ako se ne dozvoli nužni prolaz od javnog puta do morske obale putem širine najmanje jedan metar i to je dobro, zato što ima plaža kojima uopšte ne može da se priđe. Do sada ima, koliko sam čula preko 70 amandmana na ovaj zakon, a ovaj zakon ima ukupno 65 članova. Smatram da treba da ga povučete, a ako ostane u proceduri za njega sigurno glasati neću. Hvala lijepa.

PREDŠEDAVAJUĆI MILUTIN SIMOVIĆ:

Zahvaljujem.
Sada riječ ima kolega Abazović.
Izvolite, kolega Abazoviću.

DRITAN ABAZOVIĆ:

Potpredsjedniče Simoviću,

Složit ću se i sa diskusijom uvažene kolegice Đurašković, ali da kažem i sledeće: Apelujem još jednom na Vladu, juče smo razmatrali Zakon o boravišnoj taksi i da taj zakon može imati efekta i na ovu sezonu. Ovaj zakon na ovu turističku sezonu i na ovo ljeto ne može da ima nikakav efekat. Mislim da je dobro kad smo već čekali toliko da možda uradimo i dodatni napor da u toku septembra i oktobra ispravimo tekst ovoga zakona. Glavna teza je što se ne zna šta je granica Morskog dobra. Vi ste, ministre, malo prije rekli biće transparentna komisija i do sad je bila "transparentna komisija". Znači da ustavni sud neće da se oglasi da li je granica Morskog dobra u skladu sa zakonom. Neće na nekoliko urgencija Opštine Ulcinj, 56% teritorije opštine Morskog dobra je Ulcinj, 13% opštinske teritorije. Ponavljam podatke jer su jako bitni, 33 miliona metara kvadratnih, pa hajde pošto je najatraktivnija lokacija da bude po 100 eura taj kvadrat, da ga računamo, to je 33 milijarde. Mi smo jedina siromašna opština na jugu. Ljudi, je li ovo stvarno poražavajuće. Ja ne znam, možda vi mislite da je moja kritika neutemeljena, opoziciona, da ja volim da dižem ton i tako.

Mi se ovdje suočavamo sa argumentima. I do sad je bila vrlo slično propisana granica morskog dobra pa je bila po dva kilometra i sad će transparentna komisija da uradi nešto drugačije, da vam mi sad vjerujemo i da gatamo koja će vlada da bude i kako će raspoloženje biti tih ljudi u komisiji. Da, istina je da su bili predstavnici Opštine Ulcinj, šta to mene interesuje kao građanina, mislite da nekoga štitim ovdje, da sam došao nekoga da zaštitim ili sadašnju vlast opštinsku. Ne. Vrlo sam kritičan prema svemu što se dešava. Zakon ne valja? Član 4 i član 5 ne definišu šta je granica morskog dobra samo definišu šta je granica morske obale.

Ministre, imali smo jedan fin dijalog juče slučajno u hodniku i Vi ste me tada na ovo napomenuli, ja bih ovo vjerovatno propustio. Ja sam sada i kolegi Gojkoviću rekao, postoje dva pojasa. Postoji morska obala i morsko dobro. Morska obala će biti šest metara od najvećeg talasa ili deset nebitno, a morsko dobro će biti ono što bude htjela Državna komisija. Nemojte ljudi, ko Boga vas molim. Nemojte, jer nije u redu. Dajte da preciziramo, ako ste rekli dine 50 metara, hajmo da stavimo. Evo za Ulcinj meni je prihvatljivo 100, Velika plaža ima 100 metara samo pijeska, nema tog talasa, to je cunami. Nama su njive bile morsko dobro. Pa pogledajte tu nelogičnost, ako je morsko dobro državna svojina i svako ima pravo da je koristi to znači da vi možete na moju njivu da dođete i da uzmete lubenicu. Znači, svako ima pravo da je koristi. Auto servisi su tu, kuće su tu, šta treba? Da svi koristimo moju kuću ili kuću gospodina Škrelje ili nekoga kome je u pojas morskog dobra? Nemojte ljudi.

Još jedna stvar, vrlo brzo ističe vrijeme a neću moći da iznesem sve teze, nemoguće je i ako brzo pričam. Privatna imovina, pa privatna imovina je bila tu stotinama godina, zna kolegica Čatović, stotinama godina. Kakvo morsko dobro. Morsko dobro je došlo 1992. Ljudi stotinama godina žive na obali, imaju svoje punte, svoje kuće, šta sad treba morsko dobro da im to oduzme. Nemojte, ljudi, molim vas. Samo elementarno da razmislimo o tome. Morsko dobro ima mogućnost, Agencija za morsko dobro da izdaje kupališta, da izdaje stvari koje su uz obalu, ali da se bavi izdavanjem lokala koji su na kilometar od obale, to je nonsens totalni.

Znači li da je morsko dobro jedino profitabilno javno preduzeće? Zbog toga neće da se makne granica i drže pet miliona eura na račun. Neka, daj Bože da imaju i sto miliona,

što se mene tiče, ali dajte da ovo uredimo na način da nakon ovoga nemamo neku široku diskusiju.

Još jedna mnogo bitna stvar u ovih zadnjih 25 sekundi. Ta granica, ja sam to apelovao, ja ću dati predlog amandmanskog, vi ste rekli da nije za ovaj zakon, možda ste u pravu, daću Predlog zakona o državnoj svojini, ne može sada kad se bude povukla ta granica sa dva kilometra na kilometar da ta imovina ostane državna. To je opštinska imovina, ako nije privatna. Morsko dobro je osiromašilo primorske opštine. To je najbitnija stvar. Molim vas, apelujem na sve kolege, nemojte samo da se koncentrišete na član 25. Mislim da ćemo oko toga naći saglasnost i sa Ministarstvom što se tiče privatne svojine i da će ona nesprono ostati zato što je to Ustavna kategorija. Ali molim vas, apelujem da se koncentrišemo na član 4 i na član 5 da jasno definišemo šta će biti morsko dobro, pa ako se dogovorimo da bude dva kilometra neka bude, ali nema kreativnih tumačenja pogotovo imajući loše iskustvo koje je do sada bilo očigledno i sa kojim su nezadovoljni svih građani primorskih opština. Zahvaljujem.

PREDŠEDAVAJUĆI MILUTIN SIMOVIĆ:

Hvala Vama.

Koleginica Čatović ima riječ. Izvolite.

MARIJA ČATOVIĆ:

Hvala, predsjedavajući.

Poštovane kolege, poštovani ministri sa saradnikom,

Ono što želim da kažem, potpuno shvatam Vladu i ministarstvo da treba da uredi tu oblast i to nije sporno. Mi kao starosjedoci, posebno, evo ja ću da kažem za Boku-kotorsku, moram da vam priznam da smo i te kako čuvali obalu i čuvali more i te kako. Nama je bilo zabranjeno od roditelja da bacamo kamenje u more, a da ne govorim neke druge stvari.

Međutim, stvarno mislim, došli su možda neki drugi ljudi koji ne znaju što to znači imati more, koji je to resurs, kako on može da se koristi, koliko valja ljudima taj resurs. Da ne govorim u nekim vremenima, ljudi su živjeli od toga mora, hranili su se, a i danas se hrane. Ono što bih samo željela da pomenem, da ovim zakonom se ne uređuje smo ta oblast, ona se uređuje i sa onim što ste vi krenuli, a to je plan posebne namjene morskog dobra. Kroz taj plan može i te kako da se reguliše kako i na koji način se može i smije graditi ili bilo što raditi u toj zoni morskog dobra, tj. na obali.

Znači, ne smije se dozvoliti devastacija te obale i kroz taj plan rigidno se može uticati da se ne može bilo što tamo raditi, da se ne može devastirati i da jednostavno se taj plan poštuje od radnika inspekcije koji treba da rade svoj posao.

Jedino ono što mi zaista smeta i za šta imam amandman to je poštovanje privatne svojine, za koji ste vi meni rekli, a nadam se da ćete to uraditi i ne samo privatne svojine i naslednika za tu privatnu svojinu koju su oni stekli od prađedova i koju im niko ne može oduzeti. Ustav štiti privatnu svojinu i da naslednici to mogu sutra to da naslijede. Isto tako mislim, i imam takav amandman, da zaista treba vrlo decidno definisati liniju i obale i morskog dobra, što slažem se sa kolegom Dritanom. Da se tačno zna i da taj pojmovnik bude tačan onako kako treba da ljudi znaju da nema volontarizma. Poslije kada neko krene da vam bilo što radi da bude volontarizma i da neko tumači ovako, neko onako. Kad je definisano, kad su pojmovnici potpuno jasni onda neće biti nikakvih problema. Zahvaljujem.

PREDŠEDAVAJUĆI MILUTIN SIMOVIĆ:

Zahvaljujem.

Izvolite, kolega Kneževiću.

MILAN KNEŽEVIĆ:

Zahvaljujem, potpredsjedniče Simoviću.

Uvažene kolege, poštovani građani, gospodine ministre,

Dok još nije kasno i dok još ne dođemo do broja od 260 amandmana povucite Predlog zakona o morskome dobru, jer je izazvao toliko kontroverzija dosadašnji rad Javnog preduzeća Morsko dobro zaslužio je promjenu naziva u morsko zlo. Pozvaću se samo na stav potpredsjednika Skupštine gospodina Sulja Mustafića, koji je saopštio, gospodine ministre, da je morsko dobro stjecište kriminalnog udruživanja čelnih ljudi i kriminalnih organizacija i korupcije. Vi ste klimali glavom dok je on to govorio, ja sam parafrazirao gospodina Mustafića, ali kontekst isti. Zato vas molim da odmah podijelite sa ovom Skupštinom saznanja koji su to čelni ljudi u sprezi sa kriminalnim organizacijama i ko je to ogreza u korupciji do guše.

Javno preduzeće Morsko dobro je jedan od glavnih krivaca tihe ali sve očiglednije privatizacije morske obale. Zato što ste vi ovim predlogom predvidjeli mogućnost posebnog prava korišćenja opšteg dobra putem koncesije ili zakupa. Ta koncesija nekog dijela obale omogućava da se druga lica mogu djelimično ili potpuno isključiti iz upotrebe morskog dobra. Drugim riječima privatnu imovinu starosjedilaca, o kojima su govorile kolege, možete ili moći ćete da proglasite za državnu a onda ćete putem koncesija kao što je to slučaj sa Porto Montenegrom, sa Lušticom, sa Svetim Stefanom, omogućiti naselja zatvorenog tipa, gospodine Gvozdenoviću.

Posjetiću samo za Porto Montenegro, on je bukvalno Vatikan u Crnoj Gori, on je eksteritorijalan, a omogućil ste mu i da koristi 24 hiljade hektara zemlje i dio akvatorijalnog ulaza u Bokotorski zaliv. Mislim da nema potrebe da komentarišem i dio na ekskluzivno pravo korišćenja obale na kojoj oni određuju pravila. Koleginica Kalezić je govorila o tome da mještani više ne mogu da uđu na Sveti Stefan a kamoli da se kupaju na plažama Svetog Stefana, da ne govorim o Luštici i o svemu onome što predstavlja očigledno ovu spregu organizovanog kriminala i čelnih ljudi u javnom preduzeću morsko dobro.

Vi i gospodin Simović, nazvani od strane predsjednika Skupštine, dvojac bez kormilara, ste optužili istog tog predsjednika Skupštine da je nanio štetu Crnoj Gori samo u dijelu neizglasavanja zakupa o Kraljičinoj plaži i Miločeru preko 300 miliona evra. On vam je uzvratilo da govorite gluposti, da je on u stvari zaštitio dalje arčenje i raspodjelu državne imovine i uputio Vas je na Montesquea i Francusku buržoasku revoluciju iz 1789. godine i neke demokratske postulate. Samo bih volio, gospodine Gvozdenoviću, da ovaj sukob u vladajućoj koaliciji između vas i Socijaldemokratske partije ili djelova i djelova Socijaldemokratske partije ili bolje reći ostataka u Vladi Crne Gore, ne prenosite ovdje po skraćenom postupku da mi moramo da pretrčimo preko zakona o morskome dobru, Zakona o lukama i svemu onome što predstavlja nacionalni interes Crne Gore, kako biste se vi nadgornjavali sa Rankom Krivokapićem koji vas je nazvao kao dvojcem bez kormilara.

Moliću vas još 20-tak sekundi, bili ste prema svima tolerantni i po nekoliko minuta, ja tražim 20-tak sekundi i tražim vas stav.

PREDSJEDAVAJUĆI MILUTIN SIMOVIĆ:

Dobićete kolega 30 sekundi, ali nakon toga dobićete i moj odgovor u odnosu na moje pitanja.

MILAN KNEŽEVIĆ:

I Vi ćete dobiti odgovor od mene pa ćemo se iznaodgovarati. Zahvaljujem.

Dakle, gospodine Gvozdenoviću, da li je tačno da je na Arzi bačeno 90 kilograma osiromašenog uranijuma prilikom NATO bombardovanja '99-te godine i da li je to očišćeno i da li postoje ostaci koji ukazuju na ozbiljnu kontaminiranost ovog dijela ulaza u Bokokotoski zaliv?

Ukoliko je to tačno onda smatram da treba da tražite, prije nego što uđete u NATO savez, a mislim da nećete nikad ući, odštetu od ovog vojnog saveza. Jer je, osim što je bombardovao sela, gradove po Srbiji, Crnoj Gori, izazvao kancerogene bolesti po bivšoj državnoj zajednici Srbija i Crna Gora uništio Bokokotorski zaliv za narednih 200 godina u koliko je ovdje isporučivan osiromašeni uranijum. Zahvaljujem.

PREDŠEDAVAJUĆI MILUTIN SIMOVIĆ:

Hvala, kolega Kneževiću.

Samo na početku da se dogovorimo, sada ćete mi dati za pravo da reagujem i komentarišem vašu diskusiju, jer ste me pomenuli u vašoj diskusiji, kao što me pomenuo i kolega Škrelja kada ste se bunili zašto komentarišem.

Prvo, moram kazati da konstatujem da s pažnjom izgleda pratite saopštenja, razumio sam da ste kazali predsjednika Socijaldemokratske partije gospodina Krivokapića i raduje me ta obnovljena pažnja na toj relaciji vas i gospodina Krivokapića. Međutim, moram primijetiti da nijeste baš do kraja sa pažnjom pročitali to saopštenje jer ste morali primijetiti da to nije bilo saopštenje koje je bilo potpisano od gospodina Krivokapića, nego je bilo potpisano od pr službe Socijaldemokratske partije i sad ste me prosto zbunili da možda u međuvremenu nijeste vi preuzeli ulogu pr službe Socijaldemokratske partije, odnosno gospodina Krivokapića.

O tome će suditi javnost. Sve ono što smo tih dana, ministar Gvozdenović, zastupajući stavove Vlade i ja, kao potpredsjednik Skupštine, i u ime kluba Demokratske partije socijalista, kazali u toj komunikaciji i danas stojimo iza toga braneći ekonomske intrese države Crne Gore i braneći politički sistem ove države i Ustavnu podjelu vlasti u Crnoj Gori. Hvala vam.

Da li imate potrebe da odgovorite? Izvolite.

MILAN KNEŽEVIĆ:

U ulozi poslanika, predsjednika Demokratske narodne partije i člana predsjedništva Demokratskog fronta, gospodine Simoviću.

PREDŠEDAVAJUĆI MILUTIN SIMOVIĆ:

Hvala Vam na punoj legitimaciji.

MILAN KNEŽEVIĆ:

I člana za međunarodne odnose i iseljenike i Odbra za prosvjetu, nauku, kulturu i član organizacionog odbora protesta koji će se održati 27.septembra. Je li dovoljno?

Gospodine Simoviću, ja sam u stvari želio Vas da ohrabrim da ono što ste Vi i gospodin Gvozdenović izrekli za gospodina Krivokapića, vašeg koalicionog partnera sa kojim 18 godina dijelite političku bračnu postelju, predate državnom tužiocu. Dozvolite, ako neko ošteti državu Crnu Goru za 300 miliona evra, kao što ste vi i gospodin Gvozdenović optužili gospodina Krivokapića, a on vas za 800 miliona evra sve ležeći u toj bračnoj koalicionoj postelji, mrdnuli se nijeste a optužujete vi njega 300 miliona a on vas za 800 miliona. Smatram da mi treba da izaberemo još jednog i specijalnog tužioca i još jednog VDT-a, jer kad počne da izlazi ovaj prljavi veš iz všeg koalicionog braka oni će trebati samo vama da se bave.

Dakle, ne brinite vi za obnovljenu pažnju što se tiče Ranka Krivokapića, ja sam ju juče rekao u brk da vi i Ranko Krivokapić u potpunosti zaslužujete jedni druge. Ali nećemo da dozvolimo ovdje da vaše bračne i vanbračne razmirice rješavate po skraćenom postupku preko grbače građana Crne Gore.

PREDŠEDAVAJUĆI MILUTIN SIMOVIĆ:

Hvala.

Moram samo primijetiti da ste u tri minuta nevjerovatno promijenili svoje uloge, i to je odlika neko će kazati dobrog političara, da ste u tri minuta iz uloge advokata pr službe predsjednika Parlamenta prešli u zonu tužioca gdje optužujete za neke elemente uključujući i broje o kojima ste i govorili. Ne bih se složio sa vašim konstatacijama i predlažem da nastavimo rad na predlogu zakona. Vjerujem da ćete uvažiti, pa biće prilike da mi nastavimo ovu komunikaciju. Hvala vam. Molim i siguran sam da ćete uvažiti moju molbu.

Hvala Vam, kolega Kneževiću.

Kolega Milić sada ima riječ, a neka se pripremi kolega Nimanbegu.

Izvolite, kolega Miliću.

SRĐAN MILIĆ:

Hvala Vam, gospodine potpredsjedniče.

Ovaj zakon sam po sebi, poslije svega onoga što je svih ovih godina govoreno o njemu, poslije inicijativa o održavanju referendumu, o morskome dobru, može da se tumači i poslije vaše uvodne riječi, poslije onoga što smo čuli od kolega iz DPS-a. Vi znate da ja nikada nikoga nisam optuživao a da nisam pokrenuo neku krivičnu prijavu ili bilo šta uradio. Moramo da na nekakav način, čini mi se mi ovdje štitimo dignitet ovoga doma. Pominje se korupcija, kriminal u jednoj od državnih institucija, a ti ljudi danas nisu ovdje da o tome progovore svoj stav. Vjerujem da to gledaju i da će imati odgovor. Vidim da su meta onoga što piše oko presetnutih telefonskih poziva između predsjednika Parlamenta i još nekoga, ali je to valjda i jasna definicija onoga kad se u ljubav uđe bez nekih značajnih razloga, onda kad dođe do razvoda počinje jedna oluja licemjerstva gdje se svako sjeća nečega što je u prošlosti bilo loše. Pa bi neko mogao da protumači ovaj vaš predlog zakona, neko zlonamjeran, a nema takvih nadam se u Crnoj Gori, kao pokušaj da se posle 23 godine vrati u pravni sistem države Crne Gore morskome dobru. Jer je 1992. godine donijet zakon 23 godine nije funkcionisao u pravnom sistemu. Kad čujem vaša obajašnjenja, jer ja čujem da ste vi svi bili nezadovoljni njihovim funkcionisanje, ali čekalo se 23 godine pa sad se riješilo da se nešto tu promijeni.

Sljedeći element koji bi bio potreban za ovu raspravu, a koji već 23 godine nismo imali od strane Vlade Crne Gore, a vama čestitke na hrabrosti da predložite ovaj predlog zakona, da nešto promijenite, ne iskazujući svoj stav o tome jeste li dobro napisali ili nijeste, imate amandmane pa kad ih prihvatite reći ću vam što mislim oko zakona kao cjeline. Bilo je za očekivati poslije 23 godine da danas imamo možda bilans šta je morskome dobru uradilo za 23 godine postojanja u Crnoj Gori i da idemo po sistemu koje su bile funkcije zašto je osnovano morskome dobru. Ako je bilo integralno upravljanje morskim prostorom, dobrom, hajdemo da vidmo jesmo li imali integralno upravljanje. Ako je bilo zaštita akvatorijuma hajdemo da vidmo da li smo imali zaista zaštitu akvatorijuma. Ako je bila priča da se zaštitimo od dvilije gradnje od svega ostalog, pa hajmo da vidimo jesmo li tu šta promijenili. Ne slažem se sa ovim tezama. Znao kako? Prostor se najlakše štiti jasnim definisanjem poštovanjem svojine koji je temeljni postulat kod svih demokratskih država. Drugi element je prostorno planska dokumentacija. To su dva načina kako se štiti jedan prostor. Mislim da agenciji budućoj, ako se usvoji ovaj zakon, treba oduzeti pravo da naplaćuje sredstva. Čini mi se da se morskome

dobro pretvorilo kao neko ko izdaje tendere nego što se bavilo ovim diskusijama iz vladajućih struktura koje ja čujem ovdje, nego što se pretvorilo u neki subjek koji se štiti taj prostor.

Ja sam, pripremajući se za ovu diskusiju, iskoristio gospodine ministre neću mnogo moći da pričam, ali biću disciplinovan kao i uvijek da vas uputim na mišljenje zamjenice glavnog državnog tužioca Republike Hrvatske gospođe Snežane Frković koja se bavila baš pitanjem morskog dobra, jer se i kod njih kao što dobro znate sada je drugo pitnaje Zakona o pomorskom dobru, ali Zakona o pomorskom dobru i lukama, gdje oni i jedno i drugo zajedno predlažu. Mislim da to nije trebalo razdvajati. Ponavlja, poštujući ovo o čemu ste govorili, ne želeći da dolivam bilo kakvo ulje na vatru, mislim da o radu svih onih koji su bili u morskome dobru, svih onih koji su bili članovi upravnih odbora morskog dobra, svih onih ljudi koji su ostvarivali ta prava. Ovako, potpredsjedniče Skupštine, da završim, predlažem kad bude bilo glasanje oko ove tačke da ispoštujemo princip zaštite od konflikta interesa i da možda za ovu tačku dnevnog reda ne glasaju oni poslanici koji imaju Ugovor o poslovno tehničkoj saradnji sa Javnim preduzećem Morsko dobro, a takvi postoje u ovoj Skupštini.

PREDSEDAVAJUĆI MILUTIN SIMOVIĆ:

Hvala.

Izvolite.

GENCI NIMANBEGU:

Hvala Vam, potpredsjedniče.

Poštovani ministre Gvozdenoviću sa saradnikom, poštovane kolegice i kolege,

Sigurno da je pet minuta izuzetno kratko govoriti o jednom predlogu zakona oko kojeg se jedan veliki dio moje političke aktivnosti u zadnjih deset godina ostvarivao. To iz razloga što kada je donesen zakon 1992.godine bila jedna odrednica koja srećom nije u novom zakonu koja je glasila u članu 3, govorim iz zakona iz 1992.godine, da je morska obala dio kopna koji po svojoj prirodi ili namjeri služi korišćenju mora za pomorski saobraćaj i morski ribolov i za druge svrhe koje su u vezi korišćenja mora. Ta odredica je napravila da je primjena Zakona o morskome dobru eklatantan slučaj diskriminacije nad jednom opštinom, nad Opštinom Ulcinj. Svi poslanici koji budu govorili da je morsko dobro zaštitilo Opštinu Ulcinj neka gledaju drugu stranu, da li se tu moglo nešto izgraditi u međuvremenu, da li smo mogli privređivati, ali prvenstveno da li smo mi imali demokratsko pravo, kao što imaju sve druge opštine, da upravljamo našom teritorijom kao sve druge opštine. Nismo. Nama je morsko dobro određivalo kako su oni htjeli, čak su oni bojkotovali Opštinu Ulcinj. Možda i deset, 12 godina ništa nisu ulagali zbog političkog stava. Jedan od relativnih uspjeha, jer i u politici je dosta relativno, smatram da je 2011. godine kad je parlamentarni odbor za stabilizaciju i pridruživanje, gdje su glasale sve kolege jednoglasno, ali uz podršku poslanika Euro Parlamenta, gospodina Kacina, usvojilo zaključak gdje se govori da Vlada i Skupština Crne Gore mora da pokaže da primjena Zakona o morskome dobru nema elemente diskriminacije nad lokalnim samoupravama. Ta granica je tek 2007. određena jednim famoznim planom. Svi koji su glasali za taj plan su legalizovali 15 godina nelegalno određenu granicu. To je ovaj plan, zove se Plan područja posebne namjene morskog dobra. Usvojen je u ovom domu 15.maja 2007.godine i između ostalog imamo ovakve podate, da, recimo, učešće morskog dobra u teritoriji Opštine Budva iznosi 1,8%, a u Opštini Ulcinj 13%. Ali šta? 33,18 km² naše teritorije pod morskim dobrom, dok je u Opštini Budva 220 hektara ili dva kilometra. To je vjerovatno zbog ostrva koje imaju ispred sebe.

Šta nam je raditi? Ovakav zakon sigurno će doprinijeti da se granica vrati put mora, put obale. Onim poslanicima kojima nije jasno zakon je koncipiran tako da je morska obala plus ponte, privezišta je morsko dobro i da se granica određuje šest metara gdje dopiru

najveći talasi. Kao takav mi smo da se on što prije usvoji da bi se ta nepravda oko granice i drugih ingerencija vratila, ali ne pod svaku cijenu.

Odredbom zakona je predviđeno da prostorno planiranje u području gdje je nekad bilo morsko dobro, a to je ovaj plan i dalje ostaje Vladi Crne Gore, i ja sam podnio amandman kojim tražim da se i prostorno planiranje radi kao u svim drugim opštinama. Što mi želimo? Da Opština Ulcinj ima iste ingerencije kao i druge opštine. Vlada mora pokazati i zbog preporuke našeg doba sa Evropskim Parlamentom da ima povjerenja u Opštinu Ulcinj. Moram reći da morsko dobro nije efikasno na obali rijeke Bojane. Tako, gospodo, imamo 400 objekata izgrađenih. Dobro, oni su privremeni, ali imamo i tvrdnu gradnju na ostalim područjima. Sigurno, što je drugi ili osnovni motiv je da obala rijeke Bojane ostane van morskog dobra. Imamo kolege koji žive blizu morskog dobra, i ako su deset kilometara od mora, a obalom 22 milometra, jer je zakonom predviđeno da obale rijeke Bojane budu dio morskog dobra, i tu smo dali jedan set amandmana da se to izmijeni.

PREDŠEDAVAJUĆI MILUTIN SIMOVIĆ:

Zahvaljujem.

Imaćete priliku, imate prijavljene komentare, tako da predlažem da damo priliku kolegi Abazoviću.

GENCI NIMANBEGU:

Svakako, argument zašto bi trebalo. Završni. Mi smo imali u ovom domu bitku da bi 50% prihoda javnog preduzeća morskog dobra išlo prema opštini. To su pomogle i kolege iz Kotora, iz vladajuće koalicije, iz manjinskih partija, iz SNP-a i složili smo se i napokon je to urađeno. Zašto element prostornog planiranja treba da se vrati u opštini? U ovom slučaju u Opštini Ulcinj i biće vjerovatno u Opštini Tivat je razlog da u sektoru 64 ili 65 Velika plaža i Port Milena, dio gdje su hoteli je planiran dok Vlada nije dio gdje su privatne kuće nije ništa planirala ostavili za jedan kasniji period, za kasnije ekonomsko razvijanje. Zbog toga smatram da ovaj zakon, ako budu prihvaćeni naši amandmani biće sigurno prihvatljiv, ako ne sigurno set treba vratiti na doradu da bi on otklonio elemente koji su sporni za puno poslanika. Hvala.

PREDŠEDAVAJUĆI MILUTIN SIMOVIĆ:

Hvala Vama.

Imamo dva komentara kolega Abazović i nakon njega kolega Škrelja.

Izvolite, kolega Abazoviću.

DRITAN ABAZOVIĆ:

Hvala, gospodine Simoviću.

Kolega Nimanbegu, načelno potpuno saglasan sa Vašom diskusijom i ako je moj apel da evo i Vi date doprinos da u ovakvoj formi ovaj zakon ne prođe. Meni ovo oko granice nije jasno. Ja sam potpuno saglasan da možda ja ovo ne razumijem i logično je da će granica da ide prema moru, jer smo toliko pričali o toj diskriminaciji, toliko i u Evropskom Parlamentu, što Vi kažete, da je potpuno nelogično da ona ostane na istom mjestu. Zašto mi to ne bi zaista precizirali? Ja smo to pitam.

Još jedna stvar vezana za zaštitu, a apelujem na sve kolege, ako je morsko dobro zaštitilo crnogorske građane od divlje gradnje, pa što ne stavljamo onda granicu morskog dobra na Žabljak ili na granici prema Srbiji, prema Bosni i kraj priče. To će zaštititi od divlje gradnje i od bilo čega. To su neke stvari koje nisu tačne. Podržavam vas, dao sam sličan

amandman, ali nisam znao da ćete dati potpuno je nebitno, bilo bi važno da prođe, da obale rijeke Bojane ne budu dio morskog dobra.

Evo odmah ću vam reći još jednu nelogičnost. Solana koja je solana morske soli, koja po prirodi treba da bude morsko dobro, nikad nije bila morsko dobro. Zašto? Zato što su htjeli da je prodaju i da namlate za kumove po 100 miliona eura. Rijeka koja, samo ime kaže rijeka, nema veze sa morskim dobrom. Ušća rijeke Bojane su nešto drugo. Meni je potpuno prihvatljivo da dva ušća rijeke Bojane, gdje se miješa voda i na osnovu saliniteta da se određuje, ali potpuno je to nebitno, mogu da budu morsko dobro, ali rijeka kao rijeka nije logično da bude tretirana Zakonom o morskome dobru. Ako treba da zaštitimo rijeku Bojanu, inače ja kao veliki ljubitelj te rijeke, kao i svi ostali, predlažem i već sam razgovarao sa kolegom Gojkovićem da, a bilo bi dobro da inicijativa Vlade, da bude poseban zakon koji će da štiti i valvorižuje rijeku Bojanu. Mislim da je ona za crnogorske prilike apsolutno ima taj značaj i po vodostaju, i po veličini, i po graničnom predjelu u kojem se nalazi i po povezivanju sa Skadarskim jezerom. Mislim da bi to bilo zaista lijepo i nešto što bi u mnogome bilo korisno za našu državu. Zahvaljujem.

PREDŠEDAVAJUĆI BRANKO RADULOVIĆ:

Hvala i Vama.

Izvolite, kolega Nimanbegu.

GENCI NIMANBEGU:

Kolega Abazoviću, Vi ste iskoristili Vaše proceduralno pravo, ali ne da oponirate nego samo da razjasnimo, samo oko granice. Znači, tu je jedino što ste Vi iznijeli sumnju. Ne stoji više ona odredba, dio kopna koji je namijenjen korišćenju mora ili u ribolov, ne stoji više kao što je bilo u starom zakonu i nema tog elementa koji će omogućiti više granice od 2 kilometra u zakonu, ali da bi to preduprijedili mi smo pripremili amandman koji će to dodatno onemogućiti, gospodine Abazoviću. Amandman je sledeći. U sadašnjem zakonu ostavljena je mogućnost da će granicu odrediti, na osnovu odluke i tako dalje, Vlada Crne Gore. Znači, to rješenje za nas takvo nije prihvatljivo, nego sam dao sledeću logiku. Da će svaka primorska opština, svaka skupština opštine sa Vladom zajednički odrediti, komisija će ih predložiti, koje su granice morskog dobra i to će se verifikovati na Skupštini Crne Gore. Znači, predlog daje, usaglašeni predlog lokalnih samouprava sa Vladom koji ide prema skupštini Crne Gore. Mislim da je to jedan malo duži proces i u sadašnjem zakonu. Vjerujte rok za izmjenu granice morskog dobra ide do 28 mjeseci, sve to može biti kraće ako bude komisija dobro radila, ali i do 28 mjeseci. Zato sam govorio, nama je u interesu da se ovo usvoji, ali procedura sigurno treba biti izmijenjena i mislim da naši amandmani idu ka tom smjeru.

PREDŠEDAVAJUĆI BRANKO RADULOVIĆ:

Hvala, kolega.

Kolega Škrelja, poslanik iz Ulcinja.

LUIĐ ŠKRELJA:

Hvala, predsjedniče i dobrodošli, jer smo zajedno do kasno sinoć bili.

Evo samo radi pojašnjenja nekih stvari. Svi mi ovdje pričamo o nekom kao, uzimamo kao početak svih dešavanja u morskome dobru od 1992.godine, što nije tačno, jer saglasno opštim interesima države i u skladu sa sabranom praksom u svijetu, Socijalistička Republika Crna Gora uredila je svojevremeno ovu oblast Zakonima o morskome dobru iz 1978. i 1989.

godine koje su prestale da važe danom donošenja aktuelnog Zakona o morskome dobru. Tako da se i radnije mislilo na tu teritoriju.

Gospodine Nimanbegu, nisam ovdje da branim bilo koga, rekli ste - oni poslanici koji smatraju, ja smatram da odredbe Zakona o morskome dobru su sačuvali desnu i lijevu stranu, kako ga gledamo, obale kao jedne prestižne destinacije za dalju valorizaciju i borbu protiv divlje gradnje. To je moje mišljenje, imam pravo da mislim, jer vidim svaki dan, to je prva stvar.

Druga stvar, ne treba plašiti građane Ulcinja više Vladom, niti diskriminacijom, treba raditi, treba doprinijeti. Upravo 2007. godine, ponovo ste to napomenuli, oni koji su glasali za plan posebne namjene i onda na kraju, ja sam glasao za to, i onda ste rekli da ste se deset godina političkog života praktično bavili morskim dobrom, potpuno razumljivo. Da bi bilo još razumljivije, tvoj potpredsjednik je čovjek koji upravlja morskim dobrom. Znači, potpredsjednik Force je predsjednik Upravnog odbora morskog dobra, pa očekujem korektnu i konkretnu od takve institucije koja je organ upravljanja i rukovanja tom državnom institucijom, da da korektan i konkretan doprinos rješenjima za Opštinu Ulcinj. Znači, ne treba optuživati poslanika sa svoje političke iznose i stav u odnosu na profesionalnog predsjednika Upravnog odbora morskog dobra, a to je tvoj potpredsjednik. Hvala.

PREDŠEDAVAJUĆI BRANKO RADULOVIĆ:

Hvala i Vama.
Kolega, izvolite.

GENCI NIMANBEGU:

Veoma ste inspirativni. Samo ste mi dali povoda da dodatno pojasnim ono što je bilo u tom preduzeću Morsko dobro. Preduzeće Morsko dobro je monopolizovano od strane jedne partije bilo do tada. Ta partija je čak i vjerovatno glasove skupila od toga, znate koja partija rukovodi, ko ima direktora u tom preduzeću. To je moja bitka i depolitizacija i upravnih struktura i rada bilo javnih preduzeća, bilo uprava. Tako ćemo samo više ući u probleme i društveni glib.

Što ću vam pojasniti da je i ranije bilo zakona. Nije bilo u tom dijelu. Je li se sjećate Mala plaža Ulcinj se zvala Gradska plaža, Javno komunalno preduzeće je gazdovalo i onda su ih izbacili i ono što su oni radili imaju problema da uknjiže, to je sad državna svojina i zato idemo u neka rješenja koja će vratiti ingerenciju lokalnim samoupravama. Mene brine izmjena granica koja će ići put mora da bude demokratska a što znači da vrati ingerencije samoupravi u prostornom planiranju.

Ono što kažete za moj veliki dio karijere, mi ne želimo plašiti građane Ulcinja Vladom, mi smo zato preuzeli politički rizik i odgovornost da ćemo sa Vladom, sa vama raditi na izmjeni seta političkih problema sa kojim se suočava zajednica Albanaca u Crnoj Gori. Između ostalog, jedno je i morsko dobro i mi tu nećemo ići korak nazad samo naprijed u ostvarivanju naših prava i zbog toga inspiraciju koju dajete, bio sam kod vaših komšija u Sutjelu, oni se graniče sa morskim dobrom. Graniče se sa morskim dobrom, sa Bojanom a morskim dobrom. Znači, to su nelogičnosti koje nadam se da će ministarstvo prihvatiti, ako ne kolege.

Vi ste, kolega Škrelja, imali dugo vremena i mogućnosti da radite na tome i nadam se da ćete barem ovu priliku iskoristiti.

PREDŠEDAVAJUĆI BRANKO RADULOVIĆ:

Hvala.
Duga priča pa ćemo je nastaviti drugom prilikom sa ovim akterima.

Ovako, kolege, da napravimo rezime. Još imamo jedno 20 minuta oko ove važne teme, pa onda ćemo kolege, pošto je odsutan ministar a dogovorili smo se da uz prisustvo ministra razmatramo predloge zakona, Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o javnom redu i miru sutra ujutru. Nastavićemo posle ove tačke sa Predlogom zakona o izmjenama i dopunama Zakona o parničnom postupku. Zatim, ide Predlog odluke o obrazovanju odbora za praćenje primjene Zakona i drugih propisa od značaja za izgradnju povjerenja u izborni proces, a zatim idu dva izvještaja Tužilačkog savjeta i državnog tužioca do ponoći. Znači, energiju racionalno koristite.

Gospodine, kolega Periću, izvolite.

SRĐAN PERIĆ:

Prosto se mora uzeti u obzir i tema koja ga opterećuje i praksa koja opterećuje generalno cijelu priču oko morskog dobra, utvrđivanja granice i gazdovanje ovim pojasom. Prije svega, moramo se prisjetiti da je crnogorska obala duga oko 300 kilometara, da se nauže priobalje može smatrati da zauzima 58 km² i da ono produkuje na ovan ili onaj način skoro pa 1/3 bruto društvenog proizvoda.

Ono što je tu posebno važno, imamo tu jednu praksu koja prosto poziva na oprez, da nemamo tu vrstu prakse vjerovatno bi diskusija o ovom zakonu bila drugačija. Podsjetiću samo na neke od stvari koje pozivaju na to da smo do sada imali praksu koja nas je dovela tu gdje jesmo.

U ovom trenutku strani državljani već u ovom trenutku kontrolišu oko 10 miliona kvadratnih metara na crnogorskom primorju, što je prilično velika površina. U istom tom području strani državljani su u istom uporenom periodu mogli graditi, a neki kojima je ostavljeno u dedovinu, što se kaže, su bili onemogućeni u tome. U istom tom periodu smo imali i situaciju u Lipcima kada je "investitor" bacao u more, ako sam dobro razumio inspektore, u istom periodu smo imali osnovane sumnje da se dešavala korupcija u tim poslovima. Upravo, prije nekoliko dana, na sjednici Vrhovnog suda, predsjednica Vrhovnog suda predsjednica vrhovnog suda je potpisala načelni pravni stav Vrhovnog suda, gdje stoji da svojinsko pravni režim na obali ne uređuje Zakon o morskome dobru, već Zakon o svojinsko pravnim odnosima i Zakon o državnoj imovini koji predviđaju dobra od opšteg interesa među koje spada i morsko dobro izuzetno mogu biti objekti privatne svojine i drugih stvarnih prava. Među stvarnim pravima po kontinentalnom pravu su i pravo vlasništva, pravo služnosti, založno pravo, pravo stvarnog tereta i pravo građenja.

Takođe, javna institucija koja gazduje morskim dobrom, građana radi, je samo u 2012. i 2013. godini podijelila 283 000 eura za sponzorstva. Takođe, pošto smo svjedoci uvijek da svako zakonsko rješenje, svaka strategija znači neko podvlačenje crte, mi smo 2008.godine kada je napravljen prvi katalog objekata na Bojani, takođe, imali situaciju da je rečeno da se podvlači crta i da više niko ne može da gradi na Bojani, a imali smo situaciju da ipak u novom katalogu iz 2010.godine da se dodaju nove nelegalne jedinice i objekti.

Zašto sam pravio cijeli ovaj uvod? Sa svom ovom praksom mi smo dobili zakon koji je u članovima 4, 5, koji su komentarisali skoro pa sve kolege, u suštini jedno veliko polje nedorečenosti.

Takođe, kada je riječ šta je morska obala, šta je granica morske obale, odnosno granica morskog dobra je i dalje ostala i dalje nedefinisana, to su ponavljale kolege iz diskusije u diskusiju, ali takođe granicu morskog dobra na kopnu i granicu morske obale utvrđuje Vlada na predlog Državne komisije. Građana radi, u toj komisiji koja ima sedam članova, opet je dominantna Vlada. Znači, to je organ državne uprave nadležnog za poslove finansija, organ državne uprave nadležan za poslove pomorstva, organ uprave nadležnog za poslove premjera i katastra, organ uprave nadležnog za hidrografske poslove, Agencija

za upravljanje morskim dobrom, jedan predstavnik nevladinih organizacija, predstavnik primorske opštine za koju se utvrđuje granica morskog dobra. Znači, u ovoj komisiji od sedam članova u suštini samo jedan će biti sigurno iz opštine gdje se utvrđuje morsko dobro.

Takođe, kada je riječ o morskom dobru u državnoj svojini gdje se govori o svojinskom režimu u članu 6 stoji da je morsko dobro u državnoj svojini ako za pojedine djelove zakonom nije drugačije određeno. U narednom stavu se kaže da morsko dobro iz člana 3 stav 1 tačka 1 i 2 ovog zakona je u državnoj svojini i da morsko dobro mora biti predmet privatne svojine i drugih stvarnih prava. Ako imamo informaciju da imamo i pravo preče kupovine koje se definiše članom 26, ponovo imamo još jedno polje nedorečenosti koje se otvara kada i u kojim slučajevima se pravo na privatnu svojinu može ostvariti, odnosno crpiti sva prava koja proističu iz njega.

Ono čime ću završiti je da nama jeste trebao zakon koji definiše preciznije morsko dobro. Nije sporno da imamo određena poboljšanja ovdje, ali u onim ključnim segmentima koji se odnose na definisanje granice morskog dobra, mi imamo u stvari jedno dodatno otvoreno polje nedorečenosti koje ne garantuje da bi primjena ovako napisanog zakona u praksi značilo bolje rješenje. Zahvaljujem.

PREDSEDAVAJUĆI BRANKO RADULOVIĆ:

Hvala i Vama.

Hoćete li komentar, da ne bi ste pominjali u završnoj riječi? Ako želite komentar, na kraju ćete.

Hoćete li sada, da ne bude završna riječ, pa da uskratimo poslanicima?

Izvolite, kolega Popoviću.

ANDRIJA POPOVIĆ:

Hvala, potpredsjedniče.

Poštovana Skupštino, uvažene građanke i građani Crne Gore, crnogorske dijaspore, poštovani predstavnici Vlade,

Prijedlog zakona o morskom dobru, morsko dobro kao dobro od opšte upotrebe predstavlja svojevrsnu istorijsku kategoriju koja korespondira u javnom životu i proizvodi određene formalno pravne i ekonomske posledice, što je zabilježeno poodavno još u starom Rimu.

Morska obala, rijeke i slično, Rimljani su tretirali kao javno dobro, kao stvar opšte upotrebe, republika, i Res - komunitas. U feudalizmu morsko dobro gubi javno vlasništvo i postaje feud. Vlasništvo feudalnog gospodora priobanog zemljišta. U građanskom modernom društvu morska obala i druga pomorska dobra ponovo postaju opšte i javno dobro u opštoj upotrebi kojima raspolaže država preko svojih pomorsko upravnih i drugih organa, kao što je to bilo i na najvećem dijelu Jadranske obale. Na području današnje Crne Gore morsko dobro kao istoriska i pravna kategorija ima relativno dugu tradiciju i to isključivo na onim priobalnim djelovima koji su bili pod mletačkom i austrougarskom upravom.

Morskim dobrom se po Zakonu o morskom dobru smatra morska obala, luke, lukobrani, navozi, nasipi, sprudovi, kupališta, hridi, limani, grebeni, vrulje, izvori i vrela na obali, ušća rijeka koje se ulivaju u more, kanali spojeni sa morem, podmorje, morsko dno i podzemlje, kao i unutrašnje morske vode i teritorijalno more, živa i neživa bogatstva u njima i živa i neživa bogatstva epikontinentalnog pojasa. Morskim dobrom u smislu ovog zakona smatraju se i obalne vode rijeke Bojane na teritoriji Republike Crne Gore, odnosno države Crne Gore. Odredbama citiranog zakona utvrđena je državna svojina nad morskim dobrom koja je u javnoj upotrebi u koliko zakonom nije drugačije određeno. U svakom slučaju cilj zakona je da otvori šire normativne mogućnosti za korišćenje morskog dobra, da aktivira

mrosko dobro, kao ekonomski prostor za nova, veća ulaganja, investicione aktivnosti. Morsko dobro u suštini predstavlja formalno pravni normativni izraz savremenih ekonomskih shvatanja i kretanja u tržišnoj privredi, odnosno morsko dobro je u najširem smislu shvaćeno kao izuzetno profitabilan resurs koji pod određenim zakonskim uslovima mora biti otvoren za ideje tržišta i kapitala. Ovo je bila teoretska priča, a šta je naša stvarnost?

Ima ovakvih primjera bezbroj, pomenuću samo jedan primjer iz Opštine Kotor, iz naselja Orahovac ili kako ga mi zovemo Oravac, gdje je nekadašnje beogradsko odmaralište koje se nalazi u centru Oravca kupio ruski državljani prije nekoliko godina. Zagradio je sa ogradom od tri, četiri metra, kučke je ubacio unutra, dakle, tu niko ne smije da priđe i tako je tih nekih, recimo da Orahovac ima tu plažu i obalu od 800 metara, prelijepo mjesto, ko ne zna gdje je Oravac, jedno ribarsko mjesto, jedno od najljepših možda na našoj obali. On je privatizovao pola Oravca i niko mu ništa ne može i to je sramota svih nas, a ne samo morskog dobra i Ministarstva održivog razvoja i turizma.

Morsko dobro koje u Crnoj Gori mnogi s pravom zovu i morsko zlo, mora da unaprijedi svoj rad i naročito zaštititi i privatnu imovinu na teritoriji koju pokriva. Dobro je što je Ministarstvo turizma pokazalo hrabrost i poslije više od 20 godina krenulo u izmujenu ovog zakona. Liberalna partija će zavisno od prihvaćenih amandmana ili podržati prijedlog zakona ili odbiti. Ovako lično, ja ono što mislim, ovaj zakon ima 65 članova, a mislim u jednom momentu prije, to je bilo prije dva sata vjerovatno je sad i daleko više, bilo je preko 70 amandmana i mislim da je normalno da se ovaj zakon povuče iz proceure, da se usklade sve ove nejasnoće i da sa tim se ide ponovo u proceduru na jesen. Zahvaljujem potpredsjedniče.

PREDŠEDAVAJUĆI BRANKO RADULOVIĆ:

Hvala i Vama, kolega Popoviću.

Ministre, sad smo na kraju, sad možete da odgovorite konkretno poslaniku Popoviću, da bi on mogao da ukrsti argumente sa vama ili da iskoristite formu završne riječi.

Dobro, izvolite.

BRANIMIR GVOZDENOVIĆ:

Tema koja je izazvala interesovanje ne samo danas nego i tema koja je izazvala i interesovanje prilikom javne rasprave koja je vođena oko ovog zakona. U uvodnoj riječi nisam napomenuo da je pripremu ovog zakona radio jedan radni tim, otprilike oko 20-tak ljudi, da su mišljenje na zakonsko rješenje dale 20 institucija i da smo obavili razgovore sa svim poslaničkim klubovima koji su pokazivali interesovanje da oko ove važne teme obavimo razgovor i to ne danas, nego u prethodna dva mjeseca smo analizirali sva rješenja. Kao što ste čuli u dijelu mog uvodnog izlaganja obavili razgovore sa svim stručnjacima hidrološke i druge struke na osnovu vaših interesovanja iz komunikacije koju smo imali. Smatramo da se radi o zakonskom rješenju koje unapređuje rješenja u odnosu na prethodni, što je i prirodno. Takođe, da je usklađen sa novom pravnom regulativom koja je donesena u Crnoj Gori i na jedan kvalitetan način štiti i opšti i državni interes, da poštuje interes lokalne zajednice i ono što je ovdje jako važno bilo, da poštuje stečena prava privatnih vlasnika i načine kako da se nasleđuju sva ta prava.

Razumio sam da u daljoj diskusiji, sutra na odboru treba pojasniti pitanja i preciznije definisati pitanja nasljedstva i svojinskih prava, kao i pitanja koja su vezana za granicu, odnosno način utvrđivanja granice preko određene komisije. Saglasan da u komisiji treba da bude dodatni broj ljudi iz lokalne samouprave i da treba uključiti lokalnu samoupravu u proces donošenja tih rješenja i takva rješenja ćemo i predložiti.

Zahvaljujem se svima koji su svojim diskusijama dali doprinos koji određenim amandmanskim rješenjima imaju namjeru da unaprijede rješenje. Smatram da bi jako važno bilo da donesemo ovo zakonsko rješenje. Znete da sam kao ministar ovo predložio već skoro više od dvije godine, da u Skupštini čeka više do godinu i po dana, ako smo konstatovali da nudi određeni napredak, smatram da treba uložiti napore još ova dva dana da dođemo do zakonskog rješenja koje predstavlja unapređenje u odnosu na postojeće. Još jedan put se zahvaljujem svima.

PREDSEDAVAJUĆI BRANKO RADULOVIĆ:

Kolega Milić se zahvalio javno u ime nas.

Čeka vas izuzetno puno posla sa ovim amandmanima sutra na odboru, a prekosjutra treće čitanje.

Uvažene kolege, prelazimo na sljedeću tačku dnevnog reda, to je *Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o parničnom postupku*.

Ovlašćeni predstavnik Vlade Zoran Pažin, ministar pravde, izvjestioci odbora su Marta Šćepanović Zakonodavnog odbora i Marta Šćepanović Odbora za politički sistem, pravosuđe i upravu.

Otvaram pretres, pozdravljam prvo ministra i njegove saradnice. Ministre, da li želite uvodnu riječ? Izvolite.

ZORAN PAŽIN:

Poštovani predsjedavajući, uvažene poslanice i poslanici,

Zakon o parničnom postupku je sistemski zakon koji uređuje građanski sudski postupak i to ne samo u parničnom postupku kao primarnom postupku, nego se supsidijarno primjenjuje i u vanparničnom postupku, a od pravnog značaja je i za izvršni postupak. To govori o njegovom procesnom značaju. On uređuje procesne odnose, ne samo između građana nego i privrednih subjekata, takođe i uređuje pitanja u procesnom pravnom smislu, u sporovima iz imovinskih odnosa, ličnih odnosa, porodničnih i radnih odnosa.

Zakon o parničnom postupku kao pozitivno pravni propis u crnogorskom pravnom sistemu, važeći zakon, primjenjuje se od 2004.godine, mijenjan je 2006.godine. U prethodnom periodu prošlo je dovoljno vremena da bi se u pravnoj teoriji i praksi iskristalisalo da li su procesno pravna rješenja koja se primjenjuju u ovom sporovima adekvatna i da li odgovaraju stvarnim potrebama Crne Gore u ovoj fazi društvenog razvoja.

Pored ovoga Vlada Crne Gore je uradila jednu analizu usaglašenosti propisa sa pravom Evropske unije u ovoj oblasti i u novembru prošle godine ova analiza je, kao takva, i usvojena. U međuvremenu došlo je do izmjene jednog broja važnih zakona, kao što je Zakon o stečaju, Zakon o vojsci Crne Gore, Zakon o izvršenju krivičnih sankcija, Zakon o izvršenju i obezbjeđenju koji su od pravnog značaja kada je u pitanju primjena Zakona o parničnom postupku, zbog čega postoji potreba da se pristupi izmjenama i dopunama Zakona o parničnom postupku.

Zakon o izmjenama i dopunama kojeg predlažemo sadrži savremena pravna rješenja koja treba sa jedne strane da budu usaglašena sa uporednom pravnom praksom i onim što se u okviru te prakse pokazalo dobrim, a sa druge strane treba da odgovori pravnoj realnosti koja postoji u Crnoj Gori, da bi se građanski sudski postupci koji se vode pred crnogorskim sudovima vodili brzo, efikasno, racionalno, sa što manje troškova za građane i druge privredne subjekte koji učestvuju u tim postupcima. Sa druge strane, da bi se na jedan visok način uz visoke pravne standarde štitila pravna sigurnost i afirmisali principi vladavine prava.

Ono što smo željeli postići izmjenama i dopunama jeste da nam afirmacija procesno pravnih načela kao što je kontradiktornost sudskog postupka, koncentracija procesne građe,

princip procesne ekonomije koji podrazumijeva da se postupak vodi bez odugovlačenja i sa što manje troškova za stranke u postupku. U kojoj mjeri smo uspjeli, vi ste tu da ocijenite, ja u tom smislu ostajem otvoren za sva vaša pitanja i da odgovorim na potrebe, da dam pojašnjenja pojedinih odredbi u koliko to nađete za potrebnim. Hvala vam.

PREDŠEDAVAJUĆI BRANKO RADULOVIĆ:

Hvala i Vama, ministre Pažin.

Prelazimo na prvi krug razmatranja predloga, prvo koleginya Vuksanović.

Izvolite, kolegince.

DRAGINJA VUKSANOVIĆ:

Uvaženi predsjedavajući, poštovani građani Crne Gore, predstavnici Ministarstva pravde, kolege poslanici,

Kao što je ministar izlagao u svojoj uvodnoj riječi, pred nama se zaista nalaze izmjene veoma značajnog sistemskog zakona u oblasti parnice, to je Zakon o parničnom postupku. Možemo reći da ovaj zakon, kao što je već rečeno, supsidirno se primjenjuje na zakone u vanparničnom postupku, a njegove norme prožimaju se i kroz druge norme zakona gdje god postoje eventualna rješavanja nekih određenih sporova.

Ono što smatramo posebnom prednošću ovoga zakona jeste što se uvodi ažurnost u samom postupku vođenja parničkog postupka, pogotovo u dijelu dostavljanja samim strankama koje treba da učestvuju u parničnom postupku. Šta je ono na čemu bih se ja posebno zadržala? Stvara mi izvjesnu nejasnoću i postavlja se pitanje da li ovoj normi mjesto ovdje. Koliko sam ja razumjela vi ste članom 152b, predvidjeli da se odredba o troškovima primjenjuje na stranke koje zastupnik imovinsko pravnih interesa Crne Gore. U tom slučaju troškovi postupka obuhvataju iznos koji bi se stranci priznao, a na ime nagrade advokatu. Postavlja se pitanje, ako znamo da je advokatura samostalan i nezavistan proces i ako se obavlja kao privatna djelatnost pružanja usluge, za koju naravno stranke plaćaju u skladu sa advokatskom tarifom određenu naknadu, da li i zaštitnik imovinsko pravnih interesa ima pravo na ovu nagradu u koliko on prima platu za posao koji obavlja?

Mi smatramo da na ovom mjestu nema mjesta nagradi zaštitniku imovinsko pravnih interesa zato što smatramo da on dobija platu za svoj posao. Da li možda treba zaštitniku imovinsko pravnih interesa naći mjesto u dijelu obavljanja svojih poslova u normi koja prethodi ovoj, a tamo gdje se pominje i državni tužilac ili tužilac u samom postupku? Mislimo da je ovaj predlog neustavan i nezakonit, jer ako ovdje damo prostora zaštitniku imovinsko pravnih interesa da prime nagradu za posao koji obavlja i za koji prima platu, onda i zastupnicima nekih drugih firmi ili nekih drugih organa takođe trebamo da pružimo mogućnost da i oni primaju te određene nagrade.

Ono što je, takođe, značajno naglasiti, a vezano je za ovu normu jeste da Zakonom o advokaturi u članu 15 je propisano da advokat ima pravo na naknadu za svoj rad po advokatskoj tarifi, a takođe članom 153 stav 2 Zakona o parničnom postupku propisano je da će se nagrada i naknada advokata odmjeriti po važećoj tarifi. Zbog toga sugerišemo da zastupnik ne bi trebao, da on u stvari nema troškove zastupanja na sudu, jer za to već prima platu i nije angažovao advokata kojeg bi plaćao. U tom dijelu smatramo da na ovom mjestu ne bi trebalo da stoji ovdje. Da vidimo, da nam vi predložite, prvo da vidimo vaš stav vezano za to a onda da nađemo prostora, da li ovo može naći na drugom mjestu, a da pri tom ta norma bude ustavna i zakonita. Zahvaljujem.

PREDŠEDAVAJUĆI BRANKO RADULOVIĆ:

Hvala, kolegince Vuksanović.

Samo jedna informacija, uvažene kolege.

Ono što razmatramo tokom dana amandmane možete podnositi do pola sata prije početka odbora sutradan, da bi mogli ti amandmani da prođu tehničku proceduru i da dođu na Matični odbor. Šta to znači? To znači da ovaj Predlog zakona o morskome dobru sutra je odbor u 10 sati, a amandmane možete podnositi do 09:30 sutra. Da se ne bi dešavalo da dva tri puta zasijeda odbor, jer nemamo znate i samo vremena, sve moramo završiti do 31. do 24h.

Izvolite, kolegice Bešlić.

Izvinjavam se zbog tehničkog propusta koji je nastao na relaciji klub predsjedavajući sto.

MAIDA BEŠLIĆ:

Hvala, potpredsjedniče Skupštine.

Uvaženi ministre sa saradnicama, uvažene poslanice i poslanici, poštovani građani Crne Gore,

Gospodine ministre, ja Vas duboko cijenim i uvažavam i poslije Vas je zaista teško govoriti o ovoj materiji iako sam ja diplomirani pravnik, ali evo nešto kratko i u ime kluba Demokratske partije socijalista.

Parnični postupak kao redovni put pravne zaštite u području građansko pravnih odnosa je strogo formalni postupak. Dosadašnji Zakon o parničnom postupku koji je u primjeni od 2004.godine, a izmjene su bile 2006. i dalje je primjenljiv u praksi, a instituti kojima se propisuje parnični postupak sve efikasni. Međutim, od donošenja ovog zakona proteklo je desetak godina i u međuvremenu je došlo do donošenja izmjena pojedinih zakona iz građansko pravne oblasti, kao što su Zakon o izvršenju i obezbjeđenju, Zakon o besplatnoj pravnoj pomoći, Zakon o zaštiti potrošača, Zakon o vojsci Crne Gore, Zakon o stečaju. Potreba za izmjenama opravdana je iz razloga što je Crna Gora sve bliže ulasku u Evropsku uniju, pa je neophodno uskladiti ovaj zakon sa ostalim promjenama. Pojedine izmjene ovog zakona su tehničke prirode, urpavo iz razloga usaglašavanja ovog zakona sa novim zakonskim rješenjima. Druge izmjene se odnose na nedostatke koji su uočeni u sudskoj praksi prilikom primjene zakona. Ovim zakonom se uvode neki novi instituti značajni za unapređenje sudskog postupka. Dio izmjena Zakona o parničnom postupku odnosi se na novčana povećanja vrijednosti spora značajnih za određivanje sudske takse. Novi cenzus za izjavljivanje revizije iznosi 20 000 eura u građansko pravnim sporovima, a 40 000 eura u privrednim sporovima. Ovaj cenzus je povećan iz razloga praćenja ekonomskih tokova u našem društvu. Uvođenjem većeg cenzusa neće doći do povrede prava građana zbog uvođenja novog instituta predloga za dozvolu revizije u slučajevima kada je vrijednost spora niža, 4 000 eura u građanskim i 7 000 eura u privrednim sporovima, nedvosmisleno se dokaže da je dozvoljeno revizija značajna za jedinstvenu primjenu prava i pravnu sigurnost.

Za podnošenje revizije i predloga za dozvolu revizije ovim izmjenama predviđeno je da punomoćnici moraju biti advokati ili lica sa položenim pravosudnim ispitom. Radi efikasnosti rada sudova koji su zadnjih deset godina već značajno unaprijeđeni i smanjenju troškova parničnog postupka predlaže se da prvostepena presuda od strane drugostepenog suda može biti ukinuta samo jednom. Na taj način izbjegava se odugovlačenje postupka višestrukim skidanjem presuda i uvodi mogućnost da drugostepeni sud otvori raspravu i donese odluku zakazivanjem rasprave ili pak dopunom postupka.

Uvođenjem instituta tužba za primjer, presuda po uzoru, predviđeno je da ako je sudu podnijet veći broj tužbi u kojima se tužbeni zahtjevi zasnivaju na jednakom ili sličnom činjeničnom stanju i u istom pravnom osnovu sud može sprovesti postupak u jednom predmetu, a o ostalim postupcima zastati do donošenja pravosnažne presude. Nakon toga

sud će u postupcima odlučiti kao u pravosnažnoj presudi i na ovaj način postiže se ušteda i ujednačavanje sudske prakse.

Izmjene koje se odnose na postupak po žalbi, dokazana sredstva, rukovođenje glavnom raspravom, pripremanje glavne rasprave, zastoj, prekid i ponavljanje postupka, dostavljanje elektronskim putem shodno Zakonima o elektronskoj upravi, zapisnici, mogućnost tonskog snimanja, rokovi ročišta, video konferencije, punomoćnici i drugo omogućavaju efikasniji rad suda i smanjenje sudskih troškova. Novina je da je u ovim izmjenama zakona predviđeno da se rasprava održi u prisustvu tužioca ili tuženog, a izostanak obje strane ili njihovo odbijanje da se upuste u raspravu dovodi do toga da se smatra da je tužba povučena za razliku od postojećeg rješenja koje je predviđalo da odsustvo tužioca predstavlja razlog za povlačenje tužbe.

Izmjene koje se odnose na podneske koje su u sudskom postupku sačinili advokati, zaštitnici imovinskih prava i pravnih interesa Crne Gore, organi opštine, nadležni za zaštitu imovinskih pravnih interesa opštine, državni tužilac ukoliko budu nerazumljivi i nepotpuni sud će odbaciti, neće biti vraćeni na uređenje iz razloga što navedena lica ne treba podučavati pravu. Na ovaj način sudski postupak se skraćuje, jača se procesna disciplina zastupnika. Ova lica osim državnog tužioca i organa opštine nadležnog za zaštitu imovinsko pravnih interesa opštine imaju pravu na naknadu troškova, dok zaštitnici imovinsko pravnih interesa Crne Gore imaju pravu na naknadu troškova i na nagradu po advokatskoj tarifi.

U tom smislu, vjerovatno ću iskoristiti poslovničku mogućnost, pa ću podnijeti amandman na član 29 Predloga zakona, gdje vi predlažete dopunu sa dva člana 152 i 152b. Član 152b kaže da odredbe ovog zakona o troškovima primjenjuju se na stranke koje zastupa zaštitnik imovinsko pravnih interesa Crne Gore. U tom slučaju troškovi postupka obuhvataju iznos troškova koji bi se stranci priznao na ime nagrade advokatu.

Ono što ja, kao službenik Direkcije za imovinu koja štiti interese imovine opštine mislim da treba u troškove obuhvatiti i organ opštine nadležan na zaštitu imovinsko pravnih interesa opštine i prosto me interesuje vaš stav po tom pitanju. Konačno, želim da kažem da će klub Demokratske partije socijalista podržati Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o parničnom postupku. Zahvaljujem i izvinjavam se ako sam prekoračila vrijeme.

PRREDŠEDAVAJUĆI BRANKO RADULOVIĆ:

Posebno me zainteresovalo ovo nadoknada, jer ovo što se desilo sa "Radoje Dakićem" radnicima i ono što se desilo sa nama oko Elektroprivrede, ono je van pameti. Za tri ili četiri ročišta stotinu i kusur hiljada eura, ministre, oni su opljačkali građane po procesu koji je bio identičan. Znači, moram ovo da kažem, potvrđeno je i zakon je potvrdio ono što je bilo komercijalna nadoknada gubitka Elektroprivrede, to nema nigdje u svijetu. Tehničko, ok, 8%, 10%, 6% zavisno gdje što. Tužilo je Elektroprivredu jedno 200 -300 građana. Mi smo donijeli taj zakon, potvrdili taj zakon, ali sud je drugačije mislio. Nadoknada advokatima je više do 100 hiljada eura. Imali gdje to na svijetu? Da sam sad mlađi jedno 20 učio bih za advokata. Da se brzo obogatim, ali to nije moralo, to je pljačka. Zato ću, ministre, da sa Vama vidim kako da intervenišem i što da uradimo, jer to je pljačka. Ja sam žrtva zato što sam garantovao među drugima i ti ljudi neće platiti, nego ću ja to naći zajedno sa mojim kolegama koji su animirali da to uradimo, ali su oni lopovi. Lopovi, koji su uzeli 100 i kusur hiljada za tri ili četiri ročišta.

Izvolite, kolegice.

AZRA JASAVIĆ:

Uvaženi predsjedniče, potpredsjedniče Raduloviću.

Smatram da ste povrijedili Poslovnika, jer ste jednu profesiju, advokatsku, nazvali lopovskom. To je neprimjereno za ovaj dom, to je neprimjereno za profesiju o kojoj se govori. Imate mogućnost da podržite predlog zakona koji suzbija to enormno povećanje, ako hoćete tako, advokatskih tarifa, ali su kolege u skladu sa zakonom koji im je omogućavao, Zakonom o parničnom postupku, omogućili sebi ta materijalna sredstva. To je ono što im je zakon dozvoljavao. Danas imate na dnevnom redu zakon koji to sprečava i imate način da to podržite. Molim Vas, da se izvinite javno advokatskoj profesiji, jer je nedozvoljeno nazivati jednu profesiju na taj način.

PREDŠEDAVAJUĆI BRANKO RADULOVIĆ:

Koleginice, ne da su lopovi ti ljudi nego više, to vam ja kažem, za tri, četiri parnična postupka, ti trojica su uzeli više od 100 hiljada eura sa zakonom koji je potvrđen u Skupštini Crne Gore i to ne samo za komercijalne gubitke, ti ljudi su se žalili za komercijalne gubitke. Ne može da plaća građanin komercijalne gubitke on može samo eventualno da plaća tehničke gubitke i svi smo glasali za taj zakon. Čak smo reči da ne mogu da budu ni tehnički gubici naplaćeni za one koji redovno plaćaju. Žalili su se. Vi ako ste iz te profesije, trebate prvi da se dignete i da kažete da tri čovjeka ne mogu za tri sata da uzmu 100 i kusur hiljada eura. Kažem vam da oni nisu lopovi nego super lopovi kao i oni koji su zastupali "Radoje Dakić". Isti slučaj.

Kažite šta sam ja povrijedio. Vi ste mene upozorili, ja kažem da nisu lopovi, nego super lopovi. Završio sam o tome.

Ja snosim odgovornost, koleginice, nemojte vi mene da učite što ću ja ka rečem. Nemojete da učite, da branite profesiju u kojoj ima i lopova.

AZRA JASAVIĆ:

Ja ne branim ono što se braniti ne može, ali se zakoni koji dozvoljavaju pojedincima da nešto ostvare moraju poštovati. To je osnovno načelo legaliteta. Vi ste imali mogućnost da u skladu sa institucionalnim nadležnostima Advokatske komore ili sudova obratite se svakom organu i tražite da utvrdite da su ti ljudi prekršili zakon ili etički kodeks. Ne znam o kome se radi, ne zanimaju me pojedinci, nikada mi se to nije desilo u mojoj praksi, jer ja sam advokat koji je humano radio svoj posao. Crna Gora može o tome da svjedoči i moji advokatski troškovi mogu o tome da svjedoče, ali u principu želim da se izvinite. Vi ne želite da se izvinite i to je Vaš stav i mi završavamo sa ovim polemiku.

PREDŠEDAVAJUĆI BRANKO RADULOVIĆ:

Ma izvinite se Vi za Nikšić, bre, i Podgoricu, ako Vi mene provocirate, koleginice. Nemojte da me provocirate više. Ja nisam ništa povrijedio ovdje. Nazvao sam ljude one i rekao sam sa ministrom ću da razgovaram i mi smo htjeli čak šta više da se nagodimo sa tim ljudima da im bude nešto što je ljudski, da im platimo oko toga njihovog angažovanja zajedno sa onim četvrtim, onim derikozama koji su sada ne više država, nego je ne znam kako se zovu ti ljudi koji naplaćuju kazne, 100 i kusur hiljada, ponavljam, za tri ročišta grupno. Nikakvih nije bilo razlika između Marka i Janka što su se žalili.

Izvolite, morao sam ovo da kažem. Ministre, ovo je već ozbiljan problem. Za jednu godinu prave vile. Je li tako, ministre? Boli me nešto što će pojedini poslanici morati po pola plate da uzimaju i sve ostalo, da jedan ljekar ima 600 eura mjesečno, a da jedan advokat na jedan propust možda koji je napravljen. To je katastrofa.

Izvolite, koleginice Marković.

DANIJELA MARKOVIĆ:

Ovu diskusiju koju sad vodite u vezi advokata nije mjesto za Skupštinu.

PREDŠEDAVAJUĆI BRANKO RADULOVIĆ:

Nisma rekao za cijelu profesiju nego sam rekao za pojedine. Ako ste Vi iz te profesije, siguran sam da Vi nijeste dio te priče, te trojice.

DANIJELA MARKOVIĆ:

Vi ste slušali gospođu Maidu, da je pričala o troškovima. Ti se troškovi nisu odnosili na advokate. Ti su se troškovi odnosili na zaštitnika imovinsko pravnih odnosa, državnog zaštitnika, da može u svim postupcima da naplati po advokatskoj tarifi građanima koji budu tužili državu. Ako građani budu plaćali zaštitniku isto što budu plaćali advokatu onda ne vidim razliku između državnog advokata i privatnog advokata, malo podvucite razliku.

Gospođa Azra je reagovala zato što nije Skupština mjesto za to, postoji Advokatska komora, a smatram da su ti advokati naplatili po tarifi koja je ovdje usvojena, znači i u Advokatskoj komori, mi smo dali potvrdu svega toga po tarifi kad naplati nema mjesta nezakovitosti nikakve. Da li je on derikoža, nije derikoža, tu je tarifa, tu je sud.

Vratiću se na temu. Predlog izmjene i dopune Zakona o parničnom postupku donio je neke novine sa jednim predlogom koji može biti uvažen do kraja godine, da Crna Gora kao država koja donosi mnogo zakona u oblasti gdje se primjenjuje Zakon o parničnom postupku mora izvršiti prava da bi se svi ti propisi, svi ti zakoni mogli lakše primijeniti i naći na jednom istom mjestu. S obzirom na ove promjene koje su došle, recimo član 32a sadrži nelogičnost, jer kako će se utvrditi vrijednost predmeta spora prema tržišnoj vrijednosti nepokretnosti u mjestu gdje se ta nepokretnost nalazi. Ta bi vrijednost bila mnogo velika u odnosu sad da se nalazi negdje u planini, na nepristupačnom mjestu, čiji povraćaj u tužbi traži i utvrđivanje stvarnih prava i prema nekakvoj sad vrijednosti koja postoji kod Uprave za nekretnine on bi platio jako visoku taksu što bi došlo do otvaranja pitanja da li bi taj čovjek uopšte i podnio tužbu za tako nevrijedne nepokretnosti koje se nalaze u planinskom dijelu. Recimo sa sjevera, jer znam koliko su te nepokretnosti, gdje je jedna recimo ar 100 eura i on sad da plati taksu, prema zvaničnoj listi Uprave za nekretnine njemu bi viša vrijednost taksi i troškova bila nego što je vrijednost nepokretnosti. Malo je ta norma neprecizno postavljena. Tako da biće u praksi nemogućnosti plaćanja visokih taksa.

Član 89 stav 3, nema logike, što smo i na odboru imali, da čujemo i od članova radne grupe i nevladinog sektora, da reviziju može podnijeti samo stranka koja ima položen pravosudni ispit, osim advokata, kao i njen punomoćnik koji nije advokat, a ima položen pravosudni ispit. Ta nelogičnost bi se ogledala u tome da bi morala da se izvadi uvjerenje, odnosno o položenom pravosudnom ispitu,. Time na neki način neprimjereno je, jer jedan dio poslova koji radi advokat, evo koliko povika ima o advokatima, izmjestio bi se iz njegove nadležnosti. Kao što su izmjestili dosta poslova notara evo sada recimo imamo da notari svi rade čitavu recimo zaostavištinu, ne samo za izjave. Praktično sudu ostaju samo jedan vanparnični postupak kompletnog, skoro ide i sud i uzimaju ga notari. S tim što advokati nemaju nikakva prava da pišu ni ugovor, ni ostavinu. O tome pričam, da je ova norma malo neprimjerena što se tiče davanja prava da piše reviziju neko stručno lice, sem advokat.

Dalje, u članu 121a, to je dobra norma, tonsko snimanje ričišta koje će dosta doprinijeti jednoj realnosti. Tonsko snimanje će biti obavljeno i u pismenoj formi u zapisniku, koji se razlikuje od zapisnika suda, i kada dođe do razlike u zapisniku suda i zapisniku tonskog snimanja stranka može da traži prigovor, da uloži prigovor da se uporedi tonsko snimanje suđenja sa onom zapisnikom. Vrlo često smo u situaciji, zato što direktno ne diriktiramo zapisnik od stranke, da sudija diktira onako kako mu odgovara. Vrlo često i izmijeni se čitav smisao dokaznog postupka, dobija neki drugi tok i taj tonski zapis će biti jedan od ključnih

dokaza kako je ta rasprava tekla, jer je bez cenzure, bez ispravke, bez ičega, da se priznaju troškovi državnom tužiocu i zaštitniku, takođe.

Niti SNP-e, niti ja kao pralik ne bih prihvatila, što sam čula i od gospođe iz DPS-a, koja je iz odbora. Znači, ta norma će biti možda amandmanski da se djeluje na tu normu, da se ukloni. Upavo je izazvala ovdje burno reagovanje prije o advokatima, jer je pogrešno protumačena.

Ono što je dato za objašnjenje da taj novac ide državi, to ne znači mnogo građaninu ništa, jer ako kao do sada imao pravo da ispravi neke nepravde, recimo, njemu je 1953. bila upisana njegova nepokretnost, 1974. dolazi do snimanja, i on ne biva upisan kao vlasnik ili 1995. u katastar nepokretnosti, tako da daje mogućnost građaninu da uđe u postupak, ali kao mu budu uračunati troškovi za državnog tužioca, za zaštitnika on neće moći da podnosi tužbu.

Jedna od novina je, nije se mnogo diskutovalo o njoj, a meni je interesantan član 283. Sud može odlučiti o sporu na osnovu podnesaka i priloženih dokaza bez glavne rasprave, ako se stranke u pismenoj formi o tome izjasne. To je jedan dio koji zavređuje pažnju, jer doći će do manipulacija. Ja sam upravo i objasnila jednom da sam imala jednu presudu beranskog suda na osnovu priznanja gdje je visoki opštinski funkcioner Opštine Berane priznao stranki imovinu veće vrijednosti podneskom bez suđenja, bez ičega, da se uloži predlog za obnovu postupka, čak se podnijela i krivična prijava, jer je imovina veće vrijednosti. To je ta zloupotreba kada nema javnosti, kada nema suđenja, kada nema ročišta, kada se sve to ne proprati. Znači, može da dođe do dogovora, unaprijed sklopljenog dogovora gdje je sud samo na osnovu, čim se stranke ne protive, jeste da ima pravo sud da pazi da po službenoj dužnosti da ne dođe do povrede javnog interesa, ali ako se to malo više u oblande stavi, nikakav javni interes nije zaštićen.

Presuda na osnovu po uzoru, takođe su novine. Mislim da bi možda donijele neko poboljšanje u sudstvu, upravo zbog toga što se ta ujednačenost sudske prakse jednostavno izgubila. Mada, ovaj član povezuje sa članom o reviziji, ni tu stranke neće biti jednake. Mi znamo, usvojili smo ovdje zakon po kome, osnovna načela da su ona obavezujuća. Ovdje u ovom članu gdje se govori o reviziji postoji kontradiktornost. Znači, niko neće slušati mišljenje Vrhovnog suda, ni drugostepenog, odnosno Višeg suda. Pa se kaže, po tom pitanju Vrhovni sud Crne Gore još uvijek nije zauzeo stav, to je jasno. Nije još zauzeo stav. Međutim, tačka 2, a o tom pitanju Vrhovni sud Crne Gore već zauzeo stav, ali se odluka drugostepenog suda zasniva na stavu koji nije istovjetan sa tim stavom. Znači, i u tačku 3 opet nelogičnost.

PREDŠEDAVAJUĆI BRANKO RADULOVIĆ:

Koleginice, samo malo brže, osmi minut je. Završite koleginice.

DANIJELA MARKOVIĆ:

Mislim da pričam o nečemu što je jako bitno, zato sam i prekoračila vrijeme.

PREDŠEDAVAJUĆI BRANKO RADULOVIĆ:

Završite misao.

DANIJELA MARKOVIĆ:

Ne, hvala. Pošto gospodin reaguje. Ne.

PREDŠEDAVAJUĆI BRANKO RADULOVIĆ:

Dobro. Imaćete priliku sigurno. Ministar će da iskomentariše pa ćete Vi imati priliku da odgovorite.

Izvolite.

AZRA JASAVIĆ:

Zahvaljujem.

Neću gubiti vrijeme, Skupština mi je veoma inspirativna i uvijek koristim Andrića i zovem u pomoć, koji je znao da kaže, parafraziram, da poznajem čovjeka koji sve što nije razumio nazivao je ružnim imenom, a takođe je govorio da je za jednog čovjeka znao divno da govori a nikada nije znao gdje, kad i pred kim šta da kaže. Zato ću ja, poštovani ministre, voditi računa da razumijem ovo o čemu se govori, da Vam se obratim sa razumijevanjem.

Uvaženi gospodine Pažin, ovaj zakon ima svoje dobre strane i svoje loše strane. Prvo ću govoriti o dobrim stvarima, jer prvo volim da govorim o dobrim stvarima, uvijek argumentima, a onda o lošim stvarima.

Ono što je dobro u zakonu jeste to što se ovaj zakon odnosi na tužbu za primjer ili tužbu po uzorku koja podrazumijeva da upravo na izvjestan način se sprečavaju ovi ogromni sudski troškovi koji su se nagomilavali ranije gdje su advokati uzimali silne naknade. Konkretno mogu da govorim o svom životu, jer svako svojim djelima potvrđuje ko je i što je. U mojoj kancelariji je došlo 300 radnika koji su radili za eko naknade i tražili su da ja idem sa ovom grupnom tužbom gdje bih mogla da uzmem ogromne troškove. Ja sam to odbila i tražila sam da idemo sa tužbom po uzorku i samo sam za dva slučaja išla sa predmetom do Vrhovnog suda da bi spriječila da građani nepotrebno troše svoj novac, da ne plaćaju novac za vještačenje i da ne plaćaju novac na advokate. To je ono što je konkretno djelo.

Druga stvar o kojoj želim da govorim jeste da je dobro to što drugostepeni postupak ako se jedanput ukine presuda Vrhovni sud mora da vodi računa o raspravi i da on donese odluku. Ono što nije dobro, nije dobro da ste predvidjeli da se ukida zbog bitne povrede odredaba parničnog postupka iz tačke 15, pa se opet vraća prvostepenom sudu. Tu treba razmišljati da drugostepeni sud efikasno to riješi.

Dalje, predložili ste nove institut predlog za dozvolu revizije. Ovo jeste novi institut, time proširujete mogućnost da se podnese revizija i to je dobra namjera. Ne znam kako će se ona operacionalizovati, to je suština. Suština je, gospodine Pažin, kao što znate kadrovi, ljudi, kopmententni od integriteta, koji znaju svoj posao, koji se nigdje nisu provlačili kroz iglene uši, koji se nisu apsolutno ni u jednoj situaciji našli da ne umiju da odole iskušenjima nego su znali da štite lični i profesionalni integritet. To je suština vaša i Vi morate na tome raditi, da se kadrovi u crnogorskom pravosuđu baziraju u smislu odlučivanja na onim prvostepenim sudijama, osobito prvostepenim sudijama Osnovnog suda u Podgorici koji je sjajan sud i to mora da bude izvor naših kadrova. Imali smo jednu dobru fazu negdje dvije hiljade i neke kad smo imali dobre kadrove, sada ste to popravljali. To nije dobro i dalje sudovi zavise od izvršne vlasti i dalje se iz političkih centara moći upravlja sa sudovima. Zbog toga što to nije dobro, nećemo glasti za ovaj zakon, jer ovaj zakon nudi dva rješenja koja su vrlo loša i nećemo zbog građana dozvoliti da to prođe, kada je Pozitivna Crna Gora u pitanju.

Prvo loše rješenje je to što vi hoćete da zaštitnik imovinsko pravnih interesa ima pravo da plati od građana u koliko izgube spor u skladu sa advokatskom tarifom. To je neustavno, to je ne samo neustavno, nego to činite zato što želite da obeshrabrite građane da vode postupke protiv države, a gazimo flagrantno ljudska prava i slobode građana. Ne možemo to da radimo, posebno kada Vlada Zakonom o eksproprijaciji želi da flagrantno zgazi pravo privatne svojine. Ne samo zbog toga nego i zbog mnogih drugih prava kojima su građani ugroženi, a suštinski kada ga dovedete u poziciju da advokatu plati troškove, vi ste ga

obeshrabrili, a kontrolišete sudove. Da je nezavisan sud i nepristrasan, ovo bi bilo dobro rješenje, a ne na ovaj način nego da se odredi neka naknada simbolična za zaštitnika, ne ona kakva je advokatima jer advokati potpuno, oni koji pošteno rade, i ovdje želim da istaknem da ima izvanrednih advokata koji u skladu sa etičkim kodeksom vrše svoj posao. Pozivam sve one koji znaju da jedan advokat nije radio nešto u skladu sa etikom, prijave tog advokata ili da eventualno podnesu krivičnu prijavu. Ali, ne možemo napadati struku ako u toj struci ima i dobrih i čestitih i onih drugih ljudi. Dajte da govorimo imenima, kada nešto nije dobro sa argumentima.

Neću vam ovo prihvatiti iz razloga što imate jednu odredbu koja nije dobra. To je da ukoliko se stranka ne pojavi na ročištu, tužilac i tuženi da se može tužba smatrati povučenom. Zašto to nije dobro? To bi bilo dobro kada bismo imali profesionalne sudove. Suština priče je da naši sudovi nijesu profesionalni i nijesu depolitizovani. Mi ćemo tražiti odgovornost od sudija. Sudija je dužan onog momenta kada je zakazan pretres ili rasprava da svog zapisničara pošalje, da pozove procesne stanke, da konstatuje da su one tu i da obavijesti pisanim putem o tome kada će se održati ročište. Jer, ovako kako ste vi ovo koncipirali dovodite u situaciju građane da sudovi kasne, da sudovi imaju privilegovano pravo, da ne rade odgovorno svoj posao, a da advokati moraju da čekaju vas kada se vi smilujete da primite advokate u vaše cijenjene i uvažene prostorije. Advokati na to ne smiju da pristanu i, u ime pravde, ne smije da vam prođe to rješenje. Daću amandman, možete vi većinom glasati, ali želim da iskažem javno svoj stav po pitanju ovog šta je dobro, a šta nije dobro. Hvala vam.

PREDSEDAVAJUĆI BRANKO RADULOVIĆ:

Ministre, sada imate priliku pošto smo iscrpili listu da se dva puta javite. Prvi put da odgovorite kolegama, a onda u završnoj riječi da kažete ono što je uopšte i suštinski. Izvolite.

ZORAN PAŽIN:

Neću pominjati imena nego ću pokušati da odgovorim na fenomene, odnosno na pitanja koja su pravno otvorena, naprosto da ne bih postakao replike i dodatno usložio postupak. Iskoristiću priliku da odgovorim na sva pitanja, ali neću reći kome konkretno odgovaram i na koje pitanje, jer je više poslanika govorilo o pojedinim pitanjima koji su sadržaj zakona, a ja bih o tome govorio u načelu.

Što se tiče pitanja zaštitnika imovinsko pravnih interesa i predviđenoj mogućnosti da ukoliko zaštitnik imovinsko pravnih interesa koji zastupa državu, uspije u sporu, ima pravo na naknadu određenih troškova. Zaštitnik imovinsko pravnih interesa je suigeneris advokat države. Mi ga nijesmo tako nazvali, ali mogli smo ga nazvati. Da li se zove zaštitnik imovinsko pravnih interesa ili advokat države ili se zove pravobranilac, kao što smo ga ranije nazivali, to je formalno pravno nevažno pitanje, a i materijalno pravno nevažno pitanje. Suština je da država bude u prilici, u situaciji kada država dobije spor da ima situaciju jednaku kao što bi imala bilo koja druga stranka koja je učestovala u postupku, sredstva koja bi bila opredijeljena u toj situaciji kao troškovi postupka države ne bi išli zaštitniku imovinsko pravnih interesa nego bi išli u budžet. Iz budžeta se servisiraju potrebe građana, zdravstvo, socijalna zaštita, obrazovanje i sve druge potrebe države organizovane kao javni servis. To je ono što je bila intencija radne grupe koja je pripremala ovaj zakon. Ukoliko vi smatrate da ipak ne treba da bude sadržano ovo rješenje, ukoliko parlamentarna većina ima drugačije mišljenje u odnosu na radnu grupu, zna se čije će mišljenje važiti, mišljenje parlamenta.

Ovdje sam da vam pokušam pojasniti što je radna grupa koja je bila bogata sastavom, bili su razni predstavnici u toj radnoj grupi, imala u vidu kada je predložila ovakve odredbe. Konačno da se podsjetimo da smo mi u crnogorskom pravnom sistemu imali sličnu odredbu

kada smo imali javne pravobranioce. Javni pravobranioci kada bi uspjeli u sporu, imali bi pravo, takođe, na naknadu troškova sličnu kao ova koja se sada predlaže. Radi se o troškovima koje država ima angažujući zaštitnika koji bi u isto vrijeme mogao da radi neki drugi koristan posao za državu. Umjesto toga on učestvuje u postupku i dobija taj postupak sa protivnom pravnom stranom koja se vodi pred sudom. To je logika ove odredbe. Ako mislite da njoj ipak nije mjesto tu, zaista to moram da uvažim i poštujem.

Što se tiče vrijednosti predmeta spora i tržišne vrijednosti nepokretnosti kao načina kojim se određuje vrijednost predmeta spora kada se radi o svojinskim predmetima koji se odnose na nepokretnost, pitam vas na koji drugi način bi se mogla odrediti vrijednost predmeta spora osim prema tržišnoj vrijednosti te nepokretnosti. Vidite, mislim da je pošteno rješenje da kada država uzima od pravnih subjekata određena sredstva kroz poreske obaveze i polazi od tržišne vrijednosti te nepokretnosti kao poreske osnovice, da je potpuno u redu da taj osnov važi i kada je drugačiji pravni predmet u pitanju, bilo da se radi o eksproprijaciji, pa se onda ponovo utvrđuje tržišna vrijednost spora, bilo da se radi o vrijednosti predmeta spora koji su uslov s jedne strane za korišćenje vanredno pravnog sredstva, odnosno revizije, tako i za naplatu sudske takse koja polazi, takođe, od vrijednosti predmeta spora.

Rekli ste da smatrate da reviziju ne bi moglo da izjavi lice koje nema položen pravosudni ispit nego bi to trebalo pravo da pripadne samo advokatu. Reći ću vam što je radna grupa imala u vidu. Radna grupa je smatrala da je revizija jedno vanredno pravno sredstvo, ne redovno, koje se koristi nakon pravosnažnosti i to ukoliko je pravosnažnost bila u drugom stepenu. Imali smo dva stepena sudskog postupka. U reviziji se više ne raspravljaju činjenična pitanja nego isključivo pravna pitanja i to postojanja povreda bitnih odredbi Zakona o parničnom postupku ili pogrešnoj primjeni materijalnog prava. Radi se o pravno stručnom i složenom pitanju koje zahtijeva određeni nivo stručnosti i onoga koji zastupa stranke u predmetima po reviziji. Zašto to nijesmo ograničili samo na advokate. Iz prostog razloga jer smo smatrali da ne bi bilo pravično za građane da ukoliko imaju u svom najbližem okruženju nekoga sa položenim pravosudnim ispitom da ga izlažemo advokatskim troškovima. Ako je neko najbliži nekome sa položenim pravosudnim ispitom zašto bi taj morao da angažuje advokata ako će biti zastupan sa visokim stepenom stručnosti. Recimo, ja nijesam advokat, a usuđujem se da kažem da bih nekoga na valjan pravni način zastupao pred crnogorskim sudovima, a i onim međunarodnim. To je bila logika zašto smo rekli da može i lice sa položenim pravosudnim ispitom ne samo advokat.

Vi ste pohvalili mogućnost pismene rasprave umjesto usmene u određenim slučajevima ukoliko se stranke usaglase, ali ste se zapitali kako bi to moglo da funkcioniše u praksi. Na isti način na koji je to funkcionalo godinama pred Upravnim sudom. Pred Upravnim sudom se vodio isključivo pismeni postupak, odnosno pismena rasprava. Pred Evropskim sudom za ljudska prava se uglavnom najčešće vode pismene rasprave, izuzetno samo usmena rasprava, pa se to ne doživljava kao problem. Problem bi bio kada bi to nametali građanima bez njihove saglasnosti. Ukoliko se građani saglase, pravni subjekti, to ne moraju biti građani, mogu biti i pravna lica, da postupak ide isključivo pismenim putem, zašto bi im mi to pravo uskratili, a oni ga sami žele. Dakle, time im izlazimo u susret, da se postupak vodi sa što manje troškova i da se što prije završi. Zamislimo potencijalnu situaciju da između stranaka nijesu sporne činjenice nego je sporna primjena materijalnog prava. Obratiće se sudu koji će iz utvrđenih činjenica vidjeti koja pravna posledica proizilazi iz takvih činjenica i dati pouzdan odgovor i jednoj i drugoj strani. To je logika za ovo rješenje. Kada je u pitanju tužba po uzorku, jedna poslanica, da ne bih podstakao repliku je s pravom ukazala na sve prednosti ovog posla, to je postupak koji preduzima i sam Evropski sud. U situaciji kada se radi o više predmeta sa istovrsnim činjeničnim i pravnim osnovama. Pravno

nije racionalno da svi ti predmeti se izlažu sudskim, advokatskim troškovima, troškovima vještačenja i svim drugim troškovima, a s druge strane da se na neki način zatvore svi kapaciteti sudova koji će postupati po svim tim tužbama. Ako se radi o istovrsnim činjeničnim pravnim predmetima, sud će ubuduće uzeti jedan od tih predmeta, zastati sa postupkom i svim ovim drugim predmetima, stanke pri tome ne gube nikakva prava, niti postoji mogućnost zastarijevanja jer je sudski postupak već pokrenut i zavisno od toga kako će sud riješiti taj predmet, stranke će se opredijeliti da li će eventualno povući tužbu. Ukoliko po uzorku predmet ne bude riješen na način kao što očekuju ili će ipak ući u sudski postupak, ukoliko povoljan ishod bude za njih. To je ratio ove odredbe kojoj se pristupilo. Mislim da je ona jako dobra, racionalizuje sudski postupak, smanjuje troškove sudskog postupka i koncentriše energiju suda teške ozbiljne sporove koji trebaju da budu rješavani.

U pogledu povlačenja tužbe, bojim se da imamo ovdje jedno nerazumijevanje situacije. Do sada smo imali odredbe da ukoliko tužilac koji je uredno pozvan ne dođe na glavnu raspravu, da se tužba smatra povučenom. To se pokazalo u praksi da nije najracionalnije rješenje iz sljedećeg razloga. Ukoliko se formalno i procesno riješi spor na ovaj način, a ostane materijalno pravni spor između građana koji su bili u sudskom postupku ili drugih pravnih subjekata, onda imamo situaciju da se ponovo podnosi tužba sa istim sadržajem. Ponovo se angažuju skupi kapaciteti države, ponovo se građani izlažu troškovima jer ponovo moraju da plaćaju sudsku taksu, da angažuju advokate, vještake i sve ono što je dio procesnog prava. Umjesto toga, imamo situaciju da ukoliko stranke koje su uredno pozvane ne dođu na ročište, jedna od njih dođe a druga ne dođe, ročište se održava u prisustvu stranke koja je prisutna, a stranka koja je uredno pozvana, a odluči se na procesnu pasivnost, sama snosi posledice takvog jednog svog stava. Hvala vam.

PREDSEDAVAJUĆI BRANKO RADULOVIĆ:

Hvala, ministre.

S moje strane ono što sam pitao, a oni koji to rade drugačije kao ovaj slučaj koji je danas došao na naplatu, to je strašno.

Za komentar se javila koleginica Jasavić. Izvolite.

AZRA JASAVIĆ:

Ne želim da repliciram vama nego sistemima koji su iza vas, zato što vas osobito cijenim, a sistem koji je napravio ovakvo rješenje za mene je sistem koji je diskutabilan i dajem argumente zašto.

Prvo oko ovog da zaštitnici imovinskih prava imaju naknadu. Rekli ste da su javni pravobranioци ranije imali to pravo. Ali, zašto su imali to pravo? Zato smo imali vrijeme nacionalizacije nakon drugog svjetskog rata, vrijeme eksproprijacije, oduzimanja privatne svojine i kršenja elementarnih ljudskih prava i sloboda koja poznaju evropski standardi, na način što je oduzimana zemlja od vlasnika, a nije ni naknada plaćana. Sistem je ustanovio javnog pravobranioца i dao mu pravo na naknadu da bi obeshrabrio tada građane da štite na kvalitetan način svoja prava i kontrolisao sudstvo u tom jednopartijskom sistemu. Šta se dešavalo? Moja imovina, imovina mojih čukundedova, praćedova, đedova je u nepovrat otišla. Ostalo je dosta jer sam vaspitana da je i malo dosta, ali mi nismo mogli vratiti tu imovinu.

Sada imamo Zakon o restituciji koji su obesmišljen sa ne znam već kakvim procedurama i bukvalno se ništa ne vraća. Želim da ukažem građanima da ova činjenica da se uvodi na mala vrata ova mogućnost da se zaštitnik imovinsko pravnih interesa sada plaća ukoliko stranka izgubi spor po advokatskoj tarifi, ukazuje na latentnu opasnost da će se opet krenuti na privatnu imovinu i da će opet elementarna ljudska prava i slobode građana na

privatnu imovinu biti ugrožena. Ja koja sam osoba koja potiče iz porodice kojoj je mnogo toga oduzeto i nije mi žao ako je sirotinji koristilo i danas mi nije žao ako je sirotinji koristilo, ali ako koristi tajkunima koji su iz ničega ne znam šta stvorili, onda ću biti brana tome definitivno jer jesam neko ko istinski vjeruje u ideje socijalne pravde, humanosti, empatije i pravdoljubivosti. Sa 47 godina to svojim životom potvrđujem i svojim životnim djelima, u svakom momentu odolijevajući iskušenjima koje život nameće. Ne govorim ovdje o sebi nego o sistemu koji želi da opet krene na privatnu imovinu. Mi ćemo to koji na pravi način razumiju stvari znati da branimo. Hvala vam.

PREDŠEDAVAJUĆI BRANKO RADULOVIĆ:

Hvala i vama.

Izvolite, kolegkinice Marković.

DANIJELA MARKOVIĆ:

Hvala, potpredsjedniče.

Ministar je objasnio što se tiče troškova, uporedio je da je to državni advokat, dao je neko poređenje na zapadu. Postoje državni advokati, upoznata sam i ja, ali mi smo daleko, ministre, od zapada i po standardu i po svim drugim mjerilima, sad za sad barem.

Ko direktno radi sa građanima zna i njihov ekonomski položaj, zna njihovo imovno stanje, da su to ljudi koji traže nešto što im je oduzeto ili za dio koji se odnosi na utvrđivanje vrednosti imovine nepokretnosti, da se mora uzeti mjerilo visine nepokretnosti, tržišne vrednosti. Jeste to, ali taksa je ipak limitirana. Sudska praksa je limitirana preko 700 eura. Imala sam slučaj da stranka nije imala da plati jer je tražila nešto što joj je oduzeto 1956. godine. Da ima taj novac ne bi se ni tužila, a sva vrednost te nepokretne imovine nije bila možda ni 15.000.

Niste objasnili reviziju. Ove odredbe što se tiče revizije su kontradiktorne i selektivno će se primjenjivati. Ako ovako ostane rješenje, nadam se da će se amandmanski djelovati na ovaj član 397a. Sve tačke 1, 2 i 3 su nelogične. One su u suprotnosti sa Zakonom o sudovima gdje se kaže da opšta načela obavezuju. Mi treba da nagađamo da li je Vrhovni sud zauzeo načela, da li je Viši sud zauzeo opšta načela. Ovo je jedna pravna uzbuna, tako da niko tu neće moći da zna šta je tu ko radio i zauzeo, kakvo načelno mišljenje i kako će stranka taj predlog da uputi, od tačke do tačke, vidjećete i sami. Hvala.

PREDŠEDAVAJUĆI BRANKO RADULOVIĆ:

Hvala i vama, kolegkinice Marković.

Ministre, prije nego što vam dam završnu riječ, raduje me ovo što ste vi uočili kao veliki problem. Zbog pune informacije javnosti i onoga što sam rekao danas, da je došla za prinudnu naplatu jednom poslaniku ovdje u Skupštini, da mu se odbije sledećih ne znam koliko mjeseci po pola plate u iznosu od 12.000 eura zato što je dao garanciju, jedan je bio tih koji je davao garanciju i od kojeg se moglo više naplatiti za ovu grupnu tužbu, ne znam koliko 200, 300 ljudi koji su se s pravom bunili da komercijalne gubitke velikih firmi i ostalih da ne plaćaju građani Crne Gore. Neću da imenujem toga poslanika da ne biste rekli da to radim iz nekih političkih pobuda nego to je činjenica. Zato ću to s vama, ministre, da vidim da li se može nešto retroaktivno uraditi jer je to božja greota, prinudna naplata.

Izvolite.

ŽELJKO ARCOVIĆ:

Zahvaljujem.

Uvaženi potpredsjedniče, uvaženi ministre, kolegice i kolege poslanici, uvaženi građani Crne Gore,

Morao sam se proceduralno javiti iz razloga što sam čuo da ste, gospodine predsjedavajući, imali jednu negativnu izjavu što se tiče rada Advokatske komore Crne Gore, odnosno generalisali ste sve advokate na način na koji nijeste smjeli to da uradite. Moram da završim, izvinite, pustite me.

Smatram da je elementarno korektno sa vaše strane kao izabranog predstavnika građana da se izvinite Advokatskoj komori Crne Gore, odnosno svim advokatima koji pošteno i profesionalno obavljaju svoju djelatnost. Još jedanput se zahvaljujem uvaženim kolegicama Jasavić i Marković koje su stale u odbranu advokature. Ko je i na koji način naplaćio određene troškove postupaka, to treba da se utvrdi u regularnom postupku, a ne na način kako ste rekli vrlo ružno lopovi, pa poslije toga se izvinili sa super lopovi. Niste smjeli, barem za tom govornicom to da kažete. Da ste to izjavili kao poslanik, a da ste uzeli riječ da diskutujete po određenom predlogu zakona možda bih i razumio. Međutim, na ovaj način smatram da profesiju advokata ne smijete da blatite na način na koji ste je vi blatili.

PREDŠEDAVAJUĆI BRANKO RADULOVIĆ:

Hvala vam, kolega.

Ne da stojim nego super stojim iza toga. Vi pokrenete ka mojoj smjeni što god hoćete. Ne možete više, nećete više govoriti u vezi toga.

Dajem pauzu pet minuta.

PREDŠEDAVAJUĆI BRANKO RADULOVIĆ:

Uvažene kolege, nastavljamo sa radom.

Uvaženim poslanicima sam pokazao i činjenično stanje, očito da ću se uz pomoć ministra baviti ovim što više. Sigurno nećemo dopustiti da oni ljudi kojima smo mi bili logistička podrška na određeni način, da od svojih malih penzija i malih primanja plate ovakvu jednu nekorektnu nadoknadu. Tako da sve što sam rekao možda je bilo više sa emocijama, ali je sve sa potpunim činjenicama. Nažalost, nije bio prethodni zakon dovoljno definisan. On je bio možda adekvatan nečemu što znači više moralna svaka profesija i više samokontrola. Moraćemo da idemo do dolje i da definišemo sve moguće stvari.

Da li hoćete proceduralno u odnosu na moju emociju i na moju situaciju? Molim vas da mi, takođe, pomognete da ovi ljudi dobiju kvalitetnu nadoknadu, a ne nikako ovo je što je preko 100.000 eura.

Izvolite, kolega Dukoviću.

HALIL DUKOVIĆ:

Zahvaljujem, gospodine potpredsjedniče.

Naravno da shvatamo emocije, svi smo mi ljudi i svaki čovjek ima svoje emocije i to je nešto normalno. Mislim da posebno mjesto na kome stojimo moramo koliko koliko više suzbijati te emocije. Mi smo u ovoj Skupštini donijeli naš Etički kodeks da bi se međusobno uvažavali, poštovali i zaštitili jedan od drugoga. Takođe, taj kodeks nam služi i da zaštitimo druge od nas. Čini mi se da smo danas povrijedili pravo drugih, onih koji se ne nalaze u ovoj Skupštini, shodno onim članovima koje smo mi sami donijeli ovdje u kodeksu, član 7, 8, 9, 12, dosta tih članova. Molim vas da ubuduće pazimo što se tiče Etičkog kodeksa, da ipak one ljude koji nijesu prisutni ovdje, ljude koji ne mogu odgovoriti ipak ne vrijeđamo na takav način. Zahvaljujem.

PREDŠEDAVAJUĆI BRANKO RADULOVIĆ:

Hvala, kolega. Zato i volite da ja predsjedavam, jer sam dosta objektivan i neću pominjati te tri tzv. advokata. Ali, pogledajte, ljudi, ovaj spisak ovdje. Pogledajte ovo, još ih ima šest. Ima jedan poslanik koji mora da plati 11.203,80 plus 168, znači po pola plate, kolega, odbijaće mu se u sljedećem periodu jer nema od čega drugo. Ovo je tzv. solidarnost, je li tako, ministre? Solidarna odgovornost, evo počeo sam da učim Pravni fakultet. Tako da neću, kolega, zbog ovog doma pominjati te tri ličnosti, jer to ne mogu nazvati advokatima. Ne mogu to da nazovem, ali ćemo se njima baviti detaljno i na svaki mogući način.

Izvolite, ministre, završna riječ.

ZORAN PAŽIN:

Hvala vam.

Poštovani predsjedavajući, uvažene poslanice i poslanici, meni preostaje da vam se zahvalim na bogatoj i sadržajnoj raspravi koju smo imali o ovom zakonu, na trenutke šustroj, što je dio našeg mediteranskog temperamenta i nađe geografsko određenje koje doprinosi kvalitetu odluke koju treba da donesemo. Imali smo teze i antiteze, a sinteza će biti odluka koju će donijeti ovaj parlament. Zahvaljujem vam se i pozdravljam vas.

PREDŠEDAVAJUĆI BRANKO RADULOVIĆ:

Takođe, minister, zakazujem viđenje povodom ovoga vas i mene da li ima neki pravni lijek. Vidimo se po sljedećoj tački, mislim da je to sutra, ponovo u parlamentu i hvala vam na prisustvu.

Uvažene kolege, još imamo dvije tačke dnevnog reda današnjeg rada. Prvo je Predlog odluke o obrazovanju odbora za praćenje i primjenu zakona i drugih propisa od značaja za izgrađivanje povjerenja u izborni proces. Pošto tu nije koleginica, hoćemo li dati pauzu od deset minuta? Izvinjavam se. Podsjećam da je Predlog odluke podnijela poslanica dr Draginja Vuksanović. Izvjestioci odbora su Srđan Perić, Zakonodavnog odbora i ovdje nije poznato i nije još odredili, Odbora za politički sistem, pravosuđe i upravu.

Uvažene kolege, otvaram pretres. Da li poslanica Vuksanović želi dati dopunsko obrazloženje? Želi. Izvolite.

DRAGINJA VUKSANOVIĆ:

Zahvaljujem.

Poštovani građani Crne Gore, uvaženi predsjedavajući, uvažene kolege poslanici, Smatrala sam za shodno da je odgovorno završiti i drugi dio zadatka koji je pred našu radnu grupu prošle godine negdje u ovo vrijeme kolegijum predsjedika Skupštine odredio. Prvi dio zadatka je bio da radna grupa kojom sam predsjedavala radi na Predlogu zakona o finansiranju političkih subjekata i izbornih kampanja. Mi smo taj zadatak odradili i uspješno doveli do kraja i taj zakon je izglasan u ovom Parlamentu.

Međutim, pretpostavka za onu adekvatnu primjenu i uspješnu implementaciju ovih normi zakona, kao i drugih izbornih zakona leži u drugom dijelu našeg zadatka. To je da formiramo odbor koji će pratiti tj. vršiti nadzor nad primjenom izbornih zakona u postupku prije izbora, tokom izbora i nakon izbora.

U skupštinu proceduru, osjećajući odgovornost za taj drugi dio zadatka, podnijela sam Predlog odluke kojom sam insistirala da se formira taj odbor, da se poimenično odrede članovi tog odbora i da se konačno utvrde zadaci koji će početi da se realizuju od septembra mjeseca. Mi smo se kao članovi Radne grupe saglasili i oko sastava odbora. Ono je što je bilo sporno za nas jeste da se nismo mogli dogovoriti oko toga ko će predsjedavati odborom. S obzirom na činjenicu da nisam imala pravnu mogućnost da predložim alternativu u okviru svog Predloga odluke navela u tom mom predlogu da odborom predsjedava neko iz

vladajuće većine. Međutim, za mene apsolutno nije sporno da predsjedava neko iz opozicije, niti mi je sporan model da bude koopredsjedavanja. Ono što budu prihvatili svi, biće prihvatljivo i za mene, tako da sam ovdje otvorena za sve moguće amandmane. Vjerujem da je interes svima da se izbori i primjena izbornih zakona sprovede u skladu sa principima vladavine prava. Tek tada možemo govoriti o demokratiji koja je u izvornom značenju podrazumijeva vladavinu naroda. Samo ćemo na taj način moći da izborne zakone sprovedemo na pravi način.

Ono što će biti zadatak ovog odbora jeste ne samo da vrši nadzor već da i u postupku vršenja nadzora, ako primijeti bilo kakve manjkavosti, nepravilnosti u primjeni izbornih zakona, naravno sugerišem nadležnim državnim organima koji će shodno svojim ovlaštenjima preduzimati dalje korake u vidu toga.

U Predlogu ove odluke stoji, kao što ste vidjeli, da odbor ima 14 članova, sedam plus sedam. Znači da je bilo sugestija oko toga da ukoliko bi bilo predsjedavanje od strane nekog ili iz vladajuće većine ili iz reda opozicije, da bude i zlatan glas. Ne bih se ni tome protivila. Ono što želim od svih vas jeste da sam za svako ono rješenje koje će značiti kompromis svih u parlamentu. Zahvaljujem.

PREDSEDAVAJUĆI BRANKO RADULOVIĆ:

Hvala, kolegice Vuksanović.

Prelazimo na prvi krug razmatranja predloga. Kolega Vuković sigurno će doći. Izvolite, kolegice Bošnjak.

BRANKA BOŠNJAK:

Hvala, potpredsjedniče.

Ako hoćete kolega Vuković pošto je bio prozvan, da on sada govori. Da ipak ja nastavim? Ok.

Bila sam jedna od članica radne grupe koja je radila na izmjenama ovog zakona i koja je radila na tekstu ove odluke. Moram reći da smo mi kao radna grupa uložili dosta veliki napor, održali smo veliki broj sjednica, uključen je bio i nevladin sektor i radilo se dosta na tome i pokušavalo se naći kompromisno rješenje. Meni je iskreno žao što se nije smoglo snage da se na kraju ono što je potpuno logično, da je opozicija ta koja nema povjerenje u izborni proces i potpuno je logično da tom radnom grupom koja bi se formirala, ne radnom grupom nego odborom ili privremenim radnim tijelom Skupštine predsjedava neko iz opozicije, prvenstveno što imamo 14 članova, znači imamo sedam - sedam. To nije nadglasavanje nego taj koji bi predsjedavao imao bi neku mogućnost da zakaže sjednica u odnosu na ostale članove radne grupe. Iz tog razloga, meni nije jasno da vladajuća većina nije smogla snage da dozvoli opoziciji da predsjedava tim odborom. Smatram da bi to trebalo dozvoliti zbog toga što bi time pokazali demokratičnost i time bi pokazali da stvarno mislite da fer radite izbore i da može neko da kontroliše i da predsjedava, neko ko je iz opozicije da ga time razuvjerite da je sve regularno i da se zakoni primjenjuju kako se primjenjuju. Na ovaj način, ne dozvoljavajući čak u poziciji sedam na prema sedam da neko iz opozicije predsjedava tim privremenim odborom, samo se pokazuje da vi ne želite da date opoziciji mogućnost da kontroliše kako se odvija izborni proces, odnosno kako se primjenjuje set zakona iz izbornog zakonodavstva.

S druge strane, neka rješenja koja smo mi kao Demokratski front predlagali, a smatralo se da nije bilo u mandatu ove radne grupe, a odnosilo se na najveće malverzacije tokom predizbornih kampanja, to je način zapošljavanja. Mi smo pokušali onda kroz naše predloge zakona, odnosno Zakona o izmjenama Zakona o radu i Zakona o izmjenama Zakona o državnim službenicima i namještenicima, da na neki način i taj dio otklonimo da

se izgubi ono diskreciono pravo rukovodioca da mogu da zapošljavaju koga hoće u javnim preduzećima gdje je većinski vlasnik država. Međutim, nije postojalo dobre volje. Sve to meni ukazuje da i dalje ne postoji u ovoj sali od vladajuće većine dobra volja da se ove stvari izvedu do kraja, drugo smo sve radili pod pritiskom međunarodne zajednice i ovo dokle smo mi došli. Mislim da je i to rezultat negdje pritiska i budne pažnje javnosti i evropske zajednice da se izborni procesi u Crnoj Gori dovedu na neki prihvatljivi nivo. Međutim, očigledno da ne postoji dobra volja da dozvolite opozicionaru da bude na čelu tog privremenog odbora koji bi bio u ovoj Skupštini.

Ono što je, takođe, nama bilo sporno, ali smo kao kompromisno rješenje i prihvatili jeste visina članarine koje partije ubiraju. Znamo da tu postoji veliki broj zloupotreba. Čak smo svjesni činjenice da se nekim državnim službenicima odbija od plate ta članarina mjesečno, što ne bi smjelo i sveli smo to na nivo da bude godišnje maksimum jedna prosječna zarada. Mi iz Demokratskog fronta smo to smatrali kao što je to svuda u svijetu članarine nekoj partiji su članarine više simbolične. To bi bilo nekih euro, dva mjesečno. Ovo kako je insistirao prvenstveno DPS mislimo da nije korektno rješenje, ali u svakom slučaju jeste mnogo povoljnije u odnosu na postojeće rješenje, pa smo negdje tražili taj kompromis. To je ostalo ono što smatramo i dalje da nije dovoljno dobro rješenje. Obesmislice se cijela odluka i cio naš rad ukoliko na čelu ove komisije bude neko iz vlasti. Jer, onda ova radna grupa, odnosno ovo privremeno tijelo potpuno gubi smisao. Zbog toga ćemo mi insistirati i nadam se da su argumenti za svakog zdravorazumnog na strani opozicije. Jer, ako vi nemate povjerenje u izborni proces, pa valjda se vama nudi da predsjedavate tim tijelom, da vas razuvjerimo kao što smo imali kolege koje su bile na čelu Anketnog odbora baš iz razloga toga što je opozicija tražila da se ispituju te stvari. Isti taj način bi trebalo da upotrijebimo i kada se radi o ovom radnom tijelu. Zahvaljujem.

PREDŠEDAVAJUĆI BRANKO RADULOVIĆ:

Hvala vam.

MIODRAG VUKOVIĆ:

Hvala, potpredsjedniče.

Uvažene kolegice i kolege, izvinite za ovo moje kašnjenje, sam sam sebi produžio pauzu koju ste vi dali, pa nijesam bio u toku da se držimo riječi da odmah poslije pet minuta koliko je trajala pauza nastavimo sa radom. U svakom slučaju, mislim da nije napravljena šteta. Dapače, čuo sam i koleginicu Bošnjak, tako da sada imam i razlog više da nešto kažem što možda nijesam mislio da kažem povodom ove odluke ili da se zadržim na nečemu što sam mislio da treba jednostavno samo konstatovati, a tiče se predloženog akta.

No, prije toga da kažem da sam i ja bio član ove radne grupe o kojoj je bilo riječi u uvodnim napomenama, obrazloženju i u izlaganju kolegice prije mene. Radili smo kako smo radili. Mislim da je rad bio korektan, da je rad bio dobar, da je rad bio uz sve podrazumijevaće očekivane razlike koje su se iskazivale sa manje ili više političkih tenzija, političkih isključivosti, isključivih nastupa i zahtjeva, ali doveli smo do kraja posao. Mislim da smo možda previše čekali da ono što smo radili u odboru predstavimo parlamentu i kroz ovakav akt. Mislim da treba tim prije i zahvaliti predsjedavajućoj te radne grupe na naporu koji je sama učinila da se ono na čemu smo radili i do čega smo došli, u njenom viđenju saopšti kroz ovaj akt, kroz ovu odluku u ovom domu.

Želim da kažem da je čitav rad i poslije rada čitavu našu političku komunikaciju karakterisao nesporazum i na osnovu njega prigovori o tome jesmo li mi u stvari posao završili do kraja. Na kraju činjenica da je odluka predložena samo od jednog, makar to bio i predsjedavajući radne grupe, a ne od predstavnika svih klubova zastupljenih u tom

parlamentu, govori da posao nijesmo doveli do kraja i očigledno nijesmo. Jer, otvaraju se pitanja, jedno, dva, vezano za odluku, ali u svakom slučaju pitanja koja upozoravaju da moramo još pokušati da se dogovaramo do trenutka kada ćemo se izjašnjavati o ovoj odluci.

Naime, na šta mislim. Na radnim tijelima ovog parlamenta konkretno na Zakonodavnom odboru predstavnici pojedinih klubova iz parlamentarne alternative su rekli da vjerovatno neće dati saglasnost na ovu odluku, iako ona apsolutno ni po čemu u ostalim osim u toj jednoj odredbi nije sporna, iz razloga što je nijesmo svi potpisali i predložili parlamentu. Nije iskaz visokog stepena saglasnosti, da ne kažem konsenzusa, opšte saglasnosti. Da pokušamo ovo dva dana do izjašnjavanja da to postignemo. Moramo to uraditi jer šira politička javnost prigovara da smo spori u realizaciji odredbi iz zakona koji smo inovirali koje se odnose na izbore. Prigovaraju, prigovaramo i mi kao parlamentarci da izvršna vlast ne radi svoj posao, već je to postalo opšte mjesto. To je u konačnom i razlogom ili jednim od razloga zašto se pokušava institucionalna demokratija zamijeniti nekim alternativnim oblicima ekstremnog ili ne tako uobičajenog ispoljavanja različitog stava.

Mislim da ovi argumenti koji se čuju oko predsjedavanja ovom radnom grupom mogu se koristiti i kontra argumenti za isti zahtjev. Neko nema povjerenje u izborni proces. Ko je taj neko? Opozicija. Nije tačno, kao što možda nije tačno da mi iz vladajuće parlamentarne većine na isti način ne gledamo na izborni proces. Ne gleda ni parlamentarna opozicija na isti način na izborni proces, pa ne preduzima iste mjere da bi kompenzovala te nedostatke. Mi nudimo ono što je upravo koleginica Bošnjak saopštila, jednu varijantu, jedno međurješenje koje smo praktikovali i kod drugih radnih tijela u ovom Parlamentu, napuštajući princip da kadrovska rješenja proizilaze naslonjena na srazmjernu nezastupljenost parlamentarnih struktura u ovom Parlamentu, da idemo sa koopredsjedavajućim u ovom radnom tijelu tim prije što je za mene problematičniji član 4 u prvom stavu koji govori da će ovo radno tijelo trebati da ima 14 članova, a u drugom da treba da budu zastupljeni svi klubovi. Kako se krenulo u ovom Parlamentu, bojim se da ovaj broj 14 neće biti, bar na ovoj opozicionoj strani od sedam dostatan za onoliko klubova i kakva je tendencija koliko će se formirati do narednih redovnih parlamentarnih izbora. Ipak sugerišem, kolege, svima i nama iz parlamentarne vlasti i iz opozicije, da idemo sa usvajanjem ove odluke. Ostavimo priču o drugim stvarima koje nemaju dodirnih tačaka sa ovim što jeste otvarano tokom rasprave o izbornim zakonima, da se usredsredimo na odluku, stvorimo normativnu osnovu da formiramo to radno tijelo, a da ovu stvar koja nas konfrontira riješimo time što ćemo ići sa koopredsjedavajućim.

Mi iz kluba Demokratske partije socijalista smo spremni da tako pristupimo ovom, po meni, važnom zadatku. Pokažimo da mi ostvarujemo zakonske obaveze kao parlamentarci da bi onda imali moralno, političko i kakvo god hoćete drugo pravo da kritikujemo i druge da ne rade svoj posao. Hvala vam.

PREDSEDAVAJUĆI BRANKO RADULOVIĆ:

Hvala i vama.

Riječ ima kolega Gošović, pa zatim kolega Damjanović. Izvolite, kolega.

NEVEN GOŠOVIĆ:

Zahvaljujem, gospodine potpredsjedniče.

Koleginice i kolege, poštovani građani,

Neću reći ništa novo kada kažem da izbori u Crnoj Gori, za njihovo održavanje zapravo nije postojao demokratski ambijent i slobodna atmosfera kako bi se građani slobodno izjašnjavali na izborima. U takvom ambijentu rezultati nijesu posledica slobodno izražene volje građana već, prije svega, uticaj raznih centara moći, novca, zavisnosti od

vlasti i pritisaka, straha od gubitka posla, raznih zloupotreba. Partije na vlasti drže sve poluge vlasti u Crnoj Gori, a problem je u tome što se sve te poluge, dakle državni organi, finansije, policija, tehnička sredstva, bez ikakvih ograničenja stavljaju u funkciju izbornih interesa upravo tih partija na vlasti. S druge strane, većina građana nalazi se u zoni siromaštva ili na ivici egzistencije, što ih stavlja u položaj podređen tom sistemu. Postojanje tih zloupotreba i ne preduzimanje mjera prema počiniocima tih zloupotreba, dovelo je do toga da se nema povjerenja u izborni proces.

Nakon predsjedničkih izbora 2013. godine, u ovom Parlamentu donoseni su zaključci da gradnju tog povjerenja u izborni proces vršimo na način što ćemo izmijeniti zakone iz oblasti izbornog zakonodavstva i formirati ovaj odbor kao privremeno radno tijelo ovog parlamenta za praćenje primjene zakona iz oblasti izbornog zakonodavstva. Prvi zadatak nijesmo izvršili u cjelosti jer nijesu izvršene izmjene i dopune Zakona o registrima prebivališta i boravišta niti Zakona o crnogorskom državljanstvu. Zapravo predlozi opozicije u tom dijelu nisu ni uvršćeni u dnevni red rada ovog parlamenta.

S druge strane, postoje opravdani razlozi da se ovaj odbor formira u toku ovog proljećnjeg zasjedanja. Navešću samo osnovne razloge. Zakon o izboru odbornika i poslanika kojeg smo donijeli prije više od godinu dana, ne može se danas primijeniti u Crnoj Gori. Nisu stvoreni uslovi za njegovu primjenu iako su bili u skladu sa tim zakonom, postojala je obaveza da se ti uslovi stvore do 1. novembra prethodne 2014. godine. Tek negdje, u najboljem slučaju, u mjesecu martu naredne godine stvoriće se uslovi za elektronsku identifikaciju birača. Tako da smo došli sada u jednu apsurdnu situaciju da smo donijeli izborni zakonodavstvo, ali nismo stvorili uslove za njegovu primjenu. Izbori u Crnoj Gori nisu sada mogući u skladu sa tim izbornim zakonodavstvom. Mislim da ovaj parlament, da građani Crne Gore kada je u pitanju primjena tog izbornog zakonodavstva nikada do sada nisu bili u jednoj takvoj apsurdnoj situaciji.

S druge strane, Zakon o finansiranju političkih subjekata i izbornih kampanja sadrži jednu specifičnost, da se o primjeni tog zakona i nadzora nad njegovom primjenom u ovoj 2015. stara Državna izborna komisija, a da od 1. januara 2016. godine taj posao preuzima Agencija za sprječavanje korupcije. Državna izborna komisija je ta koja bi trebala da stvori one procesne pretpostavke, donese podzakonska akta za primjenu tog zakona, što nije urađeno. Od pet obavezujućih podzakonskih akata donesena su samo dva.

Kada je u pitanju primjena Zakona o biračkim spiskovima, imamo jednu činjenicu da se ne kontroliše primjena i postupanje po tom zakonu upravo od strane Državne izborne komisije koja je dobila po zakonu široka ovlašćenja, vjerovatno iz više razloga, ali i osnovnog što nije ni kadrovski osposobljena, sa aspekta rada stručne službe te Državne izborne komisije. Sama činjenica da je blizu 90.000 birača formiranjem biračkog spiska od strane Ministarstva unutrašnjih poslova dovedeno u situaciju da je došlo do promjene njihovog biračkog mjesta, a da nijesu obaviješteni o toj činjenici i da ni Državna izborna komisija niti upravna inspekcija primjenjuje ona ovlašćenja koja nalaže Zakon o biračkom spisku da privoli Ministarstvo unutrašnjih poslova da izvrši zakonsku obavezu i obavijesti te biračke, jasno govori da nema adekvatne primjene niti Zakona o biračkom spisku niti praćenja primjena odredbi tog zakona.

Sve su to razlozi koji upućuju na potrebu formiranja odbora koji sam po sebi sigurno neće razriješiti brojna pitanja problematike primjene izbornog zakonodavstva, te dosledne primjene koja je isključivi uslov da imamo slobodne i demokratske izbore, svakako da bi najbolje rješenje bilo prelazna Vlada koja bi stvarala taj slobodni demokratski ambijent za sprovođenje tih izbora, ali je jasno da mi u ovoj situaciji nismo u mogućnosti da do toga dođemo. Zbog istog, ovaj odbor, u svakom slučaju, treba da bude jedna od karika koja će stvarati te uslove, a na kolegijumu predsjednika Skupštine je da predstavnici klubova dođu

do prihvatljivog rješenja za većinu u ovom Parlamentu oko načina predsjedavanja tim odborom, što ne bi trebalo da bude smetnja za njegov početak rada i ostvarivanje one funkcije i realizacije tog zaključka kojeg je ova Skupština donijela kao takvog. Zahvaljujem i izvinjavam se na prekoračenju.

PREDŠEDAVAJUĆI BRANKO RADULOVIĆ:

Hvala, kolega Gošoviću.

Riječ ima kolega Damjanović. Izvolite.

ALEKSANDAR DAMJANOVIĆ:

Hvala vam.

Poštovana Skupštino, poštovani građani,

Da i ja iskažem stav Kluba poslanika Socijalističke narodne partije Crne Gore vezano za Predlog ove odluke. Na samom početku da zamolim predlagačicu ove odluke da povuče svoj predlog i to iz razloga koje ću sada da navedem.

Mi smo nakon davnog 31. maja 2013., dvije godine je prošlo od tada, negdje imali jedan izborni ciklus 31. maja 2014. godine na lokalnim izborima. Pride, izborni proces u Herceg Novom koji je bio protivzakonit jer je bio urađen na način da nije poštovan Zakon o izboru odbornika poslanika. Sada vidim žurbu da se formira neko tijelo koje će nešto da prati. Podsjetiću vas, gospodine predsjedavajući, da je kolegijum 31. jula 2014. godine formirao radnu grupu da donese ili da dostavi Predlog ove odluke. Godinu dana je trebalo radnoj grupi da dostavi Predlog odluke od osam članova, ono što poslanik može da napiše za dva sata. Nije to sporno, više je uzroka i krivaca zbog tog tempa i te dinamike. Ono što je suština jeste sljedeće. U zadatku koji je kolegijum dao radnoj grupi, a što jasno piše u obrazloženju i radne verzije, a i Predloga zakona, jasno je napisano da je cilj ovog odbora, dakle citiraću obrazloženje da ne bude greške, da vrši nadzor nad radom državnih organa, organa državne uprave i organa lokalne uprave itd. U Predlogu zakona u članu 1 predlagačica zakona je stavila da prati primjenu zakonodavstva. Da li će odbor da vrši nadzor i kontroliše državne organe ili će da prati. Napratili smo se mi, predsjedavajući, izbora i izbora. Norma člana 1 je nesaglasna sa zadatkom i sa intencijom šta bi odbor trebalo da radi. To je ključni suštinski razlog.

Ovdje smo negdje došli u situaciju da pokušavamo da pratimo zakone koji ovdje nisu usvajani konsenzusom, dakle set zakona od Zakona o izboru odbornika i poslanika koji je usvojen većinom do ostalih zakona koji su usvajani čak većinom vladajuće koalicije je nešto što ne stvara dobru osnovu za zakonit, demokratski i legitiman izborni proces. Kakva je svrha ovog odbora koji će pratiti zakone koji su usvojeni preglasavanjem od strane većine, a koji ne stvaraju zakonitu osnovu za izborni proces. To je drugo pitanje.

Treće pitanje. Sama odluka od sedam, osam članova, plod jednogodišnjeg rada je problematična. Što znači osmi dan od dana objavljivanja u Službenom listu? Evo smo pred kraj jula, u avgustu je pauza, a kaže se da će se predsjednik odbora i zamjenik izabrati u roku od 15 dana od dana stupanja na snagu ove odluke. Ova odluka stupa 7. ili 8. avgusta. Hoćemo li to sjednicu u avgustu da imamo zbog ove odluke ili ćemo da stavimo 15. oktobar i da o tome razgovaramo u oktobru, gospodo, kada budemo imali neke druge stvari ovdje i dešavanja, kada se steknu uslovi? Neće mi zamjeriti gospodin Vuković, drugarski razgovaramo, na tezu da će biti potrebno više predstavnika ovog odbora od strane opozicionih poslanika, jer kako ide formiranje klubova doći ćemo u situaciju da nema dovoljno mjesta.

Da podsjetim, na strani vladajuće koalicije je trenutno četiri kluba, DPS, SDP, Bošnjačka stranka i Klub četiri partije. Isto kao na strani opozicije, četiri kluba. Na strani

vladajuće koalicije ukupno je, gospodine Vukoviću, sedam partija, osma u nastajanju. Na strani opozicije jedanaest partija. Nije to velika razlika, jedanaest, osam, devetnaest, čast nezavisnim poslanicima gospođi Kalezić, gospodinu Bojaniću i, trećem nezavisnom poslaniku, gospodinu Gojković. Nema nekih velikih razlika. Tako da ni tu ne bih bio ciničan, ovo shvatite dobronamjerno. Nije problem broj članova ovog odbora već meritum, zadatak i suština rada ovog odbora. Negdje da zaključim sa tim, imam osjećaj da se jednom broju neparlamentarnih partija ili parlamentarnih, kako hoćete, žuri da idu na izbore ili nalogodavcima, finansijski se iscrpljuju da bi dobili svoje favorite u ovom domu ne gledajući da će ta žurba ka izborima koji su fundirani na nezakonitostima, na privilegiji vladajuće većine biti i koštati i njih kao i sve nas ovdje. Nije sporno. Crnoj Gori trebaju izbori zbog pokušaja promjene vlasti, promjene načina vladanja da bi Crnoj Gori bilo bolje, a ne da bi neko imao svoje eksponente ovdje. Pa i njima da poručim. Ko god sada priziva brze izbore "da bi mijenjao sisteme vrijednosti" taj direktno radi za državnu vlast. Ono što mi treba da uradimo ovdje u parlamentu je da kroz analizu zakona i kroz donošenje odluke o formiranju odbora koji će da nadzire i kontroliše državne organe, uspostavimo jasna izborna pravila. Bez toga nema demokratskih izbora i legitimisane izborne volje građana. Hvala vam.

PREDŠEDAVAJUĆI BRANKO RADULOVIĆ:

Hvala, kolega Damjanoviću.

Riječ ima koleginja Jasavić, pa kolege Popović i Mustafić. Izvolite, kolegince.

AZRA JASAVIĆ:

Zahvaljujem.

Poštovani predsjedavajući, poštovane kolegince, poštovane kolege, poštovani građani,

Kao član Radne grupe za izgradnju povjerenja u izborni proces mogu da kažem da je taj rad bio dinamičan i da je urodio plodom na način što smo donijeli niz zakona, istina je da nijesmo donijeli sve zakone, ali je, takođe, istina da nas je sve na to, osobito nas iz opozicije pokrenula zloupotreba državnih resursa u taj proces i glasanje u tuđe ime. U tom pravcu, rukovođeni članom 2 Ustava Crne Gore koji u stavu 3 kaže da se ne može uspostaviti vlast koja ne proističe iz slobodne izražene volje građana na demokratskim izborima u skladu sa zakonom, što znači da, u suštini, mi nismo imali slobodne izbore. Negdje je afera "Snimak" pokazala da smo imali masovnu zloupotrebu državnih resursa.

Takođe, predsjednički izbori su pokazali da smo imali glasanje u tuđe ime. Iz tog razloga smo u samoj parlamentarnoj opozicionoj grupi postigli dogovor. Kao predstavnik Pozitivne Crne Gore sam sa kolegama iz Demokratskog fronta koje predstavlja gospodin Danilović i kolegama iz SNP-a koje predstavlja gospodin Srđan Milić, da idemo na elektronsku identifikaciju birača, da je to način da spriječimo glasanje u tuđe ime i da idemo na donošenje Zakona o finansiranju političkih partija kojima bi spriječili zloupotrebu državnih resursa. U tom pravcu smo i donijeli zakon koji je spriječio na lokalnim izborima Demokratsku partiju socijalista da ima apsolutnu većinu. Taj zakon je kasnije proglašen neustavnim. Imali smo nakon toga formiranje radne grupe kojoj je predsjedavala gospođa Vuksanović i to predsjedavanje je bilo zadovoljavajuće. Utvrdili smo Nacrt zakona i dostavili ga Skupštini i nakon toga je išlo i usvajanje.

Ono što smo imali u Zakonu o izboru odbornika i poslanika jeste to da smo utvrdili jedan novi institut, pored ostalih novina i elektronsku identifikaciju birača. Sa ovom identifikacijom smo namjeravali da spriječimo sve one zloupotrebe gdje se glasalo u tuđe ime. Na taj način koliko su naša zalaganja bila, a shvatila sam da su shvaćena od strane opozicije, dogovoreno je da se ne ide na brisanje lica koja su na privremenom radu u

inostranstvu, sva ona lica koja imaju prebivalište u Crnoj Gori, a koja trenutno nijesu u Crnoj Gori. Na taj način ne bi niko mogao da zloupotrijebi, elektronska identifikacija birača bi to spriječila. Kasnije su se pojavili neki predlozi zakona o registru prebivališta i boravišta kojima se željelo učiniti to da se izbriše iz biračkih spiskova veliki broj crnogorskih građana koji se privremeno nalaze na radu u inostranstvu. To je naišlo na neodobranje Pozitivne Crne Gore jer je stav Pozitivne Crne Gore bio od starta da se ide na elektronsku identifikaciju birača, a nikako na brisanje tih ljudi iz biračkih spiskova. Smatramo da elektronska identifikacija birača može da spriječi bilo kakvu zloupotrebu. Smatramo da ne smijemo ići na brisanje ovih ljudi iz biračkih spiskova jer to bi i dalje na izvjestan način diskriminisalo te ljude. Jer, 90-ih godina imali smo proces političkog pogubljenja brojčano manjinskih naroda u Crnoj Gori zbog jedne politike koja je bila diskriminatorna prema njima i zbog ratova koji su se dešavali, pa i ratni zločini i genocidi u okruženju. Nakon toga smo 1997. godine napravili zaokret koji je bio dobar zaokret, ali smo imali ekonomsko propadanje ove zemlje i ekonomsku diskriminaciju i marginalizaciju upravo pripadnika tih manjina, pa smo imali ekonomsko pogubljenje tog brojčano manjeg naroda u Crnoj Gori.

Na kraju, ovim zakonima koji se predlažu da se brišu ljudi koji su na privremenom radu u inostranstvu, a nemaju prebivalište u drugoj zemlji i nemaju državljanstvo u drugoj zemlji i glasaju samo na lokalnom nivou, ne glasaju na državnom nivou u drugim zemljama završili proces dokidanja brojčano manjeg naroda u Crnoj Gori na administrativni način i izvršili bi administrativno pogubljenje. Mi se protivimo političkom pogubljenju manjinskih naroda i ekonomskom pogubljenju i marginalizaciji, a posebno se protivimo administrativnom pogubljenju brojčano manjinskih naroda u Crnoj Gori. Jer, elektronska identifikacija birača dozvoljava da imamo čiste izbore, poštene izbore. Nemojte da diramo u ono što nije pametno da sada potežemo jer smo se jasno dogovorili na početku da je elektronska identifikacija birača ono pitanje koje nas objedinjava. Hvala vam.

PREDŠEDAVAJUĆI BRANKO RADULOVIĆ:

Hvala i vama.

Kolega Popović. Izvolite, kolega.

ANDRIJA POPOVIĆ:

Hvala, potpredsjedniče.

Što se tiče samog vraćanja i izgrađivanja povjerenja u izborni proces, više puta sam govorio o tome. Liberalna partija se zalaže za poštene i pravedne izbore. Mogu reći da mi nećemo učestvovati na narednim izborima bili oni vanredni ili redovni, ako se ne implementira izborni zakonodavstvo, naročito elektronska identifikacija birača. Kucnuo je čas da ne smije više biti ni sjenki sumnje da su izbori pokradeni. Mislim da su se sada stekli svi uslovi da ovi izbori budu pravedni, poštene. Normalno onaj ko izgubi na izborima vjerovatno će, mi smo takvi, naći neki razlog koji nije u našem domenu, ali u svakom slučaju da ogromna većina političkih aktera bude zadovoljna, a mnogo je bitnije da zadovoljni budu i građani i građanke.

Ovdje bih sada rekao par stvari koje se možda ne tiču direktno izbornog procesa. Mi smo svjedoci, o tome sam čak i jutros govorio proceduralno, učestalih istraživanja javnog mnjenja, falsifikovanih, naručenih. To je totalna agresija na građanke i građane Crne Gore, ovo što se događa u poslednjih mjesec dana. Godinu dana nije bilo nikakvih istraživanja, a sada imamo svaki dan. Živi bili pa videli, u petak 31. će ponovo svanuti novo istraživanje javnog mnjenja, a znamo ko su nalogodavci koji hoće da formiraju paralelnu stvarnost, stvarnost koja ne postoji. Potpuno krećenje stvarnosti, ali to je možda i pitanje za vrhovnog državnog tužioca, to je svakodnevno obmanjivanje javnosti. Imamo tu toliko stvari koje su

kontadiktorne, paradoksalne. Oni već sada prave otprilike te izborne kolone, onome uzimaju onoliko, onome dodaju onoliko i na taj način mijenjaju svijest građanima. Imali smo dosta podjela u našim partijama, u našim političkim grupacijama ovdje. Znamo što se tada dešava i Liberalni savez se podijelio prije jedanaest godina, jedna trećina ostaje uz aktuelnu partiju, jedna trećina otprilike ide uz novonastalu partiju, jedna trećina razmišlja na način da nećemo zbog toga što su povrijeđeni, uvrijeđeni, nećemo da vas vidimo ni jedne ni druge više, završili smo sa vama. Što se događa ovdje. Ovdje partije koje su se podijelile sada imaju četiri puta više nego prije podjele. Ko su ti? Jesu li to Eskimi, Marsovc? Ko su ti koji sada podržavaju te partije u Crnoj Gori? Kome oni to plasiraju? Rugaju se sa svima nama. Ovi izvođači radova, rekao sam to i jutros, uzeli su, ni krivi ni dužni tih pet, šest, osam hiljada eura, uzimaće ih, strah me je, svakodnevno dok se ne raspišu izbori, naših para, državnih para i mi to sve trebamo da trpimo. Mislim da o predlogu o obrazovanju odbora, znam da je to teško, to je politički marketing, ti možeš da radiš što te je god volja, da plasiraš što te je god volja, ali ipak ne možeš tako da utičeš na svijest građana, građanki, crnogorskih birača. Zahvaljujem, potpredsjedniče.

PREDŠEDAVAJUĆI BRANKO RADULOVIĆ:

Hvala i vama. Interesantna je priča.
Izvolite, kolega Mustafiću.

SULJO MUSTAFIĆ:

Hvala vam, potpredsjedniče Raduloviću.

Pred nama je jedna odluka o formiranju odbora koji bi trebao pratiti izborni proces. To bi bio rezultat onoga što smo kroz donošenje seta izbornih zakona i zakona koji se tiču izbornog procesa radili gotovo punih dvije godine u nekoliko iteracija. Značajan broj tih rješenja koja smo donijeli, uključujući elektronsku identifikaciju birača, dominantno je kreirala opozicija. Manjinske partije su to prihvatile iz prostog razloga što nam odgovara svakako veća transparentnost i manje sumnje u samom izbornom procesu i, naravno, u sam izborni proces, a i što veći stepen povjerenja kako među partijama, tako ukupno među građanima i fer i poštene izbore.

Međutim, ni tada, a ni sada, to vam još jednom moram prenijeti kao poruku i Bošnjačke stranke i drugih manjinskih partija nećemo prihvatiti rješenja kojima se traži da se iz biračkih spiskova, a to je dolazilo od značajnog dijela opozicije tada, sada iz jednog manjeg dijela, da se iz biračkih spiskova brišu naši sunarodnici ili naši prijatelji, naša rodbina, građani Crne Gore koji imaju prebivalište u Crnoj Gori koji nijesu odjavili svoje prebivalište i koji se samo nalaze na privremenom radu u inostranstvu. Dakle, ni sada, a ni tada i nikada Bošnjačka stranka i druge manjinske partije, a vjerujem i mnogi drugi u ovom Parlamentu neće biti učesnici takvih radnji u kreiranju zakonskih rješenja koja se tiču izbornog procesa.

Kada je odluka sada pred nama, možemo se dogovarati oko onih rješenja koja su "sporna", oko eventualnog predsjedavajućeg, predsjedavajućih. Model koji smo imali u samom radnom tijelu koopedsjedavajućih nije bio loš. Mislim da bismo čak taj model mogli zadržati kao neki drugi model eventualno rotacije izmjene vlasti i opozicije svejedno. Mi ćemo prihvatiti bilo koje rješenje, kao i ona rješenja koja su plod konsenzusa bila ranije i sada ćemo prihvatiti takav konsenzus i nemamo sa time problema. Mislimo da je to u cilju unapređenja demokratskih procesa u Crnoj Gori, u cilju povećanja povjerenja građana u izborni proces, u cilju jednakih uslova za sve političke subjekte, parlamentarne i vanparlamentarne. Mislim da to koristi državi Crnoj Gori u njenim daljim integracijama. Ali, ponavljam, nećete imati nikada našu podršku ni ovdje ni na bilo koji drugi način za rješenja koja žele da građane Crne Gore koji imaju prebivalište u Crnoj Gori koji se nalaze na

biračkom spisku, a koji su privremeno odsutni iz Crne Gore briše bilo ko iz biračkog spiska. To nećemo dozvoliti. Hvala.

PREDŠEDAVAJUĆI BRANKO RADULOVIĆ:

Hvala.

Možete da komentarišete i poželjno bi bilo da bi i kolege jer nemaju mogućnost bočnih komentara da bi mogli oni da iznesu svoje stavove. Izvolite.

DRAGINJA VUKSANOVIĆ:

Zahvaljujem na raspravi povodom ove predložene odluke. Naime, uvažena kolegunica Bošnjak je rekla da bi bilo obesmisleno ukoliko bi se desilo da neko iz vladajuće većine predsjedava radom ovog odbora. Samo bih željela da ukažem na činjenicu da konkretno kada je bila donijeta odluka o predsjedavanju ovom radnom grupom za izradu Predloga zakona o finansiranju političkih subjekata i izbornih kampanja, da je jednoglasnom odlukom kolegijuma predsjednika Skupštine, znači jednoglasna je odluka bila, određeno da ja predsjedavam tom radnom grupom. Vjerujem, iz vaše diskusije, kao i svih ostalih kolega proizilazi da nisam obesmisllila rad te radne grupe, a potičem iz reda vladajuće većine. Takođe vjerujem, ukoliko se ne može dogovoriti neki model, da će se naći neko od kolega za koga će odluka biti jednoglasna i da će to biti rezultat kompromisa. Rekla sam u svom uvodnom izlaganju, što se tiče mene, spremna sam da prihvatim svako ono rješenje, ali rješenje koje će biti rezultat kompromisa svih političkih subjekata u ovom parlamentu. To je taj dio.

Što se tiče uvaženog kolege Vukovića, ono što ste maloprije pomenuli u nekom razgovoru sa nekim iz opozicije, naravno da ovo mora ostati član 4, ali ukoliko se postigne dogovor na kolegijumu predsjednika Skupštine, onda se na ovu odluku može djelovati amandmanski i u tom dijelu se taj dio mijenja. To je jedini taj pravni put kako možemo ovo oko predsjedavanja odborom izmijeniti.

Što se tiče kolege Damjanovića, želim da istaknem da neću povući svoju odluku, apsolutno ne. Smatrala bih sebe neodgovornom osobom ako bih tu odluku povukla. Naravno, tada bi zadatak koji je postavljen pred ovom radnom grupom kojom sam predsjedavala ostao nezavršen do kraja. Kada razradite u pravnoj teoriji i političkoj teoriji termin nadzor, onda taj termin nadzor znači u stvari praćenje primjene zakona. Čitala sam dosta i našla sam značenje termina nadzor u ovom kontekstu. Zato je bilo potrebe da se u okviru ove odluke precizira kroz sami naslov šta bi značio taj termin nadzor. Nadzor znači praćenje primjene u ovom dijelu odluke zakona i drugih propisa od značaja za izgrađivanje povjerenja u izborni proces, a iz tog samog praćenja primjene proizilazi da mi ne bismo tu, kako ste vi ono rekli, da vas parafraziram, tek tu da mi nešto radimo. Apsolutno nisam u ovaj dio posla predlaganja odluke ulazila da sam misllila da će sutra moje kolege tek tako da nešto rade već da će konkretno svojim prisustvom u tom radnom tijelu kao što smo i mi prisustvom u ovoj radnoj grupi doprinijeti da se utvrdi kako su norme zakona iz oblasti izbornog zakonodavstva primjenjivale, a ako je eventualno bilo kakvih zloupotreba da će kolege koje će biti u tom odboru sugerisati pisanim aktima nadležnim državnim organima koji će shodno svojim ovlašćenima reagovati u tom pravcu.

Zahvaljujem se i uvaženoj kolegnici Jasavić na diskusiji i na onome što je izrazila povjerenje u odnosu na moj rad kao predsjedavajuće radne grupe. Spremna sam i dalje da odgovorim na sva vaša pitanja. Zahvaljujem.

PREDŠEDAVAJUĆI BRANKO RADULOVIĆ:

Hvala i vama, kolegнице Vuksanović.

Za komentar se javila prvo koleginja Bošnjak, pa kolega Damjanović. Izvolite.

BRANKA BOŠNJAK:

Propustila sam u prvom javljanju da kažem da smo i mi bili zadovoljni predsjedavanjem kolegice Vuksanović i da je bio jedan vrlo korektan odnos i korektna atmosfera na odboru. Ali, mi ovu odluku ne možemo gledati tako personalno na sadašnji sastav parlamenta jer ova odluka nije odluka koja će važiti samo za ovaj saziv nego nešto što će biti i u buduću. Zato, tu moramo donijeti sistemsko rješenje, a ne da pravimo personalnu odluku zavisno od toga ko bi možda bio na čelu te radne grupe.

Negdje sam i u radu radne grupe vidjeli, u stvari imala sam osjećaj da i kod vladajuće većine postoji to zavisi ko će personalno biti na čelu toga, možda bi i dozvolili nekome iz opozicije, ali da to bude neko ko je njima poželjan, što nikako ne smijemo dozvoliti jer ovdje treba praviti rješenje koje je dugoročno, a ne nešto što se veže samo za ovaj saziv parlamenta.

Neću se složiti sa kolegom Damjanovićem. Mi smo odradili i stvarno smo intenzivno odradili naš dio zadatka i mi smo uputili kolegijumu Nacrt odluke sa varijantama na ovu temu, a zašto kolegijum nije razmatrao ovo, to je nešto drugo. Moram reći da je i mene iznenadilo zašto se baš sada ponijela ova odluka i počela sam da sumnjam da postoji neka pozadina koju mi ne znamo, zašto baš sada u ovom trenutku. Vidim da ste u pravu za ovo 15 dana da bi to kačilo avgust mjesec, da o tome treba razmišljati i napraviti ako se bude glasao neki amandman.

U svakom slučaju, ono što je najvažnije da treba voditi računa da je ipak ovo privremeni odbor koji daje nama za pravo iz opozicije koliko god vi kolega Vukoviću rekli da možda i vi kao vlast nemate povjerenje i pominjete dijeljenje, došlo je do dijeljenja i u partijama na vlasti, odnosno partiji na vlasti ili ste vi zaboravili s kim ste u koaliciji. Tako da ne možete sve oštricu samo na opoziciju u tom smislu da kažete. Pošto su sve moje kolege iskoristile svoju diskusiju, samo jednu rečenicu, očigledno da postoji veliki problem u primjeni izbornih zakona koje smo dobili. Danas sam se susrela sa mišljenjem Državne izborne komisije kada smo birali u Glavnom gradu opštinsku izbornu komisiju, takvim koje je suprotno, nije se vršio na isti način i po istim principima kako se vršio izbor Državne izborne komisije već ovamo onu proporcionalnost koju smo mi propisali odjednom pravnici smatraju da proporcionalnost znači da sve partije moraju biti zastupljene, pa su tako Demokratskom frontu ukinuta dva mjesta, odnosno jedno mjesto u opštinskoj izbornoj komisiji. Po jednom principu smo izabrali državnu mi ovdje, a onda nam se na lokalnom nivou drugačije tumači. To samo govori da ovo radno tijelo koje bi se formiralo, odnosno ovaj privremeni odbor bi morao da ima dosta posla. Na samom početku imamo problem sa Državnom izbornom komisijom koja od slučaja do slučaja daje tumačenje zakona. Zahvaljujem.

PREDSEDAVAJUĆI BRANKO RADULOVIĆ:

Hvala vam.

Još jedna rečenica. Znam da je vam je bio šef rektor i moj drug Obradović. Predsjednik Skupštine Univerziteta on priča kao što ga je dao bog i ja mu kažem hajde skрати, još jednu rečenicu, ali njegova rečenica sve ono i, i je pola sata. Ubuduće, kada kažete jedna rečenica, znači prosta proširena rečenica. Nego sam još pod uticajem onih 120.000 eura.

Izvolite, kolega Damjanoviću.

ALEKSANDAR DAMJANOVIĆ:

Hvala vam, potpredsjedniče Raduloviću.

Zbog uvažavanja prema kolegini Bošnjak, samo da me kolegini Bošnjak čuje. Ova odluka, odnosno predlog radne grupe je razmatran na kolegijumu i kolegijum jednostavno nije imao konsenzualni sastav ili saglasnost vezano za podnošenje tog predloga odluke od strane članova kolegijuma, pa je kolegini Vuksanović uradila ono što svaki poslanik može da uradi, omogućila je da se ovo nađe na dnevnom redu njenim potpisom, dakle ne samo kolegijuma. To je dobro jer se o ovome javno priča, ali je loše zato što ne postoji saglasnost oko modela koji je predložen od strane radne grupe, to je prva stvar. Loše je što, u suštini, ova odluka i ako se donese ne rešava problem. S treće strane je loše, a to sam potpuno precizno naveo zbog odredbi koje će defakto biti blokirane jer parlament ima pauzu nakon 31. jula i neće moći da izabere članove ove radne grupe. Terminologija nadzora, odnosno praćenja i odgovora od strane predlagačice ovog akta, da je to veoma slično ili čak isto je za mene potpuno neprihvatljiva za logičko rasuđivanje, a i za semantičko. Jer, jedno je nešto pratiti, a drugo je nadzirati i meni je mnogo bliže da nadzor ima veze sa kontrolom i sveobuhvatnom mogućnošću suštinskog nadzora nad primjenom zakona, odnosno nad radom organa državne uprave, radom državnih organa nego praćenje zakona. Da pojačam argumentaciju i samo da kažem, odbor u vršenju svojih nadležnosti prati primjenu odredbi i onda se navodi i ima pravo da traži akta od strane državnih organa i da o njima zauzima stav. Odbor ima pravo da prati i da traži dokumenta. I šta? Vjerujte mi, kolegini Bošnjak, manje je pitanje ko predsjedava, naravno i to ima svoju težinu jer očekujemo da nešto što je plod povjerenja, a što suštinski traži opozicija treba do kraja da bude zaokruženo time da opozicioni predstavnik ima predsjednika ovog odbora i podržaće svakako Klub poslanika amandman koji je već na stolu o tome koje su kolege iz Fronta podnijele. Ali, u suštinskom smislu, zato moj apel da se ovaj predlog povuče i zahvalnost kolegini Vuksanović jer smo ovdje otvoreno pričali o tome jer nas ne bi mediji prenijeli, ovi mediji koji su nestrpljivi. Ovako će nas građani vidjeti i čuti što smo otvorili ovdje priču.

Da bi ovo zaokružili i zbog toga što način na koji je odluka koncipirana ne omogućava da odbor krene odmah sa radom već će morati proći određeno vrijeme, hajde da iskoristimo i ovu raspravu i sve ovo što se čuje zajedno sa predlagačicom ove odluke da ovo vratimo na usaglašavanje jer ovo jedino ima smisla, i završavam time, uz zahvalnost na dozvoljenom prekoračenju. Ako je ovo konsenzusom glasano, ako su konsenzusom glasani zakoni koji treba da se prate, odnosno da nadziremo rad državnih organa po tom pitanju, a to nije i, treća stvar, ukoliko ovdje budemo svi predložili ljude, ukoliko taj odbor bude imao nedovoljan broj, odnosno ne bude imao pun broj članova tog odbora ili neka grupacija ili klub poslanika ne predloži svoga predstavnika, onda nema smisla da govorimo o vraćanju izbornog povjerenja, odnosno o radu odbora koji bi to trebao da završi do kraja. Hvala vam.

PREDŠEDAVAJUĆI BRANKO RADULOVIĆ:

Hvala, kolega Damjanoviću.

Izvolite, kolega Gošoviću.

NEVEN GOŠOVIĆ:

Zahvaljujem.

Prilikom razmatranja Predloga ove odluke svakako moramo imati u vidu činjenicu da izbori u Crnoj Gori nijesu mogući prije proljeća iduće godine. Jer, do tada Ministarstvo prema javno saopštenom stavu nije u mogućnosti da stvori uslove za elektronsku identifikaciju birača, dakle za primjenu zakona. To je na prvi pogled dugo, ali u suštini veoma kratak rok jer vrijeme veoma brzo prolazi. Puno je razloga zbog kojih treba sprovesti kontrolu, odnosno stvarati uslove za doslednu primjenu zakona. Duboko sam ubijeđen i kao poslanik u ovom Parlamentu i kao neko ko je član demokratske Crne Gore da samo dosledna primjena

zakona može obezbijediti zakonitost tih izbora, legitimnost te vlasti i povjerenje građana u taj izborni proces. Da bismo to postigli moramo vršiti i konkretne aktivnosti. Jedna od tih karika jeste i rad ovog odbora. Neće on sam po sebi riješiti sve probleme, to je apsolutno jasno. Shvatio sam da nadzor kao upravni nadzor koj poznaje naše zakonodavstvo podrazumijeva i određena široka ovlašćenja koje imaju državni organi u vršenju upravnog nadzora. To ne bi mogao da ima ovaj odbor, ne bi mogao da ukida akte i tome sl. Primjena bi podrazumijevala, u svakom slučaju, praćenje primjene zakonodavstva, ovlašćenja koja ima i proističu iz ove odluke u smislu pribavljanja potrebne dokumentacije, izvještaja, podataka, obavljanja razgovora sa odgovornim licima u postupku primjene tog zakonodavstva, ali takođe i drugih propisa. Ne zaboravimo da mi, pogotovo u Podgorici, imamo situaciju da građani nijesu u prilici da neposredno biraju svoje predstavnike u mjesnim zajednicama. Primjenjuje se odluka još iz 1995. godine, gdje gradonačelnik i dan danas rukovodstvom odbora mjesnih zajednica određuje svojim aktom, rješenjem. Umjesto da budu predstavnici građana sa tog područja, oni su u ispodstavi DPS-a i jedna ključna karika u sprovođenju zloupotreba u izbornom procesu. Iz te situacije se javnim preduzećima sredstva koja troše, kontrola koja ne postoji nad njihovim radom, puno je tih segmenata kontrole praćenja koju treba uspostaviti. Zato je potrebno da dođemo do ovog odbora.

Dolazimo u situaciju o kojoj je govorio Damjanović, da donesemo i sada odluku jer slijedi ovaj period od 15 dana u kojem bi trebalo opet Skupština da bira članove i sastav tog odbora, ali jednostavno moramo krenuti u taj proces, stvoriti bar jedan osnov, a to je da donesemo ovu odluku, pa da gledamo u nekom najkraćem periodu da to bude moguće da ova Skupština i imenuje sastav tog odbora, mnogo je bolje. Proteklo je puno vremena od kada je radna grupa završila sa radom dok je ovaj predlog stigao do same Skupštine. Zahvaljujem.

PREDŠEDAVAJUĆI BRANKO RADULOVIĆ:

Hvala i vama.

Izvolite, kolega Popoviću.

ANDRIJA POPOVIĆ:

Hvala, potpredsjedniče.

Vratiću se onoj priči, poslanica Vuksanović mi nije odgovorila na moje navode koji su, mora se priznati, dio vraćanja povjerenja u izborni proces. Imamo situaciju navodna frizirana istraživanja javnog mnjenja. Mi ćemo sa paralelnom virtuelnom stvarnošću ući u izborni proces. Raspisivanje izbora, ipak je to veliki pritisak na birače. Svaki dan ponavljaš ovi imaju 42%, ovi imaju 43%, imaju 44%. To je betonirano stanje. Oni koji imaju 2%, 3% imaju 11% jer je to potreba opet ovih nalogodavaca. Liberalna partija i ove male partije nemaju novca da svaki dan plaćaju istraživanje javnog mnjenja. Mi smo uradili istraživanje za naše potrebe u maju ove godine. To nema veze sa svim ovim što je prezentirano u ovih desetak istraživanja u zadnje 15 dana. Doći ćemo do toga da svaki sat se izbacuju neka nova istraživanja i javnog mnjenja i ta frizirana stvarnost će postati zabetonirana. Morate o tome povesti računa. Znam da je to teško ubaciti u Predlog odluke o obrazovanju odbora, ali to jeste izgrađivanje povjerenja u izborni proces. Jer, ne bilo nas ako mi takvi uđemo u izborni proces. Zahvaljujem.

PREDŠEDAVAJUĆI BRANKO RADULOVIĆ:

Kolega Vuković.

MIODRAG VUKOVIĆ:

Komentar uzimam ili ću da koristim iz razloga što treba nešto, ipak, pojasniti. Upućujem ove poruke predlagaču odluke. Mislim da na osnovu svega ovoga što je rečeno, ne treba da povučete. Naš je stav, moj je stav da ne treba da povučete odluku, odluka treba da se donese da bi se ispunila obaveza koju smo mi sami sebi konstituisali. Važno je da to uradimo upravo promišljeno što prije. Odlagati bez nekog razloga otvara pitanje zašto to radimo. Nema nikakvog razloga. Sva pitanja koja su otvorena povodom odluke su rješiva i to blagovremeno. Da li stupanje na snagu se može završiti u predviđenom roku od 15 dana na vanrednoj sjednici u avgustu, to je stvar koja se može dodatno promisliti i ne treba da suspenduje donošenje same odluke. Vraćanje na izvorni tekst iz rezolucije, ne iz odluke kao pravnog akta nego političkog akta, o tome šta je zadatak ovog odbora, takođe ne suspenduje ili ne bi trebalo da dovede do suspenzije, tim prije što smo mi na radnoj grupi, a vidi se i danas različito vidjeli pitanje nadzora kao instituta od dvojice kolega mi smo i na radnoj grupi, apsolutno se saglasili da je korektnije i u skladu sa ustavnim poretkom i pravnim sistemom Crne Gore. Ovo tumačenje koje je dato u odluci oko nadzora. Upravo je ovo upravni nadzor, a mi u Parlamentu sprovodimo takozvani politički nadzor. I ne može se upravni nadzor suspendovati, zamijeniti u Parlamentu nekim radnim tijelom koje će kao je do sada rekao kolega, kad ono pitaju a šta, znači tražimo da se suspenduju odluke nižih organa, odluke državnih organa, da ih dovedemo k poznaniju prava u Parlamentu, to je protiv sistema. Mi smo rekli, da treba ovđe demonstrirati potrebu pojačanog političkog nadzora, a svi neka rade svoj posao u skladu sa Ustavom u sistemu podijeljene vlasti đe jedna drugu kontrolišu, ne upravno nadziru, to je sistem koji važi unutar jedne u ovom slučaju par exelans upravne vlasti. Tako da ne bih koristio ovo za demonstraciju nečega što nije utemeljeno na pozitivnom Ustavnom sistemu države Crne Gore, nemojte povlačiti odluku, napravimo napor da je usvojimo, uz ovo jedno jedino pravno i politički korektno otvoreno pitanje, da li je i opravdano opravdano, ja ne znam za mene nije, ali evo mi smo spremni na kompromise. Hvala vam.

PREDŠEDAVAJUĆI BRANKO RADULOVIĆ:

Hvala i vama, kolega Vukoviću.

Prelazimo na rasprave prvo sa kolegom Sekulićem, pa kolegom Đukanovićem i predsjedavajućim uvažanim kolegom Mustafićem.

PREDRAG SEKULIĆ:

Zahvaljujem, gospodine potpredsjedniče.

Što se tiče same odluke moj uvaženi kolega Miodrag Vuković je jasno iskazao stav Demokratske partije socijalista i u onom dijelu koji se tiče pitanja predsjedavajućeg. Znači, spremni smo da idemo u mjeri dobrog, ne to je da imamo koopredsjedavajućeg jednog iz opozicije, jednog iz vlasti. Toliko o samoj odluci.

Ali dozvolite mi da otvorim malu polemiku sa onim što sam čuo od naših kolega iz opozicije polemiku o političkim statovima, koji su ovdje izrečeni. Prije svega, ja zaista ne mislim da građani nemaju povjerenja u izborni proces. Građani u procentu većem od 70% izlaze na birališta i daju svoj glas prema svojoj političkoj volji. Da nemaju povjerenje u izborni proces, taj bi procenat bi bio mnogo manji. Sa druge strane, mislim da naše kolege iz opozicije nemaju povjerenja u izborni proces, odnosno nemaju povjerenja u ono što se zove njihova politička snaga na političkom tržištu Crne Gore. I čini mi se da to nije ništa novo, to smo imali prilike da čujemo i u nekim ranijim sazivima. Treba li podsjećati naše uvažene kolege iz opozicije, da kada smo radili neke ranije izborne zakone, zajedno sa njima ovdje u Parlamentu i kada smo recimo uveli jednu revolucionarnu novinu za to vrijeme, a to je prskanje sprejem glasača, kako ne bi moglo da se glasa dva puta. Uvođenjem raznih vrsta

kontrola, da su naše kolege iz opozicije tada tvrdile, znači to je to, znači ne postoji mogućnost zloupotrebe izbornog procesa, iako smo mi govorili tih zloupotreba nema. Ali svaki put kada dobijemo izbore, svaki put se javljaju iste sumnje. U stvari moram da budem iskren da naše kolege iz opozicije to je vrlo jasno saopštavam da ne bi snosili političku odgovornost unutar svojih partija, unutar svojih koalicija, izražavaju sumnju u izborni proces. I naravno što se tiče Demokratske partije socijalista imamo dovoljno demokratskog kapaciteta da to istrpimo i na narednim izborima. Zašto kažem narednim izborima? Zato što će se pokazati bez obzira na elektronsku identifikaciju, jer već sada imamo kolege iz opozicije, koje znaju da će pretrpjeti poraze na narednim izborima, kažu da eto znači elektronske identifikacije jeste nešto što ste vi prihvatili i to je dobro. Međutim, sa druge strane još uvijek ima mogućnost da se neke stvari koriguju. Naravno, oni bi korigovali, na protivan i na ustavan način. Znači malo bi brisali iz biračkog spiska, pa bih dodavao i neke nove, davali bi pravo da glasaju jedni, uzimali bi pravo da glasaju drugi itd. itd. Naravno, upozoravali smo i tada, kad smo radili u radnoj grupi da su svi izborni zakoni ograničeni Ustavom. I mislim da tu pravno možemo da se složimo ili ne složimo, ali, to moramo da cijesimo i poštujemo, tada smo upozoravali da ima nekih neustavnih rješenja. Naravno, naše kolege iz opozicije nijesu nas saslušale, ali kažem još jedanput, imamo situaciju kakvu imamo. Znači, već na narednim parlametarnim izborima imaćemo elektronsku identifikaciju. Međutim, sa pravom je upozorio jedan kolega opozicije. Kaže nemojte da trčite za izborima, na ono pitanje, da se sad raspišu izbori, ne bi se mogli održati, jer nije sve spremno za izborni proces. Nemojte, kaže, trčati, jer ponovo će pobijediti Demokratska partija socijalista. Znači, nemojte tu da imamo bilo kakve dileme što se tiče Demokratske partije socijalista pobijedićemo bez obzira hoće li to biti u januaru ili u maju. Ali, znači nemojte da imate tu dilemu. Zato što je političko tržište veoma jasno. Znači, hajde sada da pogledamo šta je to ponuda naših kolega iz opozicije. Najveći dio opozicije nudi da 27. izađu na proteste da malo uz pivo i čevape pokušavaju da bace neku političku parolu i to je to. Sa druge strane su oni koji se ne slažu sa takvim pristupom i naravno u tom dijelu već nekoliko dana ili nekoliko nedelja imamo zaista pravi mali rat unutar opozicije. I onda se neko čudi zašto prema svim istraživanjima bez obzira ko ih radi da li opozicija ili da ih radi vlast. Demokratska partija socijalista ima preko 40% podrške od 40% do 45%, sa koalicionim partnerima imamo sigurno preko 50%, kako god i kojim mjerilima mjerili. I onda se postavlja pitanje, čemu sve ovo služi, čemu čitava priča o stalnim problemima u izbornom procesu. Ponavljam još jedanput.

Moje lično viđenje, jedino obrazloženje koje se može suvisno naći, to je da naše kolege iz opozicije i lideri opozicionih stranaka ne žele da prihvate političku odgovornost za svoje političke promašaje. Hvala.

PREDSEDAVAJUĆI SULJO MUSTAFIĆ:

Zahvaljujem.

Ja bih zamolio kolege da pokušaju da se suzdrže od komentara, upravo zbog racionalnosti same rasprave, koju smo dogovorili za danas da bismo stigli naravno da sve raspravimo.

Kolega Kneževiću, ili vi ili kolegunica Kalezić će koristiti komentar. Vi se dogovorite ko će biti iz vašeg kluba, ne mogu oboje. Ja vas molim da pokušamo da budemo racionalni kolegince. Proceduralno možete mene da se obratite. Možete meni da se obratite gdje sam pogriješio u proceduri, da naravno, ali samo se meni obraćate.

JELISAVA KALEZIĆ:

Zašto sam se javila, ali sticaj okolnosti istorijskih ili nekih drugih kakav god da je ja sam jedina nestranačka poslanica ovdje u Parlamentu.

Dakle, ja ne govorim jesam u Klubu DF-a, molim vas kolega Sekulić je nastupio na način koji nije u redu, on izaziva.

PREDSEDAVAJUĆI SULJO MUSTAFIĆ:

Koleginice, molim vas, uz sve poštovanje prema vama i prema vašem nestranačkom angažmanu, vi ste ipak član političkog kluba Demokratskog fronta. Ja vas zaista molim, vi ste dio kluba, a kolega Knežević je prijavio kao prvi da komentariše.

Izvolite, kolega Kneževiću.

MILAN KNEŽEVIĆ:

Poštovani građani Crne Gore, mog uvaženog kolege po peru gospodina Predraga Sekulića da čujete diskusiju sa radnim naslovom strah od protesta.

Gospodine Sekuliću, vaša naručena i fingirana i preparirana istraživanja javnoga mnjenja neće odložiti naš naum da 27.septembra ispred Skupštine, ispred zgrade Vlade okupimo sve slobodoumne, spremne i odlučne građane koji će da se bore za demokratsku tranziciju, koji će da se bore za formiranje prelazne Vlade, koja će da obezbijedi fer i demokratske uslove za izbore.

Što se tiče vaše političke ponude i ponude vaših koalicionih partnera, najbolje je da o tome ne govorite ni jednu jedinu riječ. Samo prije mjesec dana, predsjednik Skupštine i predsjednik Socijaldemokratske partije vas je optužio da ste učestvovali u krađi 800 miliona eura vezano za slučaj KAP-a, kad govorim vi, govorimo o Demokratskoj partiji socijalista. A vi ste njega prije desetak dana optužili da je opstruirao projekat gdje je Crna Gora izgubila 300 miliona evra. Znači, samo u dva slučaja vaši koalicionih sukoba oštetili ste Crnu Goru za milijardu i 100 miliona evra. I onda se ovdje, narodski rečeno, sprdate i karikirate činjenicom, što ćemo mi 27.septembra u jednoj mirnoj demokratskoj atmosferi da pozovemo građane. Biće i roštilj, gospodine Sekuliću, biće i da se popije, gospodine Sekuliću. Jer, ako nijeste znali, a vjerovatno i da ne znate narod u Crnoj Gori je gladan, bili oni iz DPS-a, bili iz opozicije, a do toga ste ga vi doveli i zbog toga, se mi 27.septembra okupljamo jer više ne možemo da trpimo ovaj institucionalni zulum.

PREDSEDAVAJUĆI SULJO MUSTAFIĆ:

Zahvaljujem.

Izvolite, poslaniče Sekuliću, vaše pravo na odgovor na komentar.

PREDRAG SEKULIĆ:

Hvala vam.

Zahvaljujem i gospodinu Kneževiću, što mi je dao priliku da pojasnim još malo političke stavove. Znači, protest, a nememo nikakav problem, a to je demokratski način izražavanja vaših političkih stavova i što se tiče Demokratske partije socijalista nemamo problema. Ali samo vas molim, nemojte da lomite, to ste radili u nekim ranijim protestima, nemojte da upućujete poruku mržnje prema manjinskim narodima. To ste radili u nekim ranijim protestima i ja vas molim još jedanput samo nemojte, štrajkujte glađu poslije toga i to ste radili poslije nekih protesta. Znači, to vas molim u ime Demokratske partije socijalista.

Dalje, znači, nemojte mnogo da idete na vašu političku snagu, jer je veoma, veoma opala u proteklih nekoliko godina. Čovjeka koji vas je uveo u Parlament, vi ste se ostranili iz vaših redova, ali to je vaša stvar. Znači, što se tiče toga nemamo nikakav politički stav, to je vaše unutar partijske, unutar koalicioni dogovori i raskoli. Ja vjerujem, prije godinu dana

kada ste najavljivali protest, tada smo rekli, da se ti protesti najavljuju zato što želite obračun unutar svoje koalicije, zato što još želite da se obračunate sa gospodinom Lekićem, bili smo u pravu. Ne znam, u ovom trenutku ko se sa kim obračunava unutar koalicije Demokratskog fronta. Ali, vjerujte mi, poziv građana na vaš protest biće manji nego što ste očekivali, čak manji i od onoga u Bernama. Jer treba imati, vi imate jedan problem, da biste bili jedan lider morate imati građane koji vas prate. Vi imate lidere ali nemate građane koji vas prate u čitavom vašem političkom procesu. I kažem još jedanput, nemate u konačnom i političku platformu sa kojom izlazite pred građane. Da ne pominjem činjenicu a da tražite, da tražite prelaznu Vladu iako veoma dobro znate da nema ni jedan jedini razlog da se u ovom trenutku formira prelazna vlada posebno ne sa vama u njoj. Hvala.

PREDŠEDAVAJUĆI SULJO MUSTAFIĆ:

Proceduralno.

Izvolite, koleginice.

DRAGINJA VUKSANOVIĆ:

Predsjedavajući da se vratimo na tačku dnevnog reda, ovo nije tačka dnevnog reda. Tačka dnevnog reda je Predlog odluke o obrazovanju Odbora za praćenje i primjene izbornog zakona.

Molim vas, pošto ste vi prepoznati kao vrlo strog predsjedavajući, da se odmah vratimo na tačku dnevnog reda. Hvala.

PREDŠEDAVAJUĆI SULJO MUSTAFIĆ:

Hvala.

Poslaniče Kneževiću, upućeno je meni.

Dakle, ja nijesam prepoznat kao strog predsjedavajući, nego kao potpuno ravnopravan, kao i svi ostali predsjedavajući u ovom Parlamentu. Ja mislim da je u pitanju jasan dnevni red i da je rasprava o dnevnom redu u potpunosti i ovo o čemu se sada govori. Jer, sve o čemu govorimo je izborni proces ili makar dio izbornog procesa.

Nastavljamo dalje.

Kolega Gošović je prijavio komentar. Izvolite.

MILAN KNEŽEVIĆ:

Dozvolite mi da se i malo našalim vezano za ovaj račun doživljavam kao najstrožeg ovdje i nemam potrebe da se vi sad ovdje pravdate bilo kome.

Ono što želim da se obratim vama, a to je reagovanje koleginice Vuksanović, a volio bih da ona saopšti ko se to udaljio od teme, ko se bavio kolonama namještenim u Tuzima, ko se bavio navodnim konstrukcijama o obračunima, čevapima, roštiljima i čemu sve još ne. Tako da mislim da kada vam upućuju primjedbu oko digresije, odnosno odstupanja od teme dnevnoga reda, da bi trebalo i da navedu poslanike koji to rade.

Hvala vam.

PREDŠEDAVAJUĆI SULJO MUSTAFIĆ:

Hvala vam.

Kolega Gošović.

Izvolite, kolega Gošoviću.

NEVEN GOŠOVIĆ:

Zahvaljujem, potpredsjedniče.

U svakom demokratskom društvu rezultati na izborima su odraz građana prema načinu vršenja vlasti, a da građani Crne Gore, odlučuju po tom kriterijumu, apsolutno je jasno da ova vlast ne bi mogla opstati na izborima.

I gospodine Sekuliću, to je apsolutno jasno, ali njegova opcija ne prelazi iz toga što nije apsolutno svjesna činjenice načina vršenja njihove vlasti, nego iz saznanja i onih zloupotreba vršenja vlasti kojima su obezbjeđivali da ostaju na vlasti. Jer u društvu u kome su građani dovedeni do beznađa siromaštva, društvo je opterećeno brojnim aferama, ogromno bogatstvo na vlasti i ogromno siromaštvo u tom društvu. Takvo društvo uvijek teži promjenama vlasti, ali ono čemu zašto se mi zalažemo težimo, Demokratska Crna Gora jeste da nije dovoljno donijeti zakone nego institucije primorati da obezbijede primjenu tih zakona, to nije lako činjenica da sada imamo doneseno zakonodavstvo koje se apsolutno ne primjenjuje u mnogim segmentima. Imamo da donesemo izbornu zakonodavstvo gdje ova vlast ne stvara uslove za njegovu primjenu. Imamo Zakon o biračkim spiskovima, gdje se ne kontroliše proces promjena u tom biračkom spisku. Imamo zakon o finansiranju političkih subjekata izbornih kampanja gdje se u mnogo čemu kasni u procedurama stvaranje uslova da sutra Agencija za sprečavanje korupcije kao veoma ključna agencija, odnosno organ za praćenje primjene tog izbornog zakonodavstva, treba da na efikasan način radi. I zato nam je potrebno da u okviru institucija, a jedno je da obezbijedimo primjenu tih zakona i suzbijemo te zloupotrebe tih monopola na sljedećim izborima. Znamo da je ta zloupotreba moći izražena, da ju je teško suzbiti, ali ćemo uraditi sve, i to je na naša obaveza prema građanima da im stvorimo uslove, da konačno slobodno na tim izborima odlučuju, a onda znamo kakvi će biti rezultati tih izbora.

PREDŠEDAVAJUĆI SULJO MUSTAFIĆ:

Zahvaljujem, poslaniče Gošoviću.

Želite li odgovor, poslaniče Sekuliću?

PREDRAG SEKULIĆ:

Uvaženi poslaniče, ako ste moju diskusiju shvatili kao osionost, zaista nemam namjeru da u ovom Parlamentu gdje sjedim godinama budem na bilo koji način takav. Ali samo pokušavam, da potcrtam političke razlike moje i vaše.

Znači, vi govorite o tome da treba dati prostor institucijama, a sa druge strane rušite te institucije, na način što ćete donositi zakone mimo Ustava i na način na koji ćete tim im oduzimati pravo da rade svoj posao. I od strane tih institucija, da budem veoma konkretan, pokušavate da Skupštini date ingerencije koje ona u ustavnom sistemu nema. Vrlo konkretno i vrlo jasno, znači ja i vi smo pripadali jedinstvenoj Demokratskoj partiji socijalista do 1997. godine.

Dozvolićete da su izborni procesi danas mnogo, mnogo transparentniji, demokratičniji, ima mnogo više mehanizama kontrole nego što je to bilo tada. Zajedno smo radili, na mnogo izbornih zakona do sada, uveli nove kontra mehanizme. I pored svih tih kontrolnih mehanizama, vi i dalje gubite izbore i pokušavate sad da mene natjerate da kažem gubimo izbore, dobijamo izbore ali vi ste bolji. Šta u čemu, u kojoj to političkoj ponudi? U vašim investicionim podjelama. Ja se izvinjavam, ali samo pokušajte u zadnjih 10 ili 15 dana da pročitate u medijima sve izjave, pa ćete da vidite između ostalog i zbog čega gubite izbore, pa i danas, imate sa jedne strane vaše insistiranje na tome da se u ovom trenutku ne mogu održati izbori, zato što nema uslova za koje smo znali i ja i vi kad smo pravili izborne zakone, da se ne mogu obezbijediti.

PREDŠEDAVAJUĆI SULJO MUSTAFIĆ:

Hvala vam.

Riječ ima poslanik Milutin Đukanović, a neka se pripremi poslanik Stanić.

MILUTIN ĐUKANOVIĆ:

Dame i gospodo, poštovani građani Crne Gore,

Evo danas kraj jula 2015.godine u Parlamentu Crne Gore trebalo bi da se usvoji odluka o formiranju Odbora za praćenje izbornog zakonodavstva, kako bi se uspostavilo povjerenje u izborni proces. Ima li to još u Evropi da se 2015.godine uspostavlja povjerenje u izborni process?

Jer svi znamo kako je Demokratska partija socijalista došla na vlast. Da je bilo vlasti ova bi se odluka donijela 1990.godine. I sad neko ko je naslijedio Komunističku partiju Jugoslavije i sve njene resurse i bez izbora došao na vlast i vlada 25 godina bez poštenog dogovora sa opozicijom oko elementarnih pravila, spočitava nam ovdje kako dobija izbore na pošten način. Vi ste slušali posljednjih desetak godina sve zamjerke koje je opozicija imala u odnosu na izborni proces. Prvo ste pričali da to nije tačno, da opozicija izmišlja.

Za sve što smo govorili, kasnije su nađeni i materijalni dokazi, počev od Pljevalja, Berana, afere Snimak i tome slično. Mi želimo iz Demokratskog fronta da se izborni proces istinski kontroliše i da zakoni koji mogu da utiču na izborni proces budu implementirani u potpunosti. Da li neko misli da ovo radno tijelo odnosno ovaj odbor gdje nijesu ovom odlukom definisane stručne službe može da prati primjenu više od 10 zakona koji mogu da utiču na izborni process? Da li postoje jer ovom odlukom neke sankcije za državne organe ukoliko ne žele da dostave određena dokumenta?

Prema tome, pogotovo sad se obraćam kolegama iz opozicije, da li zaista neko vjeruje da se u Crnoj Gori mogu održati pošteni izbori sa Vladom na čijem čelu je Demokratska partija socijalista? Ja mislim svaki odgovorni časní opozicionar će odgovoriti da ne može. Iz tog razloga zahtjev Demokratskog fronta da se formira prelazna vlada.

Prije nekoliko mjeseci sve opozicione stranke su stale iza tog predloga Demokratskog fronta. Šta se u međuvremenu desilo, što neko neće da istraje da se formira prelazna vlada jer je to jedini način da se po prvi put u Crnoj Gori održe demokratski izbori, to je već problem tih partija. Ali, Demokratski front od toga ne odustaje i kolega Knežević je spomenuo 27.septembra, gospodo iz DPS-a, mi tražimo slobodu, mi tražimo slobodu za građane koji žele časno da žive i da od svog rada mogu da školuju svoju djecu, a ne da im jedini put bude kako koje dijete da im ode u inostranstvo. Krajnje je vrijeme da se formira prelazna vlada to je jedini način, kako se mogu kontrolisati svi državni organi i potencijalne zloupotrebe koje bi mogli da rade ti državni organi. Sad ako posmatramo samo ovu odluku, suštinski ona ne može riješiti problem povjerenja u izborni proces i mi smo do sad imali neka radna tijela, kad je pola vlast, pola opozicija, kod raznih anketnih odbora i dešavala se situacija da imamo status kvo. Da ne mogu da se donesu odluke zbog čega se to dešava, to sam i prošli put pričao zbog toga što gospodo nećete da uvažavate snažne argumente. Evo za sve jedno pitanje. Na tom radnom tijelu, imamo sljedeću situaciju.

Mi iz opozicije konstatujemo da određeni državljanin Crne Gore živi u Švajcarskoj već 15 godina, da mu se u Švajcarskoj školuju djeca i da on dođe u Crnu Goru jednom u tri godine. Pitanje za sve ispunjava li on uslov da ima prebivalište u Crnoj Gori u trajanju od najmanje dvije godine. I mi ćemo tada u tom Odboru imati podijeljenja mišljenja, ali neće mišljenja, problem je što mišljenja neće biti zasnovana na argumentima i na zakonu, nego na političkim stavovima. Zahvaljujem.

PREDSEDAVAJUĆI SULJO MUSTAFIĆ:

Zahvaljujem.

Neka se pripremi kolega Pavlović. Izvolite.

NOVICA STANIĆ:

Dakle, Momo Kapor je napisao ovakvu rečenicu: " Pola života, sam se plašio od Rusa, a ovu drugu polovinu se plašim za Ruse". E da je još dočekao ove sankcije koje je uvela Crna Gora Rusiji, tek bi premro od straha. E, pazite i meni se nešto slično dešava, pola života su mi pričali i uvjeravali me u komunističku bajku. Kad je ta bajka propala sad me uvjeravaju i pričaju mi evropsku bajku. Ako je ona prva bajka podrazumijevala nepromjenljivu vlast mijenjali su se kadrovi, ali je stalno na vlasti bila jedna ista stranka, odnosno partije jer je bio jednopartijski sistem. Ova evropska bajka podrazumijeva smjenljivu i odgovornu vlast, ali toga u Crnoj Gori nema, evo 25 godina. I ona latinska - Sve teče, sve se mijenja, čini mi se da u ovoj višestranačkoj Crnoj Gori, bi mogla da glasi sve teče, sve se mijenja, sem kamenja i vlasti u Crnoj Gori. To je tako, e sad mi to pokušavamo, nešto da promijenimo da vratimo povjerenje u izborni proces. Pravo da vam kažem, meni ovaj odgovor koji se predlaže liči na tigra od papira. Zašto? Evo idemo redom.

Prvi član, čime će da se bavi za praćenje primjene zakona i drugih propisa od strane nadležnih organa u cilju izgrađivanja povjerenja u izborni proces.

Pa član 2 u vršenju svoje nadležnosti prati primjenu odredbi zakona i drugih propisa koje se donese. Pa dokle će da prati još 25 godina. Ja ću da vam ovo uporedim sa jednim primjerom iz medicine, pošto sam ja hirurg. Znae kad kod hirurga dođe pacijent, koga boli trbuh, ima bolove u trbuhu ne daje mu on tabletu ili inekciju za bolove, kao što to rade drugi ljekari koji to ne znaju, nego mu odredi čajnu dijetu. Pa ako ga je pregledao ujutru kaže doći doveče da vidim prati čovjek. Pa ako je bolje, nastavi sa tom čajnom dijetom, pa ga vidi sutradan, pa ako treba i treći dan, a ako se pogoršalo, ako to ide u akutni domen, onda operiše. E u ovoj odluci je sve čajna dijeta, pa bilo da to ide na bolje ili nagore. Ja ne vidim šta ovaj Odbor može da uradi, on može da traži podatke, dokumenta informacije, da to objavi na sajtu, može da sasluša nekog funkcionera da pozove na sjednicu i šta onda. Čajna dijeta, sedam članova iz opozicije, sedam članova je iz vlasti. Dakle u startu, konstrukciona greška, pod uslovom da su svih ovih sedam iz opozicije da nema spavača, pata karte. Dakle, šta smo radili, de smo bili niđe, šta smo radili ništa.

Prema tome, mi možemo donijeti ovu odluku, ali od ove odluke neće biti nikakve koristi. Evo ovdje su navođeni primjeri, neki dan smo razmatrali ovaj Predlog zakona o boravištu i o prebivalištu, kolega Mustafić je s pravom ja to podržavam rekao da on i njegova partija neće prihvatiti, kaže da naša rodbina i naši prijatelji koji su otišli u inostranstvo privremeno pa i ako tamo žive, 20 - 30 godina, a nijesu se odjavili, da budu izbrisani iz biračkog spiska, potpuno u redu. Nije u redu, to je naša rodbina, naši prijatelji uoči najvažnijeg glasanja u Crnoj Gori uoči referendumu, koji su živjeli u zajedničkoj državi, pa bilo da se zvala SRJ ili državna zajednica izbrisani iz biračkog spiska da ste vi pobijedili na referendumu i takvih je problema sijaset.

Dakle, gospodo, možemo mi ovo usvojiti, možemo mi izabrati ovaj odbor, ali od ovoga koristi biti neće, vjerujte mi.

PREDŠEDAVAJUĆI SULJO MUSTAFIĆ:

Zahvaljujem poslaniku Staniću.

Za raspravu se javio poslanik Pavlović.

Izvolite.

KOČA PAVLOVIĆ:

Hvala, gospodine potpredsjedniče.

Poštovane građanke i građani Crne Gore,

Ovo je jedan odličan predlog o obrazovanju odbora za praćenje primjene zakona i drugih propisa značajan za izgradnju povjerenja u izborni proces itd. Jedan plemenit predlog.

Samo da se dogovorimo nekolike stvari. Recimo da se dogovorimo, da li je on za praćenje primjene zakona ili za nadzor primjene zakona. Da li je za praćenje ili nadzor nad primjenom zakona ili izbornog procesa kako reče potpredsjednik Mustafić. Da li je uloga njegova posmatračka samo sa nekim opservacijama ili aktivna, da li će ga voditi vlast ili opozicija, da li ćemo poštovati redimo u pogledu biračkog prava Ustav ili nećemo poštovati Ustav. To su sve stvari oko kojih treba da se dogovorimo i još brdo toga itd. itd. Pa oko čega smo se dogovorili? Ovo je prezentirano kao jedan materijal oko koga maltene ima konsenzus. Oko čega smo se dogovorili?

Moj utisak je da jedini konsenzus koji imamo je oko toga, da nema povjerenja u izborni proces, to je jedini konsenzus koji imamo, neki bi ovdje da poštuju Ustav, kada je u pitanju biračko pravo, a neki bi opet zbog rođačkih obaveza da ga ne poštuju, a nijesu rođačke, nego partijske da kažem glasovi, da budem jasan. Neki bi da samo prate i posmatraju i možda daju neke ovako da kažem komentare, onako kao engleska kraljica, a mi bi tu da aktivno nešto taj odgovor ako ga već formiramo radimo itd. itd.

Prosto želim da kažem, poštovane građanke i građani Crne Gore, mi se nalazimo u jednoj situaciji u kojoj smo se nalazili prije dvije godine, prije više od dvije godine. Znači, 2013.godine, smo imali identičnu situaciju i od tada do danas se ni za zeru nije popravila situacija na političkoj sceni Crne Gore. Tada smo ušli u ozbiljnu političku institucionalnu i ustavnu krizu i mi smo još uvijek u toj krizi. I možemo mi glumiti što god hoćemo, ali današnji dan i ova rasprava o ovome dokumentu je vrlo ilustrativno, zorno pokazala da se nalazimo na istom mjestu na kome smo se nalazili 2013.godine. Sva ova pitanja oko kojih nemamo konsenzus, koja nijesmo završili su i tada bila u istom statusu. Jesmo li i tada imali povjerenje u izborni proces? Ne. Jeli bilo veće povjerenje tada u izborni proces ili danas, isto ja mislim. Možda je danas čak manje. Jer, smo u međuvremenu saznali još mnoge druge tehnologije kojima se vlast služi u krađi u izbornim krađama. Jesmo li riješili aferu Snimak? Ne. Bili mogli sad otvoriti ponovo Anketni odbor? Da. Bili mogli otvoriti Anketni odbor recimo u pogledu Telekomu u pogledu listinga?

Jesmo li izabrali VDT-a? Jesmo. Eto to je jedino što smo od onoga uradili. Sve kao prije svije godine, poštovane kolegice i kolege, sve je kao prije dvije godine. Dakle, eto to je u stvari sada se osvrne na nešto što je ovdje po mom mišljenju vrlo da kažem lucidno primijećeno i rečeno. Nekome se žuri na izbore, nekome se žuri da organizuje izbore po istom zakonodavstvu, na isti način itd. I ovo bi trebalo da bude ove radne grupe bi trebale da budu alibi koji bi trebalo da prave kulisu kao da se nešto radi. Pa će se onda tu neka većina koja se pravi kroz ove pominjane vještačke sondaže, tobožnja većina će se saglasiti, a to što se mi kao istinska opozicija sa tim nećemo saglasiti šta ima veze, pa neka sondaža već u petak će nas puštiti na minus 3%. Ne bih se začudio da Bešić se pojavi i da kaže DF je na minus 3% ili minus 7%. Eto to je ta priča, to je to gdje se mi nalazimo.

Dakle na kraju da kažem, zaista bih želio da vas zamolim sve kolege iz Demokratske partije socijalista i Socijaldemokratske partije iz Bošnjačke stranke, jednom riječju iz većinske koalicije, mi znamo da vas strašno nerviraju protesti koji će biti 27. septembra i znamo da ih se plašite i znamo da ne možete to nikako iskontrolisati. Ali, vjerujte da oni će se desiti šta god vi da uradite i nemojte više da otvarate, nema zaista potrebe da opterećujete ovaj dom i crnogorsku javnost sa tom pričom, koliko će biti i šta će biti. Mi vama poručujemo dođite da ih izbrojite. Ako imate čiste ruke i ako imate m, dođite da ih izbrojite te ljude. A kolege iz opozicije pozivam 27.septembra biće samo dvije strane, na jednoj strani

biće režim koji se sprema da organizuje još jedne izbore, koje želi da pokrade na manje više isti način. Na drugoj strani biće narod koji traži fer i slobodne izbore, na jedan potpuno demokratski način. U cijeloj Evropi prihvaćen način kao demokratski način. To će biti dvije strane. Molim vas, pozivam sve iz opozicije, pozivam sve koji osjećaju obavezu prema ovome narodu, koji neće da prihvate da se ova Crna Gora i dalje destruiira na načina na koji je destruiralo do sada, evo već 20 godina.

Pozivam vas, dođite da zajedno zatražimo ono što nam pripada kao evropskom narodu, nema niko veće pravo na slobodu i fer izbore od nas, ni manje. Hvala.

PREDŠEDAVAJUĆI SULJO MUSTAFIĆ:

Hvala.

I završna riječ poslanice Vuksanović kao predlagača ove odluke.

Izvolite.

DRAGINJA VUKSANOVIĆ:

Hvala vam.

Izbor novih lokacija birača kao preduslov za slobodni fer i demokratske izbore. Inače, nikome ne bih savjetovala da bude samouvjeren u rezultatima koje će ostvariti na izboru. Tek ćemo da vidimo ko će i koji procenat na izborima osvojiti. Logički ili semantički, šta radi onaj koji nadzire, on prati, primjenu nečega, tako da možemo tumačiti riječi, svako iz svoga ugla, ovo znači praćenje primjene.

I u svom uvodnom izlaganju rekla sam sljedeće: Ako imamo Zakon o finansiranju političkih subjekata izbornih kampanja, gdje smo čini mi se u članu 33 spriječili zloupotrebu u postupku zapošljavanja tokom trajanja predizborne kampanje, pa ako neko od članova ovog odbora koji će se formirati primijeti da neko u tom dijelu zloupotrebljava svoj službeni položaj, na način što postupa u postupku zapošljavanja suprotno normi Zakona o službenicima i namještenicima, pa naravno da će svaki odgovoran građanin, pogotovo onaj koji sjedi u Odboru kao predstavnik naroda, jer, je došao iz reda Skupštine nadležnom tužilaštvu, kao nadležnom državnom organu podnijeti prijavu. Jer ga na to obavezuje Zakonik o krivičnom postupku ove države, sad ako ja vidim da je neko pucao u nekoga, ja kao građanin imam obavezu da ja to prijavim policiji i nadležnom tužilaštvu.

Prema tome, ovaj Odbor neće samo sjedjeti, ovaj Odbor će imati i paritet i ovaj Odbor nema alibi. Neće imati da sakrije nešto iza njega. Znači, svako ko bude tamo valjda će biti odgovoran. Da ako primijeti bilo kakvu zloupotrebu postupi shodno odredbama Zakonika o krivičnom postupku.

Što se tiče formiranja odbora, ja mislim da apsolutno trebamo da požurimo što prije i da apsolutno nas avgust mjesec ne može spriječiti u tome. Koliko je danas, koliko je sutra ili prekosutra može da se sazove kolegijum predsjednika Skupštine, da se prvo odredi ko će predsjedavati odborom ili ko predsjedavati, da se odredi sastav toga tijela koji će nakon stupanja na snagu te odluke već u septembru mjesecu moći da počne sa radom.

Ono što je značajno ja baš mislim da iz vaše priče, jednog kolege poslanika čuli smo ovdje da baš oni koji su se sprovodili tu neku dijetu su na kraju došli do cilja. Vi ste rekli da su grešku napravili oni koji nijesu znali, koji su pacijentu dali tabletu, a da je uspješan bio onaj hirurg koji je pratio pacijenta, pa ga držao na toj dijeti, pratio, pratio, pa je taj neki izliječen ili je završio na operacionom stolu, pa je opet izliječen, a šta će biti ne znamo. Ali, vjerujem da će oni koji će biti u ovom Odboru pošteno, korektno profesionalno raditi svoj posao i ono što je u njihovoj nadležnosti i da će raditi ono što je u interesu građana ove države, jer su tamo kao poslanici.

To bi bilo sve na što sam željela da ukažem, opet kažem na samom kraju spremna sam za svaki dogovor, kompromise svih političkih partija i političkih subjekata. Mi smo radili konkretno u ovoj radnoj grupi, vjerujem da će i odbor koji će biti formiran raditi na korektan i profesionalan način. Zahvaljujem.

PREDŠEDAVAJUĆI SULJO MUSTAFIĆ:

Zahvaljujem kolegici, radili smo u toj radnoj grupi.

Bila je završna riječ kolega.

Izvolite.

NOVICA STANIĆ:

Ne mogu da vjerujem da nije bilo jasno, moja primjedba je bila da ovaj Odbor liči na nekoga ko ne umije da operiše slijepo crijvo, nego mu daje čajnu dijetu danima, dok ne pukne slijepo srijevo. Nema ovlašćenja gospodine potpredsjedniče.,

Dakle, ovaj Odbor ne može da operiše, ne može da donosi odluke, ne može da bilo šta rješava i to je bila moja primjedba i mislim da je bila jasna i razumljiva.

Zahvaljujem.

PREDŠEDAVAJUĆI SULJO MUSTAFIĆ:

Zahvaljujem kolegi Staniću.

Mi koji smo iz drugih struka ili profesija ne razumijemo baš uvijek ove medicinske metafore, ali dobro.

Ovim smo završili raspravu o Predlogu odluke o obrazovnju Odbora za praćenje primjene zakona i drugih propisa o značaju gubljenja povjerenja u izborni proces koji je podnijela poslanica Draginja Vuksanović i naravno prema dogovoru nastavljamo sa radom.

Prelazimo na objedinjeni pretres o 34 i 35 tački dnevnog reda i to:

Izveštaj o radu tužilačkog savjeta za 2014.godinu i Izveštaju o radu državnog tužilaštva za 2014.godinu. Ovlašćeni predstavnici su Ivica Stanković, Vrhovni državni tužilac i Veselin Vučković, zamjenik Vrhovnog državnog tužioca, oni su upravo ušli u salu, ja ih pozdravljam.

Izvjestilac Odbora za politički sistem, pravosuđe i upravu je Rifat Rastoder.

Otvaram pretres i pitam, Vrhovnog državnog tužioca da li želi dati dopunsko obrazloženje?

Ukoliko želite? Izvolite.

Da li želite uvodno obrazloženje?

Kolega Vučković. Izvolite.

VESELIN VUČKOVIĆ.

Uvaženi predsjedavajući, uvažena gospodo,

Pridržavajući se okvira propisanog Zakonom o državnom tužilaštvu koji je bio na snazi u vrijeme izrade i pripreme o Izveštaju o radu za 2014.godinu. Dakle, odredbe iz člana 103 tog zakona, Izveštajem o radu Državnog tužilaštva u 2014.godini, izložili smo otpis i analizu stanja Državnog tužilaštva. Detaljne podatke za svako državno tužilaštvo ponaosob podatke koji se odnose na broj primljenih i riješenih krivičnih predmeta u okviru nadležnosti Državnog tužilaštva, kao i problemi nedostatka u radu ove institucije. Izveštajem je takođe izloženo stanje i kretanje kriminaliteta u 2014.godini i naša ocjena rada Državnog tužilaštva. U uvodnom dijelu izložena je organizacija i rad tužilaštva kadrovska struktura, pitanje i problemi transparentnosti rada i podaci evo vidimo i oblicima usavršavanja tužilačkog kadra, kao i aktivnosti državnih tužilaca domaćim i međunarodnim organima i tijelima i karakter tog

rada. U pogledu kretanja kriminaliteta izložili smo statistulju u analitički pregled, sa uporednom analizom kretanja kriminaliteta, vidovi i oblici kriminaliteta u 2014.godini, sa uporednim podacima u odnosu na prethodnu 2013.godinu. A za pojedina krivična djela i u odnosu na duži period. Posebno je izložen pregled i kretanje predmeta formiranih protiv poznatih punoljetnih i maloljetnih izvršilaca te i predmeti po nepoznatim izvršiocima u cjelini i za svako državno tužilaštvo posebno. Rad Tužilaštva rađen je po fazama postupka, počev od izviđaja kao predkrivične faze, te i prethodnog postupka u nadležnosti državnog tužilaštva, kao i predmeti odgovornosti pravnih lica za krivična djela. U pogledu kretanja kriminaliteta u 2014.godini u porastu su broj otkrivenih slučajeva krivičnih djela iz grupe krivičnih djela protiv životne sredine i javnog reda i mira. Dok je smanjen broj izvršilaca krivičnih djela protiv bezbjednosti javnog saobraćaja, protiv pravnog saobraćaja, protiv državnih organa, krivičnih djela protiv braka i porodice i ukupan broj krivičnih djela protiv imovine. No kada su u pitanju krivična djela protiv života i tijela bilježi se porast svršenih krivičnih djela ubistva i teškog ubistva. Izvještajem je posebno obrađen rad državnog tužilaštva po grupama krivičnih djela, onako kako su sistematizovani u Krivičnom zakoniku Crne Gore prema zaštitnom objektu, počev od krivičnih djela protiv života i tijela zaključno sa krivičnim djelima protiv zdravlja ljudi.

Rad odjeljenja za subijanje organizovanog kriminala, korupcije, terorizma i ratnih zločina koji u kalendarskoj godini u prošloj godini u takvom obliku organizovanja funkcionisala izloženu posebnom odjeljenju izvještaja na osnovu Izvještaja o radu tog odjeljenja koji je specijalni tužilac podnio na kraju godinu Vrhovnom državnom tužiocu. Ocjenom ukupnog rada proizilazi da su rukovodioci državnih tužilaštava državni tužioc i njihovi saradnici na pravnim i na administrativnim poslovima vršili poslove u skladu sa propisanim zakonskim ovlašćenjima. U pogledu kvaliteta vršenja tužilačke funkcije osuđujućom presudom riješena su optuženja 88,50% oslobađajućom 7,98% i odbijajućom presudom 3,50%, dok je primjenom instituta odloženo gonjenje riješeno 549 krivično pravnih slučajeva I iz tog postupka u korist humanitarnih organizacija i oštećenih uplaćeno 203.174 eura, a sporazumom o priznanju krivice riješeno je 15 krivično pravnih slučajeva.

Iz ovog proizilazi po našoj ocjeni da je tužilačka istraga potvrdila opravdanost i efikasnost, kroz ono što su poslovi iz nadležnosti državnog tužilaštva. Naime, u postupku sudske kontrole optužnica iz nadležnosti osnovnih i viših državnih tužilaštava potvrđeno je 96,04 plodignutih optužnica. I pored ovih rezultata ukupnih kapaciteti državnog tužilaštva u toj kalendarskoj godini, naročito u oblasti organizovanog kriminala i korupcije nijesu bili na zadovoljavajućem nivou. Zato aktivnosti koje su slijedile u prvoj polovini 2015.godine, kroz implementaciju novog zakona o državnom tužilaštvu i Zakona o specijalnom državnom tužilaštvu, koji su rezultirali, konstituisanjem organa izbornog glavnog specijalnog tužioca i osam specijalnih tužilaca u tom organu i dalje se nastavljaju kroz jačanje od ostalih kapaciteta, ekspertskim kadrom i ostalom potrebnom administrativnom podrškom. Nužnost jačanja kapaciteta, tužilaštvo i policija, naročito u oblasti organizovanog kriminala i korupcije očekuje se i formiranje specijalizovanog odjeljenja u upravi policije za otkrivanje najtežih oblika teških krivičnog djela korupcije i organizovanog kriminala. Kada je riječ o ratnim zločinima, rezultati još uvijek nijesu na zadovoljavajućem nivou, što ukazuje na potrebu naše bolje pripremljenosti i u suočavanju sa ovim ozbiljnim i osjetljivim izazovom. Veće rezultate od nas očekuju kako žrtve tako i ukupna javnost, te i međunarodna zajednica. Zato je u aprilu 2014.godine kako je to navedeno uz izvještaju Vrhovnog državnog tužilaštva Crne Gore i Bosne i Hercegovine, potpisali protokol o saradnji u gonjenju učinilaca krivičnih djela ratnih zločina, zločina protiv čovječnosti i genocida. Svrha je ovog protokola upravo u razmjeni dokaza informacija vezanih za slučajeve ratnih zločina naših državaljana na teritorijama zahvaćenim građanskim ratom. Treba očekivati, vidljivije rezultate priče kroz

primjenu ovog protokola u predmetima ratnih zločina, a obaveza je naravno Državnog tužilaštva da postupa u svim slučajevima gdje postoji zakonski osnov, jer ova krivična djela znamo ne zastarijevaju. U cilju unapređenja kvaliteta i kvantiteta rada Državnog tužilaštva na predmetima ratnih zločina tokom prve polovine ove godine Vrhovno državno tužilaštvo je utvrdilo posebnu strategiju rada na ovim predmetima. Mjere i zadaci Državnog tužilaštva u 2015.godini izloženi su u izvještaju kroz mjere i radnje na implementaciji novog zakona o državnom tužilaštvu. Zakon o specijalnom Državnom tužilaštvu i kroz sprovođenje mjera i zadataka saglasnom planu za sprovođenje strategije reforme pravosuđa i preporuke i mjera zacrtanih u Akcionim planovima za pregovaračka poglavlja.

Ja bih zamolio vjerovatno ćete ostaviti kasnije vremena nešto više i što je bilo predmet rasprave na nadležnom odboru.

U vezi zaključaka Skupštine Crne Gore donijete i povodom razmatranja i usvajanja Izvještaja za 2013.godinu. Očekujem da ćemo o tome biti u prilici kasnije.

PREDSEDAVAJUĆI SULJO MUSTAFIĆ:

Zahvaljujem zamjeniku Vrhovnog državnog tužioca.

Pitam izvjestioca Odbora želi li riječ?

Počinjemo raspravu.

Poslanik Damjanović, proceduralno. Izvolite.

ALEKSANDAR DAMJANOVIĆ:

Hvala vam, potpredsjedniče.

Dakle, ja ovdje ispred sebe, pretpostavljam kao i ostale kolege, imam izvještaj sa matičnog odbora za politički sistem, pravosuđe i upravu o razmatranju izvještaja VDT-a o radu državnog tužilaštva za proteklu godinu, Izvještaj o radu Tužilačkog savjeta. I na prvoj strani tog izvještaja imamo rečenicu gdje se kaže da je Odbor za politički sistem, pravosuđe i upravu kao matični odbor na 97. sjednici većinom glasova, sedam glasova za i pet glasova protiv, podržao Izvještaj VDT-a i ovaj drugi. Nije sporno.

Međutim, u ovom istom izvještaju na strani 9 ovog Izvještaja se kaže još nešto. Povodom razmatranja Izvještaja VDT-a o radu DT-a, Izvještaj o radu tužilačkog savjeta, a na osnovu svega izloženog Odbor je, pažljivo me slušajte, odlučio da predloži Skupštini da usvji sljedeće zaključke i dati su onda sedam zaključaka. Ja sam naravno kao agilni poslanik pitao članove Odbora za politički sistem iz moje partije gospođu Jonicu, gospođu Marković, kako su glasale na ovom Odboru, da bi znao zbog stava koji ću ovdje iznositi šta da kažem i od njih sam dobio informaciju da nikakvog glasanja nije bilo oko zaključaka niti je održan Odbor po tom pitanju. To nije dobra stvar. Ako se ispostavi da je tako, i pošto neću upotrebljavati teže riječi već ću biti veoma blag i kulturnan, u najmanjem ću tražiti da se ovaj dio izvještaja koji se odnosi na zaključke i predlog zaključaka o kojima Odbor nije glasao, jer nije ni bilo sjednice, ni izjašnjavanja, adaktira, da se ne uzme u razmatranje, nego da razmatramo samo ovaj prvi dio oko VDT-a izvještaja, a nakon toga ćemo svakako naći formu i način da se ovo do kraja zaokruži, ako bude zaključaka, onda da se održi sjednica Odbora i da se o tome izvrši glasanje. Hvala vam.

PREDSEDAVAJUĆI SULJO MUSTAFIĆ:

Zahvaljujem.

Proceduralno.

RIFAT RASTODER:

Sad već moram.

Kolega Damjanović, evo već drugi put zabavlja i Parlament i bavi se Odborom za politički sistem, pravosuđe i upravu, ne razumijem zbog čega. Ali, gospodine Damjanoviću, Odbor je raspravljao i usvojio Izvještaj o raspravi o Izvještaju o radu, dva izvještaja iz Državnog tužilaštva. Ostali su bili zaključci, usvojio je jedan zaključak, prihvata se izvještaj i predlaže Skupštini da prihvati taj Izvještaj o radu za 2014.godinu i ostali su bili ostali zaključci, tada je data napomena, šta otprilike, ali da se zaključci sačine ili usvoje. Zaključak smo napravili, pošto nije bilo sugestija od strane članova Odbora, služba i ja, poslali na mejlove, svi su imali mogućnosti da reaguju, nijesu reagovali, nijesu davali sugestije na Odboru koji smo imali prije par sati. Na kraju sjednice, istina u ovoj gužvi, ja sam pitao kolege ima li kakvih primjedbi na izvještaj i zaključke, većina je rekla da nema, možete potpisati i ja sam potpisao i taj izvještaj pustio u procedure. To vam je istina.

PREDŠEDAVAJUĆI SULJO MUSTAFIĆ:

Zahvaljujem.

Izvolite.

ALEKSANDAR DAMJANOVIĆ:

Vizavi zabavljanja Skupštine, odnosno mejlova koji se šalju, a to je da li na današnjoj sjednici Odbora za politički sistem bila tačka razmatranja zaključaka, ako jeste, da li je bilo glasanja, ako jeste, kako je ko glasao, ako jeste, zašto toga nema ovdje u izvještaju. I kad odgovorimo na ta pitanja, onda ćemo znati da li imamo validan predlog zaključaka od strane odbora. Ništa bez to, lagano.

PREDŠEDAVAJUĆI SULJO MUSTAFIĆ:

Možemo li dalje?

RIFAT RASTODER:

Ja sam već objasnio, naravno, i to u zapisniku sam konstatovao, taj zapisnik da čekate. Izvolite.

PREDŠEDAVAJUĆI SULJO MUSTAFIĆ:

Zahvaljujem.

Možemo početi sa raspravom?

Želit li vi proceduralno, kolegice?

Pošto sam već imao regovanja iz Kluba.

SNEŽANA JONICA:

Da pojasnim neke stvari.

Razumijem i činjenicu da smo pozvani iz plenuma da hitno silazimo prekidamo raspravu o ZTP-u, da bi sišli dolje da mi zaključke danas nijesmo imali na dnevnom redu Odbora, da o njima nijesmo glasali. I to je jedino što je evidentno.

PREDŠEDAVAJUĆI SULJO MUSTAFIĆ:

Možemo li da pređemo na diskusiju?

Poslanik Vuletić u ime Kluba DPS-a je prvi prijavljeni diskutant, nakon njega poslanik Bojović.

Izvolite, poslaniče Vuletić, i možete s slobodno minut više zbog tog pojašnjenja.

MILORAD VULETIĆ:

Gospodine predsjedavajući, dame i gospodo poslanici, poštovani Vrhovni državni tužioče i zamjenice, uvaženi građani,

Prije nego počnem diskusiju, rekao bih da sam saglasan u cjelosti sa onim što je rekao predsjednik Odbora za politički sistem, pravosuđe i upravu gospodin Rifat Rastoder. Tačno je tako bilo na Odboru kako je rekao. I to je to, i to je nesporno. Glasali smo većinom da se usvoji izvještaj, bila je priča da li neko ima primjedbi na predlog ili sugestija da se nešto izmijeni u okviru zaključaka, koje Odbor predlaže, nije se niko javio po tom pitanju, on je rekao mogu li da konstatujem znači da je to, to i niko nije tu stavio primjedbu. I ja sam isto i sad smatram da je to sasvim u redu i da je to potvrda onoga o čemu smo se izjasnili vezano za sam izvještaj.

Toliko o tome, a sada bih molio da mi se vrati vrijeme, da počnem.

Dakle, ovako ovaj Izvještaj po svojoj formi i sadržini čini sublimat, statističkih podataka prije svega, obrazloženja i analiza radnji i postupaka državnih tužilaštava. Mišljenja sam da je uložena potreban napor, stručan i kvalitetan rad na ovom Izvještaju, kako bi isti za nas poslanike predstavljaju interesantno stručno štivo, pažljivim čitanjem tek možemo objektivno sagledati cjelokupnu problematiku sa kojom se Tužilaštvo srijeće u svom radu. Kako se prema njoj odnosi i kakve rezultate postiže u vršenju poslova iz svoje nadležnosti.

Budući da očekujem raspravu sa dosta statističkih podataka, predloga, sugestija i kritika, ja ću kao poslanik Demokratske partije socijalista i član Odbora za politički sistem, pravosuđe i upravu, ukratko iznijeti svoj stav bez detaljne analize statističkih i drugih podataka o kojima je već bilo riječi u uvodnom izlaganju ili će ih, kako rekoh kroz dalje diskusije biti. Ono što želim posebno da istaknem je to da je u izvještaju urađen realan opis i analiza stanja u tužilačkoj organizaciji. Da je rad tužilaštva obrađen po fazama postupka od izviđanja tog prekrivičnog postupka. Da je poboljšana kvaliteta tužilačke istrage ne smijemo dakle zanemariti činjenicu da je ovo novi institut jer je tek odnedavno izvršen prelazak sa evrokontinentalnog anglo-saksonskog načina vođenja istrage, a to je da umjesto istražnog sudije istragu vodi neposredno nadležni tužilac.

Da je unaprijedena saradnja sa policijom i sudstvom, da je pod podnesenim službenim zahtjevima osuđujućim presudama odlučeno u 88% slučajeva što je dosta visok prosjek, no u raspravi, na Odboru čulo se i dosta prigovora ponajviše na rad specijalnog Državnog tužioca, koji se bavio predmetima organizovanog kriminala, korupcije, na visokom nivou i ostalim djelovima korupcije.

Zbog čega je prisutan trend pada, bilo je pitanja po optužnicama za teška i najteža krivična djela.

Dalje, da li su dostavljeni traženi odgovori i vezano je za obavezu proisteklu po skupštinskim zaključcima koje je predložio ovaj Odbor, razmatrajući Izvještaj za 2013.godinu. U Izvještaju su predložene mjere radnje i zadaci tužilačke organizacije za 2015.godinu.

Postavlja se pitanje, može li se i mora li se i još bolje. Svi se nadamo da će novi kadrovi i nova organizaciona postavka u Tužilaštvu opravdati očekivanja kako stručne, tako i šire društvene javnosti. Očekujem da će Izvještaj za 2015.godinu odgovoriti na mnoga postavljena pitanja i otkloniti dobar dio dilema koja se provlače, kako kroz pojedine predmete, tako i kroz rad pojedinih Tužilaštava. Arapska poslovice kaže: "čuvaj se žurbe, jer ona uvijek dovodi do kajanja, onaj ko žuri, govori prije nego što nešto sazna, odgovara prije nego što provjeri i kudi prije nego se u nešto uvjeri". Stoga moj apel na kolege i kolegice u Parlamentu i na crnogorsku javnost uopšte je da stalnim pritiscima na Tužilaštvo trošenjem pravde ne ostvarimo nepravdu. Jako je važno da Tužilaštvo poslove iz svoje nadležnosti obavlja bez pritiska, bez naših arbitraža u Parlamentu, a naročito novinskih

tekstova i saopštenja u vrlo brojnim slučajevima dosta nestručnim i paušalnim rekao bih najmanje pravnom argumetnacijom.

I na kraju, nadam se da bi na taj način dali svoj puni doprinos i podršku novoizabranom Vrhovnom državnom tužiocu i specijalnom tužiocu, da rad Tužilačke organizacije učine transparentnijim, efikasnijim i boljim, te na taj način doprinesu boljoj zaštiti državnih interesa i svakog građanina ponaosob. Izvještaj sa zaključcima Odbora poslanici Demokratske partije socijalista će podržati. Zahvaljujem.

PREDSEDAVAJUĆI SULJO MUSTAFIĆ:

Zahvaljujem poslaniku Vuletiću.

Riječ ima poslanik Bojović, a neka se pripremi poslanik Novica Stanić.

VLADISLAV BOJOVIĆ:

Zahvaljujem, gospodine potpredsjedniče.

Evo imajući u vidu da raspravljamo o Izvještaju državnog tužilaštva za 2014.godinu, a da je Vrhovni državni tužilac Ivica Stanković, izabran u oktobru 2014.godine i da smo u tom među periodu do današnjeg dana usvojili jedan značajan broj novih zakona uspostavili novu organizacionu strukturu Tužilaštva mi moramo prije svega da konstatujemo sljedeće:

I po staroj organizacionoj strukturi i po starim zakonima Vrhovno državno tužilaštvo je moglo da ostvari mjerljive rezultate u oblastima borbe protiv organizovanog kriminala i korupcije, posebno korupcije na visokom nivou.

Šta se zapravo dešava? Dešava se da je i dalje Vrhovno državno tužilaštvo i zbog toga nema konkretnih mjerljivih rezultata, zarobljena institucija pod snažnim uticajem i kontrolom vrha aktuelne vlasti. Iz izvještaja koji smo dobili možemo da vidimo poražavajuće pokazatelje. Vrlo ću kratko navesti dva pokazatelja.

U 2014.godini, imamo par krivičnih prijava za krivična djela sa elementima korupcije, za 25%. To je apsolutno pokazatelj nepovjerenja građana u rad Državnog tužilaštva posebno kada je u pitanju borba protiv korupcije. Jer, se očigledno danas konstatuje da nema ni smisla podnositi krivične prijave, ako te krivične prijave treba da preuzme i obrađuje ovkavo Državno tužilaštvo.

Takođe, zbog krivičnog djela primanje mita, obratite pažnju. U 2014.godini, Tužilaštvo je u izvještajnoj godini prijavljeno samo jedno lice, a zbog krivičnog djela davanje mita u izvještajnom periodu prijavljeno je ukupno dva učinioca i ne može biti da u Crnoj Gori nema primanja i davanja mita, nego se ponavljam radi o tome, da postoji jedno rašireno nepovjerenje javnosti u rad ovakvog Državnog tužilaštva.

Ja sam sa gospodinom Stankovićem vodio opsežnu raspravu o ovom izvještaju, postavljajući mu konkretna pitanja na Odboru za pravosuđe, ja moram da konstatujem da je on tom prilikom najviše pitanja izbjegao da odgovori ili ih je kranje porvšno odgovorio. Ja ću ponovo ukazati na konkretne stvari, na konkretne slučajeve, konkretne korupcionaške kriminalne afere i očekujem od njega mnogo jasnije i mnogo eksplicitnije odgovore. Međutim, na samom početku da kažem, prije nego što pređem na te slučajeve. Ono što je poseban problem danas, je što je pod izgovorom institucionalnih organizacionih i zakonodavnih reformi stvoren ambijent i što su uspostavljene systemske pretpostavke ne za ostvarenje rezultata, već za prebacivanje odgovornosti između institucija pravosuđa. I sad imamo sve veći broj aktera koji prebacuje odgovornost jedne na druge, nije to samo više Policija, Tužilaštvo i sudstvo, sad imamo i unutar samog tužilaštva različite strukture koje međusobno prebacuju odgovornost jedni na druge. Nakon 10 mjeseci, od izbora novog Vrhovnog državnog tužioca, Tužilaštvo kako vidimo nije napravilo ni listu prioriternih predmeta kojim treba da se bavi a kamo li da je podnijelo ozbiljnu optužnicu, kada je u pitanju

visoka korupcija ili organizovani kriminal. Da ne pričamo o tome da još uvijek nemamo pravosnažnu sudsku presudu za visoku korupciju. Da krenem od nečega kad su u pitanju slučajevi što je veoma atraktivno i aktuelno.

Molim vas, gospodine Mustafiću, tolerisaćete me, zadnja tačka dnevnog reda ovu tačku smo raspravljali tri sata, samo nekoliko minuta da prođe. Ne mogu to za 30 sekundi.

Dakle, ja vas molim postavljao sam pitanje na Odboru tužilac nije odgovarao evo da vidimo hoćemo li danas.

Da li će Vrhovno državno tužilaštvo pokrenuti istražne radnje povodom optužbi koje su nedavno razmijenili visoki funkcioneri DPS-a i SDP-a, podsjećam govorio je o tome kolega Knežević? Gospodin Ranko Krivokapić je optužio DPS da je odgovoran za pljačku od 800 miliona evra i finansijsku poharu KAP-a, dok su druge strane visoki funkcioneri DPS-a optužili Ranka Krivokapića i SDP, da su odgovorni zbog politike opstrukcije, što je Crna Gora oštećena za 300 miliona evra kod slučajeva Miločera i Kraljičine plaže.

Dakle, gospodine Stankoviću, radi se o optužbama visokih funkcionera ove države, nadam se da te njihove optužbe međusobne uzimate u obzir i da ćete pokrenuti dalju istragu.

Da li ćete pokrenuti? Da li ćete pokrenuti novu istragu afere Snimak? I to na način da je konačno usmjerite ka nalagodavcu. Sve što je do sada Tužilaštvo radilo do sada po tom pitanju je imalo za cilj da se zataška ova afera i da se prikriju nalogodavci, organizatori i arhitekta. Ono što se istraživalo u Pljevljima i po optužnici koja je podignuta možemo samo da nazovemo tužilačkom lakrdijom i ničim više. I da li slijedite izjavu Mila Đukanovića, da je na aferu Snimak stavljena tačka, time što ništa po tom ne preduzimate. Zbog čega je stavljena oznaka tajnosti na predmet Marović, odnosno otkriveni tajni račun u Švajcarskoj banci od 3,8 miliona evra. Odgovorite zbog čega je stavljena oznaka tajnosti, nemojte da prebacujete odgovornost na glavnog specijalnog tužioca, vi ste odgovorno lice, vi bi trebalo to da znate.

Zbog čega još uvijek nije prevedena dokumentacija koja je došla iz Sjedinjenih Američkih Država i da li ćete podnijeti optužnicu u vezi afere Telekom? Koje ste konkretno radnje preduzeli da istražite, sve ono što je sopšteno u emisiji Mehanizam i da li ćete konačno na jedan organizovani sistematski način pristupiti istrazi organizovanog privrednog kriminala i stečajne mafije tokom privatizacija i nakon tih privatizacija? Nastavićemo raspravu.

PREDSEDAVAJUĆI SULJO MUSTAFIĆ:

Ja zaista molim, očigledno da ću morati da na vašu bezobzirnost u korišćenju vremena primjenjujem strogu odredbu isključivanja. Nemojte me na to prisiljavati, ja to ne želim zaista.

Međutim, ako nastavite sa vašim bezobzirnostima u korišćenju vremena moraću to da uradim.

Nastavljamo dalje.

Poslanik Miljanić, ima riječ u ime Kluba samostalnih poslanika, neka se pripremi poslanik Rastoder.

Izvolite, poslaniče Miljanić.

ZORAN MILJANIĆ:

Poštovani potpredsjedniče, kolege,

Danas je stvorena mala konfuzija sa ovim dnevnim redom i sa jutrošnjim Odborom za antikorupciju gdje su bili gosti uvaženi vrhovni državni tužilac i glavni specijalni tužilac. Tako da je ovo neka repriza toga jutrošnjeg događaja. Evo konačno su stvoreni svi preduslovi donijeli smo zakone, kompletirali ste Tužilaštvo, izabran je glavni specijalni tužilac, izabrani

su zamjenici glavnog specijalnog tužioca i više valjda neće biti nikakvih smetnji u preduzimanju mjera i radnji, da bi se procesuirala ono što mene interesuje korupcija na visokom nivou i organizovani kriminal. Smatramo da do sada nije bilo apsolutno političke volje da dođe do procesuiranja ovih slučajeva, a nije teško pogledati vaš stepen potvrđivanja optužnica, kada se radi o drugim krivičnim djelima koji je 96%, pa valjda se moglo nešto uraditi i na ovim slučajevima oko kojih se crnogorska javnost već godinama bavi, a to su ovi najteži slučajevi iz oblasti korupcije na visokom nivou. Nije ovo samo mišljenje nas iz opozicije, ovo je mišljenje i Evropske komisije koja eksplicitno kaže da nema mjerljivih rezultata u borbi protiv korupcije na visokom nivou. Nema nijedne pravosnažne presude za korupciju na visokom nivou i ne znamo koje tu kriv do dana današnjeg jeli Policija, jeli Tužilaštvo ili pravosuđe, pa neko jeste.

Ja bih vas, pitao za nekoliko slučajeva, a to je prvo garancije kojima je nanesena najveća šteta Budžetu državi, građanima Crne Gore, koje su u visini od nekoliko stotina miliona eura, gdje je Vlada garantovala privatnim kompanijama, da se zaduže, a poslije smo svi mi vraćali i još ćemo vraćati toliak dugove. Ko je odgovoran za to?

Dalje, slučaj Marović tih 3,8 miliona eura na računu u Švajcarskoj ako ne možete da dođete do istine da vidimo ko je nadležan pa da se mi obratimo, ako ne kao poslanici tome ko sprečava da li je to Švajcarska, da li je to Švajcarska banka ili Švajcarska država, jer koliko znamo sva krivična djela se procesuiraju u međunarodnoj pravnoj saradnji. Ko je taj ko to stopira?

Dalje, afera Limenka gdje je crnogorski budžet oštećen za najmanje sedam miliona eura. Isto tako, ne znamo ko je odgovoran. Znamo samo da ćemo platiti sedam miliona eura, država, građani i svi mi ovdje, ko je odgovoran ne zna se, pa vi nam morate reći. Ako je oštećena država, valjda postoji oštećeni, a mora da postoji krivac. Krivca morate pronaći i izvesti ga pred lice pravde i procesuirati to nije ni sedam eura ni 700, nego sedam miliona. Naredni slučaj i to najmanje sedam miliona. Naredni slučaj to je slučaj izgradnje zgrade Uprave policije napravljena jedna čitava zgrada, ugovoreni posao je bio 12,5 miliona eura, bez tendera. Pozivaju se na Zakon o policiji, gdje se kaže da ne treba raspisivati tender za nabavke novih prostorija. Neće biti da je čitava zgrada nova prostorija. Smatramo da je to nezakonito i trebate se izjasniti oko toga, ko je odgovoran za takav propust, a plus toga nije ni to sve nego su u toku tih radova imali i dopunski radovi od 2,5 miliona eura. Znači, radi se o sumi od 15,5 miliona eura, koji su napravljeni potpuno nejasnom procedurom dopunskih radova. Isto tako bih vas pitao za jedan slučaj iz 2014.godine, gdje je podnosilac krivične prijave MANS, a radi se o krivičnoj prijavi za organizovani kriminal protiv Ratka Vujačića iz Bara Sergeja Lebedeva, Željke Sekulić, bivše načelnice Uprave za nekretnine i nekih advokata dokle je to stiglo, da li je ta krivična prijava odbačena ili je ta krivična prijava u postupku izviđaja. Hvala.

PREDSEDAVAJUĆI SULJO MUSTAFIĆ:

Zahvaljujem poslaniku Miljaniću.

Rastoder u ime Kluba Socijaldemokratske partije, a neka se pripremi poslanica Jonica.

Izvolite, gospodine Rastoder.

RIFAT RASTODER:

Povodom ova dva izvještaja iz Državnog tužilaštva kao prvo treba, zaista, imati u vidu činjenicu da je ova važna institucija, nakon jedne pune godine 2013. funkcionisanja u takozvanom VD stanju, i prezentirane rezultate ostvarile u godini svojevrzne organizacione i kadrovske konsolidacije. To nije dobro, ali je fakat kad se razgovara o radu u toj godini.

Najvažnije u svemu je svakako to što su konačno stvorene makar najnužnije organizacione kadrovske pretpostavke za potpunije ostvarivanje tužilačke funkcije, odnosno za još ubjedljivije rezultate. Istina, kao što se da zaključiti iz podnesenih izvještaja, potrebni su i dodatni naponi svih nadležnih državnih instanci, a vjerujem da se može obezbijediti podrška i odgovarajućih međunarodnih institucija, da se u prvom redu stvore odgovarajući prostorni uslovi za rad Tužilačkog savjeta, specijalnog državnog tužioca kao i odgovarajućeg sekretarijata kako se ne bi događalo da ova ustanova radi u veoma neprimjernih uslovima. Inače, uprkos svemu iz prezentiranih podataka se takođe da zaključiti da je u izvještajnoj godini ostvaren, čak odrađen i kvalitativni i kvantitativni napredak, a ono što je pogotovu nedvosmisleno jeste znatno poboljšana transparentnost rada u svim segmentima tužilaštva i s tim u vezi mogu i posebno apostrofirati veoma korektnu komunikaciju sa Odborom za politički sistem, pravosuđe i upravu. Još je, inače, u toku i analiza rada pojedinačna tužilaštava i tužilaca. Tako da je očekivati još plodotvorniji period i još upečatljivije podatke. Zbog toga će Klub Socijaldemokratske partije naravno podržati izvještaj, sa napomenom, da je, kao što rekoh, neophodno dodatno kadrovsko jačanje državnog tužilaštva, zapošljavanjem profesionalnog, stručnog nadasve informatičkog kadra kao jednog od bitnih uslova za uspješno ostvarivanje pretpostavljenih ciljeva. Nadalje, potrebno je takođe još više osnažiti kapacitete Tužilaštva i policije za suzbijanje informatičkog kriminala kroz obuku i specijalizaciju Tužilačkog kadra, kao i za suzbijanje trgovine ljudima i drugog prekograničnog kriminala kroz dalje unapređivanje saradnje sa tužilaštvima i institucijama drugih država. I naročito, uprkos činjenici da prezentirani rezultati ostvarivanja tužilačke funkcije u 2014. godini, govore o izvjesnom kvalitativnom i kvantitativnom unapređenju rada, neophodno je još više učiniti u otkrivanju i gonjenju najtežih krivičnih djela iz oblasti organizovanog kriminala, korupcije i ratnih zločina. A kada je konkretno riječ o ratnim zločinima i sam zamjenik Vrhovnog državnog tužioca je to napomenuo, ostaje kao najindikativnije pitanje uzroka visokog procenta pada optužnica za ova krivična djela, te bi zaista neophodna bila temeljita stručna analiza uzroka takvog stanja sa konkretnim mjerama odgovornosti za eventualne propuste nadležnih tužilaca nadasve sa mjerama za zaustavljanje takvog trenda. Sve u svemu pri uvjerenju smo da se krenulo, što se kaže, u posao brojne su još obaveze izazovi, a za očekivati je onda i više konkretnih rezultata u narednom periodu, s obzirom da imamo sada već stvorene makar osnovne pretpostavke, ne sve, ali imamo za još ubedljivije i upečatljivije rezultate.

PREDŠEDAVAJUĆI SULJO MUSTAFIĆ:

Poslanica Jonica će govoriti u ime Kluba SNP-a, a neka se pripremi poslanica Jasavić. Izvolite, kolegice.

SNEŽANA JONICA:

Dame i gospodo poslanici, poštovani građani, predstavnici Vrhovnog državnog tužilaštva i tužilačkog savjeta ne mogu a da ne počnem, sa onim što smo započeli proceduralno.

Znači, ponavljam, Odbor za politički sistem, pravosuđe i upravu nije usvojio zaključke o radu tužilaštva glasanjem. Ako smo ustanovili da se na neki drugi način usvajaju zaključci ili odluke u ovom parlamentu, onda možda nijesam u pravu. Iz objašnjenja, i evo pomenuću da bi mu dala prostora da pojasni, Vuletića, razumjela sam da po izlasku sa sjednice nakojoj nijesmo imali na dnevnom redu zaključke o radu tužilaštva smo pitani imamo li primjedbe i sugestije, pa pošto niko nije imao primjedbe i sugestije podazumijeva se da je usvojeno. E sad ako bi to značilo, ako nemate primjedbe i sugestije, onda je nešto usvojeno, onda bi bilo logično da se piše da je to usvojeno jednoglasno. U ovom izvještaju piše da su zaključci

usvojeni većinom. Pa se onda ostavlja dilema kako je na osnovu kojih radnji onaj koji je deifinisao zaključke rekao da je neka većina, iako nije imala sugestije, bila za ona druga manjina koja takođe nije imala sugestije bila za ona druga manjina, koja takođe nije imala sugestije bila protiv ili neko drugačije se izjasnio. Znači, do kraja priče radi procedure, radi svega ja napominjem da je potrebno da o ovim zaključcima Odbor ima posebnu tačku dnevnog reda i da se izjasni. Ali, kako god bilo, Klub poslanika SNP-a će ono što smo pričali tokom rasprave u tužilaštvu predložiti i u formi svojih zaključaka, ukoliko to ne bude nešto što budemo radili na Odboru. Sada da se vratim, i nadam se da ćete mi dio računati vremena kao proceduralnu reakciju, jer zaista ove stvari moraju da se pojasne.

Ono što moram da naglasim, gledajući Izvještaj o radu Tužilačkog savjeta i Državnog tužilaštva jeste da iako je bilo kadrovski promjena u tužilaštvu u kvalitetu i sadržini izvještaja nije bilo baš nekih pozitivnih promjena ili da se izvještaji ne razlikuju mnogo od onog vremena koje je tome prethodilo i koje smo značajno kritikovali. Da li Vrhovnog državnog tužioca amnestira činjenica da deset mjeseci od ovog izvještajnog perioda nije bio na toj funkciji, da, djelimično, još ovaj put da, ali već prilikom usvajanja sljedećeg izvještaja ćemo morati definisati jasno što su bile obaveze, što su bila očekivanja, a što se konkretno uradilo ili nije uradilo Vrhonom državnim tužilaštvu. Ono što ne ohrabruje je činjenica da već sada imamo neke pojave koje smo žestoko kritikovali u prethodnom periodu. I počecu s nečim o čemu nijesam toliko govorila na Odboru, jer je novi momenat, institut odloženog gonjenja o kojem smo u prethodnom periodu pričali kao primjer, kada smo imali priču o bespravnoj gradnji i slučaju Keljmendi. Kada smo uveli krivično djelo, da bismo suzbijali bespravnu gradnju, a onda smo, a valjda se uvodi krivično djelo da bismo suzbili neku pojavu, a onda smo tu pojavu stimulisali i tako što smo u primjeru kod Keljmendija to djelo sankcionisali tako što je napravljen, kroz institut odloženog gonjenja, dogovor da se plati pet hiljada vrtiću, pet hiljada školi. Što znači poruka svakom sljedećem napravite pet miliona, milion, deset miliona vrijednosti, deset hiljada platite školi i vrtiću i idemo dalje. Sad se ponavlja sljedeće, sada i to je ono što zamjeram, ovoj novoj kadrovskoj strukturi u tužilaštvu, imamo primjer iz morskog dobra. Koja je sad poruka? Imamo nešto, što je posebno specifično jer se radi sa pozicije rukovodećoj u jednoj državnoj instituciji, a mi idemo na institut odloženog gonjenja i mjerimo to sa sedam hiljada eura. Je li to poruka svakom sljedećem rukovodiocu koji je na poziciji da može da radi ono što je konstatovano u slučaju morskog dobra, da to radi i da izdvoji unaprijed kad se ukalkuliše sedam hiljada ili će se tako završiti posao? Je li to suzbijanje takvih pojava ili je to pozivanje da se, kad se planiraju takve radnje ukalkuliše koliko će trebati da se uplati školi, vrtiću ili nekoj humanitarnoj organizaciji? Da li je to dobra poruka ili ne, složićemo se loša. Ono što želim takođe da naglasim je činjenica da ova forma izvještaja u kojoj se govori o stopi kriminaliteta šalje jednu specifičnu poruku. I prilika je da objasnimo, iako u izvještaju piše da postoji pad stope kriminaliteta, da u suštini mi u stvari imamo statističke podatke o padu broja otkrivenih i gonjenih krivičnih djela, a ne pad stope kriminaliteta, nego slabiji rad državnih organa, konkretno policije i tužilaštva, koji u manjem broju otkrivaju i gone krivična djela, a svugdje oko sebe prepoznajemo žestok rast stope kriminaliteta i to ona istina koja mora da se ovdje da se kaže, kako naši građani ne bi dobili utisak da sve cveta i sve je bolja oko nas, sve češće i sve bolje se pojavljuju neke stvari koje nijesu realne. I ono što na kraju moram da naglasim, zadnje što sam očekivala od Tužilačkog savjeta, jeste da u svom poslu koji ga čeka i koji je trebao da ga radi se bavi samo sobom i interesima pojedinačnih tužilaca i zato ću ponoviti i insistirati da se uradi ono što smo tražili zaključcima iz prošle godine, a to je analiza pojedinačnog rada tužilaca, umjesto što se Tužilački savjet u svom izvještaju, umjesto da radi poslove iz svoje nadležnosti, obraća Skupštini, tumačeći da se usvoji neustavan zakon i objašnjavajući kako je neustavno to što smo tražili reizbor tužilaca. Da smo bili zadovoljni kako su ti tužioci radili,

vjerovatno ne bi tražili opšti reizbor. Da smo bili zadovoljni, vjerovatno se ovdje ne bi obezbijedila većina. Ali je posao tužioca da poštuju zakon, a ne da tumači ili neustavno ono što njima ne odgovara. I do kraja priče o saradnji policije i tužilaštva, obavezali smo tužilaštvo da u slučaju da se dese problemi u saradnji sa policijom koji ih onemogućavaju da povećavaju efekte u borbi protiv organizovanog kriminala i korupcije, da se obrate Odboru, do daljnjeg. Do daljnjeg, ukoliko nemamo nikakvih informacija da postoje nedostaci u radu policije, niti imamo aktivnosti tužilaštva, evo završavam da se konkretno okrivi neko iz policije, koja onemogućava rezultate konkretnim djelovanjem moramo reći da postoje problemi ili nedostatak kvaliteta rada i kod tužilaca prevashodna, a zatim i kod policije. Hvala.

PREDŠEDAVAJUĆI SULJO MUSTAFIĆ:

Zahvaljujem.

Ima proceduralno reagovanja koje je bilo u okviru vaše diskusije.

Poslanik Vuletić, se javio za komentar.

Izvolite.

MILORAD VULETIĆ:

Dakle, jednu stvar da pojasnim, uvažena kolegice. Ne, ne, šta je subjektivni doživljaj određenog događanja. Vi znate da je to prva lekcija u pravu, ja sam imao kod profesora Lukića na uvodno pravo. Kada je postavio pet knjiga, na katedri, dobro ovo pogledajte. Mi smo gledali kao djeca pet minuta i onda je sklonio one knjige. I rekao ajde da vidim po kojim su bojama poređane knjige, pa jedan kaže ovako, drugi onako, treći onako, četvrti onako, peti onako, niko nije pogledao. Zato se vraćam na taj subjektivni doživljaj, a rijetko kad me prevari doživljaj jer kad nešto slušam trudim se da zapamtim izvorno onako kako je, sve što sam rekao, rekao sam da što je rekao gospodin Rastoder, kao predsjednik Odbora da je tako. Niti sam pominjao glasanje, niti ne glasanje, nego je čovjek rekao većinom smo usvojili izvještaj, zaključke ste dobili. Ima li neko neke primjedbe, nije ih niko dostavio, znači li to da možemo da konstatujemo da su zaključci takvom većinom prihvaćeni. Pustite vi tu priču, ja vam kažem što je čovjek rekao i šta smo mi prihvatili, kao većina. Pa isto kao da smo glasali, o čemu pričate, ko je bio protiv.

PREDŠEDAVAJUĆI SULJO MUSTAFIĆ:

Kolegice, želite li odgovor na komentar? Izvolite.

SNEŽANA JONICA:

Možda je neko zapamtio sa čitavog fakulteta samo lekciju o subjektivnom doživljaju, ja sam kao poslanik naučila da se ovdje stvari, odnosno zakoni, zaključci i ostali akti usvajaju glasanjem.

Ja molim rukovodstvo Skupštine da mi pojasni, da li je negdje u mom odsustvu usvojena izmjena u Poslovniku, gdje je propisano da se subjektivnim osjećajem konstatuje kako je odnos prema nekom aktu da li je nešto usvojeno ili nije. Ja sam naučila da se to radi glasanjem. Ja danas glasala nijesam. Koliko se ja sjećam ruku dizao nije ni kolega Vuletić, toliko o tome, pri čemu ne osporavamo ni ja ni kolega Vuletić, tačnost navoda gospodina Rastodera u dijelu da je pitao nešto o čemu smo mi rekli, ali se pitanjem ne usvajaju zaključci na sjednici na kojoj oni nijesu na dnevnom redu.

PREDŠEDAVAJUĆI SULJO MUSTAFIĆ:

Izvolite.

MILORAD VULETIĆ:

A čovjek je onda rekao, kad smo glasali za izvještaj ima li neko nešto da doda još vezano ili smo saglasni sa zaključcima Odbora. Niko ništa nije progovorio.

Dakle, to se smatra da smo usvojili onom većinom kojom smo glasali izvještaj, i to je sva filozofija.

PREDŠEDAVAJUĆI SULJO MUSTAFIĆ:

Hvala vam.

Komentar je li tako?

RIFAT RASTODER:

Prosto je vjerujte neprijatno voditi ovakvu raspravu. Jeste ovo vrijeme kada radimo i pod tenzijama i brzo i ponekad i kršimo pravila itd. Ali ovo što čujem je začuđujuće i istu koleginicu Jonicu sam pitao prvo jer je sjedjela do mene, da li imate sugestije, da li imate primjedbe? Ona je oćutala vjerovatno zbog ovoga što sad prića. I nije se naravno izjašnjavala, ostali su se izjasnili, vjerujte da nijesam gledao jesu li dizali jednu ili dvije ruke ili nijednu, nego su rekli i pitao sam mogu li potpisati izvještaj? Možete.

Tako da se ja izvinjavam kolegama i koleginicama, što moramo da ih maltretiramo ovako ali potpuno nepotrebno.

PREDŠEDAVAJUĆI SULJO MUSTAFIĆ:

Zahvaljujem ja se nadam da smo završili pojašnjavanje oko ovoga, sve ove naše procedure.

Poslanica Jasavić ima riječ, a onda neka se pripremi poslanik Popović.

Poslanica Jasavić u ime Kluba Pozitivne Crne Gore. Izvolite.

AZRA JASAVIĆ:

Poštovani predsjedavajući, poštovane kolegice i kolege, poštovani građani, poštovani gospodine Stankoviću, Vučkoviću,

Pozitivna Crna Gora neće podržati ovaj izvještaj niti će podržati zaključke iz ovog izvještaja, zato što je poražavajuća situacija, kada je u pitanju borba protiv organizovanog kriminala i korupcije na visokom nivou i zato što su ostvareni rezultati u posmatranoj godini, kao i do sada nezadovoljavajući. Da riješimo dilemu, ko je za šta glasao i ko je šta podržavao ovo iz razloga što je Tužilaštvo u izvještajnom periodu kao i do sada potvrdilo da nije obezbijedilo, obezbijedila se sigurnost građana. Zašto? Zato što je u izvještajnom periodu napadnuta najveća vrijednost svakog društva to je život, ubistava i teških ubistava u posmatranoj godini imamo u povećanju i to za 28,57%.

Sljedeći problem je što se od podnesenih 10 hiljada, skoro 11 hiljada krivičnih prijava na nepoznate učinioce odnosi skoro 20%, odnosno 1.861. Šta ovo znači, prvo napadnuti su životi ljudi. Drugo, ne znamo ko te ljude ubija 10% je neotkrivenih slučajeva za najteža krivična djela, to iz vašeg izvještaja proizilazi. Šta imamo kao problem, nedostatak inicijative na strani Tužilaštva. Po sopstvenoj inicijativi tužioci su procesuirali samo 140 lica od svih ovih krivičnih prijava, što znači da nijesu aktivni, ne rade svoj posao. Od pomenutih 142 krivična postupka protiv pravnih lica, zamislite tužioci su samo pokrenuli postupak protiv 11 lica. Pratite dalje, od 1.414 krivičnih prijava odbačeno je zbog zastupanja zastarjelosti krivičnog gonjenja njih preko hiljadu i nešto. Šta se tu radi, ovdje nikom nije jasno šta se radi

u tužilaštvu. Najveći problem je problem borbe protiv organizovanog kriminala i korupcije, pratite samo ovaj podatak poštovani građani pa će vam sve biti jasno.

U odnosu na prethodnu godinu 47,2% je manje prijavljenih lica za djela organizovanog kriminala. Ovdje ne radi policija svoj posao, ovdje ne radi Agencija za nacionalnu bezbjednost svoj posao, ovdje ne radi Tužilaštvo svoj posao. Mi smo sa političkog stanovišta upali u apatiju imamo mrtvo more kada je u pitanju procesuiranje krivičnih djela protiv organizovanog kriminala i korupcije. Ja bih voljela da je ovo zatišje pred buru, ali bojim se da nije. Iako ne bude, imamo ozbiljne probleme, potpuno sve činjenice, opstrukcije koje ste imali gospodine Stankoviću i činjenica da ste imali opstrukciju prilikom izbora specijalnog tužioca, ali su vam sada ruke odriježene, očekuju se rezultati. Ovaj Parlament neće voditi istgrage niti ćemo dozvoliti mi koji znamo šta znači tužilačka istraga, da se miješamo u vaš posao, ali od vas tražimo odgovornost, tražimo rezultate i mjerimo rezultate u borbi protiv organizovanog kriminala i korupcije. Da li imate mehanizam za mehanizam. To je pitanje za vas, kao i mnoga druga pitanja koja se ovdje pominjali kolege.

Dalje, morate, gospodine Stankoviću, očistiti AMB i Policiju, od kadrova bliskim kriminalnim grupacijama. Morate, vi na osnovu mjera tajnog nadzora i na osnovu drugih olakšenja pratiti šta vam se radi u Policiji. Zar očekujete da će vam policajci koji su bliski sa kriminalcima donijeti dokaze. Zar očekujete da će tužioci koji ne znaju svoj posao na kvalitetan način, ne znaju ga koliko policajci moći da vode i rukovode istražni postupkom i da kontrolišu rad policije. Neće moći. Morate raditi na edukaciji kadrova, morate naći pouzdane ljude, ljude, kakvih ima u tužilaštvu, ljude kakvih ima u policiji, ljudi kakvih ima u agenciji za nacionalnu bezbjednost. Morate se uhvatiti u koštac sa problemima zbog kojih su vam data povjerenja u ovom Parlamentu. Morate ispitati sve ono kako su privilegovani u uslovima neki policajci dobijali na poseban način stanove, kredite i razno razne stvari ne znam po koliko puta i ko je to davao. Zar očekujete da će ti ljudi nešto da rade? Pa neće, normalno da neće. Vaše je da do kraja istjerate zeca iz šume i zato ste dobili povjerenje. Ono što se navodi u vašem izvještaju jeste da, kad je korupcija u pitanju 25% manje krivičnih prijava za korupciju i ovo je najveći problem. U izvještaju se navodi samo jedan predmet korupcije u kome je sprovedena finansijska istraga i oduzeto privremeno 175 hiljada novca, pominju se i svakako tiha Plaza Akva Park, Vijesti, Zelena milja, Zavala, Trio. Pominje se Auto moto društvo Budva, u kojem je predloženo da se od jednog običnog lica sa povezanim licima oduzeto ukupno 11 stambenih jedinica. Završavam.

Očekujem da se ovaj Parlament ne miješa u vaš rad, završavam sa ovim uvaženi predsjedavajući, od vas odgovornost. Očekujemo da nemamo mrtvo more, da nemamo stimulaciju vladavine prava i da imamo zatišje pred buru, jer ako tako ne bude svi smo na gubitku gospodine Stankoviću i država Crna Gora i svi njeni građani da ne govorim o vlasti i opoziciji i do opozicije ne drže ni koliko do građana Crne Gore. I do onog što vjerujem da vi kapaciteta imate i imate sada tim radite svoj posao. Hvala.

PREDŠEDAVAJUĆI SULJO MUSTAFIĆ:

Mi iz ovog Parlamenta da se miješamo u rad tužilaštva, ali svakako da se bavimo politikom, a rad tužilaštva je politika takođe, dio političkog procesa.

Poslanik Popović ima riječ, a u ime Kluba Liberalne partije Hrvatske inicijative i albanskih partija, a neka se pripremi poslanik Kalač.

Izvolite, poslaniče Popoviću.

ANDRIJA POPOVIĆ:

Poštovana Skupštino, uvažene građanke i građani Crne Gore, crnogorske dijaspore, poštovani predstavnici Tužilaštva,

Moram reći da je korektno urađen Izvještaj o radu Državnog tužilaštva za 2014.godinu, kao Izvještaj o radu Tužilačkog savjeta za 2014.godinu. Liberalna partija će ih podržati. Osjećaju se novi pozitivni vjetrovi. Nadam se da će Vrhovni državni tužilac opravdati povjerenje koje mu je i Liberalna partija poklonila u oktobru 2014.godine, njemu i ostalom timu koji je kasnije izabran. Mali ispit za Vrhovnog državnog tužioca i tužilaštvo imam koji nema veze sa izvještajima o radu, ali ima sa efikasnošću tužilaštva i nadležnih državnih organa. Dakle, o čemu se radi? Naravno, mi imamo bezbroj sličnih situacija ovdje u našem društvu, konkretna situacija je iz Budve, đe se na privatnu nepokretnost predsjednika opštinskog odbora Liberalne partije koji posjeduje garsonjeru od 26 metara kvadratnih, punih 19 godina kojima je uredno ovjeren kupoprodajni ugovor kod Osnovnog suda u Kotoru 1996.godine, koji izmiruje sve obaveze prema državi, a koje glase na njegovo ime, sprovodi ih hajdučija od strane nekoliko lica koji su uzeli Zakon da sprovode svojevrijedno i svojim rukama.

Dakle, oni nemaju ni jedan dokument, odnosno presudu Osnovnog suda u Kotoru, pred kojim se vodi parnični postupak koji je u toku ili javnog izvršioca ili bilo kojeg organa države već na jedan bahat način demonstrirajući silu koju im očigledno neko dozvoljava, jer to traje a nadležni još uvijek nemaju konkentan odgovor. Krivične prijave su uredno podnesene, i kako smo dobili informaciju iz Policije u Budvi slučaj je procesuiran ali se i dalje čeka odgovor Tužilaštva. E sad se s razlogom pitamo kako naši građani da očekuju rješavanje ovakvih situacija đe niko nije nadležan kad mi koji bi im trebali pokazati primjer, ažurnost i povjerenje u institucije, da se stvarno zalažemo za pravnu državu, za demokratsko društvo, za građansku državu u kojoj će svim njenim građanima biti zagarantovana sva građanska prava za neprekosnovenost i nepovredivost privatne svojine koja je svuda u svijetu svetinja, samo izgleda kod nas to nije slučaj? Da li će se po ko zna koji put desiti da su pojedinci jači od državnih institucija, ostaje nam da vidimo. Mi samo urgiramo i apelujemo da se sve nadležne institucije ne dozvole da se dešavaju ovakve hajdučije već da rade po zakonima Crne Gore i kažnjavaju sve one koji se o njima ogluše.

Na kraju, možda se ovdje radi i o političkoj pozadini toga što se dešava u Budvi. Da podsjetim, Liberalna partija je dio vladajuće koalicije u Budvi. Prije godinu dana je zamrznula svoj rad, zamrznula je učešće u vladajućoj lokalnoj koaliciji u Budvi, ne prisustvuje lokalnom Parlamentu zbog neizvršavanja predizbornih programskih projekata koje smo obećali građanima u Budvi. Naravno, možda ovo nema političku pozadinu ali se nekako sve to tako poklopilo, a znamo i sami što se sve u Budvi događa, ne od sada nego godinama i decenijama. Ako nema političku pozadinu ja sam spreman i da se izvinim. Vjerujem da ćete reagovati odmah, ispitati tu situaciju da se to poslije 19 godina završi, jer tim ljudima Policija, Tužilaštvo im ne može ništa jači su od Države Crne Gore. Zahvaljujem.

PREDSEDAVAJUĆI SULJO MUSTAFIĆ:

Zahvaljujem.

Poslednji uvodničar, izvolite.

ALMER KALAČ:

Zahvaljujem, potpredsjedniče Mustafiću.

Uvaženi gospodine Stankoviću, gospodine Vučkoviću, uvažena Skupštino,

U prošloj godini, to jest 2014. Državno Tužilaštvo je, koliko se može vidjeti iz Izvještaja, prepoznalo svoje slabosti. Međutim, te slabosti se prepoznaju već određeni vremenski period, ali je potrebno da u toj oblasti ojačamo a ne samo da priznamo slabosti. Želim se osvrnuti na analizu rada Odjeljenja za suzbijanje organizovanog kriminala, korupcije i ratnih zločina. Kada je riječ o kretanju kriminaliteta iz Izvještaja se može vidjeti

da je u 2014. godini za 8,45% manji broj prijava u odnosu na prethodnu godinu. Nasuprot tome broj učinilaca teških i najtežih krivičnih djela je veći za 1,17%.

Maloljetnički kriminal je takođe u padu za 0,39%. Ono što je zabrinjavajuće je to da je u Izvještajnoj godini u porastu broj učinilaca krivičnih djela neovlašćena proizvodnja, držanje i stavljanje u promet opojnih droga za cijelih 16,78% u odnosu na prethodnu godinu. Slična je situacija i kod krivičnih djela protiv životne sredine 19,13%, javnog reda i mira 7,80%, nedozvoljeno držane oružja i eksplozivnih materija 11,07%.

U dijelu - *krivična djela s elementima korupcije* - na strani 49. zbog krivičnog djela primanja mita odjeljenju je u izvještajnoj godini prijavljeno jedno lice. Prijava je podnijeta od strane fizičkog lica i ista je odbačena. Jedna prijava podnijeta je iz ranijih godina zbog ovog krivičnog djela, takođe odbačena u izvještajnoj godini.

Zbog krivičnog djela davanja mita u izvještajnom periodu prijavljeno je ukupno dva učinioca. Sa neriješenim prijavama iz ranijeg perioda u radu je bilo ukupno pet prijava protiv četiri lica. Krivične prijave protiv dva lica su odbačene, dok je istraga pokrenuta protiv dva lica. Smatrate li da se sva krivična djela iz ove oblasti svode na ukupno pet prijava, jedna za primanje i četiri za davanje mita. Ako smatrate da to predstavlja realno stanje, onda je svaka rasprava na ovu temu suvišna.

U dijelu koji se odnosi na ratne zločine na stranama 50 i 51 stoji:

Zajedno sa neriješenim predmetima iz ranijih godina Odjeljenje je u radu imamo ukupno pet predmeta u fazi izviđaja zbog ovih krivičnih djela. U predmetima ratnih zločina o kojima su izviđaji bili započeti u ranijim godinama, Odjeljenje je u dva slučaja utvrdilo da nema osnovane sumnje da izvršeno krivično djelo iz glave 35 Krivičnog zakonika Crne Gore.

U nastavku stoji: U predmetu *Kaluđerski Laz* donijeta je oslobađajuća presuda protiv osam lica zbog krivičnog djela ratni zločin protiv civilnog stanovništva. Tužilaštvo je izjavilo žalbu koja je odbijena, presuda je pravosnažna.

Na kraju ovog djela pozivate se na Izvještaj Evropske komisije. Eksperti Evropske komisije u oktobru 2014. godine bili su u trodnevnoj posjeti Crnoj Gori kada su sa crnogorskim nadležnim tužiocima i sudijama razgovarali o procesuiranju i pravosnažno okončanim predmetima ratnih zločina i dali svoje ocjene o njihovom radu o predmetima Morinj i deportaciji Bukovica.

Postavljam pitanje, koje su to ocjene koje su dali eksperti Evropske unije, jesu li bar prelazne? Znamo da smo dobili ocjene ali ne znamo koje. Ne treba da nas na to upozorava Evropska komisija već to treba da radimo u interesu svojih građana, te jačanju državnih institucija, poboljšanju njihove efikasnosti i unapređenja vladavine prava.

U dijelu zaključci i preporuke na strani 59 stoji: Kada je riječ o ratnim zločinima činjenica je da primjena normi Krivičnog zakonika Crne Gore po Odredbi člana 426/429 nije na zadovoljavajućem nivou, prije svega zbog naše nedovoljne pripremljenosti i da se suočimo sa ovim ozbiljnim i osjetljivim izazovom. Ratnih zločina je bilo, osuđenih za ratne zločine takođe. Veće rezultate od nas očekuju kako žrtve i ukupna javnost tako i Međunarodna zajednica. Neki procesi se moraju ponovo otvoriti. Ovakve zločine ne smijemo zaboraviti, a nemamo pravo oprostiti ih, to mogu učiniti samo oni nad kojima su zločini izvršeni.

Kada je riječ o kvalitetu vršenja tužilačke funkcije u Izvještaju stoji: Svjedoče podaci da je izvještajna godina na nivou osnovnih i viših državnih tužilaštava osuđujućom presudom riješeno 88,5% optuženja, oslobađajućom 7,98% i odbijajućom 3,5%. Izgleda da slučajevi koji se odnose na ratne zločine spadaju u kategoriju oslobađajućih ili odbijajućih u ovih desetak procenata.

Šta je potrebno Državnom tužilaštvu da kvalitetno pripreme optužnice kako one ne bi padale? Da li je potrebno da se kroz međunarodnu i regionalnu saradnju pokrenu i okončaju

ova pitanja kao što su bile zajednička aktivnost i za slučajeve rješavanja postupaka iz oblasti organizovanog kriminala. I ranije smo izražavali očekivanja da će rukovodstvo i organizacija Državnog tužilaštva imati snage i hrabrosti i znanja i želje da prvo obezbijede dokaze za okončanje slučajeva iz prošlosti i tim smanji broj zaostalih premeta, a zatim se uhvati u koštac, još 30 sekundi, sa ovovremenim izazovima kakvi su organizovani kriminali i korupcija. Tek onda kada budemo imali mjerljive rezultate iz mnogo navedenih oblasti možemo dati podršku ovakvim izvještajima. Za sada ne ostavljate nam mnogo prostora da podržimo izvještaje o radu Državnog tužilaštva za ovu kao i za predhodne godine. Našim političkim stavom ne izražavamo naš odnos prema Vama lično, već prema radu Tužilaštva. Manjinski narodi, potrebno je vrijeme da se povjerenje manjinskih naroda vrati u ovu instituciju, a povjerenje se ne može vratiti bez njihovog prisustva u ovoj instituciji. Hvala.

PREDŠEDAVAJUĆI SULJO MUSTAFIĆ:

Zahvaljujem, poslaniku Kalaču.

Predstavnici Tužilaštva da prokomentarišu, ukoliko žele, naravno.

IVICA STANKOVIĆ:

Uvaženi poslanici, poštovani građani Crne Gore,

Evo, prije svega da se osvrnem u odnosu na izlaganje poslanika Bojovića. Ja sam i na Odboru potvrdio da je i po mojoj ocjeni rad Specijalnog odjeljenja Ahilova peta Državnog tužilaštva i da nema dovoljno mjerljivih i vidljivih rezultata. Ne bih se složio sa Vama da je Državno tužilaštvo jedna zarobljena institucija i mi ćemo nastojati da u svim slučajevima i u svim događajima postupamo bez bilo čijeg uticaja.

U Tužilaštvu postoji lista prioriteta predmeta koje treba završavati. Vaše pitanje je bilo konkretno, da li će se sprovesti istražne radnje u vezi na izjave nekih rukovodećih političara. Neće biti pošteđenih u bilo kojem slučaju, gdje se god ocijeni da postoje osnovi ili osnovana sumnja da je učinjeno krivično djelo za koje se gonjenje preduzima po službenoj dužnosti. U vezi afere "Snimak" sačinjeni su brojni izvještaji Tužilaštva i ukoliko bude nekih novih slučajeva Tužilaštvo će dati ocjenu tih događaja kao i do sada. Tako da Tužilaštvo neće staviti tačku na bilo koji događaj.

Predmet Telekom. Kao što vam je poznato, američka ambasada je negdje u decembru prošle godine ponudila dodatni materijal, dodatne dokaze, to je odmah prihvaćeno od strane Tužilaštva, prihvaćeno je da se putuje za Vašington, međutim naknadno je ocijenjeno da ta dokumentacija može biti dostavljena. Ona je i dostavljena u aprilu ove godine i odmah je data na prevođenje sa njemačkog, mađarskog i engleskog jezika i negdje prije nekoliko dana je završeno prevođenje i sa engleskog jezika i ova dokumentacija kao i predhodna će biti predmet razmatranja u Specijalnom državnom tužilaštvu.

Emisija "Mehanizam", po sopstvenoj inicijativi sam tražio materijal od Televizije Crne Gore, materijal je dostavljen i proslijeđen Specijalnom državnom tužilaštvu na ocjenu i razmatranje i biće postupljeno u tom pravcu.

Stečajna mafija, u svim predmetima se postupa i neki su bili čak i predmet preispitivanja, a ukoliko mi ukažete na neke konkretne predmete, onda bi mogao i da dajem konkretne odgovore na koje vi ukazujete.

U odnosu na pitanja poslanika Miljanića kao što je i danas istaknuto na Odboru u vezi garancija koje je dala Vlada, taj predmet je takođe u razmatranju kod Specijalnog državnog tužilaštva.

Slučaj Marović, odmah je Tužilaštvo zatražilo podatke od švajcarskih organa, međutim odgovora nema, i mi za sada tu ne možemo preduzeti bilo kakve radnje već čekati taj odgovor.

Zgrada Limenke, kao što vam je poznato, Odbor za antikorupciju se bavio izgradnjom zgrade Centra bezbjednosti Podgorica. U sklopu toga j nakon intervencije Tužilaštva taj ugovor raskinut i poslije je na tender sklopljen ugovor.

PREDŠEDAVAJUĆI SULJO MUSTAFIĆ:

Gospodine Stankoviću, morate biti malo efikasniji na pitanja, jer ste već potrošili pet minuta, naravno dobićete još malo vremena, ali pokušajte da budete samo malo efikasniji .

IVICA STANKOVIĆ:

Mogu, ali ako ću da objasnim.

To je kasnije predmet građanskog spora i sada je ovih dana uslijedila i pravosnažna odluka suda u tom pravcu, tako da se Tužilaštvo nije za sada bavilo oko zgrade Limenka, već se bavilo izgradnjom zgrade Centra bezbjednosti Podgorica. Dostavljena je cjelokupna dokumentacija tadašnjem odjeljenju, Specijalom odjeljenju. Vratili su meni kao Vrhovnom državnom tužiocu sa naznakom da tu nema elemenata da se preduzme gonjenje po službenoj dužnosti. Iskoristio sam svoja ovlašćenja kao Vrhovni državni tužilac i donio posebno upustvo da se postupi u tom predmetu i izvrši finansijsko-ekonomsko vještačenje kao i vještačenje po vještaku građevinske struke.

MANS, podnosilac prijave protiv Ratka Vujačića i taj je predmet u fazi izviđaja u Specijalnom državnom tužilaštvu.

Poslanik Rastoder osvrnuo se na predmete ratnih zločina, ovo će biti ujedno odgovor i za druge. Međunarodni eksperti su ispitivali sve ove predmete ratnih zločina, uputili su zamjerke i Tužilaštvu da nije imalo proaktivan odnos u tim predmetima, a sudovima da su imali suviše formalistički pristup u predmetima. Uslijedila je u maju ove godine Strategija za istraživanje ratnih zločina koju je sačinilo Vrhovno državno tužilaštvo i suština te Strategije je da se identifikuju događaji i identifikuju lica koja su eventualno učestvovala u paramilitarnim grupama.

Poslanica Jonica se osvrnula na Institut odloženog gonjenja i na konkretno predmet Morskog dobra. Lično nijesam učestvovao u odlučivanju u ovom predmetu ali bih ukazao da Institut odloženog gonjenja postoji kod krivičnih djela za koja je zaprijećenja kazna zatvora do pete godina.

Znači, što se tiče zakonskog uslova u tom pravcu, objektivno on je ispunjen. Tu se uzima u obzir cjelishodno svođenje krivičnog postupka, uzimaju se okolnosti pod kojima je djelo izvršeno, raniji život učinioca i slično, i Specijalno državno tužilaštvo je ocijenilo da u konkretnom slučaju ima mjesta primjeni ovog instituta.

Učinjena je analiza rada svih državnih tužilaca u Crnoj Gori i to možda zadnjih godina, ne znam da li je ikada izvršena takva analiza jer je ispitivan rad svakog tužioca ponaosob. Znači, uglavnom tužioci iz Vrhovnog državnog tužilaštva su pojedinačno vršili uvid u rad svih tužilaca ponaosob.

Poslanica Jasavić, kao i na Odboru ja sam se složio sa njenim zaključcima u pogledu borbe protiv korupcije i organizovanog kriminala mora biti intenziviran rad i moraju biti vidljivi rezultati i smatramo da smo sada sa formiranjem Specijalnog državnog tužilaštva napravili veliki iskorak u tom pravcu i da očekujemo kada budemo razmatrali Izvještaj o radu za ovu godinu da će biti znatno bolji rezultati u tom pravcu.

Poslanik Popović, konkretno u odnosu na predmet koji ste pominjali mogu lično da se založim da ispitam da li se radi o neažurnosti i nepostupanju Tužilaštva u tom predmetu.

U odnosu na poslanika Kalača, ono što sam isto rekao usmjerili na organizovani kriminal i korupciju, kao i na predmete ratnih zločina i već sam to obradio u svom predhodnom iskazivanju.

PREDŠEDAVAJUĆI SULJO MUSTAFIĆ:

Hvala Vam.

Zahvaljujem, gospodine Stankoviću. Imate naravno pravo na odgovore.

Idemo redom prema redoslijedu prijavljenih.

Koleginica Jasavić, pa kolega Kalać, kolega Bojović, koleginica Jonica i kolega Popović.

Izvolite, koleginice Jasavić.

AZRA JASAVIĆ:

Poštovani gospodine Stankoviću, pitanje je grupe građana iz Kotora oko slučaja "Plagenti" koji su tražili od nas da potenciramo pitanje koje se odnosi na Vas, jer je opštinska radna grupa prema njihovim navodima za borbu protiv korupcije obratila se Vama, ministru finansija i ministru saobraćaja kao i ostalim, i ono što imamo informaciju jeste da ste Vi uputili zahtjev Ministarstvu finansija da se izjasni povodom navoda kotorske Radne grupe za antikorupciju oko slučaja "Plagenti" gdje dolazi do betonizacije Dobrote gdje se nastavlja ta betonizacija i molim da se ovo u ime građana Kotora i slučaja "Plagenti" razmotri.

Druga stvar je pitanje oko "Knjaza" iz Budve. "Knjaz" iz Budve ima nekakve navodno pare. I nikako da stigne informacija ima li ili nema, jesu potrošene ili nijesu potrošene, šta se sa njima radi? Taj "Knjaz" iz Budve je odgovoran sa svojom svitom što mi nemamo Detaljni urbanistički plan za Budvu i što možemo imati dalekosežne posljedice zbog investitora koje su ovdje doveli ljudi iz DPS-a pa se nijesu mogli nagoditi ko će s njima bolje poslovati, pa smo imali za posledicu da se ne donese detaljni urbanistički plan i to da stanje stoji tako da nam se može desiti da u arbitraži građani debelo plate za to što je radio "Knjaz" od Budve po Budvi.

Dalje, slažem se sa onim što ste rekli za ratne zločine i zadovoljstvo mi je da ste to rekli, završavam, jer su međunarodni eksperti potvrdili upravo stavove Pozitivne Crne Gore koje sam ja ovdje iznosila, pa sam bila neshvaćena od Vrhovnog državnog tužioca, završavam za 10 sekundi, pa sam bila napadana kad sam govorila da je sud imao formalistički pristup a da Tužilaštvo nije bilo aktivno. Evo, danas se potvrđuje da je ono što smo mi tvrdili potvrđeno i sa međunarodnih adresa i nemojte da se dalje preslušavamo oko drugih stvari jer ima posla za vas puno, a pomoć ćete imati samo ako pokažete rezultate. Hvala.

PREDŠEDAVAJUĆI SULJO MUSTAFIĆ:

Mislim da za ratne zločine nije potrebno mnogo struke, da su to jasne stvari potpuno, ako se želi pristupiti tom odgovoru.

Izvolite, kolega Kalać.

ALMER KALAĆ:

U svom prvom dijelu izlaganja sam se fokusirao na statistiku jer sam htio da ukažem na porast kriminaliteta u određenim oblastima.

Drugi dio koji se odnosi na ratne zločine, u Vašem odgovoru ste dali podatke koji Vas još više opterećuju. Znači, Izještaj Evropske komisije je bio da je sudstvo površno odradilo posao, a od Vas nijesam čuo koje su to ocjene koje smo dobili od Evropske komisije, tako da to ide u prilog da mi ovaj Izvještaj u ovom obliku ne podržimo.

Ono što još ide u prilog ovakvom stavu je i podatak da se ne vodi dovoljno računa o nacionalnoj strukturi u Tužilaštvu. Nijedan tužilac iz Specijalnog tužilaštva nije iz reda manjinskih naroda. Manjinski narodi će vratiti povjerenje u institucije tek onda kada budu

prisutni u tim institucijama, ukoliko kadrovi ne postoje ljude treba stimulisati i kadrove izgrađivati. Tek na taj način možemo govoriti o vraćanju povjerenja. Zahvaljujem.

PREDŠEDAVAJUĆI SULJO MUSTAFIĆ:

Hvala Vam.

Poslanik Bojović, pravo na komentar.

VLADISLAV BOJOVIĆ:

Gospodine Stankoviću, Vi ste zapravo potvrdili ono što sam ja rekao, a to je da će se u narednom periodu posebno od Vašeg dolaska intezivirati politika prebacivanja odgovornosti, ovog puta kako vidimo i između organa u samoj tužilačkoj organizaciji za izostanak rezultata. Tom ste vještinom vidim već poprilično ovladali, a za 11 punih mjeseci nemamo nikakve konkretne rezultate.

Takođe, rekli ste da neće biti pošteđenih, to ponavljate već punih 11 mjeseci, a ništa ne preduzimate konkretno u pogledu podizanja optužnica u ključnim slučajevima visoke korupcije i organizovanog kriminala.

Kod slučaja Marović, namjerno ste, gospodine Stankoviću, siguran sam, izbjegli da odgovorite na konkretno pitanje koje Vam postavljam treći put. Zbog čega je ovaj predmet otkrića tajnog računa supruge Svetozara Marovića od 3,8 miliona eura u švajcarskoj banci proglašen tajnom? Zašto je na njega stavljena oznaka tajnosti, to Vi morate da znate, nemojte da saopštavate da je to uradila bivša specijalna tužiteljka, ona Vam je objasnila valjda zašto.

Dalje, ako ste već rekli da nećete staviti tačku na aferu "snimak" mi znači treba da očekujemo da ćete Vi pokrenuti novu istragu, a ja tvrdim da Vi nijeste u stanju i nesmijete da pokrenete novu istragu afere "snimak". Što se tiče Telekoma, iz Sjedinjenih Američkih Država upućen je poziv u novembru i decembru Vrhovnom državnom tužilaštvu da dođe u Sjedinjene Američke Države i da uzme dokumentaciju. Vi ste čekali do aprila mjeseca da vam oni dostave dokumentaciju i sad je tri, četiri mjeseca faza prevođenja. A dobro znate da i bez te dokumentacije koja je stigla iz Sjedinjenih Američkih Država da ima sasvim dovoljno osnova da se pokrene krivični postupak za korupciju od 7,3 miliona eura u aferi "Telekom".

Privreda Crne Gore, ja Vas molim da pokušate da se posvetite istrazi privrednog kriminala posebno na sjeveru, posebno kad su u pitanju privatizacije i da prestanete da se bavite organizacionim reformama, budžetom, administracijom, jer to doživljavam kao Vašu opstrukciju istrage ovih slučajeva.

PREDŠEDAVAJUĆI SULJO MUSTAFIĆ:

Zahvaljujem.

Poslanica Jonica ima pravo na komentar, izvolite.

SNEŽANA JONICA:

Zahvaljujem.

Gospodine Stankoviću, treba da pojedinačno od svih tužilaca stigne do Odbora za politički sistem, pravosuđe i upravu iz Skupštine Crne Gore, da vidimo koji su to tužioci kojima su krivične prijave malo duže stojale u fiokama i zbog kojih ste Vi objeručke prihvatili amandman da se zakonom propiše tačan rok u kojem se mora odlučivati po krivičnim prijavama.

Ono što vas molim da negdje do kraja rasprave prilikom javljanja po nekom drugom izlaganju, jer sad nemate pravo, odgovorite je, što je bilo sa onim mojim pitanjem sa Odbora

za koje ste obećali pisani odgovor, što je sa krivičnim prijavama Opštine Berane u odnosu na zloupotrebu funkcije koje su podnijete tokom prošle godine u periodu do aprila do jula, te su u skladu sa Pravilnikom o unutrašnjem organizovanju i radu Tužilaštva odavno istekli rokovi za odlučivanje po tim prijavama, a Opština Berane kao podnosilac prijave nije obaviještena o tome na koji je način donijeta odluka, niti sam ja onaj dan na Odboru dobila taj odgovor a obećali ste do kraja i pisani odgovor. I do kraja priča oko Instituta odloženog gonjenja i onoga što slijedi zbog čega upozoravam na ovo iskustvo sa Institutom odloženog gonjenja, a to je Sporazum o priznanju krivice za koji smo sad proširili opseg, pa me kroz ovakva iskustva kada je u pitanju Institut odloženog gonjenja plaši što će tek tužiocima da rade kad budu primjenjivali sad na sva moguća djela Sporazum o priznanju krivice. Podsjećam, nije valjda Institut odloženog gonjenja donijet samo zbog toga da bi neko uplatio neki novac. Ako smo odlučili prije samo par godina da neka djela inkriminiramo, za neka druga da pojačamo pažnju ili da povećamo kazne, valjda onda baš za ta djela nije potrebno stimulisati sve druge primjerima što ste odredili da to košta onoga u Ulcinju 10 hiljada a zaradio je milione, a ovoga u Budvi sedam hiljada a ne znamo do kraja priče koja je dobit bila iz izvršenog djela.

PREDŠEDAVAJUĆI SULJO MUSTAFIĆ:

Zahvaljujem.

Poslanik Popović, pa poslanik Miljanić, takođe.

Izvoite.

ANDRIJA POPOVIĆ:

Hvala, potpredsjedniče.

Dakle, nema zastarijevanja ratnog zločina. Vaši prethodnici, gospodine Vrhovni državni tužioče, su bili veoma inertni u toj oblasti. Veoma malo zločinaca je procesuirano. Naša sramota na ratištu 1991.-1992. će nas vječno pratiti. Tamo je malo krivih, malo zločinaca procesuirano. Liberali o tome pričaju već preko 20 godina i ja lično sam bezbroj puta o tome pričao, uzdamo se u vas da nećete biti kao vaši predhodnici, da ćete ispitati što se dešavalo na dubrovačkom ratištu, da ponovim ono iz 1992. godine iz januara kad je Liberalni savez organizovao onaj veličanstveni miting na Cetinju " Sa Lovćena vila kliče oprostite nam, Dubrovniče".

Dubrovnik nam ne može oprostiti ako mi ne procesuiramo naše zločince. Naravno, ne treba zaboraviti Bukovicu, Štrpce, Kaluđerski Laz, sramotnu deportaciju muslimana, bošnjaka 1992. sa svim tim Vas gospodine državni tužioče čekamo. Ono što su propuštali oni prije vas, Vi morate da riješite naravno, ne Vi, nijeste Vi Bog ni Alah, ali u svakom slučaju sa vašim timom vjerujem da ćete uspjeti da riješite sve te naše sramote u proteklih nešto više od dvije decenije. Zahvaljujem.

PREDŠEDAVAJUĆI SULJO MUSTAFIĆ:

Zahvaljujem, kolega Popović.

Kolega Miljanić, izvolite.

ZORAN MILJANIĆ:

Hvala, potpredsjedniče.

Za procesuiranje ovih predmeta iz ratnih zločina nije potrebno previše struke tako ni za ove predmete iz korupcije i organizovanog kriminala, nije ni tu potrebno nešto previše struke koliko nam se ovdje predstavlja da treba. Jednostavno treba samo političke volje, više političke volje i doći će na red sve one krupne ribe koje čekaju da budu procesuirane i

to je suština. Nosioci korupcije na visokom nivou su funkcioneri. Znači, to nije bilo ko nego funkcioneri, da bi procesuirali funkcioneri iz vladajućih stranki treba, gospodine Stankoviću, političke volje i sve će biti kao što treba.

Ima jedna stvar koju sam zaboravio da kažem u prethodnom izlaganju, a to je najkatastrofalniji podatak iz ovoga Izvještaja, a to je da je u 2014. godini sprovedena samo jedna jedina finansijska istraga. E pa, baš bih volio da mi to objasnite, kako za čitavu godinu da bude sprovedena jedna finansijska istraga, pa znate valjda da finansijskim istragama, odnosno kad se prate tragovi novca dolazi se do počinioca krivičnih djela, do počinioca krupnih krivičnih djela, do nosioca korupcije na visokom nivou, do nosioca organizovanog kriminala, do vođa raznih klanova koji posjeduju skupocjene automobile, jahte, hotele, vile itd, ite. E Vi ste protiv svih takvih, gospodine Stankoviću, odnosno Tužilaštvo u 2014. godini sprovedo samo jednu jedinu finansijsku istragu, a svi smo svjedoci u svakom gradu u Crnoj Gori ko su investitori bez škole, ko su investitori koji grade zgrade, koji grade hotele, koji imaju sve što imaju, bez finansijskih istraga mi nećemo doći do nosioca ni organizovanih kriminalnih grupa niti visoke korupcije. Hvala.

PREDŠEDAVAJUĆI SULJO MUSTAFIĆ:

Hvala, poslaniče Miljanić.

Sada prelazimo na krug diskusija.

Prvi prijavljeni je poslanik Obradović, a neka se pripremi poslanih Đukanović.

Izvolite.

RADOVAN OBRADOVIĆ:

Zahvaljujem.

Uvaženi gospodine Mustafiću, uvaženi gospodine Stankoviću, uvaženi gospodine Vučkoviću, poštovane poslanice i poslanici, poštovane građanke i građani Crne Gore,

Veoma važan Izvještaj iz koga se vidi kako se ostvaruje tužilačka funkcija u Crnoj Gori. Tužilačku funkciju vrši Osnovni državni tužilac, Višti državni tužilac i naravno Vrhovni državni tužilac, a u značajnoj mjeri ovu funkciju opredjeljuju i Skupština Crne Gore i Tužilačka konferencija i Tužilački savjet.

Skupština Crne Gore, zato što ona bira i razrješava Vrhovnog državnog tužioca, konferencija takođe veoma značajan organ i naravno Tužilački savjet koji i predlaže Skupštini Vrhovnog državnog tužioca koji bira i razrješava tužioca i koji podnosi izvještaj o svom radu.

Izvještaj je veoma precizan, jasan sa datim podacima. Šta je to odradilo Vrhovno državno tužilaštvo u 2014. godini, odnosno šta je to Tužilački savjet odradio u tom periodu?

Iz ovih pokazatelja vidimo da prije svega sama struktura onih koji su vršili tužilačku funkciju raduje, jer više ima žena nego muškaraca u radu tužilaca i svih onih koji obavljaju ovu funkciju. Takođe, dati su podaci vezano za adaptaciju određenih prostorija, podaci koji se odnose na stručno usavršavanje tužilaca na međunarodne konferencije i na unutrašnje i inostrane seminare koji su obavljani sve u svrhu podizanja, jačanja i znanja tužilaca. Kada je u pitanju sama struktura ovih krivičnih djela dati su, dakle podaci koja su to krivična djela koja su u porastu i krivična djela koja su u padu. Raduje činjenica da za oko 4,17% je manje počinitelja krivičnih djela iz maloljetničke populacije. Takođe, manje krivičnih djela jeste iz bezbjednosti javnog saobraćaja što znači da i u tom dijelu radite kvalitetnije, kao i policija protiv imovine. Takođe, krivična djela protiv braka i porodice, protiv korupcije što je veoma, veoma značajno protiv državnih organa i protiv života i tijela, a da nažalost rastu krivična djela za teška djela ubistva, za krivična djela protiv javnog reda i mira, protiv državnog poretka, protiv službene dužnosti i posebno nešto što zabrinjava protiv konzumacija

proizvodnje opojnih droga, transporta itd, a što je veoma zabrinjavajuće, s obzirom da moramo da suzbijemo po svaku cijenu da dopre sama droga do naše omladine jer oni su naša budućnost i tu moramo korjenito da radimo jer vidim da su mnoge oči zatvorene a prilikom samih počinilaca krivičnog djela vezano dakle za konzumaciju, preprodaju, rasturanje droge i drugih narkotika jer zaista tu i ispred škola, pa i ispred drugih objekata se vrše ova krivična djela i mislim da tu mora mnogo odgovornije da se radi.

U svakom slučaju tužioci su ti koji vrše i funkciju tužilačke istrage i dat je prikaz koliko je to bilo optuženja putem podizanja optužnih predloga, putem sprovođenja istrage i optužnice nakon istrage, a koliko je podignuto neposrednih optužnica za određena krivična djela.

Ja sam takođe vidio da je iz Izvještaja preko 10 hiljada dobijeno krivičnih prijava, od toga 8.319 krivičnih djela protiv poznatih lica, a protiv nepoznatih učinilaca je podneseno 2.190 krivičnih prijava. Nažalost, od toga je otkriveno 467 krivičnih prijava, odnosno počinilaca krivičnih djela ali je odbačeno 3.133 optuženja protiv određenih lica zbog toga što vjerovatno nema elemenata krivičnih djela za koje preuzima po službenoj dužnosti i nažalost imamo dosta zastarjelih krivičnih djela i postupaka, odnosno 1.414 zastara i odbačaja u tim slučajevima što je takođe veliki broj i smatram da tu treba nešto učiniti.

I još na kraju samo da dam jednu sugestiju, govorio sam tu kad su bili predatavnici sudske vlasti da bi dobro bilo, a razgovarao sam sa dvojicom tužilaca državnih iz jedne države, iz dvije države, zapravo Sjedinjenih Američkih Država koji vode krivične postupke na taj način da postupci traju mjesec, dva ili tri mjeseca neprekidno i tako se završavaju najteža krivična djela i najteži postupci, jer ne blijede sjećanja na čitavo to dijelo, uticaja na svjedoke itd. Svjedoci bolje mogu da se sjete šta se to desilo itd, i za samu javnost to je veoma značajno. Smatram, završavam, smatram da bi i to dobro bilo da se uvede u naš sistem, naravno nijeste samo tu Vi kao predstavnik tužilačke vlasti, već i sudske vlasti i mi svi zajedno da u tom pravcu se odredimo. Ovo je neka dilema koju sam imao sa, ja nijesam, ali gospodin Damjanović jeste, kada sam razgovarao na ovu temu, jer smatram da bi tako ubrzali postupak, on je smatrao što je brzo da je skoro kuso, da nije bilo baš po ovom pitanju saglasan sa mnom, ali ja smatram da je ovo izuzetno važno i volio bih da čujem mišljenje tužioca po ovom pitanju, da bi se na ovaj način unaprijedio sistem. Zahvaljujem.

PREDŠEDAVAJUĆI SULJO MUSTAFIĆ:

Zahvaljujem.

Čuli smo vrlo cjelishodne sugestije od Vas.

Poslanik Damjanović ima komentar na Vašu diskusiju.

Izvolite.

ALEKSANDAR DAMJANOVIĆ:

Hvala, potpredsjedniče.

Prije svega kada se radi o ovako značajnim pitanjima, a što se tiče proaktivnoga djelovanja ovoga Parlamenta, odnosno samog Tužilaštva. Za gospodina tužioca, odnosno za gospodina Stankovića ja imam možda jedno konkretno pitanje.

Gospodine Stankoviću, pažljivo sam slušao i čuo sam Vaš odgovor na ovaj dio koji se tiče Instituta odloženog gonjenja gdje ste Vi rekli: "nijesam učestvovao u tome". Malo je to, gospodine Stankoviću. Treba li da čekamo Izvještaj za 2015. negdje u julu 2016. da dobijemo informacije? I zato apelujem da date javnosti informacije ko je i na osnovu čega procijenio da obustava krivičnog gonjenja direktora Javnog preduzeća Morsko dobro, jesam li precizan ovim izražavanjem, košta svega sedam hiljada evra? Ovo je, ako je već, poštovani, primijenjen zakon trebalo da košta 77 ili 177 ili 700 hiljada evra, jer sam se i kao

član Radne grupe za sivu ekonomiju malo bavio tenderima Morskog dobra za plaže i javna je tajna i nama je poznato da svaki dobar zakupac plaže ima profit od 50 do 100 hiljada evra pa i više, godišnje, od sezone. Je li sedam hiljada dovoljna kompezacija za krivično djelo? Informacije morate da date a ne da lakonski kažete, nijeste učestvovali dakle, ali znate.

I druga stvar, gospodine Obradoviću, veoma bitno, čuveni KTRS upisi, to su ovi predmeti gdje su samoinicijativno tužioci podigli neke optužnice ili predloge gdje oslušuju glas javnosti. Nemamo osim pola strane, strane 51, ništa o sudbini tih od 250 KTRS predmeta svega 53 u radu. Ali, nemamo informaciju je li jedan jedini KTRS predmet završen 2014. godine, izvinjavam se samo pet sekundi, procesuiran prema sudovima.

Gospodine Stankoviću, u ovim KTRS predmetima, završavam potpredsjedniče Mustafiću, recimo su neke stvari poput čuvene kupoprodaje poslovnog prostora Univerzitet-profesorska zgrada ili čuveni Toranj u Dajbabama. Morate malo više informacije i transparentnosti i Vi da pokažete, jer je ovo jedino mjesto gdje tu transparentnost možemo da pronađemo. Hvala.

PREDŠEDAVAJUĆI SULJO MUSTAFIĆ:

Zahvaljujem.

Želite li odgovor?

RADOVAN OBRADOVIĆ:

Dakle, suđenje da se završava i za najviša krivična djela za dva, tri mjeseca, da ne traju procedure po nekoliko godina, čak i deceniju se vodi postupci neki. Dakle, da se zakazuju svakodnevno suđenja a ne da se zakazuju na mjesec dana, dva, tri, pola godine itd i onda zaista se i obesmisli sama funkcija i ko zna do kakve presude se dođe, nemamo ih kvalitetne. Ali, to moramo, dakle u našem zakonodavstvu da promijenimo i svi da radimo na tom i mislim da ćemo dobiti jedan značajan napredak. Zahvaljujem.

PREDŠEDAVAJUĆI SULJO MUSTAFIĆ:

Hvala Vam.

Idemo dalje,

Poslanik Đukanović se prijavio za diskusiju, a neka se pripremi poslanica Šćepanović. Izvolite.

MILUTIN ĐUKANOVIĆ:

Zahvaljujem, gospodine predsjedavajući.

Gospodine Stankoviću, gospodine Vučkoviću, dame i gospodo, poštovani građani Crne Gore,

Da bi bilo jasno, mi kao Demokratski front nijesmo glasali za izbor VDT-a u oktobru prošle godine, ali za razliku od mnogih izbora ovdje smo imali jednu uzdržanost, odnosno nijesmo imali onu opozicionu oštrinu prilikom vašeg izbora u nadi da vam se da šansa. Kad se izabere Vlada, Vladi se da 100 dana šansa da nešto uradi. Gospodine Stankoviću prošlo je 300 dana od kada ste Vi izabrani.

Prije pola godine u ovom Parlamentu sam Vas pitao, da li ste utvrdili ko je bio u automobilu kad je ubijen Duško Jovanović? Do dana današnjeg nemamo odgovor.

Takođe, sam Vas pitao, da li znate čija je ruka ispalila hitce ispred KBC-a? Takođe nemam odogovor. Pitao sam Vas, ko je strijeljao na Paštrovačkoj gori Vasa Pavićevića i oca Vujičića? Takođe nijesmo gospodine Stankoviću dobili odgovor. I da nema nikakve iluzije, gospodine Stankoviću, mi neočekujemo da Vi možete na kvalitetan način da se obračunate s korupcijom i organizovanim kriminalom. A sad ću to da potkrijepim i nekim toliko

očiglednim primjerima koji su jasni svim građanima Crne Gore, ali očigledno nijesu jasni Tužilaštvu, a zbog čega to ćete Vi da nam objasnite.

Imamo slučaj ovdje već spomenutih garancija od nekoliko stotina miliona evra. Gospodine Stankoviću, imate veoma jasan Izještaj Državne revizorske institucije po pitanju garancija. Sve je taksativno nabrojano i nabrojano je gdje je sve prekršen zakon. Vi gospodine Stankoviću maltene imate gotov predmet, okrenite proceduru, a zna se da ta procedura će da vas dovede do prvog čovjeka režima. Stotine miliona evra su date garancije, a to je urađeno po mišljenju da, da ne bude, po mišljenju pozicije, po mišljenju Državne revizorske institucije nezakonito. A sada gospodine Stankoviću, na jedan malo za Vas lakši teren.

Prije nekoliko dana ovdje sam postavio pitanje potpredsjedniku Vlade, odnosno drugom čovjeku režima gospodinu Dušku Markoviću da ne zna slučajno ko su nalogodavci kupovine glasova u Pljevljima, Beranama? Ko je nalogodavac kupovine ličnih karata u Herceg Novom? Zbog čega ovo pričam gospodine Stankoviću? Pravosnažnom sudskom presudom dva lica su u Pljevljima osuđena za zloupotrebu službenog položaja, 10 lica je u Pljevljima prvostepenom presudom osuđeno da su krivi. Takođe, osuđena je osoba u Herceg Novom koja je kupovala lične karte.

Gospodine Stankoviću, ja mogu da Vam pomognem ko su nalogodavci. Nalogodavci su predsjednik DPS-a, potpredsjednici DPS-a i direktor Demokratske partije socijalista. Valjda nećete reći, da su to ljudi u Pljevljima i Herceg Novom radili, kupovali glasove za svoj interes da ostvare neki rezultat. E gospodine Stankoviću, ovako glasni primjeri i garancija, kupovina glasova da ne pričamo o trideset i više neriješenih ubistava, dovoljno govore o Vašoj nespremnosti da završite neke stvari. Nećete nam reći da nije predsjednik Vlade kriv za izdavanje garancija Kombinat aluminijuma i ostalim preduzećima. Nećete mi reći da vrh Demokratske partije socijalista nije naredio kupovinu glasova u Pljevljima. E gospodine Stankoviću, na ovim elementarnim slučajevima se najbolje vidi Vaša spremnost. Ako ne možete da radite taj posao, obavijestite Parlament. I jedna kontradikcija u Vašem dosadašnjem radu, sve do sada Tužilaštvo nije funkcionisalo. Evo mi smo od Vas maltene saznali da smo imali problem 25 godina da vrlo loše to funkcionise, ali ipak ste za svoga zamjenika izabrali ponovo gospodina Vučkovića na taj način dajući legitimitet da je Tužilaštvo dobro radilo i nema smisla onda da se žalite da je Tužilaštvo loše funkcionisalo da nije radilo ništa, i nemojte da dozvolite da vrijeđate nama zdravu logiku, ovo je za sve građane jasno a ne za poslanike, a za Vas kao pravnika to bi trebali, što sam rekao prošli put, da budu slučajevi koji se rješavaju za 15 minuta. Zahvaljujem.

PREDŠEDAVAJUĆI SULJO MUSTAFIĆ:

Zahvaljujem.

Želite li, poslaniče Miloševiću?

Izvolite.

TARZAN MILOŠEVIĆ:

Hvala, gospodine Mustafiću.

Gospodo iz Tužilaštva, poštovane kolege,

Gospodin Đukanoviću, s obzirom da je evidentno da o frontu nema šta više da priča jer je to već prepričana priča, normalno da mu je sad značajna tema DPS i on u kontinuitetu priča tu priču i dobro je, da na neki način javnosti da pričate i o frontu i svima u Crnoj Gori je jasno da je to izljuješno. Mislim da na ovakav način opozicija vrši pritisak na Vrhovno državno tužilaštvo, a na pravosudne organe u Crnoj Gori i da pokušava da deskredituje

Demokratsku partiju socijalista. Ja sam siguran da će oni posao koji su počeli i koji rade do sada da će i taj posao privesti na kvalitetan način kraju.

Što se tiče odgovornosti pojedinaca, rekao sam i prošli put ovdje samo želim to da ponovim da sam siguran da odgovornost i ovih ljudi koji su radili taj posao nikad nije sa umišljajem, to je moje mišljenje imam pravo na svoj stav, i da nijesu ni na kakav način željeli ovo o čemu on govori da kupujemo glasove i da na takav način dolazimo na poziciju i da dolazimo na vlast. Ono što je bitno, on je pomenuo ovdje političkog direktora 2012. godine, ni gospodin Marković kad ste prošli put bili nije bio zamjenik predsjednika partije niti sam ja bio politički direktor DPS-a, ali to ne umanjuje značaj i svi ostali ljudi koji u hijerarhiji rade, siguran sam da su to radili na odgovoran i na zakonski način. Bilo čija odgovornost pojedinačno ako se utvrdi logično je da je odgovornost na tim ljudima. Ali, nemojte spočitavati ljudima i 150 hiljada ljudi koji glasaju Demokratsku partiju socijalista, znači 150 hiljada ljudi koji glasaju DPS treba da proglašavaju da su oni svi kupljeni, da oni svi glasaju iz interesa i da oni svi glasaju za novac. Isto tako što govorite da svi zaposleni 170 hiljada u Crnoj Gori su glasali ovu koaliciju. To su sve teze koje su lako oborive. Hvala vam.

PREDŠEDAVAJUĆI SULJO MUSTAFIĆ:

Zahvaljujem.

Izvolite, pravo odgovora na komentar.

MILUTIN ĐUKANOVIĆ:

Gospodin Milošević kaže da ja kažem da je 170 hiljada sve zaposleno u DPS-u. Ja to nijesam rekao, gospodine Miloševiću.

Gospodine Miloševiću da li ste čitali presude ovim ljudima iz Pljevalja? Znači šta piše? Sa direktnim umišljajem su to radili, to piše njima u presudi. Nećete valjda reći da je Osnovni sud u Pljevljima organ opozicioni ili organ Demokratskog fronta.

Što se tiče, gospodine Miloševiću, i Vi i ja dobro znamo šta se desilo u Beranama. Na jednom biračkom mjestu zaplijenjena je dokumentacija, gdje piše da ni Mjesni odbor DPS-a, ne znam koje mjesne zajednice te i te, isplaćuje putne troškove i socijalnu pomoć. To je policija zaplijenila, predato je policiji. Šta je urađeno? 60% od ukupno izšlih ljudi je dobilo neku vrstu novčane nadoknade, to su gospodine Miloševiću argumenti nepobitni, a sad napravili ste grešku, sami ste izjavili da to nijesu radili s umišljajem. U presudi direktni umišljaj, i gospodine Miloševiću nemojmo do tog nivoa da podcjenjujemo građane i javnost koja nas gleda. Svi znaju da je to plan Demokratske partije socijalista i to je pokazala afera "snimak" gospodine Miloševiću. Imate jasnu strategiju kako da dovedete glasače iz dijaspore, kako da kupujete lične karte, kako da organizujete glasanje putem pisma, kako da zloupotrebljavate socijalnu pomoć u njenoj raspodjeli, kako da zapošljavate ljude. To je sistem jasno definisan, na čijem vrhu je vrh Demokratske partije socijalista.

Vi gospodine, sad ću da budem malo ličan, gospodine Miloševiću, Vi da spasite te ljude treba da preuzmete odgovornost na sebe. Zahvaljujem.

PREDŠEDAVAJUĆI SULJO MUSTAFIĆ:

Zahvaljujem.

Idemo dalje,

Riječ ima poslanik Željko Aprcović, a neka se pripremi poslanik Pavlović.

Izvolite, poslaniče Aprcoviću.

ŽELJKO APRCOVIĆ:

Hvala najljepša.

Zahvaljujem, gospodine predsjedavajući.

Uvaženi Vrhovni državni tužioče gospodine Stankoviću, gospodine Vučkoviću, kolegice i kolege poslanici, uvaženi građani Crne Gore.

Nijesam imao namjeru da govorim o Izvještaju o radu Tužilaštva za 2014. godinu, zbog toga što bi bilo neprincipijelno sa moje strane da komentarišem Izvještaj o radu Tužilaštva kada znamo da smo tek u oktobru 2014. godine izabrali Vrhovnog državnog tužioca, dali mu mandat da odradi neke reforme u okviru tužilačke organizacije kako bi se postigli bolji rezultati u borbi protiv svih vidova kriminala. Tu pogotovu mislim na organizovani kriminal korupciju i borbu i procesuiranje krivičnih djela ratnih zločina i terorizma.

Međutim, danas sam stekao utisak da se naš Parlament pretvorio u svojevrsnu tužilačku organizaciju koja ima namjeru da na osnovu neargumentovanih činjenica donosi preude, odnosno da daje naloge tužiocu kako treba da radi i na koji način treba da se ponaša a da pri tom ne poštuje zakon.

Danas smo otvorili mnogo pitanja. Pitanje izborne krađe koja se stalno čuje iz klupa opozicionih poslanika, a i mislim da ima razloga i zbog toga što kod njih postoji jedna bojazan da će i u narednom izbornom procesu doživjeti isti debakl kao što ste doživjeli u predhodnom periodu.

Ono što moram da kažem, a što smo svi zaključili i na Odboru za politički sistem, pravosuđe i upravu tokom razmatranja Izvještaja za 2013. godinu jeste da Tužilaštvo mora da ispoštuje zaključke Odbora u dijelu koji se tiče na puno veću samoinicijativnost koju treba da ima u svom radu, a mislim da je novim zakonskom regulativom Tužilaštvo dobilo puno bolji položaj u smislu njegove jače nezavisnosti, nepristrasnosti i obavljanju zakonom utvrđenih obaveza.

Ono što me zabrinjava kao čovjeka iz ovog izvještaja jeste da je porast izvršenja krivičnih djela protiv života i tijela. Nažalost u izvještajnom periodu u 2014. godini porast tih najtežih oblika krivičnih djela protiv života i tijela, odnosno ubistava i teških ubistava poraslo za 20%. Po mom razmišljanju imamo i neka predhodna pitanja koja mogu da dovedu do izvršenja ovih krivičnih djela, to prevashodno mislim da je porastao broj izvršilaca krivičnog djela nedozvoljeno držanje naoružanja što može izazvati dalekosežnu štetnu posledicu u vidu izvršenja krivičnih djela, te ubistvima i teških ubistava.

Takođe, porastao je broj izvršilaca krivičnih djela iz oblasti javnog reda i mira koje takođe mogu imati kvalifikovanu težu posledicu u smislu ovoga o čemu sam pričao. Ono što bi mi kao svi građani Crne Gore trebali da razmišljamo da povjerenje u tužilačku organizaciju ne samo opozicija, nego i poslanika, vlasti i svih ljudi treba da poraste u narednom periodu kako bi imali mogućnost da naša djeca rastu u jednom zdravom društvu, društvu koje je oslobođeno svih vidova kriminala i niko nije u ovoj sali za to da Crna Gora kao pravna država se susreće sa ovakvim oblikom kriminaliteta kao što je to u izvještaju navedeno.

Takođe, moram da istaknem da ono što me pogađa kao roditelja i kao čovjeka da je broj izvršilaca krivičnih djela nedozvoljena proizvodnja i stavljanje u promet opojnih droga u znatnom porastu u odnosu na prošlogodišnji izvještaj. Sami pokazatelji bez obzira što statistika zna ponekad da zavara, da cirka nekih 20% imamo veći broj izvršilaca krivičnih djela iz oblasti koje se tiču proizvodnje i stavljanje u promet opojnih droga govori o tome da smo ipak mi jedno tranzitno područje i da se dio opijata zadržava i može jako, jako dalekosežno, negativno da utiče na cjelokupno društvo.

Tužioče, moram da Vam kažem da sam jako nezadovoljan da od 11 hiljada procesuiranih krivičnih djela u prošlom izvještaju u 2014. godini tri hiljade je cirka neka, blizu tri hiljade je onih koji su neotkriveni izvršiocima krivičnih djela. To ukazuje na razmišljanje i zaključak da mora da postoji puno veća institucionalna saradnja ono o čemu su pričale određene kolege iz opozicije u dijelu koji se tiče i Policije i saradnje Policije i ANB-a,

Tužilaštva, Poreske uprave, Uprave za borbu protiv pranja novca kako bi svi zajednički, samo još 30 sekundi završavam, kako bi svi zajednički mogli da se zajedno suprostavimo svim oblicima kriminaliteta u Crnoj Gori. O radu tužilačke organizacije zavisi formiranje mišljenja javnog mjenja kako nam je stanje bezbjedonosno u državi, odnosno kakva nam je vladavina prava. Mislim i završavam sa time da ćemo u narednom periodu kroz formiranje Specijalnog tužilaštva izbor glavnog specijalnog tužioca osam njegovih zamjenika kroz adekvatne finansijske istrage, jer nemojte da zaboravite kolege poslanici da je finansijska istraga jedna od najtežih istraga koja može da postoji, zbog toga što mislim da nema dovoljan broj kvalitetnih ljudi koji bi na osnovu dokumentacije i na osnovu povezanosti svih organa o kojim sam pričao donosili adekvatne nalaze i omogućili Tužilaštvu da na osnovu takvih takvih činjenica bi se dolazilo do adekvatnih sudskih odluka. Zahvaljujem.

PREDŠEDAVAJUĆI SULJO MUSTAFIĆ:

Zahvaljujem, poslaniku Aprcoviću.

Da bismo ispoštovali redosljed svih poslaničkih klubova ustanovljen na Kolegijumu, dajem riječ poslaniku Velizaru Kaluđeroviću, a neka se pripremi poslanica Šćepanović. Izvolite.

VELIZAR KALUĐEROVIĆ:

Hvala Vam, gospodine potpredsjedniče.

Gospodo, Vrhovni državni tužioče Stankoviću, zamjeniče Vučkoviću,

Da svoje izlaganje započnem podsjećanjem da je Ustavom Crne Gore Državno Tužilaštvo prepoznato kao jedinstveni državni i samostalni državni organ koji goni učinioce krivičnih i drugih kažnjivih djela, da smo u dobroj namjeri da se poboljša pozicija Državnog Tužilaštva sa stanovipšta obezbjeđivanje njegove što je veće samostalnosti i otpora na politički uticaj da bi zaista samostalno obavljali izuzetno značajne i teške tužilačke funkcije, za dva dana će pune dvije godine od kada smo u ovom domu usvojili amandmane na Ustav Crne Gore koji se u suštini u najvećem dijelu posvećenim ili jačanju i kvalitetnijim rješenjima iz svere pravosuđa i u najvećoj mjeri vezano za Tužilaštvo.

Dakle, nakon dvije godine, jutros sam bio u prilici da na sjednici Odbora za antikorupciju kojoj su prisustvovali gospodin Stanković i novi glavni Specijalni tužilac Katnić, na to podsjetim. Dakle, za ove dvije godine, ali ne krivicom, ne isključivo krivicom ključnih ljudi iz Državnog tužilaštva nijesu uspjele da se do sada nažalost realizuju ni neke stvari koje su vezano je i za organizacione, prostorne i posebno kadrovske pretpostavke za puni rad Državnog tužilaštva.

Dakle, u prilici smo da konstatujemo da i dalje nemao izabrana dva specijalna od ukupno 10 državnih tužilaca, da je tek u toku postupak svojevrnog reizobora tako da kažem, svih nosilaca tužilačke funkcije mimo onih koji su na rukovodnim mjestima i mimo specijalnih državnih tužilaca. Iz Izvještaja za prošlu godinu se eksplicira činjenica koja je za mene porazna, da nadležna tijela Direkcije Vlade Crne Gore u okviru kapitalnog budžeta nijesu realizovali planirane aktivnosti da se obezbijede odgovarajući prostorni uslovi za rad osnovnih tužilaštava u Kotoru i na Cetinju i ja se nadam da je tokom 2015. godine to učinjeno, ako nije onda je to još više za brigu.

Potencirao sam jutros da želim da sa najširoom javnosti podijelim, gospodine Stankoviću i gospodine Vučkoviću, činjenicu da se ne mirim sa činjenicom da je određena interesovna grupa Vlade, Vladina radna grupa procijenila da će se tehnički uslovi, da se Specijalno državno tužilaštvo poveže, da se konektuje i bude direktno povezano sa bazom podataka drugih državnih organa i organa državne uprave konkretno Policije, Uprave prihoda, Poreske uprave, Uprave za sprečavanje pranja novca, dakle, onih državnih

organa i organa državne uprave kod kojih po prirodi stvari ostaju ili mogu ostati tragovi vršenja krivičnih djela posebno onh koji se tiču sticanja imovine novca itd, i da je planirano da tek u prvom kvartalu 2017. godine se to realizuje. Mislim da je to veliki hendikep u tehničkom dijelu i mislim da stoji obaveza svih i vjerujem da ćemo se lako dogovoriti da ovaj Parlament da snažan podstrek da se taj rok maksimalno skрати jer ne treba trošiti riječi koliko nam je bitno, koliko sami procjenjujemo, koliko nam prijatelji iz Međunarodne zajednice ukazuju da je djelotvorna borba protiv korupcije i organizovanog kriminala značajna pretpostavka za maltene sveukupni društveni napredak. I u ovih nepunih minut samo da podsjetim na statistički podatak koji nije dobar čini mi se, da na primjer u okviru krivičnih prijava za 10.037 lica koliko je bilo u radu Državnog tužilaštva u predhodnoj godini, krivične prijave koje je podnijela Uprava policije jer su 47% ili 4.786 a podatak koji me jako brine ako nije u pitanju tehnička greška, da su državni tužioci autori krivičnih prijava, tako da kažem, svega 140 ili procentualno izraženo 1,4% što ako je ponavljam, ograđujem se, a taj podatak sam provjerio tako piše u Izvještaju koji razmatramo, ukazuje na užasno značajan nedostatak samoinicijativnosti u radu državnih tužilaštava. Hvala vam.

PREDŠEDAVAJUĆI SULJO MUSTAFIĆ:

Zahvaljujem, gospodine Kaluđeroviću.

Poslanica Šćepanović ima riječ, a neka se pripremi poslanik Pavlović.

Izvolite.

MARTA ŠĆEPANOVIĆ:

Hvala, predsjedavajući.

Na samom početku povodom ovog Izvještaja želim da istaknem da Izvještaj koji je pred nama je realan, da je objektivan, tačan i da isto kao i u prošlogodišnjem izvještaju i u ovom izvještaju provejava samokritičnost što je nešto što ustvari i pomaže svima nama ovdje u Parlamentu da kroz rasprave i diskusije doprinesemo boljem radu tužilačke organizacije. Mogu slobodno da konstatujem da su u tom smislu i zaključci koje je Skupština donijela na predlog Odbora za pravosuđe prošle godine, u velikoj mjeri od strane tužilačke organizacije ispoštovan.

U izvještaju se konstatuje da je tužilačka istraga bila efikasna, ali da je bila kvalitetna, s obzirom na broj potvrđenih optužnica, dakle oko 96% i ovdje je Vrhovni državni tužilac a kao i na matičnom Odboru za pravosuđe više puta isticao da za kvalitetnu optužnicu trebaju i dokazi. I više puta mu je od strane kolega i na Odboru i ovdje u plenumu diskusijama prigovaran na kvalitet optužnica, a sa druge strane danas ovdje u Parlamentu diskusijama prosto se čuje da pojedine kolege imaju očekivanja da se optužnice podnose na osnovu priča rekla-kazala i na osnovu nekih novinskih natpisa što je prosto kontradiktorno.

Takođe, se optužnice moraju podnositi i na osnovu dokaza koji su pribavljeni zakonskim putem na zakonit način, a ne kao što je ovdje prije jedan kolega pomenuo u diskusiji konkretno Berane gdje su dokazi prikupljeni u stvari jednom isceniranom otimačinom falsifikovanih isprava. Dakle, dokazi moraju biti pribavljeni zakonitim putem i to je ono što očekujemo i od tužioca da postupa na osnovu takvih dokaza.

Ovdje ću takođe da pomenem i da je 7,98% oslobađajućih presuda i nešto što se pominje svake godine ovdje u Parlamentu a to su i troškovi povodom ovakvih oslobađajućih presuda koje snose u krajnjem državni organi, odnosno odgovornost po ovom pitanju. Što se tiče dijela koji se odnosi na odgovornost po ovom pitanju od strane tužilačke organizacije nam je dostavljeno da kada je u pitanju analiza rada svih tužilaca u Crnoj Gori da je krajem prošle godine i započela ta analiza rada i da je započet nadzor i kontrola rada svih državnih tužilaštava i da je navedeno da će interni nadzor i kontrola biti za svako tužilaštvo i za svakog

tužioca pojedinačno što je izuzetno važno kasnije u postupku imenovanja ovih tužilaca, odnosno konstatovano je da će rezultati njihovog rada biti cijenjeni.

Takođe, je ovdje napomenuto i u prošlogodišnjem zaključku da je neophodno snažnije proaktivno djelovanje Tužilaštva na otkrivanju i gonjenju učinilaca krivičnih djela i da, tačno je da je u posljednjem periodu tužioci zaista samoinicijativno pokreću slučajeve u većem broju nego ranije, ali takođe moram zaista da napomenem pošto se ovdje dansa i pominju neki slučajevi izbornih neregularnosti i da smo mi imali, dobili od tužioca detaljan Izvještaj povodom ovih slučajeva, očekujem zaista i od tužilaca jednake aršine za sve, posebno kada su u pitanju izborne neregularnosti i političke partije, očekujem jednake aršine za sve.

Što se tiče transparentnosti rada tužioca, pomoci su zaista vidni a to nam govori rezultat istraživanja nevladinog sektora, gdje za samo godinu dana Tužilaštvo od najzatvorenije organizacije postalo organizacija koja je sada primjer otvorenosti i to je zaista pohvalno i na kraju zaista nadam se da će ove naše diskusije i rasprave u Parlamentu doprinijeti što boljem radu Vrhovnog državnog tužioca i da svakako Demokratska partija socijalista će podržati ovaj Izvještaj. Zahvaljujem.

PREDSEDAVAJUĆI SULJO MUSTAFIĆ:

Zahvaljujem.
Izvolite.

KOČA PAVLOVIĆ:

Gospodine Vučkoviću, 2013. i 2014. godina u kojima ste Vi rukovodili kao v.d. rukovodili Tužilaštvom bila je šansa, postojala je šansa da se kriza koja se tada očitovala i potpuno smo je svi konstatovali, jedna ozbiljna kriza u kojoj je ova država ušla, politička, institucionalna, konstitucionalna, ustavna kriza, parlamentarna kriza u koju smo ušli, bila je šansa da se razriješi ta kriza. Da se razriješi na pravi način zato što je postojala politička volja najjačeg političkog subjekta na opozicionoj sceni Demokratskog fronta, da to radi kroz institucije i to je od vas zavisilo. Trebali ste "snimak" da rasvetljavate, to smo tražili mi, dogovorili se svi ovdje zajedno da se rasvijetli tid, i kako se to završilo? Završilo se sa nekakvim ja mislim jednom jedinom presudom, zatvorskom kaznom i to za zloupotrebu službenog položaja, a ne za izborni kriminal zbog čega je cijela velika priča dignuta. Jesmo li tražili povjerenje u izborni proces, nijesmo.

Berane i lokalni izbori koji su potom uslijedili i Vaše ćutanje oko toga, potpuno da kažem, evidentnog izbornog kriminala, evidentnog izbornog kriminala, kako reče ova moja predhodnica, ona ustvrdi da je to iscenirana otimačina falsifikovanih dokaza. Što bi se otimali falsifikovani dokazi. Ako ja imam falsifikovane dolare, kolega oćete li ih oteti od mene, što će vam a znate da su falisifikovani, je li, a Vi sve znate. Dakle, jedan evidentni izborni kriminal je učinio da situacija kada je u pitanju izborni proces, povjerenje u izborni proces bude još gora danas nego što je bila 2013. zato što Vi nijeste ništa uradili. Vi jednostavno nijeste ništa uradili. Sada, gospodine, kriza ova o kojoj sam govorio, Vučković pardon, kriza o kojoj sam govorio je u terminalnoj fazi. Sada se povlače potezi koje, povlače ih ovi čelnici Tužilaštva, koje prije dvije godine ne bi povukai niko od vas iz profesionalnih razloga iz razloga zaštite minimuma profesionalnog digniteta. Danas se povlače ti potezi. Tužilaštvo je postalo, nekad je to bilo sudstvo i policija, a danas je Tužilaštvo postalo glavni zaštitnik režima zajedno sa ANB i sa onim kako se zove, Canetom, Branom itd.

Dakle, danas je došlo vrijeme palijativnih mjera protiv požarnih mjera, kriznoga menadžmenta. Evo pogledajte što se dešava. Ovaj slučaj Marović, ajde svi da se podsjetimo kako se to otvorilo kao priča, ko je prikupio dokaze? Jedna mreža, mreža jedna novinarska

je prikupila dokaze, i onda poslije toga Tužilaštvo to proglasi te dokaze koje je prikupila mreža, neke od tih dokaza proglasi tajnim.

Telekom, pravosnažna presuda američkog suda sa dokazima na kojima je ta presuda utemeljena, dolaze ovdje i Tužilaštvo ih proglasi i to tajnom na svojevrsan način. Niko ne može to da vidi. Zašto? Zato što smo, izumili su prosto, jedno tumačenje po kome dok god traje tužilačka, predistražni postupak i istraga niko ne može da vidi nikakve dokaze, a može jedino kad se podigne optužnica. A kad se podigne optužnica onda ulazimo u sudsku fazu, a po zakonu tada tek ne može da se ostvari parlamentarni nadzor. Pa vidite li šta se ovdje radi, gospodine Vučkoviću? Ulazimo u fazu gdje se pokušava suspendovati ustavna nadležnost parlamenta da vrši parlamentarni nadzor. I danas ovdje čak se čula teza od prije dvije godine. Ponovo je ona, da kažem, oživljena teza, da Skupština nema pravo nadzora da vrši nadzor, parlamentarni nadzor nad radom Tužilaštva i to se argumentuje. Pa mi pravници koji znamo šta je tužilački izviđaj, možda zna šta je tužilački izviđaj, ali pojma nema šta znači parlamentarni nadzor u zemljama zapadne demokratije, pojma nema, da, da.

Pogledajte, pogledajte o čemu se radi gospodine Vučkoviću. To je ponižavanje Parlamenta. Kada meni Specijalni tužilac i Vrhovni tužilac kažu da nemam pravo uvida u ta dokumenta koja se tiču tamo nekih slučajeva oko kojih je izviđaj pokrenut, a ministar pravde i još jedan potpredsjednik Vlade u Briselu u NATO-u izlažu četiri slučaja.

Dakle, kako to, gospodine Vučkoviću, da ja kao poslanik nemam pravo uvida, a NATO ima pravo uvida u ta čuvena četiri slučaja koja su obećana da će biti razriješena i da će ljudi biti pušteni nizvodu, sad se nagađa ko su treći i četvrti. Navodno prvi se sam već prepoznao Marović, vidimo da je Kuljača možda drugi, ko su treći i četvrti sad se nagađa.

Vratili smo se dvije godine unazad. E sad samo da vam kažem jednu stvar. Vi ste gospodine Vučkoviću i vaše Tužilaštvo, Vi ste pravi inicijatori protesta 27. septembra. Vi ste inicirali te proteste, jer da ste Vi uradili išta i 20% onoga što smo mi tražili 2013. da ste uradili i pola onoga što smo mi očekivali 2013. jer smo očekivali manje nego što smo tražili, pa ne bi bilo protesta. Mi bi imali povraćeno donekle makar povjerenje u izborni proces. Mi sada moramo da idemo na ulicu da pravimo pritisak gospodine Vučkoviću 27. septembra i biće svi iznenađeni. Vidite li kako su nervozni ovi iz DPS-a? Vidite kako su nervozni, svako malo pominju proteste. Neće biti. Evo, ako imate čiste ruke ne morate se bojati od toga, naravno to je vaš narod, dođite, priključite nam se. Mi samo tražimo fer i slobodne izbore, pa valjda i vi želite fer i slobodne izbore i zato tražimo prelaznu Vladu. Je li to neki skandalozni zahtjev gospodine Miloševiću, skandalozni zahtjev?

PREDŠEDAVAJUĆI SULJO MUSTAFIĆ:

Hvala Vam, kolega.

Poslanica Marković ima riječ, a neka se pripremi poslanik Stanić.

Izvolite.

DANIJELA MARKOVIĆ:

Vi ste rekli, vaše je da brojite i da gledate ko prekorači. Vaše je da date riječ poslaniku kad zatraži proceduralno, a ovdje je bilo pred nama Izvještaj. Ovo je jako bitno, ovo su ozbiljne stvari, ako poslanici nijesu glasali o ovom Izvještaju, ako nijesu glasali o zaključcima, ne možemo ovo staviti pod tepih.

Molim vas, nijeste mi dali riječ a dajete svakom riječ.

PREDŠEDAVAJUĆI SULJO MUSTAFIĆ:

Koleginice, ja Vas zaista molim da se ne vraćamo, to je već raspravljeno.

Koleginica iz Vašeg kluba je govorila o tome, potpredsjednica tog Odbora i mislim da nema razloga da se ponovo vraćamo tome.

DANIJELA MARKOVIĆ:

Vidite, u moje ime kao član Odbora ne može niko da priča. Ja glasala nijesam za zaključke, niti protiv niti za i ovo Vam nije prvi put.

Izveštaj o radu Državnog tužilaštva za 2014. godinu možemo reći da je skoro identičan sa Izveštajem iz 2013. godine. To je jedna statistika, bez nekog pomaka o uspješnosti u radu u otklanjanju i najpoznatijih učinilaca krivičnih djela. Takođe, je veliko broj odbačaja krivičnih prijava, kako za poznate učinioce krivičnih djela tako i za nepoznate. U porastu su teška krivična djela ubistva, teško ubistvo, silovanje, obljava nad nemoćnim licem, falsifikovanje novca, držanje i stavljanje u promet opojnih droga. U porastu su takođe i krivična djela protiv službene dužnosti.

Ono što najviše zabrinjava, posebno zabrinjava jeste da Odjeljenje za suzbijanje kriminala koje se zvalo tako, i korupciju i terorizam i ratni zločini za 2014. godinu prijave protiv samo 46 učinilaca, to jest duplo manje u odnosu na 2013. godinu. Znači, efekat rada Specijalnog tužilaštva nije nikakav u odnosu na današnji dan. Znači, duplo manje ima podnosioca krivičnih prijava. Ta činjenica neukazuje samo na smanjenje organizovanog kriminala, jer znamo da je u porastu korupcije, već na neadekvatan odnos nadležnih organa kao i samih tužilaštava, zatim stranaka, fizičkih lica, pravnih lica da nemaju sigurnost, nezaštićeni su podnosioci krivičnih prijava, tako da službena lica i građani i pravna lica ne smiju da podnose krivične prijave i one koje su podnijeli nijesu u radu.

U državi gdje teško šta može da se završi bez veza, bez darova, bez obećanja, bez nekih protivusluga, podnesena je samo jedna krivična prijava za primanje mita koja je podnijeta od strane i to fizičkog lica i ista je odbačena. Za davanje mita podnijete su dvije krivične prijave i dvije iz ranijeg perioda, znači ostale su samo dvije krivične prijave i to su odbačene. Za pranje novca nijedna jedina krivična prijava u odnosu na prošli period.

Takođe, skoro da nema krivičnih djela zloupotrebe službenog položaja, po ovom Izveštaju odjeljenje primilo svega četiri prijave. Problematika rada Državnog tužilaštva nije razmatrana u ovom Izveštaju. Ovo je samo statistika što mi je žao što ipak nema neke problematike da bi se uključili drugi organi da bi tužiocu ukazali u čemu je neuspjeh u radu. Posebno na porast na broj nepoznatih učinioce teških krivičnih djela ubistva, tri prijave protiv nepoznatih, teška ubistva dvije prijave, dok za ubistvo u pokušaju čak 17 slučajeva nepoznatih učinilaca tog krivičnog djela je ostalo neriješeno.

Zašto je važno da se uradi analiza, radi osjećaja sigurnosti, bezbjednosti građana? Kada se kaže da Policija i Tužilaštvo nijesu otkrili počiniocima najtežih krivičnih djela koji se rade recimo u sred bijela dana na javnom mestu, kafićima, na ulici, onda je to još teža okolnost za bezbednost građana, postoji sumnja. Državno tužilaštvo je sklopilo, što je recimo meni interesantno, Sporazum sa Upravom policije. Međutim, smatram da sklapanje ugovora Državnog tužilaštva i Policije bespredmetno jer se zna koji se zakoni u ovoj državi primjenjuju, zna se što je hierarhija, zna se šta je rad Policije, a šta je rad Državnog tužilaštva. U čemu bi oni sklapali ugovore, o kakvoj saradnji. Zna se da je Državno tužilaštvo stub jednog pravnog sistema svake države, vladavine prava, garant sigurnosti i bezbednosti jedne države i njenih građana.

Uprava policije je imala pritužbi na rad Državnog tužilaštva, što opet nije iskazano u ovom izveštaju, jer je mali procenat krivičnih prijava koje je iniciralo samo Tužilaštvo. Ali, kada se zna činjenica da je donijete Zakon o krivičnom zakoniku, krivičnom postupku, pa je Tužilaštvo preuzelo čitavu tužilačku istragu, data su mu velika ovlašćenja sa svim mjerama i tajnog nadzora kao eto krajnje instance u prikupljanju dokaza u budućem periodu s obzirom

da je sad tek zaživelo Specijalno tužilaštvo. Neuspjeh u 2014. možemo objasniti donekle, donekle sa tek sada izborom specijalnih tužilaca, jer svi građani Crne Gore su specijalno zainteresovani za Specijalno tužilaštvo i rad tog Tužilaštva, jer ova svakodnevna krivična dela koja su recimo krađe itd, ne podliježu toliko nadzoru građanstva koliko ova djela iz oblasti Specijalnog tužilaštva. Hvala.

PREDSEDAVAJUĆI SULJO MUSTAFIĆ:

Zahvaljujem.

NOVICA STANIĆ:

Gospodine Stankoviću, ako jednoga dana budete pisali memoare, ja Vam predlažem da ih naslovite ovako: Pokušaj vraćanja povjerenja u Državno tužilaštvo. Ja moram da priznam da sam ubijeđen da je to nemoguća misija. Zašto? Znete i sami ste, na strani 59, priznali za prošlu bodinu da nije dovoljno urađeno u borbu protiv organizovanog kriminala i korupcije. U medicini postoji ovakvo pravilo, kad se pacijent i ljekar suoče sa neizlječivom hroničnom bolešću, znate koji je zadatak ljekara, da nauči pacijenta da živi sa tom bolešću i to se računa kao uspjeh. Ako vi mislite da ste naučili i da ćete naučiti građane Crne Gore da žive sa organizovanim kriminalom i korupcijom i da je to uspjeh, to nije uspjeh.

Ja ću samo da vam nabrojim, evo skorašnje afere, nijedno nije riješeno, afera "listing". U Crnoj Gori je najteže dokazati ono što svi znaju, a tamo se zna i ko je koga zvao i zašto je zvao, ali institucije ne znaju. Afera "Telekom" dovoljno govoreno, nema potrebe da širim priču. Afera "snimak" predsjednik Vlade kaže da je stavio tačku, Vi kažete da niste, ja vjerujem predsjedniku Vlade, mislim da će biti tako. Afera "kupovine glasova za novac namijenjen za socijalnu pomoć u Pljevljima" znamo kako se završila. Tv serijal "Mehanizam" šta je urađeno ništa, afera "Limenka" šta je urađeno ništa, šta će biti urađeno, ništa. Predsjednik Vlade je rekao da se ponosi time. Međusobne optužbe čelnika DPS-a i SDP-a o stotinama miliona evra na štetu građana Crne Gore. Ja ne vjerujem da će od toga biti išta. Protjeruju sveštenika Velibora Džomića iz Crne Gore, baš me zanima šta Vi mislite o tome. Ministar pravde kaže da presude su zakon u Crnoj Gori. Kako su zakon vidimo. Ali, da bi Crna Gora postala zemlja vladavine prava treba krenuti od početka. Znete koju knjigu prvo treba da pročitate, Pravila ćutanja bivšeg predsjednika Crne Gore Momira Bulatovića. Sve je tamo napisano i rečeno i šta je bilo i šta će biti.

Znete, ono staro pravilo, što se grbo rodi vrijeme ne ispravi. Ubistvo Duška Jovanovića, opet sva Crna Gora zna ko ga je ubio, jedino Vi ne znate. 28 profesora srpskog jezika ostavljeni bez posla u vrijeme kad je u Ustavu Crne Gore pisalo da je srpski jezik službeni jezik. Između dva popisa poslednja u Crnoj Gori nestalo 25 hiljada Srba. Da li se neko počeošao po glavi zbog toga, nije. Da je nestalo 25 hiljada kućnih ljubimaca ja vjerujem da bi evropski Savjet zasijedao. Fino je što su dolazili ovi eksperti Evropske komisije da se interesuju za ratne zločine i kažete da su imali zamjerke. A ja vas pitam, da li ste vi njih pitali, da li je uredu i da li je to ratni zločin ako je 90 hiljada projektila sa osiromašenim uranom palo na Saveznu Republiku Jugoslaviju, što će reći Srbiju i Crnu Goru i da podsjetimo one koji ne znaju, osiromašeni uranijum je nus proizvod nakon izdvajanja radioaktivnog urana 235 osiromašeni, a svojevremeno je ministar odbrane Njemačke Rudolf Šarping zamjerio NATO-u i amerikancima, zašto je u bombardovanju Srbije i Crne Gore su korišćeni projektili sa radioaktivnim plutonijumom koji je poznati uzročnik kancerogenih oboljenja.

Samo da podsjetim one koji ne znaju, da je vrijeme poluraspada radioaktivnog plutonijuma četiri i po milijarde godina. Dakle, za devet milijardi godina neće biti opasnosti od njega u Crnoj Gori. E tada bi mogli da stavimo na dnevni red prijem Crne Gore u NATO,

dotle svaka priča o tome je svojevrsni zločin, to je svojevrsni zločin i zato vam ponavljam, ovo je nemoguća misija što vi radite, ja bih volio da uspijete.
Hvala.

PREDŠEDAVAJUĆI SULJO MUSTAFIĆ:

Zahvaljujem, poslaniku Staniću.

BRANKA BOŠNJAK:

Zahvaljujem, potpredsjedniče.

Uvaženi građani ja se samo pitam da li je ovo Tužilaštvo potpuno nemoćno, u stvari da li Vi hoćete da radite a ne možete jer vas neko u tome sprečava ili što je meni vjerovatnije da Vi dobrovoljno nećete a mogli biste dosta toga da hoćete i očigledno je, moje su kolege pomenule krupne slučajeve i očigledno je da Vi to selektivno birate, pa sam imala prilike i u ovom krivičnoj prijavi koju sam Vama ja podnijela protiv mog kolege Tarzana Miloševića i potpredsjednika Bošnjačke stranke, da tek na neku moju inicijativu dobijem da je taj proces u fazi izviđaja. Ja vjerovatno trebam opet posle određenog vremena da vidim koliko se to izviđa, koliko vremena treba da se to sve izvidi, a poslala sam Vam čak i kopiju gdje jasno stoje njihovi potpisi, gdje su oni vrlo dobro i vrlo otvoreno svoj položaj zloupotrijebili. Nego neću da trošim vrijeme na ovo što su kolege rekly i tačno je ova činjenica koju je moj kolega Pavlović rekao, vi ste inicijatori protesta, vašim nečinjenjem vi ste doveli do toga da će biti veliki narodni bunt 27. septembra. Ali, ja hoću da vama pričam o jednom malom čovjeku koji se osjeća kao Jozef K u Kafkinom Procesu, tako se običan građanin nezaštićen osjeća kada dođe u kontakt sa Tužilaštvom. Navešću slučaj jedne gospođe Šćekić iz Bara. Gospođa je otišla da operiše, da izvrši operaciju devijacije nosa, a ljekar plastični i to je vrlo često slučaj, da plastični hirurzi urade ono što oni hoće i oni odrade operaciju, plastičnu estetsku operaciju nosa i samim tim joj naruše i čulo mirisa i ona je poslije toga imala probleme i dobila nešto što uopšte nije tražila a gospođa je u godinama gdje su se ljudi oko nje smijali što je to uradila već u tim godinama. I ona kreće u proces da sa svojim advokatima pokuša da istjera pravdu, ali zaboga, ljekari su kod nas zaštićena vrsta. Da nije bio smrtni slučaj onaj sa bebama, nikad niti bi Tužilaštvo niti bi iko išta tu pokrenuo. I tako jedan nezaštićeni građanin dovodi čak i svoj život u pitanje pa štrajkuje u Tužilaštvu, prema njemu se institucije sistema ponašaju tako da se zovne Policija, pa se maltene i nasilno žena u godinama sprovodi zbog toga što traži pravdu i traži nešto da vidi. Vi nedate ljudima da pogledaju da naprave uvid u svoj predmet, a imaju dokaze da su se neke stvari tu i švercovale i krivotvorile i slali određeni dokazi, zamjenjivali ti nalazi i to jasno napisano, imala sam prilike da vidim svu dokumentaciju. I takav neko potpuno nezaštićen pred Tužilaštvom treba da očekuje, ne znam sutra da će svoje dijete ili bilo ko biti zaštićen. Vi nećete ni nas koji smo poslanici da uvažite kad vam nešto podnesemo prijavu i da nam kažete šta se dešava s našom prijavom, a ne tamo nekome ko je anonimn. To samo govori koliko je ova država slaba i koliko su sve institucije sistema zarobljene i ne vode računa o građanima, već vode računa o jednom uskom krugu ljudi i štite njihove interese. Ali, se tako vrlo bili agilni kad je naš kolega zato što je opozicionar, kolega Janko Vučinić, nijeste čekali, odmah je Tužilaštvo odreagovalo, a imali ste drastičnijih i drastičnijih pojava gdje ste trebali da odreagujete isti čas. Ali, naravno zaštićene vrste i dalje postoje i svi znamo i ko su i javnost zna, ali jednostavno naše Tužilaštvo, ja sam imala osjećaj da će nešto da se krene ali vidim da je ovo sve faza izviđaja još iz ovog ranijeg, da kažem, kadrovskih rješenja, vidimo po ovoj statistici da je tu maltene, ništa se nije radilo. Dovoljno mi je u ovakvom sistemu da se vi samo onoliko mali procenat imali samoinicijativnih, da ste samoinicijativno pokrenuli postupak, to govori o vama i vašem radu.

Zbog toga, građani Crne Gore, 27. septembra svi treba da izađemo na ulice, svi da budemo zajedno i da smjestimo konačno ovu vlast tamo gdje treba. Naravno, nakon prelazne Vlade i nakon prvih fer izbora, a kad izbori budu fer ja sam sigurna da ova vladajuća većina neće imati podršku ni peti dio od ovoga što navodno danas joj daju sve ove ankete koje su odjednom se uzburkale ovih dana. Zahvaljujem.

PREDŠEDAVAJUĆI SULJO MUSTAFIĆ:

Hvala Vam.

Komentar ste tražili.

Izvolite.

TARZAN MILOŠEVIĆ:

Nema problema, ostaviću prostora ako hoće koleginica Bošnjak, neka slobodno kaže.

Samo jednu stvar, ovo što je ona rekla da je podnijela protiv kolege, mislim da je ovo presedan i dobro je. Ne znam da li je još nekad bilo u crnogorskom parlamentu da je poslanik protiv poslanika podnio prijavu. Ja ću samo da kažem jednu stvar, znači, da ovaj ugovor je isključivo saglasnost i volja. Dva koaliciona partnera i dvije strane koji kao takav ako ima u sebi neku neustavnu ili protivzakonitu normu može biti predmet ocjene nadležnih i pravosudnih institucija kako bi se ocijenila njegova ustavna validnost. Ako bi ovaj Sporazum koji smo sporazum proizveo neko negativno dejstvo ili neku krivičnu odgovornost može biti odgovoran onaj koji nije, koji je postupio mimo zakona. Vi možete da potpišete sa nekim kakav god hoćete sporazum, u tom sporazumu ako je u skladu sa Ustavom, znači možete da napišete šta god hoćete, ali ljudi se primaju, ne primaju partije da zapošljavaju ljude nego određene državne ili lokalne institucije. Ako je neko radio nešto mimo zakona onda da ogovaramo svi u odnosu na prijem tih ljudi. To je ona norma koja je svakome jasna u Crnoj Gori. Nažalost, ja znam da vi ovo radite iz političkih pobuda, nemam ništa protiv toga, na institucijama je da taj postupak dovedu do kraja da vide da li tu ima i trunke odgovornosti bilo koga u lancu onih funkcija koje pripadaju partijama. I druga stvar, shodno Ustavu, Zakon o izboru odbornika i poslanika, da ne čitam dalje, manjinskih prava naroda, ovjude, to je postupljeno više nego na jedan kvalitetan način da se zaštite interesi manjina u Crnoj Gori. Zahvaljujem se.

PREDŠEDAVAJUĆI SULJO MUSTAFIĆ:

Koleginice Bošnjak, izvolite.

BRANKA BOŠNJAK:

Tu je potpis direktora Demokratske partije socijalista i potpisnika tog aneksa ugovora, i Vi to znate. I to što je prvi slučaj, mene to apsolutno ne interesuje i da je deseti ja hoću da probam da istjeram pravdu u ovoj nepravednoj državi. Ono što kažete, ne stoji, jer u toj školi određeni tako da pripadaju Bošnjačkoj stranci. I kad Vi hoćete sada da uzmete kao da je Bošnjačka stranka jedina stranka koja zastupa manjine. Znači, pozitivna diskriminacija kao da Bošnjaci, Bošnjačka stranka jedina u kojoj ima Bošnjaka. To tako ne može da se gleda. To je samo vaše nemušto opravdanje u ovom slučaju i odnosno vaša zloupotreba položaja i vaše moći koju imate, koju crpate iz nelegalno stečenih, nelegalnih izbora i na način na koji ste do toga došli. A što se tiče toga da ste obeshrabrili ljude da se javljaju na konkurse, jeste, danas sam ja u Glavnom gradu bila na Odboru za izbor i imenovanje. Raspisan je bio konkurs za direktora deponije i na tom konkursu se tražili sljedeći uslovi:

Da ima tri godine radnog iskustva, da ima završen tehnički fakultet, neki od tehničkih fakulteta, pravo ili ekonomiju. Znaete ko se javio? Samo se javio jedan Boljević za koga je to već unaprijed namješteno i niko neće da se javi jer zna da je to vašim sporazumima dogovoreno. Isto tako birali smo pet, šest, ne znam, nevladinih organizacija koje saraduju sa Glavnim gradom i javilo se baš pet koliko je traženo. Nijedna više nije zainteresovana zato što je kod vas sve unaprijed završeno i što diskriminišete ljude i nedozvoljavate slobodu da može neko da drugi da bude primljen na osnovu vaših kvaliteta, ne svojih kvaliteta.

Samo još jedna rečenica, izvinjavam se, a ta rečenica je da nisu naša braća, sestre, naša djeca, opozicionih poslanika niti lošija po obrazovanju od vaše djece, ali sva vaša djeca su vrlo dobro pozicionirana na svim mjestima a naši ne rade ili rade negdje kod privatnika đe eto, nekako se zaposliše, nekog zna, a u državnim organima ih nema. I to treba da je vaša sramota velika.

PREDŠEDAVAJUĆI SULJO MUSTAVIĆ:

Hvala vam, kolegice Bošnjak.

Kolega, kolega, možemo li da nastavimo, kolega Škrelja molim vas.

Jedva opservacija kolegice Bošnjak na vašu priču, dakle Bošnjačka stranka i Bošnjaka ima u svim partijama, što je jako dobro, ali Bošnjačka stranka je jedina legitimna autentična sa izbornim legitimitetom u ovom parlamentu. Kada bude još neka autentična, onda možemo da pričamo dalje.

Ne može, naravno, završili ste svoje pravo. Ne, ne, samo sam opservirao, jeste li vi meni to uputili?

Kolega Abazović ima riječ, a neka se pripremi kolegica Kalezić.

Izvolite, proceduralno.

LUID ŠKRELJA:

Potpredsjedniče, uz sva uvažavanja vas kao potpredsjednika i kao ličnost, zašto samo mene opominjete kad i Tarzan priča, ne pričam samo ja.

PREDŠEDAVAJUĆI SULJO MUSTAFIĆ:

Izvolite, kolegice Bošnjak.

BRANKA BOŠNJAK:

Ja ničim nisam htjela da umanjim značaj, v ste mene pogrešno razumijeli. Ja sam samo htjela da kažem, pošto je kolega Tarzan Milošević rekao da je to pozitivna diskriminacija prema manjinama, ne misleći samo na Bošnjake, nego, manjine čine, imamo i druge manjinske narode u Crnoj Gori i znači nije Bošnjačka stranka s kojom sklapate aneks ugovora ta koja predstavlja sve manjine, pa sad u tom aneksu baš mora da stoji samo za to što je pozitivna diskriminacija.

PREDŠEDAVAJUĆI SULJO MUSTAFIĆ:

Hvala. Slažem se, ali su jedino manjinske partije autentične, jer su manjinske liste dobile povjerenje.

Izvolite, kolega Abazoviću.

DRITAN ABAZOVIĆ:

Potpredsjedniče Mustafiću, poštovane kolegice i kolege,

Evo da se vratimo na temu. Gospodine Stankoviću i gospodine Vučkoviću, koji nije na žalost u sali, ja postavljam sljedeće pitanje - što je vaš problem, imate li vi nekih

problema? Što je vaš problem, što je problem Državnog tužilaštva u Crnoj Gori, imate li problem da nemate dovoljno podrške drugih institucija? Imate li problem da se osjećate ugroženo, da vam je možda bezbjednost ugrožena?

Ovdje se iznose teze koje ja ne bih da ponavljam, ali neke zaista moram, da mi vršimo pritisak, da smo mi tužioc, da tako kažem, na neki način opozicija - civilni sektor. Vi ste stvorili takvu atmosferu. Pa nije, izabrani ste prije 300 dana ali Državno tužilaštvo je postojalo i prije vas i šta je uradilo po bilo kojem pitanju da mi ne stvorimo atmosferu da državno tužilaštvo jeste samo jedan obični, jedna obična partijska ćelija koja se plaši da radi bilo koji veći slučaj. Šta ste vi uradili konkretno za 300 dana? Šta je gospodin Vučković uradio za ne znam par godina što je bio tamo? Pričamo o izvještaju od 2013. godine, da krenemo konkretno - što ste uradili oko afere "Snimak", što je ovo velika priča o nekoj snazi. Kakvu snagu imate vi iz DPS-a ajte sad da mi objasnite, šta imate.

Govorite o opoziciji. Pa jeste li imali prošli put veću većinu, jeste li imali. Pa vi ste jedini izgubili podršku na prošlim izborima uz svu malverzaciju i svu krađu. Jeste li dobili 38 poslanika bez podrške manjinskih stranaka, odnosno 39. Jeste li prije toga imali apsolutnu vlast i žalite se opozicija slaba vi jaki, vi ste slabi, vi ste katastrofa. Samo da znaju građani Crne Gore DPS je iznenađujuće slab politički subjekat. Zašto? Kad koristite sve moguće resurse državne, ander ground, ovdje mislim na pozemlje, krupni biznis, sve malverzacije koje postoje i imate podršku, evo od 45% i vi ste spektakularni. A neko, faktički bez ikakvih, da tako kažem i mogućnosti, da ne pominjem medije i to vaše šikaniranje, i evo gospodina Vučkovića, što ste vi konkretno uradili za aferu "Snimak", sve su vas kolege pitali. Ja samo želim zbog javnosti da ponovim - kakve presude ljudima iz Pljevalja. Vi imate organizovani kriminal koji dolazi iz jedne stranke gdje se piramidalno raspoređuje, nemojte da tražite da govorim manjim tonom, ja se obraćam onako kako mislim da treba, ako niste zadovoljni možete da upozorite predsjedavajućeg, mada mi niko ne može visinu tona, odnosno dinamiku priče osporiti, molim vas. Znam da vam se ova priča ne sviđa, ja nijesam kriv, ja želim da vam pomognem. Ja sam želio da pomognem i gospodinu Stankoviću kad sam glasao protiv njegovog izbora. On je vrhunski pravnik, mislio je da će se usrećiti kad sjedne na mjesto Vrhovnog državnog tužioca. I sada neće da ga prozivamo zbog svih stvari koje se dešavaju. Zašto ne procesuirajte ljude za limenku, zašto ne procesuirajte ljude koji su ukrali struju za KAP iz elektrokonekcije? Hoće onaj Rus da nas tuži za to što smo ga pritvorili na nelegalan način, po njegovom mišljenju. Vi ostavljate prostor za špekulacije.

Kada bi rješavali slučajeve mi bi mogli da se sporimo oko presuda, da kažemo ovo je u redu ili nije, sviđa mi se ili ne, ali vi ostavljate sve u fiokama. Nemate vi što da idete u Ameriku, vi morate da odete preko Morače u Telekom. Ne daju vam mađari podatke, zašto ne kažete da opstruirate neko istragu. Vi to ne želite da procesuirate.

Imam još stvari - šta je sa optužbom MANS-a i OCCRP-a koji se ovdje pominjao vezano za Budvu i za fudbalski klub Mogren za krivičnu prijavu iz 2014. godine protiv više lica. Znate li vi da je Šarić u Srbiju osuđen 20 godina. Istražuje li neko njegove radnje ovdje, istražuje li neko kako je on držao pare u Prvoj banci, da li su te pare ulazile legalno ili nelegalno. Čime se vi, šta vi očekujete - dođete u Parlament i mi kažete - vama svaka čas, vi ste perfektni, ali treba vam još vremena. Koliko vam vremena treba, recite, koliko vam vremena treba.

Dozvolite, svi su prekoračili, i ja sam prekoračio, molim vas dozvolite još jedan minut.

Želim da postavim sljedeće pitanje - Koliko vama vremena treba da nešto konkretizujete i ne možete. Poštovani građani, nemojmo da imamo nikakvu zabludu, nikakvih mjerljivih rezultata biti neće. Ne mogu da budu mjerljivi rezultati kad je neko izabran glasovima Demokratske partije socijalista. Meni je žao što to moram da konstatujem, ja sam želio da vam pomognem na način što nisam htio da podržim vašu kandidaturu, samo me

uvjeravate da sam bio u pravu. Volio bih da dođem ovdje u Parlament da vam se izvinim kada bi vi rekli o nekoj stvari konkretno, ali ne znam što ste još uradili.

PREDŠEDAVAJUĆI SULJO MUSTAFIĆ:

Zahvaljujem.

Imate jedan prijavljeni komentar pa ćete nastaviti.

TARZAN MILOŠEVIĆ:

Evo, gospodine Abazoviću, vrlo kratko.

Prvo, ja znam da i vas boli što Demokratska partija socijalista je jača nego što je ikad bila i znam da ste vrlo dobro upoznati kao i svi ljudi u ovom parlamentu da rejting naše partije je trenutno najbolji u zadnjih 15 godina. I ta podrška nije od neznavenih ljudi, nećete valjda reći da 44% ljudi ne zna za koga se opredjeljuje da glasa.

Ja ću ponoviti ono što govorim više puta, da problem opozicije je upravo u tome što stalno krivca vidi u DPS-u, nikad ne vidi u sebi. Ni jedan problem znači nema opozicija u sebi, jedinstvena je, nastupa kao jedan tim, dobro funkcioniše, nudi dobre projekte, nudi dobre ideje i građani se opredjeljuju da glasaju za nju. Kad izađemo na izbore, rezultat je manje više poznat.

Ljudi nas glasaju zbog toga što imaju veću sigurnost nego što im vi nudite. Ovo je suština priče. Ne možete valjda reći da hiljada ljudi ne zna za koga glasa i ne zna zbog čega glasa, ta teza ne prolazi kod građana Crne Gore. Oni glasaju za našu partiju za to što naša partija ima jasan program, ima jasnu viziju, ima jasan put kojim ide naša partija i Crna Gora i siguran sam da će i na sljedećim izborima koji se nadam biće na proljeće sljedeće godine, ova vaša teorija biti i te kako i ova vaša priča biti na ispitu i da ćemo se tada još jednom izmjeriti.

Govorili ste ovdje i završiću sa tim o elektronskoj identifikaciji. Sad ljudi koji su zagovarali tu elektronsku identifikaciju ovdje kažu da ništa ne valja. Pa i to kad uvedemo naći će neki novi problem opet da to nije u redu. Ja se zalažem da to bude sve maksimalno transparentno. I tada sam govorio da treba elektronska identifikacija, nadam se da će to neko prihvatiti i na taj način da ćemo izbore učiniti regularnim.

PREDŠEDAVAJUĆI SULJO MUSTAFIĆ:

Hvala vam.

Izvolite, dva minuta, poslaniče.

DRITAN ABAZOVIĆ:

Kolega Miloševiću, ja sam rekao sljedeće, ja stojim iza svojih teza - vi imate tu podršku. Ja kažem dolazimo u tu zamku da se ta vaša neka snaga hiperboliše. Ja kažem stranke i sistemi sličan crnogorskom, vi bi trebali ali makar 70, 75%, makar toliko da bih mogao ja da vam kažem - da vi ste superiorni. Pa vi ćete se više na te izbore preznojiti nego ja 10 puta, 100 puta ćete se više preznojiti. Znae zašto? Za to što vi ne možete van vlasti. Mene nije nikakva spornost da sjedim u opoziciju ili da ne sjedim uopšte. Mislite da je ovo, da pravite od toga famu, da je ovo sad neko veliko zadovoljstvo se vrši ova sad debata ovdje, da je to najveće dostignuće što običan čovjek može da ima. Vi ćete da se preznojite i vi ćete da upotrijebite sve mehanizme da bi opstali na vlast, odnosno ne kažem za vas lično nego za ljude, vi jeste baš u vrhu partije ali za ljude koji su daleko, daleko ogrezli u korupciji, a koji se nalaze u vašoj stranci i za sve njihove poslovne partnere. Jer vi se plašite opozicije, sjeme vlasti i opozicije naravno, jer ne očekujete valjda da će državni tužioci biti na ovom nivou uvijek, ako to računate onda svaka čast, ali vi jednostavno ne možete da

funkcionišete sistemom manipulacije. Znaete kada će se provjeriti stvarna snaga DPS-a, stvarna snaga ljudi koji zaista vjeruju u vaš program, u vaše principe, u vaš, da tako kažem establišment i sve, tek kada budete bili u opoziciji, tada ćete vi vidjeti koja će bježanija biti sa vašeg broda. A ako i nakon toga ostanete stranka sa 30 - 40, e to će biti za svaku pohvalu. Ali, sumnjam, ne znam kad će se desiti smjena vlasti, ja očekujem pozivnicu u decembar, a smjenu vlasti na proljeće, to je moje očekivanje legitimno, ali kad god se bude desilo, za tri, četiri, pet godina, nakon toga ćete vidjeti vašu realnu snagu i to koliko vas ljudi vole, poštuju i koliko su bili posvećeni onome što ste im govorili.

PREDŠEDAVAJUĆI SULJO MUSTAFIĆ:

Zahvaljujem poslaniku Abazoviću.

Riječ ima poslanica Kalezić.

Izvolite, poslanice.

JELISAVA KALEZIĆ:

Hvala.

Poštovani Vrhovni državni tužioče i poštovani gospodine Vučkoviću,

Ja neću govoriti o izvještaju, ja ću govoriti o tome šta ja činim da se pomognu naporu Državnog tužilaštva u otkrivanju i finalizovanju pojava koje nijesu dobre i koje degradiraju i građane, pojedince, i zajednicu i sistem.

Postoji jedna stara izreka - neka svako učini koliko je kadar, nećemo propasti. Ja činim koliko sam kadra, mislim da to nije mnogo, ali u tome koliko sam kadra možda je najznačajnije to što ne odustajem. I sada prelazim na konkretno.

Kao što je poznato gospodinu Stankoviću, a prije njega trebao bi da se sa tim upoznao gospodin Vučković, ja sam drugom polovinom februara 2014. godine uputila specijalnom državnom tužilaštvu krivičnu prijavu protiv pet osoba, od kojih četvoro potpisnici jednog nezakonitog ugovora, a peta osoba je, da kažem, davala logistiku tome. Da ne prepričavam, meni uvijek nedostaje vremena, očekujem da će predsjedavajući malo imati za mene razumijevanja. Nijesam radila na mah, ni slučajno. Vrlo sam se pripremala za ovo i razgovarala sa sedam pravnih stručnjaka, od kojih troje poznatih advokata iz Podgorice, jedan penzionisani sudija Vrhovnog suda, jedan profesor prava, ekspert za oblast obligacionih odnosa, jedan pravnik koji je nekada radio u tužilačkoj organizaciji i jedan pravnik ekspert za javne nabavke. Dakle, razgovarala sam odvojeno, svi su saopštili veliku manjkavost toga ugovora, čak pravnik koji je penzionisani sudija Vrhovnog suda je rekao da je to jedan beznačajni akt koji ne proizvodi pravno dejstvo i na osnovu koga nije mogla da se vrši nikakva isplata.

E sada dolazimo na suštinu. Već 17 mjeseci cio ovaj predmet sa dokumentacijom koju sam sama prikupila uz pomoć građana, ja to nazivam ovako malo možda zvuči patetično, ali živa je istina, to je građanski pokret otpora, jer ljudi su kada sam došla i tražila nešto, izlazili mi u susret. Institucije ne i zvaničnici jedva. Dakle, ovo su ti papiri koje ima Tužilaštvo, 17 mjeseci Tužilaštvo nije uspjelo da konstatuje problematičnost, hajde da koristim najblaži mogući izraz, problematičnost toga ugovora koji je iz budžeta odnio 802 hiljade evra, dakle koji je bio bezobzirno sastavljen, uprkos jasnog Zakona o javnim nabavkama, gdje je mjesečno uzimano po tom ugovoru između 15 i 20 hiljada evra iz budžeta. To je moglo da se radi samo da se svakog mjeseca pravio poseban ugovor po ovoj šoping metodi koja ne bi mogla da ide 12 mjeseci za redom, to se ponekad uradi. Dakle, sve je to jasno. Ali, znate koji je ogroman problem? Što je osnovni sud u Podgorici, Viši sud u Podgorici i što je Vrhovni sud potvrdio valjanost toga ugovora, to je problem koji ja vidim kao obična građanka. Ovo nije politička priča. Mi smo ovdje imali ove, da kažem

neophodne i razumljive političke pasaže, i ja nemam ništa protiv toga. Dozvolite te mi, ja ne pravim ni političku karijeru niti skupljam političke poene. Ja na osnovu građanske svijesti i odgovornosti koju sam preuzela kao poslanica, tražim od Tužilaštva da se ovo završi valjano i da se ne okalja obraz nikome. Ja nemam ništa protiv ljudi pojedinačno koje sam stavila u krivičnu prijavu, ali imam protiv uzimanja para na takav način. Ako su ti ljudi nosioci, a očigledno neko jeste, te pojave, onda se mora doći do kraja.

I još nešto, od gospodina Mitje Drobniča sam čula stvar koja me je zaprepastila, da preko 90% tužbi pokrenu građani, a ne Tužilaštvo.

Dakle, ja neću ni postaviti pitanje zašto ovo još traje, neću ni postaviti pitanje. Jasno je kao bijeli dan da je tu izvršena krađa, ali novi ministar zdravlja čim je došao saopštio nam je da nedostaje 37 miliona, sad se pominju neke veće milionske cifre. Ovo je jedan milion ili bezmalo jedan milion, ima tu još nekih stvari do miliona, koje za 17 mjeseci Tužilaštvo ne može da sagleda. To je nešto što mene zaista obeshrabruje. Samo istine radi, ovdje je kolega iz mog poslaničkog kluba koga uvažavam, ali uvažavam i svoj posebni stav, rekao da je DF poslanički klub bio uzdržan što se tiče izbora gospodina Stankovića. Ja sam se tu jasno odredila, ja sam podržala. I dalje imam u tom smislu vjere da će gospodin Stanković uraditi važne stvari ako se nešto drugo ne desi. Međutim, meni prolazi mandat, a bogami nešto mi manjka i energije a ovo želim da se završi, ovo nije pritisak na Tužilaštvo, ovo je samo moja poruka obične građanke trećeg doba, ovo će se završiti i te kako.

PREDSEDAVAJUĆI SULJO MUSTAFIĆ:

Hvala vam.

Poslanik Labudović je posljednji prijavljeni diskutant. Izvolite.

EMILO LABUDOVIĆ:

Gospodo tužioci, kako to gordo zvuči, svakog od nas pojedinačno i kao ličnost i kao građanina i kao člana porodice i člana društva jednako karakteriše ono što smo činili kao i ono što nismo, a mogli smo ili smo trebali da učinimo.

Ovaj pristup ocjeni nečijeg životnog puta bi se mogao bezmalo primijeniti i na institucije, pogotovo na ovu vašu, jer po mom dubokom uvjerenju, a prišao sam najiskrenije i ovom pitanju i vašoj instituciji, vaš rad kojim ste se vi predstavili danas i večeras pred ovim domom, najviše karakteriše ono neučinjeno.

Ja se za razliku od mojih kolega ne usuđujem da vam nabrojim šta sve niste učinili jer ne znam odakle bih krenuo, ali ono što pouzdano znam, gospodo tužioci, jeste da mi za nabranje neučinjenog, a što se očekivalo da učinite, ne bi bilo dovoljno ne samo ovih pet minuta koje su mi dati za raspravu nego cjelokupna rasprava posvećena ovom pitanju.

Znate, u jednoj oblasti kakva je ova, kad nema rezultata, kad nema pomaka, kad nema onoga što društvo od vas očekuje, moguća su samo dva uzroka. Ili ne valjaju zakoni ili ne valjaju oni koji ih realizuju i sprovode. Gospodo tužioci, na vama je da ovom domu i u ovom domu izložite probleme kada je riječ o zakonskoj infrastrukturi. Ima li nešto u postojećim rješenjima koje regulišu vaš rad što vas koči i što vam onemogućava da postignete bolje rezultate? Ako ima kažite, izaći ćemo u susret, budite uvjereni, i stvoriti, kada je u pitanju zakonska infrastruktura, najbolja moguća rješenja za koja se vi založite. Ali, za to dozvolite nama pravo i kao poslanicima koji su po zakonu ovlašćeni da vrše nadzor nad sprovođenjem zakona, a istovremeno i kao građanima da prosudimo o onima koji izvršavaju ove zakone u vašoj oblasti. I kad dođem na tu temu uvijek mi padne na pamet onaj primjer iz italijanskog pravosuđa koji je ovdje nebrojeno puta istican, a to je onaj čuveni italijanski dvojac sudija Đovani Falconi i tužilac Paolo Borsellino koji su u krajnje nepovoljnoj društvenoj klimi kakva je u to vrijeme vladala u Italiji, započeli bespoštednu bitku sa mafijom

i započeli proces na kojem se i dan danas oslanja italijansko pravosuđe kada je riječ o borbi protiv organizovanog kriminala. Činjenica je, na žalost, oni su tu svoju bitku, tu čast, to dostojanstvo, tu posvećenost poslu na koji su bili postavljeni i za koji su bili plaćeni, platili glavama. Daleko se kazalo, ja ne tražim niti od vas dvojice, niti od svih zamjenika tužioca koji rade u Crnoj Gori, da polože glavu za posao koji rade, ali da ga rade časno, pošteno, odvažno, to traži svaki građanin, pa tražim i ja kao poslanik. Činjenica je da za to treba dosta onoga što se ne pominje na ovakvom mjestu i da najviše zavisi, gospodo tužioci, od karaktera onih koji rade taj posao. Ako su oni posvećeni onome što rade, ako su svjesni uloge koju imaju, ne treba njima podsticaj ni iz Skupštine, ni iz Vlade, ni iz bilo kojeg dijela.

Na kraju, kolega potpredsjednik će mi dati za pravo, sjetim se one čuvene Zoline - Optužujem, koji je u onoj čuvenoj aferi Drajfus stiskao petlju da javno optuži francusko pravosuđe. Meni ta hrabrost ne treba ali vas optužujem, gospodo tužioci, da nijeste odgovorili zadatku i da nijeste ispunili očekivanje. I za razliku od vaših optužnica koje pred sudovima padaju kao zrele kruške, ova moja neće pasti, jer, čak i u besudnoj zemlji kakva je Crna Gora a takvom je nazvao Đilas, a ona od Đilasa pa naovamo nije mrdnula u tom pravcu, postoje sudovi koji su nepristrasni, koji ne zavise ni od vas, ni od mene, ni od Vlade, ni od vlasti, to je sud javnosti i sud vremena. Što se tiče suda javnosti, njegovo zasijedanje zakazano je za 27. septembar i on će vam donijeti presudu, a što se tiče suda vremena ja ne bih volio da sam na vašem mjestu kad on odredi i vašu poziciju i vašu ulogu u svemu ovome što se dešavalo i dešava u Crnoj Gori. Zahvaljujem i izvinjavam što sam prekoračio par sekundi.

PREDŠEDAVAJUĆI SULJO MUSTAFIĆ:

Zahvaljujem poslaniku Labudoviću.

Ovim smo završili raspravu o dva izvještaja. Sad dajem priliku predstavnicima Tužilaštva, naravno, s tim u vezi, da pokušate voditi računa da pojedinačno ne pominjete nijednog poslanika kako ne bi izazvali mogućnost njihovih komentara, što nije uobičajeno poslije završne riječi.

Izvolite, ko želi riječ?

Gospodin Stanković, izvolite.

IVICA STANKOVIĆ:

Lakonski odgovor u pogledu instituta odloženog gonjenja. Ja sam samo htio profesionalno i odgovorno da predstavim da nijesma učestvovao u donošenju tog rješenja i zbog toga ga ne mogu ni komentarisati.

U odnosu na datum i vrijeme koliko obavljam funkciju, sada će 7. avgusta biti 10 mjeseci, tako da svi znaju jasno, ako mi se ne računa beneficirani staž.

U odnosu na pominjanje neotrkivenih slučajeva - da li će Tužilaštvo dalje da nastavi rad - kao što sam i ranije rekao za Tužilaštvo, dok ne nastane zastara krivičnog gonjenja, ni jedan predmet neće biti zatvoren. Ali, takođe, treba imati u vidu da u nekim predmetima istraga je vođena od strane suda, jer u to vrijeme nije bilo tužilačke istrage, ali to ne znači da Tužilaštvo neće imati proaktivan odnos i u odnosu na takve predmete.

U pogledu nacionalne strukture u Tužilaštvu oglas je otvoren i dalje za dva mjesta specijalnih tužilaca, tako da pozivam sve one koji su zainteresovani, bez obzira na nacionalnu strukturu, da učestvuju i da se jave na oglas.

Najviše pažnje izaziva to što je data oznaka tajnosti predmetu slučaja Marović. Evo jedno objašnjenje. Povodom podnijete krivične prijave, a vezi navodnih tajnih računa u Švajcarskoj, tražena su obavještenja od MUP-a, Uprave za inspekcijske poslove, Uprave za sprečavanje pranja novca, Uprave policije, Interpola, Uprave za nekretnine, Poreske uprave,

Komisije za sprječavanje konflikta interesa Opštine Budva i jedne poslovne banke. Dopis Uprave policije označen je stepenom tajnosti i strogo tajno. Akt MUP-a strogo tajno. Odeljenje Ministarstva finansija oznaka strogo tajno. Kako se provjere u ovom predmetu odnose na prikupljanje podataka sa bankarskih računa, te podataka o novčanim transakcijama, kako prijavljenih tako i drugih fizičkih, pravnih, rezidentnih i nerezidentnih pravnih lica, koji podaci su i od strane imaoca tih evidencija, prije svega banaka označeni stepenom tajnosti, strogo tajno, to su spisi konkretnog predmeta tada odeljenja dobili stepen tajnosti.

U odnosu, da ne pominjemo imena, slučaj gospođe Ščekić, koliko sam obaviješten ona traži uvid u medicinsku dokumentaciju u Njemačkoj jer mi smo sve učinili njoj dostupnim što se može učiniti.

U vezi slučaja ugovora o kojem je govorila poslanica Kalezić, tu sam neke usmene sugestije i uputstva davao postupajućem tužiocu i mislim da se još nije odlučio tužilac u pogledu odluke u tom predmetu.

PREDŠEDAVAJUĆI SULJO MUSTAFIĆ:

Hvala vam.

Gospodin Vučković. Izvolite.

VESELIN VUČKOVIĆ:

Uvaženi predsjedavajući, gospodo,

Samo kratko nekoliko odgovora koje je sada moguće dati na konkretna pitanja koja su postavljena tokom rasprave o ovom izvještaju. Poći ću redom. Jedno pitanje se odnosilo na situaciju vezano za javnu površinu ispred zgrada pomoraca, davno izgrađenu zgradu zvanu Plagenti. Upravo zbog važnosti tog predmeta i podataka iz kojih su proizlazili osnovi sumnje da bi se moglo raditi o povredama propisa o uređenju prostora i izdavanju urbanističkih saglasnosti građevinske dozvole suprotno regulacionom planu. Predmet je upravo formiran kod Vrhovnog državnog tužilaštva i osnovi preliminarne radnje i aktivnosti u postupku izviđaja sprovodi Vrhovno državno tužilaštvo nakon čega će opredijeliti u kom pravcu i da li ima osnovane sumnje, za koje konkretno djelo i koje bi državno tužilaštvo bilo nadležno. Na tom predmetu se upravo sada radi.

Kod pitanja finansijske istrage, bila je jedna tvrdnja koja kaže imalo je Specijalno tužilaštvo samo jednu finansijsku istragu u kalendarskoj 2014. godini. To bi tako izgledalo kada bi se iz cjeline tog izvještaja istrkao samo jedan podatak. Zaboravlja se pri tome da se u toj istoj kalendarskoj godini završene dvije finansijske istrage u predmetima pod radnim nazivom Zelena milja i Trio. Upravo u jednom iz rezultata finansijske istrage u tom jednom predmetu čiji je ishod i pravosnažna sudska osuda lica za djelo organizovanog kriminala uslijedilo je i podnošenje zahtjeva nadležnog tužioca za trajno oduzimanje imovine, nekretnina, stanova i zemljišta.

Konkretno, osim te jedne vođene finansijske istrage, možda je poslanicima to manje poznato, ali svakoj finansijskoj istrazi predstoje određene pripreme radnje. U Specijalnom državnom tužilaštvu, odnosno tadašnjem odjeljenju te pripreme radnje i provjere vršio je posebni specijalni istražni tim i upravo su njegove aktivnosti bile u toku ne u jednom, dakle u ovom nego u predmetima Šarić, Kalić, Crnogorska komercijalna banka i Košljun. I, konačno, jedan predlog za trajno oduzimanje imovine. Na osnovu tog predloga i pravosnažne osude u krivičnom postupku, teče postupak koji se sprovodi po pravilima izvršnog postupka pred Višim sudom za trajno oduzimanje imovinom, to je ovaj slučaj Auto Moto društva Budva.

Jedno pitanje se odnosilo šta je to navelo Vrhovno državno tužilaštvo, kakav je karakter njihovih podataka o nekim predmetima KTR upisnika u kojima se daje samo statistički podatak, toliko je predmeta i ništa više. Očigledno da je to posledica neprepoznavanja suštine i sistematike i vjerovatno nepovezivanja činjenica i sagledavanja svih podataka u cjelini izvještaja. Da se cjelovito izvještaj izučio, vidjelo bi se da Vrhovno državno tužilaštvo u evidenciji KTR navodi ono što je klasična provjera indiciji i sumnji nego sva obraćanja svih institucija kojima se ukazuje na sumnje da je izvršno krivično djelo. Zašto su svi predmeti završeni? Da li su oni i dalje u KTR i kod kojeg tužilaštva, vidjećete na odgovarajućoj stranici KTR predmeta iz nadležnosti prvostepenih tužilaštava, a to je stranica 19. Takvih je predmeta bilo ukupno 8.019. Neki od predmeta koji su provjeravani u Vrhovnom državnom tužilaštvu i u cjelini su provjereni. Nijedan predmet nije zadržan u Vrhovnom državnom tužilaštvu. Nijedan predmet nije arhiviran u Vrhovnom državnom tužilaštvu nego je nakon određenih priprema i provjera dostavljen nadležnom tužiocu u pravcu provjere za određeno krivično djelo za koje se goni po službenoj dužnosti i sa konkretnim uputstvom tužioca obrađivača predmeta za postupanje, dakle posebno, pojedinačnom uputstvu u konkretnom predmetu svakom državnom tužilaštvu i državnom tužiocu.

Treće, bilo je pitanje analizirane statistike i kritikovano mali broj predmeta koji su rezultat proaktivnog djelovanja državnih tužilaca u procentu čak 1,4%. Dobro je iznijet u tom izlaganju jedan drugi veoma važan podatak za koje mi, usudiću se, ovo iznosim samo svoj stav, tražimo podršku ovog parlamenta, pomognite nas i vašom političkom podrškom i finansijskom podrškom da se do baza podataka za nadležna tužilaštva, posebno Specijalno državno tužilaštvo dođe što brže. Pitam se i ja, a valjda ćete me razumjeti i vi, kakve su mogućnosti proaktivnog djelovanja državnog tužioca koji je lišem svih baza podataka osim ono što mu se konkretno povodom određenog događaja i u određenom predmetu dostavi od nadležnog organa otkrivanja. Dok god državni tužilac, a posebno Specijalno državno tužilaštvo ne bude u direktnom posjedu svih operativnih baza podataka i operativnih podataka svih državnih organa neće moći kvalitetno da planira svoj proaktivni rad. Ovo iznosim kao sopstveni stav. Dozvolite mi da sam se usudio da iznesem lični stav, zasnivam ga na sopstvenom dugogodišnjem iskustvu, kako bih ja na to gledao kao državni tužilac.

Ovdje je odgovoreno vezano za ovaj predmet prijave protiv pet lica, priznajem nemam konkretnih informacija. Ali, sa jednim velikim oprezom, ako je u pitanju poslovanje povodom određenog pravnog posla, pa se postavlja pitanje pravne važnosti ili ništavosti tog pravnog posla, mi državni tužioci imamo određene nadležnosti ako već zainteresovana stranka to nije uradila u parnici, ako jeste imamo mogućnost da se u toj parnici miješamo pod uslovom da je vršeno raspolaganje državnom imovinom, naravno. Kao osnov da bi se u krivičnoj materiji ocijenila nečija krivica i osnovi za krivično gonjenje, mora se prethodno ocijeniti pravna važnost pravnog posla iz čijih bi se posledica i ocjenjivala krivica za odgovarajuće krivično djelo.

Ne znam da li imam vremena, ali ovdje je pominjana i afera "Snimak" i moje ćutanje. Samo ću podsjetiti da sam se na prvi poziv predsjednika Anketnog odbora odazvao lično i imao lične razgovore, prisustvovao sjednici Anketnog odbora koja je prekinuta, ne mojom krivicom, i bio spreman da iznesem sve podatke. To je prvi korak. Drugi korak je jedan drugi odbor na kome sam kao vršilac dužnosti vrhovnog državnog tužioca na jedan krajnji neprimjeren način bio izložen vrijeđanju, uz opasku predsjedavajućeg da on jeste prekršio Poslovnik i da će on to tako raditi dok bude predsjedavao tim odborom. Ja sam taj odbor napustio.

Treće, u čemu je ćutao ovaj vrhovni državni tužilac? Ako mjesečno u svakom od tih predmeta dajemo opširne rezultate provjera svakog predmeta pojedinačno, vi ste sjećate

na nekih 60 ili 70 stranica na portalu Vrhovnog državnog tužioca, do tog roka to je negdje druga polovina prošle godine, detaljno su iznijete sa svim obrazloženjima odluke državnih tužilaca. Molim da se, koliko je moguće više, ne slijedi praksa iznošenja presude ovdje u Parlamentu, a onda izvolite državni tužiocu sad odlučite. Dakle, saopštimo određene sumnje, presudimo da je to zloupotreba, na način koji je po meni kršenje elementarnih normi o ljudskim pravima i slobodama i na svojevrsan pritisak se sugeriše državnom tužiocu, a sad izvoli ako ovako ne presudiš. Ili ćemo mi dozvoliti da u sistemu podjele vlasti svaki državni organ vrši svoje funkcije nezavisno i samostalno onako ako Ustav i Zakon to omogućava, a da o svom rezultatu krajnje transparentno kako to upravo radi Vrhovno državno tužilaštvo sada čiji je nivo transparentnosti informacijama prema najnovijim istraživanjima 99%, sa nekih svega 4% iz istog perioda prošle godine, onda izvinite, ali mi ćemo se pridržavati Ustava i Zakona. Nećemo suditi i odlučivati prije nego što za to prikupimo adekvatne dokaze i gonićemo svakoga onog učinioca za koga postoji osnovana sumnja da je izvršio krivično djelo za koje se goni po službenoj dužnosti. Hvala vam.

PREDŠEDAVAJUĆI SULJO MUSTAFIĆ:

Hvala. Ovim smo završili raspravu o Izvještaju o radu Tužilačkog savjeta i državnog tužilaštva za 2014.godinu. Zahvaljujemo predstavnicima tužilaštva.

Ovim zaključujemo današnji rad i najavljujemo početak sutrašnjeg rada za 10 sati sa Predlogom zakona o arbitraži. To je tačka četrdeseta, onda redom sve do tačke 55, s tim što ćemo naravno i sutra pokušati da na kraju rasprave, raspravljamo ono što smo danas izostavili, a to je Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o javnom redu i miru.

Vidimo se sutra u 10 časova. Hvala.

30.07. 2015.

PREDŠEDAVAJUĆI MILUTIN SIMOVIĆ:

Koleginice i kolege, predlažem da počnemo.

Prvi predlog zakona o kojem ćemo danas razgovarati je Predlog o zakona o arbitraži.

Ovlašćeni predstavnik Vlade je Zoran Pažin, ministar pravde, pozdravljam uvaženog ministra.

Izvjestioci Odbora su Željko Aprcović Zakonodavnog odbora i Marta Šćepanović Odbora za politički sistem, pravosuđe i upravu.

Otvaram pretres i pitam ministra Pažina da li želi da da dopunsko obrazloženje. Izvolite.

ZORAN PAŽIN:

Poštovani predsjedavajući, uvažene poslanice i poslanici,

Prema zelenoj karti Evropske unije, pravo na pristup pravdi ne podrazumijeva samo pravo na pristup sudu, nego i pravo na alternativne načine rješavanja sporova, poput medijacije, rane neutralne ocjene spora, koncelijacije ili arbitraže, kao i nekih drugih alternativnih načina rješavanja sporova.

Zakon o arbitraži, odnosno Predlog ovoga zakona rađen je prema modelu Zakona Uncitrala, odnosno Komisije Ujedinjenih nacija za međunarodno trgovačko pravo. Predlog je u cjelini usaglašen sa standardima koji nudi ovaj međunarodni pravni instrument i da je to tako potvrđuje i saglasnost same ove komisije koja se izjasnila na zahtjev Vlade i potvrdila da je Predlog zakona u cjelini usaglašen sa standardima u ovoj oblasti. Zakon uređuje

pitanje arbitraže, kao i pitanja priznanja i izvršenja arbitražnih odluka, te nadležnost i postupanja sudova u ovoj oblasti.

Pod arbitražom se podrazumijeva kako unutrašnja arbitraža, odnosno arbitraža između fizičkih lica koji imaju prebivalište ili uobičajeno boravište u Crnoj Gori. Što je to uobičajeno boravište uređuje Zakon o međunarodnom privatnom pravu koji je ovaj visoki dom već usvojio, kao i međunarodnu arbitražu u situaciji kad se radi o sporu sa elementima inostranosti.

Takođe, Predlog zakona definiše i arbitražni tribunal koji može biti sastavljen od arbitražnog vijeća ili od arbitra pojedinca. Ono što je kuriozitet kada je u pitanju arbitraža i razlika u odnosu na klasični sudski postupak, jeste u činjenici da se radi o manje formalnom postupku koji je prilagođen potrebama samih stranaka koji zaključuju ili sporazum o arbitraži, kojim uređuju mogućnost da se arbitraža sporovodi u svim potencijalnim sporovima koji imaju na osnovu svojih međusobnih poslovnih odnosa ili je to moguće uraditi arbitražnom klauzulom za pojedini pravni posao kada se ugovorom stipulira i ova arbitražna klauzula kao ugovorena nadležnost arbitražnog tijela u situaciji ukoliko dođe do spora između stranaka.

Takođe, ovim zakonom se uređuju pitanja sastava arbitražnog tribunala koji može biti ili arbitar pojedinac ili arbitražno vijeće. Ako je arbitražno vijeće onda se radi o potrebi da bude to neparan broj članova arbitražnog vijeća, obično je to tri do pet arbitara, a ako nije određen broj arbitara, onda je to najčešće tri.

Prednost je i u tome što same stranke predlažu po jednog arbitra, dok jednoga biraju ili saglasno ili to povjeravaju tijelu za imenovanje, koje može biti, primjera radi, Privredna komora ili neko drugo tijelo kome se povjeri ova nadležnost.

Predlog zakona uređuje i privremene mjere kao mogućnost u situaciji kada teče arbitražni spor i privremene mjere može da odredi ili arbitražni tribunal ili sam sud koji je, po Predlogu zakona u ovom slučaju, Privredni sud Crne Gore. Obraćanje Privrednom sudu Crne Gore radi donošenja privremene mjere ujedno i ne znači odustajanje od arbitražnog postupka što je takođe u skladu sa međunarodnim standardima.

Konačno, Predlog zakona uređuje i pitanje priznanja arbitražnih odluka u skladu sa standardima, takođe koje je Uncitral uredio u ovoj oblasti. Treba napomenuti da je preko 90 država pristupilo unifikaciji svog arbitražnog prava, pozivajući se upravo na standarde Uncitrala i ovo je prilika da i Crna Gora se pridruži ovoj zajednici zemalja koje na ovaj način teže da unaprijede svoj poslovni ambijent, rasterećujući privredne subjekte svih formalnosti i troškova a u potrebi da se sam postupak učini što efikasnijim i racionalnijim. Hvala vam.

PREDSEDAVAJUĆI MILUTIN SIMOVIĆ:

Hvala ministre.

Pitam izvjestioce odbora da li žele riječ? Ne. Hvala.

Prelazimo na prvi krug diskusija, odnosno imamo dvije prijavljene diskusije. Koleginica Šćepanović je prijavila diskusiju i koleginica Jasavić.

Zamolio bih koleginicu Šćepanović da uzme riječ. Izvolite.

MARTA ŠĆEPANOVIĆ:

Hvala potpredsjedniče.

Poštovani ministre, poštovani kolege, poštovani građani Crne Gore,

Možemo reći da je u procesu evropskih integracija pitanje rješavanja postupaka na alternativan način sve važnije i aktuelnije, ne samo zbog unapređenja efikasnosti samog sudskog postupka, već i iz razloga unapređenja poslovnog ambijenta u Crnoj Gori jer se kroz jačanje vladavine prava, kroz efikasnost postupka i arbitraža ima direktan uticaj na poslovni ambijent i razvoj ekonomije.

Postupak pred arbitražama u prethodnom periodu nije značajnije razvijan, on je bio regulisan tj. sada je važećim Zakonom o parničnom postupku i kako prema informacijama sa kojima raspolaže Ministarstvo pravde od 2010. do 2013. godine bilo je svega četiri arbitražna spora pred spoljnotrgovinskom arbitražom.

Moram da napomenem da je predlog akta usklađen sa modelom zakona o arbitraži koji je razvila Komisija Ujedinjenih nacija za međunarodno trgovačko pravo. Ovim zakonom uređuje se unutrašnja i međunarodna arbitraža, priznanje i izvršenje arbitražnih odluka, kao i nadležnost i postupanje sudova u vezi sa arbitražama. Primjena ovog zakona ne utiče na primjenu drugih zakona, ako su njima predviđena posebna pravila o rješavanju, o arbitražnom rješavanju sporova, a takođe, ovaj način rješavanja sporova isključen je drugim zakonom ukoliko je drugim zakonom propisano da se sporovi ne mogu rješavati arbitražama.

Pitanje prijema pismena, moram da naglasim, je detaljno uređeno ovim zakonom, i ovim se osigurava efikasnost postupka i omogućava rad da se stranke upoznaju sa relevantnim pismenama, od kojih zavisi realizacija njihovih prava.

Arbitražni postupak sprovodi se pred arbitražnim tribunalom koji čini jedan ili više arbitara i ovdje je određivanje broja arbitara u volji stranaka, osim jednog ograničenja koje zakon propisuje a to je da taj broj mora biti neparan. Što se tiče uslova da bi neko bio arbitar to može biti svako fizičko lice koje je poslovno sposobno i važno je naglasiti dakle, da zakon ne limitira u odnosu na državljanstvo, bez obzira na državljanstvo. Na ovaj način se postavlja što manje zakonskih ograničenja u pogledu svojstava arbitara, tako da stranke u vezi sa određenim sporom određuju i arbitra i postupak njegovog imenovanja. Ako postupak imenovanja arbitra nije određen sporazumom, Zakon povodom toga sadrži detaljna pravila. Arbitar je dužan da arbitražu vodi primjerenom brzinom, da blagovremeno preduzima sve radnje u ovom postupku i da vodi računa da se izbjegne odugovlačenje postupka. Zakon takođe propisuje i razloge za izuzeća arbitra.

Što se tiče nadležnosti arbitražnog tribunala ona se određuje sporazumom stranaka, a sam arbitražni tribunal vodi računa o svojoj nadležnosti uključujući i odlučivanje o svakom prigovoru, o postojanju ili valjanosti sporazuma o arbitraži. Što se tiče donošenja arbitražne odluke u tom pogledu mjerodavno pravno je pravo po kojem arbitražni tribunal može riješiti spor i donijeti odluku. Dakle, stranke mogu same izabrati koja će pravna pravila primijeniti u pogledu određivanja mjerodavnog prava, tako da se stranke mogu pozvati ne samo na materijalno pravo određene zemlje, nego i na odgovarajuća pravna pravila priznata u međunarodnoj zajednici. Čak stranke mogu ugovoriti i način odlučivanja arbitražnog tribunala.

Tužba za poništaj arbitražne odluke je jedino pravno sredstvo koje stranka može podnijeti protiv odluke arbitražnog tribunala. Postoje dvije grupe razloga zbog kojih se može podnijeti tužba. Prva, oni koje stranka mora dokazati i koje su uglavnom procesni nedostaci i drugi razlozi, sam sud po sopstvenoj inicijativi može razmatrati.

Dakle, zakon detaljno reguliše arbitražni postupak i rješenja koja se njim predlažu će imati pozitivan uticaj kako na sudove, tako i na privredne subjekte, jer će omogućiti da fizička i pravna lica ugovaraju rješavanje sporova putem arbitraže koja je efikasniji i fleksibilniji način rješavanja sporova.

Iz svih ovih razloga poslanici Demokratske partije socijalista će podržati zakon. Zahvaljujem.

PREDSEDAVAJUĆI MILUTIN SIMOVIĆ:

Hvala vama.

Koleginica Jasavić, izvolite.

AZRA JASAVIĆ:

Zahvaljujem.

Poštovani predsjedavajući, poštovane dame i gospodo, poštovani ministre,

Zakon o arbitraži je nešto što će podržati Pozitivna Crna Gora iz razloga što je ovo bilo potrebno našem društvu, jer način rješavanja sporova alternativno, a ne samo sudski, je nešto što je imperativ savremenog pravnog momenta, osobito sa stanovišta dobrih ekonomskih relacija i brzih rješavanja sporova putem arbitraže, bez uvećanih troškova o kojima smo juče govorili, troškovi postoje svakako ali ne u onoj mjeri kada bi sudovi to vršili. U tom dijelu potpuno smo saglasni da se da značaj ovom zakonu koji on zaslužuje, ne samo zbog strategije reforme pravosuđa koja predviđa da se mora više raditi na alternativni način rješavanja sporova, već i zbog toga što dosadašnje odredbe iz Zakona o parničnom postupku, koliko god da su tretirali ovu materiju, nijesu bile ovako sveobuhvatne.

Ja ne bih zaista trošila vrijeme da govorim o svemu onome o čemu ste govorili i vi i gospođa Šćepanović, bez obzira što se tu puno novina unosi i crnogorski građani treba da znaju da se ovom arbitražom povećava mogućnost da oni na kvalitetan način rješavaju svoje sporove mimo ovih težih procedura koje su bile predviđene.

Ja bih volela da postavim pitanje arbitraža koje nas čekaju gospodine Pažin, jer ovo jeste pravna materija, ali svakako u Parlamentu smo i ovo jeste politički dom u kome treba da razgovaramo o mnogim temama, a kada već predlažete arbitražu, ja bih da pokrenem pitanje arbitraža koje mogu da se otvore i oko Svetog Stefana i oko Aluminijskog i oko mnogih drugih stvari koje smo mi, zaključujući razne ugovore dogovorili, što je potpuno legitimno, ali nismo puno vodili računa kako da zaštitimo interese građana Crne Gore.

Kada se govori o arbitraži vezano za Sveti Stefan, Miločer, Kraljičinu plažu, imamo vrlo nezavidnu situaciju i vi kao ministar pravde o tome morate biti informisani i morate znati o tome šta nas očekuje. Analizirajući kompletnu dokumentaciju vezano za Sveti Stefan, da se zaključiti da su izvjesni činioци u Demokratskoj partiji socijalista učinili sve da se taj ugovor ne sprovede kako treba, šta je njihov motiv ja u to neću da ulazim i tu treba da uđe tužilac, Vrhovni državni tužilac. Ali, šta je spriječilo Opštinu Budva da donese detaljni urbanistički plan i da omogući realizaciju svega onoga što je bilo predviđeno ugovorom i ovim ugovorima, to je pitanje kojim se moramo pozabaviti. Jer na osnovu analiza i Ekonomskog fakulteta i Građevinskog fakulteta koje imamo dostavljene nimalo stvari nisu dobre za novac građana Crne Gore koji može biti na jedan zakonit način naplaćen od onih koji su se ovdje pojavili kao ugovorne strane investitori, a mi nismo znali da ispoštujemo naše ugovorne obaveze prema njima i to će biti, sasvim izvjesno, veliki problem, to su stotine miliona eura. Vi kao resorni ministar to morate da znate i sa tim se morate pozabaviti. I Demokratska partija socijalista i Socijaldemokratska partija koja je kumovala svemu tome, jer se ne može abolirati, koja je sve dozvoljavala pa se sada izvlače iz tog procesa kao da ni luk jela ni luk mirisali, a svemu su kumovali, moraće bogami da podnesu račune crnogorskim građanima za sve ono što nije urađeno a što su bile ugovorne obaveze vezano za plansku dokumentaciju i za ono što ste, kada ste vršili vlast u Budvi morali da završite kao koalicija. Jer, ukoliko ne budemo sve iznijeli na sto, i to kroz argumente, ne kroz medijske natpise, politikanstvo, uticaje, prekompozicije, to me ne zanima, zanimaju me argumenti, činjenice, šta se činilo, ko je šta radio, šta je dozvoljavao, i kakve su negativne konsekvence onoga što je učinjeno u neodgovornom ponašanju vlasti da se ono ugovoreno ispoštuje, jer ono što vi niste ispoštovali plaćaće koalicija, platiće građani Crne Gore. Hvala.

PREDŠEDAVAJUĆI MILUTIN SIMOVIĆ:

Hvala vama.

Imamo pitanje kolege Labudovića za ministra Pažina. Predlažem da čujemo to pitanje, nakon toga da damo mogućnost ministru da odgovori, komentariše uvodne diskusije, a prelažem, ako se vi slažete možda i završnu riječ oko toga da ministar da.

Kolega Labudoviću izvolite.

EMILO LABUDOVIĆ:

Zahvaljujem gospodine potpredsjedniče.

Gospodine ministre, ja ovom zakonu nemam šta da zamjerim, još manje imam namjeru da ga hvalim, ali imam potrebu da sa vama razriješim jednu jezičku i po mom uvjerenju suštinsku dilemu vezanu za institut tribunala. Od kako postoji kao institut različitih nadležnosti još negdje od prvih rimskih republika naovamo tribunal je podrazumijevao višečlano tijelo sa različitim prerogativima. A kad kažem višečlano, to je značilo da ima najmanje tri člana, odakle negdje i korijen vuče tribunal. Vi ste ovim zakonom predvidjeli da tribunal može da predstavlja jedan član.

Ne čini li vam se jezički a i suštinski prikladnijim da se članovima tribunala dodijeli, inače im pripada zvanje tribuna i da u situaciji kad u ime tribunala nastupa jedan član da se onda on naziva ne tribunalom nego tribunom, jer ne može biti, pa makar to bio i sam ministar tribunal sastavljen od jednog člana, nije jezički, nije suštinski u redu. Možete da razmislite da se taj pojam uvede kao tribunal ili tribun ili da odustanete od varijante da tribunal može da predstavlja jedan član, odnosno jedan subjekt. Zahvaljujem.

PREDSEDAVAJUĆI MILUTIN SIMOVIĆ:

Hvala kolegi Labudoviću.

Imamo još jednu diskusiju, kolega Milić koji je upravo došao sa odbora koji su inače u toku, manje više svi odbori veoma vrijedno rade kako bi pripremili naš današnji rad i sutrašnje glasanje, tako da mislim da moramo biti fleksibilni i u ime toga dajem riječ kolegi Miliću. Izvolite.

SRĐAN MILIĆ:

Hvala vam gospodine potpredsjedniče, ne vjerujem da ću pet minuta govoriti oko ove teme, mada mislim da sama tema zaslužuje da se govori malo više.

Upravo zbog reperkusije koje postoje na sistem u Crnoj Gori, na način kako jedna tema koja direktno možda nije ugrađena kroz ovaj zakonski projekat, ali trebamo da imamo jedan sistemski odgovor na činjenicu da imamo jedan značajan nivo preuzetih obaveza od strane države Crne Gore, kroz potpisivanje raznih ministarstava, ja vjerujem ministara, odluka vlada gospodine ministre mislim da bi na nekom mjestu trebalo imati sabrano sve to šta je u ime Crne Gore potpisivano i koji se sve mogući sudski sporovi mogu očekivati u narednom periodu da će se voditi protiv države Crne Gore.

Da sam htio da budem zloban, vjerovatno bih počeo, gospodine ministre, na način da sam očekivao od vas da se u pripremi za ovu sjednicu dostavi, na primer, koliko je tih arbitraža pokrenuto od strateških investitora sa kojima smo sklopili ugovor u prethodnom periodu, kakva nas očekuje budućnost u tom dijelu, da li ćemo doživjeti sudbinu da ćemo brže bolje, kao što smo uradili kod Kombinata aluminijuma Podgorica, zbog načina i kvaliteta definisanja međusobnih ugovornih obaveza u tom ugovoru o privatizaciji, a tu su učestvovali i DPS i SDP zajedno u toj priči definisanja ugovora, da vidimo na koji način ćemo, hoćemo li da prebacimo kao što smo bacili 120 miliona evra na teret brađana Crne Gore kroz garancije koje smo dali, da bi se povukle tužbe, međusobne tužbe.

Da vidimo šta je sa onom pričom vezano za Nikšić, Željezaru Nikšić i za onog strateškog partnera koji je pokrenuo bio određene tužbe. Da vidimo šta će nam se desiti

možda kroz priču sa poslom vijeka, a to je izgradnja auto puta i da li smo u tom poslu vijeka zaštitili interese države Crne Gore i imam osjećaj, gospodine ministre, da nas ili prati neka zla kob, a kada se čovjek bavi politikom teško se može vezivata za sudbinu, nego bi trebalo da se bazira na ljudima od znanja. I vjerujem da ni jedan od tih predloga, sporazuma ne bi trebao da prođe da ga ne pogleda Ministarstvo pravde za ubuduće i to direktno govorim od trenutka kada ste vi na toj poziciji. Jer, mislim da znate što znači štiti interese države Crne Gore. Ti sporazumi i te moguće arbitraže prevazilaze rok trajanja jedne vlade i odnose se na period, bez obzira da li su u pitanju zakup, da li je prodaja, da li je bilo šta drugo, odnose se na međusobne poslovno tehničke odnose, odnose se na način definisanja prava i obaveza potpisnica toga ugovora.

Zbog toga zaista smatram da nam treba mnogo više struke, a manje voluntarizma, na način samo da imamo strateškog investitora, pa ćemo sve ostalo lako riješiti i onda ćemo imati anekse sporazuma, anekse ugovora, imaćemo zaštitu kod arbitraže, imaćemo mogućnost da dokažemo da smo mi u pravu. Nismo bili u pravu očigledno kod KAP-a i neko je vrlo brzo zaustavio priču oko 300 miliona eura koje se čulo ovdje u Podgorici da su uložene Crnoj Gori samo nema traga novca. Nijesmo u pravu oko auto puta pa će sutra neko vrlo brzo da zaustavi svu tu priču.

Kao što znate, gospodine ministre, i završavam zaista sa ovim, Ustavom je definisano da svi u Crnoj Gori koji žive, posluju, rade, trebaju da plaćaju porez i akcize. Mi imamo lex specijalis za pojedine strateške investitore đe ih oslobađamo mogućnosti da plaćaju poreze i akcize i to uradimo za one koji će nešto ovdje da izgrade i odu odavde, a ne radimo za one koji žive ovdje. I onda se plašimo u kakvom će nama stanju biti budžet Crne Gore, hoće li moći da izdrži povećanje za dječju i socijalnu zaštitu, ili za bilo šta drugo. Ovdje je samo priča o prioritetima. Hvala vam gospodine potpredsjedniče.

PREDSEDAVAJUĆI MILUTIN SIMOVIĆ:

Hvala vama.

Ministre, imate mogućnost da odgovorite prvo na pitanja, da date komentare, a nakon toga da se otvore komentari vaših odgovora, ili možda da pokušate to da sažete sve u završnoj riječi, a ako poslanici procijene da imaju potrebu da komentarišu neki detalj, daćemo im tu mogućnost, tako da predlažem taj model. Izvolite.

ZORAN PAŽIN:

Poštovani predsjedavajući, ako sam vas dobro razumio ovo je prilika da ja i u završnoj riječi odgovorim na interesovanja poslanika.

Prije svega želim da se zahvalim svim poslanicima koji su uzeli učešće u raspravi, posebno onima koji su najavili podršku donošenja ovoga zakona. Takođe zahvaljujem se i onima koji zbog nekog razloga kojeg ocjenjuju racionalnim neće dati podršku ovome zakonu.

Što se tiče dileme koje je iznio poslanik Labudović, terminološke o tribunalu, odnosno tribunu, zahvaljujem se na toj vašoj jezičkoj opservaciji, ona je vrlo razumljiva, nalaže potrebu da napravimo jednu analogiju sa sudskim postupkom u kome je takođe moguće da postupa sudija pojedinac, a ipak to zovemo sud, iako je samo jedan sudija u pitanju, ipak ga zovemo sudom. Analogno tome ne vidim problem da i tribunal nazivamo tribunalom u situaciji kada je jedan arbitar u pitanju, a mogućnost da bude samo jedan arbitar u arbitražnom tijelu je standard koji smo preuzeli od Komisije Ujedinjenih nacija za međunarodno trgovačko pravo, tako da mislim da se u analogiji sa sudskim postupkom krije i odgovor na to jezičko pitanje koje ste vi na jedan razložen način ovdje otvorili.

Kada su u pitanju buduće arbitraže koje će se možda otvarati, ja naprosto nijesam u prilici da odgovorim, jer je to, kako bi mi to pravnici rekli - buduća neizvjesna okolnost. Mi ne možemo da znamo da li će neko u okviru nekog poslovnog odnosa kojeg ima sa Crnom Gorom ili kojeg ima sa nekim drugim privrednim subjektima biti u prilici da otvori spor pred arbitražnim tijelom kojeg je prethodno, čiju je prethodno nadležnost ugovorio ili arbitražnim sporazumom ili arbitražnom klauzulom vezano za ugovor.

Međutim, veoma dobro razumijem, gospodine Miliću i gospođo Jasavić, vašu zabrinutost i potrebu da ukažete da se mora koncentrisati svo znanje koje imamo u državi kada se zaključuju ugovori koji, kako ste rekli, nijesu teret samo jedne generacije nego mogu da terete i neke buduće generacije. To je nešto na čemu ja kao član Vlade veoma insistiram i upravo na jednu od mojih inicijativa, Vlada je na jednoj od skorijih sjednica Vlade donijela zaključak da se Vlada informiše o presjeku stanja u svim arbitražnim postupcima koji se vode protiv Crne Gore sa valjanom argumentacijom o onome što se preduzima u tim arbitražnim sporovima uz naznaku s kojom pravnom argumentacijom je tužena država pred arbitražnim tribunalima i sa jasnim označenjem na koji način se država i sa kojom pravnom argumentacijom brani u tim postupcima i u kojoj procesnoj fazi se svaki od tih pojedinačnih postupaka nalazi. Ja očekujem da u nekom skorijem periodu to pitanje bude jedna od tačaka koje će Vlada razmatrati i o tome zauzeti stav. Zahvaljujem.

PREDŠEDVAJUĆI MILUTIN SIMOVIĆ:

Zahvaljujem ministru.

Da li ima potrebe? Da.

Izvolite kolegince Jasavić.

AZRA JASAVIĆ:

Zahvaljujem.

Zaštita nacionalnih interesa i zaštita državnog bogatstva jeste prioritet svake države, svakog parlamenta i svake vlade, bez obzira da li se radi o vlasti ili opoziciji.

Ono na šta moramo ukazati jeste da sam postupak zaključivanja ugovora mora biti transparentniji. I ono što zamjeram Demokratskoj partiji socijalista i Socijaldemokratskoj partiji kao i ostalim partijama koje su u vladajućoj strukturi, jeste što sam proces zaključivanja tih ugovora nije bio transparentniji i što nije više subjekata koji poznaju tu materiju bio uključen. Jer pitanje zaštite naših javnih interesa koji se ogledaju u dobrim investicijama, koje će omogućiti dobar privredni razvoj, jeste pitanje svih nas. I u tom pravcu vjerujem da se u ovom parlamentu mora promijeniti procedura sa stanovišta izjašnjavanja na te ključne ugovore, ne samo na način da se oni dostave nakon zaključivanja u Vladi, Parlamentu, nego da se rasprava o tome otvori ranije. To je način da građani steknu povjerenje mnogo veće u investicione procese i to je nešto što nas očekuje, sasvim sigurno. Ovo iz razloga što, imajući u vidu činjenicu da smo imali neodgovornu vlast, neodgovornu koaliciju Demokratske partije socijalista i Socijaldemokratske partije, gdje sada kulminira ta neodgovornost jer dok su kolege iz Socijaldemokratske partije bile u odborima, u svim tim strukturama koje su odlučivale i primale normalno naknadu za to, šta će se raditi sa ugovorima pristajale su na sve. Odjedanput se pojavljuje problem koji ste zajednički stvorili i sada se moraju rešavati problemi. Oni se moraju odgovorno rešavati, oni se moraju svjesno rešavati, oni se moraju rešavati sa znanjem, oni se moraju rešavati tako što će se preuzimati odgovornost na način što niko od nas neće pristati da apriori prećuti na sve ono što ste do sada zajednički radili. Hvala.

PREDŠEDVAJUĆI MILUTIN SIMOVIĆ:

Zahvaljujem se.
Komentar kolege Labudovića.

EMILO LABUDOVIĆ:

Nije toliko komentar koliko samo da kažem gospodinu ministru da mu je analogija logična, ali takođe da imate na umu da sam je ja imao takođe na umu kad sam razmišljao o tome. Jer, gospodine ministre, nigdje se ne poistovjećuju sudija i sud. Sud bez sudija je prazan, sudija bez suda je nelegalan, ali se ni u jednom segmentu oni međusobno ne poistovjećuju. Oni su jednostavno, organski, da kažem organsko tijelo ali se tačno zna koja je desna a koja je lijeva ruka.

Ja sam imao namjeru da samo skrenem pažnju da bi se uvođenjem termina tribun samo osnažila ona varijanta kada u ime tribunala odlučuje, predsjedava, presuđuje, kako god hoćete, jedan član. Zahvaljujem.

PREDSEDAVAJUĆI MILUTIN SIMOVIĆ:

Hvala vama.

Kolega Milić komentar u odnosu na odgovore ministra.

SRĐAN MILIĆ:

Nisam znao za ovo da ste napravili, vjerovatno bi moja diskusija bila još pozitivnija u odnosu na vas i ono šta radite. Prepoznajem to, prepoznajem ozbiljnost. I tu završavam svo to hvaljenje, jer van nije teško bilo biti ozbiljniji nego što su bili vaši prethodnici na toj funkciji.

Ono što je bitno, molim vas da me obavijestite, kako god hoćete javno, tajno, kako god budete vidjeli, jesmo li u kojoj arbitraži dobili taj spor i mislite li da ćemo koji spor dobiti. Ajmo ovo drugo - mislite li da ćemo dobiti, ne mora da bude javno, jer bi se od toga odmah napravila afera pa se bojim brzo bi vas smijenili sa toga mjesta i morali biste da odgovarate zašto vi mislite da ne bismo dobili taj spor.

Ali, ovdje je sistem spojenih sudova. Imamo jednoga koji dogovara i kažu za toga da mu se ne može naći ni potpis na vjenčanom listu. Imamo drugoga ili trećega koji potpisuje, jedan iz DPS-a drugi je bio iz SDP-a, oni potpisuju, taj drugi više nije u SDP-u i nakon toga imamo Parlament gdje to parlamentarna većina aminuje, i poslije toga imamo objašnjenje. Vjerujte mi, gospodine Pažin, sve je ovo nekako - evo narod je glasao, dao povjerenje, pa možemo nekako da prebacimo. Ali kad počnu da objašnjavaju i ako možete kako ove eksperte koji objašnjavaju iz Parlamenta te pravnike iz parlamentarne većine, da ih upotrijebite za ovaj dio arbitraže možda bismo i tamo mogli nekoga da ubijedimo da smo u pravu.

Ali me interesuju i domaći strateški partneri Limenka, kamp Zlatice, ti ugovori koje smo potpisali. Imamo još jedne, i s ovim završavam,(Prekid)...advokatska komora Crne Gore, po mogućnosti reaguju na način da mi odgovore - kad će njihovi članovi platiti pet miliona evra poreskoga duga. Znači, kad će advokati Crne Gore koji duguju porez koji je kud i kamo niži nego što su njihovi prihodi, da plate ovoj državi pet miliona duga koliko je do sada evidentirano u poreskoj upravi. Hvala vam.

PREDSEDAVAJUĆI MILUTIN SIMOVIĆ:

Hvala vama kolega Miliću.

Slažući se sa vama vezano, neću, ali ipak želim da vam pomognem u jednom vrednosnom sudu koji ste dali a za kojeg sam siguran da, kad biste zastali malo, ne biste ga ponovili, slažući se sa vama vezano za odgovoran i kvalitetan rad ministra pravde, ali ne slažući se u odnosu na vrednosni sud u odnosu na prethodne ministre pravde, uključujući i

.... dakle već se ispravljate. Ja bih proširio na prethodne ministre pravde, tako da tim se ne slažući. Hvala vam.

SRĐAN MILIĆ:

Dakle, kad sam rekao, rekao sam zaista prethodne, mislio sam zaista na prethodnika koji je prethodio gospodinu Pažinu, a mislio sam da ćete reagovati na ove stavove oko ovoga spojenih sudova i svega ostalog, hvala vam što niste reagovali na to, znači kad je ćutanje to je i potvrda. Hvala vam.

PREDŠEDAVAJUĆI MILUTIN SIMOVIĆ:

Hvala vam na ispravci vaših navoda, pojašnjenju, svakako zadržavajući svoj stav vrednosni. Hvala vam.

Kolega Rastoder se javio, ne razmijem šta je razlog. Razumio sam da je povodom komentara kolegice Jasavić.

RIFAT RASTODER:

Uvaženi predsjedavajući, dva puta ili više puta je pominjan SDP u vrlo negativnom kontekstu i moramo, nisam mogao otčutati. Otčutao sam jednom ali ne mogu i drugi put, treći itd.

O čemu se radi? Vjerovatno za to što je ovo uoči odmora pa onda se koristi taj neki finiš da se ostavi što upečatljiviji neki trag u ovom našem političkom djelovanju i onda se na sve strane povodom bilo kojeg pitanja, na sve strane se udara kao da Vidite, ne znam, znam zapravo za SDP da se ni iz čega ne izvlači od čega je radio ono što je radio. Naprotiv velikim dijelom se ponosi onoga što je radio u koaliciji u vlasti, s dobrim dijelom toga se ni sam nije slagao. Ali, da li se neko uvlači, pokušava uvući u vlast, to je njegov problem. Dakle kolegice, nemate što ko se uvlači ko ne izvlači, itd, SDP se ne izvlači ni iz čega. To što je radio radio je i, naravno, snosiće odgovornost za ono što nije dobro bilo, ponosiće se onime što je ostvario, a ostvareno je dosta toga.

Oko ugovora konkretno, koncesionih i tako, gdje god je koji član, bio on bivši ili sadašnji učestvovao i to snosimo odgovornost, snosićemo političku odgovornost. Ali, nećemo se slagati ma ko predlagao ono što mislimo da nije dobro i bilo za građane, bilo za državu, pa i investitore. Naravno, treba brinuti i o njima, ali prvenstveno bogami o građanima i državi pa onda o ostalima.

Dakle, molim vas, potpuno nepotrebno, jutros počeli ste sa SDP-om kao da vam je to sav problem politički i ukupno.

Ovo je imalo osnova za repriku, ali kako god hoćete.

PREDŠEDAVAJUĆI MILUTIN SIMOVIĆ:

Hvala.

Predlažem da ipak je ovo parlament koji njeguje dijalog, počeli smo sa Zakonom o arbitraži, a kolegica Jasavić je, istina, u svojoj diskusiji imala pominjanje SDP-a, tako da kolegice Jasavić izvolite minut, pa će kolega Rastoder procijeniti. Izvolite.

AZRA JASAVIĆ:

Gospodine Rastoder, nakon obnove državnosti Crne Gore, osnovna funkcija vlasti bila je da osnaži institucije i da obezbijedi vladavinu prava, da obezbijedi transparentne privatizacije, da obezbijedi sve ono zbog čega su građani glasali za nezavisnu Crnu Goru sa 55%.

Ovo što sam u ovom parlamentu gospodinu Krivokapiću i gospodinu Đukanoviću rekla, jeste da i jedan i drugi imaju ogromnu odgovornost zato što nemamo punu vladavinu prava i zato što nemamo jake institucije. To je nešto što je evidentno. Nakon toliko godina imamo vrlo nezavidnu situaciju i po jednom i po drugom pitanju.

Takođe, ono na što sam ukazivala sve vrijeme jeste da sve investicije nijesu bile dovoljno transparentne. U svom obraćanju gospodinu Pažinu ja sam kritikovala vršenje vlasti u Crnoj Gori koaliciono, jer sve odluke koje su donošene normalno da ih je donosila politička većina, to je sasvim logično.

Ono što je evidentno, a što se može vidjeti iz sredstava javnog informisanja, pa evo i danas, jeste da u procesu bilo kog postupka investicija bili su uključeni predstavnici Socijaldemokratske partije. I veliki broj njih koji je bio uključen davao je saglasnost na ono što je do sada rađeno po pitanju investicija. Evo konkretno danas imamo u jednom od medija informaciju da je pitanje Mamule na Vladi prihvaćeno od strane vašeg jednog istaknutog člana. Suština priče jeste da ste do sada sve ...(Prekid)... aminovali i potpisivali. I sa tog stanovišta se današnjim novinama oglasio visoki vaš funkcioner koji je rekao da je upravo on na Vladi glasao i podržao projekat Mamule. Hvala vam.

PREDSEDAVAJUĆI MILUTIN SIMOVIĆ:

Hvala.

Ajmo vaše pojašnjenje i da završimo ovaj dijalog.

Izvolite kolega Rastoder.

RIFAT RASTODER:

Kolega Simoviću, bi pravo poslaničko, jer zaista je riječ o replici, ali uz sve uvažavanje, evo posljednji detalj.

Što je glasao jedan član Vlade, bivši ili sadašnji, nebitno, nisam pogledao, ali neka je sadašnji, potpuno niko iz SDP-a se ne protivi adekvatnom stavljanju u funkciju Mamule ili bilo kojeg dobra koji će se zaštititi u interesu države, u interesu građana Crne Gore. Ali, uvogor mora biti napravljen tako da štiti interes države Crne Gore. Dakle, jedno je podržati generalno stavljanje u funkciju tog dobra, a drugo je precizirati detalje koji se tiču te investicije i ukupnom stavljanju u funkciju tog dobra. Dakle, to su dvije različite stvari, to vi treba bolje da znate nego što

PREDSEDAVAJUĆI MILUTIN SIMOVIĆ:

Ja vas molim.

Dakle, bio sam tolerantan u odnosu na traženje kolege Rastodera da dobijete repriku, to sam preveo u komentare, vi ste dobili mogućnost, i ovaj je jedno malo pojašnjenje. Biće prilika, imaćemo sutra raspravu o tom projektu i ovaj dijalog se može nastaviti kad dođe Mamula, ta tačka dnevnog reda.

Hvala na vašem razumijevanju.

Dozvolite da se zahvalim ministru pravde na učešću. Naknadno ćemo se izjasniti o ovom prijedlogu zakona.

Predlažem da pređemo na sljedeću tačku dnevnog reda, to je Predlog zakona o dopunama Zakona o socijalnoj i dječjoj zaštiti.

Procedura, da da, ok. Dozvolite samo da najavim.

Podsjećam da su Predlog zakona podnijeli poslanici Azra Jasavić, Srđan Perić, Goran Tuponja i Darko Pajović.

Izvjestioc Odbora za zdravstvo, rad i socijalno staranje je poslanik Izet Bralić.

Konstatujem da ovaj predlog zakona nije razmatran na Zakonodavnom odboru i koristim ovu priliku da ukažem da ovo nije dobra praksa. Razumijem ritam našega rada, ali da je uobičajeno, da je potrebno zbog kvaliteta akata koje donosimo da ipak prije nego što predlozi zakona uđu u plenum da se razmatraju i na matičnom i Zakonodavnom odboru, prosto da imamo to svi zajedno u vidu i da ovu praksu ne njegujemo u budućnosti.

Nastavićemo da radimo po ovom predlogu zakona.

Pitam predstavnika predlagača, razumio sam da će to biti kolega Perić, da li želi da da dopunsko obrazloženje? Želi. Izvolite.

SRĐAN PERIĆ:

Da utvrdimo činjenice, dakle, ovdje u rasporedu diskusija imamo podatak da se raspravlja Predlog zakona o dopuni Zakona o socijalnoj i dječjoj zaštiti koji su potpisali kolegica Jasavić, ja i kolega Tuponja, a imamo u proceduri zakon sa istim nazivom ali koji potpisuje i gospodin Pajović, dodatno sva četiri. Vi ste sada pročitali ovi drugi u verziji, čisto da bismo znali koji raspravljamo i potpuno saglasan sa vašom sugestijom, ali na žalost da se mora raspravljati na Zakonodavnom odboru, ali raspored je, skupštinski raspored takav da je prilično to teško bilo izvesti.

PREDSEDAVAJUĆI MILUTIN SIMOVIĆ:

Hidemo sa prvim zakonom bez potpisa kolege Pajovića, tako da, evo po redosljedu, ovdje je greška bila u mom podsjetniku.

SRĐAN PERIĆ:

U redu, sve je u redu.

Dakle mi smo podnijeli Predlog zakona o dopuni Zakona o socijalnoj i dječjoj zaštiti koji se mora posmatrati u paketu dva zakona. Prije svega ovog zakona i Zakona o dopuni Zakona o porezu na nepokretnosti koji smo takođe podnijeli u skupštinsku proceduru, a objasniću u čemu se nalazi ta kopča.

Dakle, radi se o tome da se ovim institutom omogućava davanje zemljišta na korišćenje radi obrađivanja. Konkretno mi smo tražili da se postojeći član ovog zakona 20 dopuni stav 1 u alineji 7, dopuni da osnovna materijalna davanja i socijalne zaštite predstavljaju i davanja zemljišta na korišćenje radi obrađivanja.

O čemu se radi? Značajan broj socijalno ugroženih, prije svega na sjeveru Crne Gore, jeste voljno da radi, radilo bi da jeste u prilici da ima svoje zemljište i da ima tu priliku i prehranilo svoju porodicu, i u konačnom ne bi, i država bi bila rasterećenija u tom dijelu. I ovim zakonskim rješenjem u članu 2, mi kažemo da pojedinac, odnosno porodica koja se zbog posebnih okolnosti koje utiču na stambeno, materijalno i zdravstveno stanje, nađu u stanju socijalne potrebe, može ostvariti pravo na davanje zemljišta na korišćenje radi obrađivanja.

Lice iz stava 1 ovog člana ostvaruje ovo pravo u skladu sa kriterijumima i na način koji propisuje nadležni organ uprave koji donosi propis o davanju zemljišta na korišćenje.

Naravno da bi ovo bilo moguće i da ne bi zadiralo u bilo čija druga prava, mi smo tražili i izmjenu, dopunu zapravo Zakona o porezu na nepokretnosti i u tom dijelu, u članu 9b postojećeg Zakona mi smo stavili odredbe da se za poljoprivredno zemljište koje se ne obrađuje, čija površina iznosi od pet do 150 hiljada metara kvadratnih, utvrđuje stopa poreza od 2% tržišne vrijednosti nepokretnosti, ali da bi se taj korisnik na poljoprivredno zemljište oslobodio plaćanja poreza na nepokretnosti u slučaju stupanja na korišćenje zemljišta organu.....

PREDŠEDAVAJUĆI MILUTIN SIMOVIĆ:

Kolega Periću, izvinjavam se.

Dakle, u međuvremenu dobijamo informacije od stručnih službi, a sugeriše i vaša koleginica Jasavić, da ste vi u proceduri imali, kao što ste i sami kazali na početku, dva zakona sa istim naslovom, a sa različitim potpisnicima, gdje je konačno u dnevni red našeg zasijedanja ušao ovaj zakon koji su potpisali Azra Jasavić, Srđan Perić, Goran Tuponja i Darko Pajović.

SRĐAN PERIĆ:

Dobro, to je onda u redu za ovo što sam vas pitao, tako da očigledno smo dobili u rasporedu, došlo je očigledno do greške u koordinaciji....

PREDŠEDAVAJUĆI MILUTIN SIMOVIĆ:

Tehnička greška, hvala vam na razumijevanju.

Prema tome....

SRĐAN PERIĆ:

Ja ću zamoliti samo za kratku pauzu od par minuta da bih imao tekst zakona ispred sebe prilikom obrazlaganje, jer se radi o potpuno drugom zakonskom rješenju.

PREDŠEDAVAJUĆI MILUTIN SIMOVIĆ:

Razumijem, koleginica Jasavić je već, ja mislim pošla sa tom namjerom, dajemo par minuta pauze kako bi se spremili za uvodno izlaganje povodom ovog zakona. Hvala vam.

Pet minuta pauze.

- Pauza -

PREDŠEDAVAJUĆI MILUTIN SIMOVIĆ:

Koleginice i kolege nastavljamo poslije kraće pauze.

Kolega Periću, krećemo sa dopunskim obrazloženjem Predloga zakona o dopunama Zakona o socijalnoj i dječjoj zaštiti a predlagači su koleginica Jasavić, Srđan Perić, Goran Tuponja i kolega Pajović, to je taj zakon. Izvolite.

SRĐAN PERIĆ:

Dobro, ako će nam biti imali na matičnom odboru isti naziv, očigledno je u samoj proceduri došlo do brisanja jednog poslanika što je izazvalo zabunu.

Da krenem sa Zakonom o dopunama Zakona o socijalnoj i dječjoj zaštiti koji se tretira negdje na tematiku samohranih roditelja koji izdržava dijete, odnosno roditelja koji vrši produženo roditeljsko pravo. U skladu sa Zakonom kojim se uređuju porodični odnosi ne primjenjuju se tačke koje drugi roditelji ne plaćaju izdržavanje na osnovu sudske odluke duže od šest mjeseci, već samohrani roditelj koji izdržava jedno dijete, odnosno roditelj koji vrši produženo roditeljsko pravo u skladu sa zakonom kojim se uređuju porodični odnosi i ima pravo na materijalno obezbjeđenje u visini od 30% prosječne neto zarade ostvarene u prethodnoj godini i samohrani roditelj koji izdržava dvoje ili više djece, odnosno roditelj koji vrši produženo roditeljsko pravo u skladu sa Zaknom kojim se uređuju porodični odnosi ima pravo na materijalno obezbjeđenje porodice u visini od 50% prosječne neto zarade ostvarene u prethodnoj godini.

U tekstu zakona stoji da se prava iz stava 3 tačke a i b koje su upravo pomenute, ostvaruju u vremenu kada se alimentacija ne isplaćuje, a samohrani roditelj, odnosno roditelj koji vrši produženo roditeljsko pravo, dužan je da obavijesti organ starateljstva o svakoj narednoj uplati alimentacije u roku od 30 dana od izvršene uplate alimentacije.

U razlozima za donošenje zakona stoji da isplata alimentacije od strane jednog roditelja se u praksi pojavljuje kao veliki problem. Tu zaista želim da naglasim da često se ne radi čak u namjeri da neko ne želi, već zaista da neko ne može da plati alimentaciju, jer oko 2/3 roditelja i ne plaća alimentaciju, ima i onih koji jesu potpuno neodgovorni, zbog čega im materijalno obezbjeđenje mora pružiti država u ovakvim slučajevima.

Direktni osnov za promjenu Zakona o socijalnoj i dječjoj zaštiti je član 282 porodičnog zakona koji predviđa da ukoliko roditelj koji je dužan da plaća određeni iznos za izdržavanje djeteta ne izvršava svoju obavezu redovno, organ starateljstva ili po predlogu drugog roditelja ili po službenoj dužnosti preduzima mjere da se djetetu obezbijedi privremeno izdržavanje po propisima o socijalnoj i dječjoj zaštiti, sve dok roditelj ne počne da izvršava svoje obaveze koje su u praksi nedovoljno primjenjuju.

Osnovna namjera ovog zakona, kao što se i može pretpostaviti, jeste da u konačnom dijete ne snosi bilo kakvu negativnu posljedicu zbog bilo nemogućnosti roditelja da plaća alimentaciju, bilo zbog nespremnosti da plaća alimentaciju i ja bih da najavim kada je ovaj zakon u pitanju da ćemo takođe na njega amandmanski djelovati da se u istom članu 22 dodaje nova tačka koja će glasiti da roditelji sa invaliditetom korisnik prava na njegu i pomoć iz sistema socijalne i dječje zaštite i korisnik prava na njegu i pomoć iz sistema penzijskog i invalidskog osiguranja ima pravo na materijalno obezbjeđenje u visini od 193 eura sve do sticanja punoljetstva najmlađeg djeteta.

Radi se o socijalno izuzetno ranjivoj kategoriji stanovništva i ovom mjerom smo željeli prosto da država pruži elementarnu potporu kako bi se u konačnom i lica sa invaliditetom negdje i dodatno osnažila da lakše krenu u proces roditeljstva.

Ovim amandmanskim rješenjem položaj roditelja sa invaliditetom svakako bi se učinio sigurnijim. Ovo rješenje je realna potreba jer roditelji sa invaliditetom u mnogim situacijama trebaju pomoć pa su im neophodna i finansijska ulaganja.

Time ću i završiti uvodno izlaganje. Ukupna namjera ovog zakona i predloženog amandmana kasnije jeste da se stvori povoljniji ambijent za dvije najranjivije kategorije, u jednom dijelu kada je u pitanju isplata alimentacije, odnosno naknada koje slijede za izdržavanje jednog djeteta i više djece naravno, i kada je riječ o naknadama koje bi roditelji sa invaliditetom dobijali po tom osnovu sve do sticanja punoljetstva najmlađeg djeteta.

U konačnom negdje ispunjavamo i ono što je ustavna odredba da je Crna Gora država socijalne pravde i nadam se da će ovaj zakon dobiti prohodnost, dobiti zapravo većinu. To bi zaista bio jedan pozitivan signal koji bi Skupština poslala upravo prema najranjivijim socijalnim grupama. Zahvaljujem.

PREDŠEDAVAJUĆI MILUTIN SIMOVIĆ:

Hvala vama na dopunskom obrazloženju.

Pitam, prije toga, izvjestioce odbora da li žele riječ? Ne žele. Hvala vam.

Idemo u prvi krug diskusija.

Kolega Obradović ima riječ. Izvolite.

RADOVAN OBRADOVIĆ:

Zahvaljujem uvaženi gospodine Simoviću,

Poštovane poslanice i poslanici, poštovani građani Crne Gore,

Zaista Crna Gora jeste država socijalne pravde i država se trudi da na jedan kvalitetan način donese zakonska rješenja, odnosno propise, zakone i druge podzakonske akte kojima će na kvalitetan način da riješi sva pitanja koja se odnose na socijalnu i dječju zaštitu. Posebno su ova pitanja veoma osjetljiva i interesantna i na svaki mogući zakonski način mora se pronaći najbolje rješenje na koji će se ostvariti ovo pravo na pravičan način. Veoma

je bitno da imamo jednu pravičnu socijalnu politiku i da imamo kvalitetne zakone. Ali, naravno i pored kvalitetnih zakona, veoma je bitno da se oni i sprovode na isto tako kvalitetan i pravičan način i treba u svakom slučaju ispratiti do kraja i sprovođenje zakona. Zakoni moraju da budu u takvom duhu socijalne, zdravstvene, odnosno dječje zaštite na koji će se način svi oni koji su u stanju socijalne, ekonomske, stambene i druge potrebe da se obezbijede na jedan pravičan način da se niko ne izostavi, niko da bude u povlašćenom niti podređenom položaju, a to se odnosi posebno na samu primjenu zakona, jer ako imamo slučajeve da neko ko ne zaslužuje to pravo dobije ili obrnuto, onda nijesmo postigli ništa.

U ovom slučaju ovim zakonskim predlogom rješenja ove problematike, kao i ovim drugim koji nije potpisao gospodin Darko Pajović, daju se određene novine na koji način je potrebno riješiti ovo pitanje da se pomogne onima koji su baš u stanju socijalne potrebe, odnosno onima samohranim roditeljima koji izdržavaju jedno, odnosno više djece, da se, odnosno koji su u stanju roditeljskog, dakle produženog trajanja, da se obezbijedi određeno materijalno pravo, odnosno određena novčana sredstva, zavisno od broja djece, ako je jedno dijete u pitanju 30% prosječne zarade, odnosno više djece 50% prosječne zarade i po pitanju dakle alimentacija.

Vidim kroz ovaj amandman koji su takođe predlagači podnijeli da se odnose i na lica sa invaliditetom, da se njima pomogne. Dakle, jedan pokušaj zaista human u pravcu uticaja da se poboljša stanje lica koja se nalaze u ovim nezavidnim materijalnim položajima, odnosno situacijama. Međutim, kad se sagledavalo ovo pitanje ono mora da se riješi cjelokupno, odnosno kompleksno pa i ovaj zakon kao i ovaj zakon o kome će se tek raspravljati ne može se na ovaj način rješavati to pitanje iz razloga što, recimo kod tog zakona da licima koja su u stanju zdravstvene, socijalne, materijalne potrebe, da im se dodjeljuje zemljište, itd. je u suprotnosti sa onim što lica koja imaju zemljište ne mogu da ostvare to pravo. Tako je i kod ovog zakona u ovom dijelu koji se odnosi na same činjenice obezbjeđenja 30% prosječne zarade, odnosno obezbjeđenja 50% prosječne zarade, i kada je u pitanju sama alimentacija onih roditelja koji ne plaćaju alimentaciju na način da se to preuzme od strane drugoga i postavlja se pitanje na koji način treba primorati toga koji treba da plati alimentaciju da istu izvrši.

Mi smo imali te i pokušaje i kroz same izmjene određenog Krivičnog zakonika u tom dijelu da se vezano za samu imovinu, vezano za same prinudne radove da on se obaveže, roditelj, da prinudno radi i da se ta sredstva uplaćuju na žiro račun iz kojih će se uplaćivati sredstva upravo za izdržavanje djece, što bi bio zaista jedan od veoma kvalitetnih pokušaja da se riješi ovo pitanje.

Iz samog teksta predloženog zakona, gdje ste potpisnici vas četvoro, i zakona gdje ste potpisnici vas troje, bez gospodina Pajovića, se vidi situacija da nijeste do kraja dorečeni, odnosno da lutate kada su u pitanju ova zakonska rješenja i na način na koji se ne može na kvalitetnoj osnovi riješiti ovo pitanje. Dakle, ima tu dosta nejasnoća koje treba razriješiti, ima nejasnoća kada je u pitanju onaj zakon, posebno kada je u pitanju, gdje koristite termin lice - porodice, itd, pa onda lice iz stava 1 ovog člana odnosi se na porodicu, je neprihvatljivo za zakonska rješenja i za kvalitetan način.

Sve u svemu očigledno da ne mogu prihvatiti ova zakonska rješenja. Takođe, naravno ovaj zakon o kojemu sada imamo riječ, koji je na dnevnom redu iz ovih nedorečenosti o kojima sam pričao. Zahvaljujem na pažnji.

PREDSEDAVAJUĆI MILUTIN SIMOVIĆ:

Hvala vama.

Imamo još dvije prijavljene diskusije, kolega Milić i kolegunica Jasavić.

Predlažem da kolegistica Jasavić uzme riječ, a u međuvremenu će se možda pojaviti i kolega Milić. Izvolite.

AZRA JASAVIĆ:

Ovaj zakon jeste sve samo nije lutanje. Lutaju oni koji ne znaju da rješavaju probleme građana, a ne oni koji pokušavaju da ih riješe i to na adekvatan način u skladu sa sistemom koji postoji pravnim i tu nema apsolutno nikakve dvojbe. Ali, da odbijem to na ove ljetnje mjesecce i na vrućinu i na nedostatak koncentracije i da kažem da je suština ovog zakona zapravo u tome da se omogući da država preuzme odgovornost za samohrane roditelje sa stanovišta da obezbijedi materijalno davanje samohranim roditeljima gdje očevi ili majke ne daju alimentaciju. I to je suština priče.

Drugi zakon o kojem ne želim da govorim nije na dnevnom redu, govori o jednoj drugoj vrsti obezbjeđenja, a koliko je to cjelovito i sistematski sagledano vidjećete kada budete svih pet zakona pročitali, a ne da idete s jednog zakona na drugi kada se uopšte o tom zakonu danas ni priča niti razmatra, ne znam o čemu se ovdje radi.

Jasno je da centri za socijalni rad ne primjenjuju na kvalitetan način odredbe zakona porodičnog gdje bi sada po važećem zakonu moglo da se obezbijedi da država snosi materijalnu odgovornost za roditelje koji nemaju pomoći od strane drugog roditelja, ali stvari stoje tako da naš pravni sistem jedno u normativnom smislu rješava, a drugo primjenjuje, odnosno zakoni se ne primjenjuju. Mi smo htjeli da ovim odredbama omogućimo samohranim majkama i samohranim očevima koje drugi roditelj ne pomaže u izdržavanju djece, da država preuzme odgovornost i da dok se ne plaća alimentacija država to preuzme na sebe. Mi smo u tom pravcu predvidjeli i izmjene Krivičnog zakonika gdje smo pooštrili sankcije za krivično djelo nedavanja izdržavanja, i kolegistica Šćepanović i ja, najavili da ćemo podnijeti predlog izmjena Zakona o izvršenju i obezbjeđenju, gdje ćemo predvidjeti da se na novčanim davanjima zatvorenika koji rade, znači u zatvorskom sistemu, na njihovim naknadama mogu izvršavati pravosnažne sudske odluke za nedavanje izdržavanja.

Mi smo promovisali kroz dosadašnji zakonski set, vezano za pomoć majkama i očevima koje ne pomažu drugi očevi i majke neodgovorni, koji ne daju alimentaciju mi smo predvidjeli da se ide na to da se pooštravaju kazne, a tražili od sudova, od tužilaštava da promovišu rad u javnom interesu kao alternativnu sankciju gdje bi neodgovorni roditelji koji ne daju namjerno od plate svoje za izdržavanje djece bili obavezani da radom u javnom interesu povećaju društveno bogatstvo i time pomažu društvo, a društvo pomaže na taj način porodicu.

Takođe smo predvidjeli da se svi oni koji su uključeni u tom postupku mnogo više pozabave tim kako pomoći samohranim majkama i samohranim očevima i u tom pravcu apelovali na sudove, apelovali na Tužilaštvo, apelovali na advokaturu, da promoviše rad u javnom interesu jer, završavam sa tim, jednostavno od svog djeteta napraviti korisnog člana društva, to je najteži posao svakog roditelja. I to je obaveza, ne samo roditelja, nego i države kada roditelj pokazuje isuficijenciju i nedostatak brige za sopstvenu djecu. To je odgovornost i sudova, odgovornost tužilaštava, odgovornost advokature da pokaže spremnost da se promoviše rad u javnom interesu kroz pooštravanje kaznene politike, za krivično djelo nedavanja izdržavanja jer to jeste problem veliki u crnogorskom društvu, jer 70% maltene roditelja ne daje alimentaciju.

Ovim želim da još potenciram jedno pitanje za ovih 15 sekundi, a to je da veliki broj roditelja i nema mogućnost da da novac jer ne radi, jer mi smo ekonomski napravili sunovrat u ovom društvu, ... smo zaustavili razvoj još 90-tih, i nikako da se iz te muke iščupamo, i oni roditelji, završavam gospodine Simoviću, oni roditelji koji ne mogu da rade, nemaju platu, ne mogu ni da daju izdržavanje, za njih imamo predviđenu mogućnost da kroz rad u javnom

interesu povećavaju društveno bogatstvo ili kroz izdržavanje kazne kada rade tamo da se na njihovim naknadama koje primaju za to, izvršava na izvjestan način i pravosnažna presuda za nedavanje izdržavanja. To je suština.

PREDŠEDAVAJUĆI MILUTIN SIMOVIĆ:

Hvala.

Sa ovim smo iscrpili sve prijavljene diskusije.

Kolega Perić, kao predstavnik predlagača ima mogućnost da da završnu riječ, eventualno može da komentariše diskusiju kolege Obradovića, ne očekujući vaš komentar diskusije kolegice Jasavić.

Predlažem da objedinite završnu riječ iako imate

SRĐAN PERIĆ:

Prosto negdje imam potrebu da odgovorim na navode, moram pomenuti, kolege Obradovića, da jeste, mada jeste kolegica Jasavić, ... odgovorima da imamo neka lutanja i nedorečenosti. Radi se upravo o cjelovitom pristupu. Kratko ću se samo osvrnuti na zakon koji je greškom bio najavljen da će on danas da se razmatra. Znači, mi smo samo sa jedne strane željeli da omogućimo da ljudi koji nemaju zemlju, a žele da rade, da rade i s druge strane omogućili stimulatívne mjere onima koji bi davali zemljište u zakup i time bismo negdje i pokretali, i to se zove inicijativa, to se zove traženje rješenja i nalaženje načina da se što više ljudi uposle.

Ali, kako nije ipak taj zakon danas na dnevnom redu, ja bih se ovdje samo fokusirao na dvije stvari. Mi se bavimo sa dvije ranjive kategorije, samohrani roditelj i roditelj sa invaliditetom, tj. lice sa invaliditetom. Svako lice sa invaliditetom, na žalost, u Crnoj Gori je u jako teškoj poziciji. Mi smo cijenili da država treba da pokaže tu brigu, posebno u onim situacijama kada je to lice i roditelj, da ima naknadu do punoljetstva svog djeteta od 193 eura na mjesečnom nivou da bi imalo elementarnu sigurnost, i prije svega sigurnost za to dijete, a čak manje za roditelja, jer taj roditelj treba i da opremi to dijete za školu, treba i da plati užinu i ekskurziju i šta god već je potrebno.

S druge strane, ono što mi jesmo vodili računa kod samohranih roditelja, da premostimo situaciju gdje imamo problem sa neplaćanjima alimentacija, prije svega, dominantno iz one kategorije roditelja koji ne mogu da plaćaju. To je najveći problem. Nekako se i možete naplatiti, evo promijenjen je i Krivični zakonik u tom smislu od roditelja koji plaćaju, koji imaju neke prihode. Ali, imate veliki problem kod onih koji zbog ukupnog, zbog socijalnog ambijenta ne mogu da plate alimentaciju. I negdje, da ne bi upravo rješenja koja smo ponudili kroz druge zakone ostala na bilo koji način nedorečena, ponudili smo cjelovito rješenje, a cjelovito rješenje podrazumijeva da prođete kroz set različitih zakona koja su komplementarna, da su rješenja komplementarna.

Kažem, ovdje smo ponudili konkretno rješenje i za situaciju koja nije na dnevnom redu, kada je riječ o želji da ljude koji žele da rade, da im omogućimo da rade na zemlji koja nije njihova, a onom ko bi ustupio tu zemlju bi bio oslobođen od poreza, da ustanovim i taj institut, ali opet kažem ne raspravljamo o tom zakonu. I sa druge strane, prosto je želja bila da zaista one ljude koji se suočavaju sa tim, sa ogromnim problemom kako da sastave od prvog do prvog, kako da prežive, kako da se uopšte prilagode, kako da se uključe u sistem, da im elementarno pomognemo i omogućimo da jednostavno budu dio društva a ne da su izopšteni iz društva. Zahvaljujem.

PREDŠEDAVAJUĆI MILUTIN SIMOVIĆ:

Hvala vama.

Dakle, razumio sam i završna riječ i komentari u odnosu na diskusije.

Daćemo pravo sada kolegi Obradoviću, imajući u vidu da je vašu diskusiju komentarisala i kolegica Jasavić i kolega Perić.

Prema tome, izvolite, nakon vas će imati komentar i kolegica Jasavić. Izvolite.

RADOVAN OBRADOVIĆ:

Ja zaista vašu humanu politiku u smislu sa unaprijedite stanje kada je u pitanju socijalna i dječja zaštita u Crnoj Gori, ali samo način na koji to rješavate nije kvalitetan, zato sam istakao da po tom pitanju lutate i morao sam da se osvrnem na ona zakonska rješenja koja ste podnijeli, bez obzira bili oni danas na dnevnom redu ili ne. Očigledno da tu imate problem na koji način da se to pitanje riješi. Ovo je samo jedna od karika u lancu koji treba da se riješi na kvalitetan način, a ne na ovaj način koji vi predlažete.

I sami ste sad govorili u ovom drugom zakonu da oni koji su u stanju socijalne potrebe, kad je u pitanju i zdravstvena politika i po pitanju materijalnog obezbjeđenja, itd. da njima treba dati zemlju na korišćenje kako bi riješili to pitanje. Ali, to je u protivrečnosti sa onim da oni koji su zaista u takvom stanju, koji su u stanju socijalne potrebe, oni nemaju zemlju, oni nemaju zemlju da bi ostvarili to pravo, ne mogu da imaju zemlju da bi ostvarili to pravo. I sad, ako oni, njima se da zemlja, onda oni ne mogu da imaju pravo to. Nema veze na korišćenje ili ne, oni imaju zemlju koju koriste. Dakle, njima se mora oduzeti, ako nemaju pravo na materijalno obezbjeđenje porodice, nemaju pravo, onda oni imaju zemlju. A ako imaju pravo na materijalno obezbjeđenje porodice, onda oni nemaju zemljište. I u tom slučaju, ako im se dodijeli zemljište, njima se mora oduzeti to pravo. U tome ističem da je to protivrečno.

I pitanje je sada koliko ima zemljišta i ko raspolaže zemljištem, obzirom da lokalne samouprave sada nemaju zemljište, uglavnom to Vlada daje na korišćenje, daje na raspolaganje. Ali vi ovdje ste u tom zakonu istakli da podzakonskim aktom će se riješiti to pitanje, ali to je nemoguće riješiti. A još ističete da pojedinac i porodica mogu steći to pravo. A onda lice iz stava 1 ovog člana, a lice nije porodica.

Završavam sa time, izvinjavam se, i ovo vezano, ovo mi se u potpunosti slažem sa vama, vezano za one koji ne mogu da plaćaju alimentaciju. Neko ne može da plaća alimentaciju zaista iz nužde, za to što nema sredstava i tu se slažem sa vama da je to problem. Ali, ima i onih naprotiv koji mogu ali neće da rade. I za njih je obaveza prinudni javni rad i iz tih sredstava da se uplaćuje za izdržavanje djeteta. Zahvaljujem.

PREDSEDAVAJUĆI MILUTIN SIMOVIĆ.

Hvala.

Koleginice Jasavić, dakle vi imate sad mogućnost da komentarišete odgovore predlagača. Izvolite.

AZRA JASAVIĆ:

Samo da riješimo nema problema, činjenicu da je došlo do permutacije. Kolega Obradović priča o zakonu koji uopšte danas nije na dnevnom redu i onda prosto dovodimo u situaciju crnogorske građane da budu zbunjeni pa da objasnimo da bi bilo jasno građanima o čemu se radi.

Zakon koji je Pozitivna Crna Gora predala, koji će biti u proceduri jeste Zakon o socijalnoj i dječjoj zaštiti gdje mi predviđamo da jedno od vrsta materijalnog obezbjeđenja bude davanje zemljišta na korišćenje radi obrađivanja. Šta ovo znači? Ovo znači da one porodice koje ne primaju socijalnu pomoć, a nemaju zemlju za obrađivanje, jer takvih slučajeva je bilo sijaset, jer sam širom Crne Gore išla i sa sirotinjom pričala koja mi se žalila

da nema zemlju da obrađuje, pa smo onda predvidjeli da damo mogućnost da materijalno obezbjeđenje, pored socijala i mnogih drugih stvari bude davanje zemljišta na korišćenje radi obrađivanja. Kako? Pa to nije njihovo vlasništvo, nego bi Milan Knežević, koji ima zemlju u Zeti koju ne obrađuje, a koja je preko pet hiljada kvadratnih metara, morao da plati 2% poreza umjesto onog nižeg poreza. Ako neće da obrađuje tu zemlju a hoće da bude oslobođen tog poreza po Zakonu o porezu na nepokretnosti, javio bi se Centru za socijalni rad i rekao - ja tu zemlju ne obrađujem, ona je obradiva, dajem je, ustupam je državi da je koristi ta sirotinja koja nema zemlju da obrađuje i vi mene oslobodite poreza od 2% i na taj način bi svako u Crnoj Gori imao parče zemlje, ko hoće da radi da radi, a Milan ili Azra ne bi plaćali porez na tu zemlju. Ne bi ni Milan ni Azra mogli da daju državi svakakvu zemlju, već samo zemlju za obradu, jer ne možemo prline i brda bilo kakva davati da se oslobađamo poreza, već samo ono što je društveno obradivo, to nije tema. Pređimo na temu i završavamo, jer da ne dezavuišemo javnost, ali ste nam dali prostor da promovišemo sjajne ideje koje postoje i koje dolaze do poslanika i do građana, jer razgovaramo sa građaninom i vidimo da su u problemu i da su istinski u sirotinjskom položaju, zahvaljujući onome do čega ih je dovela ova vlast. pa dajte da ne politizujemo priču.

Da pređemo na Savez slijepih. Savez slijepih je Pozitivnoj Crnoj Gori, završavam, samo minut, predložio da u današnjem zakonu o socijalnoj naknadi predloži da novčane naknade imaju roditelji sa invaliditetom. Znači, u Crnoj Gori nema, prema njihovim podacima, više od 40 takvih porodica. Onaj roditelj koji je invalid a ima dijete, treba da ima pomoć od države od 193 eura, i to nije velika para za državu kad možemo da dajemo garancije raznim investitorima i kad možemo da dajemo pare na sve moguće strane, dajte da pomognemo đe možemo na način kako će građani biti zadovoljni. To je suština priče, da se više ne bavimo onim što nije na dnevnom redu. Hvala.

PREDŠEDAVAJUĆI MILUTIN SIMOVIĆ:

Hvala.

Kolega Obradoviću, ja predlažem, dozvolite ja u suštini ovdje ne vidim spora, dozvolite kolega Obradoviću, jer mogao bi kolega Knežević sad, spominjan je, da traži riječ, ja mislim da ovdje postoji visok stepen saglasja oko potrebe da o ovim temama pričamo u parlamentu. Ja mislim da ovdje nema nikakvih razlika u tom pogledu da se ove teme moraju, konačno i te ideje zaokružiti, ne u pokušaju nego kako se, siguran sam tu i slažemo, na jedan pravno valjan i održiv način. I ovo je jedan od pokušaja da to napravimo. Viđećemo da li je to pokušaj ili je to, da kažem, pravi odgovor u odnosu na ono što smo svi zajedno prepoznali.

Prema tome, ja vas molim da sa ovim završimo diskusiju po ovom predlogu zakona o kojem ćemo se naknadno izjasniti i da pređemo na sljedeću tačku dnevnog reda. Hvala vam na razumijevanju.

Dakle, sljedeći predlog zakona je Predlog zakona o izmjenama Zakona o eksproprijaciji.

Podsjećam da su Predlog zakona podnijeli poslanici Azra Jasavić, Srđan Perić, Goran Tuponja i Darko Pajović. Vjerujem da smo sada potpuno precizni.

Izvjestioci odbora su Marta Šćepanović Zakonodavnog odbora i Filip Vuković Odbora za ekonomiju, finansije i budžet.

Otvaram pretres i pitam da li neko od predstavnika predlagača želi da da dopunsko obrazloženje.

Koleginica Jasavić uz očekivanje da poštujemo vrijeme. Izvolite.

AZRA JASAVIĆ:

Dame i gospodo,

Suština ovog zakona jeste da se uspostavi balans između zaštite privatne svojine koju garantuje Ustav, kao legitimno pravo svakog građanina i ona je u savremenom svijetu, u zapadnim demokratijama zaštićena i neprikosnovenjena. Privatna svojina je nešto na čemu se bazira kompletna demokratska evropska, kao i američka zajednica. Iz tog razloga smo željeli da zaštitimo privatnu svojinu, ali pri tom da stvorimo osnov da javni interes, ako je zaista javni i ako se u proceduri utvrdi da je javni na kvalitetan način, ne osporava od strane privatnika na način što zloupotrebom procesnih ovlašćenja oni čija se imovina eksproprijiraše odugovlače sudske postupke i na taj način onemogućavaju da se postupak završi do kraja.

Suština priče je da mi ne želimo da prođe vladino rješenje o eksproprijaciji koje je neustavno i koje podrazumijeva da Vlada proglasi javni interes, pokrene se postupak eksproprijacije, ne dogovore se država i vlasnik oko cijene, ali u roku od osam dana, po predlogu Vlade, ulazi se u posjed a stranka koja je nezadovoljna čija je privatna svojina uništena, šalje se na sudski postupak da se nakon toga sudi i određuje se naknada.

Mi predlažemo da se ne može ući u posjed niti može koristiti eksproprijirana nepokretnost sve dok se u sudsko pravosnažno okončanom postupku ne utvrdi tržišna naknada eksproprijirane nepokretnosti i ne plati naknada za to. To je zapravo postojeće rješenje koje je Vlada krenula da mijenja. Nas taj postupak vrlo zabrinjava i ukazuje nam da intencije vlasti jesu da ponovo nasrne na privatnu svojinu jednako kao što su 40-tih, odnosno 50-tih godina prošlog vijeka oduzimate ogromne površine ljudima koji su vjekovima to pošteno sticali i bogami dobro čuvali, a 50-tih godina su ostajali bez toga, bez ikakve naknade. Imali smo restituciju koja je jako diskutabilna, sve je to obesmišljeno. I sada ono što je ostalo od te imovine onima koji su nekada puno naslijedili, tih 10 hektara koliko se moglo naslijediti, ili onima koji su zakonito stekli za vrijeme XX vijeka, treba sada oduzimati to, to ne možemo da dozvolimo.

Suština priče je ovdje da smo mi u Zakonu o eksproprijaciji proglasili taj postupak hitnim i predvidjeli smo da postupak po predlogu za eksproprijaciju sprovodi i rješenje donosi nadležni organ uprave po hitnom postupku. Po žalbi protiv prvostepenog rješenja donijetog po predlog za eksproprijaciju rješava Ministarstvo finansija takođe po hitnom postupku.

Skratili smo rokove u kojim i Vlada i nadležni organi moraju da postupaju kada je u pitanju eksproprijacija. Ovo iz razloga što se u praksi postupak eksproprijacije od trenutka donošenja odluke o proglašenju javnog interesa do upisa prava svojine na korisnike eksproprijacije dugo traje, jer je uslov za upis prava svojine pored pravosnažnog rješenja o eksproprijaciji i dokaz o isplaćenju naknadi. Zbog dužine trajanja ovih postupaka država, odnosno korisnik eksproprijacije nije u mogućnosti da realizuje odluku o javnom interesu i nije u mogućnosti da koristi tu nepokretnost, a suština priče je da je prioritet svih prioriteta zaštita privatne svojine ali takođe i zaštita javnog interesa i ovaj zakon je pokušaj balansa između zaštite privatne svojine i ostvarivanje javnog interesa, ako je on zaista javni, kroz transparentnu proceduru, jer suština priče je da ne možemo zaustaviti ekonomski razvoj Crne Gore tako što ćemo zloupotrebom procesnih ovlašćenja zatezati do te mjere da tražimo i preko mjere tržišne za ono što nam pripada, a normalno Vlada pri tom mora imati transparentne postupke za utvrđivanje šta je to javni interes i ne može se na bilo čemu utvrđivati javni interes jer javni interes se vrlo jasno po standardima zna šta je i to ne može biti privatni, već isključivo interes svih građana za poboljšanje uslova stanovanja, življenja ili ekonomskog razvoja zemlje. Hvala.

PREDSEDAVAJUĆI MILUTIN SIMOVIĆ:

Hvala.

Imamo dvije prijavljene diskusije, kolega Obradović i kolega Knežević.

Kolega Obradović, izvolite.

RADOVAN OBRADOVIĆ:

Poštovani potpredsjedniče Simoviću, poštovani predlagачi, poslanice i poslanici, građanke i građani Crne Gore,

Za razliku od prethodnog zakonskog predloga pozitivne stranke, ovaj je dosta pozitivan, mada nijesam ni ovdje siguran do kraja da je ovaj zakon dorečen, ali ću reći, naravno iz kojih razloga. Veoma je važno pitanje riješiti na kvalitetan način postupak eksproprijacije.

Vlada je podnijela jedan predlog pa je povukla i u toku je sigurno razmatranje unapređenja tog zakonskog rješenja, a ovo je naravno pokušaj Pozitivne da se nađe jedan balans između onoga što je Vlada predložila i sadašnjih zakonskih rješenja i onoga što opozicija smatra da treba da stoji u zakonskim rješenjima, a to je po pitanju neprikosновенosti privatne svojine osim kada je u pitanju javni interes. Dakle, da bi se mogla oduzeti nekome javna imovina mora se, prije svega, utvrditi javni interesa, ali uvijek se ukazuje na to da nije jasno rečeno kada se može utvrditi javni interes, to smatra jedan dio poslanika po tom pitanju i zaista tu imamo određenu problematiku.

Nemamo problematiku kada je u pitanju to da kada se utvrdi javni interes da vlasnik imovine u tom slučaju ostaje bez imovine samo je pitanje postupka na koji način on ostaje bez imovine. U predlogu koji je Vlada predložila takođe je on jako, jako hitan postupak iz razloga što će se ponuditi pravična nadoknada onome od koga se oduzima imovina. Dakle, po pravičnim tržišnim cijenama komisija će odrediti visinu iznosa za njihovo zemljište da se isti obeštete. Ukoliko isti nijesu zadovoljni, u tom slučaju ući će se u posjed, a iste stranke se upućuju na nadležni sud da u postupku suda se utvrdi pravična naknada ukoliko su oni nezadovoljni. U tom slučaju su razmišljanja u tom pravcu da to nije u skladu sa Ustavom jer niko ne može oduzeti imovinu prije nego što ista bude isplaćena onima koji su vlasnici tog zemljišta. A opet, drugo jedno razmatranje, njima se ponudila odgovarajuća cijena, odgovarajuća novčana sredstva, i oni će to pravo sigurno utvrditi, ako nije u ovom postupku kada se ne saglase sa procjenom nadležne komisije, da tu pravičnu tržišnu nadoknadu mogu ostvariti kod suda i tu je hitan postupak i tu će se takođe riješiti, jer će se već ući u posjed, a oni će u postupku kod suda rješavati to pitanje.

Ovim ovdje zakonskim rješenjem od strane Pozitivne Crne Gore se dakle naći jedan kompromis da se po hitnom postupku rješava ovo pitanje na način što na presude prvostepenog organa, to su katastri, odnosno organ uprave nadležan za nekretnine koji rješava po tom pitanju i donosi rješenje o eksproprijaciji, nadležno je u prvom stepenu Ministarstvo finansija, a u slučaju pokretanja upravnog spora tu smo imali jednu dilemu jer je ranije bilo da protiv konačnih odluka u tom slučaju da upravni spor se vodi, sada po ovom zakonskom rješenju kod Upravnog suda a po postojećem zakonskom rješenju kod Vrhovnog suda, i dakle tu smo imali određenu dilemu, mada sam mišljenja da ste u pravu ovdje jer je u pitanju zaista ubrzavanje postupka jedne nadležnosti koje su samim formiranjem ovog suda prešle u nadležnost istog, ali nijesu eksplicitno zakonski rečene, nego date, u postojećem zakonskom rješenju stoji da je ipak nadležan Vrhovni sud.

Sve u svemu, zaista vi pokušavate, naravno da po hitnom postupku riješite ovo pitanje. Sada je pitanje da li se ono može riješiti veoma efikasno, veoma brzo na način na koji ste vi predložili, jer često imamo procesne pretpostavke koje se moraju ispoštovati, bez obzira da je u pitanju hitan postupak i tu se, dakle imam jednu rezervu po tom pitanju, tako da smatram da je ovo zakonsko rješenje koje ste vi predložili dosta, dosta pozitivno, ali da ipak do kraja nijesam siguran da je izvedeno na kvalitetan način, da i ovdje imamo

odgovarajuće rezerve, s tim što je znatno, znatno kvalitetnije riješeno ovo pitanje nego u onom prethodnom zakonskom rješenju. Zahvaljujem za pažnju.

PREDŠEDAVAJUĆI MILUTIN SIMOVIĆ:

Hvala.

I kolega Knežević, sa svojom diskusijom. Izvolite.

MILAN KNEŽEVIĆ:

Zahvaljujem potpredsjedniče Simoviću.

Meni je mnogo značajno izlaganje bilo kolege Obradovića, koji je sa stanovišta sveznajućeg pripovjedača ili sveznajućeg pravnika u ovom parlamentu saopštio neke svoje stavove ali nije saopštio ključni stav, a to je da li će podržati ove izmjene i dopune Predloga zakona o eksproprijaciji. Ja bih volio da, nakon ove moje diskusije, odustajem od polemike sa gospodinom Obradovićem nakon što se izjasni slobodno da iskoristi pravo na komentar, zbog racionalnosti vremena, da mi saopšti da li će DPS podržati ove izmjene i dopune.

Ono što je za mene veoma važno, a tiče se ovih izmjena i dopuna Zakona o eksproprijaciji, a o tome je govorila i koleginica Jasavić, kako utvrditi javni interes. To je suština i na koji način ga definisati. Ja smatram da mi ovdje imamo sistemski problem utvrđivanja javnoga interesa, a to je da je kod nas uglavnom javni interes, interes stranog investitora. Ranije je javni interes od 46.g. do 70-tih, 80-tih godina uglavnom bio interes koji je zasnovan na komunističkim zakonima koji su se odnosili na izgradnju škola, bolnica, hidrocentrala i nečega što još uvijek možemo da koristimo. Međutim, u ovom trenutku u Crnoj Gori javni interes je postao interes stranih investitora.

Ne bih volio da onaj Zakon o eksproprijaciji koji je bio predložen od strane Vlade, a sada je na nekom stend baju, bude posljedica pritiska stranih investitora. I na takav način mi ne možemo rušiti biznis barijere u Crnoj Gori. Ja smatram, koleginice Jasavić, da ni skraćenje rokova ne može eksplicitno značiti rušenje biznis barijera. Vi ste ovdje rok smanjili na 30 dana, ali skraćenje rokova podrazumijeva jedan drugi problem, a to je neefikasnost sudova, neefikasnost sudova tako da postupanje po hitnom postupku nekad može imati za rezultat i to da se ta neefikasnost sudova pretvori u nepravičnost sudova.

Shvatio sam da ćete vi izmjenama i dopunama Zakona o ovom parničnom postupku predvidjeti, odnosno uskladiti sa ovim izmjenama i dopunama Zakona o eksproprijaciji dio koji je eto da kažem za mene malo diskutabilan, a volio bih da ga pojasnite pošto se neću javljati po toj drugoj tački, a to je da ukoliko se klijent, odnosno onaj koji se nalazi u postupku ne pojavi na prvom ročištu, sud mu dodjeljuje branioca po službenoj dužnosti. Da li je to balans i da li ipak ulazimo u neku zonu koja ide u pravcu stanja na stranu države. Volio bih da mi to pojasnite.

A što se tiče Zakona o eksproprijaciji koji je predložila Vlada Crne Gore i koji podrazumijeva ulazak u ekspropriisano zemljište, korišćenje tog zemljišta do odluke suda, smatram da se radi o jednom brutalnom rješenju, brutalnom rješenju koje sa aspekta ustavnosti i zakonitosti ruši osnovna građanska prava i slobode i drago mi je što je koleginica Jasavić u svom obrazloženju napravila jasnu distinkciju u odnosu na ovaj zakon o eksproprijaciji, jer ovim njenim izmjenama i dopunama Predloga zakona o eksproprijaciji ne predviđa se nikakav ulazak u roku od 30 dana korišćenje ekspropriisanog zemljišta i čekanjem sudske odluke. Ja bih, u konačnom, gospodine Simoviću želio da mi gospodin Obradović pojasni da li će podržati ove predložene izmjene i dopune Zakona o eksproprijaciji. Zahvaljujem.

PREDŠEDAVAJUĆI MILUTIN SIMOVIĆ:

Hvala kolega Kneževiću. Dozvolićete da ja dajem redosled javljanja i ne utičući svakako na bilo kog poslanika da li će odgovarati na postavljene komentare slično, ali dozvolite da predložim samo kolega Obradoviću, izvinite. Razumijem da želite da uzmete učešće u daljoj raspravi, ali da predložim da čujemo još koleginicu Kalezić, nakon toga bi išli sa komentarima od strane predlagača i razumio sam da vi želite samo da čujete odgovor i čućemo komentare predstavnika predlagača.

Koleginice Kalezić. Izvolite.

JELISAVA KALEZIĆ:

Potpredsjedniče Simoviću, poštovana Skupštino i poštovani građani,

Ovdje se radi o jednoj materiji koju treba po mom mišljenju i ako nijesam pravnica, ja sam arhitekt i urbanist i upravo kroz tu struku posmatram o oblasti koju treba najhitnije urediti posebnim zakonom. Smatram da je Crnoj Gori neophodan zakon o javnom interesu. Zašto? Mi smo u poslednjih četvrt vijeka, a prije toga u skoro pedesetogodišnjem periodu prošli kroz vrlo velike, nekada bolne transformacije svojinskih odnosa. Sada smo došli u fazu kada zaista to dobija oblike grabeža na koje ne možemo da utičemo ukoliko ne uredimo zakonom šta je to javni interes.

Posmatram kroz oblast planiranja, uređenja i korišćenja prostora, prije svega, ali postoje i druge oblasti u kojima se sasvim jasno prepoznaje da mi nemamo definisane parametre jasne, prepoznatljive i prihvatljive parametre da se definiše javni interes. Ja ću navesti nekoliko primjera koji svima mogu biti jasni, neću ponavljati ovo što je obrazloženo. Neprimjereno je da se privatna ili opštinska zemlja, prostor oduzima da bi u ime javnog interesa to neko koristio na način da stiče enormni profit. Država, naravno, od toga ima u vidu koncesija ili na drugi način neke prihode, ali to jednostavno nijesu razrađeni mehanizmi. Nije dokazano da je to javni interes. Navešću sada taksativno.

Mi smo ovdje voljom parlamentarne većine usvojili Zakon o auto-putu, usvojili enormno zaduženje koje sad više ne znamo koliko će biti do kraja, kao javni interes. Prilično je razumno preispitati šta je tu zapravo, javni interes?

Drugo, imamo brojne i brojne slučajeve kada nekadašnja zajednička Elektroprivreda, sada je to najčešće Elektroprenos bezobzirno koriste državnu, opštinsku i privatnu svojinu na način može nam biti. Ovdje ćemo postaviti dalekovod, plaćaćemo sitne naknade po površini stope dalekovoda, stope stuba, prostor će biti trajno zauzet, jer ispod toga ne može ništa da se radi, a profit će ići onome kome ide profit. To je jedan od najkarakterističnijih primjera da mora da se definiše javni interes, pa ako je javni interes dalekovod u redu, ali onda dio profita treba da ide svima onima kojima je prostor oduzet. Ja ću još drastičniji primjer da navedem. Trasa dalekovoda Pljevlja - Lastva Grbaljska, gdje je radi pojeftinjenja trasa provučena kroz Nacionalni park "Lovćen", pa je prvo objašnjenje bilo da mora samo tuda i nikuda drugo, pa je kasnije se, ipak ispostavilo da može da se koriguje da se zaštiti uža zona nacionalnog parka, jer da je prošla trasa po prvobitnom rješenju koje su iz ministarstva, iz Elektroprivrede, iz ... (Prekid)... omogućće. Zašto? Zato što je to jeftinije za investitora. Makar da je taj investitor država. Ne može da se žrtvuje prostor nacionalnog parka na takav način. Sličan primjer imamo u zoni Nacionalnog parka "Durmitor". Mislim, da je to sve nerješivo bez donošenja zakona o javnom interesu i eksproprijacija i morsko dobro i mnogi planovi koji se usvajaju u ovoj Skupštini. Hvala vam.

PREDSEDAVAJUĆI MILUTIN SIMOVIĆ:

Hvala. Čućemo još riječ predlagača. Prije toga kolega Obradović, razumio sam, insistira da da svoj doprinos u dijalogu sa kolegom Kneževićem. Izvolite.

RADOVAN OBRADOVIĆ:

Zahvaljujem uvaženi gospodine Simoviću.

Obraćam se gospodinu Kneževiću, obzirom na određeno pitanje koje mi je postavio. Dobićete naravno direktan odgovor.

Mi iz Demokratske partije socijalista podržavamo sve one zakone koji su u skladu sa Ustavom, pravnim sistemom Crne Gore, koji su finansijski održivi, koji su realni, za razliku od vas ja se bavim pripovjerkama kako vi kažete i neka bude to tako, jer su pripovjetke istinite, a vi se bavite bajkama i basnama jedino u tim nerealnim životnim stvarima, vi tu vidite vašu pobjedu i tako dalje i što prije izađete iz tih bajki i basni vi ćete se bolje kotirati na političkoj sceni u Crnoj Gori.

Kada je u pitanju ovo zakonsko rješenje, rekao sam da ima određenih nedostataka, da je jedan korak ovako zaista pozitivan napravljen, ali da nije do kraja dorečen, jer i sam gospodin Knežević je istakao vezano za hitnost postupka. U hitnosti postupka imamo opet biznis barijeru, odnosno pravne procedure koje se ne mogu ispoštovati do kraja. Šta ako se nekom postavi zakonski zastupnik, odnosno punomoćnik, a to lice se kasnije pojavi. Nije bilo tad u mogućnosti, nije mu se znala adresa, recimo, ili je bio zdravstveno u nemogućnosti spriječeno da dođe na raspravu i tako dalje, to se opet činjenice...

PREDSEDAVAJUĆI MILUTIN SIMOVIĆ:

Kolega Obradoviću, već ulazite sada u meritum zakona, predlažem da privodite kraju, vaše vrijeme je isteklo.

RADOVAN OBRADOVIĆ:

Hoću, ali o tome je upravo i govorio gospodin Knežević o toj hitnosti i tako dalje. U konkretnom slučaju mi ne donosimo zakone, mi kad kažem, mi predlagači iz Demokratske partije socijalista, odnosno Vlada i mi ovdje koji usvajamo iste ne donosimo zakone paricijalno da se odnosi za pojedina područja Crne Gore. Ako imamo Zakon o eksproprijaciji on se odnosi na čitave slučajeve. Nije sad slučaj Buljarica samo ta koja je posebno izdvojena i za koju se donosi ovaj zakon, on se donosi za sve slučajeve po pitanju vodosnabdijevanja, zdravstva, energetike i tako dalje ono što je od javnog interesa za Crnu Goru pod jednakim uslovima za sve. Zahvaljujem.

PREDSEDAVAJUĆI MILUTIN SIMOVIĆ:

Hvala. Kolega Kneževiću, ja vjerujem da vi držite riječ da ćete ostati dosledni najavi koju ste kazali, ne juče. Možete se i meni obratiti, prosto želim da vam pomognem da održite riječ i možete se meni obratiti proceduralno.

MILAN KNEŽEVIĆ:

Gospodine Simoviću,

Prvo, nemojte mi vi pomagati da ja održim riječ. Ako budem došao u fazu da mi vi pomažete da održim riječ bolje da me ne bude. Ništa lično nego sa aspekta političkog odnosa i relacija.

Ja mislim da sam bio korektan u svojoj diskusiji, da sam postavio konkretna politička pitanja gospodinu Obradoviću na koja nijesam dobio odgovor a dobio sam neke kvalifikacije za koje smatram da zaslužujem dvadesetak sekundi odgovora gospodinu Obradoviću, ukoliko se slažete, a ukoliko ne ja sam spreman.

Gospodine Obradoviću, zbilja nijesam očekivao od vas da ćete koristiti neke digresije koje vam ne priliče, ali to najviše govori o vama. Ja sam postavio konkretna pitanja na koja

nijesam dobio odgovore i sa žaljenjem mogu da konstatujem da ste vi trajno zarobljeni u basni, lav i magarci.

PREDSEDAVAJUĆI MILUTIN SIMOVIĆ:

Hvala vam. Dajem proceduralnu reakciju. Razumijem vašu potrebu, jer u ovom dijelu kolega Obradović je izašao van okvira i razumijem da smo imali potrebu da date taj kratak komentar, ali ipak smo se dogovorili da ćete imati proceduralnu reakciju, koju ste zloupotrijebili, ali, neka, to se dešava manje više svima u parlamentu, ali jedino ne mogu da razumijem što ne prihvatate moju dobru namjeru, da pomognem da ostanemo dosledni onome što kažemo u ovome domu, iskazanoj riječi, ali dobro to je pravo svih nas.

Pojedinačno moja namjera je zbilja bila dobra i evo ja ću uvijek insistirati i pokušavaću to da uradim kada ste vi u pitanju i svi ostali. Izvolite.

MILAN KNEŽEVIĆ:

.... vašu slučajnu namjeru. Vi ste sa pozicije potpredsjednika Parlamenta i šefa Kluba Demokratske partije socijalista zabranili gospodinu Obradoviću da saopšti stav Demokratske partije socijalista. I ja nijesam uradio ništa loše insistirajući na odgovoru kod gospodina Obradovića kakav će biti stav Demokratske partije socijalista. To je vaše legitimno pravo. Ali nemojte da pred crnogorskom javnošću meni sada spočitavate da sam zloupotrijebio Poslovnik na način što sam konkretno i jasno tražio izjašnjenje najjačeg kluba u Parlamentu kojim vi u ovom trenutku predsjedavate. I mislim da je to svako mogao da vidi.

PREDSEDAVAJUĆI MILUTIN SIMOVIĆ:

Očigledno različito čujemo argumente koji se iznose u ovom domu. Kolega Obradović je bio do kraja jasan i iskazao odnos Demokratske partije socijalista i prema ovom, i prema svim ostalim zakonima koji se nalaze na dnevnom redu. Kazao da će Demokratska partija socijalista, moguće da ste bili u zoni razmišljanja povodom ovog komentara oko bajki i basni, pa nijeste uhvatili taj detalj i taj dio diskusije kolege Obradovića, gdje je kazao da će Demokratska partija socijalista podržati svaki onaj zakon koji je u skladu sa Ustavom, u skladu sa pravnim sistemom Crne Gore, koji je finansijski održiv, koji je socijalno senzibilan i u skladu sa onim zakonima koji i daju podršku razvoju ekonomije od koje svi građani žive u ovoj državi. Prema tome, nemojte da ste tako nestrpljivi. Sjutra je glasanje i nećemo uvoditi neku novu praksu gdje ćemo glasati po vašim prozivkama. Vjerujem da bi tek bilo narušavanje procedure. Hvala vam. Znači, ipak sam uspio u mojoj dobroj namjeri da pomognem. Hvala vam.

Koleginica Jasavić, kao predstavnik predlagača.

AZRA JASAVIĆ:

Većina pričaju da smo poslednjih 80 godina imali veoma traumatična svojinska iskustva na prostoru bivše Jugoslavije, pa i Crne Gore i pitanje javnog interesa jeste prvorazredno pitanje i potpuno podržavam ideje da se u ovom parlamentu mora donijeti zakon o tome šta jeste javni interes, jer to može samo parlament da radi, to ne smije da radi Vlada, jer ukoliko prepustimo Vladi onda imamo veoma velike probleme, jer taj postupak može da bude netransparentan.

Ono što želim da kažem jeste da veliki broj porodica koje su ostali bez ogromne svojine nakon II Svjetskog rata su prošli jedno traumatično iskustvo sa stanovišta da je ogromna zemlja tim porodicama oduzimana, a nakon uspostavljanja te vlasti upravo te porodice su opet bile na udaru na način što su kroz njihova imanja prolazili upravo ovi vodovodi, prolazile razne trase Elektroprivrede i to su ljudi koji su bili do krajnjih granica

diskriminirani u onom sistemu i suština priče je da ti ostaci te imovine koji još postoje koje su na udaru od ove vlasti. Na udaru ove vlasti jesu i potencijali imovinski onih koji su zakonito sticali imovinu za ovih 60 zadnjih godina, a da jesam u pravu najbolje govori činjenica da je upravo juče razmatran Zakon o parničnom postupku gdje se predviđa da zaštitu oko imovinsko pravnih interesa država daje pravo na naknadu materijalnih troškova kakvu imaju advokati. Ovo je zapravo jedna latentna opasnost gdje se jasno vidi da će ponovo biti na udaru privatna svojina i gdje se građani obeshrabuju da brane svoju imovinu pred redovnim sudovima, jer će im nameti biti ogromni. Plaćajući em advokate koji ih štite, em ako izgube spor platiće državi što su izgubili spor, a sudovi nijesu nezavisni, već su zavisni od izvršne vlasti i politizovani. I na to ukazujem i koristim ovu priliku da ukažem građanima i svim poslanicima da je to jedno rješenje koje ne smije da prođe, jer ako prođe imaćemo velike probleme, a građani nesagledive posledice.

Ovdje je bilo govora o tome da li komisija može da utvrđuje tržišnu vrijednost? Ne. Komisija ne može da utvrđuje tržišnu vrijednost. To može samo da uradi sud u pravosnažnom sudskom okončanom postupku na osnovu vještaka koji su validni da daju koja je to tržišna procjena. Bilo je pitanje da li ući u posjed prije tog rješenja ili ne. Ne. Vladino rješenje o eksproprijaciji je neustavno i vrlo opasno i ono ne smije da prođe, jer to se kosi sa svim onim što jesu evropski standardi i naše integracije i naš Ustav, jer krši elementarna ljudska prava na privatnu svojinu.

Postavilo se pitanje vanparničnog postupka i da li se ide na ruku državi sa postavljanjem advokata po službenoj dužnosti?

Poštovani gospodine Kneževiću,

To jeste pitanje koje je jedno od ključnih za rješavanje ovih problema, ali moram vam priznati da zloupotreba procesnih ovlašćenja u sudskim postupcima može da dovede do toga da stranka u nedogled odugovlači sudski postupak. Da li su sudovi efikasni? Po najnovijim indikatorima mislim da je CPA, sudovi jesu efikasni i brzo rješavaju sporove i to niko ne može osporiti, ali ne rade kvalitetno, znači efikasnost je postignuta, kvalitet nije ni približno dostignut osobito u onim oblastima koja nas posebno zanima, a to je organizovani kriminal, korupcija na visokom nivou i svojina kada je u pitanju zaštita interesa građana, jer uglavnom kada se građani pojave u postupcima protiv države na volšeban način se zauzimaju neki stavovi u Vrhovnom sudu, građanin je potpuno obespravljen.

Ono što želim da kažem na kraju jeste da se ovim zakonom htjelo pokušati da se nađe rješenje koje će zaštititi privatnu svojinu, zaštititi građanina, zaštititi njegovo pravo da dobije pravičnu naknadu uz preduslov da se zaista utvrdi šta je to javni interes, jer ne može biti javni interes sve ono što Vlada kaže, mora parlament reći šta je javni interes, pa na osnovu toga Vlada će postupati, jer mi donosimo zakone, a Vlada ih primljenjuje, a mi takođe pratimo njihovu primjenu. Hvala vam.

PREDSEDAVAJUĆI MILUTIN SIMOVIĆ:

Hvala. S ovim bi završili raspravu po ovom predlogu zakona. Ipak imamo potrebu za komentarima. Kolega Obradović se javio komentar, nakon njega kolega Labudović. Izvolite kolega Obradoviću.

RADOVAN OBRADOVIĆ:

Hvala.

Jasavić je istakla niz protivrečnosti u svojoj završnoj riječi. Evo u čemu se odnose te protivrečnosti. Istakla je da ne može komisija da odredi pravičnu tržišnu cijenu nego isključivo sud po vještaku određene struke, vjerovatno sigurno poljoprivredne, građevinske i tako dalje. Ja smatram suprotno, da može i sud po vještaku i da može komisija, jer komisija

se angažuje upravo od takvih stručnjaka poljoprivredne, građevinske, građevinske struke i tako dalje i na taj način može da se to pitanje riješi.

S druge strane, gospođa Jasavić kaže da je neustavno da se to prebacuje pitanje na sud i da sud rješava, jer sud nije nezavistan on je pristrasan, on je organ koji ne radi u skladu sa zakonima ove države i Ustavom i tako dalje. A sa druge strane kažete da to jedino može da uradi sud po vještaku odgovarajuće struke. Sada mi je nejasno da li treba zaista da radi sud ili ne treba da radi sud ili sumnja se u rad sudova il ne.

Na kraju takođe je istakla da sudovi rade efikasno, ali da nijesu kvalitetni u svom radu. Ako rade sudovi efikasno zašto onda treba da se unosi ova zakonska odredba da odrade po hitnom postupku, ako veoma, brzo, efikasno rade i tako dalje, a nijesu kvalitetni. Čas prebacujete da treba to da uradi sud, a onda kažete da su oni efikasni, a onda kažete da treba da rade hitno, a oni su već efikasni, a u drugom slučaju sumnjate u nezavisnost sudova i opet vam nije jasno šta javni interes smatra, da je javni interes samo ono što Vlada smatra da je javni interes, a ne što je utvrđeno zakonom. Zaista ste istakli niz protivrečnosti gospodo Jasavić. Zahvaljujem na pažnji.

PREDSEDAVAJUĆI MILUTIN SIMOVIĆ:

Hvala. Dobićete po minut još. Izvolite.

Kolega Kneževiću, upravo sam bio u dobroj namjeri da dam riječ koleginići Kalezić, što joj pripada svakako, ali kao što vidite ritam smo malo neuobičajeno pristupili u ovom što kaže koleginića Jasavić visokim temperaturama. Izvolite.

AZRA JASAVIĆ:

Sušтина priče je da tržišnu vrijednosti i drugi niko osim suda, a ne utvrđuju sudije koje vi postavljate koliko šta košta nego vještaci po pravilima struke koje određuju sa nezavisne liste vještaka sudovi, tako da kad bi bilo do vaših sudova vi centa dali ne bi, ali imamo vještake koji su iz različitih političkih partija, iz različitih struktura koji pošteno rade svoj posao i oni daju nalaz i mišljenje gospodine Obradoviću i na osnovu njihovog nalaza i mišljenja se utvrđuje koliko šta košta u ovoj zemlji, a ne na osnovu toga koliko kaže sudija i na osnovu toga koliko kaže Vlada. Tako da, što se tiče efikasnosti niko ne može osporiti da se brzo radi, ali isto ne možete dokazati da se kvalitetno radi. To ne možete apsolutno ničim osporiti, jer je jasno da su istraživanja najnovija koja smo radili imamo efikasnost, ali nemamo kvalitetno sudstvo.

I na kraju. Vi ne razumijete suštinu problema. Mi tražimo da se skrate rokovi u samom zakonu, procesni rokovi da se skrate da bi sudovi u tim kraćim rokovima radili, jer ako mogu da postignu tu efikasnost koju postižu u ovim rokovima mogu i u kraćim rokovima, jer to je sušтина. Hvala.

PREDSEDAVAJUĆI MILUTIN SIMOVIĆ:

Hvala. Kolega Labudoviću. Izvolite.

EMILO LABUDOVIĆ:

Kolegice Jasavić bio sa na odboru i nijesam shvatio da je ovo bila završna riječ, da sam znao ne bih se javljao, ostao sam u obavezi, jer sam i na odboru polemisaao sa koleginićom Jasavić oko ovog predloga. Ja što se njega lično tiče, uzetog samog za sebe podržavam i ovo jeste unapređenje, ovo jeste korak dalje, ali i dalje to doživljavam kao raspored namještaja prije nego što je udaren temelj. Sve dok se na vrlo jasan, precizan, nedvosmislen, na način koji ne ostavlja mogućnost kreativnog tumačenja ne definiše javni interes, sve ovo će kad tad doći u problem sa ubrzanom ili neubrzanom procedurom, sa

dobrim ili ne dobrim komisijama, sudijama, ekspertima i tako dalje. Ja shvatam da je kvadrat u Buljarici, na Svetom Stefanu, u Miločeru, na Kraljičinoj plaži ili ne znam gdje zlata vrijedan, ali sa stanovišta odnosa prema vlastitoj imovini ništa manje nije vrijedan ni onaj moj kvadrat uz auto-put ili sjutra uz neki vodovod ili tamo gdje se gradi škola i tako dalje.

Pokušavao sam danas da nađem na internetu jednu sliku, ali ne snalazim se baš najbolje koja strašno rečito govori o tome kakav se odnos prema privatnom vlasništvu drži u svijetu. Uprava grada Sidneja je sklopila ugovor sa privatnom kompanijom da jedan određeni poveći prostor kultiviše na način da tamo izgradi poslovno stambenu četvrt i stoji fenomenalna slika u sjenci tih nebodera i tih ogromnih konstrukcija od stakla i čelika u sred toga stoji mala kućica privatnog vlasnika koji nije dao, a nuđeno mu je basnoslovni iznos, jednostavno nije dao da mu se to sruši. I neka što to nije dao nego su morali da izvrše generalnu reviziju projekta da bi mu omogućili pristup sunca, jer veliki oblakoderi stvaraju sjenku. E, to je odnos prema privatnome i ne može, u pravu ste, ne može sve biti javni interes samo zato što se to nekome dopada i neko u tome vidi neki dil, ali to mora negdje da stoji na papiru i to mora prije da štiti građanina, pa sve ona poslije ove druge procedure koje ste vi sa pravom uočili i sa pravom nastojali da poboljšate. Zahvaljujem.

PREDŠEDAVAJUĆI MILUTIN SIMOVI:

Hvala vam. Završavamo raspravu po ovom predlogu zakona. Izvolite.

AZRA JASAVIĆ:

Potpuno saglasna sa diskusijom gospodina Labudovića i nemam potrebe više, osim da potvrdim da je upravo suština priča da se na transparentan način kroz parlamentarni rad, kroz rad ovog parlamenta utvrdi šta su to javni interesi, jer mi donosimo zakone, a Vlada ih samo primljenjuje, jer ako to izmjestimo kako je sada i ako to bude u oblasti isključivo Vlade postupak može da bude nedovoljno transparentan za kompletnu crnogorsku javnost, bez obzira na otvorenosti sjednica za javnost, jer tamo imamo parlamentarnu većinu koja donosi te odluke, a ovdje bi bar taj problem bio iznijet na nivou parlamenta. Hvala.

PREDŠEDAVAJUĆI MILUTIN SIMOVIĆ:

Hvala vama. Dakle, završili smo pretres i ovog predloga zakona o kojem ćemo se izjasniti naknadno. Dozvolite da vam saopštim jednu ideju, prije svega predstavnicima predlagača. Dobio sam je upravo sada od kolege Damjanovića, a ideja ide u pravcu racionalizacije našega rada, da objedinimo raspravu o sljedeća dva predloga zakona, a to je Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o vanparničnom postupku Crne Gore i Predloga zakona o dopunama Zakona o parničnom postupku Crne Gore. Djeluje li smisljena ideja?

Pitam predstavnika predlagača da li se slaže sa tom idejom i ako se slaže da radimo na takav način, objedinjenu raspravu. Hvala vam. Idemo sa objedinjenom raspravom po ova dva predloga zakona. Ova dva predloga zakona podnijeli su isti poslanici - kolegica Jasavić, kolega Perić, Tuptionja i kolega Pajović.

Izvjestioci odbora su Radovan Obradović, Zakonodavnog odbora za oba predloga zakona i na žalost moram konstatovati kod ova dva predloga da nijesu prošli matični odbor i tu ukazujem da je to jedna loša praksa i vjerujem da ćemo u narednom periodu izbjegavati takve situacije, ali sa ovoliko rada i sa ovako obimnim dnevnim redom mogu donekle da razumijem i tu činjenicu.

Pitam predstavnika predlagača da li želi da da objedinjeno dopunsko obrazloženje za ova dva predloga zakona?

Izvolite kolegice Jasavić.

AZRA JASAVIĆ:

... Damjanović nije tu prisutan na racionalan oko objedinjavanja rasprave po ova dva predloga zakona i da obrazložim, ne znam koje mi je vrijeme na raspolaganju, gospodine, da li to podrazumijeva da moram ubrzanim tempom u okviru..

PREDSEDAVAJUĆI MILUTIN SIMOVIĆ:

To je praksa dobra, ali evo da budemo tolerantni do minut vremena. Izvolite. Slažem se. Hvala vam.

AZRA JASAVIĆ:

Ja se izvinjavam ako je racionalizacija vremena podrazumijevala da zbrzim ove zakone i da se što manje čuje o njima ja bih vas zamolila ako mogu da imam izvjesnu toleranciju sa vaše strane da objasnim na jedan korektan način. Zamolila sam da budete tolerantni na prekoračenje, s obzirom da smo prihvatili predlog uvaženog poslanika Damjanovića, da se objedini rasprava. Hvala vama.

Pa ovo je upravo set od tri zakona koji objedinjavaju materiju eksproprijacije na kvalitetniji način i zakonitiji način od onog koji je Vlada predložila. Mi smo o zakonu o izmjeni Zakona o vanparničnom postupku Crne Gore predvidjeli neke novine koje podrazumijevaju da se skraćuju rokovi za postupanje sudova, pa se rok, recimo od dva mjeseca zamjenjuje rokom od mjesec dana, a osoba za određivanje naknade za eksproprijaciju nepokretnosti je hitan. Ono što smo ovdje uradili jeste da smo predvidjeli da će sud protivniku predlagača koji se ne pojavi na prvo ročište, a odsustvo ne opravda postaviti advokata po službenoj dužnosti po redosledu sa spiska advokata Komore Crne Gore koji je sastavljen prema mjestu i nadležnosti osnovnih sudova.

Sud će protivniku predlagača koji se ne pojavi na dva ročišta, a sam ne imenuje zastupnika obavezno postaviti advokata po službenoj dužnosti. Za pružanje pravnih usluga u ovakvim predmetima, advokatima pripada 50% naknade za rad utvrđen advokatskom tarifom i naknade dužnih troškova.

U praksi postupak naknade za eksproprijaciju dugo traje i javljaju se problemi zloupotrebe procesnih ovlašćenja gdje stranke izbjegavaju dostavu pošte i onda se taj postupak odugovlači u nedogled, što ne smije da se toleriše i što ovaj zakon sprečava, ne samo ovaj zakon već i Zakon o parničnom postupku na način što predviđamo na efikasan način kako uručiti strankama podneske koji se nađu u ovom postupku. Izmjenama ovog Predloga zakona o vanparničnom postupku ubrzavamo postupak za određivanje naknade i definitivno onemogućavamo ta procesna ovlašćenja. Kako to radimo? Tako što u Zakonu o parničnom postupku predviđamo da i taj zakon nije nekompatibilan. On je kompatibilan sa Zakonom o parničnom postupku koga smo juče razmatrali na način što predviđamo da u postupcima određivanje naknade za eksproprijisanu nepokretnost glavna rasprava održava se najkasnije u roku od sedam dana od dana održavanja pripremnog ročišta.

U predmetima određivanje naknade za eksproprijisanu nepokretnost ročište će biti obavezno zakazano za onoliko dana u zavisnosti od toga koliko je dovoljno da se rasprava održi u kontinuitetu. Šta ovo znači? Ovo znači da kada dobijete predlog za naknadu zakazujete u roku od sedam dana pripremo ročište, nakon tog pripremnog ročišta gdje se vrši koncentracija činjenične građe, gdje se dostavljaju svi dokazi, zakazuje se ročište sledeće opet za sedam dana. Zašto se to radi? Zato da bi se neposredno pošta dostavljala advokatima na ročištu ukoliko oni izbjegavaju da je dobiju preko redovne pošte, jer to može da se desi i na taj način i stranke koje se pojavljuju kao predlagači i advokati će biti

suspendovani u mogućnosti zloupotrebe procesnih ovlaštenja, jer će im se neposredno na ročištima dostavljati ovi podnesci.

Imala sam internu polemiku sa kolegama o ovom i pitanje koje sam dobila jeste da li mogu vještaci i ostali postupati u tom roku od sedam dana? Ja smatram da mogu, ako se ovaj postupak proglaši hitnim, a on jeste po ovim našim odedbama proglašen hitnim i ovi predmeti se moraju tretirati prioriternim, jer ne možemo uzimati privatnu svojinu ljudima na osnovu toga što će neka komisija u prvostepenom upravnom organu u katastru određivati koja je to tržišna vrijednost, već to mora doći pred nadležni sud u ovom hitnom postupku, u Zakonom o predviđenoj proceduri daće se mogućnost da se izjasne vještaci koji su nezavisni koji u suštini radi svoj posao. Ne bi trebao da ima niko uticaj koji daju svoju procjenu tržišnoj vrijednosti na osnovu onog što jesu tržišna kretanja, daju svoj nalaz i mišljenje sudu i sud u skladu sa tim mišljenjem postupa i donosi odluku. To je jedini način da izbjegnemo sve one zamke koje imamo, a koji nosi predlog Vladin, koji je potpuno neusaglašen sa Ustavom i direktno narušava privatnu svojinu građana Crne Gore. Hvala.

PREDŠEDAVAJUĆI MILUTIN SIMOVIĆ:

Hvala vam. Bez ikakvog prekidanja vi ste za pet i po minuta dali objedinjeno obrazloženje, upravo onako kako sam i procijenio, znajući vašu efikasnost. Hvala vam.

Pitam izvjestioce odbora da li žele riječ? Ne. Hvala vam.

Imamo prijavljene diskusije. Za sada imamo prijavljenu koleginicu Šćepanović. Izvolite koleginicu.

MARTA ŠĆEPANOVIĆ:

Poštovane kolege, poštovani građani,

Prije svega povodom ova dva zakona, želim da istaknem da cijenim zaista dobru namjeru predlagača koji su uložili napor da pokušaju da riješe ovaj problem koji je evidentan i da kroz ove zakone pokušaju da nađu rješenje, a kojim će se i zaštititi građani i državni interes i spriječiti naravno zloupotrebe koje sigurno postoje u praksi. Dakle, neosporno je da postoje problemi u praksi prilikom primjene ovog zakona, ali izražavam sumnju da li su u pitanju samo rokovi ili su u pitanju lica koja primjenjuju zakon i njihova odgovornost.

Što se tiče konkretno Zakona o vanparničnom postupku u članu 1 kolege su predvidjele da je postupak za određivanje naknade za eksproprijaciju nepokretnosti hitan, bez obzira na činjenicu što su ovo i sami po sebi postupci po službenoj dužnosti hitni, mislim da ova norma može da stoji. Takođe je predviđeno da, ukoliko se Sporazum o naknadi u cjelini ne postigne u roku od dva mjeseca, da će organ uprave nadležan za imovinsko pravne odnose dotaviti pravosnažno rješenje nadležnom sudu. Vi ste smatrali da taj rok može biti kraći na mjesec dana i po meni ni to nije sporno.

Ono na šta ja ukazujem da izražavam rezervu jeste na član 3. Ovdje je predviđeno svakako da postoji zloupotreba procesnih ovlaštenja u praksi, ali izražavam sumnju da li se može postaviti po službenoj dužnosti protivniku predlagača iz razloga što se nekad u tom postupku može kao protivnik predlagača, može biti i vlasnik nepokretnosti a i država. Izražavam sumnju da se može postaviti advokat po službenoj dužnosti državi i u tom smislu mislim da ova norma ne bi bila prihvatljiva. Što se tiče zloupotrebe procesnih ovlaštenja naglašavam još jednom da je postupak po službenoj dužnosti i da ukoliko su stranke uredno pozvane da se taj postupak i može održati. Ja ću vas ovdje upoznati da je upravo to bio i problem u praksi i da je Vrhovni sud krajem prošle godine povodom tog problema i baš u postupcima za određivanje naknade nepokretnosti, upravo tim postupcima i zauzeo pravni stav.

Sudovi su imali problem na koji vi ukazujete i koji postoji i postavili, zatražili su od Vrhovnog suda da zauzme pravni stav povodom toga da li ima procesnih uslova da se održi ročište u odsustvu obje vanparnične stranke koje su o tom ročištu uredno obaviještene. Ko u krajnjem snosi troškove vještačenja i po tom pitanju Vrhovni sud je zauzeo stav da u postupcima određivanja naknade za eksproprijisanu nepokretnost će održati ročište u odsustvu stranaka, a koje su o ročištu bile uredno obaviještene, a da troškove svakako snosi korisnik eksproprijacije i u tom smislu ne znam da li je i rok koji ste predvidjeli da se cijeli postupak završi u roku od dva mjeseca, jer i ovaj sam postupak od tri mjeseca, praktično najkraći mogući u kojem sud može da riješi ove predmete, predmete ove vrste. Smatram da je vaša namjera dobra i da zaista kao, pogotovo kao članovi Odbora za pravosuđe i treba da obratimo posebnu pažnju kada su sudski izvještaji u pitanju, da li se ovaj rok prolongira i da se snosi odgovornost od strane sudske instance za one sudije koje prolongiraju ovaj rok.

Što se tiče Zakona o parničnom postupku. Vi ste ovdje predvidjeli skraćenje rokova koji se odnose na glavnu raspravu za postupke za određivanje naknade za eksproprijisanu nepokretnost i pretpostavljam da ste ovo vezali za shodnu primjenu iz Zakona o vanparničnom postupku, ali prosto parnični postupak to je vanparnični postupak i smatram da ove rokove ste ovdje predvidjeli da bi isto trebali da budu u Zakonu o vanparničnom postupku. Prosto je neprihvatljivo da oni budu Zakon o parničnom postupku, ako već parnični postupak ne reguliše postupak određivanja za eksproprijisanu nepokretnost, tako da mislim da u ovom rokovima ovdje nije mjesto nego u Zakonu o vanparničnom postupku. Ja svakako naglašavam da još jednom cijenim dobru namjeru predlagača, ali da svi treba da se skoncentrišemo na primjenu ovih rokova u praksi i na ljude koji primjenjuju zakon i njihovu odgovornost. Zahvaljujem.

PREDSEDAVAJUĆI MILUTIN SIMOVIĆ:

Hvala vam. Pitam, da li ima još neko prijavljeni za diskusiju povodom ova dva objedinjena predloga zakona? Nema. Veoma smo efikasni, ali ne na uštrb kvaliteta, nego, rekao bih, između ostalog i rada na jednom od odbora i vjerujem da to obećava. Hvala vam. Izvolite.

AZRA JASAVIĆ:

Što se tiče advokata po službenoj dužnosti da li se on može postaviti državi ili ne to uopšte nije dovedeno u pitanje, jer njena prava štiti zaštitnik imovinsko pravnih interesa i to se podrazumijeva, postoji zakona koji to reguliše i tu uopšte se to pitanje ne tretira, to se zna da po službenoj dužnosti sudovi čim se država pojavljuje šalju pozive zaštitniku imovinsko pravnih interesa države.

Što se tog da se zauzimaju stavovi da li se može održati ročište u odsustvu uredno obaviještenih stranaka, to je nešto što je, ipak moralo biti regulisano zakonima, a ne stavovima Vrhovnog suda, jer nije dobro da se ovakve stvari regulišu stavovima. To je čak za mene vrlo diskutabilno i o tome se da razmišljati da se to inkomparira u samu odredbu, uz same zakonske tekstove. Imate mogućnost amandmanski da djelujete. Razmotrićemo amandmane. One koje budu prihvatljivi možemo da inkorporiramo i suprotno. Što se tiče da se advokati trebaju ili ne trebaju postavljati. Šta se dešava sa onom situacijom kada nemate uredno obavještavanje i kada imate konstantno izbjegavanje, jer stranka kada im se dostavi nešto, znam iz svoje advokatske prakse, mogu da kažem da sam imala iskustava da čovjek živi preko puta suda, a da mu se neki pet - šest godina ne može dostaviti pošta. Pet - šest godina on izbjegava, on prolazi svaki dan pored suda, a nemoguće mu je dostaviti poštu. Ne možemo žmuriti na takvim situacijama, ne smijemo da ćutimo na takve situacije, moramo da reagujemo i uvijek postoji rješenje za svaki problem. Samo treba konstruktivno

razmišljati, spremni smo da čujemo i suprotnu argumentaciju i dopune svega onoga što ovdje smatrate da nije dobro i da se nađu adekvatna rješenja, jer suština priče je da ne možemo dozvoliti da se niko ni poigrava sa sudovima.

Jedna ozbiljna država ne smije da dozvoli, bez obzira da li vjerovao neko u pristrasnost i nepristrasnost sudova, jer ja ne govorim o konkretnim sudijama, ja govorim o idealu sudstva kako ga ja vidim, a to je nezavisno, nepristrasno sudstvo u kome građanin ide za pravdu, gdje niko ni iz vlasti, ni iz opozicije ne može da stisne nikog iz tog suda, nego sudija poštuje Ustav i Zakon ove zemje. Nama takvi sudije trebaju. To je suština priče, a takvih sudija na žalost nema u mjeri koja nam je potrebna, izuzev ovih mlađih kadrova koje, ako ne pokvarimo nema šanse da od njih neće biti niko da valja, jer tamo ima ljudi koji valjaju. Samo ih treba pustiti da rade, ne pritiskati i stiskati ljude.

Suština priče je da Zakon o parničnom postupku može da reguliše ovo pitanje, ali ako smatrate da je ovo neprihvatljivo, da ide u ovim odedbama dajte amandman, pa ćemo razmisliti i vidjeti šta po tom pitanju da uradimo. Hvala.

PREDŠEDAVAJUĆI MILUTIN SIMOVIĆ:

Hvala. Imam jednu molbu razumio sam od kolege Damjanovića, očekujući da će te je svi zajedno prihvatiti, uključujući i predlagača, jer zadužio nas je sa onako dobrom idejom da objedinimo raspravu ova dva predloga zakona, gdje je tražio samo, razumio sam, minut da uzme učešća, a neka predstavnik predlagača procijeni da li ima potrebu da nakon toga komentariše.

Izvolite kolega Damjanović.

ALEKSANDAR DAMJANOVIĆ:

Potpredsjedniče Simoviću, poštovana Skupštino, poštovani građani, gospođo Jasavić, u funkciji predlagača,

Set od tri predloga zakona koja ovdje raspravljamo, koja se tiču poklanjanja biznis barijere, a što smo konstatovali na matičnom odboru, kada smo raspravljali o ovom prvom iz ovoga seta ovog Zakona o eksproprijaciji, odnosno ubrzavanju neopravdano dugih postupaka, a sve u cilju stvaranja uslova da se neke stvari, a među njima i strateški projekti, mogu završavati na zakonit i efikasan način čuvajući svojinska prava odnosno ustavno pravo svojine. Samo da, naravno iskažem stav Kluba Socijalističke narodne partije Crne Gore, koji će podržati sva tri predloga zakona iz seta ovih predloga, vjerujući da će to poboljšati kakve, takve uslove koje imamo u oblasti eksproprijacije i odlagati neke dileme koje su se i čule i zbog koji su ovi predlozi podnijeti kada je Vlada predložila Predlog izmjena o eksproprijaciji.

Podsjetiću samo da na žalost nijesmo dobili mišljenje Vlade, već smo dobili stav i možda je to zbog javnosti bitno i podsjetiti stav predstavnika Ministarstva finansija tada, da se u tom momentu, a to je bilo prije nekih mjesec i više dana ne može čuti stav Ministarstva finansija, odnosno Vlade, s tim što će Vlada, nakon utvrđivanja njihovih izmjena i dopuna Zakona o eksproprijaciji povući ovaj predlog koji je i dalje u skupštinskoj proceduri, a koji je izazvao dosta kontraverzi, jer je de fakto razmatran u kontekstu, dakle samo jednog strateškog projekta.

Puna podrška kluba poslanika u ovom pokušaju da se poboljša oblast eksproprijacije sa setom od ova tri predloga zakona. Hvala vam.

PREDŠEDAVAJUĆI MILUTIN SIMOVIĆ:

Hvala. Sa ovim završavamo raspravu o ovim predlozima zakona.

Prelazimo na sledeću tačku dnevnog reda, to je Predlog zakona o ličnom stečaju potrošača.

Podsjećam da je predlog zakona podnio kolega Andrija Popović. Izvjestioci odbora su Željko Aprčević Zakonodavnog odbora i Almer Kalač Odbora za ekonomiju, finansije i budžet.

Otvaram pretres i pitam kolegu Popovića, da li želi da da dopunsko obrazloženje. Izvolite.

ANDRIJA POPOVIĆ:

Hvala potpredsjedniče.

Predlog zakona o ličnom stečaju. Liberalna partija je prva partija u Jugoistočnoj Evropi koja je predložila Zakon o ličnom stečaju potrošača. Ovaj zakon su za sada usvojile samo države članice Evropske unije, a iz našeg susjedstva to su uradile Slovenija, prije par godina i Hrvatska, ove godine. U obje ove države zakone su radile ekspertske grupe Ministarstva finansija i vladinih institucija. Zakon koji je pred nama nastao je isključivo kao plod rada finansijskih eksperata Liberalne partije i time je značaj ovoga zakona za nas veći, jer se dokazuje da imamo stručnjake koji mogu uraditi najzahtjevnije poslove na kvalitetan način.

Zakon je rađen na osnovu realnih, životnih situacija u kojima se nalaze građani Crne Gore i sublimirao je najbolja rješenja iz prakse država koje su ga već usvojile i kao takav donijeće koristi kako za građane koji su prezaduženi tako i za povjerioce koji takođe trpe posledice zbog insolventnosti dužnika.

Ovim zakonom definišu se opšta pravila o ličnom stečaju potrošača, polazeći od razloga koji su osnov za postupak stečaja potrošača preko uslova za otvaranje samog postupka do mogućnosti oslobađanja potrošača od preostalih obaveza nakon istekao perioda, provjere njegovog ponašanja. Ovaj zakon sadrži 12 poglavlja.

Globalni razvoj kreditne industrije rezultirao je znatnim porastom broja kreditno zaduženih građana, rastu prezaduženost građana doprinijela je i globalna ekonomska kriza zbog koje se povećala stopa nezaposlenosti, istovremeno sa smanjenjem životnog standarda građana Crne Gore i porastom cijena na tržištu.

Potrebno je imati na umu da je potrošač uvijek slabija strana u svakom pravnom odnosu, te da ga kao građanina u skladu sa odredbom člana 70 Ustava Crne Gore zaštita potrošača država štiti. Zabranjene su radnje kojima se narušava zdravlje, bezbjednost i privatnost potrošača.

Takođe, u članu 72 Ustava se kaže da porodica uživa posebnu zaštitu, što je od izuzetnog značaja. Ukupna zaduženja potrošača, posmatramo ne samo kao obligacioni odnos, već kad tom ekonomskom procesu pristupimo i sa sociološkog, psihološkog i socijalnog aspekta.

Crna Gora je ratifikovala Evropsku konvenciju za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda, što za državu Crnu Goru predstavlja obavezu pružanja zaštite konvencijskih prava pojedinica od strane domaćih sudova.

Među najvažnijim pravima garantovanih konvencijom, posebno mjesto zauzima pravo na poštovanje ličnog i porodičnog života, član 8, što je posebno važno istaći zbog toga što se veliki broj građana zbog dugovanja i eventualne pljenidbe imovine našao u situaciji da ostane bez svog doma. Nema sumnje da i povjerioci takođe zaslužuju efektivnu pravnu zaštitu. Jedan od osnovnih ciljeva postupka stečaja potrošača je upravo njihovo odgovarajuće i ravnomjerno namirenje. No, treba voditi računa o tome da se oduzimanjem osnovnog životnog prostora pojedincu taj cilj skoro uvijek ne ispuni u najvećoj mogućoj mjeri.

Imajući u vidu da je prosječna bruto zarada crnogorskog građanina iznosila 731 euro za januar 2015.godine, a da je vrijednost minimalne potrošačke korpe za isti period 795 eura

postavlja se pitanje što je sa obavezama i dugovima koje građani moraju izmirivati u vidu redovnih, dospjelih rata za kredite koje su za različite namjene uzeli, bilo da je riječ o rješavanju stambenih potreba, renoviranja... /Razgovor u sali/

PREDSEDAVAJUĆI MILUTIN SIMOVIĆ:

Ja kažem, vi dajete doprinos atmosferi u sali, tako što pažljivo slušate i to je doprinos za efikasan rad koji vi s pravom tražite sada da vam se obezbijedi. Izvolite.

ANDRIJA POPOVIĆ:

Evo smo obesmislili sad ovaj zakon veoma, veoma koristan za građane Crne Gore. Shodno tome ciljevi zakona koji su propisani članom 2 tiču se sa jedne strane izmirenja postojećih obaveza potrošača prema povjeriocima, a sa druge strane daje se mogućnost oporavljenom i savjesnom potrošaču da opet vodi normalan život bez nagomilanih obaveza. Potrošačem se u skladu sa članom 4 smatra svako fizičko lice osim samostalnog trgovca i zanatlije koje sklupa pravni posao ili djeluje na tržištu izvan svoje trgovačke, poslovne, privredne ili profesionalne djelatnosti.

Stečajni razlozi su takođe definisani u ovom poglavlju i posebno treba istaći da se shodno članu 5 kojim su regulisani, potrošač smatra insolventnim, ako više od šest mjeseci kasni sa jednom ili više dospjelih obaveza u ukupnom iznosu koji prelazi sedmostruki iznos njegove plate ili druge nadoknade koju prima redovno u istim periodima koji nijesu duži od dva mjeseca ili ako je nezaposlen i više od pet mjeseci kasni s obavezama u iznosu većem od dvije i po hiljade eura.

Zakonom je regulisano pitanje vansudskog postupka kako bi se omogućilo razrješenje odnosa na jednostavniji i manje težak način u odnosu na stroga pravila u sudskom postupku. Uvažavajući pri tom trendove i primjere dobrih praksi u zakonodavstvima država članica Evropske unije kojima se podstiče vansudsko rješavanje sporova, ali imajući u vidu preopterećenost pravosudnog sistema. Da dodam, da je Predlog zakona o ličnom stečaju potrošača dobio potrebnu većinu i na matičnom odboru na Odboru za finansije, budžet i ekonomiju i jednoglasnu odluku na Zakonodavnom odboru 13:0. Zahvaljujem.

PREDSEDAVAJUĆI MILUTIN SIMOVIĆ:

Hvala. Obećavajući je rezultat. Hvala vam.

Prelazimo na uvodne diskusije. Kolega Rešad Adrović ima riječ.

REŠAD ADROVIĆ:

Uvaženi potpredsjedniče Skupštine Crne Gore, uvažene poslanice i poslanici, poštovani građani,

Veliki broj i velika ponuda bankarskih proizvoda dovela je do porasta kreditno zaduženih građana. Rastu broja prezaduženih građana u značajnoj mjeri doprinijela je ekonomska kriza koja za rezultat ima da se veliki broj građana zbog dugovanja i eventualne pljenidbe imovine našao u situaciji da ostane bez svog doma, da ostane bez osnovnih dostojanstvenih uslova za život. Ti, a i mnogi drugi razlozi motivisali su Liberalnu partiju Crne Gore da predloži Skupštini Crne Gore na razmatranje i eventualno usvajanje Zakona o ličnom stečaju potrošača.

Imam utisak da je jedan od argumenata, zbog čega se Liberalna partija odlučila da predloži ovaj zakon u činjenici, što je potrošač uvijek slabija strana u svakom pravnom odnosu, te ga kao građanina u skladu sa odredbama člana 70 Ustava Crne Gore država štiti. Ovim predlogom zakona, kao i što smo čuli u uvodnom izlaganju našeg uvaženog kolege, regulisana su opšta pravila o ličnom stečaju potrošača, polazeći od razloga koji su

osnov za postupak stečaja potrošača preko vansudskog postupka, koji se zasniva na čelu dobrovoljnosti i sprovodi radi sklapanja vansudskog sporazuma, između potrošača i povjerioca preko uslova za otvaranje samog sudskog postupka gdje je jedan od uslova da se prethodno sprovede vansudski postupak. U njemu je detaljno opisan postupak pred sudom, pokretanje postupka, otvaranje postupka stečaja potrošača do zaključenja slučaja i oslobađanja potrošača od preostalih obaveza nakon isteka perioda, provjere njegovog ponašanja. Institut ličnog stečaja predstavlja poslednje rješenje nakon što se utvrdi da ne postoji druga mogućnost za izlazak iz dugova fizičkog lica.

Postupak ličnog stečaja se može pokrenuti, ako se kaže da je potrošač insolventan, da kasni više od šest mjeseci sa jednom ili više obaveza koje u ukupnom iznosu prelaze sedmostruki iznos plate ili ukoliko se radi o nezaposlenom licu, a kasni više od pet mjeseci sa izmirenjem obaveza u iznosu većem od 2.500 eura.

Licu koje proglasi lični bankrot omogućava se da zadrži dio svoje imovine i dio primanja neophodnih za život. Uvođenje instituta ličnog stečaja potrošača ima svoje prednosti i nedostatke. Ja bih se osvrnuo na neke, a već sam govorio o nekim prednostima. Mogućnost za novi finansijski početak dužnika, mogućnost reprogramiranja dugova i njegovog, zaštita osnovnih i ljudskih potreba. Pomoglo bi se žirantima koji otplaćuju tuđe dugove, jer se ovim procesom tretiraju samo dužnici, onemogućavanje da se putom unovčavanja imovine dužnika stvore socijalni slučajevi koji će ići na teret države, omogućavanje istih prava fizičkim licima koja imaju pravna lica. Znamo da pravna lica imaju pravo na stečaj. Neobezbijeđenim povjeriocima omogućava se kolektivno, ravnomjerno pravično i prinudno namirenje, kao i onih koji su obezbijeđeni hipotekom. Dužnici u ličnom stečaju obično plaćaju manje zbog mogućnosti otpisa dijela duga i druge prednosti. U ovom prvom dijelu sam nabrojao šta su to prednosti predloženog zakona. Međutim, po meni ovaj predlog zakona ima nedostatke. Nedostaci predloženog ovog zakona su: dužnik će izgubiti veći dio materijalnih sredstava, imovina dužnika se prodaje, lice u stečaju bez saglasnosti suda ne može otvoriti račun u banci, aplicirati za kredit, zaključiti ugovor i druge poslove čiji je cilj raspolaganja sa imovinom koja pripada stečajnoj masi. Dužnik mora da traži odobravanje za cjelokupne sopstvene, finansijske transakcije. Stečajni upravnik dužnika mora imati informaciju o svakoj promjeni u vezi sa dužnikovom imovinom. Zahtijeva se od dužnika vođenje detaljne evidencije o svim prihodima i rashodima dok je u stečaju. Skorašnji bankrot može onemogućiti dužniku sticanje kredita za duži period. Rizik da pojedini poslodavci i stanodavci odbiju dužnika koji traži posao ili smještaj, jer ga smatraju nepoželjnim zbog skorašnjeg bankrota. Dužnik može biti spriječen da bude imenovan za direktora neke društvom ograničene odgovornosti kompanije. Neki dugovi nakon bankrota ne mogu biti otpisani, kao neki poreski dugovi i visoki troškovi sudskog postupka, advokatski troškovi i naknade koje u većine slučajeva padaju na dužnika. Otpis duga u pojedinim zemljama ide na teret državnog budžeta to jest na teret svih građana. Mogućnost zloupotreba ličnog bankrota i drugi nedostaci ovog zakona. Postupak ličnog stečaja je izuzetno dug i komplikovan proces pa bi se vjerovatno mali broj građana odlučio da kroz postupak ličnog stečaja rješava svoje probleme. Mi u Crnoj Gori od maja 2015.godine imamo Zakon o sporazumnom finansijskom restrukturiranju dugova prema finansijskim institucijama po kojem fizička lica se mogu dogovoriti sa bankom o restrukturiranju hipotekarnih kredita. Ako imamo na umu sve što sam kazao o pomenutom zakonu, odluku o njegovom eventualnom usvajanju treba donijeti tek nakon sveobuhvatne analize uporedne prakse zemalja koje su donijele ovaj zakon a i fali nam mišljenje Centralne banke i Ministarstva finansija.

Prije opredjeljenja za donošenje ovog zakona treba imati u vidu mentalitet crnogorskog građanina, razmotriti složenost implementacije ovog zakonskog rješenja u

crnogorskim uslovima, s obzirom da stečajni upravnik ne samo da upravlja i raspolaže primanjima pojedinaca koji su insolventni, već mora biti upućen u cjelokupnu životnu, porodičnu situaciju pojedinaca čijom imovinom upravlja. Zbog svega toga ja ću biti uzdržan prilikom glasanja o ovom zakonu. Ja se vama izvinjavam zbog malog prekoračenja.

PREDSEDAVAJUĆI MILUTIN SIMOVIĆ:

Hvala. Malo duže prekoračenje, ali zakon traži stručan pristup i mislim da imamo manji broj prijavljenih diskusija, ali evo kolega Adrović, baš rijetko prekorači svoje vrijeme. Hvala vam kolega Adroviću. Sada riječ ima kolega Damjanović. Izvolite.

ALEKSANDAR DAMJANOVIĆ:

Zahvaljujem potpredsjedniče,

Naravno, zbog uvažavanja kolege Popovića i njegovog predloga, a u želji da racionalizujem raspravu zbog velikog broja tačaka koje danas raspravljamo, ja ću samo iskazati načelni stav Kluba poslanika Socijalističke narodne partije Crne Gore, koji će dati podršku ovom predlogu zakona, što smo i uradili kada je ova rasprava obavljena 6.jula na matičnom odboru gdje je faktički zakon podržan bez glasa protiv. Sve dileme koje je ovdje iznio kolega Adrović stoje i naravno mislim da je jedno dobro štivo o tome imao bankarski ombudsman kolega Kalač, koji je javno iznio te dileme. Nije bilo zgoroga da je te dileme, pohvale i kritike predloga zakona dostavio odboru, ali ono što je zaista problematično što ponovo, s obzirom da je ovaj predlog zakona dugo u proceduri i da smo ga blagovremeno razmatrali mi nijesmo dobili mišljenje ni Vlade, ni Centralne banke Crne Gore. Nekoliko važnih akata koje danas raspravljamo i ovih dana uz uvažavanje određenih, da kažem, okolnosti u Ministarstvu finansija, ali nekoliko važnih predloga razmatramo bez mišljenja Centralne banke Crne Gore i to smatram problematičnim. Najblaža riječ koju mogu da upotrijebim jeste nekolegijalni, da ne bih rekao neodgovornim ponašanjem institucija koja mora da izvještava Skupštinu, a ne samo da čeka kada su na dnevnom redu u Skupštini njihovi izvještaji i da to prođe taj jedan u 365 dana, no o tom-potom. Imaćemo prilike kada budemo o Izvještaju Centralne banke diskutovali na jesen, da pitamo zašto kod novih predloga akata nemamo njihov stav koji bi nas rukovodio, konkretno u ovom primjeru u još jednom primjeru. Dobili smo stav oko švajcaraca to je naredna tema, ali da kažem, uz moje izražavanje određenih rezervi sada bi mogli da uđemo u detalje da ja pitam zašto sedmostruki iznos plate, odnosno zaduženje koje prevazilazi sedmostruki iznos plate je to koje ulazi u takozvani stečajni razlog i slične stvari koje su date. Kolega Popović je obavijestio sve nas, što jeste činjenica, da na Balkanu niko nije ovakav predlog zakona usvojio, odnosno zakon. On se negdje primjenjuje u državama Evropske unije koje imaju, zaista, sređen sistem obligacionih odnosa gdje je nemoguće da se, kao što se u Crnoj Gori to dešava dolaze ovakve dubioze od strane građana zbog neplaćanja obaveza i tako dalje. Nijesu ovo samo kreditne obaveze, ovo su obaveze koji dolaze iz kreditnog aranžmana. To su obaveze, da kažem u odnosima međusobnih privatnih lica i tako dalje, ali kao pokušaj da se ovaj problem počne rješavati možda da krenemo sa primjenom zakona, a da onda kroz njegovu primjenu ako ustanovimo da ima problema reagujemo promptno. Evo neka to bude doprinos kolege Popovića u pokušaju rješavanja problema koje imaju fizička lica sa njihovim dugovima. Hvala vam.

PREDSEDAVAJUĆI MILUTIN SIMOVIĆ:

Hvala. Nijesam baš do kraja razumio ovu ideju, ali biće prilike. Kolega Tuponja. Izvolite.

GORAN TUPONJA:

Zahvaljujem uvaženi potpredsjedniče, poštovana Skupštino, poštovani građani Crne Gore,

Pa evo, na dnevnom redu Predlog zakona o ličnom stečaju potrošača koji je podnio kolega poslanik Andrija Popović. Ovdje se radi praktično o jednoj do sad u našoj državi neregulisanoj oblasti i ovo je zakon koji je po mom sudu na pravom mjestu, jer popunjava jednu prazninu koju nam i životne okolnosti nalažu da trebaju biti popunjene. Naravno, mi živimo u zemlji koja nije ekonomski snažna u kojoj veliki broj građana ima zaduženja, ti dugovi shodno statistici iz godine u godinu rastu. Oni se kreću na nekom nivou od oko 1.440 eura u 2014.godini sa tendencijom daljeg rasta, a to približno iznosi za jednu četvoročlanu porodicu. Nekih 6.000 je praktično svaka porodica u Crnoj Gori zadužena. E, sad kako je Crna Gora i potpisnik evropskih konvencija za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda trebamo imati u vidu da je i veliki broj građana Crne Gore zbog dugovanja ili eventualne pljenidbe imovine našli u situaciji da ostanu bez svog doma. To je situacija koja je u suprotnosti sa državom koja je ratifikovala ovaj sporazum sa državom socijalne pravde i vjerujem da bi ovim zakonom se taj negativan položaj i negativan trend rasta duga po glavi stanovnika zaustavio, jer samim uvođenjem instituta stečaja potrošača za opšti, principijelni cilj ima razvijanje sistema koji će rezultirati stvaranjem uslova insolventnim potrošačima za reprogramiranje njihovih obaveza ili za omogućavanje novog početka, a sa druge strane povjericima će omogućiti ravnomjerno namirenje njihovih potraživanja.

Takođe, posebni ciljevi odnose se na stvaranje uslova da se kroz neformalne i formalne okvire postigne dogovor između povjerilaca i dužnika oko restrukturiranja postojećih potraživanja i stvaranja uslova za odgovorno i ekonomski, racionalno ponašanje potrošača te rasterećenje sistema od bezuspješnih i višestrukih postupaka zapljene u ime potrošača. Naravno, ako govorimo o neprihvatanju ili nepostojanju ovoga predloga i zadržavanja status quo kako je to sad onda se zaista može očekivati i povećanje negativnih trendova kako u privredi tako i povećanje broja postupaka zapljene imovine, blokada računa i naravno posledično povećanje broja insolventnih potrošača, tako da mi nemamo, rekao sam trenutno regulisanu ovu oblast zakonom. Ovaj zakon je nov, on shodno tome ne može imati iskustvene vrijednosti. Mislim da je kvalitetno napisan, da do detalja razrađuje pojedine situacije, naravno morao bi se i isprobati u praksi i shodno tome kako bude implementiran, kako bude funkcionisao u praksi, eventualno i dodatno korigovati. Sad za sad, kao predlog mi ga smatramo dobrim. Pozitivna Crna Gora će dati podršku ovom zakonu i eventualno amandmanski djelovati na pojedine članove. Hvala vam.

PREDŠEDAVAJUĆI MILUTIN SIMOVIĆ:

Hvala vama. Imamo još diskusiju kolege Bojanića. Izvolite kolega.

MLADEN BOJANIĆ:

Zahvaljujem. Hvala gospodine potpredsjedniče što ste mi dali priliku da govorim par rečenica samo ću reći jer nijesam na vrijeme prijavljen za diskusiju.

Kažem, da ću dati podršku ovom zakonu, ali i da ne gajim iluziju da će biti usvojen iz prostog razloga, jer čim Vlada, odnosno Centralna banka ne pošalje Skupštini mišljenje o određenom zakonu, to mi je vrlo jasan znak, indikator da oni to ne podržavaju, a čim Vlada ne podržava, vrlo vjerovatno da neće ni većina poslanika glasati za ovaj zakon. Što god da je, ako bude tako vidjećemo i sutra, u svakom slučaju jedan je doprinos i složiću se s kolegom Damjanovićem, da je ovo jedan doprinos da se pomogne građanima, fizičkim licima koji su zapali u probleme, da ne mogu da vraćaju kredite koje su uzeli, može neko reći olako su ušli u kreditne rizike, a ja sam bliže tome da je sav sistem to uradio da se oni, da kažem,

učine lakovjernim i lako se zakače na kredite i zata sam se javio da bi jednu tezu, par puta sam to govorio, ponoviću, malo je šira ne odnosi se na Crnu Goru. Svjedoci smo da poslednjih 10 - 20 godina imamo veliko socijalno raslojavanje u svijetu, naročito u zemljama tranzicije i naročito u Crnoj Gori i tu je jedan model napravljen kako pacifikovati one koji su siromašni, nezadovoljni. Tu smo bombardovani sa izjavama o liberalnoj ekonomiji, neoliberalnoj gde se sve gura na ličnu, da kažem odgovornost pojedinaca zašto oni nijesu uspješni, jer Bože moj nemaju preduzetničkog duha, a ovi koji imaju preduzetničkog duha su jako uspješni i eto oni vode biznise. Naravno iza toga se krije, to je bar u Crnoj Gori jasno, direktna veza sa ljudima iz vlasti. Čast izuzecima, ali ogroman, odnosno veliki broj tih, nazovi, preduzetnika su stekli bogatstvo iz veza direktnih sa ljudima iz vlasti.

Kako sad učiniti ljude kako ih pacifikovati, tako što treba da se stvori privid da su i oni bogati. I naravno, to je najjednostavnije bankarskim kreditima i naravno da je ovdje na sceni bilo negdje tamo 2005. do 2007 - 2008. godine enormna je bila ekspanzija kreditnih aktivnosti banaka. Centralna banka je dugo na to ćutala, a evo imaćemo još jedan zakon, nakon ovoga koji takođe dotiče jednu, da kažem nekoliko stotina ljudi koji su ušli u kredite, odnosno uzeli kredite u švedskim francima, ali o tom potom. Ovdje govorimo o ljudima koji su na ovaj ili onaj način došli u probleme da ne mogu da vraćaju svoje dugove. Olako ili ne to je već druga priča koliko su ušli u sve to, ali naravno ima i dio krivice koji je subjektivan, ali ima i objektivni dio krivice, jer dobar dio tih građana koji su ušli u kreditne aranžmane sa bankama, prvenstveno nijesu očekivali da će ta njihova firma od koje su dobijali kakvu-takvu platu vrlo brzo poći u stečaj, pa onda evo svjedoci smo da stotine stečaja u Crnoj Gori i da se to mora odraziti na ljude, na građane koji nemaju snage, odnosno više ni finansijski ne mogu izdržati taj kredit. Jedan je pokušaj ovaj zakon da im se izađe u susret, da se kako tako ova država postavi da kažem sistemski problem da počne da rješava, a ne od slučaja do slučaja, a ne od toga da li znate direktora banke ili eventualno nekoga iz banke, pa vam se izađe u susret, pa vam se odlože neke rate, a drugima ne, nego se odmah plijeni imovina. Evo da zaključim time. Daću podršku ovom zakonu, ali ne gajim uliziju da će nešto značajno promijeniti na finansijskom tržištu Crne Gore. Zahvaljujem.

PREDŠEDAVAJUĆI MILUTIN SIMOVIĆ:

Zahvaljujem kolegi Bojaniću. Pitam kolegu Popovića da li želi da iskoristi pravo na komentare, na završnu riječ? Predlažem da objedinite pa ako se ukaže potreba dobićete naknadno riječ. Izvolite.

ANDRIJA POPOVIĆ:

Hvala potpredsjedniče.

Prije svega, želim da se zahvalim svim poslanicima koji su učestvovali u diskusiji o Predlogu zakona o ličnom stečaju potrošača. Vjerujem da ćemo zajednički, ja očekujem da će biti i amandmana koji će poboljšati prijedlog zakona. Bilo je tu nekih primjedbi, evo ja ću pokušati da kažem da naravno, ovo je prvi put da se ovakav zakon i pojavljuje u Crnoj Gori. Rađen je normalno po uzoru na slične zakone koji su već važeći poodavno na tlu zemalja Evropske unije, iz našeg okruženja Hrvatske, Slovenije, ali eksperti Liberalne partije su ga radili.

Ono što treba reći da i mene čudi da nemamo mišljenje Ministarstva finansija, Centralne banke Crne Gore, moram reći da sam ja bio u kontaktu sa guvernerom Centralne banke koji je obećao da će mišljenje Centralne banke uputiti u Skupštinu. Nijesmo ga dobili do sada. Samo da ponovim ne da su imali vremena tri mjeseca, tri mjeseca je ovaj zakon u skupštinskoj proceduri. Imali su i više nego dovoljno vremena da daju mišljenje o ovom predlogu zakona. Naravno svima nama je jasno da su predlagači ovoga i ovakvoga zakona

u Evropskoj uniji u zemljama Evropske unije u Sloveniji i Hrvatskoj bili Ministarstvo finansija, vladine institucije. Ovdje je predlagač jedna politička partija. Sa ovim smo se naročito mi iz Liberalne partije više puta do sada sretali, jer uvijek je bilo ono ha, prvi su se sjetili. Tako je bilo, da vas podsjetim, i kod Zakona o sprečavanju zloupotreba droge, odnosno o upotrebi marihuana, odnosno kanabisa u medicinske svrhe, što je zaživjelo svuda u svijetu.

Apelujem na poslanike, poslanice dajmo zakonu šanse da se primjenjuje, a lako ćemo ga izmjenama i dopunama zakona dopuniti, ali ja očekujem i amandmanska djelovanja na ovaj predlog zakona, svi dobronamjerni će to uraditi. Mislim da će se amandmani primati, potpredsjednik će vjerovatno reći, pretpostavljam danas do kraja radnoga dana da bi sutra mogli ići na odbore, tako da imamo rješenja.

Ponoviću. Zakon je rađen na osnovu realnih životnih situacija u kojima se nalaze građani Crne Gore i sublimirao je najbolja rješenja iz prakse država koje su ga već usvojile. Kao takav donijeće koristi kako za građane koji su prezaduženi, tako i za povjerioce koji takođe trpe posljedice zbog insolventnosti dužnika dvije stvari, dakle tiče se sa jedne strane izmirenja postojećih obaveza potrošača prema povjeriocima, s druge strane daje se mogućnost oporavljenom i savjesnom potrošaču da opet vodi normalan život bez nagomilanih obaveza. Ponavljam još jednom dajmo šansu prijedlogu zakona koji ima, to sam zaboravio da kažem radi javnosti, koji je dugo pripreman, eksperti Liberalne partije su radili preko godinu dana ovaj zakon koji ima 73 člana, dajmo mu šansu da se primjenjuje, a lako ćemo ga doraditi izmjenama i dopunama. Zahvaljujem.

PREDSEDAVAJUĆI MILUTIN SIMOVIĆ:

Kolega Damjanoviću, dozvolite da se ja zahvalim kolegi Popoviću za angažman po ovom zakonu, svakako i ekspertima koji su dali doprinos i da obavijestim za amandmane o čemu je govorio kolega Popović.

Znate po Poslovniku je da rok za amandmane je do kraja rasprave u načelu, uvijek smo tolerantni i kažemo sutri dan do podne, tako bi uradili i povodom ovog zakona, imajući u vidu da je sutra zadnji dan ovog zasijedanja predlažem da rok za amandmane i za ovaj zakon i za ostale koje ćemo danas raspravljati bude večeras do 21 čas. Hvala vam na razumijevanju, kako bi odbori sutra imali priliku da rade po tim amandmanima.

Predlažem da pređemo na sledeću tačku dnevnoga reda. To je Predlog zakona o konverziji kredita u švajcarskim francima u eure, uz podsjećanje da su predlog zakona podnijeli poslanici Nebojša Medojević, Andrija Mandić i Milan Knežević.

Izvestioci odbora su Velizar Kaluđerović, Zakonodvno odbora i Nik Đelošaj, Odbora za ekonomiju, finansije i budžet. Otvaram pretres i pitam prisutnog predstavnika predlagača kolegu Kneževića, da li želi da da dopunsko obrazloženje? Želi. Izvolite.

MILAN KNEŽEVIĆ:

Potpredsjedniče Simoviću, uvažene kolege, poštovani građani,

Ja bih prvo želio da uhvatim muštuluk crnogorskim građanima i crnogorskoj javnosti. Naime, Crna Gora je 28.jula uvela sankcije i Krimu i Sevastopolju i Siriji. Ja stvarno nijesam znao do današnjeg dana kako živimo u jednoj moćnoj, organizovanoj državi koja, osim uvođenja sankcija Rusiji, sad se prebacila i na Siriju, odnosno na sve moguće kontinente i zato vjerujem da ovako jedna moćna i organizovana država će naći način da ovaj predlog zakona koji smo podnijeli kolege Medojević, Mandić i ja usvoji na dobrobit građana Crne Gore.

Kreditu koji su crnogorski građani uzimali u švajcarskim francima, neoprezno i bez dovoljno informacija i upozorenja, kako od strane davaoca kredita to jest banaka, tako i regulatora, to jest Centralne banke, doveli su u neodrživ finansijski položaj na hiljade

korisnika takvih kredita u Crnoj Gori. Ne sporeći formalnopravnu utemeljenost stava komercijalnih banaka kao davaoca kredita u švajcarskim francima da oni samo poštuju ugovor koji su saglasnošću slobodnih volja sa obje strane potpisali sa korisnicima kredita, cijenimo da su gubici građana zbog jačanja kursa švajcarskog franka prema euru enormnim i da dovode do dužničkog ropstva, to jest situacije kada dužnik otplaćuje svoje ugovorene rate sa kamatama, ali se nominalni iznos duga povećava, tako da dužnik i pored redovne uplate svoje rate u eurima sve više duguje, što je duboko nepravedno i nehumano.

Eksplוזija kursa švajcarskog franka u odnosu na euro je dovela značajan broj korisnika kredita koji uredno plaćaju svoje rate u bukvalno robovski položaj i potrebna je reakcija države i zakonodavaca, kako bi se ova situacija riješila na način da svi učesnici ovim kreditnim aranžmanima banka, klijent i država solidarno podnesu trošak finansiranja novonastalih troškova na osnovu kursnih razlika.

Cijenimo da se radi o situaciji koja je posledica ekstremnih šokova na koje nije uticala ni banka, ni korisnik, ali da je država preko regulatora Centralne banke propustila priliku da javnom kampanjom edikuje građane o opasnostima indikacije kredita u švajcarskim francima i pratećem valutnom riziku.

Država je propustila priliku i da izmjenom i korekcijom regulative spriječi sklapanje ovakvih špekulativnih ugovora. Imajući u vidu dramatičnost situacije u kojoj se našao veliki broj građana Crne Gore koji se nalaze u dužničkom ropstvu, cijenimo opravdanom i neophodnom brzu intervenciju zakonodavaca u cilju zaustavljanja daljih, težih posljedica i predloga solidarnog preuzimanja troškova kursnih razlika od strane države, banke i korisnika kredita. Da bih plastičnije približio građanima, ne kolegama u parlamentu, jer sam ubijeđen da su oni svi ovo pročitali, iznijeću samo jedan primjer, radi preciznijeg uvida u konkretnu situaciju.

Građanin koji je podigao stambeni kredit 2007.godine i uredno vraća kredit osam godina, danas ima glavnicu 20 do 30% veću nego kada je podigao kredit, a pritom mu je sadašnja rata uvećana za 80% od početne kada je sklopio ugovor. Eto, to je bila naša osnovna intencija i namjera da zajedničkom akcijom i ovog doma i svih nadležnih spasimo hiljade građana od dužničkog ropstva u kojem su se našli. Ako smo država socijalne pravde kako piše u Ustavu, ako možemo da uvodimo sankcije širom svijeta od Rusije, Sirije, Krima, Sevastopolja ili će god nam naredi, smatram da moramo da pokažemo socijalnu odgovornost prema sopstvenim građanima i da pokažemo snagu države kroz brigu o tim građanima. Ja moram da spomenem da smo mi dobili mišljenje na Predlog zakona o konverziji kredita u švajcarskim francima od Centralne banke i narodski rečeno oni smatraju da to treba regulisati između klijenta i banke koji su sklapali ugovore i da oni ne vide potrebu da se uključe kao regulator u ovom po nas, a mislim i za sve građane Crne Gore ozbiljnom socioekonomskom problemu u kojem se nalazi, ponavljam, hiljade i hiljade građana Crne Gore. Zahvaljujem.

PREDSEDAVAJUĆI MILUTIN SIMOVIĆ:

Hvala. Prelazimo na prvi krug diskusija i prvu diskusiju imamo od kolege Gegaja. Izvolite.

NIKOLA GEGAJ:

Hvala potpredsjedniče, dame i gospodo poslanici, poštovani građani Crne Gore, Prvo ću reći da je, naravno, prijedlog zakona legitiman, drugo, da ovo pitanje jeste osjetljivo i treće da i mi ne manje od vas, dakle kad kažem mi, mislim na Demokratsku partiju socijalista smo pristalice da se nađe rješenje, da se pomogne korisnicima kredita, međutim

po našem mišljenju u ovom slučaju trebaju banke i klijenti da prvo oni nađu rješenje, naravno na obostrani interes.

Takođe, želim da napomenem, ja nijesam član Odbora za ekonomiju Skupštine Crne Gore, ali su naši članovi, dakle članovi DPS-a u Odboru za ekonomiju uslovno podržali zakon, a konačno izjašnjavanje će zavisiti od mišljenja Centralne banke Crne Gore i Vlade Crne Gore. S obzirom na to da ni Vlada ni Centralna banka nijesu dali pozitivno mišljenje ja lično, a vjerujem da će i ostale kolege u klubu biti u vezi ovog prijedloga zakona uzdržani. Ipak, podsjećam obavezu prvenstveno, jer vi to dobro znate, ali zbog javnosti, zbog građana Crne Gore, da kažem šta između ostalog piše u mišljenju Vlade.

Kaže se država ne treba, prvo da iz sredstava poreskih obveznika da preuzima dio rizika i plaća obaveze pojedinih lica koja su svojom odlukom došla u tešku finansijsku situaciju. Dakle, predloženo rješenje predstavlja favorizovanje korisnika kredita, valutnom klauzulom u odnosu na druga lica koja su na neki drugi način dospjela u tešku finansijsku situaciju, što ovaj zakon čini, po mišljenju Vlade, neprihvatljivim.

Po meni ovaj zakon je takođe diskutabilan i ukoliko se posmatra sa aspekta vladavine prava, pravne sigurnosti i načela ustavnosti. Ovo, prije svega, imajući u vidu da eventualno usvajanje ovog zakona predstavlja direktno miješanje zakonodavne u sudsku vlast, što predstavlja direktnu povredu ustavne podjele vlasti na sudsku, izvršnu i zakonodavnu vlast.

Takođe, želim, da kratko napomenem da evo na žalost svakodnevno se dešava da i zakonodavna vlast što više želi da preuzima nadležnosti i preuzima izvršne vlasti. Da li u ovom slučaju kreditni odnos banke i korisnika može rješavati isključivo nadležni sud? U ovom slučaju ja ne vidim ni jedan razlog da Skupština treba da presudi nego o tome ako ne nađu zajedničko rješenje banka i korisnici kredita, to jest klijenti, a već novi direktor banke najavio rješenje, onda o tome zadnju riječ treba da da sud, a ne Skupština Crne Gore.

Takođe, manjkavost je i to da se predloženim zakonom ne definišu rokovi za izjašnjavanje korisnika kredita o prihvatanju ili neprihvatanju novih uslova niti posledice nepotpisivanja ugovora po novim uslovima. Isto tako je po meni bitno naglasiti i sledeće da Vlada Crne Gore ukazuje da Zakon o obligacionim odnosima uređuje pravne situacije koje nastaju kao posledica promjene okolnosti i poslije zaključenja ugovora koji se nijesu mogli predvidjeti a koji otežavaju ispunjenje obaveza jedne ugovorne strane ili ispunjenje te obaveze poslije pretjerano otežano i nanosi pretjerano veliki gubitak za jednu ugovornu stranu. Uostalom, treba reći to da zakonom nijesu obuhvaćena lica za koja je banka prenijela svoja potraživanja na druga lica i takođe nije poznat iznos kursnih razlika koji bi bio obračunat korišćenjem modela iz predloženog zakona i da nije jasno iz kojih razloga se predlaže da država snosi određeni negativnih kursnih razlika ovo, imajući u vidu da rast švajcarskog franka u odnosu na euro bitnije ne utiče na kretanje ekonomskog i privrednog rasta Crne Gore niti ima negativne posledice na finansijsku stabilnost.

Mislím, da su ću biti uzdržan, a takođe moram reći i sledeće da ne smijemo da dajemo lažnu nadu građanima pogotovo ako to činimo mi koji smo predstavnici građana onda je još veći gubitak. Toliko i hvala vam.

PREDSEDAVAJUĆI MILUTIN SIMOVIĆ:

Zahvaljujem kolegi Gegaju. Sada riječ ima kolega Emilo Labudović. Izvolite.

EMILO LABUDOVIĆ:

Koleginice i kolege, gospodine potpredsjedniče,

Ja sam se prije jedno dvadesetak minuta nosio mišlju da predložim da se prethodna tačka i ova objedine, jer građani koji su predmet ovog predloga zakona su već u stečaju, jer ne postoji teorijska šansa da shodno postojećim uslovima za koje oni nijesu krivi mogu da

odgovore obavezi koju su potpisali, a bez obzira na tumačenje banke da svi uslovi stoje u ugovoru o kreditu, svi smo mi dizali kredit i znamo kako to ide, oni jednostavno nijesu bili upozoreni na ovu mogućnost, a i oni koji su bili upozoreni ponuđen im je grafikon odnosa švajcarca i evra od prije par godina gdje je uglavnom to bilo iznivelisano na jednom, kažem prosječnom kursu koji je u tom momentu taj kredit činio povoljnijim. To je ono kao kad djetetu ponudite šećerlemu, a uslovljavate ga da mora da jede i da legne. E, pa gospodo takav odnos banke prema klijentu jeste dozvoljen zato što u principu se radi o punoljetnim osobama koje su odgovorne za svoje postupke, ali nije pošteno. Krim, Sevastopolj, Sirija će nekako preživjeti sankcije koje smo im uveli, ali ovi građani poštovane kolege i kolegice, neće, jer imajte na umu da se ovdje ne radi da nije riječ o građanima koji ne izvršavaju svoju ugovornu obavezu. Oni otplaćuju anuitete tog kredita u skladu sa programom vraćanja tog kredita. Ali, što oni više uplaćuju to glavnica više raste i imate situaciju da danas građani koji su recimo digli kredit za stan ni tim stanom ne mogu da otplate taj kredit.

Pokrivanje pepelom tipa to je ugovorni odnos i mi kao Skupština nemamo pravo da se u to miješamo, je po meni neprihvatljivo. Ustavom je definisano da je građanin nosilac suverenog prava u ovoj državi i ova je država obavezna sve dok se on ponaša u skladu sa važećim zakonima i propisima da ga štiti, da ga štiti gospodo od ovog svojevrsnog zelenašenja ozakonjenog, a koje se ni najmanje ne razlikuje od onog zelenašenja kada se građani izlažu riziku uzimajući pare od raznih krimosa po Crnoj Gori.

Ja lično mislim da je predlog zakona jedan, da kažem džentlmenski gest koji omogućava, prije svega, da banke ne budu oštećene, jer na kraju krajeva to su pare njihovih klijenata, one su dužne da vode računa o svom i o interesu klijenata. Znači s jedne strane da banke ne budu oštećene, a s druge strane da ti građani budu zaštićeni i uvedeni u normalne tokove kada je riječ o kreditiranju i otplati kredita. Mi smo danas, zapravo sutra kada se budemo izjašnjavali o ovom zakonu direktni saučesnici i ja vas na to upozoravam. Nemam srećom nikoga svoga koji je ovim pogođen, ja te kredite što dižem dižem u evrima, ali znam nebrojene slučajeve ljudi koji od nas očekuju poslenju slamku spasa. Bićemo saučesnici i u nečemu što se zove bankrot pojedinaca i porodica.

Ovdje se ne radi o pojedincima, ovdje se radi o porodicama i saučesnici u teškim porodičnim dramama koje mogu da imaju i poguban ishod i ja vas molim svaka čast bankama, svaka čast zakonima i propisima, ali čovjek, pa čak i kad pogriješi je vrijedan naše zaštite i našeg odgovornog odnosa prema njemu. Ja zato kolege očekujem od vas ne uzdržan odnos nego svesrdnu podršku ovome, jer oni koji su uzimali kredite u švajcercima nijesu samo opozicionari ne glasaju samo za Demokratski front, to su građani Crne Gore. Bolje da ih spasimo danas, nego da oni nas spasavaju 29.septembra time što će uzeti metle i počistiti nas odavde. Zahvaljujem.

PREDSEDAVAJUĆI MILUTIN SIMOVIĆ:

Zahvaljujem. Kolega Bojanić. Izvolite.

MLADEN BOJANIĆ:

Zahvaljujem poštovani potpredsjedniče,

Prvo da pojasnim neke stvari koje mi se čini ..., poslanicima a kamo li građanima, vezano konkretno za ovaj zakon, da to ne zaboravim .

Mi smo čuli određena tumačenja da će ovim zakonskim rješenjima i država se uključiti iz budžeta rješavati dio kursnih razlika. Ne amandmanski znači zakon koji je to precizirao, tako dao tumačenje, odnosno takve norme je 4.02. grupa poslanika iz DF-a predložila, međutim ista grupa poslanika je to promijenila amandmanski. Sada u ovom momentu mi razgovaramo o zakonu koji sadrži, naravno taj amandman i član 4 zakona o kome ste vi

govorili u kome se kaže da će banke otpisati 66% kursnih razlika, a ono tamo se dijeliti na državu da ne prepričavam da skratim, po toj verziji iz februara bilo je da kursnu razliku po trećinu, da kažem snose davaoci kredita, odnosno banke, uzimaoci, odnosno građani i država trećinu. Ne, to je izmijenjeno. Sada je važeća verzija u kome se taj član briše, a obračun se radi na taj način što će se izvršiti konverzija kredita švajcarskih franaka u eurima na dan odobravanja kredita, a onda obračunati kamata od 8,2%, tokom ovog perioda. Dakle, država ne snosi ništa u ovoj varijanti, da to raščistimo.

Kako je došlo do svega ovoga? Došlo je tamo negdje 2007, 2008. godine negdje tada je naravno privučeno nekom nižom kamatnom stopom u odnosu na eure, građani su uzimali te kredite po izvještaju, odnosno po pismu ljudi, zastupnika Hypo Alpe Adria banke. 683 ugovora imamo, to je kažem značajan broj ugovora za Crnu Goru. U Srbiji i Hrvatskoj na hiljadu, desetine hiljada, ali za Crnu Goru 683, da kažem dužnika po ovome su jako važne i to je jako veliki broj. Naravno, tu su njihove porodice, pa to već ide na par hiljada ljudi koji su direktno pogođeni ovim zakonom.

Šta se desilo? Privučeni nižom kamatnom stopom u oglasima koje je ova banka davala oni su naravno otišli da, rješavajući svoja stambena pitanja ili šta god da su, zašto god su uzimali te kredite ušli su neoprezno, moram reći neoprezno, neću da ih branim, jer nijesu dovoljno bili svjesni rizika, odnosno nijesu se potrudili da shvate rizik ovakvog posla. I šta se desilo?

Švajcarski franak, do tada stabilna valuta, je sa nekih 60 centi otišla na euro u roku od 5 godina, što znači da je njima 66% povećana glavica, a ko se iole razumije u ovo, odnosno uzimao kredite zna kod otplate one rate koju dajete za otplatu kredita u prvim godinama ogromna većina, znači veliki dio da kažem te rate se odnosi na obračunatu kamatu, a samo mali dio na glavicu. Što vrijeme više prolazi onda vam se u suprotnom pravcu kreće otplata, odnosno tek zadnjih rata zadnje godine vi otplaćujete glavicu, jer dio za kamatu je manji, tako da su direktno pogođeni, da kažem nečim što je teško mogao da predvidi neko da će švajcarski franak tako naglo da poraste i da će da, kažem nekakve istorijske maksimume dostigne, nijesu mogli da vraćaju. Zapali su u kredite. Banka jeste im nudila, i to je tačno, konverziju, ali na taj dan, jer oni su već izgubili ogromno na kursnim razlikama i ja ih i razumijem da su se i oni nadali da taj švajcarski franak možda neće nastaviti rast ili da će možda se vratiti, pa da će im se olakšati otplate kredita, ali na žalost gotovo uvijek bilježimo rast švajcarskog franka, tako da su oni upadali u sve veće probleme.

Na Odboru za ekonomiju je pokrenuta inicijativa 28.marta. Prošle godine, četrnaeste, imali smo jednu raspravu i kontrolno saslušanje povodom ovog evidentnog problema. Jednoglasno na odboru su usvojeni zaključci u kome se traži da se ovo pitanje hitno rješava. Evo jul, skoro će i avgust 2015.godine od marta je mnogo prošlo, ti ljudi su u ogromnim problemima, a ništa se nije uradilo. Banke i oni nijesu našli zajednički jezik, slažem se da bi bilo najbolje rješenje da banke i građani, odnosno ljudi koji su uzeli te kredite nađu neki kompromis. Do njega nije došlo, pokrenuti su sudski postupci. Po meni neopravdano dugo se i sa tim kasni, a njima, što se kaže, sat otkucava svakim danom. Problemi su im sve veći. I negdje bi bila tu i naša potreba, obaveza Skupštine da djelujemo po zaključcima koje matični odbor donese. Međutim nije se tu mnogo uradilo, mi smo izašli sa jednim pokušajem par poslanika, sa pokušajem promjene Zakona o obligacionim odnosima da se ukine valutna klauzula. Nijesmo naišli na razumijevanje većine u ovom parlamentu, to nije prošlo, ostalo je sve po starom. Ja ne osporavam zakonitost ovih ugovora, ali mi je jako žao, odnosno kao glavnog krivca sistemski da kažem instituciju koja je morala da reaguje - Centralna banka koja je u momentu u izdavanju ovakvih kredita morala jasno da kaže da upozori građane da ne sporeći da je po Zakonu o obligacionim odnosima raditi kredite, da je morala da upozori

građane d ne ulaze u ogroman rizik. Nije to uradila. Zašto? To je već pitanje za neku drugu, da kažem raspravu.

U svakom slučaju podržacu ovaj zakon iz jednog jedinog razloga solidarnosti prema ovim građanima i neefikasnosti sistema da im se pomogne. Evo ova institucija kako, tako, dobro ili loše, ali bar je ovo pokušaj da im se pomogne da im se nađe neko rješenje da zaustavimo to njihovo ekonomsko propadanje. Da li je ovo u skladu sa osnovnim tržišnim principima sa Ustavom ostaviću to Ustavnom sudu da rješava, ako naravno se usvoji ovaj zakon, a cijeneći njihovu brzinu vidim kako brzo rješavaju vezano za takse za gorivo, moguće da će godine proći dokle oni ne riješe. Zahvaljujem.

PREDSEDAVAJUĆI MILUTIN SIMOVIĆ:

Kolega Bojaniću značajno prekoračenje. Hvala. Zahvaljujem kolega Damjanoviću na vašoj potrebi da pomognete u obrazloženju prekoračenja vremena kolege Bojanića. Sada ste vi na redu. Izvolite.

ALEKSANDAR DAMJANOVIĆ:

Sad ću ja malo prekoračiti, pa da vas pripremim.

Uz zahvalnost, naravno jer je bitna tema zaista...predlagača, kratka samo opaska uvaženom kolegi Knežević, koji je predlagač ovog zakona da je Crna Gora prije godinu i po, dvije defakto priznala Nacionalno oslobodilačku armiju Sirije, odnosno za njih sirijska vlast od tada ne postoji a evo danas uvodi protiv te iste vlasti sankcije. Protiv nečega što ne postoji. Neka to bude doprinos spoljnoj politici koju vodi Crna Gora, a da se vratimo na temu, očekujući da se ovdje pojavi kolega Nebojša Medojević, tokom ove rasprave koji je inicirao ovaj predlog zakona, odnosno amandmane koji su suštinski promijenili predlog zakona, uz zahvalnost, kažem kolegi Kneževiću koji i ako ovo nije njegova materija je potpuno precizno ukazao na suštinu samog predloga zakona.

Kolega Bojanić je počeo taj istorijat, da se ja samo nadovežem. Zajedno smo kolega Bojanić i ja predložili prošle godine u julu mjesecu izmjene Zakona o obligacionim odnosima kako bi se makar ova nepravda zaustavila za neke buduće generacije. Ni to tada nije prošlo, sumljali smo da je to nedostatak volje da se riješe problemi švajcaraca, međutim to nije prošlo zbog toga što slijedi ugovor sa Kinezima i bila je neophodna valutna klauzula, kako tada u Hipo banci tako i u Vladi, odnosno Ministarstvu finansija. Doći ćemo do imena ljudi koji su zaslužni za valutnu klauzulu, ali o tom- potom.

Mi smo počeli ovu raspravu odmah nakon što je 5.februara grupa poslanika Knežević, Mandić, Medojević podnijela predlog zakona, pa smo imali raspravu na odboru u februaru, imali smo mišljenje Vlade koje nije bilo pozitivno i Centralne banke. Gospodin Medojević je zajedno sa predlagačima jula mjeseca dao sedam amandmana koji su otklonili onaj problem budžetskog finansiranja ovih, da kažem razlika u kursu, odnosno teret države i sada je teret samo na, uslovno rečeno, banci i negdje evo sada nakon onoga što smo zaključili tada kada smo dali uslovnu jednoglasnu podršku na odboru dobili smo mišljenje Centralne banke. I evo sad malo o tome da razgovarano.

Naravno, dobili smo još jedno mišljenje, što cijenim kao veoma agilan način komunikacije, advokatske kancelarije Jovović, Mugoša i Vuković. Ovo su advokati prepoznati na, da kažem advokatskom tržištu i u funkciji advokata banke dali ste jedan dopis šefovima klubova, naravno uvažavajući i njih. Neću da polemishem, pošto oni nemaju prilike da odgovore, ali dvije, tri stvari samo ovdje da ukažem koje se tiču i same procedure. Upravo na konsultativnom saslušanju gospodine Bojaniću imali smo prilike da iskažu svoj stav i da su tražili da prisustvuju sjednicama odbora, jer je takva praksa, apsolutno bi i prisustvovali i

u julu mjesecu i pozivam da kad god je nešto na odboru neka iskažu i oni svoj stav i moći će da budu prisutni, to je jedna stvar.

Druga stvar, ukazuju da je netačna tvrdnja da je nekoliko hiljada građana ugroženo, jer je 683 ugovora. Međutim, kada se to pomnoži sa brojem članova onda je naravno ta tvrdnja tačna, odnosno njihova je tvrdnja netačna i ukazuje da ni jedna država nije riješila ovaj problem na teret komercijalnih banaka, jeste Mađarska, vlada Viktora Orbana koja je jedna muška vlada i koja je uprkos protivljenjima djelovala, da kažem establišmenta i u samoj Mađarskoj, i u Briselu ovo riješila na taj način. No, kad kažem poziv svima jer je Odbor za ekonomiju, finansije i budžet najotvoreniji odbor u ovom parlamentu. Više od stotinak godišnje gostiju imamo na sjednicama, kad god je neka tema, neka iskažu svoj stav da dođu i uvijek će biti dobro došli. U odnosu na tu proceduru da ukažem da smo dosta toga rekli. Ovdje manje više su stvari poznate, ovdje je samo stvar političke volje, da li Crna Gora ima hrabrosti, mudrosti da proaktivno riješi jedan problem na zakonit način, jer na žalost druge institucije ne rade svoj posao gospodine Bojaniću.

Gospodine predsjedavajući,

Ovo je 2006.godine u decembru prezentirano klijentima kada su potpisivali ugovore. Ovo je ovdje ravna linija takozvana stabilna linija kursa i odnosa švajcarca i evra i ovo im je ukazano ovo će vam biti narednih godina. Ta stabilnost, jer je neko znao ko je to prezentovao, možda ima takvih koji sada rade u državnim strukturama u ministarstvima, kažu da ima, kako je tada prezentovano bio je i razlog da građani prihvate te aranžmane, a evo kako je završilo. Na žalost, govorimo o nečemu što jeste sistemski problem. Ovo se svima nama moglo desiti ne samo ovim 683 klijentima. Da nema problema sa dugotrajnim sudskim postupkom, možda mi, gospodine Simoviću, ne bi o ovome danas raspravljali, ali podnesak je iz 2013. godine. Dvije godine de fakto suđenje nije ni počelo po tužbi klijenata. Sudeći sudija napreduje u hijerarhiji, nije imala hrabrosti, zato mi je žao što rasprava o Izvještaju Sudskog savjeta nije ovdje da je prozovem imenom i prezimenom, da ovo ročište u najkraćem mogućem roku završi kakva god da bude presuda, na to ne utičemo. Ovo je razlog zašto parlament, na žalost zbog neaktivnog djelovanja Centralne banke Crne Gore, zbog neaktivnog djelovanja Vlade i sudova mora da snosi, dozvolite minut, veoma je bitno i završavam, mislim da sam u materiji oko ovoga.

U odnosu na mišljenje Centralne banke, ono je poznato i javno dostavljeno, može da se vidi na sajtu, dijelim zabrinutost kao poslanik i kao čelnik Odbora koji se bavi finansijama u ovom domu, da to mišljenje nevjerovatno korespondira sa mišljenjem novog direktora Hipo Alpe banke. Kao da ste se dogovorili. Imao sam težak razgovor sa austrijskim ambasadorom i bivšim direktorom upravo na ovu temu, težak i otvoren razgovor, nismo se oko nekih stvari složili, ali smo ljudski razgovarali. Novi direktor banke brani interes banke, a mišljenje Centralne banke dostavljeno ovom domu korespondira kao da je dogovoreno sa njim. Možda i nije, ali kao da jeste dogovoreno. Na kraju, uz naravno apel da podržimo Predlog zakona, da stisnemo petlju jer smatram da je rizik, ali rizik koji je vrijedan i načela socijalne pravde i solidarnosti i zakonitog rešavanja ovog problema, gospodine Simoviću.

Na kraju da kažem da ima svijetlo na kraju tunela, nadzire se. Jer, Evropska komisija i Savjet donijeli su direktivu o hipotekarnom kreditu korisnicima koji su se zadužili u stranoj valuti koja, istina, treba da se primijeni do 2016. godine. Znae što kaže ta direktiva? Direktiva za razliku od Centralne banke Crne Gore kaže da su ovi aranžmani bili nepravedni i da će se oni rešavati. Molba da budemo na fonu ovoga što Evropska unija već radi i da probamo da ovaj problem riješi parlament kada već to nisu uradili sudovi, ni Vlada, a ni Centralna banka. Hvala vam.

PREDŠEDAVAJUĆI MILUTIN SIMOVIĆ:

Upravo uvažavajući problem koji naši građani imaju, iskazujemo jedan veoma tolerantan odnos u odnosu na potrebu da se čuju sve dobre ideje, dobre namjere, kako bi ih svi zajedno u nekom momentu adekvatne pripremljenosti zakonski oblikovali.

Izvolite kolega Labudoviću.

EMILO LABUDOVIĆ:

Kolega Damjanoviću, kolegice i kolege,

Ovdje se oni koji se ustežu da podrže ovu inicijativu brane činjenicom da Skupština nije nadležna i da ne treba da se miješa u ugovorni odnos. Hoću samo da vas podsjetim na jednu moguću analogiju. Ugovorni odnos postoji između kriminalca koji daje pare i žrtve koja je prinuđena da uzme te pare pod nenormalnim ekonomskim i bankarskim uslovima. Dešava se da ti ugovori budu ovjereni, mi živimo u takvoj državi, ali ako je to zelenašenje zabranjeno zakonom, a ovo je svojevrsno zelenašenje bez obzira na činjenicu da je ozakonjeno ugovorom, mi smo kao Skupština, kao zakonodavac dužni da to spriječimo, ne samo da spašavamo naše građane koji su bili u zabludi ili nijesu bili u zabludu, to je druga stvar nego smo dužni da spriječimo banke, bez obzira odakle su i koje su, da isisivaju ne novac nego krv naših građana i da unesrećuju čitave porodice zbog svog interesa. Pri tom nudimo rješenje koje je krajnje fer i korektno prema njima, one nijesu na nekom velikom gubitku, makar u ovom trenutku. Jeste da dugoročno gube u odnosu na ono što bi mogle da isisaju iz tih žrtava, ali znate šta? Kada neko između činjenice da upropaštava porodicu i konopca izabere konopac, onda je sva priča završena. Imajte to na umu kada budemo glasali. Zahvaljujem.

PREDSEDAVAJUĆI MILUTIN SIMOVIĆ:

Izvolite kolega Damjanoviću.

ALEKSANDAR DAMJANOVIĆ:

Kratko. Negdje dijelim intenciju gospodina Labudovića, naravno u suštini rasprave možemo da upotrijebimo izraze koji možda nisu primjereni jer nisu ni svi isti, ni oni koji zajmaju, ni oni koji pozajmljuju, niti sve banke koje posluju na tržištu. Tu možemo da napravimo određene razlike u ponašanju. Jedno su etablirane banke koje rade pod normalnim uslovima kojima na pamet nije padalo da uvode ovaj tzv. novi kreditni proizvod, a drugo su mikrofinansijske institucije koje pod potpuno zakonitim uslovima, na žalost, koji vladaju ovdje daju kamate od 25%. Mi se bavimo kamatašima, zelenašima i haos se napravio u medijima, ovamo i onamo hapšenja, a imamo ih ozakonjeno i legalno jer je kamata od 25% neizdržljiva. Neće iz nazvati zelenašima već potpuno legalnim konstituentima ovog sistema, ali su kamatne stope neizdržljive.

Ono što želim da kažem je da je ova direktiva Evropske unije koja će se primijeniti od 2016. godine, dužne će biti članice Evropske unije, a Crna Gora čak i prednjači. Kako je gospodin Knežević rekao, iako nije članica u nekim stvarima, ovdje je jasno rečeno u direktivi da je jedan od razloga njenog donošenja to što su potrošači uzimali kredite bez adekvatnih informacija i razumijevanja rizika. To je suština. To je ono što je bilo rečeno. Ravna linija, gledajte, dragi klijenti, ovako je kurs i on će biti narednih godina stabilan, slobodno vi to uzmite, a onda se desi ono, gospodine Bojaniću, da ona kriva ode tako visoko i da se izremeti taj tzv. stabilan odnos švajcarskog franka. S druge strane, da ne ulazimo u tehnologiju kako je taj švajcarac "unesen" u Crnu Goru, on faktički nije ni unesen nego je samo urađena njena tehnička konverzija koja je faktički samo onako elektronski prošetala, a odobreni su krediti kako su odobreni.

Još jednom, tu imamo isti stav, rizik usvajanja ovog zakona je vrijedan svega onoga što Crna Gora

PREDSEDAVAJUĆI MILUTIN SIMOVIĆ:

Hvala.

Može komentar. Koleginica Dragičević. Izvolite.

LJERKA DRAGIČEVIĆ:

Zahvaljujem gospodine predsjedavajući.

Nadovezala bih se mojim komentarom na ove ranije diskusije, posebno uvaženog kolege Damjanovića. Tvrdim kako god hoćete, jer znam kako se radi u inozemstvu, da nijedna firma koja je došla iz Evrope ovdje ne radi onako kako radi u svojoj matičnoj državi. Prema tome, ni banke tako ne rade, ni Telekom, ni distribucija. Oni da ovako rade u svojim državama bili na crnoj listi mnogo prije nego što smo mi odlučili da ulazimo u Evropsku uniju. Tako da stvarno treba, kako bih opet rekla narodski, na repicu im stati i podržaću ovaj zakon. Zahvaljujem.

PREDSEDAVAJUĆI MILUTIN SIMOVIĆ:

Hvala vama.

Kolega Vuković. Izvolite, vaš komentar.

FILIP VUKOVIĆ:

Moj komentar se odnosi u dijelu, znači kolega Gegaj koji je u ime našeg kluba govorio, počeo je uvodom da bi se vrlo rado solidarisao i pomogao, odnosno ako bi glasanje ovog zakona moglo da doprinese stvarnoj pomoći u rješavanju ovog slučaja, odnosno u rješavanju nevolje u kojoj se nalaze građani koji su neoprezno ili, da kažemo, nasjeli su na falš prognozu nekog tamo službenika u banci koji se poslužio sa nekim graficima i prognozama.

Međutim, pomalo me zabrinjava od kolega Damjanovića i Bojanića, s obzirom da, kako i sami kažu, to je i tačno s obzirom da smo dugo u Odboru za ekonomiju, vrlo dobro poznaju ovaj dio ekonomije tj. bankarstva i uopšte trgovine novcem i švajcarac ovdje nije poslužio kao moneta nego samo kao reper za koji se vezao ugovor, znači nije ni bilo potrebe da on dolazi ili ne dolazi. I to je bila jedna od nekih špekulativnih radnji. Na kraju krajeva, banke su parekselans špekulativne institucije. Tamo nema ni srca, ni milosti, ni bilo čega. Svaki ulazak u banku je svojevrсни rizik. Zašto ćemo mi biti uzdržani? Donošenjem ovakvog zakona mi prejudiciramo presudu slučaja koji se već dugo nalazi u sudovima. Drugo, ako je novi direktor banke, nema nikakve za njega ova izjava prije neki dan da će se pokušati da dogovori sa klijentima koji su došli u situaciju da ne mogu da vraćaju kredite koje su uzeli. Ovo nije pitanje u ovom trenutku ni Centralne banke ni Ministarstva finansija. Ovo je parekselans pitanje suda. Ako Skupština sada usvoji ovaj zakon i umiješa se u presudu, svaki sljedeći spor koji bude nastao na teritoriji Crne Gore ići će sa zahtjevom prema Skupštini da se taj spor riješi donošenjem nekog novog zakona koji će osloboditi sudove ili ostale da rješavaju takve neke stvari. Naravno da će toga biti još više ili sve više. Ljudi su neoprezno, odnosno ono 4,2% koje je u tom trenutku izgledalo mnogo manje nego što su bile kamate na ostale valute, odnosno na euro, doveli sebe u problem. Hvala.

PREDSEDAVAJUĆI MILUTIN SIMOVIĆ:

Izvolite kolega Bojaniću.

MLADEN BOJANIĆ:

Zahvaljujem kolegi Vukoviću što je pomenuo, nije neka polemika, ali mi je dao priliku da pojasnim ovaj dio koji nijesam stigao, odnosno mislio sam da možda nema potrebe u ovoj raspravi, već ulazimo u stručniji dio, ali dobro, pokušaću.

Za razliku od ogromne većine ljudi i advokata koji zastupaju klijente, oštećene i ove koji ne mogu da plaćaju kredite, smatraju da treba dokazati da se banka nije zaduživala, švajcarski franci nijesu ni ulazili ovdje, imam neki drugačiji stav. Nemam razloga da ne vjerujem Centralnoj banci koja je rekla da je kontrolisala tu banku i da se ona zadužila, takođe u švajcarskim francima, odnosno da je i aktivu i pasivu imala indeksiranu u švajcarskim francima. Tu vidim namjeru banke da kompletan valutni rizik prebaci na klijente.

Šta je uradila banka? Dala je indeksirane kredite u švajcarskim francima. Uzela je švajcarske franke vani. Nju apsolutno nije briga kako se kreće kurs švajcarskog franka. Ona je uzela 4% maržu. To je suština svega. Tvrdim da je to banka znala, da je visoko rizičan posao, da je uzela švajcarske franke, nema veze što oni nisu ušli u Crnu Goru, banka možda ima račune i van Crne Gore, ovamo su dali švajcarski franak plus maržu, onaj dio pasivne kamate koju je plaćala, da sada ne ulazim u euribor ili libor plus 4% marže. Banka je sebi obezbijedila, možemo ga nazvati hedžiranje i hedžing, kako god hoćete, ali banka je kompletan valutni rizik prevalila na klijente i tu je zarađivala sve vrijeme. I, ono što najviše zamjeram, kada je primijetila da raste enormno švajcarski franak, da bar nije našla za shodno pa da kaže - evo, smanjićemo ovu maržu koju mi zarađujemo bar da klijentima pomogne da vraćaju te kredite. Ne, ona je nastavila da uzima maržu potpuno bez ikakve solidarnosti sa klijentima koji su se zadužili u švajcarskim francima. Zahvaljujem.

PREDSEDAVAJUĆI MILUTIN SIMOVIĆ:

Hvala.

Molim vas, ne možemo horski nego kao što vidite veoma tolerantno u odnosu na sve one koji žele. Upravo svi imamo dušu i pokazujemo ovakav odnos prema ovoj temi.

Izvolite kolega Damjanoviću.

ALEKSANDAR DAMJANOVIĆ:

... kolega Knežević da završnu riječ. Zbog uvažavanja kolega, upravo jeste ovo suština, dakle nemaju dušu, ali moraju da imaju strah od sistema. Ovaj proizvod nisu nudili na tržištima razvijenih zemalja. Ima zemalja koje ne koriste evro u Evropskoj uniji, devet ili deset, osim Mađarske, nije im palo na pamet, odnosno u svojim zemljama su imali institucije. Institucije su te koje trebaju da sprečavaju ovakve stvari. Ne čuje se bivše rukovodstvo Centralne banke Crne Gore, neki se bave visokom politikom, plediraju da budu ovdje i poslanici u nekom narednom ciklusu, ali teško, ne čuju se živi. Ovo nije samo jed na sadašnje rukovodstvo koje je negdje taj vruć kesten moralo da istrpi. Ono, takođe, nije proaktivno već korespondira, kako rekoste, stavovima direktora banaka, nije dobro, ali bivše rukovodstvo koje je ovaj posao inaugurisalo je krivo zato što oni to nisu radili, zato što mi već dvije godine pravimo određeni pritisak da se banka dogovori s klijentima, ni to nije urodilo plodom, zato što sudski proces koji ovdje dvije godine ni počeo nije od kada je podnesen podnesak jer sudija nije imala hrabrosti ili neku drugu namjeru da ovo odradi kako treba nego već vidim napreduje u službi, a ovo neće biti defakto nikad riješeno na sudu.

Zato, na žalost, ovaj parlament ponovo vadi kesten iz vatre onih institucija koje ovo nijesu riješile kako treba. Nije ovo lako donijeti, ali moramo da donesemo ovaj zakon, da damo primjer da se kaže stop, ne može više, i tu je kolegistica Dragičević u pravu. Ovo nije samo problem bankarskih proizvoda, ovo je problem svih ostalih proizvoda na našem tržištu. Kakvu mi to hranu jedemo? Kakvo mi to piće pijemo? Ni približno onom kvalitetu koji to rade

potrošači u Zapadnoj Evropi od tih istih firmi, tretiraju nas kao zemlje trećeg svijeta, ali se zato sankcijama pridružujemo prvi, kako reče kolega Knežević, da ugrabimo.

PREDSEDAVAJUĆI MILUTIN SIMOVIĆ:

Zahvaljujem kolegi Damjanoviću.

Konačno, sada će predstavnik predlagača dati završnu riječ.

MILAN KNEŽEVIĆ:

Zahvaljujem potpredsjedniče Simoviću.

Prvo, želim da se zahvalim svim kolegama za učešće u raspravi. Podijelio bih je na dva dijela. Prvi dio bih nazvao banke nemaju dušu, a drugi dio bih nazvao da opozicija pokušava naći rješenje. To što su kolege iz Demokratske partije socijalista saopštile stav da će biti uzdržane jer znaju da banke nemaju dušu, ne predstavlja nikakav doprinos rešenju problema sa kojim se suočava nekoliko hiljada građana. Mi smo ovdje izašli sa konkretnim predlogom. Sve falinke, gospodo iz DPS-a, koje ste uočili pokušajte kroz amandmansko djelovanje zajednički da ispravimo, ako i vas boli neizdrživ položaj korisnika kredita u švajcarskim francima.

Da ne bi bilo zabune. Mi ovdje nismo predložili da banke snose teret samo banke ili samo država. Mi smo ovdje jasno naveli da su komercijalne banke dužne da nakon konverzije kredita u euro izvrše novi obračun kredita sa uračunatom fiksnom kamatom od 8,2% na godišnjem nivou, ponavljam fiksnom kamatnom stopom. Dakle, ne može banka da koristi dvije ili više zaštitnih klauzula za očuvanje vrijednosti kapitala i ugovorena kamata predstavlja isključivo prihod banke, o čemu su govorile kolege Bojanić i Damjanović, na čemu im se zahvaljujem. Dalje, ko je doveo u zabludu te klijente? Dovala ih je banka na način što su promovisali nepovoljne kredite sa jasnom prognozom da neće biti nikakvih usklađivanja, odnosno da neće biti rasta švajcarskih banaka. Ko treba onda da reguliše to ako ne Centralna banka, ako ne ova Skupština? Šta mi sada kažemo? Idemo na sudove, odnosno građani idu na sud, pa ćemo da sačekamo da se završi sudski postupak, a s obzirom koliko su efikasni naši sudovi, mi ćemo prije uvesti švajcarski franak kao državnu valutu nego što ćemo riješiti sve te probleme. E, pa da se ne bi išlo i ubuduće na sud, da ne bismo čekali rešavanje svega ovoga na način što ćemo se suočavati sa situacijom da ljudi izvršavaju samoubistva ili da prijetu bankarima i ljudima koji su im promovisali takve kredite, pokušali smo da damo konkretno rešenje gdje će svi snositi dio rizika. Mi najavljujemo spektakularne akcije hapšenja kamataša po Crnoj Gori, odnosno zelenaša. Šta je ovo nego klasično zelenašenje gdje kamatna stopa dolazi do 25%? Da li neko to treba da reguliše u Crnoj Gori? Da li to treba da radi Centralna banka? Slažem se sa kolegom Damjanovićem da nije ovo samo stvar aktuelnog rukovodstva Centralne banke. Neki bivši rukovodioci koji su sada dobili opoziciono prosvjetljenje i šalju nam ovdje poruke o fiskalnoj disciplini snose odgovornost za sve ovo što se dešava u bankarskom sistemu u Crnoj Gori. Nakon ovog mišljenja Centralne banke, postavljam pitanje šta će nama Centralna banka osim da se tamo zapošljavaju ćerke predsjednika države, braća, ujaci, sestre od tetaka i tome sl. Ako nas upućuje Centralna banka, zamislite Centralna banka nas, poštovani građani, upućuje na to da se klijenti dogovore sa bankama jer oni ne bi da se miješaju. Šta će nama onda Skupština Crne Gore?

Kolege iz DPS-a, neću da vas molim, pozivam vas da ono što ste saopštili, a to je zabrinutost za probleme građana Crne Gore implementirate u sutrašnjem danu tako što ćete podržati ovaj predlog zakona ili ćete podnijeti amandmane koji su u duhu ovog predloga zakona ..(Prekid)... da ćemo ih prihvatiti jer su korisnici tih kredita svi građani Crne Gore, bez obzira na političku pripadnost, da li su članovi DPS-a, Demokratskog fronta ili nekih

drugih političkih partija. Uostalom, mislim da je to i obaveza ovog parlamenta ne samo da utjeruje strah onima koji ne poštuju zakone ove države nego i da pokažemo da imamo dušu jer su nas upravo ti građani birali.

PREDŠEDAVAJUĆI SULJO MUSTAFIĆ:

Zahvaljujem poslaniku Kneževiću.

Bila je ovo završna riječ o Predlogu zakona o konverziji kredita u švajcarskim francima. Komentar ne možete dobiti kolega, možete samo proceduralno ukoliko želite meni da se obratite jer je ovo bila završna riječ. Izvolite.

GENCI NIMANBEGU:

Gospodine Mustafiću, jasno mi je da je kolega dao svoju završnu riječ, ali više zbog javnosti, a i kolega i truda koji su uradili predlagači zbog intenzivnog rada po odborima, amandmani, rasprava u Zakonodavnom, u matičnim odborima, meni bi lično bilo žao da javnost ne čuje da ovaj zakon treba podržati iz razloga što puno problema kojih je bilo u bankarskom sektoru ranije i zbog toga što Centralna banka, posebno u godinama 2006, 2007, 2008. nije radila dovoljno svoj posao pa su građani došli u poziciju da čak i višestruko preko svojih mogućnosti su se zaduživali, a da se respektovao zakon to ne bi radili. Zato, zahvalnost predlagačima koji treba da dobiju ... (Prekid) ... Zašto zakon treba podržati? Treba ga podržati jer će vjerovatno omogućiti kreditorima da malo lakše gledaju u budućnost.

PREDŠEDAVAJUĆI SULJO MUSTAFIĆ:

Hvala vam kolega.

Već smo čuli razloge za i protiv. Ovo je bilo nešto o samom zakonu. Dozvolili smo, mimo procedure, da posle završne riječi, ali pošto je to podrška, vaša lično ili vašeg kluba ovom zakonu, onda je uputno bilo da to čujemo. Hvala vam kolega Nimanbegu.

Nastavljamo dalje. Završili smo tačku 47. Prelazimo na tačku 48 i 49 objedinjeno, to su dva predloga zakona, Predlog zakona o dopunama Zakona o socijalnoj i dječijoj zaštiti i Predlog zakona o dopuni Zakona o zdravstvenoj zaštiti. Riječ je o istim predlagačima. To su poslanici dr Strahinja Bulajić i Emilo Labudović. Izvjestioci odbora su Marta Šćepanović, Zakonodavnog odbora u oba slučaja i Maida Bešlić u prvom slučaju Odbora za zdravstvo, rad i socijalno staranje, a u drugom slučaju dr Novica Stanić, takođe Odbora za zdravstvo, rad i socijalno staranje.

Otvaram pretres. Pitam predstavnike predlagača poslanike da li žele dopunsko obrazloženje? Želite. Izvolite, kolega Labudoviću.

EMILO LABUDOVIĆ:

Hvala, gospodine potpredsjedniče, prije svega na ideji koju sam i sam htio da predložim da se objedini rasprava o ova dva predloga zakona, tim prije što je tematika skoro ista ili približna i, ako mi dozvolite, jeste da je prvi predlagač doktor, ali da i mi što nijesmo doktorirali nešto kažemo.

Poštovane kolege, mi smo kada smo vam se obratili molbom da omogućite uvrštavanje ova dva zakona u dnevni red ovog zasijedanja, uglavnom iznijeli razloge koji su nas motivisali i koji su bili inicijalna ideja da napravimo taj mali iskorak o jačanju društvene brige prema djeci sa smetnjama u razvoju i odraslim osobama koje su invalidi. Želim ovom prilikom od srca i posebno da se zahvalim onim kolegicama i kolegama koji su nam ukazali na izvjesne propuste i previde koje smo napravili u predlogu ovih zakona. Prije svega, tu mislim na mr Branku Tanasijević i kolegu Zorana Jelića. Mi smo u najvećoj mogućoj mjeri i

u ravni našeg poimanja ideje koju smo htjeli i koju smo pretočili u ove zakone, to prihvatili i od srca se zahvaljujem.

Šta smo mi zapravo htjeli predlogom ova dva zakona? Ne da riješimo problem djece i lica koja imaju smetnje u razvoju ili su invalidi već samo da podstaknemo društvenu brigu i da napravimo taj, za nas mali, pravni iskorak, a za njih veliki korak u jačanju društvene brige i staranja i nastojanja društva koje je jednako obavezno i prema tim licima kao i prema svim svojim drugim građanima da kvalitet njihovog života ili poboljšaju u najvećoj mogućoj mjeri koji to dozvoljava današnji stepen nauke i izučavanja njihovih problema ili da ga makar održi na nivou koji će mu omogućiti da žive taj svoj život na najbolji mogući način. Šta smo predložili? Mi smo predložili, prije svega mislim na Zakon o dopuni Zakona o socijalnoj i dječijoj zaštiti, da se o ovim licima nastavi društvena briga i nakon što navrše 27 godina jer su ona u stanju u kojem godine malo šta znače. Obaveza je ovog društva da pomogne ne samo njima nego, prije svega, njihovim porodicama da im se obezbijede najkvalitetniji mogući uslovi da mogu da žive i da traju na način koji je dostojan, prije svega, čovjeka.

Takođe smo predložili i naše je nastojanje da stvorimo uslov da se u onim tzv. incidentnim situacijama kada takve osobe koje jednostavno ne mogu ni sekunde da budu same, izgube nekim zadesom, udesom roditelje ili staratelje, da im se omogući prihvat do onog momenta kada nadležni socijalni rad preuzme trajnu brigu o njima i problem njihovog smještaja riješi na najbolji mogući način. Da li je to hraniteljska porodica, da li je to zbrinjavanje u nekom centru, to je druga priča. Takođe smo htjeli da podstaknemo i tu već vidim određene iskorake zbog čega sam izuzetno zahvalan resornom ministarstvu, da podstaknemo gradnje regionalnih centara za brigu o ovim osobama kako bi se uslovi geta kakav pričinjava Komanski most, pri čemu izražavam najdublje poštovanje prema naporu zaposlenih u Komanskom mostu da stvore najbolje uslove, ali sam gabarit, sama pozicija, sama organizacija Komanskog mosta to ne omogućava, da se stvore uslovi koji bi i regionalni centri koji bi se primakli tim porodicama. Jer, nebrojeno puta sam čuo u kontrolnim saslušanjima koje smo organizovali u okviru odbora gdje je učestvovao direktor Komanskog mosta, njihov najveći problem je činjenica da roditelji ne sarađuju sa njima, a roditelji u najvećoj mogućoj mjeri ne sarađuju iz razloga nemaštine. Ne mogu oni svaki dan, znate, riječ je uglavnom o tim siromašnim porodicama koje ne mogu da obezbijede sebi češće posjete, mada moram da priznam, na žalost, ima nas roditelja svakakvih, pa ima i onih koji jedva čekaju da se otarase tih lica i takvih osoba. Na ovaj način bi kod primicanja tih regionalnih centara porodičnom ambijentu u kojem se ta lica omogućili taj neposredan kontakt između stručnog tima koji brine o njima i između porodice. Jer, uloga porodice je nezamjenjiva u brizi o kvalitetu njihovog života. Nadam se, kolege, da ćemo onu istu podršku koju ste iskazali kada smo ovo stavljali na dnevni red iskazati i kada budemo odlučivali o ovim predlozima zakona. Jer, ako ste ikad mogli da mi vjerujete, tražim da mi vjerujete danas, da nikakav drugi sem humani poriv nijesmo imali predlagajući ove zakone. Ove zakone od onog momenta kada oni budu usvojeni ni na kraj pameti ne želim da prisvajam ni da nama dvojici pripisujem neku posebnu zahvalnost. Biće to roditeljski, humani i racionalni odnos Skupštine Crne Gore prema tom pitanju, prema tom problemu i prema tim licima. Unaprijed se zahvaljujem.

PREDSEDAVAJUĆI SULJO MUSTAFIĆ:

Hvala vam kolega Labudoviću. Ovo je bilo u ime predlagača. Da li izvjestioci odbora žele riječ? Ne žele.

Idemo sa raspravom. Koleginica Branka Tanasijević će, u ime Kluba Demokratske partije socijalista, govoriti o ovom zakonu. U ime Kluba Demokratskog fronta neka se pripremi koleginica Đurašković. Izvolite.

BRANKA TANASIJEVIĆ:

Hvala potpredsjedniče.

Poštovane kolegice i kolege, poštovani građani,

Nijedno dijete, a posebno djeca sa smetnjama u razvoju ne bi smjela biti uskraćena za ljubav, pažnju, sigurnost, zdravstvenu brigu i socijalnu inkluziju da ne bi propustila važne razvojne šanse i mogućnosti u životu. Zato je bitno da porodica funkcioniše na pravilan način kao optimalna sredina u kojoj dijete odrasta i formira svoju ličnost. U tom smislu, prava i iskrena ljubav i podrška nešto je najvrednije što roditelji mogu pružiti svojoj djeci. Bilo bi dobro kada bi sva djeca imala sreću da se podižu u takvom ambijentu. Pored porodice koja je najvažnija, bitno je i to da djeca, posebno ona koja imaju smetnje u razvoju imaju mogućnost da borave u okruženju koje je stimulativno i povoljno utiče na njihov razvoj, da se u njemu osjećaju zaštićeno i prihvaćeno. Jedan od takvih ambijenata su i dnevni centri kao ustanove u kojima borave djeca sa umjerenom i teškom psihofizičkom ometenošću koja ne mogu da pohađaju nijedan vid inkluzivnog obrazovanja u našem sistemu. Osnovni cilj koji dnevni centri nastoje postići je deinstitutionalizacija djece sa smetnjama u razvoju, pomoć i podrška porodici, da bi njihovi potencijali mogli doći do izražaja.

Predlagači Zakona o dopunama Zakona o socijalnoj i dječijoj zaštiti prepoznali su značaj dnevnih centara, naročito iz razloga što iskustva pokazuju da boravak u ovim ustanovama pozitivno utiče na korisnike. Kod značajnog broja njih zapažen je napredak u oblasti grafomotorike, grubih i finih motornih vještina, govorno-jezičkih sposobnosti, kognitivnih sposobnosti, lične samostalnosti, socijalizacije i fizičkih sposobnosti, odnosno djeca koja borave u dnevnim centrima pokazuju da mogu biti kreativna, da mnogo znaju, umiju i mogu, ali ako imaju bezrezervnu podršku porodice i društva.

Predlagači zakona smatraju da je dnevne centre potrebno formirati u svim opštinama u Crnoj Gori, proširiti njihovu djelatnost i maksimalno iskoristiti njihove kapacitete. To je, takođe, ideja koja je stara već desetak godina i cilj je i opština, i nadležnog ministarstva, a ta ideja se aktivno realizuje u poslednjih pet godina kada je otvoren prvi namjenski Dnevni centar u Nikšiću kao javna ustanova. Od tada do danas otvoreni su centri u Bijelom Polju, Cetinju, Mojkovcu, Beranama, Plavu, Ulcinju, Herceg Novom, Pljevljima, a uskoro i u Podgorici dok se u jednom broju opština stvoreni uslovi za njihovo otvaranje. Kao što je rekao predlagač Ministarstvo rada i socijalnog staranja je vrlo posvećeno realizaciji ove ideje. Ovim povodom bih iskoristila i priliku da, kada se otvore dnevni centri ili oni koji su u procesu otvaranja, da roditelji ne drže djecu u tišini, da djeca sa smetnjama u razvoju mogu da budu srećna djeca ako borave u srećnoj porodici i ako borave u ambijentu koji je stimulativan za njih. Sigurno je da je dnevni centar jedan od takvih ambijenata u kome oni mogu da napreduju. Mislim da bi bilo najbolje da roditelj koji ima takvo dijete mu pruži šansu da napreduje zajedno sa djecom kao što su oni.

Postojeći dnevni centri u Crnoj Gori pružaju uslugu korisnicima uzrasta od tri do 27 godina. Predlogom zakona je predviđeno da u centrima mogu boraviti djeca sa smetnjama u razvoju i odrasla lica sa invaliditetom, bez obzira na godine njihovog života. Složiću se sa predlagačem, a mislim i svi poslanici da ne mogu zajedno boraviti uzrast tri do 27 godina i odrasli ljudi, odnosno lica sa invaliditetom. Međutim, u razgovoru sa predlagačima, njihova je ideja da se to uradi na način da se formiraju grupe koje će biti različite starosne dobi, tako da će multidisciplinarni pristup koji inače imaju ove osobe biti prilagođen njihovoj starosnoj dobi i ne samo to. On se mora prilagoditi svakome od njih jer svako dijete sa smetnjama u razvoju i svako lice sa invaliditetom je svijet za sebe i njima treba svakome poseban pristup.

Takođe, Predlogom zakona je predviđeno da se u cilju trajnog zbrinjavanja ovih lica nakon smrti njihovih roditelja ili staratelja, kao što je rekao predlagač, formiraju socijalno

zdravstvene ustanove regionalnog tipa u kojima će se na odgovarajući način, uz korišćenje naučno dokazanih i provjerenih metoda, nastaviti njihovo liječenje i održavanje zadovoljavajućeg kvaliteta njihovog života. Dakle, smještaj u ustanovu je neminovnost onda kada se izgubi biološka porodica. Najbolja zamjena za biološku porodicu je opet porodica, hraniteljska, srodnička ili nesrodnička porodica. Tek kada nema drugih mogućnosti ustanova postaje rješenje. Jer, kvalitet života djece sa smetnjama u razvoju i odraslih lica sa invaliditetom u kontinuitetu zavisi od brige drugih. Tu brigu im moramo pružiti. Zato bih za kraj rekla da se Predlogom zakona o dopunama Zakona o socijalnoj i dječijoj zaštiti stvaraju uslovi za poboljšanje statusa osoba sa smetnjama u razvoju i lica sa invaliditetom. Iz tog razloga, sigurna sam da će ovo zakonsko rješenje biti prihvaćeno konsenzusom kao što je to urađeno na matičnom odboru jer su predstavnici svih partija, ali su svi bili isti u ubjeđenju da ovo rješenje treba podržati, a isto je uradio i Odbor za zakonodavstvo. Slažem se sa kolegom predlagračem da političke, partijske, druge, pa i ljudske razlike potpuno prestaju da postoje kada se odlučuje o ovako važnim pitanjima.

PREDŠEDAVAJUĆI SULJO MUSTAFIĆ:

Zahvaljujem kolegini Tanasijević.

Koleginica Đurašković ima riječ u ime Kluba Demokratskog fronta, a neka se pripremi poslanik Nišavić. Izvolite.

LJILJANA ĐURAŠKOVIĆ:

Zahvaljujem gospodine potpredsjedniče.

Dame i gospodo, poštovani građani,

Moje uvažene kolege predložile su još jedan zakon, to je zakon za formiranje nacionalnog centra za autizam. Poštovani građani, pokušaću da vam približim šta je autizam. Autizam je opšti izraz koji se koristi za opisivanje grupe složenih razvojnih poremećaja koji se obično javljaju tokom prve tri godine života djeteta. Ispoljava se kroz probleme u čulnom opažanju, govoru, mišljenju i razumijevanju socijalnih situacija. Šta su uzroci autizma? Još uvijek ne postoje pouzdana saznanja o tačnom uzroku autizma. Mnogi stručnjaci vjeruju da ovaj složen problem nije izazvan jednim uzrokom. Postoje pokazatelji da autizam nastaje kao posledica različitih faktora koji utiču na razvoj mozga, njegovu strukturu i funkcionisanje. Uprkos početnim vjerovanjima, autizam nije rijetka pojava. Poznato je da ukoliko se podrazumijeva cio spektar autističnih poremećaja, učestalost javljanja je jedno dijete na 88-oro djece. Učestalost autizma je ista u svim sredinama, bez obzira na rasnu, nacionalnu ili etničku pripadnost, socijalni ili ekonomski status. Četvorostruko je učestaliji kod dječaka nego kod djevojčica, autizam nije. Danas se sa sigurnošću može reći da autizam nije mentalna bolest. Djeca sa autizmom nisu nevaspitana djeca sa problemima u ponašanju. Autizam ne nastaje zbog hladnih roditelja koji nedovoljno obraćaju pažnju na svoju djecu i autizam ne nastaje zbog emocionalne lišenosti i stresa djeteta. Tačno je da su osobe sa autizmom osjećajne i emotivne, da osobe sa autizmom žele komunikaciju, da osobe sa autizmom mogu da se obrazuju, da osobe sa autizmom mogu da rade. Kako pomoći? Postoji mnogo programa za pomoć i rad sa osobama sa autizmom, ali nijedan nije podjednako dobar i dovoljan za svakoga. Zbog toga, u kreiranju individualnih programa moraju da učestvuju svi i to neposredno zainteresovani, osobe sa autizmom, koliko je god to moguće roditelji, članovi porodice, medicinsko osoblje, terapeuti i angažovani stručnjaci i cjelokupno društvo.

Da li postoji lijek za autizam? Lijek za autizam nije pronađen. Djeca sa autizmom odrastaju u odrasle osobe sa autizmom. Mnogima od njih će biti potrebna briga i staranje tokom cijelog života. Šta je važno znati? Rana dijagnostika, tretman i uključivanje u

obrazovni proces su ključni za djecu sa autizmom. Tako im se može pomoći da razviju svoje socijalne i komunikativne vještine, postanu samostalniji i vode ispunjeniji i produktivniji život. Moje cijenjene kolege su predložile zakon za formiranje nacionalnog centra za autizam tako bi roditelji i djeca na jednom mjestu mogli da imaju multidisciplinarni pristup, dijagnozu i terapiju i to logopeda, defektologa, psihologa, dječijeg neuropsihijatra i fizijatra tako ne bi gubili na vremenu i izgubili dragocjeno vrijeme da bi se na vrijeme ovo oboljenje, u stvari ovo nije bolest nego stanje.

Poštovane kolege, pozivam da svi glasamo za ovaj zakon. Hvala lijepa.

PREDŠEDAVAJUĆI SULJO MUSTAFIĆ:

Zahvaljujem poslanici Đurašković.

Riječ ima poslanik Nišavić u ime Kluba SNP-a, a neka se pripremi poslanik Bojanić. Izvolite.

RADOSAV NIŠAVIĆ:

Zahvaljujem gospodine potpredsjedniče.

Pred nama su dva zakona, izmjene Zakona o socijalnoj i dječijoj zaštiti i izmjene Zakona o zdravstvenom osiguranju, pa bih, u slučaju da prekoračim minut, dva, da mi dozvolite.

Dopuna Zakona o socijalnoj i dječijoj zaštiti članom 117a predviđa se da centri za dnevni i stacionarni boravak djece, odnosno ... osoba da se formiraju u svim opštinama u Crnoj Gori i pravo na stacionarno korišćenje usluga centara iz ovog stava imaju lica sa smetnjama u razvoju koja nemaju roditelje i staratelje. Pravo iz stava 4 ovog člana prestaje kada se lice sa smetnjama u razvoju trajno zbrine kroz određivanje staratelja, odnosno smještaja u hraniteljskoj porodici ili odgovarajućoj ustanovi. Takođe, Predlog zakona je da se formiraju i regionalne ustanove toga tipa. Sada u Crnoj Gori postoji samo jedna ustanova koja se bavi stalnim stacioniranjem osoba sa invaliditetom, a to je Komanski most. Možda bi, ako nije moguće obezbijediti u svim gradovima, mogli kroz osnivanje regionalnih centara sa uslovima za stacionarno zbrinjavanje osoba sa invaliditetom bez ograničavanja do 27. godine nego i dalje i ne samo kroz pravo za lica koja nemaju roditelje i staratelje već i za lica čiji roditelji nemaju ni materijalnih, ni smještajnih uslova ,ni adekvatan nivo obrazovanja. Trenutno u Crnoj Gori postoje dnevni centri za boravak osoba sa smetnjama u razvoju u deset opština i to na sjeveru u Bijelom Polju, Mojkovcu, Pljevljima, Beranama, Plavu, zatim Cetinje, Nikšić, Podgorica, Ulcinj i Herceg Novi. Otvaranje ovih centara za dnevne i stacionarni boravak djece, odnosno odraslih osoba sa smetnjama u razvoju bio bi veliki korak ka rješavanju ovog problema, ali ne i konačno rješenje već i otvaranje centara podrške u samim lokalnim zajednicama kako se te osobe ne bi izopštavale iz svojih užih socijalnih sredina, a to je porodica. Time bi se podržali i postojeći servisi koje uglavnom podržava civilni sektor, što treba da bude i fokus sadašnjeg i budućeg zajedničkog djelovanja i svakako staviti fokus na održivost, odnosno na finansijsku stabilnost postojećih, a i novih servisa. Ovo vidim, svakako je namjera predlagača da se poboljšaju uslovi u ovoj oblasti, da je ovo put ka rješavanju određenih problema lica sa invaliditetom i njihovih porodica, pa će SNP sigurno podržati ovaj zakon.

Što se tiče autizma, znamo da je to jedan složeni poremećaj o kojem je koleginica Đurašković lijepo ispričala i dala sliku autizma. Broj osoba sa autizmom u svijetu kreće se od deset do sedamdeset na 10.000, a u Crnoj Gori je taj odnos od 40 do 60 na 10.000. Ovaj broj se uvećava iz godine u godinu možda i zbog pojačanog broja osoba sa autizmom, a možda i zbog poboljšane dijagnostike samog stanja. U Crnoj Gori ne postoje ni smještajni ni kadrovski kapaciteti kako bi se ovaj problem adekvatno tretirao. U Crnoj Gori postoji samo

jedna ustanova koja se bavi ovim problemom, a to je ustanova 1. jun, a pošto autizam zahtijeva multidisciplinarni pristup, a Centar 1. jun ne može da ispuni, prije svega to zbog kadrovske deficita jer Crnoj Gori nedostaju specijalisti iz oblasti dječije psihijatrije, dječije psihologije, defektolozi, a i drugi kadrovi koji bi na odgovarajući način na dokazanoj praksi tretirali osobe sa autizmom, kao i pomoć porodicama osoba sa autizmom kako bi se omogućio najveći mogući stepen učešća ovih osoba u društvenom životu. S toga će SNP podržati formiranje centra za liječenje osoba sa autizmom.

PREDSEDAVAJUĆI SULJO MUSTAFIĆ:

Hvala vam kolega Nišaviću.

Kolega Emilo Labudović je tražio jedno pojašnjenje. Izvolite.

EMILO LABUDOVIĆ:

Gospodine potpredsjedniče, poštovane kolege, dužan sam da vam se izvinim zbog činjenice što u poplavi ovih amandmana i ovih papira ili nije stigao ili je zaturen amandman koji smo na predlog kolegice Tanasijević prihvatili, a koji definiše da dnevni centri za boravak ove djece nijesu centri u kojima će se vršiti stacionarno zbrinjavanje ovih osoba već samo omogućiti uslovi da u onim incidentnim situacijama, kada takvo lice koje ne može da se brine o sebi izgubi roditelje i staratelja, obezbijedi mu se boravak do momenta dok nadležni centar za socijalni rad preuzme brigu o njemu i taj problem riješi na način na koji on smatra najadekvatnijim. Zahvaljujem.

PREDSEDAVAJUĆI SULJO MUSTAFIĆ:

Hvala vam.

U ime Kluba samostalnih poslanika imate riječ, a neka se pripremi poslanik Perić. Izvolite.

MLADEN BOJANIĆ:

Zahvaljujem.

Poštovani poslanici, uvaženi građani,

Javio sam se da, u ime punog kluba, odnosno svih članova Kluba samostalnih poslanika kažem da ćemo podržati ovaj zakon. Nakon diskusija koje su imale poslanice kojima je ovo struka, ne bih ulazio u detalje i obrazlaganje zakona. Jedino da ponovim da ćemo podržati i očekujem da ćemo imati konsenzus po ovom zakonu i da ne ostane samo na usvajanju ovog zakona nego i da kao Skupština utičemo da se ovaj zakon implementira u potpunosti. Zahvaljujem.

PREDSEDAVAJUĆI SULJO MUSTAFIĆ:

Zahvaljujem poslaniku Bojaniću.

Riječ ima poslanik Perić, u ime Kluba Pozitivne Crne Gore, a neka se pripremi poslanica Dragičević.

SRĐAN PERIĆ:

Zahvaljujem.

Vjerujem da neću iskoristiti raspoloživo vrijeme. Želim prosto na samom početku da kažem da se radi o jako dobrom zakonu, o jako dobroj namjeri, da ćemo svakako podržati oba zakona. Za nas je najznačajnija možda ona odredba koja kaže u Zakonu o dopunama Zakona o socijalnoj i dječijoj zaštiti da pravo na korišćenje usluga centara imaju sva lica sa smetnjama u razvoju, bez obzira na godine njihovog života. Cijenimo da je to najbolji dio

ovog zakona, inače dobrog zakona. Naime, imali smo tematsku sjednicu Odbora za zdravlje, rad i socijalno staranje i bila su prisutna dva roditelja djece sa autizmom. Ono što je na mene ostavilo utisak jeste iskaz jednog od roditelja da svoje dijete voli najviše na svijetu, ali isto tako se moli da onog dana kada on umre sutradan ne bude živo dijete jer ne zna gdje ga ostavlja. To je na mene ostavilo poseban utisak. Ovo rješenje bi dalo neku vrstu sigurnosti i samim roditeljima, opet, citiram, iskaz roditelja, ne doktora, dalo bi tu sigurnost da prosto ima elementarnu sigurnost, evo ponavljam se da će dijete biti, odnosno odrasla osoba biti situirana u okviru institucija sistema na adekvatan način.

Ono što je poseban kvalitet ovog zakona jeste da, u suštini, omogućava multidisciplinarni pristup ovoj problematici, a on je od izuzetne važnosti. Negdje, time bih završio, kada se tumači da li je riječ o bolesti ili stanju, volim da mislim da je riječ o stanju. Ako hoćemo negdje da logičiramo do kraja, svi veliki umjetnici su imali dozu autizma u tom smislu kreativnosti i okupiranosti onim čime rade.

Ono što je na mene, takođe, ostavilo snažan utisak da sam tokom svog rada dva puta imao priliku da radim sa djecom koja jesu imala autizam, nešto što uspostavite, jedan most, ka tom djetetu u roku od pola sata vi vidite da se ne radi ni o kakvim mentalnim smetnjama, ali ono što vas, zaista, potrese da taj most više nikada ne možete obnoviti, najčešće ga ne možete obnoviti. Još jednom i time završavam, ovo jeste dobar zakon, namjera još bolja. Takođe, ovo ne bi trebalo da košta mnogo budžet, a s druge strane negdje bi trebalo da pomogne da se zdravstvene ustanove bolje uvezuju sa centrima za socijalni rad. Zahvaljujem.

PREDSEDAVAJUĆI SULJO MUSTAFIĆ:

Hvala i vama poslaniče Periću.

Vrijeme Kluba manjinskih partija i Liberalne partije biće podijeljeno na dva diskutanta. Prvo ćemo čuti kolegicu Dragičević, a onda kolegu Popovića, dakle prvo kolegicu Dragičević tri minuta, a onda kolega Popović, takođe tri minuta. Izvolite.

LJERKA DRAGIČEVIĆ:

Zahvaljujem predsjedavajući.

Uvažena Skupštino, uvaženi predlagači, uvaženi građani,

Meni je mnogo drago da su konačno došli ovakvi zakoni u ovu Skupštinu. Mogu reći ispred FORCE, gospodina Nimanbegua i u svoje ime da ćemo oba zakona podržati. Moram da vam kažem nešto što sam doživjela, a to je bilo u Splitu, a sličan je bio događaj i u Rijeci. Tražili su roditelji od gradskih vlasti da se napravi dnevni centar. Nikako taj dnevni centar da krene. Onda su oni nešto skupili, negdje aplicirali, dobili neke pare. Uglavnom, opremio se dnevni centar. Grad nije dao da se radi zbog toga što oni kao nijesu imali toliko novca da ljude koji treba tamo da rade da obezbijede. Mogu vam reći da su poslije bili na čudu i na Rijeci i u Splitu. Javili su se ljudi da volontiraju, ali ne samo oni koji su obučeni nego i oni koji popodne više vole da podijele svoje vrijeme za dobro nekoga nego da gledaju u televizor ili da tipkaju po kompjuteru.

Tako se nadam da će i ovo kod nas pobuditi neke ljude koji mogu da pruže tome i da će se to dosta volonterski, ne samo raditi nego pomoći toj djeci jer oni vole svakoga, to je nevjerojatno kako oni čekaju toga koji dolazi. Nevjerojatno je kako oni pokazuju tu radost, svako na svoj način, ali se raduju. Mislim da će pomoći i jednima i drugima da se oplemene. Zahvaljujem.

PREDSEDAVAJUĆI SULJO MUSTAFIĆ:

Zahvaljujem kolegice.

Izvolite.

ANDRIJA POPOVIĆ:

Hvala potpredsjedniče.

Poštovana Skupštino, uvažene građanke i građani Crne Gore, crnogorske dijaspore, poštovani predlagači,

Liberalna partija apsolutno podržava izmjene i dopune Zakona o socijalnoj i dječijoj zaštiti koje su predložili poslanici Labudović i Bulajić. Ono što je neophodnost Crne Gore, to su centri za dnevni i stacionarni boravak djece, odnosno odraslih osoba sa smetnjama u razvoju. Dobro je da se ti centri formiraju u svim opštinama u Crnoj Gori. Samo ću kratko reći da sam učestvovao na neki način tada, možda zanemarljiv način kada je nevladina organizacija mali korak u Kotoru pravila taj centar za dnevni i stacionarni boravak djece sa smetnjama u razvoju. Mislim da su ti ljudi veliku stvar napravili i taj prostor je zaživio, toliko se oplemenio, ali to je sve zavisilo od entuzijazma nekih roditelja, dakle tu nije bilo ništa sistemski riješeno. Dobro je da se ovdje prvi put pokušava to na sistemski način riješiti. Još jednom ponavljam, Liberalna partija zdušno podržava ovaj prijedlog zakona kojim se osnivaju centri za dnevni i stacionarni boravak djece, odnosno odraslih osoba sa smetnjama u razvoju. Zahvaljujem.

PREDSEDAVAJUĆI SULJO MUSTAFIĆ:

Hvala kolega.

Kolega Sijarić u ime Kluba Bošnjačke stranke. Izvolite.

REŠAD SIJARIĆ:

Zahvaljujem.

Dame i gospodo, odmah na početku da kažem da će Klub poslanika Bošnjačke stranke podržati ovaj prijedlog i to sigurno sa zadovoljstvom, zbog toga što se radi o jednoj kategoriji, najranjivijoj kategoriji djece sigurno u razvoju. U svojoj profesionalnoj i radnoj praksi imao sam prilike da tu kategoriju djece sretam, u dijelu i radim jer nijesu ranije postojale mogućnosti da se ta djeca smjeste u adekvatne centre i onda znamo kakav pristup je prema toj djeci, da je to jedna kategorija posebno osjetljiva i da je svaka odgovorna zajednica dužna da posveti posebnu pažnju ovoj kategoriji djece. Danas se u Crnoj Gori prepoznala potreba za osnivanjem centara za dnevni boravak djece sa autizmom, odnosno smetnjama u razvoju. Nadam se da će država iznaći mogućnosti, sredstva i dobre volje da se što više takvih centara napravi ne samo u velikim gradskim područjima.

S toga, predlagaču zakona još jedanput da ponovim, da ćemo svesrdno podržati ovaj zakon. Ovo je vjerovatno jedan od humanijih i boljih prijedloga zakona u oblasti socijalne i dječije zaštite. Toliko. Hvala.

PREDSEDAVAJUĆI SULJO MUSTAFIĆ:

Zahvaljujem gospodinu Sijariću.

Nijeste prijavljeni kolega. Vaš klub nije dostavio prijavu, ali ukoliko želite, naravno kako da ne, ali nijesmo dobili imena. Poslanik Duković. Izvolite.

HALIL DUKOVIĆ:

Tačke su objedinjene, trebalo je da budem uvodničar za drugu tačku dopune Zakona o zdravstvenoj zaštiti i vjerovatno je tu došlo do zabune. Želio bih da kažem par riječi u vezi ovog predloženog zakona. Koleginica je govorila u ime Kluba DPS-a o prvom zakonu i apsolutno ćemo podržati jedno takvo rješenje.

Ono što bih želio da kažem o dopuni Zakona o zdravstvenoj zaštiti jeste da se tiče jedne značajne teme i to iz dva ugla. Jedan ugao je zdravstvena, druga socijalna zaštita ovog jednog značajnog problema u Crnoj Gori, na žalost još uvijek nedovoljno poznatog, ali tiče se problema osoba sa autizmom i način njihovog zbrinjavanja koji obuhvata rad na suzbijanju simptoma ovih osoba i pokušaju osposobljavanja za samostalan život osoba sa autizmom.

Ono što sam i rekao, da ova bolest, na žalost, nije dovoljno poznata široj crnogorskoj javnosti. Najviše je poznajemo preko određenih filmova koji su prikazivani i to najčešće gdje su osobe sa autizmom glumili velikani glumačke scene i prikazivali javnosti ono što je pozitivno što se javlja u autizmu. To treba istaći. Istina je da osobe sa autizmom mogu razviti u nekim oblasti stvarno saznanje koje ide do genijalnosti, a tiče se, prije svega, matematike i umjetnosti. Međutim, film kao film prikaže onu lijepu stranu, ali ne prikaže onu drugu stranu koja nas najviše interesuje s obzirom da su osobe sa autizmom dovoljno neprepoznate u crnogorskom društvu i najveći teret njihovog zbrinjavanja, u stvari skoro cio teret njihovog zbrinjavanja spada na porodice koje dodatno otežava i stanje ovih, ali i same porodice. O autizmu nema potrebe puno govoriti, sve je rekla moja koleginica Đurašković, slažem se sa svim što je ona rekla. Dovoljno je samo reći da se uzrok još uvijek ne zna. Čim postoje različiti simptomi, vjeruje se da postoje različiti uzroci, ali posjeduje jedan širok spektar simptoma, od blagih do najtežih. Neke je moguće osposobiti za samostalan život, ali druge, na žalost, nije i pomoć je stalno potrebna.

Ono što je još značajno jeste da medicina ne poznaje lijek za autizam i šta je dio medicine u cijelom ovom poslu jeste dijagn ostika i suzbijanje nekih određenih simptoma, prije svega liječenje depresije, liječenje epi napada koji se često javljaju kod ovih osoba i liječenje neke agresivnosti koja može tokom života da se ispolji. Treba naglasiti da je njega dugotrajna i da te osobe zahtijevaju stalnu pomoć. Ideja koja je predložena izmjenama ovog zakona je jako dobra. Mislim da nema nekog ko tu ideju ne bi podržao iz više razloga, što nam je dobro poznata situacija, prije svega i porodica i osoba sa autizmom. Druga stvar, upozorava nas svjetska statistika koja nam govori da broj osoba sa autizmom u svijetu raste, iako se još uvijek ne zna uzrok zbog čega ona dovodi.

Ono u čemu mi imamo dilemu jeste samo da li ovi centri treba da budu u sastavu zdravstvenog sistema ili sistema socijalne politike. Naš zdravstveni sistem ne poznaje ovakve centre. Ako pogledamo kako je to u svijetu, to su više centri koji se bave socijalnom politikom. Možda najbolji primjer je primjer Hrvatske koja je to stvarno riješila na jedan izvanredan način, način gdje su to centri u kojima borave ljudi sa autizmom. Da li mi imamo uslova da u ovakvom današnjem zdravstvenom sistemu kakav je naš koncipiran na primarnu, sekundarnu, tercijalnu zdravstvenu zaštitu osnujemo ove centre? Mislim da ne, a time bi morali i opteretiti zdravstveni sistem i još dodatno ga opteretiti, a znamo u kakvim je problemima.

Ono što moramo svi podržati jeste da moramo osnovati centar, barem jedan centar u Crnoj Gori. Naš je predlog da to bude u sklopu socijalne politike, a ne zdravstvenog sistema koji mora da se bavi i zbrinjavanjem i stacioniranjem ovih osoba. To je naša ideja. Da bi prevazišli nastalu situaciju mi možemo da iskoristimo, prije svega, sadašnje dnevne centre koji u svom sastavu imaju i socijalne radnike, koji imaju logopede, koji imaju i psihijatre, psihologe i da barem koliko toliko omogućimo tim porodicama koje imaju u svojoj porodici osobu sa autizmom da na lakši način funkcionišu, prije svega. Opet napominjem, ideja je dobra, protiv te ideje sigurno nemamo ništa, jedino nam je dilema da li ove institucije treba da budu u sklopu zdravstvenog sistema. Mi mislimo da bi one prije trebalo da budu u sklopu sistema socijalne politike, cio svijet ih tako prepoznaje, nigdje u svijetu one nijesu u sklopu zdravstvenog sistema nego u sklopu socijalne politike. Mislim da je to jedno od najboljih

rješenja. Na ovome pod hitno treba poraditi, jer u Crnoj Gori, na žalost, još uvijek ne postoji statistika koliko je oboljelih od autizma. Zahvaljujem.

PREDŠEDAVAJUĆI SULJO MUSTAFIĆ:

Hvala poslaniku Dukoviću.

Poslanica Đurašković. Izvolite.

LJILJANA ĐURAŠKOVIĆ:

Uvaženi kolege, da dam objašnjenje. Kolege su mislile na jedan nacionalni centar. Što se tiče regiona, postoji u Lipovici pokraj Beograda Zavod za psihofiziološke poremećaje prof. dr Cvetko Brajović. To je formirao čuveni dr Brajović koji je rodom iz okoline Danilovgrada i to je centar u koji sva djeca dolaze iz regiona. To je najjači centar na Balkanu. Znači, kolege su mislile na jedan centar na nacionalnom nivou. Obično on bude u sklopu zdravstvenog sistema. Nije važno u kojem će sklopu biti, važno je da mi njega formiramo.

PREDŠEDAVAJUĆI SULJO MUSTAFIĆ:

Izvolite kolega Dukoviću.

HALIL DUKOVIĆ:

... zbog činjenice finansiranja i svega ostalog, a vi ćete znati da pojedine profesije koje su neophodne i maltene nose ključnu ulogu u osposobljavanju ovih lica ne pripadaju zdravstvenom sistemu. Svugdje u svijetu ti centri su dio socijalne politike. U razvijenim zemljama su više dio nekih humanitarnih organizacija. Zbog toga vas molim, hajde da pronađemo jedno zajedničko rješenje da stvarno ovu jednu lijepu, humanu i dobru namjeru pretočimo u nešto što će, prije svega, koristiti osobama sa autizmom, u drugom redu porodicama koje u svom sastavu imaju osobe sa autizmom, a u treće svima nama na zadovoljstvo.

PREDŠEDAVAJUĆI SULJO MUSTAFIĆ:

Hvala vam.

Čini mi se da smo okončali raspravu. Oko ove teme, odnosno oko potrebe veće društvene brige o ovim licima, daćemo riječ predlagачu, završno mišljenje, poslaniku Labudoviću. Izvolite.

EMILO LABUDOVIĆ:

Zahvaljujem gospodine potpredsjedniče. Dozvolite mi da u završnoj riječi na neki način pokušam da otklonim dilemu koju ima moj kolega. Mi smo ovaj centar zamislili kao nacionalni centar i kao multidisciplinarnu naučnu ustanovu koja će koordinisati, pratiti, koja će usmjeravati i koja će pomagati da se otvore centri u kojima će ova lica moći da borave, da li u okviru postojećih centara za dnevni boravak, da li formiranjem nekih novih, to je već stvar zdravstvene politike. U svakom slučaju, mi smo imali kao neku vrstu komparativnog iskustva, recimo Institut za javno zdravlje, tamo niko ne ide da se liječi ili, recimo, Ekotoksikološki zavod, tamo ne daje niko krv na analizu, ali oni usmjeravaju, prate. Znam da je tim porodicama i tim roditeljima najbitnije da mogu negdje da dovedu tu djecu. Takođe je bitno da neko osmisli čitavu tu profilaksuu. E, to može samo nacionalni centar za autizam. Mi ga, pravo da vam kažem, iz tog razloga kao visoko naučnu zdravstvenu ustanovu kao što je Medicinski fakultet, smještamo u okvir zdravstva. Ne branimo, neka Vlada razmisli, ona će i onako da formira, pare i onako idu iz iste kase. Uskoro se mijenja Zakon o

zdravstvenoj zaštiti, pa može da dođe i do te zamjene. To nije najbitnije. Najbitnije je to što ste vi rekli. Smjestite ga gdje god hoćete, samo ga što prije smjestite i formirajte.

Sada mi dozvolite, gospodine, da dam završnu riječ.

Koleginice i kolege, slažem se sa vama, vjerujte i potpuno imam razumijevanja za vašu dilemu. Ona je bila prisutna i kod nas. Mi smo čak dobili tumačenje pravnika, čak i da hoćemo ne možemo ga smjestiti u sistem socijalne zaštite jer ne pripada, ali dobro. Zovi me i Ionac, ali me nemoj razbiti, to je najvažnije.

Koleginice i kolege, vi znate da ne spadam u poslanike koji imaju problem sa riječima, ali vjerujte mi prosto mi bježe i prosto ne nalazim riječi kojima bih izrazio zahvalnost nas kao predlagača svima vama na, prije svega, razumijevanju ideje koja nas je motivisala da predložimo ove zakone, a drugo i na samoj podršci ovim zakonima. Hvala vam na tome ne samo u naše ime. Hvala vam, prije svega, u ime porodica koje imaju ovu djecu i ove osobe. Ovi zakoni bi zapravo po difoltu trebalo da budu posvećeni tim porodicama. Jer, medicina će tražiti i nalaziti i neke lijekove i neke metode koje će možda ne liječiti, ali makar pomagati da se to zaustavi, ali nema te medicine koja će pronaći lijek koje ove porodice imaju za tu djecu a koji se zove ljubav. Te porodice, govorimo o normalnim porodicama činjenicu da imaju takvu djecu i takve osobe u svom okrilju ne smatraju božjom i prirodnom kaznom već božjim blagodetom. Tim i takvim porodicama lično posvećujem ovaj zakon. Ali, dozvolite mi jednu malu privatnost.

Svako od nas je bio u prilici da se na ovaj ili onaj način bilo u širem okruženju svoje porodice, bilo u porodici, bilo u komšiluku, bilo gdje susretne sa ovim osobama. Imao sam to iskustvo i dozvolite mi da ova dva zakona posvetim lično, rizikujući da mi se i cimer naljuti, dječaku Borku Popoviću iz Ulcinja kojeg njegova samohrana majka uz neviđene napore otrže od zagrljaja autizma i koji je zahvaljujući tom naporu, jer njoj u tome ne pomaže gotovo niko, stasao u skoro već momka vanrednih fizičkih sposobnosti, sa svih takmičenja dolazi sa medaljom, koji je primjeren čak i izvanredan crtač i gospođici Maji Bulajić čiji osmjech kada ona ide u dnevni centar ne liči ni na jedan osmjech koji sam vidio kod ostale djece. Ta i takva djeca zaslužuju sav naš napor i našu energiju da im se pomogne da zadrže te uspjehe i te osmjehe. Hvala vama. Očekujem da ćete kada dođe do glasanja ovu nesebičnu i nepodijeljenu podršku realizovati time što će ovo biti usvojeno. Zahvaljujem.

PREDSEDAVAJUĆI SULJO MUSTAFIĆ:

Zahvaljujem kolegi. Mislim da je ova rasprava pokazala jednodušan stav svih poslanika, odnosno klubova u ovom domu oko tog pitanja i vjerujem da će tako biti i kada se bude glasalo o njemu.

Prelazimo na sljedeću tačku. To je tačka 49 u našem dnevnom redu. To je Predlog zakona o dopuni Zakona o zaštiti depozita. Predlog zakona podnio je poslanik Aleksandar Damjanović. Izvjestioci odbora su Luidž Ljubo Škrelja Zakonodavnog odbora i dr Strahinja Bulajić Odbora za ekonomiju, finansije i budžet.

Otvaram pretres i pitam poslanika Damjanovića da li želi dopunsko obrazloženje? Izvolite kolega Damjanoviću.

ALEKSANDAR DAMJANOVIĆ:

Hvala vam, potpredsjedniče Mustafiću. ... dnevnom redu, ali je manje bitno, bitno je da racionalno trošimo vrijeme, bitna je racionalnost kolega svih poslanika i zahvalnost što racionalno trošimo vrijeme i pokazujemo da, kada postoji volja, možemo i jedan veliki broj tačaka na jedan korektan način raspravljeno ovdje svakako adaptiramo što se tiče rasprave, sutra je glasanje.

Kratko ću obrazložiti Predlog ovog zakona, očekujući da ovdje neće biti nekih velikih dilema. Naime, predložio sam izmjene Zakona o zaštiti depozita jer nema dopuna u nekoliko članova, tačnije u pet članova koje su došle kao plod našeg četvorogodišnjeg razmatranja Izvještaja kojeg Fond dostavlja na uvid matičnom odboru, odnosno Skupštini i negdje u pokušaju da iznađem jedan dobar model da se uvede zakonitost, poštovanje evropskih direktiva i obezbjeđenje sredstava za budžet. Kada govorim o zakonitosti, govorim o tome da je Fond za zaštitu depozita zasnovan na Zakonu o zaštiti depozita koji je u našem pravnom sistemu od jula 2010. godine.

Međutim, sa jednim interesantnim i čudnim izuzetkom da u tom zakonu se fond tretira kao institucija koja nije poreski obveznik, što je veoma čudna zakonska norma tada vjerovatno promakla svima nama kada smo ovaj predlog zakona tada usvajali. Evo prilike da tu neusklađenost riješimo. S druge strane, kada govorimo o evropskoj direktivi, pozivam se na direktivu br. 20/14/49 Evropskog parlamenta i savjeta, koja definiše sisteme osiguranja depozita. Imam kod sebe u prečišćenom tekstu predložene norme zakona, pet članova su apsolutno u saglasnosti sa evropskom direktivom, negdje čak pravimo iskorak u odnosu na red onih država Evropske unije koje su već primijenile ove norme. Negdje ostavljamo prostor da se u onim prelaznim periodima i ostale norme do kraja primijene i u našem zakonu.

Na kraju, pokušavam da kao odgovoran poslanik Kluba Socijalističke narodne partije Crne Gore koja to pokazuje na djelima, zajedno sa ostalim kolegama koji imaju pozitivan stav prema ovom predlogu zakona, narodski rečeno, popuni budžet time što će ovaj fond biti kao što su svi fondovi u okruženju i Evropi poreski obveznici. Šta to znači? Znači da će samo po osnovu primjene poreza na dobit za tekuću godinu, odnosno za prethodnu godinu, fond uplatiti u budžet gotovo milion evra jer mu je godišnji prihod deset miliona. Ova institucija danas ima više novca nego država Crna Gora i trezor, a nije oporezovana. U mojim komunikacijama sa predstavnicima Poreske uprave sam dobio jedan ovako blagonaklon stav oko ovoga. Imamo problem u formalnom smislu i ovdje ću javno da kažem. Centralna banka očekuje da, kada su ovakvi predlozi zakona na dnevnom redu, dobija konstantno poziv od parlamenta da se o njima izjašnjava. Možda je to propust i odbora kojim predsjedavam i parlamenta zašto nismo tražili izjašnjenje, ali negdje računam da i Centralna banka mora da prati kada su ovi predlozi zakona na dnevnom redu i oko depozita i oko stečaja, pa da i oni proaktivno dostave svoje mišljenje, ali mislim da ćemo to negdje u septembru, oktobru kada budemo imali sa njima jedan razgovor da riješimo i da to bude do kraja uniformisano da ne bi imali jedni na drugejed zašto nemamo ili imamo zakašnjelo mišljenje Centralne banke. Računam da Centralna banka teško ovdje može biti protiv jer ovo je norma potpuno saglasna Ustavu, zakonu i evropskim direktivama. Negdje u pokušaju da još više novca utjeramo u budžet, ne samo ovih 900.000, podsjetiću na Zakon o poreskoj administraciji koji govori o zastarjelosti poreske obaveze koja je apsolutna deset godina, pet godina od isteka godine u kojoj se treba utvrditi i pet godina kada se treba platiti da bi mogli eventualno i o tome da razmišljamo. Imam u glavi jednu ideju kako da kroz primjenu Ustava i retroaktivnog dejstva eventualno i ovo riješimo. To ćemo sjutra natenane. Kao predlagač zakona imam tu mogućnost do rasprave u plenumu. Negdje bi onda ta korist za državu Crnu Goru ne ovih milion nego pet miliona evra. Mislim da Vlada Crne Gore nema ništa protiv, Demokratska partija socijalista kao noseći stub u toj Vladi još manje, da u ovom vremenu oskudice, nemaštine prihodujemo sredstva u iznosu od milion do pet, vidjećemo već sjutra kako, od institucije koja je nezasluzeno stekla status poreskog neobveznika i mi ćemo tu nepravdu prema ostalim institucijama ..(Prekid) da ispravimo.

Imajući u vidu, time zaključujem, da se ovaj fond za zaštitu depozita ne finansira od državnih prihoda, pa je oslobođen poreskih obaveza kao pojedine institucije, već se on

dominantno finansira od naknada koje mu banke uplaćuju shodno zakonu. Toliko i hvala. Ako ima pitanja tu sam. Mislim da ne ostavljam puno dilema, potpredsjedniče, uz napomenu pošto se izvjestioci odbora zbog racionalnosti nijesu javljali za riječ, da napomenem da su i jedan i drugi odbor dali većinsku podršku ovom predlogu zakona, i matični odbor, i Zakonodavni.

PREDSEDAVAJUĆI SULJO MUSTAFIĆ:

Hvala vam kolega.

Imamo dvojicu diskutanata koji su se prijavili. U ime Kluba Demokratske partije socijalista poslanik Vuković, a neka se pripremi poslanik Tuponja.

Izvolite poslaniče Vukoviću.

FILIP VUKOVIĆ:

Hvala potpredsjedniče.

Iako nisam čuo uvodno izlaganje kolege Damjanovića, ali čuo sam ga na Odboru za ekonomiju, poznata mi je materija. Razlog zašto sam preuzeo da komentarišem ovu tačku današnjeg dnevnog reda je jer sam obavio u međuvremenu konsultacije sa predstavnicima Fonda za zaštitu depozita. Na prvi pogled je to dobro i ima fiskalni uticaj na naš državni budžet gdje bi porezom na dobit ovog fonda stvorili neki dodatni prihod.

Međutim, članom 6 sadašnjeg Zakona o porezu na dobit pravnih lica kaže se da postoje određena izuzeća. Porez na dobit ne plaćaju državni organi, organi države uprave, organi lokalne uprave, javni fondovi, javne ustanove, turističke organizacije, sportski klubovi, sportska društva, savezi itd. ako se u skladu sa posebnim zakonom oslove za obavljanje djelatnosti.

Drugo, Fond inače priprema izmjene zakona koje imaju za cilj da se usklade odredbe ove materije sa evropskom direktivom, pa se tamo navode određene direktive. Mislim da u ovom trenutku i u ovoj poplavi zahtjeva i želja za izmjenom ogromnog broja zakona, što u želji da uskladimo naše zakonodavstvo sa zakonodavstvom Evropske unije, što u želji opozicije gdje osjeća prostor u problemima koji postoje u vladajućoj koaliciji tj. u našoj koaliciji gdje vrlo često i neki nelogični zakoni ili neke nelogične odluke dobiju prohodnost, a sve u cilju da ne pričam sada o tome pošto nije tema, Predlog ovog zakona izgleda sasvim drugačije od onih ostalih koji imaju za cilj da oslabe budžet i da naprave što veći haos u finansijskom sistemu države u kome bi optužili glavnu članicu, odnosno najveću članicu vladajuće koalicije.

Međutim, mi ćemo u ovom slučaju biti protiv izglasavanja ovog predloga kolege Damjanovića, ne samo iz razloga što je to loš predlog ili što je zlonamjeran. Naprotiv, cijenimo želju da se poveća fiskalni uticaj donošenjem ovog zakona koji bi značajno donio prihod državnom budžetu. Međutim, derogirali bi neke druge zakone. U ime Kluba poslanika DPS-a sam želio da iznesem naš stav. Hvala.

PREDSEDAVAJUĆI SULJO MUSTAFIĆ:

Zahvaljujem poslaniku Vukoviću.

Riječ dajem kolegici Kalezić koja je javila malo kasnije zbog toga što je uobičajeni red kolege iz Fronta itd. Izvolite, kolegice Kalezić.

JELISAVA KALEZIĆ:

Podržavam i već izrečenu ocjenu da ovih dana, koliko god da smo to sabili u malo dana mnogo materije, dosta efikasno radimo. Međutim, primijetila sam u više navrata, a i sada izrečenu namjeru da se izmješta suština zakona, zakonskog predloga ili materije o

kojoj raspravljamo na neki potpuno nepotreban teren partijskih konfrontacija. Budući da sam opoziciona poslanica u Demokratskom frontu, ali i nestranačka ličnost, vjerovatno to oštrije zapažam nego kolege i kolegice koje su partijski angažovani. Ne želim nikom ništa da spočitavam, ali reći da se iz opozicije predlažu zakoni sa namjerom da se napravi haos, prvo što nije tačno, drugo što je uvredljivo ne samo po poslanike i poslaničke klubove opozicije iz kojih je došlo više zakonskih predloga nego po građane. Ako napravimo kratku rekapitulaciju šta je to predlagano, zapravo svi do jednog zakoni su da se prvo zaštite one grupe građana koji su izloženi enormnim iscrpljivanjima materijalnim, egzistencijalnim, upravo zbog toga što je dugogodišnja politika dovela do pražnjenja fondova za koje još uvijek nemamo podnošenje računa.

Kolega Vukoviću, to je problem. Ne tražim da se sada podnose računi, ali tražim da se podnose računi i za Fond zdravstva i za Fond za penzijsko i socijalno osiguranje, za sve ono što su i moja generacija i generacije vaših roditelja i vaše generacije i mlađe generacije ulagale i ti fondovi su netragom nestali, ispražnjeni. Znamo da je bilo teških godina. Ali, dozvolite, ne može da se kuća isprazni, pa onda zapali da se ne vidi da nema toga što je u kući bilo. Zato, spočitavanje da se predlažu rješenja kojima hoće i kojima je namjera da se unese haos i poremeti budžet je, meni se čini, ne samo neprikladno nego neprihvatljivo za inače uobičajenu komunikaciju u Parlamentu Crne Gore. Zahvaljujem.

PREDŠEDAVAJUĆI SULJO MUSTAFIĆ:

Zahvaljujem.

Jeste prvi krug, ali neće biti drugog kruga jer nema mnogo diskutovanja. Nadam se da ćete biti pažljivi prema kolegama. Izvolite kolega Vukoviću, da čujemo vaš komentar.

FILIP VUKOVIĆ:

Već odavno ne poštujemo ovu proceduru koja je do sada bila, znači nema uvodnih izlaganja tako da nije ništa strašno.

Bojim se da kolegica Kalezić u svojoj diskusiji otprilike nešto slično na šta sam reagovao i u Predlogu ovog zakona. Svaki budžet bilo države, preduzeća, kuće ima dvije strane, rashodovnu i prihodovnu. Ako su svi zahtjevi i predlozi samo na ovoj rashodnoj strani, ne misleći kako to i odakle može da se nadomjesti, to asocira da želimo da rasturimo budžet, da ga razbijemo u paramparčad. Jer, poznato je da Crna Gora sa svojom ekonomijom ima spoljnotrgovinski deficit skoro visine našeg godišnjeg državnog budžeta. U ovim trenucima je nemoguće na takav način pomagati ugroženim grupacijama, građanima, socijalnim kategorijama itd. To jeste humano, jeste da lijepo zvuči, ali to je tehnički nemoguće. Zato sam upotrijebio taj termin. Ovo se nije dešavalo ni prošle, ni pretprošle, ni nekih prethodnih godina. U trenutku jedne potpune političke nemoći, dio opozicionih stranaka kroz poslanike, kroz lidere, kroz razne izjave žele da dobiju političke poene time što predlažu neka rješenja koja na jednoj strani jednu grupu, hajde da kažemo, mogu da riješe ili ublaže probleme, a na drugoj će stvoriti nezadovoljstvo kod nekih drugih.

Sve to izgleda lijepo u nekom ovdje političkom kontekstu i slušanju, u onom sprovođenju to je vrlo opasno za ekonomiju i finansije ove države, za političku stabilnost, ponoviću, koja je (Prekid)... finansijske stabilnosti. Sve ovo što mi ovdje radimo i donosimo neke zakone, postojeći zakon ne važi, donijevamo neki drugi koji će važiti, ne interesuje nas onaj osnovni zakon. Kako će ti investitori ako žele sa nama da naprave bilo kakav posao doći ovdje i reći, pa prema kom zakonu ja treba ovdje da radim. Kad taj zakon važi jedno proleće ili jednu jesen dok nekome ne padne na pamet da ga ponovo promijeni. Hvala.

PREDŠEDAVAJUĆI SULJO MUSTAFIĆ:

Zahvaljujem kolega Vukoviću.
Odgovorite na komentar. Izvolite.

JELISAVA KALEZIĆ:

Opšte poznata stvar, dakle poreskih dugova ima preko 700 miliona. Neko ko odgovorno vodi državu, vjerovatno bi se postarao da se nađu instrumenti da se porez naplati prije nego što dostigne tu cifru. Sada ako uzmemo na olovku da izračunamo finansijsku vrijednost svih ovih predloga, tj. predloženih zakona na koje ste uprli prstom u smislu da će da destabilizuju budžet i državu neće biti ni 3% od tog poreskog duga. Zato zaista dajte da razgovarano kao ozbiljni ljudi jer svi smo makar jednako pismeni ovdje. To što se želi politički ping pong neki, pa dajte da ne gubimo vrijeme. Ima mjesta i za to, ali ne ovdje i ne povodom toga da smo zaštitili kategoriju žena koje su ostale bez posla u svojoj 40-toj ili 50-toj godini. Ni na put ni na dom, što kaže narod. Niti može da dobije penziju, niti može da nađe posao, rodila je troje ili četvoro djece. Onda pitaju žene, a šta ću ja koja sam rodila dvoje, jesam li ja sad gora? Da smo im omogućili posao ne bi ni došlo do ovog zakona. Da smo naplatili porez ne bi bio ugrožen budžet.

PREDSEDAVAJUĆI SULJO MUSTAFIĆ:

Kolega, ovo je bio.... pravila.

Kolega Tuponja ima riječ, diskusiju i ime Kluba Pozitivne Crne Gore, a nakon njega više nema prijavljenih.

GORAN TUPONJA:

Poštovane kolegice i kolege, poštovani građani,

Pred nama je jedan Predlog zakona koji je po nekoj logici stvari trebao ili bilo za očekivati da dođe od strane vlasti, jer se radi o zakonu koji će doprinijeti popunjavanju budžeta. Dakle, svi znamo da je bužet Crne Gore konstantno u deficitu, da taj deficit nije mali nego i te kako veliki i da se iz godine u godinu uzimaju novi krediti da bi se vraćali stari. Takav sistem nije ni održiv na duže staze i vidim ovaj zakon kao jedan skroman u našim budžetskim okvirima, skroman doprinos prihodnoj strani budžeta, jer zaista bih kao vjerovatno i svi vi, volio da smo mi svi oslobođeni plaćanja poreza kako privredni subjekti, tako i građani, udruženja, organizacije, samo ne znam kako bi onda funkcionisao sistem. Taj model još nije pronađen.

Fond za zaštitu depozita shodno sadašnjim odredbama zakona oslobođen je plaćanja poreskih obaveza i ako za to ne postoji ni jedan relevantan razlog. Dobro bi bilo da smo na Odboru za finansije i budžet imali mišljenje Centralne banke o ovom zakonu, o ovom Predlogu zakona ili Ministarstva finansija ili samog fonda. Cijenim mišljenje kolege Vukovića koji kaže da bi ovaj zakon ukoliko bude usvojen mogao da bude u konfliktu sa drugim zakonima. Međutim, kažem, ipak postoji taj neki propust da ova tema možda nije dovoljno dobro prodiskutovana onda na matičnom odboru gdje smo sigurno imali prilike da čujemo takva mišljenja, da suprostavimo stavove i da ne ugrozimo bilo koji drugi zakon.

Kažem, od ovog Predloga zakona se očekuje neki prihod od 900 hiljada eura na godišnjem nivou u budžetu i mislim da je to dobro i Pozitivna Crna Gora će podržati ovaj Predlog zakona. Hvala vam.

PREDSEDAVAJUĆI SULJO MUSTAFIĆ:

Hvala i Vama poslaniče Tuponja.

Komentar na kolegu Tuponju, možete.

Izvolite. Bilo je afirmativno, ali može komentar.

FILIP VUKOVIĆ:

I ja ću Vas, kolega afirmativno, odnosno zahvaliću Vam se što ste me podsjetili. Znači, možda je trebalo prvo mijenjati ovaj Zakon o porezu pravnih lica. Drugo, možda je trebalo sačekati da onaj ko se bavi time profesionalno, Fond za zaštitu depozita priprema Predlog izmjena i dopuna Zakona o zaštiti depozita u skladu sa direktivom EC14/49. Osnovnim principima za efikasno osiguranje depozita i uputstvima za uvođenje deficitarne premije i tako dalje.

Znači, nešto što već teče. Počeo sam izlaganje masom zakona koje treba na vrat na nos da razmatramo, usvojimo ili ne usvojimo. Jednu materiju koju možemo da sačekamo da je riješe oni koji treba da je riješe i da predlože zakon. Tamo u Ustavu piše, zakon ne predlažu Vlada i ovi oni, sad mi tu stavljamo još jednu sebi ingerenciju, posao ili zadatak koji vjerovatno ne treba mi da radimo. Apropo svih ovih tema i priča primijetili ste da pričamo o jednoj ugroženoj kategoriji ljudi koji su koristili švajcarski franak kao neku repernu vrijednost tadašnjeg novca pored kamata i cijena novca, a onda usput provučemo brinemo se za Siriju, Ukrajinu, ne znam Krim i ovo i ono. Pa ne možemo stalno duple aršine.

PREDSEDAVAJUĆI SULJO MUSTAFIĆ:

Kolega, ipak se ovaj dio nečeg što je bilo prije nekih sat i po.

FILIP VUKOVIĆ:

Kolega, ja sam ovdje čuo mnogo većih zloupotreba nego što sam ja sada zloupotrijebio, pa Vi niste tako profesionalno vodili, ali dobro.

PREDSEDAVAJUĆI SULJO MUSTAFIĆ:

Da se pokušamo samo usmjeriti na ovu tačku. Mislim da svi dajemo doprinos da ...(Upadica).. bilo odavde ili sa te vaše strane. I Vi, takođe, dajete doprinos tome sigurno.

Želite li, kolega Tuponja, da odgovorite na komentar? Izvolite.

GORAN TUPONJA:

Zahvaljujem. Mislim da apsolutno nemamo nikakvog razloga za čekanje izmjena bilo kojeg zakona u koliko imamo ovaj, po mom sudu, konstruktivan predlog da se oporezivanjem Fonda za zaštitu depozita u budžet slije nekih 900 hiljada eura. Radi boljeg razumijevanja, kolika je ta suma, možda se nekome čini mala ili velika, to je suma novca sa kojom se za sve učenike u Podgorici mogu kupiti udžbenici. Tako da je i to bila česta tema, samo kao parametar te veličine. Zaista ne vidim ni jedan razlog zašto bi ovaj fond bio oslobođen plaćanja poreza, s obzirom da ostvaruje solidan ili izuzetan profit ako bi samo od njegovog oporezivanja imali 900 hiljada eura u budžetu. Hvala vam.

PREDSEDAVAJUĆI SULJO MUSTAFIĆ:

Zahvaljujem poslaniče Tuponja.

Evo prilike završnu riječ poslanik Damjanović, vjerujem da nećete izazivati komentare.

ALEKSANDAR DAMJANOVIĆ:

Zaista sam očekivao da će ovo da bude danas najbezbolnija rasprava, uvažavajući ova dva predloga zakona iz Fronta koji se tiču zdravstvene zaštite. Međutim, malo vjerovatno potrebe da se razjasnimo i uradiću sada nešto što zaista, čini mi se, nikad nisam uradio za ovih sedam godina koliko sam poslanik. Poslaću odavde odgovorne u Vladi i predsjednika Vlade gospodina Đukanovića, ministra finansija i sve odgovorne i rukovodstvo

Demokratske partije socijalista, rukovodstvo Kluba poslanika, da preispitaju stav kolege Vukovića i da daju doprinos, da prihoduje budžet sredstva, da se uvede i da se primijeni evropska direktiva. Dakle, ja drugog mehanizma nemam. Mogu da budem jedan od onih poslanika, sve ih je manje u ovom domu što je dobro, i to nagovještava promjenu u Crnoj Gori, koji se raduju da je nešto palo zbog DPS-a. Ja se ne radujem. Ja volim da nešto prođe makar i DPS da bude dio te velike većine koja nešto usvaja, jer nemam ja ništa od toga što ću ja "seiriti" da je palo milion ili pet miliona za državu zato što DPS nije htio da oporezujemo Fond za depozite koji se finansira od banaka. Neko može onda da pomisli svašta, a zašto to DPS radi?

Molim vas da se dobro preispitate. Evo iz kojih razloga, da i to potpuno riješimo. Nisam od onih koji konsultuju neformalno onoga na koga će se primijeniti zakon, pa mi direktor fonda ili neki službenik iz fonda, to su činovnici, to su ljudi koji ovdje treba da budu odgovorni, da budu manji od makovog zrna i da sjede tamo u onim klupama, kažu, nemoj ja ću predložiti, ne ide to lako, ja imam 50 miliona sredstava, imam više nego Crna Gora što ima u ovom trenutku, to odgovorno tvrdim, ima više para kod sebe, ali to su pare, neka to su moje pare i tako dalje. Tako da bolje da vi to ne glasate, nemojte, konsultujete Vladu pošto nemamo mišljenje Vlade. Ja znam koji su objektivni razlozi za to, nisam to pominjao oko ovoga, a ključni razlozi su ovako: Investiciono razvojni fond koji je par eksekutivni fond u službi države jer se oporezuje. Fond koji kreditira preduzetništvo i firme, pomaže, se oporezuje, Investiciono razvojni fond, a Fond za zaštitu depozita koji se prihoduje od privatnih sredstava banaka se ne oporezuje. Je li to u redu? Eto vam argumentacija jedna jedina je dovoljna. Sad ću ja da zaustavim i da smanjim doživljaj i intonaciju da zaista ovo zaokružujemo jer imamo još tri, četiri bitne tačke, a sutra takođe obimnu raspravu.

U odnosu na kolegu Tuponju koji je fino i razložno primijetio da bi bilo lijepo da smo svi oslobođeni poreza, gospodine Tuponja. Ja ću podsjetiti ponovo na sada potpuno ubijedenu argumentaciju i to ću i da uradim sutra u jednom finom roku i Zakon o poreskoj administraciji koji govori o zastarjelosti prava na utvrđivanju poreza i onu apsolutnu desetogodišnju, odnosno petogodišnju zastaru. E pa s obzirom da ovaj fond posluje shodno zakonu od 2010.godine potruđiću se da podnesem amandman, da se norma člana 12, stav 2 koja se odnosi na utvrđivanje poreske obaveze utvrdi za period od donošenja zakona 2010.godine, da ovaj Parlament iskaže javno interes shodno Ustavu član 147, da ima retroaktivno dejstvo i da prihod za budžet bude ne 900 hiljada, gospodine Tuponja, nego nekih po mojoj procjeni četiri do pet miliona evra. O tome sam govorio sa direktorom Poreske uprave.

E sutra, sad ću potpuno da budem jasan, ko ne bude digao ruku i prihvatio ovaj Predlog zakona i amandmane, taj će uskratiti budžetu Crne Gore četiri do pet miliona evra na uštrb Fonda za zaštitu depozita koji se finansira isključivo naknadama od komercijalnih banaka. Neću dalje ići. Mislim da će se neke druge institucije nekad onda baviti razlozima zašto neko ovako, neko onako. Dakle, potpuno jasan i biću u stanju sutra da prebrojim poimenice, a očekujem konsekvencijalnu podršku i reviziju ovoga stava da se oporezuje Fond za zaštitu depozita retroaktivno za pet godina i da pet miliona evra ova država u stanju socijalne potrebe, država osiromašenog budžeta i sad da ja ne navodim ono što je gospodin Tuponja započeo prihoduje tih pet miliona. To je, gospodine Tuponja, pet puta više za udžbenike za podgoričke učenike, vjerovatno za sve crnogorske učenike i ostaće novca ne samo za udžbenike za sve učenike nego i studente i još više i tako dalje. Ko ne bude htio to debelo će to morati da objašnjava, ne meni, ne poslanicima SNP-a ili onima koji će ovo glasati, već građanima Crne Gore. Hvala vam.

PREDŠEDAVAJUĆI SULJO MUSTAFIĆ:

Zahvaljujem.

Kolega Vukoviću, nije Vas pomenuo poimenice. Nisam registrovao, ako jeste, izvolite, pa ćemo dati priliku i kolegi Damjanoviću. Izvolite.

FILIP VUKOVIĆ:

Ja bih da kolega Damjanović u ovom odgovoru meni pojasni šta je uloga Fonda za zaštitu depozita i da li je to nešto negativno u sistemu? Da li on treba da bude jak, moćan i siguran? Da li te pare koje se nalaze u fondu su bezpotrebno tamo ili služe da unesu sigurnost u ekonomski sistem vezan za štednju u bankama i sve ostalo? Da li je on osnovan pozajmicama, zakonom ili uopšte pošto ste vi u materiji više nego ja, samo bih molio, pošto ste tako ubjedljivi da objasnite elementarno šta je fond i čemu služi.

Simptomatično je da kad god nemate dovoljno argumenata povisite glas, što je uobičajeno da ljudi kad imaju manje argumenata budu u intonaciji jači, s obzirom da ste vi i u vođenju odbora i kao poslanik vrlo metodični, sistematični i vrlo rijetko vam se dešava da povisite glas.

PREDSEDAVAJUĆI SULJO MUSTAFIĆ:

Hvala Vam.

Izvolite kolega.

ALEKSANDAR DAMJANOVIĆ:

Da spustim ton, da budem više argumenatovan i da pojačavam snagu argumentacije a ne argumentaciju snage. Računam nam da nas gleda par procenata građana i gledaju oni koji ovo dobro znaju. Šta god sutra od ove rasprave da prenesu pojedini mediji koji o bankama ne smiju da napišu ni jedno slovo, takozvani nezavisni, opozicioni, plavi, crveni i tako dalje, ovo se takođe dobro čuje. Argumentaciju koju sam ja iznio malo prije kada sam samo naveo primjer Investiciono razvojnog fonda i Evropsku direktivu mislim da su čuli oni koji treba da čuju. Fond ima obrtna sredstva novca od banaka 56 miliona evra, više nego država Crna Gora, više nego što je u trezoru Centralne banke, to je prva stvar.

Drug stvar, Fond služi da u slučaju stečaja banke, odnosno zaštićenog slučaja isplati deponente banke koji podpadaju pod ingerencije zakona u određenim rokovima. Direktiva koja je na snazi nalaže i veće iznose nego što sad imamo po zakonu i brže rokove. Nisam u tom dijelu htio da intervenišem, samo malo sam to načeo, da počnemo da primjenjujemo direktivu. Znači, ne primjenjujemo ono što treba da primjenjujemo ili čekamo, odlažemo, a ono što nigdje nema u direktivi, tipa da ovo mora da bude poreski obveznik to nećemo da primijenimo. Znači, to smo pažljivo stavili da ga oslobodimo poreza, tamo tih pet, šest službenika koji 50, 60 miliona i ako je to potpuno normalna stvar, a za to ne primjenjujemo neke stvari koje su u direktivi, to je druga stvar.

Treća stvar, fond čak osim deset miliona evra godišnje koje ostvaruje od naknade od banaka po stopi od 0,5, dugo smo pričali u parlamentu, ta će stopa biti 0,8 po ovom Predlogu zakona koliko nalaže direktiva, pa da banke plate više, da fond ima više, da država ima više. Eto banka, fond, država ima li išta ljepše gospodine Vukoviću, a da se niko ne žali i da sve bude u skladu sa zakonima. Taj fond je negdje do sada bio jedna lijepa izolovana institucija o kojoj niko nije vodio mnogo brige. Malo smo ...(Prekid)... kad su bili njihovi izvještaji, čak nismo bili u situaciji ni da razmatramo izvještaje u Parlamentu, jer u zakonu, zamislite, izvještaj koji se dostavlja na uvid, gle čuda na uvid, kome na uvid, nama trinaestorici na Odboru za budžet, a ovih 68 kolega ostalih, a 500 hiljada građana ili birača. E sad tražimo i da se razmatra u parlamentu što je normalno, tražimo da im se omogući tom istom fondu, ne 0,5% da oporezuje banke, odnosno da dobije naknada od depozita, nego 0,8%, što

nalaže direktiva, tražimo skraćenje rokova na 15 dana, sedam je krajnji domet direktive. Rano je vjerovatno za podizanje nivoa depozita. Naravno, tražimo ono što jeste pravednost, zakonitost, evropska praksa, praksa u regionu, praksa Investiciono razvojnog fonda koji je takođe fond par ekselans, važniji od ovoga fonda, a to je da ovo bude oporezovana institucija. Da ova država sutra shodno mom amandmanu već nakon stupanja na snagu zakona sa par sati rada Poreske uprave koja će poslati dva tri inspektora u fond prihoduje četiri do pet miliona evra. Jesam li sada bio jasan? Hvala vam.

PREDSEDAVAJUĆI SULJO MUSTAFIĆ:

Zahvaljujem.

Ovim smo okončali raspravu o Predlogu zakona o izmjeni i dopuni Zakona zaštiti depozita, to je bila 50. tačka.

Sada prelazimo na tačku broj 51, to je Predlog zakona o izmjeni Zakonika o krivičnom postupku. Predlog zakona podnijela je poslanica Snežana Jonica. Ovdje nemamo navedene izvjestioce odbora.

Otvaram pretres i pitam poslanicu Jonicu, želi li da da dopunsko obrazloženje? Izvolite.

SNEŽANA JONICA:

Dame i gospodo poslanici, poštovani građani, Klub poslanika Socijalističke narodne partije Crne Gore predložio je Predlog zakona o izmjeni Zakonika o krivičnom postupku. Ova izmjena odnosi se na jedno pitanje o kojem smo prilično govorili u zadnje dva mjeseca, a to je na trajanje mjera tajnog nadzora.

Podsjetiću, da je nedavno usvajanjem na skupštini Crne Gore 26.juna 2015.godine izmijenjen Zakonik o krivičnom postupku i da je tada produžen rok trajanja mjera tajnog nadzora koji je od usvajanja ZKP-a bio četiri mjeseca plus tri mjeseca, ukupno sedam mjeseci, na osamnaest mjeseci, što je višestruko i neprimjereno produženje. Tada smo kao klub predložili amandman kojim smo tražili da se to produženje trajanja mjera tajnog nadzora ne prihvati, odnosno da se izbriše iz Predloga zakona i da se zadrži važeće rješenje. Zato što smo na osnovu podataka koje smo dobili od sudova i tužilaštva konstatovali da su neutemeljeni razlozi koje su predstavnici predlagača, dakle, predstavnici Vlade obrazlagali kao razloge zbog kojih produžavaju mjere tajnog nadzora. Govoreći da to nije dovoljan rok za sveobuhvatno vođenje postupaka i da je to razlog zbog kojih i nemamo značajnijih rezultata u borbi protiv organizovanog kriminala i korupcije. Ja sam i tada i sada ponavljam rekla da bi bilo logično da su nam sudovi i tužilaštvo u nekom od svojih izvještaja u prethodnim godinama ukazali da im je ta kratkoća trajanja mjera tajnog nadzora problem u stvaranju rezultata, međutim oni to nikada nisu uradili. Korak više govore podaci koje sam dobila od suda i od tužilaštva i koji govore da je u odnosu na početni rok koji traje četiri mjeseca produženje za još tri mjeseca tražilo samo 10% slučajeva kada su primijenjene mjere tajnog nadzora, što znači da ni u okviru tog roka sudovi i tužilaštvo nisu koristili tu potrebu za produženjem za kojom su vapili kada je mijenjan zakon.

Sa druge strane, ova priča koja je otvorena mjerama tajnog nadzora pružila nam je priliku da saznamo podatke koji su se nekako skrivali od javnosti već duži vremenski period i da saznamo i ono što nije bilo dostupno, a to je, koliko je odstupanja na snagu ZKP-a lica bilo u odnosu na koje su primijenjene mjere tajnog nadzora, ali i da te mjere tajnog nadzora koje se tako naglašavaju kao bitne i neophodne nisu baš tako efektivne kada treba da proizvedu i konkretne posledice. Pokazalo se da i ako je sudija za istragu odobrio za 942 lica mjere tajnog nadzora da je pravosnažna presuda donijeta samo protiv 19 lica u predmetima gdje su takve mjere sprovedene. Isto tako se pokazalo da za 500 lica nakon

sprovedenja mjera tajnog nadzora krivični postupak nije pokrenut bukvalno za više od 50% onih nad kojima su mjere primijenjene, a da takođe ta lica nisu obaviještena o sadržini prikupljenih podataka, što je bila eksplicitna obaveza po zakonu.

Ono što je korak više saznanje do kojeg smo došli je činjenica da postoje očigledne nelogičnosti ili neslaganja u podacima koje smo dobili od tužilaštva i od sudova. Jer po podatku iz suda piše da su mjere tajnog nadzora koje su određene u prošloj godini u toku u odnosu na 55 lica, dok po podacima iz tužilaštva piše da su mjere tajnog nadzora u toku u odnosu na 230 lica. Što govori o tome da je jedan od organa kojem smo se obratili dao tačan podatak, a jedan netačan podatak i da postoji nešto mnogo više čime treba da se pozabavimo osim ovim rokovima kada su u pitanju mjere tajnog nadzora. Razlog više za prihvatanje ovog Predloga zakona je činjenica da smo mijenjajući ZKP-e nedavno uradili jednu jako bitnu stvar, da suzbijemo pojavu koje smo svi svjesni. Da se krivične prijave drže u fiokama i prihvaćen je amandman SNP-a da se jasno definiše rok u odnosu na koji se mora postupati po krivičnim prijavama i taj je rok od tri do šest mjeseci, ali je u slučaju primjene mjera tajnog nadzora rok tri mjeseca nakon isteka trajanja mjera tajnog nadzora.

Ukoliko bi smo usvojili ovaj predlog zakona SNP-a onda bi te odluke po krivičnim prijavama morale biti donijete najkasnije u roku od 10 mjeseci od kada su prijave podnijete, dok ukoliko ostane ovo rješenje koje sticajem okolnosti prošlo ..(Prekid)... jer i ako je većinska podrška poslanika, odnosno klubova poslanika u Skupštini bila za ono što predlaže SNP-e sticajem okonosti što su pojedine kolege bile odsutne onemogućio je prolazak amandmana koji je sada istovjetan i onome što je predlog zakona. Zaista očekujem da će većinska podrška koja je nedvosmisleno iskazana od velikog broja ili većinskog broja klubova poslanika biti sutra i očigledna na glasanju i da ćemo ovo vratiti onako kako jeste primjereno i ustavnim i drugim obavezama.

PREDSEDAVAJUĆI SULJO MUSTAFIĆ:

Hvala Vam kolegice.

Jedno pitanje samo, s obzirom da ovdje ne vidimo izvjestioce odbora, nisu navedeni, da li je ovaj zakon prošao odbore i da li je bilo razmatranja i da li se glasalo o njemu?

SNEŽANA JONICA:

Mogu da kažem u odnosu na Odbor za politički sistem ... , ali da smo u odnosu na ovaj zakon i par drugih zakona koji su, takođe, bili iz nadležnosti Odbora za politički sistem odložili izjašnjavanje, zato što smo čekali da stigne mišljenje Vlade. Radi se o par zakona koji su prethodno raspravljani i čiji je predlagač kolegica Jasavić, kao i ovom predlogu zakona. Zato konačan Izvještaj odbora nemate jer smo ostavili da vidimo da li će Vlada danas na sjednici eventualno usvojiti mišljenje, a kako bi smo posle toga na zahtjev jednog broja poslanika, kojima je to bilo bitno, mogli da se izjasnimo. Nekakav je načelni dogovor da ujutro imamo odbor sa svim tim mišljenjima i da se izjasnimo o tim zakonima.

PREDSEDAVAJUĆI SULJO MUSTAFIĆ:

Hvala Vam.

Ovo sam samo pitao u procedurama da jednostavno ispoštujemo sve ono što podrazumijeva procedura u ovom domu. Naravno, to ne smeta da mi nastavimo sa raspravom, da otvorimo zapravo raspravu.

Imamo dvoje diskutantata prijavljenih.

Poslanik Obradović u ime Kluba Demokratske partije socijalista, a neka se pripremi poslanica Jasavić.

Izvolite.

RADOVAN OBRADOVIĆ:

Zahvaljujem.

Poštovane poslanice i poslanici, poštovane građanke i građani Crne Gore,

Mišljenja sam, gospođo Jonica, da nije bilo razloga da se ne pojavite na Zakonodavni odbor, jer nije ništa bilo u vezi mišljenja Vlade da se ocijeni je li ovaj zakon u skladu sa Ustavom i pravnim sistemom. Tako da mi nijesmo mogli da raspravljamo o njemu jer nije bilo predlagača. Da kažem da nije prošao Zakonodavni odbor tako da tu nije moralo da se čeka mišljenje Vlade, ništa drugo. Ne dajem minus nego objašnjavam da nije bilo.

Što se tiče samog zakonskog teksta, ističem da izmjene Zakonika o krivičnom postupku u ovom dijelu se odnose na mjere tajnog nadzora. Krivični postupak treba da je efikasan, ekonomičan, racionalan iz tog razloga vidim da je zaista i podnesen ovaj predlog, s tim što se on vjerovatno najviše odnosi na ono krivično djelo koje je najteže dokazivo, to su korupcije i organizovani kriminal. Tu se najčešće primjenjuju ove mjere tajnog nadzora i u tom odgovarajućem, određenom periodu mora se izvršiti tajni nadzor. Ranija zakonska rješenja su bila da se on odvija, odnosno da se ove mjere preduzimaju po potrebi a najduže do 18 mjeseci, a sad kako predlažete to su četiri mjeseca, plus eventualno, ako je to neophodno, još tri dodatna mjeseca. S tim što se protiv određenog istog lica može i ponoviti postupak ukoliko se za to daju opravdani razlozi za mjerama tajnog nadzora.

U konkretnom slučaju treba dati te razloge, a gospođa Jonica je istakla i razliku koja se odnosi na mjere tajnog nadzora koji su dati u podacima sudova i tužilaštava, da su u podacima sudova vođena 55 postupka mjera tajnog nadzora, protiv 55 lica, dok su iz tužilaštava podaci da su u pitanju 230 lica protiv kojih je korišćena ova mjera tajnog nadzora. To je razlika ne u tom dijelu da je neko od ovih organa dao netačne podatke već postoji i predkrivični postupak kada kod tužilaca se opravdano sumnja da je neko počinio odgovarajuću protivpravnu radnju i tad se preduzimaju ove mjere tajnog nadzora, a ukoliko se to po njihovom osnovu sumnje i utvrdi da jeste, onda oni podnose krivične prijave i tad nadležnost preduzima pored njih i sud i tad se nastavljaju mjere tajnog nadzora u tom dijelu. Tako da značajan dio ovih mjera ne dotiče sudove i ne dođu do njih, jer očigledno da mjere ne pokažu da su bile opravdane sumnje da se procesuirala određeno lice za počinjeno krivično djelo. U tome su samo i te razlike.

Dakle, ovdje je samo vremenska mjera u pitanju razlike. Dakle, da li treba smanjivati na ovaj način, kao što je predlagač istakao, ili ostaviti ono staro rješenje koje je u zakonu. Naravno, sve zavisi od slučaja do slučaja i zaista se slažem za efikasnost, ekonomičnost, racionalnost, ali naravno da sam za to da se do kraja rasvijetli određeni slučaj i da se omogući da se do kraja izvrše mjere tajnog nadzora. Je li to četiri mjeseca plus tri sedam ili ovih 18, to je pitanje koje zavisi od slučaja do slučaja, a nikako generalizovati. Zahvaljujem.

PREDSEDAVAJUĆI SULJO MUSTAFIĆ:

Hvala poslaniče Obradović.

Poslanica Jasavić ima riječ.

Izvolite.

SNEŽANA JONICA:

Poštovane dame i gospodo,

Pozitivna Crna Gora će podržati Predlog izmjena i dopuna ovog zakona iz razloga što ovaj zakon tretira vrlo važnu oblast i ovaj dio zakona tretira mjere tajnog nadzora koje su veoma simptomatično skrivane od očiju crnogorske javnosti i to od strane upravo Višeg suda u Bijelom Polju, Višeg suda u Podgorici i od tužilaštva. Naime, o čemu se radi? Pozitivna

Crna Gora je još 04.novembra 2014.godine dostavila i Vrhovnom državnom tužilaštvu i Višem sudu Bijelo Polje i Višem sudu u Podgorici, kao i Ministarstvu unutrašnjih poslova pitanje - koliko je mjera tajnog nadzora uvedeno, koliko je postupaka pokrenuto sa stanovišta statističkih podataka, kao i koliko je lica obaviješteno prema kojima je mjera tajnog nadzora preduzeta, jer postupak nije pokrenut, kao i za koliko je lica uništen materijal dobijen izvršenjem mjera tajnog nadzora.

Interesantno je da sudovi postupaju na sledeći način. Mi se obraćamo i predsjednici Vrhovnog suda, ona nas upućuje na Viši sud jedan i drugi, mi se obraćamo njima, oni kažu da su ti podaci tajni i ako mi tražimo statističke podatke. Toliko o kvalitetu rada naših sudova.

Šta se dalje dešava? Ministarstvo unutrašnjih poslova dobija takođe naš dopis. Jedini organ koji je odgovorio Pozitivnoj Crnoj Gori koliko je bilo predloga za određivanje mjera tajnog nadzora jeste Ministarstvo unutrašnjih poslova, odnosno Uprava policije koja odgovara da je u periodu od 01.01.2010.godine do 01.12.2014.godine nadležnim državnim tužilaštvima podnijeto 399 obrazloženih predloga za određivanje mjera tajnog nadzora. Da kažem, po ZKP-u da se mjere tajnog nadzora mogu odrediti na predlog tužioca, njih određuje istražni sudija, sudija za istragu i na predlog policije a o čemu odlučuje državni tužilac i sada može i samoinicijativno da to radi državni tužilac.

Mjere tajnog nadzora jesu jako važne i svakako da se na osnovu ovih mjera dosta toga može otkriti, ali je pitanje kako se primjenjuje ovaj institut. Podatke koje je iznijela kolegunica Jonica valja izanalizirati i valjalo bi da su i nama dostavili podatke pa da uporedimo, jer tu se sasvim sigurno nešto čudno dešava. Činjenica da su se ovi podaci krili, a da se tek promjenom ministra bukvalno i jednog našeg kontakta u zgradi Parlamenta kada smo imali Odbor za politički sistem gdje smo razmatrali, između ostalog i odredbe koje se odnose na ZKP-e i mjere tajnog nadzora gdje ministar pravde ne osporava dostavljanje ovih podataka sa stanovišta statistike. Nakon toga se mijenja i stav očigledno višeg suda i jednog i drugog u tumačenju zakona i to je ono što brine, jer nije dobro kada nemamo jasno postavljene nadležnosti institucije i kada organi nisu transparentni sudski.

Mi želimo samo kao parlament da vršimo parlamentarni nadzor i da pratimo primjenu ZKP-a i mjera tajnog nadzora sa stanovišta čiste statistike, da bi mogli da djelujemo sa normativnog aspekta i sa kontrolnog nadzornog aspekta shodno članu 11 Ustava Crne Gore, koji predviđa podjelu vlasti i međusobnu kontrolu. Način na koji se do sada ponašalo sudstvo a bilo je zatvoreno po ovim pitanjima kao i tužilaštvo, ukazuje da, izuzev policije ona je jedina dostavila taj podatak, ukazuje da mora postojati i kvalitetna kontrola rada ovih institucija i to kroz njihovo otvaranje za ostale grane vlasti, jer nije dobro da je sudbina bilo kog pojedinca u rukama onih pojedinaca koji transparentnost ne prepoznaju kao benefit našeg društva, već kroz različite institute koje im ZKP-e daje mogu zloupotrebljavati svoja procesna ovlašćenja i zloupotrebljavati mjere tajnog nadzora. Činjenica ...(Prekid)... ni jedno lice do sada, koliko sam ja čula, nije informisano, odnosno ni jedan materijal do sada nije uništen, barem ja nisam do sada takve podatke dobila jasno je da se Zakon o krivičnom postupku ne poštuje i da tu ni tužilaštvo ni pravosuđe ne radi kvalitetno svoj posao. Hvala.

PREDSEDAVAJUĆI SULJO MUSTAFIĆ:

Zahvaljujem.

Nema više prijavljenih diskusija, dajemo priliku za završnu riječ predlagачu.

Izvolite.

SNEŽANA JONICA:

Zahvaljujem se kolegatici Jasavić i kolegi Obradoviću. Iskoristiću priliku da pojasnim par stvari i da do kraja možda upoznam sve kolege sa podacima koji su očigledno

problematični. Dakle, ključna dilema je kada govorimo o tome da li će biti prihvaćen ovaj predlog izmjena koje smo predložili, da li želimo da se mimo onoga što su uobičajeni standardi mjere tajnog nadzora sprovede umjesto kako su se do sada sprovodile maksimalno sedam mjeseci, osamnaest mjeseci, a da se sprovede na način da se o tome ne obavještavaju lica, da se ne zna da li su uništeni podaci i tako dalje. Da li želimo, i to smatram čak korak više i važnijim, da se odluke po krivičnim prijavama donose za maksimalno deset mjeseci od trenutka podnošenja krivične prijave ili za 22 mjeseca od podnošenja krivične prijave. Čini mi se da smo se suočili sa tim da je veliki broj krivičnih prijava iz ovih ili onih razloga trajao mnogo duže u fijokama tužilaštva nego što je to bilo primjereno i da je ovakav dio zakona koji je sada usvojen na predlog SNP-a da se oroči postupanje po krivičnim prijavama obezbijedio određenu obavezu ažurnosti postupanja u tužilaštvu, koja se na određeni način obesmišljava ovom normom, koja vezuje da kada su primijenjene mjere tajnog nadzora, ako one traju 18 mjeseci postoji i taj rok 18 plus tri mjeseca.

Evo još jednom zbog javnosti, zbog svih, zbog kolege koji vjerovatno nije pažljivo pratio sve iznijete podatke koje smo dobili od suda i od tužilaštva da ponovim. Postoje dvije vrste mjera tajnog nadzora. Jedne su iz nadležnosti tužilaštva, druge su iz nadležnosti sudije za istragu. Evo možda interesantno za sve, mjere tajnog nadzora iz nadležnosti tužilaštva, od stupanja na snagu ZKP-a do sada, praćenje prevoza isporuke predmeta krivičnog djela policija predložila protiv tri lica državni tužilac odredio pisanom naredbom protiv tri lica. Snimanje razgovora uz prethodni ... saglasnost jednog od učesnika razgovora policija predložila protiv pet, tužilac naredio protiv svih pet. Mjere tajnog nadzora iz nadležnosti sudije za istragu. Tajni nadzori tehničko snimanje telefonskih razgovora, odnosno druge komunikacije i tako dalje, državni tužilac dao predlog sudiji za istragu za 906 lica, sudija za istragu naredbom odredio za 846 lica, sudija za istragu pisanom naredbom produžio protiv 122 lica. Tajno fotografisanje i vizuelno snimanje u privatnim prostorijama tužilac predložio za 75 lica, sudija naredio za 75 lica. Tajno praćenje i tehničko snimanje lica i predmeta, tužilac tražio za 35 sudija, odobrio za 21 lice.

Međutim, uz sve ovo ključni element na kojem zasnivam predlog da se vratimo na ono kako je bilo propisano u ZKP-u, a to je trajanja četiri plus tri mjeseca tamo gdje se traži produženje je činjenica da je samo u 10% slučajeva u kojima je sudija odobrio zahtjev tužioca da određivanje mjera tajnog nadzora traženo produženje sa četiri mjeseca na sedam mjeseci. Dakle, ni ovo za sedam mjeseci nije korišteno u 90% slučajeva i onda ne vidim ni jednog razloga da umjesto sedam, zbog tih 10% do sadašnje prakse u nekoliko godina, pružamo prostor za 18 mjeseci mjera tajnog nadzora i naravno ne osvrćemo se na činjenicu da imamo koji jasno govori da se radi o istim vrstama mjera tajnog nadzora koje su u sudu zaokružene na 55 u prošloj godini a u tužilaštvu 230, a morale su isteći jer im je rok trajanja bio maksimum sedam mjeseci, a plus nije odobren za sve. Dakle, nesporno je da se radi o različitim podacima, nesporno je da su se odobravale olako i trajale duže nego što je zakon propisao i nesporno je da ukoliko vratimo ovo rješenje izaći ćemo u susret onoj priči koju smo čuli sa vrha Državnog tužilaštva, da malo oni koji to treba počnu da rade svoj posao, jer smo između ostalog od VDT-a čuli da su mjere tajnog nadzora postale jedini način prikupljanja dokaza da je najlakše sjedjeti u kancelariji i prisluškivati. Da se polako svode na minimum i drugi načini prikupljanja dokaza i da se čeka da se nešto čuje da bi se djelovalo i tako dalje. U tom smislu zaista da sve svedemo na ravnu mjeru i onako kako treba, a da odavde pojačamo nadzor sad kad smo dobili ove podatke koji ukazuju na zloupotrebe ili na nepreciznu primjenu zakona i da do kraja dovedemo ovu priču zašto 500 lica protiv kojih nije pokrenut krivični postupak nisu obaviješteni o tome da su prikupljene mjere tajnog nadzora i šta se desilo s podacima koji su u odnosu na njih prikupljeni. Hvala.

PREDŠEDAVAJUĆI SULJO MUSTAFIĆ:

Hvala i Vama kolegice.

Ovim je završena rasprava o Predlogu zakona o izmjeni Zakonika o krivičnom postupku. Dakle, završen je pretres, a izjašnjavamo se naknadno, odnosno sutra.

Prelazimo na sledeću tačku dnevnog reda, to je tačka broj 52 u našem dnevnom redu, Predlog zakona o dopuni zakona o visokom obrazlovanju. Predlog zakona podnijeli su poslanici magistar Branka Tanasijević i doktor Radosav Nišavić, docent doktor Srđa Popović, Saša Pešić, Rešid Adrović, doktor Draginja Vuksanović, profesor doktor Jelisava Kalezić, profesor doktor Branka Bošnjak, poslank Milan Knežević i Srđan Perić.

Izvestioci odbora su: Marta Šćepanović Zakonodavnog odbora i Branka Tanasijević Odbora za prosvjetu, nauku, kulturu i sport.

Otvaram pretres i pitam ko želi od poslanika dati dopunsko obrazloženje?

Poslanica Tanasijević.

Izvolite.

BRANKA TANASIJEVIĆ:

Jedanaest članova odbora je podnijelo ovaj zakon i bilo je potpuno svejedno u ime predlagača taj koji će podnijeti uvodnu riječ i obrazloženje za ovaj zakon.

Predlog zakona o dopuni Zakona o visokom obrazovanju odnosi se na produženje roka studiranja za studente koji su školovanje započeli po sistemu koji je važio prije uvođenja Bolonjske deklaracije. Predlog zakona su kako sam vam rekla podnijeli članovi Odbora za prosvetu, nauku, kulturu i sport, svih 11 članova odbora. Predviđeno je da se rok za završetak studija ovoj grupi studenata produži do kraja studijske 2015 - 2016. godine. Rok je produžavan već tri puta. Prvi put je produžen do kraja studijske 2010 - 2011. godine, drugi put za još dvije godine do kraja studijske 2012 - 2013. godine, a treći put je produžen za još dvije godine do kraja studijske 2014 - 2015. godine. Pošto taj rok ističe u septembru ove godine Odboru za prosvjetu, nauku, kulturu i sport i pojedinim članovima odbora obratila se grupa studenata sa molbom da im se rok za završetak studija produži za još jednu studijsku godinu što je odbor i učinio Predlogom ovog zakona.

U obraćanju odboru studenti su naveli razloge zbog kojih njesu uspjeli da završe studije. Tu se ne radi samo o nedostatku ambicija i nedovoljno odgovornom odnosu prema školovanju. Najčešće pominju porodičnu situaciju, bolest, formiranje sopstvene porodice, rađanje djece, zaposlenje i tako dalje. Jedan broj njih koji se obratio odboru obavijestio nas je da do kraja studija imaju jedan ili dva ispita koji nijesu uspjeli da polože. Ono što ohrabruje u smislu očekivanja pozitivnog rezultata u ovom slučaju je što se iz čestih, pa mogu reći gotovo svakodnevnih obraćanja jednog broja studenata i velikog interesovanja da završe studije, može zaključiti da njihove ambicije nijesu nestale i da će značajan broj njih se potruditi da novu priliku iskoristi na pravi način.

Kod ove grupe studenata postoji problem diskontinuiteta u školovanju, a poznato je kada se napravi pauza iz bilo kog razloga kada je školovanje u pitanju veoma je teško vratiti se obavezama i poslije toga postići zadovoljavajući rezultat. To mogu samo oni koji vjeruju u sebe koji nijesu izgubili ambiciju, koji imaju samopouzdanje i samopoštovanje, oni koji su sebi postavili cilj da završe započeto. Zbog takvih studenata, zbog onih koji žele da uče odbor je odlučio da im da podršku i šansu da pod uslovima koji im odgovaraju završe svoje školovanje i na taj način pokažu da njihovi zahtjevi nijesu bez osnova.

Odbor je uzeo u obzir i činjenicu da se produženjem roka izbjegavaju moguće komplikacije koje bi nastale prelaskom sa starog sistema studiranja na važeći, odnosno sistem koji je usklađen sa Bolonjskim principima, što bi podrazumijevalo polaganje razlike

ispita , ponovno pohađanje nastave i tako dalje. Nadam se da će značajan broj ovih studenata uspjeti da završi studije do kraja studijske 2015 - 2016.godine i na taj način pokazati da uvažavaju predloženo rješenje i da je najvažnije da uvažavaju sebe i svoje mogućnosti.

Samo bih na kraju rekla da je ovakav zakon više puta bio u proceduri, da su se svi predstavnici klubova izjasnili pozitivno o ovom Predlogu zakona. Mislim da čak zbog toga što smo o istom rješenju raspravljali više puta po mom ubjeđenju nije neophodno ni voditi raspravu što bi doprinijelo racionalizaciji, jer mislim da imamo jako naporene skupštinske dane. Kažem, to bi bio moj predlog, a Skupština neka se odredi kako misli da treba, jer svaki predstavnik kluba je saopštio svoj stav da misle pozitivno o ovom zakonu i da će se usvojiti potpunim konsenzusom u Skupštini. Hvala lijepo.

PREDSEDAVAJUĆI SULJO MUSTAFIĆ:

Hvala Vam kolegice Tanasijević.

Koliko se ja sjećam ovo je četvrti put da donosimo ovaj zakon i dobro je što imamo puno razumijevanja za ove studente i njihove objektivne probleme, isto kao što je dobro što neke studente ne popušta volja ni u 40-tim godinama da sa istim entuzijazmom, koji očigledno nije presahnuo završavaju fakultete što dokazuje da je cjeloživotno učenje uzelo maha i kod nas.

Daćemo riječ dvojici diskutantata još koji su takođe potpisnici ovog Predloga zakona. Kolega Nišavić, a nakon njega kolega Perić.
Izvolite.

RADOSAV NIŠAVIĆ:

Gospodine potpredsjedniče, poštovana Skupštino,

Predsjednik odbora je dao obrazloženje za predlog ovog zakona, ali ja ću sa dvije rečenice da dopunim i sa rizikom da se ponovim sa gospođom Tanasijević.

Bez obzira što je Skupština nekoliko puta, već ste rekli da je ovo četvrti put, znači tri puta do sada se bavila ovim problemom iz razloga što pojedini studenti koji su upisali studije po programima prije Bolonje a koji ni do dan danas nijesu završili iz raznoraznih okolnosti, treba im omogućiti da završe studije po programima po kojem su i upisali ih. Studenti kojima je ostalo najčešće jedan ili dva ispita vrlo je malo takvih studenata, razlozi zašto su sami sebe doveli u ovu poziciju su svakako opravdani, a to su bili prije svega bolest, brak ili zaposlenje, pa tim i gubitak motiva za studiranjem. S toga sam mišljenja da im treba dati još jednu šansu da završe studije po programu kojim su započeli pa će i klub Socijalističke narodne partije podržati Predlog ovog zakona.

PREDSEDAVAJUĆI SULJO MUSTAFIĆ:

Zahvaljujem.

Poslanik Perić.

Izvolite.

SRĐAN PERIĆ:

Neću dužiti. Uvažavam svakako sugestiju kolegice Tanasijević . Samo prosto želim da kažem da sve što su rekli kolegica Tanasijević i kolega Nišavić je tačno. Ovo jeste bio jedan primjer dobre prakse, čini mi se, kad su se više različitih klubova obratili studenti, da nije bilo nikakvog političkog nadgornjavanja, nego se zaista željelo da se odmah izađe u susret i sa te strane zaista taj podatak raduje.

Javio sam se iz prostog razloga da bih dodatno javnosti prezentovao još jednu nedoumicu koja se javila tokom same diskusije, da li je upis na studije stečeno pravo ili pravo koje se ovakvim zakonom prosto može iz godine u godinu produžavati kako bi se ispoštovale prethodne zakonske norme. Svakako je bila snažnija argumentacija da se radi o stečenom pravu, ali sa druge strane se negdje željela podvući crta zbog vremenskog protoka koji postoji, da se ovo shvati kao poslednji impuls da studenti kojima je ostalo par ispita, a iz razloga koji su kolege već pominjali ili porodičnih ili zdravstvenih ili finansijskih nisu mogli da završe studije na vrijeme, da uđu u taj ritam i dovrše studije.

Ponoviću ono što sam govorio i kada je prethodni put produžavan rok važenja. Ono što nas brine jeste da diplome sve manje vrijede u Crnoj Gori, ali u svakom slučaju kako god bilo u konačnom trebamo omogućiti i pružiti priliku da onima zaista koji imaju volje, želje i napora da završe studije, da ih i završe. U tom smislu ponoviću što su rekle i kolege da će Pozitivna Crna Gora podržati ovaj zakon. Hvala.

PREDSEDAVAJUĆI SULJO MUSTAFIĆ:

Ukoliko želite završnu riječ, kolegice Tanasijević ili kako god.

BRANKA TANASIJEVIĆ:

I poslanik Perić i poslanik Nišavić su članovi odbora, jednako je svako od nas mogao da da i uvodnu i završnu riječ. Sad da se ja njima zahvaljujem ili oni mene, mi smo svi na istom zadatku. Jako mi je drago da su iznijeli stav, da su svi klubovi zainteresovani da predlog ovog zakona prođe. Još jednom ću pozvati studente da budu marljivi i da zaista iskoriste ovu studijsku godinu i završe ono što su započeli. Hvala lijepo.

PREDSEDAVAJUĆI SULJO MUSTAFIĆ:

Hvala.

Od kolege Sijarića dobio sam signal i od njega da i on želi da da vjerovatno podršku ovom rješenju. Izvolite.

REŠAD SIJARIĆ:

U ime poslanika Bošnjačke stranke ... samo da iskažem i sam jedno naše opredjeljenje da ćemo podržati ovaj zakon i pružiti šansu tim ljudima, koji su pri kraju završetka studija, da to i definitivno okončaju.

PREDSEDAVAJUĆI SULJO MUSTAFIĆ:

Zahvaljujem ... konsenzusa i oko ovog zakona.

Ovim smo završili tačku broj 52, Predlog zakona o dopuni Zakona o visokom obrazovanju, okončali smo raspravu, izjasnićemo se naknadno, odnosno sutra kao i o ostalim predlozima zakona.

Sada bi trebali raspraviti tačku 54 Predlog odluke o dopuni političkog kodeksa, ali na molbu kolege Damjanovića ukoliko se naravno poslanici slažu, prvo bi raspravili tačku 55, a to je Predlog zaključaka Odbora za ekonomiju, finansije i budžet, ako se slažete da to prvo raspravimo.

Izvolite. Dakle, Predlog zaključaka Odbora za ekonomiju, finansije i budžet je povodom održanog kontrolnog saslušanja na temu sprovođenja politike, odnosno Zakona u oblasti koncesija sa osvrtom na realizaciju zaključaka Skupštine Crne Gore donijetim povodom razmatranja Izveštaja rada Komisije za koncesije za 2013.godinu. Odbor za ekonomiju, finansije i budžet na 101 sjednici održao je kontrolno saslušanje doktora Petra Ivanovića, ministra poljoprivrede i ruralnog razvoja, doktora Radoja Žugića, ministra

finansija, doktora Vladimira Kavarića, ministra ekonomije, magistra Ivana Boškovića, predsjednika Komisije za koncesije, doktora Božidara Vuksanovića, direktora Uprave za inspeksijske poslove, doktora Milana Lakićevića, direktora Poreske uprave, Radoša Šućura, direktora Uprave za šume i Zorana Jankovića, direktora Uprave za vode na temu sprovođenja politike, odnosno zakona u oblasti koncesija, sa osvrtnom na realizaciju zaključaka Skupštine Crne Gore donijetih povodom razmatranja Izvještaja o radu Komisije za koncesije za 2013.godinu i na osnovu člana 77 stav 2 Poslovnika Skupštine na 109. sjednici Odbora utvrdio predlog zaključaka.

Da li predsjednik Odbora za ekonomiju, finansije i budžet, kolega Damjanović, želi dopunsko obrazloženje, odnosno riječ? izvolite.

ALEKSANDAR DAMJANOVIĆ:

Hvala i na ovom ustupku da nešto što je, čini mi se, nesporno, a to je Predlog zaključaka koji je odbor podržao i predložio ovom Parlamentu shodno Poslovniku Skupštine ovdje kratko raspravimo. Hvala vam na ovom uvodu koji ste dali, gdje ste i meni uštedjeli vrijeme. Da pročitam kratko predlog 6 Zaključaka i da iskažem očekivanje da će oni biti jednoglasno usvojeni u ovom Parlamentu, jer će isti omogućiti kontinuirani nadzor i praćenje Skupštine u jednoj lošoj oblasti. Na žalost, trenutno kao što je oblast koncesija i koncesione politike gdje ćemo tim kontinuiranim nadzorom svakako pomoći našoj Vladi da sprovede zakone, odnosno da donese zakone koje namjerava da donese ... partnerstvu, a u funkciji poboljšanja katastrofalnog stanja u oblasti koncesija, koji se ogleda i u nedovoljnim poreskim prihodima i prihodima od koncesija države Crne Gore, u kršenju zakona, u svemu onome što su ... državne ... institucije. Gdje smo, naravno, imali prilike da u jednoj transparentnoj raspravi na matičnom odboru kroz kontrolno saslušanje brojnih lica o kojima je sada govorio i potpredsjednik Mustafić to i ustanovimo. Dakle, zaključci su i glase ovako:

1. Skupština Crne Gore poziva Komisiju za koncesije da shodno Zakonu o koncesijama dostavi Skupštini Crne Gore Izvještaj o radu Komisije za 2014.godinu.

Još uvijek ga nemamo, a davno su istekli rokovi za dostavljanje Izvještaja i obrazloženje Komisije je bilo da su bile neke personalne promjene u komisiji pa nemaju tu obavezu da izvrše zakonsku obavezu.

2. U odnosu na konstataciju Izvještaja u DRI o reviziji registra ugovora o koncesijama neophodno je da komisija u saradnji sa nadležnim organima obezbijedi da se u registru ugovora o koncesijama evidentiraju svi postojeći ugovori o koncesijama sa postojećim izmjenama i dopunama i priložima.

Fakat je da danas mi nemamo čak ni u registru koncesija sve ugovore i to dovoljno govori o tome da država ne samo što ne prati ono što je registrovano u tim ugovorima o koncesijama, nego ima i ugovora koji nisu registrovani, o kojima pojma nemaju nadležni organi.

3. Zbog neslaganja u evidenciji prihoda budžeta po osnovu koncesija u periodu od 2012. do 2014.godine neophodno je da Vlada, odnosno Ministarstvo finansija, Poreska uprava i Komisija za koncesije dostave Skupštini Izvještaj o razlozima neslaganja. Radi se o višemilionskim neslaganjima u evidenciji, sa vjerodostojnim prikazom svih prihoda od koncesionih naknada u skladu sa budžetskom klasifikacijom.

Da znamo šta prihodujemo od tih koncesija, jer imamo višemilionske razlike nadležnih organa.

4. Skupština ukazuje da je neophodno u odnosu na postojeći dug po osnovu prihoda od koncesionih naknada, koji je gotovo 20 miliona evra, a u cilju povećanja transparentnosti redefinisati postojeći zakonski okvir kako bi podaci o pravnim i fizičkim licima, dužnicima po osnovu koncesione naknade bili dostupni.

Dakle, danas imamo paradoks da možemo da objavimo 50 najvećih dužnika poreskih među kojima su i dužnici po osnovu koncesija, a ne možemo da znamo ko su koncesioni dužnici. Veoma čudna norma i evo način kako ćemo to da prevaziđemo.

5. U postupku utvrđivanja Predloga zakona o javnom privatnom partnerstvu koji je u pripremi potrebno je definisati da se izvještaj o radu sa finansijskim Izvještajem nadležnog organa te nove komisije dostavlja Skupštini na razmatranje, odnosno usvajanje.

Mi do sada imamo da nam je ova Komisija za koncesije koja je sve to i mijenjala i personalno i koja, na žalost, niti je mogla niti je htjela da vrši te osnovne nadležnosti, dostavljala je i taj Izvještaj opet na uvid. Dakle, ne Skupštini na razmatranje što je opet nonsens.

6. Skupština Crne Gore poziva Vrhovno državno tužilaštvo i nadležne državne organe da se detaljno upoznaju sa Izvještajem DRI o reviziji prihoda budžeta Crne Gore po osnovu zaključenih ugovora o koncesijama za korišćenje prirodnih bogatstava i Izvještajem DRI, jer su dva. To je Ugovor o koncesijama, kao i sa raspravom koja se vodila na sjednicama Odbora za ekonomiju, finansije i budžet o stanju u oblasti koncesija, a u cilju otklanjanja nezakonitosti, odnosno sankcionisanja, kršenja onih propisa koji su navedeni u izvještajima.

Govirim o dva Izvještaja DRI. Prema tome, evo računam da su zaključci objektivizirani, da negdje su realno utemeljeni u onome što jeste konstatacija koja se čula ovdje u Parlamentu i da će imati podršku svih kolega ovdje u Parlamentu. Hvala Vam potpredsjedniče.

PREDSEDAVAJUĆI SULJO MUSTAFIĆ:

Hvala kolega Damjanoviću.

Da li imamo prijavljenih po ovoj tački dnevnog reda?

Pošto se niko ne javlja za riječ konstatujem da smo ... zaključaka i naravno sutra se takođe o tome izjašnjavamo.

Prelazimo na ono što smo već kazali, a prije nego što pređemo na tačku broj 54 ja bih da sa vama podijelim jednu informaciju. Naravno, u cilju efikasnijeg rada i okončanja današnjeg rada Parlamenta. Imamo informaciju, a znamo da ćemo Zakon o javnom redu i miru koji smo odložili, zapravo, Predlog izmjene i dopune Zakona o javnom redu i miru odložili za danas, u ime predlagača bi trebao biti sa nama ministar Konjević, međutim nemoguće je prije 18h obezbijediti njegovo prisustvo. Ukoliko se poslanici slažu pomoćnik ministra bi mogao ranije biti prisutan, ali ukoliko insistiraju klubovi.

U redu. Dakle, koliko sam shvatio iz Kluba SNP-a nemamo saglasje za ovaj eventualni prijedlog

Znači, imamo za 18 sati najavljenju raspravu o onome što smo odlagali, a to je Predlog zakona o izmjeni i dopuni Zakona o javnom redu i miru.

Sada prelazimo na 54. tačku dnevnog reda, a to je Predlog odluke o dopuni etičkog kodeksa poslanika.

Predlog odluke podnijeli su poslanici Srđan Milić, Snežana Jonica, Aleksandar Damjanović, Radosav Nišavić, Danko Šarančić i Danijela Marković. Ni ovdje nemamo navedene izvjestioce odbora, što znači vjerovatno da ovaj Predlog nije prošao radna tijela ili nije bio na radnim tijelima, nisam siguran pitaću predstavnike predlagača.

Otvaram pretres i pitam predstavnike predlagača da li žele dopunsko obrazloženje? Izvolite poslanice Jonica.

SNEŽANA JONICA:

Hvala potpredsjedniče.

Prvo da pojasnim ovaj dio, ovaj predlog nije prošao još uvijek radna tijela zbog sticaja okolnosti da i ako je podnijet 15.jula došao je na dnevni red radnih tijela ove nedelje kada imamo intenzitet obaveza tako što su istovremeno rasprave u plenumu i na više odbora te nije bilo fizički moguće da, imajući u vidu da sam ovlašćena kao jedini predstavnik predlagača da prisustvujem na tom odboru i na nekim odborima i na plenumima gdje sam učestvovala u raspravi. Tako da je negdje ova dinamika rada onemogućila da to završim ove nedelje, a neprecizno planiranje rada na početku, imajući u vidu da je 15.jula predato, onemogućilo da se to završi ranije kada je za to imalo više vremena.

Evo da se vratim na ovaj predlog. Dakle, potpredsjednik je rekao, Klub poslanika Socijalističke partije Crne Gore predložio je Predlog odluke o dopuni etičkog kodeksa poslanika. Ovim predlogom smo tražili da se dopuni onaj dio etičkog kodeksa koji sadrži etičke principe i pravila, a podsjetiću da smo etički kodeks poslanika usvojili u decembru prošle godine i da smo tada kao etičke principe i pravila propisali opšte etičke principe, objektivnost, odgovornost, uzajamno poštovanje i uvažavanje i poštovanje ugleda Skupštine.

Smatrali smo, u Klubu poslanika SNP-a, da je sasvim logično da u ovom najvišem predstavničkom domu građana, uz poštovanje ugleda Skupštine i sve prethodno navedeno, uvažimo i one koji su nas svojim glasanjem doveli u ovaj dom, a to je građane. Da uvedemo onaj princip koji se valjda mora makar u predstavničkom domu smatrati najvažnijim, a to je poštovanje izborne volje građana. Uradili smo to i u decembru kada je ovaj etički kodeks donešen, amandmanski djelujući ali tada nije bilo saglasnosti, a razloge koje smo tada imali ponavljamo i sada pri čemu je u međuvremenu naše razloge praksa višestruko potvrdila. Podsjetiću, predložili smo da poslanik koji napusti ili bude isključen iz partije sa čije je izborne liste izabran, a nakon toga ne podnese ostavku na poslaničku funkciju da se konstatuje da postupa suprotno osnovnim etičkim načelima i standardima jer ne poštuje izbornu volju građana. Sasvim logično imajući u vidu činjenicu da smo prethodno imali iskustva da u određenim skupštinama opština, dakle, na lokalnom nivou imamo neka iskustva kojima se mijenjala izborna volja građana tako što su odbornici izabrani sa nekih lista u određenim fazama predomišljali oko tog svog statusa i na taj način kasnim djelovanjem mijenjali izbornu volju građana. Da podsjetim na činjenicu da na dan izbora kad utvrđujemo izborni rezultat utvrđujemo izborni rezultat na način što se kaže da je ova partija dobila toliko mandata, ova partija toliko mandata i tako dalje. Sada kada je ta pojava i ako je prije toga višestruko osuđivana od velikog broja poslanika u ovom domu, postala i redovna pojava u ovom Parlamentu, vrijeme je da mi koji smo osuđivali ono što se dešavalo na lokalnom nivou definišemo da je suprotno etičkim standardima i načelima, da ne poštujemo izbornu volju građana jer ako omogućimo da se izborni rezultat mijenja i nakon dana izbora i da se nikad ne zna koliko ko ima mandata tokom trajanja jednog saziva Skupštine, jer se svakog dana može promijeniti broj mandata partijama koje su osvojile i Izvještajem Državne izborne komisije konstatovali koliko su dobili na izborima onda ostavljamo prostor da nikad ne znamo kako će se sklapati izborna volja građana i na koji način će se o tome odlučivati.

Ponavljam, u pokušaju da sačuvamo ono što jeste najvažnije a to je volja onih koji su nas svojim glasovima doveli u ovaj Parlament, poštujući izbornu volju građana i uvažavajući potrebnu da jednako kako smo naglasili u ovim principima da treba da poštujemo ugled Skupštine moramo naglasiti da treba da poštujemo i volju građana. Predložili smo dopunu kojom, ponavljam, tražimo samo da se u principe uvede i to da poslanik koji napusti ili bude isključen iz partije sa čije je izborne liste izabran, a nakon toga ne podnese ostavku postupa suprotno etičkim standardima i načelima. Hvala.

PREDŠEDAVAJUĆI SULJO MUSTAFIĆ:

Hvala poslanici Jonici, koja je obrazložila prijedlog u ime grupe predlagača, u ime kluba poslanika koji su podnijeli ovaj predlog odluke. Daćemo sada priliku poslanicima koji žele da govore o ovoj temi.

Poslanik Duković je prvi prijavljeni u ime Kluba Demokratske partije socijalista. Izvolite.

HALIL DUKOVIĆ:

Zahvaljujem gospodine predsjedavajući.

Ovo je više proceduralna reakcija. U ime Odbora za ljudska prava i slobode dužan sam da kažem da predložene izmjene etičkog kodeksa nijesu razmatrane na Odboru za ljudska prava i slobode samo sa jednim razlogom, zato što se na odboru nije pojavio predlagač izmjene etičkog kodeksa. Dužan sam da kažem da je predlagač amandmana, gospodin Kaluđerović, bio prisutan ali zbog neprisustva predlagača ni taj amandman nijesmo mogli razmatrati i zbog toga danas nemate pred sobom Izvještaj Odbora za ljudska prava kao matičnog odbora ove tematike. Zahvaljujem.

PREDSEDAVAJUĆI SULJO MUSTAFIĆ:

Hvala Vam kolega Dukoviću, što ste sada kazali jer puna procedura podrazumijeva i stav odbora i stav izvjestilaca. U ovom slučaju to nemamo.

Sada dajemo riječ poslaniku Bojaniću. Izvolite.

MLADEN BOJANIĆ:

Zahvaljujem. Poštovani poslanici, poštovani građani,

Ne mislim da je ova norma, odnosno ovaj zakon treba uopšte da bude, da se tiče etičkog kodeksa, ali sam molio kolege iz Kluba samostalnih poslanika da podržimo da ovo uđe u dnevni red. Ovo je tema o kojoj mi imamo šta da kažemo. Prvo što je potpuno jasno svakome i da tu niko ne otvara tu dilemu, u stvari ne otvara je niko da poslanički mandat i po Ustavu i po Zakonu o izboru odbornika i poslanika pripada poslaniku. Tu se niko ne spori. Sad je ta neka etička norma, to je već neka tanka linija koju može neko da doživljava ovako ili onako.

Otvaram jednu dilemu, ko mijenja izbornu volju građana? Da li partija koja je nakon izbora promijenila politiku, odnosno ne zastupa više one stavove koje je zastupala tokom predizborne kampanje i na osnovu kojih je dobila povjerenje birača ili poslanik koji je ostao na stavovima koje je zastupao i prilikom predizborne kampanje. To je neka dilema za sve, ali da ne bih ja sada prepričavao ja sam predložio neke amandmane koji u mnogome mijenjaju ovaj zakon i ja bih iskoristio priliku da ih onako ad litera pročitam zajedno sa obrazloženjem. S obzirom da nismo imali prostora ni vremena da to na matičnom odboru razmatramo, tako da i javnost čuje i predlagač i naravno u nekoj daljoj raspravi vidjećemo šta mu je od ovoga prihvatljivo, a šta nije.

Amandman 1 koji se tiče tog jednog jedinog člana, predložio sam ovako: Poslanik koji napusti ili bude isključen iz partije sa čije je izborne liste izabran, a nakon toga ne podnese ostavku na poslaničku funkciju postupa u skladu sa Ustavom, zakonima i etičkim načelima i standardima.

Obrazloženje vrlo kratko. Poslanik koji je napustio ili je isključen iz partije ne krši izbornu volju građana, jer je njegovo ime bilo na izbornoj listi. Dakle, izborna lista se sastojala od kandidata poslanika onih koji su dobili, odnosno koji su izabrani na izborima su tu u Parlamentu. Mislim da je to jasan stav kako i Ustav definiše i kako definiše zakon. Htio sam kad je već to izašlo da se ipak razmatra ova dopuna, htio sam malo da proširim odnosno

Predlog ove odluke, pa smo dobili još neke amandmane koji takođe imaju svoj značaj. Tako da sam uveo poštovanje birača i tu kažem član 7b da se doda.

Poslanici izabrani sa izbrone liste partije koja je tokom predizborne kampanje promovisala smjenu postojeće vlasti, a nakon izbora restartovala program i vodi aktivnosti u cilju očuvanja te iste vlasti postupaju suprotno osnovnim etičkim načelima i standardima. To je .. birača. Dakle, ako ste ostvarili izborni rezultat u promociji stavova da treba da smijenite vlast, da sad hoćete da je podržite, mislim da vam je to ... birača.

Takođe, 7c - poštovanje liste kandidata. Poslanik partije koju je napustilo više od 3/4 kandidata sa izorne liste dužan je zastupati političke stavov za koje ta lista dobila podršku birača na izborima jer promjene stavova nemaju izborni legitimitet, a partija se treba javno izviniti kandidatima koji su je napustili zbog neslaganja sa promjenom predizborne politike.

Obrazloženje:

Partija koju je zbog promjene političkih stavova napustilo više od 3/4 kandidata sa izborne liste gubi izborni legitimitet. Potpuno jasno, 3/4 izborne liste ako napusti tu partiju ne znam šta ova 1/4, čije ona stavove zastupa.

Član 7d, tiče se poštovanja prava poslanika na informisanje iz stranačkih dokumenata. Svi se zalažemo za vladavinu prava u Skupštini a valjda bi trebalo da ta vladavina prava i principi budu zastupljeni u stranci, odnosno u partiji čije stavove zastupamo pa onda dalje. Tako da ovako glasi taj amandman:

Poslaniku za koga je partija javno saopštila da je isključen iz članstva a nije mu dostavljena odluka o navodnom isključenju partija je dužna uputiti javno izvinjenje za nedostavljanje takve odluke i bez odlaganja dostaviti odluku i sva akta koji prate takvu navodnu odluku, uključujući zapisnike i spiske prisutnih na navodnim sjednicama organa partije na kojima je ta odluka donešena.

Obrazloženje:

Ovom normom poslaniku se obezbjeđuje osnovno pravo na informisanost o pitanju koje definiše njegov partijski status. U praksi vrlo jednostavno. Ovdje je bilo da su neke partije saopštavali da su određeni poslanici isključeni iz te partije, ti poslanici nikad nisu dobili nikakvo rješenje, nikakvu odluku niti znaju kad su održavne te sjednice organa stranaka na kojima je ta navodna odluka donešena, ni ko je tamo bio, tako da mislim da je osnovno pravo poslanika, ako mu već namećemo obaveze onda da mu damo i pravo da barem bude informisan od stranke koja ga je navodno isključila. Zahvaljujem.

PREDSEDAVAJUĆI BRANKO RADULOVIĆ:

Jeste da sam malo sa čipom u glavi jer sam se posvetio danas izučavanju onoga što sam juče rekao i vidio da ne da sam bio u pravu nego fenomenalno u pravu. Uletio sam u zmijsko leglo, ljudi sjutra ću pres u 12 sati sa ovoliko materijala, spasimo građane Crne Gore, čujete li šta vam velim. Tako da vas nijesam do kraja bio, ali vi ste prešli u treće čitanje, mogli ste to treće čitanje da oblikujete u tu diskusiju pa da kažete da ćete djelovati sa amandmanima pa tek sjutra amandmane, ali dobro nema veze. Ko dva puta čita bolje zapamti. Je li tako bješe ljudi kad smo učili osnovnu školu - čitanje je izvor znanja.

Ima riječ koleginica Jasavić, pa onda kolega Sijarić.

AZRA JASAVIĆ:

Zahvaljujem.

Poštovane dame i gospodo, poštovani predsjedavajući,

Veoma važno pitanje, pitanje etičkog kodeksa poslanika i u vezi sa tim našeg ponašanja u Parlamentu. Htjela bih da pozovem sve poslanike da prije svega pročitaju kodeks, što sigurno jesu učinili, a onda da ga poštuju. Poslanik je dužan da u komunikaciji

sa drugim poslanicima, drugim licima i javnošću postupa sa uvažavanjem i poštovanjem izbjegavajući izraze koji ne mogu uvrijediti ili omalovažiti drugo lice ili grupu poštujući na taj način jednaka prava svih u pogledu političkog opredjeljenja, nacije, pola i tako dalje.

Poslanik je u vršenju funkcije dužan da sa najvećom pažnjom i osjećajem vlastite odgovornosti poštuje ličnost svakog pojedinca u Skupštini, izbjegavajući svaki postupak koji može narušiti njihov integritet i dostojanstvo. Nemojte da ovaj kodeks koristimo za neke stvari koje mogu biti predmet bilo koje vrste političke ili bilo koje druge frustracije, nego dajte da se usredsredimo na to kako da unaprijedimo etički kodeks poslanika i kako da ga istinski poštujemo.

Što se tiče izborne volje građana, ona ne smije biti iznevjerena, a sve partije koje su u ovom Parlamentu su na onim pozicijama na kojima su i bile. Ništa se tu nije promijenilo, jer se nije promijenila ni vlast ni opozicija, a onog časa kada se svi oni koji su u Parlamentu opredijele prema svojim programskim ciljevima koje su deklarirali u svojim programima onda ćemo imati jasne saveze i nećemo imati nikakve zablude. Hvala.

PREDŠEDAVAJUĆI BRANKO RADULOVIĆ:

Hvala Vama kolegkinice Jasavić.

Izvolite kolega Sijariću.

REŠAD SIJARIĆ:

Zahvaljujem predsjedavajući.

Dame i gospodo poslanika SNP-a,

Oko etičkog kodeksa vezanog za izbornu zakonodavstvo mislimo da bi trebalo na nekom konsenzusu ovdje i graditi rješenja. Ovo bi, prije svega, trebalo da bude predmet izmjena Izbornog zakona. Mi dobro znamo da Izbornu zakonodavstvo u Crnoj Gori ima takozvane zatvorene liste, betonirane liste i te liste su takve da se mandati određenih ljudi dobijaju preko partija. Znači, neka logika navodi na to da mandat određenih poslanika, odnosno odbornik ostvario je preko partije. Onoga dana kad unaprijedimo Izbornu zakonodavstvo pa budemo smjeli da se tamo pojavimo na listi i da nas glasaju lično pored liste, onda možemo da govorimo o autonomiji toga mandata koji smo stekli. Ovako ipak mislimo da smo svi mi ostvarili mandate preko partijskih lista a ne lično. Jesmo lično bili na listama.

Rješenja neka koja se odnose i ima mjesta za razmišljanje, ako partiju napusti preko 50% sa liste onda vjerovatno nešto nije u redu i u tom pravcu moglo bi da se razmišlja oko tih rješenja, ali ukoliko jedan poslanik, dva napušta partiju, ili bude istjeran mislim da bi trebalo da je vlasnik tog mandata lista, odnosno partija, a ne pojedinac. U svakom slučaju, mi smo za jedan konsenzus u ovom dijelu i mislim da bi trebalo rješenja tražiti kroz izmjene izbornog zakona a ne u ovom dijelu.

PREDŠEDAVAJUĆI BRANKO RADULOVIĆ:

Po mnogo čemu, ako to nešto znači, a ništa ne znači.

Predlagači, iskomentarište nešto. Hoćete li? Prvi krug. Nećete. Doro, ako nećete idemo na drugi krug.

Prvo kolega Gošović. Izvolite kolega.

NEVEN GOŠOVIĆ:

Zahvaljujem potpredsjedniče.

Kolegkinice i kolege, poštovani građani,

Kada je u pitanju Predlog odluke o dopuni etičkog kodeksa poslanika postavlja se jedno, da kažem sada, prvo načelno pitanje. Da li poslanik koji koristi svoja prava propisana i Ustavom postupa i krši odredbe etičkog kodeksa poslanika? Poznato je ustavno rješenje i rješenje koje proističe iz odluke Ustavnog suda Crne Gore da mandat pripada poslaniku. Koristeći taj mandat, ukoliko bi se prihvatio predmet ove odluke, proizilazilo bi da poslanik krši etički kodeks jer poštuje ono što mu Ustav daje kao pravo. Naravno, o ovom pitanju je trebalo da se izjasni Zakonodavni odbor našeg Parlamenta. Dva puta je zakazivana sjednica sa ovom tačkom dnevnog reda, ni na jednoj od tih sjednica se nije pojavio niti jedan od podnosioca predloga.

Sa druge strane, mi smo tada u formi amandmana, kada je usvajan ovaj kodeks, imali amandman poslanice Snežane Jonice istog sadržaja i dobio je podršku ovdje u Parlamentu čini mi se od strane pet poslanika.

Drugo, suštinsko pitanje koje se postavlja, da li poslanik koji napusti partiju a zadrži mandat poštuje izbornu ili ne poštuje izbornu volju građana? Naravno, Predlog ove odluke odnosi se na mene kao poslanika koji je napustio partiju, a zadržao poslanički mandat i naravno da se i sam moram zapitati da li sam time poštovao izbornu volju građana. Duboko sam ubijeđen da kao drugi na izbornoj listi SNP-a na izborima konkretno 2012.godine su građani glasali da budem poslanik, a ne da ne budem poslanik. Duboko sam ubijeđen da iza tog mog izbora stoji taj broj glasova koji mi daje moralno pravo da budem u ovom Parlamentu, jer da nijesam ubijeđen da je to tako sigurno ni jednog časa ne bih sjedio u ovim klupama.

Naravno, tu se postavlja i drugo suštinsko pitanje, zbog čega jedan poslanik napusti partiju, pogotovo ako je slučaj kao što je kod mene i kolege Kaluđerovića, da smo već 17-18 godina jednoj partiji dali sve ono što se jednoj partiji jedan funkcioner može dati i naravno dobili od partije poštovanje i odnos koji jedan funkcioner može imati u jednoj partiji. Razlog mora biti veoma ubjedljiv i veoma značajan. Za mene je to potreba i ocjena stvaranja jedne nove vrijednosti, vrijednosti koja će probuditi nadu u ovome narodu da može doći do smjene vlasti. Tu vrijednost vidio sam u formiranju novog političkog subjekta, Demokratske Crne Gore na čelu sa Aleksom Bečećem i vrijeme je pokazalo. I ovo veoma kratko vrijeme da je riječ o toj novoj vrijednosti koja se ne plaši istraživanja javnog mnjenja bilo ko da ih vrši, jer ima povjerenje u građane i ima sve veću podršku od tih građana. Ta podrška građana daje odgovore na ovo pitanje da li ima i njihovu podršku sada kao član Demokratske Crne Gore, član predsjedništva te partije vršeću funkciju poslanika. Duboko sam ubijeđen da imam i to je razlog zbog čega smatram da ama baš ničim nijesam povrijedio izbornu volju građana, niti postupao suprotno etičkim načelima i standardima koji proizilaze iz te izborne volje građana. Uvijek se može i mora postaviti pitanje zbog čega poslanik napusti jednu partiju, koji su to razlozi, da li je neko drugi povrijedio tu izbornu volju građana i možda ih doveo u situaciju da ne postoji više ona nada, da onaj ključni cilj jedne opozicione partije zbog kojeg su građani glasali za tu opozicionu partiju, prije svega, to je smjena ove vlasti, može uopšte i doći. Zbog toga smatram i duboko sam ubijeđen da nema mjesta Predlogu ove odluke, a pojam etičkih standarda je veoma širok i mislim da nije dobro što je pokrenuta ova procedura, jer onda stvara i otvara mnoga druga pitanja koja, duboko sam ubijeđen, opoziciji nijesu potrebna, jer ako neko treba da bude nespokojan stvaranju nove vrijednosti, to su partije na vlasti, a ne opozicije. Mi opozicione partije koje treba da urade sve da zajedničkim snagama na kraju tih izbora imaju onaj rezultat koji konačno znači interes ovih građana i smjenu ove vlasti. Toliko i hvala vam.

PREDSEDAVAJUĆI BRANKO RADULOVIĆ:
Koleginica Jonica. Izvolite.

SNEŽANA JONICA:

Najkraće moguće. Da podsjetim kolegu Gošovića, a on je to i rekao, da smo ovakav amandman predali kada je donošen etički kodeks u decembru prošle godine. Iskoristiću priliku da podsjetim i kolegu Gošovića da je konačni tekst ovog člana formulisao on a ne ja. Tada je vjerovatno mislio da je to kršenje etičkih principa i standarda i tada je bio u SNP-u. Zašto danas misli drugačije ja neću komentarisati. Hvala.

PREDSEDAVAJUĆI BRANKO RADULOVIĆ:

Hvala.

Kolega Gošoviću.

NEVEN GOŠOVIĆ:

Ne stoji konstatacija ... da sam formulisao ovaj predlog. Jesam kada se kolegunica Jonica obratila tada kad je razmišljala kako da formuliše i na koji način da se ona odredba Ustava i Zakona o izboru odbornika i poslanika koja daje mandat poslaniku može na određeni način, da tako kažem, dezavuisati jer se ne da promijeniti nego ako želi da definiše tu normu, odnosno taj prijedlog da je mora vezati samo za izbornu volju građana. Ja sam obrazložio zbog čega smatram da ta izborna volja građana u ovom slučaju nije povrijeđena. Toliko i hvala.

PREDSEDAVAJUĆI BRANKO RADULOVIĆ:

Hvala Vam kolega.

Idemo dalje. Na redu je kolega Kaluđerović.

Izvolite kolega Kaluđerović.

VELIZAR KALUĐEROVIĆ:

Hvala Vam, gospodine potpredsjedniče Skupštine. Poštovana Skupštino, poštovani građani,

Priznajem jako nevoljno se odlučujem da učestvujem u raspravi ne zbog toga što nemam šta da kažem povodom ovoga nego sam, priznajem, nezadovoljan motivima koji su veoma jasno prepoznatljivi, a oni koji su predložili izmjene etičkog kodeksa poslanika i koji na jedan politički providan i uskostranački način pokušavaju da one koji su promijenili poslanički klub i poslaničku partiju proglašavaju najjednostavnije nemoralnim ljudima, odnosno poslanicima. Time se šalje poruka da Crna Gora ima i nemoralni Ustav, jer lako ćemo se saglasiti oko toga da Ustav jasno garantuje da mandat pripada poslaniku i da poslanik glasa po sopstvenom uvjerenju.

U vezi sa tim, konkretno pitanja. Kako se mijenja izborna volja građana na koje se predlagači, odnosno konkretno i najglasnije, meni je to potpuno jasno, predstavnik predlagača koji je obrazlagao Predlog odluke da se mijenja etički kodeks poslanika, ona se eventualno može mijenjati govorom i glasom u Skupštini u kojoj poslanik djeluje. U konkretnom slučaju ako je poslanik u pitanju u državnom parlamentu, ako je u pitanju eventualno priča o odborniku u lokalnom parlamentu. Dakle, govorom i glasom.

Poštovane kolege, samo da podsjetim ne neke podatke. U ovom trenutku to jeste svojevrsni politički zemljotres, od ukupno 36 opozicionih poslanika deset je u odnosu na konstituisanje ovog parlamenta promijenilo poslanički klub ili poslaničku partiju. Dakle, to je gotovo 30% i umjesto da se ovim pitanjem bavimo na način koji priliči ozbiljnom parlamentu i ozbiljnim političkim partijama, mi se bavimo politikanstvom. Dakle, poziv da oko ovih stvari, jer je ovo nova politička praksa se ozbiljno bavimo.

Neću se baviti razlozima i motivima zbog čega sam ja, kolega Gošović je o tome govorio, donio mogu slobono reći, najtežu političku, ne samo političku nego odluku u svom životu. Donio sam je i stojim i gledam otvorenih očiju i čela pred građanima koji u ovom trenutku, ako prate naše izlaganje, ali sam ja zajedno sa kolegom Gošovićem i kolegom Gojkovićem u odnosu na Predlog odluke koji su ponudili kolege poslanici iz SNP-a, a pri tom sam potpuno svjestan ko je ključni ideolog ove odluke, ponudio da se umjesto rješenja kojim se nudi građanima i ovom parlamentu da ne etički postupaju poslanici koji nakon što napuste partiju, bez obzira sa kojim motivima postupaju ne etički ako ne vrate poslanički mandat ili ako budu isključeni iz te partije, da umjesto toga stoji obaveza u onom dijelu etičkog kodeksa koji govori o odgovornosti da poslanik, jer imam na umu da u Zakonu o izboru odbornika i poslanika nema obaveze dostavljanja podataka i izvoda iz kaznene evidencije. Da poslanik koji u zadnjih deset godina u odnosu na trenutak kada je prvi put izabran za poslanika protiv njega vođen ili se vodi krivični postupak ili je taj krivični postupak zastario, je dužan da najkasnije u roku od 30 dana od kada mu je verifikovana o tome obavijesti Parlament i dva najtiražnija štampana dnevna lista obavijesti crnogorsku javnost. Ja mislim da je to etički. Da se kaže da je to pitanje etike, da li neko protiv koga je vođen krivični postupak zbog teških krivičnih djela, zbog kojih se može izreći višegodišnja mjera zatvora i koji je uspio da obezbijedi da za 10 godina se ne dođe do presuđenja u tom predmetu, nego predmet zastari, da je to neetičko ponašanje, a ne ovo što smo mi učinili. Hvala.

PREDSEDAVAJUĆI BRANKO RADULOVIĆ:

Hvala kolega Kaluđerović.

Koleginica Jonica se javila. Izvolite.

SNEŽANA JONICA:

Hvala potpredsjedniče.

Da kao predlagač odgovorim na par dilema koje je otvorio kolega Kaluđerović. Na pitanje ko je ideolog ovog Predloga odluke odgovoram jasno. Glavni odbor Socijalističke narodne partije Crne Gore koji je na sjednici 10. jula na Cetinju jednoglasno zadužio Klub poslanika SNP-a da predloži ovakvu odluku iz potpuno jasnih razloga koje sam obrazložila u uvodnom obrazloženju.

Drugo, na pitanje ko se bavi politikantstvom, odgovoriću na sljedeći način. Imajući u vidu da je kolega Kaluđerović u svom izlaganju rekao eksplicitno stav da mandat pripada poslaniku, podsjetiću javnost Crne Gore i kolegu Kaluđerovića na ovaj tekst i na ovu njegovu izjavu gdje vide svi piše poštuje partiju, vrati mandat. Naravno, različite su bile okolnosti jer tada je gospodin Kaluđerović trebao da sjedne na poslaničku fotelju sa koje je neko trebao da ustane tako što ga je on pozivao da poštuje partiju i vrati mandat. Danas kada gospodin Kaluđerović treba da ostane na svojoj poslaničkoj funkciji više ovaj stav ne stoji. Dakle, više ne treba poštovati partiju, više ne treba vratiti mandat. Meni je žao što neki ljudi za radi toga što se mijenjaju lične okolnosti mijenjaju stavove oko važnih pitanja, ali dozvolite da glavni Odbor Socijalističke narodne partije i partije koja je oduvijek poštovala izbornu volju građana i opšti javni interes i interes svih građana stavljala iznad interesa pojedinaca, ne može nešto tako da prihvati.

Hvala.

Dakle, moram da priznam da se radi o jednom jako korisnoj ideji, takođe nečemu što je vrlo korisno, da se obuhvati etičkim kodeksom. Međutim, kako su kolege djelovale na član, tako što žele da uklone ovo što je suština našeg predloga zamijene time, ja ću njihovu ideju uvažiti na način što ću doslovce isti predlog predložiti ali kao novi član kako bih sačuvali ovaj član koji je osnovni Predlog zakona i time omogućiti da zaista javnost zna, da za svakog

poslanika koji postane poslanik u ovom domu, da li je protiv njega vođen krivični postupak, na koji način i sve ono što su kolege navele u zaista korisnom amandmanu za potrebe takođe i poštovanja naših građana i potrebe javnosti da zna.

Na kraju ću u završnom izlaganju i pojasniti detalje tog amandmana.

Hvala.

PREDSEDAVAJUĆI BRANKO RADULOVIĆ:

Hvala kolegince.

Izvolite kolega Kaluđeroviću.

VELIZAR KALUĐEROVIĆ:

Da ponovim svih deset su promijenili poslanički klub od kada je počelo trajanje mandata ovog saziva Skupštine. Mi svojim glasom i svojim govorom u ovom Parlamentu nijesu povrijedili izbornu volju građana oni koji su glasali izbornu listu sa koje su izabrani. To odgovorno govorim pred građanima Crne Gore, a vas kolegince Jonica pozivam i svu javnost koja je zainteresovana, da kažete, ja priznajem i ja sam da kažem ideolog i ključni čovjek koji se zalagao za amandman koji smo podnijeli da kao obavezu da poslanik koji bude izabran, a protiv kojeg je vođen krivični postupak, da mi je upravo vaš slučaj bio povod da to učinim. Recite javnosti, potvrdite, da je ona presuda osnovnog suda u Baru kojim se kaže da je predmet zastario za osobu koja je sa inicijalima, jer se ne izgovara puno ime SJ, da se upravo odnosi na vas i da se radi o vrlo specifičnom krivičnom postupku koji je vođen, za koji za punih deset godina nije izrečena ni prvostepena presuda. Zar nije bilo logično da neko ko pretenduje, ko je sada već dugi niz godina poslanik u ovom Parlamentu da učini sve u društvu da dokaže svoju nevinost pred pravosudnim organima ove države. Nego se obezbijedi ili desi da za 10 godina nema presuđenja i onda je odgovor da je neko, da nije utvrđena nevinost, odnosno krivica, to što se za deset godina nije došlo do presude, odnosno da je nastupila zastara predmeta, a ponavljam još jednom i to je interesantno za ovaj Parlament. Da li je dokumentacija koju smo do sad u ovom trenutku po važećim odredbama Zakona o izboru odbornika i poslanika, dovoljna u pogledu nužnih dokumenata koji trebaju svi kandidati za poslanike, prilikom dostavljanja izborne liste, izornoj komisiji da dostave.

Hvala vam.

PREDSEDAVAJUĆI BRANKO RADULOVIĆ:

Hvala vam.

Koleginica Jonica? Nećete.

Dobro idemo dalje.

Izvolite kolega Labudoviću, pa zatim kolega Abazović, izvinite.

Pošto ćemo svejedno čekati ministra do 6 sati, ko je umoran može da ide. Nema sutra, nego u 18 sati, nastavljamo s ministrom, sutra imamo previše posla, nećemo stići do 24 sata pa će premijer reći da je ponovo Skupština kriva. Je li tako ili nije? A mi nijesmo krivi, jesmo, nijesmo.

Izvolite kolega Labudoviću.

EMILO LABUDOVIĆ:

Predsjedavajući, kolegince i kolege meni je izuzetno žao što se jedna ovako ozbiljna tema, tema koja u mnogome nadilazi etičko pitanje i etički odnos prema njoj, svodi na, evo, usudiću se da kažem unutar partijski obračun i time gubi na snazi i na obavezi da se ovo

jednom razriješi na način koji će omogućiti da ono što se zove izborna volja građana bude zaštićeno u lokalnim i u državnom parlamentu.

Takođe mi je žao što se ovo odvija u periodu kad nas čekaju kao opoziciju veliki i ozbiljni zadaci, ali šta je tu je. Ono što je očigledno to je ona stara narodna mudrost da kad jednom princip izbacite kroz vrata, on vas obavezno klepi po glavi kroz prozor. I u tome je problem. Ja neću, otkriti toplu vodu ako kažem da je ovo posljedica nedovršenog i prilično hibridnog rješenja koje je sadržano i u samom Ustavu, gdje se na poziciju poslanika dolazi isključivo preko partijske liste bez obzira na pojedinačan da kažem doprinos ugleda te partije u okviru te liste kod nas se građani još uvijek odlučuju prema imenu partije, prema njenom predsjedniku i nosiocu liste, a onda kad u poslaničku ili odborničku klupu sjednete sa tim mandatom, vi ste istog momenta apsolutni vlasnik tog mandata i svih onih privilegija, a sa time i obaveza koje on nosi. Jer sva poslanička prava, ili odbornička se realizuju kroz individuu. Ne mogu kroz partiju i ta hibridnost, ta nedorečenost, ta nedovršenost izbornog sistema, rađa ove probleme. Šta je najključniji, zapravo i najglavniji problem kada je riječ o ovom odnosu i ovom pitanju? To je promjena izborne volje. Znate, jedno je, kad poslanici recimo bilo koje strane vladajuće ili opozicione, napuste svoju partiju, a ostanu pri istoj grupaciji. I onda se odnos snaga između vlasti i opozicije ne promijeni. A drugo je, kad se desi da vlasnik mandata, bilo poslaničkog ili odborničkog promijeni stranu i za 180 ili za 360 stepeni promijeni generalnu izbornu volju građana. Promijeni odnos snaga između vlasti i opozicije, to je potpuno druga stvar i pri tom su potpuno drugačiji motivi. Jedno je kad se čovjek ne složi sa politikom svoje stranke i smatra da je ona izgubila svoj autentični izraz a nastavi ono što on smatra autentičnim izrazom svoje političke stranke i svog političkog kreda, a drugo je kad neko, evo možda djeluje uvredljivo za pare ili za neku drugu apanažu promijeni stranu, promijeni izbornu volju građana i promijeni vlast. To su potpuno dvije različite strane i dva različita aspekta ovog pitanja. Po meni ovaj drugi je mnogo ozbiljniji od ovog prvog. To da li je neko, ako nas je 36 u opoziciji, u ovom domu, raspakovan ovako ili onako je jedno pitanje, ono stvarno nosi određene čak i probleme. Mi smo se suočili sa činjenicom da nemamo definisano u našem Poslovniku, donosi probleme oko funkcionisanja poslaničkog kluba itd. itd. Ali to, opet, ne mijenja onu generalnu podjelu koja postoji ovdje, a bogami je druga stvar kad neko iz ovih klupa pređe u te tamo i onda one koji su bili opozicija preko noći učini vlast ili obrnuto. To je potpuno druga priča. I zato, moj bi da kažem savjet bio i ako ja na to imam pravo, a čini mi se da me ova sijeda kosa i godine koje sam proveo ovdje čini kvalifikovanim. Zato jeste da slegnemo malo prašinu, da promijenimo ovu vlast koja rađa i koja stalno licitira ove i slične probleme i stalno i uporno gura piljke u naše točkove, a onda da sjednemo i da najozbiljnije na vrlo stučan način razmislimo o izbornom sistemu koji je u Crnoj Gori. I da nađemo onaj model, koji će zadržati uticaj partija jer su one učesnice izbornog procesa, ali osnažiti i podršku koju pojedinačni član te partije ima kako u okviru partije, tako i među građanima i tek onda kad iza toga poimenično bude stajala volja građana onda će Emilo Labudović moći da kaže ili neki Marko Marković svejedno da kaže ja imam mandate dat od građana Crne Gore. To je nešto potpuno drugo u odnosu na sadašnje stanje i evo još jednom apel gospodine predsjedavajući, da se manemo ovoga, stišamo i sačekamo ministra, pa raspalimo. Ovo je mnogo važnije javni red nego ovi naši unutrašnji obračuni.

Zahvaljujem.

PREDSEDAVAJUĆI BRANKO RADULOVIĆ:

Hvala vam.

Hajmo svi 27. Je li to ste htjeli da kažete? Stvarno ja da budem nečiji prevodioc stvarno.

Idemo dalje.

Prvo kolega Abazović, nijesam dobro vidio prošli put kolega Damjanović, pa kolega Gojković.

Izvolite kolega Abazoviću.

DRITAN ABAZOVIĆ:

Hvala.

Poštovane kolegice i kolege, poštovani građani Crne Gore,

Pa evo meni je žao što ću morati da ponovim neke teze koje su vama uopšte poznate, a koje govore o našoj političkoj svijesti i ukupnoj relaciji u kojoj se mi nalazimo.

Kolege koje su predložile izmjene i dopune etičkog kodeksa u čijem sam radu i Komisiji učestvovao kao u osnivanju tog prvog etičkog kodeksa, da su zaista htjele da riješe problem, vjerovatno znaju i sami da ga ne mogu riješiti kroz etički kodeks nego da su trebali da predlože izmjene i dopune Zakona o izboru odbornika i poslanika. A zašto to, evo sad ću pokušati da objasnim i da svedem ovo sve na klasičnu priču o rješavanju nekih unutrašnjih stranačkih frustracija koje određene osobe, poslanici, ili ja imaju pa pokušavaju da to rade kroz ovaj način.

Evo da vam odmah kažem i da pitam predlagače, da pitam moju uvaženu kolegicu Snežanu Jonicu, ali i ostale predlagače. Na osnovu koje etičke teorije ste bazirali ovaj vaš predlog? Vjerujte nijesam nikakav stručnjak, ali o etici nešto znam, pišem i doktorat iz oblasti koja je bliska, ne ovoj ali koja se bavi etičkim teorijama. Koja, recite mi koju teoriju iz koje teorije ste krenuli sutilitarističke, sa etike vrline, sa etike komunikativnog diskursa, sa deontoloških teorija. S koje teorije ste to izvukli?

Građani dozvolite molim vas, radi vas uopšte je nebitno da li će se to usvojiti, neće imati nikakve implikacije to i oni znaju, ali hoću samo da kažem u fenomenološkom smislu. Etika, kao takva kao filozofska disciplina koja se bavi moralom, ponašanjem ljudi u različitim sredinama u onom što je prihvatljivo, pa se uvlači u etičke kodekse bazira se na univerzalnosti principa. Bazira se na univerzalnosti principa i vi hoćete političke stavove da etički tumačite, ma to je toliki nonsens da sam ja iznenađen stepenom čime se mi bavimo. Da, kolege na primjer iz vladajuće stranke su glasale za auto-put, ja sam glasao protiv. Ja mislim to što su uradile nije dobro, oni misle da to što sam ja uradio nije dobro, ali to je politički stav. Da li vi ostajete u partiji ili je napuštate to je politički stav, to nije u domenu etike. Ali, etika se ne može proučavati na taj način na koji mi pristupamo sa dnevnim, političkim obračunima koje imamo i sa kalkulacijama da li će nam to pomoći ili nam neće pomoći. Evo uzmite primjer ovako, zamislite unutar neke stranke, nebitno bilo koje stranke, nekog čovjeka nad nekim čovjekom vrše torturu ili traže da bude korumpiran ili ga tuku tamo. I neetički je da on izađe iz te stranke, a etički je da on ostane i da to trpi. Da li govorite o fenomenološkim pojmovima? Nemojte da govorite o politici ovdje ovakvoj kakva je jer znate i sami da i usvajanje ovoga neće ništa značajnije promijeniti. To su političke odluke, da neko je napustio stranku, a neka je stranka napustila čovjeka. Neka je stranka napustila čovjeka. A ko to prosuđuje, to samo mogu da prosuđuju građani na izborima. Niko drugi ne mož. Da priče o volji birača, pa to su takve nubeloze o volji birača. Građani Crne Gore glasaju na zatvorenim listama, meni je žao, ja bih volio da su liste otvorene. Tada ne bi bilo nikakve spornosti. Ali mi smo stvorili sistem koji želi da pravi partijske vojnike. Dozvolite moj je stav politički ne želim da budem partijski vojnik, ne želim da budem partijski vojnik, kraj priče. Mislim da je to mnogo etičkije nego da budete partijski vojnik, jer kada ste partijski vojnik, potpuno je nebitno ko je poslanik. Ako ste vi u glasačkoj mašineriji ili samo puko izvršavate ono što su odluke partije jednog dijela vrha partije, onda bilo ko može da bude poslanik. Onda je potpuno nebitno da li se čovjek zove Dritan Abazović, Marko Marković, Hasan

Hasani, potpuno je nebitno ljudi. Razumijete li vi elementarnu etiku? Onda oko ovih što je pominjao gospodin Labudović, što je mnogo bitno za građane Crne Gore, oko preletača. Ja sebe ne mogu tu da pronađem, znate zašto, zato što sam i jednu i drugu stranku osnovao. Ja mogu da budem osnivač nečega što sam izgrađujem. Znate, da se vi priključite nekome to je druga priča. Dođete u strukturu koja već postoji, to je druga priča. Ali, da vi napravite jednu kuću i da odete da napravite drugu kuću i da kažete sad ja sam podstanar u svojoj kući, pa to je totalni nonsens. Ja hoću samo da vam objasnim. Dozvolit ćete molim vas još jedan minut. Meni je ovo uvijek zanimljivo. Zašto? Zato što se kroz ovakve stvari, ponavljam, samo izliva naša frustracija politička i lična, ona u fenomenološkom smislu ne znači ništa. Ljudi glasaju na primjer DPS, glasaju dominantno zbog njihovog lidera Mila Đukanovića. Na primjer, kao neko ko je najveći autoritet u toj partiji, sve je u redu, taj čovjek postaje premijer, on ne sjedi u parlamentu. U parlament dolaze da sjede drugi ljudi, takav je koncept. Ko može da procijeni koliko je ko donio glasova na nečijoj listi. Ko, po kojoj metodologiji, ako neko to objasni svaka čast nema nikakvih problema ne etičkim kodeksom, nego da tog čovjeka stavimo na vješala ako neće da vrati mandat. Ali, ko to može da procijeni i na osnovu kakve metodologije ljudi, na osnovu kakve metodologije, pa neko sutra glasa, na primjer Gencija, pa on iz nekih svojih razloga želi da se preseli da mandat nekome drugome na listi, pa to je potpuna besmislica. Zbog toga je Ustav to riješio na način koji možda nije najsretniji, ali mi etičkim kodeksom na ovaj način želimo da kažemo da je naš Ustav nemoralan. Odnosno da se ne bazira na etičkim teorijama. Jer, ako nekoga optužite da Ustav mu je garantovao da bude poslanik i da može da bude poslanik, pa i ako napusti partiju, a vi želite da takav sud proglasite kao neetički, onda pravite jedan veliki faul. Imao bih još nešto nadam se, evo neka se neko prijavi za komentar, neka mi da još dva minuta, da još neke teze obrazložim a, ako ne, onda mi je zaista žao što predlažete stvari koje u fenomenološkom smislu apsolutno i u etičkom ne znače ništa.

Zahvaljujem.

PREDSEDAVAJUĆI BRANKO RADULOVIĆ:

Bez da opsujete nekoga. Evo ja kažem, otvorena lista i poluotvorena lista koju sam davno zagovarao još šest sedam godina, sve rješava. Znači, treba usaglasiti ustavnu normu, zakon sa ustavnom normom.

Kolega Genci Nimanbegu. Izvolite.

GENCI NIMANBEGU:

Normalno da bih trebao da iskomentarišem, ali ću svim kolegama ne ulazeći u to motive predlagača i motive onih koji su protiv ovog zakona reći vam jednu a to nije anegdota to je ono što se nama desilo. Bilo je u jednoj opštini na krajnjem jugu Crne Gore jednog političkog prevrata, što je po nama imalo elemente političke korupcije, kada su tri odbornika sa jedne liste napravili koaliciju i preveli iz jedne koalicije u drugu koaliciju i promijenili vlast. Vi znate mi smo to razgovarali sa mnogo diplomatskih predstavnika i znate šta su mi odgovorili reći ću vam na engleskom bed lak rekli su nam bed lak za narod u Crnoj Gori. Znači loš izbor ljudi ili da ne bi omalovažili te ljude reći ću da je to element demokratije gdje u ovakvom izbornom sistemu svaka osoba na listi ima svoja prava, ima svoje dužnosti, a bogami i obaveze. Tako da ja samo da saopštim da što se mene tiče ovu inicijativu ja neću podržati i ni kao klub nećemo podržati, najvjerovatnije. Ali ima jedna stvar koja je ovdje možda bitna, a to je da prvenstveno ja sam možda nedovoljno angažujući se možda i glasao etički kodeks, a mislim da etički kodeks kod nas je samo kozmetički usvojen u parlamentu da bi imali etički kodeks mislim da crnogorski Parlament ima dovoljno etike i bez tog kodeksa. I oko rada i oko ponašanja poslanika, vidimo dosta parlamenta u okruženju. Tako

da možda jedan element koji nam daje način ili kako da radimo u Parlamentu, ali mislim da većina poslanika i bez tog etičkog kodeksa su dostojni svog posla koji obavljaju. Hvala.

PREDSEDAVAJUĆI BRANKO RADULOVIĆ:

Prvo da odgovori kolega Abazović dva minuta, jer toliko je želio te dva minuta. Ajde da vas čujemo sad.

DRITAN ABAZOVIĆ:

Od onih mojih početnih teoretskih promišljanja, koja eto zaista jesu vrlo utemeljene koja ne proizilaze iz moje glave nego iz glave iz velikih filozofa, ako ne i najvećih poznavalaca etike, ali želim da kažem sljedeće oko ovoga izbora ljudi tu bih zaista morao da se složim sa vama.

Vi jednostavno, zbog toga je mnogo bitno za sve poslanike da imaju svoju osobenost, zbog toga to i politiku čini interesantnim. Da neki put je loš izbor ljudi, neki put je solidan, ali svi mi nosimo neku osobenost. Zbog toga je i Ustav propisao da čovjek koji je poslanik ima pravo da zadrži svoj mandate da bi zadržao svoju osobenost. Ja sam potpuno saglasan da smo htjeli da radimo sistemski rješenja izbor, Zakon o izboru odbornika i poslanika otvorene ili poluotvorene liste ili ne bi dolazili nikada u situaciju da bilo koga da tako kažem dovedemo u pitanje. Dok to nemamo ne možemo etičkim kodeksom. Kolega Nimanbegu je, lapsus govorimo o Zakonu etičkim kodeksom da rješavamo sistematske stvari. Ja, u mom poimanju prava to je diletantizam, to je zaista iskazivanje nečega u šta i sami znate da ne može da proizvede pravnu normu, odnosno to što ćete vi nekoga javno sankcionisati, pa ljude političare svaki dan provlače kroz novine, da su korumpirani, da su ovakvi, da su onakvi i to ne utiče generalno na nečije stavove, a ne to što će reći nije u skladu sa etičkim kodeksom koji je tek donešen. Hoću samo da kažem da ovakav predlog je prilično besmislen, ali što je najvažnija tema nije u skladu sa bilo kojom etičkom teorijom. Zahvaljujem.

PREDSEDAVAJUĆI BRANKO RADULOVIĆ:

Hvala i vama.

Zahvaljujući meni kolega Abazoviću, jer sam ja to inicirao.

LUIĐ ŠKRELJA:

Hvala.

Prvo, sviđa mi se diskusija gospodina Abazovića, sa etičke strane. Znači, čovjek koji radi, čita i apsolutno ne treba da nas to tangira, nego naprotiv, sve je na mjestu i lično ja kao legalista, kao jedan od skromnih pisaca Ustava Crne Gore ja prihvatam odredbe Ustava i ne odričem se onoga što piše Ustava. Znači, Ustav je tako odredio i ja nikad drugačije ne volim ni da razmišljam. Nego čisto jedno razmišljanje i slažem se sa gospodinom Abazovićem, kad je rekao da sam ja formirao dvije partije i uzeo je primjer da je sagradio dvije kuće recimo, pa onda da bude podstanar. Ali je ipak činjenica da je neko napustio te kuće, izašao je iz te kuće i nenajavljeno najvjerovatnije i bez saglasnosti onoga ko je sagradio tu kuću, ali u svakom slučaju se dešava to.

Što se tiče ovog lošeg izbora i što ste vi gospodine Genci rekli. Jednom su trojica prešli na jednu stranu i napravili većinu, a nakon toga četvorica su prešli na jednu drugu stranu, izbacili jedne i doveli druge na vlasti. Na žalost to se dešava i to nije loš izbor, to je loša sreća. I tako bi trebalo i da se prevodi. Hvala.

PREDSEDAVAJUĆI BRANKO RADULOVIĆ:

Znači ... kolega Abazoviću.

DRITAN ABAZOVIĆ:

Hvala potpredsjedniče Raduloviću.

Kolega Škrelja hvala i vama što ste mi dali prostor i rekli ono, potvrdili neke moje teze. Naravno mi se možemo sporiti oko nekih stvari. Ja sam napustio tu kuću. Naravno da su neki ljudi ostali i naravno da su neki ljudi možda dali mnogo veći doprinos da se to izgradi. Ja hoću da samo kažem, da je teško donositi etičke sudove oko političkih procjena, oko političkih procjena. U fenomenološkom smislu, ne govorimo o ličnom, zato što ja želim da budem vrlo jasan, što se mene lično tiče bez obzira kako će to neko da doživi. Onom glavnom odboru koji me postavio na listu ja i dan danas nudim svoj mandat. Onom glavnom odboru, znači koji me postavio na listu, ja nudim da me oni ljude koji su me delegirali, da me oni razriješe i s tim ne bih imao nikakav problem. Znači, malo je složenija situacija što se konkretno tiče ovih dešavanja, koje ste vi navodili, a koje se tiču nekadašnjeg dešavanja u lokalnu u Ulcinju, bilo ih je i u drugim gradovima na žalost i ja bih to komentarisao kao lošom srećom. Mislim, da je uvijek prihvatljivije da se ode na izbore i to ova situacija koja je sad u parlamentu i sa ovoliko nezavisnih poslanika, nijesam sklon onim tezama koje su se mogle čuti juče od kolega koje jesu relevantne, da ko priziva izbore taj želi da pomogne DPS-u nije to ljudi zapravo tako. Ozbiljna opozicija uvijek mora da bude spremna za izbore. Ja mislim da je i u ovom momentu spremna za izbore, a zloupotrebe su nešto sasvim drugo i njih definitivno treba spriječiti, sankcionisati na sve moguće načine i onemogućiti da se one dese. Ako se one dese uvijek se ne moraju ni priznati ti rezultati i mogu se iskoristiti i drugi vidovi borbe koji su takođe poznati u demokratskom svijetu. Zahvaljujem.

PREDSEDAVAJUĆI BRANKO RADULOVIĆ:

Kolega Abazoviću, što sam čuo, nijesam čuo da u ovom momentu ste spremni za izbore u režiji DPS-a, ali nema veze.

Kolega Nimanbegu, to Poslovnik ne poznaje, ali ja vas dvojicu poznajem pa po jedan minut. Izvolite.

GENCI NIMANBEGU:

Mislim da nema potrebe kolega Škrelja je uzeo komentar na izlaganje.

PREDSEDAVAJUĆI BRANKO RADULOVIĆ:

Hoćete li po minut?

GENCI NIMANBEGU:

Da na izlaganje gospodina Abazovića, malo polemisa sa mnom. To tako da on svoj minut iskoristi, ali svejedno.

Ne, apsolutno ali pogledajte zašto sam govorio, jer ima u političkoj situaciji ... Gospodine Raduloviću slušajte ovo dobro. Ima u potiličkoj praksi, ima slučajeva koji mogu biti analogni listi. Ali, ono što je kolega Škrelja rekao to nije isto, znate zašto nije bilo isto. U poziciji kada je Škrelja dolazio na vlast u Skupštinu opštine Ulcinj, tri odbornika, nijesu radili nelegalno, ne kontra zakona. Ali, tri odbornika su bili i odbornici i dobili su pet preduzeća, pet funkcija. Dok, kad je to bilo četiri godine kasnije, nije bilo tog slučaja, nego je bilo nezadovoljstvo unutar jedne partije, pa se partija podijelila, pa se formirala nova. I zato, ovo što ja govorim za našu političku scenu, sigurno će imati posljedica i ovakva situacija koja je u današnjem parlamentu i koja je vjerovatno inicirala i poslanike SNP-a da daju ovakav predlog izmjene kodeksa. Ali, ono što je ovdje značajno mi koristimo ovaj termin nezavisni poslanici, kao da su drugi zavisni od svojih partija. Moj stav da ne treba glasati za ovakvu

odluku i zbog toga da skinemo elemente da partija je glavna nad svim, da ono što je moguće da jedna partija mora odlučiti o svemu, nego da poslanici budu što nezavisniji, dok nam je ovakav izborni sistem biće ovih igara, kada budemo promijenili izborni sistem, vjerovatno će biti poslanici, da će biti otvoreniji, agilniji. Ali cijenim da ovakva inicijativa u ovom momentu ne treba imati podršku i tako će biti.

PREDSEDAVAJUĆI BRANKO RADULOVIĆ:

Hvala.

Izvolite kolega Damjanoviću.

ALEKSANDAR DAMJANOVIĆ:

Hvala vam dva minuta ste dali, ovo je diskusija.

PREDSEDAVAJUĆI BRANKO RADULOVIĆ:

Molim vas pet minuta.

ALEKSANDAR DAMJANOVIĆ:

Izvinjavam se.

Volio bih da mogu dva minuta da ovo završim da dam doprinos racionalizaciji ali kao predlagač ovog akta mislio sam da ne uzimam riječ. Rečeno je da ćemo imati malo ... u diskusiji, očigledno je ovo mjesto gdje se neke priče moraju ispričati. Možda i najbolje mjesto da to ovdje kažemo.

Naravno, apsolutno saglasan sa mojim uvažanim i dragim drugom Abazovićem da ovaj akt ne može prvesti pravne posljedice iz proste da kažem činjenice što je ustavno pravo i zakonsko pravo, shodno Ustavu poslanika da zadrži svoj mandat, odnosno da raspolaže svojim mandatom. Tako da odmah to i rasčistimo i namjera ovog akta nije bila da stvara pravne posljedice, već političke, kao i niz političkih akata koji se ovdje podnose.

U decembru sam ja imao dileme upravo zbog toga da li je i bio uzdržan na ovaj isti predlog kolegice Jonice. Da li je ovo zadiranje u ustavno pravni sistem u smislu devastiranja norme. Ne. Dobio sam dakle obrazloženje da je ovo samo politički čin sa kojim se iskazuje volja. Možda da se hajde da upotrijebim tu riječ zaustave neki procesi u parlamentu, koji možda potpuno obismješljavaju parlamentarni rad. Dakle, ovdje je neko pomenuo činjenicu da postoji u ovom trenutku klub, posebni klub poslanika, samostalnih poslanika koji čine 10 poslanika, koji su promijenili partiju. Apsolutno svih 10 su 10 različitih motiva i 10 potpuno od onih slučajeva ja ne želim da ih posmatram, jer ovdje imamo slučajeve da je to dolazilo kao plod nesuglasica unutar rada političkoga, konkretno kada govorimo o SNP-u, ovo je došlo kao plod kongresnog rezultata i to je velika razlika. I zato moram da govorim o ovom dijelu koji se tiče SNP-a. Jer, ako je iko imao razloga da bude ljut zbog kongresnog rezultata, možda je to moja malenkost. Ja sam naučio da te razlike koje imam i ne krijem ih u odnosu na predsjednika Milića, predsjednika moje partije podastirem interesu SNP-a. I naravno sad ne zbog ovih istraživanja koja daju rezultate kakve daju nego zbog činjenice da sam prisutan na terenu, znam da je bolje što je tako, bolje za SNP, a kad je dobro za SNP biće bolje za opoziciju. Kada je dobro za opoziciju, biće i bolje za promjenu vlasti i za državu. Negdje, kada govorimo da nije sve isto. Mi smo u ovaj saziv ušli u novembru 2012.godine, sa sedam klubova, sada ih imamo osam i sa desetak političkih partija koje su se... sada ih imamo 18. Dakle, da potpuno precizno kažem ono što vam neće reći "Dan" i "Vijesti", ono što vam neće reći "Dan" i "Vijesti" u ovom trenutku u Parlamentu imamo 18 partija. Sedam na strani vlasti, osma se formira, sa dva člana bivšim poslanicima SDP-a, 11 partija na strani opozicije, najveća partija u Parlamentu

DPS-a je sa 30 poslanika, nakon toga SNP druga, šest poslanika, Nova srpska demokratija šest poslanika, govorim da smo eto možda malo, ajde da kažem ispred mog ako ako ništa drugo lokalnog gradonačelnika, ali u redu isti i SDP šest poslanika i sijaset partija, sa pet, četiri, tri, dva, jedan - jedan. Ovo je za one koje vrše istraživanja, ne ne polako kolega Bojaniću naravno. Troje kolega ovdje nema partiju, to je ono da nije sve isto. Koleginica Kalezić, koja je član Fronta kao jednogsubjekta. Kolega Bojanić i kolega Gojković. Nije isto i ono što je mene ponukalo, da ja ovdje ovo predložim ne kao čin pritiska, jer niti će ko promijeniti mandat, a uvjeren sam da od svih 10 kolega koji su zahvaljujući sticajem okolnosti promijenile političko opredjeljenje, niko neće biti preletač, jer te ljude znam i to je ono što je suština. Da li smo jači kao pozicija, mislim da je kolega Labudović u pravu nijesmo. Ne doprinosi ovo jačanju kohezije, tu smo gdje smo i ovakvi kakvi jesmo, dajemo neku alternativu potrebnim političkim promjenama u državi. Ono što jeste suština, naravno, jedan broj kolega je prvi put ušao u politiku. Jedan broj kolega koji je sada već u trećoj političkoj partiji, moja malenkost je u prvoj jedinoj za sada što ne mora da bude ni dobro ni loše, možda je to i moj problem. Znači, kako može se promijeniti partija, trebaće mi još malo vremena. Izvinjavam se. A može se promijeniti profesija, ništa strašno vezivat se ovu stolicu ovdje učini čovjek koliko može da pomogne, malo ovom društvu, državi, građanima, ako može, može, ako ne može, neko će bolje. Ali, nigdje nije isto. Znači, neko je to možda uradio ranije iz nekih drugih motiva, nego što je sada. Zašto sam uzeo riječ i šta me to ponukalo? Možda bih i ostao hajde da kažem da odlušam ovu, ne laku diskusiju. To je nešto što je kolega, uvaženi moj prijatelj, iako više nijesmo u istoj partiji i doskorašnji potpredsjednik SNP-a kolega Gošović rekao, gdje sam našao da isto nije, da se mora praviti razlika kada se promijeni politička partija nakon što istekne mandat ovog saziva nije isto, nego nakon što je to urađeno poslije nezadovoljstva mnogih kod nas kongresnim rezultatom. Ali, suština je ono što me ponukalo jeste sljedeće kolega Gošoviću. Rekli ste da ste u novoj partiji u kojoj ste vi i gospodin Kaluđeroviću čini mi se u glavnom odboru ili već ne znam ni sam ne pratim to dovoljno niti imam vremena i prostora, jer se bavim da kažem ozbiljnim angažmanom u parlamentu. Znam da kolega Gojković nije ali ne pravim ni razliku u tom dijelu, svako ima svoj motiv i svako će o njima ovdje javno. Rekli ste da ste tamo našli nešto što vas je uvjerilo da će to na principima onima koji su bili u SNP-u itd. da dovede do promjene itd. E, to je ključ neslaganja kolega Gošoviću moje i vaše i moje zamjerke vama. Jer, evo zašto, zaista uz izvinjenje ali ja sam i predlagač da ne bih zloupotrebjavao poslovničko pravo da se javljam i da komentarišem ad hok, želim sad ovdje jasno da kažem. Program SNP-a, koji smo zajednički maltene i radili i glasali 2010. godine, i koji nije pretrpio ni jednu jedinu izmjenu ni u zapeti, ni nakon ovog kongresa. I o kojem vi govorite sve najbolje je upravo nešto što je sada postalo potpuno suprotno, od ovoga gdje ste vi sada, a gdje mislite da baš nijeste program SNP-a. Dakle, da navedem to i sa tim zaključujem diskusiju.

Dakle, ako ja dobro osmatram u onom crvenilu pojavnog modela egzistiranja vaše nove partije, nema više trobojke i boja trobojke, nema više ni ćirilčnog logoa dva, nema više eksplicitnog stava o NATO-u , tri. Naprotiv imamo nešto o čemu će da kažem vjerovatno negdje u novembru, decembru biti mnogo više riječi.

Nema više eksplicitnog stava ni o statusu pravoslavne crkve, odnosno njenih eparhija. Nema mnogo toga gospodine Gošoviću što je u programu SNP-a i u programu vaše nove partije i ovo vam govorim i kao prijatelj i ovaj način diskusije neka bude primjer i drugima i istrpjet ću ono što ćete vi meni reći. Nema tamo ništa kolega Gošoviću što je bilo u SNP-u, a gdje smo se i ja i vi zajednički borili za to inormiramo i da to realizujemo. Naprotiv, vrijeme će vam donijeti i pokazati da je mnogo, mnogo tamo odstupanja totalnog zaokreta od 180 stepeni, a živi bili i vidjeli kad će biti izbori, ja to ne znam kolega Abazoviću, ja smatram da su izbori neophodni sad da se promijeni ova vlast zbog države, zbog građana, nema uslova

za te izbore. Jer, ne možemo ići na strijeljanje pod navodnicima bez demokratskih fer izbornih uslova. Izbori će možda biti u maju gospodine Raduloviću, možda će izbori biti u kontekstu ili protesta ranije, možda će biti izbori naredne godine u oktobru, kada je krajnji rok za izbore, živi bili pa vidjeli i te procenete i statuse partija kada budu ti izbori.

Hvala vam.

PREDSEDAVAJUĆI BRANKO RADULOVIĆ:

Hvala.

Imat ćete prilike da objasnite kad će biti izbori sutra ili malo sutra ili preksutra.

Izvolite kolega Abazoviću.

Kad će biti izbori kolega Abazoviću?

DRITAN ABAZOVIĆ:

Kad bi ih organizovala prelazna vlada onda bi bilo potrebno, nebitno kad će biti, a pošto će ih organizovati ovaj kontinuiteta onda je to upitno.

Evo kolega Damjanoviću, samo kratko, pošto vi vjerovatno ćete imati temeljniju raspravu sa ostalim kolegama, ja sam podržao da ova tačka dođe na dnevni red.

Takođe mislim da je ovo mjesto o kojem treba razgovarati ne samo o ovoj temi neko i oko drugih značajnih tema. Ja sam to podržao svojim glasom, i ako se usvoje amandmani kolege Bojanića ja ću da podržim generalno da čitav predlog uđe u etički kodeks, sa tim zaista nemam nikakav problem. Želim samo jednu stvar da kažem, zbog toga sam se javio. Procesi koji su se desili u parlamentu i tako veliki broj nezavisnih poslanika bez partije sa parijama itd. ja lično mislim, a želim da uputim tu poruku i prema građanima Crne Gore su dobri, korisni. Zašto? Zato što se građani ne mogu osloboditi dok se njihovi politički predstavnici ne oslobode. Građani ne mogu da djeluju slobodno dok njihovi politički predstavnici ne mogu da djeluju slobodno. I partija nije nikakva apstrakcija. Mi želimo da pravimo apstrakcije, niti je nikakva dogma, niti je nešto što je propisano u svetim knjigama, partija je samo skup ljudi koji se okupljaju oko jedne političke ideje. U momentu kad ta politička ideja izaziva devijacije, taj skup može da se rastavi, umanjuje, spoji, pretvori u drugi to je potpuno nebitno i zato sam potpuno saglasan sa vama i stavom da svi mi pokušavamo da svoje političke stavove i tendenciju za promjenama ostvarimo. U ovoj ili u onoj formi o tome će odlučivati građani. Ja sa tim zaista nemam nekakav problem i vrlo sam spreman i za izbore, a saglasan sa vama da ne treba da idemo na strijeljanje i nećemo sigurno ići na strijeljanje, ali isto tako sam saglasan, ne znam da li sam saglasan. Ali, vjerujemo, mislim da i vi dijelite taj stav da će opozicija i pored svih manjkavosti naredni put uspjeti u svom konačnom cilju to je da smijeni vlast.

PREDSEDAVAJUĆI BRANKO RADULOVIĆ:

Hvala vam kolega Abazoviću.

Izvolite kolega Damjanoviću.

ALEKSANDAR DAMJANOVIĆ:

Slažem se sa vama da partitokratski sistem, ali on je prije svega diktiran dominantnom politikom vladajuće partije svih ovih 20 godina, partija kontinuiteta. Ali to su naše političke razlike, zato smo mi ovdje, sjedimo u SNP-u, ili već gdje. Kolege su u DPS-u, ja smatram da je ljekovito da se promijeni vlast, da DPS bude u opoziciji, biće bolji za DPS i za kompletnu Crnu Goru, no o tom potom, građani daju svoj sud. Negdje onda zaista evo neka ovo bude na jedan, da kažem, možda neprikladan način, neblagovremen način, možda pogrešnoga tajminga, ali i poziv na kraju će ovaj parlament sa dvije trećine, možda moći da

mijenja izborni zakon ako se to pokaže nužno za izbore koji slijede. Ajmo da uvedemo onda ovo što ste vi ovdje pominjali, tu otvorenu listu, gdje ćemo imati ime partije i vi ste to na početku ove rasprave rekli gospodine Raduloviću i ime partije, odnosno koalicije, sa ljudima koji će biti jasno definisani na tom spisku, pa će građani zaokružiti. Možda neće Dritan i Saša dobiti ništa, neko će dobiti super, je li bog dao taj koji dobije imaće malo veću odgovornost da sjedi ovdje mjesto nas, da nešto progovori, da razmišljamo čak u nekom prelaznom periodu da zbog male Crne Gore imamo i kombinovani sistem gdje bi jedan dio se birao na tim otvorenim listama, a partije bile te koje modeliraju jedan dio većinski, gdje bi ljudi birali u kvartu za pet šest, da kažem istaknutih ljudi koji žele nešto da rade za svoju sredinu, pa da vidimo negdje možemo li se toga okova, tih partitokratskih stega na taj način osloboditi.

PREDSEDAVAJUĆI BRANKO RADULOVIĆ:
Kolega Kaluđerović.

VELIZAR KALUĐEROVIĆ:
Hvala vam gospodine potpredsjedniče.

Dakle, maksimalno se trudim da zbog poštovanja koje imam prema hiljadama članova i simpatizera i birača SNP-a, za koje sam uvijek mislio, i u ovom trenutku mislim, da su sjajni ljudi jedno najodanije biračko tijelo ne želim ni jednim, jedinim gestom da ih povrijedim, ušao sam u politički rizik da u trenutku kada sam odlazio iz SNP-a i na zadnjoj sjednici Odbora glavnog grada vi to znate, jer ste i vi tamo prisustvovali uskratio partijske kolege mnogih informacija koje bi mi da sam ih saopštio olakšale i razumijevanje kod tih mojih dragih ljudi sa kojima sam godinama sarađivao zbog čega sam donio odluku, ponavljam, još jednom najtežu u životu. Ja se još jednom potpuno otvoreno i uspravno gledam prema građanima Crne Gore i njihovom sudu prepuštam da li sam i da li ću napraviti nešto što je mimo njihove volje i to prvenstveno onih koji su glasali izbornu listu SNP-a sa koje sam imao čast da budem izabran, ali bog mi je svjedok da sam učinio i donio odluku, sa najiskrenijom namjerom, da se politička akcija i ofanziva političke borbe, da se mijenjaju na bolje stvari u Crnoj Gori, bio ključni, opredjeljujući motiv da odlučim kako sam odlučio.

Gospodine Damjanoviću, reći ću, priznajem, da sam pred velikim izazovom, vi znate sjedjelo je u Klubu poslanika SNP-a u onih 15-tak dana prije nego što smo kolega Gošović i ja, kao poslanici definitivno pošli iz SNP-a i od ukupno tada devet poslanika SNP-a, nas sedam je tamo bilo. Nijesu bili samo predsjednik partije Milić i nije bila kolegunica Jonica. Veoma sam dobro zapamtio za čitav život riječi koje sam izgovorio i znate što ste rekli kolega Damjanoviću, imam obavezu prema članstvu SNP-a da kažem. Nikada više nećete biti na istoj izbornoj listi sa Srđanom Milićem. Je li istina ovo i pitam i vas i sve ostale prisutne poslanike koji su bili tu prisutni? Vaš izbor je da se borite protiv stvari koje i sami prepoznajete i javno se na određeni način deklarirate i koje za pažljivije političke analitičare, nije teško zaključiti protiv problema, da se unutar partije za njih izborite i svaka vam čast ako i na takvom opredjeljenju, ja sam se opredijelio da kažem, ja odlazim i želim na jedan drugačiji način da se borim za principe. Ako sam promijenio partiju, nijesam promijenio ni životne i političke principe kojim sam se rukovodio kroz život. Hvala.

PREDSEDAVAJUĆI BRANKO RADULOVIĆ:
Hvala kolega Kaluđeroviću.

ALEKSANDAR DAMJANOVIĆ:
Hvala gospodine potpredsjedniče.

Ja mislim, večeras da nabrajam suštinske razlike partije kojoj ste nekada pripadali i gdje ste sada, da ste promijenili političke principe, makar programske principe. No, to je vaša stvar, na kraju krajeva Demokratska partija socijalista, SNP, sada demokratski Crnogorci potpuno legitimno, potpuno legitimno nijesu isti motivi bili, pretpostavljam prelaska DPS-a u SNP, kao iz SNP-a u demokratske Crnogorce. Ali, potpuno vaše pravo da to uradite i u to vam pravo niko ne ulazi. Samo da vas zamolim ja sam čuo vaše viteštvo, ja sam rekao tada pred ljudima, da ja sam rekao pred ljudima, ja imam najviše razloga, to sam rekao pred ljudima, da zbog mog ličnog odnosa sa predsjednikom partije Milićem ne budem na istoj listi s njim. I ja sad to opet mogu da kažem, najviše razloga sam imao u SNP-u ja, da zbog mog ličnog odnosa s predsjednikom partije, koji sam podastro interesu SNP-a, ne budem na istoj listi. To da ponovim, da ne bude zabune i ostajem pri tome, što ja jednom kažem i ostanem pri tome. Ali, ovdje, ako već viteški pričamo o partijskim sada razlikama gospodine Kaluđeroviću, da vi nijeste u novoj partiji, da ste ostali nezavisni poslanik, kao kolega Gojković ili kolega Bojanić, onda bi pretpostavljam drugačije mogli da pričamo, da pričamo samo o nezadovoljstvu koje ste vi iskazali na jedan drugi način. Ali su sada situacije promijenjene sada imate partiju kojoj pripadate, legitimnu. Kao partiju kojoj ja pripadam legitimno. Gdje ćemo biti 2016.godine nakon izbora, hoćemo li mijenjati profesije, je li bilo dosta ovoga, je li nekome dosta sedam, nekome 27 godina o tom po tom. Sve je legitimno, ali dozvolite kad ste vi iznosili neke stvari za koje sam rekao da jesu takve, evo da ja kažem demantujte me ako to nije tako. Hvala vam.

PREDSEDAVAJUĆI BRANKO RADULOVIĆ:

Hvala kolega Damjanoviću.

Nešto što je dio zajedničke muke bilo u porodici ili partija i državi ili nešto uvijek može skliznuti sa povećanom emocijom da se vratimo nečem što su osnovni principi utemeljeni današnjem predlogu, kako bi mogli da završimo ovu raspravu na jedan način koji neće izazvati kod svakog od nas određeni stres.

Izvolite kolega Labudoviću, u tom smislu molim vas.

EMILO LABUDOVIĆ:

Potpredsjedniče i meni je zaista žao, ponavljam još jednom što je jedna ovako ozbiljna tema zarobljena ovim prizvukom unutar partijske borbe i neke vrste osvetničkog reagovanja na ovu ili na onu situaciju.

Ovdje je neko pomenuo koliko ima stranaka u Crnoj Gori, ja ih nijesam brojao, ali bih se smio zakleti da je najveći broj njih stvoren na ljutnji. Jer, smo mi i kolektivno i pojedinačno pripadnici violentnog dinarskog tipa, mentalitetskog koji ne trpi manjinu i manjinsku poziciju. U svim tim partijama postoji statutarna odredbe koja garantuje takozvano manjinsko mišljenje i pravo na manjinsko djelovanje. I zapadne partije su zapravo koncipirane na tom principu, tamo je vrlo legalizovana i legalna takozvana manjinska frakcija koja koristi sva dozvoljena sredstva da u okviru stranke dobije većinsku podršku. Ali, to kod nas nije primjer i znate šta je najgore mi još uvijek nemamo demokratsku tradiciju. To što je ovo počelo prije 20 - 25 godina, sa stanovišta razvoja jednog demokratskog društva to je praktično juče. Pogotovo u situaciji kad u društvu nemamo još uvijek razriješena krucijalna, ni ekonomska, ni statusna, ni društvena, ni vjerska, ni pojedina pitanja ni po jednom osnovu, onda se vrlo lako nalazi razlog da se naljuti i da se ode. Ono što je meni važno, jeste da ovdje u pozadini svega stoji pitanje takozvanog izbornog sistema. Ali, to se ne može raspravljati na ovaj način. Potrebno je da se distanciramo od dnevno-političkih razloga i da sjednemo i da najozbiljnije na nauci, na primjerima iz prakse iz okruženja i iz svijeta na najboljim primjerima nađemo model koji nama odgovara.

I na kraju gospodine potpredsjedniče da vama odgovorim na pitanje kad će biti sljedeći izbori. Sljedeći izbori će biti 29. novembra 2016. godine, nakon što 20. i nekog oktobra ova vlast konačno prizna da nema podršku, formira se tehnička vlada koja će dobiti mandat da za godinu dana pripremi jedne fer i demokratske izbore i oni će biti tu, ja mislim da je 29. novembar, najprikladniji datum 2016. godine, naravno za nove izbore.

Zahvaljujem.

PREDSEDAVAJUĆI BRANKO RADULOVIĆ:

Amin.

ALEKSANDAR DAMJANOVIĆ:

Saglasan sam, da ponovim ova teška tema danas o kojoj pričamo i neka smo ispričali, mislim da će poslije neke ljutnje, a ja sam dio svega toga i žaljenja zbog podignutog tona, ako sam bilo kog kolegu nenamjerno uvrijedio da razmišljamo da zajednički u kontekstu definisanja izbornih pravila, bez kojih nema fer i demokratskih izbora, razmišljamo dakle i o modeliranju ovog sistema, gdje ne bi sistem dozvolio bilo kakvu ljutnju koja bi vodila ka o ovom o čemu danas razgovaramo. Odnosno, gdje bi ta ljutnja bila zasnovana u samom sistemu, gdje bi poslanik bio odgovoran koji je na listi dobio podršku da zaista raspolaže svojim mandatom i možda je to danas jedino što valja iz ove rasprave što možemo da izvučemo. Kažem uz sve ono što se čulo, sam sam bio neuobičajeno dio kolega, s kojima sam do juče jeo partijski hljeb i jest ću ga ovdje uparlamentu dok smo poslanici i nadam se sarađivati makar na onome što nam je zajednički interes. Da negdje prepričamo i ovu priču. Dešavaju se znači i u vladajućim partijama isti procesi. Dakle, rastakanja to će dovesti do nekih promjena.

Mišljenja sam da su generalno promjene vlasti, da je generalno promjena vlasti u Crnoj Gori neophodna zbog Crne Gore. Možda me vrijeme demantuje kolega Labudoviću i mene i vas, pa ovo bude možda i model koji će dovesti do tih promjena, brže nego model koji smo imali. Hvala.

PREDSEDAVAJUĆI BRANKO RADULOVIĆ:

Hvala.

JELISAVA KALEZIĆ:

Hvala gospodine. Potpredsjedniče Raduloviću ovo će biti potvrda onoga što je očigledno. Ja ne samo da sam trećeg doba, ja sam po malo iz drugog filma. Pošto sam nestranačka ličnost, naravno da mi je jasno kako funkcionišu političke partije i naravno da je to jedan način koji je prepoznat u ovom dijelu svijeta kome mi pripadamo. Bez obzira da li smo u Evropskoj uniji ili smo s kraja. Ali, takođe treba da obratimo pažnju da se u istom tom svijetu dešavaju različite promjene, odnosno proširuje se registar oblika djelovanja. I mnogo je i kod nas već, ako obratimo pažnju, vidjet ćemo neformalnih grupa i pojedinaca, i građana koji se povezuju oko određenih tema. Čini mi se da bi naš parlament, mi danas govorimo o etičkom kodeksu, ali čini mi se da bi bilo dobro prvo pretresti Poslovnik i pripremiti Poslovnik za vrijeme buduće. Da zaista budemo senzitivni ka drugim oblicima djelovanja. Zašto ne očekivati da će na sljedećim izborima da se pojavi grupa birača koji nijesu politička partija koji su recimo isključivo zainteresovani za ekološke teme ili isključivo zainteresovani za pitanje urbanih tema u smislu da kažem i socijalnih programa i podrške međusobne solidarnosti i slično.

Dakle, ja ću samo završiti nečim što smo svi mogli da pročitamo, a podsjetiću vas. Ništa se u Sloveniji loše nije desilo, kada je prije, čini mi se, dvije i po godine, podsjetite me,

u Skupštini promijenjena Vlada, umjesto gospodina Janše, došla je gospođa Alenka Bratušek koja je pozvala na razgovor, kao predsjednica Vlade, predstavnike neformalnih grupa protestanata da razgovaraju. U ovom trenutku nam se čini da je Crna Gora svjetlosnim godinama daleko od tog trenutka, ja mislim da nije. Ne da bih nagovještavala neki pritisak, uopšte ja prosto nemam snage za sukobljavanje, što ne znači da ne znam da stanem na biljevu. Ali, hoću da kažem, da i ovdje iz parlamenta treba da pogledamo i da smo svjesni da osim ovih oblika koji su uobičajeni djelovanja političkog postoje i mnogi drugi, kao što oko nas u prirodi postoje različite forme, različiti oblici života svi čine eko sistem. Ako se izaberu, samo neki to postaje monokultura kojoj treba mnogo vještačke podrške da bi opstala. Čini mi se da treba da razmislimo o promjeni Poslovnika, da treba da uvažimo situaciju da je toliko ljudi...svojih razloga, partijskih, ličnih, promjene mišljenja, promjene stava. Ne bih rekla da je to samo zbog ljutnje, prosto postoji određeno sazrijevanje u odnosu na neke situacije, na ličnom planu. Ja to veoma uvažavam, djeluje mi neprirodno da recimo grupa poslanika po Poslovniku, tri poslanika mogu da formiraju poslanički klub, ne dobije to pravo. I djeluje po malo uvredljivo da veliki broj naših kolega poslanika nema mogućnost da formira poslanički klub oko tema zbog kojih su se izdvojili. To ja mislim da nije u redu i da treba da se pripremimo za vrijeme koje će vrlo brzo doći, vrlo brzo, brže nego godinu dana, kad će ovdje da sjedi po mom mišljenju 10 ili 12 nestranačkih ličnosti. Oprostite malo samo ironije. Ne projektujem neku mogućnost mog pojavljivanja ponovo, ali projektujem mogućnost pojavljivanja velikog broja pojedinaca koji će se zalagati za neke programe koji nemaju veze sa partijskim programom.

PREDŠEDAVAJUĆI BRANKO RADULOVIĆ:

Hvala. Vi ste.... zakon u Skupštini, da da trebali ste ga tu staviti, ne samo Poslovnik da, da. Jeste, jeste, to napisali ste to tako.

Izvolite kolega Damjanoviću, hoćete li odgovarati kolegini? Ne. U redu.

Kolega Gošović je takođe nekoliko puta bio pomenut pa i ako su iz iste partije, daću uvažavajući kolegu Gošovića.

Izvolite.

NEVEN GOŠOVIĆ:

Izlaganje kolege Damjanovića traži svakako moj komentar.

Prvo kolegi Damjanoviću je apsolutno dobro poznato da nije sam rezultat na kongresu bio razlog mog napuštanja SNP-a, sam rezultat, kao rezultat. Nego jedna moja procjena, da način rukovođenja partijom ne može napraviti iskorak dalje koji nam je neophodan, kao partiji koja treba da poveća broj mandata i da da snažan doprinos rušenju ovoj vlasti. Ta moja procjena, volio bih da se prevarim u tome i da SNP pokaže mnogo bolji rezultat, nego kad sam bio u njoj bila je razlog da napuštim SNP. Što se tiče programa te partije Damjanoviću dobro znate da smo u taj program ugradili sve, svoje ideje i svoja nastojanja da se taj program ostvari i sigurno je da mnogo odstupanja od tih ključnih principa svakako da nema niti može biti i to građani dobro znaju. Ne treba o tome ni da govorim građanima jer oni to dobro znaju.

Ali, sa aspekta programa partije kojoj sada pripadam, morali ste da primijetite da su ti mladi ljudi imali jednu nešto drugačiju viziju kada su izrađivali taj program. Da taj program grade na pobjedama i stvaranjem onih uslova i onih programskih ciljeva koji će doći do te pobjede a ne na podjelama. Jer, ova vlast kao što dobro znate godinama na tim podjelama oko identitetskih pitanja, oko crkve, oko jezika, oko NATO dijeli ovaj narod. Homonizuje svoje biračko tijelo i jednostavno to je između ostalog bitan razlog što nema ... da tako kažem razno raznih struktura u okviru jedne partije da dođe do uspjeha na tim izborima. I upravo

takav pristup tih mladih ljudi na čelu sa Aleksom Bečićem, već je evo ta partija postoji evo koliko tri - četiri mjeseca, ali u svim ispitivanjima javnog mnjenja bilježi procenat podrške birača od devet do 11%. I Aleksa Bečić kao neko u koga građani imaju veoma visoko povjerenje. To nam samo potvrđuje da smo na dobrom putu sa tog aspekta stvaranje tih preduslova, programskih preduslova, da imamo jednu novu vrijednost, jednu novu političku ponudu koja će imati za rezultat zajedno sa svim opozicionim partijama da konačno dođe do smjene ove vlasti. I ono što me posebno motivizuje da se smatralo da kada već govorimo o toj etici da je moja i obaveza prema tim biračima da jednostavno ako vidim da ih smatram i duboko sam ubijeđen da ne možemo napraviti taj iskorak sa načinom rukovođenja partijom, da jednostavno želim da radim na nečemu što će predstavljati novu vrijednost i buditi neku novu nadu. Apsolutno se slažem i to bi bilo dobro rješenje, da bismo stvorili taj koncenzus i građanima pružili šansu da na tim izbornim listama glasaju i za partiju i naravno kandidate na toj listi. Jer, sam duboko ubijeđen, da bi ti građani svakome dali svoje mjesto na tim listama.

PREDŠEDAVAJUĆI BRANKO RADULOVIĆ:
Hvala vam.

ALEKSANDAR DAMJANOVIĆ:

Evo kao što smo i rekli, mislim da je negdje i primjereno da sa dojučerašnjim partijskim ... da kažem korektan način, apsolutno da je kongresni rezultat posljedica svega onoga što smo imali. Je li tako? Uoči kongresa u partiji, naravno cijenim da je ovo tačno što ste sada rekli da to nije bilo samo posljedica dobrog rezultata koji jeste došao po vrh svega, nakon svega toga što je došlo do rezultata vi ste to javno i rekli gospodine Gošoviću, kao što sam i ja to javno rekao. Da sam ja nezadovoljan tokom kongresa kongresnim rezultatom i politikom koju je sprovodio predsjednik Milić i da je to bio i moj motiv da se kandidujem. Ono oko čega se nijesmo složili je negdje da na kraju tog kongresa smognemo snage i da zajednički taj dio uslovno rečeno rehabilitacije partije koji je nezaustavljiv. To znam, rezultate znam zajedničkog rada. Lakše možda sa vama nego što je bilo, nego sada, ali sada ide onako kako treba da bude i kako SNP-u pripada od svog postanka i ne ulazeći u istraživanje javnog mnjenja nikad ih u životu nijesam komentarisao poslanik sam sedam godina, niti ću sada samo ću primijetiti da u momentu kada smo imali više poslanika davan nam je na tim istraživanjima cenzus, pa su rezultati bili višestruko veći. Vrijeme će pokazati kažem, možda model fragmentacije koji sam kritikovao u javnim nastupima mene demantuje pa dovede do toga da to bude način za bržu promjenu vlasti. Bojim se da to neće biti tako, ali ćemo da radimo, da sve naše programske, ideološke, nacionalne i sve druge razlike koje imamo u opoziciji podastremo zajedničkom cilju, a to je promjenama u Crnoj Gori. I kontekst najavljenih protesta i kontekst odgovornosti prema tome, kako se ponašamo spram te ideje i kako se dolazi i do septembra i do oktobra i sva ova teška pitanja koja će negdje biti na stolu i vrlo jasni i precizni odgovori od svake političke grupacije koja ih mora dati. A ja se radujem tom vremenu koje dolazi u oktobru, novembru. Onda ćemo na kraju krajeva ja i moj kolega Gošović testirati programske principe, jednostavno će pokazati i dovesti do nekog izbornog rezultata koji ćemo postići na tim izborima, pa ćemo se negdje kako ono kažu naši stari prebrojati. Hvala vam.

PREDŠEDAVAJUĆI BRANKO RADULOVIĆ:
Hvala i vama.

Da počnemo i sa sljedećom tačkom.

Uvaženi kolega, prvo kolega Gojković, pa koleginja Jonica na kraju.

OBRAD GOJKOVIĆ:

Hvala potpredsjedniče, poštovane kolege,

Da nijesam imao namjeru da se javljam za riječ, ali to je jedna rečenica da na mnogi način ovo, ovakva vrsta diskusije danas nema smisla. Ja mislim da ima smisla, ako ništa zbog edukacije. Edukacije i javnosti, edukacije mladih ljudi koja ulazi u politiku i preporučujem nadam se da ste ovo dobro pratili, jer ovo baš na ovoj tački dnevnog reda mogu puno toga da nauče.

Šta je politika, kakve svezavrzame, zamke donosi i šta sve može da napravi.

Ja ću vas podsjetiti na jednu neprijatnu činjenicu preporuke Savjeta Evrope, gdje se tražilo od Crne Gore da uvede, da su poslanici i odbornici vlasnici mandata.

Obrazloženje te preporuke je bilo da se na taj način sprečavaju zloupotrebe lidera da manipulišu sa poslanicima i odbornicima, ne želeći na ovaj način nikako da optužim svoj bivšeg lidera u stranci. Govori se o liderima generalno, uopšte govorim generalno, ne govorim o partiji kojoj sam nekada pripadao o čijem članstvo mislim sve ono što je rekao gospodin Kaluđerović. Uz tu preporuku je stala jedna vrlo neugodna konstatacija. No ja ću je ponoviti, na engleskom da je u Crnoj Gori politička scena, tradicionalno sklona korupciji. Bez obzira, koliko se mi kritikovali ovdje, ja sam tražio da se jedna takva definicija izbací, jer mislim da to nije tačno. Međutim, mnoge stvari koje su se kasnije dešavale, vidim da imaju utemeljenja u tome. Kada smo ovdje donosili Zakon odbornika i poslanika gdje su oni vlasnici mandata ustavnog rješenja itd. mnogi su se gorljivo zalagali za to rješenje. Da bi odmah isti ti koji su se ovdje zalagali za ta rješenja tražili blanko ostavke poslije prvih izbora, što je potpuno suprotno. Ne radi se o lideru moje bivše partije. Znači licemerje, neiskrenost i ovo danas nove diskusije ustvari nijesu suština etičkih kodeksa. Suština je kampanja za sljedeće izbore i unutar stranačke borbe ne samo između stranaka, nego unutar stranačke borbe za liderske pozicije. Nadam se da to javnost osjeća, kuda idu ovi ... ove političke borbe. Znači, potpuno je nespojivo zalagati se ovdje za vlasništvo mandata odbornika i poslanika, sutra na partijskim organima tražiti blanko ostavke, da bi mogli predsjednici partije kao i funkcioneri da raspoređuju svojim drugovima, prijateljima, rodbini. To je jedna vrsta političke korupcije. Pogotovo je neprihvatljivo, prakse koju sam ja prošao da izađete na jedne lokalne izbore, da donesete političku platformu i u toj političkoj platformi izvinjavam se kolegama iz DPS-a jer je primjer da se odnosi na njih da nećete ići u koaliciju sa DPS-om i posvetite se i javno saopštite to javnosti, vodite tu politiku i onda budete poslije izbora prodati od svojih kolega.

I na kraju dođete do toga da najveći funkcioneri partije na partijskim organima kažu da su bolji ljudi oni koji su za koaliciju sa DPS-om nego oni drugi. Ja samo pitam, ko može ostati poslije toga u jednoj partiji. Javnosti pričate jedno, javnosti znači izađete u Herceg Novom na izbore, kažete, nećete u koaliciju, vidite da se nešto sprema, neke igranke oko vas, dok su oko vas i kriminalci, i političke partije, i korupcija, i tajkuni i onda na kraju doživite da je ustvari neko radio protiv vas, da vas je neko izdao i to javno kaže da su bolji ljudi koji su za koaliciju sa DPS-om nego oni koji su javno iznijeti da to nijesu. E, to je poenta priče, o iskrenosti i razlozima nekih napuštanja partija.

Šta je poenta moje priče? Poenta moje priče da puno puta postavljam sebi pitanje, a posebno poslije 17 godina u jednoj partiji 17 ili 18 od osnivanja ne znam ni ja koliko. Da li je moglo drugačije, da li sam mogao da donesem drugačije odluke? Ne. Svaku odluku koju sam donio, donio sam ispravno, sve odluke partijskih organa sam ispoštovao, svaku do posljednje, do ove koja je prelila čašu, da se narodu priča jedno, a da se u tajnosti radi drugo. Kako ja karakterišem ove procese ovolikog broja samostalnih poslanika. Sve više sam u ubjeđenju da je to jedan prirodan proces koji će na kraju natjerati političke partije da

se demokratizuju unutar sebe i da se forsira kvalitet i odgovornost. I mislim da je to jedan dobar proces. Kao samostalni poslanik osjećam se vrlo dobro, imam odriježene ruke da glasam, ne podliježem nikakvoj partijskoj disciplini niti nametanju bilo kakvih stavova. A ono što sam želio da podržim gospođu Jelisavu Kalezić, kada je govorila o poslaničkim klubovima i problemima sa Poslovnikom. Samo da napomenem, da će se sigurno desiti da će na neke sljedeće izbore izaći grupa birača. A pogledajte Poslovnik, potpuno je neriješena ta mogućnost, kako oni da stvore klubove i kako da oni funkcionišu. Tako da treba raditi na tom pitanju, ja se nadam da će sekretar sigurno preduzeti određene mjere da se neke stvari izmijene. Hvala.

PREDSEDAVAJUĆI BRANKO RADULOVIĆ:

Hvala i vama.

Lično iskustvo da je mnogo grk i partijski život i mnogo ima obaveza u njega i ne treba ga toliko ni crnjeti. Posebno neki na Univerzitetu moje kolege kažu, mi nismo u politici, i mnogo smo čistiji od vas. Dođi malo družite se boriš za Crnu Goru. Ne, zato što me to vrijeda strašno kolega. Nismo mi odođen neko ko je manjeg moralnog rejntinga, nego to su oni koji+ sjede fino pokraj televizora i gledaju lični interes.

Koleginica Jonica u tom fonu molim vas.

SNEŽANA JONICA:

Završne riječi kao predstavnik predlagača ovog Predloga odluke reći ću sam par stvari.

Ponoviću da je glavni Odbor SNP-a 10.jula jednoglasno odlukom na Cetinju zadužio Klub poslanika SNP-a da predloži ovu odluku o dopuni etičkog kodeksa. Ponoviću da smo ovom odlukom predložili da se difiniše da poslanik koji napusti ili bude isključen iz partije, sa čije je izborne liste izabran, a nakon toga ne podnese ostavku, postupa suprotno etičkim načelima i standardima. I ponoviću ono što sam rekla u jednom od izlaganja, da sam kao jedan od predlagača, a o tome će se izjasniti plenum predala amandman koji sadrži neke ideje, ili malo proširine ideje koje su se čule ili mogle prepoznati u amandmanima mojih kolega.

Dakle, predložila sam da zaista kroz obavezu iz etičkog kodeksa uvedemo i poštovanje javnosti i identično prenijela normu koju su predložile trojica kolega obavezujući poslanike da javnost upoznaju sa informacijama o tome da li se protiv njih vodio ili se vodi krivični postupak za krivično djelo za koje se može izreći kazna zatvora za djelo za koje je bio optužen u periodu do 10 godina, prije nego što je prvi put izabran za poslanika.

Ovo sam proširila, smatrajući korisnim da građani Crne Gore znaju, u odnosu na sve one koji ih predstavljaju, na način što sam obavezala poslanike, takođe da osim vođenja krivičnog postupka obavijeste građane o informaciji o tome da li su krivično osuđivani, te da li su bili ili su još uvijek saradnici neke domaće ili strane obavještajn, odnosno bezbjednosne službe i o kojoj se službi radi. Ja mislim da bi na ovakav način građani zaista javno iskompletirali informaciju o onima koji ih predstavljaju u Skupštini Crne Gore, kao najvećem predstavničkom domu i na taj način zadovoljili i parvo, i obavezu javnosti da zna sve što treba o svojim predstavnicima.

I na kraju, činjenica je da se iz ove diksusije moglo čuti jedno. Da definitivno postoje potrebe da se nešto uradi sa izbornim zakonom ili izbornim sistemom kako bismo ono što je realnost, i što se sve češće događa, zaokružili, tako što ćemo dvotrećinskom većinom kako se izborni zakon, odnosno izborni system definiše izabrali koji je to model koji najviše odgovara da obezbijedimo da se izborna volja građana koja se odredi na izborni dan, zaista poštuje do kraja izbornog ciklusa. I na ovakav način obezbijedićemo, ako ovaj predlog dobije

podršku, da na taj način pošaljemo poruku da su nam potrebne i priče o promjeni izbornog sistema i potrebne su i priče o promjeni izbornog zakona i o svemu onome što slijedi, kako bismo poštovanje izborne volje građana zaokružili na potpuno zakonit i ustavan način. Hvala.

PREDSEDAVAJUĆI BRANKO RADULOVIĆ:

Hvala i vama.

Konstatujem da je pretres povodom ovog predloga završen. O njemu ćemo se izjasniti sutra.

Uvažene kolege, prelazimo na posljednju tačku dnevnog reda današnjeg zasijedanja.

Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o javnom redu i miru.

Ovlašćeni predstavnici Vlade su: magistar Raško Konjević, ministar unutrašnjih poslova i dr Miloš Vukčević, generalni direktor Direktorata za bezbjednost, zaštitne poslove i nadzor.

Izvjestioci Odbora su: dr Miodrag Vuković Zakonodavnog odbora, Snežana Jonica Odbora za politički sistem, pravosuđe i upravu.

Otvaram pretres.

Da li predstavnik Vlade želi dati dopunsko obrazloženje?

Ministre Konjeviću, pozdravljam vas.

Izvolite ministre.

Hoćete li ministre da kažete nešto? Dobro.

Prelazimo na prvi krug rasprave.

Prvo koleginya Tanasijević, govorili ste i vi je li? Dobro.

Koleginya Kalezić. Izvolite.

JELISAVA KALEZIĆ:

Hvala gospodine potpredsjedniče Raduloviću,

Gospodine ministre sa pomoćnikom.

Ovako, prvo ću pitati gospodina ministra Konjevića. Radi se doduše o drugom zakonu a o istoj materiji. Raspravljali smo u decembru, ako se tačno sjećam, o Zakonu o javnim okupljanjima i bilo je rečeno, to je samo neka dorada, biće u prvom kvartalu naredne godine. Prošao je drugi kvartal ove godine, od toga nema ništa.

Pošto su po mom mišljenju ova dva zakona povezani ili su bar kompatibilni na način da treba vidjeti šta se hoće i jednim i drugim, a imam pravo da sam podozriva kao građanka, tražim da mi se odgovori šta je bilo sa tim.

Sada prelazim na ovo što nam je dostavljeno i hoću da ukažem na nekolike stvari koje mi se čine da su bitne. Ovo je izmjena i dopuna Zakona iz 2011. Ona nije nešto, meni se čini, nije većeg obima, ima nekih nijansi koje treba razmotriti, ali ono na šta bih ukazala to je struktura zakona. Znači, kada se već mijenja trebalo je po mom mišljenju urediti zakon po određenim aspektima remećenja javnog reda i mira. Ovo je natrpano kao u korpu što se stavlja, tako da se recimo, urbani vandalizam prepliće sa nekim drugim formama, neisticanje zastave ili zloupotreba simbola je odmah u članu do prostitucije i tako, prosto nekako se vidi da se niko nije bavio strukturom. Postoje fokusiranih nekoliko, da kažem, oblika remećenja javnog reda i mira koji formiraju strukturu, to je moja suštinska primjedba. Međutim, ne daleko od te suštine nalazi se i ovo.

Ja ću sada pročitati jedan član i ispričati vam svoje iskustvo iz maja 2013. godine, to je član 10 Predloga izmjena i dopuna, a odnosi se na član 11 prethodnog zakona gdje kaže:

Ko ometa ili omalovažava službeno lice, odnosno zaposleno lice u organu državne uprave, lokalne samouprave ili drugom pravnom licu koje na osnovu zakona vrši javna

ovlašćenja u vezi sa vršenjem javnih ovlašćenja kazniće se za prekršaj novčanom kaznom od 250 evra do 1000 evra ili kaznom zatvora do 45 dana.

U stavu 2, dvije hiljade evra se zamjenjuje sa 1200 evra. Dakle, kome ide kazna gospodine ministre? Kazna ide u bužet, ali u slučaju mog primjera koji ću vam sad ispričati trebalo bi da Vi meni, kako se popularno kaže, dođete taj iznos jer me je vaša policija ometala u maju 2013. da uđem u Skupštinu.

Naravno, nije mi palo na pamet da protiv policajca bilo šta preduzmem. Ja sam jednostavno došla do ograde koja je bila postavljena, što je bilo malo pretjerano, narod nije navaljivao na Skupštinu. Htjela da uđem u zgradu, policajac je rekao ne može imamo naređenje. Rekla sam, može, može, ja sam poslanica. On je i dalje bio uporan da ima ovlašćenja da zabrani. Rekla sam, ja ću se legitimisati, imam legitimaciju i poslaničku legitimaciju. Čovjek je vrlo bio dosledan naređenju koje je dobio, naravno nije ispao incident. Neko ko je vjerovatno imao malo veće ovlašćenje shvatio je situaciju. Nikad mi ne bi palo na pamet da gonim tog policajca po zakonu. To je bilo upravo ovo što ste rekli gospodine ministre, upravo ovo što ste rekli, što ste predložili u zakonu. Dakle, neko ko ometa ili omalovažava službeno lice, odnosno zaposleno lice itd. ili lice koje na osnovu zakona vrši javna ovlašćenja.

Dakle, mač svaki ima dvije oštrice. Ali, nije problem u tome. Problem je u tome što društvo se razvija na određeni način. Postoji znatna društvena patologija i slažem se da ta društvena patologija treba različitim mjerama da se popravlja, da se prevenira prije svega. Kada dođemo do toga da se sprečava kaznama onda smo već u velikom problemu i zbog toga sam imala predlog za vas, da se prvo pozabavite strukturom, da se vidi iz kojih oblasti je najviše prekršaja, da se vidi kako to određene službe registruju pa onda da idemo na represiju. Možda ja to ovako previše ispričah, Vi biste po kratkom postupku ali onda ako idete po kratkom postupku očekujte da će neki građani da traže i od vas da platite što ih ometate.

PREDSEDAVAJUĆI BRANKO RADULOVIĆ:

Opet ... protesti. Po kratkom postupku.

Izvolite kolega Miljaniću.

Dalje, možete ministre ali kad završimo krug, pa onda kolega Rastoder, pa Jonica, pa Perić, pa Dragičević, pa Sijarić.

Izvolite.

ZORAN MILJANIĆ:

Uvaženi gosti, Skupštino, građani Crne Gore,

Prvo moram primijetiti gospodine ministre da ovaj zakon dolazi ponovo poslije nekoliko mjeseci. Zar nijesmo ovo i u prethodnim izmjenama zakona mogli predvidjeti, nego ponovo, ovaj, nijesam pobrkao, govorili smo o prethodnim izmjenama, govorili smo o protestima, govorili smo ako se sjećate ... dobro, dobro ... sve u redu.

U svakom slučaju sličan zakon kao i ovi ostali zakoni koji su bili do sada, ima i dobrih i loših strana. Dobra strana je umanjenje novčanih kazni gdje to treba i dobra strana isto tako uvećanje novčanih kazni gdje isto tako treba pogotovo u članu 13, gdje se povećava novčana kazna za upotrebu vatrenog oružja, nošenje i eksplozivnih materija i prijeti se kaznom zatvora do 30 dana. Mislim da je tu novčana kazna trebala biti i veća, a isto tako i kazna zatvora jer smo svjedoci velikog broja obračuna, svjedoci smo velikog broja paljenja automobila, bacanja bombi, pucnjava, ranjavanja, ubistava i svega onoga što nosi sa sobom upravo nošenje vatrenog oružja i na javnom mjestu i van javnog mjesta. Tako da je ta kazna morala biti drastičnija.

Dolazite u Parlament poslije vrhovnog državnog tužioca. Juče smo ovdje čitavi dan razmatrali taj Izvještaj Vrhovnog državnog tužilaštva i iz tog Izvještaja vidio sam da je 8% više krivičnih djela koje se tiču javnog reda i mira u 2014. godini u odnosu na prethodnu godinu. Znači, jedna veoma loša informacija i moram vam reći da smo mi u DEMOS-u nezadovoljni stanjem u bezbjednosnom sektoru. Moram vam reći da nesigurnost i nebezbjednost vrlo često bivaju po ulicama naših gradova, vrlo često, da ponovim, se dešavaju paljenja automobila, dešavaju napadi, dešavaju ranjavanja. Međutim, za razliku od ranijih perioda u zadnje vrijeme se dešava da se i neki pripadnici službi, recimo da se prije par dana u Baru zapalio, odnosno zapaljen je automobil carinika, pa je pored njegovog izgorelo još šest automobila, pa da se bacaju bombe na lokale, pa da dolazi do obračuna gdje nemamo do kraja procesuirane počioniocce. Sve to govori da nijesmo baš ni bezbjedni, ni sigurni. Isto tako ova ubistva, makar u zadnjem periodu i tu mi smeta da kažemo netransparentnost. Često se u medijima objavljuju neki podaci koji govore da ste Vi na tragu, da se zna počinioc, da je strani državljanin ili da je mrtav, pa valjda ako to što mediji objavljuju nije tačno, valjda bi trebalo to i demantovati makar zbog javnosti. Ovako ostaje utisak da se nešto radi, nešto dešava ali nikako da dođu rezultati. Često dolazi do rotacija policijskih funkcionera. Znači, sa jednog mjesta idu na drugo, sa mjesta načelnika u jednom na mjesto načelnika drugoga. Niko ne kaže zbog čega ti policijski funkcioneri koji bivaju smijenjeni iz nekih gradova su stvarno smijenjeni, pa smognite hrabrosti pa kažite smijenjeni su zbog nerada, smijenjeni su zbog korupcije, smijenjeni su ne znam zbog čega već, nego jednostavno ide i kažete to je po potrebi službe i biće raspoređeni na druga radna mjesta, a ta djela koja su se desila u periodu dok su bili zaduženi za neki grad ili za čitavu kriminalističku policiju ostaju nerasvijetljena i dolaze i padaju na teret nekoga drugoga ko u tom trenutku i nije bio nadležan za tu oblast ili za taj grad i vrlo teško će na taj način biti krajnje u narednom periodu i rasvijetljena takva krivična djela koja uznemiravaju crnogorsku javnost i građane.

Zašto ovaj princip odogovornosti nekada ne bude i na neke visočije, visoke funkcionere, ne samo da budu žrtva niže rangirani policijski funkcioneri, nego jednostavno da odgovornost pretrpe i oni koji su na najvišim pozicijama, pa možda će neko ko dođe na to mjesto odraditi bolje svoj posao ako se ne kreće, ako se ništa ne kreće na bolje. Ne negiram apsolutno da je bilo nekih rezultata u posljednje vrijeme nekoliko akcija koje su dale rezultat, međutim mislim da su sve te akcije koordinirane iz centara van Crne Gore. Znači sa uspjehom završe one policijske akcije koje se rade u koordinaciji sa stranim partnerskim policijskim službama. Da li to znači da u našoj policiji kada se, odnosno kada se nešto dešava samo u Crnoj Gori ili nema dovoljno kadrova ili nema dovoljno znanja ili nema dovoljno političke volje da dođe do rasvijetljavanja takvih krivičnih djela. Hvala.

PREDSEDAVAJUĆI BRANKO RADULOVIĆ:

Hvala.
Izvolite.

SNEŽANA JONICA:

Hvala potpredsjedniče.

Dame i gospodo poslanici, poštovani građani,

Inicirala sam potrebu da ministar unutrašnjih poslova prisustvuje raspravi o ovom predlogu zakona i tada rekla da smatram da se radi o lošem zakonskom rješenju, ali na početku moram da naglasim iako to rijetko činim u odnosu na ovog ministra da ne želim da svalim na njega krivicu za loš Predlog zakona nego da naglasim da je važeći Zakon o javnom redu i miru jako loš zakon koji je usvojen u prošlom mandatu i da je na tako loš

zakon iz nekog razloga u pokušaju da se u jednom dijelu usaglasi sa nekim stvarima u nekom drugom da se nekakvim trendovima izađe u susret napravljen loš predlog izmjena. Zašto to kažem?

Prvo, u prošlom sazivu bila sam svjedok nakon što sam skrenula pažnju jednom broju onih koji su radili onaj zakon koji je prethodio ovom da se radi o lošem zakonskom rješenju da je veliki dio poslanika vlasti tadašnjeg ministra molio da povuče zakon, pa da zajedno uradimo jedno ozbiljno rješenje za takvu oblast. Međutim, sujeta je čudo, umjesto povlačenja zakona prihvaćen je jedan broj amandmana iako se ovakav zakon, kada na njega uslijedi ogroman broj amandmana, ne može popraviti i napravi se nešto što proizvodi nešto novo i loše kao što je ovo, ali uvod je predugačak, sad da pređem na ono što su konkretni razlozi zbog kojih kažem da imamo loše rješenje.

U Predlogu zakona u obrazloženju se kaže da je cilj da se uvažavaju zahtjevi vremene i potrebe prakse i da se afirmišu prevencija umjesto represije. I gospodin Konjević i ja bili smo u prilici makar par puta, eto da pomenem makar one otvorene sjednice Odbora za bezbjednost da pričamo o tome da postoje oblasti u kojima se represijom postiže prevencija. Jedna od oblasti je veoma aktuelna i to je priča o nošenju oružja, nedozvoljeno posjedovanje oružja i o korišćenju oružja. Slijedeći tu priču koju je upravo gospodin Konjević otvorio kada smo vodili raspravu o Zakonu o oružju, tražila sam analizu kaznene politike na koju je upravo on više puta ukazivao, a koja govori o tome da zaista postoji jedna prilično blaga kaznena politika naših sudova u odnosu na one koji neovlašćeno drže oružje, ali i rade neka druga djela, odnosno koriste to oružje na javnim mjestima. Zato me šokirala činjenica, a posle sam shvatila i razlog što upravo od ministra koji ukazuje na lošu kaznenu politiku sudova i potrebu da zajednički ukažemo da ta politika mora da se pooštri, dobijamo predlog u kojem se predlaže da se kazna za nošenje, odnosno za upotrebu ... i limitacionog oružja, odnosno upotrebu vatrenog oružja ili eksplozivne materije na radnom mjestu smanji sa maksimalnih, koja je bila od 150 do 1.500 eura na kaznu od 150 do 800 eura, a da se kazna zatvora koja je bila propisana sa 60 dana smanji na 30 dana.

Znam da je zakon u Vladi usvojen u oktobru, da je stigao u Skupštinu u novembru i to mi je razjasnilo ove dileme, a da je ova analiza o kojoj govorim rađena nakon tog u decembru, ali podsjećam gospodina Konjevića da je on bio predlagač zaključka Vlade usvojenog 15. decembra gdje se upravo u članu 4 zaključka kaže da se preporučuje Državnom tužilaštvu i sudu da pooštri kaznenu politiku za krivična djela iz člana 403 KZ-a i člana 13 Zakona o javnom redu i miru. I nakon što tražite od sudova da pooštre kaznenu politiku u odnosu na član 13 Zakona o javnom redu i miru, vi smanjujete duplo maksimalnu kaznu novčanu i smanjujete duplo kaznu zatvora za one koji upotrijebe vatreno oružje ili eksplozivno oružje na javnom mjestu. To je loša poruka definitivno.

Ono što takođe želim da ukažem kao lošu stranu ovog Predloga zakona je činjenica da u pokušaju da se neke kazne smanje pravi se jedna strašna nesrazmjera u kojoj u konačnom nema pregled kako smo definisali gledajući kazne, prioritete ili važnost ili ozbiljnost nekih prekršaja. Tako imamo situaciju da smanjujemo sa 400 na 300 eura maksimalnu kaznu ko na javnom mjestu vrijeđa drugog ili se drsko ponaša pa se time, čini mi se, kad smanjujete kaznu poziva na povećanje te pojave, jer ja to tako tumačim a kažem loše prethodno rješenje vas dovodi do ovoga zbog čega mi je žao. Takođe, smanjujemo kaznu sa 1000 na 700 eura maksimalno za onoga ko na javnom mjestu podstrekava ili izaziva drugog na tuču. Ali, ono što je najupečatljivije da napravim paralelu, ovim zakonom je onaj ko se na javnom mjestu odaje prostituciji, za njega je kazna od 200 do 1000 eura. Za roditelja koji podstiče dijete na prostituciju, kocku, prosjačenje itd. od 200 do 1.000 eura, a za onoga ko vraća i proriče sudbinu od 300 do 1.500 eura.

Dakle, ako je suština priče da je maksimum kazne 1.000 eura za odavanje prostituciji na javnom mjestu ili još strašnije za roditelja koji podstiče svoje dijete na prostituciju, kocku, prosjačenje maksimalna kazna 1.000 a najveća muka ovog društva je proricanje sudbine i vraćanje, pa to kažnjavamo sa 1.500 maksimalnom kaznom. Onda je očigledno da neko nije sjeo lijepo, nije poređao ove prekršaje, nije ih definisao po važnosti, nije uskladio one norme koje se definišu kaznama nego je samo po redu išao i smanjivao nešto, preskočio i napravio greške. Ja tražim od predsjedavajućeg da mi da prostor da sutra ujutro podnesem amandmane kojima ću pokušati da korigujem onaj dio na koji sam ukazala a koji zaista šalje lošu poruku oko ovih prekršaja, a očekujem da nešto na tu temu urade i predlagači a svakako najbolje bi bilo da se zakon povuče pa da na jesen monogo ljepše i usklađenije definišemo ove norme. Hvala.

PREDŠEDAVAJUĆI BRANKO RADULOVIĆ:

Hvala kolegginice Jonica.

Uz puno uvažavanje toga stavio bih neki amandman i korišćenje ludnice za te roditelje, to nijesu ni roditelji, to su ...

Međutim, oko amandmana već je jedan predsjedavajući rekao da se mogu podnijeti do 21 sat, pa ne bih htio da ja opovrgavam ovaj sto, do 21 noćas, nećete valjda sutraveče do 21 ili prekosjutra.

Idemo dalje. Kolega Rastoder je tu, izvolite.

RIFAT RASTODER:

Uvaženi predsjedavajući, dame i gospodo,

Iskren da budem ne vidim razloga zbog čega je uopšte dramtizacija čitava napravljena oko Predloga izmjena i dopuna ali dobro, ovo je finiš. Treba malo političkih poena itd. mislim da nije bilo razloga za to, jer kao što se da zaključiti iz obrazloženja Predloga zakona predložene izmjene i dopune Zakona o javnom redu i miru su praktično iznuđene u prvom redu promjenom Krivičnog zakonika ali i niza drugih zakona koji se tiču ove oblasti. Dobro je što je, po meni je dobro, što istovremeno je iskorišćena prilika da se neka pitanja koja je otvorila dosadašnja praksa, odnosno primjena zakona dodatno preciziraju i tako otklone uočene preznine i nedostatnosti. Sa stanovišta interesa građana zaista jeste važno možda dodatno pojasniti odredbe u usklađivanju visine novčanih kazni. Pretpostavljam naime da je tim izmjenama visine u većini koliko vidim smanjenja ali je naravno ima i povećanja jednog broja tih kazni, prethodila odgovarajuća analiza iz koje su i proistekle ove naznačene promjene, jer iskreno nije baš ubjedljivo objašnjenje u samom obrazloženju da se tim kaznama, smanjenjem kazni može efikasnije djelovati na makar na prekršaje. Prihvatam na to da je možda što se izvršavanja zakonskih obaveza tiče, da je to možda naravno prikladnije, no ne sumnjam da, rekoh o tome, imate objašnjenje i da će to dodatno pojasniti.

Što se ostalih izmjena tiče, možda bi takođe bilo dobro čuti dodatno pojašnjenje zašto se brišu odredbe članova 9, 28 i 33 a ako mogu primijetiti možda je propuštena i prilika da se u članu 3 ili na nekom drugom mjestu dodatno precizira pojam ili šta se sve podrazumijeva zapravo pod pojmom moral jer smo imali prigovora od strane evropskih eksperata i predstavnika, to je čak i oko ustavne odredbe oko javnog morala šta se sve može podrazumijevati pod tim, jer je onda ostavljen prostor za moguću zloupotrebu kada je riječ o mogućnosti da to bude slobodna procjena. No, uprkos svemu rekoh, ne vidim uopšte razloga da ovaj zakon koji je na neki način usklađivanje više sa zakonodavstvom koje je u

međuvremenu usaglašavamo sa evropskim propisima ne dobije našu punu podršku, naravno podršku SDP-a ima.

PREDSEDAVAJUĆI BRANKO RADULOVIĆ:

Hvala Vam, kolega Rastoder.....

LJERKA DRAGIČEVIĆ:

Zahvaljujem gospodine potpredsjedniče.

Uvažena Skupštino, uvaženi predstavnici Vlade, uvaženi građani,

Ko o čemu, ja o javnom redu i miru, ali muka-buka, muka-buka. Buka i bruka.

Dopalo mi se kako je uvažena koleginica Kalezić rekla za urbanu buku i urbano narušavanje reda i mira. To imamo ne samo ljeti, imamo i zimi i ljeti. Ali, ta buka je i ta muzika je evo u članu 1 piše, muzikom, galamom, vikom, znači sve to imamo. Kad zovnete policiju, nit su nadležni komunalci, nit su nadležni aparati na baždarenje, tako da sad sam trenutno tražila da mi se dostavi da li su mjerili to po primorju i koliko je, jer znam da je bilo prije dva dana 92 decibela, dozvoljeno 70, pa to je, a i 70 je već buka. Ali, ima još jedna buka koja nije ovdje obuhvaćena a to je gradnja. Ja ne znam znate li da kod nas u primorju ljeti nema gradnje, međutim kako ko. Neko može da gradi i da po cijelu noć burgija, to nije ništa, a neko ako donese drva pa ih ostavi možda sat vremena ispred kuće, evo mu odmah dolaze da kaznu naplate. Te gradnje urušavaju od ulice kad nose to što grade, pa se prosipa, do onoga da ne možete mirno ako je prestala muzika počinje gradnja, ako je prestala gradnja počinje muzika. Znači, jednostavno o javnom redu i miru uopšte ne mogu da podnesem i ne mogu da kažem da je dobar i da se to kontrolira. Baš se nikako ne kontrolira, kolike su god kazne niko ne kažnjava nikoga.

Još ću da kažem za ovaj član, ja sam dala i moj amandman za član 16 ovog zakona, ne, da vidim, jeste u članu 16, stav 1 se briše. Ja sam tako predložila amandman jer nije mi normalno sada u ovo vrijeme u članu 16 ovako piše - U članu 27, stav 1 riječi ili bavi radnjama koje podstiču na prostituciju, briše se. Nemoguće da se to izbriše, evo svjedoci smo da prije par dana su brujale sve novine da su pohapšeni u Podgorici. Znači, ne pričam ja samo za primorje. U Podgorici su pohapšeni ljudi, čak i jedna žena koja je podsticala na prostituciju i to se radilo. Vjerujte to je nevjerovatno. Nevjerovatno što se kod nas radi ljeti a nažalost radi se svugdje i ljeti i zimi i od ovog mog amandmana zavisiće i moje opredjeljenje za zakon.

Znači, javni red i mir nije poštovan ni zakon ni oni koji ga drže ili nemaju da se jave ili uglavnom nikad nije ispoštovano. Kad zovete u tri sata ujutro ili ih nema ili ne mogu doći do sad, do ove godine najbolja je bila policija. A sad kako se prepliću komunalci i policija evo vidim ovdje nije to odneseno iz nadležnosti policije, kako se prepliću tako nigdje nikog nema. I još moram da pomenem nešto što ovdje se, ima jedan član koji pominje ako neko vrši nuždu na javnom mjestu. Recite mi kako da uradimo nešto da te životinje koje se drže u dva ili pet metara kvadratnih stana, pa se izvode po cijeli dan Božji da vrše nuždu vani gdje djeca igraju na igralištima, na ulici, kako da se ti ljudi natjeraju da to očiste jer nemaju više djeca gdje da igraju. Nemaju, baš nemaju gdje da igraju. Ne znam, nijesam mogla da budem prisutna kad je bio taj zakon ovog ministra Ivanovića, ali vjerujte to je postao grozan problem. Sad svi traže skloništa, a ja bih najprije na one koji uzmu životinju ili kućnog ljubimca da se oni najprije obavežu da tu beštiju ne puštaju i ne izbace iz kuće kad im više ne odgovara. Ja ne bih sklonište nego bih njih natjerala da ga vrata u kuću a ne skloništa da se prave, jer skloništa se ne prave jer nema pasa koji lutaju ako ih nije neko pustio ako ih ne drži više. Zahvaljujem.

PREDSEDAVAJUĆI BRANKO RADULOVIĆ:

Zahvaljujem kolegkinice Dragičević.

Kolega Sijarić, izvolite.

REŠAD SIJARIĆ:

Zahvaljujem predsjedavajući.

Dame i gospodo, ministra nema, iziđe, ali nadam se da ovo prati.

Postojeće izmjene Zakona o javnom redu i miru regulišu izmjene kako bi došlo do balansa javnog reda i mira među građanima Crne Gore. Za pohvalu su predložene izmjene pojedinih članova u ovom Prijedlogu zakona, kao što su član 2, član 4b, član 16, član 19, član 21 i član 37a.

Neke predložene izmjene ću kratko prokomentarisati. Članom 2 prijedloga jasno se precizira pojam javno mjesto, ulica, trg, put, pristanište, plaža, park, čekaonica, radni prostor, ugostiteljski i slični objekat.

U članu 4b je takođe precizno definisano šta podrazumijevaju pojmovi vrijeđanje, drsko ponašanje, fizičko obračunavanje i fizički napad. Ovim opisom svaki građanin Crne Gore bliže će se upoznati sa navedenim terminima i pravima.

Moram istaći član 19, koji podrazumijeva zloupotrebu neovlašćenog prikupljanja dobrovoljnih priloga. Lični sam svjedok kao i većina građana da se u našem društvu nalaze lica koja zlupotrebljavaju ulogu oštećenih lica i time nelegalno prikupljaju sredstva metodom od vrata do vrata.

Zatim članom 21, ovaj Predlog zakona podstiče roditelje da se bolje odnose prema zakonu i vaspitanju djeteta što dovodi do poboljšanja i etike u cjelokupnom društvu. Nakon navedenih pozitivnih rješenja moram primijetiti, po meni, i nedostatke sledećih predloženih rješenja u Prijedlogu zakona o javnom redu i miru, kao što su članovi 9, 10, 12 i 14.

Smatram da u članu 9, predviđena mala kazna za podstrekače, odnosno izazivače tuče u iznosu od 100 do 700 eura. Smatram da za ovu vrstu krivičnog djela kaznu nije trebalo smanjivati. Obično svaki sudija ide sa donjom granicom kazne kad sudi za određene prekršaje.

Takođe, primjećujem da u članu 10 koji se odnosi na ometanje i omalovažavanje službenog lica, odnosno zaposlenog lica u organima državne uprave, lokalne samouprave ili drugom pravnom licu je propisana novčana kazna od 250 do 1.000 eura. Ovdje ne vidim logiku da su kazne za podstrekače i za izazivače tuče manje od predviđene kazne za omalovažavanje i vrijeđanje lica koja vrše javna ovlašćenja.

U članu 12 prijedloga koji predviđa novčane kazne u iznosu od 150 do 800 eura za upotrebu imitacionog ili vatrenog oružja treba povećati iz razloga što se radi o opasnim materijama koje mogu ozbiljno ugroziti živote ljudi i materijalnih dobara. Svi smo svjedoci učestalih upotreba vatrenog oružja na raznim slavljima kao što su svadbe, proslave Nove godine, krsne slave i slično. Posebno bih istakao član 14 koji glasi: Ko na zgradama, spomenicima, drugim objektima ili prostoru koji pripada ili je u funkciji tih objekata pisanjem grafita drugih natpisa ili na drugi način pričinjava štetu na tim objektima ili prostoru kazniće se za prekršaj novčanom kaznom od 100 do 400 eura ili kaznom zatvora do 30 dana. Napominjem, da se nigdje ne spominje činjenje ovakvog vida štete na vjerskim objektima kao što smo to imali slučajeve u opštinama Bar, Tivat i Bijelo Polje, a radi se o skrnavljenju džamija u ovim opštinama.

Svjedoci smo da za ovakav vid vandalizma nije niko krivično odgovarao. S toga smatram da je potrebno da se u okviru ovog člana obuhvate i vjerski objekti na što ćemo i amandmanski djelovati.

Svjedoci smo ispisanih grafita na taze okrećenim zgradama i javnim ustanovama za koje su građani izdvajali sredstva za krećenje tih ustanova. Ne smije se dozvoliti da se nastavlja sa ovakvom praksom ponašanja, a i jedini način da se riješi ovakav problem je povećana policijska kontrola u kasnijim večernjim satima, postavljanje video nadzora na navedene objekte i naravno kao što sam već napomenuo povećanje novčane i zatvoreske kazne.

Nadam se da je namjera predlagača zakona da se prijedlogom zaštite građani, materijalna dobra i onemoguće oni pojedinci koji bi zloupotrijebili pojedina predložena zakonska rješenja u ovom prijedlogu.

Na kraju opet nadam se da ministar negdje to sluša, pitao bih:

Gospodine ministre bojim se da ni ove izmjene zakona o javnom redu i miru neće suštinski ništa promijeniti. Često paljenje automobile, obračuni uz upotrebu vatrenog oružja, pogotovu na primorju i Podgorici stvaraju opštu nesigurnost kod građana. Ima li Ministarstvo na čijem ste čelu Vi dovoljno snage da spriječi sve to kako bi se građani osjećali sigurno i zaštićeno. Zahvaljujem.

PREDSEDAVAJUĆI BRANKO RADULOVIĆ:

Tačno u srijedu, kolega Sijariću, ministra nema da iskomentariše uvodna izlaganja. Prelazimo na drugi krug.

Izvolite kolegkinice Bešlić.

MAIDA BEŠLIĆ:

Poštovane poslanice, poštovani poslanici, poštovani građani Crne Gore, uvaženi gospodine Vukčeviću,

Mi smo u ranijem u prvom krugu diskusije istaknuli stav poslaničkog Kluba Demokratske partije socijalista da ćemo podržati ovaj predlog izmjena i dopuna Zakona o javnom redu i miru, a ja ću vrlo kratko o razlozima koji su mene opredijelili da takođe podržim ovaj zakon.

Zakon o javnom redu i miru donijet je 2011. godine. Kroz njegovu implementaciju i praćenje stanja javnog reda i mira stvorila se potreba za izmjenama i dopunama zakona prvenstveno radi obezbjeđivanja uslova za funkcionisanje javnog poretka. Istaknuta je potreba i nužnost da se neka druga ponašanja koja imaju direktan i štetan uticaj na stanje javnog reda i mira propišu kao prekršaji javnog reda, primjera radi, prekršaj počinje naročito drskim ponašanjem te omalovažavanjem i vrijeđanjem službenih lica zaposlenih i u organima državne uprave, organima lokalne samouprave i lokalne uprave ili drugom pravnom licu, a koji na osnovu zakona vrše javna ovlašćenja. Ovim predlogom izmjena zakona, pojam javno mjesto se definiše šire kao mjesto na kojem svako lice ima slobodan pristup, kao i sva druga mjesta na kojima je narušen javni red, odnosno načinjen prekršaj a čija je posledica nastupila na javnom mjestu.

Takođe, sveobuhvatnije se definišu prekršaji kojima se narušava javni red i mir kao i radnje kojima se na nedozvoljen način remeti normalan život građana, radnje koje izazivaju nemir i uznemirenost, radnje kojima se ometa slobodno kretanje građana ili se ometa ostvarivanje njihovih prava i obaveza, vrijeđa moral, ugrožava bezbjednost ljudi i imovine.

Takođe, u cilju otklanjanja određenih nejasnoća i eventualnog različitog tumačenja u Prijedlogu zakona opisi pojedinih prekršaja usklađeni su sa opisima prekršaja sadržani u drugim zakonima kao što je Zakon o komunalnim djelatnostima i Zakon o lokalnoj samoupravi. U cilju poštovanja zakonskih normi valjanog izmirenja zakonom utvrđenih obaveza ovim izmjenama zakona predloženo je usklađivanje raspona novčanih kazni u odnosu na težinu prekršaja. Primjera radi, za prekršaj kazniće se lice od 100 do 400 eura

ko na javnom mjestu uznemirava građane ili ugrožava njihovi bezbjednost ili na drugi način vrijeđa moral građana ili na zgradama, spomen obilježjima i drugim sadržajima, pisanjem grafita vrijeđa dostojanstvo i moral građana. Do one, da kažem, zaprijećene novčane kazne od 2.500 do 15.000 eura za pravno lice koje napravi prekršaj, ne upotrijebi zastavu ili grb ili ne izvodi himnu u slučajevima kada je upotreba zastave ili grba ili izvođenja himne propisano važećim normama.

Ono što zaista bih podržala, stav poslanika, poslanice Jonice, mislim da bi predlagač zakona trebao predložiti amandman, predložiti daleko veću kaznu za prekršaje ko na javnom mjestu bez odobrenja upotrijebi vatreno oružje ili eksplozivne materijale obzirom da je tu, da kažem, vremenski ograničen termin za podnošenje amandmana.

Ono što je suština i bitno kad su u pitanju prekršajne kazne vidi se iz Predloga zakona, se vidi da su za pojedine inkriminisane radnje predviđene različite visine kazni s obzirom da sam sadržaj radnje ukazuje na različit stepen narušavanja javnoga reda. Pored prekršajnih kazni definisane su i posebne mjere za zaštitu javnoga reda. Zaštitne mjere odnose se na oduzimanje predmeta koji su bili upotrijebljeni ili su bili namijenjeni za izvršenje prekršaja. Zaštitne mjere se mogu primijeniti ako kazna za prekršaj nije izrečena. Svakako i svi ovi razlozi i ono što je sadržano u postojećem Zakonu o javnom redu i miru i ono što je predloženo direktno utiče na osjećaj lične sigurnosti građana i svakako ću podržati Predlog izmjena i dopuna Zakona o javnom redu i miru. Zahvaljujem.

PREDSEDAVAJUĆI BRANKO RADULOVIĆ:

Hvala i Vama kolegice Bešlić.

Poslednji diskutant kolega Labudović.

Izvolite kolega.

EMILO LABUDOVIĆ:

Pošto nema ministra ... gospodin Miloš neka vrijedno bilježi. Prije nego ukažem na neke nedorečenosti u normama ovog zakona hoću da skrenem pažnju na dva generalna stava.

Prvo, ne vidim baš neki poseban razlog što se oko ovoga zakona napravila čitava fama, pa smo čekali ministra kao Godoa, jer ni ove izmjene i dopune nijesu riješile niti značajnije unaprijedile ovu materiju koliko ni osnovni zakon, a drugo da i ovaj predlog zakona, ove izmjene i dopune obole od iste one bolesti od koje boluje i osnovni zakon, a to je nedovoljna distinkcija i neprecizna razlika između javnog reda i mira i komunalnog reda i mira. Jer u urbanim sredinama a u Crnoj Gori ih je sve više, te dvije stvari se veoma teško, ali se moraju veoma precizno razdvojiti. Još je rekla kolegica Ljerka, buka, kad vam recimo u tri sata ujutro zazvoni alarm ili šta ja znam, okupe se oni mladići što voze one motore ili dođu, na kraju krajeva, komunalci da pokupe smeće, jednako ugrožava vaš mir kao i vika i psovanje i tuča i ne znam šta. Ali, da krenem redom.

Ja prije svega želim da ukažem na jednu nepreciznost i nelogičnost na koju sam ukazivao, tada je gospodin Miloš bio, kad smo usvajali osnovni zakon, a to je termin iz člana 3 ovog zakona kojim se mijenja član 4, kojim je predviđeno da se remećenje javnog reda i mira tretira kao nedozvoljen način remećenja. Ja se pitam samo, postoji li dozvoljen način. Ako je nešto dozvoljeno, onda nije remećeno.

Takođe, jedna po meni nepreciznost i dupliranje normi u članu 4b kojim se definišu izrazi upotrijebljeni u ovom zakonu, pa slušajte:

Kaže, vrijeđanje je ophođenje prema drugom licu bez dužnog poštovanja i pristojnosti na način koji se smatra ponižavajućim i uvredljivim.

A onda kaže, drsko ponašanje je između ostalog pljuvanje, psovanje, nazivanje pogrđnim imenima, svađe, vike i slično. Pa može li biti psovanja, vike itd. a da to istovremeno nije čin vrijeđanja, samo što ovo prvo bi se moglo izvoditi onako šaptanjem na uvo, a ovo drugo se izvodi malo glasnije. Ja pravo da vam kažem ne vidim neku posebnu razliku.

Član 12 - riječ je bila ovdje oko upotrebe ovog gasnog oružja i ostalih eksplozivnih sredstava na javnom prostoru. Vi ste potpuno izjednačili činjenicu kad to vrši lice na prostoru i pritom ne ugrožava nikog osim sebe sa situacijom kad on to vrši na prostoru na kom su prisutni određeni broj građana i onda se u toj opasnosti ili negativnim posledicama toga čina izloženi ne samo oni i ne samo javni red i mir nego i vrlo konkretni građani. Po mom dubokom uvjerenju te dvije stvari nijesu iste i moralo se predvidjeti posebna kazna za prvi slučaj, a posebna i to mnogo rigoroznija za drugi.

Član 37, upotreba maske i drugih sredstava za prikrivanje identiteta. Ovdje nijeste naznačili da li se ova kazna predviđena za upotrebu maske računa posebno ili je to kumulativni iznos. Prema tome ako pljačkate prodavnicu, ako se derete, ako razbijate izlog pa pritom koristite masku bićete kažnjeni samo zato što ste koristili masku, a ne zato što ste razbijali izlog ili se derali tamo ili eventualno trčali goli po gradu. Te dvije stvari takođe moraju da budu preciznije i razdvojene i sankcionisane.

Grafiti, vi znate da su grafiti u svim razvijenim sredinama izraz takozvane pop kulture. Kod nas su oni izraz takozvane nekulture, ali je činjenica da se u gradovima u kojima je strogo zabranjeno da se pišu poruke, slikaju murali i radi ono što se radi na fasadama i na zidovima postoje prostori gdje je to dozvoljeno i gdje je poželjno i gdje se ističe ta kreativnost kod tog oblika pop kulture.

I negdje samo pri kraju oko ovog proricanja i vraćanja.

Gospodine ministre, ja znam da je to recidiv jedne prošlosti kojoj nema mjesta u 21. vijeku, ali ne možete sankcionisati tamo neku babu na Koniku ili u Doljanima zato što sliva olovo ili veže crveni konac, a pritom ćutke posmatrati evo pet godina kako se na televizijskim kanalima, javno 24 sata, obavlja ova djelatnost i kako razne kreature i ljudske i moralne zamajavaju narod, koriste nesreću ovih građana zarad sticanja para kako sebi tako i provajderu, tako i vlasniku kanala itd, itd. To je moralo da se nađe u ovom zakonu paralelno sa ovim pojedincima koji to rade na nekim drugim prostorima.

I na kraju gospodine ministre, ja znam da ste insistirali na ovom zakonu i ovim izmjenama i dopunama u susret protestima koji vas očekuju i koji nas očekuju. Ja vam sad javno mogu reći, da 27. septembra ispred Skupštine Crne Gore neće biti remećenja javnog reda, ali će i te kako biti poremećen mir pojedinaca koji imaju putera na glavi, jer toga dana počinje zasijedanje nepodmitljivog suda javnosti čija presuda će za neke biti konačna, izvršna ili u smislu završetka političke karijere ili preseljenja u jednu ustanovu koja je odavde nekih 20 i nešto kilometara. Zahvaljujem.

PREDSEDAVAJUĆI BRANKO RADULOVIĆ:

Hvala kolega Labudović.

Ministar je želio da komentariše neka od dosadašnjih izlaganja.

Izvolite ministre.

Slušajte, možete da vi odgovorite i komentarišete komentar.

RAŠKO KONJEVIĆ:

Zahvaljujem.

Dakle, ... znači nijesu ovo izmjene i dopune zakona povezane sa vašom političkom namjerom da krajem septembra organizujete nešto što je demokratijama poznato, to je političko djelovanje na jedan specifičan način koji je usklađen Ustavom i zakonom.

Koleginica Jonica je rekla da je ovaj zakon upućen u skupštinsku proceduru u novembru mjesecu. Vjerujte mi da ni vi nijeste znali u novembru mjesecu da ćete imati proteste u septembru ove godine.

Dakle, toliko o namjeri samog propisa. Sada ne bih ulazio, koleginice Jonice, vezano za kvalitet zakona koga mi mijenjamo. Reći ću šta je motiv ovih izmjena, znači, on je dominantno vezan za usklađivanje određenih promjena u drugim popisima. Dominantno je zbog toga urađen i on je urađen između ostalog i na inicijativu Vijeća za prekršaj koje nam je ukazalo da u tom propisu koji je usvojen 2011. godine ima određenih normi koje su neprimjenjive. To su bila, rekao bih, tri ključna motiva zašto ulazimo u ovo. Ovo je jedan od propisa koji će najvjerovatnije krajem 2016. godine biti ponovo u skupštinskoj proceduri, ali tada kao nov zakon. Logično je da ukoliko je vaša pretpostavka, ja je ne bih ocjenjivao, dakle, ako je vaša pravna pretpostavka, ne pravna nego političko pravna ako mogu da kažem, da smatrate da zakon iz 2011. godine nije kvalitetan, dakle, da ovim skromnim izmjenama i dopunama koje su urađene iz ovih motiva dominantnog usklađivanja ili sjećamo se recimo da je tokom te 2011. godine upravo od strane poslanika traženo da se uvede pojmovnik koji sad kritikuje gospodin Labudović. Znači, sada ulazimo u jezička tumačenja da li je nešto vrijeđanje ili drsko ponašanje. Dakle, prosto su to stvari koje kad ih tumačimo jezički uvijek ih možemo tumačiti prosto zbog bogatstva našeg zajedničkog jezika na različit način. Dakle, i još jednu stvar, na bazičnom nivou i ono što me je iznenadilo od koleginice Jonice, jer je ona pravnik. Pročitacu član 12 koji vi kritikujete i onda pokušavate da ga uvezete sa nečim o čemu se vi i ja na skupštinskom Odboru nijesmo slagali. Tačno je, ja sam otvorio i sada je otvaram i kažem da je politika sudova, kaznena politika sudova za krivično djelo neovlašćeno držanje oružja 376 KZ neprimjereno, da ne kažem neku drugu riječ, neprimjereno niska i da apsolutno ne odražava ono što je potreba imajući u vidu društvenu opasnost tog krivičnog djela koja može nastati tim krivičnim djelom.

Ja sam tu priču otvorio. Tačno. Ja je nijesam otvorio napamet, ja sam je otvorio na bazi analize koju je Vlada uradila i saopštavao sam podatke, znam da imate tu analizu, saopštavao sam podatke i sada molim Parlament, poslanike, kada budete raspravljali jer jedino vi imate tu vrstu moći prema sudstvu, kada budete raspravljali o tome da koristite tu analizu kao što sam ja koristio svaki put kada smo na slične stvari diskutovali jer je to neprimjereno niska kaznena politika. Možete, imaćete priliku, ja nemam ispred sebe tu analizu. Znam gotovo neke segmente, znam napamet ali da ne bih eventualno pogriješio, evo saopštite samo koji je broj uslovnih kazni u tom segmentu.

Član 12, to su krivična djela. Član 12, nije to koleginice Jonica. Pa nije to, dakle nemojte, pa nemojte, ja ću Vam pročitati. Koleginice Jonica, ja ću Vam pročitati.

Dakle, kada građani, ja, Vi, kolega Radulović, bilo ko, na javnom mjestu nosi oružje on je počinio krivično djelo, krivično djelo. Član 12 kaže: Ko na javnom mjestu bez odobrenja, odnosno dozvole nadležnog organa upotrijebi gasno i .nitaciono oružje ili upotrijebi vatreno oružje eksplozivne materije kazniće se za prekršaj kaznom od 150 do 800 eura ili kaznom zatvora do 30 dana. Dakle, bez odobrenja radi se o prekršaju.

/Dobacivanje iz sale/

Ma ne učim ja Vas, nego ne može biti krivično djelo i krivično djelo i prekršaj isto, pravite razliku, pravite razliku. Mislim da do te mjere se potpuno razumijemo. Moramo praviti razliku kao što kolega Miljanić prvi dio ili 2/3 svog izlaganja govori o drugom zakonu, nije govorio o ovom, govorio je o drugom zakonu.

Ja vam ozbiljno kažem i odgovaram na kraju uvaženoj poslanici iz Demokratskog fronta, Kalezić, izvinjavam se.

Dakle, tačno je što ste rekli. Kada smo radili izmjene tog propisa u decembru mjesecu pred samu Novu godinu najavili smo da ćemo uraditi novi zakon i taj zakon je urađen,

usaglašen sa našim Sekretarijatom, radi se o Zakonu o javnim okupljanjima. Dakle, cijelo vrijeme u izradi tog propisa učestvovali su predstavnici nevladinog sektora kroz naš javni poziv da učestvuju u tome. Najveći dio vremena, posebno pri kraju, u izradi tog propisa učestvovao je ekspert Evropske komisije i predstavnik, izvinjavam se, i sada je taj propis poslat na mišljenje Evropskoj komisiji. Očekujemo odmah poslije godišnjih odmora, jer su i kod njih godišnji odmori, da dobijemo to mišljenje. Kada dobijemo to mišljenje Evropske komisije zakon će se naći na Vladi i biće upućen parlamentu. Rekao sam tada, ne prvi nego treći kvartal jer je nemoguće bilo za dva mjeseca, odnosno za tri mjeseca odmah nakon Nove godine pripremiti novi zakon. Dakle, ne izmjene i dopune, nego novi zakon.

Takođe, ovdje se govorilo, koleginica Dragičević izvinjavam se, oko buke. To je stvar drugih propisa. Oko prostitucije, zato su neki članovi zakona mijenjani, brisani, ujedno odgovaram poslaniku Rastoderu, zato što se promijenio Krivični zakon.

Dakle, samo da pravimo razliku između prekršaja, krivičnog djela, onoga što je definisano Kivičnim zakonikom, što je definisano drugim zakonima i onda mislim da ćemo imati manje dilema u tom dijelu. Zahvaljujem.

PREDSEDAVAJUĆI BRANKO RADULOVIĆ:

Hvala i Vama ministre.

Evo moje zapažanje. Je li moguće da ministar policije nije uočio da sam ja i prije godinu dana najavio proteste?

Ne, ne, u Živoj istini, ministre znali ste.

Idemo redom, komentar na komentar.

Prvo koleginica Dragičević, pa koleginica Jonica, pa kolega Miljanić. Ko hoće još nek se prijavi.

LJERKA DRAGIČEVIĆ:

Gospodine ministre, rekli ste drugi propis za buku, za muziku. Da Vam iskreno kažem, od 2009. godine, o istome pričam kao baba o pestima, o toj muzici, o buci, ne pričam samo Budvu, pričam za cijelo primorje, za cijelu Crnu Goru. Koji god zakon se pomene, nijedan zakon to ne dira. Ja sam o tome pričala. Vi ste rekli ovo se usaglašava, ovaj zakon je nastao zbog usaglašavanja sa drugim propisima. Ajte mi recite, u kom propisu da nađem buku. Najprije policija nije odgovorna, Komunalna policija. Pravili smo zakon sa Vašim ljudima o Komunalnoj policiji. Ako se sjećate, kad sam govorila o tom zakonu rekla sam nemojte to predavati lokalnim samoupravama, držite vi to pod svoje. Vi ste, napravio se zakon, predato je lokalnoj samoupravi kao da ste pljunuli u more. Znači, ništa nema od toga.

Onda, govorila sam sa ministrom održivog razvoja i turizma, govorila sam sa ministrom kulture, sa ministrom zdravlja. Buka nije samo nešto što trenutno smeta, to utiče i na fortifikacione objekte, utiče jednostavno na ljude da postaju nervozni. Znači da ljudi ne spavaju od te muzike i buke i samo ne znam gdje da se nađe to na jednom mjestu da kad vam dođe neko i pogleda i nađe da su decibeli, bilo od vriske, bilo od motora, bilo od auta, od aviona, da je to više nego što treba, da kazni i da to odmah se završava, a ne ovako od jednog zakona do drugog, od jednog ministarstva do drugog i tako vam to ide, ne lipši magarče do zelene trave.

Ništa, ništa se po tom pitanju ne radi. Žao mi je, ali ne znam ja sam rekla prije, izvinjavam se za prekoračenje, do sad je policija dosta dobro se javljala ali od kad je komunalna, oni se više ne javljaju, sad se niko ne javlja. Zahvaljujem.

PREDSEDAVAJUĆI BRANKO RADULOVIĆ:

Koristite kao ja, ima sinusidu isto kao prirodni san, to je mnogo važno.

Izvolite kolegkinice Jonice.

SNEŽANA JONICA:

Ministre Konjeviću,

Prvo, skoncentrišite se kad pričaju poslanici, bolje biste čuli što smo rekli.

Drugo, pokušajte da nekad priznate grešku umjesto što pokušavate da politički parirate.

I treće, nemojte ponovo da ulazite u zamku da vi ekonomista meni pravniku objašnjavate razliku između krivičnih djela i prekršaja, a svjesni činjenice da to mnogo bolje od Vas znam. Ali, ponoviću, pad kocentracije vjerovatno ili nedostatak dokumenta. Pa nijeste slušali što sam pročitala. Preda mnom je Zaključak Vlade koji je Vlada usvojila na sjednici 15. decembra, koji ste Vi potpisali, Vi predložili u kojem piše:

Preporučuje se Državnom tužilaštvu i sudu da pooštre kaznenu politiku za krivična djela iz člana 403 KZ Crne Gore i prekršaje iz člana 72 stav 1, tačka 1 Zakona o oružju i člana 13 Zakona o javnom redu i miru.

Dakle, Vi ste tražili da sudovi pooštre kaznenu politiku i u odnosu na prekršaje iz člana 13 Zakona o javnom redu i miru koji mijenjate ovim članom 12 na način što Vi smanjujete za duplo maksimalnu kaznu za korišćenje vatrenog oružja, eksplozivnih materija na javnom mjestu. Vi ste, nakon što ste tražili od sudova da pooštre u odnosu na korišćenje vatrenog oružja i eksploziva na javnom mjestu predložili da sa 1.500 smanjimo na 800 maksimalnu kaznu, a da sa 60 dana zatvora smanjimo na 30 dana zatvora. To je samo suprotno onome za što se zajedno zalažemo i za šta znate da sam tražila da mi obezbijedite ovu analizu kako bih tražila od kolega iz Odbora za politički sistem da predložimo Skupštini zaključak da se sudovima ukaže na potrebu oštrije kaznene politike ovim primjerima. Dakle, nijeste samo zapamtili što ste od Vlade tražili, dakle odnosi se na ono što ste predložili. I ponoviću, jer mi nijeste odgovorili.

Dakle, smatrate li zaista da je dobro da je maksimalna kazna za prostituciju na javnom mjestu 1000 eura i da je maksimalna kazna za roditelja koji podvodi svoje dijete na prostituciju, kocku itd. 1000 eura, a da je 1500 kazna za vraćanje? Jesu li nam takvi prioriteti u društvu? Je li najveća opasnost ovog društva ako neko vraća ili proriče sudbinu ili je naša potreba da pooštravanjem kazni za prostituciju, a još strašnije kazne za roditelja koji podvodi svoje dijete ili usvojenika na prostituciju, na kocku, na prosjačenje kaznimo duplo više? Da mi ovdje pooštrimo pa da pošaljemo poruku da je to nešto što nećemo trpjeti. Dakle, trebalo je na to da odgovorite, odgovorićete vjerovatno kad podnesemo amandmane. Moja loša namjera nije postojala nego pokušaj da, a čini mi se da nijeste pažljivo gledali ovaj Predlog zakona, jer Vama ovakve stvari kao bivšem poslaniku ne bi promakle. Vjerovatno su to službe radile onako ređajući stvari koje su ... u odnosu na usklađivanje drugog, ali na nama je ovdje da uočimo loše stvari, da ne dozvolimo da ovo ovako prođe da ga korigujemo amandmanski. Moja namjera da ovo korigujemo, jer ne valja da se ovo ovako usvoji.

PREDŠEDAVAJUĆI BRANKO RADULOVIĆ:

Hvala kolegkinice.

Izvolite.

ZORAN MILJANIĆ:

Hvala potpredsjedniče.

Gospodine ministre jedna rečenica ili jedna riječ ne može biti 2/3 vremena. Tačno je da sam u jednoj riječi pomenuo jedan drugi zakon, međutim nije ni čudo kada već za dva dana ovdje diskutujemo o 60 zakona. Eto, složićete se da ipak i mi smo ljudska bića, ali Vi

u nedostatku argumenata na moju diskusiju koja je bila vrlo jasno kocentrirana na probleme građana Crne Gore, na nebezbjednost, nesigurnost, na paljenje automobila, na ubistva, na ranjavanja, na pucnjave, na sve ono što smo u prilici da svakodnevno vidimo, vama je argument taj koji ste iznijeli a građani Crne Gore će, koji gledaju i mene i Vas, vjerovatno imati svoje mišljenje i svoj stav o svemu ovome. I samo da Vas pitam još jednu stvar, da li ste Vi gospodine ministre potpisali ova rješenja za postavljenja ova dva službenika za koje je danas u medijima rečeno da su jedan na mjesto šefa CB Podgorica, a drugi na mjesto šefa Krim policije, da li ste Vi potpisali ta rješenja? Hvala.

PREDŠEDAVAJUĆI BRANKO RADULOVIĆ:

Hvala kolega.

Izvolite kolega Sijarić.

REŠAD SIJARIĆ:

... na član 14 predloženih izmjena i dopuna zakona tamo i pročitacu prijedlog. Ko na zgradama, spomenicima i drugim objektima ili prostoru koji pripada ili je u funkciji tih objekata, pisanje grafita i drugih natpisa ili na drugi način pričinjava štetu na tim objektima ili prostoru kazniće se za prekršaj novčanom kaznom od 100 eura do 400 eura i kaznom zatvora do 30 dana.

Gospodine ministre, prije možda mjesec dana imali ste pitanje od potpredsjednika Skupštine Crne Gore gospodina Sulja Mustafića oko sknavljenja vjerskih objekata u Baru, Tivtu i Bijelom Polju. Da li je predmet drugog zakona, ja sam i amandman podnio na, da li je predmet drugog zakona moj amandman ili ovdje kako bi ko na zgradama, spomenicima, drugim objektima? Zašto ne stoji i vjerskim objektima, jer ako ovo svrstavamo znači u krivično djelo, javni red i mir je u pitanju i taj amandman sam podnio i podnio sam amandman vezan za maltretiranje, uznemiravanje, znači vjerskih službenika, jer znate dobro da smo imali u Bijelom Polju da je izvjesni imam Burdžović maltretiran od nekih ljudi. Ni do dan danas nemamo informaciju da je pravosnažnom sudskom presudom neko kažnjen za ...(Prekid)... što se radilo i u Bijelom Polju i u Baru i u Tivtu. Eto nijeste ni u uvodnom izlaganju sam to govorio, nijeste mi odgovorili na to pitanje. Zahvaljujem predsjedavajući.

PREDŠEDAVAJUĆI BRANKO RADULOVIĆ:

Hvala i Vama kolega.

Izvolite.

EMILO LABUDOVIĆ:

Gospodin ministar je ignorisao s pravom, to je njegovo pravo neotuđivo, neke primjedbe koje sam ja iznio na ... zakone, ali ja ne bolujem od te vrste narcisoidnosti i to mi je potpuno svejedno. Ali, tragom ovoga o čemu je govorio kolega Sijarić, ja stalno govorim da ovdje nije izvršena ona razlika, ona fina analiza šta pojedine radnje znače sa stanovišta obezbjeđenja javnog reda i mira. Nije isto gospodine ministre, a to se ovdje ne vidi, ako recimo kada je o grafitima riječ neko napiše na nekoj zgradi, pa i na vjerskom objektu nek bude - Milice ja te volim ili napiše - Srbe na vrbe ili Bošnjake ovamo a one onamo.

Takođe, šta kažete na ono što je danas objavljeno u novinama, kad se ne na grafitu, nego na bilbordu vrši komunikacija sa odlazećim ambasadorom jedne nama prijateljske zemlje. Je li to nastavak politike kad se toj zemlji uvode sankcije a sa njima smo prijatelji 300 i kusur godina, i u dobrom dijelu naše istorije opstali smo zahvaljujući toj zemlji?

Da li je prekršaj javnog reda i mira kad se taj i takav čovjek bez obzira što je odlazeći ambasador na taj način vrijeđa i proziva? To gospodine ministre isto zavređuje pažnju ovog zakona. Ništa manje nego ti javni grafiti i ništa manje nego poruke koje su sadržane u njima.

PREDSEDAVAJUĆI BRANKO RADULOVIĆ:

... na završnu riječ.

Hoćete li, a kako ćete sad kada su Vas neke, puno pitanja koja mogu da izazovu? Ajde tu neku formu završne riječi.

Izvolite hvala Vam.

RAŠKO KONJEVIĆ:

Pokušaću zaista da moj odgovor na bilo koji način ne bude imao za rezultat proizvodnju replike.

Ja nijesam imao kolegince Jonica namjeru da Vas bilo šta pravno podučavam. Mislim da je pravnog podučavanja danas bilo dovoljno tokom skupštinske rasprave i najmanje meni pripada da poslanike pravno podučavam. Ja mogu da saopštim svoju argumentaciju, neko se s njom može složiti, neko ne složiti, pravne poduke ostavljam neka to bar danas bude među poslanicima, ne između ministra i poslanika u tom dijelu.

Dakle, ja sam samo rekao da je kaznena politika sudova po pitanju krivičnog djela neovlašćenog nošenja oružja i eksplozivnih materija neprimjereno blaga i to sam rekao na skupštinskom Odboru za bezbjednost kada ste Vi polemisali sa mnom, dakle iz razloga što nijeste imali analizu o kojoj sada govorite.

Ponavljam, neprimjereno blaga kaznena politika, a navešću i konkretne primjere.

Dakle, građani stvaraju negativnu percepciju i građani i poslanici o radu policije, a radnja je sledeća:

Imate nekoga koga policija privede, jer je pretresom zatekla na javnom mjestu naoružanje kod njega, što je krivično djelo, obavijesti o tome tužioca, tužilac najčešće ne odredi zadržavanje i lice je za šest, sedam ili osam sati na istom mjestu gdje ga je policija privela. Policija je uradila svoj dio posla, to su njena zakonska ovlašćenja. Juče smo ponovo u okviru Ministarstva razgovarali o tome i imaćemo dodatnu komunikaciju sa Tužilaštvom da pokušamo da barem u dijelu zadržavanja od 48 sati Tužilaštvo posebno u vrijeme ljetnjih mjeseci bude rigoroznije u tom dijelu. O kaznenoj politici sam još jednom rekao, je preblaga. Ja vas molim da se kao poslanici koji usvajate i razmatrate izvještaje o radu sudova u tom dijelu porazgovarate kada o tome budete raspravljali. Moje je bilo da tu temu otvorim. Otvoriću još jednu, a to je kaznena politika sudova prema krivičnom djelu napad na ovlašćeno službeno lice. Jednako je blaga ako ne i još blaža od ove prve. E sad vas ja pitam, kako je moguće sprovoditi određene zakone ako imamo tako blage kaznene politike. Kako? Kako sankcionisati ono što smo definisali kao krivično djelo da nema nošenja oružja na javnom mjestu ako imate uslovne kazne. Ja mislim da je to problem. Kazna je smišljena da bi nekoga razuvjerila ili mu ukazala da to što radi je pogrešno a ne kroz uslovnu kaznu, jer je KZ-om predviđeno, jedne do tri, jedne do pet, jedne do osam, zavisno od kvalifikacija i taj prag ne treba podizati, treba ga samo primjenjivati jednako prema svima.

Oko člana 13. Dakle, nijesmo se razumjeli u tom dijelu. Tačno, tačno, dakle ali ste i sami rekli da je ovaj zakon došao u skupštinsku proceduru u oktobru mjesecu u odnosu na februar ili mart, da februar mislim da je u pitanju ili decembar, kada smo o tome govorili. Ali, iz prakse kada se određuju prekršaji, vidjećete da se takođe maksimalni iznosi uopšte ne koriste. Znači, opet je stvar primjene propisa u smislu onoga koji finalno ga primjenjuje, određuje kaznu i ujedno odgovaram poslaniku Sijariću, da li je neko kažnjen? Znači ja nemam tu informaciju, moramo se obratiti ili morate se obratiti ako je u pitanju prekršaj

odgovarajućem vijeću sada u drugom anražmanu ili sudu u tom segmentu i nijesam zaboravio.

Dakle, Vi politički kao i uvijek pokušavate vješto da sada kažete da implicirate, ne direktno, indirektno, da time što smo spustili maksimalnu kaznu, novčanu kaznu na neki način zbog toga sada mogli bismo na takav način da podstičemo prostituciju, a nijeste vi to tako rekli ali ste tako nasložili da bi to tako moglo da liči. Ja vam sada kažem za te prekršaje o kojima ste Vi govorili, dakle spominjući kazne za roditelje, tim ljudima vjerujte ne treba nikakva kazna ako to rade, sami su se kaznili. Znači, milion eura da ih kaznite, veće kazne nema od toga što rade.

I da ne bi oko, uvaženoj poslanici Ljerki Dragičević. Znači, prvo hvala što mislite da državna valast u tom dijelu može da riješi određene probleme koji su prisutni na lokalni. Znači, tu je princip decentralizacije koji u Crnoj Gori afirmišemo možda i previše. Godinama ga afirmišemo previše i godinama lokalne samouprave žele da imaju jasne, rekao bih, sve veće i veće nadležnosti. Evo, to ste vi rekli, nijesam ja. Mogu da se složim u jednom dijelu sa vama, i ovaj problem o kojem vi govorite, problem buke, vjerujte mi najmanje nadležnosti u tom segmentu ima Minsitarstvo unutrašnjih poslova.

Znači, imate, porazgovarajte sa nadležnim Ministarstvom u tom dijelu prvoj iteraciji ko je taj zakon predložilo, dakle ja vam ne mogu ništa drugačije odgovoriti, da konstatujem problem zajedno sa vama, ali ja razumijem da ga nijeste sa lošom namjerom, naprotiv imputirali Ministarstvu unutrašnjih poslova jer mi tu imamo minimalnu, minimalnu nadležnost. Završavam, nadam se da poštujem, da ne izazivam bilo šta.

Kolega Labudović, ja sam se prosto izjasnio na one stvari za koje sam smatrao da je potrebno u Vašem izlaganju da se izjasnim, tako da ne bih imao ništa specijalno da dodam ni da oduzmem.

Da, znači, odgovoriću na to, dakle u tom dijelu. Kolega Sijarić je govorio oko vjerskih objekata. Dakle, stvar je, to je već pravno objašnjenje koje je dato meni i koje je bilo u Sekretarijatu. To treba da bude stvar drugog zakona. Taj zakon je danas u nacrtu usvojen na Vladi i ide na javnu raspravu. Naravno, da nemam ništa protiv, nemam ništa protiv. Ali, sada govorim kao političar, a ne kao neko kome su pravници sugerisali u određenom trenutku šta treba da bude predmet zakona, ali kroz amandmane o tome možemo porazgovarati. Dakle, na bilo koji način da niko ne pomisli, naprotiv, da je neko sada htio da dozvoli jednu takvu stvar.

I kolega Miljanić, oko postavljenja. Vi ste dugo bili član Odbora za bezbjednost. Posebno pratite oblast unutrašnjih poslova i rekao bih dosta solidno poznajete Zakon o unutrašnjim poslovima. Nema potrebe, pogrešno bi se moglo protumačiti ako bih vam ja sada rekao valjda čitajući taj zakon znate čija su ovlašćenja postavljanje načelnika i raspoređivanje u policiji. To ne mogu da budu ovlašćenja ministra unutrašnjih poslova jer je on političar. To su ovlašćenja direktora Uprave policije, to je princip koji važi ne samo u Crnoj Gori nego svugdje u regionu i ne samo u regionu nego i šire, to je jedna stvar.

Druga stvar, znači to što je neko bio predmet, ne pričam na nivou principa i nije, ne stoji da se smjene, da direktor policije smjene radi bez prethodnog obrazloženja. Dakle, nekoliko puta smo izjavljivali uključujući i ja u ovom Parlamentu da se radi analiza rada centara i odjeljenja bezbjednosti. Javnost je jednim dijelom bila nestrpljiva, više puta me pitala, analiza je urađena, direktor policije shodno njoj krenuo u određene kadrovske promjene. Ako govorimo sada o nivou principa, nemojmo da to što je neko bio predmet postupanja određenih državnih organa koji zato imaju svoja ovlašćenja, koji je u sudskom postupku pravosnažno oslobođen od onoga što ga je tužilaštvo optužilo u trenutku, ne zaboravite poštovali smo do kraja zakonske propise u tom slučaju ali je pravosnažna oslobađajuća presuda, pardon, u ovom slučaju odbijena optužnica. Prema tome bilo ko,

nevažno ime, ja, Vi, bilo ko, dakle imamo jednaka prava kao da se to nije ni desilo jer u protivnom, dakle ne možemo ljude žigosati samo zato što je neki organ u ovom slučaju pogriješio što se vidi iz odluke suda. To je stvar principa nevezano da li je Zoran, da, izvinjavam se, da li je gospodin Miljanić, gospođa Jonica, Raško Konjević ili bilo ko od nas, to je stvar principa. Zahvaljujem.

PREDSEDAVAJUĆI BRANKO RADULOVIĆ:

Hvala i Vama.

Uvažene kolege sa ovim smo završili ovaj pretres o kojem ćemo se izjasniti sutra.

Konstatujem takođe da smo završili sa današnjim radom, sutra nastavljamo u 10 časova sa Predlogom Odluke o prihvatanju aneksa broj 1 ugovora o zakupu hotela Kraljičina Plaža itd. Zatim, takođe isto veoma važna tačka o ostrvu, o tvrđavi Mamula, pa onda izbor i imenovanje, pa onda pojedinosti.

Znači sutra do 24 sata dosta posla.

Svako dobro i laku noć.

31.07.2015.

PREDSEDAVAJUĆI MILUTIN SIMOVIĆ:

Koleginice i kolege, predlažem da počnemo. Pred nama je danas, siguran sam, dug i efikasan zajednički rad. Predlažem da svi zajedno damo doprinos kako bi noćas do ponoći završili ovu obimnu sjednicu dnevnog reda, kada se završava naše redovno zasijedanje.

Nastavljamo sa Predlogom odluke o prihvatanju Aneksa br.1 Ugovora o zakupu hotela Kraljičina plaža Budva i Predlog odluke o prihvatanju Aneksa br. 1 Ugovora o zakupu hotela Sveti Stefan i Miločer u Budvi. Ovlašćeni predstavnici Vlade su Branimir Gvozdenović, ministar održivog razvoja i turizma, Predrag Jelušić, državni sekretar, Olivera Brajović, generalna direktorica Direktorata za turistički razvoj i standarde i Željka Radak Kukavičić, direktorica Nacionalne turističke organizacije. Izvjestioci odbora su Željko Aprcović, Zakonodavnog odbora i Aleksandar Damjanović, Odbora za ekonomiju, finansije i budžet. Poslanik Neven Gošović imao je izdvojeno mišljenje na sjednici Zakonodavnog odbora, a moja je obaveza da to konstatujem.

Predlažem da otvorimo pretres. Pitam uvaženog ministra Gvozdenovića da li želi da da dopunsko obrazloženje. Želi. Izvolite.

BRANIMIR GVOZDENOVIĆ:

Uvaženi građani, danas je pred nama jedan važan dokument, aneks na već postignuti Sporazum iz 2007. godine. Ovaj aneks ugovora treba da obezbijedi novi razvoj, nove investicije, da stvori uslove za nova radna mjesta i da obezbijedi jačanje Crne Gore kao visoko kvalitetne turističke destinacije.

Crna Gora bilježi impresivne rezultate u turističkom razvoju. Za manje od deset godina utrostručen je promet u turizmu. Crna Gora od međunarodnih institucija dobija samo pohvale. Svjetski savez za turizam i putovanje koji obrađuje 184 zemlje definiše da je Crna Gora jedna od najbrže rastućih turističkih destinacija, koja ima veliku šansu da se pozicionira u dijelu turizma koji je vezan za visoki kvalitet. Da bismo ostvarili takva očekivanja, moramo intenzivno da radimo, prije svega, u dijelu koji se odnosi na realizaciju projekata koji su četiri, pet zvjezdica.

Danas je ispred nas jedan takav projekat. To je hotelski rizort koji treba da bude pet zvjezdica. Danas u Crnoj Gori imamo samo sedam takvih objekata sa otprilike oko 1000

kreveta. Usvajanjem ove odluke obezbjeđujemo novih 350 kreveta, odnosno poboljšavamo svoju ponudu u hotelima sa pet zvjezdica za 35%.

Zbog toga, uvaženi poslanici, imamo jednu od važnijih odluka koje su vezane ne samo za investicije nego za ukupan turistički razvoj. Prošlo je više od dvije godine kada je ovaj isti parlament usvojio odluku o realizaciji projekta Kumbor. Šta se od tada desilo? Desilo se da imamo novu energiju u Herceg Novom, da imamo nova radna mjesta, da imamo preduzetnike koji realizuju svoje poslovne aktivnosti i imamo posebno nova interesovanja za Herceg Novi. U Herceg Novom se sada intenzivno radi. Taj investitor je već realizovao investicije od preko 80 miliona eura. Osamdeset miliona eura je nešto što utiče na porast brutodruštvenog proizvoda u Crnoj Gori otprilike za 0,5%. Ovakva odluka koju danas donosimo je sličnog ranga kao što je ta odluka. Siguran sam da na taj način stvaramo uslove za porast brutodruštvenog proizvoda, porast investicija, porast državnih prihoda i na taj način stvaranje uslova za visokokvalitetni turizam. Radi se o investitoru koji zaslužuje posebnu pažnju, koji je samo u periodu od kada je potpisan ovaj ugovor 2007. godine do danas realizovao obaveze koje su vezane za državne prihode, računajući i prihode Budvanske rivijere kao nekog ko je izdao taj prostor od 29 miliona eura. Četrnaest i po miliona eura je renta koju je Sveti Stefan i Miločer uplatio u korist Budvanske rivijere, a ostatak od petnaest miliona su porezi, doprinosi i takse koje je ovaj poslovni subjekt realizovao. Ukupno zajedno sa bruto platama, zajedno sa neto platama trošak koji je ostvario za ovih sedam godina je 40 miliona eura. Čini mi se da je to jako važna činjenica koju ovdje treba da podijelim sa vama.

Već dugo je ovaj aneks u skupštinskoj proceduri. Vlada ga je raspravljala u dva mandata, 2011. i 2012. godine kada su ovi aneksi dobili podršku. Dobili su podršku i nakon razmatranja podrške koju je dao EBRD jer je Vlada trebalo da da saglasnost za realizaciju takvog posla. EBRD je uradio kompletnu analizu dosadašnjih ulaganja i perspektive ovog projekta, dao pozitivnu ocjenu i obezbijedio 37 miliona eura za nastavak investicija koje čekaju od 2013. godine do danas. Nakon toga je Vlada predložila u 2013. godini prihvatanje ovog rješenja. Kako nije bilo podrške parlamenta, on je povučen. U januaru 2014. godine je predložen parlamentu, nekoliko mjeseci se čekalo da Zakonodavni i matični odbor daju pozitivan stav. Nakon toga, kada dobije pozitivan stav čekamo godinu dana na raspravu u parlamentu. Čekanje godinu dana da ne ostvarimo ...

PREDŠEDAVAJUĆI MILUTIN SIMOVIĆ:

Ministre, izvinite, dužan sam da ukažem da je Vaše vrijeme već isteklo i molio bih Vas da privodite kraju. Jer, moram biti jednako odgovoran prema vremenu i prema poslanicima i prema Vama, a insistiraću na poštovanju vremena. Izvolite.

BRANIMIR GVOZDENOVIĆ:

Zahvaljujem, predsjedavajući.

Uvaženi poslanici, pozivam vas da glasate za ovo rješenje jer ovo rješenje donosi nova radna mjesta, donosi novu ponudu visokokvalitetnog turizma u Crnoj Gori. Hvala lijepo.

PREDŠEDAVAJUĆI MILUTIN SIMOVIĆ:

Zahvaljujem ministru Gvozdenoviću.

Prelazimo na pretres. Prije toga pitam da li izvjestioci odbora žele da daju dopunsko obrazloženje. Razumio sam da ne. Ipak kolega Damjanović, što mu i pripada kao izvjestiocu Odbora za ekonomiju. Izvolite.

ALEKSANDAR DAMJANOVIĆ:

Hvala Vam, potpredsjedniče Simoviću.

Poštovana Skupštino, poštovani građani, ministre Gvozdenoviću sa saradnicima,

S obzirom na veliki protok vremena, inače nijesam sklon da nešto što smo dobili u materijalima sada ovdje prezentujem ad literam, ali da podsjetim da je matični odbor za ekonomiju, finansije i budžet obavio raspravu o dva predloga odluke, pretpostavljam objedinjenoj raspravi vezano za Sveti Stefan i Miločer i za hotel Kraljičina plaža i još 24. aprila 2014. godine, dakle prije godinu i dva, tri mjeseca. Tada je Odbor dao prohodnost ovim predlozima. Zato su oni danas ovdje u parlamentu. Isto tako se i Zakonodavni odbor o njima izjasnio jula 2014. godine. Skrećem pažnju vezano za Izvještaj Zakonodavnog odbora o razmatranju Predloga odluke o prihvatanju aneksa o zakupu hotela Sveti Stefan i Miločer u Budvi, da su dati rokovi koji danas više ne korespondiraju sa ovim o čemu mi danas ovdje govorimo. Naime, dat je rok u članu 2 Odluke, ako bi se objavila shodno onome što je Zakonodavni odbor tada raspravio, kaže se - aneks iz člana 1 ove odluke prihvata se pod uslovom da izgradnja hotela Kraljičina plaža počne najkasnije do kraja 2014, a da se završi do kraja 2017. godine. Već smo duboko u 2015, tako da bi Zakonodavni odbor morao ovo da koriguje vezano za 2014. godinu jer je besmisleno. Odredba bi pravila problem u realizaciji odluke. To je sugestija poslanički-poslovnička. Samo da podsjetim na ono što je Odbor radio prije nekih godinu i tri mjeseca. Hvala.

PREDŠEDAVAJUĆI MILUTIN SIMOVIĆ:

Hvala. Korisna je sugestija. Ostaje sa pažnjom da propratimo tokom rasprave u načelu i da vidimo koji je to model. Da li je to model Odbora, ili je to model ovdje da se napravi određena korekcija odluke koja inače slijedi prilikom usvajanja i ove i naredne tačke. Tako da, kolega Damjanoviću, siguran sam da ćete biti u komunikaciji sa članovima Zakonodavnog odbora, sa svima nama i da date korisne sugestije i sa predstavnikom predlagača kako da tu činjenicu koju ste s pravom uočili na kvalitetan način definišemo prilikom donošenja konačne odluke kako bi bila suštinski i pravno održiva. Hvala Vam na upozorenju.

Predlažem da krenemo sa prvim krugom diskusija. Dajem riječ kolegi Popoviću. Izvolite, kolega Popoviću.

SRĐA POPOVIĆ:

Zahvaljujem, gospodine potpredsjedniče.

Gospodine Gvozdenoviću sa saradnicima, ponovo razmatramo nešto što smo već radili u ovom Parlamentu. Ne želim da ponavljam priču koju smo imali prije, ali samo ću pokušati da ukažem na neku problematiku, odnosno da skrenem pažnju na neke benefite koje ima lokalna samouprava od ovog ugovora sa Amanom, a što se tiče nekog pravnog gledišta će kolegistica Marta Šćepanović, vjerovatno, o tome više govoriti.

Poznato je u javnosti, a mislim da i ptičice na grani znaju sve šta se dešavalo, šta je predviđeno ugovorom, šta su aneksi, štampa stalno bruji. S obzirom da sam i u lokalnom parlamentu, imamo jednu deklaraciju koju su potpisali 17 od 31 odbornika u lokalnom parlamentu, gdje su naveli neke činjenice koje su vezane za Miločer, Miločerski park itd. Mi smo kao odgovorna partija i odgovorna lokalna vlast poslije deklaracije imali razgovor u Ministarstvu turizma i održivog razvoja, gdje su bili predstavnici i mještana koji su zainteresovani tamo, čak jedan koji je bio i potpisnik deklaracije. Mene je on najviše uvjerio posle razgovora sa gospodinom Gvozdenovićem i njegovim saradnicima - da je bio neobaviješten i da je znao šta se potpisuje, ne bi nikad potpisao.

Prema tome, mislim da svi mi malo patimo od neinformisanosti. Nećemo da čitamo, nećemo da otvaramo sajtove, a da su i ovi koji su potpisali deklaraciju pogledali ono što piše na sajtu, ne bi iznosili izmišljotine koje nemaju veze sa stvarnim, realnim činjenicama koje se tamo dešavaju. Prema tome, mi u srijedu 5. imamo deklaraciju na dnevnom redu lokalne

samouprave i o njoj ćemo se izjasniti. Ubijeđen sam da će lokalni parlament takvu jednu inicijativu da odbaci.

Samo ću malo govoriti, mada vrijeme neumitno bježi, o benefitima koje lokalna samouprava ostvaruje od zakupa Svetog Stefana i Miločera. O Amanu mislim, bar se oko toga svi slažemo, da je to jedan brend i da je Crna Gora dobila samo na svojoj turističkoj ljestvici, da je skočila puno sa zakupom.

Gospodin Gvozdenović je govorio o ulaganjima. Samo da vam kažem da od zakupa 14 miliona i 300 hiljada. Preduzeće Budvanska rivijera je već prihodovalo 12 miliona i 800 hiljada. Kada spominjem sredstva koja je zaradila Budvanska rivijera, odnosno koje je ubrala od Svetog Stefana, postavlja se pitanje, ako ste ovih dana bili u Budvi, vjerovatno ste mogli da vidite da je Budva puna, ako ste prošetali i vidjeli Petrovac, svi ste mogli da se uvjerite, ako je neko od vas boravio u hotelu Caste lastva mogao je da vidi šta je tamo sve urađeno sa dvije zvjezdice došlo na četiri zvjezdice. Odakle su te pare? Pare su od zakupa Svetog Stefana. Isto tako, znate da je Slovenska plaža bila sa dvije zvjezdice. Slovenska plaža danas je jedan reprezentativni objekat sa četiri zvjezdice i može da služi za primjer. To su oni benefiti koji su ostvareni na Svetom Stefanu jer se to ne bi moglo sve uraditi da nije bilo ovih 12 miliona i 800 hiljada. Isto tako, lokalna samouprava je na osnovu poreza imovine dobila 500 hiljada eura, Morsko dobro je prihodovalo 700 hiljada, Opština Budva po osnovu taksi je dobila 500 hiljada. Komunalno preduzeće 500 hiljada, investicije su bile već nekih 52 miliona. Mislio sam da ću govoriti još o nekim stvarima koje su vezane. Samo da napomenem da je gubitak Svetog Stefana 2003. bio 827 miliona; 2004. godine dobit je bila 571 hiljadu, a samo u 2014. je bilo osam miliona prihod i 466 hiljada. Ove godine se očekuje mnogo više i jedan pokazatelj koji sigurno služi za primjer jeste da je cijena zakupa soba od 2005. bila od 95 do 150 eura, a danas 750 do tri miliona.

Ono što sam rekao da smo neinformisani, da se tamo rade stanovi za tržište, da se prave apartmani za tržište, za prodaju, mislim da to ne stoji. Tamo se ne radi ništa osim ono što je bilo. Povećava se samo gabarit vila, bilo da se radi o vilama za prodaju ili onima koje se u gabaritu mijenjaju. Kratko je vrijeme, ali sve ovo što se dešava sa ovim aneksom ugovora mislim da se radi o dobrobiti i benefitima ne samo za Budvu, nego i Crnu Goru i za valorizaciju turističkog proizvoda Crne Gore.

PREDŠEDAVAJUĆI MILUTIN SIMOVIĆ:

Zahvaljujem kolegi Popoviću.

Sada riječ ima kolega Milan Knežević. Izvolite, kolega Kneževiću.

MILAN KNEŽEVIĆ:

Zahvaljujem, potpredsjedniče Simoviću.

Uvažene kolege, gospodine Gvozdenoviću sa saradnicima, uvaženi građani,

Mi danas u crnogorskoj Skupštini raspravljamo o aneksu, o potpunoj kapitulaciji Crne Gore pred stranim investitorima. Mišljenja sam da oni koji su sklapali, predlagali i prvi ugovorili ovakve anekse i koji su duboko oštetili državne i nacionalni interes Crne Gore treba odmah da budu uhapšeni po kratkom postupku, da specijalni državni tužilac otkrije koje su bile njihove namjere, zakulisni dogovori i da počnemo da štitimo državne nacionalne interese na način što državnim funkcionerima nećemo dozvoliti da uništavaju budućnost Crne Gore.

U čemu se, poštovani građani, sastoji ova igra, pokušaću hronološki da vam objasnim. Prvi kupac, odnosno zakupac je bio Aman na trideset godina. Pošto je poslije godinu dana doživio fijasko, pojavljuje se Restis grupa izvjesnog Viktora Restisa, Grka, koji biva uhapšen zbog pronevjere ni više ni manje od 600 miliona evra preko njegove First Financial banke u Grčkoj. Eto kakvog smo imali zakupca na Svetom Stefanu, Miločeru i Kraljičinoj plaži. Nakon

što je bio uhapšen zbog takve pronevjere, on se povlači iz svih poslova, ali svom partneru Petrosu Staisu prodaje 83% akcija iste te banke zbog koje je bio uhapšen, a 10% otkupljuje ili kupuje Predrag Drecun, ime poznato crnogorskoj javnosti. Taj gospodin Stasis je postao zakupac na Svetom Stefanu. Ne samo što je on postao zakupac na Svetom Stefanu, on je i crnogorski zet. Očigledno da nije bio dovoljan miraz koji je dobio ženidbom sa izvjesnom Brskućankom, on je inače brskutski zet, mi mu sada dajemo Sveti Stefan, Miločer i Kraljičinu plažu po povlašćenim uslovima. Jer, gospodin je nezadovoljan iako je u ugovoru pisalo da Sveti Stefan treba da bude otvoren dvanaest mjeseci. On je od Svetog Stefana napravio zatvoreni tip naselja na koje ne mogu da dođu ni starosjedoci, ni Paštrovići, a kamoli kakav crnogorski obični smrtnik i građanin. Onda je zbog navodnog sukoba, zbog crkve Aleksandra Nevskog zatražio anekse jer je izgubio dobit i sada traži da kroz anekse, kroz Kraljičinu plažu i Miločer na 99 godina mu se omogući sljedeće: Predviđena je gradnja duplo više hotelskog i stambenog prostora u odnosu na koje sada postoji na obali Miločera do Svetog Stefana. Tim dokumentom na najluksuznijoj turističkoj lokaciji, stoljetnom Miločerskom parku predviđa se izgradnja 88 apartmana, 66 u novom hotelu Kraljičina plaža i 12 apartmana naspram grada hotela Sveti Stefan. Zacrtna je i rekonstrukcija i dogradnja pet starih vila čija će kvadratura biti utrostručena. Iako je Staisova firma samo zakupac imovine, ovim planom daje joj se mogućnost da izgrađene apartmane i vile slobodno prodaje na tržištu. Znači, kada počne gospodin Stasis da prodaje vile i apartmane, onda to više nije u zakupu jer onaj ko bude kupio vilu i apartman, to će biti njegovo vlasništvo i onda smo Miločer prodali i predali sumnjivim strateškim investitorima preko of šor firmi.

Poštovani građani, molio bih kameru da zumira. Ovo je kesica šećera. Na njoj se nalazi panorama Svetog Stefana. Ovo je sve što mi imamo od Svetog Stefana kao crnogorski građani, da uspemo u šolju kafe i sav taj naš užitak i korist od Svetog Stefana traje samo koliko popijemo kafu, gospodine Gvozdenoviću. Umjesto da raskinete ugovor sa ovakvim strateškim investitorom, Vi nas ubjeđujete da je ovo za budućnost Crne Gore. Ovo je, gospodine Gvozdenoviću, ukoliko prođe ovakav /Prekid/ kapitulacija Crne Gore, kapitulacija i onda na svim državnim institucijama istaknite sliku Petrosa Staisa da znamo da smo kapitulirali.

PREDŠEDAVAJUĆI MILUTIN SIMOVIĆ:

Završili ste Vašu diskusiju dosta metaforičnu i javljate se sada proceduralno. Razumio sam. Izvolite.

MILAN KNEŽEVIĆ:

Hvala Vam na poznavanju teorije književnosti.

Juče sam govoreći o Zakonu o eksproprijaciji napravio jednu kardinalnu grešku navevši u uvodnom dijelu da je Crna Gora osim što je uvela sankcije Rusiji uvela sankcije i Krimu i Sevastopolju. Napravio sam grešku pošto su Krim i Sevastopolj sastavni dio Ruske federacije. Želim da se izvinim zbog ove nenamjerne greške. Hvala.

PREDŠEDAVAJUĆI MILUTIN SIMOVIĆ:

Svako ima pravo da griješi. Ljudski je kada čovjek pogriješi da se ispravi, da se izvini. Uvodimo dobru praksu što se tiče grešaka.

Kolega Gošović ima riječ. Izvolite.

NEVEN GOŠOVIĆ:

Zahvaljujem, potpredsjedniče Skupštine.

Koleginice i kolege, ministre Gvozdenoviću sa saradnicima, poštovani građani,

Kao što je poznato, ugovori o zakupu hotela Kraljičina plaža, Sveti Stefan i Miločer u Budvi potpisani su dana 31. januara 2007. godine na period od trideset godina. Dopisom već od 7. novembra 2012. godine kompanija Adriatic Properties Budva je, u dopuni zahtjeva kojeg je imala i ranije, ukazala na činjenicu da zbog izmijenjenih okolnosti koje evidentno nijesu postojale u trenutku potpisivanja ugovora o zakupu, otkrivanje nedostatka crkve koja je uslovlila značajno kašnjenje završetka radova na bloku 25 na ostrvu Sveti Stefan, koji zauzima jednu četvrtinu ukupnog prostora ostrva, kao i zbog nepoštovanja odredbi ugovora koje je imalo direktne štetne posljedice na poslovanje društva kao zakupca traže izmjenu osnovnog ugovora o zakupu na bazi sljedećih zahtjeva: 1. produženje perioda zakupa hotela Sveti Stefan za dodatnih 13 godina; 2. umanjene zakupnine za 30%; 3. ukidanje obaveza iz člana 6 stava 1 ugovora o zakupu, tj. plaćanja poreza na nepokretnosti, što je svakako obaveza vlasnika, a ne zakupca; 4. promjena ugovora za hotel Kraljičina plaža kojim se dozvoljava prodaja vila u vlasništvu, uz plaćanje državi unaprijed dogovorene naknade za zemljište; 5. promjena člana koji reguliše pitanje operativnog funkcionisanja hotela Sveti Stefan, odnosno skraćivanje obavezujućeg perioda funkcionisanja sa 11 na osam mjeseci u toku godine i 6. regulisanje pitanja korišćenja kupališta.

Pored navedenog, pomenuta kompanija ostala je pri ranije podnesenim zahtjevima da se tom društvu zakupnina predviđena ugovorom za 2011. umanjena za 50%, za 2012. godinu za 33,33%. Svi ovi razlozi, po procjeni zakupca, prouzrokovali su ukupan gubitak tog društva zaključno sa istekom ovih 30 godina zakupa u iznosu od čak 41,9 miliona eura.

Polazeći od činjenice da opština Budva nije usvojila prostorno-plansku dokumentaciju, detaljni urbanistički plan Kraljičina plaža kojim se stvaraju uslovi za početak gradnje novog hotela kao dijela ugovorenog investicionog programa, aneksom ugovora predviđeno je rješenje kojim će se svaka godina kašnjenja usvajanja navedene planske dokumentacije kompenzirati sa dvije dodatne godine perioda zakupa i dodatno kompanija Adriatic Properties oslobađa se obaveze plaćanja zakupnine za hotel Kraljičina plaža do usvajanja prostorno-planske dokumentacije i u periodu od tri godine od dana usvajanja iste.

Gospodine ministre, koliko imam informaciju taj plan još uvijek nije usvojen. Sada se postavlja pitanje na koje očekujem odgovor od Vas - Zbog čega nije donesen plan Čedi Kraljičina plaža Budva ako se imaju veoma negativne posljedice po državu sadržane i u aneksu ovog ugovora zbog nedonošenja tog detaljnog urbanističkog plana? Znamo da detaljni urbanistički plan donosi skupština opštine. Znamo da u tom postupku saglasnost na nacrt i predlog tog plana daje Ministarstvo.

Pitanje na koje želim od Vas odgovor - Kada je Skupština Opštine Budva donijela odluku o izradi tog plana; koje aktivnosti na izradi naznačenog planskog dokumenta su sprovedene i kada, te kada se očekuje donošenje odluke o usvajanju plana jer je proteklo toliko godina? Koje mjere je Ministarstvo održivog razvoja preduzelo da detaljni urbanistički plan Čedi Kraljičina plaža bude blagovremeno donesen kako ne bi došlo do zaključenja aneksa br. 1 Ugovora o zakupu hotela Kraljičina plaža, sa veoma negativnim finansijskim posljedicama po zakupodavca, naravno i državu? Svakako, slijedi drugo dodatno pitanje. Kako se Vlada može obavezati da će zakupcu omogućiti izradnju ovih, čini mi se, 88 apartmana i sticanje prava vlasništva nad najviše 66 tih apartmana, ako u skladu sa detaljnim urbanističkim planom nije predviđena izgradnja tih apartmana, odnosno postojeća planska dokumentacija ne sadrži mogućnost uređenja prostora na taj način? Šta se dešava? Kakve su posljedice ako Skupština Opštine Budva ne prihvati DUP kojim se predviđa izgradnja apartmana u zahvatu Miločerskog parka? Podsjetiću, kolega Popović je o tome govorio, da je na dnevnom redu Skupštine Opštine Budva i deklaracija o zaštiti Miločerskog parka i neposrednog zaleđa ostrva Sveti Stefan kojom se predviđa sljedeće. Zamoliću, potpredsjedniče, ako može tridesetak sekundi da bih završio izlaganje. /Prekid/ koja se

prostire unutar ogradnog zida /Prekid/ od vile ... prostor sa donje strane /Prekid/ za hotel Sveti Stefan, kao i granična linija prema moru od Svetog Stefana do Pržna predstavlja tu zonu zaštite. U tom prostoru nije dozvoljena gradnja novih stambeno-poslovnih objekata, dozvoljava se samo rekonstrukcija postojećih objekata i to u postojećim gabaritima. Ukoliko Skupština Opštine Budva donese ovu deklaraciju, što je i moguće, kakve su posljedice dalje i da li Skupština Crne Gore može da da saglasnost na aneks ugovora za izgradnju ovih apartmana ako nije donesen detaljni urbanistički plan? Da li imamo pravo na to? Da li možemo tom svojom odlukom sutra obavezivati Skupštinu Opštine Budva da ona mora donijeti taj detaljni plan, jer je Skupština Crne Gore dala saglasnost na aneks ugovora kojim se predviđa izgradnja tih objekata sadržanih u tom planu? Mislim da na to nemamo pravo. Mora se poštovati redosljed poteza, a redosljed poteza /Prekid/ dokumentacije, pa tek onda davanje saglasnosti za izgradnju objekata sadržanih u toj dokumentaciji. Još samo jedno pitanje, zaista ću veoma kratko.

Veoma je bitno, gospodine ministre, da čujemo odgovor da li su ovi aneksi ugovora proizvodili pravno dejstvo iako Skupština Crne Gore nije dala saglasnost nad njima. Koji je iznos zakupnine plaćao zakupac u periodu od 1. januara 2013. godine, odnosno od dana potpisivanja ovih ugovora? Koji akt je, ako je primjenjivan ugovor, donesen za njihovu primjenu i ko ga je dao? Kolika je šteta po tom osnovu u odnosu na važeći ugovor do sada nanosena državi, ako je zakupnina plaćana u skladu sa aneksima ugovora na koji Skupština nije dala saglasnost? Naravno da predlog jednog ovakvog aneksa nećemo podržati.

PREDŠEDAVAJUĆI MILUTIN SIMOVIĆ:

Zahvaljujem.

Sada riječ ima kolega Damjanović. Izvolite, kolega Damjanoviću.

ALEKSANDAR DAMJANOVIĆ:

Hvala Vam, potpredsjedniče.

Ministre Gvozdenuću sa saradnicima, danas, 31. jula, po drugi put obavljamo plenarnu raspravu o dva predloga odluke. Kada bih bio maliciozan, sada bih mogao da pročitam svoju diskusiju od 12. decembra 2013. godine, kada smo je prvi put imali ovdje u plenumu i da apsolutno od tačke do tačke ponovim sve ono što sam tada rekao, a tiče se svih onih činjenica koje smo imali u toj raspravi od momenta sklapanja ovog ugovora novembra 2012, u momentu kada se mijenjaju Vlade, do momenta verifikacije od strane gospodina Statisa Teofanisa u junu 2013. godine, dolaska ovdje na plenum, rasprave. Međutim, ne bih time opterećivao.

Sve ono što sam tada rekao, a vezano je za odgovornost lokalne samouprave Budva koja nije donijela prostorne planove stoji i danas. Od vas sam tražio, naravno nijesam dobio, da se prstom pokaže ko je to u toj opštini Budva zakočio usvajanje prostornih planova i time nanio štetu zakupcima, a koji su zbog toga, i to je jedan od razloga, tražili aneks ovih ugovora kako bismo nastavili saradnju sa, za razliku od kolege Kneževića ću reći, renomiranom firmom Aman kao strateškim investitorom, ali nemamo krivce da bi kroz ove dvije odluke, odnosno dva aneksa negdje napravili ustupak u smislu više miliona zbog te štete koju pretpostavljam ljudi zakupci pravilno procjenjuju. Sve ono što se odnosilo na priču oko crkve itd. ostaje. Mislim da je negdje i koleginica Danka Marković, u polemici sa premijerom gospodinom Đukanovićem na Premijerskom satu, ukazala, doduše kod pitanja Mamule, ali se ta pitanja mogu i ovdje definisati na pravno-svojinske probleme koje imamo, a ja sam se negdje bavio zajedno sa ostalim kolegama i tada i kroz ove rasprave na odborima finansijskim aspektom, aspektom ove ponude za anekse. Dakle, na jednoj strani izgublenu dobit države koja bi još 12 godina dala to zakupcu, odnosno Budvanske rivijere, izgubljeno ono što se tiče

umanjivanja zakupa. Na drugoj strani vjerovatno dosadašnje investicije koje jesu vrijedne nekoliko desetina miliona evra i namjeravane investicije.

Mislim da je problem isuviše ispolitizovan, da smo otišli od onoga što jesu stvarno mjerljive koristi za državu, odnosno za akcionare Budvanske rivijere i za sve građane, od onoga što bi bile potencijalne štete, da mi nikad nijesmo ni u plenumu ni na odborima izvagali dobro finansijske koristi i štete.

Zato bi predlog bio Vama, gospodine Gvozdenoviću, s obzirom da ovo već traje dvije i po godine sa ovim ugovorom, a danas smo zadnji dan i imamo raspravu od svega sat vremena oko ovako važne teme, da ovaj predlog odluke po drugi put povučete, da se vrijeme iskoristi do oktobra ili novembra da se obave dodatni razgovori i sa investitorima a i u odnosu na modalitete odluke, odnosno načina na koji bi parlament kontrolisao šta se tamo dolje radi i gdje bismo probali maksimalno štiteći neprikosnoveno pravo svojine i svojinske odnose zaštitimo interese države Crne Gore, građana, turista, zovite kako hoćete, akcionara Budvanske rivijere.

Iskoristio bih ovaj minut ili minut i po u ovom ostavljenom vremenu da otklonimo jednu misteriju. Ima jedna dnevna novina koja ovih dana pravi određeni pritisak, danas se čak prenosi i karikira izjava koja nije tako data od strane jednog turističkog radnika, da je sramota što se radi u Parlamentu, zaustavljaju se investicije. Isuviše važno pitanje, molim vas minut će mi trebati, ne više od toga, računam da imamo toliko prostora. Shodno onome što je bila moja polemika sa uvažanim predsjednikom Đukanovićem upravo kada smo govorili ovdje oko strateških projekata, u službi Odbora za ekonomiju, finansije i budžet i skupštinskoj službi mi smo napravili jednu informaciju koja se tiče ugovora o dugoročnom zakupu i koncesijama, gdje smo mi kao parlament od 2009. godine od kada su na snazi Zakon o državnoj imovini i Zakon o svojinsko-pravnim odnosima, kojih ne bi bilo da nije bilo SNP-a, ta dva zakona i ovih normi o dolasku u parlament ne bi bilo, gdje smo napravili analizu šta smo do sada radili. Bilo je pet stvari, Luštica, Tivat, /Prekid/ Herceg Novi, aneks Nort Star, Kumbor i, peta stvar, koncesija za Luke Bar. Ovo su još dva ugovora koja su ovdje i imaćemo u septembru raspravu oko onog dijela Morskog dobra. Potpredsjedniče Simoviću, suštinska je stvar, a tiče se i druge tačke koja možda neće doći na raspravu, pa je bitno da se kaže. Dakle, od tih pet ugovora koji su došli ovdje u parlament, evo ih ovdje kod mene, zbog javnosti, govorimo o Kumboru Herceg Novi, 26. jul 2012, listing glasanja, podrška SNP-a, 27.12.2013. godine Nort Star aneks ugovora, podrška SNP-a uz zaključak SNP-a o praćenju realizacije projekta, 10.12.2009. podrška SNP-a Luštica Herceg Novi. Ne bi ga bilo da nije bilo SNP-a. Tamo je grad nikao i to treba da kažete, da promovirate. Ono što je dobro da se kaže da je dobro. Luštica Tivat 10.12.2009. podrška SNP-a, ne bi bilo toga. Naravno, peta odluka vezana za koncesiju Luke Bar. Bili smo protiv i to se pokazalo kao opravdano s obzirom na ovo što se danas dešava oko Luke Kotor. To apropos toga da Socijalistička narodna partija Crne Gore, ne daj bože, koči bilo kakvu investiciju, zbog javnosti, za svakog kredibilnog investitora uz punu zaštitu države. Da zaštitimo do kraja interese, predlog da se odluka povuče, da se rasprave ove stvari koje su problematične. Mislim da negdje Crna Gora mora da apstrahuje politiku i medijske pritiske ovakve i onakve, da govori o štetama i koristima. Ubijeđeni smo u Klubu da su štete trenutno veće nego koristi na ovakav definisan način. Mislimo da može da se definiše mnogo bolje.

Na kraju, gospodine Simoviću, da zaključim time. Shodno ovim ugovorima koje smo glasali, postoji obaveza Vlade Crne Gore da redovno Parlament izvještava o realizaciji ugovora, je li tako? Do sada nijesmo dobili ni jedan jedini izvještaj o realizaciji ugovora. Pisma koja sam uputio kao matični odbor koji ovo prati gospodinu Đukanoviću očekujem da Vlada izvjesti o realizaciji ugovora Luštica 1, Luštica 2 i Kumbor. Hvala vam.

PREDSEDAVAJUĆI MILUTIN SIMOVIĆ:

Hvala Vam. O tome je bilo priče na Premijerskom satu i čuli ste. Predsjednik Đukanović je dao svoj stav i sugestije prema resornim ministarstvima da ispoštuju obavezu prema Parlamentu. Hvala.

Sada bih zamolio kolegu Banovića da uzme riječ. Izvolite, uvaženi kolega Banoviću.

BORISLAV BANOVIĆ:

Zahvaljujem, potpredsjedniče.

Moram reći da ću imati pristup sličan kolegi Damjanoviću i da sam i ja mogao ponoviti diskusiju od prije, dvije i po, tri godine kada smo razgovarali sa ministrom Gvozdenovićem. Tada sam govorio slično kolegi Damjanoviću, a ponoviću osnovne poruke, da mislim da u ovom poslu ima važnih stvari, da ima dobrih stvari i da te dobre stvari treba mijenjati aneksom ugovora, održati ih dijelom aneksa ugovora, ali da ima i dosta nepoznanica i da ima dosta rizičnih stvari u jednom dijelu predloženog aneksa. Da treba stvar odložiti, iskoristiti vrijeme da se u razgovoru sa investitorom pokušaju popraviti da bi bilo prihvatljivo za parlamentarnu većinu. Kada je već ponuđeno parlamentarnoj većini, kada je već Vlada tražila da osnovni ugovor koji je imala na 30 godina poveća na 49 i prenese ga u nadležnost parlamenta. Ovo što se traži aneksom ugovora da se produži zakup sa 30 na 42 godine zbog ulaganja u infrastrukturu i povrata tih sredstava, zbog tih marketinških aktivnosti i kašnjenja planske dokumentacije su za mene više-manje opravdani razlozi. Podrazumijevano je bilo da neko ko investira ulaže i u marketinške aktivnosti, ali nije podrazumijevano da kasni planska dokumentacija. Tu bih osim ovoga što je kolega Gošović rekao, ipak zamjerio malo i vama u Ministarstvu. Kada ste već vidjeli da opština nema dovoljno sluha, ovo što je kolega Popović govorio da je to značajno, slažem se da je značajno, ali kada je već značajno, zašto opština nije ubrzala tu plansku dokumentaciju. Kada ste vi vidjeli da oni to ne rade prve dvije godine, pa još dvije od kada ovo stoji, zašto niste preduzeli iz svoje nadležnosti i uzeli studiju lokacije, odradili taj park, podnijeli ga parlamentu na usvajanje, podijelili odgovornost sa Skupštinom za tu studiju lokacije i završili stvar? Da jednostavno bar to otkonimo sa dnevnog reda.

Sljedeće, umanjeње godišnje zakupnine od 30%, uz obrazloženje izgradnje crkve i kašnjenja zbog toga, oni sporovi koji su postojali, uticaj su globalne ekonomske krize. Podržavam oba razloga i doživljam ih kao opravdane. Mislim da je i to, na kraju krajeva, za popust tako, kako reče kolega Damjanović, renomiranim investitorima da ostanu kada su se već našli iz ovih okolnosti u ovoj situaciji. Tu bih imao malu zamjerku prema investitoru. Slažem se da je globalna ekonomska kriza i da treba da učinimo zajedno da je i on i mi lakše iscrpimo. Interesantno mi je da taj isti investitor ulaže u, po mom mišljenju, ili sam laik, a jesam za ekonomiju poprilično, ne baš profitabilnu ekonomsku oblast, a to je medijska oblast, na ne baš profitabilnom crnogorskom tržištu od 600.000 stanovnika i ne znam koliko čitalaca. Pored te globalne ekonomske krize, investitor nalazi sredstva da ulaže u dva štampana i jedan, što mi je čudno, to ne dovodim da je to loše za nas, dobro je što Pobjeda više nije na teret države i budžeta i građana, ali su mi interesantni ti poslovni rezoni. Moguće da je to dio isplativosti marketinških aktivnosti i podrška svojim projektima. Ostavljam to kao digresiju, nemojte obraćati pažnju na moje interesovanje kao nekoga ko se malo bavio medijima u jednom periodu.

Plaćanje zaostalog duga, sve je to, po mom mišljenju, prihvatljivo, kao što sam rekao i prošli put, osim ovog dijela apartmana i gradnje apartmana i pravno pitanje koje će kolega Vuksanović posebno da obrazloži je pitanje vlasništva nad tih apartmanima, pa onda vlasništva nad tom zemljom ispod tih apartmana, a sve na osnovu tendera i ugovora o zakupu od prije koliko godina. Dolazimo od zakupa zemljišta do vlasništva apartmana nad tim

zemljištem, pa onda prava na dugoročni zakup sve po tržišnim cijenama itd. Taj dio je meni bio i ostao sporan, posebno što je na lokalitetu koji je ekskluzivan i vrlo rijedak. Ne samo za nas nego za cijeli Mediteran, jedan takav mikrolokalitet, to sam govorio i prilikom prethodnog zasijedanja, ali i zbog ovih pravnih stvari. Siguran sam da većina u Klubu Socijaldemokratske partije ne podržava taj dio.

Ovaj prvi dio imamo nešto različitih pogleda, a ja ostajem pri onom svom pogledu od ranije. Dakle, ako investitor plaća zakup državnom preduzeću Budvanskoj rivijeri milion i šesto ili milion i četiristo, koliko je to već, milion i dvjesta, negdje mislim, opet ću svoje skromno ekonomsko znanje, da teško neka naša firma može više da zaradi čistog profita milion i dvjesta. Bogomi mislim da je bolje da ostanemo mi u tom aranžmanu sa tim investitorom i da dobija ta firma čistih milion i dvjesta. Jer, koliko sam vidio, ukupni drugi prihodi iz drugog dijela Budvanske rivijere su 300, 400, 500 hiljada. Ne znam da li uključuju i ove. Ako bismo izvukli ovih milion i dvjesta, onda bi Budvanska rivijera bila u žestokom minusu. Tako da sagledamo i sa te strane taj posao.

Jedno pitanje za kraj. Ne spominjemo ovdje garancije. Zbog toga je meni malo rizik cijele ove priče. Koliko znam, a molim vas da mi to kažete, Vlada je dala garancije na ovaj posao, a ne spominjemo ih mnogo. Nešto se plašimo svi u posljednje vrijeme od tih garancija i mogućnosti njihovog aktiviranja. Zaključujem. Meni je lično prihvatljiv, naravno volio bih da toga nema, da i dalje kirija milion i šesto, a ne milion i dvjesta, volio bih da sve ostane po starom, ali hajde da podijelimo te štete koje su negdje napravljene i našom krivicom. Ovaj drugi dio, mislim da teško može da dobije podršku na način na koji je predložen. Predlažem ovo što je kolega Damjanović, da se pokuša to popraviti ako insistirate da kroz parlament prođe. Hvala.

PREDŠEDAVAJUĆI MILUTIN SIMOVIĆ:

Zahvaljujem.

Molim vas da poštujemo svi zajedno vrijeme jer moram da budem ravnopravan prema ostalim kolegama gdje sam insistirao, tako da, evo, prosto na nivou molbe.

Kolega Pajović. Izvolite.

DARKO PAJOVIĆ:

Hvala, predsjedavajući.

Poštovani građani, uvaženi ministre sa saradnicima, drage kolege,

Dakle, jesam imao spremljenu diskusiju, ali stvarno ne znam kako da počnem. Problem u kojem smo mi ovdje danas je zato što Opština Budva, gdje vlast vrši DPS i SDP, nije usvojila detaljni urbanistički plan. To je ključ problema u kojem smo se danas našli. Kažem danas, ne mi, država Crna Gora. O čemu mi pričamo uz dužno uvažavanje prethodnih govornika? Vi ste produkovali problem. Vi ste dio problema, problema za državu. Ne problema za opoziciju, ne problema neke druge kategorije.

Dakle, ono što uporno preskačete, a ja ću da vam kažem, je da državi Crnoj Gori visi arbitraža zbog vašeg neodgovornog odnosa. Zbog vašeg političkog inaćenja mi smo došli u mogućnost da naša deca plaćaju dugove koje mi pravimo. To je ono što građani Crne Gore treba da znaju. To se zove neodgovoran odnos, neodgovorno vršenje vlasti. To je prvo. To moram da kažem zbog prethodnih govornika i pominjanja raznih stvari. Danas ovdje svi treba da osjećamo stid. Neko je pomenuo stid. Da, danas treba svi da se stidimo. Treba da se stidimo i pred investitorima, a treba da se stidimo i pred građanima Crne Gore. Oni od nas očekuju nova radna mjesta, a mi pokušavamo da im nametnemo moguće arbitražne dugove u vidu desetina miliona eura. Zbog čega? Vrlo jasno ću to reći - partijskog interesa. Dakle,

neko ovdje ovaj projekat doživljava kao partijski interes gdje treba da se inati sa nekim drugim na štetu države Crne Gore i svakog njenog građanina. Nedopustivo.

S druge strane, svjesni smo da politička nestabilnost može da dovede i do ekonomske nestabilnosti. Isto tako, poslije svih ovih diskusija, onako naglas razmišljajući, mogu reći da je malom broju ljudi ovdje državni interes na prvom mjestu. Naš državni interes su, gospodo, otvaranje novih radnih mjesta. Naš interes nije da tjeramo investitore. Nešto ću kasnije o tome reći. Dakle, naš interes nije da vodimo državnu i ekonomsku politiku na bazi pisanja medija. Samo ću vam reći neke od užasnih, izvinite na tom terminu, ali ću ga upotrijebiti, laži koje smo mogli da pročitamo u medijima. Dvadeset i dva metra visok soliter koji treba da se gradi na Svetom Stefanu, na Kraljičinoj plaži. Nije tačno. Osam etaža. Nije tačno. Imate četiri etaže iznad zemlje, imate četiri etaže ispod zemlje. Vikend stanovi i vikendice. Nije tačno. Šta ste postigli na taj način? Koji ste to partijski interes zadovoljili? Da li ste ubrali političke poene tako što ste izgovarali neistine ovih prethodnih dana kada je u pitanju ovaj projekat? Ne mislim da je idealan, daleko od toga. Samo vam govorim u kakvu situaciju dolazimo.

Dakle, problem je kada radimo to, a nije problem kada date Lušticu, kada date Porto Montenegro po mnogo, da tako kažem, gorim okolnostima kada je u pitanju izdavanje i iznajmljivanje sutra tih apartmana i svega ostalog. Meni je interes pojedinih medija vrlo jasan. Ja želim ovdje javno da kažem da za pojedine medije dobri investitori su samo oni koji plaćaju reklamu u njihovim novinama. Takvi investitori su njima odlični. Svi ovi drugi gdje ne vidite reklamu, moramo da ubijedimo građane Crne Gore da su oni kriminalci i da njih treba protjerati iz Crne Gore. Dakle, investitor nikad nije kriv. To je stanovište Pozitivne Crne Gore. Može da bude kriva samo država. U ovom slučaju mi smo krivci 1/1.

Ponoviću, neusvajanje detaljnog urbanističkog plana osam godina - vrhunska neodgovornost. Opšta pomama koja se javila oko crkve, ne ulazeći, naravno, u vjerska osjećanja pojedinaca i oni cirkusi i predstave ispred zidina Svetog Stefana, dakle, hajmo to da pojednostavimo - znamo svi o čemu se radi. Kako izaći iz svega ovoga, to je ono što mene zanima, za razliku, vjerovatno, od mnogih drugih ljudi koje zanima kako da prigrabe političke poene i svode na prihvatiti i odbiti. Ne, mi imamo veliki problem. Država ima veliki problem. Imamo mogućnost da zatvorimo Sveti Stefan, da protjeramo investitora i imamo mogućnost da budemo dio rješenja problema koji ni Pozitivna ni bilo koja opoziciona stranka nijesu napravile. Ponoviću, to je napravila vladajuća koalicija. Ponoviću, ne iz ekonomskih razloga. Apsolutno smo ubijedeni da se radi o sebičnim političkim interesima zahvaljujući kojima svi mi kao građani treba da trpimo štetu. Nije fer jer ste zajedno izašli na izbore, zajedno ste se družili 18 godina i nije u redu da mi plaćamo bilo čije dugove zbog nečijeg trenutnog političkog hira. Mogu samo da citiram jednog od lidera koji je kazao da država ne smije da zavisi ni od čijeg političkog hira. Tako je. Mi danas imamo politički hir.

Šta je alternativa? Hoću da ponudim određeno rješenje koje će se možda nekome svidjeti, a možda se neće svidjeti. Vidjeli smo veliki broj nedostataka, ministre, ovog projekta, bez obzira što je jako dugo u proceduri i kada je u pitanju Odluka Skupštine Opštine Budva, govorim o Deklaraciji, i kada je u pitanju taj detaljni urbanistički plan, i kada je u pitanju matični odbor gdje treba svakako promijeniti datume. Ono što je želja i volja Pozitivne Crne Gore, to kažem potpuno javno, jeste da podržimo ovaj projekat, ne danas. Dakle, moram da razočaram ove medijske reketaše. Ne, nemamo namjeru danas da ga podržimo iz ovih razloga. Ono što je naša želja je da u narednih dva mjeseca zaokružimo ove cjeline, da pokušamo još dodatno, što je kazao kolega Damjanović, da se upoznamo sa projektom. Ono što smo mi uradili u zadnjih 72 sata, detaljno smo se upoznali sa problematikom i zato mi imamo ovakvo izlaganje i da već u septembru dođemo sa konačnim rješenjem. Ja vam načelno kažem da mi jesmo za investicije, da mi jesmo i da vidimo rješenje ovog problema u nastavku i zadržavanju ovog investitora. Ono što je naša želja, ne znam koliko je to sada

vama prihvatljivo, jeste da u narednih par mjeseci apsolutno zaokružimo sve ove nedostatke koje vidimo da imamo.

Što se tiče Pozitivne Crne Gore, naš interes jeste državni interes Crne Gore. Mi doživljavamo sebe obaveznim da budemo dio rješenja problema koji je stvorio neko drugi, a ne Pozitivna Crna Gora. U tom smislu, spremni smo da budemo dio rješenja kao konstruktivna opozicija ukoliko je to prihvatljivo bilo kome u vlasti. Ukoliko postoje neka druga rješenja, apsolutno kao odgovorni ljudi saglasićemo se i sa tim. Hvala.

PREDŠEDAVAJUĆI MILUTIN SIMOVIĆ:

Zahvaljujem.

S ovim smo završili prvi krug diskusija. Kolega Banoviću, primjećujem Vaše javljanje, ali predlažem da ostanemo u okvirima dobre prakse da nema komentara u prvom krugu diskusija. Biće prilike u narednom krugu. Bilo je dosta asocijacija, siguran sam i dosta potreba povodom nekih drugih diskusija da otvorimo komentare, ali to bi nas odvelo u neracionalnost. Predlažem da ostanemo u skladu sa praksom, da čujemo ministra Gvozdenovića da da odgovore na pitanja i komentare i onda ćete vi imati mogućnost da iskomentarišete odgovore ministra Gvozdenovića. Slažete li se? Hvala vam na razumijevanju.

Izvolite, ministre Gvozdenoviću.

BRANIMIR GVOZDENOVIĆ:

Uvaženi poslanici, biće mi drago što sam u prilici da vam odgovorim iako znam da većina vas, ipak, zna odgovor na pitanja koja ste mi postavili.

Investitor u ovom kompletnom poslu uvijek je bio Adriatic Properties, a operator je bio najbolji svjetski operator Aman korporacija, koja je rangirana u prvih pet svjetskih operatora za luksuzne hotele. To su hoteli koji se nalaze na najelitnijim mjestima. To su hoteli koji obezbjeđuju brend ne samo za tog operatora, nego i za državu. To je operator koji ulaže ogromna finansijska sredstva za reklame po svijetu i po koji izvještaj u Zagat, to je najpriznatiiji rejting lista za hotele, uvijek je u prva tri u svijetu. To je operator koji imaju svoju klijentelu i obično dolaze ne samo u zemlju, nego u neki novi Aman. Od velikih investitora koji su došli u Crnu Goru, koji su prvi put vidjeli Crnu Goru, većina njih je vidjela dolaskom u Aman. Što se tiče otvorenosti, znate da je značajno otvoreniji nego što je bio u nekom prethodnom periodu. O tome imate precizne informacije isto koliko i ja. Radi se o otvorenom hotelskom kompleksu.

Što se tiče plana, plan definiše urbanizam i plan definiše ne svojinu, nego šta treba da se nalazi na toj lokaciji. Onog momenta kada smo dobili mogućnost, to je članom 60a, da preuzmemo ingerencije koje su vezane za taj dio posla, mi smo to preuzeli i u septembru biće gotovo urbanističko rješenje na osnovu međunarodnog konkursa za izradu urbanističkog rješenja za projekat kompleksa Miločer od 35 hektara. To je vrlo transparentan proces. Pogledajte precizno sve elemente koji su vezani, nalaze se na sajtu Ministarstva i svakome je dostupan programski zadatak za realizaciju tog posla. Nije tačno da je četiri puta veći projekat. Postojeći projekat Kraljičine plaže 9.850 m², novi hotel koji donosi Crnoj Gori novi kvalitet, nove usluge u okviru visoko kvalitetnog turizma jeste najviše 22.000 m² sa novim restoranima, garažama i ostalim pratećim elementima koji treba da obezbijede da bude hotel sa pet zvjezdica. Prođite i pogledajte kakav je sad projekat Kraljičine plaže. To je projekat za koji će najveća spratnost biti pet plus četiri i ne više od jednog bora koji vidite na Miločerskom parku. To je nešto što svako ko želi to da zna, zna jer je to na internet stranicima i svako to može da odštampa, vidi ili da uđe u taj dio posla. Ovdje se puno priča o tome kakav je ovo hotel. Ovo je jasno definisano hotel i ko je želio da pogleda ugovore koji su vam dostavljeni i ugovori od 2007. godine i kasnije ugovor, vidi da svaka jedinica zvala se ona apartman ili

soba je precizno definisana da se smatra sobom za goste. Svaka soba se mora izdavati. Svaka soba se mora staviti u promet. Svaka soba mora da ima isti enterijer. Svaka soba mora da izgleda na kvalitetan način, jer je ovo hotel u kome postoje 66 apartmana, u kojima vlasništvo nad tim apartmanima može da bude drugačije nego što je u ostatku tome, ali je funkcija turistička i mora da obezbjeđuje visokokvalitetnu ponudu hotela sa pet zvjezdica, uz jasnu obavezu, koja, takođe, stoji u ugovoru, broj soba za goste koji su u funkciji i dostupni za iznajmljivanje neće nikad biti manji od 75% od ukupnog broja soba u hotelu. Ako ste vi vlasnik neke sobe, jer samo ste vlasnik sobe, ni hodnika, ni garaže, ni restorana, ni lifta nego samo onoga unutar, znači morate da izdajete. Nemate pravo da zauzmete više nego što piše u ugovoru o menadžmentu koji vam je svima bio dostupan. Mi smo, kao što znate, ponudili svim poslaničkim klubovima da obavimo razgovore. I obavili smo sa većinom poslaničkih klubova koji su pokazali interes u tom pravcu. Kao što vidite, sa onima sa kojima smo do kraja iskomunicirali, vidjeli ste njihove stavove oko ovog pitanja. Volio bih danas da mi kažete šta bi to trebalo da se popravi u tom ugovoru da bi on bio bolji. Je li zamjerka ako Amanu ponudimo ne 30, nego 42 godine? Po meni nije. Dao bog da Aman ostane u Crnoj Gori ne 30, nego 90 godina. Dao bog da imamo pet Amana, pet Four seasonsa ne na deset, dvadeset nego na devedeset godina da zakupljuju. Sada jedan od tih velikih operatora na jednom projektu u Crnoj Gori, investitor se trudi, privatni investitor kako da produži vijek njegovog trajanja, jer oni smatraju da je to u njihovom interesu.

PREDŠEDAVAJUĆI MILUTIN SIMOVIĆ:

Ministre, samo kratko da Vam ukažem da je pet minuta prošlo. Razumijem Vaš odgovoran odnos prema potrebi da date odgovore na postavljena pitanja. Imajte u vidu tu činjenicu i nastavite, ali vodite računa o vremenu.

BRANIMIR GVOZDENOVIĆ:

Ključna je stvar da razlikujete plan i da razlikujete elemente koji su vezani za ugovor. Prihvatanjem ovog projekta prihvatamo 300 novih visokokvalitetnih ležajeva u crnogorskom turizmu, a sada ih imamo samo 1000. Zar nije dobro da se umjesto vešeraja i umjesto upravne zgrade pravi kongresna sala? Kada bude kongresna sala, tada objekat može da radi 365 dana. Ne mislim da je loše rješenje što je hotel ovakvog oblika. Sličan takav je, ali čak ne sa ovolikim obavezama hotel Regent. Smatrate li da je to loše rješenje? Kao neko ko se bavi turizmom i ko ima mnogo savjetnika koji su vezani za turizam, smatram to odličnim rješenjem. Drugo, smatramo 30 ili 40 godina, to sam vam rekao, dao bog Regent i Four seasons da budu 90 godina.

Govorite o smanjenju rente. Čini mi se da smo svima objasnili da je to privremeno smanjenje rente. Renta koja se plaća Budvanskoj rivijeri jeste 10% od prometa. Onog momenta kada se izgradi projekat Kraljičine plaže, tada će promet sigurno biti 20 miliona eura i tada će zakup koji će plaćati investitor biti dva miliona eura. Ovo je samo garancija najnižeg nivoa koji se plaća, koji je nešto oko milion i dvjesta.

Uvaženi poslanici, zar nije ozbiljan prihod države ako je ovaj investitor zajedno sa neto platama ovoj državi obezbijedio 40 miliona eura? Zakup, takse i ostale stvari. Pogledajte obaveze koje plaća ovaj investitor za komunalne djelatnosti. Sto dvadeset hiljada eura godišnje. Ako je dva i po miliona promet koji ostvaruje Komunalno preduzeće Opštine Budva, to je otprilike oko 5%. Ima još mnogo stvari, čini mi se da sam htio na ove tri, četiri ključne stvari da ukažem. Ne znam. Ako nam ovo nije dobro rješenje, kako ćemo ići naprijed.

PREDŠEDAVAJUĆI MILUTIN SIMOVIĆ:

Hvala. Ministre, imali ste prekoračenje od tri minuta, ali to sam razumio kao Vaš odgovoran odnos u želji da odgovorite na postavljena pitanja.

Kolega Banović se javio proceduralno. Izvolite.

BORISLAV BANOVIĆ:

Proceduralno se javljam zato što mislim da je po planu naše današnje rasprave i dogovoru da budemo efikasni i kratki. Bilo je potrebno i korisno da se odgovori na konkretna pitanja konkretno postavljenih. Ovako kako je ministar govorio, nijesam shvatio šta se odnosi na mene, na moju diskusiju i odgovor na moja pitanja, a što na ostale kolege koji su imali drugačiji ugao i drugačiji pristup. Zato, zamolio bih da ubuduće konkretno razgovaramo da bismo mogli konkretno diskutovati, jer je ovdje državni interes da dobijemo prave informacije i činjenice i da na osnovu njih odgovorno glasamo. To je državni interes, a ne da se kamufliramo iza bilo kakve manipulativne argumentacije i dijaloga. To je najvažnije. Da dobijemo prave informacije i na osnovu toga odlučimo.

PREDŠEDAVAJUĆI MILUTIN SIMOVIĆ:

Hvala.

Kolega Banoviću, dozvolite, meni ste se obratili. Da sam primijetio u jednom detalju odgovora i komentara ministra Gvozdenovića manipulativan pristup, vjerujte da bih opomenuo i ukazao. Naprotiv, čuli smo odgovore ministra Gvozdenovića i bio je ograničen sa vremenom. S druge strane su me upozoravali da je ministar prekoračio vrijeme. Razumijem Vašu potrebu da čujete odgovore na Vaša pitanja. Vi ćete sada imati mogućnost da komentarišete odgovore ministra Gvozdenovića i u nastavku da dobijete, siguran sam, odgovore na sva Vaša pitanja.

Izvolite.

BORISLAV BANOVIĆ:

Ako ste to tako shvatili Vi i ministar Gvozdenović, izvinite. Nije se ovo odnosilo na njega nego na sve nas. Govorio sam o svim učesnicima u diskusiji, da govorimo iskreno i da bilo kojom manipulacijom ne doprinesemo pravim informacijama ovom projektu i pravilom glasanja u ovom projektu. Dakle, u tom smislu se to odnosilo na sve nas, pa i na mene samog.

PREDŠEDAVAJUĆI MILUTIN SIMOVIĆ:

Hvala Vam na Vašoj korekciji i objektivnosti u odnosu na odnos prema sopstvenoj diskusiji. Dobićete komentar na odgovore ministra Gvozdenovića. Hvala vam razumijevanju.

Za komentare su se prijavili kolega Knežević, kolega Gošović, kolega Damjanović, kolega Banović i kolega Pajović. Izvolite, kolega Kneževiću.

MILAN KNEŽEVIĆ:

Zahvaljujem, potpredsjedniče Simoviću.

Samo želim da demantujem ono što je izjavio ministar Gvozdenović vezano za namjeru da kroz ove anekse u stvari ne dođe do okupacije Miločera, Kraljičine plaže i najljepšeg dijela crnogorske obale. Jer, Ministarstvo održivog razvoja i turizma je 9. juna raspisalo konkurs za idejno urbanističko arhitektonsko rješenje hotelskog rizorta Miločer u Pržnu na lokaciji čiji je zakupac firma Adriatic Properties grčkog biznismena Petrosa Statisa. Konkurs je raspisan na osnovu programskog zadatka kojeg je Vlada usvojila u martu, ali će gradnja predviđenih objekata biti moguća tek ako Skupština Crne Gore usvoji izmjene ugovora o zakupu koje je predložila Vlada na zahtjev Statisa. Programskih zadatkom predviđena je gradnja duplo više hotelskog i stambenog prostora u odnosu na ono koje sada

postoji na obali od Miločera do Svetog Stefana. Tim dokumentom na najluksuznijoj turističkoj lokaciji stoljetnom Miločerskom parku predviđa se izgradnja 88 apartmana, 66 u novom hotelu, što ste potvrdili, Kraljičina plaža i 12 apartmana naspram Grad hotela Sveti Stefan. Sada ja Vas pitam - Ukoliko Skupština još nije usvojila ovu odluku o aneksu, kako ste mogli da raspišete konkurs za idejno urbanističko arhitektonsko rješenje? Da li vi znate nešto više nego što znamo mi? Ovo su elementi za tužioca.

Dalje, nudim Vam rešenje, gospodine Gvozdenuviću, raskinite ugovor po cijenu arbitraže. Uvjeren sam da ćete naći boljeg stranog investitora nego što je ovaj sadašnji. To Vam tvrdim. Smanjili ste zakup na milion i dvesta hiljada evra godišnje za Sveti Stefan i Miločer. Onda sam ja mogao da vodim Sveti Stefan i Miločer po uslovima koje ste dali ovom gospodinu. Dajte ga meni da ga vodim po tim uslovima. Je li normalno da smanjimo zakup na milion i dvjesto hiljada evra posle svega što smo dali najelitniji kompleks? O otvorenosti, nemojte da govorimo o otvorenosti. Nemojte da govorimo u šta su se pretvorile zidine Svetog Stefana i šta se dešava tamo. Napravite anketu koliko je građana Crne Gore, gospodine Gvozdenuviću, ... Dozvolićete mi, svi su po tri minuta u uvodnoj diskusiju, ni ja nijesam više od 15 sekundi.

PREDSEDAVAJUĆI MILUTIN SIMOVIĆ:

Već ste dobili skoro minut upravo osjećajući obavezu da Vam produžim jer sam bio striktan u osnovnoj diskusiji.

MILAN KNEŽEVIĆ:

Hvala Vam na Vašem osjećaju odgovornosti prema meni.

PREDSEDAVAJUĆI MILUTIN SIMOVIĆ:

Korektnosti.

MILAN KNEŽEVIĆ:

Koliko je građana Crne Gore dosad bilo u prilici da vidi Sveti Stefan? Imate li tu evidenciju? Tvrdim Vam više od 3% uključujući i Paštroviće. Zato sam Vam i prije nego što je počela rasprava poslao poruku, verbalno naravno, ostavite nam makar Sutomore da se crnogorska sirotinja može jednom okupati u tri mjeseca. Završavam. Želim vaš komentar na izjavu izvjesnog gospodina Radulovića u mediju čiji je vlasnik upravo ovaj investitor o kome vi govorite, gdje je nas koji se protivimo ovom aneksu optužio da smo uzeli novac. Ukoliko ta svoja saznanja ne podijeli sa Vrhovnim državnim tužilaštvom, ja mu ovdje poručujem da je on lažov, da je lažov i hohštapler i da će svoje navode morati da potvrdi pred sudom.

PREDSEDAVAJUĆI MILUTIN SIMOVIĆ:

Kolega Kneževiću, mislim da moramo ostati na nivou uobičajene i prepoznate rasprave u ovom domu, birajući riječi, uvažavajući ljude koji nijesu u ovom domu. Molim Vas da povedemo računa o tome. Moja obaveza je bila da Vas upozorim.

Izvolite, proceduralno.

MILAN KNEŽEVIĆ:

Tzv. vlasnik Splendida vrlo simptomatično je danas u mediju čiji je, dozvolite, Vama se obraćam, očekujem od Vas zaštitu.

PREDSEDAVAJUĆI MILUTIN SIMOVIĆ:

Navedite član Poslovnika.

MILAN KNEŽEVIĆ:

Pozivam se na jedan od mnogobrojnih članova Poslovnika Skupštine Crne Gore. Očekujem od Vas zaštitu kao od potpredsjednika Skupštine da zaštitite integritet poslanika u crnogorskom Parlamentu od nekakvog direktora koji nas je upozorio i poslao nam poruku da štetimo interesima Crne Gore i da smo uzeli novac. Vi ste trebali da reagujete. Vi ne vidite ništa simptomatično, gospodine Simoviću, u tome da se on oglasio u mediju koji finansira upravo ovaj vaš strateški investitor. Samo da vam kažem, meni poruke prijatnije neće slati nikakvi ni Radulović, ni peti ni deveti. Znaću da odgovorim i verbalno i fizički i kako god budem znao i umio. Sigurni budite.

PREDŠEDAVAJUĆI MILUTIN SIMOVIĆ:

Kolega Kneževiću, otišli ste sada već korak dalje. Molim Vas da stišamo emocije. Svakako, u ovom domu uvijek se čuvao integritet svakog poslanika. Ali, svaki poslanik, prije svega, ima obavezu da čuva sopstveni integritet. Svaki poslanik ima obavezu i odgovornost da čuva integritet svakog građanina Crne Gore i u ovom domu ne saopštavaju se takve grube riječi o bilo kome. Molim Vas da ostanemo na tom nivou i da ovaj parlament i dalje njegujemo u tom duhu.

MILAN KNEŽEVIĆ:

Iza svake izgovorene riječi stojim moralno i materijalno.

PREDŠEDAVAJUĆI MILUTIN SIMOVIĆ:

Očigledno ne uspijevam da Vas upozorim i opomena ne pomaže. Izvolite, kolegice Dragičević.

LJERKA DRAGIČEVIĆ:

Zahvaljujem, gospodine potpredsjedniče.

Pošto sve može da bude procedura, onda da i ja kažem da bih bila danas najsretnija da se ovdje ne raspravlja samo o Miločeru i Svetom Stefanu, nego da raspravljamo o tome da će isti investitor da gradi po sjeveru Crne Gore. Zahvaljujem.

PREDŠEDAVAJUĆI MILUTIN SIMOVIĆ:

Neuobičajena proceduralna reakcija, ali dobro. Molim vas da se vratimo dnevnom redu i da poštujemo naš Poslovnik. Ponavljam da se međusobno poštujemo, ali da se poštujemo u odnosu na građane koji nijesu prisutni u ovom domu i koji nemaju mogućnost da na ovakve, rekao bih, neprimjerene izraze odgovaraju. Hvala vam.

MILAN KNEŽEVIĆ:

Gospodine Simoviću, molim Vas, nemojte da zloupotrebjavate Poslovnik. Moja reakcija je bila nakon toga što smo optuženi mi koji se protivimo donošenju ovog aneksa da smo uzeli nekakav novac. Nemojte da to nazivate neprimjerenom izjavom ako nekome kažem da je lažov jer to nije istina. Molim Vas, nemojte da remetimo naše relacije koje imamo u parlamentu. Molim Vas, nemojte to da radite.

PREDŠEDAVAJUĆI MILUTIN SIMOVIĆ:

I dalje insistiram da vodimo računa o terminologiji koju koristimo u ovom domu. Hvala vam.

Kolega Gošović, sljedeći komentar.

NEVEN GOŠOVIĆ:

Da komentarišem izlaganje ministra u odsustvu ministra ne znam koliko ima smisla, ali zbog građana da kažem da ministar nije odgovorio na dva suštinska pitanja koja su ovdje postavljena. Prvo i najznačajnije, zbog čega nije donesen detaljni plan Čedi Kraljičina plaža. Kada je Skupština Opštine donijela odluku o pristupanju izrade toga plana, koje aktivnosti su sprovedene, ko je zakočio donošenje tog plana. Da li danas Budva ima prostorni plan opštine iz kojeg bi se mogle vući smjernice za izradu ovih rješenja za koje, kako ministar kaže, u septembru se očekuje da budu završene po projektu za koji je ranije raspisan taj tender. Kako je moguće da ugovor od prije nekoliko godina sadrži obaveze prema tom zakupcu koji će biti sadržane u tom projektu koji će biti završen tek sada u septembru i koji da bi bio dio planske dokumentacije mora biti podržan od Skupštine Opštine Budva? Nešto što tek slijedi. Skupština Crne Gore treba sada da da saglasnost na takva rješenja i dovodi Skupštinu Opštine Budva koja će poslije možda imati drugačiji odnos jer je riječ o izuzetnom prostoru, spomeniku prirode pejzaža koji danas nema svijet. I dalje je neko izračunao kolika će biti dobit toga zakupca izgradnjom ovih apartmana u tom prostoru. Država će koristiti samo sredstva zakupnine za zemljište ispod tih apartmana u narednom periodu od 90 godina.

Je li to interes države u tom dijelu? Svakako da nije. Suština je donijeti plansku dokumentaciju, raditi u skladu sa planskom dokumentacijom, vući red poteza koji neće dovesti nikoga u situaciju da daje obećanja koja ne može izvršiti. S druge strane, nema odgovora primjenjuje li se aneks ovih ugovora. Traži se saglasnost Skupštine, a primjenjuju se ugovori bez te saglasnosti već godinu i više dana. Odgovor bismo trebali da imamo, gospodine potpredsjedniče.

PREDŠEDAVAJUĆI MILUTIN SIMOVIĆ:

Insistiracu na strogom poštovanju vremena. Hvala Vam.
Izvolite, kolega Damjanoviću.

ALEKSANDAR DAMJANOVIĆ:

Prvo bih se javio proceduralno vezano za medijsko predstavljanje rada parlamenta i mogao bih se pozvati na član koji govori o tome. Pozivam se na član koji govori o komunikaciji parlamenta. Evo da vam kažem o čemu se radi, na fonu ovoga što je kolega Knežević rekao. Mediji mogu da prenose nas ovdje sve kako žele i kako su plaćeni. To je najmanji problem. Međutim, samo želim da skrenem pažnju da sam sinoć uspio da odgledam prilog koji je Javni servis, koji svi plaćamo ne ove koje neko plaća nego koji svi plaćamo, dao o radu parlamenta. Evo predlog Vama kao članu kolegijuma i potpredsjedniku Parlamenta da iniciramo na kolegijumu o tome raspravu, o načinu kako se Javni servis u svojim izvještajima za informativne emisije sprda sa poslanicima. Toliko.

PREDŠEDAVAJUĆI MILUTIN SIMOVIĆ:

Još jedna neprimjerena riječ u ovom domu. Da Vam odgovorim na Vašu proceduralnu reakciju. Dakle, zloupotreba proceduralne reakcije, neadekvatna proceduralna reakcija. Odmah da Vam kažem ne prihvatam Vašu ponudu da učestvujem u bilo kakvoj ulozi miješanja u uređivačku politiku bilo kog medija u Crnoj Gori, ne želeći da preuzimam ulogu ni uređivačke politike, ni samoregulatornog tijela koji treba da se bavi ovim i sličnim pitanjima. Ništa Vam novo ne saopštavam kada govorim na ovakav način. To je već uveliko prepoznati stav Demokratske partije socijalista kada se u posljednje vrijeme bilo kojim povom otvarala ova ili slična tema.

Kolega Damjanoviću, izvolite Vaš komentar u odnosu na odgovore ministra Gvozdenovića.

ALEKSANDAR DAMJANOVIĆ:

Ako Vi nećete podnijeti inicijativu, ja ću podnijeti pa ćemo razgovarati o tome. Vidjećemo da li će kolegijum prihvatiti.

Da se vratimo na temu, 31. januara 2007. godine, da se malo igramo i sa datumima, je potpisan osnovni ugovor. Danas je tačno 7,5 godina od kad je ugovor na snazi, odnosno jedna četvrtina vremena.

Ministre Gvozdenoviću, ukoliko danas povučete predlog odluke i o tome se vjerovatno budemo izjašnjavali tokom jeseni, molba da do tada ovom parlamentu dostavite detaljnu, ali detaljnu informaciju, ne informaciju u kontekstu predloga odluke koju ste dali, nego detaljnu informaciju o tome šta je u jednoj četvrtini zakupa do sad urađeno na Svetom Stefanu, na Kraljičinoj plaži, koliki su finansijski efekti za samu destinaciju, za državu Crnu Goru da možemo tačno da izmjerimo finansijske efekte i troškove koje bi imali ukoliko bi usvojili ova dva aneksa. To je prva stvar.

Druga stva, ponavljam ono što sam rekao i prije dvije godine. Teško pregovarati znači lako odlučivati. Ovdje se izgleda desilo obratno. Ovdje smo mnogo lako ili olako pregovarali i sad teško odlučujemo. Molba da i o tome povedemo računa da bi ugovorni uslovi bili bolji za svih pet ugovarača. Dakle, za HTP Budvansku rivijeru, odnosno Kraljičinu plažu, za Vladu Crne Gore, za Aman, za Adrijatix, za ...investment, mada ne znam šta on tu radi. Ustvari znam, ali nema veze.

Da završim s tim, nijesam htio pojedinačno da ulazim jer smo o tome već vodili raspravu. Ali, obrazloženje zašto graditi, odnosno omogućiti prodaju vila je ovakvo - da je to, kaže, praksa uobičajena da se u projektima ove veličine dozvoljava prodaja izgrađenih nepokretnosti kako bi se omogućila finansijska održivost projekta. Ja mislim da Aman i bez te prodaje objekata, dakle bez sticanja prava svojine može da ima održivost ovog projekta. Hvala vam.

PREDŠEDAVAJUĆI MILUTIN SIMOVIĆ:

Zahvaljujem kolegi Damjanoviću.

Kolega Banović, komentar u odnosu na odgovor ministra Gvozdenovića. Izvolite.

BORISLAV BANOVIĆ:

Zahvaljujem.

Da ne ponavljam ono što sam rekao u prvom proceduralnom obraćanju ministru. Zaista bi mi bilo draže i lakše da ste meni odgovorili na ono što sam imao zamjerke projektu, a to je ono pitanje izgradnje apartmana i pitanje problematičnog vlasništva u vezi sa tim i pitanje da li se to mora ako je investitor sklopio ugovor sa državom, po starom DUP-u sa onim starim gabaritima. Dakle, sve je znao, pretpostavljam i nadam se da ga nijesmo obmanuli tada, nego da smo rekli glasno i jasno - evo vam DUP, predviđeno je ne znam koliko spratova, predviđeno je ne znam koliko kvadrata. I on je sklopio taj ugovor. Dakle, taj dio je, po mom mišljenju, jako problematičan jer je na osnovu toga on i sklopio ugovor. Možda da smo tada, prije pet šest godina, sedam kada je bio tender stavili da će biti drugačija kvadratura, da neće biti devet hiljada nego 20 hiljada, bi se još bolji investitori javili. I to je jako problematično. Ali, ako nijeste razumjeli, ja sam lično podržao ove druge elemente što se tiče zakupa Svetog Stefana.

Smatram sa mojim skromnim, ponavljam, ekonomskim znanjem da je bolje da uzimamo milion i 200 čiste pare od zakupca, da je bolje da tamo radi, po mojim informacijama

200 i više ljudi, 300 već sad, ljudi koji primaju redovno platu i redovno su doprinosi, i to velike plate koliko sam čuo, oko hiljadu eura. Sve je to u redu i podržavam ove, s naše strane, popuste i u kiriji, i u godinama, i ne znam čemu tamo još stoji nekoliko stvari. Ali ne podržavam ovaj dio. Možda ovi koji znaju više i koji vide više, možda će oni podržati sve i znaju sve danas i oni to ne rade ih hira, nego iz velikih državnih interesa, siguran sam, kao što su i sve do danas radili. Neka oni rade po tome. Ja ću na osnovu ovoga kako ja znam nastaviti da radim i glasam kao što sam i prethodni put i ovaj.

Zato vas molim da ubuduće razdvojite. Kad sve obuhvatite poslanike odjednom ne znamo što se na koga odnosi. Koga kritikujete i prema kome se kritički odnosite, a sa čijim se stavom ili dijelom stava slažete. Hvala.

PREDŠEDAVAJUĆI MILUTIN SIMOVIĆ:

Zahvaljujem kolegi Banoviću.

Kolega Pajoviću, izvolite. Vaš komentar na odgovore ministra Gvozdenovića.

DARKO PAJOVIĆ:

Ponoviću. U problemu smo, treba Skupština da bude dio rješenja problema koji ona, na kraju krajeva nije napravila, napravila je vladajuća koalicija. Želim to još jednom da potcrtam. I apsolutno, danas imamo iz politikantskih razloga probleme koje imamo i nije politički uobičajeno da se traži rješenje na bilo koju stranu ako postoji nešto što je izvršna vlast. To treba da bude svakome jasno. To je, koliko je meni poznato, osnov demokratije. Ako to nekome nije jasno, sve je u redu.

Konkretno, mislim da su Vam ministre vrlo konstruktivne diskusije koje ste imali sa ove strane ukazale upravo na određene nedostatke i potrebu onoga što mislim da je dobro. Detaljni urbanistički plan, iščistiti tekst, završiti sa deklaracijom u Opštini Budva kako više ne bismo imali dilemu da li će organizovati bilo ko neke proteste ispred Svetog Stefana ili će snažno da podrži istinski ovaj projekat. Završiti dio priče koji se odnosi upravo na skupštinske odbore.

Kada je Pozitivna u pitanju, mi bismo željeli da vidimo veći izns investicija. Mi bismo voljeli da vidimo i veću zaštitu državnog nacionalnog interesa, uzmite kako hoćete, kada su u pitanju broj radnih mjesta i obaveze eventualnog zapošljavanja crnogorskih građana. I cijenim da bi svakako i Skupštinu trebalo uključiti u praćenje realizacije ekonomskih projekata. Zašto ovo kažem? Postoji očigledno nepovjerenje zbog prethodnog iskustva koje svi imamo u Crnoj Gori sa nekim "investitorima" ili njima sličnim. Dakle, evidentan je manjak nepovjerenja.

'Ajmo da situaciju koja trenutno postoji i koju građani doživljavaju neću reći sa nekom zebnjom, ali apsolutno sa neuobičajenom pretvorimo zapravo u plus za državu Crnu Goru. Mislim da to nije težak korak i ukoliko postoji dobre volje, mi smo apsolutno spremni i uvijek smo bili u pravcu razmišljanja zaštite državnih interesa Crne Gore. Ja smatram da investitori treba da imaju ambijent za ulaganja, da mi kao država treba da zaštitimo prije svega državni interes, i mislim, i smatram, i tvrdim da pojedini nezavisni mediji ne mogu da upravljaju ili doživljavaju državni interes iz svojih apsolutno sebičnih, ličnih, ako baš hoćete do kraja, profitabilnih novčanih razloga.

Dakle, kad je u pitanju Pozitivna, može šta god da se desi, kakve god naslovne stranice da osviću. Ono čemu mi jesmo posvećeni jeste upravo ovo o čemu sam govorio - zaštita državnog interesa. Ako ima dovoljno volje, ja mislim da to već za par mjeseci možemo imati ovdje u Skupštini i mislim da uz jedan kvalitetan, temeljan rad možete upravo očekivati podršku koja jeste neuobičajena, jer se prevashodno i dominantno u demokratiji očekuje

podrška onoga sa kojim ste izašli na izbore, sa kojim ste dijeli i dobro i zlo političko ovih 18 godina. Hvala.

PREDŠEDNIK RANKO KRIVOKAPIĆ:

Hvala, kolega Pajoviću.

Ovo je bio komentar.

Sljedeći je predstavnik DPS-a koleginica Šćepanović. Izvolite, i čestitam na izboru u predsjedništvu DPS-a.

MARTA ŠĆEPANOVIĆ:

Hvala, predsjedniče.

Poštovane kolege, na današnjem dnevnom redu je ova odluka za koju zaista smatram da je izuzetno važna i da je ovdje svima u parlamentu jasno i kolege su već kroz svoje diskusije istakle koji su sve finansijski efekti za državu Crnu Goru upravo za ovaj projekat, koje je sve benefite donio ovaj investitor državi i koji su sve ekonomski efekti. Oni su već istaknuti tako da se neću osvrutati na njih.

Vezano za ovaj projekat, moram da istaknem da je zbog gubitka koje je zakupac pretrpio prije svega koje je bilo vezano za otkrivanje ostataka crkve došlo do gubitka profita i to je upravo bio razlog zbog kojeg se i tražio aneks ugovora, potpisivanja aneksa ugovora od strane zakupca.

Što se tiče same odluke koja je došla u Skupštinu, ona je prošla Odbor za ekonomiju, a što se tiče Zakonodavnog odbora čiji sam član moram zaista da istaknem da je prošle godine bila konstruktivna rasprava od strane svih učesnika, od strane predstavnika tih političkih partija i da smo postigli dogovor u vezi dva amandmana. Ova odluka je prošla Zakonodavni odbor uz saglasnost. Međutim, u međuvremenu je došlo do neusvajanja ove odluke, odnosno plana na koji se obavezala Opština Budva da donese i ti rokovi su morali biti pomjereni. Ja želim ovdje da se složim sa kolegom Banovićem koji je istakao da je trebala Vlada odmah da reaguje kada je uvidjela da Opština Budva ne donosi plan na koji se obavezala i da se na taj način ublaže posljedice da ne bi došlo sutra do arbitraže.

Ovdje se nekoliko puta pomenuo dio koji se odnosi na apartmane i na vlasništvo 66 apartmana koje zakupac treba da izgradi i koji se predviđaju ovim aneksom ugovora. Ja ću pročitati član ugovora nakon kojeg se ova norma predviđa. Ona se odnosi na tačku 10 tačka 1 - Zakupac priznaje i prihvata da je imovina u vlasništvu zakupodavca zajedno sa svim kapitalnim ulaganjima koja se odnose na radove i zakupac ima jedino pravo da upravlja i koristi imovinu u skladu sa uslovima ovog ugovora. Dakle, jasno je da sve ono što je investitor uložio to će ostati i to je u imovini zakupodavca, izuzetno od apartmana 66 na kojima će imati vlasništvo, a koje apartmane je on izgradio i ono što je ovdje jasno je da se nikako ne može steći pravo svojine na zemljištu na bilo koji način. A ako smo kao odgovorni poslanici detaljno pročitali prvobitni ugovor o zakupu, tu su sve norme koje se odnose na zaštitu državne imovine. Zaista ne vidim ni jedan razlog na osnovu kojeg bi se pravno osporio ovaj ugovor i na osnovu kojeg bi državne interese doveo u pitanje. I iz tog razloga smatram, zbog svih ovih benefita koje su danas kolege ovdje pomenuli, koji su istaknute od strane predlagača da zaista treba da podržimo ovaj ugovor jer je poznato kakav je investitor u pitanju i gdje je Crna Gora u turističkom pogledu, upravo zahvaljujući ovom investitoru. Zahvaljujem.

PREDŠEDNIK RANKO KRIVOKAPIĆ:

Hvala Vama, koleginice.

Poslanik Pavlović, komentar.

KOČA PAVLOVIĆ:

Hvala, gospodine predsjedavajući.

Gospođo Šćepanović, ja sam zaista zapanjen, i zato sam se i javio, jednom onako olako izrečenom konstatacijom. Rekli ste bukvalno da je ovaj aneks posljedica one crkve i onog dešavanja oko crkve na Svetom Stefanu. Stvarno pitam - Je li vi doživljavate maloumnom crnogorsku javnost i nas s ove strane da izgovarate takve, da kažem, 'ajde da ne upotrebljavam neke riječi koje bi bile sigurno konotirane. Jer, kad se kaže tako nešto, onda moraju biti negativno konotirane. Čovjek već izvjesno vrijeme je samostalno prestao da plaća iznos zakupa na koji je bio obavezan i smanjio sam sebi iznos zakupa, pa sada se to post festum smanjuje iznos zakupa zbog navodne štete koju je imao zbog toga. Ali ne samo to, nego mu se produžava period zakupa zbog crkve. Produžava se i na Svetom Stefanu period zakupa zbog crkve, i u Miločeru zbog crkve i daje mu se još da gradi zbog crkve. Pa dajte, nemojte misliti da je ova crnogorska javnost maloumna.

Ja Vas, pozivam gospođu Šćepanović, pozivam i ministra. 27. septembra ćemo okupiti značajan broj ljudi ovdje, građana Crne Gore, vašega toboš naroda, pa dođite, gospodine ministre, dođite, gospođu Šćepanović, da vi njima objasnite kako je to veoma velika stvar za Crnu Goru. Znači ovo gaženje suverenosti Crne Gore, suverenosti koja je u maju 2006. izglasana, ovo rasparčavanje državne suverenosti i rasprodaju državne suverenosti koju vi vršite ovdje. Dođite 27. septembra da objasnite to građanima ovdje ako imate petlju. Ministar prvo i Vi.

I samo još jedna stvar. Ovome što nas optužujete koji se protivimo ovom rasparčavanju državne suverenosti, ovoj pljački Crne Gore, onome koji nas optužuje da mi to radimo zato što mi primamo pare - da primamo pare od ovoga naroda jer nam je dužnost da zaštitimo građane Crne Gore. A to zašto sada post festum neko ko je nešto obećao želi kroz ovaj aneks da ostvari, to je prostor korupcije i to je posao za tužioca. Ovo što se dešava i što pokušava ovaj ministar, i ova vlada, i vaša partija, gospođu Šćepanović, da provuče kroz ovaj aneks je u stvari knjiški primjer jednoga koruptivnog okvira koji u svakoj demokratskoj državi treba da ispita državni tužilac. To je adresa s druge strane gdje treba da se traži potencijalna korupcija, a ne na ovoj strani.

PREDŠEDNIK RANKO KRIVOKAPIĆ:

Dobićete riječ, nemojte da Vas ... činjenice.

MARTA ŠĆEPANOVIĆ:

Zahvaljujem, predsjedniče, što ste mi dali riječ.

Kolega Pavloviću, prije nego što počnem da pričam Vi ste zapanjeni, a kad počnem da pričam, onda ste još više zapanjeni jer uvijek izvlačite iz konteksta ono što ja kažem.

Želim još nešto da istaknem. Ne samo da ste počeli, u diskusijama stalno, sad ste počeli da koristite i komentare da pozivate na proteste. Očigledno da je neka panika u vašim redovima jer sada već svaki komentar koristite da pozovete na protest ne samo građane, nego evo i nas.

Što se tiče Vaših upućivanja primjedbi na zakonitost ovog ugovora, pozivanja da se vrše krivična neka djela, molim Vas, sve što imate prijavite tužiocu. Ali, kada Vas pozove, trebate da dođete i pružite dokaze za sve te priče.

PREDŠEDNIK RANKO KRIVOKAPIĆ:

Ako je nešto, ali stvarno po proceduri.

Dobićete Vi riječ. Izvolite.

KOČA PAVLOVIĆ:

Javljam se proceduralno.

Gospodine predsjedniče, Vi ste bili pa ste me mogli čuti, radi se u suštini o ispravci navoda. Ja nijesam pozvao nikoga sa druge strane da učestvuje na protestima koji su zakazani za 27. septembar. Ja sam ih vrlo jasno pozvao da dođu ovdje kao zaštićeni svjedoci ustvari svjedoče pred tim narodom o tome šta su spremali ovoj državi i ovome narodu. Bićete zaštićeni, ne brinite, samo pojavite se ako imate petlju.

PREDŠEDNIK RANKO KRIVOKAPIĆ:

Hvala.

Izvolite, kolegice. Molim Vas, kolegica će to bolje od Vas.

MARTA ŠĆEPANOVIĆ:

Ne, kolega Pavlović kaže jedno i poslije nepunih dva minuta odmah govori drugo.

PREDŠEDNIK RANKO KRIVOKAPIĆ:

Hvala Vam.

Sljedeći učesnik u raspravi je opet kolegica, ali ovaj put kolegica Kalezić.

JELISAVA KALEZIĆ:

Poštovani predsjedniče Skupštine Crne Gore, poštovana Skupštino, poštovani gospodine ministre Gvozdenoviću sa saradnicima, i iznad svega, poštovani građani, koji imate strpljenja da nas slušate,

Bez lamentiranja na tim da li Crnoj Gori treba prihoda, da li Crnoj Gori treba radnih mjesta, da li Crnoj Gori treba perspektive, naravno da treba. Mislim da tu postizemo svi konsenzus i zatvorenih očiju. Međutim, ovdje postoji zaista jedna već višegodišnja kriza povjerenja i ja se neću libiti da to kažem. Zašto? Zato što rezultati određenih odluka koje je Vlada donosila, a sada se fokusiramo na područje turizma i korišćenja prostora, nijesu dobri. Koliko god gospodin Gvozdenović prikazivao određene cifre, određene nosioce brendova svjetskih itd, ukupno gledano, rezultati nijesu dobri. Cijela hercegovačka rivijera je potopljena. Tamo je turizam bio 12 mjeseci godišnje. Demantujte me, mogu se naći podaci. Sada neću više o tome, naša je tema druga.

Ja ću se držati isključivo ovoga što ste pripremili i saopštili bez ikakvih navođenja drugih dokumenata koje naravno mogu da imam, ali nemam u pet minuta mogućnosti, počev od prostornog plana Južni Jadran, koji nije bio rađen ni nasumično ni bezveze i koji je ukazivao kako treba razvijati turizam da bi bio kompatibilan sa ostalim turističkim područjima i da bi se na pravi način sačuvao prostor.

Mi smo odavno taj koncept napustili. Radimo na parče urbanizam, radimo na parče prostorno planiranje. Ništa vam ne spočitavam, spočitavam sebi, svojim kolegama i našoj profesiji. Međutim, pitanje je, i molim Vas da nađete bar malo vremena, da mi odgovorite - Šta je sadržao ugovor potpisan 31. januara 2007. godine u smislu povećanja površina u Miločerskom parku, odnosno kompleksu Kraljičine plaže? Ili je to nešto obećavano usmeno, pa se sada operacionalizuju ti prijateljski razgovori. Ja nemam taj uvid i zato pitam.

Vi ste sami rekli da na površini od 35 hektara parka sad postoji devet hiljada bruto, tako sam shvatila, izgrađene površine, a da se programskim zadatkom, koji, priznajem, nijesam pročitala predviđa 22 hiljade metara kvadratnih. To je ni manje ni više nego 2,5 puta povećanje bruto površine. Znači, kada se radi o turističkim kompleksima, to je enormno opterećenje prostora. Ja nemam zaista vremena i bilo bi nametljivo da držim predavanje iz urbanizma, a nema ni potrebe. To je već crvena lampica bez obzira kako dobri urbanisti i

projektanti to radili. Ali, to nije sve, pokušavam da ukažem još na neke stvari samo iz ovoga što je ovdje rečeno. Molim vas. Traži se umanjenje zakupnine za 30% i stalno se navodi kao činjenica da je smanjena za 1/4 površina prostora ostrva Sveti Stefan, pa 30% i 1/4, evo da se zadržimo na običnoj računici. To je ipak razlika od 5%. 5% na milionske cifre nije malo. Dakle, ne treba tako formalno ići. Ovdje je trebalo elaborirati bar za dovoljno pismene i zainteresovane čitaoce tog materijala detaljno.

Međutim, promjena ugovora za hotel Kraljičina plaža kojim se dozvoljava prodaja vila, to je i kad smo ranije diskutovali ovaj materijal bilo jako sporno i ostaje sporno, pominje se prodaja nekretnine na zemljištu koje je državno. Šta je ovdje još jako zanimljivo. Napraviću jednu malu digresiju. Ne vjerujem da u ovoj sali ima osobe koja nije čitala Kanjoša Macedonovića, Stefana ili Stjepana Mitrova Ljubiše, vjerujem da nema. Dakle, nije stvar ni samo turizam ni samo zarada. Stvar je očuvanja jednog kulturnog kontinuiteta i identiteta i Crne Gore i toga prostora. Mi smo ga minirali onog trenutka kada se građani Crne Gore maltretiraju, omalovažavaju i tretiraju kao trećerazredni najamnici kada dođu na plažu Sveti Stefan. Ovdje kažem, koliko god to nekome možda zvučalo patetično, neće me to pogoditi, ovo nije nikakva patetika. Užasavam se od činjenice da bilo koji građanin Crne Gore ne može da dođe na plažu u Sveti Stefan. To je nedozvoljeno. Nema toga brenda svjetskog kome treba to prodati. A ako treba da platimo od svojih para da se prevede Kanjoš Macedonović, onda ga treba prevesti i dodati uz ugovor i reći - E to je kulturna činjenica zbog koje to ne može da se uradi.

Znate, ja neću da komentarišem, ne učestvujem u nekom partijskom spočitavanju bilo čega, pa mi omogućite molim vas minut, samo da ukažem na činjenice koje su nama ovdje predočene. Dakle, nikakvog razloga nema, napominjem još jedanput, da se ovome investitoru omogućava naknadno i time praktično lažira prvi ugovor i time praktično šalje poruka svim budućim investitorima - ovi nijesu pouzdani. Jer onog trenutka kad je upao u našu kuću i na našu teritoriju, investitor je odjedanput pokazao neke mnogo veće apetite, ili ih je on možda saopštio a mi nijesmo znali. Pitamo se dokle to može da ide.

Smatram da crnogorska Skupština treba da donese moratorijum na odrednicu da je nadležnost Skupštine da može da da 90 godina zakup, da niko ne može da da zakup na 90 godina. To je, strašna besmislica, to se dešavalo samo u kolonijalnim uslovima. Kao što znamo Hong Kong je uzet od strane Britanaca u zakup na 90 ili 99 godina, pa da nije bila Kina tamo odmah iza leđa, odnosno kineska teritorija, ostade on Britancima za 990 godina. Crna Gora nije Kina i ne treba se šaliti. Ne treba se šaliti ni po koju cijenu. I mislim da je problematičan čak i zakup na 50 godina.

I za kraj, ako, po mom mišljenju, nemam razloga da sumnjam, ozbiljni i posvećeni ljudi koji su pravili prvi ugovor nijesu mogli da predvide toliko okolnosti koje su se zbile vrlo brzo poslije potpisivanja ugovora, kriza itd, dakle mnogo promjenljivih odmah, pa da se ne šalimo, šta možemo da predvidimo za 50 godina, a guramo vrat u omču koju smo sami napravili ili nam je neko ponudio rekavši - Pa nije to omča, to je modni detalj. Hvala, oprostite.

PREDŠEDNIK RANKO KRIVOKAPIĆ:

U pravu ste. To zove prodaja bez cijene, plus naš zakon ima jednu grešku više da se koncesija pretvara u vlasništvo jer se može kupiti zemlja ispod objekta tako da to čak nije ni koncesija nego je to dva puta prodaja bez i jedne cijene. To je ta pravna nauka. Usudujem se reći, nije stvar naših prosuđivanja nego nekog ko je pisao knjige prije nas na tu temu.

Opet imamo damu, što će reći da su one ili stručnije ili kuražnije da pričaju. Izvolite.

DRAGINJA VUKSANOVIĆ:

Zahvaljujem.

Uvaženi predsjedniče, kolege poslanici, predstavnici ministarstva, poštovani građani Crne Gore,

Ja moram nešto da primijetim kod Vas, uvaženi ministre Gvozdenoviću, u Vašim komentarima koje ste dali nakon uvodnih diskusija, pokazali ste baš onako da ste samouvjereni. I to je Vaše pravo. Mislim da ne morate da budete samouvjereni. Jel' vi stvarno mislite da mi ovdje samo znamo o ovome što vidimo? Jel' vi mislite da mi ne znamo kako su vođeni pregovori oko načina zaključenja svih državnih projekata, počev od Maljevika, preko Kraljičine plaže, preko Mamule, Svetog Stefana itd? Misлите li da ne znamo kako ste Vi i šta sugerisali Vašim ljudima koji su išli da pregovaraju? Mi znamo sve. Znamo sve kako se ovo radilo. A sada će da znaju i građani Crne Gore.

Ove ugovore su pisali strani investitori a ne vi, a ovo je saglasnost volje. Vi ste njima dali mogućnost da oni postavljaju nama uslove u našoj državi. Reći ćete sigurno da niste, ali mi znamo da jeste. Jer, da niste, ovakvi ugovori ne bi bili. Pitate li se da li su trebali da budu ovakvi? Sigurno ne. Socijaldemokratska partija podržava sve projekte. Nemojte više da nam spočitavate da mi tjeramo investitore. Mi tražimo da se svi projekti realizuju na način što će se pravni poslovi zaključivati u skladu sa pravnim propisima ove države. Kad promijenite te pravne propise, kad ih promijenimo u Parlamentu, onda možemo da pristupimo drugačije.

Evo da vidite kakav ste vi ugovor, odnosno izmjene, aneks ugovora ponudili građanima, sa pravne tačke gledišta. Kažete - Ugovor o zakupu hotela, da zakupac stiče pravo vlasništva, u prevodu pravo svojine na apartmanima, odnosno pravo dugoročnog zakupa zemljišta ispod apartmana, na osnovu posebnog ugovora sa zakupodavcem kojim će biti predviđene obaveze zakupca da nakon isteka roka trajanja zakupa plati tržišnu naknadu za dugoročni zakup zemljišta ispod apartmana.

Ne trebaju građani Crne Gore da budu pravnici pa da znaju da predmet ugovora o zakupu ne može biti sticanje prava svojine, gospodine Gvozdenoviću. To još nijesam pročitala nigdje. Trebali ste to posebnim pravnim aktom da regulišete, gospodine Gvozdenoviću. Evo, znači neka svaki građanin Crne Gore kaže ako da neku svoju stvar u zakup i zaključi ugovor o zakupu, da li predmet ugovora o zakupu može biti prodaja i sticanje prava svojine. Ja to još nijesam pročitala a pravnik sam.

Dalje, gospodine Gvozdenoviću, pominjete podzakup i taksativno nabrajate u ugovoru - dozvoljeni podzakup. Zna li koji je podzakup dozvoljen? Samo onaj koji dozvoljava zakon ove države, Zakon o državnoj imovini član 39 stav sedam. A u članu 39, stav 7 Zakona o državnoj imovini kaže se - stvari i druga dobra u državnoj imovini ne mogu se dati u podzakup bez saglasnosti zakupodavca. Znači samo je to dozvoljen zakup, a ne ono što ste vi taksativno nabrojali u ugovoru. Ne može ugovor i ono što je taksativno nabrojano u njemu kao dozvoljeni podzakup imati jaču pravnu snagu od zakona ove države. Ne može, ne može nikako. Pravni ... imati jaču pravnu snagu i derogirati zakon ove države.

Dalje, šta predviđaju izmjene i dopune kroz aneks - Strane su saglasne da zakupac ugovorom dodijeli sva svoja sadašnja i buduća prava iz ugovora o zakupu određene IBRD kao obezbjeđenje za sigurnost za potraživanje te firme prema zakupcu iz ugovora o zajmu. I šta će da se desi ako se ne vrati taj zajam i taj kredit? Šta će da se desi ako se ne vrati taj zajam i taj kredit? Šta može banka da uradi? Da proda to, ne može da proda, ili da pokloni možda, može se desiti, ima obligaciono pravo da se otpusti dug, ima i taj institut - otpust duga.

Dalje, vrlo olako baratate sa terminom "imovina". Prvo treba da vaši pravnici nauče šta je imovina pa da barataju sa time, ili prevodioci ako nijesu dobro preveli da nađu adekvatan prevod. Kako vi koristite termin "imovina"? Radi građana Crne Gore da pojasnimo: Zakupodavac /Prekid/ imovinu u zakup. Ne može da da imovinu u zakup. Zna li zašto? Za to što imovinu čine prava na dobrima, a od tih prava tu može biti i pravo svojine i pravo

zakupa, pravo hipoteka i zalogu. Pa nas zanima da nam precizirate koja su to prava na dobrima koja se nalaze u toj imovini, jer može biti pravo svojine, gospodine Gvozdenoviću. Mi ne bismo baš da dajemo pravo svojine koje pripada državi Crnoj Gori.

Ono što sam željela na kraju da istaknem to je da predmet ugovora o dugoročnom zakupu ovog hotela ne može biti prodaja apartmana. Ne vidimo razloga da na jednoj takvoj destinaciji Crne Gore, koja je biser, znači mi samo imamo biser do bisera koje gubimo tako olako zahvaljujući vašim pravnim poslovima koje vi zaključujete na način kako ih zaključujete, da i strani investitor daje uslove a mi na to pristajemo. Zar mi ne možemo na takvoj jednoj destinaciji u Crnoj Gori sagraditi hotel koji će da donese investiciju Crnoj Gori i građanima?

Socijaldemokratska partija podržava svaku valorizaciju koja je u interesu građana ove države, a interes građana ove države je ekonomska dobit svih nas. Prema tome, mi nećemo prihvatiti devastiranje Miločerskog parka da bi se izgradile vile i apartmani koje će sutra investitor, a ne država Crna Gora, da prodaje trećim licima kako bi imao on koristi od toga i pojedinci u ovoj državi, a ne građani Crne Gore.

I ovo što se piše po medijima da mi koji nećemo da glasamo uzimamo novac, tek će se vidjeti u ovoj državi ko je za što uzeo novac. Ostavite nas poštene koji smo ovdje da branimo interese građana pošteno. Nemojte da vi spočitavate nama u medijima, ne znam ko tamo sve spočitava, na koji način spočitava, da mi uzimamo novac. Vjerujte mi, gospodine Gvozdenoviću, nijeste Vi, naravno zna se ko je to objavio, ja sam završila pravni fakultet i doktorirala sam, položila sam pravosudni ispit. Mnogo bi mi lakše i ljepše i finansijski bilo bolje da se bavim advokaturom, ali sam vrlo srećna i ispunjena kad građanima ove države mogu da učinim neko dobro i ovoj državi. To me čini sretnom i ovdje ću se boriti do smrti i neću glasati ni za jedan projekat koji je suprotan interesu ove države. Izvolite, ubijte me, ali ja neću.

PREDŠEDNIK RANKO KRIVOKAPIĆ:

Hvala. Nijesmo stigli dotle, a pogotovo nećemo na žene dizati ruku. Ima nas prije tebe. Kolega Pavloviću, izvolite.

KOČA PAVLOVIĆ:

Hvala gospodine predsjedavajući.

Poštovana kolegice, postavili ste jedno pitanje koje je izazvalo ovaj moj komentar, jedno retoričko pitanje - šta će se desiti ako se ne vrati kredit, pretpostavljeni kredit koji bi Statis podigao a kao zalog ostavio Kraljičinu plažu, Sveti Stefan, itd? Šta će se desiti? Pa može da se dese teoretski samo dvije stvari. Nadam se prvo da se neće to desiti, tj. da ćemo prije toga ukloniti ove koji kreiraju sve ovo. Ali ako ne uklonimo, doći će ovdje isti ministar sa nekim izmjenama zakona koji će omogućiti prepis vlasništva ili ćemo država Crna Gora, građani Crne Gore, narod, platiti to u ime onoga ko je uzeo kredit. Ali, kolegice, ono što mene interesuje jeste - pa nije ovo prvi put da se DPS ovako ponaša. Je li moguće da ste se vi prvi put se suočili sad sa ovakvom praksom DPS-a? Koji se ponaša na način što državu koju smo 21. maja izglasali, doživljava je kao privatno vlasništvo koje sad parča i rasprodaje. To je njihov kapital, to je njihovo vlasništvo koje oni mogu da daju. Mene ova naknadna pamet SDP-a potpuno fascinira. Pa sjetite se kako smo vratili onoliko stotine miliona za KAP, a isto nam je poručivano u ovome domu - e da nam je još jedan Deripaska. E kako bi srećni bili.

Nakon svega, ja zaista želim da kažem i naknadna pamet, nakon svega ovoga, je dobrodošla u ovome trenutku, jer je zadnji tren da pokušamo da zaštitimo potpunu destrukciju države u smislu ustavne suverenosti njenu destrukciju i u smislu ovome /Prekid/ zadnje te najvrednije resurse koji su ostali oni žele jednostavno da rasprodaju, jer pitanje je, svi to znamo odlično, ko je stvarni vlasnik te firme. Je li to zaista Statis, ili je to ustvari neko ko živi

na ovim destinacijama i prezime mu je na –ić? Ja konkretno mislim, prilično sam siguran na osnovu cijeloga dešavanja da je porodica Đukanović iza ovoga vlasnički.

Prema tome, koleginice, još jednom da ponovim - i naknadna pamet SDP-a je dobrodošla što se nas tiče. 27. septembra dođite da pokrenemo proces zaustavljanja ove neviđene pljačke i destrukcije države Crne Gore.

PREDŠEDNIK RANKO KRIVOKAPIĆ:

Hvala Vam.

Izvolite, koleginice Vuksanović. Nema naknadne pameti /Prekid/ glasanju za KAP ni jedanput. Izvolite.

DRAGINJA VUKSANOVIĆ:

Uvaženi kolega Pavloviću, ovo nije naknadna pamet Socijaldemokratske partije, ovo je kontinuitet u zaštiti državnih interesa Socijaldemokratske partije. Sjetite se KAP-a u jednom periodu kad nismo imali podršku iz vaših redova oko pružanja garancija, sjetite se da smo spasili Termoelektranu Pljevlja. Šta smo uradili sa Kraljičinom plažom, sad ovom iza Čanja? Šta je sve Socijaldemokratska partija uradila? Drugo, građani su nas birali da se ovdje borimo za njihova prava. Ja ću ovdje da se borim kroz to da li ću da glasam za neki projekat ili neću. Više ću postići ovdje nego na ulici. Barem za sad je to moj stav i stav moje partije. Možda se on promijeni jednoga dana, ali ovo je moje legitimno pravo da se odavde borim. Zahvaljujem.

PREDŠEDNIK RANKO KRIVOKAPIĆ:

Hvala Vam.

Kolega Bojaniću, izvolite.

MLADEN BOJANIĆ:

Zahvaljujem, predsjedniče.

Poštovani ministre sa saradnicima, poštovane kolege, uvaženi građani,

Naravno da ove teme kao i mnoge, a naročito ova, imaju i neki politički i ekonomski aspekt. Ostaviću se ovog političkog, nemamo vremena o tome da pričamo, ali mi je interesantno ova ekonomska dimenzija i čini mi se da je ovo srž ekonomije, odnosno upravljanja resursa, svega ovdje. Imamo upravljanje resursima, imamo strane investicije, imamo privatizacije, preduzetništvo, sve nešto što čini ekonomiju jedne države i čini vlast uspješnom ili neuspješnom.

Dakle, dva su osnovna modela kod upravljanja resursima, bilo da se radi o gradskim ili o državnim, pristupa kako gletade na tu imovinu kojom upravljate - da ste je naslijedili od predaka ili da ste je pozajmili od potomaka. Ja dijelim uvjerenje, mislim sa većinom građana, ali reći ću svoje lično, naravno, da ova vlast se ponaša svih ovih 25 godina samo iz ugla naslijeđene imovine, odnosno prodajom, rasprodajom, održavanjem na vlasti, ne razmišljajući šta i kako će za 10, 20, a da ne govorim od 90 godina šta će se dešavati u ovoj državi kakvi nam se nude ugovori. Dakle, da nekoliko teza koje su u direktnoj vezi sa ovim pomenem. Stalno se ta floskula nameće da će strane direktne investicije apriori uticati na smanjenje siromaštva, zaposlenost i za povećanje ekonomskog boljitka svih građana Crne Gore. Tvrdim da neće a to je ekonomska i teorija i praksa dokazala, u zemljama u kojima je niska vladavina prava, u kojima korupcija i monopol određuju raspodjelu tih sredstava, to vodi ka većem raslojavanju. Sijaset zemalja u svijetu imate primjer, a evo i primjer u Crnoj Gori.

Podsjetiću, 5,6 milijardi ili 5,9, 2005, 2006, 2011, zavisno od metodologije obračuna stranih direktnih investicija u Crnoj Gori. Neka se zapitaju građani koliko je svima njima to uticalo na rast standarda ili je to samo uticalo jednoj maloj grupi koji su, bez obzira što je

interesantno za tržište, bez obzira na stepen rizika koji uzimaju u svojim preduzetničkim poduhvatima, uvijek bili na dobitku, jer je, bože moj, država bila da ih spašava kad su promašili ili naopako vodili te kompanije. Naravno, preduzetništvo Vlade koje nam stalno ide ka pojedincima da njih opterete da su oni krivi jer se nijesu snašli, jer nijesu dobri preduzetnici, šta radi Vlada, gdje je njeno preduzetništvo? Da izadje u zakup i da prodaje. Hajde mi recite što je ova vlada uradila osim izdavala i prodavala? Ništa. I onda na kraju sve te investicije kada dođu kroz raspodjelu idu tamo gdje ne treba i kroz grube faulove, da ne kažem nešto gore ili da ne optužim bilo koga, ali u najmanjem kroz užasno loše procjene. Mi gubimo novac, evo rekli ste 40 miliona digresija, rekli ste zarada je bila od zakupa Budvanske rivijere, šta je to u odnosu na 181 milion. Ovamo smo prihodovali sedam godina zakup 40 od Budvanske rivijere, odnosno davanja ovog, 181 milion smo bacili za četiri godine garancije i sve firme pošli u stečaj i niko ne odgovara.

Dalje kažete, privatizacija sama po sebi neće donijeti dobro. Ja imam sreću, radio sam, pamtim vremena i '87, '88. moje prve godine rada, zaposlenja u Montenegro turistu. Državna kompanija, nikad bolje dvije godine u crnogorskom turizmu nijesu bile od '87. i '88. godine. Nije smetalo što je u državnom vlasništvu, ali problem nije u vlasništvu, problem je u upravljanju. Kad dovedete nesposobne kadrove da upravljaju i partijske funkcionere da upravljaju kompanijama, završavaće se drugačije. Poći će u stečaj kao što se dešava. Nebitno ko je vlasnik.

Dalje, ponoviću Vam pitanje gospodina Gošovića, da ne zaboravim, niste odgovorili - koliko je umanjen, odnosno šta se dešavalo za ove dvije godine otkad je istekao ugovor a nije aneks produžen, koliko je plaćeno zakupac kiriju, po ranijem ili po novom aneksu koji nije verifikovan i šta je sa prostornim planovima, zašto nisu donešeni, ko je kriv.

I takođe, nijesam čitao novine, shvatio sam da se radi o gospodinu Raduloviću koji je izjavio valjda na nas treba da bude sramota što glasamo protiv ovakvih projekata. Protivnik investitora. Nemojte se sjekirati ako je to gospodin o kojem ja mislim da je to isti onaj što je izjavio da je njega sramota što je govorio u istrazi o ubistvu inspektora koji ga je branio, da ga je sramota što je govorio u prvom iskazu. Nemojte sjekirati. Zahvaljujem.

PREDŠEDNIK RANKO KRIVOKAPIĆ:

Hvala Vam.

Sljedeći prijavljeni je kolega Koča Pavlović.

KOČA PAVLOVIĆ:

Hvala, gospodine predsjedniče.

Poštovani građani i građanke Crne Gore, ovdje je danas, što bi rekli ovim modernim slengom, iznešena jedna fejk priča o tome kako se štite državni interesi. Dakle, potpuno je naglavce postavljena ta teza i izložena jedna potpuno sumanuta percepcija patriotizma.

Mi koji se, po našem mišljenju, borimo da zaštitimo interese ove države, da zaustavimo destrukciju državne suverenosti koja se, između ostalog, i kroz ovaj ugovor implementira, da zaštitimo raskubanje, narodnim jezikom, onoga što je preostalo u ovoj državi a vrijedi, mi se proglašavamo neprijateljima ove države, neprijateljima njenog razvoja. Konačno, proglašavamo se antipatriotama, a patriotama se proglašavaju oni koji žele da naprave, da provuku ovaj skandalozni aneks, ovaj i još nekoliko, biće ih danas na dnevnom dredu i njihovi sateliti koji iz moralnih razloga su odlučili da podrže taj aneks i da postanu takozvana konstruktivna opozicija. Ne, ja ne bih rekao konstruktivna opozicija, nego da se nekako uđenu, uvuku u ovome konfuznom, turbulentnom trenutku, da se nekako ubace u taj voz vlasti. Meni to liči, zaista neće mi zamjeriti moje kolege koji su poštovaoci četničkog pokreta, ima i takvih s razlogom, kad kažem da meni to izgleda, poštovane koleginice i kolege, ovi koji

su odlučili naprasno da podrže ovako jedan skandalozni predlog aneksa kao odlazak '45. u četnike. U aprilu, jeste.

Dakle, poštovane građanke i građani Crne Gore, evo šta ti zaštitnici u ovome konkretnom slučaju ovoga od jednoga ugovora koji će danas biti na dnevnom redu, a svi su iste prirode, svi su napad na državu i svi su napad na njenu suverenost i svi su napad na preostale resurse, traže. Da se smanji zakup, baš onako briga za državni budžet. Da se produži period zakupa jednome zakupcu koji se tako ponašao do sada nije poštovao klauzule. Sam sebi je smanjio zakup. Evo ova Kraljičina plaža, neće je plaćati on više, ništa neće plaćati. Je li poštovao klauzule koje su ga obavezivale da drži otvorenim taj hotel? Nije. I sada mu svi to žele smanjiti. Daje mu se pravo podzakup koje smo čuli da je potpuno suprotno zakonima ove države i daje mu se pravo da u suštini posredno postane vlasnik i to proda nekome.

Ja još jednom ponavljam, meni sve liči da se ovdje radi o jednom poslu u kome vladajuća porodica ima svoj interes. Jer samo tamo će je vladajuća porodica zainteresovana, a čini mi se da i jedan od akcionara, gospodin Drecun indikativno ukazuje da je to neće u pozadini i Prva banka i vlasnici itd. Meni samo takvi poslovi u ovoj državi, da kažem dolaze pred ovaj parlament sa ovako bezobraznim, bezočnim zahtjevima.

Dakle, i nakon svega toga, traži da mu se da još i mogućnost da građevinski derogira potpuno jedan prostor koji je biser crnogorske turističke ponude.

Poštovane građanke i građani Crne Gore, rasprodaja tada stečenog privatnog vlasništva, kad kažem tada stečenog privatnog vlasništva mislim na 21. maj 2006, DPS je tada stekao, to je njihova percepcija državne suverenosti, oni su tada stekli vlasništvo nad ovom državom, i oni je rasprodaju, i oni misle da imaju potpuno pravo da je rasprodaju. To je njihova percepcija za razliku od nas koji pokušavamo to da odbranimo. Pokušavamo da odbranimo tu tada dostignutu suverenost. Pokušavamo da izgradimo institucije, da na taj način pokušavamo da izgradimo ovu državu i da je dignemo do evropskih standarda.

Poštovane građanke i građani Crne Gore, ovo je posljedica da kažem jednoga dugotrajnog, jednoga patriotizma koji je bio sažet u onu foskulu tekovine 21. maja, jedan šizofreni, da kažem tobošnji patriotizam gdje su grb, zastava, beskonačno pjevanje himne 16 strofa, 50 strofa, Sekula Drljević, ruka na srce, patriotizam. A istovremeno to što se raskuba država, to što se određeni izolati države da kažem daju, odričemo se suverenosti na tim djelovima države, to nema nikakve veze.

E, poštovani građanke i građani Crne Gore, 27. septembra mi ćemo izaći na ulicu. Dođite, dođite, biće nas puno i biće nas dovoljno da im uputimo jasnu poruku da mora hitno da se stane sa tim. Mora hitno da se stane, da se formira jedna prelazna vlada, da se organizuju poštenu izbore jer sve dosadašnje su pokrali. Sve i sve naredne koje oni budu organizovali sami će pokrasti. Dakle, da idemo na te izbore na kojima ćemo ih sigurno pobijediti. Jer, da nijesmo tako jaki, pa ne bi u 10 dana tri istraživanja bila u kojima samo što nas nijeste stavili u minus. Na kraju se morao i Bešić uključiti. Ja očekujem da naredne nedjelje proglasi da je Demokratski front na -4%.

PREDŠEDNIK RANKO KRIVOKAPIĆ:

Hvala Vam.

Sljedeći je kolega Dritan Abazović, ali nije tu.

Koleginica Jasavić nije tu.

Možete. Kolega Popoviću, izvolite.

ANDRIJA POPOVIĆ:

Zahvaljujem, predsjedniče.

Prije tri sata smo držali kolegijum na kome smo dogovorili da će tačke ove dnevnog reda trajati po sat vremena tri tačke i da će po jedan iz kluba govoriti. Meni ništa nije jasno što se ovdje događa i do kad će ovo trajati. Ili ono što smo dogovorili prije tri sata više ne važi. Vi tu nijeste bili, ja sam bio na tom kolegijumu prije tri sata. Zahvaljujem.

PREDŠEDNIK RANKO KRIVOKAPIĆ:

Vi ste potpuno u pravu.

Ostao je još jedan diskutant, a to je kolega Labudović i završavamo ovu tačku. Izvolite.

EMILO LABUDOVIĆ:

Zahvaljujem, gospodine predsjedniče.

Koleginice i kolege, gospodine ministre,

/Prekid/ evo godina i kusur dana, pa se vi svaki put povukli s obećanjem da ćete ispraviti, pa se vratili sa još gorom varijantom i tu smo gdje jesmo.

Znate na šta meni liči Vaš ključni argument kojim pokušavate da nam poturite ovaj zakon, a to je argument da će Crna Gora ostati vlasnik te imovine? To je kao kad imate kuću pa je date u zakup podstanaru s pravom da u njoj radi što god hoće, da preziđuje, kreči, mijenja vrata, prozore, izdaje sobe, prodaje sobe, itd, a vlasnik čeka 45 godina da zaviri šta se u toj kući radi. Pa ako dočeka, dočeka, ako ne, onda to ostavlja svome sinu i svojim nasljednicima tako kako jeste da se sa time bakće.

Gospodine ministre, rekao sam na odboru, ali hoću i ovdje javno da istaknem jedan primer koji dovoljno govori o toj suverenoj jurisdikciji Crne Gore nad tim prostorom. Nedavno je na Francusku obalu, pazite, riječ je o Francuskoj koja je rodonačelnik demokratije u modernoj Evropi, jednoj savremenoj zemlji zasnovanoj na zakonima gdje su zakoni zakoni, došao da ljetuje saudijski šeik iz vladajuće porodice. Pet kilometara oko letnjikovca i 300 metara morske površine je zabranjena zona za sve, uključujući i policiju Francuske. A vi mi pričate da će u Crnoj Gori u kojoj nema vladavine prava biti obezbijeđeno pravo građanima Crne Gore da se na tom prostoru osjećaju kao svoji. Kad prodate te vile, gospodine ministre, kad te hotele date onima koji su ih izgradili i kad sve završe ono nešto malo kamenjara, možete da okačite mačku o rep. Jer, kad se ne može na obalu, kad se ne može na plažu, kad se ne može u Bar, ili ako se može isključivo pod posebnim uslovima, onda nema priče o suverenitetu. Pa nećemo valjda da vodimo upravne sporove svaki dan da bi nam se otvorila vrata da uđemo na Sveti Stefan ili na neki od tih prostora.

Gospodine ministre, dostatis mi je tih raznih stasisa, dajte jednom shvatite da vam je ovo samo posuđeno da biste ga sačuvali onima koji dolaze i da ne možete da se dovijeka ponašate po onoj Lujevoj - poslije mene potop. Neko će morati u ovoj Crnoj Gori da živi i poslije vas i poslije nas. I nemojte da se igrate. Nije vam ovo babovina ili vam je babovina taman onoliko koliko i meni. Ne možemo to tako samo viškom ruku ovdje da obezbjeđujemo da to krčmimo dovijeka.

I na kraju, pošto ja znam da će sudbina i jednog i drugo zakona zavisiti od odnosa snaga unutar vladajuće porodice, ja neću glasati za ovaj zakon, rizikujući sve ono što mi se može pripisati i javno izjavljujem - sram me bilo, uzeo sam pare, ravno milion. Pa gospodin Radulović jedino što može to je da mi otvori vrata onog hotela da nešto od tog miliona potrošim i kod njega. Zahvaljujem.

PREDŠEDNIK RANKO KRIVOKAPIĆ:

Dvije greške.

Prva je što više nemate kuću, jer je postanar dobio pravo da je kupi iz rente kojom je zarađivao dok je stanovao u vašoj kući iznajmljujući vašu kuću. Znači ne vraća vam se kuća, čak ni čitava okućnica nego razlika između vaše okućnice i sljedeće okućnice, nešto između, što bi se reklo. Tako da više nemate kuću poslije ovakvog ugovora.

Druga stvar, nećete moći na Upravni sud, jer više nijesu nadležni naši sudovi, no ćete morati za državnu imovinu da se sudite u inostranstvu, što spada u presedane, koliko ja znam, u pravnom sistemu.

Izvinite što sam Vas ispravio, ovo je pravni savjet besplatni. A za milion, zna se ko uzima.

EMILO LABUDOVIĆ:

Ne biste bili Vi da nijeste spremni da podijelite pravne savjete. Hvala Vam bratski. Međutim, ja sam stvarno propustio da u mom izlaganju, imao sam namjeru. Znači šta će ostati od te kuće, u najboljem slučaju hodnik, eventualno špaiz i klozet, u najboljem slučaju. A ono najbolje biće strano vlasništvo. Ako je to čuvanje interesa Crne Gore, ako je to briga o državnoj imovini, ponavljam, gospodine ministre, ne o imovini DPS-a i Branimira Gvozdenovića, nego o imovini i Emila Labudovića, i Strahinje Bulajića, i Velizara Kaluđerovića, i svih onih koji nas danas gladaju, osim Žarka Radulovića koji očegledno nema takav stav prema toj imovini, onda nemate pravo. Ponavljam, nemate pravo i to pravo ne smije da zavisi od broja ruku ovdje i od činjenice da je gospodin Krivokapić konačno shvatio da je đavo odnio šalu i da izmiče tlo pod nogama.

PREDŠEDNIK RANKO KRIVOKAPIĆ:

Nijesam konačno. Ja sam od početka do kraja. Nikad nijesam glasao za takav ugovor, nikad zato što sam pravnik, ako ništa drugo. Zato što me na to obavezuje etika struke i profesori koji su mi upisivali ocjene. Oni me obavezuju makar toliko. Na sreću, ja sam srpski student pa nemam taj problem. Vi ste okasnili, što bi rekli, da budete brži idući put.

Hvala vam.

Završili smo raspravu, moramo još jednu tačku.

Ne, nemam ja problema sa vašom raspravom, kao što znate. Mislim da ćemo se složiti oko rasprave, nego oko termina.

Izvolite, proceduralno.

DRITAN ABAZOVIĆ:

Hvala, predsjedniče.

Jedino ako sam uzeo po 100 hiljada kao ovi drugi. Šalim se naravno.

Hvala, predsjedniče.

Poštovane kolegice i kolege, poštovani ministre sa saradnicima, poštovani građani Crne Gore,

Apsolutno neću podržati ovaj predlog koji je na dnevnom redu i mislim da je on neprihvatljiv. Moja diskusija nije bazirana na pravnom stanovištu. Vi ćete vjerovatno iznijeti svoje argumente i ljudi koji su mnogo relevantniji će se baviti pravno ugovorom. Ali, želim da kažem sljedeće, a važiće i za drugu tačku, atmosferu odbijanja investitora ste napravili vi, Vlada Crne Gore svojim, zaista, pa evo ja mislim kriminalnim, a utvrđivaće sud, definitivno katastrofalnim odnosom prema svemu što su dobra Crne Gore. I nazivati ljude da krše, da čine zločin protiv građana Crne Gore, ili da treba da ih bude sramota što žele da odbrane nešto što je državni interes i što je državna imovina i što ne želimo da bjelosvjetskim tajkunima dozvoljavamo, a na kraju se svodi da to preuzima jedna banka, Prva banka Crne Gore u mnogim slučajevima ili ljudi bliski njoj, zaista je poražavajuće.

Poruka građanima Crne Gore da svaki investitor koji želi da stvara fer novac u Crnoj Gori je više nego dobrodošao i imaće uvijek podršku svih građana, ja sam siguran, kompletne opozicije pa i vlasti. Ali, ljudi koje vi forsirate iz raznoraznih razloga i žao mi je što nijesam, a spremio sam gore, nego nije bilo vremena, da donesem medije, ljudi koji su kupili medije, koji su kupili i Pobjedu i Dnevne novine, koji je više puta ova skupština finansirala, premijer za ovom govornicom je govorio - ne mi smo spašavali Pobjedu. Ne, nije tačno. Spašavali ste sopstvene biznise koristeći novac svih građana Crne Gore sada da bi se otvorila hajka prema svima koji imaju na kraju krajeva demokratsko pravo da misle različito.

To što ćete vi da izdajete apartmane, građani Crne Gore, vama se obraćam, možete sigurno da okačite mačku o rep. To će da bude na prodaju kao što je svaka stvar bila na prodaju. Uvijek je priča bila, napraviće se hotel, a i pored toga apartmani, na kraju se sve svodilo na apartmane. Mi zgrade pravimo na način što otvorimo recepciju pa toboš neizdavanja i onda se sve proda. Nemojte, molim vas, da se ovako odnosimo i prema Miločerskom parku i prema nečemu što, da tako kažem, i neki utisak koji sam ja stekao razgovarajući sa ljudima iz Paštrovića, nije lijepo. Koga mi to forsiramo? Forsiramo građane Crne Gore. Da li njima ovo ide u prilog? Ili ide u prilog ljudima koji nemaju potrebe za tim. Samo da se razumijemo. Oni nemaju potrebe za njim, oni imaju svoje stabilne biznise, ostvaruju stabilne prihode. U tome nema ništa sporno ni u Crnoj Gori ni u drugim zemljama odakle dolaze, ali mislim da bi malo više trebali da se brinemo o građanima.

Glavna poenta je, sa time završavam, predsjedniče, hvala što ste mi dozvolili, mada sam imao svakako pravo, redosljed je potpuno nebitan, da kažem sljedeće: Vjerujem, a evo glasanje će jednostavno da riješi misteriju da ovakva odluka neće proći. A ako prođe, zbog nekih opozicionih poslanika imam pravo na svoj politički stav - vjerovatno se radi o korupciji. Zahvaljujem.

PREDŠEDNIK RANKO KRIVOKAPIĆ:

Završili smo raspravu.

Idemo na sljedeću tačku dnevnog reda, a to je - **Predlog odluke o davanju u dugoročni zakup lokaliteta ostrvo Lastavica**. Molim vas, mogu li samo da pročitam dnevni red?

Možete, svakako, izvolite.

SRĐA POPOVIĆ:

Nijeste dozvolili ministru ...

PREDŠEDNIK RANKO KRIVOKAPIĆ:

Nije tražio.

SRĐA POPOVIĆ:

Jeste, jeste, ali Vi nećete da čujete.

PREDŠEDNIK RANKO KRIVOKAPIĆ:

Ako jeste, daću mu. Izvinite. Nijesam vidio da je tražio. Budno motrim na ministra, ali nijesam vidio da je tražio riječ.

Izvolite.

BRANIMIR GVOZDENVIĆ:

Vlada Crne Gore je predložila ova rješenja sigurna da ona donose i nova radna mjesta i štite identitet prostora i stvaranju uslova za ukupan razvoj Crne Gore kao visokokvalitetne turističke destinacije, što sam rekao.

PREDŠEDNIK RANKO KRIVOKAPIĆ:

Molim vas, da čujemo ministra.

BRANIMIR GVOZDENOVIĆ:

Ja sam danas bio u velikoj prednosti što mogu da branim neka rješenja koja su potpisali neki drugi, ali bih ih potpisao i ja jer smatram da su ovo rješenja koja obezbjeđuju nove prihode i stvaraju uslove da se investira u Crnu Goru. O tome sam pokušao da kažem u uvodnom dijelu. Žao mi je što mi nijeste dali priliku da odgovorim na niz pitanja koja su bila ovdje postavljena, ali očekujem da mi date sad pravo da odgovorim na većinu toga i to da pokušam da odgovorim vrlo precizno.

Prvo pitanje vezano je za plansku dokumentaciju. Prostorna planska dokumentacija je trebala da bude izrađena u prethodnom periodu. To je bila nadležnost lokalne samouprave. Ovaj plan se nije odnosio samo na ovaj prostor hotelskog kompleksa, nego se odnosio na mnogo širi prostor koji je vezan za oblasti koje su i van ovog prostora, tj. i niz nekih drugih prostora koji su bili van hotelskog kompleksa. U prostornom planu višeg reda, neko je pitao, da li postoje preduslovi. Postoje svi preduslovi da se razvija visokokvalitetni turizam na ovom prostoru. U momentu kada su stvoreni uslovi da taj dio posla uradimo, poštujući odredbe zakona koji su donijeti prošle godine u skladu sa članom 60a raspisan je urbanističko-arhitektonski konkurs i ta rješenja ćemo imati u septembru. Ta rješenja nude sve elemente u skladu sa prostornim planom višeg reda, razvoj visokokvalitetnog turističkog kompleksa.

Bila je dilema da li je ta razlika između 10 hiljada i 20 hiljada bruto građevinske površine nešto što će donijeti novi kvalitet tom prostoru. Mi smo sigurni, zahvaljujući jasno definisanom programskom zadatku, jasno definisanim elementima koji su urađeni od Uprave za kulturne baštine da će taj prostor zavređivati posebnu pažnju i obezbijediti kvalitet tog prostora koji ima određeni nivo kulturne zaštite. Radi se o jednom potpuno transparentnom procesu koji nudi kvalitetna nova rješenja.

Što se tiče rješenja koja su vezana za model hotela, ja sam pokušao da budem vrlo precizan. Ovo utemeljenje se definiše u okviru zakona koji su doneseni prije 2010. godine, gdje se daje mogućnost da se realizuje ovakav projekat. Ponoviću, svi objekti koji su ovdje definisani, sobe, apartmani, vile, nazivaju se sobe za goste i one se moraju izdavati. I ponoviću ono što sam precizno rekao, od 126 soba za goste koje se ovdje nalaze 96 moraju u svakom momentu da budu u režimu izdavanja. Neko je pitao koji je to prihod od apartmana. Identičan kao obične sobe za hotel, plaćaju se porezi i ostali elementi. Samo je pitanje vlasništva. Da li je akcionarsko društvo neko vlasnik ili je neko vlasnik samo toga PD-a, to je znači u okviru te sobe, ali po istim pravilima. To vam je precizno definisano u ugovoru sa IBRD, gdje je definisan oblik, način realizacije i ugovor o menadžmentu koji jasno definiše da 75% soba, odnosno 96 soba moraju stalno biti u istom standardu izdavanja.

Uvaženi građani, uvaženi poslanici, smatram da je to dobar model. To smatraju i u velikim razvijenim turističkim destinacijama, kao jedan standardan model koji nudi određenu formu razvoja turizma.

Takođe, primjedba da određeni projekti koji su urađeni u prethodnom periodu nijesu podnijeli izvještaj koji je trebao da se uradi. Predsjednik je nakon određene sugestije gospodina Damjanovića dao nalog ministrima da to urade /Prekid/ ako smatrate i za ovaj ugovor, a ja smatram za ovaj ugovor baš zbog ovih dilema koje ovdje iznosite, mislim da svake godine treba da budete upoznati sa benefitima koje ovakvi ugovori donose. Čini mi se

takođe da sam bio vrlo precizan, to su javni dokumenti, dokumenti dobijeni iz Uprave prihoda. Koliko je ovaj projekat za sedam godina donio Crnoj Gori? Opet ću ponoviti, 40 miliona eura poreza, doprinosa. U to su uključene i neto plate, a bez neto plata 29 miliona, od toga 14.500 prihod Budvanske rivijere.

Uvaženi poslanici, uvaženi građani, sva pravna rješenja koja su ovdje sadržana sadržana su i u drugim projektima koji se sada razvijaju: Kumbor, Luštica, Porto novi. Uvaženi građani, uvaženi poslanici, mi smatramo da su to dobra rješenja, da su to rješenja koja obezbjeđuju prosperitet ove države, da su to rješenja koja šire pozitivne talase ovoj državi, da su to projekti koji dovode i nove investitore na prostor Crne Gore. O tim istim, sličnim sa mnogo, da tako kažem, suptilnijim odnosom zbog toga što se radi ipak o specifičnom prostoru, ponuđena su rješenja koja su ovdje definisana.

Neko je rekao da sam samouvjeren. Prirodno je da sam samouvjeren, samouvjeren sam iz mnogo razloga, a jedan profesionalni razlog koji ću ovdje iznijeti, jer sam zadovoljan kako ide crnogorska ekonomija, kako se razvija crnogorski turizam, kako su zainteresovani investitori da ulažu u Crnu Goru. To vam ukazuju pokazatelji. Ako je Crna Gora u okviru svih svjetskih izvještaja jedna od najbrže rastućih turističkih destinacija, pitam vas da li je to pohvala i za Vladu i za vas, jer je ova vlada zajedno sa vama donijela projekte o kojim sam pričao. Projekat Kumbor, gdje je za godinu i po dana, ili nešto malo više od toga investirano 80 miliona eura, gdje je sad zapošljeno stotine građana sa ovog prostora. Ponosan zbog toga što se za Crnu Goru interesuju svjetski brendovi. Ima li stvari koje mogu da budu bolje? Prirodno je.

Nijesam možda odgovorio na neka pitanja, ne bih volio da budem uskraćen. Uvaženi poslanici, ja sam nakon tri sata dobio pravo da odgovorim na vaša pitanja desetak minuta. Ako je u interesu vašem da dođete do pravih saznanja, prirodno je da ću dobiti mogućnost još nekoliko...

PREDŠEDNIK RANKO KRIVOKAPIĆ:

Molim vas, saslušajte me. Samo da Vas informišem. Vi ste dobili više no svi poslanici, jer oni su imali po pet minuta u ime svakog kluba.

Molim Vas, ja sam Vam sad dao priliku da odgovorite na pitanja. Kad ste krenuli dio o samopouzdanja, afirmativnosti o drugim projektima. Molim Vas, saslušajte me, ovdje ja predsjedavam, ne Vi.

Kad ste krenuli u dio koji se tiče drugih projekata, Luštice, Porto novog, itd, to nema veze sa njihovim pitanjima niti sa ovom tačkom dnevnog reda. Znači, nijesam Vas prekidao dok ste govorili o projektu.

Vratite se na temu i dobićete riječ. Izvolite.

BRANIMIR GVOZDENOVIĆ:

Vlada Crne Gore 2011. godine je dala saglasnost na ugovor koji je ovaj investitor potpisao sa IBRD. U okviru ovog ugovora ima jedna stvar koja je vrlo precizna. Operator za Sveti Stefan je Aman, on se nikad ne može promijeniti. A Adriatic Properties je investitor. I u slučaju da ne vrati Adriatic Properties kredit, znači EBRD to je banka za obnovu i razvoj Evrope kojim koordinira u okviru evropskog parlamenta i u okviru evropskih institucija, mogla bi da postane dio vlasnika ovog projekta. Takođe vas pitam da li je to dobro rješenje. Mi smatramo da jeste, pod ovim uslovom koji sam rekao - da je Aman taj operator, jer je to ključna stvar pored investitora koji je u ovom konkretnom slučaju uložio mnogo više nego što je bila njegova obaveza. Njegova obaveza je bila da uloži 15 miliona eura u projekat Sveti Stefan plus 15 miliona u Kraljičinu plažu gdje nijesu stvoreni bili planski preduslovi, a ukupna investicija da bude 40 miliona eura.

Ono što investitor i Vlada predlažu ovim ugovorom jeste da ta investicija bude duplo veća. Mi smatramo da je to nešto što je u interesu razvoja Crne Gore, u interesu novih prihoda koji su vezani za Crnu Goru. 150 miliona eura direktnih stranih investicija obezbjeđuje porast od 1% bruto društvenog proizvoda. Ove godine imamo 3,5. Samo ova investicija može da dovede da taj porast bude 1% veći. Prihodi od 150 miliona eura u Budžet Crne Gore su oko 28 do 30 miliona eura. To su prihodi za obrazovanje, zdravstvo, kulturu.

Uvaženi poslanici, smatramo da povjerenje između Vlade i Parlamenta mora da bude veće. Iz tog razloga smo prethodna dva mjeseca, da bismo pojačali to povjerenje, svim poslaničkim klubovima ponudili raspravu o detaljima svakog ugovora, o detaljima svakog zakonskog rješenja koji smo razmatrali. Sa posebnom pažnjom svakog od vas koji je ponudio bilo kakav amandman i bilo kakvu sugestiju, spremni ne usmeno da vam odgovorimo, nego pismeno da vam damo komentare na vaše sugestije. Većina vas u svim razgovorima koje smo imali nije imala primjedbe, pa me ponekad čudi kad tu jedna dobra atmosfera koju prenosimo iz direktnih komunikacija gdje učestvuju stručnjaci koji rade ovaj kompletan posao ne prenosimo ovdje. Mislim da je naša zajednička obaveza da u dobroj komunikaciji prenesemo dobru atmosferu, onakvu kakvu realno imamo kad raspravljamo o takvim stvarima, kad govorimo o ovako važnim stvarima kao što su investicije.

Ministarstvo održivog razvoja i Vlada i svi stručnjaci stoje vam na raspolaganju za bilo kakve vaše dileme, jer sam vidio da ovdje ima dosta dilema, ponekad mislim da nijeste imali dovoljno vremena da pogledate, a ponekad da nije bilo vremena da razmijenimo informacije. Dajte više povjerenja da bismo mogli da idemo naprijed, kao što ste dali povjerenje za projekte o kojima sam pričao Kumbor, Porto novi i ostalima. Hvala lijepo.

PREDŠEDNIK RANKO KRIVOKAPIĆ:

Povjerenje je stvar ponašanja i iskustva rezultanta.

Idemo na Mamulu. Najavio sam **Predlog odluke o davanju dugoročnog zakupa lokaliteta ostvrvo Lastavica za tvrđavu Mamula opština Herceg Novi.**

Ovlašćeni predstavnici Vlade su ministar Branislav Gvozdenović, generalna direktorica Direktorata za turistički razvoj i standarde Olivera Brajović, rukovodilac Odjeljenja za međunarodnu saradnju i investicije Nada Mihailović Pavićević.

U ime naših odbora izvjestioci su kolega Gošović Zakonodavnog odbora i kolega Goran Tuponja Odbora za ekonomiju, finansije i budžet.

Da li izvjestioci žele riječ prije predlagača?

Ja očekujem da to urade izvjestioci, ali evo.

Na Zakonodavnom odboru Predlog odluke nije dobio potrebnu većinu sa stanovišta njegove usklađenosti sa Ustavom i pravnim sistemom, pa je Odbor predložio da, shodno članu 93 Poslovnika Skupštine Crne Gore, Skupština kod dodatnog obrazloženja predlagača predstavnika Zakonodavnog odbora, bez pretresa donese odluku - utvrđuje se da Predlog odluke o davanju u dugoročni zakup lokaliteta Lastavice nije saglasan sa Ustavom i pravnim sistemom. To bi značilo da moramo sačekati da glasamo da ne bismo imali plenarno glasanje, jer smo glasanje najavili od tri sata.

Želite li riječ, kolega Simoviću? Izvolite.

MILUTIN SIMOVIĆ:

Na kolegijumu smo najavili glasanje o svim tačkama dnevnog reda, ne tretirajući proceduralno glasanje koje je vezano za odluku Zakonodavnog odbora. Ovdje nema glasanja, ovdje je ritam rada redovan u parlamentu, posebno danas kada treba da završimo naše redovno zasijedanje. Ja molim da bez ikakvih pauza kako bismo završili dosta važnih glasanja koje smo dogovorili da počnu u tri sata, nastavimo upravo onako kako je i

Zakonodavni odbor predložio, da glasamo da li je odluka koju je Zakonodavni odbor donio takva ili nije. Dakle, stekli su se uslovi za to glasanje. Nema glasanja, imamo kvorum i prosto prdlažem da pristupimo glasanju.

PREDŠEDNIK RANKO KRIVOKAPIĆ:

Reći ću zašto nijeste u pravu a zašto nećemo glasati.

Nijeste u pravu jer nije proceduralno glasanje, nego je glasanje o suštini, o meritumu, da li je nešto ustavno ili nije ustavno. Ja ne znam veći stepen ozbiljnosti glasanja od toga da li je nešto u skladu sa Ustavom ili nije u skladu sa Ustavom. Znači, nije proceduralno, nego je suštinko. Ali, ja mislim da se ne treba glasati zbog druge stvari. Zaknodavni odbor nije dao obrazloženje zašto je neustavan ovaj predlog zakona. Rekao sam, da bi se moglo glasati... Imamo obrazloženje? Nijesmo ga dobili onda.

Mogu li dobiti obrazloženje zašto nije ustavno? Da obrazloženje zašto misle da nije u skladu sa članom 78 Ustava, kojim je propisano da je svako dužan da čuva prirodnu i kulturnu baštinu od opšteg interesa, kao i da država štiti i čuva prirodnu i kulturnu baštinu u skladu sa članom 145 Ustava, kojim je propisano da zakon mora biti saglasan sa ustavom i pozitivnim međunarodnim ugovorima, a drugi propis mora biti u saglasnosti sa ustavom i zakonom.

Znači, dato je obrazloženje, izvinjavam se onda Zakonodavnom odboru. Koleginice Šćepanović, hvala Vam. Ja sam mislio da nije pa da ne možemo ni glasati ako nemamo obrazloženja.

Moram pitati kao što i obično pitam. Možemo li glasati sada, ili da odložimo ovo pitanje? Većina prisutnih. Koleginice Šćepanović? /Upadica Milutina Simovića/

Ne možemo glasati kad nijesu svi poslanici tu. Možemo obaviti raspravu pa poslije glasati. Znam što je procedura, hoću da ne trošim ovo vrijeme čekajući većinu.

Izvolite, kolega Gošoviću. Vi ste izvjestilac Zakonodavnog odbora. Pomozite nam da ovo riješimo.

NEVEN GOŠOVIĆ:

Gospodine predsjedniče, koleginice i kolege,

Kao što ste iz izvještaja Zakonodavnog odbora mogli vidjeti, rezultat glasanja na Odboru u odnosu na pitanje da li je Predlog odluke u saglasnosti sa Ustavom i pravnim sistemom bio je šest na prema šest. Dakle, nije bilo, da tako kažem većine niti za predlog da odluka nije saglasna sa Ustavom, jer praktično se postavlja pitanje da li postoji odluka ako je odnos glasova šest na prema šest. Znači istovjetan je broj glasova i nema one potrebne većine da bismo smatrali da je odluka donesena. Jer, gospodine predsjedniče, već smo imali prilike da na plenumu konstatujemo kad je odnos glasova konkretno šest na prema šest, da odluka kao takva sa istovjetnim brojem glasova ne može se smatrati odlukom.

Naravno, Parlament je taj koji može da se opredijeli u odnosu na razloge koji su sadržani u obrazloženju, zbog čega je jedan broj poslanika, članova Zakonodavnog odbora, smatrao da predlog odluke nije saglasan sa Ustavom u odnosu na odredbe člana 78 Ustava kada je u pitanju zaštita kulturnih dobara Crne Gore i člana Ustava koji se odnosi na obaveznost da svaki propis mora biti saglasan sa zakonom i Ustavom Crne Gore.

Dakle, imamo jednu situaciju koju smo imali veoma često u Parlamentu da imamo paritet u broju glasova, gdje smo zaključivali, da tako kažem, da odluka sa istim brojem glasova za i protiv se ne može smatrati odlukom i koliko se ja sjećam, Parlament je onda nastavljaio dalje sa radom kada je u pitanju takav izvještaj Zakonodavnog odbora.

Toliko, gospodine predsjedniče.

Primijetio sam da ste imali polemiku i da moguće nijeste propratili ukupno izlaganje. Suština je bila odnos šest na prema šest. Da smo smatrali i ranije, koliko se sjećam to je bio

i vaš stav da odluka ne može biti donesena na nekom tijelu ako je isti broj glasova i onda smo nastavljali sa radom u Parlamentu.

PREDŠEDNIK RANKO KRIVOKAPIĆ:

Slažem se. Ako je šest-šest, nećemo se o tome izjašnjavati. Izvolite, kolega Vukoviću.

MIODRAG VUKOVIĆ:

... u skladu sa Poslovnikom, onoliko koliko je on jasan za nas, a očigledno različito, ne od danas i ne od juče tumačimo i da zaustavite raspravu o ovoj tački koja nije dozvoljena, nije najavljena. Dakle, hoćemo li ući u raspravu ili nećemo, treba da odlučimo tako što će se Skupština izjasniti, predsjedniče, o formalnom pitanju - Da li je ovaj akt u skladu sa Ustavom? ili drugačije - Da li je Ustavni odbor nedostatan u svom stavu da ima i nema ustavnog osnova? Šest ima, šest nema.

Da je to formalno pitanje, kako je rekao potpredsjednik, govori činjenica da mi o meritumu nijesmo razgovarali. Nemojte da pričamo o meritumu i da je meritum u osnovi izjašnjavanja ustavnosti, jer meritum je materija koju raspravlja matični odbor. Dozvolimo ili spriječimo da matični odbor u meritumu razgovara tako što ćemo reći da li ova odluka, kako nas Poslovnik obavezuje, može da uđe u parlamentarnu proceduru.

Dakle, ja ništa ne govorim o odluci. Govorim o aktu, o aktu koji je u proceduri. Stavite na izjašnjavanje. Da li da čekamo većinu, nemojte ni tu praksu, ne znam koja većina, je li se zna već unaprijed koja će većina glasati za a koja protiv? Ja ne znam, mogu da pretpostavim. Ali, oni koji su korektni od početka, od 10 sati su u ovoj sali. Budite korektni prema ogromnoj većini poslanika koji sjede i čekaju manjinu, a koje ima, da dođe i da prisustvuje sjednici. Otvorite pitanje validnosti stava Ustavnog odbora i onda ćemo imati, imaćemo. Nema ustavnog osnova - nema rasprave. Pauza do tri sata - ima ustavnog osnova, raspravljamo sat vremena, pa onda ulazi u dnevni red svih ostalih tačaka i u prvom glasanju u načelu, može da padne i nema izjašnjavanja te odluke.

Pa to je toliko jasno da se ne bismo ubjeđivali ovdje oko elementarno jasnih, a nedovoljno krupnih stvari koje bi nas trebale na početku da konfrontiraju. Ulazimo sa različitim emocijama, ja to priznajem, u priču o ovoj odluci, ali uradimo ono na što nas formalno obavezuje Poslovnik. Hvala.

PREDŠEDNIK RANKO KRIVOKAPIĆ:

Nekolike stvari. Odluka za osporavanje ustavnosti nekog akta u vašem odboru, šest-šest nije odluka. Postoji, više sam puta govorio ali me ne slušate, zavisno od interesa koji imate, ja na sreću pokušavam da interesa u ovoj stvari, a i u drugim stvarima i ponoviću za sve druge stvari će važiti ovakav princip a vi me provjeravajte stalno i to sam rekao prošli put. Postoji prezumpcija ustavnosti odluka koje Vlada predloži. Sad da me ciljno tumačite, začudili bi ste se. Postoji prezumpcija ustavnosti odluka koje Vlada predloži kao ustavni predlagač zakona i drugih odluka. Da bi Parlament osporio tu odluku, mora imati većinu u odboru. Šest - šest nije dovoljna većina da bi osporila ustavnost odluke koju je Vlada predložila.

Prema tome, nećemo se izjašnjavati o tome, postoji prezumpcija ustavnosti odluke i idemo dalje. Kad budete imali sedam - šest, Zakonodavni odbor, molim vas, kolege, saslušajte me da ne bi opet ciljno tumačili stvar. Možemo li se čuti? Bar mi pravници da se čujemo, kad budete imali sedam - šest i obrazloženje zašto je nešto neustavno, glasaćemo ali većinom svih poslanika. To jeste meritum, osporavanje ustavnosti jeste meritum. Znači,

zapišite princip koji mora biti jasan. Šest - šest nije dovoljna većina da osporite prezumpciju ustavnosti akta koji je predložen. Vlada ili poslanik, svejedno.

Čujemo li se, kolege? Da biste osporili morate imati sedam-šest, morate imati obrazloženje i mora se to odlučiti većinom svih.

Izvolite.

Evo, razočarao sam vas a obradovao kolegu Vukovića. Izvolite.

ALEKSANDAR DAMJANOVIĆ:

Zahvaljujem na, čini mi se, korektnoj interpretaciji koja će nam ovdje omogućiti da ovu dilemu otiklonimo, da se izjašnjavamo i da uđemo u raspravu i nije zgoreg da se rasprava obavi zbog javnosti ta bi rasprava bila adaptirana kada bi donijeli drugačiju odluku.

Ali, samo da pojasnim ovo. Dakle, ako ste mislili na odluku koja je čista, šest - šest nije čista, nego je sedam - šest čista, da ne bi sutra bilo nekih drugih tumačenja, ja sam rekao ovdje u Parlamentu, ovdje će procedura biti sve i sja u narednom periodu i to svi mi osjećamo. To znači i četiri na prema tri, jer odbor donosi odluku većinom glasova, je li tako? Hvala vam.

PREDŠEDNIK RANKO KRIVOKAPIĆ:

Parlament nije samo čista norma, nego je više od toga. Povjerenje da razvijamo kroz praksu, sistem vrijednosti koji će trajati. Jer, ne mogu sve zakoni regulisati ni u društvu, a pogotovo je to ponajmanje potrebno među nama koji smo izabrani predstavnici naroda. Računa se barem na četiri godine pod pretpostavkom bolji za ovaj posao. Znači, nijesam rekao većina, rekao sam sedam - šest, ali to može biti i četiri - tri. Ja sam govorio samo u datoj okolnosti sedam - šest.

Ponoviću, zapamtimo, ne interesuje me koja je odluka i ko je predlagač. Je li to poslanik, je li to Vlada, postoji prezumpcija ustavnosti kod ustavnih predlagača. Ako hoćete, osporite na odboru, morate imati većinu, morate imati obrazloženje. Kad to dobijemo, glasaćemo većinom svih poslanika u plenum i principijelno za sve situacije. U ovoj situaciji neću staviti na glasanje. Hoću naravno, jer nema potrebe. Molim vas, otvoriću je jer nema elemenata da osporimo ustavnost. Znači, princip čuva sve, a znate što ja mislim o odluci. Prema tome, izvolite.

Ministre, izvolite.

BRANIMIR GVOZDENOVIĆ:

Uvaženi poslanici, uvaženi građani,

Pred nama je takođe jedan važan projekat, projekat koji favorizuje jedan kulturno dobro i na jedan kvalitetan način nudi određena rješenja valorizacije i zaštite ovog prostora.

PREDŠEDNIK RANKO KRIVOKAPIĆ:

Ministre, samo da izađu oni koji ne žele da Vas slušaju.

BRANIMIR GVOZDENOVIĆ:

Uvaženi poslanici, uvaženi građani Crne Gore,

Danas smo u prilici da razgovaramo i razmjenjujemo informacije o jednom takođe važnom projektu. To je projekat valorizacije tvrđave Mamula na ostrvu Lastavica, sa ambicijama da dođemo do rješenja da se ovaj projekat zaštiti, da ovaj projekat obezbijedi uslove da se u njega investira, da ovaj projekat obezbijedi novi progres ne samo opštini Herceg Novi, nego novu turističku ponudu Crnoj Gori.

Podsjetiću da prije sedam, osam godina su pokrenute aktivnosti oko valorizacije ovog prostora. Tri puta je raspisivan javni tender za traženje investitora. U prethodnom periodu nikad nije bilo sporno da se da ovo kao nešto što treba da obezbijedi dugoročni zakup. Ključna stvar koja je definisana i koja je ovaj program obezbijedila da bude u programu privatizacije prethodnih sedam godina je bila da se vizuelni izgled ovog projekta u potpunosti zaštititi. U skladu sa takvim rješenjem i normalnim opredjeljenjem, Vlada Crne Gore je pokrenula aktivnosti oko izrade detaljnog državnog urbanističkog plana sa svim konzervatorskim uslovima i obezbijedila potpuna zaštita svog prostora kao prostora koji je vezan za kulturno nasljeđe.

Ja vas pitam, vas koji gledate sa dva metra, možete li da vidite razliku između ovog u koji će se uložiti 15 miliona eura i ovog koji danas egzistira na ovom prostoru. Vidjećete da u vizuelnom izgledu nema razlika, a u sadržajnom dijelu ima zbog toga što ovaj prostor ostaje otvoreni prostor hotel sa 23 sobe i jednom muzejskom sobom koja ne postoji sad na ovom prostoru i sa svim elementima koji stvaraju uslove da ovaj projekat bude jedan novi brend Crne Gore.

U raspravi koju ste imali na matičnim odborima dobili smo određene primjedbe na pravnu valjanost ovog projekta. U skladu sa tim, svim poslaničkim klubovima smo dostavili formalno odgovor na sva ta pitanja. Nijesmo dobili komentar tih pitanja u direktnoj komunikaciji. Možda ćemo ih dobiti danas. Nastojali smo da budemo vrlo precizni. Taj dio posla smo prvo povjerali stručnjacima pravnim stručnjacima iz Ministarstva, a nakon toga smo tražili da dobijemo stručno mišljenje relevantne advokatske kancelarije koja je bila pravni zastupnik u ovom poslu.

Ovdje je bilo nekoliko ključnih dilema koje su bile iskazane. Nadam se da nije sporno iz vizuelnog i izvještaja koji ste mogli da pogledate, studija lokacije da je kulturna baština potpuno zaštićena.

Druga stvar, dilema je bila - da li neko može steći pravo svojine nad ovim prostorom? Zakupac ni u jednom slučaju ne može steći pravo svojine nad lokacijom, tvrđavom, član 3 tačka 3, jasno je utvrđeno da se radi o izbjegavanju svake sumnje. Zakupac ne stiče pravo svojine na lokaciji i tako precizno piše. Ne znam šta bi moglo više od toga da se kaže. I tvrđavi koja se na toj lokaciji nalazi, rizortu ili nekom drugom dijelu na osnovu ugovora o zakupu. Ovdje se radi o ugovoru o zakupu na 49 godina, sa obavezom da neko investira da u slučaju dok država ne realizuje investiciju infrastrukture, uradi desalonizator, obezbijedi električnu energiju i obezbijedi sve elemente koji su vezani za otpadne vode na tom prostoru. Ovaj projekat stvara uslove za investiciju od 15 miliona eura. Ovaj projekat stvara uslove za prihode države za 10 godina oko 10 miliona eura. Ovaj projekat obezbjeđuje uslove za nova zapošljavanja, ali još nešto više, obezbjeđuje i povjerenje prema investitorima. U slučaju da ne prihvatamo ovakva rješenja za investicione projekte, nijesam siguran da ćemo lako ohrabriti investitore da investiraju u Crnu Goru.

Ovdje je investitor renomirana svjetska kompanija koja se nalazi na berzi. Investitor koji je već investirao u Crnu Goru preko 50 miliona eura. Investitor koji investira stotine miliona eura po Evropskoj uniji, investitor koji ima kredibilitet, snagu i odgovornost da ovaj posao, u skladu sa ovim ugovorom, dovede do kraja.

Uvaženi poslanici, takođe, se postavljalo pitanje da li je ovaj projekatza javnost.

Po Zakonu o kulturnim dobrima, vrlo precizno sam odgovorio, svi poslanički klubovi su to dobili imaju ispred sebe. To je jasno definisano. Hvala lijepo.

PREDŠEDNIK RANKO KRIVOKAPIĆ:

Hvala Vam, ministre.

Idemo redom da bi moglo doći ovo na glasanje. Ako budemo predugo ostali, neće doći do glasanja.

U ime DPS-a kolega Radović, u ime DF kolega Vladislav Bojović, u ime posebnog kluba poslanika, to je pravi naziv po Poslovniku, kolega Gojković, u ime SDP-a kolegica Vuksanović, u ime SNP-a kolega Damjanović, u ime Pozitivne Crne Gore kolega Perić i u ime kluba četiri partije kolega Popović.

Još su prijavljena šest poslanika i to će biti sve za danas na ovu temu jer nećemo stići da radimo druge zakone i da glasamo. Nema dodatnih predloga. To je na ovoj temi rasprava i završa riječ ministra ako bude htio.

Izvolite. Najavio sam kolegu Radovića. Budite striktni na pet minuta da bismo stigli jer čeka vas dosta glasanja.

Izvolite.

SLOBODAN RADOVIĆ:

Uvaženi predsjedniče, uvaženi kolege poslanici i poslanice, uvaženi gospodine ministre Gvozdenoviću, poštovani građani Crne Gore,

Pred nama je Ugovor o dugoročnom zakupu za ostrvo Lastavicu sa tvrđavom Mamula kompaniji Oraskom koja na Luštici, Opština Herceg Novi, planira investiciju od oko 1,1 milijarde eura. Stoga je kompanija Oraskom iskazala želju da privede namjeni ostrvo Lastavicu sa tvrđavom Mamula, pritom strogo vodeći računa da ne povrijedi ni u jednom dijelu istorijsku i kulturnu baštinu koja se baštini na ovom ostrvu već decenijama i stotinama godina od Austrougarske do danas.

Kompanija Oraskom želi da investira, kao što je gospodin ministar već rekao, 15 miliona eura u nove kapacitete koji se odnose, prije svega, na sanaciju postojeće tvrđave Mamula, na izgradnju manjeg hotela od 23 sobe sa visokom kategorijom, izradom kafeterije, restorana, pristaništa za jahte i brodove i izgradnjom dvije manje plaže sa kompletnim sadržajem. Smatram da je to izuzetno dobro za opštinu Herceg Novi, za Crnu Goru i za sveukupnu turističku ponudu Crne Gore i mogu se slobodno usuditi da kažem - čak i šire u našem okruženju biće velikog interesovanja da ovako uređeni prostor može biti interesantan za posjetioce iz našeg okruženja.

Pored investicije od 15 miliona eura, zakupac se obavezuje, odnosno prihvata da će svo vrijeme trajanja ugovora plaćati zakup na čitavu površinu od 33 hiljade kvadrata i to po 1,5 euro po kvadratnom metru, sa pripadajućim akva prostorom od 90 centi. Ukupan prihod po osnovu navedenog na nivou jedne godine je oko 100 hiljada eura, što znači planirani ugovor na 49 godina donio bi opštini i državi 5,5 miliona eura samo kroz plaćanje zakupnine. Sa druge strane, investitor je u obavezi i mora, jer bez toga nema valorizacije, da uloži u infrastrukturu, da dovede i vodu i struju na ostrvo. To je dodatna investicija od još neka dva miliona eura. Mi bismo svi zajedno trebali biti jako srećni što imamo ovakvog investitora i da činimo sve da on ne odustane, a ne da na bilo koji način pokušavamo da radimo bilo što što bi ga odvratilo od njegovih planova koji su od izuzetnog značaja za državu Crnu Goru, turističku ponudu Crne Gore i turističku ponudu Herceg Novoga i građana Herceg Novoga.

Posebno želim da naglasim, a to je već gospodin ministar Gvozdenović pomenuo, da zakupodavac po osnovu ugovora ni na kakav način ne može dovesti u pitanje vlasništvo zemljišta na ostrvu Lastavica sa tvrđavom Mamula. Sa druge strane, već mjesecima i godinama se manipuliše da će novoizgrađeni kompleks na ostrvu Lastavica sa tvrđavom Mamula biti zatvorenog tipa. Ne, sigurno se to ne planira i sigurno to neće biti. A da će tvrđava Mamula biti sačuvana i rekonstruisana govori i primjer da će se tamo izgraditi i muzejska soba, koja će moći da približi svim onim koji budu zainteresovani da borave na tom ostrvu da se upoznaju sa istorijatom ostrva od Austrougarske pa do danas.

I ono što na kraju želim da kažem to je da je ovo od opšteg značaja i opštedobro za državu Crnu Goru, za Opštinu Herceg Novi, za sve građane i da će ovo služiti kao pozitivan primjer kako se strani investitori dočekuju i na ovaj način će biti moguće da se i drugi investitori zainteresuju i da na sličan način ulože ogromna sredstva koja su neophodna za razvoj turizma u Crnoj Gori.

Hvala na produženom vremenu. Izvinite.

PREDŠEDAVAJUĆI BRANKO RADULOVIĆ:

Hvala i Vama, kolega.

Sad ima riječ kolega Bojović, pa zatim kolega Gojković. Izvolite.

VLADISLAV BOJOVIĆ:

Zahvaljujem, gospodine prvi potpredsjedniče.

Evo da počnemo od jednog jasnog političkog stava i uvjerenja o situaciji u kojoj se kao država nalazimo i o politici koja je prethodnih decenija vođena.

Dakle, nakon što je ova vlast rasprodala najvrijednije privredne subjekte u Crnoj Gori, najvrijednije fabrike, preduzeća i proizvodne kapacitete, najvrijednije zemljište u Crnoj Gori, sada imamo inicijativu ili namjeru da se da u zakup, bolje reći, rasprodaju i kulturna dobra. Zašto sam rekao rasprodaju? Zbog toga što ću dokazati na jednom ili nekoliko članova da se ovdje radi o prodaji a ne o zakupu ostrva Lastavica sa tvrđavom Mamula.

Dakle, na isti način na koji je prepuštan da budu uništavane i da propadaju brojne fabrike, preduzeća, sada da bi se lakše prodali strateškim partnerima ove vlasti, vidimo da se već godinama zapuštao i zapostavljao ovaj lokalitet, kako bi se iskoristila prilika da tako zapušten i zapostavljen po mizernim uslovima za državu a po privilegovanim uslovima za ovog investitora njemu i dodijeli.

Dakle, ovaj ugovor sadrži niz spornih i problematičnih mjesta i sa stanovišta njegove ustavnosti, usklađenosti sa zakonima i sa stanovišta štete koja može biti pričinjena ovim ugovorom.

S druge strane, jasno je da se značajno privileguje investitor Oraskom. Da krenemo redom, član 62 Zakona o zaštiti kulturnih dobara kaže - Nepokretno kulturno dobro u državnoj svojini ili njegov dio može se dati na korišćenje putem zakupa do 90 dana bez javnog oglašavanja. Međutim, u ovom zakonu i ni u jednom drugom zakonu u pravnom sistemu Crne Gore nije predviđeno i regulisano davanje kulturnog dobra u dugoročni zakup duži od 90 dana. Znači, na osnovu kojeg zakona, na osnovu koje odredbe, na osnovu koje procedure, gdje ona piše u pravnom sistemu Crne Gore, vi dajete ovo kulturno dobro u dugoročni zakup na više decenija?

U članu 24 tačka 1 ugovora stoji - Zakupac u bilo kom trenutku nakon datuma potpisivanja ima pravo na prenos svih, a ne i sa modela svojih prava i obaveza iz ovog Ugovora o zakupu, uključujući Ugovor o zakupu u cjelini na strano društvo, usljed kojeg će novoosnovano društvo postaviti zakupac po osnovu ovog Ugovora o zakupu. Omogućava se da već sutra, nakon potpisivanja ugovora ovaj zakupac nekom drugom prenese sva prava i nadležnosti o kome ne znamo ništa. Dalje, 24, tačka 5. Jedna od najspornijih tački. Govori o založnom pravu. Kaže se – zakupodavac, država, prima k znanju i prihvata da trećim licima koja odobre zajam, zakupcu može biti dato založno pravo na određenoj zakupčevoj imovini, uključujući i ovaj Ugovor o zakupu. Šta to znači? To znači da Orascom može da podigne kredit i da ostrvo Lastavica sa tvrđavom Mamula da kao hipoteku. Šta je to drugo nego implicitno pripisivanje prava svojine Orascomu, jer ne može se nešto što si uzeo u zakup davati kao hipoteka za kredit? Stvorene su jasne pretpostavke onako prilično kamuflirano da

se Orascomu u jednom trenutku omogućiti upis prava svojine nad ovim ostvrom i nad kulturnim dobrom.

Podzakup, 25 tačka 1. Kaže ovako u ugovoru - Zakupac ima pravo da da u podzakup dio rizorta kako bi obezbijedio vrhunski kvalitet svog poslovanja u oblasti zabavnih aktivnosti i aktivnosti koje se obavljaju u resortu. Znači, on može po ovom ugovoru kao Orascom da da u podzakup neki dio ovog lokaliteta i to bez saglasnosti države, bez bilo kakvih garancija, što je protivno Zakonu o državnoj imovini.

Jasno je, gospodine Gvozdenuviću, da se radi o štetnom ugovoru, o još jednom veoma sumnjivom ugovoru koji podstiče na sumnju na debelu korupciju. Ovaj ugovor ne obezbjeđuje zaštitu kulturnog dobra, on obezbjeđuje jednu neprimjerenu komercijalizaciju i uzurpaciju ovog kulturnog dobra. Zahvaljujem.

PREDŠEDAVAJUĆI BRANKO RADULOVIĆ:

Hvala i Vama. Riječ ima kolega Gojković, pa zatim koleginica Vuksanović. Izvolite.

OBRAD GOJKOVIĆ:

Hvala, potpredsjedniče.

Gospodo iz ministarstva, poštovane kolege,

Ovo je možda danas istorijski dan za Crnu Goru. Danas predstavnici naroda, poslanici, moraju pokazati šta je poštena Crna Gora, šta je domaćinska Crna Gora. Danas je dan kada se mora reći - dosta je bilo. Danas bismo trebalo da okrenemo novi list iz jedne davljeničke pozicije i da zaplivamo prema površini. Siguran sam da postoji većina zasnovana na argumentima da se ovo uradi. Siguran da se oko interesa Crne Gore nalaze i Pozitivna Crna Gora, i Socijaldemokratska partija, i samostalni poslanici, i Demokratski front, i Socijalistička narodna partija i pozivam i sve ostale poslanike da se ujedini i da ne dozvolimo da se Crna Gora davi. Da okrenemo novi list i da ova država procvjeta, a da na ovoj strani ostane manjina koja je dovela do svega ovoga.

Danas kada pričamo o ovome, u ovom momentu kada pričamo od 40.000 eura zakupa godišnje za Mamulu, 14 brodova koji su krenuli prema Bjeljoj koji su zakazani vraćaju se, a radnici štrajkuju. Brod koji je najmanje pogođen je 550.000 a 14 ih ima, a mi ovdje mjesecima pod pritiskom Vlade razgovaramo o 40.000 godišnje, a milioni nam odlaze, radnici štrajkuju u Bjeljoj. Danas u Igalu pokraj svih zakona koje imate imate plažu koja je juče ograđena bodljikavom žicom i stavljeni šiljci. Imate plažu na kojoj je 50 eura prilaz barci, a mi govorimo o ovim stvarima. To je poštovanje zakona od ove vlasti. Milioni na jednoj strani nam idu iz Bijele, a ovdje govorimo o 40.000 eura. Danas branimo Crnu Goru ovdje. Osnovni cilj ovog ugovora je sljedeći. Omogućiti investitoru da niko mimo njegove volje ne može da kroči jednim prstom na Mamulu. Jednim prstom. I on ima ta prava u ovom ugovoru. I to je cilj. Moramo spriječiti poniženje Crne Gore.

Ne smijemo dozvoliti da Crna Gora bude „banana država“. Ne smijemo dozvoliti da se zbog ovog ugovora od nas sutra traži da se skine odjeća, da nas obuku u palmino lišće, da nas namažu imalinom i da nas puste na Lušticu da bi Saviris imao potpuni ugođaj „banana države“. Mi poslanici sa ove strane to ne smijemo to dozvoliti. Ovaj predlog ugovora je nezakonit, ekonomski neopravdan i procedura nije u redu. Nezakonit je po Ustavu, član 78, gdje država mora da brine o kulturnim dobrima što upućuje na ingerencije Zakona o zaštiti kulturnih dobara. Mi smo dobili jedan dokument koji je sramota. Dokument pravnih savjetnika za ovaj tender. Pogledajte, poštovani građani, u članu 62 tog ugovora kaže se da može se izdati samo do 90 dana. Dugoročni aranžmani su mogući samo koncesijom. Kako nam tumači taj pravni savjetnik koncesiju? Članom 59 Zakona o zaštiti kulturnih dobara navedeno je da se nepokretno kulturno dobro može izdavati u turističke svrhe i tako dalje. I onda kaže -

Davanje koncesije zabranjeno je samo članom 42. Pravni savjetnik vidi član 42, a ne vidi stav člana 59 koji kaže: "Predmet koncesije ne može biti kulturno dobro koje je memorijalni objekat, spomen obilježje i tako dalje." Ovo je jedna prevara pravna koju budale ne bi prihvatile, a ne poslanici Crne Gore. Ovako nizak nivo jedne manipulacije i prevare je apsolutno neprihvatljiv i tražim izvinjenje od ljudi koji su ovo pisali. Ne mogu definisati član 59, upućivati nas na član 42 misleći da mi nećemo pročitati i kompletno izostaviti polovinu člana 59.

Potpuno je neprihvatljivo založno pravo. Da li založno pravo sutra znači da ovaj investitor može da uzme kredit od prve, druge, treće ili četvrte banke, da ne vraća kredite, da ta banka ovo sutra preuzme i da neko odavde iz Crne Gore postane vlasnik ovoga? Može. Da ne govorim o zakupu, o dodatnom zemljištu o svim tim drugim aranžmanima, da ne govorim o 4.000 eura zakupa mjesečno. Malo bolji lokal u Herceg Novom se izdaje za 4.000 eura mjesečno. Malo bolji apartman donosi te prihode na godišnjem nivou, a pare ovdje nijesu imperativ. Svi smo svjesni da Mamula treba da se napravi da se radi, da se živi, da bude kulturno-istorijski spomenik. Ali ne, nije to cilj. Cilj je Mamulu ograditi, stvoriti ugovorne uslove da investitor može da zabrani da se dođe na Mamulu ili da naplati veliki novac. Znači, jedna kompletna prevara koju mi kao poslanici ovdje ne smijemo dozvoliti. Moramo štiti interese države Crne Gore i ne smijemo dozvoliti ovakve namjere. Da ne govorim o proceduri.

Procedura je posebna stvar. Dvije godine iz Opštine Herceg Novi mi ne možemo od ministarstva dobiti informaciju ko je bio predstavnik ministarstva u tenderskoj proceduri. Stalno se tvrdi da je postojao taj. E to je odbornik koji je srušio vlast u Opštini Herceg Novi. To je politička korupcija i to je sjenka na ovom ugovoru. Za ovakvo stanje danas na Mamuli ko je odgovoran? Onaj ko je sa njom gazdovao. Gazdovala je Vlada Crne Gore. Gazdovalo je Morsko dobro, gazdovala su institucije kulture koje su u ministarstvima i ne može se svaljivati odgovornost na nekoga drugoga. Mamula treba da se radi, ali po zakonu, po ekonomskim interesima države Crne Gore, po zakonskoj proceduri i onako kako su to interesi države Crne Gore. Ne smijemo dozvoliti da postanemo „banana država“ i da nam se sa tih lokaliteta smiju investitori i da nam pišu članke. Danima već vlasnik jednog dnevnog lista piče članke i lobira za ovoga drugoga. I pticama na grani je jasno da je uvezani investitor na Svetom Stefanu, investitor na Mamuli, Vlada Crne Gore, ministri i da su svi na jednom te istom poslu. Gdje su građani Crne Gore? Zašto smo mi birani ovdje? Da budemo nijemi posmatrači kako pravite „banana državu“? E neće moći. I držite radnike Bijele dolje koji imaju milione zarađene da bi neko došao i uzeo sve to što je pravljeno 50 godina.

Pozivam kolege poslanike da se okupimo oko interesa Crne Gore. Siguran sam da je tu Pozitivna SDP, SNP, Demokratski front, samostalni. Pozivam i sve ostale. Dosta je ovakvih poslova. Ne možemo dozvoliti da nam ovakve ugovore predlažu isti oni koji su se zaklinjali u privatizaciju Aluminijskog kombinata, Željezare, Prvoborca, Boke i svih drugih preduzeća. Dosta je bilo više njihovih igrarija sa sudbinom ovog naroda i budućih pokoljenja. Toliko za sada. Hvala.

PREDŠEDAVAJUĆI BRANKO RADULOVIĆ:

Kolega, ja udarim kada osjetim da možete da završite priču i da poentirate. Idemo dalje. Niko da progovori o javno-privatnom partnerstvu. Ne možemo sada komentar u prvom krugu, pa ćemo u drugom krugu.

Sada je koleginica Vuksanović, koja će, nadam se, govoriti o javno-privatnom partnerstvu i modelu kako možemo zaštititi interese.

Izvolite.

DRAGINJA VUKSANOVIĆ:

Uvažene kolege poslanici, uvaženi predstavnici Vlade, poštovani građani Crne Gore, Pred nama se nalazi još jedan primjer nezakonitog pravnog posla. Vi ste maloprije u uvodnom izlaganju rekli da smo mi ukazali na Zakonodavnom odboru na izvjesne pravne nedostatke, da ste vi dali vaše komentare na to, a da mi nijesmo ništa komentarisali. Evo sada ćete da dobijete komentare na sve te Vaše opaske koje imate.

Zašto je ovaj pravni posao nezakonit? Zato što su odredbe ovog ugovora suprotne sistemskom Zakonu o svojinsko-pravnim odnosima, zatim Zakonu o državnom premjeru i katastru nepokretnosti, Zakonu o morskome dobru i Zakonu o državnoj imovini. Pa da krenemo jedno po jedno.

Krećemo od onog što predstavlja bitan element ugovora, a to je predmet ovog Ugovora o dugoročnom zakupu ostrva Lastavica sa tvrđavom Mamula u kome se kaže da zakupodavac, a to je Vlada daje zakupcu isključivo pravo korišćenja. To je predmet Ugovora o zakupu. Ta odredba ugovora je suprotna članu 8 Zakona o morskome dobru, prema kome Vlada donosi odluku o ovome, ali ugovor o pravu korišćenja zaključuje javno preduzeće. Tako da ovaj Ugovor o pravu korišćenja ne može zaključiti Vlada. Ona donosi odluku, ali ugovor zaključuje javno preduzeće.

Koristite termin isključivo pravo korišćenja, a onda u članu 4 tačka 3 koristite termin da zakupodavac je saglasan da zakupcu odobri neisključivo pravo na korišćenje odgovarajućeg dodatnog zemljišta. Još nigdje nijesam pročitala ni u jednom zakonu svojinskog karaktera da postoje termini - isključivo pravo korišćenja i neisključivo pravo korišćenja. Ja to nijesam nigdje pročitala. Ako je možda neka greška u prevodu, pošto se često onako podvedu, možemo da razgovaramo o tome. Nadalje, govorite o dodatnom zemljištu. Zašto se, poštovani građani Crne Gore, vezuje ovo dodatno zemljište?

Crna Gora kao država treba da uloži svoja sredstva, svoj novac u dovođenje infrastrukture, pristupne saobraćajnice, puteve, sprovođenje vode i struje do nekog dodatnog zemljišta. Kada su pitanju ovakvi ugovori od državnog značaja, vi morate ugovorom precizirati koje je to dodatno zemljište i gdje se ono nalazi. Je li to ostrvo Luštica, je li to Herceg Novi, ili neko drugo. Postavlja se pitanje koji su ekonomski efekti i kakva se ozbiljnost pravnog posla ogleda, ako mi ovdje u Parlamentu, koji predstavljamo građane Crne Gore, ne znamo koliko to novca treba Crna Gora da uloži u infrastrukturu. Ovdje smo trebali da znamo koliki su troškovi, koliki su dobici, a koliki su gubici, da bismo onda mogli da govorimo o nekim uspješnim ili, pak, neuspješnim ekonomskim investicijama.

Kažete da je pristup morskog dobra o kojem se ovdje radi dozvoljen svim građanima, ali želim da mi pojasnite ove zone ovdje o kojima govorite u članu 23 tačka 4. Da pristup nije dozvoljen, osim u onim djelovima u kojima ne postoji slobodan pristup u skladu sa zakonima o imigraciji zakonima kojima se uređuje spoljno-trgovinski promet, slobodna zona, saobraćaj, carine i drugi propisi u koje je pristup zabranjen radi zaštite privatnih objekata, plovni objekata za koje na osnovu Ugovora o zakupu i studije lokacije predviđeno da postanu dio privatnog projekta. Ukoliko ste, pak, mislili na neke carinske zone, nijeste smjeli pravno-tehnički da stavite ovdje u ugovoru da se pozivate na ove zakone. Ti zakoni su jedno, ali pravno-tehnički morali ste tačno da precizirate koje su to zone gdje pristup građanima Crne Gore nije dozvoljen da ne bismo došli u situaciju da tumačimo ovu normu da možda nije u saglasnosti sa članom 10, stav 1, tačka 10 Zakona o državnoj imovini. Znači, tu ostavljamo dilemu da vidimo na šta ste ovdje mislili.

Vi ne znate razliku između osnovnih pravnih instituta. Ja sam šokirana sa ovim što ovdje čitam. Stavljate naslov Ustupanje, a govorite o prenosu prava i obaveza Ugovora o zakupu. Znate li vi kolika je ovo pravna greška? Kada ustupate nešto ugovorom, to se u obligacionom pravu podvodi pod pravni institut ustupanja potraživanja ili cesija i ne možete vi nazvati ovaj dio ugovora ustupanje, a da se ovdje govori o prenosu prava i obaveza. To je

podzakup. Ustupanje potraživanje ili cesija je jedno, a podzakup je sasvim nešto drugo. Znači u ovako jednom pravnom postupku vi brkate osnovne prvne institute obligacionog prava i pokušavate da mi to objasnite nekim pravnim stručnjacima da to tako kažu. I mi smo završili neko pravo.

Ugovorne strane su saglasne da zakupac može uspostaviti terete nad svojim prvima iz ovog ugovora. Ja ne znam je li se vi ovo šalite sa nama i sa građanima Crne Gore. Da zakupac na državnoj imovini Crne Gore postavlja terete da bi uzeo kredit iz banke i ako ne vrati kredit, to će da se proda. Ili će možda banka da oprostí kredit. Postoji takođe institut iz obligacionog prava, maloprije što sam pričala, otpust duga. E, ako će banka da oprostí taj dug, nije sporno. Znači vi stavljate pravo zakupca da državnu imovinu Crne Gore stavlja pod teret, hipoteku ili ne znam kako dalje. A onda u narednom članu opet miješate pravne institute podzaloge i nadhipoteke. Ja ne mogu da vjerujem o čemu se ovdje radi.

Dalje, imate član 25 tačka 1 zakupac ima pravo da da u podzakup dio rizorta kako bi obezbijedio vrhunski kvalitet poslovanja u oblasti zabavnih aktivnosti, aktivnosti koje se obavljaju u rizortu. Ova norma je suprotna članu 39 stav 7 Zakona o državnoj imovini. Kako možete da dajete ovo u podzakup a da nema saglasnosti zakupodavca, a da pri tom nijeste precizirali kakav je to vrhunski kvalitet poslovanja? Molim vas.

Hoću ja, kao građanin Crne Gore, da znam kakve su to zabavne aktivnosti. Je li to neki akva-park za djecu, ili je to možda neka kockarnica ili nešto drugo. Hoću da znam koja je to konkretna zabavna aktivnost? Pazite sad ovu normu. Tražim da mi posebno pojasnite ovu normu. Slušajte, građani Crne Gore, sad ovu normu. U slučaju izmjena sadašnjih važećih zakona, gdje se mijenjaju zakoni u Parlamentu državnom Crne Gore, koji se odnose na implementaciju, izgradnju i vođenja poslovanja, znamo sve što je pod poslovanjem podrazumijeva - obaveze prema državi i tako dalje, pa sad da ne čitam čitavu normu, ugovorne strane će putem pregovora u dobroj vjeri dogovoriti odgovarajuće izmjenama Ugovora o zakupu kako bi ponovo uspostavile ekonomsku ravnotežu koja je postojala na datum zatvaranja. Sa ovom normom se potpuno slažem, ali onda sljedeća norma ide. Da te izmjene ovog Ugovora o zakupu neće ni u kom slučaju smanjiti ili povećati prava i obaveze zakupca. Šta vi hoćete da kažete sa ovim? Ako mi u državnom Parlamentu donesemo odluku da se poveća porez sa 19 na 20%, da ćemo mi da plaćamo taj porez, a da se ni u kom slučaju to neće odnositi na prava i obaveze zakupca? Pazite, vi ste koristili termin poslovanje. Znamo mi šta se podrazumijeva pod terminom poslovanje. I dolazimo do ključne stvari. Ja sam morala da idem postupno. Izvinite.

Ključna stvar kaže. Kažete u tački 3, tačka 3: "Zakupac ne stiče pravo svojine na lokaciji tvrđavi koja se na njoj nalazi i to radi izbjegavanja svake sumnje morskom dobru rizortu ili na nekom njenom dijelu", a onda stavite. U poslednjoj odredbi ugovora tu famoznu klauzulu intabulandi na koji sam ja vama ukazivala i kod Kraljičine plaže one kod Čanja, pa ste vi opet ovdje stavili. E, sada ćemo konačno da građanima Crne Gore pojasnimo ovu klauzulu intabulandi.

Šta je ta klauzula intabulandi? To je izričita izjava kod prava svojine gdje sadašnji vlasnik pristaje da se ispiše iz Katastra, a da se novi vlasnik, sticalac prava svojine, upiše. Ova klauzula intabulandi odnosi se i na druga stvarna prava. Znači, može da se da i kod hipoteke, i kod zaloge, i kod službenosti i tako dalje. Ona ne može stajati ovdje jer nema dejstva na obligaciona prava. Građani Crne Gore, dugoročni zakup je obligaciono pravo. Šta o ovome pišu profesori koji su doajeni civilistike.

PREDŠEDAVAJUĆI BRANKO RADULOVIĆ:
Nemojte, molim Vas.

DRAGINJA VUKSANOVIĆ:

Ja moram radi građana...

PREDŠEDAVAJUĆI BRANKO RADULOVIĆ:

Koleginice, deseti minut.

DRAGINJA VUKSANOVIĆ:

Šta o ovome pišu doajeni civilistike koji predaju na Sorboni na svjetskim univerzitetima. Upis obligacionih prava. Ovdje dugoročni zakon. U Katastar nepokretnosti nije pretpostavka za njihovo sticanje to je zato što ova prva nastaju saglasnošću volja ugovornih strana. Potrebno je da postoji jasno izražena volja stranaka o tome. Saglasnost ugovornika nema značenje klauzule intabulandi. To znači da zakup za period koji je duži od pet godina se upisuje zabilježbom, kao što ste vi stabilizirali zabilježbu, na osnovu isprave za upis na zakupljenu nepokretnost u korist zakupa. Pravila o formi i sadržaju te isprave u koje se daje klauzula intabulandi ne važe kod upisa obligacionih prava. Stoga se postavlja pitanje zašto je ona ovdje. Samo da još kažem pravni odnos stvari.

Kada imate pravni posao koji je suprotan zakonima jedne države na njega se ne može djelovati aneksima. Pravni put je da se sačini novi pravni posao. Socijaldemokratska partija podržava valorizaciju Mamule, ali pravni posao mora biti zaključen u skladu sa zakonima ove države, jer što bi Valtazar Bogišić rekao: „Ako tako ne bude, što se grbo rodi vrijeme ne ispravi.“

PREDŠEDAVAJUĆI BRANKO RADULOVIĆ:

Koleginice Vuksanović, džabe, sad ću ja da budem na tapetu. Evo redom. Izvolite.

ZORAN JELIĆ:

Potpredsjedniče, javio sam se proceduralno. Ja Vam opraštam ovaj put, ali nećemo do ponoći završiti ako budemo ovako nastavili. Zaista da se držimo predviđenog vremena. Znam da se vi precizni profesor i da Vaš čas traje 45 minuta, ali ne i diskusije da traju 45 minuta.

PREDŠEDAVAJUĆI BRANKO RADULOVIĆU.

Ima ona "ovako nas zora našla", ali ne po Ustavu i Zakonu, sve poslije 24 ne važi. Hoćete li vi isto po meni? Izvolite.

ANDRIJA POPOVIĆ:

Vi ste poznati po tome da ste slabi na lijepe dame, ali previše ste slabi na lijepe dame i moraćemo nekako do ponoći. Stvarno moramo ovo završiti. Jer, ovo je bilo 12, 13 minuta, a kako ćemo mi ostali i do kada ćemo diskutovati.

PREDŠEDAVAJUĆI BRANKO RADULOVIĆ:

Znači, kada ja predsjedavam, samo muški pol, a kad predsjedava gospodin Simović, moj kolega, ženski pol. Možemo li tako?

Izvolite, kolega Damjanoviću, pa onda kolega Perić, pa kolega Popović.

ALEKSANDAR DAMJANOVIĆ:

Zahvaljujem, potpredsjedniče.

Ja ću se potruditi da doprinesem racionalizaciji, jer smo mnogo oko ovoga govorili i evo negdje da samo navedem u funkciji priprema kluba poslanika i svoje lično šta smo ovih

mjeseci od kada je ova tema na dnevnom redu imali, podsjetiću na raspravu na odboru i izražavam nezadovoljstvo zašto nije pročitani izvještaj odbora koji bi nam pomogao u principu da se sa nekim stvarima ovdje ne opterećujemo, na kraju krajeva evo i govorimo o tome. Dobili smo nakon sjednice odbora jedno interesantno štivo koje je podijeljeno članovima odbora, to je način na koji se vojni lokaliteti valorizuju i u regionu. Mnogo bitno, pogotovo hrvatsko iskustvo možda da bude od koristi. U pravu što ste, potpredsjedniče, javno-privatno partnerstvo koje bi uključilo i Vladu i opštinu Herceg Novi i ovog renomiranog investitora Orascom. Možda bi dalo mnogo bolji autput, kako to kažu, nego ovo što imamo sada.

Koleginica Marković je na Premijerskom satu polemicala s premijerom vezano za svojinsko-pravne aspekte i pravne aspekte ugovora. Tu ne bih imao da dodam ništa. To je bilo čini mi se potpuno svedeno i briljantno u smislu argumentacije. Mi smo dobili, naravno, od ministarstva odgovore. Zahvalan sam na tome. Neke stvari su sada malo jasnije, a neke dileme su ostale. Pomno smo to proučili, imali sastanak sa rukovodstvom Opštinskog odbora Herceg Novi SNP-a, gdje smo se podsjetili i zaključaka skupštine opštine Herceg Novi kada je postupak tenderski bio u toku. Skupština opštine Herceg Novi je imala ponovo raspravu oko novih zaključaka nedavno i to je jedan od priloga ovoj raspravi.

Interesantno štivo od NVO Ekološko društvo Boke Kotorske, gospođe Olivere Doklešić, koji takođe ovako dosta prostora za način kako staviti Mamulu koja sada, nažalost, zjapi onako kako zjapi u turističku kulturno-istorijsku promociju Crne Gore. Ipak je to ostrvo gdje je 800 građana Herceg Novoga tokom II Svjetskog rata bilo zarobljeno. Ima tu nespornu kulturno-istorijsku vrijednost i kada govorimo tim popularnim terminom valorizacija, a imamo i naše srpske primjerenije riječi za to, smatram da se uz turističku obavezno mora negdje uključiti i ta istorijsko-kulturna valorizacija i naći balans između toga. Je li to i uključivanje čak u smislu kulturne baštine i Ujedinjenih nacija, negdje dogovora sa privatnim investitorom, naravno uz uslov da je ugovor, prije svega, onakav kakav treba da bude i da je zaštitio interese države Crne Gore, to je već pitanje za raspravu. 31. jul je i ja sam svjestan da će ovo i ako ne prođe biti predmet daljeg interesovanja i Vlade i firme koja je potpisnik ugovora Orascoma i da će se morati negdje slušati ovo što se i kaže u Parlamentu i što stručna javnost kaže, da se nađe pravi modalitet kako bi zaista ovaj posao dobio svoj puni smisao.

Naravno, ono što želim da potcrtam da nebih opterećivao sa čitanjem članove ugovora, o tome smo dosta razgovarali, jeste nešto meni lično smeta. Ja sam to ukazao, čini mi se da je gospođa Brajović bila ovdje, jedina prisutna ne znam je li još ko bio, gospodin Pešić je bio tada, ministar nije bio, bio je Samardžić admiral u funkciji predlagača. To su dvije, tri stvari koje su date u ugovoru, a koje se tiču ovog finansijskog aspekta. 'Ajde da zanemarimo investiciju i visinu investicije. Negdje čak mi se dopada i ova polemika NVO Ekološko društvo Boke o tome da bi i previše miliona potpuno promijenilo namjenu možda i samog ostrva, ali da se investira onoliko koliko je potrebno. Polemisao sam u smislu prosječne cijene zakupa i citirao sam uredbu o davanju državnih stvari pod zakup gdje se kaže da se cijena nepokretnosti utvrđuje u postupku njene tržišne vrijednosti. Da li je ovo tržišna vrijednost? Ja sam iznio argumentaciju i poređenje na odboru da to nije. I naravno, ostalo je da se oko toga razjasnimo.

Orascom je ozbiljan investitor i u Tivtu na Lušici se gradi. To se ne zna, to treba reći. Gradi se grad. Ako Bog da, imaće od toga koristi i država, i turisti, i građani i mještani, ali neprihvatljivo je da nam dostavite ugovor sa aneksima i sa pratećim obrazloženjem gdje se daje za 31. decembar 2012. godine bilans stanja ove firme. Mogu možda ja da to potražim i da se raspitam, danas su ti podaci javni i dostupni. Volio bih da imam ove podatke na dan 31. decembar 2014. godine. Duboko smo u 2015. godini. To je jedna stvar.

Dio koji se odnosi na finansijske efekte. Kažete, zapošljavanje 200 direktno i indirektno. Pitao sam šta znači indirektno, nijesam dobio odgovor. Sedam i po miliona

kombinovani prihodi nijesu za Vladu, nego za državu. Ovo je greška, moramo biti precizni do kraja. Kaže se 2,8 miliona tokom prvih 10 godina rada hotela, 4,4 miliona realno bi se moglo platiti Vladi ponovo tokom prvih 10 godina rada. Porez na dobit, porez na dividende i drugi prihodi bi mogli donijeti 0,1 milion, za prvih 10 godina 100.000 eura. O čemu pričamo? Ovih dvadesetak soba koje ne smiju da budu privatna vila već sobe za renomirane svjetske kredibilne goste koji će donijeti popularnost Crnoj Gori i ovaj ostatak investitora, infrastrukture koju je neophodno dovesti mora da odbaci mnogo više. Ja znam da nije loše valorizovati kompletno tamo što imamo sa investitorom koji već ima jedan dio, ali moramo zaštititi i obezbijediti maksimalne finansijske efekte i naravno ova pravna strana ugovora koja je upitna kako bismo ušli u ovu priču.

Prema tome, opet kao i kod prve tačke vezane za Kraljičinu plažu i Sveti Stefan, fer punuda da se ovo povuče, da se uključi istorijsko-kulturni aspekt valorizacije, da se uvažavaju interesi grada Herceg Novoga i javno-privatno partnerstvo, na šta je ukazao i profesor Radulović, i da negdje pokušamo da u nekom periodu koji je pred nama privedemo Lastavicu, odnosno Mamulu interesu Crne Gore, odnosno punoj valorizaciji. Hvala vam.

PREDSEDAVAJUĆI BRANKO RADULOVIĆ:

Hvala, kolega Damjanoviću. Tačno. Javno-privatno partnerstvo, privatno da kompenzuje ono što mi ne možemo kao javno.

Gospodine Miloševiću, ja kažem da bi to bilo za Crnu Goru optimalno. Jeste li čitali program 595? Nijeste. Da ga je Milo napisao, napamet bi ga znali.

Izvolite, kolega Periću, pa onda kolega Popović.

SRĐAN PERIĆ:

Zahvaljujem, uvaženi potpredsjedniče.

Uvaženi ministre sa saradnicima, uvažene kolegice kolege, poslanici i poslanice,

Danas govorimo o dugoročnom zakupu ostrva Lastavica sa tvrđavom Mamula. Imam želju da samo se sa jednom ili dvije rečenice osvrnem na taj lokalitet, da podsjetim da se radi o fortifikaciji iz austrougarskog vremena. Sagrađena je u XIX vijeku, a napravio je austrougarski general Lazar Mamula. Prije nekih godinu dana na ostrvu Mamula su snimljene scene za niskobudžetski horor film koji se takođe zove Mamula. Pravim uvod upravo zato što mi danas prisustvujemo snimanju niskobudžetne političke komedije Mamula, a ovu tezu ću obrazložiti u dugom dijelu.

Želim da prođem kroz tekst Ugovora o dugoročnom zakupu, šta je bilo za Pozitivnu Crnu Goru sa stanovišta ustavnosti i zakonitosti sporno, a odnosilo se na dodatna prava u tačkama 4.1. i 4.2, a odnosio se na prostor koji se nalazi na obali koji bi imao investitor za korišćenje, koji sam po sebi nije sporan, ali jeste sporno to što se uvode stvarna prava koja, između ostalog, mogu da znače pravo vlasništva, pravo služnosti, založno pravo, pravo stvarnog tereta, pravo građenja i, što su kolege pominjale, na samom kraju ugovora za nas sporna jeste klaluzula intabulandi.

Zaista prisustvujemo svojevrsnoj niskobudžetnoj političkoj komediji. Dakle, koaliciona vlast godinu i po, dvije godine radi na koncipiranju ovog ugovora. Obije strane učestvuju u koncipiranju ovog ugovora. Na svakom koraku postoji saglasnost. Vlada donosi jednoglasnu odluku da je ovo u redu i onda kolokvijalno rečeno, vuče se ručna i kaže se - nešto nije u redu. Sve je to u redu, ali je to trebalo da se kaže investitoru na vrijeme. Da se ne nanose štete. Najjednostavnije je bilo reći na samom početku, potpuno saglasan sa kolegicom, što se grbo rodi vrijeme ne ispravi, a ako je viđena grba, to je trebalo da se kaže na samom početku. Godinu i po dana postoji apsolutna koaliciona saglasnost. I sa čim se mi danas suočavamo? Moramo da vadimo kestenje iz vatre. Spremni smo da razmotrimo svaku

moguću opciju kako izaći iz ove situacije. Međutim, pred nama je ugovor koji je, ja sam rekao i poznat je naš stav u vezi sa ovim i na odboru samom bio, ali mi zaista imamo sljedeći problem. Ako mi sada govorimo o političkoj odgovornosti, ko snosi političku odgovornost? Ako je Orascom toliko relevantan, a jeste relevantan, zašto taj relevantan investitor nije dobio na samom početku tu informaciju da to nije naš interes, da tražimo već jednu, drugu, treću, petu stvar da se promijeni? Koaliciona vlast je tražila prostor od dvije godine da se sjeti, nakon februara izgleda, da nešto nije ovdje u redu. Podsjećam, na Vladi je jednoglasno podržan ovaj projekat.

Druga stvar, kojom zaista želim da potenciram jeste da mi ako na ovaj način budemo gradili određene političke moduse, ovo jednostavno nije dobro, jer sa jedne strane ćemo imati medijske pritiske da onaj ko podrži jednu ili drugu koalicionu stranu ili ne podrži će biti napadan od jednih, drugih ili trećih. Znači, kako god ko glasao, pod sumnjom je da je uzeo pare, da je ne znam šta je sve ovdje govoreno, skopčan sa interesima moći. Radi se o klasičnom medijskom pritisku i nemoguće je apsolutno abolirati nijednog koalicionog partnera od ovog odnosa. Time zaključujem. Ako stvari stoje ovako katastrofalno, kako je obrazloženo iz redova jednog koalicionog partnera, trebalo je da se saopšti na samom početku. Ako može ugovor da se prilagodi tome, u redu. A ako ne može, dajte da kažemo investitoru, da ne pravimo državu neozbiljnom u očima stranog investitora, da to nije prihvatljivo. I sad mi zarad nekog političkog profita, kakav on god bio, moramo da dolazimo u ovu situaciju.

Još jednom ću ponoviti stavove koji su nama bili sporni sa stanovišta predmeta zakupa, tačke 4.1. i 4.2. i klauzula intabulandi. Bojim se da ovo na kraju neće biti niskobudžetna politička komedija, već groteska. Da nije strašno, bilo bi smiješno. Hvala.

PREDSEDAVAJUĆI BRANKO RADULOVIĆ:

Hvala i Vama. Izvolite, kolega Popoviću.

ANDRIJA POPOVIĆ:

Potpredsjedniče, Skupštino, poštovane građanke i građani Crne Gore, crnogorske dijaspore, poštovani predstavnici Vlade,

Ja ću govoriti u ime Liberalne partije, a iz našeg poslaničkog kluba partije FORCA, Albanska alternativa i Hrvatska građanska inicijativa će se izjasniti o ovom pitanju.

Kvalitetne investitore moramo držati kao malo vode na dlanu. Liberalna partija će ih uvijek podržati. S druge strane, imamo investitore koji najljepše djelove Crnogorskog primorja i Crne Gore drže zarobljenim decenijama. Hoteli, Fjord, Ugostiteljski rekreacioni centar Slavija u Kotoru, AS u Perazića dolu i tako dalje. Niko od nadležnih koji su sklapali ugovore o privatizaciji sa njima do sada nije ni moralno ni krivično odgovarao. Vjerujem da će interes Crne Gore i njenih građana u potpunosti biti zaštićen ubuduće, a Liberalna partija će tražiti krivičnu odgovornost o eventualnoj šteti nastaloj štetnim ugovorom.

Što se tiče ostrva Lastavica, odnosno tvrđave Mamula najgore moguće stanje imamo sada. Remek djelo koje je Austrougarska napravila prije više od 150 godina danas je ružina, prepuštena zubu vremena, a svaki projekat oživljavanja ove turističke atrakcije zaustavljen ili opstruiran. Ne vidim ni jedan razlog da se ostrvo ne da u zakup na 49 godina švajcarskom Orascomu i time promijeni žalosno stanje ostrva i tvrđave na koje sam često išao. Kome koristi ovakva tvrđava Mamula, ali i mnoge druge austrougarske tvrđave, koje su remek djela tadašnjeg građevinarstva? Na primjer tvrđava Goražda, Vrmac u kotorskoj opštini, Arza, Luštica.

Ja sam vjerovatno jedan od rijetkih poslanika koj je bio na svim tim tvrđavama. Tvrđava Goražda, iznad Trojice blizu Kotora, nema do nje 6 km. To je fantastično djelo tadašnjeg austrougarskog građevinarstva. Tamo je pokradeno svo moguće željezo i prodato. Svi oni

liftovi koji su služili za prebačivanje municije. Ja mislim da tamo se ne može naći više kilo željeza u tvrđavi Goražda na koju, nažalost, naše Ministarstvo kulture ne obraća pažnju. Od ovog zakupa treba platiti stražare, ljude koji će brinuti o tim tvrđavama. Može se naplaćivati ulaz u te tvrđave, jer tako nešto se rijetko će može videti. A sad sam čuo da je prije nekoliko istekao čak garantni rok mislim za ovu tvrđavu Goražda koji je bio 130 godina.

Nikome ne koriste. Niko tamo ne može ni prići ni boraviti i vjerujem da će se ova investicija brzo realizovati ne kao Fjord, URC, AS. Vjerujem da ćemo svi zajedno imati mogućnost i ubrzo da vidimo i boravimo na Mamuli, a ukoliko bude bilo kakvih ugrožavanja interesa Crne Gore na ostrvu Lastavica sa tvrđavom Mamula, odnosno pravnih propusta, jedina odgovornost će ležati na Vladi Crne Gore, odnosno resornom ministarstvu, a ministar je, nadam se, svjestan odgovornosti koju preuzima. Ja pokušavam da shvatim kome je u interesu da ostrvo Lastavica i tvrđava Mamula ostane ovakva kakva je. O ovome je bilo priče dosta do sada. Sada se obraćaj dvijema najjačim partijskim partijama vladajuće koalicije. Prestanite sa trvenjima i tihim ratom koji već duže na neki način drži zarobljenom Crnu Goru. Gledajte interese Crne Gore i njenih građana. Ja gledam na ovo ovako - zauzete su partijske busije za koje ste vezali vaše glasače i simpatizere, a ti, Crna Goro, pjevalj borbene. Da se ne lažemo. Iz aviona se vidi. Kraljičina plaža, Sveti Stefan, Miločer, Mamula su ovdje potpuno nevažni. Raskinite koaliciju. To je pošteno i pravedno prema biračima i idemo na izbore. Liberalna partija nije konstituent Vlade. Dogovorite sve, usaglasite na Vladi sve to prođe, dođite ovamo, nikome ništa nije jasno. Meni nije jasno, a kako će običnome čovjeku biti jasno? Stvarno više morate prestanuti sa tim, prevršilo je svaku mjeru. Ponavljam - raskinite koaliciju i idemo na izbore. Zahvaljujem.

PREDSEDAVAJUĆI BRANKO RADULOVIĆ:

Hvala, kolega Popoviću. Ministre, hoćete li da iskomentarišete uvodna izlaganja? Izvolite.

BRANIMIR GVOZDENOVIĆ:

Vlada Crne Gore ima snage da predlaže ovakva rješenja i da donosi odluke i ja kao ministar spreman da snosim konsekvence u slučaju da ova rješenja nijesu dobra i da ne odgovaraju pravnim elementima, kao što je ovdje naglašeno. U skladu sa svojim ovlašćenjima, kao predsjednik Tenderske komisije, uradio sam sve u skladu sa procedurom kako predviđa ovaj dio posla.

Uvaženi poslanici, uvaženi građani, ovaj projekat nalazi se u planu privatizacije osam godina. Uvaženi poslanici, tri puta je bio raspisivan tender za traženje partnera. Uvaženi poslanici, tek sada, nakon dobre pripreme i nakon sticaja okolnosti da na tom prostoru imamo kredibilnog investitora koji smatra da dopuna njegovog velikog hotelskog rizorta jeste realizacija ovako jednog projekta daje se mogućnost da dođemo do kvalitetnog partnera.

Tenderska komisija broji 11 plus dva člana a Savjet za privatizaciju 30 članova. Ovi projekti idu na izjašnjanje u 19 institucija i dobija se pozitivno mišljenje i određeni elementi. Za ovaj projekat je bio formiran posebni pregovarački tim koji je godinu dana pregovarao o svim elementima i došao do najboljih mogućih rješenja. U timu su bili pravnici, ekonomisti i sa maksimalnim kapacitetima sa kojim raspolažemo. Na ovoj projektu je, takođe u skladu sa tenderskom procedurom, bio angažovan pravni savjetnik koji daje mišljenja i dao nam pravno tumačenje i izjavu da je ovaj projekat urađen u skladu sa zakonskim okvirima ove države i da stoji iza toga.

Dostavio sam dokumentaciju svim poslaničkim klubovima. I mene čudi da tek sada poslije godinu i po dana čujemo neka pravna tumačenja koja smo mogli čuti prvog dana, jer u timu su bili predstavnici partija koje čine vlast u Crnoj Gori. Zašto nijesmo čuli bilo kakvo

pravno tumačenje u tom periodu? Svako obavlja konsultacije sa svojim kolegama. Zbog građana Crne Gore nije dobro da čekamo godinu dana i da damo određena mišljenja. Konsultovao sam se, obavio razgovore ovih dana, ponudio razgovore sa svima vama, stojim iza ovih rješenja. Najlakše je ne raditi ništa, tada nećete imati ni jedan problem. Nemojte da dođemo do toga da nam aplaudiraju i mediji i svi ako ne radimo ništa, a bojim se da idemo u tom pravcu.

Nemojte da demotiviramo mlade ljude koji rade u državnoj i lokalnoj administraciji da ne rade ništa. Nemojte da se ne okrećemo ka investitorima, nemojte da ne tražimo rješenja za ovu državu. Izgubićemo konkurentnost ako ne budemo donosili određena rješenja. Ispred sebe imate tim ljudi koji je spreman da radi i da podnese odgovornost za to što nudi. Nemojte da nam nečinjenje bude nešto što će biti odrednica u budućem periodu.

Kao odgovoran čovjek spreman sam bio da sagledam sve sugestije i sagledao sve sugestije, a prije toga obezbijedio punu transparentnost ovog kompletnog procesa. Na 42 adrese naših ambasada uputili smo tender sa zahtjevom da vidimo kako da dođemo do investitora. 32 ambasade, 200 potencijalnih investitora, koji bi mogli možda da prepoznaju interes da investiraju na ovom prostoru. Kao što ste čuli, po svim procedurama uradili smo kompletan posao da bismo došli do ovog rješenja i ponudili Parlamentu. Bio sam zadovoljan zbog toga što smo u potpunosti zaštitili kulturnu baštinu, što smo došli do investitora, što smo došli do elemenata koji smo smatrali vrlo bitnim. Slobodan pristup. Bile su određene dileme. Bio je jedan protest. Smatrali smo da ne treba da ostavimo to tako. Pozvali smo sve te ljude, organizovali okrugli sto, razmijenili informacije sa njima. Nakon toga, kao što vidite, nije bilo primjedbi. A bile su intenzivne, po mojem mišljenju, a to je bio takođe proizvod, dnevnih političkih situacija koje su se tada odvijale u Herceg Novom.

Došli do rješenja da valorizujemo ovaj projekat. Da bismo bili sigurni da radimo dobar posao uspostavili smo komunikaciju sa španskim ministarstvom koji ima jasno definisane odrednice koje su u vezi za kulturnu baštinu, imaju mnogo više iskustva od nas. Oni imaju 94 objekta koji su kao kulturni objekti pod zaštitom kulturne baštine valorizovani u restorane, hotele i ostale stvari i sa firmom Solidero spremni da potpišemo protokol o saradnji da bismo i dalje nastavili ovaj dio posla, da valorizujemo u Virpazaru i druge objekte koji su po Crnoj Gori za koje nemamo dovoljno finansijskih sredstava za održavanje. Ovaj je model u Evropi prepoznat kako se valorizuju ovi objekti. Sjećate se koliko je bilo manipulacije sa izgledom kako će da bude. Kada smo to završili, nova stepenica za zaustavljanja.

A sada ću pokušati konkretno da odgovorim na određene stvari. Uvaženi potpredsjedniče, nadam se da ćete mi dozvoliti, jer ste dozvolili drugima. Siguran sam da je u interesu svih da dam svoj stav.

PREDŠEDAVAJUĆI BRANKO RADULOVIĆ:

Ministre, samo da Vam kažem da smo ograničeni s vremenom do 24 sata. Nema nikakvih problema, mnogo je važna tema da sve iznesete. Ja Vas ne uskraćujem nikako, ali imajte i ovo drugo u vidu. Izvolite.

BRANIMIR GVOZDENOVIĆ:

Prva stvar je pitanje pristupa. To je vrlo precizno definisano. Svako lice ima pravo da pod jednakim uslovima individualno ili kolektivno koristi kulturno dobro, a to je ovaj projekat, radi učešća u kulturnom životu, uživanja, naučnog napretka i drugih dobiti koji iz njega proističu, kao i da doprinosi njegovom obogaćivanju i očuvanju u skladu sa ovim zakonom. Znači, vrlo jasno. Slobodan pristup i tu dileme nema.

Sljedeća stvar. Davanje u dugoročni zakup kulturnog dobra. Da li smo imali pravo da damo dugoročni zakup kulturno dobro? Čuo sam da je ovdje neko rekao da imamo

maksimalno 90 dana. Mislio sam da smo to razjasnili. Čini mi se da je to potpuno eksplicitno, pa čak i za nekog ko nije pravnik. Zakon o državnoj imovini utvrđuje da kulturno dobro predstavlja dobro od opšteg interesa. Zakon o državnoj imovini utvrđuje da su dobra od opšteg interesa kojima raspolaže Crna Gora, između ostalog, spomenici kulture u svojini Crne Gore i kulturno-istorijska dobra, a to je ovaj projekat. Zakon o državnoj imovini utvrđuje da se stvari i dobra u državnoj imovini mogu dati u zakup. Član 62, Zakon o zaštiti kulturnog dobra utvrđuje da se kulturna dobra mogu dati u zakup do 90 dana bez javnog oglašavanja. I sam naslov navedenog člana koji glasi - Davanje kulturnog dobra na korišćenje bez javnog oglašavanja, preko 90 uz javno oglašavanje, prema tome, navedena odredba se pominje samo u slučajevima kada se ne sprovodi postupak javnog oglašavanja. U pomenutom slučaju je sproveden postupak javnog oglašavanja, odnosno nakon objavljenog međunarodnog javnog tendera dana 6.12.2013. godine, kao i da nema mjesta primjeni ograničenja iz člana 62 Zakona o zaštiti kulturnog dobra.

Uvaženi poslanici, sve vas pitam - Zašto nas neko nije upozorio prije šest, pet, četiri, tri godine, jednu godinu da to nemamo pravo da radimo? Na osnovu pravnog tumačenja smatram da smo imali to pravo da radimo. Ovo je bio predmet raznih diskusija. Je li dobro zaštićeno kulturno dobro ili ne? Nikada niko nije spomenuo to pitanje. Zašto sad, iz kojeg razloga? Pitam vas da li smatrate da treba u Virpazaru dati na duže od 90 dana. Ko će uzeti za 90 dana? Imamo pravno utemeljenje. Hajde da pričamo o suštini, o stvarnosti. Da li možemo valorizovati taj prostor ako ga ne valorizujemo na taj način? Ne. Budimo barem međusobno politički korektni. Recimo stvarnu stvar zašto smatramo da nešto ne treba da radimo, ali nemojte da se zaklanjamo iza nečega, jer sam siguran da ste saglasni svi, a to vas sad pitam. Da li kulturno dobro, kada bi ga zaštitili možemo da damo u zakup duže od 90 dana? Siguran sam da je vaš interni odgovor koji možda sad nećete da kažete svako bi rekao normalna stvar, jer drugačije ne možemo doći, jer ste svi rekli ovdje da ste za valorizaciju Mamulu. Budite ipak korektni prema ljudima koji su radili taj dio posla, ljudima koji su spremni s vama da suoče argumente i da razmijene informacije na osnovu dokumentacije. Zalaganje predmeta zakupa, znači pravo koje ste dali nekome, pravo zakupa, ima pravo da se založi, ali samo pravo zalogu. Imate pravo zalogu da založite ako će on iz tog projekta da ostvari određenu dobit. Svi to znaju i svi ste to dali u svim ugovorima koji su do sad potpisani i koji je usvojila ova Skupština. Svi ugovori, pogledajte ugovore kojima ste do sad dali saglasnost, svi ugovori daju to pravo i vrlo precizan ću biti.

Članom 306 Zakona o svojinsko-pravnim odnosima je utvrđeno, osim potraživanja u zalogu se mogu dati i druga prava. Znači, dajete nematerijalno pravo, pravo zakupa. Meni je to potpuno i precizno i pravno ovdje jasno. Davanje u zalog drugih prava vrši se na način predviđen za njegovo prenošenje na drugoga ako zakon drugačije nije uređen. Bez ikakvog drugog ograničenja državne svojine je ovo pitanje. Nemate pravo da ograničite državnu svojinu i to je vrlo precizno definisano.

Pored ugovora o zakupu, nemogućnost opterećenja i otuđivanja predmeta zakupa kao kulturnog dobra utvrđena je i samim Zakonom o zaštiti kulturnog dobra, kao što sam ranije pojasnio.

I konačno klauzula intabulanti. Uvaženi građani, uvaženi poslanici, članom 2 Zakona o državnom premjeru i katastru, klauzula intabulanti je definisana kao izričita izjava, odnosno saglasnost pravnog prethodnika u ispravi o pravnom postupku da se pravni sljedbenik može uknjižiti na nepokretnosti, odnosno da se pravo na nepokretnosti može prenijeti, ograničiti, opeterečiti ili ukinuti. Izričita izjava može se dati i u posebnoj ispravi.

Članom 78 Zakona o državnom premjeru i katastru utvrđeno je da se stvarne i lične službenosti, zakup, naglašavam zakup i koncesija za period dužim od pet godina pravo preče kupovine, zabrane otuđenja i opterećenja upisuju se u list G nepokretnost. Znači u list G

nepokretnosti piše: Mamula - zakup i ništa više. Nikako ne može da piše svojina, jer nemate ovaj ugovor. Ne bi mogao nikakvo drugo pravno dejstvo da proizvede.

Članom 88 Zakona o državnom premjeru i katastru utvrđeno je, između ostalog, da privatna isprava, da bi bio sprovedena u upis mora sadržati izričitu izjavu lica čije se pravo ograničava, opterećuje, ukida ili prenosi da prestaje na uknjižbu. Znači, ko je to? Država. Znači, ljudi ja vas pitam, je li ovo vrlo jasno? Pitao sam tim, kolege koje su radile ovaj dio posla.

Sljedeća stvar. Dodatno zemljište. Objekat Mamula zahtijeva dodatno zemljište. Dajete nekome u zakup projekat do koga ne može sad da se dođe. Do koga se može doći samo četiri ili pet mjeseci, projekat koji nije u funkciji, na kome nema vode, struje i drugih infrastrukturnih pretpostavki. Investitor je tražio da se u ugovor stavi da će država uložiti dodatne napore da na lokaciji u blizini tog projekta obezbijedi dodatno zemljište za koje će se raspisati tender, na koje bi mogao da obezbijedi da ima neko skladište, da ima uslove da bi mogao da realizuje projekat.

Uvaženi građani, uvaženi poslanici, ja vas pitam je li to normalno. I piše još jedna stvar. U slučaju to da se ne obzbijedi, država će mu dati pravo da koristi neku od pristaništa koja već postoje.

Uvaženi građani, pitam vas: Zar nije normalno ako investitor želi da uloži u finansijska sredstva? Da li neko od vas ko ima kuću, a nema imanje nasprem sebe obavezuje se komšija da će da mu pomogne da dođe do tog rješenja? Meni se čini da je to potpuno prirodna stvar. Mislim da je to obaveza kao države da obezbijedimo to.

Uvaženi poslanici, dosta truda je uložio ozbiljan tim da bi došao do ovog rješenja. Razumijem da možda nije pravi politički momenat zbog određenih, da tako kažem, rješenja u različitim političkim partijama da se dobije podrška za ove stvari, ali vam pričam kao profesionalac. Maknite sa strane dio političkih opterećenja. Stavimo u prvi plan ono što smatramo da je dobro. Sve ove primjedbe koje su bile pravne i druge elemente tražiću od svog tima, tražiću od institucija koje su zadužene za taj dio posla, da daju dodatna tumačenja, jer u skladu sa ovlašćenjima koje smo imali smo uradili sve po procedurama dvije godine. Dvije godine se bavili ovim poslom, naspram sebe imali jak pregovački tim, s druge strane, a s naše strane imali maksimalne kapacitete sa kojima raspolaže država i došli do uvjerenja da smo ponudili dobar tekst ovoj Skupštini.

Iz tog razloga pozivamo da glasate. Spreman sam zajedno sa svojim timom da stanem iza svakog rješenja. Znači da u komunikaciji koju smo imali razmotrili smo svaku stvar koju ste nam sugerisali, dodatno to pogledali, spremni bili u slučaju da nešto smatramo da nije u interesu ove države da dovedemo to u pitanje.

PREDSEDAVAJUĆI BRANKO RADULOVIĆ:

Hvala, ministre. Šesnaest minuta ste govorili. Znam da je važna tema.

Sljedeća tačka je Izbor direktora ANB. Ništa manje važna tačka, nego čak i važnija. Samo da vam kažem da imamo 52 amandmana na Predlog zakona o morskome dobru. Znači, šansi nema da ćemo mi ovo završiti sljedećih devet časova. Možemo, ako budemo poštovali vrijeme. Vi ste na testu prva.

Samo dva minuta, kolegice Vuksanović. Padaju zastavice poslije dva, ja neću intervenisati. Izvolite.

DRAGINJA VUKSANOVIĆ:

Vi kažete da ste imali ozbiljan pravni tim. Pa mi, uvaženi ministre Gvozdenoviću, nijesmo ovdje neozbiljni da i mi nečemu ne pristupamo na ozbiljan način. Ja sam govorila o onome gdje građanima nije dozvoljen pristup. Meni nije sporan onaj dio gdje je građanima

dozvoljen pristup, nego sam tražila pojašnjenje u odnosu na neke carinske zone, spoljnotrgovinski promet, slobodne zone i tako dalje. U tom dijelu sam samo tražila pojašnjenja. Apsolutno nijesam ni zbog čega drugog.

Što se tiče klauzule intabulandi. Vi ste meni citirali norme zakona, a vaši pravnici treba da znaju da postoje komentari zakona koji razrađuju te konkretne norme. Ja sam jasna bila šta su pisali profesori koji su doajeni civilistike, koji su u komentarima zakona, u udžbenicima i u komentarima obrazlagali šta znači ono što ste Vi citirali. I sada ću samo ponoviti jedan dio onoga što sam rekla.

Potrebna je isprava, potrebna je ta jasno izražena volja stranaka, ali ta klauzula intabulandi i ta saglasnost nemaju dejstva na obligaciona prava. Zašto nema prava na obligaciona prava? Zato što ona proizilazi iz prve odredbe ugovora, gdje se oni već saglašavaju iz materijalno pravne norme. Znači, pravilo o formi sadrži ispravu koju ste Vi pomenuli u koje se daje da klauzula intabulandi ne važe kod upisa obligacionih prava. Onda nama nije jasno, ako se Vi slažete sa ovom mojom pričom, ja se slažem sa Vašom pričom da ona ne daje dejstvo za obligaciona prava, zašto ste je onda tu stavili kad se to rješava sa zabilježbom? Čemu ona tu? Stvarate prostor za neka naša razmišljanja da stoje iza toga, da vi simulirate zakup a iza je možda prodaja, ja neću da budem... /Međusobni razgovor/

Imate situaciju da ugovorne strane...

PREDŠEDAVAJUĆI BRANKO RADULOVIĆ:

Hvala Vam. Izvinjavam se svima poslanicima, ali moramo da poštujemo vrijeme. Izvolite, kolega Gojkoviću.

OBRAD GOJKOVIĆ:

Potpredsjedniče, ja ću pročitati jednu izjavu ovdje - Međutim, ako je nama koji smo birani od strane građana u lokalnom parlamentu stvarno stalo da nešto konkretno uradimo, onda treba da radimo svoj posao i zakažemo vanrednu sjednicu Skupštine opštine Herceg Novi i zatražimo od države da se ostrvo i tvrđava daju opštini na korišćenje i pokažu da su vrijedna mjesta položaja i zadatka. Zna li čija je ovo izjava? Ovo je izjava visokog funkcionera DPS-a, predsjednika Skupštine, na dan kada se obznanilo ovo. U roku od 24 sata sve ste iz smotali, svi su glasali protiv ovoga, nijesu pojma imali šta radite. Tako ste uradili i sa borcima i sa ostalima. Kažete, poslije godinu i po dana nešto tražimo. Ja sam Vama tražio ova dokumenta 17. februara 2014. godine ko je predstavnik Opštine Herceg Novi. Vi meni do danas na tu javnu informaciju nijeste odgovorili ko je predstavnik imenom i prezimenom. I ovdje ste mi odgovorili da nije predviđen javni interes. Nijeste mi odgovarali zato što ste sprovodili političku korupciju, trgovali ste s Mamulom. Na taj način ste obalili vlast u Herceg Novom.

Nijeste mi odgovorili od 17. februara 2014. godine. Vi ste bili dužni to po zakonu. Nijeste mi dali informaciju da bih ja mogao da reagujem. Znači, potpuno je deplasirano vaše za godinu i po dana. Molim Vas, nemojte da gubite živce. Ovdje ste razokrivjeni. Znači godinu i po dana tražim informaciju, Vi je ne date. Krijete informaciju. I da je sreće, ovo je koruptivan posao. Ovdje bi tužilac trebao da se uključi. Zašto mi nijeste dostavili po zakonu informaciju 18 mjeseci? Je li tajna ko učestvuje ispred Opštine Herceg Novi? Da li mi kao građani Opštine Herceg Novi imamo pravo da pitamo toga čovjeka čije stavove je zastupao? Je li to tajna u ovoj državi? I onda tražite od nas da podržimo. Podržaćemo svaki onaj predlog za Mamulu koji bude u interesu grada, države, društva. Nijesmo ni protiv privatnog investitora, ni protiv države kao investitora, tražimo da na Mamuli postoji dio državne teritorije da može dijete sjutra da stane ovako i da kaže, ovaj metar kvadratni je Crna Gora. Pa neka on zarađuje

milione, srećne mu bile, ne tražimo nikakve pare, ali ne možete ovo. Vaša je dužnost bila da mi odgovorite.

PREDŠEDAVAJUĆI BRANKO RADULOVIĆ:

Hvala. Izvolite, kolega.

ANDRIJA POPOVIĆ:

Možete li da smirite ovo? Predlažem da prekinemo bar na deset minuta, jer se više ne zna ko kome dobacuje.

PREDŠEDAVAJUĆI BRANKO RADULOVIĆ:

Izvolite, skoncentrišite se na temu.

ANDRIJA POPOVIĆ:

Kako ću se skoncentrisati kada sa one strane i s ove, moram reći više sa one čitavo vrijeme teče priča? Nemam ja Njegošev mozak.

PREDŠEDAVAJUĆI BRANKO RADULOVIĆ:

Ja vjerujem u Vas da ćete se sad skoncentrisati i da ćete dva minuta efektno iskoristiti. Izvolite.

ANDRIJA POPOVIĆ:

Što se tiče ostrva Mamula, dakle nama je svima jasno da ga mi nećemo obnoviti nikad. Crna Goga ga nikada neće obnoviti, niti će uložiti tih 15 miliona. Neće uložiti milion, a ne 15 miliona u ostrvo, ali to nije sad predmet moje pažnje. Hoću da ponovim i više se obraćam Ministarstvu kulture, ako ima ko da me čuje, nego Ministarstvu turizma i održivog razvoja. Što je sa tvrđavama Goražda, Vrmac, Arza, koje su očerupane? Na što to liči? Je li moguće da ova jadna država ne može nekoliko desetina hiljada eura da uloži u to da ta očerupana grandiozna djela budu sačuvana? 50.000 eura je otprilike zakup ovoga. Prebacite tih 50.000 eura godišnje da se sačuvaju ova grandiozna, prelijepa graditeljska djela. Da li je iko od vas bio tamo? Je li iko pogledao kakvo je to? Jasno je da danas nema šanse da bi se tako nešto moglo napraviti da nije Austrougarska napravila put Kotor-Njeguši, početkom XX vijeka. Mislite li da bi Crna Gora to uspjela danas napraviti? Ne bi sljedećih 500 godina napravila onaj put u onakvoj planini sa onih 25 serpentina. Zahvaljujem.

PREDŠEDAVAJUĆI BRANKO RADULOVIĆ:

Hvala i Vama. Kolega Perić, kolega Bojović, pa kolega Damjanović. Izvolite.

SRĐAN PERIĆ:

Vrlo ću kratko ponoviti u suštini tezu inicijalnog izlaganja. Mi smo imali koalicione partnere koji godinu i po dana imaju apsolutnu saglasnost o ovom aktu i u jednom trenutku shvatamo da te saglasnosti nema. Imamo još jednu stvar - to nije rečeno na vrijeme. To su unutar koalicione razmjernice ili šta god već. Nama je ključ cijele priče da dolazimo do toga da, ako ste htjeli da imate ugovor koji je bio prihvatljiv za Skupštinu, je ugovor trebao da se piše u Skupštini, da ga pišu poslanici, jer smo dobili ga kao „uzmi ili ostavi“, kao potpisan ugovor. Nemamo mogućnost intervencije.

Koliko sam informisan, u četiri koraka je postojala apsolutna saglasnost između koalicionih partnera da je ovo u redu. Na Vladi u februaru je bila apsolutna saglasnost da je

ovo u redu. Jednoglasno. I sada dobijamo informaciju da nešto nije u redu. Ponavljam, to je trebalo reći na početku, a ne da Crna Gora ima štetu u svom ugledu pred ovim investitorom koji se zove Orascom. To je cijena priča. Kraj i početak sve polemike, tu počinjemo i tu završavamo. Hvala.

PREDŠEDAVAJUĆI BRANKO RADULOVIĆ:

Kolega Bojoviću, izvolite. Poslije ove tačke idemo na Agenciju za nacionalnu bezbjednost. Izvinite. Znači, poslije prvog kruga idemo na drugi krug šest poslanika. Pa završna riječ, pa ministar može uvijek da interveniše. Izvolite.

VLADISLAV BOJOVIĆ:

Hvala, potpredsjedniče.

Gospodine ministre, Vi ste ovdje saopštili da je najlakše ne raditi. Vjerovatno ste mislili na Vas, odnosno na Vladu koju predstavljate, jer vi apsolutno ne radite ništa otkako trajete, osim što rasprodajete najvredniju državnu imovinu, najvrednije državne resurse, a vidim počeli ste da rasprodajete i kulturna dobra. Afere koje se nižu korupcionaške, kriminalne ukazuju da se tom prilikom ugrađuje neko iz uskog kruga ljudi u ovoj državi. Neka građani onda u kontekstu ovoga što sam rekao procijene kakav ste Vi profesionalac i za šta ste Vi profesionalac pošto ste tako samog sebe oslovili. Dakle, smišljeno se i planski tvrđava Mamula prepuštala propadanju da bi se u jednom trenutku došlo do pogodnog investitora koji bi sa vama napravio ovakav ugovor da se i to rasproda za male pare. O tome najbolje govori cijena zakupa zemljišta koja je minimalna. Zar je moguće da država nije mogla sama da uloži sredstva u zaštitu tvrđave i turističku valorizaciju ovog lokaliteta? Na ovako malom prostoru ne možemo sami da uložimo u zaštitu jednog kulturnog dobra i turističku valorizaciju lokaliteta nego nam trebaju strani investitori. Ne trebaju oni očigledno državi. Trebaju jednom uskom krugu ljudi u vrhu ljudi aktuelne vlasti. Zna se zbog čega i u tom kontekstu molim Vas da dobro preispitate to kad kažete za sebe da ste profesionalac. A građani, siguran sam, mnogo dobro znaju kakav ste Vi profesionalac.

PREDŠEDAVAJUĆI BRANKO RADULOVIĆ:

Hvala, kolega Bojoviću. Izvolite, kolega Damjanoviću.

ALEKSANDAR DAMJANOVIĆ:

Zahvaljujem, potpredsjedniče Raduloviću.

Veoma kratko. Dobra je ideja gospodina Andrije Popovića da, ukoliko se Mamula valorizuje, naravno u boljoj formi ugovora nego koji je ovdje predložen da se namjenski prihodi te valorizacije iskoriste da se osposobe i da se riješi status tvrđava koje ste nabrojali. Ja bih dodao i Kosmač i Lesendro možda najprije, jer imaju istorijsku utemeljenost svega onoga što treba da se radi.

Naravno, da ja iskažem stav da će svih 31.848 m², a ne samo ovaj 1m², kolega Gojkoviću, biti crnogorsko, odnosno svojina države Crne Gore. Malo smo, otišli čini mi se predaleko i zaboravili smo jednu normu koja, eto promakne svima nama od ovih silnih intabulandi ovih klauzula. Zakon o svojinsko-pravnim odnosima usvojen 26. februara 2009. godine dvotrećinski glasovima SNP-a da malo štitimo državni interes.

Član 415 - Ograničenje za strana lica, tačka 7. Strano lice ne može imati pravo svojine na: 6) nepokretnoj stvari u kopneno-pograničnom području dubine od jednog kilometra i ostrvima. Potpuno je jasno da shodno Zakon o svojinsko-pravnim odnosima strano lice nikada ne može imati pravo svojine. Ja ne znam zašto je trebalo da se u ugovoru provocira i izaziva nejasnoćama i tim ostalim stvarima možda nekim nedobronamjernim pokušajima,

neukim pokušajima da se otvara priča pravnog aspekta ovog ugovora. Mislim da je finansijski aspekt i model valorizacije ne turistički, nego turistički balansirani sa iskorijsko-kulturnim mnogo važniji. Ne samo model, nego što zaista želimo s Mamulom. Da je gledamo ovakvu - ne želimo. Da je do kraja iskomercijalizujemo - ni to. /Prekid/

Mi ovdje se bavimo manje od dvije godine od 5. marta /Prekid/ nas se bavi ovdje 81% poslanik, bavilo se tamo nekoliko ljudi ili desetina ljudi, nebitno je. Molba, dakle, strpljenja, moraju se poboljšati klauzule, zaštite interesa građana Herceg Novoga, građana Crne Gore, države Crne Gore. Jednostavno, imate dobronamjeran savjet - povucite predloge da negdje u nekom periodu pokušamo da nađemo optimalno rješenje i da svi stanemo iza onoga što Crnoj Gori treba: zdrave strane investicije, ozbiljni investitor. Ja sam rekao za ovoga da je ozbiljan, ali da imamo svi koristi, najprije grad Herceg Novi i država Crna Gora od Mamule. Hvala vam.

PREDSEDAVAJUĆI BRANKO RADULOVIĆ:

Hvala i Vama, kolega. Drugi krug razmatranje predloga.

Prvo će koleginica Šćepanović govoriti, pa zatim kolega Pavlović. Ministre, možete uvijek dva minuta da komentarišete izlaganje svakoga poslanika. Izvolite.

MARTA ŠĆEPANOVIĆ:

Poštovani potpredsjedniče, poštovane kolege, uvaženi građani,

Ja ću se danas ovdje samo ograničiti na pravni aspekt ugovora, jer su kolege već dovoljno rekle o ekonomskoj valorizaciji ovog projekta. Prije svega, i na Zakonodavnom odboru smo jedan isti ugovor tumačili na više načina, a, po mom mišljenju, ovdje nema ni mjesta tumačenju, jer su norme ovog ugovora potpuno jasne. Krenuću od tačke 3. 3.

Kaže se - radi izbjegavanja svake sumnje i naglašava se zakupac ne stiče pravo svojine na lokaciji i tvrđavi koja se na njoj nalazi morskom dobru, rizortu ili nekom njihovom dijelu ni na osnovu ovog Ugovora o zakupu ni usljed izgradnje ili poslovanja.

Imamo tačku 21. 1. Zakupodavac jeste i biće, dok god ne zaključi ugovor kojim se predviđa drugačije, puni vlasnik svih prava i stvari pokretnih i nepokretnih ili funkcionalno povezani sa rizortom, bez obzira na to da li postoje na datum zatvaranja ili su naknadno instalirane u rizortu ili su povezane sa njima.

Što se tiče tereta, zakupac nema pravo da uspostavi nikakve terete na lokaciji, da ustupi, otuđi ili dijeli vlasništvo na lokaciji, niti da drži ovaj Ugovor o zakupu u ime nekog drugog lica. Što se tiče konkretno klauzule intabulandi koja je danas spominjana, Zakonom o državnom premjeru i katastru postoji definicija klauzule intabulandi. Izričita izjava, odnosno saglasnost pravnog prethodnika u ispravi o pravnom poslu da se pravni sljedbenik može uknjižiti na nepokretnosti, odnosno da se pravo na nepokretnosti može prenijeti, ograničiti, opteretiti ili ukinuti i izričita izjava može biti data u posebnoj volji. Čitam konkretno član na koji se ovo odnosi.

Dugoročni zakup uspostavljen ovim Ugovorm o zakupu registruje se u nadležnom registru nepokretnosti. Zakupac ima obavezu da ovo registruje. Zakupac registruje svoje pravo dugoročnog zakupa u nadležnom registru uz pisano odobrenje zakupodavca. Konkretno radi se o izjavi o pristanku prava na upis, ali u zavisnosti od onoga šta je predmet ugovora. Ovdje je u konkretnom slučaju Ugovor o dugoročnom zakupu. Može samo se dati upis tereta u G listu da se na toj imovini nalazi teret zakupa. Ne postoji nikakva ni u teoriji šansa da neko na osnovu Ugovora o dugoročnom zakupu uknjiži pravo svojine na nečemu.

Kolega Damjanović je čak i pomenuo zakon gdje stranac nikako ne može ni da ima pravo svojine u Crnoj Gori, u skladu sa Zakonom o svojinsko-pravnim odnosima i ograničenjima koja se tiču tog zakona. Prema tome, naglasio još i zaštitne klauzule ovog

ugovora koji je potpuno strog u pogledu raskidnih uslova i raskid je moguć kako prije tako i poslije stupanja na snagu ovog ugovora. Tako da ugovor se može raskinuti ako zakupac izvrši bitnu povredu neke od svojih obaveza i garancija. Nadležni sud proglasi zakupce nesolventnim. Zakupac prestane da postoji, kasni sa početkom radova, kasni s dostavljanjem projektantskih dokumenata. U svakoj normi je ovdje državni interes zaštićen i ne postoji nikakva sumnja da ovaj ugovor sadrži niti jednu štetnu odredbu po državu Crnu Goru, niti njenu svojinu, niti je zaključen na štetu javnog interesa, niti protivno njemu. Zahvaljujem.

PREDSEDAVAJUĆI BRANKO RADULOVIĆ:

Hvala, kolegice Šćepanović. Ima riječ kolega Pavlović, pa zatim kolega Banović. Izvolite.

KOČA PAVLOVIĆ:

Hvala, potpredsjedniče Parlamenta.

Nakon izlaganja koje je bilo potpuno jasno i jasno je definisano i obznanilo poziciju našega kluba kada je u pitanju dokumenat, a koji je iznio kolega Bojović, ja bih želio samo da dodam nekoliko stvari, koje mi se čine neophodnih da se potcrtaju u cijeloj ovoj priči. Ovdje imamo još jedan od tih ugovora koji je krajnje sumnjiv, čiji su finansijski aspekti takvi da upućuju na svu sumnju koja je, između ostalog, ovdje iznijeta - na sumnju na postojanje korupcije. Svo vrijeme smo govorili o nekom strancu koji nešto želi tu da ostvari. Koliko znam, gospodin Saviris je od 2013. godine crnogorski državljanin. Znači, sve ono što je rečeno i moja prethodnica baš je potcrtala tu činjenicu da je to kao garant, evo taj gospodin investitor je stranac. Ne, on je crnogorski državljanin. Dakle, finansijski aspekti koji ukazuju na potencijalnu korupciju, jer se radi o nešto preko 4.000 eura mjesečnoga zakupa za ostrvo Lastavica i akvatorij oko njega, i druga stvar koja je meni krajnje problematična i zabrinjavajuća jeste da je u brojnim klauzulama ovoga ugovora dovedena u pitanje suverenost raspolaganja Crne Gore tim prostorom.

Sad želim na jednu stvar da vam ukažem. Vama gospodo građanke i građani Crne Gore, gospođe i gospodo, nikome ovdje u ovome domu, jer ubjeđivanje ovih ljudi preko puta sa nekakvim pravnim argumentima meni izgleda toliko besmisleno, kao otprilike da su svojevremeno Jevreji u Aušvicu pokušavali da one esesovce koji su ih slali u gasne komore ubijede citirajući nekakve djelove povelje Ujedinjenih nacija o ljudskim pravima. To je do te mjere besmisleno. Ovdje se radi prosto o jednoj vlasti koja decenijama već pokazuje apsolutno nebrigu za javni interes i apsolutnu brigu samo za svoj lični interes pokazuju njeni čelnici i za partijski interes kada su u pitanju oni kao jedna interesna grupa.

Ovdje se radi o suverenosti Crne Gore koje se dovodi u pitanje suverenom raspolaganju Crne Gore tim prostorom, a taj prostor, da vas sve podsjetim, je od ključnoga značaja, sutra će biti u razgraničenju Crne Gore i Hrvatske. To je granica koja ne postoji, nije definisana. Mi još nijesmo se razgraničili sa Hrvatskom. Naše pravo koje polažemo na ulaz u Boku morski je utemeljeno na našem suverenom raspolaganju tim malim ostrvom Lastavicom. Vidite li vi u šta gura ova lešinarska vlast ovu državu? Sjutra kada dođe u pitanje, a vidite da su sve one lijepe priče koje ovdje ministar spoljnih poslova pričao o tome da nema nikakvih problema, da Hrvati su nam obećali da nikakvih problema neće biti sutra kada dođemo pred vrata Evropske unije vezano za pitanje Prevlake, neće se postavljati kao pitanje koje nas može blokirati. Pa pogledajte šta se sad dešava u Piranskom zalivu. Pogledajte šta se dešava između dvije države koje su obje članice Evropske unije, ne mogu da se razgraniče u Piranskom zalivu. Pa to pitanje razgraničenja u Boki uopšte nije tako banalno kako ga je ovdje želio predstaviti ministar spoljnih poslova i svi prvaci vaše vlasti. Svo vrijeme to prikazuju kao nešto oko čega ćemo se lako dogovoriti. E, nećemo se lako dogovoriti nego

vrlo teško, a pitanje je da li se uopšte možemo dogovoriti nakon što se implementira ovaj sporazum i nakon što se Crna Gora faktički odrekne suverenosti nad tim malom ostrvom.

Moja prethodnica je čak pokušavala da opravda neke stavove koje je ministar iznio, a ministar ih je vrlo eksplicitno iznio. On je govorio da je potpuno, može, apsolutno zalaganje toga prava na zakup. Evo uzmite samo kombinaciju najjednostavniju. Zamislite da se pojavi sutra neka hrvatska banka koja će dati neki kredit tome Savirisu, ili će on preko hrvatske banke povući neke od Mubarakovih para kojima inače raspolaže, a možda i Đukanovićevih para ili Canetovih para. I onda će preko Hrvatske banke povući te pare, ne vratiti te pare i šta ćemo mi onda da uradimo kada on ne vrati te pare? Kako ćemo da se ponašamo? Kakva će naša poziciju sutra biti nakon ovoga svega kada dođe na red razgraničenje sa Hrvatskom u regionu Prevlake i u regionu ulaza u Boku Kotorsku?

PREDŠEDAVAJUĆI BRANKO RADULOVIĆ:

Hvala, kolega.

Izvolite, ministre.

BRANIMIR GVOZDENOVIĆ:

Samo da ne bi ostale neke stvari nejasne.

Podnosilac zahtjeva i potpisnik ovog ugovora je Kompanija Orascom koja ima 18.500 zaposlenih, a gospodin Saviris je samo jedan od vlasnika. I neke velike multinacionalne kompanije su suvlasnici, odnosno akcionari ove velike kompanije. Ja nikada ne bih rekao, kao pojedini od vas, da je besmisleno. Smatram da je sve smisleno. Nekad mogu da se složim ili ne složim sa određenim stvarima, mogo da prihvatim da to bude i dio neke političke razmjene informacija i često vrlo tolerantno saslušam određene stvari što ne bih u nekim drugim okolnostima da mi to nije obaveza kao neko ko dođe ovdje kao predstavnik Vlade i ipak dođe kao gost u vašoj kući. Ovo što smo ovdje govorili smo govorili na osnovu toga što jedan ozbiljan tim ljudi radi i priprema. Pogledajte samo koliko papira pored njih postoji da bi mogli da komuniciraju s vama i pokušaju da vam odgovore.

PREDŠEDAVAJUĆI BRANKO RADULOVIĆ:

Hvala, ministre. Izvolite, poslaniče Pavlović.

KOČA PAVLOVIĆ:

Hvala, predsjedavajući. Da, Saviris je crnogorski državljanin. Ima još crnogorskih državljana čije se državljanstvo ovdje u javnosti ne dovodi u pitanje. Danas smo doveli svo vrijeme u pitanje državljanstvo većinskog vlasnika Orascom. O tome se radi. Manipuliše se. Po mom mišljenju neopravdano je dobio to državljanstvo, ali nije rođeni Crnogorac. Činjenica da je Egipćanin se navodila kao jedan od argumenata da sigurno ne može on dobiti vlasništvo. Nemojte molim vas da manipuliramo na tako niskom, rekao bih, gotovo kafanskom nivou. A što se tiče besmislenosti ili smislenosti ovoga pokušaja koje smo ovdje danas vidjeli, da se pravno potpuno nespornom argumentacijom utiče na vas da možda promijenite svoju namjeru da do kraja radnoga dana da se izglasa ovaj krajnje problematični i sumnjivi ugovor. Pa, gospodine ministre, odgovoriću Vam jednom poštapalicom koju ste danas ovdje Vi više puta izgovorili, navodeći koji su to aspekti koji po Vama su potpuno normalni. Stalno ste govorili - Uvaženi građani, ja vas pitam da li je normalno da damo ovo. A ja ću parafrazirati Vas i reći: Uvaženi građani, vjerujete li vi da gospodin Gvozdenović nema neke drugačije interese kada je u pitanju ovaj aranžman sa gospodinom Savirisom? Ja ne vjerujem. I mislim da je iskustvo koje imamo sa ovom Vladom i sa ministrovanjem gospodina Gvozdenovića /Prekid/ zahvaljujući takvom ministrovanju dovoljna argumentacija zbog koje

Vama niko ne vjeruje da se ovdje radi o ugovoru koji bi trebao da zaštiti interese Crne Gore, nego svi u Crnoj Gori kada vi dođete da branite neki ugovor, su manje-više saglasni oko toga da se najvjerovatnije radi o ugovoru koji treba Vama lično da donese neke koristi.

PREDŠEDAVAJUĆI BRANKO RADULOVIĆ:

Hvala, kolega Pavloviću. Pojašnjenje? Izvolite.

ALEKSANDAR DAMJANOVIĆ:

Bitna je stvar. Naravno, niko ovdje nije predvidio činjenicu da je gospodin Saviris crnogorski državljani. Dao Bog da ih ima više od njih imamo koristi, ali realne koristi, time što ukazujem da je potpisnik ugovora strana firma Orascom Development. Da tu ne bude greške. Dakle, imamo posla sa stranom firmom i mislim da kraluzula člana o svojinsko-pravnim odnosima važi za ovo i da ne bi se, ne daj Bože, shvatilo da bi neko sad kroz pokušaj državljanstva i tako dalje pokušao da loše ugovorne obaveze zaključi na štetu Crne Gore. Tu je stvar potpuno jasna. Crna Gora, odnosno Vlada u ime Crne Gore ima posla sa stranom firmom. Hvala.

PREDŠEDAVAJUĆI BRANKO RADULOVIĆ:

Ja vas molim da idemo dalje. Izvolite.

KOČA PAVLOVIĆ:

Hvala. Ja sam ukazao na činjenicu da se ovdje manipuliralo argumentom koji treba da garantuje, sa činjenicom da se ne radi o strancu. Taj argument je trebao da posluži javnosti da bude uvjerena u to da se neće desiti privatizacija, to jest kupovina i prenos vlasništva te imovine zato što on je stranac.

Gospodin Saviris je Crnogorac, inače svi, ali baš svi iz najužeg kruga ovih tajfuna ili tajkuna ovoga režima imaju registrovanu firmu u inostranstvu. I šta bi sad to značilo? Nemojte da se sad podsjećamo na sve firme sa raznih kiprova i ostalih kanarskih ostrva koje su o jadu zabavile Crnu Goru, popljačkale je. Sve su to bile firme koje su registrovali ljudi odavde i samo to da sad bude razlog koji bi trebao da bude korišćen kao neki razlog koji treba da nas umiri da se radi o vrlo legitimnom poslu. To samo po sebi ne znači da se radi o legitimnom poslu.

PREDŠEDAVAJUĆI MILUTIN SIMOVIĆ:

Hvala na diskusijama. Sada riječ ima kolega Banović. Izvolite.

BORISLAV BANOVIĆ:

Hvala, potpredsjedniče.

Dajem podršku valorizaciji ostrva Mamula u svrhe koje su moguće. Pretpostavljam da je ovo moguća svrha, kako je rekao ministar, posljednjih osam godina ili ne znam više pokušaja da se ona valorizuje na određeni način da smo došli do ovoga. Tu dileme nema. Ja sam na to ostrvo išao barkama prije 30 i 20 godina. Istina nijesam od tada, ali vidio sam na televiziji ovih dana snimke i to još u lošijem stanju nego što je bilo tada.

Poštujem ovu sentimentalnu priču, priču sa istorijskom notom, sa kulturološkom koja gleda i lokalno i šire. Koja gleda na takve objekte s emocijama, i to s pravom, jer tamo su se dešavale stvari i ljudima i porodicama zbog kojih treba unijeti potrebne emocije i potrebnu pažnju. Ali, utvrđuje se u tome da se nešto trebalo uraditi a nije se radilo godinama. I u doba socijalizma i u kasnijem periodu to ostrvo je zapušteno od strane lokalne vlasti, državne vlasti

i od nadležnih institucija. Vraćam se na početni stav. Treba ga valorizovati moguće i na ovaj način ako nije bilo boljih ponuda.

Sada konkretno o samoj ponudi i volio bih odgovore, ministre, u vezi sa tim. Tiče se jedno pitanje infrastrukture, drugo ovog dodatnog zemljišta o kojem ste već govorili, pa ima samo jedan aspekt tog pitanje i treće zakupnina.

Prvo, infrastruktura. Koliko ja znam, taj teren vrlo je problematičan i vrlo ga je teško dovesti u valjanu infrastrukturu do obale najbliže za valorizaciju. A to je opravdano sve što ste rekli da treba dozvoliti, jer tamo ne mogu padobranom slijećati turisti, nego se moraju neki na odgovarajuću daljinu pripremiti, neka luka za logistiku, neko malo pristanište. Ali, dovesti infrastrukturu do te tačke, kopno je tamo, teško. To je uglavnom privatno vlasništvo. Put je širok 2,5m, vode nema na cijeloj Luštici, osim bistijerni već hiljadama godina. Ovdje se nigdje ne spominje da li ste pravili procjenu ovako kako je obećano u ugovoru da je obaveza države mnogo više koštala nego što je ova investicija.

Naravno, dovođenje te infrastrukture podrazumijeva da bi ona prošla kroz sva ta sela i koristila svim tim ljudima tamo koji bi valjda trebali da se prikopčaju i na struju, i na vod,u i na put i s tim bih se složio. Ali to fali u ugovoru ili u pratećem obrazloženju ugovora da se vidi šta je to i kako bi se i kuda sprovelo. Ko bi sve imao koristiti, a ne samo ovaj investitor. U vezi sa tom infratrukturom onda bi moglo da dođe, ako to država ne može, ja mislim da je vrlo teško. Za sad kako stvari stoje, kako se zakupnina plaća i kako bi se izvelo dalje mislim da je to trebalo dopuniti.

Sljedeća stvar ovo dodatno zemljište. Rekli ste, ako ga ne obezbijedimo i slažem se treba ga obezbijediti, ali da bi onda ovaj zakupac koristio druge infrastrukturne luke, ali da se vidi pod kojim uslovima. Da li pod uslovima kao što koristimo ja, i vi, i treći ribarski brod neki ili pod nekim posebnim uslovima. To je trebalo navesti, jer se nigdje ne vidi. Dakle, ako je pod istim uslovima kao svi drugi, neka vozi iz Herceg Novog neka vozi sa Arze ili sa nekog pristaništa, gdje mu čak odgovara. Ili čak s popustom, ali da znamo u ugovoru za šta glasamo, koji su to uslovi.

I treće, oko zakupa. Ako ne može bolje, te 4.000 ili nešto više mjesečno, svi su rekli da je to zaista malo, ali ako nema druge ponude, a očigledno je nije bilo ovih godina, hajde i to da progutamo.

Sada bih nešto rekao o čemu ste i Vi govorili a i druge kolege, jeste iz Socijaldemokratske partije, koliko ja znam, učestvovao je na projektnom zadatku jedan predstavnik. On je iz finansijske struke, da tako kažem, tako da on nije znao mnogo o ovim pravnim aspektima, niti nam je mogao što reći kada je to došlo u ruke onih koji nešto znaju više od nas ostalih. Oni su to pogledali i osporili. O tome se radi, a ne o drugim problemima.

Na kraju meni je žao što su pojedini poslanici i pojedine poslaničke grupe u drami. Ne u grotesci, nego su u pravoj drami ako glasaju za ove ovako, ako glasaju za one onako. Ja bih preporučio da glasaju po svojoj savjest i po svom znanju, po principima poštovanja vladavine prava i ekonomskih interesa Crne Gore. Tako ću i ja o ovoj stvari glasati i da nijesam ubijeđen da je ovako kao što je koleginica Vuksanović rekla u vezi sa ovim pravnim stvarima, ja bih podržao ovaj projekat. I ako dođe ugovor, a ja budem u prilici, ja ću glasati za njega, bez ovih sumnji koje sam naveo, par pravnih dilema. Hvala.

PREDŠEDAVAJUĆI MILUTIN SIMOVIĆ:

Zahvaljujem. Kolega Lekiću, izvolite.

Kolega Lekiću, izvinite. Ministar želi da da odgovor na pitanja koje je kolega Banović postavio. Izvolite.

BRANIMIR GVOZDENOVIĆ:

Bila su tri pitanja.

Prvo pitanje bilo je vezano za infrastrukturu. Smatramo da je jako važno da ovakvi projekti podstaknu izgradnju infrastrukture, ali znajući da se radi o tako vrlo zahtjevnom, i finansijski i vremenski, poslu, definisano je da sam zakupac realizuje projekte koji su vezani za desalanizaciju, agregat za energetiku i rješavanje pitanja komunalnog otpada. Ako država to ne uredi u roku od pet godina, onda se njemu odbija od tog malog zakupa o kojem mi pričamo. Da je veći, isto bi se odbijalo. Čini mi se da smo taj način najbolje zaštitili interes da se projekat realizuje, a da ne dođemo u situaciju da taj projekat ne može infrastrukturno da bude obezbijeđen. Ja se ipak nadam da će ovaj projekat, kada bude usvojen, podstaći da se uradi infrastruktura, jer infrastruktura na Lušnici ne postoji, a ona je potrebna da bi se taj projekat na kome sad živi značaj broj ljudi valorizovao na jedan pravi način, da bi kvalitet života građana na tom prostoru bio bolji, da raspoložu sa dovoljnom količinom vode, energetike i da riješe pitanje komunalnog otpada.

Drugo pitanje bilo je vezano za pitanje dodatnog zemljišta. Tu je ponuđeno rješenje da Vlada uloži dodatni napor da raspiše tender za valorizaciju određenog prostora, koji je vezan za mogućnost skladištenja i prenosa robe i materijala da bi ovaj projekat mogao da ima svoj kvalitet, ali ako to ne bude, da se koristi neko od privezišta pod komercijalnim uslovima kao što ga koriste i drugi. Ovdje ne piše ni jedno ni drugo, s tim se slažem. Ali ako ne piše, znači da nemaju veća prava nego što bi imao neko drugi. Čini mi se da je to pitanje bilo postavljeno i u nekom prethodnom periodu, pa smo takav stav i zauzeli.

Gospodine Banoviću, još je bilo jedno pitanje ili su bila ova dva pitanja?

Visina zakupa. Kao što znate, ključna stvar u ovom projektu nije bila visina zakupa. Ključna stvar je bila zaštita kulturne baštine, zaštita kvaliteta projekta koji se nudi. Iz tog razloga je dat prioritet da tu bude hotel sa pet zvjezdica i jako važan segment bila je muzejska prostorija koja bi trebala da osvijetli probleme, težinu i kvalitete tog prostora koji do sada na taj način nijesu bili osvijetljeni.

PREDŠEDAVAJUĆI MILUTIN SIMOVIĆ:

Zahvaljujem ministru na odgovorima. Zamolio bih kolegu Lekića da uzme riječ. Izvolite, kolega.

MIODRAG LEKIĆ:

Poštovane kolege poslanici, poštovani gosti iz Vlade,

O jednom zbilja ozbiljnom pitanju, rekao bih, dramatičnom, nijesam siguran da smo u svim elementima na nivou ozbiljnosti, počev od odbora jer nemamo tumačenje da li je po Ustavu sve ovo i po Zakonu, ili nije? Znači, jedan vrlo važan momenat u tehnologiji rada Skupštine je preskočen.

Mislim da nemamo osjećaj dovoljne odgovornosti prema jednom izuzetnom gradu kao što je Herceg Novi, po svojoj biografiji, po svojoj istoriji, po svojoj kulturi. To je grad u kojem danas štrajkuju u Brodogradilištu koji je bio snaga ekonomije Herceg Novog. To je grad koji ima i traumatu veću od drugih u Crnoj Gori, a imamo je i mi drugi u Crnoj Gori, a to je Prevlaka. Jedna nepodnošljiva lakoća ležernosti ignorisanja, nekompetentnosti, neodgovornosti Vlade, više puta sam o tome govorio povodom tog tako važnog pitanja. A naravno ko želi da prati kako ozbiljne države se bore za svoje interese, dovoljno da ovih dana prate televiziju Hrvatske, Slovenije ili štampu da vide kako ozbiljne zemlje diplomatskim putem se bore za svoju teritoriju, za svoje poimanje teritorije. Dakle, radi se o gradu koji sigurno ovo prati sa velikom senzibilnošću i koji prati sudbinu ovog ostrva.

Odmah da kažem da grad Herceg Novi nije bio ni u kakvoj nadležnosti nad ovim ostrvom Mamula. Ja ću je zvati Mamula po Lazaru Mamuli, austrijskom oficiru, koji je sagradio

tu tvrđavu i po njemu se zove Mamula. Herceg Novi nije bio u nikakvoj nadležnosti, pa ne može niko Herceg Novom dati primjedbu da je to gledao pasivno i tako dalje. Nadležna je bila država i Morsko dobro.

Odmah da kažem da sam saglasan sa ovim što je rekla poslanica Vuksanović, koja je veoma temeljno obrazlagala. Ja moram reći da ministar temeljno obrazlaže, ja ne sumnjam u njegovu agilnost i njegov rad. Vidi se i po stilu da se se prilično identifikovao sa ovom temom i da brani argumente. Ali problem je, između ostalog, i u tome što smo se mi ovdje naslušali branjenja investicija koje su bile katastrofalne, koje su bile pljačka, koje su dovele do drama socijalnih radnika, do plaćanja garancija. I ne završava se na tome, nego arbitraže su nova faza. KAP, Željezara. Imam dosta pouzdanu informaciju da je ministar unutrašnjih poslova Italije juče bio ovdje da se razjasni situacija sa ugovorom A2A, jer i tamo predstoji moguća arbitraža.

Imamo katastrofalne investicije sa svim dramama i sa svim posljedicama, nemam vremena da ulazim u koncept turizma, nijesam konačno ni stručnjak za tu oblast, ali postavlja se, gospodine Gvozdenuću, jedno pitanje - Možemo li nešto i mi da napravimo? Jesmo li mi zbilja jedna inferiorna nacija i narod da ne možemo da nešto i mi stvorimo?

Neću se vraćati nazad, ali tu je gospođa Dragičević, ona pamti ta vremena. Tu je gospodin Bojanić, radio je u Montenegro Ekspresu. Postojao je i Montenegro Turist, jedan koncept koji je doprinio velikom usponu turizma koji mi ne možemo da stignemo još uvijek. Bila je društvena svojina, limit i tako dalje, ali se ozbiljno radilo. Sada imamo rasprodaju i to vrlo problematičnih likova. Od Velike plaže, od Lida, Galeba, govorio je o tome Nimanbegu, do evo Prevlake imamo rasprodaju i ne možemo u to sve vjerovati i tu je veliki problem.

Htio sam nešto i tome da kažem, nemam vremena. Rečeno je sada. Štopovali ste u sekundi.

PREDŠEDAVAJUĆI MILUTIN SIMOVIĆ:

Jednako prema svima, pa i prema Vama.

MIODRAG LEKIĆ:

Neću se ja baviti ni sa Vama budite sigurni, ali bih Vas zamolio za pristojnost da me ne prekidate. Imate potrebu u nekom centru, vidim da ste Vi dobar čuvar, ali Vi ste ovdje u drugoj ulozi koja pretpostavlja pristojnost.

PREDŠEDAVAJUĆI MILUTIN SIMOVIĆ:

Nemam ni ja potrebu da se sa Vama bavim, nego imam obavezu da upozorim na poštovanje Poslovnika. Ja sam u ulozi da upozorim kada se prekorači dozvoljeno vrijeme. Molim Vas da privodite kraju. Izvolite.

MIODRAG LEKIĆ:

Još bih imao dosta toga da kažem o samoj investiciji. Taj zakup je dosta nizak, nijesam ni za to veliki ekspert, ali ispričaću ovako narodski, a provjereno. Pozivaju diplomate na večere, odem i slučajno tokom razgovora bez moga istraživanja saznam ko je vlasnik stana koji se izdaje. To su obično funkcioneri DPS-a. Bivši oko premijera, oko raznih mjesta. Vjerujte oni ne bi izdali stan i rezidencije za ovu sumu za koju vi izdajete jedan biser. /Međusoban razgovor/

PREDŠEDAVAJUĆI MILUTIN SIMOVIĆ:

Ja znam da Vi imate te manire diplomatske priče, ali nema potrebe da 45 minuta izlažete i Vi i još po neko danas u ovom Parlamentu. Ali, ja Vas molim i samo upozoravam da je isteklo vrijeme. Ja Vas molim privodite kraju. Izvolite.

MIODRAG LEKIĆ:

Mislim da su javili da ste Vi čuvar određenih likova i djela i pustite me da završim.

Hoću da kažem da postoji politička dimenzija, možda ću imati vremena da još nešto kažem.

Gospodine ministe, Vi ste rekli da ste uspostavili kontakt sa španskim partnerom. Da li ste uspostavili kontakt sa SDP-om sa kojim činite Vladinu većinu? Ovo je situacija koja postaje neozbiljna. Vlada treba da padne danas ako ovaj propis ne prođe. Vi ste rekli da preuzimate odgovornost za ovaj projekat misleći na to ako se usvoji, a da li preuzimate odgovornost ako se ne usvoji danas? Teško.

PREDŠEDAVAJUĆI MILUTIN SIMOVIĆ:

Hvala. Idemo sa sljedećom diskusijom. Sada je po redosljedu prijavljenih kolega Gošović.

Izvolite, kolega Gošoviću.

NEVEN GOŠOVIĆ:

Uvažena Skupštino, gospodine ministre sa saradnicima, poštovani građani,

Saglasno članu 78 Ustava Crne Gore, država štiti prirodnu i kulturnu baštinu od opšteg interesa. Predloženi ugovor o dugoročnom zakupu zaštite tvrđave Mamula kao kulturnog dobra Crne Gore, govorim kao kulturnog dobra Crne Gore, nije obezbijedena. Po mišljenju mnogih, tvrđava Mamula je jedinstveni objekat na svijetu: narodno, prirodno, kulturno, arhitektonsko bogatstvo Crne Gore i dio zajedničke kulturne baštine čovječanstva. Otok i tvrđava se nalaze na ulazu u Boku kotorsku, jednom od najljepših zaliva na svijetu u dramatičnom, neprevaziđenom morskombijentu, izložen stihiji vjetrova i morskih talasa. Otok i tvrđava su svjedoci burne prošlosti, osvajačkih ratova i ambicija imperija i velikih sila koje su oduvijek željele i borile se da zavladaju ovim strateški važnim područjem. Otok i tvrđava su simbol vjekovne borbe i otpora naroda ovih krajeva protiv stranih osvajača i agresora i spomenik njihovim patnjama i žrtvama. Tvrđava Mamula je istorijski spomenik od nacionalnog i šireg značaja, a koji se, između ostalog, što je posebno značajno, nalazi na ovom osjetljivom geopolitičkom prostoru. Zbog istog je od posebnog značaja na koji način će se valorizovati ovo jedinstveno prirodno blago, istorijska baština Crne Gore. Odmah da kažem da smatram da je nedopustivo i suprotno svim nacionalnim i civilizacijskim vrijednostima odreći se makar to bilo i na 49 godina jedne istorijske znamenitosti, istorijskog simbola kako Crne Gore tako i Evrope zarad jednog projekta sumnjive vrijednosti i svrhe. Crna Gora imaće minimalnu ili nikakvu dobit i korist od tog projekta u kome ne učestvuje ni kao akcionar ni kao suinvestitor, a Mamulu i ostrvo prepušta privatnom investitoru za sledećih 49 godina. Sasvim je očigledno da će potpisani ugovori za ostrvo Lastavica i tvrđavu Mamula donijeti budžetu Crne Gore manji prihod nego što jedan luksuzan apartman na obali privatnom vlasniku koji ga izdaje. Riječ je o prihodu od oko 48.000 na godišnjem nivou. S obzirom na lokaciju i prirodu objekta i njegovu namjenu za najelitniju svjetsku klijentelu, lako je zamisliti šta će investitor ponuditi kako bi obezbijedio veliki profit, tj. privukao tu klijentelu uključujući važne goste iz Las Vegasa, Monte Karla i dr.

Treba početi sve ispočetka jer ni uslovi koje nudi investitor ni svrha i funkcija budućeg risorta ili odmarališta nijesu prihvatljivi za Crnu Goru i suprotni su njenom nacionalnom interesu i ugledu. Osnovni uslovi za rehabilitaciju i korišćenje ostrva Lastavica i tvrđave

Mamula treba da budu sljedeći. Da Crna Gora bude većinski vlasnik i nosilac projekta, njen početni udio u investicijama od neprocjenjive vrijednosti i sastoji se od ostrva Lastavica, tvrđave Mamula, okolnog morskog dobra i pristupnog dijela na kopnu. Projekat može da uključi privatne investitore, javne ustanove, uključujući državne i međunarodne fondove i fondacije i, drugo, svrhu i funkciju obnovljene tvrđave treba definisati i utvrditi uz učešće svih zainteresovanih faktora, kao i kroz javnu diskusiju i pri tome uzeti u obzir brojne primjedbe i niz predloženih rješenja za dostojnu rehabilitaciju tvrđave Mamula, koja je javno i nacionalno dobro Crne Gore. To javno i nacionalno dobro ne može biti privatizovano i otuđeno ni pod kojim uslovima i ni po koju cijenu i treba da služi u svrhe koje su od javne koriste i koje doprinose ugledu i dobrobiti Crne Gore i njenih građana. Kockarnice i druge aktivnosti koje privlače i sumnjivu klijentelu nedostojne su istorije Mamule i nijesu dozvoljene na ostrvu Lastavica, uključujući i tvrđavu Mamula. Istorijsko nasljeđe tvrđave Mamula mora da se u potpunosti ispoštuje i da ostrvo Lastavica i tvrđava budu proglašeni za javni prostor namijenjen svrsi i aktivnostima od opšteg društvenog interesa i značaja. Krajnje rješenje koje se usvoji treba da ima punu podršku javnosti kako u Boki i Crnoj Gori tako i šire. Javnost i državne institucije treba da imaju uvid u upravljanje i korišćenje Mamule i Lastavice.

Što će biti sa Mamulom i rješenje koje će biti usvojeno treba da služi na čast Crnoj Gori kako danas tako i u budućnosti. Ova diskusija i prijedlog su usmjereni ka tom cilju. Zahvaljujem.

PREDSEDAVAJUĆI MILUTIN SIMOVIĆ:

Hvala Vama.

Imamo još jednu prijavljenu diskusiju.

DRITAN ABAZOVIĆ:

Hvala, potpredsjedniče Simoviću.

Poštovane kolegice i kolege, poštovani ministre sa saradnicima, poštovani građani Crne Gore,

Nijesam možda uspio zbog one zbrke sa terminom jutros da kažem sve što sam imao, ali sada je dobra prilika. Ministre, znate samo što je ovde problem? Možda ste i shvatili poruku. Pravno tumačenje je s jedne strane, a s druge strane je ono što je iskustvo. Vi ste pokazali u svom uvodnom izlaganju kako Mamula izgleda danas i kako bi trebalo da izgleda. Nemam stvarno printer u koloru u Klubu, ali sjetiće se neki. Evo je Velika plaža Vlade Crne Gore, evo ga ... kako danas izgleda. Ne znam čiji je stan đe ili zgrada, ali evo kako danas izgleda Velika plaža. Naravno, ironično. Nemojte toliko da zumirate sliku. Od ovoga nema ništa i to je naš čitav problem.

Ova Vlada je, građani Crne Gore, od kompanija koje po svojoj definiciji ne mogu da budu neprofitabilne i nijesu nigdje u svijetu, a to su telekomunikacione i koje se bave naftnim derivatima, napravila štetu građanima Crne Gore. I od Telekomu nijesmo imali ništa i od Jugopetrola nijesmo imali ništa. Onda je Vlada postala klasična real estate agencija, koja samo prodaje ili daje u zakup. Sada pitam kao građanin, kao neko ko živi na primorju - Ako je Mamula dio morskog dobra, zar se od svih ljudi u Crnoj Gori nije našao neko ko je spreman da tu simboličnu sumu da uzme, napravi kupalište, napravi određene sadržaje i zaradi nešto? Isto kao što ljudi drže ostrvo Sveti Nikola i druga kupališta, druge atraktivne lokacije po Crnoj Gori i zaključuju ugovore na godinu dana, na dvije, na tri godine i investiraju, profitiraju i zapošljavaju ljude. Zar uvijek mora da se traži neka ličnost koja je sa strane i koja izaziva određene sumnje? Svaka čast ovom gospodinu iz Egipta, ali on je pasoš Crne Gore, vidjeli smo juče taj dokumenat, dobio 20. oktobra 2013. godine. Dao mu je vjerovatno Raško Konjević. Ne znam je li glasao SDP čovjek, nema pravo glasa, ali možda agituje za SDP, dao

mu je državljanstvo. Naši ljudi koji ovdje žive po 30 i 40 godina ne mogu da dođu do državljanstva. Zbog toga se izaziva sumnja. Znači, iz iskustva. Da, jeste Lido, jeste Galeb, jesu problemi, jeste Ulcinjska rivijera, jeste Budvanska rivijera, jeste hotel AS, jeste hotel Fjord. Je li moguće da smo u svemu napravili te promašaje? Napravio se Porto Montenegro, niko ne osporava. Odlično, sve super. Dajte dozvolite, naša je ovdje obaveza da štitimo državni interes. Nemojte na 49 godina zbog 4.000 eura mjesečno koja nije neka suma. Lokali preko Morače se izdaju za 4.000 eura mjesečno, ima ih i skuplje. Vjerujte, 49 godina nije malo. Ko zna šta će sa svima nama da bude za 49 godina. Nije to neki kratkoročni period. Tu treba biti vrlo ozbiljan.

Tačno je ovo što smo danas imali prilike da čujemo i što smo čitali kroz medije, a vezano za ugovor, o tome da se može promijeniti korisnik. Reći ću vam, na pomolu je jedna afera koja se tiče jedne druge kompanije, koja je isto data na korišćenje a koju su sve pod hipotekom uzele dvije banke. Što ćemo sada da radimo? Što ćemo mi ako Orascom jednostavno kaže - ne želim više da radim u Crnoj Gori? Da li će on možda podići kredit iz neke ovđe domaće banke, pa će to ostati nekome ko je vlasnik domaće banke? Znamo svi koja je domaća banka. Nemojte, jednostavno nije dobar koncept. Meni je žao što vam padaju ovakve odluke. Siguran sam da će ova odluka isto da padne kao i ona za Sveti Stefan. Meni je stvarno žao.

Definitivno ova Vlada nema kredibilitet, nije izgradila taj stepen autoriteta, političkog i opšteg koji u ekonomskom smislu može da gravitira kod ozbiljnih investitora. Zahvaljujem. Evo da ne biste morali i mene da prekidate, nadam se da Vas nijesu pozvali. Sam ću prekinuti i zahvaliti.

PREDŠEDAVAJUĆI MILUTIN SIMOVIĆ:

Vrijeme je vaše već isteklo, tako da Vas nijesam prekinuo nego ste iskoristili svoje vrijeme koje je propisano našim Poslovnikom i dogovorom. Dakle, ne prekidam nego pokušavam da ukažem na potrebu poštovanja dogovora. Prema tome, ako to nekome smeta, nije problem.

Završili smo sve prijavljene diskusije. Pitam ministra Gvozdenovića da li želi da iskoristi pravo na završnu riječ. Molim Vas, bez potrebe da otvaramo komentare. Izvolite.

BRANIMIR GVOZDENOVIĆ:

Uvaženi građani, Vlada Crne Gore je ponudila rješenje koje je u interesu građana Herceg Novog, građana Crne Gore. Na ovaj način jača svoj turistički prosperitet. Ova Vlada je zabilježena kao Vlada koja je nakon nezavisnosti u turističkom prometu obezbijedila promet koji je tri puta veći nego što je bio u tom momentu i obezbijedila da bude jedna od najbrže rastućih turističkih destinacija.

Takođe, ovaj parlament podržao je nekoliko velikih investicionih projekata koji predstavljaju pozitivan element razvoja Crne Gore. I iz tog razloga smo pozvali da podržite i ovo rješenje. Jer, svi pravni elementi koji su definisani u tim ugovorima i ovdje su definisani u skladu sa sličnim procedurama koje su vođene. Ovaj projekat je radio jedan ozbiljan tim koji je ponudio ovo rješenje. Na nama je da ponudimo, na nama je da obrazložimo, na nama je da sugerišemo, na nama je da ozbiljno branimo rješenja i na kvalitetan način da pokušamo da obezbijedimo nešto što smatramo da je u interesu građana Crne Gore.

Takođe, na vama je da sagledate te elemente i da vidite da li ćete dati podršku ili nećete. Nijesam pristalica da odustajemo od određenih rješenja. Pristalica sam da ponudimo određena rješenja koja su kvalitetno pripremljena u skladu sa jasno definisanim procedurama. Žao mi je ovdje, ponekad, kada se nema argumenata, pokušavate da nas

uvrijedite. Ipak, kada znate od koga dođe određena uvreda, to nećete shvatiti kao nikakvu uvredu. Ovo se ne odnosi na sve vas, nego samo na jednog poslanika.

Predložili smo rješenja koja smatramo da su u interesu Crne Gore. Nekoliko puta sam rekao. Ovdje nije ključna stvar zakupa. Ključna je stvar da obezbijedite da se projekat koji je kulturna baština renovira, zadrži se njegov puni arhitektonski i drugi identitet, da se vodi računa o tradiciji, da se vodi računa o istoriji tog projekta, da se realizuje mali muzej na tom prostoru, da se definiše da potpuno drugačije izgleda nego što izgleda sada sa aspekta čistoće, kvaliteta, infrastrukture i ostalih stvari. Ovo je bio predlog koji je trebao da se odnosi i na 32 druga objekta kulturne baštine u narednom periodu. Da se ponudi kao model i Lesendro i Španjola na kojoj se sada intenzivno radi sa španskim stručnjacima koji imaju iskustva koja su slična ovim predlozima koji su ovdje. Ovo je bio predlog za projekat koji nije valorizovan na pravi način, za koji nema dovoljno finansijskih sredstava, kojih nije ni bilo do 2007. godine, čini mi se da je upravljala Vojska Crne Gore, kasnije je prešla kao državna imovina. Ponudili smo rješenja sa kvalitetnim partnerom koji odmah u blizini tog projekta ima svoj veliki projekat koji treba da realizuje i koji je već počeo da realizuje od marine i određenih objekata, hotela, golf terena, da upotpuni svoju ponudu.

Uvaženi poslanici, šta će se desiti ako na sljedećem tenderu ne dobijemo nijednog investitora? Ko snosi odgovornost za to? Razmislite o svim tim stvarima. Ipak vas pozivam da stavite sa strane, da tako kažem, kratkoročne političke ciljeve. Stavite u prvi plan nešto što je u interesu građana Crne Gore. Hvala lijepo.

PREDŠEDAVAJUĆI MILUTIN SIMOVIĆ:

Zahvaljujem ministru Gvozdenoviću.

Ovim bi završili raspravu o ovoj odluci. Predlažem, u skladu sa dogovorom sa kolegijuma, da pređemo na izbor i imenovanja. Imamo dvije odluke. Prva se odnosi na Zakon o Agenciji za nacionalnu bezbjednost i činjenicu da je Vlada zatražila od Skupštine mišljenje o predlogu predsjednika Vlade da se za direktora Agencije za nacionalnu bezbjednost imenuje Dejan Peruničić. Predlog za imenovanje razmotrio je Odbor za bezbjednost i odbranu i podnio izvještaj sa predlogom za Skupštinu. Izvjestilac Odbora za bezbjednost i odbranu je Mevludin Nuhodžić.

Otvaram pretres. Pitam da li izvjestilac Odbora ima potrebu da sada uzme riječ ili će uzeti u ime Kluba poslanika. Hvala vam. Da vas obavijestim da smo na kolegijumu dogovorili da imamo raspravu od jedne diskusije po klubu.

Kolega Danilović se javlja proceduralno.

Izvolite.

GORAN DANILOVIĆ:

Gospodine Simoviću, Vama, naravno, ne biramo bilo koga nego šefa ANB-a. Nadam se da imate spreman odgovor na pitanje ko je u ime predlagača. Za nas, vjerujem, iz cijelog Kluba nezavisnih poslanika je nedopustivo, bez obzira što je ovo 31. jul, radimo u minut do dvanaest, simbolički gledano, da se ne pojavi neko i obrazloži, a taj neko ne bi mogao biti bilo ko, pretpostavljam, ako držimo do vlastitog dostojanstva. Stoga, uvažavajući da će u ime Odbora šef Odbora, što je i normalno, interesuje nas pošto je predlagač gospodin Đukanović, koji ministar, koji potpredsjednik Vlade, koji resorni ministar će doći da ovo lijepo obrazloži. U protivnom, mislim da se nijesu stekli uslovi da raspravljamo, pa ni da odlučujemo ako ne bude kvalitetne rasprave.

PREDŠEDAVAJUĆI MILUTIN SIMOVIĆ:

/Prekid/ donosimo ovakvu odluku u parlamentu. Ako se dobro sjećam, uvijek smo na ovakav način postupali, gdje smo se izjašnjavali o predlogu Odbora za bezbjednost. Mislim da nema potrebe da mijenjamo tu dobru praksu. Prosto molim sve nas zajedno da se podsjetimo da smo tako radili i u prethodnim slučajevima kada smo imali istu temu na dnevnom redu. Odbor za bezbjednost daje mišljenje, a Skupština se izjašnjava u odnosu na mišljenje Odbora za bezbjednost. Prema tome, mislim da je to tako. Podsjećam na dosadašnju praksu i molim i predsjednika Odbora da pomogne u razjašnjavanju ove situacije. Izvolite, kolega Daniloviću.

GORAN DANILOVIĆ:

Gospodine Simoviću, jeste da nijeste vrlo vješti u objašnjavanju, ali ja sam naučio ponešto od toga, posebno od tih vještina da znam odlično šta sam Vas pitao i da znam da mi nijeste odgovorili. To što Odbor daje mišljenje je lijepo, ali mene interesuje ko je u ime predlagača ovdje. Ne toliko zbog mene nego zbog vas. Ne bi bilo lijepo da danas birate čovjeka koji je šef Agencije za nacionalnu bezbjednost tako strateški važan za vaše projekte, meni nešto i nije tako dramatično, a da gotovo na jedan, bez vrijeđanja, nemušt način uvedemo sve to u cijelu priču, valjda bi neko trebao u ime predlagača saopšti razloge zbog kojih smo došli u ovu situaciju da ga danas biramo, pa malo lijepih riječi o predlogu kandidata, pa da vidimo šta je čovjek radio, gdje je radio, čim se bavio, zašto je on izbor da ne bismo mi nagađali. Ako se ne stide predloga, bilo bi lijepo da predlagači dođu, /Prekid/ mišljenje Odbora, u to ne sumnjam, kolega Nuhodžić ako treba i tri zaključka će saopštiti na kraju. Međutim, dajte vi da mi vidimo zbog čega je predložen uvaženi gospodin, ko ga je predložio i čime se rukovodio ili, što bi narod rekao, šta ih je ponukalo. Hvala lijepa.

PREDŠEDAVAJUĆI MILUTIN SIMOVIĆ:

Hvala.

Razumijem svakako tu potrebu. Ne želim da oponiram političkim stavovima na Vaše političke stavove. Želim prosto da ostanem u zoni poštovanja procedura i dosadašnje prakse. Složio bih se sa Vama kada ste kazali da ne biramo bilo koga. Da, ne biramo bilo koga, nego biramo direktora Agencije za nacionalnu bezbjednost i biramo upravo gospodina Peruničića. Dozvolite da predsjednik Odbora za odbranu i bezbjednost da dodatno objašnjenje, da čujemo i dosadašnju praksu i njegov predlog. Siguran sam da ćete uvažiti mišljenje predsjednika Odbora.

Izvolite, gospodine Nuhodžiću.

MEVLUDIN NUHODŽIĆ:

Zahvaljujem.

Kako ste i Vi ste rekli, dosadašnja praksa kada se radi o izboru direktora Agencije za nacionalnu bezbjednost je bila i ostala je ta praksa, tako je bilo i na zadnjoj sjednici Odbora, da na osnovu prijedloga kojeg dostavlja Vlada Odboru kandidat za direktora Agencije za nacionalnu bezbjednost iznese svoj program. Tako je bilo i na zadnjoj sjednici Odbora. Kandidat za direktora Agencije je iznio svoj program na Odboru. Bila je rasprava, bila su pitanja, bili su odgovori i na osnovu jednog živog dijaloga kojeg smo imali na sjednici Odbora, Odbor je većinom glasova odlučio da za direktora Agencije predloži gospodina Dejana Peruničića. Skupština je obavezna da utvrdi svoje mišljenje, da se izjasni na mišljenje koje je Odbor utvrdio kada je u pitanju izbor kandidata. To je bila praksa. Mislim da je to svrsishodna i dobra praksa. Ne vidim razloga da mijenjamo tu praksu. Danas ćemo čuti argumente „za“ i „protiv“. Mislim da će se kroz dijalog stvoriti uslovi da svako iskaže svoj stav prema kandidaturi i danas izvršimo svoju obavezu, izvršimo ono što je zadatak Skupštine - da

potvrdimo ili osporimo mišljenje Odbora za bezbjednost i odbranu. To je ono što ja mogu da kažem.

PREDŠEDAVAJUĆI MILUTIN SIMOVIĆ:

Zahvaljujem kolegi Nuhodžiću.

Dakle, izjašnjavam se o Prijedlogu Odbora za bezbjednost i odbranu. To je odgovor u odnosu na sva ova pitanja i dileme koje se postavljaju, koje mogu da razumijem kao pitanja koja imaju svoj politički stav i političku potrebu.

Kolega Bojanić se javio proceduralno, pa onda kolega Bulatović. Izvolite.

MLADEN BOJANIĆ:

Kratko da mi pojasnite. Nemam praksu od ranijeg saziva u biranju, tako da mi pojasnite da budemo potpuno jasni. Da li mi danas glasamo o Predlogu odluke Vlade o imenovanju direktora Agencije, ili glasamo o mišljenju Odbora?

PREDŠEDAVAJUĆI MILUTIN SIMOVIĆ:

Glasaćemo o Prijedlogu Odbora za bezbjednost i odbranu i iz te činjenice sve je jasno u odnosu na pitanje koje postavlja kolega Danilović. Ponavljam. Politički ga razumijem, ali proceduralno moj predlog je potpuno ispravan. Hvala vam.

Izvolite, kolega Bulatoviću.

PREDRAG BULATOVIĆ:

Gospodine potpredsjedniče, ne radi se o politici. Radi se o nečemu sasvim novom u odnosu na praksu na koju se pozivate. Možda ste zaboravili, a sigurno niste jer ste to na predsjedništvu DPS-a dogovarali, da su od posljednjeg davanja mišljenja, pozitivnog, ovom parlamentu za direktora ANB-a izvršene neustavne promjene u ovom sektoru jer je formirano vijeće. U međuvremenu je Skupština jednostrano izvršila izmjene Zakona o Agenciji za nacionalnu bezbjednost i uvela kategoriju vršioca dužnosti koji je više od pola godine radio bez saglasnosti ove Skupštine. I ima razloga da se praksa promijeni i da ovlašćeni predlagač Vlade, da li je to predsjednik Vlade ili njegov koordinator svih službi, zamjenik predsjednika DPS-a gospodin Marković, objasne ovo rješenje i objasne situaciju koja postoji.

To je nova praksa jer imamo i novi zakon, neustavni zakon, promjene koje su bile u Zakonu o Agenciji za nacionalnu bezbjednost koje su obesmislile i derogirale sve ono što znači parlamentarni nadzor nad službama. Jer, pola godine je ovaj direktor ili vršilac dužnosti bio bez parlamentarne kontrole i više od dva mjeseca nijesmo znali ko rukovodi tom službom. Pošto idete put NATO-a, to vam je cilj, red bi bio da ovdje dođe. Ako je teško gospodinu Đukanoviću, neka dođe gospodin Marković da to obrazloži.

PREDŠEDAVAJUĆI MILUTIN SIMOVIĆ:

Hvala.

Kolega Bulatoviću, meni ste se obratili. Imali ste dijalog sa mnom, a ne sa kolegom Nikčevićem. Uvažavajući Vašu političku vještinu i potrebu da iskoristite i Vi ovo pitanje i dilema koja se postavlja, znam dobro da znate da tumačenje Poslovnika je ovako kako ja kažem. Drugi dokaz pored ove činjenice o čemu ćemo glasati, da glasamo o Predlogu odluke Odbora za bezbjednost je i činjenica da Vlada, kao kod mnogih drugih tačaka koje smo imali i na ovoj sjednici dnevnog reda gdje predlažu određene zakone, odluke, pa upućivanjem tih predloga zakona saopštava ko je predstavnik predlagača, nije odredila predstavnika predlagača jer je dobro znala da za ovu tačku dnevnog reda se Skupština izjašnjava o

predlogu Odbora, a ne o predlogu Vlade. Molim vas da uvažite ovo moje objašnjenje i da pređemo na raspravu po dogovoru sa kolegijuma jedan po klubu.

Kolega Nuhodžiću, Vi se prvi javljate za riječ i to Vam i pripada u ime Kluba Demokratske partije socijalista, a dodao bih i predsjedniku Odbora za odbranu i bezbjednost. Izvolite.

MEVLUDIN NUHODŽIĆ:

Uvaženi potpredsjedniče Skupštine, uvažene kolegice i kolege, poštovani građani, Imajući u vidu da je gospodin Peruničić kroz svoj dugogodišnji profesionalni angažman u bezbjednosnom sektoru stekao stručni i profesionalni kredibilitet, kao i da je uspješno obavljao poslove vršioca dužnosti direktora Agencije za nacionalnu bezbjednost, opredijelilo je članove Demokratske partije socijalista da na jučerašnjoj sjednici Odbora daju punu podršku njegovoj kandidaturi, što će učiniti i Klub poslanika Demokratske partije socijalista na današnjoj sjednici. Siguran sam da svi zajedno želimo da doprinesemo očuvanju i unapređenju nacionalnog, regionalnog i globalnog bezbjednosnog ambijenta, te da su reforme proces koji zahtijeva kontinuirano djelovanje. Uvažavajući značaj i specifičnost poslova koje obavlja Agencija za nacionalnu bezbjednost, te potrebu za novim znanjima i iskustvima, očekujemo da su usvojenim zakonskim rješenjima kojima su na detaljan način uređena i organizaciona pitanja, te ovlašćenje i odgovornosti zaposlenih, stvorene i mogućnosti za zapošljavanje mladih ljudi sa novim znanjima i ljudi punog moralnog i profesionalnog digniteta, što će dodatno osigurati modernizaciju, savremeno organizovanje službe u skladu sa današnjim potrebama.

Podsjećam da upravo u radu Odbora za bezbjednost i odbranu imamo za cilj da kroz parlamentarni nadzor održimo kontinuitet i profesionalno podignemo kvalitet našeg učešća u reformskim procesima sektora odbrane i bezbjednosti. Odbor kontinuirano prati rad Agencije za nacionalnu bezbjednost putem redovnih, ali i vanrednih aktivnosti.

Shodno navedenom, iskazano je i očekivanje na sjednici Odbora da jedan od prioriteta u radu Agencije za nacionalnu bezbjednost u predstojećem periodu bude praćenje aktivnosti organizovanih kriminalnih grupa, posebno imajući u vidu društvenu opasnost koju ove grupe sa sobom nose, a direktno su uslovljene visokim stepenom organizovanosti, brojem pripadnika i njihovim finansijskim potencijalom.

Takođe, u kontekstu globalnog bezbjednosnog ambijenta, Odbor cijeni neophodnim nastavak praćenja bezbjednosnog fenomena islamskog vjerskog ekstremizma i radikalizma u svjetlu aktivnosti terorističke organizacije, tzv. islamske države. Pored navedenog, posebnu pažnju i u predstojećem periodu potrebno je posvetiti pitanju sajber rizika, posebno onih koje odlikuje visok nivo informatičkog znanja i rasprostranjena struktura. Vjerujem da će Agencija za nacionalnu bezbjednost sa gospodinom Peruničićem adekvatno odgovoriti na ove izazove, nastavljajući da daje puni doprinos na usvajanju svih potrebnih standarda za članstvo Crne Gore u NATO i Evropsku uniju.

Zahvaljujem na pažnji.

PREDŠEDAVAJUĆI MILUTIN SIMOVIĆ:

Kolega Nuhodžiću, hvala Vama.

Kolega Pavloviću, izvolite.

KOČA PAVLOVIĆ:

Hvala, gospodine predsjedavajući.

Poštovani građani Crne Gore, Crna Gora se već dugo nalazi u jednoj ozbiljnoj političkoj krizi koja je ustavna, kriza institucija prvenstveno i konstitucionalno ustavna, ali istovremeno

i parlamentarna. Ovaj Parlament već izvjesno vrijeme pokazuje da ne uspijeva da ostvari onaj stepen parlamentarnoga nadzora kakav je imao prije samo dvije godine, godinu dana.

Mi se nalazimo u ozbiljnoj krizi i paradigma te cijele situacije jeste stanje u Odboru za bezbjednost i odbranu, jer taj Odbor, po mom mišljenju, po našem mišljenju, nema legitimitet da donosi bilo kakve značajne odluke, a pogotovo ne neku ovakvu odluku o kakvoj danas raspravljamo. Zašto? Zato što Odbor u suštini ne funkcioniše. Odbor ne funkcioniše iz prostog razloga što nije u stanju da ostvari parlamentarni nadzor u okviru i kapacitetu koji predviđa Poslovnik Skupštine. A zašto nije? Zato što najsnažniji politički subjekt na opozicionoj sceni, Demokratski front, već izvjesno vrijeme bojkotuje rad Odbora zbog prevarnog glasanja, koje je upriličila parlamentarna većina na Odboru. I gledajte, šta se dešava, poštovane građanke i građani Crne Gore, a i vi možda koji nijeste državljani Crne Gore a zainteresovani ste za ovu temu, parlamentarna većina je presrećna što Demokratski front ustvari bojkotuje rad ovoga Odbora i radi kao da je u punom kapacitetu, što bi rekli.

Što se tiče ovog konkretnog predloga, gospodin Peruničić je bio prvi saradnik Boška Bojovića, Vukašina Maraša, Duška Markovića, Jokovića. Ja mislim da ga je tek Boro Vučinić penzionisao. Dakle, on je onaj čovjek koji je doveo džempereše na vlast zajedno sa srpskom službom državne bezbjednosti, Jovicom Stanišićem, Frenkijem i ostalim. Pa je onaj taj poslije čovjek koji je...

PREDSEDAVAJUĆI MILUTIN SIMOVIĆ:

Kolega Pavloviću, samo da zamolim kolege da obezbijedimo i Vama ambijent.

KOČA PAVLOVIĆ:

Znaju oni sve ovo. Zna da je gospodin Peruničić bio taj čovjek kasnije koji je bio jedan od stručnih ljudi u organizovanju onoga šverca cigareta prvo iz Makedonije, a poslije i onoga šverca goriva itd.

PREDSEDAVAJUĆI MILUTIN SIMOVIĆ:

Evo ja sam pokušao upravo to da zamolim kolege, a Vi ste kazali nema potrebe.

KOČA PAVLOVIĆ:

Obratite se šefu Poslaničkog kluba DPS-a, možda on...

PREDSEDAVAJUĆI MILUTIN SIMOVIĆ:

Kolega Pavloviću, gubite koncentraciju očigledno je da tražite izgovor. Izvolite.

KOČA PAVLOVIĆ:

Ne gubim koncentraciju, samo Vi...

PREDSEDAVAJUĆI MILUTIN SIMOVIĆ:

Ja mogu da razumijem to. Izvolite.

KOČA PAVLOVIĆ:

Poštovane građanke i građani Crne Gore, upravo je gospodin Peruničić bio taj koji je istovremeno bio ključni čovjek u organizaciji i logistici obezbjeđivanja logistike za šverc cigareta, šverc goriva. Sjećate se kad je pao onaj brod, pa bili zarobljeni na njemu pripadnici Službe državne bezbjednosti, u suštini u kreiranju jednoga ambijenta koji će kasnije dovesti

do kriminalizacije te službe. Jer već desetinu godina je nemoguće povući liniju razgraničenja unutar službe između onih koji rade za državu protiv kriminala i onih koji rade za kriminalce protiv države. Jer, kada radite za kriminalce, radite protiv države. On je, takođe, bio onaj koji je u periodu u kome su svi značajniji gangsteri iz regiona koji su držali do sebe imali iskaznicu Službe državne bezbjednosti Crne Gore. Upravo je gospodin Peruničić taj koji im je obezbjeđivao to, pa i neko oružje.

Ja imam kopiju jednoga reversa koji je potpisao jedan službenik ANB-a da podigne pištolj CZ i da ga da Čumetu, uz napomenu da se mora iz evidencije izbrisati broj pištolja, kako se ne bi ustanovilo kasnije da je došao od Službe državne bezbjednosti Crne Gore. Jeste, jeste gospodine Miloševiću. Imam. Znači Vi toga operativca državne bezbjednosti koji je Čumetu dao. Dakle, Služba državne bezbjednosti, upravo ova kojom je između ostaloga rukovodio gospodin Peruničić je i to radila, a svo vrijeme radila ono što je ključni zadatak službe bio, a to je praćenje takozvanog unutrašnjeg neprijatelja. Dakle, nas iz opozicije i ostalih. U jednom trenutku gospodin Peruničić je do te mjere postao ambiciozan u praćenju i prisluškivanju unutrašnjih takozvanih neprijatelja, to je onaj pojam iz informbirovske vremena, da je počeo da prisluškuje i ambasadore NATO država. Ja znam pouzdano da je jedan moj radni ručak sa ambasadorom jedne NATO države snimljen od strane gospodina Peruničića i poslije toga je Roćen taj isti CD dao tome ambasadoru. Poslije toga je došlo do one cijele turbulencije kada smo ušli ozbiljnije u priču sa NATO-om i gospodin Peruničić je poslije od strane Bora Vučinića uklonjen. Međutim, šta se sad dešava? Dešava se vraćanje unazad.

PREDŠEDAVAJUĆI MILUTIN SIMOVIĆ:

Dešava se da je vrijeme isteklo.

KOČA PAVLOVIĆ:

Sada se dešava, gospodine Simoviću, da bih ja trebao da dobijem 20 tak makar sekundi.

PREDŠEDAVAJUĆI MILUTIN SIMOVIĆ:

Dobićete 20 sekundi. Izvolite.

KOČA PAVLOVIĆ:

Hvala.

Dešava se ustvari da je postignut politički sporazum kojim je cijela priča o neophodnosti reforme jedne partijske policije, kakva je ANB, stavljen u stranu. I vraća se gospodin Peruničić, kako bi nastavio još intenzivnije da prati i prisluškuje nas iz opozicije i sve ostale koji imaju, ne daj bože, nekakvu primisao da treba promijeniti ovaj režim u Crnoj Gori.

Samo još jednu rečenicu, govorim u ime Kluba.

Gospodo, građanke i građani Crne Gore, ovo je čovjek kontinuiteta. Peruničić je čovjek kontinuiteta i svaki pokušaj da se on predstavi kao neko ko treba u savjetu službi je najobičnija prevara u smislu presvlačenja. Gospodin Peruničić je do nedavno bio u kožnoj jakni, a ponekad u kaputu u zimskom vremenu, a sada je odjednom preskočio...

Prema tome, to je reforma na nivou one reforme koja se desila kada je gospodin Roćen obrijao brkove. Razumijete? Ja bih sad samo htio, dozvolite mi gospodine...

PREDŠEDAVAJUĆI MILUTIN SIMOVIĆ:

Prigovaraju mi da sam veoma slab na Vas. Ja Vas molim da to demantujete.

KOČA PAVLOVIĆ:

Molim Vas jednu rečenicu, koju bih želio da uputim odsutnom gospodinu Peruničiću.

Molim Vas, gospodine Peruničiću, prestanite makar tokom vikenda, jedan da se dogovorimo, neka bude subota, da prisluškujete moj telefon da bih mogao normalno da komuniciram vezano za neke porodične obaveze.

PREDSEDAVAJUĆI MILUTIN SIMOVIĆ:

Hvala.

Gospodine Miljaniću, izvolite.

ZORAN MILJANIĆ:

Poštovana Skupštino, potpredsjedniče, građani Crne Gore.

Gospodine potpredsjedniče, bolje je bilo da je bio neko ovdje od predlagača i gospodina Peruničića, jer ovu biografiju sam ja njegovu doznao sada od kolege Koče Pavlovića. Ja sam od biografije znao samo da je gospodin Peruničić bio izvjesno vrijeme, da je 30 godina službi, u penziji, da je bio vršilac dužnosti i da je u vremenu kada je radio bio šef tehnike Službe državne bezbjednosti. To je sve od biografije što sam znao, tako da je bolje da je neko možda obrazložio ono što smo mi u startu tražili.

Odmah da kažem da poslanici DEMOS-a neće podržati izbor gospodina Peruničića, a mislim i kompletan Klub samostalnih poslanika. Mi smo jedina država, gospodo, koja je za tri i po godine promijenila tri direktora Agencije za nacionalnu bezbjednost. 2011. godine je podnio ostavku ili je smijenjen gospodin Joković. Do danas nijesu poznati razlozi njegove smjene ili ostavke. Da li je to afera listing, da li je to prisluškivanje stranih ambasadora? Nadamo se da će doći vrijeme i to da doznamo. Poslije njega je došao gospodin Vučinić, koji je isto u nekim dramatičnim okolnostima podnio ostavku. Ne doznasmo do danas je li smijenjen ili je podnio ostavku i razloge zašto je došlo do toga. Nakon toga, kako čusmo, je bio jedan period da je vršilac dužnosti bio upravo bio gospodin Peruničić, koji je vraćen iz penzije, a u međuvremenu je penzionisano 70 njegovih kolega koji su mlađi od njega. A za neke ne znamo jesu li penzionisani ni dan danas.

Služba Agencija za nacionalnu bezbjednost treba da je jedna od temeljnih brana ustavnog poretka. Znači, njen osnovni zadatak je da štiti ustavni poredak, ekonomsku bezbjednost, kao i bezbjednost i sigurnost građana. A jedan od prioriteta je borba protiv organizovanog kriminala i korupcije. Kako se ova služba odnosila prema ekonomskoj sigurnosti građana, vidimo po stotinama i stotinama miliona garancija koje su plaćene privatnim preduzetnicima. Znači, nije je bilo briga za ekonomsku bezbjednost. Kako se brine o bezbjednosti i sigurnosti građana i borbi protiv organizovanog kriminala vidimo svakodnevnim eksplozijama na ulicama crnogorskih gradova, vidimo po nerasvijetljenim ubistvima, vidimo po pripadnicima organizovanih kriminalnih grupa koje se gomilaju. Ne možemo da shvatimo da se sve to toleriše i da ova služba ne preduzima ništa po tom pitanju. Ona radi u političke svrhe, ona je jedan servis vladajuće partije za dobijanje svih izbora do sada, a postavljanjem gospodina Peruničića vjerovatno planiraju da i naredne izbore dobiju sa takvom infrastrukturom.

U svemu ovome, podsjetio bih i kolege iz jedne partije ovdje u Parlamentu, da se prisjete prije glasanja za gospodina Peruničića možda i kongresa te partije i uticaja direktnog i indirektnog ove službe na delegate uoči i za vrijeme kongresa, a onda da glasaju po svojoj savjesti za ovakav izbor.

Smatramo da zbog zahtjeva stranih partnera na koje se vi često pozivate ovu službu treba reformisati, treba je podmladiti i treba da duvaju neki novi vjetrovi. Ovim izborom ovakvog kandidata vi pokazujete da /Prekid/ reformi nije uopšte ni stalo. Hvala.

PREDŠEDAVAJUĆI MILUTIN SIMOVIĆ:

Imamo još jednu prijavljenu diskusiju.
Koleginice Jasavić, izvolite.

AZRA JASAVIĆ:

Pozitivna Crna Gora će podržati predlog za direktora Agencije za nacionalnu bezbjednost ne zato što smo zadovoljni kadrovskim rješenjem, već zato što je to uslov za učlanjenje Crne Gore u NATO savez. Svi mi koji se zalažemo za učlanjenje Crne Gore u NATO savez te činjenice moramo biti svjesni i preći sa deklaratorne ravni na djela i podržati sve ono što daje puni doprinos da Crna Gora postane članica NATO saveza.

Ovo će biti prilika da vidimo ko zaista jeste za to da Crna Gora bude dio NATO porodice i Atlantskog saveza, a ko nije. Jer, ukoliko budemo na deklaratornoj ravni držali se toga da Crna Gora treba da bude u NATO savezu a ne budemo ništa radili po tom pitanju, onda ćemo imati zaista problem da dobijemo poziv. A poziv za učlanjenje u NATO savez jeste sigurna garancija za sreću i budućnost Crne Gore. Hvala.

PREDŠEDAVAJUĆI MILUTIN SIMOVIĆ:

Zahvaljujem.
Dakle, imali smo još jednu diskusiju, nije ovdje bila upisana.
Kolega Mustafić.
Izvolite, kolega.

SULJO MUSTAFIĆ:

Hvala Vam, potpredsjedniče.

Dakle, kao i na Odboru za bezbjednost gdje smo imali ozbiljnu raspravu oko ove teme, ja ću reći nekoliko opservacija. Dakle, nemam osobitih kompetencija za ovu oblast. Možda neke kolege imaju više kompetencija od mene, moje kolege i ja nemamo zaista, a ni Bošnjaka u toj službi nema, odnosno ima ih jako malo o čemu govori istraživanje. Ali ću govoriti nekoliko načelnih stvari. Prvo u pitanju je prijedlog Vlade. Mislim da je sasvim jasno ako je Vladin prijedlog uzeo u obzir sve moguće kandidate koji bi bili kompetentni za ovu funkciju, da je odabran najbolji i u tom smislu sigurno se vodilo računa o njegovim referencama, njegovom profesionalizmu i o činjenici da je cio svoj radni vijek proveo u ovoj službi. I u tom smislu mi ćemo dati podršku o ovom prijedlogu. Ono što očekujemo jeste dalja depolitizacija ove službe u susret prije svega NATO integracijama, gdje je zadatak ove službe veoma važan u kompleksu sistema cjelokupne bezbjednosti i posebno u smislu njene saradnje sa partnerskim službama. Veoma važno je i dalje kadrovsko ekipiranje ove službe, napredovanje prema zaslugama i referencama a ne prema političkoj podobnosti. Veoma važno je da se iz ove službe odstrane elementi, odnosno ljudi koji su zapravo kadrovi, koji su bili prepoznati po svojoj vjerskoj, političkoj i nacionalnoj isključivosti 90-tih godina, kada je Crna Gora bila zloupotrijebljena na volju ili nevolju rastakanja nekadašnje Jugoslavije. I naravno očekujem da se iz te službe odstrane i oni elementi koji su povezani sa kriminalnim strukturama, o čemu je bilo riječi veoma često u javnosti posljednjih godina. Prosto, smatramo da oni koji imaju bilo kakve veze sa tim strukturama ne mogu biti u toj službi.

Vjerujem da će novi direktor Agencije za nacionalnu bezbjednost dati doprinos da zastupljenost manjinskih kadrova u ovoj službi bude veća nego do sada. Naime, ukupno

pripadnika manjinskih naroda prema najnovijem istraživanju Ministarstva za ljudska i manjinska prava je 4,5%, a one manjinske zajednice koje su iskazane kao takve u Crnoj Gori broje preko 20%. Ja sumnjam da su samo u pitanju profesionalne reference ili kompetencije. Dakle, ima sigurno među pripadnicima manjinskih naroda ljudi koji mogu da odgovore složenim zadacima, ali ih nema u toj službi. Ja vjerujem da će ih biti i više u narednom periodu zbog toga što i oni imaju pravo da učestvuju u tom sistemu državnog u tom aparatu, ali, s druge strane, mislim da je to veoma važno jer su manjinski narodi, manjinske zajednice izgubile povjerenje 90-tih godina i ovu službu i u druge slične službe u Crnoj Gori. Ukoliko se želi vratiti povjerenje manjinskih nacionalnih zajednica i u Agenciju za nacionalnu bezbjednost, i u Ministarstvo unutrašnjih poslova, i u Ministarstvo odbrane, odnosno Vojsku, moraju se njihovi kompetentni predstavnici, kadrovi naći u tim službama. Ukoliko ih tamo nema, nema ni povjerenja u te službe, uz ono o čemu sam već govorio.

Dakle, Bošnjačka stranka će dati podršku ovom prijedlogu Vlade na isti način na koji smo to kazali i na matičnom odboru. Hvala.

PREDŠEDAVAJUĆI MILUTIN SIMOVIĆ:

Zahvaljujem kolegi Mustafiću.

Sa ovim bismo završili raspravu o ovoj tački, o ovom imenovanju.

Imam predlog da napravimo pauzu od pola sata. Da nakon toga počnemo sa glasanje, da glasamo prvo ove dvije tačke iz Izbornog i imenovanja.

Dakle, mišljenje na Predlog odbora za bezbjednost i imenovanje direktora Agencije za nacionalnu bezbjednost i za Anketni odbor, za prikupljanje informacija i činjenica o postupanju nadležnih državnih organa za zaštitu imovine i javnog interesa prilikom prodaje imovine Duvanskog kombinata Podgorica AD u stečaju. Nakon toga bismo prešli na glasanje, rad u pojedinostima po ostalim tačkama dnevnog reda.

Dogovor je sa Kolegijuma i ja vas molim da uvažite ovaj moj predlog.

Hvala vam na razumijevanju.

PREDŠEDNIK RANKO KRIVOKAPIĆ:

Poštovani poslanici 25. saziva, idemo na završnu fazu devete šednice proljećnjeg zasijedanja.

Imamo još dobrih šest sati da sve završimo. Mislim da ćemo uspjeti do ponoći sve da oposlimo. Dovoljno će biti.

Po dogovoru, potpredsjednik je najavio, idemo na glasanje, Izbor i imenovanje, a bitno je da to završimo zbog funkcionalnosti tih rješenja.

Prvo je glasanje o Predlogu Odbora za bezbjednost i odbranu da se za direktora Agencije za nacionalnu bezbjednost imenuje Dejan Peruničić.

Stavljam na glasanje predlog. Izvolite.

SLAVEN RADUNOVIĆ:

Postoji, a to vidim i kroz ovaj Vaš predlog o promjeni načina glasanja, zadnju tačku koju smo razmatrali stavljate prvu na glasanje, vjerovatno strah da neće /Prekid/ Agencija za nacionalnu bezbjednost.

Ako je to već pravilo, ja nemam ništa protiv. Onda, i ukoliko postoji šansa da nećemo završiti sve tačke večeras, dajte onda makar da se dogovorimo da tačku dnevnog reda koja ima 60, 70 amandmana, a to je Zakon o morskom dobru, ostavimo kao posljednju da se ne desi da 15 zakona ne stigne da se glasa zbog jednog koji će najverovatnije da padne. Mislim da je to vrlo praktičan savjet, a već ste prekršili redosljed koji smo imali ovih dana. Ovo je bila posljednja tačka dnevnog reda koju smo razmatrali.

PREDŠEDNIK RANKO KRIVOKAPIĆ:

Ideja nije bila moja, nego sam ispoštovao ono čime ste završili raspravu danas. /Upadica Slavena Radunovića: To je samo bila konstatacija gospodina Simovića. Niko se nije složio/

'Ajmo onda tako, a morsko dobro ćemo na kraju. Eto, je li u redu? A stićemo sve. Ali evo, da bismo postigli džentlmenški dogovor, ovo ćemo završiti, a morsko dobro na kraju. U redu.

Izvolite.

MILUTIN SIMOVIĆ:

Nije u redu, zato što želim da ostanemo svi dosljedni dogovoru sa Kolegijuma. Dogovorili smo se na Kolegijumu da ćemo glasati, završiti raspravu o tački 56 - Izbori i imenovanje i da ćemo odmah glasati.

Dakle, ja sam insistirao i molio da glasamo, ali sam zbog želje da budu svi prisutni poslanici, odložio glasanje za pola sata. Kasnimo već sat i po.

Vaša ideja da Zakon o morskome dobru ostavimo za kraj mi donekle daje za pravo da posumnjam da želite da napravite opstrukciju izjašnjavanja o tome Zakonu, znajući da ima 70 amandmana u želji da iskoristite maksimalno moguće vrijeme u raspravi o pojedinostima po svakom amandmanu. Ako bi ovaj dogovor značio obavezu svih nas, a mislim da možemo tako, da ćemo završiti sve, da ćemo uključujući Zakon o morskome dobru, da to bude javna obaveza pred crnogorskom javnošću, onda bi taj dogovor pod tim uslovom za mene bio prihvatljiv.

PREDŠEDNIK RANKO KRIVOKAPIĆ:

Dato je pravo predsjedniku da odredi raspored razmatranja. Mislim da je fer dogovor, završićemo sve. Kao najiskusniji završićemo sve, ali da krenemo da bismo završili sve.

Na glasanje sam stavio Predlog Odbora za odbranu i bezbjednost za Dejana Peruničića? Izvolite.

Za, protiv, uzdržani?

Hvala vam. Glasala su 74 poslanika - 44 za, 29 protiv, jedan uzdržan. Konstatujem da su prihvatili mišljenje Odbora i time dali mišljenje da se za direktora Nacionalne bezbjednosti imenuje Dejan Peruničić.

Hvala vam.

Idemo na drugi predlog - Predlog odluke o obrazovanju Anketnog odbora za prikupljanje informacije i činjenice po postupanju državnih organa u zaštiti imovine i javnog interesa, prilikom prodaje imovine Aluminijskog kombinata Podgorica AD u stečaju. Molim vas da budemo tiši, jer bih morao sve da precizno završim večeras.

Anketni odbor, dostavljeni su predlozi političkih subjekata.

Izvolite. Za, protiv i uzdržani?

Hvala vam. Glasala su 74 poslanika - 73 za, nije bilo protiv i jedan uzdržan.

Izgleda da postoji anketa oko koje se svi slažemo, a to je Anketni odbor.

Hvala vam. Idemo dalje.

Sada idemo na Predlog zakona o saradnji Crne Gore sa iseljenicima, tačka 1 u načelu. Izvolite. Načelo, Zakon o iseljenicima.

Hvala vam. Glasalo je 76 poslanika - 56 za, četiri protiv i 16 uzdržanih. Konstatujem da smo u načelu utvrdili.

Bilo je 24 amandmana, i to Zakonodavni odbor tri amandmana, koji su sastavni dio Predloga zakona. Koleginice Šćepanović, je li tako? Nema kolege Šabovića, a Vi ste

zamjenik predsjednika? Izvinite, kolega Kaluđeroviću. U redu. Odbor za međunarodne odnose i iseljenike, 12 amandmana koji su sastavni dio predloga zakona. Kolega Vukoviću, hvala. Poslanici Mustafić i Vuković, tri amandmana od kojih su amandmani dva i tri sastavni dio predloga zakona a o amandmanu jedan treba glasati. Hvala, kolege Vuković i Mustafić. Poslanici Orlandić, Šabović i Šehović, dva amandmana o kojima treba glasati, ali oni su inkorporirani u Predlogu zakona pa ste povukli. Znači, ostaje u proceduri? Hvala.

Poslanik Andrija Popović, dva amandmana o kojima treba glasati. Hvala, kolega Popoviću. Poslanik Šarančić, dva amandmana od kojih je amandman jedan sastavni dio Predloga zakona, a od dva je odustao. Hvala, kolega Šarančiću.

Amandmani o kojima treba glasati, jedan je kolege Mustafića i Vukovića. Izvolite. Je li dovoljno dva minuta? Hvala.

SULJO MUSTAFIĆ:

Hvala, gospodine predsjedniče.

Naš amandman odnosi se na član 37, gdje je traženo da se doda novi stav koji glasi:

Budžetska sredstva za namjenu očuvanja i jačanja saradnje sa iseljenicima obezbjeđuju se najmanje na nivou od 0,06% godišnjeg budžeta Crne Gore. Dakle, vrlo je jasan amandman. Tražimo da se u zakonu tačno definiše iznos sredstava ispod kojih se neće ići prilikom planiranja budžetskih sredstava kada je u pitanju Uprava za iseljenike. Dakle, 0,6% je donji limit koji smo definisali da uđe u zakon kolega Vuković i ja. Mislim da je amandman vrlo jasan. Prosto ispod tog limita je ono za 0,06%, a to je nekih 900 hiljada na godišnjem nivou nemoguće da Uprava za iseljenike obavlja sve one poslove koje joj stavlja novi zakon u opis poslova i nemoguće je da čak i ono što je nekakva početna aktivnost u vezi sa tim zakonom sprovede ukoliko ne bi bila ta sredstva makar na tom nivou. Hvala.

PREDŠEDNIK RANKO KRIVOKAPIĆ:

Hvala.

Stavljam na glasanje amandman kolega Mustafić i Vukovića. Čuli ste obrazloženje.

Izvolite. Za, protiv, uzdržani?

Hvala vam. Glasalo je 75 poslanika - 52 za, nije bilo protiv i 23 uzdržana. Amandman je dobio potrebnu većinu.

Amandman poslanika Orlandića, Šabovića i Šehovića. Nema poslanika Šabovića. Ko će obrazlagati? Poslanik Orlandić.

MIĆO ORLANDIĆ:

Hvala, predsjedniče.

Poštovanje svima.

Ovdje se radi o dva amandmana koja su podnijeta i koja je Odbor za međunarodne odnose prihvatio. Shvatio sam da je bilo raspoloženja kod predlagača da prvi amandman prihvati, gdje se govori o dodavanju riječi - učenja jezika - i mislim da ga je predlagač prihvatio.

Drugi amandman koji ...

PREDŠEDNIK RANKO KRIVOKAPIĆ:

Znači, on je identičan ovom koji smo sad usvojili. U redu. Idemo na drugi amandman. Poslaniče Orlandiću, idite na drugi, pošto je ovaj identičan sa ovim. Bitno je da je ostao drugi u proceduri.

MIĆO ORLANDIĆ:

Znači, mi smo se usaglasili oko prvog amandmana. Što se tiče amandmana dva, ovaj amandman je prihvatio Odbor za međunarodne odnose, međutim predlagač je imao drugačije mišljenje. Ja bih, ako mi dozvolite, pročitao ovaj amandman jer držim da je jako bitan i vezan za jedan naš državni odnos prema iseljenicima koji nijesu državljani Crne Gore.

U članu 33 poslije stava 1 dodaje se pet novih stavova koji glase:

Uprava za iseljenike u saradnji sa drugim državnim organima na lični zahtjev izdaje iseljeničku knjižicu kao javnu ispravu koja iseljeniku služi u svrhe predstavljanja i identifikacije kod državnih organa Crne Gore za vrijeme boravka u Crnoj Gori i u druge svrhe se ne može koristiti. Pravo na izdavanje iseljeničke knjižice imaju samo lica koja nijesu državljani Crne Gore. Iseljenička knjižica može se izdati i članovima uže porodice iseljenika koji sa njim žive u zajedničkom domaćinstvu. Iseljenička knjižica izdaje se sa rokom važenja od 20 godina. Imaocu iseljeničke knjižice mogu se drugim propisom utvrditi određene povoljnosti i olakšice u smislu investiranja i drugih ekonomskih aktivnosti, a posebno za one poslove koji su od značaja za državne i nacionalne interese Crne Gore. Obrazac zahtjeva, izgled i sadržaj iseljeničke knjižice propisuje Vlada.

Zaista bih molio da usvojimo ovaj amandman jer je veliki iskorak u odnosu na naše iseljenike u više generacija, a isto tako stvaramo jednu mogućnost da evidencija koja je predviđena u članu 33 zakona ne bude jednostrana nego obostrana. Hvala, predsjedniče.

PREDŠEDNIK RANKO KRIVOKAPIĆ:

Hvala Vama.

Čuli ste obrazloženje. Glasamo amandman dva. Amandman jedan je inkorporiran i odustalo se od njega.

Izvolite.

Hvala vam. Glasala su 63 poslanika - 44 za, nije bilo protiv i 19 uzdržanih. Konstatujem da je amandman prihvaćen.

Amandmani poslanika Popovića. Jedan i dva. Izvolite.

ANDRIJA POPOVIĆ:

Hvala.

Amandman 1 - u članu 5 poslije riječi "očuvanja" dodaje se "crnogorskog jezika".

Amandman 2 je sličan pa ću obrazloženje zajedno. U članu 25 poslije riječi "očuvanja" dodaje se "crnogorskog jezika" svuda.

Obrazloženje:

U Prijedlogu Zakona o saradnji Crne Gore sa iseljenicima ne spominje se niđe crnogorski jezik kao službeni i tako se ignoriše ova ustavna odredba. Jezik je jedna od najvažnijih poluga u očuvanju kulturnog identiteta jedne države. Ovo je naročito važno za Crnu Goru kao malu državu i njeno iseljeničtvo. Samo da podsjetim da je Ustavni sud 18. jula 2013. godine oborio politički dogovor tadašnjeg premijera Lukšića sa opozicijom i Zakona o obrazovanju. Nažalost /Prekid/ crnogorske da su crnogorski jezik - srpski, bosanski, albanski, hrvatski službeni jezici u Crnoj Gori kao što to nije crnogorski u Srbiji, Bosni i Hercegovini, Albaniji i Hrvatskoj. Ne možemo biti stalno inferiorni, stalno raditi kompromise na svoju štetu. Ako mi ne poštujemo sebe i crnogorski jezik, ko će ga poštovati? Naročito moram reći kako sam zaprepašćen i razočaran glasanjem na Odboru za međunarodne odnose i iseljeničtvo. 0 za sedam uzdržanih, od kojih su me naročito zaprepastili neki kojima je nesumnjivo Crna Gora na srcu.

Završavam, Ustavni sud Crne Gore na sjednici održanoj 18. jula 2013. godine proglasio je neustavnim izmjene Zakona o obrazovanju koje je Skupština usvojila na osnovu Sporazuma koji su u septembru 2011. godine potpisali tadašnji premijer Igor Lukšić i lider

opozicije, prema kojem je nastavni predmet u školama maternji jezik i književnost preimenovan u crnogorski - srpski, bosanski, albanski i hrvatski. U obrazloženju odluke Ustavni sud je ocijenio da je tim izmjenama zakonodavac derogirao ustavno načelo crnogorskom jeziku kao jedinom službenom u Crnoj Gori. Takvu odluku sud je donio postupajući po inicijativi Matice crnogorske. Zahvaljujem i pretpostavljam da će dobiti većinu oba amandmana. Hvala.

PREDŠEDNIK RANKO KRIVOKAPIĆ:

Poslije toga je to promijenjeno šutradan ođe u Parlamentu opet glasanjem. SDP je bio podnosilac inicijative, ali to je manje važno. Čuli smo obrazloženje.

Ne, poslije toga je DPS glasao sa opozicijom protiv toga, sa SNP-om da budem vrlo precizan. Poslije toga ste vi sa SNP-om to derogirali, ali to je manje važno. Samo radi sjećanja.

Izvolite, komentar.

SLAVEN RADUNOVIĆ:

Hvala.

Javio sam se za komentar i trudiću se, a i svi iz našeg kluba, da izbjegnemo to kasnije da bismo stigli što više. Nijesam mogao da odolim a da ne pitam predlagača amandmana ili da ne konstatujem da li on zna kojim se jezikom u Crnoj Gori govori najviše? Da apsolutno nema nikakvog smisla da tražite da se ističe crnogorski jezik, a postoji jezik kojim govori mnogo više ljudi u Crnoj Gori. Drugo, ne govore svi iseljenici iz Crne Gore crnogorskim jezikom. Pomenuću ovdje Bošnjake, Albance, da ne pominjem naravno Srbe. To se podrazumijeva. Zaista ovo je jedan diskriminatorni predlog i nije prvi put da dolazi od Vas ovako nešto i ja pozivam sve vas da ne podržite ovaj amandman.

PREDŠEDNIK RANKO KRIVOKAPIĆ:

Ja ću Vam reći odgovor. U Crnoj Gori se najviše govori istim jezikom. To je tačan odgovor u Crnoj Gori. Pomogao sam da idemo brže. Možemo li?

Imate pravo. Ja sam pokušao pomoći. Izvolite.

ANDRIJA POPOVIĆ:

Dakle, crnogorski jezik, srpski, bosanski, hrvatski su isti jezici. U Crnoj Gori se govori crnogorskim, u Srbiji - srpskim, u Bosni - bosanskim i u Hrvatskoj - hrvatskim jezikom. Taj popis se mijenja od decenije do decenije. Da vas samo podsjetim koliko je Srba bilo u Hrvatskoj 1951. godine, koliko je bilo 1991. godine, koliko je bilo 2003. godine. Ne bih htio nikakvu buru oko ovoga da izazivam. Molim vas da se izjasnimo.

PREDŠEDNIK RANKO KRIVOKAPIĆ:

Kolega Popoviću, samo trenutak, da Vas podsjetim. Ne želeći da se kitim tim perjem, ali sam ja upisao taj jezik u crnogorski Ustav, pa kao što vidite ne barjačim se sa tim svaki treći dan. Rekao sam, u Crnoj Gori se najviše govori istim jezikom.

Glasamo amandman 1.

Hvala vam. Glasalo je 58 poslanika - 15 za, 26 protiv i 17 uzdržanih. Amandman nije dobio potrebnu većinu.

Amandman 2 kolege Popovića.

Molim vas, ova pitanja dok glasate pri ovom stepenu spornosti treba pokušati dogovorno rješavati.

Hvala vam. Glasalo je 45 poslanika - 10 za, 24 protiv i 11 uzdržanih. Nema potrebnu većinu.

Glasanje 20 sekundi, hoćete li da ponovim glasanje? Hvala vam.

Idemo na glasanje o Zakonu u cjelini.

Predlog Zakona o saradnji Crne Gore sa iseljenicima. Izvolite.

Hvala vam. Glasala su 73 poslanika - 54 za, osam protiv i 11 uzdržanih. Usvojili smo Zakon u iseljenicima. Da manje bude iseljenika, a više stanovnika Crne Gore.

Predlog Zakona o potvrđivanju protokola između Crne Gore i Republike Slovačke, uz ugovor između Socijalističke Federativne Republike Jugoslavije i Socijalističke Republike Čehoslovačke. Dvije razdružene zemlje, o regulisanju pravnih odnosa u građanskim, porodičnim i krivičnim stvarima od 20. januara 1964. godine.

Stavljam na glasanje. Ovo je iz srećnih vremena.

Hvala vam. Glasalo je 70 poslanika - 70 za, nije bilo protiv i uzdržanih. Hvala vam. Usvojili smo ga.

Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o tajnosti podataka. Većinom svih poslanika u načelu. Izvolite.

Hvala vam. Glasala su 62 poslanika - 43 za, jedan protiv i 21 uzdržan. Konstatujem da je zakon dobio potrebnu većinu.

Idemo na amandmane. Vlada Crne Gore, jedan amandman koji je sastavni dio Predloga zakona. Poslanica Dragičević, jedan amandman o kojem treba glasati.

Izvolite.

LJERKA DRAGIČEVIĆ:

U cilju racionalizacije vremena odustajem.

PREDŠEDNIK RANKO KRIVOKAPIĆ:

Hvala, koleginice.

Poslanica Jonica, četiri amandmana o kojima treba glasati.

SNEŽANA JONICA:

Ja neću odustati u cilju racionalizacije. /Prekid/ predlog da se propiše da se stepen tajnosti ne može odrediti za izvještaj ili zapisnike sa sjednica kolektivnih tijela koje donose odluke u javnom interesu, uključujući Vladu Crne Gore, Sudski savjet, Tužilački savjet, kao i nezavisna tijela, agencije i organe, već da je, ako je to neophodno, moguće odrediti samo stepen trajnosti na djelove tih izvještaja iz zapisnika koji se odnose na podatke koji se moraju pokriti stepenom tajnosti.

Amandman 2 je pravno-tehničke prirode i povezan je sa amandmanom 1. Molim vas za pažnju vezano za amandman. Ovim amandmanom predlažem da umjesto onako kako je sada propisano da pristup tajnim podacima imaju samo poslanici koji su članovi Odbora za bezbjednost i odbranu, poslanici koji su članovi Odbora za antikorupciju, kao i poslanici koji su članovi anketnih odbora; da takav pristup odobrimo svim poslanicima u Skupštini Crne Gore, jer, kao što vidimo, već osmi put mijenjamo zakon šireći svaki put opseg davanja pristupa tajnim informacijama nekima koje mi biramo, a mi koji smo ovdje nemamo to pravo svi, nego imamo poslanike prvog i poslanike drugog reda. Dakle, one koji imaju pristup tajnim podacima i one koji to nemaju. Na taj način dajemo veće pravo onima koje smo mi birali. Evo danas ovim zakonom o Savjetu Državne revizorske institucije, a prije toga nekima drugima, nego što utvrđujemo sebi samima. Da ne pričam koliko to utiče i na neke mogućnosti u radu Odbora, na mogućnost zamjene članova u radu ova tri odbora i tako dalje.

Četvrti amandman odnosi se na mjeru iz Akcionog plana kojom se traži da se uvede registar podataka sa kojih je skinuta oznaka tajnosti kako bi se javnost obavještavala o tim podacima za koje je skinut stepen tajnosti. I meni pada koncentracija na ovom nivou pažnje, ali zamoliću poslanike da obrate pažnju na amandman koji se tiče poslanika, broj 3.

PREDŠEDNIK RANKO KRIVOKAPIĆ:

Vidite li da Vam ja dajem ritam sekciju, ali ne ide nikako. Ne pomaže.

Glasamo amandmane kolegkinice Jonice. Amandman 1 prvo. Izvolite.

Hvala vam. Glasala su 74 poslanika - 37 za, 22 protiv i 15 uzdržanih. Falilo vam je četiri glasa.

Izvinite, moramo čuti to.

SNEŽANA JONICA:

...tehničke prirode, povezan sa prvim i nema smisla...

PREDŠEDNIK RANKO KRIVOKAPIĆ:

Hvala.

Glasamo treći amandman kolegkinice Jonice. Izvolite. Pojasnila je kolegkinica, ali nijeste slušali, da se izjednače poslanici u dostupnosti informacija. Izvolite.

Hvala vam. Glasala su 72 poslanika - 37 za, sedam protiv i 28 uzdržanih. Amandman nije dobio potrebnu većinu.

Amandman četiri. Izvolite.

Hvala vam, kolegkinice i kolege. Glasalo je 67 poslanika - 33 za, pet protiv i 29 uzdržanih. Amandman nije dobio potrebnu većinu.

Idemo na amandman kolege Perića i Tuponje. Izvolite.

SRĐAN PERIĆ:

Mi smo u članu četiri postojećeg Predloga zakona tražili izmjenu člana 48 osnovnog zakona, da se riječi "od tri godine" zamjenjuju riječima "od 18 mjeseci". Predloženim amandmanskim rješenjem skraćuje se sa tri godine na 18 mjeseci od dana donošenja rješenja o odbijanju zahtjeva za izdavanje dozvole za pristup tajnim podacima predloženi rok u kojem fizičko ili pravno lice može podnijeti novi zahtjev. Dakle, kada fizičko ili pravno lice podnese zahtjev da ima uvid u tajne podatke, ukoliko bude odbijeno, po ovom predlogu zakona, je rok tri godine da bi mogao naredni put da podnese isti zahtjev. Mi predlažemo da se taj rok skрати za duplo. U konačnom, on bi trebao da negdje ulije dodatnu sigurnost u neku vrstu transparentnosti institucija. Zahvaljujem.

PREDŠEDNIK RANKO KRIVOKAPIĆ:

Hvala Vam.

Čuli ste. Glasamo.

Hvala vam. Glasalo je 59 poslanika - 35 za, nije bilo protiv i 24 uzdržana. Amandman nije dobio potrebnu većinu.

Glasamo Predlog zakona u cjelini. Izvolite. Predlog zakona o izmjeni i dopuni Zakona o tajnosti podataka. Omiljena tema u Crnoj Gori, da ne kažem Crnogoraca.

Hvala vam. Glasala su 72 poslanika - 42 za, 16 protiv i 14 uzdržanih. Konstatujem da smo usvojili zakon.

Predlog zakona o registrima prebivališta i boravišta. Glasamo u načelu. Izvolite.

Hvala vam. Glasalo je 67 poslanika - 43 za, 21 protiv i tri uzdržana. Utvrdili smo ga u načelu.

Bilo je četiri amandmana Zakonodavnog odbora koji su sastavni dio Predloga zakona. Kolega Kaluđeroviću, hvala.

Nema drugih amandmana pa ćemo se izjasniti o Predlogu zakona u cjelini. Isti zakon o registriranim prebivališta i boravišta u cjelini. Za, protiv i uzdržani?

Hvala vam. Glasao je 71 poslanik - 45 za, 20 protiv i šest uzdržanih. Zakon je usvojen.

Tačka 5 - Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o zapaljivim tečnostima i gasovima. Glasamo ga u načelu. Izvolite. Pravo vrijeme za zapaljive tečnosti i gasove.

Hvala vam. Glasalo je 55 poslanika - 52 za, jedan protiv i dva uzdržana. Utvrđen je u načelu.

Bilo je sedam amandmana. Zakonodavni odbor, tri amandmana koji su sastavni dio predloga zakona. Hvala, kolega Kaluđeroviću. Poslanica Đurašković i poslanik Strahinja Bulajić, jedan amandman koji je sastavni dio Predloga zakona. Poslanici Tuponja i Perić, tri amandmana o kojima treba glasati. Ko će?

Kolega Tuponja, izvolite.

GORAN TUPONJA:

U principu u sva tri amandmana radi se o istoj stvari, a radi se o tome da mi u različitim članovima tražimo da se brišu riječi "nije punoljetno, nema najmanje četvrti nivo nacionalnog okvira kvalifikacije". To tražimo iz razloga što se u nabranju navode uslovi koja lica mogu da upravljaju zapaljivim tečnostima i gasovima. Onda su ta prva dva uslova zapravo sadržana u onom trećem, jer lice treba da dobije nacionalnu licencu da bi upravljalo zapaljivim tečnostima i gasovima. Shodno tome, ukoliko to lice dobije licencu, onda se podrazumijeva da je lice punoljetno i da ima najmanje četvrti nivo nacionalnog okvira kvalifikacije. Tako da te riječi apsolutno nijesu kao kriterijum potrebne. To vam je isto kao da nekom date vozačku dozvolu, a onda kažete da to lice treba da bude punoljetno. Radi se o pleonazmu u predlogu zakona. Hvala vam.

PREDŠEDNIK RANKO KRIVOKAPIĆ:

Glasamo. Izvolite.

Hvala vam. Glasalo je 65 poslanika - 33 za, nije bilo protiv i 32 uzdržana. Amandman je dobio potrebnu većinu. Većina je prisutnih.

Amandman dva kolega iz Pozitivne. Izvolite.

GORAN TUPONJA:

Sva tri amandmana apsolutno su identična, samo se u tri /Prekid/ iste riječi, ista ta kvalifikacija. Radi se o potpuno identičnom amandmanu tri puta, jer se to ponavlja u tri člana. Inače, objašnjenje je potpuno identično kao i sa prvim amandmanom.

PREDŠEDNIK RANKO KRIVOKAPIĆ:

Nastaće problem ako ne usvojimo druga dva amandmana.

GORAN TUPONJA:

Da.

PREDŠEDNIK RANKO KRIVOKAPIĆ:

Čuli ste.

Da nam predsjednik države ne bi vratio zakon zbog unutrašnje kolizije. Izvolite.

Hvala vam. Glasalo je 67 poslanika - 35 za, jedan protiv i 31 uzdržani. Amandman je dobio potrebnu većinu.

Amandman tri. O zapaljivim tečnostima i gasovima, slična tema.

Hvala vam. Glasala su 52 poslanika - 28 za, nije bilo protiv i 24 uzdržana. Konstatujem da je i treći amandman poslanika iz Pozitivne usvojen.

Glasamo u cjelini, izvolite.

Hvala vam. Glasalo je 66 poslanika - 65 za, jedan protiv i nije bilo uzdržanih. Konstatujem da smo zakon usvojili.

Tačka 6 - Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o javnom redu i miru. Glasamo ga u načelu.

Hvala vam. Glasalo je 75 poslanika - 42 za, 26 protiv i sedam uzdržanih. Konstatujem da je zakon usvojen u načelu.

Ima 12 amandmana, i to: Zakonodavni odbor, dva amandmana koji su sastavni dio Predloga zakona; poslanici Vuksanović, Šabović, jedan amandman koji je sastavni dio Predloga zakona. Hvala, kolegice Vuksanović. Poslanica Dragičević, jedan amandman o kojem treba glasati. Hvala Vam, Ljerka. Poslanik Nimanbegu jedan amandman o kojem treba glasati. Hvala, kolega Nimanbegu. Poslanik Sijarić dva amandmana od kojih je amandman dva sastavni dio Predlog zakona a o amandmanu jedan treba glasati. Hvala, kolega Sijariću. Poslanica Jonica, pet amandmana od kojih je amandman četiri sastavni dio Predloga zakona, a o amandmanima jedan, dva, tri i pet treba glasati. Hvala, kolegice Jonica.

Kolegice Dragičević, izvolite, Vaš amandman.

LJERKA DRAGIČEVIĆ:

Zahvaljujem, predsjedniče.

Moj amandman se odnosi na član 27 osnovnog zakona, a izmjena i dopuna član 16, s tim da glasi: U članu 16 stav 1 se briše. Stav 1 je izbrisan - podstrekivanje na prostituciju. Ja sam amandmanom tražila da se to vrati takođe u zakon, jer baš u ovom vremenu ima toga jako puno, i hapse se i čuda se rade. Nije to samo primorje, to je cijela Crna Gora, kako sjeverna, centralna, tako i primorje. Zahvaljujem.

PREDŠEDNIK RANKO KRIVOKAPIĆ:

Koleginica Dragičević, amandman. Izvolite. Zaštita morala u Crnoj Gori.

Hvala vam. Glasalo je 68 poslanika - 42 za, jedan protiv, 25 uzdržanih. Amandman je dobio potrebnu većinu.

Idemo na amandman kolege Nimanbegu. Izvolite.

GENCI NIMANBEGU:

Hvala, predsjedniče.

Predlažem jedan jednostavan i nadam se svima kolegama prihvatljiv amandman. Povod što sam dao ovaj amandman bio je kad sam istakao Nacionalnom savjetu Albanaca albansku zastavu, pa sam od policije dobio jedan poziv. Amandman je sljedeći:

Poslije člana 15 dodaje se novi član 16 koji glasi: U članu 23 poslije stava 4 dodaje se novi stav 5 koji glasi - Izuzetno prekršajem iz stava 1, 2, 3, 4 ovog člana ne smatra se upotreba i javno isticanje nacionalnih simbola od strane pripadnika manjinskih naroda i drugih manjinskih nacionalnih zajednica koje žive u Crnoj Gori. I dosadašnji stav 5, poslije stav 6. Mislim da je amandman jednostavan, prihvatljiv i smiriće tenzije u Crnoj Gori, jer neće biti više problema. Svi ćemo da se radujemo zajednički. Manjinske nacionalne zajednice u Crnoj Gori. Tako da mislim da je to prihvatljivo.

PREDŠEDNIK RANKO KRIVOKAPIĆ:

Hvala Vam.

Glasamo amandman kolege.

Može ako hoćete. Poništavam glasanje. Hoćete još jedanput da čujete. Nije bilo 41. Izvolite.

GENCI NIMANBEGU:

U trenutnom Zakonu o javnom redu i miru stoji da pravna lica se kažnjavaju i tako dalje. Ovdje se odnosi na fizička lica koja to rade, da fizička lica ako istaknu nacionalni simbol ne bi se smatralo da je simbol druge države, sjećate se rasprave prije pet, šest godina da je zabranjeno nositi simbole drugih država, a mi imamo ovdje situaciju da imamo zastave Brazila, Kolumbije... U principu, trebali bi ući u Irski pab i ako je neko stavio irsku zastavu. Zbilja želim jedan jednostavan amandman, da ga zajednički usvojimo. Nadam se da ovo moje dodatno pojašnjenje možda doprinosi konsenzusu. Nadam se da je gospodin Stanišić najbolje shvatio ovo.

PREDŠEDNIK RANKO KRIVOKAPIĆ:

I ja sam shvatio. Ovdje je Brazil problem.

Izvolite. Stavljam na glasanje predlog amandmana.

Hvala vam. Glasalo je 54 poslanika - 25 za, 3 protiv i 26 uzdržana. Amandman nije dobio potrebnu većinu.

Kolega Sijariću, Vaš amandman.

Izvolite.

REŠAD SIJARIĆ:

Zahvaljujem, gospodine predsjedniče.

Pročitacu član na koji sam dao amandman. Član 10 kaže - Ko ometa ili omalovažava službeno lice, odnosno zaposleno lice u organu državne uprave, lokalne samouprave ili u drugom pravnom licu koji na osnovu zakona vrši javna ovlaštenja u vezi sa vršenjem javnih ovlaštenja kazniće se za prekršaj novčanom kaznom od 250 eura do 1 000 eura ili zatvora 45 dana. Moj amandman glasi: U članu 10 kojim se mijenja član 11 osnovnog zakona u stavu 1 poslije riječi "omalovažavanja" dodaju se riječi "vjerskog službenika".

Znači, da se ovom normom obuhvate i svi vjerski službenici. Dobio sam tumačenje od predstavnika Vlade da ovakav amandman treba da uložim na Zakon o vjerskim zajednicama koji će biti negdje kasnije. Mislim da ima prostora ovdje. Radi se o zaštiti vjerskih službenika od omalovažavanja ili čak fizičkog napada. Ne vidim razloga zašto ne bismo svi podržali da zaštitimo vjerske službenike. Očekujem konsenzus u ovom dijelu. Hvala.

PREDŠEDNIK RANKO KRIVOKAPIĆ:

Ne nego imaju zaštitu kao i svi drugi građani. Svakako, sad vam samo dajem ustavno objašnjenje.

Glasamo amandman kolege Sijarića o napadu na vjerske službenike.

Hvala vam. Glasalo je 65 poslanika - 33 za, dva protiv i 31 uzdržan. Konstatujem da amandman nije dobio potrebnu većinu.

Koleginice Jonica, od pet Vaših četiri su u proceduri. Izvolite.

SNEŽANA JONICA:

Amandmanom jedan predložila sam da se briše smanjenje novčane kazne za vrijeđanje i drsko ponašanje na javnom mjestu. Vlada je predložila da se smanji sa 400 na 300 kazna za vrijeđanje i drsko ponašanje, što je na određeni način poziv za takvo ponašanje.

Sa druge strane, u istom zakonu je 400 eura kazna, recimo, za pisanje grafita. Prilično neusklađena kaznena politika u samom zakonu.

PREDŠEDNIK RANKO KRIVOKAPIĆ:

Stavljam na glasanje Vaš amandman jedan.

Hvala vam. Glasalo je 77 poslanika - 41 za, 4 protiv i 26 uzdržanih. Vaš amandman je prihvaćen.

Amandman dva, kolegkinice Jonice.

SNEŽANA JONICA:

Amandman dva /Prekid/ brisanje norme kojom se sa 1.500 na 700 smanjuje kazna za onoga ko na javnom mjestu izazove osjećanje ugroženosti kod drugog prijateljom da će napasti na život ili tijelo tog ili njemu bliskog lica. Dakle, ova priča o tome da se smanjuju kazne zbog toga što je loša ekonomska situacija je za mene priča da pozivamo one koji vrše ova djela, s obzirom da duplo smanjujemo kaznu da je sad to nešto što treba raditi. Iz tih razloga predlažem da se vrati rješenje koje je bilo u zakonu, a ne da se smanjuje.

PREDŠEDNIK RANKO KRIVOKAPIĆ:

Znači, socijalno smo osjetljivi.

Glasamo amandman kolegkinice Jonice.

Hvala vam. Glasalo je 69 poslanika - 42 za, dva protiv i 25 uzdržanih. I ovaj amandman je dobio potrebnu većinu.

Izvolite, napredujete dobro.

SNEŽANA JONICA:

Trećim amandmanom tražim /Prekid/ kojim se traži smanjenje kazne za izazivanje tuče. Bilo je u važećem zakonu od 150 do 1.000, predlaže se od 100 do 700. Dakle, tražim da se briše smanjenje i da se zadrži staro rješenje.

PREDŠEDNIK RANKO KRIVOKAPIĆ:

Glasamo amandman 3 kolegkinice.

Hvala vam. Glasalo je 68 poslanika - 37 za, tri protiv i 28 uzdržanih.

Očigledno ovi koji će na proteste nijesu podržali Vaš amandman iz jasnih razloga. Izvolite, amandman četiri.

SNEŽANA JONICA:

Amandman četiri je prihvatila Vlada.

Amandman pet govori o kaznenoj politici Zakona o javnom redu i miru. Dakle, ovim amandmanom tražim povećanje kazne koja je neprimjereno niska. Kazna je bila propisana od 200 do 1.000 eura za roditelja koji navodi ili prinudi dijete na prostituciju, prosjačenje ili kocku. Dakle, propisana je kazna bila od 200 do 1.000 eura istim zakonom kojim je kazna za vraćanje ili proricanje sudbine 1.500 eura. Dakle, više nego za to. Predložila sam da za ovo, kad je već prekršaj i kad nije mnogo jasnije definisano kazna bude od 500 do 3.000 eura. Hvala.

PREDŠEDNIK RANKO KRIVOKAPIĆ:

Otvaram glasanje.

Hvala vam. Glasalo je 68 poslanika - 44 za, jedan protiv i 23 uzdržana. Konstatujem da je amandman dobio potrebnu većinu.

Glasamo zakon u cjelini. Izvolite. Javni red i mir.

Jedina prava mjera sam ovdje ja, a ja se uzdam u mog starog druga.

Mogu li zaključiti glasanje?

Hvala vam. Glasala su 72 poslanika - 39 za, 18 protiv i 15 uzdržanih. Zakon nije dobio potrebnu većinu. Hvala vam.

Predlog zakona o potvrđivanju Ugovora o osnivanju Centra za razvoj finansija.

Glasamo ga u cjelini.

Hvala vam. Glasalo je 68 poslanika - 63 za, jedan protiv i četiri uzdržana. Konstatujem da je zakon dobio potrebnu većinu. Idemo dalje. Predlog zakona o izmjeni i dopuni Zakona o budžetu Crne Gore za 2015. godinu.

Kolega Damjanović je molio da se ta dva zakona odlože za kasnije. Ne, nego kasnije u proceduri za glasanje. Kolege iz SDP-a, to su dva vezana zakona. Prebacite ta dva zakona da ne propustimo poslije da ih glasamo. Znači, to su tačke 8 i 9.

Idemo na tačku 10 - Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o sigurnosti pomorske plovidbe. Glasamo većinom glasanja svih poslanika. Izvolite.

Hvala vam. Glasala su 64 poslanika - 61 za, jedan protiv i dva uzdržana. Zakon je dobio podršku u načelu.

Bilo je dva amandmana. Zakonodavni odbor jedan i sastavni dio predloga zakona i poslanica Jonica jedan amandman o kojemu treba glasati.

Poslanice Jonica, izvolite.

SNEŽANA JONICA:

Nakon rasprave na odboru odlučila sam da povučem amandman.

PREDŠEDNIK RANKO KRIVOKAPIĆ:

Hvala.

Nema amandmana u proceduri. Glasamo.

Hvala vam. Glasalo je 67 poslanika - 64 za, jedan protiv i dva uzdržana. Konstatujem da smo usvojili Predlog zakona.

Predlog zakona o potvrđivanju Pariškog memoranduma o razumijevanju o kontroli države luke.

VELJKO VASILJEVIĆ:

...gospodinu Brajoviću, mome kolegi, a i zbog toga što je ... nazivu zakona ostalo i na Zakonodavnom odboru. Izvjestilac sam po ovoj tački i želim da vas obavijestim da je ministar Brajović poslao obrazloženje zbog čega se upravo ovako zove ovaj zakon. Ne radi se o državnoj kontroli luke, kao što smo svi mislili, potpuno opravdano, jer nijesmo znali za ovu terminologiju.

Do nesporazuma su doveli službenici ministarstva koji u dva navrata nijesu uspjeli da nam objasne o čemu se ustvari radi. To su uspjeli da objasne ovim dopisom, naknadno koji je dostavljen. Znači, radi se o tri termina koja su zvanična u toj struci: obalna država, država zastava i država luka. Trebalo ih je upisati boldirano, italik kosim slovima ili pod znacima navoda da znamo o čemu se radi, a u principu radi se o kontroli države luke, odnosno države koja figurira kao luka, da banalizujemo kao grad, muzej, kao grad hotel, tako postoji termin država luka koja u toj terminologiji znači nešto. Dakle, ne treba mijenjati ovaj naziv. Ovom prilikom se izvinjavam kolegi Brajoviću što sam mu rekao da istrajava u nepismenosti. Ipak su uspjeli da obrazlože ovo. Hvala vam.

PREDŠEDNIK RANKO KRIVOKAPIĆ:

Glasamo o sporazumu u cjelini.

Hvala vam. Glasalo je 67 poslanika - 66 za, jedan protiv i nije bilo uzdržanih. Konstatujem da smo usvojili ovaj zakon.

Predlog zakona o dopuni Zakona o lukama. Glasamo ga u načelu. Kolega Popović i koleginica Vuksanović. Izvolite.

ANDRIJA POPOVIĆ:

Vi ste svjetski čovjek širokih shvatanja, tako da ćete ovo tolerisati.

PREDŠEDNIK RANKO KRIVOKAPIĆ:

To mi je inače mana.

ANDRIJA POPOVIĆ:

Ovim Zakonom o dopunama Zakona o lukama na neki način se odlučuje o sudbini Kotora. Viđeli ste, poštovani poslanici i poslanice, u proteklih par dana u medijima se pojavilo, elektronskim i štampanim, da je Kotor bio upakovan, odnosno akcije Opštine Kotor već ima dvije godine. Molim vas, dajte šansu Kotoru, odnosno luci Kotor da se na neki način izvuče. Budite, poštovani poslanici, jedro Kotoru a ne sidro. Pomorska terminologija. Zahvaljujem.

PREDŠEDNIK RANKO KRIVOKAPIĆ:

Ja kao svjetski čovjek, imam bolje obrazloženje. Za one koje želim da stimulišem, ovdje Vlada donosi odluku. Jesam li sad bio jasan? Prema tome, mislim da će ovako bolje stimulisati glasanje i sistemsko je rješenje nije pojedinačno.

MARIJA ĆATOVIĆ:

Molim Vas, ja bih samo proceduralno. Ovih dana se spinuje po novinama sve i svašta. Od moje slike pa dalje. Kupac koji je želio da kupi akcije Rojal Caribbean se pojavio u ministarstvu i od nas je Agencija za strana ulaganja tražila mišljenje. Mi smo to dostavili luci Kotor i svim relevantnim institucijama koje su na to dali odgovor. I od tada ništa nije bilo. Da se ne priča da je već od tada planirano. Ljudi su imali pravo da traže, a mi smo imali pravo da odgovorimo i na to smo i odgovorili. Molim vas više toga medijskog spinovanja je stvarno dosta.

PREDŠEDNIK RANKO KRIVOKAPIĆ:

Mogu li ja? Ne radi se o luci Kotor, radi se o sistemskom rješenju prioritetne koncesije o čemu odluku donosi Vlada - za sve luke koje su imale ugovor sa Morskim dobrom. Ja mislim da sam dao pravi stimulans za sve učesnike u glasanju.

Izvolite. Stavljam na glasnje Predlog zakona. Za, protiv i uzdržani?

Mogu li zaključiti glasanje?

Hvala vam. Glasalo je 75 poslanika - 40 za, dva protiv i 33 uzdržana. Ostaje onda pojedinačno da rješavamo. Zakon nije dobio potrebnu većinu.

Idemo na Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o boravišnoj taksi. Izvolite. U načelu.

Hvala vam. Glasalo je 50 poslanika - 48 za, jedan protiv i jedan uzdržan. Konstatujem da je zakon dobio potrebnu većinu.

Podnijeto je devet amandmana, i to: Zakonodavni odbor, jedan amandman koji je sastavni dio predloga zakona. Poslanik Andrija Popović, dva amandmana o kojima treba glasati. /Prekid/ amandman o kojem treba glasati. Hvala, koleginice Ljerka. Poslanici Milić i Jonica, pet amandmana od kojih je amandman 1 u izmijenjenoj formaciji, amandman pet

sastavni dio Predloga zakona, od tri i četiri su odustali, a o amandmanu dva treba glasati. Hvala, kolega Miliću.

Idemo na dva amandmana poslanika Popovića. Izvolite.

ANDRIJA POPOVIĆ:

Hvala.

Amandman 1 na Prijedlog zakona o izmjenama Zakona o boravišnoj taksi glasi - Davalac smještaja dužan je da u roku od 24 sata po dolasku turista kojima pruža usluge smještaja prijavi dolazak turista lokalnoj turističkoj organizaciji ili organizacionim djelovima i tako dalje.

Obrazloženje: Vjerujemo da se promjenom dužine roka za prijavu i odjavu boravka sa 12 sati na 24 sata ostvaruje realnija primjena propisa, a time i koncept pravne sigurnosti domaćih i stranih državljana. Tehnički govoreći, gotovo je nemoguće očekivati punu primjenu roka za prijavu od 12 sati kako zbog organizacionih i saobraćajno-infrastrukturnih pretpostavki, tako i zbog činjenice da kancelarije koje obavljaju poslove prijave i registracije stranih gostiju ne rade 24 časa dnevno. Dakle, sasvim je realna i učestala mogućnost kršenja prvobitno postavljenog roka. Time se izdavaoci smještaja i turisti dovode u status prekršioca zakona bez stvarne volje da to budu.

To je posebno loše za državu koja ima ozbiljne i visoke razvojne ambicije u turizmu. Smatramo neophodnom izmjenu roka na način kako smo i amandmanski predložili. Recimo, porodica putuje iz Srbije pređe srpsko - crnogorsku granicu u 8 sati uveče. Ostanu da odmore i ne mogu do mora doći do 8 ujutro kad se otvaraju turističke organizacije. To je veliki problem.

Što se tiče amandmana dva, to su kaznene odredbe. Riječi "12 časova" zamjenjuju se sa riječima "24 časa". Usklađuju se kaznene odredbe sa prijavom turista u roku od 24 časa što je predloženo i mojim amandmanom jedan. Ako prvi ne prođe, o drugome ne treba ni odlučivati. Zahvaljujem.

PREDŠEDNIK RANKO KRIVOKAPIĆ:

Hvala Vam.

Amandman 1 kolege Popovića. Otvaram glasanje.

Hvala vam. Glasalo je 58 poslanika - 48 za, šest protiv i šest uzdržanih. Amandman 1 je dobio potrebnu većinu.

Amandman dva kolege Popovića.

Hvala vam. Glasalo je 57 poslanika - 42 za, šest protiv i devet uzdržanih. Amandman je usvojen.

Idemo dalje. Imamo amandmane kolegice Dragičević.

Izvolite, kolegice Dragičević.

LJERKA DRAGIČEVIĆ:

Zahvaljujem. Poslije člana 6 dodaje se novi član koji glasi - član 7, u članu 8 stav 2 mijenja se i glasi: Prikupljana sredstva od boravišne takse koriste se 50% za finansiranje djelatnosti lokalne turističke organizacije, 25% za mjesne zajednice, 25% za finansiranje programa nacionalne turističke organizacije, i to: 15% za programe nacionalne turističke organizacije, a 10% za finansiranje podsticaja i unapređenja razvoja turizma u opštinama van primorja i glavnog grada. Sredstva iz stava 2. 3, alineja 2 ovog člana dodjeljuje Nacionalna turistička organizacija strogo namjenski na osnovu projekata.

Obrazloženje: Razlozi za predlaganje ovog amandmana su poboljšanje turističke ponude u Crnoj Gori. Godinama se ponavlja da lokalne turističke organizacije i Nacionalna turistička organizacija više sredstava troše na putovanja, koja su dugotrajnija i egzotičnija i

često te duge destinacije su jako jalove. Na tim putovanjima obično se otkrije da smo mi Crna Gora turistički ipak strariji od otkrivenih dalekih egzotičnih zemalja i njihove veze sa Evropom i svijetom. O tome postoji jako puno dokaza, ali to je teško konstatirati odavde pa se mora lično vidjeti gdje su i što su, a ne dovesti goste. Iako su toliko vidjeli i obišli ovi naši stručnjaci, nešto nikako da nam ih neko ukrade, a sve znaju. Turizmu nedostaje više brige, osmijeha, kontinuiranog rada i održavanja bar malo prirode i prirodnog ambijenta. Iz ovog razloga predlažem i raspored sredstava.

Sredstva za mjesne zajednice moraju se opredijeliti, jer svaka mjesna zajednica mora srediti na svom terenu ono što nikoga ne interesira, kao na primjer, mokre čvorove, fontane, česme i puno toga drugoga, a bez toga nema turizma. Mora se dobro voditi računa o kulturi, tradiciji i očuvanju toponima, reklamama, te o željama turista i uopšte zajednici na kojoj egzistira. Sredstva opredijeljena za razvoj turizma u opštinama van primorja i glavnog grada da su neophodna za to. Prošle godine akcija "Bijeg na snijeg" je pun pogodak, ali za sve drugo mora se osmisliti isto tako nešto dobro, jer dragom Bogu mi ne možemo naređivati. Njegove opomene nisu nikad naivne, jer je i rekao - Čuvaj se, čuvaću te. Ne bi o tome kako se čuvamo, nego o sredstvima kojima će se na ovaj način nešto pomaći na bolje i u ovom našem nesretnom turizmu punom brendova. Zahvaljujem.

PREDŠEDNIK RANKO KRIVOKAPIĆ:

Glasamo amandman kolegkinice Dragičević.

Izvolite.

Hvala vam. Glasala su 62 poslanika - 34 za, nije bilo protiv i 28 uzdržanih. Konstatujem da amandman nije dobio potrebnu većinu.

Amandman kolegkinice Jonice i kolege Milića.

SRĐAN MILIĆ:

Hvala Vam.

Pet amandmana je bilo. Htjeli smo da jedan preformulišemo pa da prihvate, peti zato što je prihvaćen bio prošli put, pa je pao zakon. Sada će se 10% odvojiti za projekat valorizacije kulturne baštine, ali ono što je meni najvažnije - za arheološka istraživanja i za zaštitu onoga po čemu je Crna Gora prepoznatljiva. Prihvaćeno je to.

Ostao je treći i četvrti amandman. Izvinjavam se kolegi Bulajiću, bio je u pravu. Nijesam trebao to da povlačim, ali dobili smo svi zajedno na odboru javnu obavezu gospođe Brajović da će se u sistemskom zakonu o turizmu ova dva amandmana moja implementirati kao predlog Vlade.

Ostao je amandman dva. Pokušavam, predsjedniče Parlamenta, da nas usmjerim kada se bavimo turizmom da se bavimo u odnosu na turistu, a ne u odnosu na one koji pružaju usluge smještaja. Jer ako se bavimo onima koji pružaju usluge smještaja, onda se bavimo samo onima koji postaju legalni i registrovani za smještaj. Ako se bavimo turistima koji ulaze u zemlju i pratimo ih od trenutka kada su ušli u zemlju do trenutka gdje koriste usluge, onda rješavamo problem sive ekonomije. Upravo zbog toga sam tražio da se amandmanu 2 u članu 3 Predloga zakona brišu "koji pružaju usluge smještaja", jer stvaramo nelojalnu konkurenciju, jer boravišnu taksu ne plaća davalac smještaja, nego turista. Imali smo deset miliona noćenja 2014. godine, a prihodovali 3.300.000 evra. 6.700.000 evra nismo smo od registrovanih turista prihodovali. Garantujem da ima najmanje još toliko koliko nijesmo prihodovali samo po osnovu boravišne takse. Zato hajde da usvojimo ovaj amandman. Mali korak da uđemo u legalne tokove u dijelu promjene načina našeg vladanja da se odnosimo prema turistima a ne prema onima koji pružaju usluge smještaja.

Sa druge strane, dobićemo evidenciju onih koji pružaju usluge smještaja, pratićemo ih na koji način se isplaćaju boravišne takse. Sa treće strane, pratićemo kako plaćaju porez na obavljanje svoje djelatnosti. Hvala vam. Još jednom pozivam vas da glasate za ovaj amandman.

PREDŠEDNIK RANKO KRIVOKAPIĆ:

Na nivou noćenja smo 1989. Bilo je 9.200.000 i tada nijesmo kolege iz Srbije uračunavali u strane goste.

Glasamo amandman kolega Milića i Jonice.

Hvala vam. Glasalo je 69 poslanika - 41 za, nije bilo protiv i 28 uzdržanih. Konstatujem da je amandman dobio potrebnu većinu.

Glasamo Predlog zakona u cjelini.

Hvala vam. Glasalo je /Prekid/ dva uzdržana. Konstatujem da smo zakon usvojili.

Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o zaštiti dobrobiti životinja. Glasamo ga u načelu. Izvolite.

Hvala vam. Glasalo je 57 poslanika - 56 za, jedan protiv i nije bilo uzdržanih. Utvrdili smo ga u načelu.

Bilo je šest amandmana. Zakonodavni odbor, tri amandmana koji su sastavni dio predloga zakona; poslanici Jelić i koleginica Šćepanović, tri amandmana koji su sastavni dio Predloga zakona, s tim što je amandman 1 u izmijenjenoj formulaciji. Hvala, kolege. Nema drugih amandmana. Glasamo ga u cjelini. Izvolite.

Hvala vam. Glasala su 54 poslanika - 53 za, jedan protiv i nije bilo uzdržanih. Usvojili smo zakon.

Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o divljači i lovstvu. Utvrđujemo ga u načelu.

Hvala vam. Glasala su 52 poslanika - 47 za, jedan protiv i četiri uzdržana. Konstatujem da je zakon dobio potrebnu većinu u načelu.

Idemo u pojedinostima. Osam amandmana: Zakonodavni odbor pet amandmana, koji su sastavni dio Predloga zakona; poslanik Kalač, jedan amandman koji je sastavni dio Predloga zakona; poslanik Tuponja dva amandmana o kojima treba glasati.

Poslanik Tuponja. Izvolite.

GORAN TUPONJA:

Zahvaljuem.

/Prekid/ članu 2 Predloga zakona kojim se mijenja član 10 važećeg zakona tačka 5 mijenja se i glasi.

Lovni rezervat je nelovna površina i dio svakog lovišta koji obuhvata 1/3 površine svakog lovišta, u kojem se preduzimaju posebne mjere uzgoja i zaštite radi obnavljanja, reprodukcije.

Ovaj amandman mijenja član zakona na taj način što se definiše da u svakom lovnom rezervatu je nelovna površina definisana kao 1/3 površine svakog lovišta. U postojećem zakonu o divljači i lovstvu neprecizno je definisan pojam rezervata, pa je neophodno dati bliže odrednice u smislu funkcije, svrhe, koju površinu u procentima može, tačnije treba da zauzima, kao i koje su radnje u njemu dozvoljene. Zakonom je potrebno osigurati da svako loviše ima definisan dio i procenat površine koji pripada lovnom rezervatu i ono ne bi trebala biti manja od 1/3 površine lovišta kako bi lovni rezervat zaista zadovoljio svoju svrhu.

Dakle, radi se o dopuni ovog člana da je definisana 1/3 svakog lovišta kao nelovna površina. Hvala.

PREDŠEDNIK RANKO KRIVOKAPIĆ:

Hvala.

Glasamo amandman kolege Tuponje. Izvolite.

Hvala vam. Glasalo je 56 poslanika - 24 za, nije bilo protiv i 32 uzdržana. Amandman nije dobio potrebnu većinu.

Amandman 2 kolege Tuponje.

GORAN TUPONJA:

Zahvaljujem.

Amandman 10 važećeg zakona tačka 23 mijenja se i glasi: Sokolarenje je način lova pomoću posebno uvježbanih ptica grabljivica koji se bliže propisuje posebnim pravilnikom ministarstva. Ovaj dio "koji se bliže propisuje posebnim pravilnikom ministarstva" je dopuna ove tačke ovog člana. Države u regionu regulisale su ovaj vid lova posebnim zakonom ili podzakonskim aktom. Tako je u Hrvatskoj i Bosni i Hercegovini ova oblast uređena Pravilnikom o načinu lova s pticama grabljivicama i programu o polaganju sokolarskog ispita, dok u Sloveniji ova problematika je definisana posebnim zakonom.

Imajući u vidu da je u Crnoj Gori ova oblast nije uređena, kao i da ne postoji efikasna služba koja bi vršila kontrolu ptica u zatočeništvu, neophodno je ovu oblast definisati posebnim pravilnikom koji će bliže propisati način lova nazvan sokolarenje. Dakle, jednostavno je dopuna ove tačke gdje kažemo da se ta oblast propisuje posebnim pravilnikom ministarstva. Hvala.

PREDŠEDNIK RANKO KRIVOKAPIĆ:

Stavljam na glasanje Vaš amandman.

Hvala vam. Glasalo je 58 poslanika - 29 za, nije bilo protiv i 29 uzdržanih. Amandman nema većinu. Većina je jedan više. I ja sam prije glasao, pa mi se nije vidjelo oko jednog zakona. Nije bila potrebna većina, oko javnog reda i mira.

Možete, ponavljamo glasanje. Izvolite. Poništavam glasanje, glasamo ponovo. Falio je i u Zakonu o lukama jedan, pa nijesam ponavljao glasanje. Kolege Pajovića je falio glas.

Hvala vam. Glasalo je 65 poslanika - 33 za, nije bilo protiv i 32 uzdržana. Amandman je dobio potrebnu većinu.

Glasamo zakon u cjelini. Divljač i lovstvo. Izvolite.

Hvala vam. Glasala su 52 poslanika - 46 za, jedan protiv i pet uzdržanih. Zakon je usvojen u /Prekid/ Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o vodama. Glasamo ga u načelu. Izvolite.

Hvala vam. Glasalo je 50 poslanika - 43 za, dva protiv i pet uzdržanih. Konstatujem da je zakon usvojen u načelu.

Bilo je deset amandmana, i to: Zakonodavni odbor, osam amandmana koji su sastavni dio predloga zakona, Odbor za turizam, poljoprivredu, ekologiju i prostorno planiranje dva amandmana koji su sastavni dio Predloga zakona. Nema amandmana, ali ima glasanje još jedno - u cjelini.

Hvala vam. Glasalo je 55 poslanika - 46 za, jedan protiv i osam uzdržanih. Zakon je usvojen.

Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o sadnom materijalu. Glasamo ga u načelu.

Hvala vam. Glasala su 62 poslanika i svi su bili za.

Bilo je tri amandmana Zakonodavnog odbora i svi su sastavni dio Predloga zakona. Glasamo zakon u cjelini. Izvolite, sadni materijal. Kolega Simović bojkotuje sadni materijal. Šalim se, to je Vaša struka.

Hvala vam. Glasalo je 57 poslanika - svi su bili za. Usvojili smo zakon.

Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o sjemenskom materijalu poljoprivrednog bilja. Izvolite, glasamo ga u načelu.

Hvala vam. Glasao je 61 poslanik - svih 61 za.

Bila su tri amandmana: Zakonodavni odbor dva amandmana koji su sastavni dio Predloga zakona, Odbor za turizam, poljoprivredu, ekologiju i prostorno planiranje jedan amandman koji je sastavni dio Predloga zakona.

Glasamo zakon u cjelini.

Hvala vam. Glasalo je 60 poslanika - svih 60 za.

Tačka 19 - Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o zdravstvenoj zaštiti bilja. Glasamo ga u načelu.

Hvala vam. Glasalo je 57 poslanika - svu su bili za.

Nema amandmana, glasamo ga u cjelini. Zdravstvena zaštita bilja.

Hvala vam. Glasala su 53 poslanika - svi su bili za. Zakon je usvojen.

Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o veterinarstvu, tačka 20. Glasamo ga u načelu. Prešli smo na faunu.

Hvala vam. Glasalo je 49 poslanika - svi su bili za.

Bila su četiri amandmana, i to: Zakonodavni odbor tri amandmana koji su sastavni dio Predloga zakona; poslanici Sekulić, Radović, Šćepanović, jedan amandman koji je sastavni dio Predloga zakona.

Glasamo zakon u cjelini. Izvolite.

Hvala vam. Glasalo je 47 poslanika - svi su bili za.

Tačka 21 Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o stočarstvu. Glasamo ga u načelu.

Hvala vam. Glasalo je 54 poslanika - 53 za, jedan protiv i nije bilo uzdržanih. Utvrđen je u načelu.

Bila su tri amandmana Zakonodavnog odbora i sastavni su dio Predloga zakona. Drugih nije bilo. Glasamo ga u cjelini.

Hvala vam. Glasalo je 50 poslanika - 49 za, jedan protiv, nije bilo uzdržanih. Konstatujem da je zakon usvojen u cjelini.

Tačka 22, Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o šumama. Glasamo ga u načelu.

Hvala vam. Glasalo je 50 poslanika - 42 za, dva protiv i šest uzdržanih. Konstatujem da smo ga utvrdili u načelu.

Zakonodavni odbor, sedam amandmana koji su sastavni dio Predloga zakona; poslanik Kalač dva amandmana koji su sastavni dio Predloga zakona. Hvala, kolega Kalač. Nema drugih amandmana. Glasamo Zakon o šumama u cjelini. Izvolite. Hvala vam.

Glasalo je 53 poslanika - 40 za, tri protiv i deset uzdržanih. Dovoljna većina, zakon je dobio potrebnu većinu.

Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o morskom ribarstvu i marikulturi. Glasamo ga u načelu. Izvolite.

Hvala vam. Glasalo je 59 poslanika - 56 za, jedan protiv i dva uzdržana. Konstatujem da je zakon ustanovljen u načelu.

Bilo je osam amandmana, Zakonodavni odbor pet amandmana koji su sastavni dio Predloga zakona, poslanici Radović, Sekulić, Šćepanović, Obradović tri amandmana koji su sastavni dio Predloga zakona. Je li u redu, kolege iz DPS-a? Hvala vam. Glasamo ga u cjelini. O ribarstvu i marikulturi.

Hvala vam. Glasalo je 58 poslanika - 55 za, dva protiv i jedan uzdržan. Zakon smo usvojili.

Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o identifikaciji i registraciji životinja. Glasamo ga u načelu, tačka 24.

Hvala vam. Glasalo je 58 poslanika - svi su bili za.

Sastavni dio Predloga zakona su dva amandmana Zakonodavnog odbora. Nema drugih amandmana, glasamo ga cjelini. Zakon o identifikaciji i registraciji životinja.

Hvala vam. Glasala su 63 poslanika - svi su bili za. Zakon je dobio potrebnu većinu.

Tačka 25, Predlog zakona o vinu. Glasamo ga u načelu. Vino, jedno od rijetkih istina koje još žive.

Hvala vam. Glasalo je 60 poslanika - 54 za, četiri protiv i dva uzdržana. Utvrdili smo ga u načelu.

Bilo je sedam amandmana: Zakonodavni odbor šest amandmana koji su sastavni dio Predloga zakona, poslanik Vasiljević jedan amandman o kojem treba glasati.

Izvolite.

VELJKO VASILJEVIĆ:

Hvala, gospodine predsjedniče.

Poštovane kolege poslanici, ovim zakonom predviđa se zabrana proizvodnje vina od uvoznog grožđa koja bi trebalo da teče od 01. januara 2019. godine. Moj amandman je bio da se riječi od 01. januara 2019. godine /Prekid/ Evropsku uniju ukoliko Evropska unija to od nas bude tražila. Ovaj moj stav je potpuno usaglašen sa zakonima Evropske unije koja je jedinstveno tržište i u kojoj je dozvoljena trgovina i grožđem i vinom. Mi treba da znamo da je grožđe sirovina, a da je vino gotovi proizvod. U Crnoj Gori imamo dva velika proizvođača vina. Neću ih sada imenovati, znamo koji su.

Ovakav zakon kako je koncipiran direktno je koncipiran protiv jednog od ta dva proizvođača vina, a uz favorizaciju ovog drugog i uz favorizaciju domaće radinosti i malih proizvođača vina, što je potpuno nelegitimno. Ustavno je sporno sa stanovišta člana 59 kojim se garantuje sloboda preduzetništva, a date su i oprečne karakteristike, odnosno oprečne tvrdnje ministarstva. Prvo, da imamo višak grožđa pa iz toga razloga branimo uvoz, a drugo da kod toga viška grožđa hitno potenciramo novu sadnju vinograda.

Na ovaj način mi ćemo smanjiti crnogorsku proizvodnju. Rekao sam već da finalni proizvod je ono što se nudi na tržištu, jer od tih karakteristika zavisi i dobit i sve ostalo, a takođe ćemo i po principu reciprociteta izvoz crnogorskog grožđa u zemlje okruženja zabraniti na isti način.

Takođe, takozvane autohtone crnogorske vrste grožđa rastu i u okruženju. Nijesmo mi velika teritorija. Vrlo slične vrste grožđa imamo i u Hercegovini, i u Albaniji, i na Kosovu. Pa vas molim da uz uvažavanje proizvodnje i uz uvažavaje svega ovoga podržite da se zabrana primjenjuje od ulaska Crne Gore u Evropsku uniju. Ja se nadam da tu neće biti velika razlika od 2019. do toga dana ulaska Crne Gore u Evropsku uniju. Zahvaljujem vam.

PREDŠEDNIK RANKO KRIVOKAPIĆ:

Glasamo amandman kolege Vasiljevića.

Hvala vam. Glasalo je 72 poslanika - 41 za, 26 protiv i pet uzdržanih. Amandman je dobio potrebnu većinu.

Glasamo ga u cjelini. Izvolite.

PETAR IVANOVIĆ:

Rezultat ovakvog glasanja /Prekid/ tako da meni ne preostaje ništa drugo nego da povučem zakon iz procedure.

PREDŠEDNIK RANKO KRIVOKAPIĆ:

Samo da provjerim, mislim da može da povuče. Nijesam siguran, mislim da do glasanja u cjelini. Provjerićemo. Mislim da ministar ima pravo da povuče, ali da provjerimo. Možete. Izvolite.

VELJKO VASILJEVIĆ:

Dok traju vaše konsultacije, odnosno dok vidimo da li je u proceduri da ministar može da povuče ovo, ja bih ga zamolio da ukratko objasni zbog čega ova izmjena, pa makar Crna Gora ušla u decembru 2019. godine ili 01. januara 2020. Zbog čega ta činjenica utiče da to sad ne valja i da treba povući zakon? Samo to. To se obrazlaže u dvije rečenice. Hvala vam.

PREDŠEDNIK RANKO KRIVOKAPIĆ:

Ministar može, a ne mora da obrazloži. Želite li?

PETAR IVANOVIĆ:

... za svaku priliku koju mi date da se obratim ovom uvaženom domu. Mi smo imali jednu, po mom mišljenju, korektnu ili, rekao bih, relativno korektnu raspravu kada je u pitanju ovaj zakon i to sam više puta ponovio. Tri godine je sasvim dovoljan period da se zasade vinogradi, da se dođe do prvog roda i da onaj koji ima zaista namjeru da se bavi proizvodnjom vina ni na koji način ne bude spriječen da to učini od sada do 2019. godine.

Ovog puta neću govoriti o pravim razlozima koji su vas motivisali da zastupate ovakav amandman. Mislim da je to mnogim ljudima jasno. Od 56 registrovanih vinarija u Crnoj Gori postoji samo jedna jedina kojoj je ovo što ste vi tražili od interesa. Jedna jedina vinarija i ona se nalazi u spisku registrovanih vinarija. Svih ostalih 55 potpuno su ok sa predlogom koji je dalo Ministarstvo poljoprivrede.

PREDŠEDNIK RANKO KRIVOKAPIĆ:

Hvala Vam. Ministar ima pravo da povuče zakon, provjerili smo do završetka i o njemu se nećemo izjašnjavati. Član 147 Poslovnika, izvolite. Molim vas, ja nijesam povukao zakon. Ministar je povukao zakon a ja ću pročitati član, pošto sam dobar sluga poslanika.

Član 147 Poslovnika: Predlagač zakona može povući predlog zakona sve do završetka pretresa o predlogu zakona u pojedinostima.

Ministar je, kako sam ja objavio pojedinačno glasanje o amandmanu, tražio riječ i povukao ga prije nego što sam ja zaključio raspravu u pojedinostima i u cjelini je ispoštovao proceduru. Ako vam je lakše, ja sam glasao za taj amandman, ali moramo poštovati proceduru. Ministar je iskoristio svoje pravo na pravi način. Surov zakon, ali zakon. Ministre, hvala što ste došli. Vi ste jedini ministar koji je došao. Možda bi bilo bolje da nijeste, ali došli ste.

Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o volonterskom radu. Glasamo glasovima svih poslanika u načelu.

Hvala vam. Glasalo je 63 poslanika - 56 za, jedan protiv i šest uzdržanih. Zakon je utvrđen u načelu.

Bilo je 24 amandmana. Očigledno da ne želimo da volonitiramo mi u Crnoj Gori. Dva amandmana sastavni dio Predloga zakona Zakonodavnog odbora; Odbor za rad, zdravstvo, socijalno staranje četiri amandmana koji su sastavni dio predloga zakona; poslanik Radunović tri amandmana, amandman 3 je u izmijenjenoj formulaciji sastavni dio Predloga zakona, a o amandmanima 1 i 2 treba glasati. Hvala, kolega Radunoviću. Poslanik Nišavić 15 amandmana o kojima treba glasati. Hvala, kolega Nišaviću.

Kolega Radunoviću, Vaša dva amandmana.
Izvolite.

SLAVEN RADUNOVIĆ:

Hvala Vam.

Zakon je toliko loš da ga nikakve izmjene ne mogu popraviti iz prostog razloga što je zakonodavac, ova Skupština pretvorila volontiranje u volonterski rad. Naravno, iz razloga, svi se sjećate, da bi se našao način da se ljudima koji su kroz propravnički staž obezbjeđivali i penzijski staž i osiguranje to onemogućilo. Pa da bi se navodno kroz volontiranje mladih svršenih studenata odrađivao pripravnički rad, a da im se ne uplaćuju ni porezi ni doprinosi. Zbog toga je potpuno okrenuta suština volonterizma samog koji podrazumijeva da ljudi svoju vještinu i svoje slobodno vrijeme poklanjaju društvu. Ovo što se u Crnoj Gori napravilo ovim Zakonom je zaista teško promijeniti, ali, evo makar sa ova dva amandmana da probam da nešto napravim.

Amandman 1 u dijelu u članu 6 Predloga zakona kojim se poslije člana 34 važećeg zakona dodaje novo poglavlje i član, u novom članu 34 a, poslije stava 3 dodaje se novi stav koji glasi: "Kaznene odredbe iz stava 1 ovog člana neće se primjenjivati na nevladine organizacije, aktivnost dobrovoljnih jedinica za zaštitu i spašavanja ljudi i materijalnih dobara, poslove Crvenog krsta Crne Gore koji su vezani za volonterski rad, sindikalne organizacije."

Samo da objasnim. Ovim članom se kaže da će se kazniti organizacije koje organizuju volonterski rad do 20 hiljada evra, a odgovorno lice do šest hiljada evra, ukoliko se, između ostalog, zatekne neki volonter koji tog momenta nema potpisan ugovor o volonterskom radu.

Da vam bude svima jasno o čemu pričam. Onog dana kada je ministarka Kovačević pozvala da se pomogne Plantažama i povelala sa sobom stotinak ljudi iz Ministarstva, ona je prekršila ovu normu i gospođa Maraš bi morala da plati šest hiljada evra kaznu, a Plantaže 20 hiljada evra, zato što prije toga sa svakim pojedinačno nijesu napravili ugovor. Da ne pričam sad o tome da, recimo, neko ko organizuje gašenje požara, a inače je organizator volonterskog rada, morao bi prije toga da pokupi i da napravi ugovore sa tim takozvanim volonterima. Najvažnije od svega, prave volonterske organizacije, koje se bave organizacijom stvarnog volonterskog rada, mogu da budu ucjenjivane na ovaj način. Dođe inspektor i nađe osobu jednu ili dvije da su za računom da nešto provjere ili pomognu, ako tog momenta nemaju ugovor, platiće 20 hiljada evra.

I samo još jedan kratki primjer. Prošle godine, organizacija ZID najveća koja se bavi ovim u Crnoj Gori, napravila je akciju za jedan dan Očistimo obalu. Imala je 3.100 aktivista. Zamislite kako bespredmetno zvuči ovaj član. Oni bi morali sa svih njih 3.100 ne samo da potpišu ugovor, nego da plate osiguranje i sve ostalo za taj dan. To je kad pravite od zakona o volonterima Zakon o radnicima koji treba da besplatno rade. To je Amandman broj 1.

Amandman broj 2 se odnosi na sprječavanje zloupotrebe...

PREDŠEDNIK RANKO KRIVOKAPIĆ:

Da glasamo amandman broj 1.

Izvolite. Glasamo Amandman 1.

Većina svih poslanika, žao mi je. Tako mi piše, iako mi nije baš jasno. Izvolite.

Hvala vam. Glasalo je 68 poslanika - 37 za, 25 protiv, šest uzdržanih. Amandman nije dobio potrebnu većinu.

Amandman 2, kolega Radunoviću.

SLAVEN RADUNOVIĆ:

Baš bih volio da znam zbog čega za ovaj većina, jer se znaju pravila za koje zakone treba apsolutna većina. Vjerovatno zato što ga tretiraju kao zakon koji se bavi radnim pravom, a to nije to.

Amandman 2. Sad dolazimo do zloupotreba. Naime, znate da mnogi angažuju ljude da im ne bi plaćali poreze i doprinose kao volontere, potpisuju sa njima ugovore i onda im isplaćuju navodno naknade, koje su ustvari plate, ali se ne uplaćuju porezi i doprinosi. Zbog toga sam dao amandman, da se u članu 4. Predloga zakona koji se odnosi na član 21 stav 1 važećeg zakona u članu 21 poslije stava 1 dodaje se novi stav koji glasi: "Isplata ugovorenih troškova iz stava 1, tačka 5 ovog člana može se izvršiti mjesečno do iznosa od 10% prosječne neto zarade u zemlji, da bi se izbjegle zloupotrebe." 10% prosječne neto zarade u zemlji je 48 evra danas. Ja vam odgovorno tvrdim da nema ni 5% stvarnih volontera koji volontiraju, kojima se nadoknađuju troškovi u većem iznosu od ovoga. Znači, u Crnoj Gori su sve destinacije kratke, putni troškovi su jeftini i u ovo ne ulazi pokrivanje troškova, smještaja i hrane koji se ne plaćaju gotovinski. Znači, da izbjegnemo zloupotrebu volonterskog rada da se ne plaćaju obaveze prema državi.

PREDŠEDNIK RANKO KRIVOKAPIĆ:

Hvala Vam.

Glasamo Vaš amandman.

Hvala. Glasalo je 65 poslanika - 35 za, 22 protiv, osam uzdržanih. Amandman nije dobio potrebnu većinu.

Idemo na 15 amandmana kolege Nišavića. Izvolite.

RADOSAV NIŠAVIĆ:

Zahvaljujem, gospodine predsjedniče.

Poštovana Skupštino, u važećem Zakonu o volonterskom radu, član 2, definicija volonterski rad je dobrovoljno i besplatno ulaganje vremena, znanja i vještina.

Moj prvi amandman se odnosi upravo na preciznijoj definiciji volonterskog rada, a glasi - Član 2 mijenja se i glasi: volonterski rad je neplaćeni, neobavezni rad, odnosno vrijeme koje pojedinci daju, a za uzvrat ne očekuju novčanu naknadu za aktivnosti koje se obavljaju kroz organizaciju ili direktno za druga lica, van vlastitog domaćinstva.

Obrazloženje. Članom 1 predlaže se usklađivanje definicije volonterskog rada sa definicijom u priručniku o mjerenju volonterskog rada. U objašnjenju ove definicije navodi da lice da bi se smatralo volonterom mora da obavi nešto volonterskog rada. Tom prilikom jednog vremenskog intervala taj rad je neplaćen iako su mogući neki oblici novčane i robne nadoknade, tu su stipendije, putni troškovi, troškovi prevoza, troškove opreme i da nije obavezan ili obavezujući već se zasniva na dobrovoljnosti i izboru, prepoznaje neposredno volontiranje tj. direktno za druga lica ili domaćinstva i volontiranje kroz organizaciju i to u svakom tipu institucionalnih okvira i ne ograničava se spektar volonterskog rada na određene korisnike.

PREDŠEDNIK RANKO KRIVOKAPIĆ:

Hvala, kolega Nišaviću. Malo je pala pažnja. Imamo amandman 1 za početak.

Izvolite.

Hvala vam. Glasalo je 46 poslanika - 24 je za, 11 protiv, 11 uzdržanih. Nemate potrebnu većinu.

Amandman 2. Izvolite.

RADOSAV NIŠAVIĆ:

Ja povlačim ostale amandmane.

PREDŠEDNIK RANKO KRIVOKAPIĆ:

Hvala Vam što ste pomogli da ne radimo previše profesionalno svoje obaveze.

Kolega Nišavić je povukao ostale amandmane i stekli su se uslovi da glasamo Predlog zakona u cjelini. Izvolite.

Volonterski rad. Za, protiv, uzdržani?

Hvala vam.

Mogu li zaključiti glasanje?

Ko traži ponovljeno glasanje?

Kolega Vukoviću, da čujemo.

MIODRAG VUKOVIĆ:

Morao sam izaći na pet minuta. Računao sam 15 amandmana kolege. Da li ću naići na razumijevanje, vi ocijenite. Mislio sam 15 amandmana da će oduzeti desetak minuta. Manje je trebalo vremena...

PREDŠEDNIK RANKO KRIVOKAPIĆ:

Nikome nijesmo do sada odbili ponovljeno glasanje, pa nećemo ni Vama.

Izvolite. Glasamo ponovo.

Hvala vam. Glasalo je 67 poslanika - 43 za, 21 protiv, tri uzdržana. Konstatujem da je Zakon usvojen u cjelini.

Kolege iz opozicije su molile da pomjerimo Zakon o penzijskom i invalidskom osiguranju tačku 27. Još jedan pomjeramo.

Idemo na tačku 28 - Predlog zakona o potvrđivanju Sporazuma između Crne Gore i Republike Turske o socijalnom osiguranju.

Molim vas. Glasamo ga u cjelini. Zakon Crne Gore i Turske.

Hvala vam. Glasala su 54 poslanika - 52 za, 1 protiv, jedan uzdržani. Konstatujem da je zakon dobio potrebnu većinu.

Izveštaj o radu Turističkog savjeta za 2014. godinu.

Odbor za pravosuđe, politički sistem i upravu, kao matični, podnio je predlog zaključaka kojim se prihvata Izveštaj o radu Tužilačkog savjeta za 2014. godinu.

Stavljam na glasanje Predlog zaključaka Odbora. O njima je i kvalifikativ o Izveštaju Tužilačkog savjeta.

Izvolite.

Prosta je većina. Glasalo je 69 poslanika - 37 za, 31 protiv, jedan uzdržan. Konstatujem da smo usvojili Predlog zaključaka.

Idemo na Izveštaj o radu Državnog tužilaštva za 2014. godinu.

Izvolite.

Hvala vam. Glasalo je 70 poslanika - 36 za, 32 protiv, dva uzdržana. Konstatujem da je predlog zaključaka usvojen, a time i Izveštaj o radu Državnog tužilaštva za 2014. godinu.

Idemo na Predlog odluke. Molile su kolege da to takođe pomjerimo dok ministar još razmisli o sugestijama koje je čuo. Znači, ugovori Sveti Stefan i Mamula idu takođe u kasne sate. Raste skupina odloženih.

Predlog zakona o obrazovanju Odbora za praćenje primjene zakona i drugih propisa od značaja za izgrađivanje povjerenja u izborni proces.

Odlučuje se većinom glasova svih poslanika. Na Predlog odluke su podnijeta tri amandmana, i to: poslanica Vuksanović, kao podnosilac odluke, jedan amandman koji je sastavni dio Predloga zakona; poslanici Đukanović, Labudović podnijeli su dva amandmana o kojima treba glasati, a Zakonodavni odbor ih nije podržao, jer nijesu pravno prihvatljivi. Milutin Đukanović i Emilo Labudović će obrazlagati svoje amandmane.

Izvolite. Ko će?

Ne možemo odluku u načelu, nije zakon. U pojedinostima možemo, a u načelu ne možemo.

Izvolite.

MILUTIN ĐUKANOVIĆ:

Gospodine predsjedavajući, predložili smo dva amandmana. Prvi amandman preciznije definiše rad ovog odbora u suštini bavi se najvažnijim problemom, biračkim spiskom i glasi: Odbor je dužan da spriječi da lica koja nemaju prebivališta u Crnoj Gori, odnosno kojima Crna Gora nije centar životnih interesa kako profesionalnih i ekonomskih, tako i socijalnih, porodičnih i kulturnih ostvaruju pravo glasa na izborima.

Da vas podsjetim, vrlo sličnu formulaciju imali su predstavnici OEBS-a u izvještaju poslije parlamentarnih izbora koji su održani 2012. godine. Svjedoci smo da u Crnoj Gori ne da se može izgraditi povjerenje u izborni proces, nego iz dana u dan to nepovjerenje se produbljuje. Niko iz Demokratskog fronta, a i nadamo se i ostali iz opozicije ne gaji iluziju da se mogu u Crnoj Gori održati poštenu izbore koje će da organizuje Vlada, na čijem je čelu Demokratska partija socijalista.

Kao predstavnici građana, mi smo odlučili da 27. septembra pozovemo građane da se izbore za svoju slobodu pošto je očigledno da se kroz institucije sistema ne možemo izboriti za to. Jer, vi, mislim na vladajuće strukture, na brutalan način odbijate sve predloge, pa čak i predloge koji štite Ustav, a Ustav za koji ste vi glasali.

I drugi amandman u kome se predlaže da predsjednik Odbora se bira iz redova /Prekid/ opozicionog kluba, a njegov zamjenik iz najbrojnijeg poslaničkog kluba parlamentarne većine. U zavisnosti od toga kako se parlamentarna većina opredijeli prema ovim amandmanima, mi ćemo se opredijeliti prema radu Odbora. Zahvaljujem.

PREDŠEDNIK RANKO KRIVOKAPIĆ:

Glasamo amandman 1 kolege Milutina Đukanovića.

Hvala vam. Glasalo je 67 poslanika - 28 za, 38 protiv, jedan uzdržan. Nije dobio potrebnu većinu.

Amandman 2. Objasnili ste ga. Hvala.

Amandman 2 glasamo takođe po istom obrazloženju.

Hvala. Glasalo je 67 poslanika - 28 za, 35 protiv, četiri uzdržana. Konstatujem da amandman nije dobio potrebnu većinu.

Glasamo Predlog odluke o obrazovanju Odbora za praćenje primjene zakona i drugih propisa od značaja za izgrađivanje povjerenja u izborni proces u cjelini.

Izvolite.

Ostaje našem Odboru da utvrdi sastav Predloga odluke o sastavu tog odbora. Nadam se što prije. Rok je mjesec dana, ako se sjećam u odluci, 30 dana od donošenja i očekujemo da to Odbor utvrdi da bi počeli da rade početkom septembra.

Hvala vam. Glasalo je 69 poslanika - 41 za, 15 protiv, sedam uzdržanih. Konstatujem da je odluka usvojena.

Izvolite.

MILUTIN ĐUKANOVIĆ:

Sad se obraćam građanima Crne Gore.

Vidjeli ste da kod vladajućih stranaka ne postoji ni minimum spremnosti da se oko elementarnih stvari dogovorimo. Saopštavam stav Demokratskog fronta. Mi nećemo učestvovati u radu ovoga Odbora i ovo je još jedan doprinos našim protestima, koje ćemo da organizujemo 27. septembra. Smatramo da se u Crnoj Gori u trenutnoj političkoj situaciji izbori u koje bi imali svi povjerenje jedino mogu održati ukoliko ih organizuje prelazna Vlada. I kolege iz opozicije i Vi dobro znate, gospodine Krivokapiću, da Demokratska partija socijalista ne može da organizuje poštene izbore. Imamo i aferu Snimak, materijalne dokaze, sudske presude, gospodine Krivokapiću. Nažalost, i Vi pristajete da budete dio takvog režima koji je, da podsjetim i Vas, na vlast došao sa ulice. Očigledno da jedino to sredstvo razumiju. Zahvaljujem.

PREDŠEDNIK RANKO KRIVOKAPIĆ:

Hvala Vam.

Predlagač odluke. Da čujemo.

DRAGINJA VUKSANOVIĆ:

Želim da se obratim uvaženim građanima zašto nijesam prihvatila Vaš prvi amandman. Zato što u nadležnosti odbora ne može biti ono što ste Vi tražili. Iz same odluke koja je predložena kaže se Odbor za praćenje primjene zakona i drugih propisa. Ne može u našoj nadležnosti biti da mi sprječavamo nešto. Onog momenta kada se to propiše zakonom koji reguliše tu oblast, a to je Zakon o boravištima i prebivalištima, ukoliko se desi da neko u postupku procedure tokom izbornog procesa ne poštuje odredbe zakona u tom dijelu, mi opet nemamo pravo da sprječavamo, ali imamo pravo da sugerišemo nadležnim državnim organima, kroz praćenje da je neko zloupotrijebio položaj, da nije primijenio normu u zakonu. Ali, da mi sprovodimo norme u vidu sankcija i sprječavanja to nije u nadležnosti izvinite... /Polemika/ Molim Vas da mi ne dobacujete. To je prva stvar.

Što se tiče ovog drugog amandmana, ja sam rekla da sam raspoložena da prihvatim sve što je kompromis. Kolegijum predsjednika Skupštine će nakon 30 dana, danom stupanja ove odluke, odlučiti ko će predsjedavati, kako će predsjedavati. Možda bude predlog i oni koji ste Vi ovdje rekli. Za mene je i to prihvatljivo. Ja sam rekla da ću prihvatiti svaki onaj predlog u vezi predsjedavanja koji je nastao kao rezultat kompromisa svih političkih subjekata u Parlamentu. Ja stojim pri onome što sam rekla.

PREDŠEDNIK RANKO KRIVOKAPIĆ:

Hvala, koleginice Vuksanović.

Molim vas, samo trenutak.

Znači, završeno je glasanje moramo po nešto i reći. Nijesmo ovdje samo zbog glasanja. Znači, smisao odluke je bio da se što većim dogovorom bavimo istim poslom. Odluka ne predviđa ko će predsjedavati. Ostavljeno je Administrativnom odboru da predloži sastav komisije.

Izvolite.

Molim kolegu Nikčevića da zakaže odbranu principa kroz odluku ranije u septembru.

Predlog zakona o arbitraži. Glasamo u načelu.

Hvala vam. Glasalo je 56 poslanika - 51 za, pet protiv, nije bilo uzdržanih. Utvrdili smo ga u načelu. Nema amandmana. Znači, svi smo spremni za dogovor i glasamo u cjelini.

Ovo je 40. tačka.

Hvala vam. Glasala su 53 poslanika – 50 za, tri protiv. Usvojili smo Predlog zakona.

Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o parničnom postupku.

Glasamo ga u načelu.

Hvala vam. Glasalo je 59 poslanika - 42 za, sedam protiv, 10 uzdržanih. Utvrdili smo ga u načelu. Bilo je šest amandmana, i to: Zakonodavni odbor jedan, sastavni dio Predloga zakona. Hvala, kolega Kaluđeroviću. Poslanica Vuksanović i poslanik Šabović, jedan amandman o kojem trebamo glasati. Hvala, kolegice Vuksanović. Poslanik Gošović, jedan amandman o kojem treba glasati. Hvala, kolega Gošoviću. Poslanica Jasavić, kolega Perić, tri amandmana o kojima treba glasati. Hvala, kolega Periću.

Kolegice Vuksanović, izvolite. Parnični postupak.

DRAGINJA VUKSANOVIĆ:

Hvala.

Mi predlažemo da se u članu 29 Predloga zakona /Prekid/ da ne bih dužila zbog uštede vremena, suština je da smatramo da zaštitniku imovinsko-pravnih interesa u Crnoj Gori ne pripada posebna nagrada, koja bi se obračunavala po advokatskoj tarifi, jer on za posao koji obavlja prima platu. Tako da mislimo da je ovo neustavna odluka, jer onda se u neravnopravan položaj dovode i drugi zastupnici nekih drugih državnih institucija. U tom smislu smatramo da ovu normu zakona gdje se predviđa plaćanje te nagrade zaštitniku imovinsko-pravnih odnosa Crnoj Gori briše. Hvala.

PREDŠEDNIK RANKO KRIVOKAPIĆ:

Kako sam ja shvatio, državni službenik ima posebnu nagradu zastupanje po advokatskoj tarifi. Zaštitnik imovinsko-pravnih interesa da ima tarifu kao advokat, a državni je službenik.

Možete da pojasnite, bitno je da se zna.

MARTA ŠĆEPANOVIĆ:

Samo jedno pojašnjenje.

Koliko sam shvatila danas na Odboru za pravosuđe, da je i kolega Neven Gošović predložio sličan amandman na ovaj član Zakona, ili ste na neki drugi. Jer je predlagač danas, Vi se nijeste pojavili na Odboru i on je rekao da bi prihvatio taj Vaš amandman samo da ste Vi bili na Odboru. Ako je na isti član zakona, da znamo o čemu se radi, zbog glasanja, da jedan drugi ne isključuju.

PREDŠEDNIK RANKO KRIVOKAPIĆ:

Radi se o tome da li treba kao advokat u nagrađivanje.

Izvolite.

Koleginica Vuksanović predlaže da se to izbriše. Onda je zastupnik interesa i tužilac i sve ostalo.

Možemo li glasati taj amandman?

Stavljam na glasanje amandman kolegice Vuksanović.

Hvala. Glasalo je 59 poslanika - 56 za, tri protiv, nije bilo uzdržanih. Amandman je prihvaćen.

Amandman kolege Gošovića. Izvolite.

NEVEN GOŠOVIĆ:

Amandman se odnosio na dopunu člana 152 b. S obzirom da je prihvaćenim amandmanom taj član brisan, amandman nema više nikakve svrhe, pa ga povlačim.

PREDŠEDNIK RANKO KRIVOKAPIĆ:

Hvala.

Poslanica Jasavić i kolega Perić. Izvolite. Ko će?

Da se čujemo. Kad se dobro čujemo, onda zajedno odlučujemo o stvarima.

AZRA JASAVIĆ:

Prvi amandman se odnosi na isto ono što je podnijela koleginica Vuksanović i kolega Gošović, da zaštitnik imovinsko-pravnih interesa nema pravo na advokatsku nagradu. Povlačim taj amandman, jer je već prošao. Drugi se odnosi na reviziju. Tražimo rješenja koja su bila u važećem zakonu, da je revizija do 10 hiljada, odnosno 30 hiljada u privrednim sporovima. Jer, smatramo da je previše podignut ovaj iznos na 20, odnosno 40 hiljada.

Hvala.

PREDŠEDNIK RANKO KRIVOKAPIĆ:

Glasamo amandman 2 koleginice Jasavić i kolege Perića.

Amandman 2.

Amandman 1 je povučen jer je identičan bio sa amandmanom kolege Gošovića, sa amandmanom koleginice Vuksanović čiji je amandman prihvaćen.

Amandman 2 koleginice Jasavić.

Hvala vam. Glasao je 51 poslanik - 32 za, nije bilo protiv, 19 uzdržanih. Amandman nije prihvaćen.

Amandman 3 koleginice Jasavić.

Bilo bi dobro da napravite analizu uspjeha našeg zaštitnika imovinskih prava države da vidite koliki je broj sporova izgubio a koliko dobio.

Hvala vam. Glasalo je 56 poslanika - 32 za, nije bilo protiv 24 uzdržana. Konstatujem da amandman nije dobio potrebnu većinu.

Glasamo zakon u cjelini - Izmjene i dopune Zakona o parničnom postupku.

Hvala vam. Glasalo je 57 poslanika - 43 za, pet protiv, 11 uzdržanih. Zakon je dobio potrebnu većinu.

Idemo dalje. Predlog zakona o dopuni Zakona o socijalnoj i dječjoj zaštiti.

Poslanici, glasamo ga u načelu.

Hvala vam. Glasala su 64 poslanika - 29 za, 10 protiv, 25 uzdržanih. Nije dobio potrebnu većinu.

Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o eksproprijaciji.

Izvolite. Glasamo ga u načelu.

Hvala vam. Glasala su 64 poslanika - 17 za, 19 protiv, 28 uzdržanih. Zakon nije dobio u načelu potrebnu većinu, pa takođe ne ide više u proceduru. Nije prošlo drugo čitanje.

Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o vanparničnom postupku Crne Gore. Isti su predlagači: Jasavić, Perić, Tuponja, Pajović. Izvolite.

Hvala vam. Glasalo je 58 poslanika - 26 za, tri protiv, 29 uzdržanih. Zakon nije dobio potrebnu većinu.

Predlog zakona o dopuni Zakona o parničnom postupku Crne Gore, isti predlagači iz Pozitivne Crne Gore. Izvolite.

Hvala vam. Glasao je 61 poslanik - 28 za, dva protiv, 31 uzdržani. Zakon nije dobio potrebnu većinu.

Predlog zakona o ličnom stečaju potrošača.

Izvolite. Otvaram glasanje.

Kolega Popoviću, izvolite. Što sam pogriješio?

ANDRIJA POPOVIĆ:

Nijeste pogriješili. Htio sam da apelujem na poslanike, veoma ću kratko. Zakon o ličnom stečaju potrošača je novi zakon koji je predložila Liberalna partija. Dobio je potrebnu većinu na Zakonodavnom odboru, na matičnom odboru za ekonomiju, budžet i finansije, treba mu dati šansu pa apelujem na vas da damo šansu ovom zakonu, pa ćemo ga mijenjati i dopunjavati ako se bude nešto novo pojavilo. Zahvaljujem.

PREDŠEDNIK RANKO KRIVOKAPIĆ:

Znači, novi vjetar u jedra. Da vidimo kako ćete se sad odjedriti.

Stavljam na glasanje Predlog zakona o ličnom stečaju potrošača.

Hvala vam. Glasalo je 70 poslanika - 42 za, tri protiv, 25 uzdržanih, Zakon smo usvojili u načelu.

Na Zakon je bilo devet amandmana Zakonodavnog odbora i svi su sastavni dio Predloga zakona. Nema drugih amandmana, pa ga glasamo u cjelini.

Hvala vam. Glasao je 71 poslanik - 41 za, tri protiv, 27 uzdržanih. Zakon je usvojen.

Predlog zakona o konverziji... Molim vas, dajte mi priliku da me čujete, a to je elementarni preduslov da biste znali za što glasate.

Kolege su tražile da i takozvane švajcarce odložimo za sljedeće sate. Opet dužnike odlažemo, tipična dužnička logika.

Predlog zakona o dopuni Zakona o socijalnoj i dječjoj zaštiti. Predlagači su kolega Bulajić i kolega Labudović.

Glasovi svih poslanika. Izvolite.

Za, protiv, uzdržani?

Hvala vam. Glasao je 71 poslanik i svi su bili za. Na Predlog zakona podnijeto je sedam amandmana, i to: Zakonodavni odbor jedan amandman koji je sastavni dio Predloga zakona; Odbor za zdravstvo, rad i socijalno staranje pet amandmana, koji su sastavni dio Predloga zakona; poslanici Bulajić i Labudović, kao predlagači zakona, jedan amandman, koji je u izmijenjenoj formulaciji sastavni dio Predloga zakona. Modifikovali su ga.

Stavljam na glasanje Predloga zakona u cjelini.

Hvala vam. Glasalo je 70 poslanika - svi su bili za. Zakon je usvojen.

Predlog zakona o dopuni Zakona o zdravstvenoj zaštiti.

Isti predlagači, glasamo ga u načelu.

Hvala vam. Glasalo je 47 poslanika svi su bili za.

Sastavni dio Predloga zakona, jedan amandman Odbora za zdravstvo, rad, socijalno staranje. Glasamo ga u cjelini. Izvolite.

Hvala vam. Glasalo je 67 poslanika - svi su bili za. Zakon je usvojen.

Predlog zakona o izmjeni i dopuni Zakona o zaštiti depozita pomjeramo.

Predlog zakona o izmjenama Zakona o krivičnom postupku. Izvolite, kolegice Jonica. Vaš je zakon i glasamo ga u načelu.

Krivični postupak, tajni nadzor, načelo.

Mogu li zaključiti glasanje?

Hvala vam. Glasalo je 74 poslanika - 38 za, jedan protiv, 35 uzdržanih. Zakon nije dobio potrebnu većinu.

Idemo na Predlog zakona o dopuni Zakona o visokom obrazovanju. Predlagači su: Tanasijević, Nišavić, Popović, Pešić, Adrović, Vuksanović, Kalezić, Bošnjak, Knežević i Perić.

Ovo je novo pomjeranje. U načelu. Izvolite.

Hvala vam. Glasalo je 57 poslanika - 56 za, jedan protiv, nije bilo uzdržanih.

Nije bilo amandmana, glasamo ga u cjelini. Izvolite.

Dobro je kad smo svi bili studenti u ovom parlamentu.

Hvala vam. Glasala su 64 poslanika - 61 za, tri protiv, nije bilo uzdržanih. Zakon je usvojen.

Predlog odluke o dopuni etičkog kodeksa poslanika.

Kolegnica Jonica je podnijela jedan amandman, koji je sastavni dio Predloga odluke.

Poslanici: Kaluđerović, Gošović, Obrad Gojković, jedan amandman. Odbor nije razmatrao.

Poslanik Bojanić, jedan amandman koji Odbor nije razmatrao.

Kolege Kaluđerović, Gošović i Gojković, da čujemo obrazloženje amandmana.

Kolega Kaluđeroviću, da čujemo.

VELIZAR KALUĐEROVIĆ:

Hvala Vam, gospodine predsjedniče.

Najkraće moguće o sadržaju našeg amandmana govorio sam povodom rasprave o Predlogu odluke o izmjeni etičkog kodeksa.

Dakle, mi smo amandmanom predložili da se umjesto rješenja koje je ponuđeno predlogom izmjene ove odluke koje po našem sudu suprotno pravnom poretku Crne Gore, direktno suprotno Ustavu, ponudi rješenje da su poslanici u roku od 30 dana nakon verifikovanja njihovog poslaničkog mandata dužni da Skupštinu obavijeste i da obavijeste javnost objavljivanjem tog podatka u najmanje dva štampana javna glasila koja izlaze u Crnoj Gori o činjenici da se eventualno protiv njih vodio ili vodi krivični postupak za krivično djelo za koje se može izreći kazna zatvora u vremenu u trajanju duže od šest mjeseci, ili da je eventualno protiv njih krivični postupak zastario. Pri tome imamo na umu da naše izborno zakonodavstvo ne predviđa obavezu da kada se odgovarajuća dokumentacija koja se za svakog kandidata za poslanika prilaže uz izvornu listu ne predviđa da se dostavlja i iz kaznene evidencije. Pri takvom stanju stvari, mislimo da elementarna odgovornost i prema Parlamentu i prema javnosti da se ovo rješenje nađe u etičkom kodeksu poslanika. Hvala.

PREDŠEDNIK RANKO KRIVOKAPIĆ:

Hvala.

SNEŽANA JONICA:

Dakle, samo da naglasim Amandman koji sam ja podnijela, koji ste maloprije pomenuli, ako je postao amandman /Prekid/ koji su predložili kolege, samo što je dodat kao novi član, a ne na mjestu gdje su oni pravno-tehički predvidjeli. Dakle, doslovce ista norma je dodata onako kako je bila predložena njihovim amandmanom i proširena još jednim pasusom.

PREDŠEDNIK RANKO KRIVOKAPIĆ:

Siguran sam da kolega Kaluđerović to zna kao odličan pravnik. Glasamo amandman kolege Kaluđerovića.

Bitno je da nije u koaliciji.

Hvala vam. Glasala su 53 poslanika - 22 za, četiri protiv, 27 uzdržanih. Amandman nije dobio većinu.

Kolega Bojaniću, dva amandmana. Izvolite.

MLADEN BOJANIĆ:

Zahvaljujem.

Amandman 1, u članu 1 Predloga odluke, poštovanje izvoljne volje građana, poslanik koji napusti ili bude isključen iz partije sa čije izborne liste je izabran, a nakon toga ne podnese

ostavku na poslaničku funkciju postupa u skladu sa Ustavom, zakonima, etičkim načelima i standardima.

Kratko obrazloženje. Poslanik koji je napustio ili je isključen iz partije ne krši izbornu volju građana iz prostog razloga jer je njegovo ime bilo na izbornoj listi.

Zahvaljujem.

PREDŠEDNIK RANKO KRIVOKAPIĆ:

Hvala.

Čuli smo Vaše amandmane.

Amandman 1. Izvolite.

Hvala vam. Glasalo je 50 poslanika - 10 za, 10 protiv, 30 uzdržanih. Amandman nije dobio potrebnu većinu.

Amandman 2, kolega Bojaniću.

MLADEN BOJANIĆ:

Amandman 2. U članu 1 /Prekid/ tri nova člana koja glase: Član 7b, poštovanje birača, poslanici izabrani sa izborne liste partije, koja je tokom predizborne kampanje promovisala smjenu u postojećoj vlasti, a nakon izbora restartovala program i vodi aktivnosti u cilju očuvanja te iste vlasti, postupaju suprotno osnovnim načelima etičkim načelima i standardima, to jeste stvaraju birače.

Obrazloženje. Svaka promjena preizbornih stavova partije nakon izbora je varanje birača.

Drugi stav, član 7c, poštovanje liste kandidata. Poslanik partije koju je napustilo više od 3/4 kandidata sa izborne liste dužan je zastupati političke stavove za koje je ta lista dobila podršku birača na izborima, jer promjene stavova nemaju izborni legitimitet, a partija se treba javno izviniti kandidatima koji su je napustili zbog neslaganja sa promjenom predizborne politike. 7c - partija koju je zbog promjene političkih stavova napustilo više od 3/4 kandidata sa izborne liste gubi izborni legitimitet.

I treći stav, član 7d, poštovanje stranačkih dokumenata i prava poslanika na informisanje. Poslaniku za koga je partija javno saopštila da je isključen iz članstva a nije mu dostavljena odluka o navodnom isključenju, partija je dužna uputiti javno izvinjenje za nedostavljanje takve odluke i bez odlaganja dostaviti odluku i sva akta koja prate takvu navodnu odluku, uključujući zapisnike i spisak prisutnih na navodnim sjednicama organa partije na kojima je ta odluka donešena.

Kratko obrazloženje.

Ovom normom poslaniku se obezbjeđuje osnovno pravo na informisanost o pitanju koje definiše njegov partijski stav. Dakle, nijesam tražio i ne smatram da ove stvari treba da budu definisane etičkim kodeksom, ali s obzirom da su se kolege odlučile da definišu, onda ajde da to proširimo, uobličimo i da to bude jedna puna definicija izborne volje.

Zahvaljujem.

PREDŠEDNIK RANKO KRIVOKAPIĆ:

Glasamo Vaš amandman. Izvolite.

Hvala vam. Glasala su 42 poslanika - 16 za, nije bilo protiv, 26 uzdržanih. Vaša inspirativna analiza nije dobila potrebnu većinu.

I glasamo sada Predlog odluke o dopuni etičkog kodeksa poslanika. Izvolite.

Dug je put do zajedničke etike.

Hvala vam. Glasalo je 65 poslanika - 27 za, 11 protiv, 27 uzdržanih. Vaša odluka nije dobila potrebnu većinu.

Idemo na predlog zaključaka Odbora za ekonomiju, finansije i budžet povodom održanog kontrolnog saslušanja na temu sprovođenja politike, odnosno Zakona u oblasti koncesija, sa osvrtom na realizaciju zaključaka Skupštine Crne Gore donijetih povodom razmatranja Izvještaja o radu Komisije za koncesije za 2013. godinu. Naš Odbor za ekonomiju, finansije i budžet je na osnovu održanog kontrolnog saslušanja predložio Skupštini da usvoji zaključke.

Stavljam na glasanje Predlog zaključaka Odbora. Izvolite.

Hvala vam. Glasalo je 48 poslanika - 42 za, nije bilo protiv, pet uzdržanih. Usvojili smo Predlog zaključaka Odbora za ekonomiju, finansije i budžet.

Predlog zakona o Morskom dobru.

Da se malo rashladite. Nema pauze.

Molim vas. Ako mogu ja, možete i vi.

U redu. Dajem 10 minuta pauzu.

PREDŠEDNIK RANKO KRIVOKAPIĆ:

Idemo na Predlog zakona o Morskom dobru.

Glasamo ga u načelu. Izvolite. Za, protiv, uzdržani? Hvala vam.

Glasala su 64 poslanika - 41 za, 22 protiv, jedan uzdržan. Utvrdili smo ga u načelu. Bilo je 96 amandmana, i to: Vlada Crne Gore četiri amandmana koji su sastavni dio predloga zakona; poslanica Maja Marija Čatović pet amandmana. Od amandmana 4 i 5 je odustala, a o amandmanima 1, 2 i 3 treba glasati.

Poslanici Predrag Sekulić, Branko Čavor, Marta Šćepanović i Slobodan Radović 21 amandman, koji su sastavni dio predloga zakona, s tim što je amandman 6 izmijenjen u formulaciji.

Poslanica Draginja Vuksanović i Džavid Šabović, osam amandmana od kojih su amandmani 2 i 4 sastavni dio predloga zakona, a o amandmanima 1, 3, 5, 6, 7 i 8 treba glasati. Hvala, kolegice Vuksanović.

Poslanica Dragičević šest amandmana o kojima treba glasati. Hvala, kolegice.

Poslanik Nimanbegu 10 amandmana od kojih je amandman 1 u izmijenjenoj formulaciji sastavni dio predloga zakona, a o amandmanima 2, 3, 5 i 10 je odustao. O amandmanima 4, 6, 7, 8 i 9 treba glasati. Poslanica Branka Bošnjak, devet amandmana o kojima treba glasati.

Poslanici Milić, Jonica, Damjanović, Nišavić, Marković, Šarančić, 7 amandmana, od koji su amandmani 2, 6 i 7 dio sastavnog predloga zakona, a o amandmanima 1, 3, 4 i 5 treba glasati. Koleginica Jonica je odustala još i od amandmana 7 danas. Nije više sastavni dio predloga zakona, nego ste ga povukli. To nije moguće. Znači, ne možete ga povući, on je već sastavni dio predloga zakona, nijeste više vlasnik toga. Molim kolege iz službe da to nauče.

Znači, amandman sedam je sastavni dio predloga zakona. Ne može biti povučen.

Molim vas, kolege, napravićemo grešku. Znači, kolege Perić i Tuponja tri amandmana koji su sastavni dio predloga zakona.

Poslanici Gojković, Abazović, Gošović 10 amandmana, od koji su amandmani 3 i 7 u izmijenjenoj formulaciji sastavni dio predloga zakona, a o amandmanima 1, 2, 4, 5, 6, 8, 9 i 10 treba glasati. Znači, ova dva su samo van toga.

Poslanici Gojković i Abazović tri amandmana, od kojih je amandman 3 sastavni dio predloga zakona, a o amandmanima 1 i 2 treba glasati. Hvala vam.

Poslanik Danilović četiri amandmana. Od amandmana 3 je odustao, a o amandmanima 1, 2 i 4 treba glasati. Hvala, kolega Daniloviću.

Poslanik Gojković jedan amandman o kojem treba glasati. Hvala, kolega Gojkoviću.

Poslanik Abazović i Genci Nimanbegu, jedan amandman o kojem treba glasati. Hvala vam.

Dritan Abazović, četiri amandmana od kojih je amandman 2 u izmijenjenoj formulaciji sastavni dio predloga zakona, a o amandmanima 1, 3 i 4 treba glasati. Hvala vam.

'Ajmo na obrazlaganje. Koleginica Čatović tri, ušli su u proceduru.

MARIJA ČATOVIĆ:

Samo da kažem da sam odustala od amandmana 4, 5 zbog toga što je u amandmanima kolega Peđa Sekulića potpuno ista tema i prihvaćeno je ono što je ustvari bila moja intencija. Ja ću takođe i odustati od amandmana dva zato što taj amandman je inkorporiran u amandmanu jedan isto ove grupe poslanika mojih kolega. A od amandmana 1 i amandmana 3 ne.

Amandman 1. U članu 3 stav 1 u tački 1 riječi "unutrašnje morske vode i kanale spojene sa morem brišu" se.

Obrazloženje: Ocjenjujući za potrebno da se svi pojmovi i objekti koji predstavljaju morsko dobro, a posebno morsku obalu kao dio obuhvataorskog dobra definišu pojedinačno, što je učinjeno za pojedine pojmove članovima 35 i 37 predloga zakona uvođenjem pojmovnika kako bi se izbjegao voluntarizam u njihovom određivanju, a time i prilikom utvrđivanja režima njihovog korišćenja predlaže se brisanje gore navedenih pojmova ili njihovo preciziranje.

Amandman 3. U članu 6 u stavu 2 poslije riječi "je u" dodaju se riječi "po pravilu".

Obrazloženje: Stečena pravna svojina na nepokretnostima koje su vlasništvo građana i pravnih lica posebno na području Bokokotorskog zaliva a na kojima su izgrađeni objekti u privatnom vlasništvu ne mogu biti anulirani donošenjem zakona bez prethodno sprovedenog postupka za isplatu pravične naknade.

Saglasno gore navedenom, ustavnim opredjeljenjima ne može se zakonom ognorisati ranije stečeno pravo svojine na djelovima obale na kojima su izgrađeni objekti u privatnom vlasništvu a koji tu postoje vjekovima. Zahvaljujem.

PREDŠEDNIK RANKO KRIVOKAPIĆ:

Hvala. Izvinite. Dogovoramo se oko amandmana 7 koleginice Jonice, pa zato telefoniram.

Glasamo amandman 1 koleginice Čatović. Izvolite. Hvala vam.

Glasala su 52 poslanika - 26 je bilo za, četiri protiv, 22 uzdržana, a za amandman potrebna je većina 41.

Amandman 3 ste obrazložili, ili ćete dodatno?

Glasamo amandman 3. Izvolite. Hvala vam.

Glasalo je 46 poslanika - 27 za, dva protiv, 17 uzdržanih. Amandman nije dobio potrebnu većinu.

Idemo na amandmane poslanice Vuksanović i kolege Šabović. Izvolite.

DRAGINJA VUKSANOVIĆ:

Hvala Vam.

Naš prvi amandman - U članu 3 nakon riječi "morska obala" unosi se riječ "luke" i dalje kao u tekstu predloga zakona. Smatramo ako je u članu 3 takstativno nabrojano da morsko dobro obuhvata i obalu i unutrašnje morske vode i privezišta, pristaništa, sidrišta i tako dalje, da treba da se nađu i luke.

Predlagač je odbio ovaj amandman uz obrazloženje da se luke podrazumijevaju. Ne vidimo razloga da se luke podrazumijevaju ako su privezišta, sidrišta, šetališta uz more, hridi,

limani, grebeni nabrajani, a da luke nijesu nabrojane. Mi smatramo da kao dio morskog dobra mora da stoje luke.

Predsjedniče, ako možemo da se izjasnimo poslije svakog pošto ima više amandmana. Hvala.

PREDŠEDNIK RANKO KRIVOKAPIĆ:

Izvolite. Za, protiv, uzdržani? Hvala vam.

Glasala su 63 poslanika - 34 za, devet protiv, 20 uzdržanih. Amandman nije dobio potrebnu većinu.

Amandman 3 koleginice Vuksanović.

DRAGINJA VUKSANOVIĆ:

Amandman 3 smatramo da treba da predviđa da se pravo svojine koje ste steklo ograničava do isteka ugovora o koncesiji. Ja ne poznajem nijedan zakon o svojinsko-pravnim odnosima ili svojinski zakon od rimskog prava do danas, ni u anglo-američkom sistemu prava, ni u evro-kontinentalnom sistemu prava koji predviđa da se pravo svojine može vremenski ograničiti. To je urađeno ovim zakonom - da se pravo svojine vremenski ograničava do isteka ugovora o koncesiji. Poznato je da se pravo svojine može ograničiti konstituisanjem neke zakonske službenosti u opštem javnom interesu, a da se ograničava stečeno pravo svojine do isteka ugovora nijedan zakon na svijetu ne poznaje iz svojinsko-pravne oblasti. Mi predlažemo da se to briše. Hvala.

PREDŠEDNIK RANKO KRIVOKAPIĆ:

Hvala vam. Glasamo amandman koleginice Vuksanović. Hvala vam.

Glasala su 63 poslanika - 37 za, devet protiv, 17 uzdržanih. Amandman nije dobio potrebnu većinu. Izvolite.

Koleginica Vuksanović i amandman 5.

DRAGINJA VUKSANOVIĆ:

...slažemo da ako građani ne mogu da pristupe morskome dobru kao jednom opštem dobru bez način da se prođe kroz nečije privatno imanje ili privatno dvorište podržavamo ovaj član 32 da se konstituiše pravo nužnog prolaza, kao sama stvarna službenost. Međutim, ono što je bitno jeste da mi smatramo /Prekid/ član 33. Ako se na drugi način ne može obezbijediti prilaz morskome dobru radi opšte upotrebe morskog dobra, agencija će pokrenuti postupak eksproprijacije. Zašto se mi ne slažemo sa ovim? Ako neko neće da dozvoli da se prođe kroz njegovo dvorište ili imanje da bi se došlo do nekog opšteg dobra koje pripada morskome dobru, onda se pokreće postupak gdje sud pravosnažnom sudskom odlukom utvrđuje, to jest konstituiše pravo nužnog prolaza. U tom slučaju svaki građanin mora da poštuje pravosnažnu sudsku odluku. U suprotnom, ako je sudska odluka negativna, to jeste ako se ne odredi nužni prolaz, u sudskoj odluci u obrazloženju presude moraju biti navedeni razlozi zbog čega se ne odobrava pravo nužnog prolaza. I ta pravosnažna sudska odluka mora se poštovati. I u jednom i u drugom slučaju nema mjesta eksproprijaciji, a ako je pozitivna odluka, pravo nužnog prolaza će se konstituisati sudskom odlukom i ona postaje obavezujuća za vlasnika tog dobra. Zato smatramo da je malo više uložennja u taj privatni posjed mimo tih sudskih odluka - bilo da su one pozitivne ili negativne. Hvala.

PREDŠEDNIK RANKO KRIVOKAPIĆ:

Izvolite.

Za, protiv, uzdržani? Hvala vam.

Glasalo 70 poslanika - 45 za, šest protiv, 19 uzdržanih,. Amandman 5 je prihvaćen.
Amandman 6 kolegice Vuksanović.

DRAGINJA VUKSANOVIĆ:

... stav 3 koji kaže da vrste, namjene i uslove korišćenja kupališta, uključujući pristup i kretanje lica smanjene pokretljivosti i lica sa invaliditetom propisuje organ državne uprave nadležan za poslove turizma. Mi smo radi preciziranja ovog člana, da ne bi bilo da se ovaj član odnosi samo na lica smanjene pokretljivosti i lica sa invaliditetom, iza ovog stava dodali jedan stav - da su kupališta pristupačna svima pod istim uslovima, bez bilo kakvih dozvola i ograničenja nadležnih organa, kako bismo ovaj dio uskladili sa članom 10 stav 1 tačka 10 Zakona o državnoj imovini. Zahvaljujem.

PREDŠEDNIK RANKO KRIVOKAPIĆ:

Izvolite. Hvala vam.

Glasalo je 68 poslanika - 42 za, četiri protiv, 22 uzdržana. Amandman je dobio potrebnu većinu.

Amandman 7 kolegice Vuksanović. Izvolite.

DRAGINJA VUKSANOVIĆ:

Postojeći amandman je u skladu sa onim koji sam podnijela prvi. U članu 25 nakon riječi „morska obala" unosi se riječ „luke" i dalje kao u tekstu predloga zakona. Znači, on je u saglasnosti obrazloženja u odnosu na amandman 1. Samo da napomenem. U sadašnjem Zakonu o morskom dobru luke su dio morskog dobra i nabrojane su. Ja zaista ne znam zašto je to izostavljeno iz ovog predloga zakona. Zašto su luke izostavljene?

PREDŠEDNIK RANKO KRIVOKAPIĆ:

Hvala Vam.

Glasamo o amandmanu 7. Izvolite. Hvala vam.

Glasalo je 59 poslanika - 34 za, četiri protiv, 21 uzdržan. Amandman nije dobio potrebnu većinu. I amandman 8.

DRAGINJA VUKSANOVIĆ:

...zato što se ne upisuje pod 1. morsko dobro, nego se upisuju prava na morskom dobru. Drugo, ovo nije samo jezička stvar, nego postoje prema Zakonu o državnom premjeru i katastru i Zakona o svojinsko-pravnim odnosima tri vrste upisa u katastar, uknjižba, prebilježba i zabilježba. Uknjižba je konačno sticanje na gubitak zemljišno-knjižnih prava i to se obično odnosi na sticanje prava svojine. Pa da ne bismo došli u zabludu da se može desiti da na morskom dobru upisujemo pravo svojine, onda treba izbrisati upis morskog dobra, pa staviti - zabilježbu prava na morskom dobru, jer morsko dobro ostaje u državnoj svojini i možemo govoriti o zabilježbi prava. Zahvaljujem.

PREDŠEDNIK RANKO KRIVOKAPIĆ:

Glasamo amandman 8, da ne bismo imali sporove oko svojinskih prava. Izvolite. Hvala vam.

Glasalo je 66 poslanika - 44 za, tri protiv, 19 uzdržanih. Ovaj amandman je prihvaćen. Izvolite.

DRAGINJA VUKSANOVIĆ:

Htjela sam samo jednu tehničku napomenu. To su mi sugerisali na amandman 2 gdje se umjesto riječi „prilaz“ stavi riječ „pristup“, a ja sam objašnjavala razliku. Potpuno smo izostavili samo da to upodobimo i u kaznenim odredbama, jer ukoliko ne bi predlagač to prihvatio za kaznene odredbe, onda se ovaj zakon ne bi mogao primjenjivati u slučaju da se izglasa u Parlamentu. Pa onda su mi rekli da ovdje na plenumu kažem da bi to ušlo u stenogram, pretpostavljam da bi predlagač prihvatio ako je prihvatio ovaj amandman.

PREDŠEDNIK RANKO KRIVOKAPIĆ:

Postoji materijalna norma koja se sprovodi. Zabilježite to. To je jezičko usklađivanje. Hvala vam.

Idemo na amandmane kolegice Dragičević - 1, 2, 3, 4, 5 i 6. Izvolite.

LJERKA DRAGIČEVIĆ:

Nema toliko. Pošto su /Prekid/ prihvaćeni, tako da od amandmana 1 odustajem, jer je ista tematika. Od amandmana 2 takođe. Amandman 3 ista tematika, ali je njihov prihvaćen. Amandman 4 njega ću da pročitam.

PREDŠEDNIK RANKO KRIVOKAPIĆ:

Znači, prepisuju od Vas, kolegice.

LJERKA DRAGIČEVIĆ:

Ne, ne, oni su pokupili sve od svih amandmana, pa su onda vidjeli što je najbolje.

PREDŠEDNIK RANKO KRIVOKAPIĆ:

Znači, ne samo od Vas.

LJERKA DRAGIČEVIĆ:

To je očito bilo, jer 21 amandman da daju, a niko ne zna šta je more.

U prvom stavu člana 9 Prijedloga zakona o morskome dobru poslije riječi „prihvatnim kapacitetom sredine“ dodaju se riječi „i u tom smislu preispitati pretvaranje starih, stoljetnih, gradskih luka u marine namjenom morskog dobra, a posebno zato što morskome dobro uživa posebnu zaštitu, što mora i dokazati“.

Obrazloženje:

Stoljetne gradske luke građene su na mjestima gdje je najveća zaštita brodova od čudi mora i te luke nemaju protok mora koji mora biti u marinama. Luke ostavite i gradovima, jer je to srce ne samo grada, već i mediteransko obilježje.

PREDŠEDNIK RANKO KRIVOKAPIĆ:

Nadam se da ste čuli amandman 4 kolegice Dragičević.

Hvala. Glasala su 64 poslanika - 44 za, nije bilo protiv, 20 uzdržanih. Vaš amandman o lukama je prihvaćen.

Izvolite.

LJERKA DRAGIČEVIĆ:

Amandman 5, obaviještena sam od predstavnika /Prekid/ odluku da ne može da bude u zakonu. I amandman 6 se duplira, jer ja sam tražila da se isključi Morsko dobro da će prestati da važi kad se osnuje agencija. Oni su rekli da se to podrazumijeva i da to ne moram dva puta da metnem u zakon. Zahvaljujem.

PREDŠEDNIK RANKO KRIVOKAPIĆ:

Idemo dalje. Kolega Nimanbegu pet amandmana - 4, 6, 7,8 i 9. Izvolite.

GENCI NIMANBEGU:

Krećem od broja 4 pošto je Vlada dala amandman od ovih četiri amandmana koji na neki način amandman 1, 2, 3, i 5 stavlja van potrebne funkcije ili usložnjava njihovo prihvatanje. Stoga, objasniću amandman 4 koji je u proceduri i dalje.

Znači, ovim amandmanom želimo postići decentralizaciju u procesu odlučivanja i određivanja oko granice Morskog dobra. U Vladinom predlogu stoji da će se ići kroz mišljenje opština. Mi smo dali ovakvu definiciju - Granicu Morskog dobra na kopnu i granice morske obale utvrđuje Skupština Crne Gore na usaglašeni predlog Vlade Crne Gore i lokalne samouprave primorske opštine.

Ovim se postiže, drage kolege, da jedna procedura gdje je lokalna samouprava imaće jaku ulogu u određivanju granica.

Sa druge strane, smatramo da je Državna komisija sačinjena sa previše predstavnika izvršne vlasti, pa smo dali sljedeći predlog - Da budu četiri predstavnika iz izvršne vlasti i svaka opština da ima jedan predlog, dok 11. član bi bio iz nevladinih organizacija iz zaštite životne sredine i uređenja prostora. To bi bio ovaj amandman. Očekujem, kolege, vašu podršku. Hvala.

PREDŠEDNIK RANKO KRIVOKAPIĆ:

Amandmana 4 kolege Nimanbegua.

Izvolite. Za, protiv, uzdržani?

Hvala vam. Glasala su 62 poslanika - 38 za, nije bilo protiv, 24 uzdržana. Amandman nije dobio potrebnu većinu.

Amandman 6. Izvolite.

GENCI NIMANBEGU:

Ovaj zakonski predlog Vlade usložnjava posao nas iz Opštine Ulcinj pošto mi dugo čekamo promjenu granice ingerencija i posebno ingerencija u dijelu prostornog planiranja. Jer, Morsko dobro koje je bilo određeno 1992. godine ili 1993, tek 2007. je uvršteno na neki način zakonski putem Plana posebne namjene za Morsko dobro. Ingerencije po tom planu, pošto je državni planski document, pripadaju Vladi.

Amandmani 6 i 7 su u paketu. Oni definišu da planiranje u onom području gdje se granica bude mijenjala, automatski ide prema opštinama i glasi da se za područje Morskog dobra donosi se plan posebne namjene u skladu sa zakonom; za područje koje je pripadalo prostornom planu područja posebne namjene, službeni list taj i taj, a utvrđivanjem granica Morskog dobra ostaje van tog područja ingerencije prostornog planiranja se vraćaju lokalnim samoupravama.

Naime, mi iz Ulcinja tražimo isti tretman kao sve ostale opštine, jer smo mi područjem Plana posebne namjene imali 57% teritorije, a druge opštine nijesu imale problema sa prostornim planiranjem kako mi imamo.

PREDŠEDNIK RANKO KRIVOKAPIĆ:

To se podrazumijeva ako nije Morskog dobra da je vaše, ali evo.

Izvolite, amandman 6.

Hvala vam. Glasalo je 58 poslanika - 38 za, tri protiv, 17 uzdržanih. Amandman 6 nije dobio potrebnu većinu.

Ostajete pri amandmanu 7? Želite li da ostane u proceduri jer je vezan za amandman 6? U redu.

Glasamo o amandmanu 7. Biće još jedna čudna norma u zakonu, nažalost.

Hvala vam. Glasalo je 50 poslanika - 32 za, nije bilo protiv, 18 uzdržanih. Amandman nije dobio potrebnu većinu.

Amandman 8 kolege Nimanbegua.

GENCI NIMANBEGU:

Amandmanu 8 - u članu 26 zakona predloženo je da vlasniku imovine, eventualno vlasniku imovine, jer po našem stavu privatne imovine u Morskom dobru ne bi trebalo imati, tako bi trebala biti određena granica Morskog dobra, ako treba ponuditi vlasniku državi nepokretnost prije prodaje ovdje je ostavljen rok od 30 dana da Vlada da odgovor. Smatramo da je to kratak rok i da bi rok trebao da bude na 60 dana.

Znači amandman glasi - riječ "30 dana" mijenja se riječima "60 dana".

PREDŠEDNIK RANKO KRIVOKAPIĆ:

Čuli ste. Glasamo.

Suština problema nije u tome. Suština je u pravu preče kupovine.

Hvala vam. Glasalo je 57 poslanika - 38 za, nije bilo protiv, 19 je bilo uzdržano.

Amandman 9 kolege Nimanbegua.

GENCI NIMANBEGU:

Prije nego što sam obrazložio amandman 9 /Prekid/ amandmana koji je predat, sigurno može doći do kolizije određene. Moj amandman je sljedeći - član 31 Predloga zakona se mijenja i glasi: prilaz Morskoj obali, plažama, kupalištima je slobodan i besplatan.

U aktuelnom predlogu zakona stoji, ali su kolege iz DPS -a promijenili svojim amandmanom. Stojalo je da je besplatan i pod pravilu po pravim uglom, odnosno najkraćim putem. Taj dio je brisan tako da bi ovaj amandman poboljšao zakon koji teško da će imati podršku u parlamentu.

PREDŠEDNIK RANKO KRIVOKAPIĆ:

Hvala, kolega Nimanbegu.

Glasamo Vaš amandman.

Hvala vam. Glasao je 61 poslanik - 41 za, nije bilo protiv, 20 uzdržanih. Amandman je dobio potrebnu većinu.

Idemo na 9 amandmana kolegice Bošnjak. Izvolite.

BRANKA BOŠNJAK:

U članu 5 stav 1 Predloga zakona poslije riječi "u daljem tekstu državna komisija" dodaju se riječi "uz saglasnost Skupštine Crne Gore".

Naime, predlogom člana 5 stavom 1 Vlada predlaže da granicu Morskog dobra na kopnu i granicu morske obale utvrđuje Vlada na predlog državne komisije za utvrđivanje granica Morskog dobra na kopnu.

S obzirom da se radi o vrlo osjetljivim pitanjima koja dugi niz godina izazivaju različita sporenja, gore navedenim amandmanom se predlaže da za granicu koju utvrdi Vlada na predlog državne komisije za utvrđivanje granice Morskog dobra na kopnu istovremeno i Skupština Crne Gore mora dati saglasnost. Ja sam da se i mi malo umiješamo u ovo, jer ne vjerujem Vladi.

PREDŠEDNIK RANKO KRIVOKAPIĆ:

Dakle, sistemska stvar. Planski akti svugdje u Evropi su zakonodavne aktivnosti. Već je to izmješteno, da se donosi plan tamo, onda makar na zonu tog izmještanja bi trebala da ima saglasnost zakonodavno tijelo. Jer, planski akat je zakon za prostor.

Glasamo amandman kolegkinice Bošnjak. Izvolite. Ovdje je samo na granicu. Ostaje pravo da se planira prostor.

Mogu li zaključiti glasanje? Stigao je zlatni glas.

Hvala vam. Glasalo je 68 poslanika - 42 za, sedam protiv, 19 uzdržanih. Amandman je prihvaćen.

Amandman 2.

BRANKA BOŠNJAK:

Amandman 2. U članu 5 stav 1 dodaju se riječi " i ima pravo veta na odluke Državne komisije za utvrđivanje granice Morskog dobra na kopnu".

Naime, predlogom člana 5 stavom 1 Vlada predlaže da granicu Morskog dobra i morske obale utvrđuje Vlada na predlog Državne komisije za utvrđivanje granica Morskog dobra na kopnu, koja ima sedam stalnih članova i jednog člana predstavnika primorske opštine za koju se utvrđuje granica Morskog dobra.

S obzirom da je propisano da Državna komisija ima sedam članova, uvijek postoji mogućnost da se mišljenje predstavnika primorske opštine ne uvaži, bez obzira što je on po prirodi stvari najbolje upućen u interese svoje opštine.

Stoga se amandmanom predlaže da predstavnik primorske opštine ima pravo veta na odluke Državne komisije za utvrđivanje granica Morskog dobra, a kasnije sam predložila sljedećim amandmanom da ukoliko se ne izglasa, onda dvotrećinskom većinom odlučuje da se ne bi stopiralo. To je taj.

PREDŠEDNIK RANKO KRIVOKAPIĆ:

Hvala, kolegkinice Bošnjak, čuli smo Vas.

Hvala. Glasamo amandman 2.

Molim vas, kolege, možemo li zaključiti glasanje?

Hvala vam. Glasalo je 57 poslanika - 36 za, četiri protiv, 17 uzdržanih. Amandman nije dobio potrebnu većinu.

Amandman 3 kolegkinice Bošnjak. Izvolite.

BRANKA BOŠNJAK:

Nema smisla pošto ovaj amandman nije prošao.

Amandman 4 - stav 2 se briše. Predlogom člana 20 stav 2 Vlada predlaže da na Statut Agencije za upravljanje Morskim dobrom saglasnost daje Vlada. Amandmanom se predlaže brisanje ovog stava iz razloga što Agencija za svoj rad treba da odgovara Skupštini, pa je samim tim nepotrebno da na statut Agencije saglasnost daje Vlada.

Na statut Agencije za upravljanje Morskim dobrom propisano je da saglasnost daje Vlada, a ja smatram da treba brisati to iz razloga što Agencija za svoj rad treba da odgovara Skupštini. Samim tim je nepotrebno da na to daje saglasnost Vlada.

PREDŠEDNIK RANKO KRIVOKAPIĆ:

Hvala vam. Glasalo je 65 poslanika - 36 za, šest protiv, 23 uzdržana. Konstatujem da amandman nije dobio potrebnu većinu.

Izvolite.

BRANKA BOŠNJAK:

Amandman broj 5. U članu /Prekid/ Predloga zakona mijenja se i glasi: "Agencija podnosi Skupštini Crne Gore godišnji izvještaj o stanju Morskog dobra i finansijski izvještaj najkasnije do 30. aprila tekuće za prethodnu godinu".

Predlogom člana 21 stavom 1 Vlada predlaže da Agencija za upravljanje Morskim dobrom podnosi Vladi godišnji izvještaj o stanju Morskog dobra, kao i finansijski izvještaj. Amandmanom se predlaže da Agencija umjesto Vladi ima obavezu dostavljanja izvještaja Skupštini, iz razloga što Agencija za svoj rad treba da odgovara poslanicima i građanima Crne Gore, a sve u cilju veće i bolje kontrole nad radom Agencije za upravljanjem Morskim dobrom. Ovo tim prije što je rad postojećeg javnog preduzeća za upravljanje Morskim dobrom u prethodnim godinama praćen raznim optužbama da prihod koji to preduzeće u primorskim opštinama ubira od strane naknada po osnovu korišćenja Morskog dobra nije praćen potrebnim ulaganjima u primorske opštine, već je nerijetko korišćen za popravlanje rupa u budžetu Crne Gore; zatim za dodjelu neopravdanih donacija, ili sponzorstava, neracionalno trošenje novca za dnevnice ili službena putovanja i slično.

Mislim da Skupština treba to da kontroliše i da finansijski izvještaj i izvještaj o radu pogleda.

PREDŠEDNIK RANKO KRIVOKAPIĆ:

Hvala Vam. Glasanje. Bolje više kontrole.

Hvala vam. Glasalo je 67 poslanika - 37 za, šest protiv, 24 uzdržana. Amandman 5 nije prihvaćen.

Amandman 6. Izvolite.

BRANKA BOŠNJAK:

Bošnjaci će meni to da podrže.

Amandman 6. /Prekid/ Članom 27 stavom 1 propisano je da objekti na Morskom dobru koji su trajno povezani sa Morskim dobrom sastavni su dio Morskog dobra ako zakonom nije drugačije određeno.

Međutim, stavom 2 se predlaže da izuzetno od stava 1 ovog člana na objektu koji je izgrađen na Morskom dobru na osnovu koncesije za vrijeme trajanja koncesije može se steći pravo svojine ili drugo pravo koje traje do isteka koncesije, dok se stavom 3 predlaže da nakon isteka koncesije, iz stava 2 ovog člana, objekti su sastavni dio Morskog dobra ako ugovorom o koncesiji nije utvrđena obaveza njihovog uklapanja.

Dakle, predlagač nije valjano niti argumentovano obrazložio zašto se predlaže izuzetak od stava 1 pomenutog člana kada su u pitanju objekti koji su izgrađeni po osnovu koncesije. Potpuno je pravno neutemeljeno izuzimati objekte izgrađene na Morskom dobru po osnovu koncesije iz režima da su sastavni dio Morskog dobra ukoliko su trajno povezani sa Morskim dobrom.

Koliko se radi o neopravdanom rješenju pokazuje to što je, recimo, u pravu opštepoznato da je sastavni dio stvari i pripadak stvari ukoliko je u njegovoj funkciji, pa je ovo nesporno analogna pravna situacija koja se odnosi i na gore navedeni član Predloga zakona o Morskom dobru.

PREDŠEDNIK RANKO KRIVOKAPIĆ:

Ne može biti koncesija nešto što nije u tom trenutku više /Prekid/ To je nemogući pravni model što piše.

Izvolite, stavljam na glasanje. Neprimjenjiva norma i ako ostane.

Mogu li zaključiti glasanje?

Hvala vam. Glasao je 61 poslanik - 38 za, šest protiv, 17 uzdržanih. Amandman nije dobio potrebnu većinu.

Izvolite, koleginice.

BRANKA BOŠNJAK:

Amandman 7. U članu 29 Predloga /Prekid/ glasi - Ugovor o zakupu zaključuje se na period od jedne do tri godine i dotadašnji stav 3 postaje stav 4.

Predlogom člana 29 Vlada nije definisala vremenski period na koji se može zaključiti ugovor o zakupu Morskog dobra, pa se amandmanom predlaže da on iznosi od jedne do tri godine, jer smatramo da rok od tri godine je sasvim dovoljan rok za izdavanje na zakup.

PREDŠEDNIK RANKO KRIVOKAPIĆ:

Hvala Vam. Amandman 7. Izvolite.

Mogu li zaključiti glasanje?

Hvala vam. Glasao je 59 poslanika - 38 za, osam protiv, 13 uzdržanih. Amandman nije dobio potrebnu većinu.

Amandman 8.

BRANKA BOŠNJAK:

U članu 55 stav 3 /Prekid/ granice morske obale izvršiće se u roku od šest mjeseci, a utvrđivanje ranica Morskog dobra u roku od 12 mjeseci od dana imenovanja Državne komisije za utvrđivanje granica Morskog dobra na kopnu. Ovo je smanjen rok za pola. Pošto je Vlada predlagala 12 odnosno 24, ja smatram da je dovoljno šest mjeseci i godina dana.

PREDŠEDNIK RANKO KRIVOKAPIĆ:

Hvala Vam. Čuli smo obrazloženje. Glasamo amandman koleginice Bošnjak, broj 8.

Hvala vam. Glasalo je 56 poslanika - 37 za, sedam protiv, 12 uzdržanih. Amandman nije dobio potrebnu većinu.

Amandman 9 koleginice Bošnjak.

BRANKA BOŠNJAK:

Član 24 stav 2 Predloga zakona mijenja se i glasi: U bazu iz stava 1 ovog člana unose se podaci o životnoj sredini Morskog dobra, uključujući kvalitet morske vode na javnim kupalištima, namjeni prstora Morskog dobra, uključujući objekte na Morskom dobru, njihov položaj i površinu, podatke o prostoru Morskog dobra, odnosno fizičku strukturu i uspostavljenom režimu korišćenja, kao i druge podatke od značaja za upravljanje Morskim dobrom.

Ovdje smo proširili podatke, odnosno te parametre koje treba da sadrži baza podataka u odnosu na predlog koji je dala Vlada. Mislimo da treba uvesti i ovo o životnoj sredini.

PREDŠEDNIK RANKO KRIVOKAPIĆ:

Hvala.

Glasamo amandman 9 koleginice Bošnjak. 21 još amandman imamo.

Hvala vam. Glasao je 57 poslanika - 35 za, pet protiv, 17 uzdržanih. Amandman nije dobio potrebnu većinu.

Idemo na amandmane koleginice Jonice, ali i kolega Milića, Damjanovića, Nišavića, koleginice Marković i kolege Šarančića.

Kolega Milić. On je jedini tako blizu mora. Ja sam bio vrlo precizan.

SRĐAN MILIĆ:

... trajati jedno sat vremena sada obrazlaganje.

Hoćete li mi samo ponoviti što su prihvatili jer imam dvije informacije? Na odboru je prihvaćeno nešto, a poslije toga je došlo mišljenje Vlade da to što je prihvaćeno nije prihvaćeno.

PREDŠEDNIK RANKO KRIVOKAPIĆ:

Znači od Vaših amandmana amandman sedam je prihvaćen.

SRĐAN MILIĆ:

Mogu ja. Znači, 2, 6, 3, 7, s tim što je 7 problematičan u dijelu gdje ćemo morati da se dogovorimo kako da ...

PREDŠEDNIK RANKO KRIVOKAPIĆ:

Ali je on dio zakona.

SRĐAN MILIĆ:

Da, dio je zakona, ali ćemo se dogovoriti ako budemo uopšte usvajali zakone da ipak ne idemo kontra onoga što je duh Krivičnog zakona.

SRĐAN MILIĆ:

U članu 21 /Prekid/ i amandman 3 u članu 23 stav 1 Predloga zakona mijenja se i glasi: Godišnji program upravljanja Morskim dobrom u skladu s planom upravljanja donosi Skupština Crne Gore na predlog agencije ...

PREDŠEDNIK RANKO KRIVOKAPIĆ:

Gospodine Miliću, molim Vas. Ja bih htio da Vas čujem.

SRĐAN MILIĆ:

Nema veze.

PREDŠEDNIK RANKO KRIVOKAPIĆ:

Ima veze. Da ne bismo pogriješili. Znači, amandman 1 ste već obrazložili.

SRĐAN MILIĆ:

Malo vraćamo to da Skupština ima tu mogućnost da agencija podnosi Skupštini Crne Gore umjesto Vladi.

PREDŠEDNIK RANKO KRIVOKAPIĆ:

U redu. Čuli smo amandman 1.

Glasamo amandman 1 kolege Milića. Izvolite.

Premorili su se. Evo, kolega Pajović stiže.

Hvala vam. Glasalo je 58 poslanika - 42 za, četiri protiv, 12 uzdržanih. Amandman je prihvaćen.

Vidite kako treba istrajan biti.

Izvolite.

SRĐAN MILIĆ:

Ubijeđen sam 100% da se ovaj zakon povlači. Godišnji program upravljanja Morskim dobrom u skladu s Planom upravljanja donosi Skupština Crne Gore na predlog agencije - stav 1. Stav 2 mijenja se i glasi: Godišnji program se dostavlja Skupštini najkasnije do 30. oktobra tekuće godine za narednu godinu i obavezno sadrži kako je u zakonu.

PREDŠEDNIK RANKO KRIVOKAPIĆ:

Hvala Vam. Glasamo amandman 3 kolege Milića. Izvolite.

Mogu li zaključiti glasanje?

Hvala vam. Glasala su 54 poslanika - 40 za, osam protiv, šest uzdržanih. Amandman nije dobio potrebnu većinu.

SRĐAN MILIĆ:

Pozivam kolege zbog ovoga, a to je pitanje svojine.

Član 25 Predloga zakona briše se. Mislim da nemamo što posle svega ovoga što smo čuli do sada i pokušaja da se to pravo proširi i za nasljeđivanje i za sve ostalo. Na ovakav način rješavamo ovo pitanje. Njime se zadire na način kako je to predloženo u svojinski režim koji je Ustavom zagarantovana kategorija. Zbog toga tražimo da se briše.

Pored toga, pitanje svojinskog režima definisano je nizom drugih zakona, poput Zakona o državnoj imovini i Zakona o svojinsko-pravnim odnosima, pa nema potrebe da se Zakonom o morskom dobru reguliše svojinski režim, a posebno ne da se zabranjuje mogućnost sticanja stvarnih prava kad se ima u vidu da se značajnim dijelom nepokretnosti u zoni Morskog dobra gazduju građani. Hvala.

PREDŠEDNIK RANKO KRIVOKAPIĆ:

Glasamo amandman 4 kolege Milića.

Mogu li zaključiti glasanje?

Na sjeveru važi - šume su naše more.

Hvala. Glasalo je 58 poslanika - 41 za, osam protiv, devet uzdržanih. Konstatujem da je amandman prihvaćen.

Amandman 5, kolega Miliću.

SRĐAN MILIĆ:

Za ovaj amandman očekujem ...

PREDŠEDNIK RANKO KRIVOKAPIĆ:

Izvolite, kolega Miliću.

Izvinite.

SRĐAN MILIĆ:

Nema problema.

Član 41 Predloga zakona, samo da čujete ovo, i možete ga povući.

PREDŠEDNIK RANKO KRIVOKAPIĆ:

Molim vas, koleginice i kolege.

Znam da ste umorni, ali da čujemo.

SRĐAN MILIĆ:

Ne šalim se oko ovoga što sam rekao.

Član 41 Predloga zakona mijenja se i glasi: Opštini se ustupa u skladu sa zakonom dio prihoda od ostvarene koncesione naknade i naknade od zakupa za korišćenje djelova morskog dobra koji se nalaze na njenoj teritoriji. Prihodi iz stava 1 ovog člana namijenjeni su za unapređenje i zaštitu morskog dobra u skladu sa godišnjim planom opštine. Opština jednom godišnje podnosi Skupštini opštine Izvještaj o izvršenim poslovima o unapređenju i zaštiti morskog dobra i predlaže mjere za unapređenje upravljanja morskim dobrom.

Predlogom člana 41 u formi koju je utvrdila Vlada predlaže se za prihode ostvarene koncesione naknade, naknade o zakupu ustupi ... izgradnje i održavanja komunalne infrastrukture i za održavanje komunalnog reda morskog dobra. S obzirom da se predlaže da se sredstva ustupaju opštini i da održavanje samo komunalne infrastrukture, amandmanom se precizno definiše da to nije samo komunalna infrastruktura već da se prihodi od koncesione naknade i naknade od zakupa koriste za cjelokupno unapređenje i zaštitu morskog dobra, što je šire od komunalne infrastrukture.

Predsjedniče, zašto insistiram ovoliko? Ovdje imam dopis šest direktora javnih komunalnih preduzeća sa primorja koji traže, koji pripadaju većinom DPS-u, da se ovaj amandman usvoji i da bi on bio sastavni dio ovoga zakona. Ništa drugo.

PREDŠEDNIK RANKO KRIVOKAPIĆ:

Kolega Miliću sad Vi slušajte mene.

... ali se ne investira u morsko dobro. Imamo pojavu tamo gdje nemamo ugovor o korišćenju morskog dobra, da se ne čisti taj prostor, a opštine dobijaju novac. Tako da imamo neuredne rupe u morskome dobru, jer se taj novac ne koristi a uplaćuje se opštinama za tu namjenu. Tako da je amandman upravo u tu svrhu bio, da novac koji se vraća iz morskog dobra koristi se u morskome dobru da bi se te površine održavale. To postaje ozbiljan problem i zato nije amandman partijske strukture, nego amandman izgleda morskog dobra.

Izvolite, glasamo.

Hvala vam. Glasalo je 59 poslanika - 41 za, tri protiv, 13 uzdržanih. Amandman je usvojen.

Ministar je tražio riječ.

Jeste li tražili riječ, ministre?

BRANIMIR GVOZDENOVIĆ:

Ovo zakonsko rješenje je dugo čekalo u vašim klupama. Ja kao ministar i Vlada Crne Gore uložili smo maksimalne napore da pokušaju da dođu do rješenja koje će stvoriti uslove da se neka rješenja iz zakona od prije 20 godina naprave takva da budu ravnopravna, da budu dobra, da budu dobra za sve građane Crne Gore. U skladu sa tim, imali smo konstruktivnu komunikaciju sa većinom poslaničkih klubova. Imali smo nekoliko sastanaka matičnog Odbora i drugih odbora i prihvatili značajan broj amandmana opozicije, čini mi se 13 ili 14 amandmana, kao i značajan broj amandmana predstavnika pozicije.

Smatrali smo na taj način da stvaramo uslove da se ovdje donese takvo zakonsko rješenje, da se otpočne brzo sa realizacijom tog rješenja, ali, čini mi se, sa predlogom amandmana koji su ovdje usvojeni utiče se na konzistentnost i teško bi bila primjena takvog zakonskog rješenja u narednom periodu. Iz tog razloga, uvažavajući poslovničku mogućnost, povlačim ovaj zakon.

PREDŠEDNIK RANKO KRIVOKAPIĆ:

Hvala Vam.

Može, ali zakon nije više u procedure. Proceduralno može.

To ne mogu da znam.

OBRAD GOJKOVIĆ:

Predsjedniče, dešava se nešto. Da je slučajno jedan poslanik bio odsutan noćas ovdje, sutra bi se život građana Crne Gore sa primorja pretvorio u pakao. Izgubili bi imovinu, ne bi znali gdje su i pogledajte šta mi radimo. Zato tražim da ova Skupština traži ostavku od ministra Gvozdenovića jer mu dvije godine ukazujemo na ovo. Inače, ovaj zakon je bio potpuno neprimjenjiv i svi smo mi uložili slične amandmane kao gospodin Milić. Dvije godine oni nas neće da slušaju, dvije godine žive u strahu građani primorja i pogledajte šta se sad dešava. Sutra ujutro, ja vam garantujem, pogledajte vi ove amandmane i ovo, život bi im se pretvorio u pakao. Neko bi nasljeđivao imovinu, neko je ne bi nasljeđivao, neko bi je mogao prodati, neko je ne bi mogao prodati. Na to ukazujemo dvije godine. Ne možemo da ih dovedemo pameti da ne rade to. Zato Vas molim, gospodine ministre, podnesite ostavku poslije ovoga. Poslije maltretiranja građana primorja Crne Gore ovim Vašim zakonom.

PREDŠEDNIK RANKO KRIVOKAPIĆ:

Kolega Gojkoviću, /Prekid/ ali se moramo naučiti, abeceda demokratije. U ustavnom sistemu zato postoje tri vlasti: jedna je zakonodavna, druga izvršna, treća je sudska. Naša je obaveza da snosimo odgovornost za ono što glasamo oko zakona. Vlada predlaže zakone, ali mora dobro da ih pripremi, da ih izlobira da bi prošli. I to je tako i američkom predsjedniku koji je direktno izabran, a ne nekom drugome. Demokratija nije lak process. Griješi Parlament, griješi minister. Svi imamo svoje pravo i obaveze u ustavnom sistemu i odgovornost za ono što glasamo.

Izvolite, ministre, ako želite. Ovo je slobodni forum.

BRANIMIR GVOZDENOVIĆ:

... saglasan da snosim odgovornost /Prekid/ i dvije godine. Snosim odgovornost što sam taj zakon predložio koji je ovdje čekao skoro dvije godine. Snosim odgovornost što sam u komunikaciji s vama i s Vama lično smatrao da smo došli do dobrih rješenja, prihvatili dio amandmana koje ste tražili.

Uvaženi građani, gospodin Gojković na matičnom Odboru traži da se obrati pažnja na određenu stvar. Obratimo pažnju, prihvatimo to rješenje. Nijedanput nije rekao ovo što je rekao sad u plenumu. Čak je rekao suprotno.

Uvaženi građani, jedna stvar se priča na odborima, druga stvar se priča na plenumu. Mnogo napora smo uložili da dođemo do ovog rješenja, ali izgleda nekom to ne odgovara da se dođe do ovog zakona. Kao što ste rekli, svako snosi odgovornost. Mi smo ponudili određeno rješenje, određeno rješenje koje je bilo kozinstetno, uložili ozbiljan napor, komunikaciju i sve što je potrebno, jer to je naša obaveza da saslušamo sva vaša mišljenja, da vas ponudimo. Čekali smo po 10 ili 15 dana da prihvatite sastanke da razgovaramo na ovu temu i vrlo strpljivi bili oko toga. I na moje veliko zadovoljstvo, prije nekoliko dana došli do rješenja i prihvatili ključne stvari koje su bile vezane za ovaj zakon. Zbog toga smatram da snosimo odgovornost što smo ponudili dobra rješenja i zadovoljan što smo došli do kvalitetnih rješenja, ali kad politika na kratak rok dobije prioritet u odnosu na interese građana, onda ne možete neke stvari da savladate.

PREDŠEDNIK RANKO KRIVOKAPIĆ:

Ministre, sad da Vam ja nešto kažem. /Prekid/ godina. Ne možete imati odredbu u zakonu, koncesija se pretvara u svojinu jer je to protivno svim pravnim principima iz svojinskog zakona i Zakona o državnoj imovini. To se zove antinomija u pravu i nema dogovora. Možemo se svi ovdje dogovoriti, na glavu se popeti, institut koncesije ne možemo

promijeniti. Može ovaj Parlament izglasati da koncesija je na privatnoj svojini, može ovaj Parlament izglasati da je koncesija na Mjesecu, ali to neće funkcionisati. Prema tome, nije to stvar dobre volje ili loše volje ovog Parlamenta, nego elementarno pravno znanje. Vi niste pravnik, ali dođite sa barem logičkim pravnim osnovama. Jedan član koji smo ovdje glasali, koncesija koja se pretvara u pravo na svojinu dok traje. Pročitajte ga i donesite mi mišljenje nekoga da to potvrdi i sve će vam biti jasno. Nije loša volja, nego neke stvari se jednostavno ne mogu podržati jer su protivno elementarnim pravnim principima. A ovaj Parlament će Vas vrlo rado saslušati. Kao što vidite, večeras je uradio sve da bismo o ovome glasali, da bismo do kraja dana pokušali doći do rješenja. Naravno, nešto smo možda i loše uradili, ali nešto je došlo van elementarnih pravnih principa. To je zajednička odgovornost i Vaša i naša da dođemo barem neke elementarne stvari da riješimo, a onda politički interes, slažem se, postoji koji je nekad partikularan, nekad je opšti, ali svako snosi odgovornost za svoje glasanje u skladu sa tim.

Idemo dalje, povučen je zakon.

Daću Vam riječ, kako ne.

BRANIMIR GVOZDENOVIĆ:

... ljudi koja je bila radna grupa koja je ponudila ovo rješenje. Vladine komisije, jednoglasan stav svih članova Vlade, ministara, članova Vlade je nešto što je ozbiljan trud, nikakav dogovor, nikakve improvizacije, nikakva nepravna mišljenja, institucije koje su zadužene u Vladi da vode računa o zakonodavstvu i drugim stvarima dali pozitivan stav. Sa posebnim uvažavanjem svaki vaš amandman je sagledan, dati određeni komentari, došli bili do dobrog rješenja u interesu građana Crne Gore u odnosu na jasno definisane granice i u Ulcinju, i Baru, i Herceg Novom, i Budvi, i Bokokotorskom zalivu.

Uvaženi građani, propustili smo priliku da usvojimo zakonsko rješenje, pravno utemeljeno, koje daje mogućnost za jasna rješenja. Ovaj zakon je dao jasna rješenja.

TARZAN MILOŠEVIĆ:

Vrlo kratko, pošto je ministar Gvozdenović rekao jedan dio onoga što sam ja htio da kažem. S obzirom da ste Vi održali predavanje ovdje i Vladi kako treba da radi, ministru Gvozdenoviću, ja se nadam ...

PREDŠEDNIK RANKO KRIVOKAPIĆ:

Nijasam Vladi. Ja sam govorio o jednom članu.

TARZAN MILOŠEVIĆ:

Ne, ne o jednom članu. Vi znate vrlo dobro kako funkcionise Vlada, da u Vladi postoje određene komisije, da postoje pravници koji vrlo dobro znaju tu materiju i da to prođe jedan filter da bi taj zakon došao i na Vladu i na Skupštinu i da prođe filter i te kako kvalitetnih pravnika. To vi dobro znate. I moj je predlog samo ako dođete u priliku da predlažete nove ministre za Vladu, da bude jedan, pošto je jedan sad ekonomista, jedan pravnik, jedan građevinski inženjer, da dobijete, ako dobijete prostor da bude jedan pravnik pa da bismo onda mogli barem da imamo jedan konzistentan stav i ovdje u Parlamentu i da ako vaši ministri da glasaju za to, da i ovdje imamo isti taj refleks i od strane Vas i vaših poslanika. Zahvaljujem.

PREDŠEDNIK RANKO KRIVOKAPIĆ:

Dajte da sistemski rješavamo neke stvari ko god bio u Vladi i ko god bio Vlada.

U Vladi imate i dva vaša ministra, ministra pravde i potpredsjednika Vlade zaduženog za pravna pitanja. Možete i njih pitati da li je ovo pravno moguće. To možete njih pitati. To nije partijsko pitanje, nego je to pitanje pravnog sistema. Ako bi Parlament i Vlada bili iskaz partija, a ne mandata, što sam vam više puta ponovio, poslanici glasaju slobodno po svom uvjerenju. Ne postoji nijedna obaveza ni zabrana da glasaju drugačije. Niti može neko uslovljavati ministra i Vladu kako će glasati, niti poslanike. Da se sve može riješiti u Vladi, ne bi trebao Parlament ni ovoliko poslanika, nego po jedan iz svake partije. I smanjili bismo troškove. Nije tako niđe u svijetu, pa ne može biti ni ovđe. Glasa se po slobodnom uvjerenju i odgovornosti i to je odnos međusobne ravnoteže i kontrole. To je Ustav. Voljeli se ili ne voljeli, bio vaš ili moj ministar, isto se ponašam.

Danas je pao zakon i mog ministra, nijesam riječ rekao. Pao je zakon ministra Konjevića, da nijesam možda protestovao da je to nepoštovanje? Nije nepoštovanje, to je činjenica i idemo dalje.

Može, kolega Simoviću.

MILUTIN SIMOVIĆ:

Hvala Vam.

... gdje dominantno pravnički tonovi preovladavaju i skoro je bio premijerski sat ovdje kad smo čuli jednu ideju, za mene je bila onako veoma čudna jer se izašlo sa predlogom da bi bilo dobro možda da Vlada dođe u Parlament sa nekim namjeranim odlukama u formi nacrtu, pa da onda ovdje se u Parlamentu o svemu tome sagleda, promisli, daju pravnička dobra mišljenja, pa onda ako to dobije prolaznost. Ja sam to tada komentarisao ovdje, sa kolegom Mustafićem, to je ideja kolokvijuma za Vladu. E sad možda razmišljam i ovo me podsjeća na tu neku slučnu ideju. Da možda Vlada dolazi sa nacrtom zakona ovdje pa ako ti nacrti bi prošli, dobili pozitivnu pravničku ocjenu, onda da se vrate Vladi pa da sa formom predloga ponovo dođu u Parlament.

Dakle, mislim da je previše kreativnih ideja, ideja koje potpuno deformišu politički sistem u Crnoj Gori. Normalno, to su neprihvatljive ideje. Ništa strašno, ministar je povukao zakon, kazao je zbog čega, da smo amandmanima koji su usvojeni u ovaj dom zakon učinili nekonzistentnim. S druge strane, Vlada je imala jednu namjeru koja je imala u svom sadržaju želju da zakon bude ustavan, da bude usaglašen sa pravnim sistemom Crne Gore, da se čuvaju svojinski interesi građana u Crnoj Gori i da se obezbijedi ambijent za razvoj ekonomije, od onoga od čega svi živimo u ovoj državi. to je moja prosta proceduralna reakcija.

Gospodine predsjedniče, hvala Vam na toj mogućnosti, odlazeći danas sa ovim novim iskustvom, a posebno su mi bila interesantna određena pravnička zapažanja i neke ideje koje onako nama pravnim laicima ostaju za analizu. Hvala.

PREDŠEDNIK RANKO KRIVOKAPIĆ:

Imamo samo sat i po još.

Možete, ali imamo samo malo vremena.

SRĐAN MILIĆ:

... što nas upozoravate da imamo malo vremena, a ... koje je trajalo malo duže vremena. I ono što je realno da ostaje na snazi zakon koji je donesen 1992. godine. I da bismo to preduprijedili, a da ne bismo došli u situaciju da ćemo da povlačimo zakon, sad vam najavljujem, predložićemo zakon iz SNP-a o Morskom dobru. Imaćete ga vrlo brzo osim ako poslije 27. ne budemo ulazili u Vladu.

PREDŠEDNIK RANKO KRIVOKAPIĆ:

Hvala Vam.

Moja je samo obaveza da objasnim da ... više i ništa više.

Idemo na Predlog zakona o izmjenama i dopunama zakona o budžetu. Molim vas, možemo li se čuti?

Poslanik Lekić.

MIODRAG LEKIĆ:

Ja sam se maloprije javio. Neki osnovni pojmovi su pobrkani, a tome je dao doprinos premijer koji je uvredljivo pomenuo parlamentarnu diktaturu. Ne znam da li se radi o pojmovnoj zbrci kategorija političkog sistema, ali ovdje se prešlo večeras na sastavljanje vlade, ubuduće da dođe ekonomista, pravnik, na šta ovo liči? Vi ste koalicioni partneri, nađite se negdje van Palamenta, dogovarajte se oko Vlade. Ova vlada nije legitimna i nemojte da koristite ovaj parlament koji ima autonomnost u političkom sistemu da njemu selite krivice.

Dakle, postoje tri grane vlasti. Vi ste zadovoljni pravosuđem, ja vas razumijem što ste zadovoljni, mi nijesmo zadovoljni, ali ostavite autonomnost parlamenta, a oko vlade i neozbiljnosti koju /Prekid/ sastanite se negdje drugo kao koalicioni partneri. Dakle, preselite teme Vlade negdje drugo. Ovo je Parlament koji suvereno odlučuje.

PREDŠEDNIK RANKO KRIVOKAPIĆ:

Vlada je u Parlamentu, tako da to ne možemo preseliti niđe, odnos Vlade i Parlamenta ne možemo niđe preseliti. Ministar je pokušao da kaže da mi ne vršimo svoju ustavnu funkciju, i zato sam ja reagovao. Mi vršimo svoju ustavnu funkciju, a kako će glasati parlament to je druga stvar.

Idemo na sljedeću tačku Predlog zakona o izmjenama i dopunama zakona o budžetu Crne Gore za 2015. godinu.

Aleksandar Damjanović je predlagač.

Ja sam propuštio, glasamo u načelu Predlog zakona o budžetu, izmjene i dopune Zakona o budžetu kolege Damjanovića

Hvala. Glasalo je 79 poslanika - 41 za, 26 protiv, 12 uzdržanih. Zakon je dobio potrebnu većinu u načelu.

Izvolite. Ima dva amandmana, i to: Zaknodavni odbor jedan amandman koji je sastavni dio Predloga zakona i poslanik Aleksandar Damjanović, kao predlagač jedan amandman koji je sastavni dio Predloga zakona.

Imamo dva zakona u proceduri na istu temu. Jedan je samo Kolašina, drugi je i druge opštine.

Izvolite. Za, protiv, uzdržani?

Hvala vam. Glasalo je 77 poslanika - 41 za, 26 protiv, 10 uzdržanih. Zakon je usvojen.

Ima još jedna imjena Zakona o budžetu. Predlagači su poslanici Banović, Bralić, poslanica Vuksanović i poslanik Šabović.

Osma tačka je prvi, a deveta drugi. Izvolite.

Proceduralno. Da čujemo.

ALEKSANDAR DAMJANOVIĆ:

Javio sam se, kolega Vukoviću, proceduralno da pomognem vama. Kolega Vukoviću, pošto sam ja podnio amandman kojim sam upodobio rješenje koje smo neđe zajednički definisali, mi i kolege iz Socijaldemokratske partije s kojim imamo koalicionu vlast u Kolašinu, ni eventualno usvajanje zakona kolege Banovića sad ne bi bilo problematično jer bi samo proširilo s onom drugom tačkom dio koji se odnosi na ostale opštine mimo Kolašina.

Ja imam predlog za kolegu Banovića, potpuno iskren i otvoren. Pošto je materija koju tretira drugi član, materija koja se odnosi na ostale opštine u narednoj budžetskoj godini, te garancije će se svakako rješavati u predlogu budžeta za 2016. godinu. To možemo da riješimo, kolega Vukoviću, opet vam objašnjavam, nijesam ja njima novi šef kluba, nego sam njihov koalicioni partner u Kolašinu. Pokušavam da ovo uvedem u normalne tokove. Dakle, ovu materiju koja se rješava 2016, jer je Kolašin bio urgentan, i ovog momenta ovim glasanjem smo stvorili uslove Vladi da u pet dana završi posao i da se Kolašin rastereti dugova.

Gospodin Banović iako povuče Predlog zakona kroz amandman na budžet za 2016. godinu, sa garancijama koje bi tek stupile na snagu u 2016. godini, za ostale opštine rješava problem. Što se tiče nas, volja predlagača zakona. Hvala vam.

PREDŠEDNIK RANKO KRIVOKAPIĆ:

Molim Vas. Prvo glasamo u načelu. Mogu li ja nešto da kažem? Nadam se da mogu.

Elementarno pojašnjenje. Radi se o dva zakona sličnog sadržaja. Predlog Socijaldemokratske partije se širi na sve opštine, znači ne na dugove samo Kolašina, nego na dugove drugih opština i on je sveobuhvatniji. Ne isključuje jedan drugoga, samo što je naš sveobuhvatniji.

Možemo li glasati u načelu? Glasamo u načelu Predlog Socijaldemokratske partije. Izvolite. U načelu ga glasamo, pa ćemo otvoriti ako treba. Sve opštine su ovdje uključene. Hvala vam Lekiću.

Hvala vam. Glasalo je 75 poslanika - 41 za, 26 protiv, osam uzdržanih. Usvojili smo ga u načelu.

I ovdje je sastavni dio predloga Zakona amandman Zakonodavnog odbora. Nema drugih amandmana pa ga glasamo u cjelini. Pomoć svim opštinama. Mislim da je to korisno pri ovakvim dugovima koji opterećuju opštine.

Vlada je usvojila slične zaključke.

Hvala vam. Glasala su 73 poslanika - 41 za, 25 protiv, sedam uzdržanih. Konstatujem da je zakon usvojen.

Predlog zakona o izmjeni Zakona o penzijskom i invalidskom osiguranju.

Predlagač kolega Milić. Glasamo ga u načelu.

Hvala vam. Glasalo je 76 poslanika - 36 za, 29 protiv, 11 uzdržanih. Zakon nije prihvaćen u načelu.

Možete. Nijesam spriječio nikoga da se javi proceduralno.

SRĐAN MILIĆ:

Nemamo što, zakon nije prošao i nemamo nikakvu raspravu, samo sam mučio kolege da se odloži ovo glasanje za kasnije. Učinio sam to, gospodine Medojeviću, zbog Vas jer sam i tada znao da Socijaldemokratska partija neće podržati ovo i žao mi je što nisu podržali, ali bi novine bile pune slika Vašeg praznog mjesta da neko iz opozicije nije podržao, a ne ovo drugo. To da svi znaju, a ovo je posljednji put, što se mene tiče, da ću na ovakav način ikoga dovoditi u zabludu i žao mi je zbog ovih ljudi koji su se nadali da će ostvariti svoja prava. Ali, ponovićemo ovo pa ćemo da vidimo kad bude parlamentarna većina. Hvala.

PREDŠEDNIK RANKO KRIVOKAPIĆ:

Hvala, kolega Miliću.

Kolega Milić je bio predlagač, a Vi nijeste predlagač.

Izvolite.

JANKO VUČINIĆ:

Ja moram da kažem zbog svih onih koji su večeras sa nestrpljenjem očekivali /Prekid/ radnika koja je politika Demokratske partije socijalista zajedno sa vama ostavila bez fabrika, uništili radna mjesta i sada šta ste uradili. Sada ste im onemogućili da dođu do kakve-takve socijalne sigurnosti i kako bi se penzionisali. Znači, samo ...

PREDŠEDAVAJUĆI RANKO KRIVOKAPIĆ:

Znate li koliki je deficit u našem penzionom budžetu?

JANKO VUČINIĆ:

Samo mi dozvolite da završim: u februaru mi smo usvojili ovaj zakon. Taj zakon je naišao na opstrukciju nadležnih institucija u smislu pogrešnog tumačenja i sada smo sa ovim izmjenama, sa produženjem roka i sa preciznijim definisanjem samog zakona pokušali da pomognemo tim ljudima. Ali vi ste to spriječili, tako da oni vide večeras ko im je to uradio.

PREDŠEDNIK RANKO KRIVOKAPIĆ:

Kolega Vučiniću, jeste li prije 10 minuta čuli ministra Gvozdenovića? Hoćete da govorite Parlamentu kako će odlučivati, a pri tom smo, SDP je prije 15 dana uputio zahtjev da šednemo i da vidimo kakva su nam sredstva u penzionom fondu i što možemo pokriti. Naš penzioni fond kleca sada već 200 miliona.

Molim vas, broj penzionera u Crnoj Gori je duplo veći nego, na isti broj stanovnika, prije 25 godina.

Ne može, Hvala. Kao što vidite, ne slažem se ni sa Vama ni sa ministrom Gvozdenovićem.

Imamo Predlog odluke o prihvatanju aneksa broj 1 Ugovora o zakupu hotela Kraljičina plaža Budva.

Podnesena su dva amandmana, i to: Zakonodavni odbor jedan amandman koji je sastavni dio zakona; poslanica Marta Šćepanović i poslanik Srđa Popović jedan amandman, Odbor nije razmatrao.

Hoćete li obrazloženje, kolegice Šćepanović?

Izvolite.

MARTA ŠĆEPANOVIĆ:

Izvinite, obzirom da prilikom pisanja ovih amandmana /Prekid/ amandmane koje je već usvojio Zakonodavni odbor na ovu odluku, ja bih samo da pročitam, da malo ispravim ove amandmane. Dakle, da se ovim amandmanom predlaže novi član 2 sa novim rokovima u odnosu na ranije predloženo rješenje Zakonodavnog odbora koje se mijenja ovim amandmanom. To je prosto moralo pravno-tehnički da se pročita u odnosu na amandmane koje je već imao Zakonodavni odbor.

Da li je potrebno da pročitam i drugi amandman?

PREDŠEDNIK RANKO KRIVOKAPIĆ:

Ali Odbor nije razmatrao vaš amandman pa nijesam dobro...

Pročitajte ga, ali to ne znači da ga ne moramo glasati.

Ne, moramo glasati prvo amandman kolegice. Amandman kolegice Šćepanović i kolege Popovića. Izvolite.

Hvala vam. Glasala su 63 poslanika - 41 za, 17 protiv, pet uzdržanih. Amandman je prihvaćen.

Glasamo sada o Odluci o prihvatanju aneksa broj 1 o zakupu Hotela Kraljičina plaža Budva. Izvolite.

Za, protiv, uzdržani? Mislim da nije odlučujući.

Hvala vam. Glasalo je 78 poslanika - 38 za, 25 protiv, 15 uzdržanih. Odluka nije usvojena.

Idemo dalje. Druga Odluka o Svetom Stefanu. Izvolite.

Bilo je dva amandmana: Zakonodavni odbor, jedan amandman, koji je sastavni dio Predloga zakona, a drugi kolega Popović i koleginja Šćepanović jedan amandman.

Izvolite, kolegice Šćepanović.

MARTA ŠĆEPANOVIĆ:

Radi se o sličnom amandmanu, samo se pomjera /Prekid/

PREDSEDNIK RANKO KRIVOKAPIĆ:

Hvala vam. Stavljam amandman na glasanje. Izvolite.

Za, protiv, uzdržani?

Hvala vam. Amandman je dobio potrebnu većinu. Glasalo je 60 poslanika - 41 za, 19 protiv, nije bilo uzdržanih. Sad glasamo odluku u cjelini. Izvolite.

Za, protiv, uzdržani?

Završeno glasanje. Mogu li zaključiti glasanje?

Hvala vam. Glasalo je 79 poslanika - 41 za, 26 protiv, 12 uzdržanih. Odluka je usvojena.

Ne ovo je Sveti Stefan. (međusobni razgovor)

Molim vas. Idemo dalje.

Odluka o Mamuli. Bio je jedan amandman Zakonodavnog odbora. Glasamo Predlog odluke.

Predlog odluke o davanju dugoročnih zakupa lokaliteta Ostrva Lastavica, tvrđava Mamula, Opština Herceg Novi.

Izvolite. Za, protiv, uzdržani?

Mogu li zaključiti glasanje?

Hvala vam. Glasalo je 80 poslanika - 39 za, 34 protiv, sedam uzdržanih. Odluka nije dobila potrebnu većinu.

Idemo dalje. Predlog zakona o konverziji kredita u švajcarskim francima u eure. Glasamo ga u načelu, takozvani švajcarci.

Izvolite. Za, protiv, uzdržani?

Hvala vam. Glasalo je 65 poslanika - 53 za, osam protiv, četiri uzdržana. Konstatujem da je zakon utvrđen u načelu.

Idemo dalje. Sastavni dio Predloga zakona su sedam amandmana poslanika Nebojše Medojevića, kao jednog od predlagača zakona. Drugih amandmana nije bilo.

Glasamo ga u cjelini. Predlagači su kolega Medojević, Andrija Mandić i Milan Knežević. Prvi red. Logično je da su sva trojica tu za svoj zakon.

Otvaram glasanje za Predlog zakona u cjelini. Izvolite.

Hvala vam. Glasala su 63 poslanika - 52 za, šest protiv, pet uzdržanih. Konstatujem da je zakon usvojen.

Idemo dalje. Vidim da je ovdje bilo međupartijskog glasanja.

Predlog zakona o izmjeni i dopuni Zakona o zaštiti depozita.

Stići ćemo do ponoći kako sam obećao.

Predlagač je kolega Damjanović. Radi se o tome da se oporezuju depoziti i da time negdje prihodujemo od dva do 15 miliona od Budžeta, od Agencije za depozite.

Stavljam ga u načelu na glasanje. Moram tako, pomogao sam koliko sam mogao da biste znali o čemu se glasa.

Izvolite. Za, protiv, uzdržani?

Hvala vam. Glasalo je 75 poslanika - 42 za, 23 protiv, 10 uzdržanih. Konstatujem da je zakon usvojen u načelu.

Prije toga treba da se izjasnimo da bismo išli dalje u proceduru o javnom interesu.

Amandman 2 poslanika Damjanovića je postao sastavni dio Predloga zakona i predloženo je povratno dejstvo, znači retroaktivno dejstvo zakona, shodno članu 145 stav 2 Poslovnika Skupštine, shodno članu Ustava. Dajte mi Ustav jer nije navedeno u podsetniku, a znam da je ustavna kategorija. Morate doći da mi pomognete, ne moram ja tražiti ustavne norme. Moramo je navesti, jer je stvar ustavne procedure:

“Izuzetno, pojedine odredbe zakona ako to zahtijeva javni interes utvrđen u postupku donošenja zakona mogu imati povratno dejstvo.” Po tom članu Ustava, glasamo.

Stavljam na glasanje mogućnost retroaktivnosti ovog zakona.

Izvolite. Za, protiv, uzdržani? Većina svih. Da se unazad pet godina naplati taj porez. Izvolite.

Prihod ide u Budžet Crne Gore.

Što bi rekli, pomažemo Vladi.

Ne možemo dok ne završimo glasanje.

Hvala vam. Glasalo je 70 poslanika - 37 za, 24 protiv, devet uzdržanih. Retroaktivnost nije dobila potrebnu većinu.

Kolega Damjanoviću, pošto se radi o sastavnoj odredbi zakona, ne morate ga povući, ja ne mogu dalje da glasam, jer bitna odredba zakona nije dobila većinu a time je zakon čitav nevalidan.

Izvolite.

ALEKSANDAR DAMJANOVIĆ:

Odredba nije dobila javni interes, odnosno većinu za javni interes. Ja ću povući tu odredbu da bi imali ovaj zakon naravno koji se čak i prostom većinom usvaja u funkciji. Ali, bih volio zbog javnosti da ukažem sljedeće. Neko je ovdje govorio o deformitetu političkog sistema.

PREDŠEDNIK RANKO KRIVOKAPIĆ:

Kolega Damjanoviću, imate li amandman da povučete odredbu zakona?

ALEKSANDAR DAMJANOVIĆ:

Imam naravno amandman kao predlagač koji je tražio javni interes. Njega ću povući.

PREDŠEDNIK RANKO KRIVOKAPIĆ:

Kolega Damjanoviću, da Vam pomognem. Do završetka rasprave u pojedinostima Vi možete podnijeti novi amandman. Ne možete povući odredbu zakona, nego ponuditi novi amandman kojim ćete poništiti odredbu zakona.

ALEKSANDAR DAMJANOVIĆ:

Onda tražim pauzu da podnesem u formalnom smislu amandman. Mogu li da završim suštinsku proceduralnu reakciju?

PREDŠEDNIK RANKO KRIVOKAPIĆ:

Možete.

ALEKSANDAR DAMJANOVIĆ:

Dakle, neko je, kolege, ovdje danas, noćas, maloprije rekao jednu tiradu o deformitetu političkog sistema. E pa da vam kažem kako to na djelu izgleda.

Ovo je Zakon o zaštiti depozita iz 2010. godine, koji je definisao da je ovaj fond koji se isključivo finansirao od naknada banaka oslobođen poreza, a Investiciono-razvojni fond kojim finansiramo privredu i dajemo podršku je poreski obveznik i javni interes nije da se retroaktivno oporezuje ovaj fond koji ima 55 miliona evra, više nego država Crna Gora, bančinih para, a jeste vam da oprezujemo IRF. To je deformitet i ja ću da tražim pauzu od pet minuta da napišem amandman.

PREDŠEDNIK RANKO KRIVOKAPIĆ:

Amandman se podnosi najkasnije danom završetka u načelu, a predlagač zakona i nadležni odbor mogu podnijeti do početka pretresa u pojedinostima.

Izvolite.

ALEKSANDAR DAMJANOVIĆ:

Predsjedniče, opet ukazujem. Radi se o retroaktivnom dejstvu jedne jedine norme, koja je podnešena u posebnom amandmanu. Ona nije dobila potvrdu retroaktivnog dejstva. Ostajemo pri zakonu, zakon se glasa prostom većinom.

PREDŠEDNIK RANKO KRIVOKAPIĆ:

Mogu li vam nešto reći?

Slušajte me kao iskusnijega. Odredbu predložite da se glasa retroaktivnost, jer to nije pitanje sastavnog dijela zakona, a vi ste ugradili u zakon.../Međusobni razgovor/ Mogu li da vidim? Dajte mi odredbu koja se odnosi retroaktivnost. Možete li mi Vi donijeti pošto služba izgleda nema? Izvinite. Lijepo je biti zakonodavna vlast, ali to je malo više od političkih govora.

Mi smo se morali izjasniti kao o posebnoj odluci, a ne kao sastavnom dijelu zakona o retroaktivnosti. Znači trebao je ići predlog posebne odluke. Vi je nijeste podnijeli, vi ste ugradili posebne odluke koja se, vi nijeste podnijeli, vi nijeste ugradili u Zakon, vi ste ugradili u zakon. Mi jesmo se izjašnjavali posebno ako ćemo reći ispravno, ali nije u formi u kojoj je bilo rečeno. Morate se dogovoriti da o njoj ćete se posebno izjašnjavati, to je bila činjenica. Kao što se izjašnjavamo u ustavnosti o njoj se moramo posebno izjašnjavati o toj činjenici kao preduslovu zakona, ali vi ste ugradili u zakon. Imamo tu koliziju normativnosti, ako se može tako reći. Vi ste predložili u jednoj formi, ona je trebala biti u drugoj formi. Odlučili smo da ne može biti retroaktivnosti, ali hoćemo li nastaviti sa zakonom bez te odredbe?

Možemo li glasati zakon u cjelini?

Evo da pitamo kolege.

Kolega Simoviću, izvolite.

MILUTIN SIMOVIĆ:

...u dobroj namjeri, jer je saopštio u svojoj proceduralnoj reakciji da je neko večeras ovdje saopštio o deformaciji političkog sistema, koju demonstriramo i danas i večeras u ovome Parlamentu.

Kolega Damjanoviću, Vi dobro znate da sam ja saopštio i ponavljam da smo prisustvovali određenim situacijama i danas koji govore o deformaciji političkog sistema u Crnoj Gori, o urušavanju finansijske održivosti u Crnoj Gori i danas smo pokazali da smo dali doprinos i deformaciji razvojne ekonomske politike u Crnoj Gori. Dakle, o tome nije niko govorio, nego imenom i prezimenom Milutin Simović. I stojim iza svojih riječi.

Hvala.

PREDŠEDNIK RANKO KRIVOKAPIĆ:
Želite li riječ?

ALEKSANDAR DAMJANOVIĆ:

Kolege, ponavljam, da se ovako izrazim, ovo ovdje što imam je Direktiva Evropske komisije Savjeta 2014/49. Nigdje u ovoj direktivi ne postoji odredba da je sistem zaštite depozita oslobođen poreza. Nigdje nećete naći da je Fond za zaštitu depozita oslobođen osim u Crnoj Gori. Fond koji se dominantno finansira i jedino finansira od naknada banaka. A Investiciono-razvojni fond smo definisali kao poreskog obveznika. I ako to vi nazivate deformacijom finansijskog sistema, a ne pokušajem ovog Parlamenta, ne mene lično, znate koliko se ovo mene tiče, nego ovog Parlamenta da ovaj Fond dovede k poznaniju prava, da plaća porez na dobit kao i svi da plaća i ostale poreze, jer im je revizor i izvještaju konstatovao da ne plaća ništa, nikad mu poreska uprava nije ušla, što je 900 hiljada na godišnjem nivou. A moja je želja bila da od 2010. godine, pošto pet godina ne zastarijeva poreska obaveza imamo plaćen porez na dobit, pa valjda je važnije da imamo to u budžetu na sistemski zakonit način, nego da pravimo deformaciju. Ovo nije deformacija. Mene lično što se tiče, razočaran sam zašto nema povratnog dejstva. Ako ima prostora, da se izjasnimo o Zakonu u cjelini, za koji se traži prosta većina. Ako to možemo da utjeramo u sistem i da ga oporezujemo od narednih godina. Odnosno već 2014. godinu možemo da oporezujemo ako ovdje prihvatimo ovaj zakon. Ja ne znam šta drugo da kažem. Bilo je politike i danas i cijelo veče. I ja sam dio te politike, i Klub SNP-a i svi ostali klubovi, nešto je prolazilo, nešto nije. Ovo je čisto kao sunce, ovo je Evropska direktiva. Zakon bre, neko je smislio da ga stavi van sistema, kakav Fond za zaštitu depozita. Ne plaća ništa, revizor mu to konstatuje. Četiri godine imamo izvještaj na uvid, neće da uđe u Parlament čovjek da objasni to. 55 miliona ima sredstava. Sredstava ima više Fond za zaštitu depozita nego država Crna Gora u ovom trenutku. Kako hoćete.

PREDŠEDNIK RANKO KRIVOKAPIĆ:

Hvala.

Naš parlament je najbolje ocijenjen od političkih institucija u Crnoj Gori u svim izvještajima. Prema tome može misliti ko god što hoće, zvao se ministar, poslanik ili nešto više. Prema tome, ako neko ima problem sa političkim sistemom, to nije Parlament.

Kolege, hoćemo li u proceduru, da glasamo zakon u cjelini, ali ne kako su rekli većinom prisutnih. Ovo se mora glasati većinom svih, tu da budem vrlo direktan. Može da kaže odbor što god hoće, ja sam odgovoran ovdje da bude ustavno. Uvođenje finansijskih obaveza ne može da bude većinom prisutnih.

Glasamo zakon u cjelini većinom svih iako odbor misli drugačije. Ja preuzimam odgovornost za to.

Nema povratno dejstvo. Od ovih 900 hiljada možemo glasati.

Prije nego što konstatujem glasanje, molim vas da idući put služba obezbijedi formalne procedure kako treba.

Glasalo je 75 poslanika - 42 za, 25 protiv, osam uzdržanih. Zakon je usvojen. Nema povratno dejstvo, naravno. To smo odbili.

Konstatujem da smo, ako se ne varam iscrpili ne samo dnevni red, nego i nas.

Molim vas, kolege, samo malo.

Nas čeka obaveza da Administrativni odbor što prije utvrdi članove komisije za uspostavljanje povjerenja u izborni proces da bi ta komisija počela da radi.

Moguće da bude neko vanredno zasijedanje u septembru. Da se spremimo i za to. Molim vas. Ja odgovaram za ono u Parlamentu, a ne ispred Parlamenta.

Molim Vas, kolega Medojeviću. Da završim, mogu li? Hvala Vam.

Da vam zahvalim na napornom radu i da vas podsjetim - počeli smo vanrednim zasijedanjima u januaru; omogućili usvajanje zakona koji su otvorili procese daljih kretanja ka Evropskoj uniji; nastavili sa punim kapacitetom do večeras; usvojili smo 40% zakona vezano za vladavinu prava. Imali smo 33 saslušanja više nego skoro koliko prošle godine čitave. Krenuli sa puno posla, puno napora. To je zajednički rad i vlasti i opozicije i ne može jedno bez drugoga. Sa tolikim rezultatima bismo morali biti zadovoljni za prvih sedam mjeseci našeg rada. Svako ima svoj politički stav, svoj politički interes, a rezultat je zajednički. Institucionalno je rezultat značajan. Na tome zahvaljujem jer smo radili januar i februar bez pauze i večeras do kasnih sati.

Svidjelo se ne svidjelo, mi smo odluke donosili - ovakve i onakve. Svakom od nas ja se zahvaljujem na tom zajedničkom naporu.

Želim vam zasluženi odmor u avgustu, a u septembru se vjerovatno vidimo. Pozivam vas na ljetnji koktel.

Hvala vam.